

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
شهید صدوقی یزد

مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد

فصلنامه مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
دوره نهم، ویژه نامه پانزدهمین همایش آموزش علوم پزشکی، شماره پیاپی ۱۳، بهار ۱۳۹۳

@hpe24

کانال آموزش پزشکی

صاحب امتیاز: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد
مدیر مسئول: دکتر حمیدرضا منصوریان
سرمدیر: دکتر مسعود میرزایی

هیئت تحریریه خارجی: (به ترتیب الفبا)
دکتر مرتضی امیدیان، استادیار دانشگاه یزد
دکتر علیرضا انصاری مقدم، استادیار دانشگاه علوم پزشکی زاهدان
دکتر طاهره چنگیز، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دکتر محمدباقر کمال الدینی، استادیار دانشگاه پیام نور یزد
دکتر رضا لباف قاسمی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر ریتا مجتهدزاده، مربی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر آیین محمدی، مربی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر محمد مظلوم، استاد دانشگاه یزد
دکتر حسین ملک افضلی، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر نیکو یمانی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
دکتر اریکا سینزبوری، استادیار دانشگاه سیدنی-استرالیا

هیئت تحریریه داخلی: (به ترتیب الفبا)
دکتر محمدحسن احرام پوش، استاد دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر محمدحسین اخوان کرباسی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر شکوه تقی پور، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر احمد حائریان، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر محمدرضا شجاع، استاد دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر حسین آقا عقیلی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر زیبا لوک زاده، استادیار دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر مهرداد مستغانی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر سیدسعید مظلومی، استاد دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر محمدرضا میرجلیلی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر مسعود میرزایی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر علی اکبر واعظی، مربی دانشگاه علوم پزشکی یزد
دکتر سیدمجتبی یاسینی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی یزد

گروه اجرایی:

مدیر اجرایی: دکتر زیبا لوک زاده

ویراستار فارسی: ابراهیم سلمانی

کارشناسان مجله: عاطفه گل محمدی، سیده زهرا دشتی

تایپ و صفحه آرایی: فاطمه برزگری، اعظم برزگری، فاطمه دهقان، مریم فلاحتی، رضیه یزدان نیا، مهدیه لایح، هما دهقان

طرح روی جلد: سیدعمادالدین مظلومی

این مجله در پایگاه‌های زیر نمایه می‌شود:

EBSCO • (SID) Scientific Information Database •

Iranmedex •

Magiran •

DOAJ •

ISC (پایگاه استنادی علوم جهان اسلام) •

Google Scholar •

شماره و تاریخ مجوز انتشار از وزارت ارشاد: این مجله طبق موافقت نامه شماره ۱۲۴/۱۵۸۱ مورخ ۸۴/۴/۲۹ هیئت نظارت بر مطبوعات، دارای مجوز انتشار گردیده است.

شماره شاپای چاپی (ISSN): ۲۲۵۱-۷۰۶۵

شماره شاپای آنلاین (eISSN): ۲۲۵۱-۸۲۶۶

ناشر: معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد

آدرس مجله: یزد، صفاییه، خیابان بوعلی، روبروی مرکز تحقیقاتی و درمانی ناباروری، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه شهید

صدوقی یزد، کد پستی: ۷۷۴۴۳-۸۹۱۶۸، تلفن: ۰۳۵۱-۸۲۶۵۵۵۸، تلفکس: ۰۳۵۱-۸۲۶۵۵۵۹

آدرس وب سایت: <http://jmed.ssu.ac.ir>

پست الکترونیک: edcjournal@ssu.ac.ir , iredcjournal@chmail.ir

فهرست

صفحه	عنوان
xxi	فهرست اسامی اعضای کمیته علمی پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی
xxii	اسامی مسئولین پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی
xxii	فهرست اسامی اعضای کمیته علمی درون دانشگاهی پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی
xxii	فهرست اسامی مسئولین کمیته‌های اجرایی پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی
xxii	فهرست اسامی اعضای کمیته اجرایی پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی
XXIII	پیام وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
XXIV	پیام معاون محترم آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
XXV	پیام رئیس محترم مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
XXVII	پیام رئیس محترم دانشگاه
XXVIII	پیام دبیر علمی محترم همایش
XXIX	پیام دبیر اجرایی محترم همایش
XXX	سخن سردبیر

سخنرانی ها

۱	مرور سیستماتیک مطالعات مداخله‌ای آموزش پزشکی در ایران طی سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۲
۱	بررسی المپیاد علمی دانشجویی از دیدگاه دانشجویان شرکت کننده در المپیاد
۲	رویکرد دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به جنبه‌های مختلف آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کیفی
۲	پیاده سازی برنامه درسی ماریچج در بستر دانشجو محوری در آموزش درس نورواناتومی به دانشجویان دندانپزشکی
۳	اصول ضروری در طراحی بازی های آموزشی
۳	ارزشیابی برنامه کارشناسی هوشبری براساس مدل ارزیابی ایزنر
۴	انگیزه، خلاء واقعی یادگیری در دانشجویان امروزی: رهیافتها و راهبردها: مطالعه کیفی با رویکرد پدیدارشناسی
۴	بررسی میزان استفاده از افعال حیطه‌های مختلف طبقه‌بندی بلوم در برنامه طرح درس روزانه اساتید علوم پزشکی یاسوج
۵	بررسی رابطه بین سبک‌های یادگیری فیزیولوژیکی و خلاقیت با پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان
۵	بررسی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در خصوص ارزشیابی عادلانه دانشجویان دانشکده پرستاری اسفراین، در سال تحصیلی ۹۳-۹۲
۶	بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی ورودی ۱۳۹۲ دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به کارآفرینی
۶	بررسی تاثیر میزان سواد اطلاعاتی در زمینه فناوری‌های نوین آموزشی بر عملکرد آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد
۷	ارائه درس مدیریت سیستم‌های اطلاعات بهداشتی درمانی از طریق آموزش مجازی: استفاده از فناوری‌های جدید در ارتقاء کیفیت آموزش
۷	آموزش پزشکی در عصر دیجیتال تهدیدهای جدی یا موفقیت‌های باورنکردنی
۸	ضرورت تبیین آموزش اخلاق بالینی در امور حرفه‌ای دستیاران بالینی مراکز آموزشی و درمانی
۸	بررسی مقایسه‌ای اثربخشی روش تدریس مبتنی بر مورد و راند آموزشی سنتی در دوره کارآموزی ارولوژی از دیدگاه فراگیران
۹	بررسی رویکردهای عدالت آموزشی
۹	بررسی علل عدم تمایل دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین جهت مشارکت در ارزشیابی استاد
۱۰	بررسی انتظارات و میزان رعایت حقوق بیماران در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۱
۱۰	استفاده از نرم‌افزار CMAPTOOLS در تدریس و بهبود کیفیت آموزش
۱۰	تعیین فرسودگی شغلی و ارتباط آن با رضایت شغلی در بین ماماها و پرستاران شاغل در مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۹۱
۱۱	اولویت‌بندی شاخص‌های تدریس اثربخش از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سبزوار
۱۱	ارائه یک تجربه عملی در یادگیری مبتنی بر تیم در دانشگاه علوم پزشکی قزوین
	بررسی سطح آگاهی و نگرش دانشجویان مقطع اینترنی دانشکده های علوم پزشکی شیراز و فسا (تیپ ۱ و تیپ ۳)، از اصول مستندسازی پرونده پزشکی در نیمه دوم سال ۱۳۹۱
۱۲	روش‌های یادگیری بهتر از دیدگاه رزیدنت‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
۱۳	مقایسه کیفیت سؤالات آزمون ارتقای دستیاری قبل و بعد از مداخله آموزشی در دانشکده پزشکی گرگان طی سال تحصیلی ۱۳۹۱-۹۲
۱۳	کتابدار بالینی: گامی به سوی کمک به بهبود ارائه خدمات به پزشکان و آموزش بیماران
۱۴	تلاش برای عدالت آموزشی: تبیین فرآیند ارزشیابی بالینی دانشجویان پرستاری، یک مطالعه گراند تئوری

- عوامل مرتبط با تقاضای ورود به رشته در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد ۱۳۹۲..... ۱۴
- توسعه کیفی فرایند آموزش علوم پزشکی از طریق تبیین عدالت آموزشی در عرصه بالین از دیدگاه دانشجویان..... ۱۵
- تدریس کارگاهی به روش الکترونیکی- آموزش مجازی..... ۱۵
- تعامل اجتماعی و یادگیری مشارکتی در آموزش دانشجویان پرستاری..... ۱۶
- شاخص های ارزشیابی صلاحیت بالینی فراگیران پرستاری: یک مطالعه ترکیبی..... ۱۶
- بررسی ارتباط میان آمادگی برای تغییر عملکرد اعضای هیات علمی بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران با فرسودگی شغلی آنها..... ۱۷
- تدوین محتوا در آموزش و یادگیری الکترونیک..... ۱۷
- ارزیابی ۳۶۰ درجه، ابزاری موثر در تغییر نگرش جامعه به آموزش پزشکی..... ۱۸
- بررسی تاثیر ایجاد ساختار (EMA) در ارزشیابی و اعتبار بخشی آموزشی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز..... ۱۸
- بررسی پایایی و روایی پرسشنامه بازخورد ۳۶۰ درجه در دستیاران رشته جراحی..... ۱۹
- مفهوم ارزش زندگی از نگاه بستگان درجه یک بیماران مبتلا به سکتة مغزی بستری در بیمارستان شهید فقیهی شیراز..... ۱۹
- بررسی وضعیت کیفیت آموزش دستیاران چشم بیمارستان خاتم الانبیاء(ص) مشهد بر اساس استانداردهای مدل تعالی سازمانی..... ۲۰
- بررسی معیارهای الگوهای حرفه‌ای از نظر دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲..... ۲۰
- بررسی میزان روایی خوداظهاری اعضای هیات علمی دانشگاه در مورد فعالیت های آکادمیک خود، بر اساس میزان ارزش نسبی..... ۲۱
- طراحی و بررسی اعتبار و پایایی ابزار سنجش محیط آموزشی آکادمیک در دانشکده‌های بهداشت..... ۲۱
- عوامل تنش زا در آموزش بالینی دانشجویان فن آوری تصویربرداری پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۲..... ۲۲
- ارزیابی و مقایسه محیطهای آموزشی بالینی از دیدگاه دستیاران در مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی تبریز..... ۲۲
- بررسی رابطه بین فرهنگ سازمانی و تعلق سازمانی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز..... ۲۳
- مقایسه ویژگیهای سازمان یادگیرنده از دیدگاه مدیران و کارمندان دانشگاه علوم پزشکی زنجان..... ۲۳
- بررسی معیارهای کیفی کارکردهای دانش پژوهی در دانشگاه از دیدگاه اعضای هیات علمی..... ۲۴
- بررسی وضعیت آموزش در مقطع علوم پایه دانشکده پزشکی زاهدان بر اساس نتایج آزمون‌های جامع علوم پایه پزشکی از سال ۱۳۹۰-۱۳۸۰..... ۲۴
- دستیاران بالینی، معلمان بیمارستانی ضرورت آموزش و توانمندسازی مهارتهای یاددهی و یادگیری در دستیاران..... ۲۵
- بررسی دیدگاههای دانشجویان درباره آموزش درمانگاهی با رویکرد دانشجو محوری بررسی موردی: گروه داخلی بیمارستان ولی عصر بیرجند در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۲..... ۲۵
- دیدگاه دانشجویان دانشکده پیراپزشکی قم درباره حاکمیت دانشجویی..... ۲۶
- استفاده از بیمار استاندارد شده در آموزش مبحث رازداری در آموزش اخلاق..... ۲۷
- میزان آگاهی کارورزان بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی شیراز از حقوق بیمار..... ۲۷
- مهارت‌های حرفه‌ای فارغ التحصیلان پزشکی شاغل در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۳۹۱..... ۲۷
- مهارت‌های حرفه‌ای فارغ التحصیلان پزشکی شاغل در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۳۹۱..... ۲۸
- استفاده از مدل آموزشی ASSURE در تدریس بیوشیمی بالینی..... ۲۹
- بهره‌گیری از رسانه‌های اجتماعی نوین در کتابخانه‌های پزشکی به منظور تسهیل فرایند انتقال، تبادل و اشاعه اطلاعات بین اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها: ضرورت‌ها و چالش‌ها..... ۲۹
- تهیه نرم افزار چندرسانه‌ای کمک آموزشی واحد فرآورده های آرایشی و بهداشتی دوره دکتری عمومی داروسازی..... ۳۰
- بررسی مقایسه‌ای تاثیر دو روش آموزش به شیوه ارائه بسته آموزشی و سخنرانی بر میزان آگاهی کادر درمان از مخاطرات و ایمنی شغلی..... ۳۰
- مقایسه دو روش ارزشیابی با میکروسکوپ و نرم افزار Teaching Templates Quiz Maker در تشخیص لام‌های آزمایشگاهی..... ۳۱
- مقایسه آموزش نقشه مفهومی و شبیه سازی بالینی بر تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان فوریت‌های پزشکی..... ۳۱
- طراحی سیستم تصمیم‌یار انتخاب نوع زایمان برای زنان باردار..... ۳۲
- مقایسه دو روش آموزش الکترونیک و سخنرانی بر آگاهی پرستاران شرکت کننده در دوره آموزش مداوم دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در خصوص اختلالات آب و الکترولیت..... ۳۲
- دیدگاه والدین در مورد استفاده از عکسبرداری با موبایل به‌عنوان روش تشخیصی جهت حفظ حقوق بیمار در تشخیص پرولاپس رکتوم در کودکان..... ۳۳
- فناوری شبیه‌سازی در آموزش بالینی دانشجویان اتاق عمل: تجربه طراحی و ساخت شبیه ساز جراحی آپاندکتومی..... ۳۳
- بررسی میزان استفاده از پایگاه‌ها و میزان آشنایی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد با مفاهیم و نرم افزارهای رایانه‌ای..... ۳۴
- دیدگاه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر نسبت به بکارگیری نظام آموزش مجازی..... ۳۴
- بررسی نقش فناوری‌های سیار (MWT) در کیفیت آموزش..... ۳۵

- ۳۵.....مقایسه نتایج دو روش برگزاری آزمون آسکی به صورت تک بخش با کلیه بخش‌ها در دانشگاه علوم پزشکی جهرم
- ۳۶.....بررسی نقش فناوری‌های مختلف در کیفیت آموزش و ارائه خدمات به ذی‌نفعان کتابخانه‌های پزشکی کشور
- ۳۶.....آداب و وظایف اساتید نسبت به دانشجویان در آموزه‌های دینی و قرآن کریم
- ۳۷.....طراحی و ارزیابی کدهای اخلاق حرفه‌ای در حیطه آموزش دانشجویان از دیدگاه ارائه‌کنندگان خدمات سلامت باروری مراکز بهداشتی درمانی شهریزد
- ۳۷.....معیار انتخاب اساتید راهنما از دیدگاه دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی
- ۳۸.....تعیین سطح اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲
- ۳۸.....بررسی نگرش محققان نسبت به سرقت ادبی
- ۳۸.....بررسی تعهدات حرفه‌ای پزشکی از دیدگان دانشجویان پزشکی و عوامل مرتبط با آن
- ۳۹.....بررسی خصوصیات شخصیتی و علمی الگوهای مثبت و منفی در بین مدرسین پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان از دیدگاه دانشجویان
- ۳۹.....موانع آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانشجویان پزشکی از دیدگاه اساتید بالینی دانشگاه علوم پزشکی مشهد
- ۴۰.....ادغام دانشجویی گامی موثر در پیاده سازی آموزش فراگیر محور و توسعه اخلاق حرفه‌ای
- ۴۰.....بهبود کیفیت نظام استاد راهنما در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۱
- ۴۱.....تاثیر دو روش ارزشیابی عینی ساختار یافته مهارت‌های عملی و روش سنتی بر میزان رضایت دانشجویان و ارزیابان
- ۴۱.....بررسی وضعیت سؤالات فرم ارزشیابی اساتید به صورت الکترونیکی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱
- ۴۲.....ارزیابی یکپارچگی درونی نمرات دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در دروس ایمونولوژی و پاتولوژی
- ۴۲.....بررسی روش خود ارزیابی کویز برای درس میکروبیولوژی دانشجویان دندانپزشکی
- ۴۳.....خودارزیابی دانشجویان سال آخر از میزان فراگیری و تسلط بر مهارت‌های جراحی دهان
- ۴۳.....بررسی کیفیت خدمات آموزشی دانشگاه علوم پزشکی البرز از دیدگاه دانشجویان در سال ۱۳۹۲
- ۴۴.....مقایسه نتایج ارزشیابی آموزشی دانشجویان با مدیران دانشگاه علوم پزشکی تبریز به روش الکترونیکی از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲
- ۴۴.....بررسی میزان پایایی اطلاعات مربوط خوداظهاری اعضای هیات علمی در مورد فعالیت‌های خود
- ۴۵.....ارزشیابی برنامه پنج دوره آموزشی دستیار به عنوان الگو معلم و پژوهشگر در دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- ۴۵.....طراحی و بازنگری فرم‌های ارزشیابی اساتید در سامانه ارزشیابی الکترونیکی برای اعضای هیات علمی رشته داروسازی تبریز
- ۴۶.....بررسی روایی آزمون پره‌بورد در پیش‌بینی موفقیت دستیاران دانشگاه علوم پزشکی مازندران در آزمون بورد در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲
- ۴۶.....ارزیابی تاثیر روش‌های مختلف آموزشی بر میزان یادگیری در بخش‌های ماژور و مینور از دیدگاه فارغ‌التحصیلان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۱۳۹۲
- ۴۷.....بررسی عملکرد مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی بر اساس نتایج رتبه بندی آموزشی (راد)
- ۴۷.....عملکرد گذشته و آینده مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی: چالش‌ها و راهکارها
- ۴۸.....ارزشیابی جامع جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره گذشته مبتنی بر الگوی ارزشیابی سیپ
- ۴۸.....تجربه تبریز در طراحی و اجرای آزمون یادگیری مبتنی بر سناریو برای کارآموزی مهارت‌های اداری و مالی دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی
- مقایسه نمرات سنجش مهارت‌های عملی دانشجویان با استفاده از دو ابزار ارزیابی نمره دهی کلی و چک لیست در آزمون آسکی پیش کارورزی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- ۴۹.....
- ۵۰.....بررسی همبستگی آزمون آسکی برگزار شده در سال ۸۸ و ۹۲ با نمره پیش کارورزی و معدل فارغ التحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم
- ۵۰.....طراحی و تعیین روایی و پایایی پرسشنامه فارسی مربوط به نگرش، آگاهی و رفتار آموزش مبتنی بر شواهد
- ۵۱.....آمایش سرزمین لازمه توسعه هدفمند آموزش پزشکی در جمهوری اسلامی ایران
- ۵۱.....دستاوردهای آموزش پزشکی تخصصی و فوق تخصصی در جمهوری اسلامی ایران
- ۵۱.....بررسی ارزیابی نیاز به درس اصول تعیین دقیق علت مرگ و ثبت آن برای دانشجویان سال آخر پزشکی
- ۵۲.....تاثیر آموزش اثربخشی گروهی پرستاران بر کیفیت مراقبت از دیدگاه پرستاران و مددجویان در سال ۱۳۹۲
- ۵۳.....بررسی موانع درون دانشگاهی مؤثر بر پژوهش از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
- ۵۳.....ارتقای کیفیت مهارت‌های تدریس و یادگیری: نیاز ادراک شده امروز در آموزش علوم پزشکی
- ۵۴.....بررسی وضعیت مدیریت و رهبری گروه‌های آموزشی دانشکده پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۲
- ۵۴.....میزان تنش شغلی و عوامل مؤثر بر آن در دستیاران مراکز درمانی و بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- بررسی تأثیر ارائه کنفرانس کارآموزان و کارورزان پزشکی با رویکرد پیش سازمان دهنده در بخش عفونی بیمارستان ولی عصر(ع) در کیفیت آموزش در دیدگاه دانشجویان(سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱)
- ۵۵.....
- ۵۵.....یکپارچگی آموزش علوم پایه و دستکاری روانپزشکی
- ۵۵.....بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد نسبت به برنامه ادغام دروس فارماکولوژی و پاتولوژی اختصاصی در مقطع فیزیوپاتولوژی

- مقایسه دیدگاه اعضای هیئت علمی و دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در خصوص راهکارهای بهبود کیفیت برگزاری گزارش صبحگاهی در سال ۱۳۹۱..... ۵۶
- ارتقاء فرآیند گزارش نویسی پرستاری بر اساس مدل ارتقای مستمر کیفیت در بیمارستان آموزشی شهداء قاین..... ۵۶
- ارزیابی وضعیت آموزش بالینی مراکز آموزشی- درمانی دانشگاه علوم پزشکی قزوین و ارائه راهکارهای بهینه در جهت ارتقای کیفیت آموزش در آنها..... ۵۷
- نحوه اجرای مقررات تشویق و تنبیه آموزشی برنامه ریزی شده در دستیاران داخلی در زمینه بیماری‌های شایع غدد..... ۵۷
- شکاف در محیط یادگیری بالینی: دیدگاه دانشجویان پرستاری..... ۵۸
- جهانی شدن از دیدگاه دستیاران شرکت کننده در برنامه آموزشی دستیاران دانشگاه علوم پزشکی شیراز..... ۵۸
- توسعه کیفی فرایند آموزش مراقبت از بیماران ترومایی به دانشجویان " پرستاری ارشد ویژه " از طریق بکارگیری شیوه آموزش الکترونیکی ترکیبی با استفاده از سیستم LMS..... ۵۹
- سبک های رهبری مورد استفاده در دانشکده های علوم پزشکی سه دانشگاه پژوهش محور طراز اول مالزی..... ۵۹
- شاخص های پاسخگویی اجتماعی در دانشکده پزشکی..... ۵۹
- روندهای افت تحصیلی دانشجویان پزشکی و تاثیر عوامل دموگرافیک بر آن در دانشگاه علوم پزشکی زنجان طی سال‌های ۸۸-۱۳۷۰..... ۶۰
- بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی ورودی ۱۳۹۰ دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به کارآفرینی..... ۶۰
- تأثیر آموزش خودپنداری حرفه‌ای بر خودحرفه‌ای دانشجویان پرستاری..... ۶۱
- لزوم توجه به آینده نگاری در طراحی و بازنگری برنامه‌های درسی..... ۶۱
- اجرای پورتفولیو در درس فارماکولوژی با بکارگیری سیستم مدیریت دانش..... ۶۲
- بررسی توانایی روش‌های پذیرش دانشجویان پزشکی در پیشگویی عملکرد آتی دانشجویان: یک مقاله مروری..... ۶۲
- نظرات پزشکان عمومی شاغل در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان در خصوص تناسب آموخته‌های تحصیلی با نیازهای حرفه‌ای..... ۶۲
- بدرفتاری علیه دانشجویان پزشکی سال چهارم در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز..... ۶۳
- بررسی وضعیت آگاهی فراشناختی از راهبرد های مطالعه در دانشجویان پزشکی..... ۶۳
- بررسی امکان گنجاندن پروژه تحقیقاتی در واحد کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی ناپیوسته بهداشت عمومی دانشکده بهداشت ساری..... ۶۴
- بررسی میزان استفاده از انواع منابع درسی جهت مطالعه دروس اختصاصی توسط دانش آموختگان رشته پزشکی..... ۶۴
- عمده‌ترین مشکلات دوران تحصیل از دیدگاه دانش آموختگان رشته پزشکی..... ۶۵
- ارتقای مهارت ارتباطی پرستاران از طریق آموزش به روش ایفای نقش و نمایش فیلم..... ۶۵
- بررسی رابطه تولیدات علمی با ویژگی‌های دموگرافیک اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹..... ۶۶
- بررسی و مقایسه دو روش نیدل ساب کلونین و آنژیوکت ۱۶ در ایجاد عوارض محل پانچ شریانی در بیماران آنژیوگرافی شده قلبی بیمارستان امیرالمومنین (ع) کردکوی در سال ۱۳۹۲..... ۶۶
- آموزش نظام مند مباحث تئوریک بخش جراحی به صورت مجازی راهی برای نیل به اهداف حیطة دانش کورپوکولوم کارورزی جراحی..... ۶۷
- اثربخشی آموزش راهبردهای مطالعه و یادگیری بر میزان یادگیری و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۳۹۲..... ۶۷
- بررسی همبستگی نمرات دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۰..... ۶۸
- بررسی مشکلات آموزش بالینی در دانشجویان مامایی بخش لیبر..... ۶۸
- ارزیابی بکارگیری سامانه آزمون الکترونیک از دیدگاه دانشجویان، اساتید و کارکنان آموزش در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۲..... ۶۸
- عوامل استرس‌زای بالینی به عنوان عامل مؤثر بر ارتقای آموزش بالینی: یک مطالعه کیفی..... ۶۹
- علل گرایش به ادامه تحصیل در بین کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شیراز..... ۶۹
- بررسی توانایی آزمون CRP برای ارزیابی مهارت های استدلال بالینی از دید دانشجویان شرکت کننده در آن آزمون..... ۷۰
- رویکرد و عملکرد اعضای هیئت علمی بالینی تمام وقت دانشکده پزشکی گرگان- مطالعه کیفی..... ۷۰
- عدالت جنسیتی آموزشی یا بی عدالتی، چالشی جدی پیش روی نظام آموزشی ایران..... ۷۱
- مقایسه توسعه یافتگی کارکردهای پنجگانه دانش پژوهی در دانشگاه در ۴ حوزه رشته ای علوم انسانی، فنی و مهندسی، علوم پایه و علوم پزشکی..... ۷۱
- بررسی متغیرهای مؤثر در زمان ارتقاء اعضا هیات علمی از استادیاری به دانشیاری و از دانشیاری به استادی در دانشکده پزشکی شیراز در ۱۳۹۱ سال..... ۷۲
- پوستر های کاغذی**
- مروری بر کدها و ملاحظات اخلاقی ضروری در محیط‌های آموزش بالینی پزشکی ایران..... ۷۴
- بررسی تاثیر اخلاق حرفه ای و نقش الگو بودن اساتید بر دانشجویان..... ۷۴
- الگومحوری اخلاقی مدرس بالینی: عنصر کلیدی در تحکیم ارتباط در محیط‌های بالینی..... ۷۵

- ۷۵..... بررسی دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز نسبت به وضعیت رعایت اخلاق حرفه‌ای اساتید در سال ۱۳۸۹.....
- ۷۶..... ویژگی‌های یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور.....
- ۷۶..... دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی تبریز در خصوص وظایف و عملکرد اساتید مشاور در سال ۱۳۹۲.....
- ۷۷..... بررسی پایایی، روایی و تطبیق فرهنگی پرسشنامه تعهد حرفه‌ای پزشکی.....
- ۷۷..... میزان رعایت مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای آموزش در اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از دیدگاه دانشجویان.....
- ۷۷..... نقش اساتید راهنما از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، شکاف موجود بین وظایف و عملکرد.....
- ۷۸..... آموزش اخلاق حرفه‌ای از طریق نقش الگو محوری اساتید- مطالعه کیفی.....
- ۷۸..... بررسی دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه‌های علوم پایه دانشکده پزشکی مشهد در مورد اهمیت آموزش اخلاق زیستی.....
- ۷۹..... آموزش اخلاق حرفه‌ای با استفاده از کلیپ‌های نمایشی دانشجویی.....
- ۷۹..... طراحی چارچوبی برای سنجش حرفه‌ای‌گری در دانشجویان پزشکی.....
- ۸۰..... بررسی عملکرد اعضا هیات علمی دانشکده پزشکی در خصوص اخلاق حرفه‌ای و تعامل با بیمار از دیدگاه دستیاران بالینی در سال ۱۳۹۲.....
- ۸۰..... تدوین و روان سنجی ابزار سنجش هوش هیجانی در تدریس.....
- ۸۱..... بررسی شاخص‌های استاد بالینی الگو.....
- ۸۱..... بررسی تجارب دانشجویان از اخلاق حرفه‌ای اساتید (یک مطالعه کیفی).....
- ۸۲..... بررسی عوامل مؤثر بر ارزشیابی اساتید از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه.....
- ۸۲..... ارزیابی ۳۶۰ درجه کارورزان و کارآموزان گروه زنان از طریق مشاهده مستقیم.....
- ۸۳..... تحلیل کیفی بر موانع کاربست پزشکی مبتنی بر شواهد از دیدگاه اساتید و دستیاران بالینی.....
- ۸۳..... بررسی دیدگاه دانش‌آموختگان بهداشت حرفه‌ای شاغل در استان یزد در خصوص میزان تناسب آموزش عملی با مهارت عملی آن‌ها در حین اشتغال.....
- ۸۴..... بررسی اثربخشی دوره پزشکی مبتنی بر شواهد از دیدگاه دستیاران دانشگاه علوم پزشکی شیراز.....
- ۸۴..... تاثیر زیرساخت‌ها بر معیارهای کمی و کیفی دانش پژوهی؛ تحلیلی بر دیدگاه اعضای هیات علمی دانشگاه‌های شیراز و علوم پزشکی شیراز.....
- ۱۳۹۲..... ارزشیابی نحوه آموزش در بخش‌های بالینی داخلی- جراحی، اطفال و زنان از دانشجویان کارورز و کارآموز پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲.....
- ۸۵.....
- ۸۶..... تاثیر آموزش روش تحقیق بر توانایی فعالیت‌های پژوهشی قرآنی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۱۳۹۱.....
- ۸۶..... چالش‌های اعتبارسنجی و ارزیابی در سیستم آموزش دانشگاهی.....
- ۸۷..... ارزیابی و مقایسه نگرش، یادگیری، تشخیص و انگیزه دانشجویان رشته پزشکی درباره درس انگل‌شناسی پزشکی.....
- ۸۷..... طراحی ابزار رتبه بندی خدمات آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور.....
- ۸۸..... بررسی تجارب زنده دانشجویان مامایی از آزمون ارزشیابی بالینی ساختارمندعینی (آسکی): یک مطالعه پدیدارشناسی.....
- ۸۸..... ارزیابی اثربخشی آموزش توسط هم‌تایان در گروه‌های کوچک در واحد درسی اپیدمیولوژی بیماری‌ها در رشته پزشکی.....
- مقایسه میانگین نمرات کلاسی دروس زبان خارجه و زبان پیش دانشگاهی با درصد زبان انگلیسی در کنکور دانشجویان پزشکی، داندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد.....
- ۸۹.....
- ۸۹..... ویرایش فارسی پرسش‌نامه ارزیابی عملکرد دستیاران بیهوشی به روش ۳۶۰ درجه: ترجمه، روایی و پایایی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز.....
- ۹۰..... بررسی روند برگزاری کلاس‌های آزمایشگاه دروس علوم پایه به روش مشاهده میدانی در دانشکده پزشکی شیراز در زمستان ۱۳۹۱.....
- ۹۰..... ارزشیابی دوره دکتری بهداشت باروری در ایران: وضعیت شاخص‌های درون داد.....
- ۹۱..... طراحی و اجرای ارزشیابی درونی گروه بیهوشی به روش الکترونیک.....
- ۹۱..... بررسی اولویت‌های مؤثر آموزشی از دیدگاه اعضای هیئت علمی گروه آموزش پزشکی مجازی.....
- ۹۲..... بررسی ویژگی‌های فردی استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور.....
- مقایسه توانایی دانشجویان در پاسخ دهی به آزمون تدبیر مشکل بیمار و سوال تشریحی تعدیل یافته با آزمون سوالات چند گزینه‌ای و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی.....
- ۹۲.....
- ۹۳..... ارزشیابی اساتید بر اساس آموزه‌های اسلامی.....
- ۹۳..... بررسی مقایسه‌ای میزان تقاضا و نیاز بیماران برای دریافت خدمات دندانپزشکی ترمیمی.....
- ۹۳..... بررسی اولویت‌انگیزی شرکت کنندگان در برنامه‌های آموزش مداوم جامعه پزشکی یزد در سال‌های ۸۸ و ۸۹.....
- ۹۴..... چالش‌های آموزش مقطع کارشناسی پرستاری در ایران در پذیرش و فراغت از تحصیل.....
- ۹۴..... جایگاه مهارت‌های تحصیلی در برنامه درسی و نیاز دانشجویان به این مهارت‌ها در مقطع کارشناسی ارشد (گرایش آموزش) در دانشگاه علوم پزشکی تهران.....
- ۹۵..... ارزیابی دوره طراحی سیستم اطلاعات بیمارستان در قالب برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت.....

- کیفیت خدمات آموزشی از دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی گیلان بر اساس مدل سروکووال ۹۵
- پایه سازی برنامه درسی ماریچ در آموزش درس آناتومی اندام رشته پزشکی ۹۶
- طراحی و به کارگیری برنامه آموزشی درسی ماریچ دروس علوم تشریحی در بستر دانشجو محوری برای دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی ۹۶
- طراحی و اجرای طرح درس بر اساس نیازسنجی انجام شده جهت توانمند کردن دانشجویان پرستاری در کار آموزی بهداشت جامعه ۹۷
- بررسی دیدگاه اعضای هیات علمی گروه بالینی دانشگاه علوم پزشکی شیراز نسبت به طرح تمام وقتی جغرافیایی ۹۷
- ارزشیابی سیستم آموزش پزشکی مبتنی بر ادغام در رشته پزشکی عمومی از دیدگاه دانشجویان دانشکده پزشکی شیراز ۹۸
- بررسی یادگیری مبتنی بر تکلیف جهت تسهیل یادگیری آموزش علوم پایه در دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۹۸
- برنامه ریزی و اجرای دوره کوتاه مدت آشنایی با جنگ افزارهای شیمیایی و بیوتروریسم برای ۹۹
- موانع آموزش به بیمار از دیدگاه پرستاران و سرپرستاران بیمارستان شهید صدوقی یزد ۹۹
- دیدگاه اساتید بالینی بخش های مازور نسبت به وضعیت آموزش بالینی در مقایسه با وضعیت مطلوب در دانشگاه علوم پزشکی زنجان ۱۰۰
- موانع آموزش بالینی در بیمارستانهای آموزشی از دیدگاه اعضای هیات علمی: تحلیل محتوای کیفی ۱۰۰
- نقش مدیریت موثر بیمارستان در حوزه آموزش دانشکده پزشکی ۱۰۱
- بررسی تاثیر آموزش همتامحور در میزان یادگیری پرستاران بخش مراقبتهای ویژه بیمارستان شهید صدوقی یزد ۱۰۱
- بررسی ارتباط خستگی و افسردگی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۱۰۲
- دانشگاه های بدون مرز: یک تحقیق کتابخانهای ۱۰۳
- تاثیر یک دوره آموزشی مطالعه موردی کوتاه در قالب یادگیری تیمی و بررسی تاثیر آن بر یادگیری خودراهبر و خودتنظیمی یادگیری در دانشجویان ۱۰۳
- همبستگی نمرات دانشجویان پزشکی در آزمونهای جامع و برخی عوامل مرتبط با آن ۱۰۳
- همراهی خودپنداری حرفه ای و عملکرد بالینی دانشجویان پرستاری: موضوعی قابل توجه در ارتقای دانشجویان ۱۰۴
- ارزیابی رضایتمندی فارغ التحصیلان از کیفیت آموزش پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۱۰۴
- مقایسه ارتباط بین تمایل به تفکر انتقادی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دوره پیش بالینی و بالینی ۱۰۵
- روایی همزمان استفاده از بیمارنا و بیمار واقعی در سنجش مهارت های ارتباطی دانشجویان پزشکی ۱۰۵
- بررسی عوامل حواس پرتی در کلاس های درس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مازندران ۱۳۹۲ ..... ۱۰۶
- بررسی میزان رضایتمندی دانش آموختگان رشته پزشکی از آموزش دوران بالینی ۱۰۶
- بررسی میزان رضایتمندی دانش آموختگان رشته پزشکی از آموزش دوران فیزیوپاتولوژی ۱۰۶
- بررسی میزان رضایتمندی دانش آموختگان رشته پزشکی از وضعیت تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی کاشان ۱۰۷
- تبیین مشکلات آموزشی از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران: یک مطالعه کیفی ۱۰۷
- بررسی میزان افت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ و شناسایی مهمترین عوامل فرآیندی مؤثر بر آن ۱۰۸
- بررسی تاثیر بکارگیری روش تلفیقی تدریس در درس آموزش بیمار بر دانش و رضایت مندی دانشجویان کارشناسی پرستاری ۱۰۸
- رضایت اعضاء هیئت عملی دانشگاه های علوم پزشکی کشور در خصوص برگزاری جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره گذشته ۱۰۹
- بررسی عوامل مؤثر بر یادگیری دانشجویان علوم پایه رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۱ ..... ۱۰۹
- طب عامیانه مردم قرق استان گلستان: مردم نگاری ۱۱۰
- تاثیر دوره های آموزشی پزشکی مبتنی بر شواهد بر تصمیمات بالینی دستیاران تخصصی ۱۱۰
- نگرش دانشجویان نسبت به راهنمایی و هدایت تحصیلی در دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۱۳۹۱ ..... ۱۱۱
- تدریس مشارکتی شیوه ای اثربخش بر فرایند یاددهی و یادگیری مراقبتهای پرستاری در بحران ۱۱۱
- عوامل مؤثر بر تمرکز در کلاس از دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری میبد در سال ۱۳۹۲ ..... ۱۱۲
- تاثیر آیات قرآن کریم بر آگاهی و عملکرد دانشجویان پزشکی نسبت به فریضه امر به معروف و نهی از منکر در جامعه دانشگاهی از دیدگاه خود دانشجویان ۱۱۲
- بررسی عوامل مؤثر بر یادگیری مهارتهای بالینی دانشجویان پرستاری و مامایی ۱۱۳
- عوامل شخصیتی و دموگرافیک پیش بینی کننده سبک های یادگیری در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان ۱۱۳
- احیاء دانش پژوهی آموزشی در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۱۱۳
- مراحل آموزش مهارت بین حرفه ای در آموزش پزشکی با استفاده از تئوری های یادگیری ۱۱۴
- بررسی موانع و محدودیت های آموزش ضمن خدمت در پرستاری ۱۱۴
- مقایسه روش آموزش از راه دور با روش آموزش در کلاس در زمینه کنترل عفونت در دانشجویان دندانپزشکی ۱۱۵
- ارتباط عادات مطالعه و برخی عوامل دموگرافیک در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه جندی شاپور اهواز در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ ..... ۱۱۵
- مقایسه تاثیر روش های آموزشی توسط همتایان و غیرهمتایان آموزشی بر آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی در درس بهداشت یک ۱۱۶

- یادگیری به کمک همتایان روشی موثر در آموزش دروس نظری ۱۱۶
- تاثیر دو روش آموزشی سخنرانی و تفحص گروهی بر میزان یادگیری دانشجویان پرستاری در درس کارآموزی بهداشت روان ۱۱۷
- افزایش تعداد بخش‌های کارورزی پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی اهواز، اقدامی موثر در ارتقاء مهارت‌های بالینی دانشجویان پزشکی ۱۱۷
- بررسی تاثیر بکارگیری الگوی تدریس دریافت مفهوم و روش کاوشگری بر یادگیری تفسیر الکتروکاردیوگرام در دانشجویان پرستاری ۱۱۸
- بررسی نیازهای آموزشی کارشناسان تغذیه جامعه شاغل در نظام بهداشتی ایران از منظر آنان در سال ۱۳۹۱ ..... ۱۱۸
- بررسی رابطه راهبردهای شناختی و فراشناختی با میزان موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه‌های گلستان در سال ۱۳۹۲ ..... ۱۱۸
- شادی و نشاط عنصر فراموش شده در بستر آموزش و یادگیری ۱۱۹
- ارزیابی برنامه حسن استقبال از دانشجویان پزشکی ورودی‌های مهر و بهمن ۱۳۹۰ و مهر ۱۳۹۱ دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۱۱۹
- طراحی، تعیین و مقایسه اثربخشی سه لایه کتب CD و نرم‌افزار جمع آموزشی بر میزان آگاهی دانشجویان دانشکده پرستاری و مملی قزوین از فرایندهای آموزشی ۱۲۰
- بررسی میزان تاثیر ازدواج بر آموزش و یادگیری دانشجویان دانشکده پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۲ ..... ۱۲۰
- انتظار نتیجه واسطه‌ای جهت پیشگویی ارتباط حمایت اجتماعی و استرس تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۹۲-۱۳۹۱ ..... ۱۲۱
- بررسی سطح اجتماعی شدن حرفه‌ای فارغ التحصیلان بهداشت عمومی بوشهر ۱۲۱
- بررسی روند تغییرات نمرات دانشجویان پزشکی در درس بیوشیمی یک ۱۲۲
- بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج نسبت به مرکز آموزش مهارت‌های بالینی ۱۲۲
- تاثیر آموزش گروه همتا از طریق برگزاری کارگاه احیای قلبی- ریوی بر یادگیری، یادداری و رضایت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند ۱۲۳
- بررسی رابطه هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده بهداشت بندرعباس ۱۲۳
- نیازهای آموزشی دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه در زمینه مهارت‌های مطالعه و یادگیری ۱۲۴
- بررسی تاثیر آزمون آسکی برگزار شده در سال ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲، معدل و نمره پیش کارورزی در پیش بینی نتیجه آزمون دستیاری ۱۲۴
- بررسی نگرش دستیاران گروه‌های مختلف آموزشی بالینی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در مورد نحوه آموزش اساتید بالینی ۱۲۵
- بررسی اثر بخشی مبتنی بر شواهد ارزیابی با روش‌های مستمر درون بخشی در آموزش دستیاران گروه‌های بالینی دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۱۲۵
- بررسی تاثیر حضور همراه آموزش دیده در کنار زنان نخست‌زا بر چگونگی، رضایتمندی و طول مرحله اول زایمان ۱۲۶
- مقایسه و تحلیل ارزشیابی‌های درون کلاسی با ارزشیابی‌های تحت وب در خصوص کیفیت تدریس اعضای هیات علمی علوم پزشکی یاسوج ۱۲۷
- بررسی رضایت دانشجویان دانشگاه‌های دولتی و آزاد شهر کرمانشاه از اجرای کارگاه مهارت‌های ارتباطی در سال ۱۳۹۲ ..... ۱۲۷
- بررسی تاثیر جلسات مشترک گروه‌های آموزشی پایه پزشکی و کمیته مشورتی دانشجویی در بهبود کیفیت تدریس اساتید در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد ۱۲۸
- بررسی دیدگاه دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان در مورد واگذاری آزمون ارتقاء و گواهینامه تخصصی به دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور ۱۲۸
- تبیین آگاهی و نگرش اساتید دانشگاه علوم پزشکی گلستان از عوامل مؤثر در خصوص طرح درس با استفاده از مدل بنف ۱۲۹
- بررسی عملکرد دانشجویان پزشکی در گرفتن شرح حال از بیماران در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند ۱۲۹
- دیدگاه دانشجویان سال آخر کارشناسی مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در خصوص محتوای آزمون جامع مامایی ۱۳۰
- بررسی وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان رشته بهداشت حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۱۳۰
- بررسی اهمیت چالش‌های روش آموزشی یادگیری از طریق همتایان و همراهی آن با برخی ویژگی‌های جمعیت شناختی ۱۳۱
- سبک رهبری تحول آفرین مدیران آموزشی دانشکده‌های علوم پزشکی و تاثیر آن بر ارتقای رضایت شغلی در اعضای هیئت علمی ۱۳۱
- دیدگاه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در مورد فرآیند اجرایی و شیوه‌های ارزشیابی کیفیت تدریس ۱۳۲
- مؤلفه‌های مدیریتی موثر بر توانمندسازی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۱۳۲
- مقایسه ارزیابی طرح درس‌های بازنگری شده سال ۹۲-۱۳۹۱ اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه ۱۳۳
- بررسی مهارت‌های ارتباطی یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور ۱۳۳
- طراحی و اجرای دوره آموزشی "اصول طراحی آموزشی و شیوه‌های تدریس موفق برای دانشجویان دکتری تخصصی (PhD) در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران و تهران" ۱۳۳
- ویژگی‌های استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۱۳۹۲ ..... ۱۳۴
- اثر تلفیق روش‌های ارزیابی مبتنی بر عملکرد (LOGBOOK & DOPS) در ارائه و ارزشیابی کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی هوشبری ۱۳۴
- بررسی مهارت، نگرش و آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان نسبت به آموزش الکترونیکی و عوامل مرتبط با آن در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ ..... ۱۳۵
- بررسی تاثیر تدریس مبتنی بر حل مساله و نمایش فیلم بر رضایتمندی و افزایش نمره دانشجویان ۱۳۶
- بررسی ویژگی‌ها و دستاوردهای پدیده فناوری اطلاعات در نظام تعلیم و تربیت ۱۳۶
- آموزش Focus PDCA به دانشجویان هوشبری در مورد فرآیندهای اتاق عمل ۱۳۷
- عامل‌های انگیزشی و بازدارنده در مشارکت دانشجویان آموزش پزشکی دوره مجازی در کلاس‌های آنلاین ۱۳۸
- آماده‌سازی و بکارگیری «راهنمای مطالعه» در معاینات فیزیکی چشم برای دانشجویان پزشکی مقطع کارآموزی ۱۳۸

- تجارب دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد از آموزش الکترونیکی..... ۱۳۸
- مقایسه یادگیری بیماری دیابت به دو روش آموزش الکترونیک و سخنرانی در دانشجویان بهداشت تغذیه..... ۱۳۹
- مقایسه اثربخشی دو روش آموزشی "آموزش الکترونیک و آموزش در گروه‌های کوچک" با آموزش در گروه کوچک در آموزش مراقبت بیماری‌های اسهالی کودکان..... ۱۳۹
- ارتقاء کیفیت آموزش با بکارگیری یادگیری الکترونیکی ترکیبی در دانشگاه علوم پزشکی تهران..... ۱۴۰
- انطباق فناوری‌های جدید با تئوری‌های آموزش موثر: نقش فناوری‌های جدید در کیفیت آموزش..... ۱۴۰
- برگزاری دروس مجازی در دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی مشهد..... ۱۴۱
- برگزاری کارگاه کانتریزاسیون ورید مرکزی به روش یادگیری مبتنی بر تیم و مقایسه با روش معمول..... ۱۴۱
- بررسی نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش پزشکی..... ۱۴۲
- تأثیر یادگیری مبتنی بر وبلاگ با رویکرد حل مسأله بر رشد تفکر منطقی دانشجویان رشتهٔ تکنولوژی آموزشی دانشگاه جامع علمی کاربردی بهزیستی همدان..... ۱۴۲
- بررسی آگاهی و بکارگیری پزشکی مبتنی بر شواهد در میان دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد..... ۱۴۲
- تأثیر کاربرد روش‌های آموزش تعاملی بر یادگیری و نگرش دانشجویان در درس بهداشت عمومی..... ۱۴۳
- بررسی مقایسه‌ای تأثیر روش همزمانی آموزش پراتیکی و عملی (مواجهه زودرس) بر میزان یادگیری موفق دانشجویان کارشناسی پرستاری در درس اصول و مهارت‌های بالینی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی یاسوج..... ۱۴۳
- بررسی تأثیر آموزش به شیوه سخنرانی، نمایش فیلم و عملکرد بالینی بر باورهای خودکارآمد دانشجویان مامایی در اداره مراحل زایمان فیزیولوژیک..... ۱۴۴
- بررسی کاربرد های پردازش زبان طبیعی و نقش آن در آموزش پزشکی به دانشجویان..... ۱۴۴
- کاربرد سیستم‌های خبره در آموزش غربالگری و بیماریابی دیابت بارداری..... ۱۴۵
- بررسی تأثیر تدریس با الگوی آموزشی همیاری و مشارکت فعال دانشجویان بر میزان یادگیری دانشجویان گروه اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز..... ۱۴۶
- بررسی اثربخشی دوره های آموزش ضمن خدمت کارشناسان دانشگاه علوم پزشکی شیراز براساس مدل CIPP در سال ۱۳۹۱..... ۱۴۶
- بررسی تأثیر دوره کارورزی بخش اورژانس بر عملکرد بالینی کارورزان پزشکی با آزمون DOPS..... ۱۴۷
- نگرش دانشجویان پزشکی به برنامه‌های آموزشی سنتی و ترکیبی..... ۱۴۷
- مقایسه مدل های ارزشیابی پاسخگویی اجتماعی در آموزش پزشکی..... ۱۴۷
- بررسی نقش ارتباط مطلوب در مدیریت فرایند یاددهی و تأثیر آن در تعالی اخلاقی فرهنگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان..... ۱۴۸
- درک دانشجویان پرستاری از عدالت آموزشی؛ یک مطالعه کیفی..... ۱۴۸
- ارزیابی دیدگاه پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر یاسوج درباره رعایت حقوق و اخلاق بیمار..... ۱۴۹
- بررسی ادغام واحد مهارت‌های بالینی مقدماتی در برنامه آموزشی دانشجویان پزشکی علوم پایه در رضایت‌مندی دانشجویان و افزایش ارتباط بین علوم پایه و بالینی در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد..... ۱۴۹
- عوامل استرس‌زای آموزش بالینی دانشجویان مامایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان..... ۱۵۰
- انتظارات از آموزش پرستاری: خودارزیابی عملکرد بالینی دانشجویان پرستاری..... ۱۵۰
- دانشجو محوری یا استاد محوری در فرآیند های یاددهی یادگیری: سهم هر یک در آینده دانشگاه‌های علوم پزشکی چه میزان است؟ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۱۵۱
- ارتباط رفتار مدرس بر میزان یادگیری دانشجویان بهداشت محیط..... ۱۵۱
- مفهوم عدالت و عدالت آموزشی از دیدگاه قران و روایات و اندیشمندان اسلامی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۱۵۲
- نگرش دانشجویان پزشکی در رابطه با آینده ی شغلی رشته خود..... ۱۵۲
- طراحی یک دوره آموزشی مطالعه موردی کوتاه در قالب یادگیری تیمی و بررسی تأثیر آن بر شاخص‌های یادگیری تیمی در دانشجویان..... ۱۵۲
- بررسی بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران جهت اجرای سیستم آسیب‌شناسی از راه دور..... ۱۵۳
- ارتقای یادگیری و آموزش بالینی دانشجویان با استفاده از برنامه لیدرشپ..... ۱۵۳
- بررسی اولویت انتخاب رشته پذیرفته‌شدگان دانشگاه علوم پزشکی شیراز بر اساس رتبه اکتسابی در آزمون سراسری در دهه هشتاد..... ۱۵۴
- جو آموزشی پویا و غنی سازی مشغولیت دانشگاهی دانشجویان..... ۱۵۵
- تغییر به روش آموزش کورسی - مداخله ای براساس نیاز و برای بهبود..... ۱۵۵
- درونی‌سازی مفاهیم تربیتی و آموزشی از طریق اجرای برنامه‌های فرهنگی دانشکده بهداشت بجنورد در سال‌های ۹۲-۱۳۹۱..... ۱۵۶
- دفتارتوسعه آموزش بیمارستانی و نقش وجایگاه آن در ارتقا آموزش..... ۱۵۶
- توسعه کوریکولوم آموزشی رشته پرستاری: راهبردی جهت ارتقای برنامه آموزش کارشناسی پرستاری در ایران..... ۱۵۷
- بررسی دیدگاه‌های دانش‌آموزان دبیرستانی بازدیدکننده از پردیس بین الملل یزد در انتخاب رشته در این دانشگاه..... ۱۵۷

- تاثیر روپوش سفید یکنواخت در دستیابی به اهداف آموزشی و فرهنگی..... ۱۵۸
- بررسی زمان انتظار ارائه خدمات اورژانس در بیمارستان آموزشی شهید فقیهی شیراز در سال ۱۳۸۹..... ۱۵۸
- ارتباط فرسودگی شغلی با مدت زمان سپری شده از دوره کارورزی در کاروران پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند..... ۱۵۹
- بررسی وضعیت دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران از نظر بکارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری مدیریت یادگیری الکترونیکی..... ۱۵۹
- ادراک محبت، حمایت، امیدواری، رنج، نگرانی و از دست دادن در زنان مبتلا به سرطان پستان ماستکتومی شده و زنان سالم..... ۱۶۰
- ارائه واحد سم شناسی عملی در قالب کارگاه روش‌های تحقیقاتی..... ۱۶۰
- بررسی درک دانشجویان پرستاری از محیط یادگیری بالینی با استفاده از ابزار DREEM..... ۱۶۱
- مقایسه دیدگاه اساتید و دانشجویان در زمینه عوامل مؤثر بر عدم پیشرفت تحصیلی دانشجویان..... ۱۶۱
- تأثیر آموزش هم‌تایان بر مهارت تفکر انتقادی در دانشجویان..... ۱۶۲
- ارائه روش‌های نوین آموزشی در راستای عدالت آموزشی..... ۱۶۲
- ارزشیابی دانشجویان پزشکی از اساتید بالینی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بر اساس مدل شناختی استاد-شاگردی..... ۱۶۲
- توسعه کیفی آموزش عمومی به کودکان در مورد نوشیدن دوغ به جای نوشابه در قالب شعر..... ۱۶۳
- بررسی تجربه اساتید و دانشجویان از پاسخگویی اجتماعی: با یک مطالعه کیفی..... ۱۶۳
- بررسی عوامل مرتبط با تعهد حرفه‌ای پزشکی در دانشجویان سال آخر پزشکی: کاربردی از تئوری رفتار برنامه ریزی شده..... ۱۶۴
- دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در خصوص مفاهیم، اهداف و ضرورت برنامه آموزشی پزشکی پاسخگو..... ۱۶۴
- بررسی عوامل مؤثر بر رضایت زنان باردار از ارائه خدمات مامایی ارائه شده در مراکز بهداشتی درمانی یزد..... ۱۶۵
- آموزش مبتنی بر پرسپکتورشیپ در فیلد مراکز بهداشتی درمانی درس کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی مهندسی بهداشت محیط..... ۱۶۵
- دیدگاه پرسنل پرستاری و مامایی نسبت به کاربرد دروس تخصصی در بالین..... ۱۶۶
- آزمون جامع مهارت‌های بالینی دانشجویان کارورز دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۱..... ۱۶۶
- نقد نظریه‌های اقتصادی کارکردهای نظام آموزشی..... ۱۶۷
- راهکار ارتقاء Educational Scholarship در اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز..... ۱۶۷
- شناخت ارزش‌های اخلاقی و معرفت شناسی در ارائه درس ایمنی شناسی دانشجویان پزشکی..... ۱۶۸
- روانشنجی پرسشنامه عوامل مرتبط با یادگیری بالینی دانشجویان پرستاری..... ۱۶۸
- بررسی نیازهای آموزشی بیماران بستری در بیمارستان امیرالمومنین (ع) کردکوی..... ۱۶۹
- بررسی رابطه انس با قرآن و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۹۲..... ۱۶۹
- بررسی نیازهای آموزشی بیماران سلی به شیوه بحث گروهی متمرکز در منطقه سیستان در سال ۱۳۸۹..... ۱۷۰
- استفاده از الگوی تدریس پیش سازمان دهنده در سطح آموزش عالی؛ راهی برای افزایش یاددهی و یادداری دانشجویان..... ۱۷۰
- رابطه عدالت آموزشی با فرسودگی تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی گلستان..... ۱۷۱
- فرسودگی تحصیلی تهدیدی بر سلامت روان دانشجویان..... ۱۷۱
- آموزش پرستاری مبتنی بر شواهد: موانع و راهکارها؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۱۷۱
- اولویت بندی عوامل مؤثر بر ایمنی بیمار در مراقبت ثانویه در مراکز آموزشی-درمانی از نظر کارکنان دو بیمارستان شهر گناباد..... ۱۷۲
- تاثیر روش تدریس حل مساله بر تفکر خلاق دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه ناحیه ۲ شهرستان ساری..... ۱۷۲
- اثربخشی برنامه توانمند سازی مدیران و مربیان مهدکودک‌ها در احیاء قلبی-ریوی کودکان؛ آغازی برای آموزش همگانی احیاء قلبی-ریوی..... ۱۷۳
- رابطه انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان..... ۱۷۳
- همبستگی بین نمرات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان مدیر گروه و رئیس دانشکده..... ۱۷۴
- بررسی تاثیر شیوه های آموزش بحث گروهی، سخنرانی و مطالعه خود محور راهنمای کشوری مبارزه با بیماری سل بر دانش پزشکان شاغل در شبکه بهداشت و درمان شهرستان دلیجان..... ۱۷۴

پوستر های الکترونیک

- استفاده از تکنیک‌های پردازش تصویر در شناسایی بافت‌های استخوانی و ماهیچه‌ای..... ۱۷۵
- بررسی عوامل مرتبط با تمایل بر رعایت اخلاق پرستاری بر اساس نظریه رفتار منطقی در روان پرستاران..... ۱۷۷
- نقش استاد مشاور در ایجاد علاقمندی دانشجویان به رشته تحصیلی..... ۱۷۷
- بررسی ویژگی‌های یک استاد دانشگاه از دیدگاه دانشجویان پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر سال تحصیلی ۱۳۹۲..... ۱۷۷
- بررسی رابطه تلاوت قرآن در آغاز جلسات امتحانی و کاهش اضطراب از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۹۲..... ۱۷۸
- اهمیت فراگیری علم اخلاق توسط اساتید بر علاقه‌مندی دانشجو به حضور در کلاس درس..... ۱۷۸

طبابت خوب و طبابت بد: الگو پذیری در برنامه درسی پنهان.....	۱۷۹
بررسی میزان رعایت حقوق بیمار توسط دانشجویان از دیدگاه بیماران بستری.....	۱۷۹
رفتارهای استاد حین تدریس بر میزان یادگیری دانشجویان در کلاس‌های نظری موثر است: یک مطالعه مقدماتی.....	۱۸۰
نکات اخلاقی مهم در سبک زندگی دانشجویی از دیدگاه قرآن کریم.....	۱۸۰
مبانی ترویج اخلاق حرفه‌ای در دانشگاه.....	۱۸۱
بررسی دیدگاه مربیان کارآموزی عرصه دانشجویان علوم پزشکی در رابطه با اخلاق حرفه‌ای در بیمارستان امیرالمؤمنین کردکوی، یک مطالعه توصیفی- مقطعی.....	۱۸۱
آگاهی عوامل درمانی از مسائل اخلاقی تلقیح مصنوعی در چند مرکز درمانی ناباروری.....	۱۸۲
وضعیت آموزش بالینی دانشکده پزشکی جهرم در حیطة اساتید بر اساس الگوی.....	۱۸۲
تأثیر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی دانشجویان از اصول ارتباط با بیمار و حقوق بیماران.....	۱۸۲
تأثیر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی از نقش تئوری‌ها و اصول اخلاقی در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی.....	۱۸۳
طراحی ابزار روا و پایا به منظور بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران از مساله رازداری و افشای اسرار بیماران در سال ۱۳۹۲.....	۱۸۳
الگوی برتر اخلاق پزشکی: ابوعلی سینا.....	۱۸۴
تعیین ارزشهای حرفه‌ای از نظر دانشجویان کارآموز و کارورز پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲.....	۱۸۵
عوامل مؤثر بر برقراری ارتباط بین دانشجو و استاد از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر.....	۱۸۵
رعایت اصول نظارت و رهبری بالینی در بخش‌های آموزش بالینی از دیدگاه اساتید: تحلیل محتوای کیفی.....	۱۸۵
بررسی پذیرش اتانازی و نگرش به آن در دانشجویان ترم آخر پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد.....	۱۸۶
معرفی ابزارهای مشابه‌یاب و نقش آنها در رعایت اخلاق علم و بهبود سوء رفتارهای پژوهشی.....	۱۸۶
رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای گری اعضای هیات علمی ناظر بر کیفیت آموزش و یادگیری دانشجو.....	۱۸۷
بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی در خصوص ویژگی‌های اساتید الگواز نظراخلاق پزشکی.....	۱۸۷
بررسی رعایت مقررات تدریس از دیدگاه دانشجویان در ویژگی‌های اساتید توانمند از دیدگاه دانشجویان.....	۱۸۸
دیدگاه اساتید و دانشجویان پزشکی در مورد جامع‌نگری در تدریس.....	۱۸۸
معیارهایی جهت ارزیابی اصول اخلاق تدریس در محورهای استاد با خود، دانشجویان.....	۱۸۸
الگو مداری استاد بالینی.....	۱۸۹
جایگاه توجه به آموزه‌های اخلاقی دینی و فرهنگی در آموزش پزشکی.....	۱۸۹
ارزیابی کیفیت ابعاد پنج‌گانه خدمات آموزشی ارائه شده به کارورزان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد.....	۱۹۰
مقایسه دیدگاه مدرسان و دانشجویان از عوامل مؤثر بر "ارزشیابی مدرس توسط دانشجو" در دانشگاه علوم پزشکی یزد در سال ۱۳۹۱.....	۱۹۰
بررسی ضعف‌های بالینی دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال تحصیلی ۱۳۹۲.....	۱۹۱
بررسی نگرش فارغ‌التحصیلان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در خصوص کیفیت آموزش بخش اطفال پیرامون بیماری‌های رایج و سرپایی کودکان در سال‌های ۹۲ - ۱۳۹۱.....	۱۹۱
سنجش سواد اطلاعاتی دانشجویان در هنگام فراغت از تحصیل: مطالعه موردی در دانشگاه علوم پزشکی سمنان.....	۱۹۲
تأثیر مداخله آموزشی بر اولویت بندی عوامل مؤثر بر ایمنی بیمار در سال ۱۳۹۲.....	۱۹۲
ارزیابی درونی گروه بهداشت دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی.....	۱۹۳
ارتقای کیفیت صلاحی ت‌های بالینی پایه و پرونده نویسی در بخش زنان و زایمان از طریق خود ارزیابی فراگیران.....	۱۹۳
مقایسه ارزشیابی آموزشی مدیران دانشگاه علوم پزشکی تبریز به روش الکترونیکی از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲.....	۱۹۴
بررسی ارزیابی رویکردهای یادگیری در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان سال ۱۳۹۲.....	۱۹۴
طراحی ابزار سنجش و ارزشیابی اثربخشی عملکرد اساتید در عرصه آموزش علوم پزشکی.....	۱۹۵
بررسی معیارهای ورود به آزمون و انتخاب نقرات برتر در المپیاد علمی دانشجویی علوم پزشکی از دیدگاه شرکت کنندگان در چهارمین المپیاد علمی دانشگاههای علوم پزشکی کشور.....	۱۹۵
بررسی نقاط قوت چهارمین المپیاد علمی دانشجویی دانشجویان علوم پزشکی کشور از دیدگاه دانشجویان شرکت کننده در چهارمین المپیاد علمی دانشجویی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کشور.....	۱۹۶
بررسی پیشنهادات و دیدگاه دانشجویان شرکت کننده در چهارمین المپیاد علمی دانشجویی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کشور.....	۱۹۶
ارزیابی سطح مطلوبیت مهارت‌های تدریس اعضای هیات علمی در یازده گروه آموزشی دانشکده دندانپزشکی همدان طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۹۱.....	۱۹۷

- ۱۹۷..... موانع ارائه بازخورد در آموزش بالینی.....
- ۱۹۷..... لزوم توجه به فرهنگ اسلامی در تدوین استانداردهای اعتباربخشی در ایران.....
- ۱۹۸..... وضعیت تحصیلی دوره علوم پایه دندانپزشکی و همبستگی آن با سوابق تحصیلی قبلی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه.....
- ۱۹۹..... بررسی تاثیر لاگ بوک طراحی شده در تسهیل فرآیند آموزش دانشجویان کارشناسی مهندسی بهداشت محیط.....
- ۱۹۹..... ارزشیابی برنامه جاری آموزش پزشکی در مقطع کارآموزی و کارورزی از نظر رویکرد جامعه‌نگری با استفاده از الگوی CIPP.....
- ۱۹۹..... نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین در مورد عوامل موثر بر ارزشیابی استاد.....
- ۲۰۰..... دیدگاه مدیران و کارکنان دانشگاه علوم پزشکی قزوین در مورد اثربخشی دوره‌های آموزشی توانمندسازی بر عملکرد کارکنان.....
- ۲۰۱..... ارزیابی صلاحیت بالینی پرستاران تازه دانش آموخته شاغل در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل.....
- ۲۰۲..... آموزش بالینی پاسخگو: معرفی الگوی جامع‌نگر در ارتقاء برنامه درسی پرستاری کودکان رشته پرستاری.....
- ۲۰۲..... بررسی متدولوژیک طرح‌های تحقیقاتی نظام سلامت و مرکز تحقیقات ارتقاء کیفیت آموزش بالینی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال‌های ۹۲-۱۳۸۹.....
- ۲۰۳..... ارزیابی دیدگاه‌های دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت به برگزاری کارگاه آموزشی چاقی و شاخص‌های اندازه‌گیری آن در سال ۱۳۹۲.....
- ۲۰۳..... بررسی سؤالات چند گزینه‌ای دانشجویان گروه کودکان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد.....
- ۲۰۴..... بررسی وضعیت گروه‌های آموزش بالینی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان بر اساس نتایج آزمون‌های جامع پیش کارورزی در دهه ۱۳۹۰-۱۳۸۰.....
- بررسی و مقایسه جو آموزشی پردیس سراسری و بین الملل دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بر اساس نظرات دانش‌آموختگان دوره علوم پایه پاییز ۱۳۹۲.....
- ۲۰۴.....
- ۲۰۵..... بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی ورودی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ دانشگاه علوم پزشکی بوشهر و عوامل تاثیرگذار بر آن.....
- ۲۰۵..... مطالعه روش‌های ارزشیابی دروس نظری و عملی دانشجویان کارشناسی رشته علوم آزمایشگاهی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران.....
- ۲۰۵..... بررسی ارتباط بین سبک‌های یادگیری و عادت‌های مطالعه دانشجویان پرستاری میبد.....
- ۲۰۶..... درک مدرسین پرستاری از چالش‌های ارزشیابی بالینی دانشجویان: یک مطالعه کیفی.....
- بررسی وضعیت سؤالات بر اساس نتایج تحلیل آزمون‌های مقطع فیزیوپاتولوژی دانشکده پزشکی شیراز در ترم دوم سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ و ترم اول سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲.....
- ۲۰۶.....
- ۲۰۷..... مقایسه آزمون‌های انجام یافته در دوره‌های علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی آجا.....
- ۲۰۷..... بررسی عوامل موثر بر عدم حضور در کلاس‌های تئوری از نظر فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۳-۱۳۹۲.....
- ۲۰۷..... بررسی ارزیابی لیست حضور و غیاب کلاس‌های دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی آجا.....
- ۲۰۸..... مقایسه وضعیت تحصیلی دانشجویان پزشکی ورودی ۸۸ تا ۹۱ دانشگاه علوم پزشکی آجا.....
- بررسی اعتبار پیشگویی آزمون جامع علوم پایه در موفقیت دانشجویان پزشکی در دوره فیزیوپاتولوژی و آزمون جامع پیش کارورزی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر.....
- ۲۰۸.....
- ۲۰۹..... بررسی کیفی آموزش بالینی گروه‌های مازور از نظر دستیاران در دانشگاه علوم پزشکی زنجان.....
- ۲۰۹..... اثربخشی روش بحث گروهی در بهبود عملکرد و ارتقای آموزشی دستیاران زنان.....
- ۲۱۰..... بررسی وضعیت آموزش بالینی از دیدگاه کارآموزان و کارورزان در بخش‌های داخلی و اطفال دانشگاه علوم پزشکی زنجان.....
- ۲۱۰..... چالش‌های تحصیلات تکمیلی پرستاری در ایران.....
- ۲۱۱..... بررسی نگرش پرسنل پرستاری بیمارستان‌های میبد و اردکان نسبت به کارآموزان.....
- ۲۱۱..... مقایسه نمرات کلاسی دانشجویان مقطع علوم پایه با امتحان جامع علوم پایه در دانشکده پزشکی شیراز در سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷.....
- ۲۱۲..... ارزیابی کیفیت سؤالات چهار گزینه‌ای آزمون ارتقاء دستیاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲.....
- بررسی میزان رضایت مندی و ارزیابی دانشجویان پزشکی از کیفیت برنامه‌های آموزش عملی در مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ۱۳۹۲-.....
- ۲۱۳.....
- ۲۱۳..... خود ارزیابی کارآموزان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در زمینه توانایی.....
- ۲۱۴..... چالش‌های ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی تبریز.....
- ۲۱۴..... چالش‌ها و مشکلات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۹۲.....
- ۲۱۵..... ارزشیابی بیرونی درون دانشگاهی گامی در جهت اصلاح و بهبود کیفیت آموزش.....
- ۲۱۵..... تدوین نظام جامع ارزشیابی دوره ارزشیابی دوره‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران.....
- ۲۱۵..... مقایسه میزان یادگیری و رضایت دانشجویان در تدریس به روش سخنرانی و یادگیری مبتنی بر تیم.....
- ۲۱۶..... مقایسه مهارت تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان کارشناسی پرستاری سال دوم و چهارم در دانشگاه علوم پزشکی زنجان.....
- ۲۱۶..... بررسی مقایسه ای وضعیت عملکرد اعضای هیئت علمی تمام وقت جغرافیایی و غیرجغرافیایی دانشکده پزشکی تبریز.....

- تعیین روایی و پایایی آزمون آسکی در جهت تهیه بانک سوالات استاندارد آزمون آسکی در دانشگاه علوم پزشکی جهرم ۲۱۷
- بررسی میزان آگاهی اساتید مشاور از آیین نامه استاد مشاور در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی آجا ۲۱۸
- تجزیه و تحلیل آزمون‌های چندگزینه‌ای دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲۱۸
- بررسی دیدگاه دانشجویان مامایی در مورد محیط آموزشی بر اساس مدل DREEM ۲۱۸
- مقایسه تأثیر روش‌های تدریس بر یادگیری دانشجویان ۲۱۹
- نهادینه سازی پروتکل سلامت مادر به شیوه یادگیری مشارکتی ۲۱۹
- بررسی کیفیت بالینی بخش‌ها از دیدگاه دانشجویان سال پنجم و ششم دانشکده دندانپزشکی شیراز ۲۲۰
- بررسی تاثیر دفترچه های لاگ بوک از دیدگاه دانشجویان سال پنجم و ششم دانشکده دندانپزشکی شیراز ۲۲۰
- ارزیابی آموزش مهارت‌های بالینی دندانپزشکی از دیدگاه فراگیران در دانشکده دندانپزشکی شیراز ۲۲۱
- دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ایلام در خصوص سیستم ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان ۲۲۱
- بررسی ارتباط بین هوش های چند گانه و سبک های یادگیری دانشجویان اتاق عمل ۲۲۲
- وضعیت آموزش سرپایی از دیدگاه دانشجویان پزشکی مقطع کارآموزی و کارورزی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه ۲۲۲
- عوامل مؤثر بر انتخاب رشته تخصصی دستیاران پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ۲۲۳
- بررسی وضعیت کاربرد قرآن در کلاس های درس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ ..... ۲۲۳
- آموزش به طریق Case Learning جهت مشمولین آموزش مداوم جامعه پزشکی ۲۲۴
- لزوم بکارگیری اصول آندراگوژی در آموزش بالینی دانشجویان ۲۲۴
- برگزاری آزمون دروس یک واحدی قبل از پایان ترم، یک اقدام پژوهی در جهت کاهش اضطراب امتحان ۲۲۵
- خود ارزیابی اینترنت‌های دانشکده پزشکی جهرم در زمینه حداقل توانمندی‌های پزشکان عمومی ۲۲۵
- تعیین سطح مطلوبیت برنامه‌های آموزشی از نظر انطباق آنها با نیازهای جامعه در دانشکده دندانپزشکی همدان ۲۲۶
- آموزش الکترونیکی نیاز امروز جامعه ۲۲۷
- ارزیابی برنامه عملی آموزش بهداشت کارورزان پزشکی اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند ۲۲۷
- بررسی میزان تاکید بر اولویتهای آموزشی مورد نیاز پزشکان عمومی در استان بوشهر ۲۲۷
- بررسی نظرات شرکت کنندگان در برنامه آموزش پاسخگو ۲۲۸
- افزایش داروخانه های آموزشی به عنوان گامی در جهت پاسخگویی به انتظارات جامعه ۲۲۸
- توانمندی تدریس: انتظار و نیاز اعضای هیئت علمی آینده کشور ۲۲۹
- بررسی تاثیر کارگاه آموزشی Basic Life Support بر دیدگاه دانش آموزان پنجم ابتدایی در مورد کارگاه های مشابه ۲۲۹
- میزان آگاهی اعضاء هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مورد آموزش پزشکی پاسخگو و مقایسه آن در دانشکده‌های مختلف ۲۳۰
- بررسی انتظارات گروه های ذینفع از نظام آموزش علوم پزشکی در استان اردبیل ۲۳۰
- بررسی دیدگاه دانشجویان کارشناسی رشته فناوری اطلاعات سلامت نسبت به طراحی و اجرای دوره ISO در برنامه کارآموزی در عرصه ۲۳۱
- بررسی دیدگاه دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت در مورد طراحی و اجرای دوره آشنایی با نرم افزار سیستم اطلاعات جغرافیایی در برنامه کارآموزی در عرصه ۲۳۱
- نظرات دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت دانشگاه علوم پزشکی کاشان درباره کارگاه آشنایی با حوزه سلامت ویژه این دانشجویان ۲۳۲
- نظرات مسئولین فناوری اطلاعات دانشگاه علوم پزشکی کاشان در مورد کارآموزی در واحدهای فناوری اطلاعات ۲۳۲
- بررسی میزان رضایتمندی بیماران از پزشکان عضو هیات علمی درمانگاه های دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۲۳۳
- روش های تدریس و ارزشیابی مناسب دوره کارآموزی: یک مطالعه کیفی از دیدگاه دانشجویان رشته بهداشت محیط ۲۳۳
- دانشگاه‌های علوم پزشکی: فرصت ها و چالش ها ۲۳۴
- وضعیت دانش پرستاران در مورد بررسی وضعیت سلامت بیماران در بیمارستان‌های منتخب وابسته به سازمان تأمین اجتماعی شهر تهران ۲۳۴
- بررسی مواجهه شغلی با خون و آگاهی دانشجویان پزشکی از واکسن هپاتیت B ۲۳۵
- چالش های حضور دانشجویان پرستاری در بخش های بالینی: یک مطالعه کیفی ۲۳۵
- اولویت نیازهای شغلی کارکنان بر اساس هرم مازلو و ارتقای کیفیت ارائه خدمات آموزشی در نظام سلامت ۲۳۵
- راهکارهای مقابله با افت تحصیلی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای ۲۳۶
- ارزیابی عملکرد بالینی کارورزان پزشکی و عوامل مؤثر بر آن با آزمون mini-CEX در بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص) تهران در سال ۱۳۹۰ ..... ۲۳۶
- بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی به پرسنل بخش اورژانس در رخداد خشونت های کلامی و فیزیکی ۲۳۷
- مقایسه تأثیر آموزش به دو روش سخنرانی و کار در گروه کوچک در مبحث کاهش سطح هوشیاری کودکان در دوره کارورزی ۲۳۷

- راه‌اندازی واحد توسعه آموزش در مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی قزوین و بررسی تأثیر آن بر میزان کارآیی آموزشی این مراکز..... ۲۳۸
- تجربه سال آخر دانشجویان کارشناسی پرستاری در محیط‌های بالینی؛ فخر حرفه ای..... ۲۳۸
- بررسی نقش اساتید الگو در اخلاق حرفه‌ای پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۲۳۹
- بررسی دیدگاه کارآموزان و کارورزان دانشگاه علوم پزشکی مازندران نسبت به بخش‌های بالینی در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۱..... ۲۳۹
- ارزیابی سبک‌های یادگیری پرستاران بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۲ بر اساس مدل وارک..... ۲۴۰
- تأثیر تجارب بالینی بر آموزش پرستاری..... ۲۴۰
- بررسی نیازهای آموزش پرستاری در مرکز آموزشی درمانی هاجر(س) شهرکرد سال ۱۳۹۱..... ۲۴۰
- ارزیابی وضعیت آموزش دانشجویان و پرسنل در بیمارستان آموزشی هاشمی نژاد شهر تهران با استفاده از الگوی جهانی بالدريج در سال ۱۳۸۷..... ۲۴۱
- بررسی وضعیت ارتقای سطح کیفیت خدمات بهداشتی درمانی مراکز آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی امام رضا در سال ۱۳۹۱..... ۲۴۲
- عوامل تنش‌زای آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد..... ۲۴۲
- بررسی راهکارهای بهبود روش تدریس مبتنی بر بیمار در آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۲۴۳
- ارزیابی وضعیت داوطلبان شرکت‌کننده در مصاحبه ورودی شعبه بین الملل دانشگاه علوم پزشکی کاشان..... ۲۴۳
- شیوع بیخوابی و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین..... ۲۴۴
- بررسی عوامل پیشگویی‌کننده انگیزش تحصیلی دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در مقایسه با انگیزش تحصیلی دانشجویان دانشکده‌های فنی و حرفه ایی استان بوشهر در سال ۹۲-۱۳۹۱..... ۲۴۴
- مفهوم آموزش مبتنی بر شواهد در پزشکی؛ مطالعه کیفی..... ۲۴۵
- دانشگاه‌های ارتقادهنده سلامت؛ از ایده تا عمل..... ۲۴۵
- ایمنی بیمار در آموزش پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۲۴۵
- تأثیر کاربرد آموزش نامه بر میزان یادگیری دانشجویان فیزیوتراپی در عرصه بالینی..... ۲۴۶
- ارزیابی آرایه ژورنال کلاب به شیوه ای نوین در مقایسه با روش معمول در تغییر نگرش دستیاران و اساتید گروه بیهوشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز..... ۲۴۶
- مهارت‌های نوین در رهبری نظام آموزشی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۲۴۷
- نقش دانشگاه‌های الکترونیک در توسعه پایدار آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۲۴۷
- جایگاه اخلاق و فقه در علوم پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۲۴۸
- بررسی میزان فرسودگی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲..... ۲۴۸
- بررسی ارتباط فرسودگی تحصیلی و امید به زندگی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۱۳۹۲..... ۲۴۹
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله در پرستاری..... ۲۴۹
- پذیرش، آموزش و فراغت از تحصیل دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D)..... ۲۵۰
- نقش آینده پژوهی در آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۲۵۰
- ارزیابی وضعیت تدوین، ارائه و اجرای طرح دوره‌ها و طرح درس‌های رشته بهداشت حرفه ای..... ۲۵۱
- ارزیابی تأثیر مشاوره تحصیلی مبتنی بر هدف بر نگرش دانشجویان نسبت به برنامه ریزی درسی..... ۲۵۱
- بررسی ابعاد فعالیت‌های فرهنگی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی شهید صدوقی یزد..... ۲۵۲
- ارتباط مهارت‌های ارتباطی با عملکرد آموزشی اساتید دانشگاه علوم پزشکی البرز..... ۲۵۲
- بررسی رابطه عزت نفس با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه..... ۲۵۳
- کلید عدالت آموزش عمومی در مورد اصلاح تغذیه جامعه به خصوص کودکان و مطرح نمودن بیماری دیابت در قالب شعر..... ۲۵۳
- بررسی الگوی مطالعه و سطح مهارت‌های عملی دانشجویان پزشکی مقطع کارورزی دانشگاه علوم پزشکی لرستان از دیدگاه آنان..... ۲۵۴
- بررسی رضایت شغلی پرستاران شاغل در بیمارستان منتخب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۸۹..... ۲۵۴
- بررسی نقش پژوهش در بهبود وضع آموزشی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۲۵۵
- نوآوری در ارزشیابی‌های کارآموزی در عرصه دانشجویان بهداشت عمومی به شیوه OSCE..... ۲۵۵
- بررسی تفکر انتقادی اساتید دانشگاه علوم پزشکی مازندران؛ عاملی کارآمد در برنامه درسی..... ۲۵۵
- تربیت معلم با رویکرد پرورش منش‌های برتر فکری معلمان؛ یک مطالعه فکری..... ۲۵۶
- عوامل تأثیرگذار بر قبولی در رشته پزشکی از دیدگاه دانشجویان ترم اول رشته پزشکی..... ۲۵۶
- تدوین و اجرای کوریکولوم آموزش بازتوانی روانی مبتنی بر جامعه برای دستیاران روانپزشکی..... ۲۵۷
- بررسی میزان رضایتمندی دانش‌آموختگان رشته پزشکی از آموزش دوران علوم پایه..... ۲۵۷

- ۲۵۸..... بررسی تاثیر دوره آموزشی بازتوانی روانی مبتنی بر جامعه بر آگاهی دستیاران روانپزشکی.....
- ۲۵۸..... بررسی رابطه بین مهارت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه.....
- ۲۵۸..... یادگیری از همتا: مزایا و معایب.....
- ۲۵۹..... پرستاران چگونه رشته پرستاری را به عنوان یک حرفه انتخاب می‌کنند؟.....
- ۲۵۹..... میزان آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد از حاکمیت بالینی قبل و بعد از آموزش.....
- ۲۶۰..... تهیه و طراحی لاگ بوک چرخه سفارشات و مدیریت برای درس کارآموزی داروخانه در عرصه شهری.....
- ۲۶۰..... بررسی میزان آگاهی پرسنل و دانشجویان اتاق عمل از عوارض قرص فرمالین.....
- ۲۶۱..... بررسی کیفیت خدمات آموزشی ارائه شده در مقطع علوم پایه از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک.....
- ۲۶۱..... بررسی شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه شهید صدوقی یزد.....
- ۲۶۱..... بررسی شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشکده پرستاری میبد.....
- ۲۶۲..... رابطه شیوه آمادگی برای امتحان و عادت‌های مطالعه در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی تبریز.....
- ۲۶۲..... مهارت‌های مطالعه در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی تبریز.....
- ۲۶۳..... مقایسه دیدگاه اساتید و دانشجویان پرستاری پیرامون توانمندی‌های حرفه‌ای در کارآموزی عرصه در دانشگاه علوم پزشکی اراک.....
- ۲۶۳..... روش‌های پرورش تفکر انتقادی در دانشجویان پرستاری.....
- ۲۶۳..... رابطه کفایت سلامت درک شده با رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت در دانشجویان کارشناسی پرستاری دانشگاه‌های شهر تهران.....
- بررسی دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستان های امام رضا (ع) و ولی عصر (عج) دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در مورد اثربخشی دروس کارشناسی پرستاری در
 بالین در سال ۱۳۹۰.....
- ۲۶۴.....
- ۲۶۵..... بررسی تأثیر آموزش بر اساس سبک یادگیری غالب بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری.....
- ۲۶۵..... بررسی اثر اجرای روش Introduction to Clinical Medicine در دوره فیزیوپاتولوژی بر نمرات دانشجویان رشته پزشکی.....
- ۲۶۶..... بررسی نظرات دانشجویان رشته پزشکی در مورد اجرای طرح Introduction to clinical medicine در دوره فیزیوپاتولوژی.....
- ۲۶۶..... بررسی اثربخشی روش تدریس کاوشگری بر خودکارآمدی دانشجویان پرستاری در کارآموزی بالینی در زمینه مدیریت عفونت های بیمارستانی.....
- ۲۶۷..... بررسی تأثیر روش یادگیری فعال بر کیفیت کارآموزی دانشجویان پرستاری.....
- ۲۶۷..... تحلیل روابط سیستماتیک بین مولفه‌های تأثیرگذار بر تدریس اثربخش با استفاده از تئوری گراف.....
- ۲۶۷..... مثلث آموزش بالینی در علوم پزشکی: فرصت‌ها و تهدیدها؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای.....
- ۲۶۸..... مقایسه میزان حضور و تأثیر اساتید در عرصه‌های مختلف آموزشی در گروه‌های بالینی دانشکده پزشکی از دیدگاه دستیاران در سال ۱۳۹۱.....
- ۲۶۸..... میزان دستیابی به حداقل توانمندی‌های مورد انتظار پزشکان عمومی از دیدگاه دانش‌آموختگان.....
- ۲۶۹..... بررسی دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان نسبت به افشای خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱.....
- ۲۶۹..... بررسی آگاهی و عملکرد پرسنل پرستاری و مامایی در رابطه با واکسن HPV.....
- ۲۷۰..... ارزیابی میزان رضایت دانشجویان بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی کاشان از کتابچه کارآموزی.....
- ۲۷۰..... تأثیر ارائه طرح درس و طرح دوره در روابط بین استاد و دانشجو از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند.....
- ۲۷۱..... بررسی رابطه هوش هیجانی با خودارزیابی بالینی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر.....
- ۲۷۱..... بررسی رابطه اعتماد به نفس با خودارزیابی بالینی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر.....
- ۲۷۱..... ادراک دانشجویان پرستاری از چالش‌های حرفه‌ای: یک مطالعه کیفی.....
- بررسی نیازهای آموزشی دستیاران زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی در استفاده از روش‌های کاهش درد زایمان ، طب فشاری و پوزیشن‌های up
 right.....
- ۲۷۲.....
- ۲۷۲..... ارزشیابی تکوینی روشی مناسب جهت کاهش اضطراب امتحان در دانشجویان.....
- ۲۷۳..... تأثیر بکارگیری مدل همکار آموزش بالینی بر یادگیری بالینی دانشجویان بهداشت خانواده.....
- ۲۷۳..... بررسی ارتباط عملکرد تحصیلی با سلامت روان در دانشجویان دانشگاه‌های گلستان در سال ۱۳۹۲.....
- ۲۷۴..... سبک‌های یادگیری دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر.....
- ۲۷۴..... دیدگاه دانشجویان از میزان موفقیت روش تدریس مشارکتی.....
- ۲۷۴..... مقایسه تأثیر آموزش به روش سخنرانی‌های کوتاه با شیوه سنتی در تدریس مباحث درمان ریشه در بین دانشجویان کارورزی دندانپزشکی.....
- دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در خصوص تأثیر استفاده از روش‌های آموزشی متنوع و بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی در روابط بین استاد و
 دانشجو.....
- ۲۷۵.....

- بررسی رویی و پایایی آزمون مشاهده مستقیم مهارت‌های عملی (داپس) در ارزیابی مهارت‌های بالینی دانشجویان مامایی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان ۲۷۵
- بررسی ارتباط بین استرس تحصیلی و متغیرهای دموگرافیک آموزشی و غیر آموزشی با سلامت روان در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۹۲- ۲۷۶
- ۱۳۹۱ ..... ۲۷۶
- بررسی ارتباط خودکارآمدی و سلامت روان و نقش پیشگویی‌کنندگی حمایت اجتماعی ۲۷۶
- ارائه واحد فارماکولوژی عملی در قالب کارگاه روش‌های تحقیقاتی ۲۷۷
- بررسی نگرش دانشجویان بهداشت دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود در سال ۱۳۹۲ ..... ۲۷۷
- تأثیر مدل همکار آموزشی بالینی بر مهارت‌های بالینی دانشجویان مامایی ۲۷۸
- بررسی شیوه‌های متداول ارزشیابی و ارتباط آن با رویکردهای یادگیری در دانشجویان ۲۷۸
- مقایسه میزان رضایت و یادگیری دانشجویان کارشناسی پرستاری از روش سخنرانی و مشارکتی ۲۷۸
- رویکردی نوین در اولین تجربه مواجهه بالینی دانشجویان پرستاری ۲۷۹
- بررسی دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی نسبت به مطلوبیت شیوه تدریس مشارکتی در درس زبان انگلیسی ۲۷۹
- نیاز سنجی آموزشی اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۲ ..... ۲۸۰
- بررسی میزان مهارت‌های زندگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان در بدو ورود به عرصه بالین ۲۸۰
- بررسی آگاهی دندانپزشکان بیرجند در مورد فوریت‌های پزشکی شایع در مطب دندانپزشکی در سال ۱۳۹۱ ..... ۲۸۱
- "مراقبت از مراقبین" در برنامه آموزش بین حرفه‌ای مراقبت‌های تسکینی از بیماران مبتلا به سرطان: عصری مهم و فراموش شده ۲۸۱
- زمینه‌یابی و غربالگری دانشجویان رشته علوم آزمایشگاهی از نظر ابتلا به یکی از اختلالات فوبیک مرتبط با کار بالینی و ارجاع آنها برای درمان پیشگیرانه قبل از ورود به عرصه ۲۸۲
- دیدگاه دانشجویان پزشکی در مورد بیشترین استراتژی‌های مورد استفاده جهت درک متون انگلیسی در دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۱۳۹۲ ..... ۲۸۲
- بررسی تأثیر کارگاه آموزش استدلال بالینی بر ارتقای کیفیت آموزش بالینی و توان حل مسئله بالینی کارورزان پزشکی ۲۸۳
- بررسی روند تغییرات نمرات دانشجویان در درس آناتومی تنه ۲۸۳
- بررسی مشکلات آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۲ ..... ۲۸۴
- سبک‌های یادگیری دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۲۸۴
- تأثیر ارزشیابی تکوینی بر بازده آموزش نظری درس اصول انبارداری و تدارکات در دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۲۸۵
- بررسی تأثیر حضور دستیار بر کیفیت آموزش پزشکی گروه عفونی از دیدگاه فراگیران ۲۸۵
- بررسی وضعیت هوش فرهنگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده پزشکی و پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۲۸۵
- بررسی وضعیت برگزاری گزارشات صبحگاهی در گروه‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۱۳۹۱ ..... ۲۸۶
- توانمندی دستیاران گروه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در زمینه پزشکی مبتنی بر شواهد ۲۸۶
- بررسی میزان رعایت اصول صحیح پرونده نویسی در بیماران مولتیپل ترومای بستری در بخش اورژانس بیمارستان امام خمینی ساری در سال ۱۳۹۲ ..... ۲۸۷
- بررسی سطح سلامت روان و نقش آن در معدل تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۱ ..... ۲۸۷
- بررسی و مقایسه میزان اضطراب امتحان در دانشجویان پیام نور یزد در سال ۱۳۹۲ ..... ۲۸۸
- بررسی تأثیر هوش هیجانی بر عزت نفس دانشجویان دانشگاه پیام نور یزد ..... ۱۳۹۱ ..... ۲۸۸
- بررسی رابطه هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۲ ..... ۲۸۹
- بررسی ارتباط میزان آمادگی برای یادگیری خود راهبر و آشنایی با مهارت‌های تحصیلی در دانشجویان دکتری دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی دانشگاه علوم پزشکی تهران سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ ..... ۲۸۹
- بررسی نیازهای آموزشی مشمولین قانون آموزش مداوم دانشگاه علوم پزشکی بابل در سال ۱۳۹۱ ..... ۲۹۰
- عدم بکارگیری فرآیند پرستاری از دیدگاه دانشجویان پرستاری ۲۹۰
- تأثیر آموزش گروه همتا از طریق برگزاری کارگاه احیای قلبی - ریوی بر یادگیری، یادداری و رضایت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند ۲۹۱
- بررسی میزان عزت نفس دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۲۹۱
- مشاوره و آموزش ۳۶۰ درجه ۲۹۲
- بررسی وضعیت کتابخانه‌های آموزشگاه‌ها در ایران؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای ۲۹۲
- بررسی دیدگاه دانش‌آموختگان سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۱ دانشکده دندانپزشکی قزوین از کفایت آموزش‌های داده شده در حین تحصیل ۲۹۳
- بررسی علل افت تحصیلی از دیدگاه مسئولین اداره آموزش دانشکده‌های تابعه دانشگاه علوم پزشکی قزوین ۲۹۳
- بررسی نظرات دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین در رابطه با الگوی تدریس دانشجو محور ۲۹۳

- ۲۹۴..... بررسی نیازهای آموزشی دانش آموختگان بهداشت حرفه‌ای شاغل در استان یزد.....
- ۲۹۴..... تدوین منشور حقوقی دانشجوی گامی در جهت کاهش مشکلات آموزشی.....
- ۲۹۴..... عنوان تهیه و اعتبار سنجی ابزاری جهت ارزیابی عملکرد اساتید مشاور تحصیلی: یک مطالعه کیفی.....
- ۲۹۵..... بررسی نیازهای فرهنگی دانشجویان دانشکده بهداشت بجنورد: راهکاری مؤثر در ارتقاء کیفیت فعالیت‌های فرهنگی - آموزشی.....
- ۲۹۵..... مقایسه میزان رضایتمندی دانشجویان پزشکی از آزمون OSCE تک بخشی و چند بخشی در دانشگاه علوم پزشکی جهرم.....
- ۲۹۶..... مقایسه آزمون‌های پیشرفت تحصیلی از دیدگاه دانشجویان.....
- ۲۹۶..... نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای.....
- ۲۹۷..... دیدگاه دانشجویان پزشکی نسبت به نمایش فیلم در آموزش اسکیزوفرنی.....
- ۲۹۸..... بررسی علل عدم استقبال اساتید از مرکز آموزش مهارت‌های بالینی.....
- ۲۹۸..... بررسی میزان اعتماد به نفس پرستاران طرحی بیمارستان شهید صدوقی یزد.....
- ۲۹۸..... مهارت حل مسئله و مهارت قاطعیت در دانشجویان پرستاری.....
- ۲۹۹..... ارزیابی کارگاه یک روزه آموزش شیردهی با مدل ارزشیابی کرک پاتریک در بیمارستان ضیائی اردکان سال ۱۳۹۲.....
- ۲۹۹..... یادگیری مبتنی بر تیم، روشی مؤثر در تدریس مفاهیم پیچیده درس فیزیولوژی در دانشجویان تغذیه.....
- ۳۰۰..... بررسی ویژگی‌های مربی بالینی خوب و اثربخش از دیدگاه دانشجویان مامایی.....
- ۳۰۰..... تجارب کارکنان بهداشتی واحد دیابت جهت تغییر رفتارهای غیربهداشتی بیماران دارای ریسک فاکتورهای متابولیکی قلبی عروقی: یک مطالعه کیفی.....
- ۳۰۱..... بررسی نگرش دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در مورد حیطة مهارت ارتباطی اساتید.....
- ۳۰۱..... آموزش بالینی، چالش‌ها و راهکارها؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای.....
- ۳۰۲..... بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در مورد کیفیت بالینی بخش زنان.....
- ۳۰۲..... مشکلات آموزش بالینی کارآموزی در عرصه از دیدگاه مربیان و دانشجویان پرستاری و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی رفسنجان سال ۱۳۸۸.....
- ۳۰۳..... بررسی وضعیت آموزش بالینی کارآموزی در عرصه از دیدگاه مربیان و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی رفسنجان سال ۱۳۸۸.....
- ۳۰۳..... بررسی تأثیر آموزش به روش نقشه مفهومی بر یادگیری درس بررسی وضعیت سلامت در دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه.....
- ۳۰۴..... تأثیر آموزش فرایند پرستاری بر عملکرد پرستاران بخش‌های جراحی.....
- ۳۰۴..... ارتباط هوش معنوی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان.....
- ۳۰۴..... شادکامی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان.....
- ۳۰۵..... بررسی اولویت واحدهای الکتیو و کوریکولوم پوچ برنامه درسی از دیدگاه علوم پزشکی جهرم.....
- ۳۰۵..... بررسی دانش و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد نسبت به آموزش الکترونیکی.....
- ۳۰۶..... ارائه مراقبت بارداری عدالت محور: آموزش اصول اخلاقی با ایفای نقش در تقویت احترام به تنوع فرهنگی.....
- ۳۰۶..... بررسی روایی و پایایی آزمون CRP در ارزیابی مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان پزشکی دوره مقدمات پزشکی بالینی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.....
- ۳۰۷..... حقوق فراگیر در آموزش پزشکی: یک مطالعه کتابخانه‌ای.....
- ۳۰۷..... ادراک مربیان بالینی پرستاری از موانع آموزش بالینی چالش‌ها و راهکارها: یک مطالعه کیفی.....
- ۳۰۸..... نقش مسئولین دانشگاه در برقراری عدالت آموزشی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای.....
- ۳۰۸..... پایش رویکردهای تامین و تخصیص مالی در آموزش عالی.....
- ۳۰۹..... تأثیر آموزش بر سطح آگاهی و نگرش دانشجویان دوره بالینی دانشکده علوم پزشکی یزد در مورد بیماری ایدز در سال ۱۳۹۲.....
- ۳۰۹..... بررسی دیدگاه دانش آموختگان رشته هوشبری شاغل در بیمارستان‌های دولتی شهر یزد درباره نحوه آموزش آناتومی.....
- ۳۱۰..... استاد خوب از دیدگاه دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی.....
- ۳۱۰..... بررسی مستندات فعالیت‌های دانش پژوهی آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۱.....
- ۳۱۱..... شناسایی هیجانات تدریس در اساتید دانشگاه علوم پزشکی بیرجند راهکاری برای ارتقای اعضای هیئت علمی.....
- ۳۱۱..... بررسی نظرات اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مورد دوره‌های آموزشی بر مبنای مدل کرک پاتریک.....
- ۳۱۱..... بررسی مهارت باز خورد، شنود و کلامی در میان اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد.....
- ۳۱۲..... بررسی رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان در سال ۱۳۹۲.....
- ۳۱۲..... بررسی دیدگاه اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در مورد تناسب معیارهای ارزشیابی کیفیت تدریس.....
- ۳۱۳..... تجربیات اعضای هیات علمی از روند ارتقای مرتبه علمی؛ یک مطالعه کیفی.....
- ۳۱۳..... بررسی معیارهای آموزشی مورد تقاضای دانشجویان از اعضاء هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی.....
- ۳۱۴..... بررسی تطبیقی معیارهای ارتقای اعضای هیات علمی.....

- توانمندسازی اساتید گروه آموزشی نورولوژی با استفاده از بازخورد حاصل از نتایج ارزیابی درونی در دانشگاه علوم پزشکی اراک ۱۳۹۲..... ۳۱۴
- نیازسنجی آموزشی توانمندسازی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی..... ۳۱۵
- بررسی مهارت‌های آموزشی استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان..... ۳۱۵
- مقایسه بین نتایج ارزشیابی آموزشی سالیانه اساتید و توسعه کیفی آموزش در سال ۹۰ و ۹۱..... ۳۱۶
- ارزیابی کارگاه آموزشی روش های نوین تدریس از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۲..... ۳۱۶
- چالش‌های استفاده از فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان؛ یک مطالعه کیفی..... ۳۱۶
- تبیین دیدگاه مربیان پرستاری از شرکت در یک پژوهش؛ یک مطالعه کیفی..... ۳۱۷
- بررسی میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از منابع الکترونیکی..... ۳۱۷
- ارتباط بین شکاف نسلی درعلاقه، آشنایی و بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در بین دختران دبیرستانی شهر گرگان و مادران آن‌ها..... ۳۱۸
- تاثیر آموزش سنتی بر خودکارآمدی دانشجویان ترم اول پرستاری و مامایی..... ۳۱۸
- ارتقای کیفی آموزش بالینی از طریق نقشه مفهومی تشخیصی و قانون آکام..... ۳۱۹
- تاثیر آموزش مبتنی بر شواهد بر یادگیری و رضایت دانشجویان از فرایند تدریس..... ۳۱۹
- ضرورت به کارگیری فناوری اطلاعات و ایجاد تحول در فعالیت آموزشی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۲۰
- بررسی دیدگاه دانشجویان کارآموز در بیمارستان امیرالمومنین(ع) در مورد نقش فناوری‌های جدید آموزشی در کیفیت آموزش اساتید دانشکده پرستاری و مامایی بویه گرگان در سال ۱۳۹۲..... ۳۲۰
- بررسی تاثیر روش یادگیری به کمک همتایان در فرآیند انجام اولین معاینه وائینال دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد..... ۳۲۱
- بررسی فرآیند اثربخشی آموزش الگوی نوین I PASS the BATON در کاهش خطاهای حرفه‌ای در انجام زایمان ایمن در دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی یزد..... ۳۲۱
- بررسی روش‌های سبک تدریس..... ۳۲۲
- کاربرد عملکرد مبتنی بر شواهد در آموزش پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۲۲
- طراحی و راه‌اندازی دوره آموزش مهارت بالینی انجام زایمان طبیعی در مرکز مهارت‌های بالینی..... ۳۲۳
- میزان رضایت دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زابل در مورد آموزش به شیوه نقش مفهومی در بخش قلب..... ۳۲۳
- طراحی و ارائه رشته کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی به شیوه مجازی..... ۳۲۴
- کاربست دستیار دیجیتال شخصی و شبیه‌سازی در آموزش پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۲۴
- نقش سیستم‌های خبره در آموزش به ارائه‌دهندگان خدمات سلامت..... ۳۲۵
- بررسی تجارب یادگیری دانشجویان در محیط آموزش مجازی در سال ۱۳۹۲..... ۳۲۵
- چالش‌های بکارگیری یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۲۶
- مقایسه رضایتمندی پرستاران از آموزش مداوم اینترنتی تعاملی با کتابچه..... ۳۲۶
- تأثیر آموزش مبتنی بر وب بر اثر بخشی کیفیت آموزش دانشجویان؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۲۷
- نقش فناوری در توسعه عدالت آموزشی..... ۳۲۷
- نقش آموزشی کارپوشه در یادگیری دانشجویان پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۲۸
- اثربخشی یادگیری اکتشافی هدایت شده بر سطح یادگیری و رضایتمندی دانشجویان پرستاری..... ۳۲۸
- کاربرد فناوری اطلاعات در کیفیت آموزش؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۲۹
- وبلاگ روشی مؤثر در یادگیری الکترونیک (ارائه تجربه‌ای موفق)..... ۳۲۹
- اهمیت آموزش مداوم در پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۳۰
- بررسی موانع کاربرد فناوری‌های نوین آموزشی در تدریس دانشگاهی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل..... ۳۳۰
- بررسی نظرات دانشجویان نسبت به چالش‌های مشارکت در فرآیند تدریس..... ۳۳۱
- مقایسه دو روش آموزشی آموزش کارگاهی و آموزش از طریق جزوات آموزشی و برگزاری آزمون‌های غیرحضورى..... ۳۳۱
- نظرات دانشجویان پرستاری در خصوص روش آموزش از طریق حل مساله در درس بهداشت جامعه..... ۳۳۲
- بررسی نظرات پزشکان عمومی در خصوص برنامه‌های آموزش مداوم..... ۳۳۲
- سیستم‌های حمایت از دانشجو: حلقه‌های مفقوده در آموزش مجازی کشور؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای..... ۳۳۲
- طراحی سیستم دستیار پزشک جهت تشخیص بیماری هپاتیت..... ۳۳۳
- از کلاس درس تا جامعه: ارائه تجربه موفق شش سال استفاده آموزشی از تارنوشت‌ها..... ۳۳۳
- بررسی نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر نسبت به درس آمار زیستی و استفاده از تکنولوژی..... ۳۳۴

- مقایسه تاثیر استرلیوم و بتادین در کاهش میکروارگانسیم ها در اسکراب دست ها در اتاق عمل بیمارستان های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۳۳۴
- بررسی مقایسه ای دو روش تدریس پیش سازمان دهنده و تدریس در گروه های کوچک بر یادگیری دانشجویان ۳۳۵
- چالش های دانشگاه های هزاره سوم ۳۳۵
- بررسی ارزیابی یادگیری مادام العمر در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان سال ۱۳۹۲ ..... ۳۳۶
- بررسی کیفیت محل برگزاری آزمون های چهارمین المپیاد علمی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور از دیدگاه دانشجویان شرکت کننده ۳۳۶
- داروخانه های شهری به عنوان یک محیط آموزشی برای دانشجویان داروسازی ۳۳۷
- دوره آموزشی پزشکی مبتنی بر شواهد جهت ارتقاء توانمندی های دستیاران جدیدالورود ۳۳۷
- بخش اورژانس فرصتی برای کارآموزی پرستاری دانشجویان هوشبری ۳۳۸
- سواد سلامت و انتظارات جامعه از نظام آموزش علوم پزشکی ۳۳۸
- بررسی کیفیت اجرایی چهارمین المپیاد علمی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور ۳۳۹
- بازخورد، عنصر فراموش شده آموزش بالینی ۳۳۹
- فناوری های نوین: رویکردی موثر در یادگیری الکترونیکی متعامل علوم پزشکی ۳۴۰
- مهارت های بالینی دانشجویان علوم پزشکی چگونه ارزشیابی می شود ؟ ۳۴۰
- سامانه های هوشمند راه اصلی برون رفت از طولانی شدن فرایند ارتقاء اساتید ۳۴۱
- ضرورت تغییر نام مراکز آموزشی درمانی به بیمارستان دانشگاهی ۳۴۱
- تضاد قوانین در اداره بیمارستان های آموزشی ۳۴۱
- ارزیابی و مقایسه نگرش، یادگیری، تشخیص و انگیزه دانشجویان و فارغ التحصیلان علوم آزمایشگاهی درباره درس انگل شناسی پزشکی ۳۴۲
- عدالت آموزشی و تاثیر آن بر توسعه یافتگی ۳۴۲
- بررسی میزان رضایتمندی دانشجویان از امور آموزشی پردیس بین الملل دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۳۴۳
- اخلاق پزشکی از دیدگاه بزرگان اسلام ۳۴۳
- بررسی به کار گیری پروتکل یکسان معارفه بخش های بالینی جهت دانشجویان در بدو ورود به بخش های بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی سال ۱۳۹۱-۱۳۹۲ ..... ۳۴۴
- بررسی مبانی حقوقی مشاوره های پزشکی در دانشگاه های علوم پزشکی کشور ۳۴۴
- شیوع مصرف داروی متیل فنیدیت (ریتالین) در بین دانشجویان داروسازی: یک هشدار ۳۴۵
- نقش اعضای هیئت علمی در آموزش مبتنی بر شواهد در پزشکی: یک مطالعه کیفی ۳۴۵
- ارزیابی دوره دکتری پرستاری ایران: کاربرد الگوی سیپ (CIPP) ۳۴۶
- مقایسه رضایتمندی مدیران و کارکنان از برنامه های الکترونیکی آموزش ضمن خدمت دانشگاه علوم پزشکی مازندران ۳۴۶
- رشد و ارتقا مهارت تدریس: نیاز اساسی دانشجویان دکترای تخصصی در نقش اعضای هیئت علمی ۳۴۷
- بررسی رضایت شغلی اعضای هیئت علمی موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی ۳۴۷
- خواسته های جامعه از سیستم های بهداشتی، تشخیصی و درمانی ۳۴۷
- آموزش الکترونیک راهی برای توانمند سازی زنان ۳۴۸
- بررسی نقش میزان سواد اطلاعاتی و دسترسی به امکانات دانشجویان در نگرش آنان به یادگیری الکترونیکی در دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۳۴۸
- بررسی خود ارزیابی و اخلاق حرفه ای اساتید هیات علمی دانشکده پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۱-۱۳۹۰ ..... ۳۴۹
- بازاندیشی در مفاهیم و سیاست های مربوط به دانشجویان استعداد درخشان در دانشگاه های کشور با رویکرد عدالت آموزشی ۳۴۹
- پاسخگویی اجتماعی: چالش بزرگ آموزش پزشکی در قرن ۲۱ ..... ۳۵۰
- مطالعه کیفی تجربیات مربوط به بیمارمحوری و تصمیم گیری مشارکتی در اعضای هیئت علمی بالینی دانشگاه ۳۵۰
- خصوصیات یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان ۳۵۱
- آنالیز سؤالات چهار گزینه ای آزمون ارتقاء دستیاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سالهای ۹۰ الی ۹۲ ..... ۳۵۱
- تأثیر بازخورد نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجو بر نمرات ارزشیابی اساتید ۳۵۲
- بررسی دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در خصوص کیفیت اجرای طرح ارزشیابی آموزشی دانشگاه ۳۵۲
- ارزشیابی فیلم آموزشی بانداژ و آتل بندی ۳۵۳
- بررسی تأثیر روش آموزشی سیستم پاسخ مخاطب بر یادگیری داروهای قلبی- عروقی در دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه ۳۵۳
- آیا سیستم پاسخ مخاطب می تواند به اصلاح سخنرانی بینجامد؟ ۳۵۴

۳۵۴	.....میزان آگاهی و استفاده از پزشکی مبتنی بر شواهد در دانشجویان دوره بالینی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر
۳۵۵	.....نقش مشاوره و راهنمایی تحصیلی و شغلی در ایجاد علاقمندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی
۱۳۹۱	.....بررسی سبک های یادگیری دانشجویان دانشکده داروسازی پردیس بین الملل دانشگاه علوم پزشکی تهران با استفاده از پرسشنامه VARK در سال ۱۳۹۲-
۳۵۵	.....هوش هیجانی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و ارتباط آن با هوش معنوی
۳۵۶	.....اتخاذ سوابق پزشکی الکترونیکی در سیستم های اطلاعات سلامت در بخش مراقبت های اولیه: مقایسه وضعیت فعلی ایران با سایر کشورها
۳۵۷	.....ارتقای کیفی آزمون های پایانی پیشرفت تحصیلی با مشاوره های انفرادی
۳۵۷	.....پرتو اسلام در گستره "معلمی، کلاس و کلاس داری" در ایران
۳۵۸	.....ارزیابی کیفیت آزمون های پایان ترم دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان- نیم سال دوم سال تحصیلی ۹۱-۹۲
۳۵۸	.....ضرورت تحقق عدالت آموزشی در آموزش بالینی پرستاری
۳۵۹	.....ضرورت عدالت در حوزه آموزش
۳۵۹	.....درک تجارب پرستاران از نتایج اجرای آموزش مداوم پرستاری: یک مطالعه کیفی
۳۵۹	.....بررسی میزان اضطراب امتحان در دانشجویان پرستاری و مامائی دانشکده پرستاری و مامائی یزد
۳۶۰	.....ارزیابی نگرش، یادگیری، انگیزه و تشخیص دانشجویان پزشکی درباره درس فیزیولوژی
۳۶۰	.....آگاهی دانشجویان غیر دندانپزشکی در حال تحصیل در شهر کرمانشاه از رشته های تخصصی دندانپزشکی
۳۶۱	.....رابطه عادت هفتگانه مؤثر و کارآمد با خلاقیت در دبیران ریاضی و فیزیک دبیرستان های ناحیه دو شهرستان شیراز
۳۶۲	.....نمایه ها

- دکتر سید حسن قاضی زاده هاشمی - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دکتر سید امیر محسن ضیائی - معاون آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دکتر رضا ملک‌زاده - معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دکتر شهرام یزدانی - رئیس مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دکتر سید علی حسینی - رئیس مرکز امور هیئت علمی
- دکتر سلیمان احمدی - رئیس مرکز خدمات آموزشی
- دکتر سید منصور رضوی - دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
- دکتر غلامرضا حسن زاده - رئیس مرکز سنجش آموزش پزشکی
- دکتر علی حائری - دبیر شورای آموزش پزشکی عمومی
- دکتر بهرام عین‌اللهی - رئیس انجمن آموزش علوم پزشکی
- دکتر سید اسماعیل اکبری - رئیس انجمن علمی آموزش پزشکی ایران
- دکتر محمد رضا میرجلیلی - سرپرست دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
- دکتر محمود نوری شادکام - معاون آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
- دکتر مسعود میرزائی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد - مسئول کمیته داوری مقالات همایش
- دکتر محمدحسن احرامپوش - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
- دکتر مهرداد مستغاثی - مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد
- دکتر سید مجتبی یاسینی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
- دکتر احمد حائریان - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
- دکتر محمد حسن شیخها - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
- دکتر حمیدرضا منصوریان - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
- دکتر سید سعید مظلومی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
- دکتر محمد جلیلی - معاون آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
- دکتر عظیم میرزاده - مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران
- دکتر محمدعلی محقق - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
- دکتر آئین محمدی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
- دکتر الهه ملکان راد - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
- دکتر سید کامران سلطانی عربشاهی - معاون آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
- دکتر نوید محمدی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
- دکتر سید جلیل حسینی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
- دکتر رضا لباف قاسمی - سرپرست معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
- دکتر علی اکبر حقدوست - سرپرست دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان
- دکتر عباس مکارم - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد
- دکتر جواد سرآبادانی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد
- دکتر طاهره چنگیز - معاون آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
- دکتر نیکو یمانی - مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
- دکتر جواد کجوری - مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
- دکتر مهستی علیزاده - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
- خانم فرنگیس شوقی شفق آریا - معاون مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دکتر آبتین حیدرزاده - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان
- دکتر یدا... زارع زاده - مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کردستان
- دکتر محمدعلی حسینی - مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- آقای محمدرضا منصوریان - مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

اسامی مسئولین پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی:

- دکتر سیدامیرمحسن ضیایی - رئیس همایش - معاون آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دکتر محمدرضا میرجلیلی - نائب رئیس همایش - رئیس دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
- دکتر شهرام یزدانی - رئیس مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دکتر نادر ممتاز منش - رئیس دبیر خانه دائمی همایش های کشوری آموزش علوم پزشکی
- دکتر محمود نوری شادکام دبیر علمی همایش - معاون آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
- دکتر محمدحسن شیخها - دبیر اجرایی همایش - رئیس پردیس بین الملل دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

فهرست اسامی اعضای کمیته علمی درون دانشگاهی پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی:

- دکتر مسعود میرزایی
- دکتر منصور اسماعیلی
- دکتر محمدحسن احرامپوش
- دکتر حسن مظفری
- دکتر محمدحسن شیخها
- دکتر فاطمه عزالدینی
- دکتر محمود نوری شادکام
- دکتر شکوه تقی پور
- دکتر راضیه دهقانی فیروز آبادی
- دکتر راضیه فلاح
- دکتر زیبا لوک زاده
- دکتر سیدمصطفی شیریزدی
- دکتر سیدحسین مشتاقیون
- دکتر محمود وکیلی
- دکتر سعید عتیقه چی
- دکتر مهرداد شکبیا
- دکتر مهران کریمی
- دکتر هنگامه زندی
- دکتر امیر هوشنگ مهرپرور
- دکتر حسین نهنگی
- دکتر محمدباقر اولیاء
- دکتر اعظم قانعی
- دکتر محمدحسن لطفی
- دکتر محمدحسین اخوان کرباسی
- دکتر محمدرضا شجاع
- دکتر عباس فلاح
- دکتر حکیمه احدیان
- دکتر حسین آقا عقیلی
- دکتر مهناز حاتمی
- دکتر سیدحسین طباطبایی
- دکتر عباسعلی جعفری
- دکتر حسنعلی واحدیان
- دکتر محمدحسین مصدق
- دکتر علیرضا مرادی
- دکتر علی دهقان
- دکتر ابوالفضل برخوردار
- دکتر حسین توانگر
- خانم شهناز مجاهد
- دکتر علی اکبر واعظی
- دکتر خدیجه نصیریانی
- دکتر حسینعلی صادقیان
- دکتر محمد حسینی شریفآباد
- دکتر سیدسعید مظلومی
- دکتر مهرداد مستغاثی

فهرست اسامی مسئولین کمیته های اجرایی پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی:

- دکتر مسعود میرزایی - مسئول کمیته داوری مقالات همایش
- دکتر محمدحسن احرام پوش - مسئول کارگاه های همایش
- دکتر مهرداد مستغاثی - مسئول دبیر خانه همایش
- دکتر مهتاب اردویی - مسئول باز آموزی
- دکتر حسن مظفری - مسئول کمیته انتشارات همایش
- آقای محمد حسین نیکوکاران - مسئول کمیته تبلیغات همایش
- دکتر علی محمد آدابی - مسئول کمیته اسکان
- مهندس مهدی چراغی - مسئول کمیته سمعی و بصری
- آقای حسین رضایی - مسئول کمیته تشریفات همایش
- آقای عباس فخری - مسئول کمیته ایاب و ذهاب و تدارکات همایش
- مهندس یحیی دامن خشک - مسئول کمیته IT همایش

فهرست اسامی اعضای کمیته اجرایی پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی:

- دکتر مسعود میرزایی
- دکتر منصور اسماعیلی
- دکتر فاطمه عزالدینی
- دکتر محمود نوری شادکام
- دکتر حسن مظفری
- دکتر علی دهقان
- محمدحسین نیکوکاران
- دکتر محمدرضا موحدی نیا
- دکتر احمدرضا متالهی
- دکتر محمدرضا وفائی نسب
- آقای جلیل جلیلی
- مهندس یحیی دامن خشک
- دکتر مهتاب اردویی
- دکتر محمدرضا رحیمی
- دکتر حسین ملانوری
- دکتر علی محمد عبدلی
- آقای غلامحسین گلشن نیا
- آقای محمدرضا حیدری
- دکتر مهرداد مستغاثی

پیام وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برگزید

خداوند متعال را سپاس می‌گویم که با تلاش اساتید، دانشجویان و مسئولان اجرائی، دیگر بار شاهد برگزاری «همایش ملی آموزش علوم پزشکی» در کشور هستیم و این بار به یمن قدوم سبز بهار و پاک دلی مردمی سخت کوش، در استان یزد.

یاد گرفتن و یاد دادن، تلاش مقدس آدمی است برای توسعه دایره دانایی؛ تلاشی که پیشینه‌ای سترگ و ریشه‌ای گسترده در تاریخ بشر دارد. حرکتی که هرگز از تکاپو و نو شدن بازنايستاده و همواره در پویایی و تحرک بوده و خواهد بود.

تاریخ پرآوازه ایران زمین نیز گواه ارزشی است که ایرانیان در طول زمان برای آموختن و آموزاندن قائل بوده‌اند. اندیشمندان این سرزمین کهن، همواره کوشیده‌اند در هر جا که نامی از ایران و ایرانی هست، به خردورزی و دانش‌گستری شناخته شود.

در همه ادوار، آموزش، رکن اصلی علوم و به‌ویژه دانش پزشکی بوده است. راهی که فارغ التحصیلان علوم پزشکی برای کسب دانش و صلاحیت حرفه‌ای طی می‌کنند، تنها یک مسیر آموزشی نیست؛ مجموعه‌ای گسترده از تعلیم و تعلم است. در چنین فرآیندی، فرد باید ضمن تعامل با یک نظام آموزشی سالم و کاملاً علمی، چگونگی برخورد اخلاقی با بیمار، رعایت حقوق او و شأن خویش را درک کرده و فرا گیرد. تنها در پرتو چنین شرایطی می‌توان ادعا کرد، انسان‌هایی فرهیخته در کسوت طبیبانی "حکیم"، تعلیم می‌یابند.

بی‌شک نتایج و دست‌آوردهای این همایش نیز می‌تواند در کنار دیگر تلاش‌های گرانبه‌ای صورت گرفته در این حیطة، به ارتقای کیفی آموزش پزشکی در کشور کمک شایانی نماید.

اینجانب ضمن تقدیر از تمامی دست‌اندرکاران برگزاری این همایش ملی، آرزومندم حاصل تدبیر و هم‌اندیشی دانشجویان و مسئولان آموزش، موجب توسعه و پیشرفت روزافزون علوم پزشکی در کشور گردد.

دکتر سیدحسین قاضی زاده هاشمی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

پیام معاون محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بسمه تعالی

خداوند متعال را شاکریم که بار دیگر این فرصت در اختیار حوزه معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار گرفت تا در سالگرد شهادت اسوه آموزش و معلمی، استاد شهید مرتضی مطهری و در سایه برکات آموزش‌های این معلم نمونه، شاهد برگزاری هفتمین جشنواره شهید مطهری و پانزدهمین همایش آموزش علوم پزشکی باشیم.

جشنواره آموزشی شهید مطهری که سالانه در دانشگاه‌های علوم پزشکی مختلف برگزار می‌شود، فرصتی است برای ارائه فرایندهای برتر آموزشی و ابتکارات و نوآوری‌ها در حوزه آموزش پزشکی همراه با توجه بجا و شایسته به جنبه‌های فرهنگی آموزشی دانشگاهی.

توسعه پایدار جامعه وابسته به توسعه کمی و کیفی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور است و اساس این دانشگاه‌ها نیز بر اخلاق و آموزش استوار است. همایش آموزش علوم پزشکی که به نوعی بزرگترین گردهمایی اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور است، گامی است بلند در راستای ارتقای آموزش پزشکی و تبادل تجربیات.

دست‌اندرکاران این جشنواره و همایش از ماهها پیش تلاشی بی‌وقفه داشته‌اند تا با برگزاری جشنواره و همایشی درخور و شایسته، گامی در راستای ارتقای آموزش علوم پزشکی بردارند. حضور اساتید دانشمندان و پژوهشگران حوزه آموزش در اعتلا و پربارتر شدن برنامه‌های این همایش تاثیر بسزایی خواهد داشت. تلاش کلیه این عزیزان شایان تقدیر است.

دکتر سید امیر محسن ضیایی

معاون آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

پیام رئیس محترم مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

باسمه تعالی

آنچه که هم اکنون بعنوان آموزش پزشکی نوین در جهان شناخته می شود برآیند حداقل سه مرحله از اصلاحات در جهان می باشد که عمدتاً در طی قرن گذشته اتفاق افتاده است. تا پیش از این، رویکرد غالب در آموزش پزشکی، رویکرد «استاد - شاگردی» بود که در طی آن فرد شایق علم پزشکی، یک پزشک با تجربه را به عنوان «استاد» انتخاب می کرد، یا در یک بیمارستان به عنوان «شاگرد» شروع به کار می کرد و براساس دانش، مهارتها، تجربه و علائق استاد خود و یا نوع بیمارانی که با آنها مواجه می گشت توشه ای از علم پزشکی می اندوخت و به همین سبب پزشکان از طیف وسیع و متغیری از دانش و مهارت برخوردار بودند.

تلاشهای آبراهام فلکسنر از دهه ی ۱۹۱۰ تا ۱۹۴۰ موجب اولین موج اصلاحات در نظام آموزش پزشکی در کشورهای غربی شد که منجر به رویکرد سیستماتیک و نظام مند به آموزش پزشکی و تأکید بر اهمیت مدیریت و رهبری آموزش در تربیت پزشکان گشت. حاصل موج اول اصلاحات در آموزش پزشکی تأکید بر استانداردهای برنامه آموزشی و تدارک یک "تجربه ی برنامه ریزی شده یادگیری" بود. پس از این دوره، دانشکده های پزشکی تمام تلاش خود را معطوف می داشتند تا دانشجویان از طریق مواجهه با فرصتهای یادگیری برنامه ریزی شده، حداقل دانش و مهارت لازم جهت طبابت را کسب نمایند.

دهه های ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰ دومین موج اصلاحات در آموزش پزشکی در جهان بوقوع پیوست که متأثر از پیشرفت شگرفی بود که در تئوری های یادگیری در بزرگسالان صورت گرفته بود. در این زمان، دانشمندان متوجه تفاوتهای اساسی بین سازوکارهای یادگیری در کودکان و بزرگسالان شدند. موج دوم اصلاحات به طور عمده خود را به صورت تغییرات در روش ها و جایگاههای آموزشی نمایان ساخت و در همین دوره بود که مفاهیم "آموزش دانشجو محور"، "یادگیری مبتنی بر حل مسأله"، "آموزش پزشکی جامعه نگر" و "ادغام در آموزش پزشکی" در دانشگاههای پیشرو مانند مک مستر کانادا، ماستریخت هلند و داندی اسکاتلند مبنای اصلاحات قرار گرفت.

سرآغاز موج سوم اصلاحات که در دهه های ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ بوقوع پیوست را می توان اعلامیه ادینبورو دانست. این اعلامیه که در کنفرانس جهانی سال ۱۹۸۸ مورد توافق کارشناسان آموزش پزشکی بیش از ۸۰ کشور جهان قرار گرفته بود سال بعد در پارلمان جهانی آموزش پزشکی نیز بطور رسمی مورد تأیید قرار گرفت. در مقدمه اعلامیه ادینبورو آمده است: هدف آموزش پزشکی تولید پزشکانی است که نه فقط ارائه کننده خدمات درمانی به کسانی هستند که بهای آنرا می پردازند و یا در حال حاضر در دسترس هستند، بلکه سلامت آحاد مردم (تمام مردم) را ارتقاء می دهند. تاکید بر نقش تولیتی پزشکان در قبال سلامت مردم در طی دهه پس از انتشار این بیانیه سبب تحول نقش سنتی پزشکان به عنوان "ارایه دهندگان مستقل خدمات فردی" شد و موجب شکل گیری مفاهیمی مانند "ارایه خدمات در سطح جمعیت"، و "طبابت مبتنی بر الزامات نظام سلامت" گردید.

از برکات غیر قابل انکار نظام مقدس جمهوری اسلامی، ادغام آموزش پزشکی در نظام سلامت و به تبع آن گسترش چشمگیر آموزش پزشکی در طی سه دهه اخیر در کشور بوده است. به جرات می توان جمهوری اسلامی ایران را یکی از کشورهای پیشرو در زمینه آموزش پزشکی در سطح منطقه و حتی جهان نامید. در این میان همایش سالانه آموزش پزشکی و جشنواره آموزشی شهید مطهری بستر مناسبی را برای انعکاس نتایج تحقیقات و نوآوری های آموزشی کشور فراهم می آورد.

دکتر شهرام یزدانی

رئیس مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

رئیس دبیرخانه دائمی همایش های کشوری آموزش پزشکی

پیام رئیس محترم دانشگاه

آموزش به عنوان یکی از مهم‌ترین رسالت‌های دانشگاه، نقشی عمده در پیشرفت و تعالی کشور و نیل به هدف توسعه پایدار دارد. از وظایف اصلی دانشگاه ایجاد شرایطی است که در آن امکان رشد و بالندگی اعضای هیئت علمی و دانشجویان به عنوان دو محور اصلی آموزش وجود داشته باشد. شناسایی فرآیندهای آموزشی به کار گرفته شده در دانشگاه‌های علوم پزشکی و ارج نهادن به پدیدآورندگان آن‌ها گامی است با اهمیت در جهت پیشبرد اهداف آموزشی دانشگاه‌های کشور.

برگزاری هفتمین جشنواره شهید مطهری به یاد اسوه اخلاق و آموزش، همزمان با پانزدهمین همایش آموزش پزشکی در دارالعباده و دارالعلم یزد و در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی که اولین دانشگاه تأسیس شده پس از انقلاب شکوهمند اسلامی و مزین به نام سومین شهید محراب است، فرصتی است تا در سال "فرهنگ و اقتصاد، با عزم ملی و مدیریت جهادی" ارج‌گزار تلاش‌های فرهنگی و آموزشی اعضای هیئت علمی و دانشجویان باشیم. اینجانب ضمن خوشامد به کلیه اعضای محترم هیئت علمی و دانشجویان و سایر شرکت‌کنندگان در این دو رویداد بر خود لازم می‌دانم از زحمات تمامی دست‌اندرکاران حوزه آموزش قدردانی نمایم.

دکتر محمدرضا میرجلیلی

رئیس دانشگاه و نایب رئیس همایش

پیام دبیر علمی محترم همایش

با استعانت از ذات اقدس الهی هفتمین جشنواره کشوری شهید مطهری و پانزدهمین همایش آموزش علوم پزشکی در شهر دارالعباده برگزار خواهد شد. بسیار مفتخریم که توفیق رفیق راهمان شد تا میزبان همکاران و سروران گرانقدر از سراسر کشور باشیم.

حضور پیشکسوتان، مدیران، محققین و مدرسین در این همایش که در نوع خود بزرگترین همایش آموزشی کشور است، می‌تواند منجر به برداشتن گام‌های بلند و مؤثری در ارتقاء کیفیت آموزش علوم پزشکی و به طبع آن ارتقاء سلامت جامع و دستیابی به شعار این همایش یعنی "توسعه پایدار" شود.

پس از اعلان فراخوان اولیه همایش تعداد ۱۳۰۵ چکیده مقاله از دانشگاه‌ها و سایر مراکز علمی دریافت شد. پس از ارسال مقالات به داوران محترم و تشکیل جلسات متوالی، در نهایت کمیته داوران با در نظر گرفتن حجم، تنوع و امتیاز مقالات در هر زیر محور، تعداد ۱۵۰ خلاصه مقاله را برای سخنرانی کوتاه، ۲۰۰ خلاصه مقاله را به عنوان پوستر کاغذی و تعداد ۴۰۰ خلاصه مقاله را به عنوان پوستر الکترونیکی در نظر گرفت که در کتابچه خلاصه مقالات همایش به چاپ رسیده است و بر روی سایت همایش نیز قابل دانلود است. امیدوارم این تهمیدات بتواند رضایت خاطر نویسندگان مقالات را تأمین نماید.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از حمایت‌های بی‌دریغ معاونت محترم آموزشی و مدیران ارشد وزارت متبوع، اعضای محترم کمیته‌های علمی و اجرایی و همه کسانی که در اجرای هر چه بهتر این همایش تلاش نمودند، صمیمانه قدردانی و تشکر نمایم.

دکتر محمود نوری شادکام

معاون آموزشی دانشگاه و دبیر علمی همایش

پیام دبیر اجرایی محترم همایش

به نام خداوند خالق و گرداننده هستی

مسئولین معزز، اساتید محترم ، دانشجویان عزیز و سایر مدعوین کرام

خرسندیم که اینک در دیار دارلعباده یزد، دیاری با فرهنگ کهن، تاریخی ریشه دار و قدمتی چندین هزار ساله، میزبان شما عزیزان در پانزدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی و هفتمین جشنواره آموزشی شهید مطهری خواهیم بود. به یقین برگزاری این همایش ، آثار و برکات بسیاری را به جهت توسعه پایدار آموزش علوم پزشکی در پی خواهد داشت.

من و همکارانم در پردیس بین الملل دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ضمن عرض خیر مقدم و تشکر از تشریف فرمائی عزیزان، اقامت خوشی را همراه با بهره وری علمی، برایتان آرزومندیم و همه توش و توان خود را در طبق اخلاص خواهیم نهاد تا نماینده شایسته ای برای مهمان نوازی مردمان این دیار باشیم. رواق منظر چشم من آشیانه توست کرم نما و فرود آ که خانه خانه توست.

دکتر محمد حسن شیخها

سرپرست پردیس بین الملل و دبیر اجرایی همایش

ای صبا با ساکنان شیریزد از ما بگو کای سرحق ناشناسان کومی هوگان شما

ویژه نامه پانزدهمین همایش آموزش علوم پزشکی کشور که از نهم الی یازدهم اردیبهشت ۱۳۹۳ در یزد برگزار خواهد شد پیش روی شماست. در این ویژه نامه شاهد خلاصه مقالات برگزیده این همایش از بین بیش از ۱۳۰۰ خلاصه مقاله دریافتی هستید. خلاصه مقالات وارده به بخش دانشجویی جداگانه داوری و توسط کمیته دانشجویی همایش منتشر خواهد شد. علاوه بر نسخه چاپی، این ویژه نامه بصورت CD تکثیر و در اختیار کلیه شرکت کنندگان در همایش قرار خواهد گرفت. همچنین مقرر شده است تا این ویژه نامه روی سایت مجله به آدرس jmed.ssu.ac.ir در دسترس قرار گیرد.

تأکید کمیته داوری مقالات این دوره از همایش بر کیفیت مقالات بوده است. لذا تعداد مقالات پذیرفته شده این دوره اندکی کمتر از دوره‌های قبل می‌باشد. کلیه خلاصه مقالات پذیرفته شده پس از داوری توسط حداقل دو داور، توسط ویراستاران مجرب ویرایش شده است.

امیدوارم این دوره از همایش، که مقارن با هفتمین دوره جشنواره آموزشی شهید مطهری به میزبانی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی برگزار می‌شود، موجب اعتلای روزافزون آموزش علوم پزشکی در کشور گردد.

دکتر مسعود میرزایی

سر دبیر مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد

سخنرانی‌ها

A1- ۱۸۸۳

مرور سیستماتیک مطالعات مداخله‌ای آموزش پزشکی در ایران طی سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۲

لیلا بهرامخانی^{*}، ماندانا شیرازی، حمیدرضا برادران، هادی زمانیان، مریم

کرباسی، فریده بهرامخانی

مرکز توسعه آموزش

leila.bahramkhani@yahoo.com

مقدمه: با وجود نو پا بودن نسبی آموزش پزشکی به سایر علوم، تولیدات علمی آموزش پزشکی به سرعت در جهان در حال افزایش هستند. در ایران نیز طی ۲۰ سال گذشته شاهد توسعه دانش آموزش پزشکی بوده ایم و از طرفی وضعیت مقالات چاپ شده موجود، از نظر پراکندگی، کاربردی بودن، تمرکز بر اولویت‌ها و کیفیت در دست نیست. هدف اصلی این مرور سیستماتیک، بررسی اطلاعات کتابشناختی کلیه مقالات مداخله‌ای حیطه‌های آموزش پزشکی در ایران و بررسی وضعیت محتوایی و کیفیت آنها می‌باشد.

روش کار: مرور نظام مند فعلی با رویکرد و سبک BEME برای اولین بار در ایران صورت گرفت. کلیه مقالات مربوط به مطالعات مداخله‌ای انجام شده در زمینه آموزش پزشکی در ایران، در بانک‌های اطلاعاتی Medline، ERIC، CINAHL و Iranmedex مورد جستجو قرار گرفت. در ابتدا ۱۲۰۲ مقاله، توسط تیم پژوهش مورد بررسی قرار گرفته، و با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج مطالعات، در نهایت اطلاعات ۸۲ مقاله توسط پژوهشگر وارد کد برگ گردید. چک لیست مورد استفاده، تغییر یافته کد برگ اختصاصی مرورهای نظام مند BEME Collaboration می‌باشد.

یافته‌ها: در مجموع ۱۳ مقاله از Medline، ۴ مقاله از CINAHL و ۶۵ مقاله از IranMedex استخراج شد که بیشترین تمرکز مداخلات صورت گرفته، بر روی روش آموزش (۴۹ مقاله) بود. بر اساس سطوح کرک پاتریک ۷۲ مقاله تغییرات ایجاد شده را به صورت تغییر و تصحیح دانش یا مهارت‌های افراد مورد مطالعه گزارش کرده‌اند. بیشترین مداخله صورت گرفته از طریق کارگاه بود که در ۵۰ مقاله به عنوان مداخله آموزشی به آن اشاره شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: سهم ایران از مقالات آموزش پزشکی و خصوصاً مداخلات آموزش پزشکی در بانک‌های اطلاعاتی بین‌المللی نظیر Medline بسیار پایین‌تر از سایر علوم است. ارتقاء کیفیت مقالات و مطالعات این حیطه می‌تواند به بهبود سهم ایران از تولید علم این رشته کمک کند. از طرفی پژوهش‌های سنتی با موضوع شیوه‌های آموزش و تدریس سهم فزاینده‌تری از نیاز و اولویت را به خود اختصاص می‌دهند و اولویت‌هایی نظیر کوریکولوم، ارتقاء اساتید، مهارت‌های ارتباطی، اخلاق حرفه‌ای و حتی آموزش مداوم، از طرف پژوهشگران مورد توجه قرار نمی‌گیرد.

کلمات کلیدی: مرور سیستماتیک، مطالعات مداخله‌ای، آموزش پزشکی

A1- ۱۸۴۵

بررسی المپیاد علمی دانشجویی از دیدگاه دانشجویان شرکت کننده در المپیاد

صغری متشغیع^{*}، امرالله روزبهی

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

sohila_346@yahoo.com

مقدمه: رسالت دانشگاه‌های کشور برای شناسایی، هدایت و پرورش استعدادها علمی دانشجویان بر کسی پوشیده نیست. دانشگاه‌های علوم پزشکی به عنوان متولیان سلامت جامعه، نقش مضاعفی را در توسعه پایدار بر عهده دارند؛ از یک طرف بایستی نیروی انسانی و دانش مورد نیاز در بخش سلامت را تولید کنند و از طرف دیگر، مدیران شایسته‌ای را برای رهبری نظام سلامت و همسو سازی حرکت‌ها و تصمیم‌گیری‌های این نظام با جهت‌گیری کلی توسعه در کشور عرضه نمایند. متأسفانه دانشگاه‌های علوم پزشکی برنامه‌ای برای پرورش مهارت حل مساله و کار تیمی در نظام سلامت ندارند. در واقع روش آموزش سنتی در دانشگاه‌ها در بیشتر مواقع مخلوطی از اطلاعات و مفاهیم را به دانشجویان ارائه می‌دهد، اما آنان را در تجزیه و تحلیل، اولویت‌بندی و سازماندهی دانش نوظهور که لازمه تفکر انتقادی بوده و منجر به یادگیری موثر و با معنی خواهد گشت، به حال خود می‌گذارد. هدف از این مطالعه بررسی المپیاد علمی دانشجویی از دیدگاه دانشجویان شرکت کننده در المپیاد دانشگاه علوم پزشکی یاسوج بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی از پرسشنامه‌ای محقق ساخته مشتمل بر دو قسمت؛ اطلاعات دموگرافیک و ۲۲ پرسش نظرسنجی بر اساس مقیاس لیکرت (پنج درجه‌ای) استفاده شد. جامعه آماری این مطالعه دانشجویان شرکت کننده در المپیاد در سال ۱۳۹۲ یاسوج بودند. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: ۳۵ نفر از دانشجویان این پرسشنامه را پر کردند. دانشجویان موفقیت‌برگزار المپیاد علمی دانشجویی را به ترتیب در زمینه‌های زیر موثر دانستند: در شناسایی دانشجویان مستعد ۵۸/۲٪، افزایش توان علمی و آمادگی دانشجویان ۵۹٪، ترغیب، تشویق، ایجاد روحیه نشاط علمی و رقابتی ۵۷/۷۸٪، جهت‌دهی به فعالیتهای علمی در راستای اهداف نظام سلامت و جنبش نرم افزاری ۴۸/۶۷٪، تبادل فرهنگی و قدر شناسی از اساتید ۵۸/۳۶٪، تفکر خلاق و انتقادی ۶۶/۴٪، کار تیمی و فعالیت‌های بین رشته‌ای ۵۷/۵ درصد و هزینه اثربخشی ۴۸/۷۸٪.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان داد در مجموع دیدگاه دانشجویان نسبت به موفقیت‌برگزاری المپیاد علمی دانشجویی برای اهداف از پیش تعیین شده آن در حد متوسط می‌باشد. دانشگاه علوم پزشکی یاسوج برای آمادگی دانشجویان تلاش منسجمی انجام داده است ولی موفقیت‌چندانی در سطح کشوری بدست نیآورده است. دانشجویان و اساتید انتقاداتی را در زمینه نحوه برگزاری سطح کشوری آن مطرح نمودند که می‌تواند موثر باشد ولی نیاز به بررسی بیشتر دارد.

کلمات کلیدی: نگرش، المپید دانشجویی، رقابت علمی و هزینه اثربخشی

A1 - 1822

رویکرد دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به جنبه های مختلف آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کیفی

مریم قائمی امیری^{*}، بهاره اسبکیان، سیمین موعودی، مریم کیانیان

گل‌افشانی، سیده ام کلثوم واجدی روشن

دانشگاه علوم پزشکی بابل

mgh.1647@yahoo.com

مقدمه: هدف نهایی آموزش پزشکی تدارک فرصت‌های مناسب جهت کسب دانش، مهارت و نگرش در قالب شایستگی هایی خاص برای جامعه پزشکان است؛ به نحوی که به آنان در اثر بخشی فعالیت‌های تخصصی شان و نیز ثمربخشی برای جامعه کمک گردد.

به طور کلی آنچه که باید مورد توجه برنامه ریزان درسی در آموزش پزشکی قرار گیرد توجه به رسالت‌های اساسی آموزش پزشکی، شرایط و تحولات محیط و در نتیجه نیازها می‌باشد تا پاسخگوی انتظارات جامعه امروز باشد. در این راستا بررسی مقالات مربوط به پژوهش‌ها و فرایندهای اجرا شده توسط اعضای هیات علمی و دست‌اندرکاران آموزشی در مجلات آموزش پزشکی یکی از معیار های تبیین این موضوع خواهد بود. این مقالات تا حدودی رویکرد دانشگاه‌ها را نسبت به برنامه ریزی در این جهت و تدابیر آنها را در این امر بیان می‌دارد. این تحقیق با هدف بررسی رویکرد دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به جنبه های مختلف آموزش پزشکی انجام شد.

روش کار: مطالعه کیفی از نوع تحلیل محتوا بود که طبقه بندی مقوله‌ها بر اساس مبانی نظری از پیش تعیین شده به روش استقرایی مشخص شد. شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها با تحلیل محتوایی و استنادی مقالات چاپ شده در مجلات آموزش پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در ۱۰ سال اخیر انجام شد.

یافته‌ها: از تعداد ۸ مجله که با موضوعات آموزش پزشکی در طول ۱۰ سال اخیر به چاپ رسیده اند ۵۰ مقاله با موضوع آموزش پزشکی مورد بررسی قرار گرفت. که مشاهده شد در این مقالات و مقالاتی از این دست، پژوهش‌ها حول محور ابعاد مختلف کیفیت آموزش مانند روش‌های نوین تدریس، اعتبار بخشی آموزشی، پزشکی مبتنی بر شواهد و برنامه ریزی درسی مبتنی بر شایستگی بوده است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج فوق و از آنجایی که نگاه به آینده دانشگاه‌ها موجب افزایش مأموریت آنها شده است به طوری که مسئولین تاکید بیشتری بر روش‌های نوین آموزش و ارزیابی عملکرد های آموزشی جهت ارتقاء سطح فرایندهای یاددهی و یادگیری دارند لذا توصیه می‌شود در برنامه ریزی جهت ارتقای کیفیت خدمات آموزشی باید در راستای برآورده نمودن انتظارات دانشجویان تلاش نمود و ابعادی که بیشترین شکاف را دارند در اولویت قرار گیرند.

کلمات کلیدی: رویکرد، دانشگاه‌های علوم پزشکی، آموزش، مطالعه کیفی

A1 - 1771

پیاده سازی برنامه درسی مارپیچ در بستر دانشجویان محوری در آموزش درس نورواناتومی به دانشجویان دندانپزشکی

امرالله روزبهی^{۱*}، سحر الماسی ترک^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

arozbehi@yahoo.com

مقدمه: عدم وجود ارتباط مطالب آموزش داده شده در دوره علوم پایه با حرفه پزشکی انتقادی است که بر رویکرد سنتی وارد می‌باشد. پس از ورود دانشجویان به دوره بالینی مطالب آموزش دیده شده در دوره قبل فراموش می‌گردد. اساتید باید در دانشجویان تفکر علمی ایجاد نموده و آنان را افرادی دارای استدلال بار بیاورند. این تفکر با اهداف آموزشی و شخصیت دانشجو سازگار بوده و به تدریج آنان را به تفکر بیشتر وا دارد. هدف این مطالعه بررسی پیاده‌سازی برنامه درسی مارپیچ در آموزش درس نورواناتومی به دانشجویان دندانپزشکی بود.

روش کار: در این مطالعه به شیوه تحقیق عملی، محتوای درس آناتومی اندام به شکل مارپیچ برنامه ریزی گردید به نحوی که مطالب از ساده به پیچیده و از محسوس و غیر انتزاعی تا کاملاً کاربردی تنظیم گردید. کلاس‌های تئوری و عملی به شکل ادغام یافته به مدت ۵۲ ساعت در قالب ۲۶ جلسه دو ساعته و در سه مرحله برنامه ریزی گردید. کلیات نورواناتومی در ۱۰ ساعت، جزئیات در ۲۸ ساعت و کاربرد مطالب در ۱۴ ساعت تدریس شد.

یافته‌ها: در این مطالعه پوشش محتوای درس ۸۹/۸، یادگیری مؤثر ۹۲/۹، ارتقای مهارت‌ها ۹۴/۳، شیوه مؤثر ۹۳/۷، نگرش مثبت دانشجویان ۸۰/۵، ارزشیابی مؤثر ۹۰/۷، مشارکت فعال دانشجویان ۹۶/۶ و ارتقای تعامل دانشجویان ۹۵/۹ درصد بود. دانشجویان رغبت بالایی در اجرای این برنامه داشته و توان پاسخ و پرسش خوبی از خود نشان دادند.

بحث و نتیجه گیری: کوریکولوم مارپیچ که در مقابل کوریکولوم سنتی قرار دارد، دارای ویژگی هایی است که در آن موضوعات در مراحل مختلف تکرار شده و هر بار بر عمق مطالب ارائه شده افزوده می‌شود. مطالب در طی زمان دشوارتر شده و ارتباط یادگیری جدید با یادگیری قبلی و در حقیقت لزوم یادگیری قبلی برای یادگیری جدید احساس و تبحر دانشجویان در طی زمان افزایش می‌یابد. از اینکه با این شیوه مطالب از ساده شروع گردید دانشجویان توانستند رغبت خوبی در اجرای این برنامه از خود نشان دهند.

کلمات کلیدی: کلمات کلیدی: برنامه ریزی، آموزش، مارپیچ، نورواناتومی

A1-1757

اصول ضروری در طراحی بازی های آموزشی

طیبه شکر^{*}، مهسا شکور

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

t.shokrip@gmail.com

مقدمه: تعاریف و طبقه‌بندی‌های زیادی از بازی‌ها ارائه شده است. به

عنوان مثال مدل‌های بازی بومی شامل بازی‌های مهارتی، پازل، آموزشی، استراتژیک، شبیه‌سازی شده، ایفای نقش و ویدئویی می‌باشند. اصطلاحات بازی و شبیه‌سازی در متون قابل تبدیل به هم هستند. بر اساس مطالعات انجام شده در طراحی بازی‌های آموزشی باید یکسری اصول را باید رعایت کرد که در مقاله حاضر به آن‌ها پرداخته شده است.

روش کار: مطالعه حاضر مقاله‌ای کتابخانه‌ای است که با جستجوی منابع در پایگاه‌های اطلاعاتی داخل و خارج کشور در زمینه موضوع مورد بررسی انجام شد. در طی این تحقیق ۲۹ مقاله یافت شد که ۱۸ مقاله با موضوع مورد بررسی ارتباط داشته و نتایج پژوهش‌های آن‌ها بررسی گردید.

یافته‌ها: بازی‌ها وسایل یادگیری خوبی هستند. بازی پیام‌هایی در مورد اینکه چه چیزی در کلاس مهم است را می‌فرستد و تغییرات و پویایی آن باید برای یادگیرندگان آسان شود نه اینکه مانع یادگیری شود یا آن را تحریف سازد. بنابراین هدف در یادگیری مبتنی بر بازی فراهم کردن یک محیط آموزشی است که دانشجویان را برای اهداف یادگیری درگیر می‌کند. اهداف، فعالیت‌ها و کنش‌ها در آموزش بازی باید به نتایج آموزشی مطلوب بپیوندند تا یک محیط یادگیری مؤثر را ایجاد کنند.

اصول کلیدی که از علوم یادگیری مشتق شده‌اند عبارتند از: وجود تعامل که تعهد بازیکنان را برای انجام کارها افزایش می‌دهد و تعداد این تعاملات زیاد است که یک محیط یادگیری فعال را ایجاد می‌کنند. بازی‌ها یک منبع مداوم بازخورد هستند. بازی‌ها تمایل به ایجاد خودنظم‌دهی دارند که یکی از ویژگی‌های مهم یادگیری مؤثر است. چالش و رقابت ویژگی عمده بازی‌های خوب هستند که این ویژگی‌ها در شرایط خاص می‌توانند بر انگیزاننده باشند. بازی می‌تواند منجر به یادگیری مفهومی شود و به این منظور باید اصولی همچون اصل یگانگی، یادگیری انتقادی، مهارت‌های پایه‌ای، کاوش، مهلت قانونی روانی، شناسایی و تعریف موقعیت و اصل افزایش رعایت شود.

بحث و نتیجه‌گیری: در بکارگیری روش بازی، سرعت یادگیری دانشجویان با رعایت اصول یادگیری افزایش می‌یابد و اگر این اصول در بازی‌ها گنجانده شوند دانشجویان به یادگیری عمیق و مفهومی دست می‌یابند.

کلمات کلیدی: آموزش پزشکی، یادگیری، روش تدریس، بازی

A1-1728

ارزشیابی برنامه کارشناسی هوشبری براساس مدل

ارزیابی ایزنر

زهرا شیخ علیپور^{*}، لیلا ولیزاده، سوسن ولیزاده، مزگان لطفی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

sheikhali pourz@tbzmed.ac.ir

مقدمه: اهداف نظام آموزشی یک جامعه بر مبنای نیازهای آن جامعه بوده و باید به گونه‌ای باشد که با توجه به گسترش روز افزون دامنه علم و دانش، تجربه و مهارت کافی را انتقال دهد. برنامه آموزش هوشبری تا چندی پیش به صورت دوره کاردانی اجرا می‌گردید و فارغ التحصیلان این دوره می‌توانستند در دوره کارشناسی ناپیوسته پرستاری ادامه تحصیل دهند. از سال ۱۳۸۷ برنامه دوره کارشناسی هوشبری برای اولین بار در کشور اجرا شد و تاکنون نیز ادامه دارد. مدرسین این دوره معتقدند که آموزش این دانشجویان با چالش‌هایی روبرو است. هدف از این مطالعه بررسی و ارزشیابی این برنامه بر اساس مدل ارزیابی ایزنر است.

روش کار: روش پژوهش از نوع ارزشیابی و مدل ارزشیابی، مدل خبرگی و نقادی ایزنر است. این مدل شامل چهار گام توصیف، تفسیر، ارزیابی و تعمیم نتایج می‌باشد. در این مطالعه، نقش مؤلفه‌های استاد (مدرس)، دانشجو، روش تدریس، روش ارزشیابی، محتوی، محیط فیزیکی، قوانین و مقررات، و زمان بندی به عنوان مؤلفه‌های هشتمانه برنامه درسی از طریق مشاهده، مصاحبه و مرور منابع مورد بررسی قرار گرفته است. برنامه آموزش دوره کارشناسی هوشبری و سرفصل دروس این رشته بعد از بررسی دقیق در جمع اساتید صاحب نظر و دانشجویان دوره دکتری دانشکده پرستاری و مامایی تبریز به نقد کشیده شد و در نهایت داده‌ها توسط مدل ایزنر آنالیز گردید.

یافته‌ها: در بررسی برنامه کارشناسی هوشبری که توسط شورای عالی برنامه‌ریزی تدوین شده است لزوم و علت ایجاد این رشته و حذف دوره کاردانی بیان نگردیده است. با وجود اینکه در اکثر کشورهای دنیا هوشبری با پایه پرستاری و بصورت کارشناسی ارشد پرستاری هوشبری ارائه می‌گردد در اکثر دانشگاه‌های کشور در حال حاضر دوره کاردانی هوشبری و کارشناسی پرستاری حذف گردیده و دوره بصورت کارشناسی پیوسته هوشبری ارائه می‌شود. همچنین بررسی متون نشان داد که منابع فیزیکی و آموزشی بخصوص در بالین برای آموزش دانشجویان کافی نمی‌باشند. ارزشیابی از برنامه با وجود اینکه نحوه انجام آن در متن برنامه تدوین شده توسط شورای عالی برنامه‌ریزی مشخص شده است اما صورت نگرفته و بازخوردی از موفقیت یا عدم موفقیت آن در دسترس نیست. با این وجود داشتن گروه آموزشی هوشبری و اساتیدی که دارای مدرک کارشناسی هوشبری هستند از نقاط قوت این برنامه می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد که با توجه به نوپا بودن این رشته و حساسیتی که این رشته به دلیل ارائه مراقبت از بیماران بیهوش دارد باید ارزشیابی از برنامه بصورت جامع انجام گیرد و تغییرات لازم در آن داده شود

و مشخص شود که آیا این برنامه توانسته میزان و کیفیت مراقبت از بیماران که هدف نهایی برنامه است را بالا ببرد یا خیر.
کلمات کلیدی: برنامه آموزشی، هوشبری، اتاق عمل

A1-1673

انگیزه، خلاء واقعی یادگیری در دانشجویان امروزی: رهیافت‌ها و راهبردها: مطالعه کیفی با رویکرد پدیدارشناسی

لیلی مصلی نژاد^{*}، شهره جوادیپور، زهره بادیه پیمای جهرمی
 دانشگاه علوم پزشکی چهرم
 mossla_1@yahoo.com

مقدمه: انگیزه یکی از مهم ترین عوامل جهت دهنده فعالیت های انسان و نیرویی قدرتمند در فرایند یاددهی- یادگیری می باشد، به طوریکه حتی غنی ترین و بهترین برنامه آموزشی سازماندهی شده نیز در صورت فقدان انگیزه در فراگیران سودمند نخواهد بود. لذا با شناخت هرچه بیشتر عوامل موثر در انگیزش دانشجویان می توان مشارکت فعالانه آنها را در یادگیری افزایش داد. باتوجه به اهمیت انگیزش در یادگیری دانشجویان این مطالعه به منظور بررسی عوامل موثر بر انگیزه تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی چهرم در سال ۱۳۹۲ انجام پذیرفت.

روش کار: این مطالعه با رویکردی کیفی و با استفاده از روش تحلیل محتوا انجام گرفت. در مطالعه حاضر، اساتید و دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی چهرم بر اساس نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب و جمع آوری داده ها تا اشباع ادامه یافت و ۸ استاد و ۱۵ دانشجو در چهار مصاحبه گروهی متمرکز مشارکت نمودند. پس از جمع آوری اطلاعات، کلیه مصاحبه های ضبط شده باز نویسی و مرور گردید و پس از کدگذاری واحدهای معنایی و بررسی شباهت های آن زیرتم ها و سپس تم ها یا درون مایه ها استخراج شدند.

یافته ها: از مجموع ۵۹ کد شناسایی شده، درون مایه های اصلی به دست آمده مرتبط با انگیزه در سه طبقه قرار گرفت که ۱- عوامل فردی، ۲- استاد و ۳- محتوای دروس می باشند که هر کدام به ترتیب دارای زیرطبقاتی چون (علاقمندی، رقابت، درگیری با محتوا)، (شخصیت، تعامل و شیوه تدریس) و سپس (کاربردی بودن، جنس محتوا و حجم مطالب) می باشند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که عوامل فردی، استاد و محتوای دروس از عوامل بسیار مهم و موثر بر انگیزه و علاقه دانشجویان به یادگیری و حضور فعال در کلاس درس می باشد. از آنجایی که انگیزه تحصیلی دانشجویان به عنوان یکی از مهمترین چالش های دانشگاه‌ها، اثرات زیادی بر برون داد سیستم های آموزشی دارد، لذا توصیه می شود سیاست گذاران سیستم بهداشتی و درمانی، اساتید و مدیران پرستاری به منظور افزایش انگیزه دانشجویان موارد فوق را در برنامه ریزی های خود

مورد توجه قرار دهند.

کلمات کلیدی: انگیزه تحصیلی، دانشجوی پرستاری، عوامل مرتبط

A1-1627

بررسی میزان استفاده از افعال حیطه‌های مختلف طبقه‌بندی بلوم در برنامه طرح درس روزانه اساتید علوم پزشکی یاسوج

محمد طهماسبی^{*}، امرالله روزبهی، نسرين دهقانی، ندا طاهری، علی
 موسوی زاده، حمیده خلقي فرد
 دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
 m.tahmasbi80@yahoo.com

مقدمه: طرح درس، برنامه‌ریزی مداوم، حساب شده، جهت‌دار و درون نگر به منظور ایجاد فرصت‌های یادگیری برای افراد تحت تعلیم و هدایت و ارشاد آنان در رسیدن به هدف مطلوب می‌باشد. طبقه‌بندی مختلفی از هدف‌های آموزشی ارائه شده که معروف‌ترین آن‌ها طبقه‌بندی بلوم و همکاران اوست که در سه حیطه شناختی، عاطفی و روانی- حرکتی قرار می‌گیرد. طبقه‌بندی اهداف آموزشی در سه حیطه به دلیل تاکید بر جنبه‌های خاص هدف‌های مختلف می‌باشد لذا در این پژوهش بر آن شدیم تا سطح استفاده و کاربرد افعال آموزشی را در برنامه طرح درس اساتید دانشگاه علوم پزشکی یاسوج بسنجیم.

روش کار: در این مطالعه تعداد ۵۰۰ طرح درس شامل ۴۰۰۰ هدف یادگیری نوشته شده توسط اساتید مربوطه از دانشکده‌های مختلف بررسی گردید و افعال رفتاری حوزه شناختی را با توجه تاکسونومی بلوم دسته بندی شد و سپس با استفاده از روش‌های آماری توصیفی تجزیه و تحلیل گردید و درصد کاربرد آن‌ها در طرح درس‌های نوشته شده مشخص گردید.
یافته‌ها: تجزیه و تحلیل‌های انجام شده نشان داد که از ۴۰۰۰ فعل استفاده در ۵۰۰ طرح درس بررسی شده ۵۹٪ افعال حیطه شناختی و ۳۱٪ از افعال حیطه عاطفی و ۱۰٪ از افعال حیطه روانی- حرکتی استفاده کرده بودند که میزان استفاده از افعال حیطه شناختی بطور کلی بیشتر بود، در طرح درس اساتیدی که در درس‌های تئوری و بالینی ادغام ایجاد کرده بودند به تناسب از افعال حیطه‌های مختلف استفاده شده بود.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد بهتر است لزوم تنوع در افعال استفاده شده در اهداف بخصوص افعال حیطه روانی- حرکتی با توجه به ماهیت دروس علوم پزشکی یادآوری شود و اینکه آموزش مناسب آن است که به یک حیطه محدود نشود و حتی‌الامکان حیطه‌های دیگر را شامل شود.

کلمات کلیدی: طبقه بندی بلوم، حیطه روانی- حرکتی، حیطه شناختی، حیطه عاطفی

۸۱-۱۶۲۸

بررسی رابطه بین سبک‌های یادگیری فیزیولوژیکی و خلاقیت با پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان

یحیی محمدی^{۱*}، سیما کاظمی^۲، محمد میرحاجیان مقدم

۱- دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، ۲- پیام نور

y_mohammady_29@yahoo.com

مقدمه: سبک‌های یادگیری یکی از جلوه‌های تفاوت‌های فردی است و به این سؤال پاسخ می‌دهد که چرا تمامی افراد با روش‌های معمول یاد نمی‌گیرند و بازده‌های یادگیری، خلاقیت و پیشرفت تحصیلی آن‌ها متفاوت است. مطالعه حاضر به بررسی رابطه سبک‌های یادگیری و خلاقیت با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند پرداخت.

روش کار: نوع تحقیق مطالعه حاضر بر اساس هدف بنیادی و کاربردی و بر اساس ماهیت توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل تمام دانشجویان مشغول به تحصیل (۲۱۱۹ نفر) و نمونه مورد بررسی ۳۲۲ نفر بر اساس جدول کرجس و مورگان برآورد شد. روش نمونه‌گیری به شیوه تصادفی، طبقه‌ای انجام شد. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های استاندارد سبک‌های یادگیری کلب و خلاقیت عابدی استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و از آزمون‌های توصیفی و تحلیلی استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین سبک‌های یادگیری (سبک تصویری، سبک شنیداری) دانشجویان با پیشرفت تحصیلی آن‌ها رابطه معنی‌داری وجود دارد. اما بین سبک یادگیری جنبشی یا پیشرفت تحصیلی رابطه معنی‌دار نبود. همچنین بین خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان رابطه معنی‌دار مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج می‌تواند در امر مشاوره‌های تحصیلی و شغلی مفید باشد. به گونه‌ای که افراد خلاق به سمت دروسی که نیاز به ابتکار دارند هدایت شوند و دانشجویان بتوانند استقلال شخصی و توانایی پیدا کردن راه حل برای مسائل به طرق اکتشافی و از راه خودآموزی پیدا کنند. همچنین دانشجویان اندیشه‌های اصیل را مورد تأیید قرار داده و به فعالیت‌های خلاق مبادرت نمایند و خلاقیت خود را در جهت پیشرفت تحصیلی و برآورد نیازهای جامعه به کار گیرند.

کلمات کلیدی: سبک یادگیری، خلاقیت، پیشرفت تحصیلی

۸۱-۱۵۶۱

بررسی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در خصوص ارزشیابی عادلانه دانشجویان دانشکده پرستاری اسفراین، در سال تحصیلی ۹۳-۹۲

سمیه دل رحمی

دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

delrahmysaya@gmail.com

مقدمه: عدالت آموزشی یکی از پرچالش‌ترین مباحث در آموزش که در سال‌های اخیر کانون توجه بوده و از جنبه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. ایجاد محیط یادگیری بدون استرس، رساندن دانشجویان به رشد و بالندگی، اجرای یکسان قوانین و مقررات آموزشی برای همه افراد و برتری نداشتن دانشجویی بر دانشجوی دیگر شیوه ارزشیابی و در نهایت نحوه آموزش اساتید از مباحثی است که بیشترین دغدغه دانشجویان را شکل می‌دهد. دانشجویان معتقدند هر دانشجو علی‌رغم جنسیت، قومیت، رشته، ظاهر، برخورد اجتماعی و اعتماد به نفس، جایگاه خاص خود را دارد و چنانچه این معیارها در ارزشیابی دانشجو و یا یادگیری دانشجو دخیل گردد، عدالت آموزشی به چالش کشانده می‌شود. از این رو مسئله مورد توجه این مطالعه بررسی دیدگاه دانشجویان در خصوص ارزشیابی تحصیلی عادلانه دانشجویان دانشکده پرستاری اسفراین می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-مقطعی از پرسشنامه "بررسی عدالت در ارزشیابی درسی از دیدگاه دانشجویان" استفاده شده که روایی و پایایی آن تأیید شده است این پرسشنامه با ۱۸ سؤال در مورد ارزشیابی عادلانه علاوه بر اطلاعات دموگرافیک، در اختیار دانشجویان قرار گرفت و دانشجویان آن را تکمیل کردند و نتایج توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که، میانگین معدل کل دانشجویان ۱۶/۵۵ و میانگین واحدهای گذرانده شده ۴۹ و حداقل نمره عدالت کسب شده در هر سؤال ۱ و حداکثر ۵ می‌باشد که هرچه میانگین نمرات به یک نزدیک تر باشد نشان دهنده عادلانه‌تر بودن ارزشیابی از نظر دانشجویان است و هرچه میانگین نمرات به ۵ نزدیکتر باشد نشان‌دهنده ناعادلانه‌تر بودن ارزشیابی از نظر دانشجویان می‌باشد. در مطالعه حاضر میانگین نمره عدالت از دیدگاه دانشجویان ۲/۴۸ با انحراف معیار ۰/۴۱ بوده است. در مورد سؤالات باید اشاره کرد که بین افراد که از این تعداد ۷۹/۴٪ دانشجویان با آزمون پایان ترم برای ارزشیابی تحصیلی دانشجویان کافی است، موافق بوده‌اند. و ۸۲/۳٪ با اینکه "لازم نیست که سؤالات اساتید با محتوی تدریس آن‌ها تطابق داشته باشد" مخالف بوده‌اند. ۸۵/۳٪ دانشجویان سؤالات تستی را ترجیح می‌دادند، ۷۸/۸٪ دانشجویان با این مورد که "حضور استاد در جلسه امتحان سبب افزایش اعتماد به نفس من می‌شود" موافق بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: ارزشیابی را به صورت سنجش میزان پیشرفت آموزشی فراگیران بر اساس اهداف تعیین شده تعریف کرده‌اند. عبارات دقیق‌تر در ارزشیابی مطلوب و ایده‌آل تغییر رفتار دانشجو از جهات مختلف که ناشی از آموخته‌های او و در راستای تحول در نگرش، مهارت و حتی شخصیت اوست، بایستی مورد توجه قرار گیرد. زیرا هدف نهایی از آموزش و ارزشیابی اصلاح و ارتقای فرآیند یاددهی-یادگیری، تربیت یک انسان عالم، توانمند و با اخلاق و با دیدگاه باز و روشن است. ملاک رسیدن به اهداف آموزشی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان نمود پیدا می‌کند و پیشرفت و موفقیت تحصیلی دانشجویان در تغییر رفتار آن‌ها تجلی می‌یابد

که از آن به عنوان ارزشیابی یاد می‌شود و مجموعاً حاصل عملکرد مدرس و بازخورد آن از طرف دانشجویان است.

کلمات کلیدی: ارزشیابی عادلانه، تحصیلی، عدالت، دانشجویان

A1-1559

بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی ورودی ۱۳۹۲ دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به کارآفرینی

ناهید جلیلیان^{*}، نسرين جلیلیان، علی اکبر ده حقی، فرح آفرنگان، مرجان جلیلیان، فروغ زنگنه، فرح باقری نسب، زهرا صفری، مریم کارگر، قدرت اله قیاسی

njjalilian@yahoo.com

مقدمه: فرایند کارآفرینی را فراتر از شغل و حرفه بلکه یک شیوه زندگی تعبیر می‌کنند به طوری که خلاقیت و نوآوری، عشق به کار و تلاش مستمر، پویایی، مخاطره پذیری، آینده نگری، ارزش آفرینی، آرمان گرایی، فرصت گرایی، نیاز به پیشرفت، مثبت اندیشی، زیربنا و اساس زندگی کارآفرینانه می‌باشد. از آنجا که دانشجویان پزشکی می‌توانند افرادی خلاق و کارآفرین باشند و کارآفرینی اکتسابی است نه ذاتی، لذا با توجه به اهمیت کارآفرینی این تحقیق به منظور تعیین دیدگاه دانشجویان پزشکی ورودی سال ۹۲ در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به کارآفرینی انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی - مقطعی بود. از بین ۱۱۰ نفر دانشجویان ورودی سال ۹۲ حدود ۵۰ نفر به روش تصادفی ساده انتخاب شدند بدین منظور از پرسشنامه استاندارد کارآفرینی حاوی سه حیطه (سوالات دموگرافیک و سوالات کارآفرینی) استفاده شد و نمرات از ۴۵-۴۱ داشتن روحیه کارآفرینی، ۴۰-۳۵ تا حدودی کارآفرین، ۳۴-۳۱ تا حدودی خلاف روحیه کارآفرینی و کمتر از ۳۰ کاملاً در جهت خلاف کارآفرینی تلقی می‌شد. از نرم افزار SPSS جهت تجزیه و تحلیل آماری استفاده گردید.

یافته ها: یافته ها نشان داد میانگین سنی دانشجویان پزشکی ۱۹ سال و ۵۸ درصد دختر بودند. همچنین رابطه آماری معناداری بین آگاهی و نگرش با (فرزند اول بودن، معدل دیپلم، منطقه قبولی، رتبه کنکور، جنسیت، تحصیلات و درآمد پدر و مادر) وجود نداشت.

بحث و نتیجه گیری: این مطالعه حاکی از عدم آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی نسبت به کارآفرینی (نمرات کاملاً در جهت خلاف کارآفرینی) بود، وزارت متبوع می‌تواند با اختصاص واحد درسی کارآفرینی، نسبت به ارتقای روحیه کارآفرینی جهت اشتغال آینده آنان اقدام نماید و از "طرح توسعه کارآفرینی در دانشگاه های کشور" (کاراد) حمایت نماید.

کلمات کلیدی: آگاهی و نگرش، کارآفرینی، دانشجویان پزشکی

A1-1555

بررسی تاثیر میزان سواد اطلاعاتی در زمینه فناوری های نوین آموزشی بر عملکرد آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

شیلا سلیمانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد سبزوار

soleymani.shila@yahoo.com

مقدمه: فناوری گرچه واژه نسبتاً جدیدی است، ولی کاربرد این مفهوم شاید همزاد تاریخ دانش بشری باشد. بشر از ابتدایی ترین مراحل زندگی خود، هرگاه به پدیده‌ای راه می‌یافت یا رابطه بین دو یا چند عامل را شناسایی می‌کرد، برای حل مشکلات زندگی خود از فناوری استفاده می‌کرد. در واقع هر جا سخن از ترجمه و تبدیل علوم محض و یافته‌های علوم نظری به علوم کاربردی و تجویزی به میان آید، همانا از فناوری بحث شده است. اما بیشترین توجه به فناوری آموزشی، رسانه‌های جدید و استفاده از آن در امر آموزش و یادگیری به دهه ۱۹۰۰ بر می‌گردد. این پژوهش نیز با هدف بررسی تاثیر میزان سواد اطلاعاتی در زمینه فناوری‌های نوین آموزشی بر عملکرد آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد به منظور ارائه راهکارهای پیشنهادی جهت بهبود این مهارت اجرا شده است.

روش کار: نمونه مورد پژوهش در این مطالعه توصیفی با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای، ۲۷۴ نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد بودند و ابزار سنجش پرسشنامه‌ای بود که به صورت مقیاس لیکرت مورد استفاده قرار گرفت. برای محاسبه پایایی بخش‌های مختلف پرسشنامه نیز از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است.

یافته‌ها: در متوسط میزان استفاده مدرسان از فناوری‌های نوین آموزشی و سطوح گذرانده شده سواد اطلاعاتی (مقدماتی، متوسطه، پیشرفته، تجربی)، آزمون تحلیل آنالیز واریانس یکطرفه اختلاف معنی‌داری را نشان داد، که به ترتیب کم به زیاد به صورت زیر هستند: ۱- مقدماتی ۲- تجربی ۳- متوسط ۴- پیشرفته و با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون بین میزان استفاده اعضای هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد از فناوری‌های نوین آموزشی با پیشرفت عملکرد آموزشی و پژوهشی‌شان نیز رابطه مثبت به دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های مطالعه به نظر می‌رسد سواد اطلاعاتی می‌تواند تاثیر مستقیمی بر عملکرد آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی داشته باشد و در این راستا آن‌ها را توانمندتر سازد.

کلمات کلیدی: سواد اطلاعاتی، فناوری‌های نوین آموزشی، عملکرد آموزشی، عملکرد پژوهشی

A1-1468

ارائه درس مدیریت سیستم‌های اطلاعات بهداشتی درمانی از طریق آموزش مجازی: استفاده از فناوری‌های جدید در ارتقاء کیفیت آموزش

مسعود عرب فرد^{*}، اکبر علی اصغرزاده، فاطمه رنگرز جدی، احسان نبوتی،

زهره مبارک

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

arabfard-ma@kaums.ac.ir

مقدمه: با توجه به گسترش آموزش‌های الکترونیکی و عدم توان سیستم‌های آموزشی در پاسخگویی به نیازهای آموزشی عصر حاضر و با توجه به وجود انواع مختلف روش‌های آموزش مجازی که با هدف ایجاد رسانه‌های مختلف آموزشی، ایجاد تنوع در سبک‌های یادگیری دانشجویان، دسترسی بهتر دانشجویان به محتوای آموزشی بکارگرفته شده اند، ارائه درس مدیریت سیستم‌های اطلاعاتی با استفاده از سیستم وب کنفرانس در دستور کار قرار گرفت. هدف این مطالعه ارائه و ارزیابی روش آموزش مجازی درس مدیریت سیستم‌های اطلاعات بهداشتی درمانی بود.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی- کاربردی در نیمسال اول ۹۳-۹۲ برای دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد فناوری اطلاعات سلامت ورودی ۹۱ دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام گرفت. ابتدا با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات دانشگاه شرایط برگزاری کلاس درس از طریق سیستم وب کنفرانس دانشگاه علوم پزشکی مشهد شامل اینترنت با پهنای باند ۶۴ kbps، فراهم گردید. مطالب درس به صورت فایل پاورپوینت و منابع درسی در ابتدای ترم در اختیار دانشجویان قرار گرفت. همچنین نحوه ارائه درس مجازی، مشاهده طرح درس (اهداف و محتوای دروس، انتظارات از دانشجو، شیوه تدریس، راه حل کار در کلاس و نحوه ارزشیابی) در اولین جلسه توضیح داده شد. مطالب طبق طرح درس توسط استاد مستقر در دانشگاه مشهد برای دانشجویان تدریس گردید. ارزیابی درس بوسیله پرسشنامه‌ای تدوین شده توسط محققین، صورت پذیرفت. داده‌ها با آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۱۰۰٪ دانشجویان اظهار داشتند که کلاس با نظم برگزار گردیده است، همچنین شرایط برای وضوح اسلایدها ۹۰٪، سرعت اینترنت ۸۰٪ که همگی در سطح بسیار عالی قرار داشتند. مشارکت دانشجو با ۴۰٪ توافق در سطح متوسط بود. مهمترین مشکل ارائه درس از دید دانشجویان وضوح صدا برای درک مطالب با ۴۰٪ فراوانی در حیطه ضعیف قرار داشت. ارزیابی کلی کلاس ۷۰٪ در حیطه خوب قرار داشت. ۱۰۰٪ دانشجویان با برگزاری کلاس‌ها به صورت مجازی برای ترم‌های بعدی موافقت داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج بدست آمده حاکی از رضایت فراگیران نسبت به استفاده از دانش و تخصص اساتید سایر دانشگاه‌ها به صورت مجازی می‌باشد. پیشنهاد می‌گردد از شیوه آموزش مجازی جهت بهره‌گیری از دانش اساتید مجرب سایر دانشگاه‌ها و نیز جهت افزایش کیفیت آموزش استفاده شود.

کلمات کلیدی: آموزش مجازی، فناوری اطلاعات سلامت، یادگیری، آموزش الکترونیکی

A1-1464

آموزش پزشکی در عصر دیجیتال تهدیدهای جدی یا موفقیت‌های باورنکردنی

نوشین کهن^{*}، دکتر مجید حاجی مقصودی، آزاده کردستانی

۱- دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی

یزد

nu.kohan@gmail.com

مقدمه: با پیشرفت‌های فناوری در آموزش پزشکی با پدیده‌هایی همچون دوره‌های آنلاین باز کلان و دوره‌های آنلاین همزمان کلان مواجه خواهیم بود که محبوبیت قابل توجهی را در میان دانشجویان و مدرسین به دست آورده است. این در حالی است که در حال حاضر در دنیا اطلاعات محدودی در زمینه این پدیده‌های انقلابی در دسترس است و تعداد دانشگاه‌هایی که این گونه دوره‌ها را ارائه می‌دهند بسیار محدود است. فواید بالقوه استفاده از این روش‌ها نیز از نقطه نظر فرایند یاددهی و یادگیری با وجود گسترش چشمگیر آن‌ها در آموزش عالی دارای ابهام است.

روش کار: این مطالعه یک جستجوی اینترنتی است که با مروری بر مقالات علمی با استفاده از کلید واژه‌های "آموزش پزشکی"، "یادگیری الکترونیکی"، "MOOCs" و "SMOCs" انجام شده است.

یافته‌ها: برای پزشکان آینده ظهور پدیده‌هایی همچون MOOCs می‌تواند چالشی قابل توجه باشد. صاحب‌نظران آموزش پزشکی در حال ارزیابی نحوه تلفیق این گونه دوره‌ها در برنامه درسی دانشجویان پزشکی هستند. اعتقاد بر این است که دانشجویان از این طریق خواهند توانست برخی از صلاحیت‌های پزشکی را در مدت زمان کوتاه‌تر و صرف هزینه کمتری کسب نمایند. MOOCs همچنین می‌توانند جانشین ارجح تری برای آموزش مداوم پزشکی از راه دور باشد. با استفاده از این گونه دوره‌ها امکان به اشتراک گذاشتن روش‌های آموزش بالینی و غیره برای اعضای هیات علمی به طور مستقیم فراهم است. موانعی نیز برای استفاده از آن‌ها در آموزش پزشکی مطرح است. یکی از موانع عمده تمایل به استفاده از روش‌های آموزش سنتی و ترس از اجرای روش‌های جدید آموزشی است. در این مقاله به تفصیل در مورد این دوره‌ها و چالش‌های اساسی آن بحث خواهد شد و راهکارهایی به منظور پیاده سازی آن‌ها در سیستم یادگیری الکترونیکی کشور ارائه می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری: هدف نهایی استفاده از این روش‌ها در آموزش پزشکی، انعطاف‌پذیری و استفاده از رویکردهای دانشجو محور در امر تدریس و یادگیری با استفاده از فناوری‌های نوین است و امید است در آینده پیامدهای آموزشی بهتری را به همراه داشته باشد.

کلمات کلیدی: آموزش پزشکی، یادگیری الکترونیکی، MOOCs، SMOCs

۸۱-۱۴۶۲

ضرورت تبیین آموزش اخلاق بالینی در امور حرفه‌ای دستیاران بالینی مراکز آموزشی و درمانی

لیلا پاداش*، اکرم نوده شریفی، لیلا جویباری

گلستان

adel_padash@yahoo.com

مقدمه: حفظ اصول اخلاقی و ارزش‌های انسانی اساسی‌ترین رکن در تعاملات حرفه‌ای پزشکان است. این امر تاحدی مهم است که عدم رعایت شئون آن می‌تواند آسیب جدی نه تنها به بیمار بلکه به نظام درمانی وارد نماید. این علم باید با بنیادهای اخلاق پزشکی را به او گوشزد می‌کند و شیوه رفتار با بیماران و همکاران را به او می‌آموزد. رویکردهای نوین و حرفه‌ای در امور پزشکی، ضرورت پرداختن به اصول اخلاق حرفه‌ای را بیش از گذشته مورد تاکید قرار داده است.

روش کار: در این مطالعه مقطعی توصیفی ۵۰ نفر از دستیاران گروه‌های ماژور و مینور (داخلی، جراحی، زنان، کودکان، بیهوشی و روان پزشکی) دانشگاه علوم پزشکی گلستان طی سال‌های ۹۲-۹۰ در کارگاه‌های اخلاق بالینی که توسط کمیته اخلاق حرفه‌ای پزشکی دانشگاه برنامه‌ریزی شده بود، شرکت کردند. اهداف آموزشی کارگاه شامل اصول کلی اخلاقی و مبانی فقهی در رشته‌های مختلف علوم پزشکی، رضایت آگاهانه از بیمار، چگونگی مسئولیت پزشک در مقابل بیمار (پاسخگویی)، اتاناری، رازداری بیمار، حقیقت‌گویی برای بیماران، اخلاق در پژوهش و آموزش و حقوق بیمار در تصمیم‌گیری‌های پزشکی بود. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه بود که با همکاری مرکز توسعه آموزش پزشکی دانشگاه در خصوص دیدگاه دستیاران نسبت به برگزاری کارگاه‌های اخلاق پزشکی تهیه شده بود.

یافته‌ها: میانگین نمرات میزان تحقق هر یک از اهداف بیان شده (با حداکثر نمره ۵): بیش از ۴/۳، اظهار نمودند که توانستند به اهداف خود دست یابند، میزان علاقه دستیاران برای لحاظ نمودن این مباحث ۴/۰۵، ضرورت برگزاری این کارگاه ۴/۰۵، میزان ارتقا و یادگیری دستیاران ۴/۰۹، احساس نیاز به برگزاری دوره‌های تکمیلی و تخصصی ۴/۱۷ و میزان کاربردی بودن محتوای کارگاه ۴/۸۰ بیان شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: هدف از آموزش اخلاق پزشکی، تحصحیح و تقویت انگیزش، افزایش توان و تحول نگرش، فراگیران علوم پزشکی نسبت به یادگیری اصول و مبانی اخلاق حرفه‌ای است. پیش‌بینی آموزش اخلاق پزشکی در برنامه‌های آموزش بالینی دستیاران می‌تواند راه‌گشای مسایل حرفه‌ای اخلاق پزشکی در کشور و در طبابت آینده دستیاران باشد. بنابراین نظام آموزشی و درمانی دانشگاه‌ها می‌بایست متولی اجرا و پیاده سازی و نظارت این ملاحظات اخلاقی باشند.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، دستیاران بالینی، مراکز آموزشی درمانی

۸۱-۱۴۵۱

بررسی مقایسه‌ای اثربخشی روش تدریس مبتنی بر مورد و راند آموزشی سنتی در دوره کارآموزی ارولوژی از دیدگاه فراگیران

سکینه حاج ابراهیمی*، آیدین دهقان زاده، رقیه ماکویی، ملیحه رنجبر

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

hajebrahimis@yahoo.com

مقدمه: الگوی تدریس مبتنی بر مورد یکی از روش‌های تدریس است که بر پایه استراتژی دانشجو محوری طراحی شده است که در آن مدرس نقش تسهیل کننده فرایند یادگیری و جهت دهنده فعالیت‌های آموزشی به سمت اهداف آموزشی را به عهده دارد در حالی که در مدل‌های آموزشی سنتی راند بر بالین بیمار، مدرس بالینی نقش محوری داشته و دانشجو گاهی حتی ممکن است فرصت تفکر انتقادی و باز اندیشی که امری ضروری در یادگیری است نداشته باشد. هدف از این مطالعه ارزیابی مقایسه‌ای اثر بخشی روش تدریس مبتنی بر مورد و راند آموزشی بالینی سنتی در آموزش بالینی دوره کارآموزی ارولوژی در سال ۱۳۹۲ بوده است. **روش کار:** این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی بود که در آن، ۳۲ نفر از دانشجویان سال چهار رشته پزشکی دوره کارآموزی ارولوژی انتخاب شدند (۵۹٪ زن و ۴۱٪ مرد). بخش‌هایی از اهداف آموزش بالینی دوره به دو روش تدریس مبتنی بر مورد و راند آموزشی بالینی سنتی، ارائه گردید. در پایان دوره از دانشجویان خواسته شد تا این دو روش را مقایسه کرده و پرسشنامه مطالعه را تکمیل نمایند. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماري SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج مطالعه، بیشترین نسبت نمونه‌ها (۹۳/۸٪) موافق بودند که روش تدریس مبتنی بر مورد در مقایسه با راند بالینی سنتی باعث افزایش مهارت تشخیص افتراقی دانشجویان می‌شود. اکثریت آن‌ها (۸۷/۵٪) بر این باور بودند مهارت استدلال بالینی فراگیران در جلسات تدریس مبتنی بر مورد در قیاس با راندهای بالینی بیشتر ارتقاء می‌یابد. ۷۴/۸٪ فراگیران عقیده داشتند که تدریس مبتنی بر مورد در مقایسه با راند بالینی باعث افزایش درک مطلب دانشجویان می‌شود. همچنین، یافته‌های پژوهش نشان داد که اکثر فراگیران از این روش جدید رضایت بالایی داشتند به طوری که در مقیاس ۱۰ تا ۱، میانگین رضایت آن‌ها $7/54 \pm 1/13$ بود. تفاوت معنی‌داری بین دو جنس نیز مشاهده نگردید.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که اجرای شیوه آموزشی فعال و دانشجو محور بر میزان مهارت‌های استدلال بالینی و تشخیص افتراقی فراگیران تاثیر مثبت داشته است. با توجه به پایین بودن سطح تفکر انتقادی و استدلال بالینی کارآموزان و عدم کارآمدی روش‌های رایج آموزش در عرصه‌های بالینی در ارتقاء مهارت‌های فوق الذکر در فراگیران، توسعه و اجرای روش تدریس مبتنی بر مورد و سایر متدهای آموزشی دانشجو محور در عرصه‌های بالینی دانشگاهی پیشنهاد می‌شود.

روش‌های ارزشیابی که امروزه کاربرد زیادی دارد، ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان است. از آنجایی که استفاده از نظرات دانشجویان به عنوان مشتریان اصلی اساتید دانشگاه در بهبود کیفیت آموزشی اهمیت بسزایی دارد اما دیده شده به علت عدم مشارکت داوطلبانه دانشجویان جهت مشارکت در ارزشیابی اساتید خود، آنها را با استفاده از ابزارهایی مثل عدم رویت نمره و عدم انتخاب واحد و مجبور به ارزشیابی اساتید می‌نمایند که ارزش علمی ارزشیابی به این صورت کاسته می‌شود. لذا این پژوهش به دنبال علت عدم تمایل دانشجویان جهت مشارکت در ارزشیابی اساتید انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-مقطعی ابتدا با توجه به اهداف تحقیق پرسشنامه‌ای بر اساس مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای تنظیم گردید و دیدگاه دانشجویان را در مورد کیفیت، زمان، روش ارزشیابی و همینطور طریقه بازخورد نتایج آن مورد سنجش قرار داد. پرسشنامه در اختیار ۳۴۰ نفر از دانشجویان مقاطع مختلف در رشته‌های متفاوت که به روش خوشه‌ای - تصادفی انتخاب شدند قرار گرفت. سپس داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و روش‌های آماری توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج تحقیق نشان داد ۵۴/۳ درصد دانشجویان از روند کنونی ارزشیابی استاد رضایت دارند. اکثریت معتقدند سوالات روشن و واضح است و برای انجام این فرآیند مناسب هستند. زمان اجرای ارزشیابی از نظر اکثر دانشجویان مناسب نیست و ۵۶ درصد آنها زمان بعد از امتحان را گزینه مناسبی برای ارزشیابی اساتید معرفی کرده‌اند. ۴۶/۵ درصد دانشجویان معتقدند که دانشجو ملاک معتبری برای ارزیابی استاد است و ۴۰/۲ درصد تلفیقی از دانشجو، مدیر گروه و مرکز مطالعات را برای ارزشیابی اساتید مناسب می‌دانند. ۶۴/۵ درصد دانشجویان معتقدند که استفاده مدیران از نتایج ارزشیابی استاد به میزان زیادی باعث ارتقاء کیفیت آموزشی خواهد شد. اکثریت دانشجویان به میزان ۵۸/۷ درصد موافق با این موضوع هستند که ارزشیابی استاد توسط دانشجو باعث بهبود عملکرد اساتید خواهد شد. اکثریت دانشجویان به میزان ۴۷/۸ درصد می‌گویند مسئولین دانشگاه به نمره ارزشیابی دانشجو از استاد اهمیت کمی می‌دهند و ۱۷/۸ درصد معتقدند که ارزشیابی استاد توسط دانشجو در نظر مسئولین بی اهمیت است. در این تحقیق بین سابقه دانشجو و نظر او رابطه معنی‌داری مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به آگاهی دانشجویان از اهمیت ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان و تاثیر زیاد آن در بهبود عملکرد اساتید و ارتقاء کیفیت آموزشی، به نظر می‌رسد عدم مشاهده ملموس تغییر در کیفیت تدریس و رفتار اساتید و شفاف نبودن استفاده مسئولین از نتایج ارزشیابی برای دانشجویان، مهمترین عامل در بی انگیزه شدن دانشجویان جهت مشارکت در ارزشیابی اساتید است.

کلمات کلیدی: دانشجویان، ارزشیابی، انگیزه، اساتید، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

کلمات کلیدی: روش تدریس، تدریس مبتنی بر مورد، راند بر بالین بیمار، دانشجویان پزشکی

A1-1449

بررسی رویکردهای عدالت آموزشی

شکوفه مسعودی

علوم پزشکی مشهد

masoudish@mums.ac.ir

مقدمه: والاترین، ارزش و آرمان برای رستگاری انسان عدالت است و همه کوشش‌ها وسیله‌ای برای تحقق این امر است. ارزش‌هایی همچون آزادی و برابری ارزش‌هایی هستند که عدالت هم لازمه و هم ملزوم آن است و اگر آزادی و برابری به عدالت منتهی نشوند، ارزشی نخواهد داشت با توجه به رویکردهای مختلفی که در زمینه عدالت آموزشی بیان شده است هدف از این مطالعه بررسی این رویکردها در زمینه عدالت آموزشی می‌باشد.

روش کار: این پژوهش به بررسی منابع و مقالات در زمینه انواع رویکردهای عدالت آموزشی پرداخته است تا با معرفی آن‌ها درک بهتر این رویکردها را موجب گردد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش از این مطالعه بیان شش رویکرد در زمینه عدالت آموزشی را نشان داد که عبارتند از آرمانگرا، لیبرالی، مارکسیستی، فمینیستی، پست مدرنیستی و اگزیستانسی که به بحث در مورد هر کدام در مقاله پرداخته شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: امروزه گذرازاالگوهای غرب محور برای پیشرفت و رستگاری انسان‌ها کاملاً مشهود است واقعیت نیز بیانگر آن است که زمان آن فرا رسیده که رویکرد و الگویی برای پیشرفت مبتنی برنگرش همه جانبه به عدالت، به عنوان مهمترین منبع گسترش عدل و بهره‌گیری از تجارب و روش‌های آموخته شده از دستاوردها و ناکامی‌های جوامع دیگر تدوین شود. برای این تدوین ما نیازمند درک و فهمی عمیق در درون رویکردهای عدالت هستیم.

کلمات کلیدی: عدالت، عدالت آموزشی، رویکردهای عدالت

A1-1442

بررسی علل عدم تمایل دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین جهت مشارکت در ارزشیابی استاد

امیر ضیایی^۱، زهره دانا اصفهانی، معصومه اصلانی مهر، فاطمه صفدری،

زهره یزدی، فاطمه سفیدی، فاطمه ذوالقدر، فاطمه نظری شادکام

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

esfehani_z@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی یکی از مهم‌ترین پایه‌های ارتقای کیفیت آموزش می‌باشد که هدف اصلی آن بهبود برنامه‌های آموزش و فعالیت‌های اعضای هیأت علمی است. نتایج ارزشیابی می‌تواند به عنوان بازخوردی برای اساتید، ارتقای نقاط ضعف و شناخت نقاط قوت را در پی داشته باشد. یکی از

A1-1338

بررسی انتظارات و میزان رعایت حقوق بیماران در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۱

سعید صادقیه اهری^{*}، شهرام حبیب زاده، اکتای یحیوی، زهرا تذکری

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

s.sadeghiyh@arums.ac.ir

مقدمه: از مصادیق خدمات حرفه‌های بهداشتی سهمیم کردن بیماران در تصمیم‌گیری و محترم شمردن حقوق آنها می‌باشد. این مطالعه جهت بررسی انتظارات و میزان رعایت حقوق بیماران در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام گردید.

روش کار: این پژوهش، یک مطالعه مقطعی است که بر روی ۲۰۰ بیمار بستری در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۱ انجام شد. داده‌ها در زمان ترخیص بیماران جمع‌آوری شد. پرسشنامه حقوق بیماران و روش مصاحبه برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. داده‌ها با روش‌های آمار توصیفی تحلیلی مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته‌ها: میزان رعایت کلی منشور حقوق بیمار در جامعه پژوهش ۵۰/۶۹٪ و انتظارات کلی بیماران از خدمات بهداشتی و درمانی حدود ۵۱/۸۵٪ بود. همچنین میزان رعایت و انتظارات از محور «برقراری ارتباط با بیمار» به ترتیب ۶۸/۵٪ و ۹۰٪، محور «ارائه اطلاعات به بیمار» ۲۴/۵٪ و ۷۴/۴۶٪، محور «رعایت خلوت و حریم شخصی» ۵۶/۳۷٪ و ۸۳٪، محور «ارائه مراقبت با کیفیت» ۵۴٪ و ۸۸/۵٪، محور «اختیار و استقلال رأی» ۱۹/۱۲۵٪ و ۸۱/۹٪، محور «برخورداری از رضایت آگاهانه» ۶۱/۱۶٪ و ۸۷/۶٪، «برخورداری از آموزش سلامت» ۶۴٪ و ۸۸٪، «محرمانه ماندن اطلاعات و رازداری» ۴۶/۱۶٪ و ۸۲/۶٪ و «رسیدگی به شکایات» ۴۲/۵٪ و ۹۳/۲٪ بود. بین میزان رعایت منشور و جنس و سن و همچنین بین میزان انتظارات، سن و محل سکونت (شهری و روستایی) و سطح تحصیلات تفاوت‌های معنادار آماری مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: میزان رعایت منشور حقوق بیماران در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل مشابه سایر شهرهای ایران در سطح متوسط و متوسط به پایین و میزان انتظارات بیماران در سطح بالا می‌باشد، لذا جهت رضایتمندی هر چه بیشتر بیماران از خدمات بهداشتی و درمانی، ارتقای آگاهی پرسنل و دانشجویان ضروری بنظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: حقوق بیمار، محرمانه رضایت آگاهانه، دسترسی بیمار به سوابق

A1-1371

استفاده از نرم‌افزار CMAPTOOLS در تدریس و بهبود کیفیت آموزش

لیلا صفابخش

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

safabakhsh@edc.mui.ac.ir

مقدمه: روند گسترش فناوری و تأثیرگذاری آن در تمامی شئون زندگی به ویژه آموزش، ضرورت استفاده از فناوری‌های اطلاعات و مدیریت صحیح در به کارگیری آن در فرآیند یاددهی یادگیری را امری مسلم می‌سازد. این مقاله به معرفی و تأکید بر استفاده از نرم‌افزار CMAPTools می‌پردازد.

روش کار: نقشه‌کشی مفهومی دیاگرامی است که مجموعه‌ای از مفاهیم و معانی را در چارچوب منظم و سلسله مراتبی منطبق بر ساختار و یادگیری مغز انسان با ایجاد ارتباط‌های منطقی بین آن‌ها، در کنار هم در سطوح مختلف قرار می‌دهد. بنابراین نقشه‌کشی مفهومی روش تدریس فعالی است که می‌تواند به مدرسان علوم پزشکی برای آماده‌کردن فارغ‌التحصیلانی دارای توانایی تفکر نقادانه در محیط‌های پیچیده مراقبت‌های بهداشتی کمک کند. برای استفاده بهتر از این روش تدریس، نرم‌افزار CMAPTools علاوه بر سرعت و زیبایی، کار مشخص کردن روابط بین مفاهیم را به خوبی انجام می‌دهد و به درک مفاهیم و روابط آن به فراگیران کمک می‌کند.

یافته‌ها: با دائلود کردن این نرم‌افزار و وارد نمودن مفاهیمی که می‌خواهیم روابط آن را مشخص نماییم و تعیین نوع روابط نقشه ترسیم می‌گردد.

بحث و نتیجه‌گیری: از نقشه‌های مفهومی می‌توان برای توسعه مهارت‌های تفکر انتقادی دانشجویان، ارائه مراقبت‌های بیمار محور و جامعه‌نگر، آماده‌کردن دانشجو برای انجام امور بالینی، برقراری ارتباط بین نظریه و بالین استفاده کرد. آموزش استفاده از این نرم‌افزار می‌تواند جایگاه این روش تدریس را در آموزش قویتر نماید.

کلمات کلیدی: نرم‌افزار CMAPTOOLS، کیفیت آموزش، تدریس

A1-1264

تعیین فرسودگی شغلی و ارتباط آن با رضایت شغلی در بین ماماها و پرستاران شاغل در مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۹۱

فرزانه تیموری^{*}، علی مراد حیدری گرجی، محمدعلی حیدری گرجی

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

alifar_2004@yahoo.com

مقدمه: فرسودگی شغلی عبارت است از خستگی جسمی، هیجانی و ذهنی که به دلیل فشار مداوم و مکرر هیجانی ناشی از برخورد فشرده و درازمدت به وجود می‌آید. نشانه‌های فرسودگی شغلی دارای سه مولفه اصلی خستگی عاطفی، نگرش منفی در پاسخ به دیگران و عدم موفقیت فردی است. خستگی عاطفی مهم‌ترین جنبه سندرم فرسودگی شغلی است و احساس حاکی از تهی شدن و تحلیل رفتن انرژی روانی است. نگرش منفی در پاسخ به دیگران در بردارنده ویژگی‌هایی از قبیل منفی بافی و بدگمانی و انزوا و نگرش‌های نامانوس درباره خود و دیگران است.

در زمینه رابطه بین رضایت شغلی و فرسودگی شغلی بین پرستاران و به ویژه ماماها شاغل در دانشگاه‌های علوم پزشکی (مراکز آموزشی و درمانی) اطلاعات کمی در دسترس می‌باشد. بنابراین این مطالعه با هدف

مهم‌ترین شاخص‌های تدریس اثر بخش در چهار جنبه دانش پژوهی، روش تدریس، قدرت ایجاد ارتباط و شخصیت فردی طراحی گردید. جهت جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه بین افراد نمونه توزیع گردید تا به روش خود گزارش‌دهی تکمیل گردد. روایی پرسشنامه‌ها به طور صوری پایایی ابزار با روش آزمون مجدد استفاده شد. داده‌ها پس از جمع‌آوری توسط نرم‌افزار SPSS و با استفاده از آزمون مجذور کای و آزمون t-test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد از نظر اساتید و دانشجویان در حیطه دانش پژوهی و ویژگی علم و دانش، در حیطه روش تدریس و ویژگی انتقال واضح مطالب، در حیطه قدرت ارتباط و ویژگی عدالت در ارزشیابی و در حیطه شخصیت فردی و ویژگی بیان شیوا و ساده‌بیشترین اولویت را به خود اختصاص دادند. در مقایسه بین دیدگاه اساتید و دانشجویان نتایج نشان داد در ویژگی‌های علم و دانش ($P=0/004$)، طراحی تدریس ($P=0/000$)، دسترسی آسان به استاد در خارج از کلاس ($P=0/003$)، ایجاد انگیزه در دانشجو ($P=0/000$) و توزیع مجدد مطالب ($P=0/003$) اختلاف معنی‌داری بین نظر استاد و دانشجو وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج تحقیق، گرچه اولویت ویژگی‌های یک تدریس خوب برای استاد از نظر اساتید و دانشجویان گاهی متفاوت می‌باشد، اما با توجه به اینکه دانشجویان مرتباً از طرف دانشجویان مورد ارزیابی قرار می‌گیرند، به نظر می‌رسد آگاه نمودن اساتید از نظرات دانشجویان و بکارگیری این نظرات سبب بهبود و ارتقای کیفیت آموزش و رضایتمندی دانشجویان از اساتید می‌گردد.

کلمات کلیدی: تدریس اثربخش، شاخص‌های تدریس، دانشجو، استاد

۱۱۸۷- A1

ارائه یک تجربه عملی در یادگیری مبتنی بر تیم در

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

زهره قاسمی^{۱*}، محمدعلی زحل، مینا مرتضویف زهره یونسی، شهلا غیاثوند،

مژگان کاکاوند

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

z_ghasemy@yahoo.com

مقدمه: آموزش‌های تیمی در محیط کار یکی از موارد استفاده یادگیری مبتنی بر تیم بوده که علاوه بر آموزش موضوعات مورد نیاز افراد، منجر به توسعه فرآیندهای کاری نیز می‌گردد. یادگیری مبتنی بر تیم زمانی مؤثر خواهد بود که موضوعات مورد آموزش با فعالیت‌های افراد در محیط کار همخوانی داشته باشد. در این مطالعه با ارائه اسلایدهای اصول و روش اصلاح فرآیندهای کاری، از طریق اتوماسیون اداری و انجام تکالیف مربوطه به صورت گروهی، یادگیری مؤثری در کارکنان حوزه معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی قزوین صورت گرفت.

روش کار: با تهیه مجموعه اسلایدهایی (۷-۵ اسلاید در هر جلسه)، اطلاعات مربوط به نحوه اصلاح فرآیندهای کاری به روش فوکوس PDCA

بررسی رابطه بین فرسودگی شغلی و رضایت شغلی بین ماماها و پرستاران در مراکز آموزشی و درمانی انجام شده است.

روش کار: این مطالعه توصیفی آینده‌نگر در سال ۱۳۹۱ و ۹۲ بر روی ۲۶۰ ماما و پرستار شاغل در مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام گردید. برای ارزیابی نمونه‌ها از پرسشنامه سه بخشی شامل ویژگی‌های دموگرافیک، رضایت شغلی و فرسودگی شغلی استاندارد شده استفاده گردید. داده‌های به دست آمده از طریق SPSS با استفاده از روش همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: پرستاران و ماماها تحت مطالعه در این تحقیق رضایت شغلی پایین و فرسودگی شغلی متوسطی را گزارش کردند. همچنین فرسودگی شغلی به جز عملکرد فردی با تمام زیر مقیاس‌های رضایت شغلی رابطه معنی‌دار منفی داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج تحقیق حاضر حاکی از آن بود که تمام زیرمقیاس‌های رضایت شغلی و فرسودگی شغلی به جز عملکرد فردی با یکدیگر رابطه معنادار منفی دارند. این یافته‌ها می‌تواند در جهت ارتقای رضایت شغلی ماماها و پرستاران که در سطح اولیه درمان و مراقبت‌های پس از درمان نقش برجسته‌ای را ایفا می‌کنند مفید باشد. بنا بر یافته‌های این مطالعه ایجاد رضایت شغلی در بین پرستاران و ماماها می‌تواند از فرسودگی شغلی آنها جلوگیری کند که در سطح کلان در بخش‌های مراقبت بهداشتی از اهمیت قابل توجهی برخوردار است.

کلمات کلیدی: رضایت شغلی، فرسودگی شغلی، پرستاران، ماماها

۱۲۲۸- A1

اولویت‌بندی شاخص‌های تدریس اثربخش از دیدگاه

اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

طاهره توفیقیان^{۱*}، اکرم کوشکی

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

tofighiyan260@gmail.com

مقدمه: یکی از مشکلات اساسی در آموزش دانشگاه‌ها نداشتن شاخص‌های تدریس اثربخش است. برای تعیین این شاخص‌ها می‌توان از مدیران، همکاران، اساتید و دانشجویان نظر خواهی نمود. آگاهی از دیدگاه دانشجویان به عنوان صاحبان اصلی فرآیند آموزش یکی از بهترین روش‌های تعیین شاخص‌های تدریس است. لذا تحقیق حاضر با هدف تعیین شاخص‌های تدریس اثر بخش از دیدگاه اساتید و دانشجویان انجام گردید.

روش کار: مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی-تحلیلی به روش مقطعی است که تعداد ۶۰ نفر از اعضای هیئت علمی به روش سرشماری و ۳۸۵ نفر از دانشجویان به روش طبقه‌بندی بر اساس رشته و تصادفی ساده انتخاب و در مطالعه وارد شدند. ابزار سنجش، پرسشنامه‌ای پژوهشگر ساخته بود که مشتمل بر دو بخش بود. بخش اول به منظور تعیین خصوصیات فردی دانشجویان یا اساتید و بخش دوم به منظور تعیین

مستندسازی در ادامه درمان بیمار و رفع موارد قانونی رابطه معنی‌داری بین میزان آگاهی و دانشگاه محل تحصیل وجود داشت. به طوری که دانشجویان دانشگاه شیراز از آگاهی بالاتری در این زمینه برخوردار بودند. در خصوص آگاهی از روش مستندسازی، بین میزان آگاهی اینترنت‌ها و دانشگاه محل تحصیل رابطه معنی‌داری مشاهده نشد.

همچنین نتایج نشان داد که ۳۶٪ دانشجویان شیراز و ۲۹٪ دانشجویان فسا از نحوه برخورد با اهمال در عملکرد پزشکان از آگاهی متوسطی برخوردار بودند.

۵۲/۷٪ دانشجویان شیراز و ۴۵/۲٪ دانشجویان فسا، اصل توصیفی بودن را در حد متوسط رعایت می‌کردند.

در خصوص رعایت اصل صراحت و خوانا بودن در مستندسازی ۳۷/۶٪ دانشجویان شیراز و ۱۹/۴٪ دانشجویان فسا گزینه زیاد را برگزیدند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که اکثریت اینترنت‌ها از اصول و قواعد مستندسازی کم اطلاع هستند، بنابراین ضروری است که در فرایند آموزشی بالینی آنها مواردی از قبیل تاکید بر جنبه‌های قانونی پزشکی و نظارت دقیق اساتید و پزشکان معالج بر فرایند مستندسازی پرونده پزشکی و بازخورد آن به دانشجویان مد نظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: دانشجویان کارورزی پزشکی، مستندسازی، تیپ دانشگاه

A1-1168

روش‌های یادگیری بهتر از دیدگاه رزیدنت‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

سید سعید مظلومی محمود آباد^{*}، محمد حسن احرامپوش، هادی اسلامی
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mazloomi@ssu.ac.ir

مقدمه: دانشجویان برای اینکه در تحصیل موفق باشند باید با روش‌های یادگیری بهتر و موثرتر آشنا شوند. یک روش یادگیری، به دانشجو نشان می‌دهد که چه طور اطلاعاتی که هم برای استاد و هم برای دانشجو دارای اهمیت است را به خاطر بسپارد و مورد استفاده قرار دهند. هدف از این مطالعه، تعیین روش‌های یادگیری بهتر از دیدگاه رزیدنت‌های دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بود.

روش کار: این بررسی نوعی مطالعه توصیفی بوده که طی آن تعداد ۴۱ دانشجوی رزیدنت دانشگاه علوم شهید صدوقی یزد به صورت سرشماری انتخاب شدند. سپس از آنها خواسته شد که راهکارها و اولویت‌هایی که در یادگیری و آموزش بهتر نقش دارند را بیان کنند. در نهایت از بین اولویت‌های بیان شده، ۹ اولویت که بیشتر تکرار شده بودند انتخاب و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: داده‌های بدست آمده نشان داد که از بین اولویت‌های یادگیری، ۸۷/۸ درصد رزیدنت‌ها به ارائه مطالب به صورت شفاف، قابل فهم، کاربردی و مختصر با استفاده از وسایل کمک آموزشی مناسب اشاره کرده بودند. ۵/۵۸ درصد به شور و شوق و مشتاق بودن مدرس به تدریس و

به صورت پیام برای کارکنان ارسال شد و هر واحد موظف به انجام کار گروهی در تعیین فرآیندهای کاری خود شدند. مستندات تهیه شده توسط فراگیران و تیم طراح برنامه آموزشی مورد بازبینی و اصلاح قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه که منجر به اصلاح ۳۹ فرآیند کاری گردید، نتایج زیر به دست آمد: ۱- بعضی از افراد به صورت آشکار تمایل به انجام کار گروهی نداشتند. ۲- دارا بودن سطح قابل قبولی از مهارت‌های ارتباطی در انجام کار گروهی و یادگیری مبتنی بر تیم، ضروری است. ۳- همکاری و هماهنگی افراد تیم در به دست آوردن نتیجه مطلوب، تأثیر به‌سزایی داشت. ۴- ایجاد انگیزه در افراد منجر به تسهیل آموزش و تحقق نتیجه گردید.

بحث و نتیجه‌گیری: برای موفقیت در یادگیری مبتنی بر تیم در محیط کار باید علاوه بر اینکه یاد بگیریم که چگونه بیاموزیم، چگونه تعامل، همکاری و تشریح مساعی داشته باشیم، می‌بایست محتوای آموزشی مورد نیاز و برانگیزاننده تفکر فراگیران را به شیوه‌ای جذاب در اختیار آنان قرار دهیم.

کلمات کلیدی: یادگیری مبتنی بر تیم، آموزش تیمی، تجربه عملی

A1-1186

بررسی سطح آگاهی و نگرش دانشجویان مقطع اینترنتی دانشکده‌های علوم پزشکی شیراز و فسا (تیپ ۱ و تیپ ۳)، از اصول مستندسازی پرونده پزشکی در نیمه دوم سال ۱۳۹۱

مهسا سمیعی^{*}، منصور مسجدی، شهلا دشتی، علی رضا باقری لنگرانی،
راضیه نشاط آور

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

samieem7@gmail.com

مقدمه: از جمله عواملی که در طرح دعاوی، پزشک نتوانسته از خود دفاع کند، عدم تکمیل پرونده بیمار بوده است که ارائه آموزش‌های لازم در راستای رعایت اصول مستندسازی پرونده باعث بالا بردن کیفیت درمان و رضایت بیماران از روند درمان ارائه شده، موجب صرفه جویی در زمان و جلوگیری از دوباره کاری و کاهش کسورات بیمه‌ای و شکایات قانونی از بیمارستان یا کادر درمان می‌شود. میزان آشنایی با این اصول می‌تواند متاثر از سطح دانشگاه محل تحصیل دانشجویان باشد. هدف از این مطالعه بررسی و مقایسه آگاهی دانشجویان مقطع کارورزی از اصول مستندسازی در دو دانشگاه تیپ یک و سه (شیراز و فسا) میباشد.

روش کار: این مطالعه توصیفی تحلیلی مقطعی بر روی ۱۲۴ نفر دانشجوی کارورزی دانشگاه‌های علوم پزشکی شیراز و فسا که به روش سرشماری انتخاب شدند صورت گرفته است. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه ۱۸ سوالی بود که پس از تایید روایی و پایایی (آلفای کرونباخ ۰/۸۳) مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد که در خصوص آگاهی از اهمیت

یافته‌ها: در آزمون ارتقاء سال ۱۳۹۱ از تعداد ۶۰۰ سؤال، ۳۳/۴۳٪ سؤالات تاکسونومی یک و ۳۳/۴۰٪ تاکسونومی دو و ۱۶/۳۴٪ تاکسونومی سه طراحی شده بودند. که این رقم در آزمون ارتقاء سال ۱۳۹۲ بعد از مداخله آموزشی ۳۳/۳۳٪ سؤالات تاکسونومی یک و ۳۳/۶۰٪ تاکسونومی دو و ۷/۳۴٪ تاکسونومی سه می‌باشد. از نظر آماری تفاوت معنی‌داری بین تاکسونومی سؤالات رشته‌های مختلف در سال‌های ۹۱ و ۹۲ ($P < 0.001$) مشاهده شد. در زمینه رعایت اصول ساختاری میلنم در سؤالات چندگزینه‌ای، یافته‌ها نشان داد که ۷۵٪ سؤالات آزمون ارتقاء سال ۱۳۹۱ از نظر ساختار کلی مطابق اصول میلنم بدون اشکال بود و این رقم در آزمون ارتقاء سال ۱۳۹۲ بعد از مداخله آموزشی ۹۱/۳۳٪ می‌باشد. که نسبت به سؤالات آزمون سال ۹۱ تفاوت معنی‌دار آماری وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر پیشرفت معنی‌داری را در کاربرد سؤالات مربوط به سطوح عمیق دانش (تاکسونومی ۲ و ۳) و رعایت اصول ساختاری میلنم در سؤالات چندگزینه‌ای در آزمون ارتقای دستیاری نشان داد که بیانگر تأثیر مثبت مداخله آموزشی انجام شده (کارگاه آموزشی طراحی سؤالات چهارگزینه‌ای، (MCQ) نشست‌های علمی و مشاوره) جهت طراحی آزمون بود. **کلمات کلیدی:** آزمون‌های چندگزینه‌ای، آزمون ارتقای دستیاری، تاکسونومی، کارگاه‌های آموزشی

A1- 1140

کتابدار بالینی: گامی به سوی کمک به بهبود ارائه خدمات به پزشکان و آموزش بیماران

سمیه پروین^{۱*}، فاطمه مرادی^۲۱- دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز^{۱*}، ۲- دانشگاه علوم پزشکی

بوشهر

s.parvin6789@gmail.com

مقدمه: امروزه رشته کتابداری برای حفظ رابطه خود با جامعه امروزی و انجام رسالت خویش تغییراتی را پذیرفته است و شاهد این هستیم که تحولاتی نیز در نقش کتابدار بیمارستانی به وجود آمده است. طی این تحولات، اصطلاح جدیدی به چشم می‌خورد تحت عنوان "کتابدار بالینی" که با حضور در تیم‌های پزشکی به طور مستقیم به پزشکان و به طور غیر مستقیم به بیماران ارائه خدمت می‌کند. پژوهش حاضر مروری در مورد مطالعات و مفاهیم مرتبط با کتابدار بالینی انجام داده است.

روش کار: پژوهش حاضر به روش کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

یافته‌ها: بر اساس پژوهش‌های پیشین، کتابدار بالینی از طریق موارد زیر به کادر بیمارستانی و بیماران خدمات ارائه می‌دهد: دریافت سؤالات متخصصان بهداشتی و بیماران به طور مستقیم با مراجعه به بخش‌های بیمارستانی؛ جستجو، ارزیابی و چکیده نویسی منابع مرتبط با سؤالات؛ کمک به بیماران در آشنایی بیشتر با بیماری، روند درمانی و مراقبت‌های لازم برای تسریع در درمان از طریق ارائه مدارک معتبر مرتبط با بیماری؛ اشاعه‌گزینی اطلاعاتی (از قبیل راهنماها، تهیه استانداردهای جدید درمانی و مراقبتی، اطلاعات جدید در خصوص بخش بیمارستانی مربوط) و

۵۶/۱ درصد به ایجاد انگیزه و تشویق دانشجویان اشاره کرده‌اند. همچنین رزیدنت‌های زن نسبت به رزیدنت‌های مرد، تأکید بیشتری نسبت به بعضی از اولویت‌های یادگیری داشته‌اند که این تفاوت از لحاظ آماری نیز معنی‌دار بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به مهمترین اولویت‌های یادگیری از نظر رزیدنت‌ها، خصوصاً رزیدنت‌های خانم، به ترتیب ارائه مطالب به صورت شفاف، قابل فهم، کاربردی و مختصر با استفاده از وسایل کمک آموزشی مناسب، شور و شوق و مشتاق بودن مدرس به تدریس و ایجاد انگیزه و تشویق دانشجویان مهم ارزیابی شد، بنابراین می‌بایست برنامه ریزان آموزشی و اساتید این اولویت‌ها را در راس برنامه‌های آموزشی خود جهت یادگیری بهتر دانشجویان قرار دهند.

کلمات کلیدی: یادگیری بهتر، آموزش، دانشجویان رزیدنت

A1- 1153

مقایسه کیفیت سؤالات آزمون ارتقای دستیاری قبل و بعد از مداخله آموزشی در دانشکده پزشکی گرگان طی سال تحصیلی ۱۳۹۱-۹۲

دکتر محمد رضا یوسفی^{۱*}، دکتر محمد حسین تازیکی، دکتر سیامک رجایی،

محمد رضا قنبری

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

dr.mryousfi@yahoo.com

مقدمه: آزمون ارتقاء، یکی از مهم‌ترین آزمون‌های تراکمی است که در مقطع دستیاری انجام می‌شود و منجر به صدور مجوز ورود دستیاران به سال بالاتر می‌گردد، آزمون‌های چندگزینه‌ای از عینی‌ترین و رایج‌ترین انواع آزمون در آموزش علوم پزشکی هستند، بنابراین یافتن راه کارهایی برای بهبود کیفیت آزمون‌ها به خصوص در مقاطع تخصصی اهمیت دارد که در این راستا برگزاری کارگاه‌ها و نشست‌های علمی و مشاوره جهت طراحی آزمون بسیار کمک کننده است. هدف این مطالعه بررسی تأثیر مداخله آموزشی بر بهبود کیفیت طراحی سؤالات چندگزینه‌ای آزمون ارتقای دستیاری دانشکده پزشکی گرگان می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه نیمه تجربی با روش سرشماری کلیه سؤالات قبل و بعد از آزمون‌های ارتقای دستیاری دانشکده پزشکی گرگان، مربوط به ۵ رشته تخصصی داخلی، زنان، کودکان و جراحی و بیهوشی در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ از نظر ساختار طراحی و سطح تاکسونومی با استفاده از چک لیستی با روایی و پایایی مبتنی بر اصول میلنم بررسی شد. سؤالات چهارگزینه‌ای دوازدهم ارتقاء، در طی سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ به تعداد ۱۵۰ سؤال از هر رشته و در مجموع ۶۰۰ سؤال قبل و بعد از برگزاری ۴ دوره کارگاه آموزشی یک روزه و نشست‌های علمی و مشاوره جهت طراحی آزمون، به تفکیک گروه‌های آموزشی، مورد بررسی قرار گرفت و میزان رعایت اصول استاندارد Millman و سطح تاکسونومی به کار رفته در سؤالات آزمون‌ها بر اساس داده‌های قبل و بعد از مداخله آموزشی ارزیابی شد.

توانمندی‌های خود درک تعارضات واقعی کار، قضاوت (سطحی‌نگر، مبتنی بر اهداف غیرواقعی، شرطی و ناکامل)، پاسخ (رضایت‌مندی، بی‌علاقگی، تغییر در سیستم، تلاش در جهت ارزشیابی منصفانه) و در نهایت متغیر مرکزی تلاش برای عدالت آموزشی شناخته شد.

بحث و نتیجه‌گیری: از بعد عدالت آموزشی، افراد در کنار استعدادها ذاتی که دارند، باید تلاش کنند و در گرو کار و فعالیت خود از حقوقی برخوردار می‌شوند. در طی هر یک از مراحل از احترام گذاشتن، شناسایی و ارائه تا درک، قضاوت و پاسخ همگی بیانگر تلاش برای دستیابی به عدالت آموزشی بوده است. در این فرآیند استاد و دانشجو هر دو در این جهت تلاش می‌کنند که ارزشیابی منصفانه انجام شود و در نهایت به عدالت آموزشی که هدف غایی و اصلی هرگونه فعالیت آموزشی است برسند.

کلمات کلیدی: عدالت آموزشی، ارزشیابی بالینی، دانشجوی پرستاری، گراند تئوری

تلاش برای ارتقای سطح اطلاعات متخصصان بهداشتی، تهیه راهنماها و استانداردهای جدید مربوط به مراقبت‌های پزشکی از طریق جمع‌آوری، سازماندهی مجموعه اطلاعات ارائه شده برای بیماران خاص در جهت استفاده آنها برای موارد بعدی.

بحث و نتیجه‌گیری: کتابداران بالینی بایستی در تیم‌های پزشکی شرکت کنند تا اینکه بتوانند نیازهای اطلاعاتی متخصصان را شناسایی نموده و با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی و مطالعه کتاب‌های آموزشی، سودمندترین و بروزترین اطلاعات را در اختیار آنان قرار دهند. کتابداران بیمارستانی باید از مهارت‌های بالایی از قبیل دانش بالا درباره بیماری‌ها، روش‌های درمانی نوین و توانایی در ایجاد ارتباط با بیماران، با رعایت اخلاق حرفه‌ای، برخوردار باشند.

کلمات کلیدی: کتابخانه‌های بیمارستانی، کتابدار بیمارستانی، کتابدار بالینی، بیمار، مهارت‌های کتابداران

A1-1117

عوامل مرتبط با تقاضای ورود به رشته در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد ۱۳۹۲

مجتبی موسوی بزاز

دانشگاه علوم پزشکی مشهد دانشکده پزشکی

mousavim@mums.ac.ir

مقدمه: عوامل مرتبط با تقاضای ورود به رشته تحصیلی در اقتصاد آموزش از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. انتخاب رشته‌ای که با علاقه، سلیقه، استعداد و توانایی فرد در تعارض باشد، اثرات دراز مدت و نامطلوب روانی، اجتماعی و اقتصادی‌ای در پی خواهد داشت. انتخاب بدون شناخت کافی و یا نامرتب با انگیزه‌های مورد توجه فرد، علاوه بر اتلاف هزینه‌های آموزشی، موجبات هدر رفتن وقت و استعدادهای جوانان این مرز و بوم خواهد شد. بررسی مطالعات موید این است که دلایل متنوعی بر تقاضای ورود به رشته پزشکی در بین پذیرفته شدگان این رشته وجود دارد، که این عوامل علاوه بر احساس رضایت فردی و نیز اثر بر کیفیت زندگی آنان، بر کیفیت ارائه خدمات توسط آنان نیز تاثیرگذار است. پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مرتبط با تقاضای ورود به رشته پزشکی در دانشجویان مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی مشهد، انجام شده است.

روش کار: این پژوهش، بصورت مقطعی و بر روی ۲۱۸ نفر از دانشجویان پزشکی انجام گردید. برای جمع‌آوری داده‌ها نخست با یک بررسی بر روی مطالعات و منابع مرتبط، عوامل مرتبط با تقاضای رشته شناسایی و پس از یک بحث گروهی با حضور متخصصین ۷ حیطه با ۱۸ گویه نهایی شده و بر اساس آن یک پرسشنامه طراحی گردید. روایی پرسشنامه توسط متخصصین و پایایی آن با آلفای کرونباخ تایید گردید. پس از جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی ارائه و نیز آزمون‌های آماری مناسب (تی تست، کای دو، آنالیز واریانس) تحلیل شدند.

A1-1136

تلاش برای عدالت آموزشی: تبیین فرآیند ارزشیابی بالینی دانشجویان پرستاری، یک مطالعه گراند تئوری

سکینه سبزواری^{۱*}، عباس عباس زاده^۲، فریبا برهانی^۲

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

S_Sabzevari@kmu.ac.ir

مقدمه: یکی از عرصه‌هایی که معیارها و ارزش‌های اخلاقی نقش غیرقابل انکاری را در تصمیم‌گیری‌ها و رفتارهای نهایی ایفا می‌کند تحصیل علم و دانش است. فرآیند ارزشیابی مؤثر، دانشجویان با صلاحیت را وارد عرصه عمل می‌کند، از این‌رو انتظار می‌رود که نظام آموزشی بر آماده‌سازی دانشجویان جهت مراقبت در شرایط پیچیده و کسب دانش، نگرش و مهارت‌های لازم تأکید کند. بدین منظور پژوهش حاضر با هدف تبیین فرآیند ارزشیابی بالینی دانشجویان پرستاری در بخش‌های داخلی جراحی انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر مطالعه گراند تئوری است که در سال ۱۳۹۰ انجام شد. مشارکت‌کنندگان ۱۴ نفر از اساتید و ۲۴ نفر از دانشجویان دانشکده پرستاری بودند و نمونه‌گیری به صورت مبتنی بر هدف و تا رسیدن به اشباع داده‌ها ادامه یافت. گردآوری داده‌ها با روش مصاحبه بود. تمام مصاحبه‌ها ضبط، دستنویس و سپس خط به خط تحلیل شد. از نرم‌افزار One Note 2010 برای ثبت مصاحبه‌ها و کدهای استخراج شده استفاده شد و به منظور تحلیل داده‌ها از روش اشتراک کوربین ۱۹۹۸ استفاده شد.

یافته‌ها: در روند تحلیل داده‌ها از ۶۳ طبقه اولیه، طبقاتی که دارای ویژگی یکسان بودند در یک طبقه قرار گرفته و به ۱۶ طبقه و سپس براساس خصوصیات مشترک و در سطح انتزاعی‌تر به ۶ درونمایه تبدیل شدند. درون‌مایه‌ها عبارت بودند از احترام (به شخصیت و فردیت دانشجو)، شناسایی (شناسایی استاد و دانشجو از موقعیت آموزشی)، ارائه (ارائه استاد و ارائه دانشجو از فعالیت‌های خود)، درک (درک استاد و دانشجویان

کاملاً عادلانه و بذل توجه به امر آموزش در کلیه سطوح؛ امری ضروری است. با چنین دیدگاهی این مطالعه پژوهشی با هدف " تبیین عدالت آموزشی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی " انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر که یک تحقیق کیفی از نوع تحلیل محتوایی است. بر اساس نمونه‌گیری مبتنی بر هدف افراد نمونه از میان طیف گسترده‌ای از دانشجویان (عرصه) رشته‌های پرستاری، اتاق عمل و هوشبری، انتخاب شدند. محیط پژوهش یک محیط واقعی و طبیعی و فرایند نمونه‌گیری تا زمان اشباع داده‌ها ادامه یافت. گردآوری اطلاعات توسط مجری طرح و همکاران در قالب مصاحبه با نمونه‌ها در (گروه‌های متمرکز) به عمل آمد. مصاحبه‌ها ضبط و در پایان همان روز با استفاده از نرم‌افزار word کلمه به کلمه پیاده‌سازی و تایپ شد. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش نیز از نرم‌افزار (MAXQDA2010) استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج استخراج شده از محتوای مصاحبه‌ها، در قالب تم‌های "عدالت آموزشی"؛ "ارتباطات"؛ "برنامه‌ریزی"؛ "فضای مناسب آموزشی"؛ "اساتید کارا"؛ "ارزشیابی"؛ "بیان واقعیت‌ها" که هر یک به نوعی بر فرایند تحقق عدالت آموزشی در عرصه آموزش بالینی در قالب دو تم اصلی عوامل تسهیل کننده (برنامه‌ریزی، ارتباطات، اساتید کارا و ...) و عوامل بازدارنده (فضای مناسب آموزشی، ارزشیابی و ...) به دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: با تاکید برگستره وسیع لزوم ارتقای فعالیت‌های یاددهی و یادگیری؛ به نظر می‌رسد رفع چالش‌های مرتبط با "شرایط فیزیکی محیط آموزش در بالین؛ تامین مدرسان بالینی کارا؛ کم کردن فاصله دروس عملی و نظری؛ ارزشیابی مبتنی بر اهداف آموزشی" از جمله مواردی است که باید مورد توجه دست اندرکاران و متولیان آموزش قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش علوم پزشکی، عدالت آموزشی، عرصه بالین، دانشجویان

A1-1069

تدریس کارگاهی به روش الکترونیکی - آموزش مجازی

ماهدخت طاهری^{*}، عطاالله اسدی لویه، حسین خوشرنگ

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

m_taheri@gums.ac.ir

مقدمه: روش‌های آموزش در چند دهه اخیر دست خوش تغییر و تحولات فراوانی شده است. گذر از سیستم‌های قدیمی آموزش به روش‌های نوین آموزش، دغدغه‌های بسیاری از استادان و دانشجویان بوده است. در این بین، یادگیری الکترونیکی به علت گسترش شبکه اینترنت بسیار مورد توجه قرار گرفته است. علت اصلی این توجه امکان ارتباط با یکدیگر و کاهش بعضی هزینه‌ها علیرغم نیاز به بعضی هزینه‌ها و بستریهای خاص می‌باشد. هدف از این مطالعه طراحی و تدوین کارگاه آموزشی به شیوه الکترونیکی بود.

یافته‌ها: در مطالعه اسنادی و بحث گروهی، هفت حیطه با هیجده گویه برای عوامل مرتبط با تقاضا برای ورود به رشته شناسایی شد. بیشترین عامل تاثیرگذار در تقاضا برای ورود به رشته به ترتیب: جایگاه اجتماعی بالای رشته (امتیاز ۸/۶۹ از ۱۰)، امکان بروز توانمندی‌های فردی (۸)، تناسب با علایق علمی (۷/۸)، ماهیت شغل (۷/۸) (جذابیت و پویایی رشته، فعالیت مادام‌العمر و امکان فعالیت مستقل) و در مرحله بعد، تناسب با ارزش‌های فردی (شامل: امکان خدمت‌رسانی به اقشار مختلف مردم، ارتباط مستقیم با مردم، مطابقت با نیازهای جامعه، امکان تحقق وظایف دینی در قبال جامعه) بود. صلاح‌دید والدین و اصرار نزدیکان به انتخاب رشته، کم‌ترین نقش (۵/۴) در تقاضای ورود به رشته را دارا بود.

تفاوت معنی‌داری در عوامل مرتبط بر تقاضای رشته در بین مرد و زن در امکان بروز توانمندی‌های فردی، ماهیت شغل، ارزش‌های فردی و تناسب با علایق علمی فرد مشاهده شد. تفاوت معنی‌داری در عوامل مرتبط در تقاضای ورود به رشته در بین دانشجویان ورودی سال‌های مختلف مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: در این پژوهش، جایگاه اجتماعی فارغ‌التحصیلان و عوامل اقتصادی در تقاضای رشته نقش بالایی را بخود اختصاص داده است. امنیت شغلی، استقلال در انجام فعالیت حرفه‌ای، امکان تحقق ارزش‌های مورد نظر فرد و نیز جذابیت و پویایی رشته و کسب توانمندی‌های علمی نیز در تقاضا برای رشته نقش موثری داشته است. نقش کم اطرافیان در این تقاضا نشان از ریشه‌دار بودن تقاضا در تمایلات فردی دارد.

کلمات کلیدی: دانشجوی، پزشکی، تقاضا، انتخاب رشته

A1-1087

توسعه کیفی فرایند آموزش علوم پزشکی از طریق

تبیین عدالت آموزشی در عرصه بالین از دیدگاه

دانشجویان

ساقی موسوی^{*}، ساغر فاطمی، افشین شفق

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

saghi_m80@yahoo.com

مقدمه: عدالت در مفهوم وسیع آن عبارت از دادن حق صاحبان استحقاق بدون هیچ تبعیضی میان آن‌ها است. عدالت در همه عرصه‌ها خصوصاً در عرصه آموزش به عنوان یکی از شاخصه‌های مهم توسعه همه جانبه و بقای سیستم و نظام‌های طبیعی و اجتماعی قابل طرح و بررسی است. امروزه عدالت آموزشی یکی از زیر بنایی‌ترین ابعاد عدالت است که پیشرفت جامعه منوط بر تحقق آن است. عدالت آموزشی می‌تواند آموزش را در تمامی حوزه‌ها متحول نموده و زمینه بروز استعدادها و توانمندی‌ها را در سطح کلان فراهم آورد. بدین لحاظ فراهم نمودن امکانات آموزشی به گونه‌ای

عرصه طبیعی زندگی و کار دانشجویان پرستاری اتفاق می‌افتد. هدف از این بررسی، تبیین فرآیند یادگیری مشارکتی در آموزش دانشجویان پرستاری بوده است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه کیفی از نوع گراند تئوری (نظریه پایه) است. نمونه پژوهش دانشجویان و مدرسین پرستاری بودند. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها براساس مراحل اشتراک و کوربین انجام شد، به طوری که بعد از هر مصاحبه و قبل از مصاحبه بعدی به تجزیه و تحلیل مستمر داده‌ها (کدگذاری باز) به صورت هدفمند پرداخته شد و پیگیری تا دستیابی به اشباع اطلاعاتی ادامه یافت. پس از طراحی نظریه پایه‌ای، راهکارهای توسعه فرآیند یادگیری مشارکتی ارائه شد.

یافته‌ها: با توجه به روند تحلیل داده‌ها در نظریه زمینه‌ای، از دغدغه‌های مدرسین و دانشجویان، مدیریت دانش نو، آموزش پاسخگو، یادگیری سطحی و شایستگی نا کافی حرفه‌ای بود. مقوله‌های فرآیندی شامل: نقش مدرس و الگوهای مؤثر مشارکتی، برنامه آموزشی، روش تدریس، امکانات و عرصه مشارکت، مدیریت و غایت‌های مشارکت جویانه گروهی و همچنین درون مایه‌های پیامدی مطالعه شامل یادگیری مؤثر و به روز، توسعه توانایی فردی و گروهی، توسعه مهارت‌های اجتماعی، پویایی و موفقیت گروهی بودند، هم‌افزایی در یادگیری به عنوان متغیر مرکزی شناخته شد.

بحث و نتیجه‌گیری: یادگیری مشارکتی مستلزم سهیم‌سازی دیگران در دانش، ایده‌ها، افکار و تجربیات یادگیری و به عبارتی تسهیم دانش یا اهداء دانش به دیگران است که مستلزم اعتماد، اخلاق، صداقت و مهارت‌های کار گروهی است. از عناصر مهم و کلیدی تسهیل‌کننده یادگیری مشارکتی: آموزش مشارکتی، برنامه آموزشی مشارکتی، جو آموزشی مشارکتی و فرهنگ مشارکت است. تجربه دانشجویان پرستاری حاکی از نقش مهم برنامه، معلمان و الگوهای مؤثر مشارکتی است.

کلمات کلیدی: تعامل اجتماعی، یادگیری مشارکتی، آموزش پرستاری، تئوری زمینه‌ای، راهکارهای ارتقا

A1-1041

شاخص‌های ارزشیابی صلاحیت بالینی فراگیران

پرستاری: یک مطالعه ترکیبی

موسی علوی^۱، علیرضا ایرج پور

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

m_alavi@nm.mui.ac.ir

مقدمه: ارزشیابی صلاحیت بالینی یکی از مهمترین راه‌های کسب اطمینان از صلاحیت‌های بالینی پرستاری است. با این وجود هنوز بر سر ویژگی‌های مطلوب روش‌های ارزشیابی صلاحیت بالینی توافق وجود ندارد. لذا هدف از این مطالعه شناسایی شاخص‌های ارزشیابی صلاحیت بالینی فراگیران پرستاری بود.

روش کار: این مطالعه با بهره‌گیری از رویکرد ترکیبی در سال‌های

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی در سال ۱۳۹۲ انجام شد که در آن ۳۰ عضو هیات علمی در ۲ کارگاه طرح درس- طرح دوره و مجموعه قوانین و مقررات استخدامی اعضای هیات علمی شرکت داشتند. شرط ورود به کارگاه داشتن سابقه کار زیر ۵ سال و گذاردن کارگاه آموزش الکترونیکی و کار با LMS بود. ابتدا طرح‌درس‌های الکترونیکی تدوین و نسبت به طراحی و ساخت سی دی اتوران حاوی فیلم، انیمیشن و متن توسط محققین اقدام شد. ارائه محتوا همراه با تمرینات کاربردی در چندین مرحله و با تصحیح و بازخورد فوری به شرکت‌کنندگان بوده و ملاک صدور گواهی پایان دوره، فعالیت اعضای هیات علمی در انجام تمرینات و حضور فعال در تالار گفتگو بود. در پایان کارگاه فرم نظرسنجی شامل ۲۰ آیتم از نحوه برگزاری و اجرای آن (اهداف، محتوای کارگاه، رنگ، گرافیک، صدا، تصویر، فیلم و نرم افزار) و همچنین میزان رضایت آنان بود. روایی پرسشنامه از روایی محتوایی و پایایی آن (از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۶) مورد تایید و داده‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۹۹/۹ درصد از اعضای هیات علمی بیان نمودند که اهداف کارگاه متناسب با موضوع کارگاه طراحی شده و ۹۱/۶ درصد را محتوای کارگاه در ارتباط نزدیک با فعالیت‌های شغلی خود می‌دانستند. ۸۳/۴۴ درصد اعضای هیات علمی از تکنیک‌های مورد استفاده (رنگ، گرافیک، تصویر، فیلم، قابلیت دانلود و پرینت و دسترسی به منوها و فونت‌های رایج فارسی) کاملاً موافق و موافق بودند. میانگین و انحراف استاندارد میزان رضایت از نحوه اجرای کارگاه‌های آموزشی " طرح درس، طرح دوره و مجموعه قوانین و مقررات استخدامی اعضای هیات علمی " به روش الکترونیکی ۷۸/۵۸±۱۵/۱ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از آن بود که آموزش به شیوه الکترونیک در این دو کارگاه موفقیت آمیز بوده و می‌تواند به عنوان مدلی برای ارائه انواع محتوای آموزشی و با یک رویکردی جدید و نوآورانه که انگیزه‌های بالای فراگیران را به همراه داشته قلمداد کرد.

کلمات کلیدی: آموزش از دور، یادگیری، یادگیری الکترونیکی

A1-1067

تعامل اجتماعی و یادگیری مشارکتی در آموزش

دانشجویان پرستاری

عصمت نوحی^۱، عباس عباس زاده^۲، سادات سید باقر مداح^۳

۱- علوم پزشکی کرمان^۲، ۲- علوم پزشکی شهید بهشتی^۳ - دانشگاه علوم

بهبه‌یستی

smnouhi@yahoo.com

مقدمه: با توجه به ماهیت رشته پرستاری و ضرورت تعامل اجتماعی (با مددجویان، کارکنان و خانواده بیماران) توسعه بعد اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی و حرفه‌ای، یادگیری مشارکتی از برجسته‌ترین نیازهای آموزشی دانشجویان پرستاری است. یادگیری مشارکتی در روابط اجتماعی و در

محیط پژوهش حاضر و بعد از توضیح هدف و ماهیت تحقیق به اعضای هیات علمی بالینی فوق، از کلیه واحدهای مورد پژوهش رضایت کسب نموده و پرسشنامه‌های مربوط به آمادگی برای تغییر، فرسودگی شغلی و سلامت عمومی را به همراه پرسشنامه دموگرافیک در اختیار آنان قرارداد. بعد از تکمیل، پرسشنامه‌ها جمع‌آوری و اطلاعات حاصل، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. پایایی و روایی پرسشنامه ماسلاچ و سلامت عمومی و دموگرافیک قبلاً در مطالعه دیگری به اثبات رسیده و پرسشنامه آمادگی برای تغییر جهت روایی محتوایی آن به تعداد ۱۰ نفر از محققین آموزش علوم پزشکی ارسال و اصلاحات لازم در این باره اعمال شد. برای سنجش پایایی نیز از آزمون مجدد نمونه‌های این پژوهش بر اساس فرمول محاسبه حجم نمونه، ۱۴۳ نفر تعیین و به صورت تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. محیط پژوهش، شامل کلیه مراکز آموزشی بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران بود.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که ارتباط معنی‌داری بین فرسودگی شغلی و آمادگی برای تغییر وجود دارد و همچنین ارتباط معنا‌داری بین سلامت عمومی و تغییر عملکرد در کل گروه وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری: با تاکید بر این که در این تحقیق میزان فرسودگی شغلی استادان دانشگاه علوم پزشکی تهران مشخص شده و ارتباط صریح و آشکار آن نیز با آمادگی برای تغییر عملکرد استادان در این تحقیق تعیین شده است.

کلمات کلیدی: فرسودگی شغلی، تغییر عملکرد، سلامت عمومی، اعضای هیات علمی بالینی

A1-1028

تدوین محتوا در آموزش و یادگیری الکترونیک

سکینه حیدری^{*}، عطیه فقیهی مرقی

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، ۲- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
s_heydari_287@yahoo.com

مقدمه: یکی از گام‌های اساسی در طراحی برنامه‌های درسی تدوین محتواست و آموزش الکترونیک نیز از این امر مستثنی نیست. در آموزش مرسوم، کنترل محیط انتقال اطلاعات، به عهده معلم است و حتی در مشارکتی‌ترین مدل‌های تدریس نیز، این نقش تا حدودی محفوظ می‌ماند. در محیط یادگیری الکترونیکی، معلم توسط محیط مجازی از فراگیران مجزا می‌شود. از این رو، اهمیت نقش معلم به اهمیت اطلاعات و محتوای آموزش منتقل می‌گردد و نقش کنترلی نیز تا حدود زیادی به نرم‌افزارها منتقل می‌یابد. و از این جهت است که مهم‌ترین نیاز ما در رویکرد یادگیری الکترونیکی، ابزارهایی جهت طراحی و تدوین مطالب و محتویات یادگیری است این مقاله بر مطالعات انجام شده در زمینه تدوین محتوا در یادگیری الکترونیک مروری دارد.

روش کار: در این مطالعه کتابخانه‌ای تمام منابع مرتبط جستجو شده با کلید واژه‌های مرتبط در پایگاه‌های Eric، PubMed، Google Schoolr که در بین سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۰۴ چاپ شده بودند بررسی شد.

۹۲-۱۳۹۱ در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد. ابتدا شاخص‌های ارزشیابی صلاحیت بالینی دانشجویان پرستاری با استفاده از منابع مختلف کتابخانه‌ای و بانک‌های اطلاعات (منتشر شده به زبان‌های فارسی و انگلیسی از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴) گردآوری، پالایش و انتخاب شدند. در مرحله بعد ضمن مشارکت نمونه‌های هدفمند از دانشجویان پرستاری، اساتید بالینی و نیز کارکنان حرفه‌ای پرستاری، شاخص‌های به دست آمده تکمیل و ویرایش شدند. داده‌های این مرحله با استفاده از انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و نیز برگزاری جلسات گروهی و پانل‌های تخصصی گردآوری شدند. به منظور تحلیل اطلاعات از روش تحلیل محتوای کیفی شد. صحت و استحکام داده‌ها و نتایج با توجه به ملاک‌های پیشنهاد شده توسط گویا و لینکلن تأمین شد. این مطالعه مصوب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بوده و کلیه ملاحظات اخلاقی از جمله محرمانه ماندن نام و اطلاعات مشارکت کنندگان رعایت شده است.

یافته‌ها: در مجموع تعداد ۲۳ مشارکت کننده (۱۷ نفر از دانشجویان پرستاری، ۴ نفر از اساتید بالینی و نیز ۲ نفر از کارکنان حرفه‌ای پرستاری) حضور داشتند. حاصل تحلیل داده‌های کیفی، شناسایی ۵ مضمون اصلی و زیر طبقات مربوطه از شاخص‌های ارزشیابی صلاحیت بالینی دانشجویان پرستاری بود که عبارتند از ویژگی‌های مطلوب زمینه/شرایط ارزشیابی، ویژگی‌های مطلوب محتوای ارزشیابی، ویژگی‌های مطلوب فرآیند ارزشیابی، ویژگی‌های مطلوب روش نمره‌دهی و ویژگی‌های مطلوب پیامد ارزشیابی.

بحث و نتیجه گیری: هر یک از شاخص‌های معرفی شده در این مطالعه، ویژگی مهمی از روش‌های ارزشیابی صلاحیت بالینی را نشان می‌دهد که می‌توان برای ارتقای روش‌های ارزشیابی صلاحیت بالینی دانشجویان پرستاری مورد استفاده قرار داد. نتایج مطالعه همچنین بر ضرورت ارتقای مهارت‌های اساتید بالینی پرستاری و نیز ارتقای محیط‌ها و برنامه‌های آموزش و ارزشیابی بالینی جهت تسهیل دستیابی به شاخص‌های معرفی شده تاکید نمود.

کلمات کلیدی: صلاحیت بالینی، ارزشیابی، پرستاری

A1-1044

بررسی ارتباط میان آمادگی برای تغییر عملکرد اعضای هیات علمی بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران با فرسودگی شغلی آنها

زینب آروندی^{*}، ماندانا شیرازی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

arvandizei@yahoo.com

مقدمه: در این تحقیق بر آن شدیم با توجه به حجم زیاد کاری اعضای هیات علمی بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، میزان فرسودگی و آمادگی برای تغییر عملکرد اعضای هیات علمی دانشکده پزشکی و ارتباط این دو موضوع نیز با هم سنجیده شود.

روش کار: این تحقیق به روش توصیفی تحلیلی بود و در ابتدا پژوهشگر در

به تجزیه و تحلیل آماری پرداخته شد.

یافته ها: از بین ۲۴۰ دانشجوی پزشکی که به بیمارستان مراجعه نموده بودند ۱۹۴ نفر (۸۰/۸ درصد) موفق به تکمیل فرم ۳۶۰ درجه توسط بیمار شدند بیشترین امتیاز ۹۴٪ به برخورد مناسب دانشجوی و کمترین امتیاز ۷۴/۵٪ مربوط به پیگیری آزمایشات بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه در ارزیابی ۳۶۰ درجه، بیماران به نحوی خود را در آموزش پزشکی دخیل می‌بینند و از طرفی دانشجوی نیز پاسخگو بودن به بیمار را نه تنها وظیفه خود بلکه عامل موثر در نمره پایان بخش خود می‌داند، لذا در طول زمان این ارتباط سبب بهبود نظر جامعه به سیستم آموزش پزشکی ادغام یافته خواهد شد.

کلمات کلیدی: ارزیابی ۳۶۰ درجه، جامعه، آموزش پزشکی

۹۴۳-۸۱

بررسی تاثیر ایجاد ساختار (EMA) در ارزشیابی و اعتبار بخشی آموزشی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز

جواد کجوری، محبوبه صابر، ریتا رضائی، هاجر شیعیه، زهره اسماعیل زاده
دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مقدمه: با توجه به تمایل مدیران ارشد دانشگاه برای دسترسی به اطلاعات کامل، معتبر، دقیق و به روز در مورد کیفیت فعالیت‌های آموزشی اعضای هیات علمی، نحوه و کیفیت آزمون‌ها و عملکرد گروه‌های مختلف آموزشی جهت بهره‌گیری در تصمیم‌گیری‌های مختلف در دانشگاه عملاً نیاز به گسترش روش‌ها و تکنیک‌ها در حوزه نظارت، ارزشیابی و اعتبار بخشی و همچنین نیاز سیستم آموزشی به بررسی کیفی فرایندهای آموزشی، آموزش به عنوان بهترین قسمت چرخه کیفیت احساس می‌شود.

تاکنون شیوه ساختارمندی در ارزشیابی فرایندهای آموزشی در سطح کشور وجود نداشته و ارزشیابی آموزشی عمدتاً بر مبنای ارزشیابی استاد بوده است. ارزشیابی فرایندهای آموزشی همواره با بی‌توجهی روبرو بوده و حلقه گمشده در آموزش پزشکی به شمار می‌آید. لذا ساختار اداره "EMA" با هدف تسهیل و تسریع انواع فعالیت‌های ارزشیابی پیشنهاد شد و مورد تصویب معاون آموزشی دانشگاه و ریاست دانشگاه قرار گرفت.

هدف کلی

با گذشت ۲ سال از طراحی و ایجاد این ساختار به بررسی تاثیر آن بر فرایندهای مرتبط با ارزشیابی آموزشی پرداخته ایم:

اهداف اختصاصی

- ۱- بررسی تاثیر ایجاد EMA بر فرایندهای اعتبار بخشی
- ۲- بررسی تاثیر ایجاد EMA بر ارزشیابی استاد
- ۳- بررسی تاثیر ایجاد EMA بر همسو سازی فرایندهای مرتبط با ارزشیابی آموزشی

روش کار: به شیوه توصیفی و مقطعی از سال ۹۱ تاکنون اجرا گردیده است و کمیت و کیفیت فرایندهای ارزشیابی و اعتبار بخشی مورد بررسی قرار گرفته است.

یافته‌ها: اکثر محققین بر این عقیده‌اند که محتوای الکترونیک نسخه الکترونیکی کتاب نیست، بلکه تمامی اصول باید در تدوین آن مدنظر قرار گیرد. پس از نیازسنجی و تعیین ارزش و اعتبار محتوای مورد نظر باید محتوا را بر اساس استانداردها و جذابیت‌های چندرسانه‌ای ارائه نمود. محتوا باید با یادگیرنده ایجاد تعامل کند. محتوای برخط را باید با کمک چند رسانه‌ای‌ها مانند: صوت، تصویر، انیمیشن و فیلم برای مخاطب ملموس و جذاب کرد تا هدف اصلی که یادگیری مخاطب است تحقق یابد و بیشتر باید به ترجیحات و رضایت یادگیرنده تمرکز داشت. در طراحی محتوا در وب سایت آموزشی باید مواردی مانند استفاده از کلمات و تصاویر به صورت متعادل و مرتبط با هم، استفاده از صدا متناسب بامتن، عدم استفاده بیش از حد از متن و استفاده از محتواهایی که تجربه کاری واقعی ایجاد می‌کنند را مدنظر قرارداد. یادگیرنده‌ها ترجیح می‌دهند انتخاب محتوا تاحدی به اختیار خودشان باشد ولی در مورد مبتدی‌ها و مطالب درسی پیچیده و دشوار ارائه یک قالب ثابت اشکالی ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری: تحقیقات حاکی از آن است که آموزش الکترونیک، در صورت تدوین مناسب محتوا و ارزشیابی صحیح، سیستم موفق و کارآمدی است و بکارگیری آن در نظام آموزشی ایران، توصیه شده است. باید توجه داشته باشیم که فقط ارائه برنامه درسی به صورت آنلاین دلیل خوب بودن آن نیست بلکه ما باید تمام اصول را در طراحی برنامه درسی و تدوین محتوا در نظر بگیریم.

پیشنهاد می‌گردد در زمینه طراحی برنامه‌های درسی و تفاوت‌های تدوین محتوا در یادگیری الکترونیکی نسبت به آموزش سنتی و همچنین شیوه‌های صحیح ارزشیابی این دوره‌ها بررسی و پژوهش گردد و اساتید محترم دانشگاه با ویژگی‌های خاص این نوع یادگیری بیشتر آشنا شوند.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیک، آموزش مجازی، تدوین محتوا، طراحی برنامه درسی

۱۰۰۷-۸۱

ارزیابی ۳۶۰ درجه، ابزاری موثر در تغییر نگرش جامعه به آموزش پزشکی

محمد رضا ناظر

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

dr_nazer1@yahoo.com

مقدمه: نگرش بیمار و دانشجو در بیمارستان‌های آموزشی متفاوت است. بیمار به دلیل جنبه‌های درمانی بیماری خود و دانشجو به منظور رفع تکلیف مسائل آموزشی در این مراکز حضور دارند. یکی از روش‌های ارزیابی که می‌تواند بین این دو عنصر مهم ارتباط مستحکم نماید ابزار ۳۶۰ درجه است که در این مطالعه به آن می‌پردازیم.

روش کار: در این روش که از مهر سال ۱۳۸۷ لغایت مهر ۱۳۹۲ در بخش عفونی بیمارستان شهدای عشاير خرم آباد انجام شد. نظر ۵ بیمار در مورد عملکرد هر دانشجو در ۱۰ آیتم گنجانده شد. سپس با نرم افزار SPSS 18

تهران در سال ۱۳۹۲ انتخاب شدند. پزشکان بیمارستان‌ها، پرستاران، دستیاران، همتایان، کارمندان بیمارستان و بیماران شش پرسشنامه را جهت بررسی دستیاران تخصصی جراحی تکمیل نمودند. تمامی سوالات پرسشنامه با مقیاس پنج درجه ای لیکرت همراه با یک گزینه اضافه (عدم توانایی در ارزیابی) مورد سنجش قرار گرفتند. نهایتاً داده‌ها وارد نرم افزار SPSS ۱۸ و از آزمون‌های ضریب آلفای کرونباخ برای سنجش همسانی درونی، تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی به منظور ارزیابی ساختار عاملی استفاده شد.

یافته‌ها: ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه دامنه‌ای از ۰/۸۸ تا ۰/۹۶ را برای پزشکان بیمارستان‌ها، پرستاران، دستیاران، همتایان، کارمندان بیمارستان و بیماران به ترتیب شامل می شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که پرسشنامه‌ها هر کدام دارای ۲ ساختار تعهد حرفه‌ای و ارتباطات میان فردی بودند که درصد تغییرات برای پزشکان بیمارستان‌ها، پرستاران، دستیاران، همتایان، کارمندان بیمارستان و بیماران به ترتیب ۷۵٪، ۷۸٪، ۶۹٪، ۷۹٪، ۷۵٪ و ۶۷٪ بود. مذهب، گرایش جنسی و ناتوانی بیشترین میزان را برای گزینه "عدم توانایی در ارزیابی" به دست آورد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که ابزارهای طراحی شده برای ارزیابی دستیاران جراحی، پایا و روا می‌باشند.

کلمات کلیدی: پایایی، روایی، پرسشنامه بازخورد ۳۶۰ درجه

یافته‌ها: افزایش اعتبار بخشی ۹ بخش بالینی

- اعتبار بخشی ۳ بیمارستان وابسته به دانشگاه
- افزایش بخش‌های متقاضی انجام فرایند اعتبار بخشی
- ارزشیابی ۸ گروه آموزشی به روش چهره به چهره
- بازخورد نقاط ضعف در گروه‌های بالینی و پایه همچنین پیگیری مستمر از طرف معاونت تحصیلات تکمیلی و کارشناسان اداره EMA و معاونت آموزشی دانشگاه
- افزایش ساعات آموزشی درمانگاه‌های آموزشی در اکثر گروه‌های مورد ارزیابی قرار گرفته
- برگزاری جلسات مستمر بین اساتید دستیاران و دانشجویان تحصیلات تکمیلی و کارشناسان EMA در حل مشکلات موجود

بحث و نتیجه گیری: اجرای فرایندهای ارزشیابی و اعتبار بخشی توسط یک گروه واحد و کنار هم قرار دادن نتایج حاصل از نتایج ارزشیابی مختلف باعث ایجاد نتایج قابل اعتمادتر و استفاده از آن در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی مدیران ارشد آموزشی دانشگاه خواهد بود. تبحر تیم ارزشیابی و سازماندهی یکپارچه فرایندهای ارزشیابی و از طرفی حمایت مدیران آموزشی باعث جلوگیری از موازی کاری و تسریع در پیشبرد فرایندهای ارزشیابی خواهد بود.

کلمات کلیدی: اعتبار بخشی، ارزشیابی آموزشی، EMA

A1-936

مفهوم ارزش زندگی از نگاه بستگان درجه یک بیماران مبتلا به سگته مغزی بستری در بیمارستان شهید فقیهی شیراز

لیلا بذرافکن^{*}، علیرضا یوسفی، کریم عباسی، مهسا شکور، نیکو یمانی

۱- دانشگاه علوم پزشکی شیراز^{*} ۲- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

bazrafkanl@sums.ac.ir

مقدمه: ارزش زندگی مفهومی عام است که از جهات مختلف همچون فلسفه اخلاق، روان شناسی و فلسفه ذهن مورد بحث است. این موضوع که چگونه در مورد ارزش زندگی افراد تصمیم‌سازی شود و چه کسی باید این چنین تصمیماتی را اتخاذ کند، آسان نیست. مطالعه حاضر با هدف بررسی ارزش زندگی در بیماران مبتلا به سگته مغزی تحت مراقبت ویژه از نظر بستگان درجه یک آنها صورت پذیرفت.

روش کار: روش مطالعه کیفی از نوع پدیده شناسی و مشارکت‌کنندگان شامل ۸ زن و ۴ مردی بودند که پدر و یا مادر و یا یکی از بستگان درجه اول آنها مبتلا به یک عارضه مغزی محدود کننده بود. محیط این پژوهش بیمارستان آموزشی شهید فقیهی دانشگاه علوم پزشکی شیراز و نمونه‌ها به وسیله نمونه‌گیری مبتنی بر هدف و از این گروه‌ها انتخاب شدند. نمونه‌گیری تا اطمینان از اشباع داده‌ها انجام گرفت. برای جمع‌آوری داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختارمند و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش اشتراوس و کوربین استفاده شد. از چهار معیار گوبا و لینکلن برای تأیید

A1-999

بررسی پایایی و روایی پرسشنامه بازخورد ۳۶۰ درجه در دستیاران رشته جراحی

امیر پاکپور حاجی آقا

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

pakpour_amir@yahoo.com

مقدمه: در روش سنتی ارزشیابی توانمندی دستیاران مثل حرفه‌ای‌گری، مهارت ارتباطی و مهارت بین فردی تنها توسط اعضای هیات علمی و بدون گرفتن بازخورد از بیمار، سایر اعضای شاغل، پرستار یا خود دستیار انجام می شده است. طراحی سیستمی که بتواند به بهترین وجه و با بهترین چیدمان، پاسخگوی هر دو نیاز آموزشی و درمانی باشد و رضایت نسبی و توأم بیمار، دانشجو، استاد و مسئولان را در یک بیمارستان آموزشی درمانی به همراه داشته باشد، جزء چالش‌های بزرگ و مهم نظام آموزش پزشکی کشور است. روش ارزشیابی ۳۶۰ درجه در سال‌های اخیر در دانشگاه‌های معتبر دنیا در حیطه آموزش پزشکی وارد شده است و اکثر مطالعات از آن به عنوان یک روش جامع و اثربخش یاد کرده‌اند.

هدف از انجام این مطالعه ویراست پرسشنامه ارزیابی ۳۶۰ درجه در اندازه‌گیری توانمندی‌های حرفه‌ای‌گری، مهارت ارتباطی، عملکرد بالینی و مراقبت بیمار می باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۲۸ دانشجوی دستیار تخصصی به طور تصادفی و بر اساس روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از دو شهر قزوین و

صحت و درستی داده‌ها (اعتبار، تأییدپذیری، انتقال‌پذیری و قابلیت اطمینان) استفاده شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها ابتدا منجر به تولید ۸۷۰ کد گردید. پس از تقلیل کدها و بازنگری طبقه‌بندی‌ها ۱۱۴ کد در ۴ طبقه یا تم اصلی و ۱۲ طبقه یا تم فرعی و هر طبقه فرعی خود به سه یا چند زیر طبقه تقسیم گردید. ۴ طبقه یا تم اصلی شامل مسائل اعتقادی (نگاه خانواده به فرد بیمار و بیماری و قداست زندگی)، مسائل اجتماعی (مشکلات هزینه‌ها و مخارج این بیماران)، مسائل عاطفی (دلسوزی، استرس و اضطراب و احساس گناه) و ویژگی‌های فردی بیمار (ناتوانی و ضعف، اتکاء به دیگران، افسردگی، تنیدگی) به عنوان طبقات ارزش زندگی بیماران مبتلا به سکتة مشخص شد.

بحث و نتیجه گیری: این مطالعه نشان داد که محور اعتقاد خانواده‌های بیماران، رعایت حرمت زندگی فرد بیمار با توجه قداست زندگی و جوانب عاطفی ارتباط با بیمار است. اما آن‌ها وضعیت اجتماعی، اقتصادی خانواده و وضعیت جسمی و روانی بیمار را در زندگی آینده (بعد از معلولیت) و ارزش زندگی او دخیل می‌دانند. به عبارتی خانواده‌ها با توجه به قداست و حرمت زندگی در ابتدا کمک می‌کنند اما کمیت و کیفیت زندگی او در درازمدت را وضعیت اجتماعی، اقتصادی خانواده و وضعیت جسمی و روانی بیمار تعیین می‌کند.

کلمات کلیدی: ارزش زندگی، بیماران سکتة مغزی، پدیده شناسی

۹۲۱ - A1

بررسی وضعیت کیفیت آموزش دستیاران چشم بیمارستان خاتم الانبیاء(ص) مشهد بر اساس استانداردهای مدل تعالی سازمانی

اکبر درخشان^۱، مجتبی موسوی بزاز^۱، رضا لباف قاسمی^۲، حسن غلامی^۱، مرضیه دشتی رحمت آبادی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی مشهد ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
مقدمه: دانشگاه‌ها به‌عنوان سرآمدترین سازمان‌های آموزشی در ارزیابی فعالیت‌های خود از مدل‌ها و رویکردهای متفاوتی استفاده می‌کنند، اما استفاده از مدل تعالی برای ارزیابی خدمات آموزشی می‌تواند متمایز بودن این نحوه ارزیابی را به تصویر بکشد. هدف این پژوهش بررسی وضعیت کیفیت آموزش دستیاران چشم بیمارستان خاتم الانبیاء(ص) مشهد مبتنی بر استانداردهای مدل تعالی سازمانی (EFQM) در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۱ است.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-مقطعی است. این تحقیق در نیمه دوم سال ۱۳۹۲ در بیمارستان آموزشی-پژوهشی و درمانی خاتم الانبیاء(ص) که از جمله بیمارستان‌های تابعه دانشگاه علوم پزشکی مشهد می‌باشد، انجام شده است. کلیه دانشجویان مقطع دستیاری دوره تخصصی چشم وارد مطالعه شدند. در این تحقیق ۱۸ نفر مرد و ۶ نفر زن حضور داشتند. با استفاده از پرسشنامه استاندارد شده مدل تعالی سازمانی در

بخش آموزش عالی، میزان وصول به نتایج خدمات آموزشی ارائه شده در فراگیران مورد بررسی قرار گرفت. این پرسشنامه نخست از کتابچه اصلی منتشر شده توسط دانشگاه شفیلد انگلستان اقتباس و پس از استخراج پرسشنامه اولیه، هنجاریابی ابزار با روش دآوری تخصصی برای روایی، و به منظور بررسی همسانی درونی اجزای مختلف ابزار و بررسی پایایی از آلفای کرونباخ به میزان ۰/۹۶ استفاده شد. پرسشنامه شامل ۴ بخش عمده است که هر یک شاخص‌های خاصی از خدمات آموزشی را مورد سوال قرار می‌دهد. به کمک نرم افزار SPSS 16 داده‌های به دست آمده تحلیل شد.

یافته‌ها: ارزش میانگین وضعیت کلی کیفیت آموزش دستیاران چشم برابر ۶/۶۶ (از سقف نمره ۱۰ شد. ارزش میانگین برای شاخص‌های برداشت یا ادراک کلی ۶/۱۹، خدمات آموزشی و تحقیقاتی و تدریس ۶/۳۹، حمایت و راهنمایی ۶/۶۱ و برای شاخص وفاداری، صداقت و ارزش‌ها ۷/۴۴ به دست آمد. مجموع امتیاز کل به دست آمده نیز عدد ۱۲۹/۳۲ (از سقف استاندارد ۲۰۰ منطبق با معیار نتایج مشتری مدل EFQM) استخراج شده است. همچنین وضعیت کیفیت آموزش فراگیران دوره دستیاری چشم بر اساس جنس و سنوات تحصیلی، تفاوت معنی‌داری را نشان نداد اما ارزش میانگین شاخص‌ها در دستیاران بومی عدد بالاتری نسبت به دانشجویانی که وضعیت غیربومی اعلام نموده بودند و تفاوت معنی‌داری را نشان داد.

بحث و نتیجه گیری: در این پژوهش وضعیت کلی کیفیت آموزش دستیاران چشم بر اساس ارزش میانگین کسب شده و همچنین استخراج مجموع امتیاز کل به دست آمده، بیش از حد متوسط را نشان می‌داد که این نتایج به همراه تفاوت ارزش میانگین شاخص‌ها در دستیاران بومی و غیر بومی می‌تواند به عنوان راهنمایی برای تصمیم‌گیری‌ها و سیاستگذاری‌های مدیریتی در این بیمارستان فوق تخصصی درمانی آموزشی و پژوهشی باشد و به عنوان مبنایی برای حرکت به سوی تعالی مد نظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: تعالی سازمانی، EFQM، کیفیت آموزش، دستیاران

۸۸۶ - A1

بررسی معیارهای الگوهای حرفه‌ای از نظر دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲

آزاده عازمیان^{*}، کامران میرزایی، الهام مرادی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

aazemian@yahoo.com

مقدمه: حضور اساتید، پرسنل همکلاسی‌ها و همکاران سایر رشته‌ها به‌عنوان افرادی که بیشترین ارتباط را با روح و احساسات دانشجو در دوران تحصیل داشته و می‌توانند به‌عنوان الگوی حرفه‌ای او باشند انکارناپذیری است. یکی از رسالت‌های آموزشی ایجاد فضایی است که دانشجویان در آن بصیرت پیدا کنند و بتوانند استعدادهای بالقوه خود را شناخته و رشد دهند و در جهت توانایی‌های حرفه‌ای و شخصی خود گام بردارند. محیط آموزشی نقش مهمی در ارتقاء عملکرد حرفه‌ای دانشجویان در آینده خواهد داشت و این امر منجر به ارتقاء سطح کیفیت خدمات در بخش سلامت خواهد شد. در این

نسبی تبدیل و مقایسه شد. برای محاسبه میزان ارزش نسبی (RVU)، تعداد انجام هر فعالیت در میزان ارزش آن که قبلاً در طی یک طرح کیفی در دانشگاه علوم پزشکی تهران تعیین و مصوب شده بود، ضرب شد. روایی بررسی شده در این طرح روایی معیاری از نوع همزمان است.

یافته‌ها: همبستگی بین میزان واحد ارزش نسبی به دست آمده از روی مستندات و به دست آمده از روی خود اظهاری برای فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی ۰/۹۶، درمانی ۰/۹۳، مدیریتی ۰/۹۷، آکادمیک خارج از دانشگاه ۰/۹۹ و برای کل فعالیت‌ها ۰/۹۵ (برای همگی $P=0/000$) به دست آمد.

در مقایسه بین میزان فعالیت‌ها تنها برای فعالیت‌های درمانی تفاوت معنی‌دار ($P\text{-value} = 0/038$) به دست آمد که نشان از گزارش بیش از واقعیت هیات علمی داشت ولی در سایر فعالیت‌ها تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج بررسی میزان فعالیت‌های اعضای هیات علمی دانشگاه بر اساس خود اظهاری، دارای روایی بالایی بوده و می‌توان از نتایج آن برای ارزشیابی و مقایسه ایشان استفاده کرد. تنها باید توجه داشت که برای ثبت اطلاعات مربوط به فعالیت‌های بالینی و درمانی باید آموزش کافی داده شده و سیستمی برای تایید و تصحیح اطلاعات نیز بکار گرفته شود.

کلمات کلیدی: ارزیابی، عضو هیات علمی، روایی، خوداظهاری

۸۷۴ - A1

طراحی و بررسی اعتبار و پایایی ابزار سنجش محیط آموزشی آکادمیک در دانشکده‌های بهداشت

ماندانا شیرازی^{۱*}، سیده آمنه دادگران^۲، امین قنبر نژاد^۳، تیمور آقاملایی^۴

۱- علوم پزشکی تهران ۲- علوم پزشکی گیلان ۳- علوم پزشکی هرمزگان

mshirazi@sina.tums.ac.ir

مقدمه: محیط آموزشی یکی از مهمترین عوامل تعیین کننده موفقیت برنامه آموزشی است و کیفیت محیط آموزشی به عنوان یک تعیین کننده بسیار مهم در یادگیری مؤثر شناخته شده است. هدف این مطالعه طراحی ابزار سنجش محیط آموزشی آکادمیک از دیدگاه دانشجویان در دانشکده‌های بهداشت و ارزیابی روایی و پایایی آن بود.

روش کار: به روش کیفی و با نمونه گیری هدفمند با هشت نفر از دانشجویان و سه نفر از اعضای هیئت علمی دانشکده بهداشت بندرعباس مصاحبه و تعداد ۸۱ گویه استخراج شد. این گویه‌ها در شش حیطه شامل جو کلی دانشکده، یاددهی، اساتید، دانشجویان، تجهیزات و امکانات آموزشی و محیط فیزیکی نام گذاری شد. برای تعیین روایی صوری از قضاوت افراد متخصص و شاخص‌های تأثیر آیتم، برای تعیین روایی محتوا از نسبت روایی محتوا و شاخص روایی محتوا و برای تعیین روایی سازه از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد و برای این منظور پرسشنامه‌ها توسط ۲۵۰ دانشجو تکمیل شد. برای تعیین پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی درون خوشه‌ای استفاده شد. نرم افزار آماری

مطالعه الگوهای حرفه‌ای از نظر دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر مورد بررسی قرار گرفت.

روش کار: این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۲ با استفاده از پرسشنامه خود ایفا (آلفای کرونباخ ۰/۷۲) در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد. نظرات کلیه کارورزان و کارآموزان رشته پزشکی به صورت سرشماری مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع داده‌های ۵۷ پرسشنامه با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و آزمون کای اسکوار تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: توانایی داشتن مهارت عملی در انجام امور بالینی، داشتن وجدان کاری و دلسوزی به بیمار و ایجاد محیط آرام و بدون تنش برای یادگیری دانشجو به ترتیب از مهمترین مولفه‌ها بودند. همچنین تمایل به جاه طلبی، توانمند بودن بعنوان رهبری شایسته در انجام امور درمانی و انجام نوآوری و ابتکار به ترتیب کم اهمیت‌ترین مولفه‌ها در الگوهای حرفه‌ای دانشجویان بود. بین سن و جنس و مقطع دانشجویان و مولفه‌های الگوی حرفه‌ای ارتباط معنی‌داری مشاهده نشد.

کلمات کلیدی: الگوی حرفه‌ای، دانشجو پزشکی، اخلاق حرفه‌ای

۸۸۵ - A1

بررسی میزان روایی خوداظهاری اعضای هیات علمی دانشگاه در مورد فعالیت‌های آکادمیک خود، بر اساس میزان ارزش نسبی

آیین محمدی^{۱*}، ریتا مجتهدزاده^۱، حسین کشاورز^۱، کامران سلطانی

عربشاهی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۲- دانشگاه علوم پزشکی ایران

aeen_mohammadi@tums.ac.ir

مقدمه: فعالیت‌های اعضای هیات علمی دانشکده‌های پزشکی طیف وسیعی از فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، درمانی، مدیریتی و ارائه خدمات را شامل می‌شود که شناسایی، ارزیابی و هدایت آن‌ها در راستای رسالت‌های دانشگاه یکی از دغدغه‌های این دانشکده‌ها است. یکی از این روش‌های جمع‌آوری اطلاعات مربوط به فعالیت‌های اعضای هیات علمی خود اظهاری است. هدف از اجرای این طرح بررسی روایی اطلاعات ارائه شده توسط اعضای هیات علمی دانشکده پزشکی است.

روش کار: در این طرح تعداد ۴۰ نفر از اعضای هیات علمی دانشکده پزشکی در سال ۱۳۹۲ به صورت تصادفی سیستماتیک متناسب با اندازه از روی فهرست اعضای هیات علمی انتخاب شدند. سپس از نمونه‌ها درخواست شد تا به همراه مستندات مربوط به فعالیت‌های یک ماه مشخص خود به صورت حضوری مراجعه کنند. در این جلسه فرد در یک مصاحبه شرکت کرده و از وی خواسته شد تا اطلاعات مربوط به تمام فعالیت‌های سیستم را شرح دهد و مستندات مربوط به آن‌ها را ارائه نماید. سپس اطلاعاتی که خود عضو هیات علمی بر اساس خود اظهاری در سیستم شناسایی عملکرد آکادمیک و ارزشگذاری عینی آن‌ها (شعاع) ثبت کرده بود، جمع‌آوری شد. اطلاعات فعالیت‌ها در هر دو گروه داده به واحد ارزش

مورد استفاده SPSS19 بود.

یافته ها: پس از محاسبه شاخص های تأثیر آیتم، نسبت روایی محتوا و شاخص روایی محتوا گویه ها به ۵۶ کاهش یافت. تحلیل عاملی تاییدی نشان داد تمامی بارهای عاملی استاندارد شده در سطح ۰/۰۵ معنی دار است. ضریب آلفای کرونباخ کل پرسشنامه برابر ۰/۹۴ و برای شش حیطه مورد نظر بین ۰/۶۵ تا ۰/۸۵ بود که نشان از همبستگی درونی خوب سوالات در کل و در هر حیطه دارد. ضریب همبستگی درون خوشه ای برابر ۰/۹۴ به دست آمد که حاکی از پایایی و همسانی درونی بسیار خوب پرسشنامه ارزیابی محیط آموزشی است.

بحث و نتیجه گیری: ابزار طراحی شده اعتبار و پایایی خوبی دارد و می توان از آن به عنوان یک ابزار مناسب جهت ارزیابی محیط آموزشی آکادمیک در دانشکده های بهداشت استفاده کرد.

کلمات کلیدی: محیط آموزشی، دانشکده بهداشت، پرسشنامه، اعتبار، پایایی

A1 - ۸۷۷

عوامل تنش زا در آموزش بالینی دانشجویان فن آوری تصویربرداری پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۲

محمد رسول توحید نیا^{۱*}، ژاله دزفولی منش، طاهره ایزدی، فغانه عزیززاده

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

mtohidnia@yahoo.com

مقدمه: عوامل تنش زا سلامت جسمی و روحی افراد را تهدید می کند. همچنین می تواند بر روند آموزش، یادگیری و موفقیت تحصیلی دانشجویان اثر منفی بگذارد. سطح تنش روحی و اضطراب خصوصاً در آموزش های بالینی دانشجویان تصویربرداری پزشکی به واسطه کار با پرتوهای یونیزان و تجهیزات پیچیده تصویربرداری پزشکی مضاعف است. این مطالعه با هدف بررسی و شناخت عوامل تنش زای آموزش بالینی دانشجویان فن آوری تصویربرداری پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۲ اجرا گردید.

روش کار: این مطالعه توصیفی مقطعی بر روی ۱۲۳ دانشجوی رادیولوژی و پزشکی هسته ای که حداقل یک دوره کارآموزی را در محیط آموزش بالینی طی کرده بودند به صورت سرشماری انجام پذیرفت. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ای محقق ساخته مشتمل بر ۴۷ سوال در ۴ حیطه آموزش بالینی بود که پس از تایید روایی و پایایی آن استفاده شد. ارزیابی داده ها به کمک بسته آماری SPSS16 صورت پذیرفت.

یافته ها: نتایج نشان داد میزان استرس کلی دانشجویان در محیط های آموزش بالینی هدف در حد متوسط (۰/۷۰۷) است. بیشترین عوامل تنش زای بالینی به ترتیب در حیطه تجربیات بالینی، ترس از ابتلا به بیماری واگیردار در حیطه ارتباط بین فردی، تذکر مری به دانشجویان در حضور سایرین (۰/۴۴۷)، در حیطه تجربیات فردی، ترس از صدمه زدن به

بیمار (۰/۳۹/۹) و در حیطه محیط آموزشی تنش ناشی از تعدد دانشجویان در محیط آموزش بالینی (۰/۳۹) به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته های حاصل، عوامل تنش زای آموزش بالینی را می توان با تقویت آموزش در زمینه های مهارت های ارتباطی دانشجویان، توجه به آموزش های پیش نیاز ورود به عرصه آموزش بالینی، تقویت سیستم های حمایتی مربیان از دانشجویان در آموزش بالینی و فراهم آوردن فرصت های کافی آموزش بالینی کنترل و فرآیند آموزش بالینی ارتقاء بخشید.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، عوامل تنش زا، دانشجویان تصویر برداری پزشکی

A1 - ۸۶۶

ارزیابی و مقایسه محیط های آموزشی بالینی از دیدگاه دستیاران در مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

آیدین دهقان زاده^{۱*}، رقیه ماکویی^۱، رضا غفاری^۱، ابوالقاسم امینی^۱

سلیمان احمدی^۲، امیر واحدی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی تبریز^۲ - دانشگاه علوم پزشکی تهران

dradehghanzade@yahoo.com

مقدمه: محیط آموزشی بالینی عامل بسیار موثری در یادگیری مبتنی بر کار محسوب می شود. ارزیابی چنین محیطی، نمایی از عملکرد بخش های بالینی ارائه می دهد. الگوی فییم (پرسشنامه استاندارد ارزیابی محیط آموزشی بیمارستانی در دوره دستیاری پزشکی) به عنوان یک ابزار تشخیصی برای ارزیابی کیفیت محیط آموزش بالینی دستیاران پزشکی به کار گرفته می شود. هدف این مطالعه، بررسی نگرش دستیاران از محیط های آموزشی بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی تبریز بود.

روش کار: فرایند ترجمه و تایید روایی ابزار فییم توسط مترجم های باتجربه و یک گروه متخصص انجام شد. پرسشنامه ای مشتمل بر ۴۰ آیتم در سه زیر معیار (تدریس، استقلال نقش و حمایت اجتماعی) بین دستیاران داخلی جراحی، زنان، کودکان، قلب، چشم، پوست و روانپزشکی در مراکز آموزشی و درمانی الزهرا، طالقانی، کودکان، سینا، امام رضا، رازی، نیکوکاری و مدنی توزیع شد. داده ها با نرم افزار آماری SPSS مورد تحلیل قرار گرفت. پایایی ابزار، با آلفای کرونباخ ۰/۸۹، تأیید شد.

یافته ها: میانگین امتیاز پرسشنامه در زیر معیارهای تدریس، استقلال نقش و حمایت اجتماعی به ترتیب ۳۴/۷۱، ۳۱/۱۷ و ۲۵/۱۲ بود. تفاوت معنی داری بین دو گروه داخلی (میانگین نمره ۷۸) و جراحی (میانگین نمره ۷۲) با سایر گروه ها مشاهده گردید. بین دو جنس، تفاوت ها از نظر آماری معنی دار نبود. محیط در کل از طرف دستیاران سال بالایی نسبت به سال پایینی بهتر ارزیابی شد. ابزار مذکور بین بیمارستان های مختلف تفاوت معنی داری را نشان داد.

بحث و نتیجه گیری: نسخه فارسی پرسشنامه مذکور ابزاری روا و پایا برای ارزیابی محیط آموزشی بالینی مقطع دستیاری می باشد. محیط آموزش

علوم پزشکی شیراز رابطه معناداری وجود دارد. **بحث و نتیجه گیری:** با توجه به اهمیت فرهنگ سازمانی به عنوان نقطه شروعی برای حرکت و پویایی و ارتباط آن با تعلق سازمانی شایسته است تا نسبت به تغییر و تحول فرهنگ سازمان به عنوان زیربنا و بستر تحول در جهت ارتقاء محیط آموزشی علوم پزشکی و توسعه پایدار اقدام شود. **کلمات کلیدی:** فرهنگ سازمانی، تعلق سازمانی، کارکنان دانشگاه

بالینی دستیاری و زیرمعیارهای آن در مراکز آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز نسبتاً مطلوب ارزیابی شدند ولی هنوز با یک محیط ایده آل فاصله دارند.

کلمات کلیدی: محیط آموزشی بالینی، بیمارستان آموزشی، دوره تحصیلات تکمیلی، دستیاران، فیزیوم

A1 - ۸۵۰

بررسی رابطه بین فرهنگ سازمانی و تعلق سازمانی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز

لیلا بذرافکن^{*}، محمدرضا دهقانی، جواد کجوری، کریم عباسی، آزاده روح

الامینی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bazrafkanl@sums.ac.ir

مقایسه ویژگی‌های سازمان یادگیرنده از دیدگاه مدیران و کارمندان دانشگاه علوم پزشکی زنجان

داود حسنی^{*}، شهلا مرادی

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

davoud.hasani@yahoo.com

مقدمه: مفهوم سازمان یادگیرنده و یادگیری سازمانی در سال‌های اخیر توجه پژوهشگران و مدیران بسیاری از سازمان‌ها به ویژه سیستم‌های آموزشی را به خود معطوف نموده و ایجاد سازمان یادگیرنده یکی از آرمان‌های سیستم آموزش شده است. از این نظر، حرکت دانشگاه‌های کشور به سمت تبدیل شدن به سازمان‌های یادگیرنده از اهمیت خاصی برخوردار است. در همین ارتباط پژوهش حاضر در زمینه بررسی ویژگی‌های سازمان یادگیرنده در دانشگاه علوم پزشکی زنجان بر اساس پنج مولفه مدل پیتر سنگه، شامل قابلیت‌های فردی، الگوهای ذهنی، آرمان مشترک، یادگیری تیمی و تفکر سیستمی صورت گرفت.

روش کار: روش این پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی بود که نمونه‌ای ۳۶۰ به شیوه طبقه‌ای تصادفی از میان کارکنان و مدیران دانشگاه مذکور انتخاب گردید. ابزار اندازه‌گیری را پرسشنامه ۲۵ مولفه‌ای تشکیل می‌داد که پایایی آن از فرمول آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۹۵ حاصل گردید. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون t تک متغیره و t مستقل و تحلیل واریانس استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج تحقیق حاکی از آن بود که در تمام ویژگی‌های سازمان یادگیرنده، در ابعاد شایستگی‌های فردی، مدل‌های ذهنی، چشم‌انداز مشترک، یادگیری گروهی و تفکر سیستمی، میانگین مدیران بیشتر از کارکنان می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش، توجه ویژه به موارد ذیل احساس می‌شود.

۱. رهبران با شناسایی موانع تحقق آرمان‌ها از قبیل عدم وحدت، یکپارچگی و همدلی و عدم مشارکت افراد در ساختن آینده و با حمایت از آرمان‌ها و ایده‌های جدید، بینش خود را با کارکنان به اشتراک گذاشته و از ایجاد آرمان مشترک حمایت کنند.

۲. آموزش عملی چگونگی کار کردن و یادگیری گروهی، از طریق برگزاری جلسات گفتگو و مباحثه، به مدیران و کارکنان ارائه گردد تا با حفظ زمینه اصلی گفتگوها و مباحثه در گروه‌های سازمانی و هدایت آنها، از ایجاد

مقدمه: فرهنگ سازمانی بحثی مهم و جدید در دانش مدیریت و در قلمرو رفتار سازمانی است. به دنبال نظریه‌ها و تحقیقات جدید در مدیریت، فرهنگ سازمانی به یک موضوع محوری مورد توجه و نو در مدیریت تبدیل شده و در این راستا تحولات زیادی را موجب شده است. هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه بین فرهنگ سازمانی و تعلق سازمانی در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شیراز می‌باشد.

روش کار: این پژوهش در قالب تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی انجام گرفت. جامعه آماری این تحقیق کلیه کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی دانشگاه علوم پزشکی شیراز دارای مدارک تحصیلی لیسانس و بالاتر بود. تعداد نمونه‌ها برابر با ۲۱۰ نفر و با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری پرسشنامه فرهنگ سازمانی و پرسشنامه تعلق سازمانی بود که برای تعیین روایی آن از روش روایی محتوایی و نظرات خبرگان استفاده گردیده است. برای تعیین پایایی پرسشنامه‌ها، از بازآزمایی و ضریب آلفای کرونباخ (ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه فرهنگ سازمانی برابر با ۰/۹۱ و برای پرسشنامه تعلق سازمانی برابر با ۰/۸۵) استفاده گردید و پس از آن پرسشنامه‌های مذکور در کل نمونه اجرا گردید. داده‌ها در نرم‌افزار آماری SPSS19 با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آزمون‌های t-test، آنالیز واریانس و همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که فرهنگ سازمانی حاکم در دانشگاه علوم پزشکی شیراز از نوع کنترلی و میزان تعلق سازمانی در حد متوسط می‌باشد. در بررسی رابطه بین ابعاد فرهنگ سازمانی و تعلق سازمانی نتایج نشان داد که بین متغیرهای خطرپذیری و مسئولیت، خلاقیت فردی، هدایت و رهبری و حمایت مدیریتی با میزان تعلق سازمانی کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شیراز رابطه معناداری وجود دارد، ولی بین دو متغیر کنترل با میزان تعلق سازمانی دانشگاه علوم پزشکی شیراز رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین نتایج نشان داد بین متغیرهای هویت سازمانی، نظام پاداش و تشویق و الگوی ارتباط با میزان تعلق سازمانی دانشگاه

مخاصات فردی و گروهی جلوگیری شود و با تمرین و تکرار در گفتگوها، پیش فرض‌های خود را به تعلیق درآوردند تا یادگیری جمعی محقق شود. ۳. مدیران دانشگاه با ایجاد یک فضای باز فکری و مشارکتی و ایجاد حس همدلی و همسویی و همکاری بین اعضا، روحیه همکاری تیمی را در دانشگاه نهادینه سازند و زمینه تبادل اطلاعات و تجربیات در تصمیم‌گیری‌ها، ایجاد شود. نظام جبران خدمت برای موفقیت‌های تیمی علاوه بر کامیابی‌های فردی به طور مجزا طراحی شود. **کلمات کلیدی:** سازمان یادگیرنده، قابلیت‌های فردی، الگوهای ذهنی، آرمان مشترک، یادگیری تیمی، تفکر سیستمی

A1- ۸۴۶

بررسی معیارهای کیفی کارکردهای دانش پژوهی در دانشگاه از دیدگاه اعضای هیات علمی

زهرا کریمیان^{۱*}، محمود ابوالقاسمی، زهرا صباغیان، محمدحسن پرداختچی
۱- دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۲- دانشگاه شهید بهشتی
z_karimian_z@yahoo.com

مقدمه: معیارهای کیفی کارکردهای دانش پژوهی از دیدگاه‌های متعددی مورد بررسی قرار گرفته است. در تحقیق حاضر وضعیت معیارهای کیفی دانش پژوهی از دیدگاه اعضای هیات علمی مورد بررسی قرار گرفته است. **روش کار:** تحقیق حاضر با رویکرد کیفی - کمی و در سال ۱۳۹۲ انجام شد. در بخش کیفی با استفاده از مطالعه گلاسیک و همکاران و با استفاده از مصاحبه با ۲۰ نفر از خبرگان آموزش عالی از ۴ حوزه رشته‌های علوم انسانی، فنی مهندسی، علوم پایه و علوم پزشکی، معیارهای کیفی در ۶ معیار کلی مشتمل بر ۲۹ سؤال در مقیاس لیکرت ۶ گزینهای ساخته شد. در بخش کمی نیز ۲۶۵ نفر از اعضای هیات علمی دو دانشگاه شیراز و علوم پزشکی شیراز پرسشنامه مورد نظر را تکمیل نمودند. روایی این پرسشنامه با استفاده از روایی صوری، محتوایی و روایی سازه و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ (۰/۹۶۶) تایید شد. نتایج بخش کمی با استفاده از آزمون‌های تی تک نمونه‌ای، تحلیل واریانس یک راهه و آزمون تعقیبی توکی تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد هیچ یک از معیارهای دانش پژوهی از دیدگاه اعضای هیات علمی در حد مطلوبی قرار ندارند ($P < 0/01$). وضعیت معیار «نشر دانش» با میانگین (۲/۴۶)، و «خودانتقادی» با میانگین (۲/۵۹) کمترین حد مطلوبیت و معیار «روش‌مندی» بیشترین مطلوبیت و نزدیکی به میزان حد انتظار را نشان داد (۳/۰۴). وضعیت معیارهای کیفی دانش پژوهی در رشته‌های مختلف با هم متفاوت بود و این تفاوت در دو معیار روش‌مندی و آمادگی علمی در سطح معنی‌دار بود ($P < 0/01$). اما در مورد سایر معیارها تفاوت در حد معنی‌دار نبود. شاخص «آمادگی علمی» به طور معنی‌داری در حوزه رشته‌های فنی و مهندسی و علوم پایه محض بیشتر از رشته‌های پزشکی بالینی و پیراپزشکی بود ($P < 0/01$). در مورد معیار روش‌مندی علمی نیز تفاوت معنی‌داری بین رشته علوم پایه محض و

پزشکی بالینی و پیراپزشکان دیده شد. به عبارت دیگر میزان روش‌مندی علمی در حوزه علوم پایه از دیگر رشته‌ها بیشتر است و این فرونی در مقایسه با پزشکی بالینی و پیراپزشکی در حد معنی‌داری مشاهده شد ($P < 0/05$).

بحث و نتیجه‌گیری: در بین ۶ معیار اصلی تحقیق، عامل روش‌مندی در مقایسه با دیگر معیارها میانگین بیشتری را نشان داد. با توجه به آنکه جامعه آماری پژوهش را اعضای هیات علمی متخصص تشکیل می‌داد و معیار روش‌مندی بیشتر از دانش و مهارت روش تحقیق ناشی می‌شود و از سویی کمیت نگارش مقالات علمی در حال حاضر یکی از مهمترین شاخص‌های ارتقا ارزشیابی اعضای هیات علمی محسوب می‌شود، به نظر می‌رسد معیار روش‌مندی در فرایند مقاله‌نویسی و پژوهش بازتولید مثبت دارد به عبارتی کمیت گرایي و روش‌مندی بر هم تاثیر مثبت دارند و یکدیگر را باز تولید می‌کنند اما کمی ظرفیت نقد و نبود فضاهای مناسب نقد و بحث در دانشگاه از جمله مواردی است که می‌توان در تبیین دلیل کمتر بودن معیار نشر دانش و خود انتقادی مطرح نمود. همچنین به نظر می‌رسد توجه به چارچوب‌های نظری و روش‌مندی علمی تا حد زیادی از عامل رشته تاثیر می‌پذیرد و در مورد رشته‌های پزشکی بالینی و پیراپزشکی نیاز به توانمندسازی علمی بیشتری وجود دارد. **کلمات کلیدی:** دانش پژوهی، معیارهای کیفی، اعضای هیات علمی

A1- ۸۳۰

بررسی وضعیت آموزش در مقطع علوم پایه دانشکده پزشکی زاهدان بر اساس نتایج آزمون‌های جامع علوم پایه پزشکی از سال ۱۳۹۰-۱۳۸۰

قاسمعلی میش مست نهی
دانشگاه علوم پزشکی زاهدان
g.mishmast@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی آموزشی یک فرایند نظام‌مند می‌باشد که شامل جمع‌آوری و تفسیر و تحلیل اطلاعات و استفاده از نتایج آن‌ها برای داوری اثربخش در موضوع آموزش است و دارای روش‌ها و مواد است. آزمون جامع علوم پایه یکی از مهمترین ارزشیابی‌های دانشجویان پزشکی است. این مطالعه به بررسی وضعیت دانشجویان پزشکی زاهدان در مقطع علوم پایه براساس نتایج آزمون‌های جامع علوم پایه در دهه ۱۳۸۰-۱۳۹۰ پرداخت. **روش کار:** این پژوهش یک مطالعه توصیفی - مقطعی است که اطلاعات آن نتایج آزمون‌های دانشجویان که توسط مرکز سنجش آموزش پزشکی کشور در طی سال‌های ۱۳۸۰-۱۳۹۰ اعلام گردیده است، می‌باشد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS 15. مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. در این مطالعه فاکتورهای: حد نصاب قبولی، نمره دانشجویان، در صد قبولی دانشجویان، درصد دانشجویان دارای نمره بالاتر از ۶۰٪ نمره آزمون و میانگین رتبه دانشکده بررسی شده است.

یافته‌ها: میانگین حد نصاب قبولی در آزمون‌ها در این دهه $72/24 \pm 7/72$ ۸۹/۷۲

بعد از اجرای دوره) نمراتی بین ۰ تا ۱۰ می دادند. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS 15 و آزمون‌های استنباطی تی گروه‌های مستقل، تی زوجی و آنالیز واریانس تحلیل شد.

یافته‌ها: قبل از اجرای دوره، میزان آگاهی دستیاران تخصصی و فوق تخصصی از همه موضوعات مربوطه، به جز ۲ مورد (گزارش صبحگاهی و اصول پایه و پیشرفته PCR)، از حد انتظار (نمره ۵) پایین تر بود. در همه موارد بعد از اجرای دوره میزان آگاهی دستیاران بیشتر از میانگین حد انتظار بوده است. در موارد مربوط به گزارش صبحگاهی، آموزش درمانگاهی و اصول پایه و پیشرفته PCR، تفاوت میانگین نمرات قبل و بعد از دوره نسبت به بقیه موارد بیشتر بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج حاصل نشان می‌دهد مشاهده میانگین نمرات قبل و بعد از اجرای دوره حاکی از آن است که دوره مذکور در افزایش آگاهی و دانش دستیاران جهت مطالب جدید آموزشی اعم از انواع روش‌های تدریس و ارزشیابی و مهارت‌های فردی، اصول آموزشی و معلمی و همچنین آموزش‌های عمومی و بالندگی فردی تاثیر مثبتی داشته است و ادامه برگزاری دوره در سال‌های آتی نیز توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: آموزش، آموزش دستیار، دستیار، دستیاران بالینی، دستیار بعنوان معلم

A1 - ۵۷۱

بررسی دیدگاه‌های دانشجویان درباره آموزش درمانگاهی با رویکرد دانشجو محوری بررسی موردی: گروه داخلی بیمارستان ولی عصر بیرجند در

سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۱

آزاده ابراهیم زاده^۱، خیرالنساء رمضان زاده

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

mr14436@yahoo.com

مقدمه: با توجه به چالش‌هایی که آموزش پزشکی کشور با آنها روبروست و برای اینکه دانشجو در عرصه آموزش بیشتر دیده شود در بیمارستان ولی عصر بیرجند روش آموزش درمانگاهی با رویکرد دانشجو محور به کار گرفته شد. این تحقیق با هدف ارزیابی دیدگاه دانشجویان از این روش انجام شد. عدم توجه به توانمندسازی دانشجویان پزشکی در برخورد با بیماران و مدیریت درمان یکی از چالش‌های مهم در امر آموزش بالینی است. یکی از دلایل وضعیت نامطلوب آموزش پزشکی در کشور را می‌توان در مدل‌ها و الگوهای کنونی آموزش پزشکی جستجو کرد. در حال حاضر نظام آموزش پزشکی ایران الگوی گروه محور است و لذا دانشجویان نمی‌توانند به طور مستقل در فرایند درمان وارد شوند. در پاسخ به چالش‌ها و انتظارات از مهارت‌های فارغ‌التحصیلان پزشکی مثل توانمندی در درمان و مراقبت، پزشکی مبتنی بر شواهد و مراقبت‌های پیشگیرانه، استفاده از الگوهای دانشجو محور ضروری به نظر می‌رسد.

طی مطالعه انجام شده در سال ۱۹۹۵ در آمریکا، چرخش‌های دانشجویان

و میانگین نمره دانشجویان $112/89 \pm 12/59$ بود و همچنین نرخ گذر دانشجویان در آزمون جامع علوم پایه $87/24 \pm 9/50\%$ بوده است. میانگین درصد افرادی که بالای 60% نمره آزمون را کسب نموده‌اند، $24/6 \pm 24/65$ و میانگین رتبه دانشکده ناشی از نمرات دانشجویان در مقایسه با سایر دانشکده‌ها در این دهه $27 \pm 9/21$ برآورد شد.

بحث و نتیجه‌گیری: همانطور که در بالا اشاره شد، نرخ گذر دانشجویان $87/24 \pm 9/50\%$ بوده که به نظر نرخ قابل قبولی است. از طرفی میانگین حد نصاب قبولی و نمرات دانشجویان شرکت کننده در آزمون و نمرات $2/5$ دانشجویان برتر دانشکده و میانگین درصد دانشجویان با نمرات بالاتر از 60% نمره آزمون بعد از 1386 نسبت به قبل از 1386 کاهش یافته و این کاهش در تمام موارد معنی‌دار بوده است. کاهش حد نصاب قبولی بعد از 1386 بیانگر روند نزولی نتایج دانشجویان پزشکی کل دانشگاه‌های کشور در آزمون‌های جامع علوم پایه در این دهه می‌باشد.

کلمات کلیدی: ارزیابی، آزمون علوم پایه، نتایج آزمون دانشجویان علوم پزشکی زاهدان

A1 - ۷۵۰

دستیاران بالینی، معلمان بیمارستانی ضرورت آموزش و توانمندسازی مهارت‌های یاددهی و یادگیری در

دستیاران

رویا خلیلی^۱، دکتر محمد رضا دهقانی، دکتر جواد کجوری، دکتر میترا امینی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

cerasoo@yahoo.com

مقدمه: مطالعات بسیاری بر اهمیت نقش دستیاران در آموزش بالینی دانشجویان تاکید نموده اند و به دنبال آن برنامه «دستیار در نقش معلم» به عنوان شیوه‌ای برای بهبود مهارت‌های تدریس دستیاران در نظر گرفته شده است. تحقیقات نشان داده است این قبیل برنامه‌ها نه تنها نگرش و درک دستیاران نسبت به آموزش بالینی را بهبود می‌بخشد، بلکه تاثیر مثبتی بر دانش، مهارت و رفتارهای آموزشی آنها نیز دارد. برای آماده سازی دستیاران جهت ایفای نقش خود به عنوان معلمان بالینی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز از سال 1387 اقدام به برگزاری دوره یک‌ماهه آموزشی «دستیار به عنوان الگو، معلم و پژوهشگر» نمود. تحقیق حاضر به بررسی تاثیر این دوره در افزایش توانمندی آموزشی دستیاران شرکت کننده می‌پردازد.

روش کار: این مطالعه به روش پیمایشی، از نوع توصیفی-مقطعی انجام شد. جامعه آماری پژوهش را دستیاران تخصصی و فوق تخصصی و فلوشیپ ورودی سال 1392 دانشگاه علوم پزشکی شیراز تشکیل می‌داد. برای تعیین نمونه‌ها از روش سرشماری استفاده گردید. ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته شامل 25 سوال بود که روایی آن با نظر متخصصین آموزش پزشکی انجام شد و پایایی آن در این تحقیق با آلفای کرونباخ 92 تعیین گردید. تکمیل کنندگان باید به سؤالات مطرح شده در پرسشنامه (قبل و

به طور مسقیم درگیر درمان نماید، ضروری می باشد.
کلمات کلیدی: آموزش درمانگاهی، دانشجو محوری، بخش داخلی، بیمارستان ولی عصر بیرجند

A1 - ۴۹۰

دیدگاه دانشجویان دانشکده پیراپزشکی قم درباره

حاکمیت دانشجویی

هدی احمدی طهران*، تهمنه دادخواه تهرانی، زهرا عابدینی، مریم طبیبی، احمد کجویی، بشری احمدی طهران
 دانشگاه علوم پزشکی قم*، دانشگاه آزاد اسلامی
 ahmari9929@yahoo.com

مقدمه: در عرصه تعلیم و تربیت هنوز هم گروه کثیری هستند که برداشت های نادرستی از وظایف و کارکردهای دانشگاه در اذهان خویش دارند و با نگاه و رویکرد سنتی و محدود، مقوله آموزش عالی و مدیریت آن را در دانشگاه تعبیر و تفسیر می کنند. ایده مشارکت فعال دانشجویان در امور دانشگاه (حاکمیت دانشجویی= Student Governance) در دهه اخیر بسیار مورد توجه مجامع دانشگاهی دنیا قرار گرفته است. اجرای این برنامه در سایر کشورها نشان داده است که برنامه حاکمیت دانشجویی در افزایش مسئولیت پذیری، عدالت در مدیریت اداره امور، ایجاد نگرش مثبت به دانشگاه، اعتماد به نفس تحصیلی و از همه مهمتر توانایی انجام کار تیمی و قدرت هدایت و رهبری موثر بوده است. مطالعه حاضر به منظور بررسی دیدگاه و نظرات دانشجویان دانشکده پیراپزشکی قم در خصوص اقدام به انجام حاکمیت دانشجویی بوده است

روش کار: تحقیق حاضر از نوع توصیفی بود که به بررسی دیدگاه های ۱۱۷ دانشجوی دانشکده پیراپزشکی نسبت به اجرا و چگونگی اجرای طرح حاکمیت دانشجویی و راهکارهای پیاده شدن آن پرداخته شد و داده ها بصورت آمار توصیفی بیان گردید.

یافته ها: نتایج نشان داد که ۱۰۰٪ دانشجویان با اجرای طرح حاکمیت دانشجویی موافق بودند. در این میان ۸۵٪ دانشجویان مدیریت در امور کلاس ها، گروه بندی و ارزیابی کارآموزی ها، به دست گرفتن نظارت بر کار دانشجویی را از اولویت های سیستم آموزشی دموکراتیک و عدالت در رهبری می دانستند. ۶/۸۷٪ دانشجویان ابراز نمودند که در حال حاضر نقش دانشجویان در اداره امور مرتبط با آنان بسیار کم رنگ می باشد. از پیامدهای مثبت به ترتیب ایجاد مسئولیت پذیری در دانشجویان (۳/۹۷٪)، احساس تعلق به دانشگاه (۴/۹۱٪)، سرزندگی و شادابی (۵/۸۸٪)، احساس پویا بودن و مفید بودن (۶/۸۳٪) ذکر گردید و از پیامدهای منفی آن می توان به فراهم شدن زمینه مناسب برای انتقام جویی شخصی (۴/۷۶٪) و امتیاز غیر منصفانه و ناعادلانه گرفتن از دیگران (۲/۶۷٪) اشاره کرد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به افزایش تعداد دانشگاه ها و مشکلات عدیده در تامین نیروی انسانی برای توسعه کمی و کیفی آموزش و همچنین اداره و مدیریت نوین امور دانشگاهی به نظر می رسد زمان آن

در بخش های طب سرپایی باعث افزایش توان دانشجویان در درمان شد (۴). طبق یک نظرسنجی ۸۰٪ از پزشکان عمومی اقداماتی مانند افزایش ساعات حضور در درمانگاه یا اضافه کردن کلینیک ویژه را جهت آموزش سرپایی پیشنهاد دادند (۶). در مطالعه ای که در سال ۱۳۹۰ در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام شد ۱۰۰ نفر دانشجوی پزشکی از نظر کیفیت آموزش درمانگاه داخلی نظر سنجی شدند و ۶۲٪ آنها تقویت توانایی شان را در شرح حال و ۵۴٪ افزایش توانایی در انجام معاینه فیزیکی را خوب ارزیابی کردند، ۵۳٪ و ۵۷٪ به ترتیب اثر آموزش درمانگاهی را در رابطه با تقویت احساس پزشک بودن و احساس ارتباط نزدیک با بیمار را در حد خوب ارزیابی کردند ولی اکثر دانشجویان از اینکه بطور مستقل نمی توانند در فرایند درمان مشارکت داشته باشند ناراضی بودند که نتایج تحقیقاتی دیگر نیز این را تأیید می کند (۷). مطابق با مطالعه کالت در نیویورک و زمتهیمون در هاروارد نشان داد که با اجرای انتخاب بیمار در درمانگاه های آموزشی، بازده آموزش به طور کاملا معناداری افزایش می یابد (۸). در مورد تنوع بیماران نیز اصل مهمی که باید مورد نظر برنامه ریزان قرار گیرد، توجهی است که به تنوع بیماران در درمانگاه های ارجاعی دانشگاهی انجام شد. ۳

در مطالعه ای در اصفهان تعداد و تنوع بیماران در حد متوسط گزارش شده است. ۴ به نظر می رسد حضور مستمر کارورزان در درمانگاهها منجر به کم رنگ شدن نقش کارآموزان گردیده است. ماهیت معاینات که کارآموزان تنها در مورد یک یا دو بیمار امکان معاینه دارند به این قضیه دامن زده و باعث شده که کارآموزان از آموزش درمانگاه رضایت کافی نداشته باشند.

روش کار: این پژوهش از سری تحقیقات نیمه توصیفی می باشد که پس از اجرای این روش در ۴ ترم متوالی با پرسشنامه ای دیدگاه دانشجویان مورد ارزیابی قرار گرفته شد و جامعه آماری مورد مطالعه شامل ۳۶ نفر (۳۳ درصد) زن و ۷۰ نفر (۶۶ درصد) مرد بودند.

یافته ها: از نظر ۹۸ درصد دانشجویان این روش باعث افزایش دانش (۹۸ درصد) و بهبود نگرش (۸۵/۳ درصد) و بهبود مهارت (۹۰/۲) می شود و حدود ۸۰/۴ درصد دانشجویان این روش را به سایر روش ها ترجیح دادند. در بررسی تأثیر این روش از دیدگاه دانشجویان بر اساس جنسیت تفاوت معنی داری در مولفه افزایش دانش و بهبود نگرش وجود نداشت. ولی در مولفه مهارت و ترجیح این روش به طور کلی بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معناداری مشاهده شد. همچنین در بررسی مقایسه تأثیر این روش از دیدگاه دانشجویان بر اساس مقطع تحصیلی تفاوت معنی داری در مولفه ها وجود نداشت. ولی در ترجیح این روش به طور کلی بین دانشجویان مقطع استازاری و اینترنتی تفاوت معناداری وجود داشت. در بررسی ارتباط بین متغیرهای معدل و سن با دیدگاه دانشجویان در ارتباط با تأثیر این روش در افزایش دانش، بهبود مهارت و بهبود نگرش و همچنین ترجیح این روش از سایر روش ها ارتباطی وجود نداشت.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج این پژوهش و سایر پژوهش ها درباره کیفیت آموزش درمانگاهی، استفاده از الگوهایی که بتواند دانشجو را

مقدمه: یکی از شاخص های مهم اثر بخشی سیستم بهداشتی - درمانی، رضایتمندی و رعایت حقوق بیماران است. از این رو ضرورت ایجاد می کند که کلیه کادر درمانی از جمله دانشجویان بالینی از حقوق بیمار آگاهی داشته و خود را ملزم به رعایت آن بدانند. تا زمانی که آگاهی در زمینه حقوق بیمار وجود نداشته باشد، نباید انتظار رعایت آن را داشت لذا چند سالی است که گروه های اخلاق پزشکی در دانشگاه های مختلف کشور، قسمتی از وظیفه آموزش حقوق بیمار را به قشر آماده به خدمت در نظام سلامت، یعنی دانشجویان، بر عهده گرفته اند. قطعاً سنجش آگاهی گروه دانشجویان دوره کارورزی، کمک شایانی به سیاست گذاران امر سلامت و گروه های آموزشی می کند.

روش کار: مطالعه حاضر به روش توصیفی - تحلیلی و به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۰ انجام شد. جامعه مورد پژوهش شامل کلیه دانشجویان دوره کارورزی بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز بودند که به دلیل محدود بودن تعداد کارورزان، همه افراد جامعه مورد پژوهش قرار گرفتند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه ۳ قسمتی استفاده شد. که قسمت دوم آن حاوی ۲۹ سوال چهار گزینه ای پیرامون حقوق بیمار بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها نیز از نرم افزار آماري SPSS استفاده شد.

یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد که ۱۵/۵ درصد از دانشجویان از سطح آگاهی «ضعیف»، ۱۴/۶ درصد از سطح آگاهی «متوسط» و ۶۹/۹ درصد از سطح آگاهی «خوب» برخوردار بودند و میانگین نمره دانشجویان نیز ۴۹/۸۶ درصد بود. بیشترین میزان آگاهی کارورزان در حیطه «حق محرمانه مانند اطلاعات پرونده بیمار» و کمترین میزان آگاهی آنان در حیطه «حق آزادی فردی بیمار» بوده است. همچنین بین میزان آگاهی کارورزان از حقوق بیمار و متغیر اطلاع از حقوق بیمار قبل از شروع دوره کارورزی ارتباط معنی داری مشاهده گردید ($P=0/03$). در کل میزان آگاهی کارورزان از حقوق بیمار در حد «متوسط» بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه دانشجویان دوره بالینی رشته پزشکی ارتباط نزدیک و مستقیم با بیماران دارند و با توجه به اینکه درصد از آنان از آگاهی کافی نسبت به حقوق بیماران برخوردار نیستند، ضرورت برنامه ریزی و آموزش های کامل تر و جدی تری در این زمینه وجود دارد.

کلمات کلیدی: حقوق بیمار، اخلاق پزشکی، کارورزان

A1- 401

مهارت های حرفه ای فارغ التحصیلان پزشکی شاغل در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان

در سال ۱۳۹۱

زهرا خمبه بینی^{*}، مازیار رستمی، محمد آریایی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

khombbehini.2013@gmail.com

مقدمه: دانشگاه ها از مهم ترین مکان های آموزشی محسوب می شوند که یکی از رسالت های اصلی آنها تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز

فرارسیده که دانشجویان جوان، مستعد و با انگیزه به واسطه تأثیری که پس از فارغ التحصیلی بر امور مختلف مملکتی می گذارند لازم است از بدو ورود به دانشگاه با یک برنامه ریزی صحیح و اصولی، مدیریت، رهبری و مسئولیت پذیری را بیاموزند.

کلمات کلیدی: حاکمیت دانشجویی، آموزش دموکراتیک، شیوه نوین رهبری

A1- 471

استفاده از بیمار استاندارد شده در آموزش مبحث رازداری در آموزش اخلاق

صدیقه ابراهیمی^{*}، آزاده یزدی زاده

دانشگاه علوم پزشکی شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز

sedighehebrah@yahoo.com

مقدمه: بیش از ۳۰ سال است که از بیماران استاندارد برای آموزش مهارت های بالینی و برقراری ارتباط با بیمار در دانشجویان علوم پزشکی استفاده می شود. بیمار استاندارد یک بیمار واقعی و یا فردی است که جهت تمارض به داشتن بیماری مورد آموزش قرار گرفته است. یکی از مسائل بسیار مهم برای دانشجویان پزشکی آموزش اخلاق پزشکی و یکی از مواد مهم در اخلاق پزشکی رازداری پزشکی می باشد. در این مطالعه به بررسی تأثیر استفاده از بیمار استاندارد روی افزایش مهارت رازداری دانشجویان پرداخته شده است.

روش کار: در یک مطالعه مداخله ای دو گروه از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز مورد بررسی قرار گرفتند. یکی از گروه ها فقط در کلاس های تئوری و گروه دیگر با استفاده از فیلمی از بیماران استاندارد شده مورد آموزش رازداری در پزشکی قرار گرفتند. سپس گروه دوم در کلاس های تئوری هم شرکت کردند. در آخر به هر دو گروه جهت مطالعه وقت داده شد و بعد از آن هم مورد بررسی مجدد قرار گرفتند.

یافته ها: گروهی که هم فیلم بیماران استاندارد شده را دیده بود و سپس در کلاس های تئوری شرکت کرده بود بالاترین میانگین رازداری پزشکی را داشت. اما هر دو گروه دانشجویان بعد از مطالعه امتیاز رازداری شان به طرز معنی داری نسبت به قبل افزایش پیدا کرد اما بین دو گروه تفاوتی مشاهده نشد. **بحث و نتیجه گیری:** آموزش به صورت استفاده از بیماران استاندارد شده به اضافه شرکت در کلاس های تئوری در مورد بحث رازداری می تواند مطالعه مباحث تئوری تأثیر به سزایی روی افزایش مهارت تئوری دانشجویان و بهبود نمره رازداری دارد.

کلمات کلیدی: بیمار استاندارد، اخلاق پزشکی، رازداری پزشکی

A1- 472

میزان آگاهی کارورزان بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی شیراز از حقوق بیمار

صدیقه ابراهیمی^{*}، حسن فزونی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

sedighehebrah@yahoo.com

۴۰۱ - A۱

مهارت‌های حرفه‌ای فارغ التحصیلان پزشکی شاغل در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان

در سال ۱۳۹۱

زهرا خمبه بینی^{*}، مازیار رستمی، محمد آریایی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

khombehbini.2013@gmail.com

مقدمه: دانشگاه‌ها از مهم‌ترین مکان‌های آموزشی محسوب می‌شوند که یکی از رسالت‌های اصلی آنها تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز جامعه می‌باشد. در بین دانشگاه‌ها، دانشگاه‌های علوم پزشکی دارای اهمیت زیادی می‌باشند زیرا اکثر فارغ‌التحصیلان آنها در فنون پزشکی و وابسته به آن مشغول به کار می‌شوند و حرفه آنها ایجاب می‌کند که نه با ابزاری بی‌جان بلکه باجان انسان سر و کار داشته باشند در نتیجه توانمندی آنان می‌تواند نقش موثری در ارتقای تندرستی و حفظ و بازگرداندن تندرستی به مردم داشته باشد. اهمیت این حرفه شیوه آموزش پزشکی را حایز اهمیت می‌سازد که با ارزیابی وضعیت موجود می‌توان نقاط قوت و ضعف را شناسایی نمود. لذا این پژوهش با هدف بررسی مهارت‌های حرفه‌ای فارغ‌التحصیلان پزشکی شاغل در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان انجام شد.

روش کار: این پژوهش توصیفی-تحلیلی مقطعی در سال ۱۳۹۱ بر روی کلیه فارغ‌التحصیلان پزشکی عمومی (۱۲ نفر) که در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان مشغول گذراندن طرح نیروی انسانی بودند انجام شد که در مجموع ۱۰۳ نفر همکاری نمودند. به منظور گردآوری اطلاعات از پرسشنامه ۵۰ سوالی محقق ساخته برای سنجش مهارت‌ها در سه حیطه فنی، ارتباطی و اخلاق حرفه‌ای که روایی آن توسط متخصصین و پایایی آن با آلفای کرونباخ ۰/۹۵ مورد تایید قرار گرفت، استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آمار SPSS 16 انجام گردید و در بخش آمار توصیفی از جداول و نمودار فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و برای سنجش معناداری از ضریب همبستگی پیرسون و t-test استفاده و سطح معناداری ۰/۰۵ p در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد مهارت پزشکان در هر سه حیطه فنی، ارتباطی، اخلاق حرفه‌ای به تفکیک و به طور کلی خوب می‌باشد. میانگین نمره کسب شده در مهارت های فنی فارغ التحصیلان دانشگاه‌های دولتی برابر ۵۶/۵۷±۷/۹۴ و در فارغ التحصیلان دانشگاه‌های آزاد برابر ۵۹/۴۲±۸/۴۶ بود که این اختلاف از نظر آماری معنادار نبود. بین مهارت‌های فنی، ارتباطی و اخلاقی با دانشگاه محل تحصیل و سابقه کار نیز رابطه معنی داری دیده نشد. بین مهارت های فنی با مهارت های ارتباطی و اخلاقی همبستگی مثبت معنی دار دیده شد ($r=0/63$).

بحث و نتیجه گیری: همانگونه که در آموزش پزشکی مرسوم است می‌بایستی توانایی های هر دانشجو به حد کمال برسد زیرا هرگونه نقضی در هر توانایی می‌تواند به سلامت مردم آسیب برساند. بر اساس نتایج

جامعه می‌باشد. در بین دانشگاه‌ها، دانشگاه‌های علوم پزشکی دارای اهمیت زیادی می‌باشند زیرا اکثر فارغ‌التحصیلان آنها در فنون پزشکی و وابسته به آن مشغول به کار می‌شوند و حرفه آنها ایجاب می‌کند که نه با ابزاری بی‌جان بلکه باجان انسان سر و کار داشته باشند در نتیجه توانمندی آنان می‌تواند نقش موثری در ارتقای تندرستی و حفظ و بازگرداندن تندرستی به مردم داشته باشد. اهمیت این حرفه شیوه آموزش پزشکی را حایز اهمیت می‌سازد که با ارزیابی وضعیت موجود می‌توان نقاط قوت و ضعف را شناسایی نمود. لذا این پژوهش با هدف بررسی مهارت‌های حرفه‌ای فارغ‌التحصیلان پزشکی شاغل در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان انجام شد.

روش کار: این پژوهش توصیفی-تحلیلی مقطعی در سال ۱۳۹۱ بر روی کلیه فارغ‌التحصیلان پزشکی عمومی (۱۲ نفر) که در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان مشغول گذراندن طرح نیروی انسانی بودند انجام شد که در مجموع ۱۰۳ نفر همکاری نمودند. به منظور گردآوری اطلاعات از پرسشنامه ۵۰ سوالی محقق ساخته برای سنجش مهارت‌ها در سه حیطه فنی، ارتباطی و اخلاق حرفه‌ای که روایی آن توسط متخصصین و پایایی آن با آلفای کرونباخ ۰/۹۵ مورد تایید قرار گرفت، استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آمار SPSS 16 انجام گردید و در بخش آمار توصیفی از جداول و نمودار فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و برای سنجش معناداری از ضریب همبستگی پیرسون و t-test استفاده و سطح معناداری ۰/۰۵ p در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد مهارت پزشکان در هر سه حیطه فنی، ارتباطی، اخلاق حرفه‌ای به تفکیک و به طور کلی خوب می‌باشد. میانگین نمره کسب شده در مهارت های فنی فارغ التحصیلان دانشگاه‌های دولتی برابر ۵۶/۵۷±۷/۹۴ و در فارغ التحصیلان دانشگاه‌های آزاد برابر ۵۹/۴۲±۸/۴۶ بود که این اختلاف از نظر آماری معنادار نبود. بین مهارت‌های فنی، ارتباطی و اخلاقی با دانشگاه محل تحصیل و سابقه کار نیز رابطه معنی داری دیده نشد. بین مهارت های فنی با مهارت های ارتباطی و اخلاقی همبستگی مثبت معنی دار دیده شد ($r=0/63$).

بحث و نتیجه گیری: همانگونه که در آموزش پزشکی مرسوم است می‌بایستی توانایی های هر دانشجو به حد کمال برسد زیرا هرگونه نقضی در هر توانایی می‌تواند به سلامت مردم آسیب برساند. بر اساس نتایج تحقیق با توجه به اینکه میانگین مهارت در هر حیطه به تفکیک و به صورت کلی، در ابتدای سطح خوب می‌باشد لذا ضروری است تا با برنامه ریزی صحیح در برنامه های آموزشی دانشجویان پزشکی، زمینه برای دستیابی به حد عالی و کاملاً مطلوب فراهم گردد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های حرفه‌ای، فارغ التحصیلان، پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان

بحث و نتیجه‌گیری: این فرایند آموزشی به مدت ۹ نیمسال تحصیلی، برای دانشجویان رشته‌های کارشناسی ارشد بیوشیمی، زیست فناوری و میکروبیولوژی، دکترای پزشکی و کارشناسی علوم آزمایشگاهی در حال اجرا است. نتایج بدست آمده از این تحقیق، اگرچه نشان‌دهنده اهمیت این روش آموزشی است ولی در این زمینه مشکلاتی نیز وجود دارد که عمدتاً شامل شکاف دیجیتالی، پهنای کم باندهای مخابراتی و سرعت کم اینترنت است. این مدل آموزشی در جهت تحقق سند ملی تحول آموزش علوم پزشکی کشور انجام شد و در صورت اجرای آن در سایر دروس دانشگاهی امید می‌رود که تغییرات ارزشمندی در نظام آموزشی ایجاد شود.

کلمات کلیدی: بیوشیمی، یادگیری، مدل ASSURE

A1- ۱۸۸۲

بهره‌گیری از رسانه‌های اجتماعی نوین در کتابخانه‌های پزشکی به منظور تسهیل فرآیند انتقال، تبادل و اشاعه اطلاعات بین اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها: ضرورت‌ها و چالش‌ها

محبوبه فرزین یزدی^{*}، عاطفه گل محمدی

دانشگاه یزد

farziny258@gmail.com

مقدمه: یکی از وظایف اصلی کتابداران پزشکی در جهان امروز، تسهیل فرآیند انتقال، تبادل و اشاعه اطلاعات به اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها به منظور ارتقاء دانش پزشکی آنان است، به همین دلیل حضور رسانه‌های اجتماعی و کاربرد آن‌ها در کتابخانه‌های پزشکی قابل بررسی است. هدف پژوهش حاضر تأثیر بررسی رسانه‌های اجتماعی نوین در کتابخانه‌های پزشکی به منظور تسهیل جریان فرآیند اطلاعات در بین ذی‌نفعان این کتابخانه‌ها و معرفی موثرترین و مفیدترین رسانه به منظور افزایش کارایی کتابخانه‌های پزشکی می‌باشد.

روش کار: پژوهش حاضر با بررسی متون و بحث‌های موجود و با نگاه نقادانه انجام شد. بدین صورت که ضمن معرفی رسانه‌های اجتماعی نوین، به بررسی جزئی زندگی دوم (تلفیق هفت رسانه اجتماعی) به عنوان یکی از مظاهر رسانه‌های اجتماعی نوین و مشخص ساختن ویژگی‌های هر یک از عناصر تشکیل دهنده آن و تأثیر و نقش آن‌ها بر خدمات کتابخانه‌ای توسط کتابداران پزشکی پرداخت. بعلاوه نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای پیش روی کتابداران پزشکی به منظور کاربرد این رسانه‌ها در جامعه پزشکی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: رسانه‌های اجتماعی برای جامعه پزشکی در سطح وسیع و کلی ابزار انتقال اطلاعات و ارزش‌ها هستند که حضور آن‌ها در کتابخانه‌های پزشکی باعث افزایش یادگیری ذی‌نفعان این کتابخانه‌ها و ارتقا اطلاعات مورد نیاز آن‌ها می‌شوند. بررسی هشت گروه از رسانه‌های اجتماعی نوین شامل شبکه‌های اجتماعی، وبلاگ‌ها، ویکی‌ها، پادکست‌ها، فرم‌ها، کامیونیتی‌های محتوایی، میکرووبلاگ‌ها، نشان داد که زندگی دوم

تحقیق با توجه به اینکه میانگین مهارت در هر حیطه به تفکیک و به صورت کلی، در ابتدای سطح خوب می‌باشد لذا ضروری است تا با برنامه‌ریزی صحیح در برنامه‌های آموزشی دانشجویان پزشکی، زمینه برای دستیابی به حد عالی و کاملاً مطلوب فراهم گردد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های حرفه‌ای، فارغ التحصیلان، پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان

A1- ۳۶۹

استفاده از مدل آموزشی ASSURE در تدریس بیوشیمی بالینی

هادی انصاری هادی پور^{*}، محمدعلی انصاری هادی پور^۲، امیربهاء‌الدین

سبطلش‌شیرخ^۱، سامان میرعلی یاری^۱، نیره امینی زاده^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی اراک، ۲- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، تهران، ۳- دانشگاه پیام نور

hadyansary@yahoo.com

مقدمه: در سال‌های اخیر روش‌های آموزشی فراگیر محور بسیار مورد توجه قرار گرفته است. استفاده از مدل آموزشی ASSURE در تدریس بیوشیمی، با طراحی سایت بیوشیمی (www.biochem1.blogfa.com) و ارائه مطالب درسی بصورت online، از سال ۱۳۸۸ در گروه بیوشیمی و ژنتیک در دانشگاه علوم پزشکی اراک، آغاز شد.

روش کار: بر طبق مدل آموزشی ASSURE، مراحل ذیل انجام شد:

۱. نیازهای آموزشی فراگیران مشخص گردید.
۲. استانداردها و مواد آموزشی تعیین گردید و در سایت مورد نظر قرار داده شد.
۳. طراحی رایانه‌ای با تکنولوژی‌های برنامه‌نویسی HTML، Java، ASP.NET، VB.NET، script و بانک‌های اطلاعاتی انجام شد.
۴. کلیه نرم‌افزارها در بخش اعضای بیوشیمی (http://www.ansarihp.com) بارگذاری شد.
۵. در بخش اعضا، دانشجویان ثبت نام نموده و مطالب خود را آپلود کرده و به اشتراک گذاشتند

۶. میزان پیشرفت تحصیلی فراگیران با استفاده از آزمونهای متعدد و میزان رضایت آنان، با استفاده از فرم‌های نظر سنجی، بررسی گردید. برای آنالیز نتایج از برنامه‌های Excel و SPSS 20 استفاده شد.

یافته‌ها: در این پروژه، ۹۹ نفر از دانشجویان رشته‌های پزشکی و علوم آزمایشگاهی در دو گروه شاهد (n=۴۶) و تجربی (n=۵۳) شرکت نمودند. بین نمرات پیش آزمون (در ابتدای ترم تحصیلی) و پس آزمون (شامل امتحانات میان ترم و پایان ترم) در هر گروه و پیشرفت تحصیلی گروه تجربی در امتحانات میان ترم و پایان ترم، افزایش معنی‌داری وجود داشت (P<۰/۰۵). همچنین بر اساس فرم‌های نظرسنجی، ۸۶٪ از کاربران معتقد بودند که استفاده از وبلاگ، موجب درک بهتر آنان از علم بیوشیمی شده است و ۷۷٪ اظهار داشتند که آدرس‌های ارائه شده در وبلاگ، موجب هدایت آنان به منابع معتبر و ارزشمند علمی می‌شود.

کامل‌ترین رسانه اجتماعی می‌باشد که تمام مزایای دیگر رسانه‌ها را در بردارد.

بحث و نتیجه‌گیری: زندگی دوم که تلفیقی از هفت رسانه اجتماعی به عنوان کاملترین رسانه تعاملی در جامعه پزشکی می‌تواند مطرح گردد. در حقیقت تشکیل کتابخانه با استفاده از رسانه زندگی دوم می‌تواند نوعی شبیه‌سازی کتابخانه‌های امروزی به معنای واقعی کلمه باشد، زیرا در کتابخانه‌های دیجیتالی امروزی، کاربر خارج از فضای الکترونیکی قرار دارد، اما با حضور این کتابخانه در زندگی دوم، فرد تصور می‌کند خود وارد کتابخانه شده و منابعی را برای مطالعه انتخاب کرده و یا سؤالی را از یک کتابدار واقعی یا پزشکان دیگر نقاط جهان، حاضر در کتابخانه پرسیده است البته نباید فراموش کرد که چالش‌های تشکیل کتابخانه در زندگی دوم همچنان وجود دارد.

کلمات کلیدی: رسانه‌های اجتماعی، کتابداران، کتابخانه، زندگی دوم

۳۶۵- ۸۱

تهیه نرم افزار چندرسانه‌ای کمک آموزشی واحد فراورده های آرایشی و بهداشتی دوره دکتری عمومی داروسازی

فرامرز دوبختی^{*}، زهرا روا، آزاده غفاری

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

fdobakhti@zums.ac.ir

مقدمه: حجم زیاد و پیچیدگی واحدهای درسی در رشته‌های علوم پزشکی در کنار لزوم آموزش در مدت زمان محدود، مجال یادگیری عمیق دروس را به دانشجویان نخواهد داد. فراورده های آرایشی و بهداشتی به عنوان درس دو واحدی نظری از دروس اختصاصی برای دانشجویان دوره داروسازی عمومی بوده که یادگیری و یادآوری آن برای داروسازان بسیار حائز اهمیت می‌باشد. در این پژوهش جهت تسهیل فرایند یادگیری، نرم افزار چند رسانه ای واحد نظری فراورده های آرایشی و بهداشتی تهیه و در اختیار دانشجویان قرار گرفت.

روش کار: در ابتدا از سرفصل‌های مندرج و مصوب در ارتباط با واحد درسی مذکور، اسلاید تهیه گردید. با استفاده از امکانات ضبط صدا و تصویر با دوربین فیلم برداری، از جلسات مختلف درس استاد به صورت جداگانه و در اتاق مخصوص فیلم تهیه شد. منابع و سؤالات به صورت فایل متنی و نیز سایت‌های معتبر اینترنتی مورد استفاده در این درس در فایل‌های ضمیمه قرار داده شد. در نهایت نشانی الکترونی، آدرس پستی و تلفن استاد مربوطه جهت دسترسی دانشجویان در داخل مدیا قرار داده شد سپس بسته آموزشی مذکور به صورت DVD به تعداد مناسب چاپ و در اختیار دانشجویان قرار گرفت. لازم به ذکر است که کلاس‌های حضوری این درس همزمان و به طور معمول برگزار می‌گردید. جمع‌آوری اطلاعات میزان رضایتمندی دانشجویان از این روش تدریس، از طریق توزیع پرسشنامه در پایان هر ترم به صورت سرشماری و از تمام دانشجویان (۷۸ نفر) در طول

سه ترم متوالی انجام گرفت. به این منظور پرسشنامه ای حاوی یک سؤال مبنی بر میزان رضایت و مفید بودن بسته آموزشی بر مبنای مقیاس نگرش سنج ۵ رتبه ای لیکرت از «کاملاً موافقم» تا «کاملاً مخالفم» طراحی گردید.

یافته‌ها: نتایج حاصل از نظرسنجی دانشجویان در سه ترم نشان داد که این روش کمکی در تدریس، بسیار مورد توجه دانشجویان قرار گرفته است (۷۹٪ گزینه کاملاً موافق، ۱۲٪ گزینه موافق، ۷٪ نظری ندارم و ۲٪ مخالف را انتخاب نمودند). بررسی نمرات پایان ترم، نشانگر بهبود معنی‌دار ($P < 0.05$) نمره دانشجویان بعد از اجرای فرایند بود (میانگین نمره ۱۴ قبل از اجرا و ۱۶/۰۵ بعد از اجرای فرایند).

بحث و نتیجه‌گیری: تدریس حضوری همزمان با در دسترس بودن محتویات درس به صورت فایل چند رسانه‌ای، در پیشرفت تحصیلی دانشجویان بسیار موثر می‌باشد.

کلمات کلیدی: فراورده های آرایشی و بهداشتی، فایل مولتی مدیا، پیشرفت تحصیلی، آموزش، دانشجویان داروسازی

۳۹۹- ۸۱

بررسی مقایسه‌ای تاثیر دو روش آموزش به شیوه ارائه بسته آموزشی و سخنرانی بر میزان آگاهی کادر درمان از مخاطرات و ایمنی شغلی

لیلا ساداتی^{*}

دانشگاه علوم پزشکی البرز

l.sadati70@gmail.com

مقدمه: کارکنان بیمارستان‌ها در معرض خطر عوامل آسیب‌زای متعدد زیست شناختی، شیمیایی، فیزیکی و روانی می‌باشند. با توجه به اهمیت سلامت کارکنان بیمارستانی و رعایت ایمنی شغلی، بررسی حاضر به منظور مقایسه تاثیر دو روش آموزشی ارائه بسته آموزشی و سخنرانی بر میزان آگاهی پرستاران در مورد مخاطرات و ایمنی شغلی در یکی از بیمارستان‌های استان البرز طراحی و اجرا شد.

روش کار: طی یک مطالعه نیمه تجربی، ۶۰ نفر از پرسنل شاغل در بخش‌های مختلف بیمارستان البرز بر اساس داشتن معیارهای ورود به مطالعه وارد پژوهش شدند و به صورت تصادفی در دو گروه بسته آموزشی و سخنرانی قرار گرفتند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه بود. به یک گروه از طریق ارائه بسته آموزشی و به گروه دیگر از طریق سخنرانی طی دو جلسه دو ساعته در مورد مخاطرات شغلی و موارد ایمنی هنگام کار آموزش داده شد. ارزیابی آموزش در دو مرحله صورت گرفت. یکی بلافاصله بعد از آموزش و دیگری ۴ هفته پس از آموزش انجام شد. جهت تحلیل داده ها از آزمون نمونه‌های جفت شده و نمونه‌های مستقل استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج مطالعه، اختلاف آماری مشاهده شده در نمرات آگاهی در هر دو گروه، بلافاصله پس از آموزش در مقایسه با قبل از آموزش معنی‌دار بود (برای هر دو گروه $P = 0.001$). یک ماه پس از آموزش، فقط

از آزمون آماری t نیز تفاوت آماری معنی‌داری بین دو گروه مشاهده شد. **بحث و نتیجه‌گیری:** کاربرد ارزشیابی در نظام آموزش پزشکی به دلیل لزوم تربیت نیروی انسانی کارآزموده برای ارائه خدمات بهداشتی و درمانی با کیفیت مطلوب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به اینکه مهم‌ترین هدف ارزشیابی کمک به اساتید در جهت اصلاح و بهبود روش و در نهایت ارتقاء تعلیم است، لذا روش نرم افزار می‌تواند بعنوان ابزار کمکی در زمانی که دسترسی به میکروسکوپ محدود می‌باشد مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، نرم افزار TTQM، میکروسکوپ، لام

۴۷۷ - A1

مقایسه آموزش نقشه مفهومی و شبیه سازی بالینی بر تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان فوریت‌های پزشکی

طیبه خزاعی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

thayebek@yahoo.com

مقدمه: مطالعات نشان داده آموزش‌های اورژانس پیش‌بیمارستانی هم‌خوانی یا کفایت لازم را ندارد و تغییر در محتوا و روش تدریس لازم است. با توجه به اهمیت امدادگران در پیشگیری از حادثه شدن مشکلات و حفظ امنیت بیماران در اولین سطح مراقبتی، هدف مقایسه تأثیر دو روش آموزشی بر تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

روش کار: در یک مطالعه نیمه تجربی تعداد ۴۴ نفر از دانشجویان فوریت‌های پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند با روش سرشماری به صورت تصادفی در دو گروه شبیه‌سازی و نقشه مفهومی قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل دو بخش: خصوصیات دموگرافیک و کارت‌های تصمیم‌گیری بود. جهت اندازه‌گیری کیفیت تصمیمات بالینی از روش Q-sort استفاده شد که تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان را در زمینه ترومای کودکان با سه سناریو (ترومای سر، قفسه سینه و شکم) مورد ارزیابی قرار می‌داد. سناریوها دوازده سؤال و هر سؤال پنج کارت تصمیم‌گیری داشت. نمره‌گذاری کارت‌ها با سیستم نمره‌دهی ویلیامسون بود: (کارت مفید ۴، کارت تسهیل‌گر ۳، کارت نه مفید نه مشکل‌زا ۲، کارت مشکل‌زا ۱ و کارت نامناسب ۰ امتیاز). نمره کل تصمیم‌گیری حداکثر ۴۸ و حداقل صفر امتیاز بود. سناریوهای دو گروه یکسان و تفاوت در مداخله بود. پس از پیش‌آزمون، طی ۳ کارگاه آموزشی مراحل تصمیم‌گیری در گروه شبیه‌سازی روی مانکن و در گروه نقشه مفهومی با ترسیم نقشه مفهومی آموزش داده شد. پس‌آزمون بلافاصله و آزمون یادداری ۱ ماه بعد گرفته شد. اعتبار علمی باپانل گروهی پنج نفر از افراد متخصص طب اورژانس و مدرسین تروما و پایایی با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ تأیید شد. داده‌ها با نرم افزار SPSS و آزمون‌های آماری آنالیز واریانس تکرار شونده و تی مستقل در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ تحلیل شد.

کاهش مشاهده شده در میانگین نمرات آگاهی شرکت‌کنندگان در گروه سخنرانی معنی‌دار بوده است ($P=0/029$) و این کاهش در گروه بسته آموزشی ناچیز بود ($P=0/254$) همچنین میانگین نمرات آگاهی با اینکه بلافاصله پس از آموزش در دو گروه با هم اختلاف آماری معنی‌داری نداشت، ($P=0/191$) یک ماه پس از آموزش نیز در گروه بسته آموزشی به صورت معنی‌داری بالاتر از گروه سخنرانی بود ($P=0/04$).

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج بیان‌گر اثر بخشی هر دو روش آموزشی در ارتقای سطح آگاهی فراگیران بود؛ اما مقایسه میانگین نمرات فراگیران در ارزیابی مرحله دوم حاکی از ماندگاری پایداری آموزش ارائه شده به روش ارائه بسته آموزشی است.

کلمات کلیدی: مخاطرات شغلی، ایمنی شغلی، آگاهی، بسته آموزشی، سخنرانی

۴۴۷ - A1

مقایسه دو روش ارزشیابی با میکروسکوپ و نرم افزار Teaching Templates Quiz Maker در تشخیص لام‌های آزمایشگاهی

نیره نعیمی قصابیان^{۱*}، حمید توکلی قوچانی^۱، رضا قربانپور^۱، سمیه دل رحمی^۲، معصومه طاهرپور^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، دانشکده بهداشت ۲- دانشگاه علوم

پزشکی خراسان شمالی، دانشکده پرستاری اسفراین

naeimi_n@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی یکی از جنبه‌های مهم در فرایندهای آموزشی بوده و این امکان را فراهم می‌سازد تا براساس نتایج آن، نقاط قوت و ضعف آموزش شناسایی شده و با تقویت جنبه‌های مثبت و رفع نارسایی‌ها در ایجاد تحول و اصلاح نظام آموزشی گام‌های مناسبی برداشته شود. در این مطالعه در راستای ارتقای کیفیت آموزشی به مقایسه دو روش تشخیص لام‌های میکروسکوپی با استفاده از نرم‌افزار و روش متداول میکروسکوپ پرداخته شده است.

روش کار: به کلیه دانشجویان کارشناسی ناپیوسته مهندسی بهداشت محیط (۲۰ نفر) که در حال گذراندن واحد آزمایشگاه میکروبیولوژی محیط بودند حدود ۳۰ لام میکروبی، انگلی و جلبکی با توجه به سرفصل درس مربوطه انتخاب و نشان داده شد و سپس جهت ارزشیابی آن‌ها از دو روش تشخیص میکروسکوپی و نرم‌افزار Teaching Templates Quiz Maker استفاده گردید. دانشجویان به صورت تصادفی به دو گروه تقسیم بندی شدند و از یک گروه تشخیص لام‌ها با استفاده از میکروسکوپ و از گروه دیگر تشخیص توسط نرم‌افزار آزمون گرفته شد. دانشجویان از نحوه تشخیص اطلاعی نداشتند.

یافته‌ها: میانگین نمرات حاصله به تفکیک دو روش ارزشیابی میکروسکوپ و نرم‌افزار به ترتیب $7/4 \pm 1/78$ و $7/3 \pm 1/49$ بودند. بر اساس نتایج حاصل

طراحی سیستم مورد استفاده قرار گرفت. در حال حاضر برنامه نویسی سیستم تصمیم یار اتمام یافته و در مرحله پیاده سازی آزمایشی است. نتایج ارزیابی واسطه های کاربری سیستم از نظر کاربرپذیری در ۱۰ حوزه نیلسون در نسخه نهایی لحاظ شده است.

بحث و نتیجه گیری: مطالب آموزشی عمومی در مسائل سلامتی که نیاز به تصمیم گیری بیمار دارند، کافی نبوده و نیاز به سیستم های تعاملی است. این سیستم زنان را در تصمیم گیری آگاهانه برای انتخاب نوع زایمان کمک می کند. تعمیم سیستم به دیگر شرایط بالینی که متأثر از تصمیمات بیماران هستند، امکان پذیر می باشد.

کلمات کلیدی: تصمیم یار، انفورماتیک سلامت، بارداری، زایمان طبیعی، سزارین

A1-510

مقایسه دو روش آموزش الکترونیک و سخنرانی بر آگاهی پرستاران شرکت کننده در دوره آموزش مداوم دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در خصوص اختلالات آب و الکترولیت

تابنده صادقی^{*}، شهین حیدری

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

t.b_sadeghi@yahoo.com

مقدمه: ضرورت استفاده از روش های نوین آموزشی با توجه به تغییرات سریع نیازهای جوامع در دنیای انفورماتیک احساس می شود. این مطالعه با هدف مقایسه دو روش آموزش الکترونیک و سخنرانی بر آگاهی پرستاران شرکت کننده در دوره آموزش مداوم در خصوص اختلالات آب و الکترولیت انجام شد.

روش کار: در این مطالعه نیمه تجربی، ۴۰ نفر پرستاری که جهت شرکت در دوره آموزشی داوطلب شده بودند، نمونه ها به صورت تصادفی به دو گروه سخنرانی و آموزش الکترونیکی تقسیم شدند. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه دو قسمتی شامل مشخصات دموگرافیک و ۲۰ سؤال چهار گزینه ای در مورد آگاهی پرستاران در خصوص اختلالات آب و الکترولیت بود. جمع آوری اطلاعات قبل از شروع جلسه آموزش و ۲ هفته بعد از اتمام جلسه آموزشی صورت گرفت. تجزیه و تحلیل اطلاعات توسط نرم افزار SPSS نسخه ۱۳ انجام شد.

یافته ها: بر اساس نتایج، اکثریت پرستاران در هر دو گروه زن، متأهل، دارای سطح تحصیلات لیسانس، و از لحاظ کلیه مشخصات جمعیت شناختی و میانگین نمرات قبل از آموزش همگن شدند. بعد از آموزش آزمون آماری من ویتنی یو اختلاف آماری معنی دار بین نمرات دو گروه نشان نداد ($P = 0/082$). اما آزمون آماری ویلکاکسون اختلاف نمرات قبل و بعد از آموزش در هر دو گروه را از لحاظ آماری معنا دار نشان بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج حاصل از پژوهش حاضر مشخص کرد اجرای

یافته ها: میانگین نمرات پیش آزمون دانشجویان دو گروه تفاوت آماری معنی داری نشان نداد ($P = 0/539$). تغییرات میانگین و انحراف معیار نمرات تصمیم گیری بالینی در مرحله پیش آزمون، پس آزمون و آزمون یادداری در دو گروه تفاوت معنی دار داشت. همچنین میانگین نمرات پس آزمون با پیش آزمون در گروه نقشه مفهومی ($8/31 \pm 3/99$) نسبت به گروه شبیه سازی بالینی ($9/63 \pm 4/38$) اختلاف آماری معنی دار نداشت ($P = 0/303$ و $t = 1/043$).

بحث و نتیجه گیری: هر دو روش می توانند تصمیم گیری بالینی دانشجویان فوریت های پزشکی را ارتقاء دهند.

کلمات کلیدی: آموزش، نقشه مفهومی، شبیه سازی بالینی، تصمیم گیری بالینی، دانشجویان، فوریت های پزشکی

A1-494

طراحی سیستم تصمیم یار انتخاب نوع زایمان برای زنان باردار

اعظم اصلانی^{*}، فاطمه تارا^۱، لیلیا قالیچی^۲، سعید اسلامی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۲- دانشگاه علوم پزشکی ایران

aslania881@mums.ac.ir

مقدمه: جمهوری اسلامی ایران رتبه دوم زایمان سزارین در جهان را دارد. بیش از نیمی از زایمان های سزارین بنا به درخواست مادران انجام می شود. تصمیم گیری آگاهانه، اطلاع از گزینه های موجود و مزایا و معایب هر یک، در نظر گرفتن ارزش های فردی و آموزش از ویژگی های سیستم تصمیم یار برای بیماران هستند. هدف این مطالعه طراحی سیستم تصمیم یار انتخاب نوع زایمان بود.

روش کار: طراحی سیستم بر مبنای عوامل پیش بینی کننده انتخاب زایمان سزارین (منتج از شواهد موجود) صورت گرفت. سیستم تصمیم یار به صورت یک برنامه کامپیوتری با قابلیت انتشار در محیط وب نوشته شد. زنان باردار با ورود به سیستم برخی اطلاعات لازم از سوابق بهداشتی خود را وارد می نمایند، سپس سیستم وجود عوامل پیش بینی کننده زایمان سزارین را با طرح سؤالاتی از مادر بررسی کرده و نتیجه را اعلام می کرد. سیستم، اطلاعات موجود در سابقه بهداشتی مادر و عوامل دخیل در انتخاب نوع زایمان را در دو ستون مجزا برای زایمان سزارین و طبیعی به نمایش می گذارد تا زنان بتوانند با در نظر گرفتن تمامی جوانب تصمیم گیری نمایند. به منظور آگاهی از مزایا و معایب هر دو نوع زایمان یک مجموعه آموزشی در سیستم تصمیم یار قرار داده شده بود. مطالب آموزشی بر اساس شواهد علمی تهیه شده و به نوعی است که بیمار را در فرایند تصمیم گیری یاری می کند. جهت تحکیم یادگیری از سؤالات چند گزینه ای دارای بازخورد، استفاده شده است.

یافته ها: بیش از ۱۵ عامل مؤثر در انتخاب نوع زایمان شناسایی شد که در

A1- ۵۶۸

فناوری شبیه‌سازی در آموزش بالینی دانشجویان اتاق عمل: تجربه طراحی و ساخت شبیه ساز جراحی آپاندکتومی

مژگان لطفی^{*}، کرم نسیمی، زهرا میرزایی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

mojgan.lotfi@yahoo.com

مقدمه: روش‌های جراحی یکی از دشوارترین حیطه‌های آموزش به شمار می‌روند. دانشجویان جهت یادگیری آناتومی و مدرسیین برای یافتن روش‌هایی که بتواند یادگیری عمقی ایجاد کند تلاش می‌کنند. یکی از ابزارهای حیاتی آموزش مهارت‌های جراحی، مولاژها و مانکن‌های آموزشی هستند. این شبیه سازها به دانشجویان کمک می‌کنند که ضمن مشاهده آناتومی بافت‌ها، خودشان در انجام روش جراحی مورد نظر درگیر شوند. امروزه تحولات چشمگیر در امر روش‌های جراحی از یک سو و توجه ویژه به استفاده از روش‌های مؤثر در ارتقا آموزش مهارت‌های بالینی از جمله شبیه سازی، ساخت و توسعه انواع مختلف تکنولوژی‌های آموزشی در این زمینه را تبدیل به یک صنعت رو به رشد نموده است. با توجه به هزینه بالای مانکن‌های خارجی، نارسایی در ارائه خدمات پس از فروش و هزینه اثر بخش نبودن استفاده از نمونه‌های خارجی برای این گروه از دانشجویان، ساخت مدل‌های جراحی بر اساس طرح‌های درسی دانشجویان این رشته امری ضروری است. نمونه مورد نظر به گونه‌ای طراحی شده است که ضمن کاهش هزینه‌های ساخت، بتوان از یک مولاژ در جلسات مختلف آموزش آزمایشگاهی دروس پایه و پیشنیاز ورود به فیلد جراحی و بر اساس سرفصل و طرح درسی این دانشجویان حد اکثر استفاده آموزشی کسب گردد. این مطالعه با هدف بررسی فناوری شبیه سازی در آموزش بالینی اتاق عمل در قسمت جراحی آپاندکتومی انجام شد.

روش کار: فرایند ساخت نمونه معرفی شده عبارت از مروری برمتون مربوط به شبیه سازی، بررسی شبیه سازهای موجود در این زمینه، بررسی آناتومی بدن در حین آپاندکتومی، مشاهده حداقل ۳۰ مورد اعمال جراحی زنده آپاندکتومی، تدوین مراحل آموزش جراحی آپاندکتومی و کاربرد آموزشی این مراحل در شبیه‌ساز ساخته شده بود. سپس مواد لازم انتخاب و پس از طراحی اولیه و اصلاحات مکرر دو بخش مولاژ (قطعه اصلی و لایه‌های آناتومیک) ساخته شده و روی یک بالشتک سوار گردید. اظهارنامه این شبیه‌ساز برای ثبت اختراع ارسال شده است.

یافته‌ها: در اصل مقاله تصاویر و کاربری شبیه‌ساز آموزش جراحی آپاندکتومی در آموزش دانشجویان اتاق عمل ارائه شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: طراحی بالشتک آموزشی جراحی آپاندکتومی به گونه‌ای است که ساخت آن را بسیار ساده و امکان تهیه آن در یک کارگاه معمولی بدون نیاز به تکنولوژی‌های خاص را فراهم می‌سازد. اکثریت لایه‌های آناتومیک بکار رفته از مواد موجود در کشور با قابلیت بازگشت به طبیعت هستند (آلوده کننده محیط زیست نیست)؛ مواد بکار رفته در تهیه

روش آموزش الکترونیک نتایجی مشابه روش سنتی دارد، لذا پیشنهاد می‌شود برنامه‌های آموزش مداوم با چنین رویکردی اجرا شود.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیک، سخنرانی، پرستاران، آموزش مداوم

A1- ۵۲۶

دیدگاه والدین در مورد استفاده از عکسبرداری با موبایل به عنوان روش تشخیصی جهت حفظ حقوق بیمار در تشخیص پرولاپس رکتوم در کودکان

سید محمد علی رئیس السادات^{*}، جمشید یوسفی، فریبا تبریزیان، آرزو

فرج پور

دانشگاه آزاد اسلامی مشهد

sma_rais@yahoo.com

مقدمه: یکی از موقعیت‌های بالینی چالش برانگیز معاینه کودکان با شکایت پرولاپس رکتوم در برابر جمعیتی از دانشجویان پزشکی است. با استفاده از تکنولوژی روز که ارزان و به آسانی در دسترس همگان است شاید بتوان بر این مشکل فایق آمد. در این پژوهش از عکسبرداری از ناحیه با موبایل توسط والدین به عنوان یک روش قطعی، مورد اطمینان و بدون وارد آمدن استرس و فشار روانی به کودک استفاده شده است.

روش کار: از شهریور ۱۳۸۷ تا شهریور ۱۳۹۰ تعداد ۱۴۲ کودک با مشکل آنوس بیرون‌زده وارد مطالعه شدند. پس از اخذ شرح حال کامل و اطمینان از عدم وجود مشکل حاد و اورژانسی، به دلیل تأثیرات روانی و امتناع کودکان بزرگتر از معاینه رکتوم در حضور دانشجویان از مشاهده و معاینه خودداری شد و پس از توجیه والدین نسبت به موضوع از آن‌ها خواسته شد که از ضایعه بیرون‌زده با موبایل خود عکس گرفته و به درمانگاه بیاورند. اطلاعات دموگرافیک بیماران، عکس‌های گرفته شده و نتایج معاینات بالینی و تست‌های تشخیصی در صورت انجام در پرونده ثبت شد.

یافته‌ها: ۱۲۵ مورد عکسبرداری انجام و به درمانگاه آورده شد که در تمامی موارد پرولاپس رکتوم تأیید شد و پاتولوژی‌های آن شامل ۴۹ مورد تشخیص قطعی پرولاپس رکتوم، ۳۱ مورد هموروئید، ۸ مورد پولیپ رکتال ۱۲ مورد منگوله پوستی بود. در نظر خواهی انجام شده از دانشجویان ۹۴/۶٪ این شیوه تشخیصی را برای آموزش مناسب دانسته و آن را در جهت رعایت اخلاق پزشکی و رعایت حقوق بیمار دانستند. ۹۰/۷٪ از والدین بیماران نیز از این شیوه معاینه ابراز رضایتمندی نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: از منظر اخلاق حرفه‌ای و احترام به شأن و کرامت انسان و عدم تحمیل استرس و ترومای روانی، در صورت مراجعه کودک با شکایت بیرون زدی هنگام دفع و عدم وجود وضعیت حاد و اورژانسی، عکسبرداری با موبایل توسط والدین به جای مشاهده و معاینه انگشتی رکتوم توصیه می‌گردد. گرفتن عکس ضایعه یک روش تشخیصی قطعی و قابل اعتماد در پرولاپس رکتوم است.

کلمات کلیدی: پرولاپس رکتوم، روش تشخیصی، عکسبرداری با موبایل

بحث و نتیجه گیری: یافته‌ها نشان داد دانشجویان آشنایی مطلوبی با مهارت‌های فناوری اطلاعات داشتند ولی برنامه‌ریزی به منظور آموزش مهارت‌های رایانه‌ای و استفاده از نرم‌افزارهای مدیریت مانند مدیریت منابع توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی ضروری است.

کلمات کلیدی: سواد رایانه ای، سواد اطلاعاتی، دانشجویان علوم پزشکی، مفاهیم رایانه

A1-1024

دیدگاه اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر نسبت به بکارگیری نظام آموزش مجازی

ثریا زحمت کش^{*}، کامران میرزایی، رسول عباسی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

zahmatkeshs2004@yahoo.com

مقدمه: سیستم آموزش مجازی با بکارگیری ابزار متنوع و فن‌آوری پیشرفته سعی در بهبود یادگیری دارد. این روش آموزشی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر موضوعی نوپا است. این پژوهش با هدف بررسی نگرش اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر نسبت به آموزش مجازی انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی بصورت مقطعی، کلیه اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر به روش سر شماری آسان مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته بود. داده‌ها پس از جمع‌آوری با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 16 تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: بیشتر شرکت‌کنندگان استادیار بودند (۵۶/۹٪). در خصوص نگرش اعضای هیأت علمی به تدریس از طریق نظام آموزش مجازی، یافته‌ها نشان داد که ۲۴/۱٪ نگرش کاملاً مثبت و ۷۴/۱٪ نمونه‌ها نگرش مثبت و ۱/۹٪ نگرش منفی داشتند. همچنین ۷۴/۳٪ تمایل زیاد خود را جهت آماده نمودن دروس به شیوه الکترونیکی بیان نمودند و ۸۳/۱٪ مایل بودند که در کارگاه‌های آموزشی تدوین محتوای الکترونیکی شرکت نمایند. تحلیل آماری تفاوت معنی‌داری از نظر سن، جنسیت و رتبه علمی با نحوه نگرش نسبت به تدریس مجازی نشان نداد. لیکن رابطه آماری معنی‌داری بین سابقه تدریس و تمایل به اجرای برنامه آموزشی به روش مجازی مشاهده شد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نگرش مثبت اعضای هیأت علمی به تدریس از طریق آموزش مجازی، از این لحاظ زمینه جهت طراحی و حرکت به سمت اجرای نظام آموزش مجازی در آموزش‌های رسمی دانشجویان آماده است، لذا پیشنهاد می‌گردد اقدامات لازم در این مورد صورت گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش مجازی، یادگیری، استاد، آموزش الکترونیکی، اعضای هیأت علمی

سکوم نیز برای بدن غیر مضر بوده و بر خلاف لاتکس موجود در نمونه‌های خارجی حساسیت ایجاد نمی‌کند. همچنین ضامنم بکار رفته در بالشتک به گونه‌ای است که با تهیه یک نمونه تقریباً تمامی پروسیجرهای اولیه برای آموزش دانشجویان اتاق عمل را می‌توان بر اساس سرفصل درسی ایشان آموزش داد و لذا هزینه اثر بخشی آن نسبت به نمونه‌های وارداتی بالاتر است.

کلمات کلیدی: آموزش علوم پزشکی، شبیه سازی، آپاندکتومی، دانشجویان اتاق عمل

A1-715

بررسی میزان استفاده از پایگاه‌ها و میزان آشنایی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد با مفاهیم و نرم افزارهای رایانه‌ای

مهديه ممیزی^{*}، حسین فلاح زاده، محمد ممیزی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mahdieh_momayyezi@yahoo.com

مقدمه: با توسعه سریع فناوری اطلاعات و ارتباطات و گسترش روزافزون منابع اطلاعاتی الکترونیک، مهارت سواد رایانه‌ای و اطلاعاتی به امری قابل توجه در دانشجویان تبدیل شده است. مطالعه حاضر با هدف بررسی سواد اطلاعاتی و رایانه‌ای دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شده است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی است که در سال تحصیلی ۱۳۹۱ انجام شد. جمعیت مورد مطالعه شامل ۱۲۰ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌ای محقق ساخته بود که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود. داده‌ها با روش‌های آمار توصیفی در نرم افزار SPSS 16 تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعه نشان داد که ۸۳/۳٪ از دانشجویان، دوره‌های آموزشی رایانه را گذرانده بودند و ۳۸/۳٪ از آنها دارای مدرک بین‌المللی کامپیوتر و ۱۰٪ دوره‌های فنی و حرفه‌ای، ۲۱/۷٪ دوره‌های دانشگاهی را گذرانده بودند. میزان استفاده از کامپیوتر در ۴۲/۳٪ از دانشجویان ۱-۲ ساعت در روز، ۴۵٪ بیش از ۲ ساعت و ۱۱/۷٪ کمتر از ۱ ساعت بود. ۴۰٪ بین ۱-۲ ساعت و ۲۵٪ بیش از ۲ ساعت در روز از اینترنت استفاده می‌کردند. تمام دانشجویان دارای پست الکترونیک بودند و ۴۱/۷٪ روزانه آن را چک می‌کردند. ۸۶/۷٪ با Google scholar، ۶۰٪ با پایگاه INLM و ۳۱/۷٪ با پایگاه اطلاعاتی Medline آشنایی داشتند. یافته‌ها نشان داد بیشترین دریافت مقاله ابتدا از Google scholar و سپس از Medline بود. میزان آشنایی دانشجویان با موتورهای جستجو در اینترنت ۸۵٪ و عملگرهای جستجو ۸۱/۷٪ بود و کمترین میزان آشنایی مربوط به استفاده از Mesh در پایگاه Medline بود. در میان نرم افزارهای Microsoft Office بیشترین آشنایی مربوط به مهارت Power Point و کمترین مهارت مربوط به Access بود. کمترین میزان آشنایی مربوط به دو نرم افزار Outlook و Endnote بود.

A1-1236

بررسی نقش فناوری‌های سیار (MWT) در کیفیت آموزش

نقش فناوری‌های جدید در کیفیت آموزش

سمیرا شهابی

دانشگاه علوم پزشکی همدان

shahabi.samira@yahoo.com

تکنولوژی‌های مورد نیاز و همچنین بررسی و رفع موانع موجود فنی و اجتماعی- فرهنگی و استقرار آن در کنار آموزش سنتی و آموزش الکترونیک می‌باشد.

کلمات کلیدی: آموزش، یادگیری، فناوری، MWT، تلفن همراه، فناوری‌های آموزشی

A1-1565

مقایسه نتایج دو روش برگزاری آزمون آسکی به صورت تک بخش با کلیه بخش‌ها در دانشگاه علوم پزشکی

چهرم

عاطفه کرم‌زاده چهرمی^{*}، راضیه زاهدی، عباس احمدی و سمه جانی، مریم صباغی

دانشگاه علوم پزشکی چهرم

a.k_8665@ymail.com

مقدمه: ارزیابی بالینی به عنوان یکی از ارکان مهم آموزش، باید بتواند شایستگی و توانمندی دانشجویان پزشکی را اندازه‌گیری کند. آزمون آسکی (OSCE: Objective Structured Clinical Evaluation) به عنوان یکی از بهترین روش‌های مؤثر ارزشیابی، بازنمودی واقعی از شرایط بالینی و جایگزین مناسب برای روش سنتی و روشی کاملاً معتبر، اثبات و عملی بوده که قادر به ارزیابی مهارت‌های پایه و اساسی فراگیر در رده‌های تخصصی می‌باشد و ضمن ارزیابی تحقق آموزش می‌تواند مشوق دانشجویان، مدرس و آیین مشکلات و نقص‌ها باشد. این مطالعه با هدف مقایسه نتایج برگزاری آزمون بصورت تک بخش و کلیه بخش‌ها و سنجش مزایا، اشکالات، میزان کارایی برنامه و تحقق اهداف هر یک از دوره‌ها انجام شد.

روش کار: مطالعه نیمه تجربی حاضر در طی سال‌های ۹۲-۱۳۸۸ بر روی ۶۰ نفر از دانشجویان پزشکی مقطع اینترنی (۱۵ نفر ورودی ۸۱ در آزمون سال ۱۳۸۸ و ۴۵ نفر از دانشجویان ورودی ۸۵ در آزمون سال ۱۳۹۲) صورت پذیرفت. آزمون سال ۸۸ شامل ۱۱ ایستگاه ۱۵ دقیقه‌ای بخش جراحی و آزمون سال ۹۲ کلیه بخش‌های اطفال، زنان، داخلی، جراحی و بهداشت و شامل ۱۱ ایستگاه ۵ دقیقه‌ای بود. در هر ایستگاه ارزیابان محتجن به تکمیل چک لیست‌های از پیش طراحی شده پرداختند. در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS 20 مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده نشان داد، میانگین نمره آزمون آسکی در سال ۸۸، $84/7 \pm 3/8$ و در سال ۹۲، $61/1 \pm 8/7$ بوده است که بین آن‌ها از نظر آماری اختلاف معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/01$). همچنین در نمره آزمون آسکی ۹۲ با توجه به اینکه در ۴ گروه از دانشجویان برگزار شده بوده، اختلاف نمره بین چهار گروه نیز مورد آزمون قرار گرفت، ولی اختلاف معنی‌داری بین نمرات گروه‌ها مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد اگر آزمون آسکی در پایان هر بخش برگزار گردد نتایج بهتر و معتبرتری نسبت به برگزاری آزمون کلیه بخش‌ها به صورت همزمان خواهد داشت و دانشجویان تجربه و

مقدمه: در سال‌های اخیر با ظهور فناوری‌های جدید مانند چندرسانه‌ای‌ها، فرارسانه‌ها، ارتباطات از راه دور و موبایل، یادگیری و آموزش دستخوش تغییرات اساسی شده است. فناوری سیار یکی از نمودهای فناوری ارتباطی است که مانند سایر فناوری‌های ارتباطی به حوزه آموزش و یادگیری در علوم مختلف و از جمله علوم پزشکی راه یافته و به عنوان آموزش سیار مطرح است. این مطالعه با هدف بررسی نقش فناوری‌های سیار در کیفیت آموزش انجام شد.

روش کار: این مطالعه به شیوه مروری، به بررسی مفهوم یادگیری و آموزش سیار، ویژگی‌ها، سیر تکوینی فناوری سیار، استانداردها، استانداردها، تکنولوژی‌ها، نظریه‌ها، اهداف و چشم اندازهای فناوری سیار می‌پردازد.

یافته‌ها: از نظر محققین و متخصصین آموزشی، فناوری سیار آموزش را به صورت شخصی و خصوصی در دسترس فراگیر قرار می‌دهد، قابل حمل بودن آن امکان استفاده را در هر مکانی به وجود می‌آورد، اجازه دسترسی به یادگیری برای کسانی که در مناطق دور افتاده و پراکنده هستند می‌دهد، این امکان را می‌دهد تا داده‌های موجود ثبت شده و فرایند یادگیری در هر موقعیت امکان پذیر باشد، امکان تشکیل گروه‌های فراگیر محور جهت تبادل اطلاعات را میسر نموده و بهبود یادگیری فعال و تلفیق محتوای مختلف یادگیری در یکدیگر را ممکن می‌سازد. علاوه بر آن در فناوری سیار موانعی شامل عدم دسترسی فراگیران به دستگاه‌های مناسب، عدم اتصال به اینترنت، محدودیت حافظه تلفن همراه، عدم آنتن‌دهی در بعضی مناطق، محدودیت آموزش سیار در تکنیک‌های عملی، چالش‌های فرهنگی و اجتماعی عدم آگاهی از مزایای آموزش سیار، نبود متخصص کافی در آموزش نوین، نیاز به خودرهبی در کاربران ۴- ترس از تکنولوژی‌های جدید، چگونگی ارزشیابی یادگیری و نبودن یک چارچوب مناسب یا جدول زمانی برای ارائه یادگیری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: دسترسی و تسلط بر فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی نظیر فناوری‌های سیار به منظور بهره‌گیری از آن در امر آموزش، یکی از مؤلفه‌های اساسی قدرت و توانمندی‌های نظام آموزشی محسوب می‌شود. از طرفی با توجه به سرعت فزاینده تولید علم و توسعه وسایل ارتباطاتی همچون تلفن همراه، فراهم ساختن بستر و زمینه استفاده از این فن آوری در امر آموزش به منظور کمک به بهبود کیفیت تدریس و یادگیری، از مباحث مهم و جدید محسوب می‌شود. با توجه به محدودیت‌ها و موانع موجود در راه اجرای این روش آموزشی، بررسی‌ها نشان می‌دهد توسعه استفاده از فناوری سیار در امر آموزش نیازمند توجه به منابع و

مناسب ترین و بهینه ترین فناوری‌ها برای استفاده در کتابخانه‌های پزشکی امروزی می‌باشد.

کلمات کلیدی: فناوری‌های اطلاعاتی، کتابخانه‌های پزشکی، فناوری شناسایی از طریق فرکانس رادیویی

A1-609

آداب و وظایف اساتید نسبت به دانشجویان در آموزه‌های دینی و قرآن کریم

محمدرضا حاجی آبادی*

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

hhagiabadi43@yahoo.com

مقدمه: قرآن کریم برای تعلیم و تعلم ارزش فراوانی قائل شده است و پیامبر اسلام (ص) نیز فرموده اند معلمی شغل انبیاء است. به فرموده مقام معظم رهبری، اساتید، فرماندهان جنگ نرم در دانشگاه‌ها هستند و مسئولیت آنان در تربیت دانشجویان بسیار خطیر و سنگین است و بر همین اساس از منظر قرآن و ائمه اطهار بر وظایف اساتید نسبت به دانشجویان بسیار تأکید شده است. لذا آگاهی اساتید دانشگاه‌ها نسبت به این وظایف و انتقال آن به دانشجویان در عمل بسیار مهم است. این مقاله به بررسی آداب و وظایف اساتید نسبت به دانشجویان از دیدگاه قرآن و ائمه اطهار پرداخته است.

روش کار: برای تعیین آداب و وظایف اساتید نسبت به دانشجویان پرسشنامه محقق ساخته بر اساس مقیاس لیکرت شامل آداب و وظایف اساتید از نظر آموزه های دینی تهیه گردید. روایی و پایایی آن توسط چند نفر از اعضای هیئت علمی تأیید گردید. تعداد ۱۵۰ نفر از دانشجویان پیراپزشکی آنرا تکمیل نموده اند که پس از جمع‌آوری داده‌ها با نرم افزار spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: تعداد ۱۵۰ نفر از دانشجویان پیراپزشکی پرسشنامه را تکمیل کرده اند که از این تعداد ۶۲ نفر مرد و ۸۸ نفر زن بودند. نتایج نشان داد دانشجویان آداب و وظایف اساتید را نسبت به دانشجویان شامل ایجاد خلوص نیت در دانشجویان، ایجاد شوق و دل بستگی به علم و دانش و همچنین فروتنی و نرمش استاد نسبت به دانشجویان در سطح عالی و شاخص هایی مثل تفقد از احوال دانشجو، اطلاع از نام و مشخصات او، القاء مطالب علمی در خور استعداد دانشجویان و کوشش در ترقیب مطالب به ذهن دانشجویان و طرح مسائل دقیق و پرسش کردن از دانشجو و احترام به شخصیت وی را خوب و شاخص هایی مثل رعایت نوبت دانشجویان در مراجعه به استاد، ارشاد و معرفی دانشجو به استاد شایسته و آماده ساختن و معرفی افراد لایق برای جامعه را متوسط و تحقیر دانشجویان از سوی استاد، رعایت مساوات در الثفات و محبت به دانشجویان را ضعیف توصیف نموده اند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به تاکید دین مبین اسلام و قرآن کریم به تزکیه، تعلیم و تعلم پیشنهاد می‌گردد در دروس اخلاق پزشکی این مطالب

مهارت بیشتری در انجام آزمون کسب خواهند کرد و موفق تر خواهند بود. لذا باتوجه به مصوبه وزارت بهداشت در اجباری کردن برگزاری آزمون در زمان فراغت تحصیل دانشجویان پزشکی ضروری است نتایج آزمون در هر دوره مورد بررسی و مقایسه دقیق نتایج با دوره‌های قبل قرار گیرد تا با رفع نواقص آن به هدف نهایی آزمون که ارزیابی صحیح، دقیق و عادلانه عملکرد بالینی دانشجویان است نائل شویم.

کلمات کلیدی: ارزیابی بالینی، آزمون آسکی، دانشجویان پزشکی، آموزش پزشکی

A1-1881

بررسی نقش فناوری‌های مختلف در کیفیت آموزش و ارائه خدمات به ذی‌نفعان کتابخانه‌های پزشکی کشور

محبوبه فرزین یزدی^۱، عاطفه گل محمدی

دانشگاه یزد

farziny258@gmail.com

مقدمه: استفاده از فناوری‌های متنوع در کتابخانه‌ها جهت ارائه خدمات به کاربران روز به روز در حال افزایش است. پژوهش حاضر سعی دارد تا با استفاده از تقسیم‌بندی گورمن به بررسی استفاده از فناوری‌های گوناگون در کتابخانه‌های پزشکی از گذشته تا به امروز بپردازد.

روش کار: بر این اساس، پژوهشگر در هر مرحله از تقسیم بندی گورمن با مرور و بررسی انتقادی منابع مختلف، به معرفی انواع فناوری ها در کتابخانه های پزشکی می‌پردازد و مزایا و معایب استفاده از این فناوری‌ها را در کتابخانه های پزشکی شرح می دهد. سپس با در نظر گرفتن نکات قوت و ضعف هر کدام از فناوری‌های مورد بررسی، به معرفی مفیدترین فناوری برای ارتقا کیفیت خدمات کتابخانه ای و افزایش رضایت اعضای هیات علمی و دانشجویان دانشگاه های پزشکی در بهره گیری از خدمات کتابخانه برای رفع نیاز اطلاعاتی آن‌ها پرداخت.

یافته‌ها: کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی از جمله کتابخانه‌های پزشکی مانند عرصه‌های دیگر همواره تحت تاثیر دگرگونی‌ها و تحولات ناشی از فناوری‌های نوین بوده‌اند. از این رو در سال های اخیر، مدیران کتابخانه ها کوشیده اند فعالیت ها و روش‌های ارائه خدمات خود را با توجه به این فناوری‌ها مورد بازنگری قرار دهند. در صورتی که این فناوری‌ها بتوانند نیازهای اطلاعاتی بیشتری از کاربران را در کمترین زمان و به بهترین نحو در کتابخانه برطرف نمایند، آنگاه می توان گفت که آن فناوری‌ها نسبت به دیگر فناوری‌های مورد استفاده از قابلیت بالاتری برخوردار هستند.

بحث و نتیجه‌گیری: در میان انواع فناوری‌های گوناگون که تاکنون به کتابخانه‌ها راه یافته‌اند، فناوری شناسایی از طریق فرکانس رادیویی به دلیل صرفه جویی در زمان اعضای هیات علمی و دانشجویان کتابخانه‌های پزشکی و ارائه خدمات کتابخانه‌ای به صورت خودکار بدون محدودیت در زمان و مکان و تعامل بیشتر بین کتابداران و کاربران به عنوان یکی از

فرصت های یادگیری برای دانشجو و تامین ایمنی، امنیت و رفاه وی فراهم نماید. " بود و چالش برانگیزترین کد اخلاقی در حیطه آموزش دانشجویان (۶۹/۷ درصد) کد "ارائه کننده خدمات سلامت باروری موظف است در حین آموزش دانشجو حقوق انسانی و سلامت باروری مددجو را در اولویت قرار داده و در تصحیح نگرش های نادرست وی در این حیطه تلاش نماید." تعیین شد.

بحث و نتیجه گیری: نظر به افزایش روز افزون تخلفات حرفه‌ای در رشته‌های علوم پزشکی در دنیا و از جمله ایران پیوند علم اخلاق به عنوان یک دانش میان رشته‌ای با علوم پزشکی و یادگیری اخلاق حرفه‌ای توسط دانشجویان ضرورتی اجتناب ناپذیر است که طراحی و آموزش کدهای اخلاق حرفه‌ای می تواند این اهداف را در آموزش پزشکی میسر سازد. **کلمات کلیدی:** کدهای اخلاق حرفه‌ای، سلامت باروری، دانشجو، آموزش

A1- ۸۵۴

معیار انتخاب اساتید راهنما از دیدگاه دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی

لیلا بذرافکن*، جواد کجوری، کریم عباسی، پریسا نبیئی، مرضیه ده

بزرگیان

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bazrafkanl@sums.ac.ir

مقدمه: یکی از مهم‌ترین تصمیماتی که دانشجو در آغاز کار پژوهش پایان نامه خود اتخاذ می‌کند، انتخاب استاد راهنما است. پیامدهای این انتخاب و هم چنین چگونگی روابط دانشجو و استاد راهنما می‌تواند در نتیجه پژوهش دانشجو و پژوهش‌های آتی او تأثیرگذار باشد. مطالعه حاضر به منظور بررسی معیارهای انتخاب اساتید راهنما از دیدگاه دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی انجام شده است.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی- تحلیلی با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی ۲۴۵ دانشجو از دانشکده‌های پزشکی و دندانپزشکی انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات یک پرسشنامه محقق ساخته بود که شامل اطلاعات دموگرافیک و آموزشی دانشجویان و سوال در مقیاس لیکرت پیرامون معیارهای انتخاب استاد راهنما بود. روایی پرسشنامه را با استفاده از نظر کارشناسان آموزشی مورد تأیید و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (۰/۸۴) به دست آمده بود. داده‌ها در نرم افزار آماری SPSS19 با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آزمون‌های t-test، آنالیز واریانس و همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: از تعداد ۲۰۰ نفر، ۱۴۵ نفر (۸۱٪) دختر و بقیه پسر و میانگین سن ۲۲±۱/۸ سال بود. از بین ۳۹ عامل مورد مطالعه، به ترتیب سه عامل: تخصص استاد در حوزه مورد نظر (۹۳/۳٪)، رفتار استاد با دانشجویان (۸۸/۱٪) و احساس مسئولیت مطلوب استاد (۸۷/۲٪) با اهمیت‌ترین و سه عامل: شهرت استاد (۱۹/۶٪)، مرتبه علمی استاد (مربی، استادیار، دانشیار و

به دانشجویان که آینده سازان کشور هستند آموخته شود و همچنین در دوره‌های هم اندیشی اساتید و طرح ضیافت اندیشه و کارگاه‌های اخلاق پزشکی وظایف اساتید نسبت به دانشجویان تبیین شود. **کلمات کلیدی:** آداب و وظایف، اساتید، آموزه های دینی

A1- ۶۷۴

طراحی و ارزیابی کدهای اخلاق حرفه‌ای در حیطه آموزش دانشجویان از دیدگاه ارائه کنندگان خدمات سلامت باروری مراکز بهداشتی درمانی شهر یزد

تهمینه فرج خدا^۱، رباب لطیف نژاد رودسری^۲، محمود عباسی^۳
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی^۱، دانشگاه علوم پزشکی مشهد^۲،
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی^۳

farajkhoda_t@yahoo.com

مقدمه: اخلاق، علمی میان رشته‌ای است که در همه علوم کاربرد دارد. کسب صلاحیت حرفه‌ای و اخلاقی دانشجویان که از مهم‌ترین ارکان آموزش پزشکی هستند از اهداف فدراسیون جهانی آموزش پزشکی محسوب می‌شود. دانشجویان باید اصول ارتباط با مددجو و قوانین حرفه‌ای را فراگیرند. کدهای اخلاق حرفه‌ای راهنمای نظام مندی هستند که برای تبیین وظایف و مسئولیت های حرفه‌ای و کاهش خطاها طراحی شده‌اند. با توجه به عدم وجود کد اخلاق حرفه‌ای مصوب در ایران برای حرف مختلف پزشکی از جمله ارائه کنندگان خدمات سلامت باروری، این مطالعه با هدف طراحی و ارزیابی کدهای اخلاق حرفه‌ای در حیطه آموزش دانشجویان از دیدگاه ارائه کنندگان خدمات سلامت باروری انجام شد.

روش کار: نوع مطالعه اکتشافی (ترکیبی متوالی) بود که بین سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۰ در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شد. در مرحله اول طی انجام سه دور مطالعه دلفی با نمونه‌گیری هدفمند و با شرکت ۴۵ نفر از متخصصین در رشته‌های مرتبط، کدهای اخلاق حرفه‌ای ارائه کنندگان خدمات سلامت باروری طراحی گردید. دور اول دلفی با ارسال سؤالات باز پاسخ از طریق پست الکترونیکی انجام شد و تحلیل داده‌ها با تحلیل محتوای کیفی (تأیید استحکام مطالعه با استفاده از بازنگری ناظرین) صورت گرفت. سپس در دور دوم روایی صوری و محتوا (CVI=۰/۹۴) محاسبه شد و در دور سوم اجماع (۰/۹۴) حاصل گردید. پس از محاسبه پایایی (r=۰/۸۵) در مرحله کمی مطالعه، کدهای اخلاقی از دیدگاه ۳۰۰ نفر از پزشکان، ماماها و کارشناسان بهداشت در مراکز بهداشتی یزد از طریق خود گزارش دهی در حیطه آموزش دانشجو با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: کدهای اخلاقی طراحی شده شامل سه طبقه اصلی ارتباطات، آموزش و پژوهش بودند. ارزیابی کدهای اخلاقی نشان داد مهم ترین کد اخلاقی در حیطه آموزش دانشجویان (۶۷/۳ درصد) کد "ارائه کننده خدمات سلامت باروری موظف است برنامه آموزشی دانشجو را تکمیل و فضای مناسب آموزشی را با توجه به امکانات در دسترس به منظور ایجاد

استاد (۲۷/۷٪) و رفتار استاد نسبت به همکاران (۲۸/۵٪) کم اهمیت‌ترین عوامل تأثیرگذار بر انتخاب استاد راهنما توسط دانشجویان بود.

بحث و نتیجه گیری: نظارت مؤثر بر راهنمایی پایان نامه یک فرایند پیچیده چند عاملی است. بنابراین شایسته است تا در نظام آموزشی به موضوع توانمندی استاد راهنما و ارتباط او با دانشجو توجه ویژه شود تا در جهت ارتقاء آموزش علوم پزشکی گام برداریم.

کلمات کلیدی: اساتید راهنما، دانشجویان پزشکی، دانشجویان دندانپزشکی، پایان نامه

A1-892

تعیین سطح اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲

آزاده عازمیان*، نیلوفر معتمد، سارا دخش

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

aazemian@yahoo.com

مقدمه: اجتماعی شدن حرفه‌ای فرایندی است که در آن افراد استانداردهای اخلاقی حرفه خود را به عنوان بخشی از تصویر ذهنی از خود کسب و در درونی می‌سازد و از این طریق می‌توانند علایق مورد نیاز خود را جهت ایفای نقش های حرفه ای بدست آورند. این مطالعه با هدف بررسی سطح اجتماعی شدن حرفه ای دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲ انجام گرفت.

روش کار: این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۲ با استفاده از پرسشنامه "اجتماعی شدن حرفه ای" در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد. در این مطالعه نمره پرسشنامه از ۴۸ تا ۳۳۶ در پرستاری و از ۴۲ تا ۲۹۴ در پزشکی متغیر است. در این پژوهش ۲۶ دانشجوی پرستاری کارورز و ۲۳ کارورز پزشکی به روش سرشماری شرکت نمودند. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: ۴۷/۸٪ دانشجویان پزشکی در دوران تحصیل الگو مناسب داشتند در صورتی که ۸۴/۶٪ از دانشجویان پرستاری اظهار داشتند در دوران تحصیل الگوی مناسب نداشتند ۶۰/۹٪ از دانشجویان پزشکی الگوی مناسب حرفه‌ای خود را اساتید بالینی می‌دانستند در صورتی که ۹۲/۳٪ از دانشجویان پرستاری پرسنل بیمارستان را به عنوان الگوی مناسب خود می‌دانستند. ۷۳/۹٪ از دانشجویان پزشکی تصویری که از حرفه در ذهن داشتند را با واقعیت‌های موجود در حرفه منطبق می‌دیدند در صورتی که ۸۴/۶٪ از کارورزان تصویر ذهنی خود را مطابق با واقعیت‌های موجود در حرفه نمی‌دانستند. ۴۳/۵٪ از کارورزان پزشکی علت انتخاب رشته خود را علاقه و ۵۰٪ از دانشجویان پرستاری علت این انتخاب را توصیه دوستان ذکر کردند. میانگین نمره حرفه‌ای شدن دانشجویان پزشکی و پرستاری به ترتیب $31/1 \pm 26/7$ ، $29/8 \pm 23/4$ بود.

بحث و نتیجه گیری: سطح اجتماعی شدن در هر دو رشته پرستاری و پزشکی در حد قابل قبول می‌باشد، ولی با توجه به اهمیت رشته پزشکی و پرستاری در

ارائه خدمات نظام سلامت توجه بیشتر در این مقوله ضروری به نظر می‌رسد.
کلمات کلیدی: اجتماعی شدن حرفه‌ای، اجتماعی شدن، دانشجوی پرستاری، دانشجوی پزشکی

A1-995

بررسی نگرش محققان نسبت به سرقت ادبی

امیر پاکپور حاجی آقا*، معصومه ضیائیه

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

pakpour_amir@yahoo.com

مقدمه: با ظهور فناوری‌های اطلاعاتی به ویژه اینترنت، پدیده دستبرد علمی-آگاهانه یا ناآگاهانه- رو به افزایش است. از آنجا که بسیاری از دستبردهای ادبی ناآگاهانه و به دلیل آشنا نبودن با مصداق‌ها و تعریف‌های آن روی می‌دهد، این موضوع می‌تواند تبعاتی را برای محققان به همراه داشته باشد.
روش کار: ۲۵۷ محقق از دو دانشگاه علوم پزشکی در این مطالعه واجد شرایط شرکت در مطالعه بودند. معیارهای ورود به مطالعه، داشتن تحصیلات حداقل کارشناسی ارشد و داشتن دو مقاله به زبان انگلیسی بود. از ۲۵۷ محقق، ۳۷ نفر آنها تمایلی به شرکت در مطالعه نداشتند. پرسشنامه ای حاوی سؤالات نگرشی و عملکردی نسبت به سرقت ادبی توسط شرکت کنندگان تکمیل گردید.

یافته ها: به طور کلی محققان موضوع سرقت ادبی را یک موضوع مهم و نگران کننده می‌دانستند. اغلب آنها بیان کردند که به منظور پذیرش پیشنهاد همکاری حتما محتوی مورد نظر را از لحاظ سرقت ادبی بررسی می‌کنند (۶۷ درصد). افرادی که علاقمند به بررسی محتوی مورد نظر از لحاظ سرقت ادبی نبودند، علت اصلی این کار را وقت‌گیر بودن فرایند بررسی می‌دانستند (۹۲ درصد). بیشترین سرقت ادبی گزارش شده کپی کردن مستقیم از یک منبع الکترونیکی بود. اغلب محققان روش بررسی محتوی مورد نظر را از لحاظ سرقت ادبی به صورت چشمی اعلام کردند. با این حال تعداد کمی از آنها اظهار داشتند که از نرم افزارهای موجود جهت کشف سرقت ادبی استفاده می‌کنند.

بحث و نتیجه گیری: تحریف، دستکاری عمدی مواد، تجهیزات و فرایندهای پژوهش و یا تغییر یا حذف عمدی داده‌ها و نتایج و آرایه سوگیرانه گزارش پژوهش و یا تفسیر غلط هدفدار شواهد و مدارک، داده‌ها، یافته‌ها، نتیجه‌گیری و یا پیام علمی، با دادن اعتبار غلط به دانشمند دیگر می‌توانند بر توسعه علم اثر گذار باشند. به منظور کاهش سرقت ادبی مداخلات آموزشی بر روی محققان می‌تواند مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: سرقت ادبی، نگرش، رفتار، پژوهش، مقاله نویسی

A1-1000

بررسی تعهدات حرفه‌ای پزشکی از دیدگان دانشجویان

پزشکی و عوامل مرتبط با آن

امیر پاکپور حاجی آقا*، معصومه ضیائیه

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

pakpour_amir@yahoo.com

از آن پیروی می‌کنند. شناخت ویژگی‌ها و شاخص‌هایی که دانشجویان از آنها برای انتخاب الگوهای خود استفاده می‌کنند، می‌تواند به عنوان یک شاخص در ارزیابی مدرسین قرار گیرد و خصوصیات رفتاری مدرسین را ارتقا بخشد. بر این اساس هدف پژوهش حاضر تعیین خصوصیات رفتاری و علمی الگوهای حرفه‌ای مدرسین پزشکی از دیدگاه دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی کرمان می‌باشد.

روش کار: این پژوهش از نوع مقطعی است که در نیمسال تحصیلی اول و دوم ۹۰-۹۱ در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان اجرا شده است. جامعه این پژوهش تمامی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان می‌باشند که در زمان اجرای پژوهش بصورت اینترنتی (کارورز) در بیمارستان‌های تابعه دانشگاه علوم پزشکی کرمان حضور داشته‌اند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای بود که روایی و پایایی آن تایید شده بود. این پرسشنامه متشکل از اطلاعات دموگرافیک پاسخ دهنده، ۱۶ سوال در مورد ویژگی‌های الگوهای مثبت با مقیاس تا +۱۰ و ۱۶ سوال در مورد ویژگی‌های الگوهای منفی با مقیاس ۰ تا -۱۰ بود.

یافته‌ها: در مجموع ۸۹ نفر از دانشجویان پرسشنامه‌های مورد نظر را تکمیل کردند. ۲۲۲ الگوی مثبت و ۱۹۳ الگوی منفی توسط دانشجویان معرفی شد. مهمترین ویژگی‌های الگوهای مثبت عبارت بودند از: قابل ستایش بودن (۸/۹)، بنیه علمی (۸/۸)، احترام به همکار (۸/۸)، احترام به بیمار (۸/۶) و احترام به دانشجو (۸/۲). در مورد الگوهای منفی، بیشترین میانگین به ترتیب مربوط به ویژگی‌های نداشتن رافت (۷/۱۱)، بداخلاقی (۷/۹)، بی‌احترامی به دانشجو (۶/۷۶) و آشنا نبودن به فن معلمی (۶/۶۵) و کمترین میانگین به ترتیب مربوط به نظم (۲/۴۳) و آراستگی ظاهری (۲/۵۲) بوده است. در مجموع ۲ گروه از ویژگی‌های رفتاری و شخصیتی قابل مشاهده بود: ویژگی‌های فردی و ویژگی‌های مرتبط با عملکرد و تدریس. بر اساس یافته‌های این پژوهش، بین الگوهای مثبت از نظر رتبه علمی تفاوت معناداری مشاهده شد ($P=0/02$). بین الگوهای منفی از نظر متغیرهای سن ($P=0/04$) و مقطع تحصیلی ($P=0/04$) تفاوت معناداری وجود داشت. همچنین بین اکثریت متغیرهای شخصیتی پاسخ دهندگان و ویژگی‌های شخصیتی الگوهای مثبت و منفی ارتباط معناداری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: ویژگی‌های شخصیتی مدرسین به خصوص اخلاق از مهمترین عوامل تعیین کننده در انتخاب استاد به عنوان الگوی منفی یا مثبت می‌باشد. با توجه به این که ویژگی‌های الگوهای مثبت و منفی با ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان ارتباط چندانی ندارد، به نظر می‌رسد که نظر دانشجویان می‌تواند یکی از بهترین منابع جهت ارزشیابی اعضای هیات علمی محسوب شود.

کلمات کلیدی: اصول حرفه‌ای، دانشجویان پزشکی، الگوهای حرفه‌ای، ارزیابی

مقدمه: تعهد حرفه‌ای یکی از ویژگی‌های انسانی است که می‌توان آن را رضایت قلبی و التزام عملی نسبت به وظایف تعیین شده برای انسان تعریف کرد، با این شرط که بدون هرگونه سیستم نظارتی، شخص وظایف خود را به بهترین نحو ممکن به انجام رساند. انجمن ارزیابی کیفیت برنامه‌های دستیاری پزشکی آمریکا حرفه‌ای‌گری را یکی از توانمندی‌های عمومی برای دستیاران عنوان کرده و بر اساس آن از دستیاران توقع می‌رود احترام، دلسوزی، شرافت، پاسخگویی به نیاز بیماران و جامعه، مسئولیت پذیری در قبال بیمار و حرفه پزشکی و تعهد به ارتقاء توانمندی‌های علمی و مهارتی را در رفتار خود نشان دهند. هدف مطالعه حاضر تعیین عوامل موثر بر تعهدات حرفه‌ای پزشکی در دانشجویان سال آخر پزشکی می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۴۱۲ دانشجوی پزشکی به طور تصادفی و بر اساس روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از شهر قزوین در سال ۱۳۹۲ انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته شامل سوالات دموگرافیک (۴ سوال)، محیط حرفه‌ای تعهد (۵ سوال) و سطح فردی تعهد حرفه‌ای (۲۰ سوال) جمع‌آوری شد. نهایتاً داده‌ها وارد نرم افزار SPSS ۱۸ شد و با استفاده از آزمون‌های آماری پیرسون و رگرسیون تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: میانگین سنی دانشجویان حاضر در مطالعه $21/18 \pm 5/28$ بود. میانگین تعهد حرفه‌ای در میان دانشجویان $4/28 \pm 7/78$ از ۲۰ بود. تنها ۷ درصد از دانشجویان نمره‌ای کمتر از میانگین دانشکده را کسب نمودند. دانشجویان مرد و زن نمرات مشابهی را در تعهد حرفه‌ای کسب نمودند به طوری که مردان نمره $4/19 \pm 7/81$ و زنان نمره $4/31 \pm 7/79$ را گزارش کردند. نتایج آنالیز واریانس یک طرفه نشان داد که سطح تحصیلات دانشجویان و رتبه دانشجو می‌تواند به طور معنی‌داری با نمره تعهد حرفه‌ای پزشکی در ارتباط باشد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه حاکی از آن است که در جهت ارتقاء دیدگاه دانشجویان نسبت به تعهدات حرفه‌ای پزشکی، گنجاندن مداخلات آموزشی ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: تعهدات حرفه‌ای پزشکی، دانشجویان پزشکی، اخلاق حرفه‌ای

A1- 1538

بررسی خصوصیات شخصیتی و علمی الگوهای مثبت و منفی در بین مدرسین پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان از دیدگاه دانشجویان

بهاره بهمن بیجاری^{*}، علی اکبر حقدوست، علی حسینی نسب

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

bbbijari@yahoo.com

مقدمه: دانشجویان پزشکی در طول تحصیل با بسیاری از ارزش‌های حرفه‌ای و اخلاقی به واسطه اساتید خود آشنا می‌شوند و از این میان بعضی را به عنوان الگوی خود در زندگی شغلی و غیرشغلی برمی‌گزینند و

A1- 1572

موانع آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانشجویان پزشکی از دیدگاه اساتید بالینی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مهری باوری^{۱*}، بهروز مهram^۲، مقصود امین خندقی^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی مشهد ۲- دانشگاه فردوسی مشهد

yavarim@mums.ac.ir

مقدمه: علی رغم وجود شواهد و منابع متعدد پیرامون لزوم و اهمیت آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانشجویان پزشکی، متأسفانه به دلیل برخی موانع در فرایند آموزش پزشکی در ایران، در عمل آموزش این مهارت‌ها به شدت محدود و نامناسب است. هدف این مطالعه کشف و آشکار سازی دیدگاه اساتید بالینی در مورد موانع آموزش مهارت‌های ارتباطی با در نظر گرفتن وضعیت موجود در دانشکده پزشکی مشهد بود.

روش کار: این پژوهش در قالب یک مطالعه کیفی انجام شد. برای جمع آوری اطلاعات، مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته و جلسات بحث گروهی متمرکز با اساتید بالینی دانشکده پزشکی اجرا شد. با کسب رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان کلیه مصاحبه‌ها ضبط و سپس با رعایت اصل محرمانه ماندن هویت آنها، متن مصاحبه‌ها به طور کامل باز نویسی شد. در ادامه تجزیه و تحلیل موضوعی برای شناسایی و تعیین تم‌های اصلی به عمل آمد.

یافته‌ها: نگرش‌های مثبت و منفی عمیقی در باره موانع آموزش مهارت‌های ارتباطی در بین اساتید آشکار شد. سه تم اصلی استخراج شده از تحلیل اطلاعات عبارتند از: ۱- شیوه برقراری ارتباط در بین اساتید بیشتر متمرکز بر رویکرد بیماری محور، آمرانه و مقتدرانه است؛ ۲- موضوعات مذهبی تاثیر عمیقی بر آموزش مهارت‌های ارتباطی دارد؛ ۳- درآمد ناکافی اساتید می‌تواند منجر به کم توجهی آنان به مسائل آموزشی شود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج بدست آمده نیاز به ادغام رسمی مهارت‌های ارتباطی در کوریکولوم پزشکی وجود دارد. همچنین توصیه می‌شود به منظور تبیین اهمیت آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانشجویان پزشکی جهت تربیت فارغ‌التحصیلان توانمند، دوره‌های آموزشی در این رابطه برای اساتید بالینی برگزار شود.

کلمات کلیدی: مهارت‌های ارتباطی، موانع آموزشی، اساتید بالینی، دانشجویان پزشکی

روش کار: در این مطالعه دانشجویان پزشکی سال بالا و پایین به گروه‌های کوچک تقسیم شدند. یک کارگاه سه روزه برگزار گردید که روز اول آن مختص دانشجویان سال بالا و روز دوم در قالب گروه‌های کوچک دانشجویان سال بالا به عنوان مدرس و سال پایین به عنوان فراگیر بود. در روز اول اقدامات موثر برای طی نمودن سلسله مراتب نگرشی، راهبردهای یادگیری و نحوه مطالعه مؤثر برای دانشجویان پزشکی سال بالا تدریس شد. در روز سوم هر گروه از دانشجویان پزشکی سال بالا مسئول تدریس یک مبحث مشخص به یک گروه از دانشجویان پزشکی سال پایین شدند و در کنار آن از فواید آموزش دانشجو محور و تجربه‌های خود در یک سال گذشته برای دانشجویان سال پایین نقل نمودند. سپس از یک پرسشنامه به منظور نظرسنجی دانشجویان سال پایین از سال بالا و بالعکس استفاده گردید. برای بررسی اخلاق حرفه‌ای، پرسشنامه‌ای تهیه گردید که به شکل قبل و بعد از ۳ ماه توسط دانشجویان شرکت کننده تکمیل گردید.

یافته‌ها: نتایج حاکی از پذیرش شیوه آموزش و نهادینه شدن فرهنگ دانشجو محوری، مسئولیت پذیری و یادگیری مستقل دانشجویان بود. نتایج همچنین نشان دهنده نگرش مثبت دانشجویان سال بالا و پایین بوده است. مقایسه تغییرات ملاک‌های اخلاق حرفه‌ای شامل اخلاق، تعامل، قابلیت اعتماد و توسعه فردی نشان از افزایش معنی دار آماردی در دانشجویان سال پایین و افزایش همه ملاک‌ها به شکل معنی دار (به جز ملاک اخلاق) داشت. **بحث و نتیجه گیری:** تثبیت منطق تغییر به معنی خلق احساس فوریت برای اجرای تغییر است. تغییر زمانی بطور واقعی تثبیت می‌شود که مفاهیم و موضوعات جدیدی شکل گیرد و ارزش‌ها و الگوهای فرهنگی جدیدی حول آن تشکیل شود. برای تداوم تغییر لازم است، مداخلات تقویت کننده را همچنان مد نظر داشت که آن هم مستلزم وجود منابع و ساختارهای حمایت کننده مناسب می‌باشد.

کلمات کلیدی: ادغام دانشجوئی، اخلاق حرفه‌ای، فراگیر محور، دانشجویان علوم پزشکی

A1- ۴۰۹

بهبود کیفیت نظام استاد راهنما در دانشکده مدیریت و

اطلاع رسانی پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۱

جعفر صادق تبریزی^{۱*}، علی ایمانی، مینا گلستانی، فاطمه زریئی، سمیه

اجاقی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

js.tabrizi@gmail.com

مقدمه: راهنمایی و مشاوره دانشجویان رابطه‌ای پویا و هدفمندی است که در طی آن دانشجو و استاد راهنمای تحصیلی با توشه‌ای از انتظارات و تجربه‌ها در یک ارتباط بین فردی، فرایند راهنمایی را آغاز می‌کنند. این مطالعه با هدف بهبود کیفیت نظام استاد راهنمای تحصیلی در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز انجام یافت.

A1- ۱۷۷۵

ادغام دانشجویی گامی موثر در پیاده سازی آموزش

فراگیر محور و توسعه اخلاق حرفه‌ای

امراالله روزبهی^{۱*}، سحر الماسی ترک^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج ۲- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

aroozbehi@yahoo.com

مقدمه: باید در فعالیت‌های آموزشی به این باور برسیم که وظیفه مان در فرایند آموزش، تنها انتقال واقعیت‌های علمی نیست، بلکه باید موقعیت مطلوب یادگیری را فراهم کنیم. این مطالعه به بررسی برنامه پیاده سازی ادغام دانشجویی به منظور فرهنگ سازی برای توسعه اخلاق حرفه‌ای و در مقطع علوم پایه دانشجویان پزشکی پرداخت.

تاثیر به بکارگیری آزمون عینی ساختار یافته مهارت‌های عملی (OSATS: Objective Structured Assessment of Technical Skills) و روش ارزیابی سنتی بر میزان رضایت دانشجویان و ارزیابان در دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گناباد انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه مداخله ای است. واحدهای مورد پژوهش ۴۵ دانشجوی پرستاری و فوریت‌های پزشکی بودند که واحد درسی اصول و فنون عملی را اخذ کرده و هر دو روش ارزشیابی عملی با ساختار عینی و سنتی در ارزیابی آنها مورد استفاده قرار گرفته بود. اطلاعات از طریق پرسشنامه پژوهشگر ساخته و چک لیست جمع آوری شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های تی زوج و مستقل مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد میانگین نمره رضایتمندی دانشجویان از روش OSATS (۷۴/۳) بیشتر از روش سنتی (۴۹/۷) است که این تفاوت از نظر آماری معنادار بود. که این موضوع در مورد ارزیابان نیز صادق است. همچنین ۹۳/۳ درصد دانشجویان موافق ادامه ارزشیابی به روش OSATS در ترم‌های آینده تحصیلی‌شان هستند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته‌های مطالعه ارزشیابی ساختارمند عینی مهارت‌های عملی (OSATS) پیش از روش سنتی سبب رضایت دانشجویان می‌شود.

کلمات کلیدی: ارزشیابی سنتی، ارزشیابی عینی ساختاریافته، رضایتمندی، دانشجوی پرستاری

A1- ۴۶۹

بررسی وضعیت سؤالات فرم ارزشیابی اساتید به صورت الکترونیکی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱

غلامرضا فعال^{*}، یحیی محمدی، بتول اقبالی، فاطمه رجایی قناد، علیرضا جوادنی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

faalgh1@bums.ac.ir

مقدمه: یکی از متداول‌ترین روش‌هایی که در بیشتر کشورها و از جمله ایران جهت تعیین میزان موفقیت یک استاد در رسیدن به اهداف آموزشی بکار گرفته می‌شود ارزشیابی اساتید از دید دانشجویان است. از آنجایی که شناخت نقاط قوت و ضعف این نوع ارزشیابی از دید مشتریان اصلی آن یعنی اساتید و دانشجویان نقش مهمی در ارتقاء کیفیت آموزشی دارد، این مطالعه با هدف بررسی وضعیت ارزشیابی اساتید به صورت الکترونیکی از دیدگاه دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام شد.

روش کار: روش تحقیق براساس هدف کاربردی و روش گردآوری اطلاعات توصیفی، پیمایشی بود. جامعه مورد بررسی تمام دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند (۲۱۱۹ نفر) که در نیمسال تحصیلی اول سال ۹۲-۹۱ ارزشیابی اساتید را به صورت الکترونیکی انجام دادند، بودند. نمونه مورد

روش کار: مطالعه حاضر از نوع مطالعات تلفیقی (کمی و کیفی) می‌باشد. برای جمع‌آوری داده‌ها از بحث‌های گروهی متمرکز و پرسش‌نامه استفاده گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌های بخش کیفی از تحلیل محتوا استفاده شد. در بخش کمی، روایی پرسش‌نامه محقق ساخته، با تایید جمعی از اساتید انجام گردید و سپس پایایی آن در طی یک مطالعه پایلوت تایید شد. برای تحلیل داده‌های کمی از روش‌های آمار توصیفی و آزمون‌های کای اسکور و پیرسون استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج مطالعه در قالب شش دسته شامل: دسترسی به استاد راهنما و موانع موجود، توانایی استاد راهنما در حل مشکلات دانشجویان، میزان علاقه اساتید راهنما، تعامل استاد راهنما با دانشجویان، عملکرد استاد راهنما، ویژگی‌های یک استاد راهنمای خوب و انتظارات از استاد راهنما تحصیلی طبقه‌بندی شدند. بخش کیفی نشان‌دهنده کیفیت پایین دسترسی، مهارت و توانایی ناکافی اساتید راهنما و نیز محدودیت‌های آنان در رفع مشکلات دانشجویان و تمایل کم اساتید در حل مشکلات دانشجویان می‌باشد. در بخش کمی مطالعه، پوشش و نظم استاد راهنما، مفید بودن مشاوره‌های ارائه شده در جلسات، رضایت از اساتید راهنما در حل مشکلات آموزشی و پژوهشی دانشجویان عالی و خوب ارزیابی گردید و میزان آشنایی اساتید با قوانین و مقررات آموزشی و آشنا کردن دانشجویان با قوانین آموزشی و پژوهشی متوسط ارزیابی شد، همچنین حضور استاد راهنما طبق برنامه اعلام شده، کافی بودن مدت زمان جلسات مشاوره، راهنمایی دانشجویان در انتخاب و حذف واحدهای درسی ضعیف و خیلی ضعیف ارزیابی گردید.

بحث و نتیجه گیری: یافته‌ها نشان می‌دهد که عملکرد نظام استاد راهنما از دیدگاه اساتید و دانشجویان از کیفیت لازم برخوردار نیست لذا برای بهبود آن مداخله‌های مشتمل بر موارد ذیل پیشنهاد می‌گردد: استفاده از اساتید علاقه‌مند در نظام استاد راهنما، اختیاری بودن عضویت اساتید، استفاده از روش‌های متنوع ارتباطی، برگزاری کارگاه‌های توجیهی برای دانشجویان و پژوهش محور کردن این نظام

کلمات کلیدی: نظام استاد راهنما، بهبود کیفیت، راهنمایی دانشجویان

A1- ۴۱۲

تاثیر دو روش ارزشیابی عینی ساختار یافته مهارت‌های عملی و روش سنتی بر میزان رضایت دانشجویان و ارزیابان

محمد رضا منصوریان^{*}، مرضیه حسینی، شهلا خسروان، علی عالمی

دانشگاه علوم پزشکی گناباد

mansoorian@gmu.ac.ir

مقدمه: ارزشیابی دقیق و عینی صلاحیت بالینی و حرفه‌ای، یکی از مهم‌ترین ابعاد آموزش بالینی دانشجویان گروه پزشکی است. آزمون عینی ساختار یافته مهارت‌های عملی، طیف وسیعی از مهارت‌های فنی و اساسی را در موقعیت‌های تجربی ارزیابی می‌کند. پژوهش حاضر با هدف مقایسه

روش کار: نمرات درسی ایمنی شناسی و پاتولوژی و سایر اطلاعات دانشجویان پزشکی ورودی سال‌های ۱۳۷۲ لغایت ۱۳۸۸ از آموزش کل دانشگاه علوم پزشکی کرمان گرفته شد و نمره آزمون علوم پایه و میانگین کلی دروس مذکور نیز از وارتخانه استعلام گردید و به تفکیک جنس و سال ورود به دانشگاه با همبستگی پیرسون سنجیده شد. همچنین در بررسی عوامل تعیین کننده نمره علوم پایه دانشجویان، متغیرهای جنس، سال ورود به دانشگاه، میانگین نمره آزمون‌های قبل از علوم پایه و داشتن سابقه مردودی در مدل رگرسیون خطی ساده وارد شدند.

یافته‌ها: نتایج آنالیزها با همبستگی پیرسون نشان داد که نسبت به آزمون علوم پایه نمرات هر دو درس دارای ارتباط مثبت معنی داری در دو جنس و کلیه سال‌ها ی ورود به دانشگاه بودند که قویترین آنها مربوط به نمره پاتولوژی در دختران (۰/۸۴۴) و ضعیف‌ترین آنها مربوط به درس ایمنولوژی در دختران (۰/۱۶۷) بود. همچنین نتایج آنالیزهای مدل رگرسیون خطی ساده نشان می‌دهد که میانگین نمرات پیش از امتحان جامع علوم پایه و داشتن سابقه مردودی، می‌تواند پیش بینی کننده نمره آزمون علوم پایه دانشجویان باشد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که میانگین نمرات دانشجویان در دروس ایمنی شناسی و پاتولوژی از مقطع علوم پایه با نمرات همین دروس در امتحانات جامع علوم پایه دارای ارتباط مستقیم و معنی دار است به نحوی که دانشجویانی که در آزمون‌های طول ترم موفق‌ترند احتمالاً در آزمون علوم پایه نیز نمره بالاتری را کسب خواهند نمود و این نشانگر این مساله است که اهداف آموزشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در طی سال‌های ۱۳۷۲ لغایت ۱۳۸۸ در خصوص دروس مذکور، توانسته است در راستای اهداف برگزار کنندگان امتحانات جامع کشوری و معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

کلمات کلیدی: ارزیابی نمرات، ایمنولوژی، امتحان جامع علوم پایه، پاتولوژی

A1- ۵۶۶

بررسی روش خود ارزیابی کویز برای درس میکروبی شناسی دانشجویان دندانپزشکی

رشید رمضانزاده*، مظاهر خدابنده لو

مرکز تحقیقات سلولی - مولکولی و گروه میکروبی شناسی، دانشگاه علوم

پزشکی کردستان*

atrop_t51@yahoo.com

مقدمه: آموزش یک سیستم عملی است که برای ایجاد تغییر رفتار قبلی به رفتار جدید، مورد استفاده قرار می‌گیرد که طی آن یک سری مداخلات هدف دار برنامه‌ریزی شده برای رسیدن به نتایج مورد نظر به مؤثرترین روش طراحی شده است. هدف این مطالعه بررسی خود ارزیابی کویز برای درس میکروبی شناسی دانشجویان دندانپزشکی است.

بررسی بر اساس فرمول کوکران ۳۰۰ نفر برآورد شد که به شیوه نمونه گیری طبقه ای تصادفی انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. روایی پرسشنامه مورد تایید افراد صاحب نظر آموزشی قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم افزار SPSS۱۴ استفاده شد.

یافته‌ها: ۳۰/۷ درصد دانشجویان معتقد بودند که سؤالات فرم ارزشیابی می‌تواند صلاحیت علمی، ظاهری و اخلاقی اساتید را بسنجد. ۳۱ درصد نیز معتقد بودند که ارزشیابی اساتید قبل از برگزاری آزمون پایان ترم (بخش بالینی) مانع نظر صحیح دانشجو می‌گیرد. ۲۹ درصد اعتقاد داشتند که تعداد زیاد سؤالات فرم ارزشیابی وقت زیادی از دانشجو تلف میکند و ۶۵ درصد معتقد بودند که ارزشیابی اساتید در سایت را خودشان پر نمی‌کنند. ۴۲/۷ درصد اعلام کردند که بدون این که سؤالات فرم ارزشیابی را دقیق بخوانند، گزینه‌ای را انتخاب می‌کنند. ۷۰/۷ درصد دانشجویان معتقد بودند که ارزشیابی تأثیری در آموزش صحیح استاد دارد و ۵۴ درصد دانشجویان نگران بودند که استاد متوجه نظر انتقادی آنها شود. همچنین بین دیدگاه دانشجویان دختر و پسر در مورد وضعیت ارزشیابی اساتید تفاوت معنی داری وجود داشت ($p < 0.05$). اما بر اساس رشته تحصیلی بین دیدگاه دانشجویان تفاوت معنی داری مشاهده نشد ($p > 0.05$)

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج بدست آمده پیشنهاد می‌گردد که فرم ارزشیابی اساتید مجدد بررسی و اصلاح گردد. همچنین مسئولیت پذیری دانشجویان در خصوص ارزشیابی الکترونیکی اساتید تقویت شود و دیدگاه منفی و عقیده به بی تأثیر بودن ارزشیابی اساتید در بین دانشجویان مرتفع گردد.

کلمات کلیدی: فرم ارزشیابی اساتید، نگرش دانشجویان، آموزش علوم پزشکی

A1- ۴۷۹

ارزیابی یکپارچگی درونی نمرات دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در دروس ایمنولوژی و پاتولوژی

مژگان محمدی*، علی اکبر حقدوست، رضا ملکپور افشار، سید علیمحمد

عربزاده، رستم سیف الدینی، حسین صافی زاده

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

mozghanmohammadi69@yahoo.co.uk

مقدمه: ارزیابی نقش ارزنده ای در تعالی سیستم‌های آموزشی ایفا می‌کند و بدون آن، نظام آموزشی قادر نخواهد بود از میزان تحقق اهداف آموزشی اطلاع حاصل کند. ارزیابی نمرات دانشجویان در دروس مقاطع علوم پایه و مقایسه با امتیازات کسب شده در امتحانات جامع علوم پایه، می‌تواند روش مناسبی برای ارزیابی نقاط قوت و ضعف برنامه‌های آموزشی مبتنی بر کورس باشد. هدف ما در این تحقیق ارزیابی درونی نمرات ایمنی شناسی و پاتولوژی از دروس مقطع علوم پایه در طی نه سال متوالی است.

مشاهده اقدام بالینی، انجام این اقدام تحت نظارت استاد، انجام این اقدام به طور مستقل و تعداد دفعات انجام آن با پرسش‌های سه گزینه‌ای (عالی، خوب، ضعیف) مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS15 مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که دانشجویان در مهارت‌هایی همچون خارج کردن دندان‌های قدامی، تزریق بی حسی، بلوک عصب آلتولار تحتانی، اخذ تاریخچه و معاینه فیزیکی از بالاترین میزان مواجهه برخوردار بوده و در مهارت‌هایی همچون بیوپسی داخل دهانی، فرنکتومی و آلتولوپلاستی از کمترین میزان مواجهه برخوردار بوده اند. در مهارت‌های با مواجهه فراوان، ۹۰/۵ درصد دانشجویان خود را در سطح عالی یا خوب و تنها ۹/۵ درصد دانشجویان خود را در سطح ضعیف ارزیابی کردند. در مهارت‌های با مواجهه پایین، تنها ۸/۳ درصد دانشجویان خود را در سطح عالی یا خوب و ۹۱/۷ درصد دانشجویان خود را در سطح ضعیف ارزیابی کردند. در خودارزیابی از کل مهارت‌ها، ۱۷/۹٪ دانشجویان خود را در سطح عالی، ۶۹٪ دانشجویان خود را در سطح خوب و ۱۳/۱٪ خود را در سطح ضعیف ارزیابی کردند.

بحث و نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد بالاترین سطح ارزیابی دانشجویان از خود در مهارت‌هایی است که به میزان بیشتری آنها را در دانشکده دندانپزشکی تجربه می‌کنند و در مورد مهارت‌هایی که دانشجویان ارزیابی پایینی از خود دارند انجام اصلاحات آموزشی ضروری است. **کلمات کلیدی:** ارزیابی، مهارت‌های پایه جراحی دهان، آموزش دندانپزشکی، خودارزیابی

روش کار: این مطالعه به صورت نیمه تجربی با تعداد نمونه ۲۳ نفر انجام شد که این تعداد نمونه به صورت سرشماری از یک کلاس انتخاب گردیدند. این روش در کلاس دندانپزشکی برای درس میکروبیشناسی در ترم سوم به کار گرفته شد به این صورت که برای هر چهار جلسه یک کويز گروهی چهار نفره گرفته شد به طوریکه طراح سؤال به صورت چرخشی تغییر می‌کرد. نتایج با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته که روایی صوری و محتوایی آن توسط پنج نفر از افراد صاحب نظر تایید شده بود، گردآوری شد.

یافته‌ها: ۸۸ درصد (۱۶ نفر) دانشجویان مجرد و سایر افراد مورد مطالعه متاهل بودند میانگین نمره دانشجویان به روش ارزیابی ما ۱۴/۳۸ بود. همچنین نظرات دانشجویان نشان داد که ۶۰/۸۷ درصد دانشجویان با گزاره‌های "این شیوه ارزیابی کويز باعث می‌شود که تمامی دانشجویان به طور فعال درگیر فرآیند یادگیری شوند" و "استفاده از این روش زمان کافی برای یادگیری تمام سرفصل‌های درس را فراهم می‌کند" موافق بودند. همچنین ۵۶/۵ درصد از دانشجویان با گزاره‌های "استفاده از این شیوه ارزیابی منجر به یادگیری بیشتر می‌شود" و "استفاده از این شیوه ارزیابی خوشحال هستم" موافق بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد این روش یک راه کار خوب برای افزایش کارایی یادگیری باشد که ارزیابی اعتبار آن به انجام مطالعات بیشتر نیاز دارد.

کلمات کلیدی: آموزش، کويز، دانشجو

A1- ۷۴۲

بررسی کیفیت خدمات آموزشی دانشگاه علوم پزشکی البرز از دیدگاه دانشجویان در سال ۱۳۹۲

روح انگیز نوروزی نیا^{*}، امیر بایرامی کوزه کنان، محمد نوری سپهر، بهروز پورآقا، زهره قاضی و کیلی
دانشگاه علوم پزشکی البرز
kiarash_s_77@yahoo.com

مقدمه: یکی از دغدغه‌های مهم مراکز آموزشی که خواهان افزایش توان رقابتی خود هستند، کیفیت خدمات و بهبود کیفیت برنامه‌های آموزشی در نظام آموزش عالی است. از این رو شناخت ادراکات دریافت کنندگان خدمت و ارزیابی کیفیت خدمت از جمله گام‌های اساسی در تدوین برنامه‌های ارتقای کیفیت محسوب می‌شود. لذا هدف از انجام این پژوهش تعیین کیفیت خدمات آموزشی دانشگاه علوم پزشکی البرز از دیدگاه دانشجویان در سال ۱۳۹۲ بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۱۷۶ نفر از دانشجویان در سال ۱۳۹۲ با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای وارد مطالعه شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای دو بخشی شامل اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه استاندارد شده ۲۶ سوالی سروکوال (SERVQUAL) بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و آزمون‌های تی‌زوجی،

A1- ۵۷۲

خودارزیابی دانشجویان سال آخر از میزان فراگیری و تسلط بر مهارت‌های جراحی دهان

مهدی بیگلر خانی^{*}، محمد رضا جمال پور، مسعود مرادی
دانشگاه علوم پزشکی همدان^{*}
dmbiglar@yahoo.com

مقدمه: در یک نظام آموزشی پاسخگو و عدالت محور، آگاهی از کیفیت آموزش‌های ارائه شده و اثر بخشی آن از دیدگاه دانشجویان به عنوان مشتریان اصلی سیستم آموزشی و افرادی که قرار است در آینده نزدیک در ساختار بهداشتی درمانی کشور به ارائه خدمات آموخته شده بپردازند، از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. لذا هدف از مطالعه حاضر بررسی وضعیت آموزش مهارت‌های بالینی جراحی دهان و خود ارزیابی دانشجویان در مورد سطح فراگیری این تکنیک‌ها است.

روش کار: در این مطالعه از پرسشنامه محقق ساخته روا و پایا که ۱۸ مهارت پایه جراحی دهان (که از کوریکولوم آموزشی مصوب دوره دندانپزشکی عمومی استخراج شده و متناسب با سطوح فنی یادگیری مهارت‌های حیطة سایکوموتور تنظیم گردیده بود) را شامل می‌شد استفاده گردید در ادامه با استفاده از این پرسشنامه دیدگاه دانشجویان سال آخر دندانپزشکی همدان در زمینه ارزیابی از خود از طریق آیتم‌های: میزان

۱۸/۷۱ با انحراف معیار ۰/۹۶ بوده میانگین امتیاز ارزشیابی دانشجویان سال نیز ۱۳۹۱ برابر با ۱۶/۵۵ با انحراف معیار ۰/۱۷ و میانگین امتیاز ارزشیابی مدیران سال ۱۳۹۱ برابر با ۱۶/۶۶ با انحراف معیار ۱/۴۴ بود، همچنین میانگین امتیاز ارزشیابی دانشجویان سال ۱۳۹۲ برابر با ۱۶/۶۸ با انحراف معیار ۰/۲۴ و میانگین امتیاز ارزشیابی مدیران سال ۱۳۹۲ برابر با ۱۶/۶۰ با انحراف معیار ۱/۳۹ بدست آمده است.

بحث و نتیجه گیری: از یافته های این تحقیق می توان نتیجه گرفت که اختلاف مشاهده شده در میانگین ها یک اختلاف ظاهری می باشد و همچنان نظر دانشجویان با نظر مدیران در مورد ارزشیابی آموزشی اساتید تقریباً در یک راستا است. شاید مدیران با دید مدیریتی با وسواس تمام اساتید را در مورد وظایف آموزشی شان مورد ارزشیابی قرار داده اند.

کلمات کلیدی: ارزشیابی الکترونیکی، مدیران آموزش، دانشجویان علوم پزشکی

A1 - ۸۸۷

بررسی میزان پایایی اطلاعات مربوط خوداظهاری اعضای هیات علمی در مورد فعالیت های خود

آیین محمدی^{*}، ریتا مجتهدزاده، حسین کشاورز، کامران سلطانی عربشاهی
دانشگاه علوم پزشکی تهران
aeen_mohammadi@tums.ac.ir

مقدمه: دانشگاه علوم پزشکی تهران از حدود چهار سال پیش به منظور ارزشیابی اعضای هیات علمی خود، فعالیت های ایشان را بر اساس خوداظهاری جمع آوری می کند. اطلاعات این فعالیت ها در یک سامانه تحت شبکه توسط خود عضو هیات علمی ثبت شده و توسط مدیر گروه (یا رئیس بخش بالینی) وی تایید می شود. این فعالیت ها در پنج گروه فعالیت های آموزشی، پژوهشی، درمانی بدون حضور فراگیر، مدیریتی و آکادمیک خارج از دانشگاه بررسی می شود. هدف از اجرای این طرح بررسی پایایی این اطلاعات است.

روش کار: در این طرح تعداد ۳۶ نفر از اعضای هیات علمی دانشکده پزشکی در سال ۱۳۹۲ به صورت تصادفی انتخاب شدند. این اعضا اطلاعات مربوط به فعالیت های آنان ماه خود را بر طبق رویه دانشگاه در سامانه شناسایی عملکرد علمی و ارزشگذاری عینی آنها (شعاع) ثبت کردند. بعد از یک ماه از پایان دوره ارزیابی، کلیه اطلاعات وارد شده از روی سامانه پنهان شده و از ایشان درخواست شد تا اطلاعات فعالیت های خود را مجدداً در سامانه ثبت کنند. کلیه اطلاعات مربوط به فعالیت ها به واحد ارزش نسبی (Relative Value Scale) تبدیل و مقایسه شد. برای محاسبه میزان ارزش نسبی (RVU)، تعداد انجام هر فعالیت در میزان ارزش آن که قبلاً در طی یک طرح کیفی در دانشگاه علوم پزشکی تهران تعیین و مصوب شده بود، ضرب شد.

یافته ها: همبستگی بین میزان واحد ارزش نسبی به دست آمده در دو مرحله برای فعالیت های آموزشی ۰/۹۷، پژوهشی ۰/۹۹ درمانی ۰/۸۴،

تی مستقل و آنالیز واریانس یک طرفه استفاده گردید. سطح معنی داری نیز ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها: نتایج پژوهش نشان داد که میانگین انتظارات دانشجویان در بعد تضمین ۴/۳۵±۰/۵۷ بعد پاسخگویی ۴/۳۲±۰/۵۷ بعد همدلی ۴/۳۶±۰/۵۸ بعد ملموس بودن ۴/۳۸±۰/۶۰ و بعد اطمینان ۴/۳۵±۰/۵۲ بود. مقایسه انتظارات و ادراکات دانشجویان نشان داد که انتظارات در سطحی بالاتر از خدمات دریافت شده است. در بین ابعاد کیفیت خدمات، بیشترین شکاف مشاهده شده مربوط به بعد "ملموس بودن" بود و بعد "پاسخگویی" در درجه دوم قرار داشت. همچنین مقایسه انتظارات و ادراکات دانشجویان در مولفه های تشکیل دهنده هر یک از ابعاد نشان داد که بیشترین شکاف مربوط به "جذابیت ظاهری تسهیلات دانشکده"؛ "وجود مکانی آرام برای مطالعه در داخل دانشکده" و "اعلام ساعاتی که دانشجو می تواند برای مسائل درسی و آموزشی به استاد مراجعه کند" (P=۰/۰۰۰) بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج بیانگر فاصله زیاد وضع موجود و مطلوب کیفیت خدمات آموزشی در دانشگاه و نارضایتی دانشجویان خصوصاً از فضای فیزیکی دانشکده ها می باشد.

کلمات کلیدی: کیفیت خدمات آموزشی، دانشجویان، سروکوال، دانشجویان علوم پزشکی

A1 - ۷۴۳

مقایسه نتایج ارزشیابی آموزشی دانشجویان با مدیران دانشگاه علوم پزشکی تبریز به روش الکترونیکی از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲

شاپور نادراف^{*}، حسن سلامی رنجبران، جمیله جعفریان اصل، حبیب اله قمی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز
shnfam@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی آموزشی اعضای هیات علمی یکی از ارکان ارتقاء کیفیت آموزشی در سطح دانشگاه ها است و همچنین از منابع مهم ارزشیابی آموزشی طبق آیین نامه وزارتی، روش پرسش از دانشجو و همچنین پرسش از مدیران می باشد، لذا بر آن شدیم تا یک مقایسه بین ارزشیابی سه ساله اعضای هیات علمی انجام دهیم تا مشخص گردد که آیا تفاوت معنی داری بین دیدگاه این دو گروه ارزشیاب در این سه سال وجود دارد یا خیر؟

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی- تحلیلی می باشد که داده های آن از بانک اطلاعات ارزشیابی آموزشی سال های ۱۳۹۰ به تعداد ۴۱۸۱۹ نظر و ۱۳۹۱ به تعداد ۶۵۶۴ نظر و ۱۳۹۲ به تعداد ۲۹۳۳۷ نظر استخراج شده و سپس در نرم افزار آماری SPSS وارد، تجزیه و تحلیل آماری شد.

یافته ها: میانگین امتیاز ارزشیابی دانشجویان سال ۱۳۹۰ برابر با ۱۶/۵۵ با انحراف معیار ۰/۱۷ و میانگین امتیاز ارزشیابی مدیران سال ۱۳۹۰ برابر با

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج به دست آمده از روش‌های فوق در این مطالعه می‌توان نتیجه‌گیری کرد که گرچه این روش مشکلات و ضعف‌هایی داشته است اما به خوبی توانسته است بر عملکرد آتی دستیاران تأثیر داشته باشد. دانشکده‌های پزشکی نیز بهتر است آموزش در این حیطه را نه به مثابه هزینه سازمانی، بلکه جزو وظایف سازمانی و نوعی سرمایه‌گذاری در جهت ارتقاء آموزش علوم پزشکی و توسعه پایدار تلقی کنند.

کلمات کلیدی: ارزشیابی برنامه، برنامه آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، آموزش دستیار

A1-1047

طراحی و بازنگری فرم‌های ارزشیابی اساتید در سامانه ارزشیابی الکترونیکی برای اعضای هیئت علمی رشته داروسازی تبریز

معصومه صادقی غیائی^{*}، مریم حمزه میوه رود، محبوب نعمتی، فاطمه

صادقی غیائی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

sadeghiguaci@gmail.com

مقدمه: ارزشیابی یکی از ارکان اساسی در ارتقاء آموزش می‌باشد و ارزشیابی اساتید در فرایند آموزش از جمله دغدغه‌های نظام آموزش عالی می‌باشد. در این راستا فرم‌هایی جهت ارزشیابی به کار می‌روند که در آنها علاوه بر سؤالات کلی، سؤالات ارزشیابی مرتبط با آموزش‌های خاص هر رشته نیز باید گنجانده شود تا نتایج بهینه گردد. در این مطالعه فرم‌های ارزشیابی اساتید، در رابطه با رشته داروسازی مورد بازنگری قرار گرفته اند. **روش کار:** به منظور طراحی فرم‌های اختصاصی ارزشیابی اساتید برای رشته داروسازی و بکارگیری این فرم‌ها در ارزشیابی الکترونیکی، دفتر توسعه آموزش دانشکده داروسازی تبریز با دعوت از اساتید گروه‌های آموزشی از بین فرم‌های وزارتی پنج نوع فرم مورد نیاز داروسازی را استخراج و به طور جداگانه مورد بررسی و تبادل نظر قرار داد. فرم‌های مربوط به کارآموزی در عرصه و کارآموزی بالینی برای بررسی تخصصی بیشتر به گروه‌های مربوطه فرستاده شدند. پس از دریافت نظرات و جمع بندی آراء، فرم‌های نهایی طراحی گردیدند.

یافته‌ها: در فرم‌های جدید چهار عامل کلی نوع سؤالات فرم‌ها، حیطه‌های ارزیابی، نحوه امتیاز دهی و وزن سؤالات مورد بررسی قرار گرفتند. دو مورد نحوه امتیاز دهی و وزن سوال در مقایسه با فرم‌های وزارتی به طور کامل تغییر داده شدند که بدین ترتیب احتمالاً نتیجه ارزشیابی هر استاد دقیق‌تر و منصفانه‌تر محاسبه می‌گردد. جهت محاسبه دقیق نمره استاد، به جای امتیازدهی چهارگزینه‌ای امتیاز دهی بصورت عددی و از ۱۰ تا ۲۰ در نظر گرفته شد. در فرم‌های جدید طراحی شده دروس نظری، دروس عملی و دروس

مدیریتی ۰/۹۹، آکادمیک خارج از دانشگاه ۱ و برای کل فعالیت‌ها ۰/۹۹ (برای همگی) (P-value = ۰/۰۰۰) به دست آمد. در مقایسه بین میزان فعالیت‌ها با استفاده از آزمون تی جفتی تفاوت معنی‌داری در هیچ یک از گروه فعالیت‌ها مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج بررسی میزان فعالیت‌های اعضای هیات علمی دانشگاه بر اساس خود اظهاری، دارای پایایی بالایی بوده و به نظر می‌رسد می‌توان از نتایج آن برای ارزشیابی و مقایسه ایشان استفاده کرد.

کلمات کلیدی: ارزیابی، عضو هیات علمی، پایانی نظرات، خوداظهاری

A1-933

ارزشیابی برنامه پنج دوره آموزشی دستیار به عنوان الگو معلم و پژوهشگر در دانشگاه علوم پزشکی شیراز

لیلا بذرافکن^۱، محمدرضا دهقانی^۱، جواد کجوری^۱، میترا امینی^۱، طاهره چنگیزی^۲، کریم عباسی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی شیراز^{*} ۲- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

bazrafkanl@sums.ac.ir

مقدمه: در راستای ضرورت آموزش دستیاران در زمینه چگونگی آموزش، برنامه آموزشی بین رشته‌ای طراحی و اجرا گردید. ولی ارزشیابی‌های انجام شده در مورد برنامه جامع نبوده و تأثیر نهایی را نشان نمی‌دهد. هدف از این مطالعه ارزشیابی برنامه پنج دوره آموزشی دستیار به عنوان الگو معلم و پژوهشگر در دانشگاه علوم پزشکی شیراز است.

روش کار: ابتدا برنامه آموزشی فوق شامل اصول طراحی آموزشی، روش‌های نوین آموزش، ارزشیابی نوین آموزشی، آموزش بالینی، آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد، اخلاق حرفه‌ای و روش‌های تحقیق در علوم پزشکی طراحی و اجرا گردید. ارزشیابی این برنامه در یک بازه زمانی پنج ساله به روش بررسی موردی موفقیت (Success Case Method: SCM) است. در این شیوه دلایل موفقیت یا عدم موفقیت یک برنامه بحث می‌شود. ارزیاب دلایل را کشف، تحلیل و مستندسازی می‌کند. در این مطالعه از بررسی گزارش‌ها، نظرسنجی‌ها، گروه متمرکز و مصاحبه آزاد با مدیران و مدرسان برنامه استفاده شد. سؤالات مطرح شده عبارتند از چه چیزی اتفاق افتاده؟ به چه نتایجی دست یافته ایم؟ یافته‌ها چه ارزشی دارند؟

یافته‌ها: بررسی گزارش‌ها، نظرسنجی‌ها و مصاحبه با مدیران برنامه و گروه متمرکز نشان داد که تم‌های مهم در تأثیرگذاری این برنامه عبارتند از: مطالب کوتاه و کاربردی، حضور اساتید برجسته و صاحب نام، جو مثبت و نشاط‌آور، تجربه نقد شدن و نقد کردن فراگیر محوری، ایجاد زمینه لازم جهت پایش آموزش دستیاران در کسب توانمندی لازم در دوره‌های تخصصی و اصلاح محیط آموزشی آموزش بالینی است. عواملی چون مطالب مشکل و تئوری و عدم هماهنگی مسئولین در ارائه برنامه نیز از مشکلات مهم بوده که به تدریج سعی در رفع این مشکل شده است.

بالینی به ترتیب با ۱۶، ۱۳ و ۱۲ سوال طراحی گردیدند. در بخش مربوط به ارزشیابی همکاران فرم این ارزشیابی از ۸ سوال به ۹ سوال تغییر یافت. **بحث و نتیجه گیری:** به نظر می‌رسد با توجه به این‌که فرم‌های جدید متناسب با اهداف آموزشی رشته داروسازی طراحی شده است، بکارگیری آن در ارزشیابی اساتید این رشته می‌تواند در ارتقاء آموزشی رشته داروسازی مفید باشد. با عنایت به این‌که فرم‌های جدید پس از تایید و اخذ مجوز از مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز مورد استفاده قرار خواهد گرفت، پس از اجرای پایلوت و ارزیابی نتایج آن در دانشکده داروسازی تبریز، طرح حاضر می‌تواند به عنوان فرم ارزشیابی استاندارد در سایر دانشکده‌های داروسازی در سطح کشوری مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، اعضای هیات علمی، داروسازی، فرم‌های ارزشیابی

A1-1163

بررسی روایی آزمون پره‌بورد در پیش‌بینی موفقیت دستیاران دانشگاه علوم پزشکی مازندران در آزمون بورد در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

نگس حبیبیان، عباس علی پور
دانشگاه علوم پزشکی مازندران

مقدمه: در ایران گواهینامه تخصص تنها برای کسانی که حداقل نمرات را در ارزیابی درون بخشی سال آخر دستیاری و آزمون پره‌بورد کسب نموده باشند، صادر می‌شود. هدف این مطالعه سنجش روایی ملاکی آزمون‌های ارزیابی درون بخشی و پره‌بورد برای آزمون بورد تخصصی می‌باشد. **روش کار:** وضعیت تحصیلی کوهورت دستیاران در سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ که در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ در امتحان بورد تخصصی شرکت کرده بودند، مورد بررسی قرار گرفت. متغیرهای پیش‌بینی کننده شامل نمره ارزیابی درون بخشی و آزمون پره‌بورد متغیر پیامد نیز نمرات آزمون‌های کتبی و شفاهی بورد تخصصی بود. ضریب همبستگی اسپیرمن و آنالیز رگرسیون خطی برای بررسی ارتباط بین متغیرهای مذکور و کنترل متغیرهای سن، جنس و سال، مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۳۷ نفر دستیار به ترتیب در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، ۳۴ و ۳۶ نفر در آزمون کتبی بورد، ۲۵ و ۲۸ نفر در امتحان شفاهی بورد شرکت نموده و ۲۱ (۵۸/۳٪) و ۲۴ (۶۴/۹٪) نفر نیز موفق به اخذ دانشنامه بورد تخصصی شده‌اند. در سال ۱۳۹۱، آزمون کتبی بورد قویترین همبستگی را با آزمون پره‌بورد (۳۰/۵۹) و سپس ارزیابی درون بخشی (۳۰/۵۵) داشت و آزمون بورد شفاهی فقط با آزمون پره‌بورد (۳۰/۴۲) همبستگی داشت. در سال ۱۳۹۲ نیز، آزمون کتبی بورد قویترین همبستگی را با آزمون پره‌بورد (۳۰/۵۶) و آزمون بورد شفاهی فقط با آزمون پره‌بورد (۳۰/۵۴) همبستگی داشت. در آنالیز چند متغیره مشخص شد که نمره کتبی پره‌بورد (B=۰/۵۷۴) و ارزیابی درون بخشی (B=۰/۲۹۴) ارتباط مستقیمی با نمره کتبی بورد داشته و در ضمن میانگین نمره در رشته‌های کودکان

بحث و نتیجه گیری: هرچند که در کل، نمره کتبی پره‌بورد و ارزیابی درون بخشی یک پیش‌بینی کننده نسبتاً قوی برای امتحان کتبی بورد می‌باشد ولی این رابطه در رشته‌های مختلف دستکاری متفاوت است. در این مطالعه ارزیابی درون بخشی یک پیش‌بینی کننده خوب برای نمره شفاهی بورد نبوده است. نتایج این مطالعه، نیاز به تجدید نظر در آزمون‌های پره‌بورد و ارزیابی درون بخشی در بعضی از رشته‌ها را به سیاست‌گذاران آموزش پزشکی توصیه می‌نماید.

کلمات کلیدی: آزمون بورد، آزمون پره‌بورد، روایی ملاکی، آزمون‌های علوم پزشکی، دستیاران پزشکی

A1-1205

ارزیابی تاثیر روش‌های مختلف آموزشی بر میزان یادگیری در بخش‌های ماژور و مینور از دیدگاه فارغ‌التحصیلان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۱۳۹۲

منصور مسجدی^{*}، الهام علی پور، مهسا سمیعی، شهلا دشتی، راضیه نشاط
آور، علی رضا باقری لنگرانی
دانشگاه علوم پزشکی شیراز
mansoormasjedi@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی فرایندی است که در آن دانشجویان با حضور بر بالین بیمار و به صورت تدریجی تجربیاتی کسب نموده و ذهن خود را با استفاده از تجربیات و استدلال منطقی کسب شده برای حل مشکلات بیمار آماده می‌سازند، در این راستا انتخاب روش آموزشی مناسب یکی از مهم‌ترین قسمت‌های آموزش می‌باشد

هدف از پژوهش حاضر، ارزیابی تاثیر روش‌های مختلف آموزشی بر میزان یادگیری دانشجویان پزشکی در بخش‌های ماژور و مینور بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، نظرات ۸۲ نفر از فارغ‌التحصیلان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در قالب یک پرسشنامه ۱۰ سوالی که هر سوال مربوط به یک روش آموزشی بود، جمع‌آوری گردید. تاثیر روش‌های مختلف آموزشی به صورت طیفی از رضایتمندی (مقیاس لیکرت پنج گزینه‌ای) ارزیابی گردید. داده‌های مربوطه پس از کدبندی وارد نرم افزار آماری SPSS18 گردید. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته‌ای بود که روایی صوری و محتوایی آن توسط اعضای هیات علمی و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ بالای ۰/۸۰ تایید شد.

یافته‌ها: میزان تاثیر هر آیتیم بر یادگیری به صورت درصد محاسبه گردید، همچنین ارتباط روش‌های مختلف آموزشی با اطلاعات دموگرافیک با

هر قسمت با توجه به بزرگی و کوچکی دانشگاه‌ها از نظر تعداد اعضای هیات علمی بود.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد میانگین عملکرد مراکز مطالعات در مورد تدوین طرح درس و ارائه بازخورد به اعضای هیات علمی و همچنین ارائه کارگاه‌های آموزشی برای اعضای هیات علمی در حد متوسط (۲)، در خصوص تحلیل آزمون‌ها و ارائه بازخورد به اساتید ضعیف (۱/۷) و در مورد ارزشیابی اساتید بالاتر از متوسط (۲/۶) بوده است. در این بین فقط دو دانشگاه در تمامی محورهای مورد ارزیابی امتیاز کامل را کسب کردند و برخی از دانشگاه‌ها نیز که در رتبه‌های بالا قرار گرفته بودند، در بخش تحلیل آزمون‌ها در حد متوسط بودند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج مطالعه می‌توان نتیجه گرفت که اگرچه تاکنون پیشرفت‌هایی در ابعاد مختلف توسعه کیفی توسط مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی در سطح دانشگاه‌ها حاصل شده است ولی برای پاسخگویی به نیازهای در حال تحول و همگام شدن با تازه‌های علم آموزش پزشکی مراکز مطالعات به عنوان کانون‌های نوآوری رسالتی بسیار سنگینی به عهده دارند و باید با ارتقای مستمر خود بتوانند موتور محرکه تغییرات و نوآوری‌های آموزشی در دانشگاه‌ها باشند. مضافاً به این‌که هنوز فعالیت‌های تعدادی از مراکز در سطح نسبتاً پائین است و قادر به تحقق اهداف پایه نیز نیستند. بدون شک مراکز برای ایفای نقش خود با موانع و چالش‌های زیادی مواجه هستند و قطعاً اعلام سیاست‌ها و برنامه‌های تحولی از طرف ستاد، داشتن برنامه راهبردی شفاف و حمایت مسئولین ارشد ستاد و دانشگاه‌ها در این راه دشوار راهگشا خواهد بود.

کلمات کلیدی: رتبه‌بندی آموزشی، علوم پزشکی، ارتقای کیفیت، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

A1-2001

عملکرد گذشته و آینده مراکز مطالعات و توسعه آموزش

پزشکی: چالش‌ها و راهکارها

علی اکبر حدق دوست^{۱*}، مژگان امامی^۱، رضا دهنویه^۱، نادر ممتازمنش^۲،

فرنگیس شوقی شفق آریا^۲، محمد حسین مهرالحسنی^۱

f.shoghi@gmail.com

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی

۳- مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مقدمه: هدف اصلی آموزش علوم پزشکی، تربیت پرسنلی توانمند و شایسته جهت حفظ و ارتقای سلامت جامعه است. در این راستا، مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی برای زمینه‌سازی و ارزیابی از کیفیت آموزش ارائه شده تاسیس شده‌اند. لذا با توجه به ضرورت وجود این مراکز، پژوهش حاضر با هدف بررسی چالش‌ها و ارائه راهکارهایی جهت بهبود عملکرد مراکز طراحی شد.

استفاده از آزمون مجذور کای و آزمون اسپیرمن مورد سنجش قرار گرفت که رابطه معنی‌داری بین جنسیت، وضعیت تاهل، تعداد فرزندان، سهمیه ورودی و معدل با روش‌های مختلف آموزشی مشاهده شد. از دید دانشجویان پزشکی مطالعه فردی و درمانگاه سرپایی بیشترین تاثیر و جلسات ژورنال کلاب کمترین تاثیر را در یادگیری دانشجویان داشتند. تاثیر گراند راند در یادگیری زنان و همچنین تاثیر درمانگاه سرپایی در یادگیری دانشجویان با سهمیه آزاد بیشتر بود. تاثیر جلسات مورتالیته و موربیدیته، کنفرانس‌های آموزشی دانشجویی و مطالعه فردی بر یادگیری دانشجویانی که معدل بالاتری داشتند بیشتر بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به این مطالعه توصیه می‌گردد که مدیران و برنامه ریزان آموزشی دانشگاه، محتوا و نوع ارائه برنامه‌های آموزشی را در بخش‌های مزبور با توجه به تاثیر روش‌های مختلف آموزشی بر میزان یادگیری مدنظر قرار دهند.

کلمات کلیدی: روش‌های آموزشی، دانشجویان پزشکی، آموزش‌های بالینی

A1-2000

بررسی عملکرد مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم

پزشکی بر اساس نتایج رتبه بندی آموزشی (راد)

فرنگیس شوقی شفق آریا^{۱*}، نادر ممتازمنش، علی اکبر حدق دوست

۱- مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی ۳- دانشگاه علوم پزشکی کرمان

f.shoghi@gmail.com

مقدمه: یکی از روش‌های ارزیابی عملکرد موسسات آموزشی رتبه‌بندی است. برخی از صاحب‌نظران رتبه بندی را به عنوان یک ابزار تضمین کیفیت می‌شناسند و برخی دیگر این موضوع را رد می‌کنند. با این وجود به علت کاربردهای فراوان، امروزه رتبه بندی جزئی جدایی ناپذیر از سیستم آموزش عالی شده است. یکی از معیارهای مهم رتبه بندی آموزشی (راد)، توسعه کیفی آموزش بود و با توجه به این‌که مراکز مطالعات عهده‌دار مسئولیت اصلی توسعه کیفی آموزش در دانشگاه‌ها هستند، عملکرد آنها به عنوان یکی از زیر معیارهای توسعه کیفی انتخاب گردیده بود. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی عملکرد مراکز به عنوان معیاری برای ارزیابی توسعه کیفی بود.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی بود که در سال ۱۳۹۰ انجام گرفت. جامعه پژوهش تمامی مراکز مطالعات (۴۵ مرکز) بود. فعالیت‌های اصلی مراکز مطالعات شامل برنامه‌ریزی آموزشی (عمدتاً تدوین طرح درس)، رشد و بالندگی اعضای هیات علمی، تحلیل آزمون‌ها و ارزشیابی اعضای هیات علمی به عنوان معیارهای اصلی عملکرد انتخاب گردید. برای داوری از یک مقیاس سه درجه‌ای ۱ و ۲ و ۳ به ترتیب از ضعیف تا کامل استفاده شد. ملاک داوری گزارشات مراکز، عمدتاً کمیت فعالیت‌های انجام شده در

۴- دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران ۵- دانشگاه تربیت مدرس

تهران

bkm_1344@kums.ac.ir

مقدمه: ارتقاء کیفیت آموزش یکی از اهداف اساسی و استراتژیک آموزش عالی در جهان و ایران است. در این راستا در کشور راه کارهای متعددی از جمله برگزاری جشنواره سالیانه آموزشی شهید مطهری، به منظور قدردانی از فرآیندهای آموزشی، توسعه و ابداع رویه‌ها و فرآیندهای آموزشی، تدوین استانداردهای سنجش و اعتبار بخشی فرآیندهای آموزشی ارائه گردید. با توجه به برگزاری شش سال متمادی جشنواره و اهمیت ارزشیابی آن، لذا مطالعه حاضر با هدف ارزشیابی جامع جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره گذشته مبتنی بر الگوی ارزشیابی سیپ انجام گرفت.

روش کار: این مطالعه به صورت توصیفی مقطعی در میان ۴۷۳ نفر از اعضای هیئت علمی شامل معاونان و مدیران آموزشی، مدیران و اعضای هیئت علمی مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، اعضای کمیته علمی و اعضای هیئت علمی شرکت کنندگان در جشنواره شهید مطهری از ۴۲ دانشگاه علوم پزشکی کل کشور انجام گرفت. ابزار جمع‌آوری اطلاعات دو پرسشنامه زمینه‌ای و ارزشیابی جشنواره آموزشی شهید مطهری مبتنی بر سازه‌های الگوی سیپ با روایی و پایایی معتبر بود که به صورت خود گزارشی توسط شرکت کنندگان طی دو ماه تکمیل گردید. داده‌ها پس از ورود به نرم افزار SPSS-20 با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: از میان شرکت کنندگان ۳۰ نفر (۶/۳٪) معاون آموزشی دانشگاه، ۳۶ نفر (۷/۶٪) مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، ۲۲۶ نفر (۵۶/۲٪) عضو کمیته دانشگاهی، ۲۹ نفر (۶/۱٪) عضو کمیته کشوری، ۳۴۳ نفر (۲۷/۵٪) دارای سابقه حضور در جشنواره و ۲۶۴ نفر (۵۵/۸٪) در تولید فرآیند برتر کشوری مشارکت داشتند. بیشترین امتیاز کسب شده به ترتیب مربوط به حیطه‌های فرآیند، پیش زمینه، منابع و نتایج بود. افراد مشارکت کننده در تولید فرآیند برتر به شکل معناداری چگونگی برگزاری جشنواره را مناسب‌تر ارزشیابی کردند. همچنین میان چهار حیطه مدل همبستگی معنادار و مستقیمی وجود داشت.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته‌های مطالعه در ارزشیابی و همبستگی حیطه‌های مدل، به صراحت می‌توان نحوه برگزاری جشنواره را مناسب دانست و علت اصلی ارزشیابی ضعیف در حیطه نتایج را مشکلات موجود در حیطه‌های پیش زمینه و منابع مرتبط دانست.

کلمات کلیدی: جشنواره آموزشی شهید مطهری، ارزشیابی، اعضای هیئت علمی، مدل ارزشیابی سیپ.

A1-1347

تجربه تبریز در طراحی و اجرای آزمون یادگیری مبتنی بر سناریو برای کارآموزی مهارت‌های اداری و مالی دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی

روش کار: این مطالعه از نوع کاربردی و کیفی بود که در سال ۱۳۹۲ صورت پذیرفت. جامعه مورد پژوهش، ۱۵۹ نفر از مسئولین مراکز مطالعات و دفاتر توسعه آموزش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بود که در یک همایش دو روزه در قالب ۳ پانل، ۶ نشست تخصصی (نشست هم‌اندیشی مدیران مراکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه‌ها و دفاتر توسعه آموزش دانشکده‌های پزشکی و بیمارستان‌های آموزشی، دانشکده‌های دندانپزشکی، دانشکده‌های داروسازی، دانشکده‌های پرستاری و مامایی و دفاتر توسعه آموزش سایر دانشکده‌ها (دانشکده‌های بهداشت، پیراپزشکی و مدیریت و اطلاع رسانی) و ۳ سخنرانی شرکت داشتند. تحلیل داده‌ها براساس روش تحلیل چارچوبی انجام پذیرفت.

یافته‌ها: در زمینه استقرار صحیح مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، ۷ چالش اصلی و ۱۸ چالش فرعی شناسایی گردید که بیشترین چالش‌ها مرتبط با سیاستگذاری، ارتباطات و دانش بود. به عبارت دیگر، براساس یافته‌های این مطالعه، ضعف حاکمیت و رهبری آموزشی باعث بروز چالش‌هایی در مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی شده است. در چارچوب حاکمیت و رهبری آموزشی، مولفه‌هایی چون سیاستگذاری، نظارت و ارزیابی و مولفه‌های زمینه ساز اجرا همچون ساختار، نیروی انسانی و فرآیندها شناسایی گردید که ارتباط بین سیاستگذاری، نظارت و مولفه‌های زیرمجموعه از طریق دو مولفه کلیدی مدیریت دانش و ارتباطات تعریف شده است.

بحث و نتیجه گیری: مراکز مورد مطالعه به دلیل دور شدن از جایگاه اصلی حاکمیتی و حمایت طلبی جهت تضمین و ارتقای کیفیت آموزشی، دچار چالش شده است که تحت تاثیر سه روند ادغام آموزش و ارائه خدمت، خصوصی سازی خدمات، عدم شفافیت تعاملات بخش دولتی و خصوصی و همچنین تغییرات مدیریتی و سیاسی، قرار داشته است. در نتیجه نیاز است که نقش حاکمیتی و رهبری آموزشی و حمایت طلبی بین کلیه دستگاه‌ها و مراکز تصمیم‌گیری به درستی ایفا شده و مدیریت دانش قوی جهت گفتمان‌سازی در زمینه ارتقا و تضمین کیفیت آموزش در سطح کلان و دانشگاهی ایجاد شود.

کلمات کلیدی: ارتقای سلامت، آموزش، کیفیت، مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

A1-2003

ارزشیابی جامع جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره گذشته مبتنی بر الگوی ارزشیابی سیپ

سید نصر الله حسینی^۱، انوشیروان محسنی بندپی^۲، بهزاد کریمی متین^۳، سید علی حسینی^۴، مهدی میرزایی علویجه^۵، فرزاد جلیلیان^۳

۱- معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران ۳- دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

علی جنتی*، محمدرضا نریمانی، معصومه قلی زاده

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

Janati1382@gmail.com

مریم حسینی*، مهوش عزیززاده نایینی، نرگس واثقی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

hoseineem@sums.ac.ir

مقدمه: یادگیری مبتنی بر سناریو روشی با هدف ارتقاء یادگیری عمیق در محیط‌های واقعی است و فراگیران مجبور به در نظر گرفتن طیف گسترده‌ای از عوامل، سپس تصمیم‌گیری و بررسی نتایج و آنچه را که در محیط‌های واقعی یاد گرفته‌اند، هستند. کارآموزی مهارت‌های اداری و مالی در دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در محیط‌های اداری و مالی سیستم سلامت ارائه می‌گردد و طی آن کارآموزان مهارت‌های مربوطه را یاد می‌گیرند. برای ارزیابی این نوع مهارت‌ها از آزمون OSFE استفاده می‌گردد ولی شواهد حاکی از این است که تعداد بیشماری از دانشجویان، ارزیابی مهارت‌های اداری - مالی با آزمون OSFE را با اضطراب و استرس همراه می‌دانند. این مطالعه به عنوان اولین تجربه، برای ارزیابی کارآموزی مهارت‌های اداری و مالی دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی انجام گرفت.

روش کار: در سال ۱۳۹۲ مریبان کارآموزی دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی با تشکیل جلسات متعدد و مرور منابع علمی، روش یادگیری مبتنی بر سناریو را جهت ارزیابی پایان دوره کارآموزی مهارت‌های اداری و مالی انتخاب نموده و سناریوهای مربوطه را در تعداد ۶ سناریو ۱۰ دقیقه‌ای شامل سناریوهای فرایندهای تامین اعتبار و هزینه، عقد قرارداد، حکم کارگزینی، مکاتبات اداری، اسناد هزینه و تنظیم صورتجلسه طراحی کردند و طی یک جلسه تعداد ۲۹ نفر از دانشجویانی که این کارآموزی را داشتند با این روش آشنا شده و متعاقب اتمام کارآموزی با روش یادگیری مبتنی بر سناریو ارزیابی گردیدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که دانشجویان از مناسب بودن محتوای علمی سؤالات و توانایی آزمون در ارزیابی مهارت‌های اداری و مالی بسیار راضی بوده و معتقد بودند که این آزمون نسبت به آزمون‌های دیگر توانسته میزان اضطراب و استرس دانشجویان را به مراتب کاهش دهد. در مجموع میزان رضایت از این ارزیابی متوسط به بالا بود.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که طراحی و اجرای مناسب این نوع ارزیابی موجب رضایتمندی بسیار خوبی در دانشجویان شده و می‌تواند جهت سنجش مهارت‌های اداری و مالی دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی درمانی بکار رود.

کلمات کلیدی: کارآموزی مهارت‌های اداری و مالی، ارزیابی، یادگیری مبتنی بر سناریو

۸۱-۱۵۲۸

مقایسه نمرات سنجش مهارت‌های عملی دانشجویان با استفاده از دو ابزار ارزیابی نمره دهی کلی و چک لیست در آزمون آسکی پیش کارورزی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مقدمه: ارزیابی فرآیندی برای جمع‌آوری اطلاعات جهت تعیین تحقق اهداف آموزشی و بهبود کیفیت آموزش. ارزیابی باید به گونه‌ای طراحی گردد تا بتواند شایستگی‌های دانشجویان در محیط‌های واقعی یا شبیه سازی شده را مورد سنجش قرار دهد. مطالعه حاضر با هدف بهبود شیوه ارزیابی دانشجویان پزشکی در آزمون‌های عملکردی، جهت اندازه‌گیری توانایی‌های فرد در ارائه وظایف حرفه‌ای انجام شده است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی - تحلیلی بود که نمونه مورد مطالعه آن شامل ۹۱ نفر از دانشجویان سال ششم پزشکی، ورودی بهمن ۸۶ (۶۳ نفر از دانشجویان علوم پزشکی شیراز و ۲۸ نفر از دانشجویان بین‌الملل کیش) بودند که قبل از ورود به دوره کارآموزی و هم‌زمان با آزمون جامع پیش کارورزی در آزمون بالینی با ساختار عینی (آسکی) شرکت کردند و در ۲۰ ایستگاه ۵ دقیقه‌ای از نظر شایستگی‌های بالینی مورد سنجش قرار گرفتند. اهداف سنجش در این آزمون شامل سطوح بالای حیطه شناختی، نگرشی و روانی - حرکتی بود. دانشجویان از نظر نحوه برقراری ارتباط با بیمار و همراه وی، اخذ شرح حال، انجام معاینه قسمت‌های مختلف بدن، تفسیر و بررسی یافته‌های آزمایشگاهی و رادیولوژی، تشخیص و قضاوت بالینی و احیای قلبی تنفسی مورد بررسی قرار گرفتند. در بین ایستگاه‌ها، ۴ ایستگاه سنجش مهارت عملی (ایستگاه‌های ۲ و ۴ و ۸ و ۱۲) انتخاب گردید و عملکرد دانشجویان هم‌زمان به هر دو روش نمره‌دهی کلی و چک لیست توسط ممتحن مورد ارزیابی قرار گرفت.

در ارزیابی به روش چک لیست عملکرد دانشجویان با توجه به آیت‌های مختلف ارزیابی شد و پس از جمع نمرات آیت‌ها نمره کل ۱۰ محاسبه شده و در ارزیابی به روش نمره‌دهی کلی، عملکرد کلی دانشجویان با توجه به مقیاس ۹ امتیازی لیکرت داده شده و سپس این نمره نیز بر اساس ۱۰ محاسبه گردید.

یافته‌ها: پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها، نتایج مطالعه حاضر بیانگر ارتباط معنی‌دار (پی‌ولیو کمتر از ۰/۰۵) بین دو شیوه ارزشیابی به روش نمره‌دهی کلی و چک لیست در هر ۳ ایستگاه (ریه، روانپزشکی، بیوشیمی) آزمون آسکی می‌باشد. همچنین میانگین نمرات ارزیابی با چک لیست در ایستگاه‌های ۸ و ۱۲ بیشتر از نمره کلی بود.

بحث و نتیجه‌گیری: یکی از مهمترین جنبه‌های آموزش بالینی، سنجش دقیق و ارزشیابی عینی شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجویان پزشکی است. با استفاده از آزمون بالینی با ساختار عینی (آسکی) طیف گسترده‌ای از مهارت‌های تکنیکی و پایه مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و استفاده از ابزارهای متفاوت اندازه‌گیری مانند چک لیست و نمره‌دهی کلی جهت ارزیابی دانشجویان روایی آزمون را بالا می‌برد.

کلمات کلیدی: آزمون آسکی، نمره دهی کلی، چک لیست، ارزیابی مهارت‌های بالینی

۸۱-۱۵۶۴

بررسی همبستگی آزمون آسکی برگزار شده در سال ۸۸ و ۹۲ با نمره پیش کارورزی و معدل فارغ التحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم

عباس احمدی و سمه جانی*، عاطفه کرم زاده جهرمی، راضیه زاهدی،

سعیده عرفانیان

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

aav1365@gmail.com

مقدمه: یکی از موثرترین ارزیابی‌های فرآیند آموزشی روش (Objective Structured Clinical Examination (OSCE است. این آزمون طیف وسیعی از مهارت‌های فنی و اساسی را در موقعیت‌های تجربی در دانشجویان پزشکی ارزیابی می‌نماید.

هدف: لذا هدف مطالعه بررسی همبستگی آزمون آسکی برگزار شده در

سال ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲، با نمره پیش کارورزی و معدل فارغ التحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جهرم است.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی است که ۶۰ دانشجوی کارورز پزشکی می‌باشند. ۱۵ نفر دانشجوی ورودی ۸۱ و ۴۵ نفر از دانشجویان ورودی ۸۵ بودند که به ترتیب در آزمون سال ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲ شرکت نمودند. سؤالات در آزمون ۸۸ از پایان بخش جراحی (۱۰ سوال) و در آزمون ۹۲ از بخش‌های اطفال، زنان، داخلی، جراحی و بهداشت (۱۲ سوال) بود. ارزیابی بر اساس چک لیست‌های از پیش طراحی شده صورت پذیرفت. جهت بررسی همبستگی آزمون آسکی با نمره پیش کارورزی و معدل فارغ التحصیلی دانشجویان از آزمون پیرسون استفاده گردید. نتایج در نهایت با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده نشان داد که میانگین معدل و نمره پیش کارورزی دانشجویان ورودی ۱۳۸۱، به ترتیب $15/7 \pm 0/8$ و $135/9 \pm 19/3$ و در دانشجویان ورودی ۱۳۸۵، به ترتیب $16/2 \pm 0/9$ و $131/9 \pm 15/1$ بود. که معدل دانشجویان ورودی ۱۳۸۵ با اختلاف معنی‌داری بالاتر از دانشجویان ورودی ۱۳۸۱ بود ($P < 0/01$) و نمره پیش کارورزی دانشجویان ۱۳۸۵ کمتر از ۱۳۸۱ بود ولی این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار نبود. بین نمره آزمون آسکی با معدل همبستگی مستقیمی وجود نداشت ($r = 0/1, P = 0/4$) ولی با نمره پیش کارورزی همبستگی خطی، مستقیم و معنی‌داری وجود داشت ($r = 0/3, P = 0/02$) ضریب همبستگی نمرات آسکی با معدل و آزمون پیش کارورزی به ترتیب ۰/۶۲۲ و ۰/۴۴۳ بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج مطالعه حاضر که نشان دهنده همبستگی نمره پیش کارورزی و عدم ارتباط معدل فارغ التحصیلی

دانشجویان در نتیجه آزمون آسکی بوده است، می‌توان این گونه استنباط کرد که عواملی همچون وجود فاصله بین مهارت نظری و عملی، وجود استرس و عدم تجربه شرکت در آزمون آسکی ممکن است بر عدم پیاده‌سازی مهارت نظری در آزمون آسکی تاثیر گذار باشد.

کلمات کلیدی: ارزیابی بالینی، آزمون آسکی، پیش کارورزی، معدل فارغ التحصیلی

۸۱-۱۶۰۶

طراحی و تعیین روایی و پایایی پرسشنامه فارسی مربوط به نگرش، آگاهی و رفتار آموزش مبتنی بر شواهد

فاطمه صادقی غیائی*، معصومه صادقی غیائی، مرتضی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

ghyassif@tbzmed.ac.ir

مقدمه: امروزه آموزش مبتنی بر شواهد یکی از روش‌های مؤثر آموزشی در جهان معرفی شده است، اما مفهومی نو در ایران تلقی می‌شود، از این رو به نظر می‌رسد در گام نخست، طراحی ابزار معتبر برای ارزیابی آگاهی و نگرش مخاطبان ضروری است. با عنایت به عدم وجود چنین ابزاری در ایران، هدف از این مطالعه طراحی و تعیین روایی و پایایی پرسشنامه فارسی مربوط به نگرش، آگاهی و رفتار آموزش مبتنی بر شواهد است.

روش کار: با انتخاب و بررسی پرسشنامه‌های مشابه و سایر مطالعات مرتبط توسط گروه متخصصان حرفه‌ای، پرسشنامه نهایی شامل ۳۶ سوال بسته با معیار ارزیابی لیکرت طراحی گردید. سپس در یک مطالعه مقطعی، تعداد ۸۱ پرسشنامه به صورت تصادفی توسط اعضای هیئت علمی تکمیل شدند. برای سنجش روایی از شاخص روایی محتوا و برای سنجش پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. اعتبار سازه با تحلیل عاملی و ضریب همبستگی درون گروهی پرسشنامه توسط نرم افزار SPSS16 محاسبه گردید.

یافته‌ها: برای سؤالات مربوط به آگاهی، پایایی سؤالات ۰/۶۰ و حداقل شاخص روایی محتوا معادل ۰/۷۳ به دست آمد. پایایی سؤالات مربوط به نگرش نیز ۰/۶۶ و حداقل شاخص روایی محتوا آن معادل ۰/۶۸ محاسبه گردید. ضریب همبستگی درون گروهی نیز برای سؤالات نگرش $0/70 - 0/38$ به دست آمد. در مجموع، روایی پرسشنامه ۰/۷۳ و حداقل شاخص روایی محتوا معادل ۰/۸۱ محاسبه شد که نشان دهنده اعتبار پرسشنامه است.

بحث و نتیجه گیری: ضریب آلفای بالای به دست آمده سازگاری درونی مناسب قسمت‌ها و طراحی درست سؤالات را نشان می‌دهد. با توجه به روایی و پایایی بالای پرسشنامه، این پرسشنامه می‌تواند به عنوان پرسشنامه معتبر فارسی در حیطه سنجش نگرش، آگاهی و رفتار آموزش مبتنی بر شواهد در ایران بکار رود.

کلمات کلیدی: آموزش مبتنی بر شواهد، پرسشنامه، روایی، پایایی

برخوردار است. علی رغم تلاش‌های شایانی که در زمینه رشد آموزش پزشکی تخصصی در طول سه دهه گذشته در کشور صورت گرفته، ولی مستند سازی جامعی از روند توسعه و رشد کمی آموزش پزشکی در سطوح تخصصی و فوق تخصصی صورت نگرفته است، در نتیجه، هدف از این تحقیق، توصیف و تحلیل دقیق جزئیات دستاوردهای کمی آموزش پزشکی تخصصی و فوق تخصصی در ایران می باشد.

روش کار: در این تحقیق کتابخانه‌ای، پیشرفت‌های چشم‌گیر آموزش پزشکی تخصصی و فوق تخصصی در جمهوری اسلامی ایران با استفاده از داده‌های دبیرخانه آموزش پزشکی و تخصصی وزارت بهداشت و نظام پزشکی کشور و با حمایت فرهنگستان علوم پزشکی کشور بررسی و تحلیل شده است.

یافته‌ها: برنامه‌های آموزش پزشکی تخصصی و فوق تخصصی و تعداد دانشگاه‌های علوم پزشکی چند برابر شده است. در بخش‌های مختلف این مقاله به بررسی روندهای رشد و پیشرفت آموزش پزشکی تخصصی و فوق تخصصی کشور به تفکیک رشته پرداخته شده است.

بحث و نتیجه گیری: دستیابی به اهداف سند چشم انداز نظام سلامت بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در افق سال ۱۴۰۴ شمی به عملکرد بخش آموزش پزشکی به خصوص در بخش آموزش تکمیلی تخصصی و فوق تخصصی پزشکی مربوط است. تاکنون توسعه آموزش پزشکی تخصصی و فوق تخصصی کشور در بهبود مراقبت‌های سلامت جامعه موفق بوده است. بررسی روند رشد تعداد پزشکان متخصص و فوق تخصص در ایران، تصمیم گیران بخش بهداشت و درمان و آموزش پزشکی کشور را در برداشتن گام‌های بهتر در زمینه هدایت بهینه آموزش پزشکی تخصصی در آینده یاری می رساند.

کلمات کلیدی: دستاوردهای آموزش پزشکی، تخصصی و فوق تخصصی، جمهوری اسلامی ایران

A۱ - ۳۶۳

بررسی ارزیابی نیاز به درس اصول تعیین دقیق علت مرگ و ثبت آن برای دانشجویان سال آخر پزشکی

سمیه زیار

مرکز مطالعات دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

ziar_somayeh@yahoo.com

مقدمه: ترسیم دقیق چهره مرگ در جامعه به منظور شناسایی علل بروز و مقابله با عوامل سبب ساز آنها، راهبرد اصلی برای افزایش طول عمر بشر و ارتقای سلامت انسان است. برای تامین و ارتقای سلامت باید سیاست‌ها و راهبردهای مشخص و شفاف را پیش گرفت و تعیین دقیق علت فوت نمایانگر چگونگی بهره‌مندی مردم آن جامعه از خدمات بهداشتی درمانی است. نتایج حاکی از آن است که میزان آگاهی پزشکان از گروه‌های طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها و علل مرگ و میر و نحوه صحیح انتساب یک علت یا یک روند منجر به فوت به متوفا محدود می باشد و همچنین توزیع علل فوت در جامعه در بسیاری از موارد نشان دهنده توزیع عوامل

A۱ - ۱۸۸۵

آمایش سرزمین لازمه توسعه هدفمند آموزش پزشکی در جمهوری اسلامی ایران

شیما طباطبایی*، سیدامیر محسن ضیایی

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران

shtabatabai@yahoo.com

مقدمه: این مطالعه به منظور بررسی و تحلیل اهمیت آمایش سرزمین در آموزش پزشکی و در کشور صورت پذیرفته است.

روش کار: در این تحقیق کتابخانه‌ای، وضعیت موجود و پیشرفت‌های آموزش پزشکی در جمهوری اسلامی ایران با استفاده از داده‌های از دبیرخانه آموزش پزشکی و تخصصی وزارت بهداشت و نظام پزشکی کشور مورد بررسی قرار گرفت. سپس به بررسی اهمیت آمایش سرزمین در برنامه‌ریزی‌های آینده و توسعه هدفمند این بخش پرداخته شده است.

یافته‌ها: در طول سه دهه گذشته تعداد دانشگاه‌های علوم پزشکی، تعداد اعضای هیئت علمی و همچنین تعداد پزشکان چند برابر شده است. و درمان‌های تخصصی و فوق تخصصی پزشکی رشد چشم گیری داشته است. همچنین مطابق با آخرین پیشرفت‌های علمی دنیا کریکولوم و برنامه درسی توسط کمیسیون‌های برنامه ریزی آموزشی تدوین و بروزرسانی شده است.

بحث و نتیجه گیری: به نظر می‌رسد آموزش پزشکی کشور در بهبود مراقبت‌های سلامت جامعه موفق بوده است. توسعه برنامه‌های تخصصی پزشکی باید برنامه‌ریزی شده و هدفمند باشد. آمایش سرزمین گامی موثر در توسعه هدفمند آموزش پزشکی است. توجه به سند آمایش سرزمینی، تربیت دانشجو بر اساس هرم افزایشی نوع بیماری‌ها در کشور، توجه به اسناد بالادستی از جمله سند چشم انداز و نقشه علمی کشور، توزیع عادلانه نیروی انسانی و بومی سازی آموزش پزشکی بخش دیگری از برنامه‌های آینده معاونت آموزشی است.

کلمات کلیدی: آمایش سرزمین، آموزش پزشکی، جمهوری اسلامی ایران

A۱ - ۱۸۸۶

دستاوردهای آموزش پزشکی تخصصی و فوق تخصصی در جمهوری اسلامی ایران

شیما طباطبایی*، سیدامیر محسن ضیایی، ناصر سیم فروش

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران

shtabatabai@yahoo.com

مقدمه: آموزش علوم پزشکی به سبب ارتباط با سلامت و بیماری مردم، از ویژگی خاصی برخوردار است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ در راستای تاکید اصل سی ام قانون اساسی بر فراهم کردن تحصیلات عالی در حد خود کفایی کشور، عرصه آموزش پزشکی در سراسر کشور گسترده شد. در حال حاضر تربیت نیروهای متخصص پزشکی در آموزش علوم پزشکی در جمهوری اسلامی ایران، از رشد چشمگیری

- جنبه های قانونی و حقوقی ثبت علت مرگ را بداند.
  - کدهای پوچ و بیهوده را بشناسد و از بکارگیری آنها به عنوان علت زمینه‌ای اجتناب نماید.
- ضرورت و نحوه استفاده از فرم کالبد گشایی شفاهی* (Verbal Autopsy) را بداند. (مجموعه ای از سوالات هدفمند که در پایان پرسشگر را به تشخیص علت مرگ در حد گروه‌های کلی یا زیر گروه‌های شایع و مشخص هدایت نماید.
- بتواند یک گواهی فوت کامل و دقیق تکمیل نماید
- کلمات کلیدی:** اصول تعیین علت مرگ، ثبت علت مرگ

A1-۴۶۶

تاثیر آموزش اثربخشی گروهی پرستاران بر کیفیت مراقبت از دیدگاه پرستاران و مددجویان در سال ۱۳۹۲

محمدرضا منصوریان^۱، فریبا محمدی، شهلا خسروان، علی عالمی

دانشگاه علوم پزشکی گناباد

mr_mansoorian@yahoo.com

مقدمه: مسأله مهمی که در ارائه مراقبت های پرستاری مورد توجه قرار می گیرد دست یابی به کیفیت مطلوب ارائه مراقبت می باشد که سلامت و بهبود مددجویان در گرو آن می باشد. لذا این پژوهش با هدف تعیین تاثیر آموزش اثربخشی گروهی پرستاران بر کیفیت مراقبت از دیدگاه پرستاران و مددجویان در سال ۱۳۹۲ انجام شد.

روش کار: این پژوهش از نوع نیمه تجربی با پیش آزمون- پس آزمون بود. در این پژوهش ۲۳۶ بیمار به روش نمونه‌گیری طبقه ای چند مرحله‌ای متناسب با حجم و ۵۹ پرستار شاغل در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی گناباد به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. مداخله انجام شده شامل کارگاه آموزشی ۲ روزه اثربخشی گروهی پرستاران بود. ابزار پژوهش شامل ۲ پرسشنامه مشخصات دموگرافیک و کیفیت مراقبت (QUALPAC) بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون پارامتری تی زوجی و مجذور کای برای تعیین میزان کیفیت مراقبت استفاده شد.

یافته ها: کیفیت مراقبت قبل از مداخله از دیدگاه ۸۸/۱۰ درصد پرستاران نامطلوب و از دیدگاه ۱۱/۹۰ درصد پرستاران مطلوب بود در حالی که بعد از مداخله از دیدگاه ۴۲/۴۰ درصد پرستاران نامطلوب و از دیدگاه ۵۷/۶۰ درصد پرستاران مطلوب گزارش شد. آزمون مجذور کای نشان داد که بین وضعیت کیفیت مراقبت قبل و بعد از مداخله از دیدگاه پرستاران، تفاوت آماری معنی داری وجود دارد ($P=0/017$). همچنین نتایج آزمون تی زوجی نشان داد که میانگین نمره کیفیت مراقبت بعد از مداخله از دیدگاه پرستاران و مددجویان نسبت به مرحله قبل از مداخله تغییر معنی‌داری یافت که این افزایش در ابعاد مختلف کیفیت یکسان نبوده است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته های مطالعه، آموزش اثربخشی گروهی پرستاران بر کیفیت مراقبت از دیدگاه پرستاران و مددجویان موثر

خطر مرگ در جامعه است. یکی از اهداف تربیت دانشجویان دوره پزشکی پیگیری، بررسی، تشخیص و تعیین علت فوت و تکمیل گواهی فوت می‌باشد. دانشجویان باید تعیین و تشخیص علت فوت را وظیفه خود دانسته و دانش پایه در این زمینه را فرا گیرند و همچنین قادر باشند از بین مجموعه علت منجر به فوت علت اصلی و زمینه ای فوت را تعیین نمایند.

روش کار: پس از جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه و جلسات Focus group، داده‌ها با نرم‌افزار SPSS تحلیل شد.

یافته ها: برطبق یافته‌ها با توجه به صدور اغلب گواهی‌های فوت توسط پزشکان عمومی، عدم تشخیص و تعیین علت فوت به شدت از میزان آموزش و آگاهی پزشکان تأثیر می پذیرد و از آنجایی که پزشکان عمومی در setting واقعی، بخش، کلینیک، مرکز بهداشتی درمانی با متوفیان برخورد خواهند داشت. بنابراین دانشجویان پزشکی کارورزی را که آغاز گر فرآیند تولید داده‌های مرتبط با مرگ و میر هستند را برای آموزش در این خصوص با تدوین برنامه آموزشی در دوره عمومی (کارورزی) انجام می‌دهیم زیرا تعیین علت مرگ به شدت تحت تأثیر آموزش و آگاهی فرد تشخیص دهنده است.

بحث و نتیجه گیری: توزیع علت فوت در جامعه در بسیاری از موارد نشان دهنده توزیع عوامل خطر مرگ در جامعه است. در واقع با شناسایی توزیع علت فوت، مراجعه های متنوع برای کاهش عوامل خطر شکل می‌گیرد و فوت بر اساس گروه‌های مختلف سنی و جنسی نیز معرف وضعیت ارائه خدمات بهداشتی درمانی و میزان بهره‌مندی‌های اقتصادی گروه‌های مختلف جامعه است. این علل نشان دهنده میزان رشد و توسعه یافتگی جامعه است. همچنین مقایسه آن در بخش‌های مختلف از جمله شهر و روستا یا گروه‌های زنان و مردان می تواند توزیع عادلانه یا ناعادلانه منابع و درآمد و امکانات را مشخص نماید.

نظام سلامت: با ثبت مرگ بر حسب علت، سن و جنس می توان عمر از دست رفته (years of life lost) و جداول عمر را تشکیل داد که اطلاعات فراوانی پیرامون ساختار سنی جمعیت و امید به زندگی و بسیاری شاخص‌های دیگر را در اختیار قرار می‌دهد که توسط برنامه‌ریزان بهداشت و درمان مورد استفاده قرار می‌گیرد. از آنجایی که مأموریت نظام سلامت تأمین عمر طولانی توأم با سلامتی برای آحاد جامعه است از علل بیماری و مرگ به عنوان نماد و راهنمایی برای هدایت برنامه های مرتبط با سلامتی استفاده می شود. پزشکان باید:

- با جدیدترین ویرایش کتاب طبقه بندی بین المللی بیماری‌ها و مرگ ومیر آشنا باشند.
- با جدول علت مرگ ومیر که برای شرایط اپیدمیولوژیک ایران تدوین شده است آشنا باشند.
- بتوانند روند وقوع فوت و سلسله علت منجر به فوت و علت زمینه‌ای که زنجیره علت منجر شده به مرگ را آغاز نموده، تشخیص دهد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به وجود علاقه برای انجام تحقیق در دانشجویان و با در نظر گرفتن مهمترین موانع می توان گفت که برگزاری کارگاه های متنوع روش تحقیق، مقاله نویسی و آشنایی با نرم افزار های آماری به صورت مستمر و حضور مدرسین مجرب و همچنین بکارگیری کارشناسان پژوهشی در مراکز تحقیقاتی جهت بهبود مشاوره پژوهشی و تسهیل در پرداخت بودجه طرح تحقیقاتی، می تواند در افزایش کمی و کیفی فعالیت های پژوهشی موثر باشد.

کلمات کلیدی: موانع پژوهش، دانشجویان علوم پزشکی، فعالیت پژوهشی

A1- ۱۶۴۵

ارتقای کیفیت مهارت های تدریس و یادگیری: نیاز ادراک شده امروز در آموزش علوم پزشکی

لیلی مصلی نژاد^۱، زهره بادیه پیمای جهرمی، شهره جوادیپور
دانشگاه علوم پزشکی جهرم
mossila_1@yahoo.com

مقدمه: تدریس فعالیت هدفمندی است که به صورت متقابل بین مدرس و فراگیر انجام می شود و هدف آن یادگیری است. کیفیت این فرایند، به عنوان مهمترین عامل در پیشرفت آموزشی و یادگیری دانشجویان، به عنوان مولفه اصلی کیفیت در نظام آموزشی محسوب می شود، از این رو ارتقاء کیفیت مهارت های تدریس و اصول آن امری ضروری است. هدف این مطالعه تبیین تجارب و نظرات اساتید و دانشجویان از کیفیت مهارت های تدریس و یادگیری بود.

روش کار: این مطالعه یک تحقیقی کیفی با رویکرد پدیدار شناسی است که از طریق ۲۳ مصاحبه فردی و کار بر روی ۵ گروه متمرکز از روی دانشجویان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی جهرم انجام شده است. روش نمونه گیری به صورت مبتنی بر هدف و با روش Triangulation انجام شد که با هدف کسب اطلاعات از گروه های مختلف (گروه ها و مقاطع مختلف دانشجویی و اساتید گروه های مختلف با سوابق کاری متفاوت) انجام گردید و تا رسیدن به اشباع ادامه یافت. جهت تحلیل داده ها از روش تحلیل محتوایی استفاده گردید و پس از شناسایی واحدهای معنایی، کدگذاری، شناسایی کدهای مشابه، شناسایی زیر تم ها و تم های اصلی ادامه یافت.

یافته ها: در مجموع از ۸۶ کد به دست آمده، ۵ تم اصلی شناسایی شد که شامل تدریس کاربردی، به چالش کشیدن دانشجو، درگیری دانشجو، دانشجوی مشتاق و استاد توانمند می شد. هر یک از این تم ها، خود از زیر تم های دیگری تشکیل می شد.

بحث و نتیجه گیری: برای ارتقا کیفیت تدریس، نیاز است که اساتید عوامل مؤثر بر تدریس مؤثر و کارآمد را شناخته و آن موارد را در تمام تعاملات آموزشی خود با دانشجویان اجرا نمایند. هماهنگی بین مطالب آموزشی و نیازهای فراگیران، استفاده از استراتژی های یادگیری فعال، مشارکت دانشجو در یادگیری و بکارگیری راهبردهای افزایش انگیزه درونی

است که پیشنهاد می شود به منظور ارتقاء کیفیت مراقبت مورد توجه مسئولین و مدیران قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش، اثربخشی گروهی، پرستاران، کیفیت مراقبت، مددجویان

A1- ۷۳۹

بررسی موانع درون دانشگاهی مؤثر بر پژوهش از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

مهديه ممیزی^۱، حسین فلاح زاده، محمد ممیزی
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
mahdieh_momayyezi@yahoo.com

مقدمه: اهمیت به تحقیق و افزایش فعالیت های پژوهشی در هر کشور می تواند منجر به سبب توسعه و پیشرفت آن کشور شود. در همین راستا، دانشگاه ها با در اختیار داشتن بیشترین ظرفیت فکری، مهم ترین تولیدکننده علم محسوب شده و از این جهت سامان دهی به تحقیقات دانشگاهی از ضروری ترین اقدامات می باشد. بدین منظور پژوهشگران درصدد برآمدن موانع درون دانشگاهی که باعث عدم انجام پژوهش توسط دانشجویان مقاطع بالای تحصیلی می باشد را تعیین کنند.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی است که به صورت مقطعی در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ انجام شد. جمعیت مورد مطالعه شامل ۱۰۰ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بود. ابزار جمع آوری داده ها نیز پرسشنامه محقق ساخته ای بود که روایی و پایایی آن تأیید شد. داده های جمع آوری شده توسط نرم افزار SPSS/16 تجزیه و تحلیل شد و در قالب جداول توزیع و درصد فراوانی نشان داده شد.

یافته ها: نتایج نشان داد ۶۸/۳٪ از دانشجویان در کارگاه روش تحقیق مقدماتی، ۱۳/۴٪ در کارگاه روش تحقیق پیشرفته و ۵٪ در کارگاه روش تحقیق کیفی شرکت کرده بودند. تدوین ۶۴ طرح تحقیقاتی، ۲۸ مقاله داخلی، ۶ مقاله خارجی، ارائه ۱۰۹ چکیده مقاله در همایش های داخلی و ۶ چکیده مقاله در همایش های خارج از کشور توسط افراد مورد مطالعه، گزارش گردید. از میان عوامل بازدارنده تحقیق، آشنا نبودن با متدولوژی تحقیق (۸۳/۳٪)، عدم آشنایی با اصول مقاله نویسی (۷۶/۷٪)، عدم توانایی تجزیه و تحلیل داده ها (۷۱/۲٪)، دردسترس نبودن مشاور پژوهشی (۷۰٪) و هزینه بر بودن پژوهش (۶۸/۳٪) مهمترین موانع پژوهش بودند. همچنین وجود محدودیت های اخلاقی در پژوهش (۱۳/۶٪)، اجبار از سوی اساتید (۲۱/۷٪) و بی علاقهگی به تحقیق (۲۳/۷٪) ضعیف ترین عوامل بازدارنده پژوهش بودند.

دانشجویان برای یادگیری و افزایش انگیزه اساتید برای آموزش می تواند فرصت افزایش کیفیت آموزش و یادگیری را فراهم آورد.

کلمات کلیدی: ارتقای کیفیت آموزش، مهارت‌های تدریس، یادگیری، اساتید، دانشجویان علوم پزشکی

A1-1646

بررسی وضعیت مدیریت و رهبری گروه های آموزشی دانشکده پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۲

فاطمه رحیمی*، هاجر دهقان، یاسمین قربانیان

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

arzesdept@sums.ac.ir

مقدمه: موفقیت سازمان ها در تحقق اهداف مستلزم مدیریت موثر و رهبری اثر بخش مدیر است، از آن جا که دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی با چالش های آموزشی و مدیریتی مواجه هستند، حل و فصل این گونه چالش ها مستلزم برخورداری از رهبری و مدیریت کارآمد و اثربخش خواهد بود، در این راستا عملکرد موثر مدیران گروه های آموزشی موجب بهبود وضعیت آموزشی و فراهم آوردن زمینه برای توسعه فردی اعضا می شود. هدف این مطالعه بررسی وضعیت مدیریت و رهبری گروه های آموزشی دانشکده پزشکی شیراز از دیدگاه اعضاء هیات علمی در سال ۱۳۹۲ می باشد.

روش کار: این مطالعه به صورت توصیفی - تحلیلی و به روش مقطعی در سال ۱۳۹۲ انجام شد، ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه بود که به صورت مکاتبه ای برای اعضاء هیات علمی دانشکده پزشکی ارسال شد و بدین صورت عملکرد ۳۳ مدیر گروه های آموزشی مورد ارزیابی قرار گرفت. رویای پرسشنامه از طریق نظرسنجی از متخصصین مربوطه و پایایی آن به روش همسانی درونی و محاسبه آلفای کرونباخ (۰/۹۵۱) تایید شد. تعداد ۲۱۲ فرم تکمیل شده بعد از جمع آوری با استفاده از نرم افزار SPSS15 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین و انحراف معیار عملکرد مدیر گروه ها با نمره حداقل صفر و حداکثر ۲۰ در زمینه میزان گرایش به مدیریت مشارکتی $1/13 \pm$ ، $17/67$ ، برنامه ریزی اثر بخش $1/08 \pm$ ، $18/20$ ، هماهنگی و ارتباطات $1/13 \pm$ ، $18/45$ و نظارت و کنترل $1/44 \pm$ ، $17/49$ گزارش شد. ضریب همبستگی اسپیرمن بین سؤالات پرسشنامه کاملاً معنی دار به دست آمد ($P=0/000$). بین عملکرد مدیر گروه های پایه و بالینی نیز تفاوت معنی داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج این مطالعه مدیران گروه ها از لحاظ برنامه ریزی اثربخش و هماهنگی و ارتباطات وضعیت مطلوبی داشتند. از جهت دیگر ارتقاء اثر بخشی عملکرد گروه ها نیازمند استفاده از مدیریت مشارکتی و استقبال از ایده ها و افکار جدید و نظارت کافی بر عملکرد آموزشی و پژوهشی اساتید و ارائه بازخورد مناسب به اعضاء هیات علمی می باشد.

کلمات کلیدی: مدیریت آموزشی، رهبری، ارزشیابی، گروه های آموزشی

A1-458

میزان تنش شغلی و عوامل موثر بر آن در دستیاران مراکز درمانی و بیمارستان های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

صدیقه ابراهیمی*، زهرا کارگر

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

sedighebrah@yahoo.com

مقدمه: استرس به عنوان جزئی از شرایط روزمره زندگی انسان در برخورد با شرایط مختلف بروز پیدا می کند. در این میان استرس شغلی وقتی رخ می دهد که بین نیازهای شغلی و توانایی ها، قابلیت ها و خواسته های فرد هماهنگی نباشد. تیم پزشکی به دلیل اینکه مستقیماً با بیماران و مسائل بالینی درگیر می باشند با استرس شغلی فراوانی روبه رو هستند و از طرفی چون فرد در شرایط ویژه ای قرار می گیرد منجر به بروز تنش شغلی در وی می شود. این مطالعه با هدف بررسی میزان و عوامل موثر در ایجاد تنش شغلی در محیط کار دستیاران دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر به روش توصیفی - تحلیلی و به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۱ انجام شده است. جامعه مورد پژوهش شامل کلیه دستیاران دانشگاه علوم پزشکی شیراز است. همه افراد جامعه بصورت سرشماری مورد پژوهش قرار گرفتند و برای جمع آوری داده ها از پرسش نامه Osipow استفاده شد که شامل ۵۰ سوال می باشد که هر ۱۰ سوال آن به ترتیب مربوط به بار کاری، ابهام نقش، کمبود نقش، تعارض نقش و مسئولیت پذیری است. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS نسخه ۱۷ استفاده شد.

یافته ها: میانگین نمره استرس کلیه دستیاران $156/35$ از 250 بود. بیشترین میانگین نمره مربوط به رشته زنان ($177/72$) و کمترین میانگین نمره استرس مربوط به رشته پوست ($135/08$) بوده است. بیشترین میانگین نمره عامل تنش را نیز مربوط به بار کاری با نمره $35/09$ از 50 بود که در محدوده استرس متوسط تا شدید قرار داشت. میزان استرس کل با سن ($P=0/300$) و جنس ($P=0/009$) ارتباط معناداری داشت. همچنین میزان استرس کل با ساعات کار بیشتر در هفته ($P=0/000$)، جراحی داشتن در رشته تخصصی ($P=0/000$) و داشتن کشیک در رشته تخصصی ($P=0/000$) ارتباط معناداری داشت.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه بیشترین عامل استرس را مربوط به بار کاری بوده است لذا توصیه می شود جهت کاهش استرس، ساعات کاری دستیاران کمتر شده و حمایت بیشتری از آنان انجام شود.

کلمات کلیدی: استرس شغلی، دستکاری، عامل تنش را

A1- ۵۷۳

بررسی تأثیر ارائه کنفرانس کارآموزان و کارورزان پزشکی با رویکرد پیش سازمان دهنده در بخش عفونی بیمارستان ولی عصر (ع) در کیفیت آموزش در دیدگاه دانشجویان (سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱)

آزاده ابراهیم زاده*، خیرالنساء رمضان زاده

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

mr14436@yahoo.com

مقدمه: با توجه به اهمیت افزایش مداوم کیفیت آموزش در علوم پزشکی این مقاله با هدف بررسی تأثیر ارائه کنفرانس کارآموزان و کارورزان پزشکی به صورت همزمان با رویکرد پیش سازمان دهنده در بخش عفونی بیمارستان ولی عصر (عج) در کیفیت آموزش از دیدگاه دانشجویان انجام شده است.

روش کار: در این تحقیقات که به صورت مقطعی انجام شد، تعداد ۱۰۵ دانشجوی (۳۵ زن و ۷۰ مرد) به عنوان نمونه در نظر گرفته شدند و دز ادامه پرسشنامه‌ای مرتبط توسط آنها تکمیل گردید. نهایتاً داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل شد.

یافته‌ها: از نظر ۹۸ درصد دانشجویان این روش باعث بهبود کار تیمی (۵۷/۵ درصد) و فعال بودن دانشجو (۶۷/۹ درصد) و افزایش یادگیری (۸۹/۶) و سازماندهی درست اطلاعات در ذهن (۵۰/۹) می شود و حدود ۷۰/۸ درصد دانشجویان این روش را به سایر روش‌ها ترجیح دادند. در بررسی بین ارتباط متغیرهای معدل و سن با دیدگاه دانشجویان در رابطه با تأثیر این روش در سازماندهی اطلاعات، افزایش یادگیری، فعال بودن دانشجو، بهبود کار تیمی و ترجیح این روش به سایر روش‌ها ارتباط معناداری وجود نداشت ($P > 0/05$) در بررسی مقایسه بین دیدگاه دانشجویان درباره تأثیر این روش بر اساس جنسیت و مقطع تحصیلی نیز تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد ($P > 0/05$).

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج این پژوهش، این روش آموزش جهت ارتقاء کیفیت آموزش بالینی توصیه می گردد.

کلمات کلیدی: کیفیت آموزش، کنفرانس، پیش سازمان‌دهنده، بخش عفونی، بیمارستان‌های آموزشی

A1- ۱۳۰۶

یکپارچگی آموزش علوم پایه و دستیاری روانپزشکی

مهدی بیژن زاده*، سیروس پاک سرشت، محمود اوراضی زاده، محمد بدوی
دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

mbijanz@yahoo.com

مقدمه: یکی از راه‌های معتبر ارتقاء آموزش دانشجویان پزشکی در دنیا آموزش اطلاعات پایه پزشکی در کنار مباحث بالینی می باشد. آموزش اصول تئوریک پایه بدون ارتباط با مسائل بالینی میزان مانائی کمی دارد و

به سرعت از ذهن دانشجو فراموش می شود، از طرفی اگر مباحث بالینی بدون اصول پایه و فیزیولوژیک به دانشجو تدریس گردند به خوبی تفهیم نمی‌شدند. بدین سبب یکی از پیشنهاد‌های آموزشی دنیا و همچنین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران یکپارچگی مباحث علوم پایه با آموزه های بالینی دانشجویان پزشکی است.

روش کار: بر اساس برنامه هماهنگ شده اساتید گروه‌های آموزشی علوم تشریح، فیزیولوژی و ژنتیک دانشکده پزشکی برای تدریس به بخش روانپزشکی آمده و مباحث به صورت کارگاه آموزشی برای کلیه دستیاران جدید (سال اول) روانپزشکی تدریس شد. در پایان برگزاری کارگاه‌ها، نظرات دستیاران مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: پرسشنامه‌ای به منظور ارزیابی نظرات دستیاران مذکور در خصوص آموزش اصول علوم پایه بین آنان توزیع گردید. این دستیاران شامل ۳ نفر سال اول، ۴ نفر سال دوم، ۳ نفر سال سوم و یک نفر سال چهارم بودند که در مجموع حدود ۷۰٪ معتقد بودند برگزاری کارگاه‌های علوم پایه تا حد متوسط برای دستیاران روانپزشکی مورد نیاز است و حدود ۵۵٪ معتقد بودند برگزاری کارگاه‌های علوم پایه تا حد متوسط برای کلیه دستیاران مورد نیاز است.

بحث و نتیجه گیری: اجرای یکپارچه سال‌ها است به عنوان یک روش آموزشی برای آموزش دانشجویان مقاطع مختلف پزشکی در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور استفاده می گردد و دانشگاه‌های مختلف بسته به شرایط و امکانات آموزشی خود آن را به کار می برند. این تحقیق نشان داد که روش فوق به صورت عمودی و در جهت یادآوری و کاربردی نمودن مباحث علوم پایه برای دستیاران تخصصی پزشکی نیز روشی مفید می‌باشد.

کلمات کلیدی: یکپارچگی آموزش، دستیار روانپزشکی، فیزیولوژی، تشریح، ژنتیک

A1- ۱۴۸۹

بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد نسبت به برنامه ادغام دروس فارماکولوژی و پاتولوژی اختصاصی در مقطع فیزیوپاتولوژی

محمدرضا زارع خورمیزی*، مریم دهقان، فاطمه پوررجب، منصور مقیمی

دانشگاه علوم پزشکی یزد

zare.mr@ssu.ac.ir

مقدمه: نیاز به ادغام بیشتر موضوعات درسی، در برنامه آموزش پزشکی عمومی به عنوان یک موضوع برجسته در گزارش‌های آموزش پزشکی آورده شده است. ارائه بیماری محور دروس پاتولوژی اختصاصی و فارماکولوژی در مقطع فیزیوپاتولوژی که از مصادیق تلفیق افقی به حساب می آید، یکی از اهداف آموزشی دانشگاه علوم پزشکی یزد می‌باشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد نسبت به

برنامه دروس فارماکولوژی و پاتولوژی در مقطع فیزیوپاتولوژی صورت گرفته است.

روش کار: در این پژوهش توصیفی مقطعی، ۷۳ نفر از دانشجویان پزشکی مقطع فیزیوپاتولوژی دانشگاه علوم پزشکی یزد در سال ۱۳۹۱ به صورت سرشماری انتخاب شدند. داده‌ها از طریق پرسش نامه ای مشتمل بر دو بخش اطلاعات دموگرافیک و سؤالات مربوط به چهار حیطة آگاهی و ضرورت فرایند ادغام حیطة آموزش، وجود امکانات و رضایت از برنامه تلفیق با استفاده از مقیاس لیکرت جمع آوری گردید. داده‌ها با روش‌های آماری توصیفی و با استفاده از نرم افزار SPSS20 تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: از نظر دانشجویان مقطع فیزیوپاتولوژی دانشگاه علوم پزشکی یزد، بالاترین میزان امتیازات به حیطة رضایت از طرح ادغام با میانگین و انحراف معیار $4/24 \pm 3/4$ (از ۴۰) اختصاص داشته است. بعد از آن در جایگاه دوم، حیطة آگاهی و ضرورت اجرای فرایند ادغام $15/4 \pm 3/2$ (از ۳۰) قرار داشت و کمترین امتیاز (با فاصله معنی‌دار) به بخش وجود امکانات $4/2 \pm 1/2$ (از ۱۰) مربوط می‌شد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته‌های این پژوهش، دانشجویان مقطع فیزیوپاتولوژی در دانشگاه علوم پزشکی یزد نسبت به ارائه دروس فارماکولوژی و پاتولوژی به شیوه ادغام در حد متوسط و زیاد رضایت داشتند، اما برای بهبود اجرای این شیوه، در جهت ارتقا امکانات آزمایشگاه‌ها، همکاری سایر گروه‌ها به منظور جلوگیری از تکرار مباحث و نیز ارائه کتابچه اهداف و شرح طرح دروس ادغام برای دانشجویان تلاش‌هایی باید صورت بگیرد.

کلمات کلیدی: ادغام دروس، دانشجویان علوم پزشکی، فیزیوپاتولوژی، پاتولوژی، فارماکولوژی

A1-480

مقایسه دیدگاه اعضای هیئت علمی و دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در خصوص راهکارهای بهبود کیفیت برگزاری گزارش صبحگاهی در سال ۱۳۹۱

خاطره عنبری

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

dr.anbari@gmail.com

مقدمه: در اغلب دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، برگزاری منظم گزارش صبحگاهی جزء لاینفک آموزش دوره بالینی محسوب می‌شود و هدف اصلی آن آموزش فراگیران در موضوعات مختلف بیماری و به عبارت دیگر آموزش بیمارگرا می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی ۴۱ عضو هیات علمی و ۱۰۳ دانشجو با روش نمونه گیری مبتنی بر هدف وارد مطالعه شدند، ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه خودساخته با استفاده از منابع معتبر آموزش بالینی بود که بعد از انجام اعتبار سنجی و سنجش پایایی مورد استفاده قرار گرفت.

این ابزار شامل ۱۵ سوال در خصوص مهمترین معیار انتخاب بیماران، زمان مناسب برگزاری، منبع مناسب انتخاب بیماران، روش مناسب ارزیابی اساتید از دانشجویان حین جلسات، نحوه اداره جلسات و مدت زمان مناسب جهت بحث در مورد هر بیمار بود از روش‌های آماری آنالیز واریانس یکطرفه و آزمون مجذور کای و دقیق فیشر جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده شد.

یافته‌ها: مهمترین معیار انتخاب بیماران برای معرفی در جلسات گزارش صبحگاهی از دیدگاه اکثریت اساتید (۴۱/۵)، بیماران با ابهام تشخیصی و از دیدگاه اکثریت دانشجویان (۴۷/۶)، بیماران مبتلا به بیماری‌های شایع بود. همچنین بیشتر اساتید و دانشجویان مناسب‌ترین منبع انتخاب بیماران را بیماران مراجعه کننده به اورژانس در روز قبل، مناسب‌ترین روش ارزیابی فرد ارائه دهنده را پرسش و پاسخ حین برگزاری جلسات، بهترین زمان اختصاص داده شده برای معرفی بیمار را بین ۳۰-۲۰ دقیقه و مناسب‌ترین تعداد بیمار برای معرفی در هر جلسه گزارش صبحگاهی را ۲ بیمار ذکر نمودند. از دیدگاه اساتید مهمترین محورهای بحث شامل رویکرد گام به گام به بیماری با میانگین نمره $8/2 \pm 1/8$ ، بحث در مورد تشخیص‌های افتراقی بیمار با میانگین نمره $8/2 \pm 1/8$ و از دیدگاه دانشجویان مهمترین موضوعات جهت بحث در جلسات گزارش صبحگاهی، بحث در مورد رویکرد گام به گام به بیمار با میانگین نمره $8/4 \pm 1/9$ نحوه تفسیر آزمایشات با میانگین نمره $7/4 \pm 1/8$ و نحوه پایش و پیگیری بیماران با میانگین نمره $7/4 \pm 1/8$ بود.

بحث و نتیجه گیری: جلسات گزارش صبحگاهی باید علاوه بر آموزش فراگیران، موجب خلاقیت و شکل‌گیری تفکر انتقادی، ایجاد تعهد و مسئولیت حرفه ای و نیز تقویت حس رقابت برای توسعه مهارت‌ها و اعتماد به نفس آنها شود.

کلمات کلیدی: گزارش صبحگاهی، دانشجویان پزشکی، کیفیت آموزش

A1-563

ارتقاء فرآیند گزارش نویسی پرستاری بر اساس مدل ارتقای مستمر کیفیت در بیمارستان آموزشی شهداء قاین

علی دشتگرد^۱، سیدمصطفی محسنی زاده، نرجس خاتون طاهری، داوود رحمتی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

dashtgard_1349@yahoo.com

مقدمه: در راستای ارتقاء کیفیت اطلاعات بهداشتی-درمانی، تکمیل اوراق پزشکی مددجویان، از جمله گزارش‌های پرستاری، از اهمیت ویژه‌ای بر خوردار است. از جمله مسئولیت‌های سنگین پرستاران که مسئولیت حفظ، تامین و ارتقاء سطح سلامت جامعه را عهده دار می‌باشند، شیوه انتقال اطلاعات و گزارش دهی و گزارش گرفتن و ثبت آن است، که خطا و سهل انگاری در آن کیفیت و اعتبار این اطلاعات را کاهش می‌دهد.

۵- شواهدی از لحاظ کردن نیازهای جامعه (کثرت مراجعات به یک علت خاص) در بازنگری های برنامه آموزشی وجود نداشت.

۶- روش های ارزشیابی دانشجویان بیشتر متمرکز بر محفوظات و دانش نظری دانشجویان بوده و توسعه مهارت های بالینی و ارزیابی آنها به دلیل کثرت دانشجویان مناسب نبود.

۷- برنامه توسعه مهارت های آموزش پزشکی اساتید و مستندات مربوطه از قبیل گواهی شرکت در کارگاه های آموزشی در این مراکز وجود نداشت.

بحث و نتیجه گیری: اگرچه مطالعات بسیاری در زمینه آموزش بالینی، آموزش مستمر اساتید در بکارگیری روش های نوین تدریس و ارزشیابی را راه حل مناسب ارتقای کیفیت آموزش شناسایی کرده اند، اما به نظر می رسد ایجاد واحد توسعه آموزش در این مراکز در جهت برنامه ریزی و ارزیابی آموزش، راهکار کلیدی است که وجود آن در ایفای نقش آموزشی مراکز درمانی ضروری است.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، مراکز آموزشی درمانی، واحد توسعه آموزش، ارتقای کیفیت آموزش

A1- ۵۶۹

نحوه اجرای مقررات تشویق و تنبیه آموزشی برنامه ریزی شده در دستیاران داخلی در زمینه بیماری های شایع غدد

فاطمه محمد زاده، لیلا پاداش
گلستان

مقدمه: در مسیر یادگیری و آموزش تشویق و تنبیه امر لازمی به نظر می رسد و اساتید باید شرایطی را فراهم سازند که دانشجویان از بی تفاوتی، بی مسئولیتی و غفلت بیرون آیند. لذا این مطالعه با هدف بررسی نحوه اجرای مقررات تشویق و تنبیه در حین آموزش دستیاران داخلی در موضوع بیماری های غدد انجام شد.

روش کار: برای دستیار سال ۲ که دچار اشتباه در تفسیر الگوریتم درمانی شده مقرر شد تا مبحث ذکر شده را (هائپوکالمی در کتواسیدوز دیابتی) از فرانس هایی که تعیین کردیم مطالعه و به شکل الگوریتم در حضور استاد و دانشجویان بخش غدد ارائه دهد و در پایان سناریوی اتفاق افتاده را به شکل صحیح شرح دهد. برای دستیاران سال ۳ مقرر می کنیم تا طی مدت ۲ هفته درمان کلیه بیماران کتواسیدوز دیابتی مراجعه کننده به اورژانس بیمارستان را به عهده گیرند. در طی این مدت این دستیاران حق داشتند در هر ساعتی از شبانه روز در مورد این بیماران با استاد مربوطه تماس تلفنی و یا مشاوره حضوری انجام دهند.

یافته ها: نکات کلیدی ارزیابی از طریق اخذ نظر دستیاران و اساتید براساس اولویت: حفظ حریم شخصی فراگیران، گوش دادن به دانشجو و اعتماد به دانشجو، تمیز بین خطا سهوی و عمدی در نوع تشویق و تنبیه، اعمال تنبیه در راستای آموزش و جلوگیری از تکرار خطا، متناسب بودن

روش کار: این مطالعه بر اساس مدل فرایند مستمر کیفیت (CQI) در بیمارستان آموزشی شهداء قاین در جهت ارتقاء گزارش نویسی به مدت یک سال اجرا گردید. بدین صورت که بر اساس ۹ مرحله این مدل وضعیت موجود از نظر گزارش نویسی بررسی و سپس کارگاه آموزشی به مدت ۶ ساعت برای چهار گروه از کادر پرستاری بیمارستان برگزار گردید. مجدداً وضعیت گزارش نویسی توسط پرسشنامه موجود بررسی و مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته ها: طبق یافته ها تمامی مهارت های گزارش نویسی پس از اجرای مدل ارتقای مستمر کیفیت در پرستاران تقویت شده بود و بین قبل و بعد از آموزش تفاوت آماری معناداری وجود داشت.

بحث و نتیجه گیری: استفاده از مدل ارتقای مستمر کیفیت کمک می کند تا فرآیندهای نامطلوب در سیستم بهداشتی و درمانی بطور صحیح و اصولی مشخص و بر اساس مراحل نه گانه این فرایند ارتقاء داده شوند.

کلمات کلیدی: گزارش نویسی، ارتقای مستمر کیفیت، پرستاران

A1- ۵۶۵

ارزیابی وضعیت آموزش بالینی مراکز آموزشی - درمانی دانشگاه علوم پزشکی قزوین و ارائه راهکارهای بهینه در جهت ارتقای کیفیت آموزش در آنها

زهرا قاسمی^{*}، امیر ضیایی، سیما هاشمی پور، محمدعلی زحل، فاطمه نظری شادکام، شهلا غیاثوند
دانشگاه علوم پزشکی قزوین
z_ghasemy@yahoo.com

مقدمه: مراکز آموزشی - درمانی اصلی ترین عرصه های آموزشی دانشجویان گروه های مختلف پزشکی، پیراپزشکی، پرستاری و مامایی هستند. بنابراین ارائه آموزشی مبتنی بر اصول آموزش پزشکی، ارائه مناسب بازخورد به دانشجویان و ارزیابی صحیح از عملکرد آنها از بدیهیات این مراکز محسوب می شود. از آنجایی که شواهد بسیاری فاصله قابل توجهی بین وضع موجود آموزشی و وضعیت ایده آل مراکز آموزشی درمانی را نشان می داد، این مطالعه در جهت ارزیابی وضعیت آموزش بیمارستان های تابعه دانشگاه علوم پزشکی قزوین به منظور ارتقای کیفیت آموزش و رفع موانع آموزشی طراحی گردید.

روش کار: این مطالعه به روش توصیفی - تحلیلی انجام گردید. بخشی از اطلاعات از طریق پرسشنامه ای محقق ساخته که در آن معیارهای یک مرکز آموزشی - درمانی فعال و استاندارد مد نظر قرار می گرفت، از کلیه ذینفعان برنامه آموزشی در مراکز آموزشی - درمانی جمع آوری گردید و بخشی دیگر نیز از طریق مشاهده فرآیندهای آموزشی جاری این مراکز توسط متخصصین آموزش پزشکی با استفاده از چک لیست به دست آمد.

یافته ها: ۱- برنامه ریزی برای آموزش بالینی در گروه های آموزشی مختلف در مراکز آموزشی، درمانی وجود نداشت.

۲- بکارگیری روش های نوین آموزش بالینی در این مراکز نسبتاً مناسب بود.
۳- رعایت اصول آموزش سرپایی در مقابل آموزش بستری نامناسب بود.
۴- وضعیت آموزش بالینی بر مبنای اصول آموزش پزشکی نسبتاً مناسب بود.

می‌کنند برخوردار باشند و محیطی را با سطح بالاتری از شخصی سازی، مشارکت، وظایف شرح شده و نوآوری ترجیح می‌دهند.

کلمات کلیدی: محیط یادگیری بالینی، یادگیری بالینی، آموزش بالینی، دانشجویان پرستاری

A1-757

جهانی شدن از دیدگاه دستیاران شرکت کننده در برنامه آموزشی دستیاران دانشگاه علوم پزشکی شیراز

لیلا بذرافکن^۱، کریم عباسی، جواد کجوری، محمدرضا دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bazrafkani@sums.ac.ir

مقدمه: موضوع جهانی سازی یکی از مباحث مهم در امر آموزش پزشکی است که می‌تواند چالش‌ها و فرصت‌های بالقوه‌ای را برای دانشگاه و دانش‌آموختگان به همراه داشته باشد. اما علیرغم اهمیت این موضوع در زمینه دیدگاه و نظرات دستیاران دانشگاه علوم پزشکی اطلاعات اندکی در دست است. این پژوهش با هدف توصیف نظرات دستیاران نسبت به پدیده جهانی شدن در آموزش پزشکی طراحی و اجرا شده است.

روش کار: این مطالعه به صورت توصیفی-تحلیلی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش مشتمل بر دستیاران سال اول دانشگاه علوم پزشکی شیراز بود که تعداد ۱۲۰ نفر از طریق سرشماری، به عنوان نمونه آماری پژوهش انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق‌ساخته بود، که روایی آن با نظر متخصصان آموزش پزشکی و پایایی آن با محاسبه آلفای کرونباخ (۰/۸۱) تایید شد. برای تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۹ و روش‌های آمار توصیفی و آزمون‌های t-test، تحلیل عاملی، آنالیز واریانس و همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج حاصل از بررسی داده‌ها نشان داد که در مجموع پاسخگویان (با نمره میانگین ۳/۷۴ از ۶) رویکردی موافق یا مثبت نسبت به پدیده جهانی شدن دارند. نتایج آزمون تحلیل واریانس یک راهه نشان داد بین دیدگاه دستیاران و متغیرهای زمینه‌ای جنسیت، رشته و سن آن‌ها تفاوت معناداری وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری: اهمیت سه مقوله فرهنگ و شغل یا کار و برنامه آموزشی از دیدگاه دستیاران ارزش توجه به این موضوع را در فرایند جهانی شدن یادآور می‌شود. این مطالعه ضرورت برنامه‌ریزی و آموزش براساس برنامه‌های درسی بین‌المللی و فرهنگ جهانی و ایجاد فرصت‌های مناسب برای کسب تجربه و کار در محیط‌های چند فرهنگی را برای ارائه دهندگان خدمت در آینده توصیه می‌کند، همچنین از شکل‌گیری فرهنگ آموزش و کار در حیطه سلامت به عنوان مقوله‌ای جهانی در جهت آموزش علوم پزشکی و توسعه پایدار خبر می‌دهد.

کلمات کلیدی: جهانی شدن، دیدگاه، دستیاران علوم پزشکی، تحلیل عاملی

زمان تشویق و تنبیه آموزشی، تعیین میزان تشویق و تنبیه با انجام عمل بود.

اساتید نیز اعتقاد داشتند: تقویت ارتباط و همکاری بین اساتید و دانشجویان، بهبود عملکرد بالینی فراگیران، کاهش خطاهای پزشکی دستیاران، افزایش مسئولیت پذیری دستیاران، افزایش اعتماد به نفس و خود باوری، کاهش طول دوره درمان و عوارض بیماران، کاهش میزان اضطراب و ترس می‌تواند موارد موثری باشد.

بحث و نتیجه گیری: گاهی برای ارتقای سطح معلومات دستیارانی که با دانش ناکافی باعث رخداد عوارض نا مطلوب در درمان بیماران می‌شوند می‌توان از ترغیب به مطالعه و تحقیق با تعیین مآخذ معتبر در زمینه موضوع مورد نظر و تکرار آن تا حصول نتیجه مطلوب و ارزشیابی مستمر استفاده کرد. جهت ایجاد حس مسئولیت می‌توان مدیریت مستقیم و برنامه ریزی شده بیمار مشابه را در ساعات غیر موظف با حمایت و مشاوره استاد را به دانشجو سپرد.

کلمات کلیدی:

A1-475

شکاف در محیط یادگیری بالینی: دیدگاه دانشجویان پرستاری

محمدرضا یزدانخواه فرد^۱، مریم روانی پور

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

m.r.yazdankhah@bpums.ac.ir

مقدمه: محیط بالینی منبعی بدون جایگزین در آماده سازی دانشجویان پرستاری برای انجام نقش حرفه‌ای شان محسوب می‌شود. علیرغم تغییرات زیادی که در محیط‌های یادگیری بالینی رخ می‌دهد، هنوز هم این محیط‌ها برای آموزش پرستار اهمیت دارد با توجه به اهمیت دیدگاه دانشجویان در ارزشیابی محیط یادگیری بالینی، این مطالعه با هدف تعیین دیدگاه دانشجویان پرستاری از محیط یادگیری بالینی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۰ انجام گرفت.

روش کار: در این مطالعه تحلیلی-مقطعی، تعداد ۸۶ دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر به روش سرشماری انتخاب شدند. از شرکت کنندگان خواسته شد که نسخه واقعی و ترجیحی پرسشنامه فهرست محیط یادگیری بالینی را بصورت بی نام تکمیل نمایند. سپس داده‌ها با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: بین دیدگاه واقعی و ترجیحی دانشجویان از محیط یادگیری بالینی تفاوت معنی‌داری وجود داشت. بیشترین و کمترین میانگین شاخص‌های محیط یادگیری بالینی واقعی به ترتیب به مشارکت دانشجو و فردی‌سازی مربوط و بیشترین و کمترین میانگین شاخص‌های محیط یادگیری بالینی ترجیحی به ترتیب به شرح وظایف و فردی سازی مربوط می‌شد.

بحث و نتیجه گیری: به طور کلی، دانشجویان ترجیح می‌دهند که از محیط یادگیری بالینی مثبت تری در مقایسه با آنچه به طور واقعی تجربه

A1- ۷۵۸

توسعه کیفی فرایند آموزش مراقبت از بیماران ترومایی به دانشجویان " پرستاری ارشد ویژه " از طریق بکارگیری شیوه آموزش الکترونیکی ترکیبی با استفاده

از سیستم LMS

ساقی موسوی^{*}، حسین خوشرنگ، ایده دادگران

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

saghi_m80@yahoo.com

مقدمه: امروزه سیستم یادگیری الکترونیکی بخشی توسعه یافته در عرصه آموزش پزشکی است که قادر است یک محیط آموزشی قابل انعطاف و یادگیرنده محور را ایجاد کند. با تاکید بر این واقعیت که در دنیای امروز استفاده از کیفیت مطلوب رایج خدمات مرتبط با دو فرآیند جدایی ناپذیر "آموزش و پژوهش در آموزش" در عرصه فعالیت های مراکز آموزش عالی و دانشگاه های علوم پزشکی ضرورتی انکارناپذیر است. مطالعه حاضر با هدف " توسعه کیفی فرایند آموزش از طریق بکارگیری شیوه آموزش الکترونیکی ترکیبی با استفاده از سیستم LMS به دانشجویان کارشناسی ارشد ویژه در رابطه با مراقبت های ویژه از بیماران مبتلا به تروماهای ارتوپدی " طراحی و اجرا شد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه تجربی، روش نمونه گیری سرشماری و نمونه ها کلیه دانشجویان ترم ۳ کارشناسی ارشد پرستاری ویژه دانشگاه علوم پزشکی گیلان بودند. ارائه آموزش بر اساس طرح درس تدوین شده در قالب شیوه آموزش الکترونیکی ترکیبی و منطبق بر شرایط موجود توسط مدرس و با همکاری واحد آموزش الکترونیک مرکز توسعه آموزش پزشکی دانشگاه اجرا شد. کلیه نکات مراقبتی مربوط به بیماران مبتلا به تروماهای ارتوپدی در قالب ۲ جلسه از ۱۶ جلسه درس مراقبت های ویژه ترومایی، در دو هفته از طریق سامانه الکترونیک (در قالب فایل های صوتی و تصویری) ارائه گردید. در پایان دوره اجرای فرآیند مذکور نیز نظرسنجی از دانشجویان بر اساس فرم ارزیابی یادگیری الکترونیک ارائه شده توسط واحد آموزش الکترونیک انجام شد.

یافته ها: نتایج به دست آمده بیانگر رضایت نمونه های شرکت کننده در این فرآیند در خصوص استفاده از روش آموزش الکترونیکی با استفاده از سیستم LMS است.

بحث و نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر که بر پایه مدیریت و رهبری آموزشی از طریق انتخاب و بکارگیری راهکارهای اثربخش بر فعالیت های یاددهی و یادگیری استوار می باشد در سطوح بسیار گسترده آموزشی نه تنها در دانشگاه علوم پزشکی گیلان، بلکه در کلیه مراکز و دانشکده های سراسر کشور قابل تعمیم است.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیکی، بیماران ترومایی، مراقبت های پرستاری

A1- ۸۵۷

سبک های رهبری مورد استفاده در دانشکده های علوم پزشکی سه دانشگاه پژوهش محور طراز اول مالزی

امیر صادقی^{*}، سیده آزاده صفوی

دانشگاه علوم پزشکی همدان

ambehrad@yahoo.com

مقدمه: بسیاری از کشورهای توسعه یافته و شمار معدودی از کشورهای در حال توسعه با تشکیل دانشگاه های پژوهش محور و یا تغییر ساختار دانشگاه های موجود از آموزش محور به پژوهش محور رویکرد خود را تغییر داده اند. در این راستا، برخورداری از رهبرانی کارآمد با سبک های رهبری اثربخش حیاتی به نظر می رسد. کشور مالزی نیز به تغییر ساختار دانشگاه طراز اول خود به دانشگاه های پژوهش محور اقدام نموده است. پژوهش حاضر به بررسی سبک رهبری مورد استفاده در دانشکده های علوم پزشکی این سه دانشگاه پرداخته است.

روش کار: با استفاده از نمونه گیری تصادفی طبقه ای، ۱۰۳ نفر از اعضای هیئت علمی دانشکده های علوم پزشکی انتخاب شدند. پرسشنامه چند عاملی رهبری مورد استفاده قرار گرفت. پایایی ابزار با استفاده از مطالعه پایلوت و ضریب همسانی درونی کرونباخ (با ارزش ۰/۸۹) تایید شد.

یافته ها: در دانشکده های علوم پزشکی، ترکیبی از سه سبک رهبری تحول آفرین، عملگرا و عدم مداخله مورد استفاده قرار می گرفت. نفوذ آرمانی (رفتاری و اسنادی) و انگیزش الهامی از میان سازه های رهبری تحول آفرین و پاداش اقتضایی از میان سازه های رهبری عملگرا از رفتارهای رایج مورد استفاده مدیران آموزشی در این دانشکده ها به شمار می رفت. متغیر های پیش بینی کننده اثربخشی رهبری نیز عبارت بودند از پاداش اقتضایی، نفوذ آرمانی (رفتاری و اسنادی)، عدم مداخله و تحریک ذهنی ($R^2 = 0.86, P < 0.001$) همچنین پاداش اقتضایی، انگیزش الهامی و توجهات فردی از متغیرهای پیش بینی کننده تلاش مضاعف اعضای هیئت علمی به شمار می آمدند.

بحث و نتیجه گیری: سبک رهبری تحول آفرین و عملگرا بیشترین نقش را در اثر بخشی رهبران و تلاش مضاعف اعضای هیئت علمی به عهده داشتند.

کلمات کلیدی: سبک رهبری، دانشگاه های پژوهش محور، دانشکده های علوم پزشکی

A1- ۸۵۸

شاخص های پاسخگویی اجتماعی در دانشکده پزشکی

حسن جلیلیان حامد^{*}، ابوالقاسم امینی، مهستی علیزاده،

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

draamini@yahoo.com

مقدمه: آموزش پزشکی به دلیل ارتباط تنگاتنگ با سلامت مردم همواره از دیدگاه میزان ارتباط، تناسب و پاسخگویی به نیازهای جامعه مورد کنکاش صاحب نظران و دلواپسی جامعه بوده و هست.

این مطالع با هدف تدوین شاخص های پاسخگویی اجتماعی در آموزش پزشکی دانشکده پزشکی انجام شد.

روش کار: این مطالعه در سه مرحله به شرح زیر اجرا خواهد شد.

مرحله اول: مرور منابع داخلی و خارجی بازبینی و تعیین حوزه ها و ملاک های پاسخگویی اجتماعی

مرحله دوم: تهیه پرسشنامه نظرخواهی از خبرگان برای تدوین شاخص های پاسخگویی اجتماعی

مرحله سوم: تحلیل و تدوین شاخص ها با استفاده از پانل خبرگان و بحث گروهی

یافته ها: پس از سه مرحله مطالعه، دو راند به روش دلفی و دو جلسه بحث متمرکز گروهی و تعیین ده حوزه، بیست و هشت ملاک و نود و پنج شاخص، تدوین آنها پایان یافت. پژوهش ما بر اساس اصول ده گانه ذکر شده در تفاهم جهانی پاسخگویی اجتماعی در آموزش پزشکی انجام شد و با توجه به شفاف سازی ملاک-ها و شاخص-ها، تعداد بیشتری از این ملاک ها و شاخص ها در مقایسه با سایر مدل ها تدوین شده است.

بحث و نتیجه گیری: با استفاده از این حوزه ها، ملاک ها و شاخص ها می توان در مباحث اعتبار بخشی دانشکده های پزشکی تحولی بزرگ ایجاد نمود. به نظر بهتر است بخش ها، گروه ها و در نهایت دانشکده هایی که نسبت به این اصول بی تفاوت باشند اعتبار بخشی نشوند.

کلمات کلیدی: پاسخگویی اجتماعی، دانشکده پزشکی، آموزش پزشکی، شاخص های پاسخگویی اجتماعی

A1-1181

روندهای افت تحصیلی دانشجویان پزشکی و تاثیر عوامل دموگرافیک بر آن در دانشگاه علوم پزشکی زنجان طی سال های ۸۸-۱۳۷۰

مهدی اسکندری^۱، علی رستمی، گودرز کلی فرهود

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

gfarhood@gmail.com

مقدمه: با افزایش رشد جمعیت جهان به خصوص جمعیت سالمندی در طی دهه های اخیر نیاز به خدمات پزشکی و متعاقب آن تعداد کارکنان بهداشتی مجرب نیز افزایش یافته است. از آنجایی که افت تحصیلی در رشته پزشکی بار بزرگ اقتصادی و اجتماعی بر جامعه تحمیل می کند، لذا مطالعه حاضر با هدف مقایسه عوامل تاثیر گذار بر میزان افت تحصیلی و همچنین تعیین روندهای آن در دانشگاه علوم پزشکی زنجان انجام گرفت.

روش کار: در این مطالعه مقطعی داده های مربوط به وضعیت تحصیلی و خصوصیات دموگرافیک ۸۹۵ دانشجوی دوره علوم پایه پزشکی در طی دوره ۱۹ ساله از طریق سامانه سیستم آموزشی "سما" جمع آوری گردید. به منظور تعیین ارتباط بین ویژگی های دموگرافیک و مولفه های ورودی با افت تحصیلی از روش رگرسیون لجستیک و همچنین برای تعیین روندهای صعودی یا نزولی میزان مشروطی از آزمون آماري ARIMA استفاده شد.

یافته ها: به طور کلی سالانه ۲/۲۸٪ از دانشجویان دچار افت تحصیلی شده بودند. تعداد دانشجویان و میزان افت تحصیلی طی دوره زمانی ۱۳۷۰-۱۳۷۹ ساله روند نزولی داشته است ولی تعداد ورودی دانشجو و میزان افت تحصیلی در دهه ۸۰ رو به افزایش گذاشته است. عوامل مهم تاثیر گذار در افت تحصیلی عبارت بود از: سن، جنس (پسر) و سهمیه منطقه یک و شاهد و ایثارگر.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اتخاذ سیاست افزایش تعداد دانشجویان پزشکی و متعاقب آن پایین آمدن کیفیت معیارهای ورود به دانشگاه در سال های اخیر، بالا رفتن میزان های افت تحصیلی بدون در نظر گرفتن رویکردهای حمایتی از دانشجویان آسیب پذیر اجتناب ناپذیر خواهد بود.

کلمات کلیدی: افت تحصیلی، دانشجوی پزشکی، زنجان

A1-1556

بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی ورودی ۱۳۹۰ دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه نسبت به کارآفرینی

ناهید جلیلیان^۱، نسرين جلیلیان، علی اکبر ده حقی، ژاله دزفولی منش، فروغ زنگنه، فرح روشن پور، فرح آفرنگان، فرحناز کهریزی، فرحناز باقری

نسب، مرجان جلیلیان

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

njjalilian@yahoo.com

مقدمه: از آنجا که دانشجویان پزشکی می توانند افرادی خلاق و کارآفرین باشند و کارآفرینی اکتسابی است نه ذاتی و با توجه به اهمیت کارآفرینی، این تحقیق به منظور بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی ورودی سال ۱۳۹۰ در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه انجام شد.

روش کار این مطالعه از نوع توصیفی - مقطعی بود. از بین ۱۲۶ نفر از دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۰ تعداد ۵۰ نفر به روش تصادفی ساده انتخاب شدند در این مطالعه از پرسشنامه استاندارد کارآفرینی حاوی سه حیطه (سؤالات دموگرافیک، سؤالات کارآفرینی) استفاده شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: یافته ها نشان داد میانگین سنی دانشجویان پزشکی ۱۹ سال است، ۵۸ درصد آنها دختر بودند و بیشترین سهمیه قبولی منطقه ۲ بود. همچنین رابطه آماری معناداری بین آگاهی و نگرش با فرزند اول بودن، معدل دیپلم، منطقه قبولی، رتبه کنکور، جنسیت، تحصیلات و درآمد پدر و مادر مشاهده نشد.

A1-1792

لزوم توجه به آینده نگاری در طراحی و بازنگری برنامه‌های درسی

سید کامران سلطانی عربشاهی، شعله بیگدلی، سلیمه گوهری نژاد، بتول امینی*

دانشگاه علوم پزشکی ایران
goharinezhad@gmail.com

مقدمه: لزوم توجه به آینده نگاری در طراحی و بازنگری برنامه های درسی نظام آموزش عالی به عنوان پرچم دار تغییر و تحولات بایستی بستر لازم برای توسعه نیروی انسانی آینده را فراهم سازد. یکی از کارکردهای مهم این نظام طراحی و بازنگری برنامه های درسی است که باید پاسخگوی نیازهای آینده جامعه و ذینفعان خود باشد به این منظور لازم است طراحان برنامه، بهره‌گیری از مزایای آینده‌نگاری را در فرایند تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی مورد توجه قرار دهند. بنابراین در این مقاله تلاش شده با جامع نگری پیرامون مفاهیم آینده نگاری، جایگاه آن در طراحی برنامه‌های درسی در آموزش علوم پزشکی مشخص شود.

روش کار: مطالعه حاضر یک پژوهش مروری است که با رویکردی نظام‌مند انجام شد. بدین منظور یک پروتکل پژوهش متشکل از استراتژی‌های جستجو، کلید واژه ها، پایگاه‌های اطلاعاتی داخل و خارج، بررسی‌های کتابخانه‌ای و نحوه استخراج و تحلیل داده‌ها طراحی شد. سپس به منظور دست یابی به اطلاعات، در بانک های اطلاعاتی، موسسات و پایگاه های مرتبط با آینده نگاری، انجمن بین المللی روسای دانشگاه‌های جهان، آژانس تضمین کیفیت آموزش عالی و موتورهای جستجوگر گوگل، گوگل اسکولار و فایند آرتیکل جستجو شد.

یافته ها: طبق نتایج جستجو، آینده‌نگاری را می‌توان فرایند نظام‌مند کشف، خلق و ارزیابی دیدگاه‌ها و آرمان‌های مطلوب و ممکن آینده دانست. داشتن آرمان برای آینده می‌تواند در اتخاذ سیاست‌ها، استراتژی‌ها و برنامه‌ها مفید باشد و احتمال وقوع آینده ای مطلوب را بیشتر کند. آینده نگاری با دو رویکرد اکتشافی و هنجاری قابل تبیین است. آینده نگاری ارزشی یا هنجاری با ساخت آینده مطلوب روبروست، در واقع با ارزیابی مقاصد، نیازها و تمایلات آینده شروع می‌شوند و به زمان حال باز می‌گردند. مهم‌ترین دلیل استفاده از آینده‌نگاری در طراحی برنامه‌های درسی توانمند نمودن دانش آموختگان برای برآورده نمودن نیازهای آینده جامعه و ساخت آینده مطلوب است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اهمیت برنامه های درسی در بهبود و پیشرفت جامعه از یک سو و شکل گیری نیازهای جدید از سوی دیگر توصیه می شود در فرایند طراحی برنامه های درسی، با بکارگیری تکنیک های آینده نگاری و کنکاشی در آینده، نیازهای آینده را شناخته و بر اساس آن محتوای برنامه های درسی تدوین شود. نگاه بازگشت گرایانه از آینده به حال باید در تمامیت اجزای برنامه های درسی اعم از اهداف و مقاصد، روش‌های تدریس، توسعه حرفه ای و ارزیابی نقادانه دانش آموختگان لحاظ

بحث و نتیجه گیری: این مطالعه برای اولین بار در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه انجام شد و حاکی از عدم آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی نسبت به کارآفرینی (نمرات کاملاً در جهت خلاف کارآفرینی) بود، وزارت متبوع می تواند با اختصاص واحد درسی کارآفرینی نسبت به ارتقای روحیه کارآفرینی جهت اشتغال آینده آنان اقدام نماید و از "طرح توسعه کارآفرینی در دانشگاه‌های کشور" (کاراد) حمایت نماید.

کلمات کلیدی: آگاهی و نگرش، کارآفرینی، دانشجویان پزشکی

A1-1634

تأثیر آموزش خودپنداری حرفه‌ای بر خودحرفه‌ای دانشجویان پرستاری

زهره بادیه پیمای جهرمی^{۱*}، ایران جهان بین^۲، فرخنده شریف^۲، فریبا قدس بین^۲، ساره کشاورزی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی جهرم ۲- دانشگاه علوم پزشکی شیراز
zbadiyepeyma@yahoo.com

مقدمه: خودپنداری اطلاعات و عقایدی است که افراد راجع به نقش خود، ارزش ها و رفتارهایشان دارند و نگرشی است از تجربیاتی که باعث ارتقاء هویت حرفه‌ای فرد می گردد. هدف این پژوهش تعیین تأثیر آموزش خودپنداری حرفه ای بر خودپنداری حرفه ای دانشجویان پرستاری است.

روش کار: در این مطالعه شبه تجربی، ۶۰ نفر دانشجوی سال چهارم پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س) شیراز مورد مطالعه قرار گرفتند. دانشجویان پس از تقسیم تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل، پرسشنامه خودپنداری پرستاری کوین را تکمیل کردند. گروه آزمایش به مدت ۱۲ ساعت در کارگاه آموزشی خودپنداری حرفه ای شرکت کردند، بلافاصله پس از پایان برگزاری کارگاه و ۳ ماه بعد از آن مجدداً خودپنداری حرفه ای دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت.

یافته ها: میانگین نمره خودپنداری حرفه ای دانشجویان در گروه آزمایش قبل، بلافاصله و سه ماه پس از برگزاری کارگاه آموزشی به ترتیب $195/6 \pm 38$ ، $195/4 \pm 27/1$ ، $225/4 \pm 29/6$ و در گروه کنترل $190/8 \pm 49/3$ ، $195/4 \pm 1/6$ ، $194/1 \pm 30/5$ بود. نتایج آنالیز واریانس مکرر نشان داد کارگاه آموزشی خودپنداری حرفه ای تأثیر معناداری بر خودپنداری حرفه ای دانشجویان پرستاری داشته است.

بحث و نتیجه گیری: از آن جا که آموزش خودپنداری حرفه ای به میزان قابل توجهی بر خودپنداری حرفه ای دانشجویان مؤثر است پیشنهاد می‌گردد این آموزش در تمامی مقاطع تحصیلی خصوصاً در سال اول ورود به رشته پرستاری اجرا گردد.

کلمات کلیدی: آموزش حرفه‌ای، خودپنداری حرفه‌ای، دانشجویان پرستاری

شود و به عنوان یک راهبرد کارآمد برای مواجهه و پاسخگویی به نیازهای متنوع آینده جامعه جهانی مطرح باشد.

کلمات کلیدی: آینده نگاری، برنامه درسی، طراحی برنامه درسی، آموزش علوم پزشکی

A1-1821

اجرای پورتفولیو در درس فارماکولوژی با بکارگیری

سیستم مدیریت دانش

زهرا کیانی^{*}، خیرالنساء رمضان زاده

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

kiani.za@gmail.com

مقدمه: در درس فارماکولوژی، دانشجویان با مفاهیم و اطلاعات گسترده و پیچیده‌ای سروکار دارند، لذا با وجود اهمیت یادگیری، به یادماندن و همچنین کاربرد وسیع فارماکولوژی، متأسفانه کاستی‌های زیادی در این زمینه مشاهده می‌شود. پورتفولیو برنامه‌ای جهت بهبود فرایند یادگیری به صورت کاملاً انتقادی و عملکردی و وسیله‌ای برای ارزشیابی تکوینی و پیشرفت تحصیلی می‌باشد که دانشجو باید شواهد مربوط به یادگیری خود را ارائه نماید، اما ایراد اساسی پورتفولیو نداشتن استاندارد مشخص در ارائه محتوا و ابزار ارزشیابی می‌باشد. این پژوهش با هدف بررسی کارایی پورتفولیو در فرایند یادگیری درس فارماکولوژی با به کارگیری سیستم مدیریت دانش انجام شد.

روش کار: این پژوهش یک تحقیق نیمه تجربی است که بعد از اجرای برنامه مورد نظر (شامل آموزش اخذ اطلاعات و دانش فارماکولوژی به دانشجویان، سازماندهی آن، نحوه تبادل صحیح دانش و کاربرد آن در حرفه خود) نتایج آن با تکمیل پرسشنامه‌ای شامل ۲۸ سوال در ۴ حیطه ایجاد، ذخیره سازی، خلق و به کار گرفتن دانش فارماکولوژی توسط ۷۲ دانشجو که درس فارماکولوژی داشتند، جمع آوری و تحلیل گردید.

یافته‌ها: بررسی بر روی چهار گروه مامایی (۱۷ دختر)، اتاق عمل (۲۵ دختر ۲ پسر)، پرستاری (۱۵ دختر)، فوریت‌های پزشکی (۱۳ پسر) صورت پذیرفت. میانگین نمره مدیریت دانش درس فارماکولوژی آنان بطور کلی $35/9487 \pm$ ، تبادل دانش $22/7901 \pm$ ، سازماندهی دانش $17/5679 \pm$ ، کاربرد دانش $23 \pm$ بود. میانگین نمره مدیریت دانش و مؤلفه‌های اکتساب، خلق و کاربرد دانش بیشتر از متوسط نظری بود. در بررسی نمرات کاربرد مدیریت دانش و رشته تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه تفاوت معنی‌داری وجود نداشت ($p > 0/05$). ولی تفاوت معناداری بین رشته‌های تحصیلی و مدیریت دانش و مؤلفه‌های سازماندهی، تبادل و خلق دانش وجود دارد ($p < 0/05$). در بررسی دیدگاه دانشجویان درباره کاربرد این برنامه در درس فارماکولوژی میزان رضایت دانشجویان ۹۸٪ بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج تحلیل پرسشنامه‌ها و بازخوردهای کتبی از دانشجویان، به نظر می‌رسد که این روش در یادگیری درس

فارماکولوژی کارایی بالایی دارد و نظر به این که بین رشته تحصیلی و مولفه خلق، تبادل و سازماندهی دانش فارماکولوژی تفاوت معنی‌داری مشاهده شد، لذا پیشنهاد می‌گردد که علت این تفاوت جهت بهبود این برنامه مورد بررسی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: فارماکولوژی، پورتفولیو، مدیریت دانش

A1-831

بررسی توانایی روش‌های پذیرش دانشجویان پزشکی در پیشگویی عملکرد آتی دانشجویان: یک مقاله مروری

مریم حسینی ابرده

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

bahare62@yahoo.com

مقدمه: انتخاب بهترین دانشجویان پزشکی از میان داوطلبان ورود به دانشگاه، موضوعی بحث برانگیز است و روش‌های گوناگونی برای این امر استفاده می‌گردد. این در حالیست که انتخاب دانشجویان پزشکی امری بسیار مهم و وظیفه‌ای مشکل‌می‌باشد. هدف از این مطالعه بررسی روش‌های پذیرش دانشجویان پزشکی و بررسی میزان موثر بودن این روش‌ها در پیشگویی عملکرد آتی دانشجویان می‌باشد.

روش کار: در این مقاله مروری به منظور بررسی شیوه‌های نوین پذیرش دانشجویان، مقالاتی را که در طی سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۳ منتشر شده‌اند با استفاده از کلمات کلیدی روش‌های پذیرش، دانشجویان پزشکی، پیشگویی عملکرد در منابع کتابخانه‌ای و پایگاه‌های اطلاعاتی همچون Eric، Medline و موتورهای جستجو نظیر Google Scholar جستجو و مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

یافته‌ها: ۱۵ مقاله در این زمینه توسط محقق یافت گردید که شامل یک مقاله مرور نظامند در این زمینه بود. این مقالات به روش‌هایی نظیر مصاحبه و مصاحبه‌های کوچک چندگانه، ارزیابی شخصیتی و هوش هیجانی، توصیه‌نامه‌ها، سوابق آموزشی، آزمون‌های قضاوت اقتصادی، آزمون استعداد اشاره داشتند و میزان موفقیت این روش‌ها را در پیشگویی عملکرد آتی دانشجویان مورد بررسی قرار داده‌اند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه روش‌های مورد استفاده در پذیرش دانشجویان پزشکی باید پیشگویی‌کننده عملکرد آتی این دانشجویان باشد، تحقیقات نشان می‌دهد که روش‌های پذیرش دانشجویان به میزان‌های متفاوتی قابلیت پیشگویی عملکرد آتی فرد را دارند.

کلمات کلیدی: روش‌های پذیرش، دانشجویان پزشکی، پیشگویی عملکرد

A1-404

نظرات پزشکان عمومی شاغل در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان در خصوص تناسب آموخته‌های تحصیلی با نیازهای حرفه‌ای

زهرا خمبه بینی^{*}، مازیار رستمی، حسن خورشیا

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

khombehbini.2013@gmail.com

مقدمه: پایه و اساس نظام‌های بهداشتی-درمانی را نیروی انسانی تشکیل می‌دهد و برای ارتقای سطح سلامت جامعه می‌بایست طرح‌ها و برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای حرفه‌ای و شرایط اجتماعی کشور باشد. فراگیری مهارت‌های عملی حرفه‌ای، توانایی‌های ارتباطی و رعایت اصول اخلاقی از انتظارات ضروری برای پزشک محسوب می‌شوند. اهمیت کار یک پزشک، شیوه آموزش پزشکی را حایز اهمیت می‌سازد که نظرات فارغ‌التحصیلان پزشکی در خصوص تناسب محتوای آموزشی با نیازهای حرفه‌ای می‌تواند در شناسایی نقاط ضعف آموزش کمک کننده باشد. لذا این پژوهش با هدف بررسی نظرات پزشکان عمومی در خصوص تناسب آموخته‌های تحصیلی با نیازهای حرفه‌ای انجام شد.

روش کار: این پژوهش توصیفی-تحلیلی در سال ۱۳۹۱ بر روی کلیه فارغ‌التحصیلان پزشکی عمومی (۱۱۲ نفر) در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی گلستان مشغول گذراندن طرح نیروی انسانی بودند انجام شد که در مجموع ۱۰۳ نفر همکاری نمودند. به منظور گردآوری اطلاعات از پرسشنامه ۵۰ سوالی محقق ساخته برای سنجش تناسب آموخته‌ها در سه حیطه مهارت‌های فنی، ارتباطی و اخلاق حرفه‌ای که رویای آن توسط متخصصین و پایایی آن با آلفای کرونباخ ۰/۹۵ مورد تایید قرار گرفت، استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماري SPSS 16 و آزمون‌های آماری خی دو و T-test انجام شد.

یافته‌ها: براساس یافته‌ها پزشکان تناسب آموخته‌ها را با نیازهای شغلی در هر سه مهارت فنی، ارتباطی و اخلاق حرفه‌ای خود نامتناسب گزارش نمودند. براساس یافته‌ها بین آموخته‌ها و نیازهای حرفه‌ای بر حسب شیوه فراگیری و بر حسب دانشگاه محل تحصیل تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد. **بحث و نتیجه‌گیری:** براساس یافته‌های مطالعه می‌توان نتیجه‌گیری نمود که میزان تناسب آموخته‌های تحصیلی با نیازهای حرفه‌ای کافی و متناسب نمی‌باشد و تا دسترسی به آموزش کاملاً متناسب و مطلوب با نیازهای شغلی فاصله قابل توجهی وجود دارد، لذا پیشنهاد می‌شود توجه بیشتری به تعیین سرفصل‌های دروس مورد نیاز با حرفه پزشکی و متناسب با نیاز شغلی شود.

کلمات کلیدی: آموخته‌های تحصیلی، تناسب، نیاز حرفه‌ای، پزشکان عمومی

مقدمه: بدرفتاری با دانشجویان پزشکی پدیده‌ای می‌باشد که در مطالعات مختلفی وجود آن تایید شده است. بدرفتاری زمانی اطلاق می‌شود که رفتارها نمایانگر بی‌احترامی به شان دانشجو و یا دخالت‌های بی‌دلیل در فرآیندهای آموزشی باشد. در این مطالعه به بررسی میزان بدرفتاری و چگونگی آن علیه دانشجویان پزشکی در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز پرداخته شده است.

روش کار: مطالعه حاضر به روش توصیفی-تحلیلی و به صورت مقطعی انجام شد. جامعه مورد پژوهش شامل کلیه دانشجویان پزشکی در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز می‌باشد و همه افراد جامعه به صورت سرشماری مورد پژوهش قرار گرفتند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه ۵ قسمتی استفاده شد که شامل اطلاعات دموگرافیک، تجربه بدرفتاری و انواع آن، فرد مرتکب شونده بدرفتاری، بخشی که در آن بدرفتاری اتفاق افتاده است، سطح رضایت دانشجویان نسبت به عملکرد مسئولین و مشاهده بدرفتاری نسبت به سایر دانشجویان بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۸ استفاده شد.

یافته‌ها: این پژوهش نشان می‌دهد که در یک سال گذشته ۸۶/۳ درصد از دانشجویان حداقل یکبار یکی از انواع بدرفتاری‌ها را تجربه کرده اند که ۵۷/۵ درصد از آنها دانشجویان دختر و ۴۲/۵ درصد از آنها دانشجویان پسر بوده‌اند. بیشترین بدرفتاری اعمال شده به ترتیب شامل بدرفتاری کلامی (۹۵/۱ درصد) و بدرفتاری ناشی از اعمال قدرت (۷۶/۲ درصد) بود. همچنین بیشترین بدرفتاری‌ها در بخش‌های زنان و زایمان (۶۰/۳ درصد) و داخلی (۴۹/۲ درصد) اتفاق افتاده بود که بیشترین افراد مرتکب بدرفتاری به ترتیب رزیدنت‌ها (۷۳ درصد)، پرستارها (۶۶/۷ درصد) و اینترن‌ها (۶۰/۳ درصد) بوده اند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به شیوع بالای بدرفتاری علیه دانشجویان پزشکی، ضرورت برنامه ریزی در جهت آموزش‌های مهارتی-ارتباطی و حمایت بیشتر از دانشجویان در این زمینه وجود دارد.

کلمات کلیدی: بدرفتاری، دانشجو، بیمارستان آموزشی، دانشجویان پزشکی

A1 - ۴۹۳

بررسی وضعیت آگاهی فراشناختی از راهبرد های

مطالعه در دانشجویان پزشکی

سیمما علیرضایی طهرانی^{*}، حمید رضا برادران

دانشگاه علوم پزشکی ایران

simara43@yahoo.com

مقدمه: دستیابی به یادگیری عمیق و معنادار از اهداف مهم آموزشی دانشجویان پزشکی محسوب می‌گردد. به همین دلیل نیاز به طراحی و بکارگیری روش‌ها و راهبردهای کارآمدتر در مطالعه ضروری به نظر

A1 - ۴۵۶

بدرفتاری علیه دانشجویان پزشکی سال چهارم در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

صدیقه ابراهیمی^{*}، وحیدرضا زارعی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

sedighehebrah@yahoo.com

آموزش می‌بینند. هدف از این مطالعه آشنایی دانشجویان با نگارش یک گزارش تحلیلی بهداشتی به منظور افزایش توانمندی‌های آموزشی- پژوهشی آنان مطابق با نیازهای جامعه بود.

روش کار: بر اساس نیازسنجی به عمل آمده و تصمیم‌گیری گروه آموزشی بهداشت عمومی بگنجاندن پروژه تحقیقاتی در واحد کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی ناپیوسته بهداشت عمومی دانشکده بهداشت، استاد راهنما در ترم ۱ کارشناسی ناپیوسته تعیین شد، گذراندن واحد روش تحقیق در ترم ۲ کارشناسی ناپیوسته، انتخاب و نگارش پروپوزال و پس از تصویب پروپوزال در کمیته تحقیقات دانشجویی، جمع‌آوری داده‌ها همزمان با شروع کارآموزی در ترم ۴. سپس تجزیه و تحلیل آماری، فصول پایان‌نامه نگارش شد و استخراج مقاله پس از تأیید مقاله توسط استاد راهنما به مجلات ارسال و نیز بررسی و بازخورد و نمره به دانشجو اعلام شد.

یافته‌ها: شناسایی مسایل مبتلابه جامعه و فیلدهای بهداشتی، درمانی دانشجویان در حین تحقیق، تولید بیش از ۲۰۰ پروژه تحقیق، چاپ ۸ مقاله در مجلات علمی- پژوهشی و SCUPOSE، پذیرش ۳۰-۳۵ مقاله در کنفرانس ملی، بالا بردن مهارت اجتماعی، کار تیمی، مدیریت، احترام به یکدیگر و تعاون در انجام کارهای محوله و ایجاد روحیه پژوهشی از محصولات این مطالعه است.

بحث و نتیجه‌گیری: سوق‌دادن دانشجویان به سمت پژوهش و درگیر کردن او با مسایل و مشکلات بخش‌های مختلف سیستم سلامت و تقویت روحیه پژوهش محوری قطعاً افزایش کیفیت و کارایی نظام آموزشی، پاسخگویی نیازهای واقعی جامعه، همسو با اهداف کشور در زمینه نقشه جامع سلامت اثر گزارترین عامل توسعه و ایجاد مرجعیت علمی در منطقه را موجب شده است. با عنایت به نتایج مطالعه واحد کارآموزی در عرصه، درجهت ارتقاء کیفیت آموزشی دانشجویان ازین پس نیز به همین شیوه استمرار خواهد یافت.

کلمات کلیدی: پروژه تحقیقاتی، کارآموزی در عرصه، دانشجویان بهداشت عمومی

می‌رسد. هدف از این مطالعه بررسی وضعیت آگاهی فراشناختی از راهبردهای مطالعه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران بود. **روش کار:** این مطالعه توصیفی تحلیلی در بین دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پردیس همت) در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ در سه مقطع علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و کارآموزی انجام شد و براساس روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای تعداد ۳۱۷ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند و ابزار مطالعه پرسشنامه آگاهی فراشناختی از راهبرد های خواندن مختاری و ریچارد (MARSI) بود. داده‌ها نیز با نرم افزار SPSS 16 و ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام و آزمون T مستقل تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین نمره آگاهی از راهبردهای مطالعه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران ۳/۴۸ است که در وضعیت مطلوب می‌باشد. همچنین نمره آگاهی دانشجویان پزشکی نسبت به مولفه‌های راهبردهای حل مسئله (۳/۷۷) و راهبردهای کلی خواندن (۳/۴۲) در وضعیت مطلوب و نسبت به راهبردهای حمایت خواندن (۳/۳۵) در وضعیت متوسط می‌باشد. میان نمره کل آگاهی دانشجویان پزشکی از راهبردهای مطالعه با پیشرفت تحصیلی آنان در سه مقطع تحصیلی رابطه مستقیم و معناداری وجود داشت و مولفه راهبردهای کلی خواندن بیش از سایر مولفه‌ها توانست واریانس پیشرفت تحصیلی دانشجویان را تبیین و پیش‌بینی کند.

بحث و نتیجه‌گیری: براساس نتایج این پژوهش آگاهی از راهبردهای برنامه‌ریزی و هدفمندی در مطالعه بیش از سایر راهبردهای فراشناختی پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی را تبیین می‌کند، این راهبردها قبل از خواندن و از طریق برنامه‌ریزی برای تکالیف خواندنی بر پیشرفت تحصیلی فرد تأثیر می‌گذارد. بنابراین بهتر است به آموزش راهبردهای یادگیری و مطالعه به عنوان بخشی از برنامه آموزشی پرداخته شود تا دانشجویان هر چه بیشتر نسبت به آنچه که برای یادگیری فعال لازم است آگاهی یافته و در عمل بتوانند بر فرایند یادگیری مستقل و خود تنظیم نظارت داشته باشند.

کلمات کلیدی: یادگیری، راهبرد های فراشناختی مطالعه، دانشجویان پزشکی، پیشرفت تحصیلی

A1 - 530

بررسی میزان استفاده از انواع منابع درسی جهت مطالعه دروس اختصاصی توسط دانش‌آموختگان رشته پزشکی

منصوره مومن هروی*، رضا رزاقی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: یکی از مهمترین موضوعات در یادگیری فراگیران، استفاده آن‌ها از منابع معتبر در طول ترم تحصیلی و زمان برگزاری آزمون‌ها است. انتخاب

A1 - 517

بررسی امکان گنجاندن پروژه تحقیقاتی در واحد کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی ناپیوسته بهداشت عمومی دانشکده بهداشت ساری

فاطمه احمدی نیا

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

ahmadinia.fatemeh@gmail.com

مقدمه: بهداشت عمومی شاخه‌ای از علوم بهداشتی است که دانش‌آموختگان آن در جهت حفاظت، ارتقاء و بازسازی سلامت افراد جامعه

دانشجو بود. داده‌ها پس از ورود به نرم افزار SPSS با استفاده از آمار توصیفی مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته‌ها: درحیطه ماهیت رشته، حجم زیاد مطالب دانستن، طولانی و سخت بودن رشته، کاربردی نبودن مطالب درسی علوم پایه و حجم زیاد وظایف درمانی در زمان کارورزی مشکلات عمده و شایعترین مورد کاربردی نبودن مطالب درسی علوم پایه بود. در حیطه مشکلات مرتبط با دانشگاه محل تحصیل، برنامه‌ریزی نامناسب، مدیریت ضعیف مسئولین آموزشی، عدم وجود اساتید مسلط و مجرب، عدم توجه به درمان سرپائی و نسخه نویسی در دوران بالینی، عدم تمایل اساتید برای آموزش نکات کاربردی، عدم وجود امکانات و تجهیزات آموزشی مهمترین مشکلات بودند. در حیطه مشکلات فردی نیز کم شدن انگیزه دانشجو در طول زمان، دوری از خانواده و نبود آسایش و آرامش روحی روانی مشکلات ذکر شده بود که کم شدن انگیزه دانشجو در طول زمان شایع‌ترین مورد بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با تلاش جهت رفع مشکلات ذکر شده از سوی دانشجویان از جمله کاربردی نمودن دروس علوم پایه با ادغام این دروس در علوم بالینی و برنامه‌ریزی مناسب و استفاده از اساتید مجرب و علاقمند به آموزش به ویژه در دوران کارآموزی و کارورزی شاید بتوان گامی مؤثر در جهت پیشگیری از کاهش انگیزه دانشجویان برداشت.

کلمات کلیدی: دانش‌آموختگان، مشکلات، تحصیل، دانش‌آموختگان پزشکی

A1- ۵۶۲

ارتقای مهارت ارتباطی پرستاران از طریق آموزش به روش ایفای نقش و نمایش فیلم

نرجس خاتون طاهری^{۱*}، علی دشتگرد^۱، حسین کریمی موقی^۲، سیدمصطفی محسنی‌زاده^۱، آسیه مودی^۱، مریم احمدی^۱، علی شادی افین^۲، منوچهر اسحاق^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، ۲- دانشگاه علوم پزشکی مشهد

narjestaheri_1361@yahoo.com

مقدمه: مهارت برقراری ارتباط مناسب از جمله ویژگی‌های مهم برای افراد شاغل در حرفه‌های بهداشتی و درمانی است و یکی از ابزارهای مهم پرستاران برای حمایت بیماران و خانواده‌های آنان است. علیرغم توافق کلی بر مفید بودن آموزش مهارت‌های ارتباطی، چالش‌های روش شناختی عمده‌ای در زمینه روش آموزش این مهارت‌ها وجود دارد. از این رو این مطالعه با هدف ارتقای مهارت ارتباطی پرستاران از طریق آموزش به روش ایفای نقش و نمایش فیلم انجام شد.

روش کار: کارگاه آموزشی دو مرحله‌ای به مدت ۸ ساعت طی دو روز برای دو گروه از پرستاران اجرا گردید. برای گروه نمایش فیلم و ایفای نقش در روز اول کارگاه، پس از تکمیل پرسشنامه مهارت ارتباطی، مهارت‌های ارتباطی پایه به روش سخنرانی و روز دوم، مهارت‌های ارتباطی پیشرفته به روش نمایش فیلم و ایفای نقش اجرا گردید. برای گروه سخنرانی در هر

منابع مطالعاتی مشخص و معتبر، نقش مهمی در یادگیری دانشجویان و کاهش اضطراب از امتحانات دارد و عدم معرفی منابع مناسب از سوی استادان یکی از مشکلات است. این مطالعه به منظور بررسی منابع درسی مورد استفاده دانش‌آموختگان دانشگاه علوم پزشکی کاشان صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال ۹۲-۹۱ روی دانش‌آموختگان دانشگاه علوم پزشکی کاشان صورت گرفت. گردآوری داده‌ها از طریق تکمیل پرسشنامه صورت گرفت. داده‌ها پس از ورود به نرم افزار SPSS با استفاده از آمار توصیفی مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته‌ها: بررسی نشان داد که منابع درسی رایج جزوه و کتاب‌های خلاصه فارسی می‌باشد. طوری که همه دانشجویان از جزوه استفاده می‌کردند. ۷۰٪ دانشجویان همیشه و ۲۸٪ اکثر اوقات از جزوه استفاده می‌کردند. ۲٪ دانشجویان همیشه و ۵۴٪ اکثر اوقات و ۱۰٪ برخی مواقع از کتاب خلاصه فارسی استفاده می‌کردند. ۲۲٪ دانشجویان اکثر اوقات و ۴۴٪ بعضی مواقع و ۲۴٪ به ندرت از کتب ترجمه شده فارسی استفاده می‌کردند. ۵۶٪ دانشجویان به ندرت از منابع انگلیسی استفاده می‌کردند و هیچ یک از آن‌ها همیشه از منابع انگلیسی به عنوان یک منبع درسی استفاده نمی‌کردند.

بحث و نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که جزوه مهم‌ترین و پراستفاده‌ترین منبع درسی دانشجویان می‌باشد و پس از آن کتب خلاصه شده جاذبه بیشتری برای دانشجویان دارند و خوانندگان کتاب‌های فرانس کم می‌باشند. استفاده از جزوه با توجه به استاندارد نبودن آن می‌تواند به عنوان نقطه ضعف مطرح گردد. به نظر می‌رسد اگر مسئولین ذیربط در وزارت متبوع به تهیه درسنامه‌های منطبق با ضرورت‌های آموزشی و نیازهای جامعه بپردازند این مشکل حل خواهد شد.

کلمات کلیدی: منابع درسی، مطالعه، دانش‌آموختگان

A1- ۵۳۱

عمده‌ترین مشکلات دوران تحصیل از دیدگاه دانش‌آموختگان رشته پزشکی

منصوره مومن هروی^{۱*}، رضا رزاقی^۱، آزاده ظهیری

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: رشته پزشکی با توجه به داشتن طولانی‌ترین دوره تحصیل و بیشترین حجم مطالب آموختنی از سایر رشته‌ها متمایز بوده و دانشجویان با مشکلات زیادی در دوران تحصیل مواجه می‌شوند. این مطالعه به منظور بررسی نظرات دانش‌آموختگان در مورد مشکلات عمده‌ای که در طول دوران تحصیل با آن مواجه شدند صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ روی دانش‌آموختگان دانشگاه علوم پزشکی کاشان که در شهریور ماه ۹۲ فارغ التحصیل شدند صورت گرفت. گردآوری داده‌ها از طریق تکمیل پرسشنامه صورت گرفت. پرسشنامه حاوی سؤالاتی در سه حیطه مشکلات مرتبط با ماهیت رشته، مشکلات مرتبط با دانشگاه محل تحصیل و مشکلات فردی

همایش‌های داخلی به صورت پوستر در زنان نسبت به مردان مشاهده شد. بین میزان تالیف کتاب، ارائه مقاله در همایش‌های داخلی به صورت پوستر، ارجاع به مقاله در کتاب‌های مرجع، راهنمایی پایان‌نامه و مشاوره پایان‌نامه کارشناسی ارشد با مدرک اعضای هیات علمی تفاوت معنی‌دار آماری مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر به نظر می‌رسد که حمایت‌های معاونت‌های تحقیقات از پژوهشگران و برقراری سیستم پاداش به ارائه مقالات در همایش‌ها و چاپ آن در مجلات علمی - پژوهشی و محاسبه امتیاز تولیدات علمی جهت ارتقاء اعضای هیات علمی در این روند رو به رشد تولید علم مؤثر بوده است.

کلمات کلیدی: تولیدات علمی، اعضای هیات علمی، کرمانشاه

۸۱-۶۴۹

بررسی و مقایسه دو روش نیدل ساب کلایون و آنژیوکت ۱۶ در ایجاد عوارض محل پانچ شریانی در بیماران آنژیوگرافی شده قلبی بیمارستان امیرالمومنین (ع) کردکوی در سال ۱۳۹۲

عادلہ قره طغانی^۱، اکرم ثناگو، اعظم محمدی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

a.gharataghani@gmail.com

مقدمه: استفاده از آنژیوگرافی قلبی به منظور تشخیص و درمان همچنان در حال گسترش است. ضرورت انجام آنژیوگرافی انجام تکنیک پانچ مناسب از طریق شریان فمورال، براکیال و رادیال می‌باشد. این مطالعه با هدف بررسی دو روش نیدل ساب کلایون و آنژیوکت ۱۶ در ایجاد عوارض محل پانچ شریانی در بیماران آنژیوگرافی در بیمارستان امیرالمومنین (ع) کردکوی در سال ۱۳۹۲ صورت گرفت.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی، تعداد ۲۰۰ بیماری که آنژیوگرافی قلبی انجام داده بودند به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و با استفاده از چک لیست مشخصات دموگرافیک آن‌ها شامل سن، جنس، شاخص توده بدنی، دیابتی بودن و نحوه پانچ ۱۰۰ نفر از آن‌ها با استفاده از نیدل ساب کلایون و ۱۰۰ نفر دیگر که با آنژیوکت ۱۶ آنژیوگرافی شده بودند به عنوان متغیرهای بالقوه ثبت گردید و سپس از نظر هماتوم ناحیه پانچ بررسی شدند داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS 11 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: از مجموع ۲۰۰ بیمار ۱۰۰ نفر زن و ۱۰۰ نفر مرد که ۴۰٪ آن‌ها دیابتی بودند، میانگین سنی آن‌ها ۴۸ سال و میانگین توده بدنی آن‌ها ۲۷ بود. نوع پانچ با نیدل ساب کلایون بصورت آنتریور پانچ فمورال هیچ عوارضی نداشت ولی با آنژیوکت ۱۶ حدود ۲۵٪ دچار هماتوم محل پانچ شدند.

بحث و نتیجه‌گیری: این پژوهش نشان داد که استفاده از نیدل ساب کلایون به صورت آنتریور پانچ عوارض کمتری نسبت به آنژیوکت ۱۶ در

۲روز کارگاه آموزش به روش سخنرانی بود. در هر دو گروه پرستاران، در پایان روز دوم و ۱ ماه بعد از آموزش پرسشنامه مهارت ارتباطی تکمیل گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS 16 و آمارهای استنباطی تی‌زوج و تی‌مستقل تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: میانگین نمره مهارت‌های ارتباطی قبل از مداخله در گروه آموزش ایفای نقش و فیلم، ۵/۱ و در گروه آموزش به روش سخنرانی، ۴۷/۳ از حداکثر نمره ۸۸ بود. آزمون تی‌مستقل نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین دو گروه از نظر میانگین نمره مهارت‌های ارتباطی بعد از آموزش وجود دارد ($P < 0/01$). محاسبه درصد تغییر گروه آموزش ایفای نقش و فیلم نسبت به آموزش به روش سخنرانی ۵۰/۶٪ افزایش را نشان داد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که اجرای آموزش به روش ایفای نقش و نمایش فیلم با موضوع مهارت‌های ارتباطی، توانایی پرستاران، دانشجویان پرستاری و سایر گروه‌های پزشکی را ارتقا می‌دهد و به نظر می‌رسد مهارت‌های ارتباطی قوی‌تر باعث افزایش کارایی و در نهایت بهبود کیفیت مراقبت از بیمار، کاهش طول اقامت بیمار، کاهش استرس و فرسودگی شغلی و افزایش بهره‌وری و رضایت شغلی در کار می‌شود.

کلمات کلیدی: آموزش، ایفای نقش، فیلم، مهارت ارتباطی، ارتباط، سخنرانی، پرستار

۸۱-۵۸۶

بررسی رابطه تولیدات علمی با ویژگی‌های دموگرافیک اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه طی سال‌های ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۹

محمود کاظمی^۱، لیدا معماریفتخاری، محمد معماریفتخاری، فروغ زنگنه

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

mkazemi3920@yahoo.com

مقدمه: تولیدات علمی یکی از مهمترین شاخص‌های رشد و توسعه هر کشور می‌باشد و یکی از شاخص‌های مهم عملکرد اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها تولیدات علمی آنان است. هدف از این پژوهش، تعیین رابطه تولیدات علمی با ویژگی‌های دموگرافیک اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه طی سال‌های ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۹ می‌باشد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه تحلیلی مقطعی بود و به روش نمونه‌گیری آسان انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای شامل دو قسمت بود که قسمت اول آن شامل اطلاعات دموگرافیک و قسمت دوم شامل تولیدات علمی اعضای هیات علمی بود. اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS 19 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که تولیدات علمی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در طی سال‌های مورد بررسی روند رو به رشدی داشته است و بیشترین تولیدات علمی به تفکیک سال، مربوط به سال ۱۳۸۹ و در بین اعضای هیات علمی زن بوده است. بین کل تولیدات علمی و سابقه کار اعضای هیات علمی رابطه معنی‌دار آماری مشاهده نشد و همچنین تفاوت معنی‌دار آماری بین ارائه مقاله در

۸۱-۹۱۶

اثربخشی آموزش راهبردهای مطالعه و یادگیری بر میزان یادگیری و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۳۹۲

صدیقه نیازی^{*}، اکرم ثناگو، عابد نوری، ادريس طریک

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

ilar_909@yahoo.com

مقدمه: امروزه راهبردهای مطالعه و یادگیری اهمیت زیادی دارند زیرا فراگیران نیاز به مهارت هایی دارند که در عصر جدید فناوری اطلاعات و مجازی شدن یادگیری و ورود به دنیای غیرقابل پیش بینی دانش، بتوانند یادگیری خود را نظارت و کنترل کنند و به عنوان فراگیران خودتنظیم، از توانایی های خود در برنامه ریزی و ارزیابی عملکردشان بهره گیرند. مطالعات نشان می دهد که آگاهی های فراشناختی برای موفقیت تحصیلی فراگیران ضرورت دارد. این مطالعه با هدف بررسی اثربخشی آموزش راهبردهای مطالعه و یادگیری بر میزان یادگیری و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان انجام شد.

روش کار: این پژوهش، مداخله ای و به روش شبه تجربی در دو گروه آزمایش و گواه و با اجرای پیش آزمون و پس آزمون انجام گرفت. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان به تعداد ۲۸۰ نفر بود که در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ مشغول به تحصیل بودند. تعداد ۴۰ نفر (۲۰ نفر گروه تجربی و ۲۰ نفر گروه شاهد) از دانشجویان به روش تصادفی منظم، به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. به گروه آزمایش، راهبردهای مطالعه و یادگیری آموزش داده شد. با استفاده از پرسشنامه استاندارد آگاهی های فراشناختی میزان آشنایی دانشجویان با راهبردهای مطالعه و یادگیری سنجیده شد. جهت تعیین عملکرد تحصیلی از معدل پایان ترم استفاده شد. سپس داده ها وارد نرم افزار SPSS شد و با آزمون t و آمارهای توصیفی تحلیل شد.

یافته ها: یافته ها نشان داد که میانگین کل نمرات دانشجویان گروه آزمایش (۲۳/۸۹±۲۱/۱۲) در پس آزمون به شکل معنی داری از میانگین گروه گواه (۱۶۹/۹۲±۱۷/۸۶) بیشتر بود (P=۰/۰۱). این تفاوت در دو مؤلفه دانش فراشناختی و تنظیم فراشناختی معنی دار بود (P=۰/۰۱). همچنین میانگین نمرات دانشجویان پسر هم در مؤلفه دانش فراشناختی و هم تنظیم فراشناختی بیشتر از دختران بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به تأثیر مثبت آموزش راهبردهای مطالعه و یادگیری بر میزان یادگیری و عملکرد تحصیلی و همچنین ضرورت آگاهی های فراشناختی برای موفقیت تحصیلی، پیشنهاد می شود این راهبردها به دانشجویان آموزش داده شود. گنجانیدن برنامه های درسی راهبردهای مطالعه و یادگیری در طول ترم به ارتقای یادگیری و بهبود عملکرد تحصیلی کمک شایانی خواهد نمود.

کلمات کلیدی: راهبردهای مطالعه و یادگیری، اثربخشی آموزش، دانشجویان پرستاری

پنج شریانی فمورال دارد و این روش نسبت به آنژیوکت ۱۶ روشی ارجح و برای بیماران مناسب تر است.

کلمات کلیدی: عوارض، آنژیوکت ۱۶، نیدل ساب کلاوین، آنژیوگرافی

۸۱-۸۸۳

آموزش نظام مند مباحث تئوریک بخش جراحی به صورت مجازی راهی برای نیل به اهداف حیطة دانش کوریوکولوم کارورزی جراحی

محمد علی رئیس السادات^{۱*}، آرزو فرج پور^۲، محمودرضا خزاعی^۱، جمشید یوسفی^۱

۱- دانشگاه آزاد اسلامی مشهد ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

sma_rais@yahoo.com

مقدمه: در دوره کارورزی جراحی که گاهاً فاصله زیادی از دوره استاژری دانشجویان دارد، بسیاری از آموخته های تئوریک به فراموشی سپرده می شود. این مطالعه با هدف انجام آموزش نظام مند مباحث تئوریک بخش جراحی به صورت مجازی به کارورزان جراحی انجام شد.

روش کار: در این مطالعه شبه تجربی شش ماهه، کارورزان جراحی در دو گروه شاهد (۳۳ نفر) و گروه مداخله (۳۴ نفر) به صورت تصادفی قرار گرفتند. در گروه شاهد آموزش بالینی سنتی و مرور مباحث تئوریک، فرصت طلبانه انجام شد و در گروه مداخله با رویکرد برنامه ریزی نظام مند مباحث تئوریک کارورزان موظف شدند برای هر شب مباحث مشخص را مطالعه و به سؤالاتی که از طریق ایمیل به آن ها ارسال می شد با ایمیل به استاد پاسخ دهند. در پایان دوره از هر دو گروه آزمونى مشتمل بر سؤالات چهار گزینه ای تاکسونومی سه و سؤالات تشریحی- تحلیلی گرفته شد و معیار نمره قابل قبول ۸۰٪ در نظر گرفته شد. نتایج با نرم افزار SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: از ۳۳ نفر گروه شاهد ۲۱ نفر (۶۳/۶٪) طی دوره شرکت فعال داشتند و ۱۴ نفر (۴۲/۴٪) نمره قابل قبول (۸۰٪ کل نمره) را کسب نمودند و از ۳۴ نفر گروه مداخله ۳۴ نفر (۱۰۰٪) شرکت فعال داشته و ۳۲ نفر (۹۴/۱٪) نمره قابل قبول کسب نمودند. بنابراین میزان مشارکت طی دوره و موفقیت دوره در گروه مداخله به طور معنی داری (P=۰) بیش از گروه شاهد بود.

بحث و نتیجه گیری: علاوه بر برنامه ریزی و رویکرد نظام مند در اجرای برنامه، نظارت و پایش از طریق ثبت تاریخ و ساعت ارسال پست های الکترونیکی و تماس های آنلاین و استفاده از ابزارهای مورد علاقه دانشجویان نظیر وب از نکات قوت و دلیل موفقیت این برنامه بود.

کلمات کلیدی: برنامه ریزی نظام مند، آموزش الکترونیک، کارورزی جراحی، آموزش مجازی

m.atghaei@gmail.com

مقدمه: دوره های کارآموزی و کارورزی در شکل دهی مهارت های اساسی و توانمندی های حرفه ای دانشجویان مامایی نقش اساسی دارد. ضعف برنامه ریزی برای آموزش و به ویژه آموزش بالینی، عامل پاره ای از مشکلات است که در نهایت ضعف مهارت های حرفه ای فارغ التحصیلان و کاهش کارآیی و کیفیت ارائه خدمات بهداشتی- درمانی به جامعه را به دنبال دارد. این مطالعه با هدف بررسی مشکلات آموزش بالینی در بین دانشجویان مامایی انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر مطالعه ای کیفی به روش تحلیل محتوا است که طی یک مصاحبه نیمه ساختاریافته از ۹ نفر دانشجوی ترم آخر کارشناسی مامایی، ۴ مربی مامایی و ۳ نفر پرسنل بخش لیبر انجام شده است.

یافته ها: در بررسی انجام شده از دانشجویان مامایی، مربیان و پرسنل بخش لیبر ۳۸ کد مفهومی اولیه و سه درون مایه اصلی به نام عوامل مربوط به مدیریت، محیط آموزشی و صلاحیت مربی به دست آمد و با توجه به ماهیت مفاهیم به دو طبقه نقاط قوت و ضعف تقسیم شدند.

بحث و نتیجه گیری: به نظر می رسد اگر طرح درسی مطابق با شرایط موجود بخش و براساس سرفصل دروس نوشته شود و طبق آن آموزش و ارزشیابی صورت گیرد و از مربیانی که تجربه و حوصله کافی در امر آموزش لیبر و زایمان دارند استفاده گردد و تا حد امکان تسهیلات رفاهی برای دانشجویان در نظر گرفته شود، کیفیت آموزش دانشجویان مامایی ارتقا پیدا خواهد کرد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، دانشجوی مامایی، لیبر

A1-1539

ارزیابی بکارگیری سامانه آزمون الکترونیک از دیدگاه دانشجویان، اساتید و کارکنان آموزش در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی

تبریز در سال ۱۳۹۲

فرامرز پوراصغر^{*}، جعفرصادق تبریزی، خدیجه یاری فرد، گیسو علیزاده بی

پناه، مهدیه نجفی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

pourasgharf@tbzmed.ac.ir

مقدمه: در راستای کاهش مشکلات روش سنتی و ارتقای فرآیند برگزاری آزمون نهایی دانشجویان، سامانه آزمون الکترونیک طراحی و اجرا گردید. این سامانه از سال ۱۳۹۰ به مدت ۵ ترم متوالی در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی اجرا گردیده است. این مطالعه به منظور ارزیابی میزان رضایت دانشجویان، اساتید و آموزش در خصوص این سامانه انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی- مقطعی در سال ۱۳۹۲ در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی انجام گرفته است. ابزار جمع آوری داده پرسشنامه محقق ساخته ای بوده است که روایی و پایایی آن توسط پانل خبرگان تأیید

A1-1454

بررسی همبستگی نمرات دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در سال ۱۳۹۰

شبیم آهنگر داودی

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

shabnam4949@yahoo.com

مقدمه: یکی از خصوصیات مهم هر آزمونی، سنجش این نکته است که آزمون تا چه اندازه نمرات آزمون دیگری را که، پیش بینی می کنند این نوع سنجش را می توان از طریق تعیین میزان همبستگی نمره یک آزمون با نمره آزمون دیگر اندازه گیری کرد. این مطالعه به منظور تعیین میزان همبستگی نمرات دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در مقاطع مختلف تحصیلی انجام شده است.

روش کار: در این پژوهش ۵۵ دانشجوی رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، ورودی ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ که تمام مراحل آموزشی خود را به پایان رسانیده بودند، مورد مطالعه قرار گرفتند. اطلاعات شامل معدل دوره های علوم پایه، فیزیوپاتولوژی، کارآموزی، کارورزی و نمرات امتحانات جامع علوم پایه و پیش کارورزی بود. داده ها با نرم افزار SPSS و با استفاده از روش های آماری توصیفی و استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون) تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: همبستگی بین معدل هر دوره با دوره بعدی به تدریج از علوم پایه به علوم بالینی کاهش یافته بود. بیشترین همبستگی بین معدل علوم پایه و فیزیوپاتولوژی با $r=0/814$ و کمترین همبستگی بین معدل دوره فیزیوپاتولوژی و کارورزی با $r=0/334$ وجود داشت. امتحان جامع علوم پایه بیشترین میزان همبستگی را با معدل علوم پایه داشت ($r=0/746$) و به تدریج این همبستگی در دوره های بعدی کم شده بود. بین امتحان جامع پیش کارورزی با معدل دوره کارورزی کمترین میزان همبستگی ($r=0/463$) دیده شد.

بحث و نتیجه گیری: کاهش همبستگی بین معدل دوره ها از علوم پایه به علوم بالینی می تواند ناشی از متفاوت بودن نوع آموزش در این دوره ها و عدم ارزیابی دقیق عملکرد دانشجو در دوره های بالینی باشد. همچنین همبستگی کمتر نمرات امتحانات جامع با معدل دوره های بعد از خود می تواند به دلیل استفاده از فقط یک روش ارزشیابی (چهار گزینه ای) و عدم بکارگیری روش های مختلف و نوین ارزشیابی باشد.

کلمات کلیدی: روایی، روایی ملاکی، روایی پیش بینی کننده، دانشجویان پزشکی، آموزش پزشکی

A1-1482

بررسی مشکلات آموزش بالینی در دانشجویان مامایی بخش لیبر

منور اتقایی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

روش کار: این مطالعه یک تحقیق کیفی با رویکرد پدیدار شناسی بود که برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های فردی نیمه سازمان یافته با استفاده از گروه‌های متمرکز (focus group) استفاده شد. روش نمونه‌گیری به صورت مبتنی بر هدف و با روش triangulation با هدف ارتقای اعتبار داده‌ها و کسب اطلاعات از گروه‌های مختلف مورد مطالعه شامل ۷ گروه از اساتید، دانشجویان و پرستاران (۲ گروه ۴ نفره اساتید، ۴ گروه ۷ نفره دانشجویان و یک گروه ۷ نفره پرستاران) بود و تا رسیدن به اشباع ادامه یافت. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوایی استفاده گردید و پس از شناسایی واحدهای معنایی، کد گذاری، شناسایی کدهای مشابه و شناسایی زیر تم‌ها و تم‌های اصلی انجام شد.

یافته‌ها: در مجموع از ۸۰ کد به دست آمده ۵ کد اصلی شناسایی شد که شامل اهمیت سلامت بیماران، حمایت بالادستی، سطح دانش کاربردی، محیط نا آشنا و بیمار با ریسک بالا بود. هریک از تم‌ها زیر تم‌های مختلفی را شامل می‌شد.

بحث و نتیجه‌گیری: توجه خاص اساتید آموزش بالینی به شناخت و تعدیل استرس‌های موجود و انجام اقداماتی به هدف آگاهی دانشجویان از مهارت‌های مقابله با شرایط استرس‌زای محیط بالین با هدف تحقق هرچه بیشتر اهداف آموزشی امری ضروری است.

کلمات کلیدی: استرس بالینی، عوامل استرس‌زا، آموزش بالینی، کیفیت آموزش

A1 - ۸۴۹

علل گرایش به ادامه تحصیل در بین کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شیراز

لیلا بذرافکن^{*}، کریم عباسی، مرضیه ده بزرگیان، زهرا صفاری

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bazrafkanl@sums.ac.ir

مقدمه: بر اساس مطالعات انجام شده عوامل متعددی ممکن است موجب گرایش کارکنان به سمت ادامه تحصیل شود. این مطالعه با هدف بررسی مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر گرایش کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شیراز به ادامه تحصیل طراحی و اجرا شده است.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی-تحلیلی با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی ۱۸۰ نفر از کارکنان ستادی و غیرستادی در مراکز آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی شیراز انتخاب گردید. ابزار جمع‌آوری اطلاعات یک پرسشنامه محقق‌ساخته بود که روایی آن از نظر کارشناسان آموزشی مورد تأیید و پایایی آن ۰/۸۹ به دست آمد. داده‌ها در نرم‌افزار آماري SPSS16 با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آزمون‌های t-test، آنالیز واریانس، همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: از تعداد ۱۴۸ نفر، پاسخگو به پرسشنامه ۸۳ نفر (۵۶٪) زن و بقیه مرد و میانگین سن ۳۲±۳/۹ سال بود. از بین ۳۹ عامل مورد مطالعه به ترتیب سه عامل: افزایش علم و آگاهی (۳/۸۵٪)، کسب مدرک و درآمد

شد. تعداد دانشجویان، اساتید و کارکنان آموزش مورد مطالعه به ترتیب ۸۶، ۱۲ و ۶ بود. مقیاس درجه بندی این مطالعه به صورت ۵ معیار (خیلی خوب- خوب- متوسط- ضعیف - خیلی ضعیف) تعیین شد و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه نشان داد اساتید در حیطه‌های سرعت طراحی و اجرای آزمون، دقت و سرعت تصحیح نتایج آزمون و محیط اجرای آزمون و کارکنان آموزش نیز در حیطه‌های مشاهده نمره بلافاصله بعد از اتمام آزمون و محیط کاربری نرم افزار بیشترین رضایت را اعلام کرده بودند.

کاستن از اضطراب امتحان و طراحی خوب نرم افزار بیشترین رضایت دانشجویان را جلب نموده است. دانشجویان در حیطه‌های زمان بندی سؤالات، توزیع تصادفی محل نشستن دانشجو، سرعت مشاهده نتایج آزمون و دقت نتیجه آزمون رضایت متوسط را اعلام کرده‌اند. نحوه برگزاری آزمون، نیاز به آمادگی قبل از شروع آزمون، وجود مشکلات سخت افزاری، توزیع تصادفی سؤالات و نیاز به برگزاری آموزش برای اجرای آزمون کمترین نمره رضایت را به خود اختصاص داده‌اند.

وجود صفحه نمایش با وضوح تصویری بالا و سخت افزارهای جدید از ضروریات اجرای آزمون می باشد که دانشجویان جزو نقاط ضعف سامانه آزمون الکترونیک دانسته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج تحقیق نشان داد استفاده از فناوری‌های نوین می‌تواند فرایند اجرای آزمون را ارتقاء داد و باعث کاهش زمان انتظار برای تصحیح اوراق شده و از خطاهای ناشی از تصحیح دستی اوراق جلوگیری نماید.

کلمات کلیدی: آزمون دستی، آزمون الکترونیک، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، آموزش مجازی

A1 - ۱۶۴۰

عوامل استرس‌زای بالینی به عنوان عامل مؤثر بر ارتقای آموزش بالینی: یک مطالعه کیفی

لیلی مصلی نژاد^{*}، سعیده رحمانیان کوشکی، زهره بادیه پیمای جهرمی،

کریم نارکی

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

saedparsa2012@gmail.com

مقدمه: آموزش بالینی جزء اصلی آموزش علوم پزشکی است که در شکل‌دهی مهارت‌های اساسی و توانمندی‌های حرفه‌ای دانشجویان نقش اساسی دارد و موجب شکل‌گیری شخصیت حرفه‌ای دانشجو می‌گردد اما ماهیت استرس‌زای بالین می‌تواند بر یادگیری و موفقیت دانشجویان تأثیر منفی داشته باشد. از این رو شناخت عوامل استرس‌زای آموزش بالینی با هدف ارتقای کیفیت آموزش بالینی امری ضروری است. پژوهش حاضر به هدف تعیین عوامل استرس‌زای آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان، اساتید و پرستاران دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۱۳۹۲ انجام شده است.

موافقان با توانایی CRP در سنجش هر یک از مراحل استدلال بالینی به صورت زیر بود: مرحله جمع‌آوری اطلاعات ۵۷ درصد مرحله ساختن فرضیه ۶۳ درصد مرحله استدلال استقرایی ۶۸ درصد مرحله دستیابی به تشخیص با کمک الگوریتم ۲۸ درصد مرحله Script formation ۵۷ درصد همچنین در بخش باز پاسخ پرسشنامه، دانشجویان مشکلاتی نظیر سردرگمی دانشجویان برای انتخاب منابع همراه در آزمون، نوع سناریوهای مطرح شده و کمبود منابع همراه و نیاز به همراه داشتن منابع الکترونیک در آزمون، را مطرح کرده بودند.

بحث و نتیجه گیری: با تحلیل نتایج در گروه کارشناسان به این نتیجه رسیدیم که از دید دانشجویان CRP می‌تواند آزمون مناسبی برای سنجش بخشی از مهارت‌های استدلال بالینی در دانشجویان پزشکی باشد. شاید بتوان با ترکیب دو آزمون CRP و SCT پوشش بهتری برای سنجش اهداف آموزشی استدلال بالینی فراهم نمود که لازم است در مطالعات بعدی به آن پرداخته شود.

کلمات کلیدی: استدلال بالینی، CRP، SCT، ارزیابی استدلال بالینی

A1 - 1157

رویکرد و عملکرد اعضای هیئت علمی بالینی تمام وقت دانشکده پزشکی گرگان - مطالعه کیفی

محمد رضا یوسفی*، محمدحسین تازیکی، سیامک رجایی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

dr.mryousfi@yahoo.com

مقدمه: طیف گسترده وظایف عضو هیات علمی در هفت حیطه آموزش، پژوهش، توسعه فردی، فعالیت‌های اجرایی و مدیریتی، ارائه خدمات درمانی و ارتقاء سلامت و فعالیت‌های تخصصی در خارج از دانشگاه می‌باشد. انجام این وظایف مستلزم حضور تمام وقت و موثر می‌باشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی رویکرد و عملکرد اعضای هیئت علمی بالینی تمام وقت دانشکده پزشکی گرگان انجام شده است.

روش کار: این مطالعه به روش کیفی و از رویکرد مطالعه موردی استفاده شده است. شرکت‌کنندگان اعضای هیات علمی بالینی تمام وقتی دانشکده پزشکی گرگان بودند. نمونه‌گیری بر اساس مبتنی بر هدف انجام شد و تا اشباع داده‌ها ادامه یافت. داده‌های مطالعه از طریق مصاحبه عمیق جمع‌آوری شد. متن مصاحبه‌های استخراج شده با روش ون مانن در چهار مرحله مورد تحلیل محتوایی موضوعی قرار گرفتند. یافته‌ها در قالب مضمون‌های بدست آمده معرفی، توصیف و تفسیر شدند و کدهای مفهومی (تم‌ها) از آن استخراج و در سه قسمت ضرورت ارائه - فواید و چالش‌ها با سبزه مفهوم اصلی و زیر مفهوم‌های مربوطه دسته‌بندی شدند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها در قسمت ضرورت اجرا شامل مضمون‌های ضرورت ارائه طرح تمام وقتی با اجرای کامل قانون جهت ایجاد عدالت اجتماعی و دسترسی تمام افراد جامعه به خدمات پزشکی که همراه با مضمون‌های فواید آن شامل در دسترس بودن و ایجاد فرصت

بیشتر (۸۲/۱٪) یادگیری مطالب کاربردی (۷۷/۲٪) با اهمیت‌ترین و سه عامل: رقابت با همکاران، مقابله با افسردگی و ناامیدی و اجبار خانواده کم اهمیت‌ترین عوامل تأثیرگذار بر ادامه تحصیل کارکنان می‌باشد. همچنین نتایج آزمون آنالیز واریانس نشان داد میانگین گرایش به ادامه تحصیل در بین کارکنان مراکز آموزشی بیشتر از کارکنان ستادی می‌باشد ($P=0/003$). **بحث و نتیجه‌گیری:** ادامه تحصیل نقش بسیار مهمی در توانایی کارکنان دارد به نظر می‌رسد اکتفا به معلومات فعلی و رها کردن مطالعه و یادگیری می‌تواند منجر به رکود کارکنان شود. از آنجا که انگیزه تعالی و اجرای عدالت در سازمان از مهمترین علل گرایش به ادامه تحصیل در کارکنان است، بنابراین پیشنهاد می‌شود مسئولین آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی در ایجاد فضای موثر برای ادامه تحصیل کارکنان در جهت ارتقای کیفی کارکنان علوم پزشکی و توسعه پایدار، تمهیدات لازم را فراهم آورند. **کلمات کلیدی:** گرایش، ادامه تحصیل، کارکنان دانشگاه، انگیزه آموزشی، ادامه تحصیل

A1 - 1079

بررسی توانایی آزمون CRP برای ارزیابی مهارت‌های استدلال بالینی از دید دانشجویان شرکت کننده در آن آزمون

وجیهه وفامهر*، محمد دادگسترینیا

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

vafamehr.v@gmail.com

مقدمه: علیرغم افزایش توجه محققان آموزش پزشکی به مقوله استدلال بالینی در دهه‌های اخیر، هنوز اجماعی در زمینه بهترین روش ارزیابی مهارت‌های استدلال بالینی در دانشجویان پزشکی وجود ندارد. اگرچه در مطالعات مختلف به بررسی استفاده از آزمون‌هایی نظیر CRP و SCT پرداخته شده اما در هیچ مطالعه‌ای نظرات دانشجویان شرکت کننده در این آزمون‌ها نسبت به کارایی این آزمون‌ها، بررسی نشده است. این مطالعه به بررسی نظرات دانشجویان پزشکی شرکت کننده در آزمون CRP، درباره توانایی این آزمون برای ارزیابی مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان پزشکی می‌پردازد.

روش کار: در این مطالعه ۱۱۶ دانشجوی رشته پزشکی دوره مقدمات پزشکی بالینی اصفهان، پس از شرکت در یک دوره ۷ مرحله‌ای آموزش مهارت‌های استدلال بالینی، در یک آزمون CRP با ۵ سناریو شرکت کردند. پس از آزمون نظر دانشجویان درباره این که آیا آزمون توانسته است تمام مراحل آموزش داده شده استدلال بالینی را مورد ارزیابی قرار دهد، از طریق یک پرسشنامه با مقیاس لیکرت مورد بررسی قرار گرفت. روایی و پایایی پرسشنامه تایید شد و نتایج با SPSS 19 آنالیز گردید.

یافته‌ها: نتایج گویای آن بود که ۶۰ درصد شرکت کنندگان با روش به کار گرفته شده برای ارزشیابی موافق بودند و معتقد بودند که این آزمون مهارت‌های آموزش داده شده در دوره را سنجیده است. همچنین درصد

ارزشیابی عدالت جنسیتی آموزش که با استفاده از شاخص ارائه شده یونسکو و مؤسسه بین‌المللی برنامه‌ریزی آموزشی طراحی شد، بود.

یافته‌ها: در مجموع آنالیز داده‌ها نشان داد که بین سنین ۶ تا ۳۰ سال عدالت جنسیتی آموزشی وجود دارد ($GPI=0.97-1/0.3$) بین سنین ۳۵ تا ۴۹ سال بی‌عدالتی جنسیتی در آموزش و به ضرر دختران در وضعیت متوسط ($GPI=0.8-0.94$) نسبت به تحقق هدف وجود دارد. در سنین ۵۴ تا ۷۵ سال بی‌عدالتی جنسیتی در آموزش و به ضرر زنان در وضعیت دور از تحقق هدف در عدالت جنسیتی در آموزش وجود داشت ($GPI < 0.8$).

بحث و نتیجه‌گیری: عوامل متعددی در ایجاد بی‌عدالتی جنسیتی در آموزش دخالت دارد که عمده این عوامل خانوادگی، آموزشی، اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی می‌باشد. نتایج داده‌ها ضرورت رویکرد جدید سیاست‌گذاران را در شورای عالی آموزش و پرورش، انقلاب فرهنگی را پیشنهاد می‌نماید.

کلمات کلیدی: عدالت جنسیتی آموزش، نظام آموزشی، ایران

۸۴۴ - A1

مقایسه توسعه یافتگی کارکردهای پنجگانه دانش پژوهی در دانشگاه در ۴ حوزه رشته ای علوم انسانی، فنی و مهندسی، علوم پایه و علوم پزشکی

زهرا کریمیان^{۱*}، محمود ابوالقاسمی^۲، زهرا صباغیان^۳، محمد حسن پرداختچی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۲- دانشگاه شهید بهشتی

z_karimian_z@yahoo.com

مقدمه: عرصه‌های دانش پژوهی متنوع و برخاسته از رسالت‌های آموزش عالی است. کشف و توسعه مرزهای دانش، انتقال دانش، تلفیق دانش، کاربرد دانش و هم‌زمانی با جامعه ۵ کارکرد عمده ایست که در زمره وظایف و نقش‌های اصلی دانشگاه به شمار می‌روند. تحقیق حاضر به بررسی تفاوت کارکردهای دانش‌پژوهشی در ۴ حوزه رشته‌ای علوم انسانی، فنی و مهندسی، علوم پایه و علوم پزشکی می‌پردازد.

روش کار: این مطالعه، به روش پیمایشی و توصیفی مقطعی در دو دانشگاه شیراز و علوم پزشکی شیراز و در سال ۱۳۹۲ انجام شده است. مجموعاً ۲۶۵ عضو هیات علمی به سؤالات پاسخ دادند. دانشگاه شیراز به سه حوزه رشته‌ای فنی مهندسی، علوم پایه و علوم انسانی و دانشگاه علوم پزشکی به سه حوزه پزشکی بالینی، علوم پایه پزشکی و پیراپزشکی تقسیم شدند. ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر مبانی نظری، تحقیقات گذشته و مصاحبه کیفی با ۲۰ نفر از خبرگان آموزش عالی و مشتمل بر ۳۸ سؤال در مقیاس لیکرت و در ۵ کارکرد دانش پژوهی بود و از شرکت کنندگان سؤال شد که هر یک از گویه‌های پرسشنامه چه سهمی از فعالیت‌های علمی آن‌ها در سه سال گذشته را در بر گرفته است. پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ معادل ۰.۹۱٪ و روایی آن با استفاده از نظر متخصصین

آموزشی و تحقیقاتی با صرف وقت بیشتر برای آموزش مناسب و ویزیت بیماران با ارائه خدمات علمی روز، کاهش اضطراب و دغدغه خاطر بیش از حد کاردرمانی در محیط علمی، افزایش تعداد و تنوع بیماران و درآمدزایی بیمارستان‌ها، کاهش هزینه‌های درمانی برای افراد جامعه و سوق دادن این هزینه‌ها به سمت بیمه‌ها، پاسخگویی به نیازهای تخصصی و فوق تخصصی جامعه بود. در قسمت چالش‌ها شامل مهیا نبودن بستر مناسب در بخش زیرساخت‌ها و شفاف نبودن تبیین و تأمین منابع مالی و سخت افزاری و نظارت کافی و پویا، عدم اجرای کامل و جامع قانون تمام وقتی در همه سطوح سازمانی و بی‌اعتمادی به آن، واقعی نبودن تعرفه‌ها و پرداختی‌ها، تحمیل شدن هزینه با پرسنجرها و داروهای اضافی بر بیمار، توجه ناکافی به جایگاه سازمانی و هویت شغلی، افت کیفیت آموزش با افزایش حجم کاردرمانی و اجرایی می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: ارائه طرح تمام وقتی جهت ایجاد عدالت اجتماعی و دسترسی تمام افراد جامعه به خدمات پزشکی، مستلزم بستر مناسب زیرساخت‌ها و تأمین منابع مالی و سخت افزاری و نظارت کافی و پویا می‌باشد. با در دسترس بودن اعضای هیات علمی و ایجاد فرصت آموزشی و تحقیقاتی با صرف وقت بیشتر موجب ارتقای کیفیت و کمیت آموزش و ویزیت بیماران با ارائه خدمات علمی روز همراه با کاهش هزینه‌های درمانی و سوق دادن این هزینه‌ها به سمت بیمه‌ها می‌شود و با واقعی نمودن تعرفه‌ها و پرداختی‌های به موقع و راه‌اندازی کلینیک‌های ویژه بعنوان مطب هویت شغلی آنان حفظ و موجب افزایش رضایت‌مندی آن‌ها می‌گردد و انجام پرسنجرها و تجویز داروهای اضافی و بی‌مورد کاسته و بالطبع هزینه‌ها نیز کاهش می‌یابد.

کلمات کلیدی: هیات علمی بالینی تمام وقت، برنامه راهبردی، فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی

۱۴۸۷ - A1

عدالت جنسیتی آموزشی یا بی‌عدالتی، چالشی جدی پیش روی نظام آموزشی ایران

زینب غضنفری^{۱*}، الهه غلامی پریزاد، اسکندر غلامی پریزاد

دانشگاه علوم پزشکی ایلام

zghazanfari2006@yahoo.com

مقدمه: مقوله عدالت آموزشی اخیراً در نظام اقتصادی، سیاسی و اجتماعی ملل مورد توجه قرار گرفته است. کنوانسیون‌ها، معاهده‌ها و اعلامیه‌های زیادی در جهان به منظور تأکید این حقوق تبیین و صادر شده است. این موضوع در برنامه‌های توسعه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور ما نیز از جایگاه قابل توجهی برخوردار است. ضرورت تبیین واقعیات این موضوع در جامعه ما می‌تواند فرصت اصلاح و تجدیدنظر برنامه‌های توسعه را فراهم نماید.

روش کار: داده‌های این مطالعه مروری، بر مبنای سرشماری نفوس مسکن ۱۳۹۰ جمع‌آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است و اساس

تأیید گردید. داده‌ها با استفاده از آزمون تی تک نمونه‌ای و تحلیل واریانس یکراهه و آزمون تعقیبی توکی و SPSS تحلیل شد.

یافته‌ها: در بین کارکردهای دانش پژوهانه، «پژوهش» بیشترین میانگین را داشت و در مراتب بعدی آموزش، تلفیق، کاربرد و جامعه‌نگری قرار داشتند. میانگین و آماره تی بدست آمده نشان داد، کارکرد پژوهش ($M=3/37$) به حد انتظار نزدیک‌تر بود اما دیگر حیطه‌های دانش پژوهی با حداقل انتظار فاصله زیادی داشتند. دانش پژوهی تدریس و یادگیری در حد معنی‌داری در دانشگاه علوم پزشکی بیش از غیرپزشکی بود ($P<0/01$) و دانش پژوهی کاربرد با مصادیق ارتباط با مراکز رشد و فناوری به طور معنی‌داری در دانشگاه غیرپزشکی بیش از علوم پزشکی بود ($P<0/05$). در مورد سایر کارکردها تفاوت معنی‌دار نبود. کارکردهای پژوهشی در علوم انسانی در مقایسه با فنی مهندسی، علوم پایه و علوم پایه پزشکی به طور معنی‌داری کمتر بود ($P<0/01$). حوزه تلفیق با مصادیقی نظیر نگارش کتاب و مقالات تحلیلی و منتقدانه در علوم انسانی بیشتر از سایر رشته‌ها بود ($P<0/01$). علوم فنی و مهندسی با مصادیقی نظیر ارتباط با مراکز رشد و فناوری و تبدیل ایده به فناوری، در مقایسه با دیگر گروه‌ها سهم بیشتری از کاربرد را نشان دادند ($P<0/01$). در دانش پژوهی تدریس و یادگیری علوم پایه پزشکی بیشترین میانگین را در مقایسه با سایر حوزه‌های رشته‌ای نشان داد ($P<0/05$). در بعد هم‌زمانی با جامعه، حوزه علوم پایه کم‌ترین میانگین را در مقایسه با دیگر حوزه‌های رشته‌ای نشان داد ($P<0/01$).

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد تفاوت توسعه کارکردهای دانش پژوهی علاوه بر ماهیت رشته، تا حد زیادی از زیرساخت‌های دانش پژوهی تاثیر می‌پذیرد چنانکه با وجود مراکز توسعه آموزش در ساختار وزارت بهداشت در مقایسه با وزارت علوم تاثیر مثبتی بر توسعه دانش پژوهی تدریس و یادگیری داشته است و وجود مراکز رشد و فناوری و شرکت‌های دانش بنیان در دانشگاه‌های غیر پزشکی تاثیر بیشتری بر تبدیل ایده به فناوری در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم داشته است.

کلمات کلیدی: دانش پژوهی، تدریس و یادگیری، پژوهش، توسعه یافتگی علم

A1-1505

بررسی متغیرهای موثر در زمان ارتقاء اعضا هیات علمی از استادیاری به دانشیاری و از دانشیاری به استادی به استادی در دانشکده پزشکی شیراز در ۱۳۹۱ سال

نسرین مهدی پور^{*}، صنم حائری، سرور اینالو

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

mehdipour@yahoo.com

مقدمه: اعضاء هیات علمی با وضعیت استخدامی پیمانی یا رسمی می‌توانند در زمان اشتغال از مربی به استادیاری، استادیاری به دانشیاری،

دانشیاری به استادی ارتقاء یابند. اساتید با وضعیت استخدامی قراردادی، تعهدات خدمت نمی‌توانند ارتقاء یابند.

روش کار: هدف از این مطالعه بررسی عوامل تاثیرگذار مثل مسئولیت، تمام وقتی، نوع گروه و جنسیت در زمان ارتقاء اعضاء هیات علمی دانشکده پزشکی شیراز می‌باشد.

یافته‌ها: در این مطالعه توصیفی و تحلیلی از طریق بررسی ۴۱۲ پرونده موجود در دانشکده پزشکی اطلاعات جمع‌آوری شد و در ادامه داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون‌های t مستقل و زوج شده تجزیه و تحلیل آماری شدند.

بحث و نتیجه‌گیری: طبق نتایج بدست آمده مسئولیت، نقش عمده‌ای در زمان ارتقاء ایفا می‌نماید به طوریکه کسانی که دارای مسئولیت در سطح دانشکده یا دانشگاه می‌باشند از نظر آماری به طور معنی‌داری ($P<0/05$) زمان ارتقاءشان کمتر از کسانی که فاقد مسئولیت می‌باشند. البته بین مسئولیت در سطح دانشکده و گروه تفاوت معنی‌داری وجود نداشت و در زمان کمتری به دانشیاری و یا استادی ارتقاء یافته که این تفاوت از لحاظ آماری معنی‌دار بود. ($P<0/05$) به طوریکه اساتید دارای مسئولیت در سطح دانشکده ۲ سال و ۴ ماه و افراد با مسئولیت در سطح دانشگاه ۳ سال و ۶ ماه زودتر دانشیار گردیده‌اند. در ضمن بررسی زمان ارتقاء اساتید تمام وقت جغرافیایی با تمام وقت غیر جغرافیایی در مرحله استادیاری به دانشیاری تفاوت آماری معنی‌داری نشان داد ($P<0/05$) به طوریکه اساتید تمام وقت سه سال و سه ماه زودتر دانشیار می‌شدند. زنان علی‌رغم مشغله و مسئولیت‌های دیگری که بر عهده دارند نسبت به آقایان مشتاق‌تر بوده و زمان ارتقاء آنان نیز کمتر است.

این مطالعه نشان داد که اعضا هیات علمی با درجه استادی، زمان ارتقا استادیاری به دانشیاری طولانی‌تری از زمان ارتقا دانشیاری به استادی را طی کرده‌اند.

هم‌چنین طبق بررسی‌های انجام شده زمان ارتقاء در اساتیدی که به درجه استادی رسیده‌اند در مرحله استادیاری به دانشیاری طولانی‌تر از مرحله دانشیاری به استادی می‌باشد. طبق آمار به دست آمده زمان ارتقاء استادیاری به دانشیاری ۹ سال است.

کلمات کلیدی: زمان ارتقاء، مسئولیت، تمام وقت جغرافیایی، اعضای هیات علمی

پوسترهای کاغذی

A۲- ۴۴۸

مروری بر کدها و ملاحظات اخلاقی ضروری در محیط‌های آموزش بالینی پزشکی ایران

آرزو فرج پور^{۱*}، لیلا افشار^۱، ناصر سنجر موسوی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۲- دانشگاه آزاد اسلامی مشهد

ar.farajpour@gmail.com

مقدمه: فراگیری پزشکی مستلزم کسب تجارب بالینی در ارتباط با بیماران و مواجهه با طیف گسترده‌ای از تجارب عاطفی و فیزیکی بیماران است. بنابراین فرصت مشاهده، مصاحبه و معاینه بیماران یک امتیاز است که به دانشجویان پزشکی اعطا شده است و دانشجویان بایستی نسبت به مسوولیت خود در قبال بیماران و حرفه پزشکی آگاهی یابند. از سوی دیگر در سیستم سلامت و ارائه خدمات نیز استانداردها و دستورالعمل‌هایی برای نحوه برخورد با بیمار آموزشی و حد مجاز برای چنین آموزشی به وضوح تدوین نشده است.

روش کار: در این مطالعه کتابخانه‌ای با رجوع به مقالات متعدد و برخی کتب، مسائل اخلاقی، آموزش بالینی پزشکی مورد بحث قرار گرفته است و سعی شده است کدهای اخلاقی متناسب با شرایط اجتماعی و فرهنگی کشورمان ارائه گردد.

یافته‌ها: با توجه به جایگاه مقدس پزشکی از نظر اجتماعی و نیز دین اسلام تربیت پزشکان متعهد و متخصص در دانشگاه امری ضروری است و از دانشجویان انتظار می‌رود طی دوران آموزش پزشکی نسبت به ارتقا نگرش‌های حرفه‌ای، مهارت‌های ارتباطی، برخوردهای حرفه‌ای و حد بالای استاندارد رفتارهای عمومی حساس باشند. کدهای اخلاقی و اصول رفتاری آموزش بالینی در ارتباط با بیماران، اساتید بالینی، همکلاسی‌ها، سایر افراد تیم درمان و اصول اخلاق حرفه‌ای در محورهای رفتار حرفه‌ای دانشجویان در محیط‌های آموزشی، پژوهشی و بالینی، استخراج شد.

بحث و نتیجه‌گیری: شواهد بسیاری نشان می‌دهند که در حال حاضر بیمارستان‌ها و مراکز درمانی آموزشی به حداقل‌های لازم در این خصوص دست نیافته‌اند. با توجه به شان و کرامت انسانی و تکریم حقوق بیماران و نیز اهمیت شکل‌گیری شخصیت و اخلاق و رفتار حرفه‌ای طی آموزش بالینی دانشجویان، به نظر می‌رسد نظام سلامت کشور می‌بایستی با نگاهی سازمانی به دنبال راه‌حلی برای چنین معضلی بوده و با تدوین پروتکل پزشکی در امر تشخیص و درمان بیماران اقدام نماید و همچنین مسوولیت اساتید بالینی و مدیران مراکز درمانی را در آموزش و درمان هم‌زمان در بیمارستان‌ها و درمانگاه‌های دانشگاهی به خوبی روشن سازد. به نظر می‌رسد آیین‌نامه موجود تکافوی ضرورت‌های موجود را نمی‌نماید و بایستی به گونه‌ای بازنگری شود که بیمارستان‌های آموزشی قوانین عملی و چهارچوب‌های لازم را در اختیار دانشجویان پزشکی و گروه‌های مرتبط قرار دهند تا ضمن احترام به حقوق بیمار و حفظ منافع وی، روند آموزش پزشکی و نیل به اهداف متعالی آن میسر گردد.

کلمات کلیدی: اخلاق پزشکی، تعهد و رفتار حرفه‌ای، آموزش بالینی، کدهای اخلاقی

A۲- ۵۰۱

بررسی تاثیر اخلاق حرفه‌ای و نقش الگو بودن اساتید بر دانشجویان

فروغ زنگنه^{*}، بهزاد کرمی متین، بهادر محمدی، لیدا معمارافتخاری، ناهید

جلیلیان، گلاره حاتم

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

zangeneh.forogh1358@gmail.com

مقدمه: ساده‌ترین انگاره در تعریف اخلاق حرفه‌ای این است که آن را مسوولیت‌پذیری در زندگی شغلی بدانیم. بر حسب اینکه در این مسوولیت‌پذیری، عضو مسئول دارای شخصیت حقیقی یا حقوقی باشد، اخلاق حرفه‌ای دو مرتبه پیدا می‌کند: مرتبه نخست مسوولیت اخلاقی فرد در زندگی شغلی است که از مسوولیت اخلاقی فرد در زندگی شخصی متمایز است.

اساتید الگو بایستی در مورد رفتارها و ویژگی‌های خود که دانشجویان در معرض آن‌ها قرار می‌گیرند تأمل کنند. بسیاری از موقعیت‌ها ترکیبی از الگوهای مثبت و منفی است. تأمل بر این تجارب برای دانشجویان ارزشمند است و بخش اعظم یادگیری یا تأثیرگذاری نظام تعلیم و تربیت، در محیط یاددهی-یادگیری به منصفه ظهور می‌رسد. بسیاری از محققان معتقدند که الگو بودن اساتید برای دانشجویان قوی‌ترین تأثیر را در شکل‌گیری رفتار حرفه‌ای آنان دارد. هدف از این مطالعه، بررسی تاثیر اخلاق حرفه‌ای و نقش الگو بودن اساتید بر دانشجویان است.

روش کار: این مطالعه مروری و با استفاده از منابع اطلاعاتی معتبر کتابخانه‌ای و اطلاعات موجود در اینترنت گردآوری شده است.

یافته‌ها: یادگیری از طریق الگو، از طریق مشاهده و تأمل رخ داده و ترکیب پیچیده‌ای از فعالیت‌های هوشیارانه و غیرهوشیارانه است. آنان راهکارهایی را برای ارتقاء نقش الگو بودن پیشنهاد می‌کنند که در دو سطح عمل می‌نماید؛ در سطح فردی و در سطح سازمانی؛ سطح فردی به نقاط قوت و ضعف الگو مربوط می‌شود و سطح سازمانی شامل تأثیر فرهنگ مؤسسه‌ای بر نقش الگو بودن است. استراتژی‌هایی که به سطح فردی مربوط می‌شوند شامل موارد زیر است:

۱- اساتید باید از نقش الگو بودن خود مطلع باشند.

۲- دارای شایستگی بالینی باشند.

۳- زمان کافی برای تدریس اختصاص دهند.

۴- دارای نگرش مثبت نسبت به آنچه انجام می‌دهند باشند.

۵- رویکرد دانشجو محور در تدریس را پیش بگیرند.

۶- بر تجربیات بالینی و آنچه دانشجویان از آن الگو گرفته‌اند تأمل نمایند.

۷- ارتباط خوبی با همکاران داشته باشند.

۸- در برنامه‌های آموزش اساتید شرکت کنند.

۹- در راستای بهبود فرهنگ سازمانی تلاش کنند.

بحث و نتیجه‌گیری: بنابراین در ترویج اخلاق در سازمان دانشگاه ابتدا باید افراد را نسبت به الگوهای رفتار ارتباطی درونی و شخصی تربیت کرد تا

آنان بتوانند در قبال حقوق دیگران، مسئولیت‌پذیر باشند. این سخن هم در مقیاس شخص و هم در مقیاس سازمانی جاری است. عدم توجه به این اصل برنامه‌ترویج اخلاق را از کارایی دور می‌سازد. در مقیاس شخص وقتی به مدیران، استادان و کارکنان توصیه می‌کنیم که دانشجو را احترام کنید، او خود باید پیشاپیش بر خوداحترامی نائل آید تا بتواند دانشجویان را نیز احترام کند. در مقیاس سازمان نیز چنین است. دانشگاه اگر به ارتقاء خود باور سازمانی نداشته باشد، نمی‌تواند نسبت به ارتقاء استادان و دانشجویان احساس مسئولیت کند.

اگر فرهنگ سازمانی دانشگاهی دچار بیماری مسئولیت‌گریزی یا مسئولیت‌ستیزی گردد، به سرعت در جامعه تأثیر می‌گذارد و مبانی اخلاقی جامعه را تباه می‌سازد. این اصل نشان می‌دهد که پرداختن به اخلاق دانشگاهی در برنامه‌هایی کلان جامعه دارای اولویت خاصی است و غفلت از آن آثار زیان‌بار فراوان به بار می‌آورد.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، الگو بودن اساتید، دانشجویان

۵۲۹- ۸۲

الگو محور اخلاقی مدرس بالینی: عنصر کلیدی در تحکیم ارتباط در محیط‌های بالینی

فریبا یعقوبی نیا^۱، عباس حیدری، رباب لطیف نژاد رودسری، مژگان

جهان‌تیغ

۱- دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، ۲- دانشگاه علوم پزشکی مشهد

yaghoubinia@gmail.com

مقدمه: ارتباط استاد و دانشجو یک ابزار آموزشی است. این ارتباط در آموزش بالینی پرستاری ارزشمند است و باید به روش‌های مختلف تسهیل شود. مطالعه حاضر با هدف تبیین تجارب اساتید و دانشجویان پرستاری از ارتباط با یکدیگر در محیط‌های بالینی انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه کیفی که با رویکرد تحلیل محتوا انجام شد، ۱۲ مدرس بالینی پرستاری با حداقل یکسال تجربه آموزش بالینی و ۱۰ دانشجوی کارشناسی پرستاری با تجربه گذراندن کارآموزی با نمونه‌گیری هدفمند در دانشکده پرستاری مامایی مشهد در سال‌های ۹۱-۱۳۹۰ انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختاریافته و مشاهده مشارکتی در محیط‌های بالینی استفاده شد. برای کاهش و نام‌گذاری داده‌ها، بدست آوردن کدهای تحلیلی و در نهایت تشخیص زیرطبقات و طبقات از رویکرد تحلیل محتوای مرسوم استفاده شد. همچنین از نرم افزار MAXqda جهت مدیریت داده‌ها استفاده گردید.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از تحلیل داده‌ها نشان دهنده ۲ طبقه اصلی همراه با زیرطبقات بود. طبقات اصلی عبارت بودند از الگو محور مدرس بالین (ایفای نقش الگو در برخوردهای ارتباطی، مدرس به عنوان الگوی اخلاقی، پذیرش مدرس به عنوان الگو، آموختن رفتارهای مطلوب از الگو، بهسازی ارتباط با تاثیرپذیری از الگو) و آموزش ارتباط (تأکید بر ارتباط صحیح با بیمار، تأکید بر ارتباط صحیح درون حرفه‌ای). یافته‌ها نشان داد،

کلمات کلیدی: ارتباط استاد و دانشجو، آموزش بالینی، الگو محور اخلاقی

۸۱۸- ۸۲

بررسی دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز نسبت به وضعیت رعایت اخلاق حرفه‌ای اساتید در سال ۱۳۸۹

نادر آقاخانی^{۱*}، فرخنده شریف^۲، حمید شریف نیا^۳، سامیه غنأ^۴، میترا حکمت افشار^۵، فریبا قدس بین^۶، نوشین بهشتی پور^۷، ندا جمالی مقدم^۸

۱- دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۳-

دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ۴- دانشگاه علوم پزشکی گلستان

naderaghakhani2000@gmail.com

مقدمه: دانشجویان به دلیل حضور مستقیم در موقعیت آموزشی، ارتباط نزدیکتری با اساتید دارند و دیدگاه آنان نسبت به ویژگی‌های یک استاد مطلوب می‌تواند تأثیر زیادی در فرآیند یادگیری آنان داشته باشد. از آنجایی که موضوع داشتن صلاحیت اخلاقی و از آن مهم‌تر رعایت اخلاق حرفه‌ای در مراقبت یا آموزش مراقبت به طور شایسته مورد توجه قرار نگرفته است بنابراین این پژوهش با هدف شناسایی رعایت اخلاق حرفه‌ای اساتید از دیدگاه دانشجویان پرستاری انجام گرفت.

روش کار: در این پژوهش توصیفی- مقطعی، ۱۴۷ نفر از دانشجویان پرستاری در سال ۱۳۸۹ از ترم دوم به بالا وارد مطالعه شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای دو قسمتی بود که روایی و پایایی آن تأیید شد.

یافته‌ها: میانگین معدل ترم قبل دانشجویان $16/38 \pm 1/32$ بود که بین میزان معدل و سال تحصیلی دانشجویان مورد بررسی ارتباط معنی‌داری مشاهده نشد ($P=0/06$).

بیشترین امتیاز کسب شده در سطح حد خوب از دیدگاه دانشجویان نسبت به وضعیت اخلاقی شامل: ۷۲/۸ درصد آموزش صحیح تئوری اساتید، ۶۵/۳

درصد موثر سخن گفتن اساتید، ۶۱/۲ درصد آموزش صحیح بالینی اساتید بودند.

۴۴/۹ درصد دانشجویان تحمل افکار دیگران توسط اساتید و ۵۴/۴ درصد آن‌ها انتقادپذیری اساتید را در سطح تا حدودی خوب اعلام کردند.

بر اساس نتایج این پژوهش، بیشترین مواردی که رعایت آن‌ها از دیدگاه دانشجویان توسط اساتید در اولویت قرار می‌گرفت به ترتیب شامل: رعایت حضور به موقع در محیط آموزشی، آموزش مناسب اصول تئوری، مؤثر سخن گفتن اساتید، آموزش صحیح بالینی و پرهیز از هر نوع رفتار توهین آمیز بود.

بحث و نتیجه‌گیری: عملکرد اساتید در بهبود اخلاق حرفه‌ای دانشجویان پرستاری بسیار موثر است. بررسی بیشتر در گروه‌های مختلف می‌تواند کاربردهای عملی رعایت آموزه‌های اخلاقی برای بخش‌های آموزش، مدیریت و محیط‌های بالینی را به دست آورده و از این راه اخلاقی حرفه‌ای اساتید را بهبود بخشد.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، دانشجوی پرستاری، اعضای هیات علمی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز

۸۲ - ۸۲۴

ویژگی‌های یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی دانشگاه‌های

علوم پزشکی کشور

لیلا والی^{۱*}، امین بیگ زاده، مصطفی شکوهی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

vali1386@gmail.com

مقدمه: شناخت ویژگی‌ها و معیارهایی که دانشجویان از آن‌ها برای انتخاب مدرسین خود استفاده می‌کنند، می‌تواند به عنوان یک شاخص در ارزیابی مدرسین قرار گیرد تا بتوان کیفیت آموزش و اثربخشی آن را ارتقاء بخشید. هدف از انجام این پژوهش تعیین ویژگی‌های یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی تحلیلی مقطعی، ۵۸۲ دانشجوی رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی کل کشور مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه پژوهشگر ساخته بود که روایی محتوا و پایایی آن مورد تایید قرار گرفت. پرسشنامه در ۶ حیطه شامل روش تدریس، شخصیت فردی، مهارت ارزشیابی، ارتباط بین فردی، دانش پژوهی و قوانین آموزشی طراحی شده بود.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که حیطه‌های روش تدریس (۴/۳۴)، ارتباط بین فردی (۴/۱۷) و شخصیت فردی (۴/۱۱) با اهمیت‌ترین حیطه‌ها از دیدگاه دانشجویان می‌باشند. از طرف دیگر ویژگی‌های انجام حضور و غیاب (۳/۶۲)، برگزاری امتحان میان ترم (۳/۶۶) و سخت‌گیری استاد (۳/۷۱) از کم اهمیت‌ترین ویژگی‌ها از دیدگاه دانشجویان بودند. تنها

بین جنس و حیطه قوانین آموزشی ارتباط معنی‌داری مشاهده گردید. بین میانگین نمرات حیطه‌ها برحسب ترم تحصیلی تفاوتی معنی‌داری مشاهده نشد. در مجموع، همبستگی و رابطه بین حیطه‌های مورد بررسی، دو دسته مجزا در قالب ویژگی‌های فردی مدرس و تعهدات حرفه‌ای را مشخص ساخت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که خصوصیات و ویژگی‌های مطلوب اعضای هیات علمی به خصوص ویژگی‌های فردی و شخصیتی آن‌ها، از مهمترین عوامل تعیین کننده در دستیابی به اهداف آموزشی و افزایش کیفیت آموزش هستند.

کلمات کلیدی: استاد توانمند، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی دانشجویان، دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

۸۲ - ۹۸۵

دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی تبریز در خصوص وظایف و عملکرد اساتید مشاور در سال

۱۳۹۲

هانیه صالحی پور مهر^{۱*}، سوسن ولیزاده، پریسا یآوری کیا، عزیزه فرشباف

خلیلی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز، دانشکده پرستاری و مامایی

poormehr@yahoo.com

مقدمه: ارتقای سطح علمی و رشد استعدادهاى دانشجویان از وظایف و اهداف اصلی هر نظام آموزشی محسوب می‌گردد. با توجه به مسئولیت دانشگاه در ارائه راهنمایی و مشاوره جهت رفع نیازهای دانشجویان، این مطالعه با هدف بررسی وظایف و عملکرد اساتید مشاور از دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی تبریز صورت گرفت.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی تحلیلی می‌باشد که بر روی ۱۵۴ نفر از دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی تبریز در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ صورت گرفت. افراد مورد پژوهش شامل دانشجویان رشته‌های پرستاری، مامایی و اتاق عمل در مقطع کارشناسی می‌باشند. روش نمونه‌گیری بصورت نمونه‌گیری در دسترس و از میان تمام مقاطع و رشته‌های تحصیلی دانشکده صورت گرفت. پس از جمع‌آوری اطلاعات، داده‌ها در نرم افزار آماری SPSS وارد و با آزمون‌های توصیفی، پیرسون و آنالیز واریانس یک طرفه تحلیلی شدند.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که از دیدگاه دانشجویان، ۵۳

درصد از اساتید مشاور ساعات برنامه مشاوره را بطور مرتب اعلام کرده بودند. مهمترین وظایف استاد راهنما از دیدگاه دانشجویان، ارائه راهنمایی در زمینه شغلی و ادامه تحصیل، حضور منظم برای مشاوره و ارزیابی وضعیت تحصیلی فعلی دانشجو بود. میانگین (انحراف معیار) نمره آگاهی دانشجویان از وظایف استاد راهنما $23/54 \pm 6/94$ در حد متوسط و میانگین (انحراف معیار) نمره عملکرد اساتید راهنما از دیدگاه دانشجویان $14/54 \pm 10/94$ در حد پایین بود.

می‌تواند جهت سنجش تعهدات حرفه‌ای پزشکی در مراکز آموزش پزشکی مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: پایایی، تطبیق فرهنگی، پرسشنامه تعهد حرفه‌ای پزشکی

۱۰۱۳-۸۲

میزان رعایت مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای آموزش در اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از دیدگاه دانشجویان

کامران میرزایی^{*}، ثریا زحمت کش، زهرا دریانورد

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: اخلاق حرفه‌ای آموزش مجموعه‌ای قواعد و مقرراتی است که عمل اخلاقی را برای ارائه بهینه فرآیند آموزش مشخص و تعریف می‌کند و چارچوبی برای عمل و قضاوت اخلاقی یا غیراخلاقی بودن روند اجرای فرآیندهای آموزشی می‌باشد. این مطالعه با هدف تعیین میزان رعایت مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای آموزش در اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از دیدگاه دانشجویان سال آخر انجام شد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی که در سال ۱۳۹۲ انجام شد، تعداد ۲۸۰ دانشجویی در شرف فارغ التحصیلی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر شرکت نمودند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته بود که اعتبار آن مورد تایید متخصصان قرار گرفته و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۳ برآورد شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش بیانگر اهمیت و لزوم رعایت اخلاق حرفه‌ای از سوی اساتید و مدرسین از دیدگاه دانشجویان بود. حفظ اسرار دانشجویان توسط اساتید (۰/۹۹/۷) و عدم تامین منافع مادی در قبال نمره دادن به دانشجویان (۰/۹۹/۷) به ترتیب بیشترین و دوری از سرزنش زیاد دانشجویان (۰/۴۳/۶)، قبول پذیرش نمی‌دانم از سوی استاد و پرهیز از توجیه مطالب در مواردی که پاسخ سؤال را نمی‌داند (۰/۴۱/۲) به ترتیب کمترین فراوانی را از دیدگاه دانشجویان کسب نمود. بین مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای آموزش مورد بررسی و متغیرهای جنسیت، رشته تحصیلی و دانشکده محل تحصیل دانشجویان رابطه مشاهده شد ($P < 0/05$)

بحث و نتیجه‌گیری: ضرورت تلاش در نظارت بر رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای آموزش از سوی اساتید و آشنایی آنان با این اصول همراه با بکارگیری مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای آموزش در ارزشیابی اساتید و مدرسین، از جمله مواردی است که مسئولین امر آموزش می‌بایستی بر آن تاکید و نظارت داشته باشند.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، آموزش، استاد، دانشجو

۱۰۲۳-۸۲

نقش اساتید راهنما از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، شکاف موجود بین وظایف و عملکرد

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج پژوهش، میانگین نمره رضایت از عملکرد استاد راهنما در حد پایینی بود. از جمله علل این امر می‌توان به بی‌اطلاعی اساتید مشاور از قوانین آموزشی، برخورد سرد اساتید راهنما با دانشجویان، عدم شناخت دانشجویان از اساتید راهنما، آشنایی دیر هنگام دانشجویان با استاد راهنما بیان نمود. بنظر می‌رسد نظارت صحیح بر اجرای نظام استاد راهنما و حمایت از اساتید مشاور و تقویت جایگاه آن، آگاه نمودن اساتید مشاور به شرح وظایف خود، دادن بازخورد به اساتید راهنما در مورد دیدگاه دانشجویان نسبت به عملکرد آن‌ها، تشکیل کارگاه‌های آموزشی در جهت رفع مشکلات اساتید نسبت به قوانین آموزشی، می‌توانند در بهبود عملکرد اساتید مشاور موثر باشند.

کلمات کلیدی: دیدگاه، استاد راهنما، عملکرد، مشکلات آموزش

۹۹۸-۸۲

بررسی پایایی، روایی و تطبیق فرهنگی پرسشنامه تعهد حرفه‌ای پزشکی

امیر پاکپور حاجی آقا^{*}، معصومه ضیائیها

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

pakpour_amir@yahoo.com

مقدمه: توجه به اهمیت تعهد حرفه‌ای در خدمات پزشکی، ارائه ابزاری مناسب جهت سنجش تعهد حرفه‌ای و بررسی تاثیر عواملی هم چون آموزش برای آن ضروری است. یکی از بهترین ابزارهای سنجش تعهد حرفه‌ای، پرسشنامه Medical Professionalism Questionnaire است که به منظور سنجش تعهدات حرفه‌ای پزشکی مورد استفاده قرار می‌گیرد. هدف این پژوهش معرفی و ویرایش فارسی این پرسشنامه است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۲۱۱ دانشجو سال آخر پزشکی و ۱۴۱ دانشجوی رزیدنت به طور تصادفی و بر اساس روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از دو شهر قزوین و تهران در سال ۱۳۹۲ انتخاب شدند. پس از انجام فرایند ترجمه فارسی پرسشنامه و بررسی روایی صورتی آن توسط پانل متخصصان، پرسشنامه مذکور توسط شرکت کنندگان تکمیل گردید. نهایتاً داده‌ها وارد نرم افزار SPSS ۱۸ و از آزمون‌های ضریب آلفا کرونباخ برای سنجش همسانی درونی، تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی به منظور ارزیابی ساختاری آن استفاده شد.

یافته‌ها: ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه دامنه‌ای از ۰/۷۹ تا ۰/۸۶ را شامل می‌شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که این پرسشنامه دارای ساختار ۶ عاملی (درستکاری، مسئولیت اجتماعی، عادات رفتاری حرفه‌ای، تضمین کیفیت مراقبت، خودآگاهی و نوع دوستی است که می‌تواند ۵۷ درصد از تغییرات را پیشگویی نماید. آنالیز عاملی تاییدی از مدل ابتدایی (۳۲ سوالی) نشان داد که ساختار شش عاملی برازش کافی را دارد چرا که تمام شاخص‌های برازش دارای حداقل مقدار برازش بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که ویرایش فارسی پرسشنامه تعهدات حرفه‌ای پزشکی از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است و

ثریا زحمت کش*، کامران میرزایی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

zahmatkeshs2004@yahoo.com

مقدمه: شناسایی مشکلات تحصیلی و جبران نارسایی‌های تحصیلی و درسی دانشجویان، ارجاع دانشجویان مشکل‌دار به مراکز مشاوره و همکاری در مراحل مختلف حل مشکل از جمله وظایف اصلی اساتید مشاور و یک عامل مهم برای ارتقای آموزش دانشجویان و بازدهی و کارآمدی بیشتر نظام آموزشی می‌باشد. نظام استاد راهنما در دانشگاه‌های ایران به دلیل گرفتاری آموزشی، فقدان تخصص لازم، بی‌علاقه‌گی به رفع مشکلات دانشجویان و عدم اختصاص وقت کافی از سوی اساتید، نتایج درخشانی به بار نیاورده است. این مطالعه با هدف ارزیابی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از وظایف اساتید مشاور و نحوه ارائه فعالیت‌های مشاوره‌ای آنان انجام شد

روش کار: در این مطالعه مقطعی، دیدگاه ۳۰۰ دانشجوی شاغل به تحصیل در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با استفاده از پرسشنامه‌ای خود ایفا جمع آوری شد. سؤالات پرسشنامه مبتنی بر شرح وظایف اساتید راهنما منطبق بر آئین‌نامه وزارت بهداشت طراحی و رویایی و پایایی آن مورد تایید قرار گرفت. سؤالات مشتمل بر دو بخش دیدگاه دانشجویان درخصوص شرح وظایف اساتید راهنما و میزان رعایت آن از سوی اساتید مشاور خود و بصورت سؤالات بسته با پاسخ لیکرت ۵ گزینه ای بود.

یافته‌ها: پاسخ موافق به شرح وظایف ۱۱ گانه استاد راهنما و رعایت آن از سوی استاد مشاور در هر حیطه به ترتیب عبارت بودند از: در حیطه آشنایی دانشجو با مقررات و ضوابط آموزشی، پژوهشی و انضباطی (۹۳/۶٪)، ارزیابی و شناخت وضعیت تحصیلی دانشجو در گذشته (۸۷/۴٪)، ارزیابی، نقد و پیگیری پیشرفت تحصیلی دانشجو در حال تحصیل (۹۹/۱٪)، شناخت استعدادها و توانایی‌های بالقوه دانشجو و کمک به شکوفایی منطقی آن (۸۷/۷٪)، ارائه راهنمایی‌های لازم به دانشجو در زمینه شغل و ادامه تحصیل (۹۹/۷٪)، آماده‌سازی دانشجو برای پذیرش مسئولیت‌های شغلی پس از اتمام تحصیلات (۹۳/۶٪)، نقد و پیگیری علل افت تحصیلی دانشجو و کمک و راهنمایی در جهت رفع آن (۹۹/۸٪)، فراهم‌سازی امکان اجرای برنامه‌های مشاوره‌ای خارج از برنامه‌های اعلام شده (۸۸/۷٪)، راهنمایی دانشجو در زمینه مشکلات غیر آموزشی (۸۷/۷٪)، توجه به استرس‌های محیطی، خانوادگی و تحصیلی و در صورت نیاز، ارجاع به مراکز مشاوره برای پیگیری از بروز مشکلات (۸۶/۶٪) و بررسی مستمر وضعیت تحصیلی دانشجو (۹۹/۱٪).

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده به نظر می‌رسد اساتید درگیر در امر مشاوره با وظایف استاد راهنما و جایگاه مشاوره، آشنایی لازم را ندارند و یا اساتید به وظایف خود به خوبی عمل نمی‌کنند. لذا به منظور بهبود ارائه خدمات مشاوره و راهنمایی، لازم است از مشاوره

به عنوان موضوعی علمی که نیاز به آموزش دارد توجه شود و این مسئولیت به کسانی محول شود که صلاحیت‌های علمی لازم را کسب کرده باشند.
کلمات کلیدی: دیدگاه، وظایف استاد راهنما، عملکرد، مشاوره تحصیلی

۸۲ - ۱۱۶۶

آموزش اخلاق حرفه‌ای از طریق نقش الگو محوری

اساتید- مطالعه کیفی

لیلا صفابخش*، نیکو یمانی

دانشگاه علوم پزشکی

safabakhsh@edc.mui.ac.ir

مقدمه: الگو بودن یکی از نقش‌های دوازده‌گانه ضروری اساتید است. عمده‌ترین راهی که دانشجویان، رفتارهای حرفه‌ای مربوط به ارایه مراقبت خود را ارتقا می‌دهند، الگومحوری است. این مطالعه با هدف بررسی نظرات اساتید در مورد الگو محوری انجام شده است.

روش کار: این مطالعه از نوع کیفی است که نظرات ۲۰ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی زاهدان که بیش از ۱۰ سال سابقه تدریس و آموزش در بالین را داشتند بررسی گردید. سؤال اصلی پژوهش این بود: اساتید چگونه اخلاق حرفه‌ای را از طریق نقش الگو محوری آموزش می‌دهند؟

یافته‌ها: اساتید باور داشتند که الگومحوری در آموزش به ویژه آموزش بالینی، موثرترین و صحیح‌ترین روش برای انتقال تجربیات و نگرش‌های حرفه‌ای به دانشجویان است. اخلاق اساتید، رفتار و ارتباط با بیماران، همراه بیمار و همکاران، رعایت کدهای اخلاقی در درمان و مراقبت بیماران، کنترل خشم و صبور بودن در محیط بالین و حساس بودن به شرایط بیمار از مواردی بود که اساتید بر آن برای موثر بودن وظیفه اشاره نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: الگومحوری در آموزش و بالین به صورت پنهان و آشکار وجود دارد. از این رو باید به اساتید بر اهمیت آموزش اخلاق حرفه‌ای و نقش الگو محوری آنان تاکید نمود تا در انجام این نقش و وظیفه حساس موفق عمل نمایند.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، الگو محوری، آموزش، اعضای هیات علمی

۸۲ - ۱۱۷۷

بررسی دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه‌های

علوم پایه دانشکده پزشکی مشهد در مورد اهمیت

آموزش اخلاق زیستی

خدیجه جامی الاحمدی*، مهدی ابراهیمی، سونیا سادات سلوتی، سعید

اخلاقی، حسین کریمی موفقی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

jamialahmadikh@mums.ac.ir

دانشکده پرستاری و مامائی نسبیه
yaghobian2005@yahoo.com

مقدمه: سال هاست که تدریس دروس نظری به شیوه استاد محوری در رشته پرستاری ادامه دارد. الگوی استاد محوری شیوه‌ای است که فراگیران مطالب آموخته شده را زود فراموش می‌کنند. از طرفی تدریس اصول اخلاقی (از جمله ارتباط با بیمار، همکاران و سایرین، انگیزش، قوانین و مقررات در بیمارستان، منشور حقوق بیمار، کدهای اخلاقی و ارزشیابی عملکرد) به روش سخنرانی کاری دشوار است. بنابراین با توجه به موارد ذکر شده آموزش اخلاق حرفه‌ای (واحد درسی اصول مدیریت و کاربرد آن در پرستاری) علاوه بر سخنرانی به همراه کلیپ‌های نمایشی ساخته شده توسط دانشجویان طراحی و اجرا گردید. این مطالعه به منظور تعیین نگرش دانشجویان نسبت به تاثیر کلیپ‌های نمایشی دانشجویی در آموزش مفاهیم اخلاق حرفه‌ای انجام شد

روش کار: این مطالعه در دو ترم متوالی در درس اصول مدیریت در نیمسال دوم ۹۲-۱۳۹۱ و نیمسال اول ۹۳-۹۲ اجرا شد. در این مطالعه تعداد ۵۰ دانشجوی پرستاری شرکت داشتند. برای بررسی نگرش دانشجویان پرسشنامه‌ای با ده سؤال طراحی پایایی سؤالات در ۱۰ نمونه با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد (۰/۷۷). مداخله برای تغییر در نگرش دانشجویان بدین صورت اجرا گردید:

از ۱۶ جلسه درس، ۸ جلسه به صورت سخنرانی توسط استاد برگزار گردید، ۸ جلسه باقی‌مانده توسط گروه های دانشجویی ۴ نفره اجرا گردید. تیم های دانشجویی پس از مطالعه درس، سناریویی با ایده و تفکر گروهی طراحی کردند و ضمن مشاوره با مدرس، با استفاده از دوربین‌های موبایل فیلمبرداری و در روز مقرر در کلاس نمایش دادند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که میانگین نمره نگرش دانشجویان در استفاده از کلیپ‌های نمایشی دانشجویی در آموزش اخلاق حرفه‌ای (با حداکثر نمره ۵۰ و حداقل نمره ۱۰)، ۴۱/۱۲ بود. در این مطالعه ۸۸ درصد دانشجویان از ارائه کلیپ نمایشی به همراه سخنرانی رضایت داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که محقق به اهداف آموزشی، افزایش تمرکز و توجه دانشجو در کلاس و علاقمند کردن دانشجو به درس مدیریت پرستاری بخصوص مفاهیم اخلاقی رسیده و استفاده از کلیپ‌های نمایشی ساخته شده توسط دانشجویان در بهبود یادگیری آنان موثر بوده است. لذا توصیه می‌شود در آموزش اخلاق حرفه‌ای سایر دانشجویان استفاده شود.

کلمات کلیدی: آموزش اخلاق حرفه‌ای، کلیپ نمایشی، روش‌های تدریس

مقدمه: اخلاق زیستی موضوعی بین رشته‌ای است که در سال‌های اخیر مورد توجه مراکز تحقیقاتی و علمی که در موضوعات زیست فناوری و علوم وابسته به آن به تحقیق اشتغال داشته‌اند قرار گرفته است. به دنبال پیشرفت‌های روزافزون دانش پزشکی و استفاده از فناوری‌های نوظهور در درمان بیماری‌ها، مسائل انسانی و زیست محیطی عدیده‌ای پیش روی محققین این رشته‌ها قرار گرفته‌اند که پاسخگویی به آن‌ها مستلزم بهره‌مندی از دانش اخلاق زیستی می‌باشد. تحقیق حاضر به بررسی دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه‌های علوم پایه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مورد اهمیت آموزش اخلاق زیستی در نظام آموزشی می‌پردازد.

روش کار: این مطالعه یک مطالعه توصیفی است که به صورت پرسشنامه ای و در سال ۱۳۹۱ بر روی دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه‌های علوم پایه دانشکده پزشکی مشهد صورت گرفت. جهت انجام مطالعه از پرسشنامه‌هایی محقق ساخته شامل دو قسمت سؤالات دموگرافیک و سؤالاتی با هدف سنجش میزان اطلاعات و آگاهی دانشجویان در مورد کلیات اخلاق زیستی و ضرورت ارائه آن در بحث آموزش بود استفاده گردید. جهت انجام مطالعه، پرسشنامه‌ها در اختیار دانشجویان تحصیلات تکمیلی قرار گرفت و داده‌های جمع‌آوری شده با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که تنها ۱۷/۶٪ از دانشجویان مقطع دکتری تخصصی، اطلاعات متوسطی در مورد اخلاق زیستی داشتند. در حدود ۸۰٪ از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد و ۹۱٪ از دانشجویان دکتری تخصصی اعتقاد داشتند که داشتن اطلاعات به روز در مورد اخلاق زیستی برای آنها الزامی است و در مورد شرکت در دوره‌های آموزشی (در صورت برگزاری) احساس مسئولیت و تعهد می‌نمودند. همچنین بیش از ۵۴٪ دانشجویان دوره دکتری تخصصی اذعان داشتند که هیچگونه دوره آموزشی با موضوع اخلاق زیستی و مسائل وابسته به آن برای آن‌ها ارائه نشده بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به افزایش تعداد دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی در رشته‌های علوم زیستی و فناوری‌های نوین وابسته و همچنین کاربرد روزافزون این فناوری‌ها در درمان بیماری‌ها، به منظور توان پاسخگویی به تبعات انسانی و محیط زیستی آن‌ها، نیاز جدی به آموزش برنامه‌ریزی شده موضوع اخلاق زیستی به این دانشجویان احساس می‌شود. لازم است راهکارهای موجود جهت گنجاندن این واحد درسی در کویکولوم آموزشی دانشجویان مورد بررسی بیشتر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش، اخلاق زیستی، تحصیلات تکمیلی

۱۶۰۸ - ۸۲

طراحی چارچوبی برای سنجش حرفه‌ای‌گری در دانشجویان پزشکی

علی عمادزاده^{۱*}، فریبا فرزاد^۱، حسن غلامی^۱، علی بهاری^۱، بدالله زارع زاده^۲

۱۱۸۵ - ۸۲

آموزش اخلاق حرفه‌ای با استفاده از کلیپ‌های نمایشی دانشجویی

محبوبه یعقوبیان^{۳*}، سیما کاهنی

۱- دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۲- دانشگاه علوم پزشکی کردستان

emadzadea@mums.ac.ir

مقدمه: سنجش حرفه‌ای‌گری یکی از مشکل‌ترین حیطه‌ها در حوزه آموزش پزشکی است. در منابع مرتبط توصیه شده است که سنجش حرفه‌ای‌گری بایستی با توجه به موقعیت و ویژگی‌های فرهنگی هر جامعه انجام شود. هدف این پژوهش، طراحی چارچوبی مناسب برای سنجش حرفه‌ای‌گری در دانشجویان پزشکی دانشکده پزشکی مشهد بوده است.

روش کار: چارچوب سنجش حرفه‌ای‌گری بر اساس دیدگاه صاحب نظران طراحی گردید. در این راستا و به منظور تعیین عوامل مورد سنجش از روش کیو استفاده شد. کیو یک روش تحقیق ترکیبی است که با استفاده از آن در این مطالعه دیدگاه‌های افراد درباره مؤلفه‌های حرفه‌ای‌گری به شیوه کیفی و از طریق جلسات بحث گروهی متمرکز و مصاحبه جمع‌آوری گردید و به صورت کمی و با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی تحلیل شد. برای تعیین مناسب‌ترین روش، زمان، مکان و فردی که سنجش را انجام دهد، از روش کیفی و انجام مصاحبه استفاده گردید.

یافته‌ها: عوامل مورد سنجش مرتبط با حرفه‌ای‌گری تحت عناوین ظرفیت فردی و توجه به فرهنگ - دانش، مهارت پزشکی و مسئولیت‌پذیری - مهارت مدیریتی و حفظ حرمت انسانی - تعهد سازمانی و تعالی - رعایت حقوق دیگران و وظیفه‌شناسی - قانون‌مداری، مهارت ارتباطی و نوع دوستی نام‌گذاری شدند. مشاهده مستقیم، استاد، محیط‌های بستری و طول دوره بالینی به عنوان مناسب‌ترین روش، فرد ارزیابی‌کننده، مکان و زمان سنجش پروفشنالیسم در دانشجویان پزشکی تعیین گردیدند.

بحث و نتیجه‌گیری: این پژوهش منجر به طراحی چارچوبی گردید که در آن عوامل مورد سنجش، بهترین ارزیاب و مناسب‌ترین روش، زمان و مکان برای سنجش حرفه‌ای‌گری در دانشجویان پزشکی مشخص شد. رفع نواقص این چارچوب با انجام تحقیقات بیشتر و بومی‌سازی آن، امکان استفاده از آن در سایر دانشکده‌های پزشکی را فراهم خواهد نمود.

کلمات کلیدی: چارچوب، دانشجویان پزشکی، روش کیو، حرفه‌ای‌گری

۸۲-۱۶۴۲

بررسی عملکرد اعضای هیات علمی دانشکده پزشکی در خصوص اخلاق حرفه‌ای و تعامل با بیمار از دیدگاه دستیاران بالینی در سال ۱۳۹۲

هاجر دهقان^{*}، فاطمه رحیمی، یاسمین قربانیان، عاطفه ثقه الاسلام

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

hdehghan@sums.ac.ir

مقدمه: بیمار فلسفه وجودی نظام سلامت است و رعایت اخلاق حرفه‌ای در برخورد بیمار و تعامل مناسب با وی از ملزومات رشد و تعالی نظام سلامت است، چگونگی ارتباط و تعامل پزشک با بیمار، نقش موثری در

رضایت‌مندی بیمار، نتایج درمان، هزینه‌های پزشکی، کیفیت خدمات بالینی و حتی شکایت از پزشکان دارد. در این راستا این مطالعه در نظر دارد عملکرد اعضای هیات علمی در خصوص تعامل با بیمار را از دیدگاه دستیاران بالینی مورد ارزیابی قرار دهد.

روش کار: این مطالعه یک مطالعه مقطعی است که در سال ۱۳۹۲ انجام شد، ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه بود که روایی آن از طریق نظرسنجی از متخصصین مربوطه تایید شد و پایایی آن به روش همسانی درونی و محاسبه آلفای کرونباخ ارزیابی گردید. پرسشنامه‌ها به صورت حضوری در اختیار دستیاران بالینی قرار گرفت و عملکرد ۲۸۶ نفر عضو هیات علمی بالینی دانشکده پزشکی، در زمینه تعامل با بیمار مورد ارزیابی قرار گرفت با استفاده از نرم افزار SPSS 15 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بر اساس نتایج در زمینه رعایت موازین اخلاق حرفه‌ای در برخورد با بیمار ۸۵/۴ درصد پاسخ دهندگان عملکرد اساتید را در سطح خوب، حدود ۱۰/۸ درصد در سطح متوسط و ۳/۷ درصد در سطح ضعیف ارزیابی کردند. بر اساس دیدگاه دستیاران ۸۰ درصد اساتید از توانمندی و دانش لازم جهت تشخیص و مدیریت بیماران برخوردار هستند. اساتید گروه‌های غیر جراحی در مقایسه با اساتید گروه‌های جراحی به طور معنی‌داری ($P=0/000$) تعامل بهتری با بیمار داشتند، ولی بین اساتید زن و مرد تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: در این مطالعه اساتید بالینی دانشکده پزشکی در زمینه رعایت موازین اخلاق حرفه‌ای در برخورد با بیمار عملکرد مطلوبی داشتند که به عنوان یک فاکتور موثر در افزایش رضایت بیمار، ارتقای نتایج درمان و کاهش هزینه‌های نظام سلامت مطرح است. علاوه بر این با توجه با اینکه عملکرد اساتید گروه‌های جراحی در خصوص تعامل با بیمار به طور معنی‌داری کمتر از اساتید گروه‌های داخلی بود، پیشنهاد می‌شود جهت ارتقای عملکرد اساتید دوره‌های آموزشی اثربخشی در زمینه تعامل با بیمار برگزار شود.

کلمات کلیدی: تعامل با بیمار، اخلاق حرفه‌ای، اساتید بالینی

۸۲-۱۶۵۷

تدوین و روان‌سنجی ابزار سنجش هوش هیجانی در تدریس

فریبا حقانی^{*}، بهاره امینیان، طاهره چنگیز، سپیده جمشیدیان

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

haghani@edc.mui.ac.ir

مقدمه: هوش هیجانی نقش موثری در فرایند آموزش دارد و یکی از جنبه‌هایی که جهت بهبود امر یاددهی یادگیری باید مورد توجه قرار گیرد،

روش کار: مطالعه حاضر مقاله‌ای کتابخانه‌ای است که با جستجوی منابع در پایگاه‌های اطلاعاتی داخل و خارج کشور از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۱۲ در زمینه موضوع مورد بررسی انجام شد، ۶۴ مقاله یافت شد که ۲۱ مقاله با موضوع مورد بررسی ارتباط داشته که نتایج پژوهش‌های آن‌ها بررسی گردید.

یافته‌ها: از جمله خصیصه‌هایی که مطالعات گذشته برای استاد بالینی عنوان کرده اند می توان به مواردی همچون الگوی نقش مثبت بودن، ارائه بازخورد سازنده، خلاق بودن، دارای رفتارهای حمایتی و تشویق کننده بودن اشاره کرد.

تحقیقات نشان می دهد که نظارت و سرپرستی مؤثر و صحیح اساتید بالینی، کلید آموزش موفق در محیط های بالینی است. بازخورد، چه از نوع تصحیح کننده یا تقویتی، جزء ضروری آموزش پزشکی است و ارائه آن منجر به بهبود یادگیری و حصول اطمینان از دستیابی به استانداردهای تعیین شده است. از طرفی، کار بالینی، بخش حیاتی آموزش پزشکی را تشکیل می دهد و به منظور استفاده کامل از تجارب بالینی، ارائه بازخوردهای منظم بر عملکرد فراگیران امری ضروری است.

بحث و نتیجه گیری: آموزش و فراگیری علوم پزشکی در سطوح مختلف، مستلزم وجود برنامه آموزشی مدون، اساتید مجرب، محیط آموزشی مناسب و تجهیزات و امکانات فنی مورد نیاز می باشد و دانشجویان رشد شناختی، دانش، مهارت، خلاقیت، ارتباط حرفه‌ای، رضایت شغلی و انعطاف پذیری را از آنان یاد می گیرند.

کلمات کلیدی: آموزش پزشکی، آموزش بالینی، اساتید بالینی، بازخورد، الگو

استفاده مدرسان از هوش هیجانی در تدریس است. این مطالعه با هدف تدوین و روان سنجی ابزار سنجش هوش هیجانی در تدریس انجام شد. **روش کار:** پس از مرور متون و مشخص نمودن عوامل مؤثر در تدریس مبتنی بر هوش هیجانی، پرسشنامه اولیه با ۱۰۹ سؤال طراحی شد و در جلسات متعددی بر اساس نظر کارشناسان ویرایش شد و روایی صوری و محتوایی آن تایید گردید. برای بررسی روایی ملاکی، پرسشنامه هوش هیجانی بار-ان به همراه پرسشنامه حاضر توسط یک نمونه تصادفی ۳۰ نفره از اساتید تکمیل گردید و همبستگی بین این دو پرسشنامه بررسی شد. بررسی پایایی با محاسبه آلفای کرونباخ به دست آمد. برای انجام تحلیل عاملی و تلخیص تعداد گویه ها، پرسشنامه ۱۰۰ سؤالی حاصل از بررسی های فوق، به ۳۵۰ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و بیرجند داده شد. تحلیل های آماری در مراحل مختلف با استفاده از نرم افزار SPSS انجام شد.

یافته‌ها: از ۳۵۰ استاد دریافت کننده پرسشنامه ۱۰۰ سؤالی، ۲۰۴ نفر آن را تکمیل نمودند (درصد بازگشت ۵۸ درصد). بر اساس بررسی نتایج تحلیل عاملی در گروه کارشناسان، پرسشنامه ای با ۳۱ گویه در ۸ حیطه به دست آمد. ضریب پایایی پرسشنامه بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۹ به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری: پرسشنامه ۳۱ گویه‌ای حاصل از این پژوهش می تواند ابزاری معتبر و پایا برای سنجش میزان هوش هیجانی مدرسین در تدریس باشد. مطالعات بیشتر با جمعیت آماری بزرگتر برای تعمیم دهی و افزایش پایایی ابزار پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی: هوش هیجانی، هوش عاطفی، ابزار سنجش، پرسشنامه، تدریس

۸۲- ۱۸۰۰

بررسی تجارب دانشجویان از اخلاق حرفه ای

اساتید (یک مطالعه کیفی)

زهرا تقفی^{۱*}، علیرضا قائد امینی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ۲- علوم پزشکی اصفهان

saghafiz@yahoo.com

مقدمه: با نفوذترین و مهمترین فرد در کیفیت آموزش عالی و تربیت نیروی انسانی متخصص، اساتید می باشند که نقش اساسی در آموزش، نگرش و عملکرد دانشجویان جهت ارتقاء وضعیت بهداشتی درمانی آینده کشور را عهده دار می باشند. لذا این پژوهش با هدف بررسی تجارب دانشجویان از اخلاق حرفه‌ای اساتید استان کرمان انجام شده است.

روش کار: این پژوهش کیفی و با روش تحلیل محتوا بوده است. مشارکت کنندگان در این تحقیق دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی استان کرمان بودند. نمونه‌گیری به صورت مبتنی بر هدف بوده و پس از اشباع داده‌ها تعداد شرکت کنندگان در این پژوهش ۳۰ نفر شدند. محل مصاحبه، خوابگاه و دانشکده‌ها بوده است. اطلاعات در بهار و تابستان ۹۲ با مصاحبه عمیق و نیمه سازمان یافته و به صورت سؤال باز انجام شد.

۸۲- ۱۷۵۹

بررسی شاخص‌های استاد بالینی الگو

طیبه شکری^{*}، مهسا شکور

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

t.shokrip@gmail.com

مقدمه: آموزش بالینی فرایند پیچیده‌ای است که تحت تأثیر عوامل و متغیرهای زیادی قرار دارد، نقش اساتید بالینی به عنوان یک عنصر اساسی و مهم در این فرایند چشمگیر و با ارزش است. آموزش بالینی مناسب شرایطی فراهم می کند تا امکان تماس دانشجو با بیمار در محیط واقعی کار باشد، اهداف فعالیت مشخص گردد، مفهوم کار تیمی به دانشجویان آموزش داده شود، و با افزایش مهارت مشکل گشایی، قدرت تصمیم گیری و قضاوت حرفه‌ای، خلاقیت و ایجاد انگیزه در دانشجویان موجب شود تا دانشجو هویت حرفه‌ای خود را پیدا کند.

بخش اعظم یادگیری حرفه‌ای در بالین تکمیل می شود. مدرسین بالینی دارای نقش اساسی در ارتقای کیفیت یادگیری بالینی دانشجویان هستند که باید دارای ویژگی های رفتاری اختصاصی باشند.

آزمون های کولموگروف-اسمیرنوف، آزمون های ناپارامتریک من ویتنی، کالیس والیس و آزمون کای دو تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که از دیدگاه دانشجویان به ترتیب اهمیت، حیطه‌های مهارت‌های تدریس ($74/93 \pm 17/06$)، خصوصیات فردی استاد ($71/23 \pm 15/43$)، خصوصیات فیزیکی و زمان ارائه درس ($68/41 \pm 25/10$)، خصوصیات فردی و نگرش دانشجو ($63/79 \pm 20/83$) از ویژگی‌های فرایند ارزشیابی در دانشگاه است، علاوه بر این در حیطه‌های مهارت تدریس ($P=0/007$) و خصوصیات فردی استاد ($P=0/015$) بین دو جنس تفاوت معنی‌داری مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد از دیدگاه دانشجویان، حیطه مهارت‌های تدریس به ترتیب شامل فاکتورهای مؤثر معلومات و تسلط علمی استاد بر موضوع درس، تلاش اساتید در انتقال مطالب درسی و شیوه بیان استاد، مهمترین عوامل تأثیرگذار در ارزشیابی اساتید می‌باشند.

کلمات کلیدی: دانشجویان، اساتید، ارزشیابی، علوم پزشکی

۸۲ - ۸۳۷

ارزیابی ۳۶۰ درجه کارورزان و کارآموزان گروه زنان از طریق مشاهده مستقیم

ناهید قنبرزاده^{۱*}، خیرالنساء رمضان زاده^۱، محمد نجفی سمنانی^۱، فاطمه نجفی سمنانی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

nghanbarzadeh@gmail.com

مقدمه: آموزش بالینی جزء اساسی رشته پزشکی می‌باشد و ضعف برنامه‌ریزی آموزش بالینی می‌تواند در نهایت موجب ضعف حرفه‌ای دانش‌آموختگان و در نتیجه کاهش کارایی آنان گردد. شناسایی نقاط ضعف و قوت آموزش بالینی باعث تلاش جهت رسیدن به وضع مطلوب و کسب جایگاه برتر می‌گردد، ارزشیابی یکی از مراحل مهم آموزش و بخشی غیر قابل تفکیک از آموزش رشته پزشکی بوده و موجب شناسایی نقاط ضعف و قوت و تلاش جهت رسیدن به وضع مطلوب و کسب جایگاه برتر می‌گردد. در این روش مهارت‌های بالینی دانشجویان بر اساس کوریکولوم وزارتخانه مورد ارزیابی یکسان قرار می‌گیرد. این ارزشیابی به صورت ۳۶۰ درجه مهارت، دانش و نگرش دانشجویان را بررسی می‌کند.

روش کار: دوره کارورزی و کارآموزی زنان در دانشگاه ما ۲ ماه می‌باشد و در پایان دوره با استفاده از این روش مهارت‌های بالینی، دانش و نگرش مورد ارزیابی یکسان قرار گرفته و نمره ی پایان بخش به دانشجویان داده شد. و از آنجایی که امکانات خاص مالی و کمک آموزشی (مدل simulator و...) مورد نیاز نبود این روش به راحتی طراحی و اجرا شد. در پایان دیدگاه‌های دانشجویان (۲۸ کارورز و کارآموز) نسبت به روش آزمون و تأثیر آن در بهبود کیفیت آموزش مهارت‌های بالینی بخش با استفاده از پرسشنامه محرمانه با استفاده از نرم افزار SPSS مورد ارزیابی قرار گرفت. در

متوسط مدت زمان هر مصاحبه حدود ۳۰ دقیقه بود که پس از ضبط، به هر کدام از مصاحبه‌ها چندین بار گوش داده شده و پژوهشگران با مشارکت کنندگان، هم احساس شدند آنگاه تجزیه و تحلیل همزمان انجام گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از این پژوهش، شامل ۳۵۰ مفهوم استنباط شده از مصاحبه‌ها بود که در سه دسته کلی، شامل نقش حرفه‌ای، علمی و اخلاقی اساتید طبقه‌بندی گردید. نقش حرفه‌ای اساتید، شامل نحوه ارتباط با مراجعین، همکاران و کادر درمان، درک موقعیت مراجعین و بیماران و همکاران، نحوه برخورد با اضطراب و تشویش مراجعین و دانشجویان می‌باشد. نقش علمی اساتید، شامل پژوهش محور بودن، به روز بودن، مهارت علمی، ایجاد زمینه‌های خلاقیت در دانشجویان، نحوه سازماندهی دروس و ارائه مطالب علمی در قالبی ساده و جذاب و ... می‌باشد. نقش اخلاقی اساتید شامل مهارت در برقراری ارتباط مؤثر با دانشجو، مشاوره، حفظ هنجارهای ملی - مذهبی، صداقت، مهربانی، خستگی ناپذیر بودن، در دسترس بودن اساتید غیر ساعت کلاس و احترام متقابل به دانشجو و ... می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش، اساتید به عنوان تسهیل کننده و در عین حال بازدارنده رشد علمی، اخلاق حرفه‌ای و الگوی عملی وضعیت حرفه‌ای دانشجویان است، لذا توجه به نقش کلیدی اساتید در سیاست‌ها و برنامه‌های کلان آموزشی ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: اساتید، تجارب، دانشجو، اخلاق حرفه‌ای

۸۲ - ۳۵۸

بررسی عوامل مؤثر بر ارزشیابی اساتید از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

بهزاد کرمی متین^{*}، ویدا سپاهی، لیدا معماریافتخاری، گلاره حاتم

علوم پزشکی کرمانشاه

BKM_1344@yahoo.com

مقدمه: مؤسسات آموزش عالی اگر بخواهند کیفیت تدریس را ارزیابی کنند، باید ابزارهای ارزیابی معتبری برای تمیز بین معلم کارآمد و ناکارآمد بکار گیرند. بیشتر دانشگاه‌های جهان از جمله اکثر دانشگاه‌های کشور برای سال‌های متمادی پرسش از دانشجویان را تنها منبع یا مهمترین منبع ارزیابی کیفیت فرایند تدریس تلقی کرده‌اند. هدف این تحقیق بررسی عوامل مؤثر بر ارزشیابی اساتید از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه است.

روش کار: این مطالعه توصیفی-تحلیلی با مشارکت ۸۴۸ نفر از دانشجویان که بصورت تصادفی از بین دانشجویان ترم دوم به بالا که در سال تحصیلی ۹۱-۹۲ مشغول به تحصیل بودند، انجام شد. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته، استفاده شد. روایی محتوایی پرسشنامه توسط کارشناسان مربوطه تعیین و پایایی آن از طریق آزمون آلفای کرونباخ ۰/۷۳ بدست آمد. داده‌ها توسط نرم افزار SPSS 16 و روش آمار توصیفی و

کاری بالینی، امکانات و تسهیلات، کمیت و کیفیت آموزش‌های دریافت شده، پیگیری و پاسخگویی، نگرش حاکم بر محیط‌های بالینی، عوامل مرتبط با اعضای هیات علمی و عوامل مربوط به دستیاران دسته بندی گردید. دیدگاه ۱۰ عضو هیات علمی شرکت‌کننده در گروه کانونی نیز در ۱۹ گویه و ۵ مؤلفه عوامل مرتبط با آموزش و توانمندسازی علمی نیروی انسانی، عوامل مرتبط با سیاستگذاری و مدیریت پزشکی مبتنی بر شواهد، عوامل مرتبط با منابع مالی، امکانات و تسهیلات، عوامل فرهنگی و نگرشی و موارد متفرقه دسته بندی شد. اما بیشترین تاکید دستیاران بر عوامل نگرشی و فرهنگ سازی بود. همچنین گروه صاحب‌نظران شفافیت سیاست‌های مرتبط با پزشکی مبتنی بر شواهد، و وجود نظام پاسخگویی و ارزشگذاری در کاربست پزشکی مبتنی بر شواهد را از مهمترین زیرساخت‌های توسعه این رویکرد بیان داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به ماهیت نرم افزاری رویکرد پزشکی مبتنی بر شواهد به عنوان یک رویکرد علمی و پژوهش محور در پزشکی به نظر می‌رسد توسعه و نهادینه شدن آن بیش از هر عامل دیگر از نگرش‌های حاکم بر محیط و باور افراد تاثیر می‌پذیرد. اما ایجاد و تقویت این رویکرد مستلزم تامین سخت‌افزارها، قوانین، حمایت‌های مدیران، آموزش و توانمند سازی و احساس مسئولیت پذیری و پاسخگویی است که مجموعه این عوامل بر اثربخشی یکدیگر نیز تاثیر می‌گذارند.

کلمات کلیدی: پزشکی مبتنی بر شواهد، دستیار، موانع، کاربست، دستیاران پزشکی

۸۴۲ - ۸۲

بررسی دیدگاه دانش آموختگان بهداشت حرفه‌ای شاغل در استان یزد در خصوص میزان تناسب آموزش عملی با مهارت عملی آن‌ها در حین اشتغال

ابوالفضل برخوردار^{*}، فاطمه کارگر شورکی، محمد جواد زارع سخویدی، غلامحسین حلوانی، مهدیه شفیعی زاده بافقی، حسین فلاح، زهرا دهقانی فیروز آبادی، بی‌بی زهرا متقی، حمیده نیک نظر، فهیمه احمدی

دانشگاه علوم پزشکی یزد

ohyazd@gmail.com

مقدمه: با توجه به نقش آموزش عالی در توسعه کمی و کیفی کشور از یک طرف و اجرای محتوای آموزشی تنظیم شده توسط شورای گسترش وزارت از طرف دیگر بررسی دیدگاه دانش آموختگان به عنوان خروجی‌های سیستم آموزشی نقش مهمی در ارزشیابی برنامه‌های آموزشی دارد. پژوهش حاضر با هدف تعیین دیدگاه دانش آموختگان بهداشت حرفه‌ای شاغل در استان یزد در خصوص میزان تناسب آموزش عملی با مهارت عملی آن‌ها در سال اول اشتغال انجام شد.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی- تحلیلی به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۱ دیدگاه ۱۱۰ نفر از دانش آموختگان بهداشت حرفه‌ای شاغل در

حال حاضر هر ۲ ماه یکبار آزمون با روش جدید طراحی شده برگزار می‌شود.

یافته‌ها: ۹۵/۳٪ دانشجویان با این روش آزمون موافق بوده و خواستار اجرای این روش در سایر بخش‌های بالینی بودند. در پاسخ به سؤال تاثیر این روش آزمون در بهبود کیفیت آموزش مهارت‌های بالینی در زایشگاه و درمانگاه به ترتیب ۹۵/۶٪ و ۸۹/۲٪ کاملاً موافق بودند. در پاسخ به سؤال تاثیر این روش آزمون در افزایش انگیزه برای آموزش مهارت‌های بالینی ۹۲٪ کاملاً موافق بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: این روش ارزیابی روشی بدون هزینه عملیاتی و بسیار مناسب برای ارزیابی مهارت‌های عملی، دانش و نگرش کارورزان زنان بوده و منجر به هدایت آموزشی آن‌ها به سمت فراگیری مهارت‌های بالینی بر اساس کوریکولوم وزارتخانه می‌باشد. میانگین نمره رضایت در فراگیران ۱۰ نمره بود حداقل نمره ۱ و حداکثر ۱۰ بود میانگین نمره رضایت در آزمونگر ۸/۸۵±۰/۹۳ از ۱۰ نمره بود حداقل نمره ۷ و حداکثر ۱۰ بود.

کلمات کلیدی: ارزیابی ۳۶۰ درجه، مهارت عملی، دانش، نگرش

۸۴۰ - ۸۲

تحلیل کیفی بر موانع کاربست پزشکی مبتنی بر شواهد از دیدگاه اساتید و دستیاران بالینی

زهرا کریمیان^{*}، جواد کجوری، محمد مهدی ثاقب محمدمراد جعفری،

معصومه سعیدیان

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

z_karimian_z@yahoo.com

مقدمه: پزشکی مبتنی بر شواهد به معنای تلفیق تجربیات بالینی یک پزشک با بهترین مستندات و شواهد علمی موجود و کاربرد متعهدانه بهترین شواهد عینی برای اتخاذ تصمیمات تشخیصی و درمانی دقیق، آگاهانه و منصفانه برای بیماران است. اما شواهد نشان داده است در عمل میزان کاربست پزشکی مبتنی بر شواهد در حد مطلوب نیست. تحقیق حاضر با هدف بررسی موانع کاربست پزشکی مبتنی بر شواهد از دیدگاه اساتید و دستیاران بالینی انجام شده است.

روش کار: تحقیق حاضر به روش کیفی و با استفاده از پرسشنامه حاوی سؤالات باز برای دستیاران بالینی و گردآوری نظرات گروه کانونی مشتمل بر اساتید خبره بالینی در سال ۱۳۹۲ انجام شده است. داده‌ها با استفاده از روش تحلیل محتوا مقوله بندی شدند. مجموعاً حدود ۱۲۰ دستیار بالینی و ۱۵ استاد صاحب‌نظر بالینی به سؤالات پاسخ دادند. روایی سؤالات با استفاده از نظر متخصصین بررسی گردید. گردآوری داده‌ها تا مرز اشباع داده ادامه یافت.

یافته‌ها: کلیه مطالب طرح شده در خصوص موانع موثر بر کاربست پزشکی مبتنی بر شواهد در محیط‌های بالینی از دیدگاه دستیاران در ۳۱ گویه کدگذاری شد که بر اساس اشتراکات موضوعی به ۸ مؤلفه اصلی حجم

روش کار: نوع پژوهش نیمه تجربی تک گروهی بود که جامعه آماری پژوهش را ۱۷۶ نفر از دستیاران ورودی مهر ۱۳۹۱ دانشگاه علوم پزشکی شیراز تشکیل می‌داد که به روش سرشماری برای همه شرکت کنندگان پرسشنامه ارسال گردید. مجموعاً ۶۲ نفر به همه بخش‌های پرسشنامه پاسخ دادند. اثربخشی دوره در ۴ سطح رضایت، دانش، نگرش و مهارت‌های عملی و نیز شیوه‌های تصمیم‌گیری بالینی دستیاران شرکت کننده در دوره مورد بررسی قرار گرفت. همچنین عوامل موثر بر کاربست پزشکی مبتنی بر شواهد در بخش‌های بالینی از دیدگاه دستیاران و ۱۰ نفر از خبرگان دانشگاه بررسی شد. به منظور سنجش دانش، نگرش و میزان توانایی‌های عملی و شیوه‌های تصمیم‌گیری دستیاران از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. روایی محتوایی و صوری پرسشنامه به تایید ۵ عضو هیات علمی رسید و با مطالعه آزمایشی روی ۳۰ دستیار، پایایی آن با آلفای کرونباخ ۰/۹۳/۴ تایید شد. در تحلیل داده‌های کمی، از نرم افزار SPSS 17 استفاده شد.

یافته‌ها: دوره برگزار شده در افزایش دانش و مهارت‌های عملی دستیاران تاثیر داشته است ($P < 0/01$). میزان رضایت و نگرش دستیاران در مورد اثر بخشی دوره مطلوب ارزیابی شد. میزان تمایل دستیاران به استفاده از پزشکی مبتنی بر شواهد در تصمیم‌گیری‌های بالینی به طور معنی‌داری بیشتر شده بود ($P < 0/01$). اما دستیاران اذعان داشتند شرایط بکارگیری پزشکی مبتنی بر شواهد در بخش‌های بالینی مهیا نمی‌باشد. تحلیل محتوای نظرات ارائه شده، نشان داد حجم کاری زیاد، کمی تسهیلات، کیفیت و کمیت آموزش، نظام ارزشیابی و پاسخگویی، فرهنگ حاکم در بخش‌های بالینی، مسائل مربوط به دستیاران و اعضای هیات علمی و عوامل مرتبط با سیاستگذاری و مدیریت بر نهادینه‌سازی پزشکی مبتنی بر شواهد تاثیر دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد اگرچه برگزاری دوره پزشکی مبتنی بر شواهد تاثیر مثبتی بر توسعه و بهبود دانش و نگرش و مهارت دستیاران دارد اما کاربست آن در محیط‌های بالینی با مشکلات و موانعی همراه است و تقویت این رویکرد علاوه بر تامین سخت افزارها، اصلاح قوانین، حمایت‌های مدیران و آموزش و توانمندسازی افراد، مستلزم فرهنگ‌سازی و ارزش‌گذاری شاخص‌های پزشکی مبتنی بر شواهد در بخش‌های بالینی است.

کلمات کلیدی: پزشکی مبتنی بر شواهد، اثربخشی، آموزش پزشکی، دستیاران تخصصی

۸۲ - ۸۴۷

تاثیر زیرساخت‌ها بر معیارهای کمی و کیفی دانش پژوهی؛ تحلیلی بر دیدگاه اعضای هیات علمی دانشگاه‌های شیراز و علوم پزشکی شیراز

زهرا کریمیان^{*}، محمود ابوالقاسمی، زهرا صباغیان، مرضیه ده بزرگیان
۱- دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۲- دانشگاه شهید بهشتی

z_karimian_z@yahoo.com

مراکز بهداشتی، صنایع و شرکت‌های خصوصی استان یزد مورد بررسی قرار گرفت. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه‌ای شامل ۳ قسمت اطلاعات فردی، مطلوبیت شش درس اختصاصی عملی ارائه شده در دانشگاه و مهارت عملی دانش آموخته در یک سال اول اشتغال جمع‌آوری و سپس با نرم افزار آزمون آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج حاصله از تحقیق نشان داد که در مجموع آموزش عملی در شش درس اختصاصی با کسب میانگین نمره ۱۰۶/۷ از ۲۱۰ (۵۱ درصد) در وضعیت نسبتاً مطلوب بوده ولی آموزش عملی در دروس روشنایی (۴۰ درصد) و نمونه برداری (۴۷ درصد) در وضعیت نامطلوب قرار داشتند. همچنین میانگین نمره مهارت عملی آنان در یک سال اول اشتغال با کسب میانگین نمره ۱۱۰/۱۴ از ۲۱۰ (۵۲ درصد) در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار داشت. ولی مهارت عملی در دروس روشنایی (۳۹ درصد) و نمونه برداری (۴۳ درصد) از سایر دروس پایین تر بوده و در وضعیت نامطلوب قرار داشتند. همچنین نتایج نشان داد که نمره آموزش عملی واحدهای اختصاصی و مهارت عملی دانش آموختگان با متغیرهای جنس و شاغل بودن دانشجو در حین تحصیل رابطه معنی دار آماری دارند.

بحث و نتیجه‌گیری: وضعیت آموزش عملی دانشگاهی در دروس اختصاصی مختلف وضعیت نسبتاً مطلوب داشته و به تبع آن مهارت عملی دانش آموختگان در سال اول اشتغال نیز مشابه می‌باشد. برنامه‌ریزی جدی جهت ارتقاء کیفیت آموزش دروس عملی ضروری بنظر می‌رسد.
کلمات کلیدی: دانش آموختگان، دیدگاه، بهداشت حرفه‌ای، مهارت عملی، کیفیت آموزش عملی

۸۲ - ۸۴۳

بررسی اثربخشی دوره پزشکی مبتنی بر شواهد از دیدگاه دستیاران دانشگاه علوم پزشکی شیراز

زهرا کریمیان^{*}، جواد کجوری، محمد مهدی ثاقب، محمدرضا دهقانی،

میترا امینی، محبوبه صابر، بهداد امیری، معصومه سعیدیان

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

z_karimian_z@yahoo.com

مقدمه: مطالعات بسیاری نشان داده است، یادگیری تجربی فرایندهای تشخیصی درمانی، استناد محض به کتاب‌های مرجع و استفاده متداول از شیوه‌های رایج در محیط‌های بالینی، گاه باعث می‌شود جستجو و بکارگیری بهترین شیوه‌های درمان و مدیریت بیماری از نظر دور بماند. پزشکی مبتنی بر شواهد رویکرد نوینی است که در پاسخ به مدیریت و بکارگیری دانش به روز پزشکی، تلاش می‌کند با بهره‌گیری از شواهد و مستندات معتبر، بهترین شیوه درمان و بهبود بیماری‌ها را ارائه نماید. پژوهش حاضر در سال ۱۳۹۲ با هدف بررسی اثربخشی دوره پزشکی مبتنی بر شواهد و عوامل موثر بر کاربست آن از دیدگاه دستیاران دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام شد.

غالباً از جنس زیرساخت‌های علمی و فرهنگی بوده است در حالیکه زیرساخت‌های سیاسی به رغم آنکه تاثیر مثبتی بر توسعه کمی دانش پژوهی نشان دادند اما بر معیارهای کیفی دانش پژوهی اثر نسبتاً کاهنده داشتند. به نظر می‌رسد ضمن آنکه ضروری است در مدیریت دانش پژوهی به نگاه کل‌نگر به همه زیرساخت‌های دانش پژوهی توجه شود اما توسعه علمی و فرهنگی و پرهیز از رفتارها و ملاحظه کاری‌های سیاسی ارجحیت بیشتری در سیاستگذاری و مدیریت دانشگاهی دارد.

کلمات کلیدی: دانش پژوهی، کمیّت، کیفیت، زیرساخت‌های دانش پژوهی

۸۹۴ - ۸۲

ارزشیابی نحوه آموزش در بخش‌های بالینی داخلی - جراحی، اطفال و زنان از دانشجویان کارورز و کارآموز پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲

آزاده عازمیان^{*}، کامران میرزایی، عاتکه ترک زاده، الهام آبشرینی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

aaazemian@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی بخش بزرگی از آموزش دوره پزشکی عمومی را به خود اختصاص می‌دهد و نقش عمده‌ای در ایجاد توانمندی‌های حرفه‌ای فراگیران دارد. ولی برنامه فعلی آموزش پزشکی عمومی به دلیل وجود مشکلات و تنگناهای بسیار به طور صحیح اجرا نمی‌شود. از این رو برای ارتقاء کیفیت آموزش بالینی و شناخت نقاط قوت و ضعف آن بررسی مکرر وضعیت موجود ضروری می‌باشد.

این مطالعه به منظور ارزشیابی نحوه آموزش در بخش‌های بالینی داخلی - جراحی اطفال و زنان از دانشجویان کارورز و کارآموز پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲ انجام شد

روش کار: این مطالعه یک مطالعه مقطعی است که در سال ۱۳۹۲ با استفاده از پرسشنامه خود ایفا (با الفای کرنباخ ۰/۸۲) در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد. جامعه مورد پژوهش را کارورزان و کارآموزان پزشکی که کلیه بخش‌های ماژور (داخلی - جراحی - اطفال و زنان) را گذرانده بودند تشکیل می‌دادند. نظرات کلیه کارورزان و کارآموزان به صورت سرشماری مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع داده‌های ۵۲ پرسشنامه از ۸۹ نفر با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و آزمون‌های تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: ۶۹/۲٪ مشارکت کنندگان معتقد بودند گروه زنان بین گروه‌های ماژور برنامه آموزشی را به صورت مکتوب به اطلاع آنها می‌رساند. اکثر دانشجویان (۶۵/۷٪) اظهار داشتند حداقل‌های ضروری به صورت log book در بخش داخلی در اختیار آنها قرار داده نمی‌شود. همچنین ۶۱/۶٪ اظهار داشتند مهارت‌های عملی در بخش داخلی با نظارت مستقیم هیئت علمی آموزش داده نمی‌شود در حالی که ۶۳/۵٪ آموزش مهارت‌های

مقدمه: تحقیق حاضر با هدف بررسی تاثیر زیرساخت‌های دانش پژوهی بر ابعاد کمی و کیفی دانش پژوهی انجام پذیرفت. زیرساخت‌های دانش پژوهی در ۴ زیرساخت کلی علمی، فرهنگی، رسمی، سیاسی و در قالب ۱۴ مولفه تعریف شد. کمیّت دانش پژوهی در ۵ عرصه دانش پژوهی اکتشاف، تدریس و یادگیری، تلفیق، کاربرد و هم‌زبانی با جامعه و معیارهای کیفی با ۶ معیار هدفمندی و طرح مساله صحیح، پشتوانه علمی، روشمندی، نتایج موثر، خودانتقادی و نشر دانش تعریف شد.

روش کار: تحقیق حاضر با رویکرد کمی، و به روش پیمایشی از نوع توصیفی مقطعی در سال ۱۳۹۲ انجام شد. نمونه تحقیق مشتمل بر ۲۶۵ عضو هیات علمی در دو دانشگاه شیراز و علوم پزشکی شیراز بود که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای از ۶ حوزه فنی مهندسی، علوم انسانی، علوم پایه محض، پزشکان بالینی، علوم پایه پزشکی و پیراپزشکی به روش تصادفی انتخاب شدند. ابزار تحقیق ۳ پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر مبنای نظری، تحقیقات گذشته و مصاحبه عمیق با ۲۰ نفر از صاحب‌نظران آموزش عالی در ۴ حوزه رشته‌ای بود. روایی پرسشنامه‌ها با استفاده از روایی صوری، محتوایی و روایی سازه و پایایی آنها به ترتیب با آلفای کرونباخ ۰/۹۱، ۰/۹۶ و ۰/۹۷ تایید گردید. تاثیر زیرساخت‌های دانش پژوهی بر ابعاد کمی و کیفی با استفاده از آزمون تحلیل رگرسیون چندعاملی هم‌زمان بررسی گردید.

یافته‌ها: زیرساخت «منابع»، «توانمندسازی» و «تاکتیک» در حد معنی‌داری بر دانش پژوهی اکتشاف تاثیر داشت. زیرساخت‌های «منابع» و «توانمندسازی» بر دانش پژوهی تدریس و یادگیری تاثیر مثبت داشت و تاثیر زیرساخت «نشاط علمی» بر دانش پژوهی آموزشی تا حدی به معنی‌داری نزدیک بود. زیرساخت «تاکتیک» بر دانش پژوهی کاربرد در حد معنی‌داری تایید شد و زیرساخت «توانمندسازی» بر دانش پژوهی هم‌زبانی با جامعه تاثیر مثبت داشت. زیرساخت «نقد» بر معیار طرح مساله و هدفمندی تاثیر مثبت داشته و بر «تدبیر» تاثیر منفی داشت. «توانمندسازی»، «تفکر»، «نقد» و «وحدت» بر معیار پشتوانه علمی، تاثیر مثبت داشتند. «نقد» و «وحدت» در حد معنی‌داری بر معیار روشمندی تاثیر مثبت و معنی‌دار داشت. اما «تاکتیک‌های سیاسی» در حد نزدیک به معنی‌داری بر معیار روشمندی علمی تاثیر منفی داشت. «منابع»، «ارزشیابی»، «توانمندسازی»، «تفکر» و «وحدت» بر نتایج موثر تاثیر مثبت داشت و زیرساخت «توانمندسازی»، «نقد»، و «وحدت» بر معیار خودانتقادی تاثیر مثبت داشت. زیرساخت «تدابیر سیاسی» تاثیر منفی بر نشر دانش داشت زیرساخت «نقد» و «مقررات» بر نشر دانش تاثیر مثبت داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به آنکه که زیرساخت نقد با تاثیر بر ۵ معیار کیفی، و زیرساخت وحدت با تاثیر بر ۴ معیار کیفی و توانمندسازی با تاثیر بر ۳ معیار کیفی بیشترین سهم تاثیر مثبت را بر معیارهای کیفی دانش پژوهی داشتند، اما زیرساخت‌های تاکتیک و تدابیر سیاسی سه تاثیر کاهنده بر معیارهای کیفی دانش پژوهی داشتند؛ بنابراین تاثیرات مثبت

یافته ها: میانگین رضایت دانشجویان و برآورده شدن انتظارات آنها از دوره آموزشی برابر با ۴/۰۶ با انحراف معیار ۰/۸۱۸ بود. میانگین علاقه‌مندی دانشجویان به ارائه پژوهش‌های قرآنی بعد از مداخله آموزشی به میزان ۲/۲۴ افزایش نشان داد که به لحاظ آماری معنادار بود ($P \text{ value} < /0.1$). در تمامی ۱۰ حیطه مرتبط با پژوهش قرآنی که مداخله آموزشی صورت گرفت میانگین توانایی پژوهشی تحقیقاتی دانشجویان افزایش داشت که در تمامی حیطه‌ها به لحاظ آماری معنادار بود ($P \text{ value} < /0.1$). میانگین مجموع ۱۰ حیطه قبل از مداخله برابر با ۱/۷۵ و بعد از مداخله برابر با ۳/۹۳ بود که افزایشی معادل ۲/۱۸ داشت که این مقدار نیز معنادار بود ($P \text{ value} < /0.1$).

بحث و نتیجه گیری: دانشجویان، قشر آینده ساز جامعه اسلامی ایران می‌باشند که آموزش پژوهش قرآنی به آنها می‌تواند منجر به ایجاد انگیزه و همچنین توانایی علمی بالاتر برای درک و انجام صحیح پژوهش‌های قرآنی گردد.

کلمات کلیدی: قرآن، دانشجویان، پژوهش و تحقیقات، جامعه اسلامی

۸۲-۱۰۸۲

چالش‌های اعتبارسنجی و ارزیابی در سیستم آموزش

دانشگاهی

عصمت نوحی^{*}، محمود رضا دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

smnouhi@yahoo.com

مقدمه: بین پیشرفت کیفیت آموزش عالی و کیفیت با اعتباربخشی دانشگاهی رابطه مستقیمی وجود دارد. سیستم ارزشیابی دانشگاهی آنقدر با اهمیت است که صاحب نظران معتقدند اگر بخواهیم حقیقتی رادرمورد یک سیستم آموزشی کشف کنیم باید رویه ارزیابی آن نظام را مدنظر قرار دهیم. از عوامل تاثیر گذار روی نظام‌های آموزشی در دهه گذشته، تغییرات اقتصادی- اجتماعی، تغییرات فن‌آورانه و حرکت به سوی جهانی شدن اقتصاد آموزشی است که حساسیت و توجه بیشتر روی کارایی و اثربخشی نظام آموزشی را می‌طلبد. هدف این مطالعه تبیین چالش‌های ارزیابی، اعتبارسنجی و رتبه‌بندی آموزشی در سیستم آموزش دانشگاهی بود.

روش کار: در این مطالعه کیفی ۲۰ نفر از اساتید و صاحب نظران دانشگاه علوم پزشکی کرمان، شرکت داشتند. شیوه جمع آوری اطلاعات به صورت مصاحبه نیمه ساختار بود و علاوه بر مصاحبه حضوری، به صورت گروه متمرکز نیز از مشارکت کنندگان مصاحبه انجام گرفت. پس از مصاحبه همزمان و ثبت و تجزیه و تحلیل داده‌ها، استخراج و طبقه‌بندی درون مایه‌ها انجام گرفت. سپس داده‌های پژوهش با روش تحلیل محتوا تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: دغدغه‌های مشارکت کنندگان در زمینه رقابتی بودن ارزشیابی، رتبه‌بندی و تضاد منافع، معیارهای اعتبار بخشی، برنامه‌ها و ماموریت‌های جدید، اهداف گسترده، تعهد و پاسخگویی، تسهیلات و نحوه پذیرش دانشجو، نوآوری و تغییر، دانش جدید و تولید علم، تولید فناوری و مقاله‌های

عملی را در بخش زنان با نظارت مستقیم هیئت علمی بیان کردند. بیشتر دانشجویان کیفیت راندهای آموزش را در بخش داخلی ضعیف می‌دانستند (۵۷/۷٪) درحالی‌که ۵۱/۹٪ آنرا در بخش اطفال خوب می‌دانستند. ۶۵/۴٪ از دانشجویان ارزشیابی انجام شده در بخش داخلی را متناسب با آموزش داده شده نمی‌دانستند. از بین مهارت‌های آموزش داده شده در مرکز مهارت‌های بالینی به وسیله گروه‌های ماژور دانشجویان اظهار داشتند ۶/۷۵٪ گذاشتن لوله معده و ۶۱/۲٪ زدن بخیه ساده، ۵۹٪ سونداژ زن و مرد، ۵۹/۶٪ اداره راه هوایی، ۴۸/۱٪ انجام عملیات CPR و ۴/۶۵٪ تعبیه IV وریدی و مرکزی را آموزش ندیده‌اند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اهمیت آموزش بالینی و بخصوص آموزش در بخش‌های ماژور نتایج نشان می‌دهد که آموزش بالینی نیازمند توجه و نظارت بیشتر مسئولین آموزشی می‌باشد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، آموزش پزشکی، کارآموز و کارورز، دانشجویان پزشکی

۸۲-۱۰۳۳

تاثیر آموزش روش تحقیق بر توانایی فعالیت‌های پژوهشی قرآنی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی

قزوین در سال ۱۳۹۱

مهران علیجان زاده

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

mehran_alijanzade@yahoo.com

مقدمه: قرآن کتاب آسمانی مسلمانان جهان که سراسر نور و حقیقت است، دارای حقایق ناب و عمیقی است که جز با پژوهش قادر به کشف این حقایق نمی‌توان بود. قرآن در سوره‌های زمر (آیه ۹)، مجادله (آیه ۱۱)، طه (آیه ۱۰) و فاطر (آیه ۲۹) ارزش علم و دانش رابه صراحت اعلام کرده است. هدف از این مطالعه بررسی تاثیرات مداخلات آموزشی در زمینه پژوهش قرآنی بر توانایی و افزایش علاقه تحقیقاتی دانشجویان به پژوهش‌های قرآنی می‌باشد.

روش کار: مطالعه حاضر به صورت مداخله‌ای بوده که در سال ۱۳۹۱ انجام شد. جامعه پژوهش ۵۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین بودند که در زمینه پژوهش قرآنی علاقه مند بوده و فعالیت داشته‌اند. مداخله آموزشی در ده حیطه آشنایی و آموزش توانایی نگارش علمی عناوین تحقیقاتی، بیان مسئله، بررسی متون، اهداف طرح، انواع مطالعات تحقیقی، روش کار، روش‌های نمونه‌گیری، انواع متغیرها، فرانس‌نویسی و نحوه جستجو در اینترنت بوده است. توانایی تحقیقاتی پژوهشی دانشجویان قبل و بعد از مداخله توسط پرسشنامه‌ای که به سبک لیکرت طراحی شده بود، اندازه‌گیری شد. روایی پرسشنامه توسط ۷ تن از اساتید مجرب به اثبات رسید و در زمینه پایایی، میزان آلفا کرونباخ برابر ۸۵ درصد بود.

آن از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده که میزان این ضریب (۰/۹۸) حکایت از همبستگی درونی گویه‌ها و مطلوبیت پایایی ابزار داشت. نگرش دانشجویان در سه بعد یادگیری، تشخیص و انگیزه با استفاده از طیف لیکرت، اندازه‌گیری شد و سپس داده‌ها با کمک نرم افزار spss تحلیل شد. یافته‌ها: نتایج آزمون پیرسون نشان داد رابطه مثبت و معنی‌داری بین ابعاد "تشخیص و یادگیری" ($r=0/8$ ، $p<0/01$)، "انگیزه و یادگیری" ($r=0/68$ ، $p<0/01$) و "انگیزه و تشخیص" ($r=0/69$ ، $p<0/01$) وجود دارد. با توجه به این که برای سنجش هر کدام از ابعاد ذکر شده ۱۸ گویه پنج گزینه‌ای در پرسشنامه بود. کمینه و بیشینه نمره‌ها به ترتیب ۱۸ و ۹۰ به دست آمد. عدد ۵۴ به عنوان میانگین مفروض در نظر گرفته شد و میانگین‌های ابعاد با آن مقایسه شد که نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای بیانگر این بود که میانگین نگرش دانشجویان نسبت به درس انگل‌شناسی بالاتر از متوسط و لذا مطلوب است.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌های به دست آمده نشان داد که نگرش دانشجویان رشته پزشکی در حیطه‌های یادگیری، تشخیص بالینی و انگیزه نسبت به درس انگل‌شناسی مثبت است و همچنین با توجه به میانگین بالاتر از متوسط، دانشجویان پزشکی نسبت به ارائه درس و اهمیت آن در آینده حرفه‌ای خود آگاهند.

کلمات کلیدی: نگرش، انگل‌شناسی پزشکی، یادگیری، تشخیص، انگیزه

A۲-۱۱۰۶

طراحی ابزار رتبه بندی خدمات آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور

دکتر سلیمان احمدی^{۱*}، دکتر محمدعلی حسینی^۱، دکتر حشمت اله طاهرخانی^۱، داریوش رخ‌افروز^۲، فرنگیس روانبخش^۱، انسیه سعید تهرانی^۱، صدیقه مدیحی^۱

۱- وزارت بهداشت- مرکز خدمات آموزشی ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

soleiman.ahmady@gmail.com

مقدمه: شواهد گوناگون حاکی از آن است که نظام آموزشی در صورتی از عهده وظایف و اهداف خود بر می‌آید که از نظر کیفیت آموزشی در وضعیت مطلوبی باشد. با توجه به این موضوع، ضرورت یافتن راه‌هایی که بتوان کیفیت آموزشی را افزایش داد، روشن می‌شود. در این راستا، ارزیابی کیفیت خدمت آموزشی، از جمله گام‌های اساسی در تدوین برنامه‌های ارتقای کیفیت محسوب می‌شود. با توجه به سیاست‌های کشور در توسعه کمی آموزش عالی در رشته‌های گروه علوم پزشکی و اهمیت و ضرورت رتبه‌بندی آموزشی، نیاز به بازبینی وضعیت ارائه خدمات آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی احساس می‌شود. در همین راستا رتبه بندی خدمات آموزشی می‌تواند با ایجاد یک فضای رقابتی سالم به عنوان شاخصی مؤثر در ارتقای سطح عملکرد دانشگاه‌ها محسوب شده و معیاری جهت ارج‌گذاری مدیران ارشد باشد. معاونت آموزشی وزارت بهداشت،

تحقق رسالت و مأموریت‌ها، رشد کمی و کیفی، ارتقا کیفیت و گسترش ظرفیت موسسه، بهبود وضعیت آموزش و تربیت دانشجو، مشارکت جامع و کارایی دانشگاه، خودتنظیمی و ارزیابی درونی، ممیزی و ارزیابی بیرونی، ارتقاء صلاحیت‌های علمی، شایستگی فردی، رشد توانمندی‌های سازمانی، اطمینان از فرایندهای آموزشی مطرح بود. لزوم اطمینان از کمیت و کیفیت، توسعه قابلیت‌های فردی، گروهی و سازمانی، رتبه‌بندی و رقابت مثبت دانشکده‌ها و دانشگاه‌ها از درون مایه‌های اصلی استخراج شده مطالعه بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: الگوی اعتبار بخشی به عنوان یکی از الگوهای ارزیابی در زمره الگوهای مبتنی بر ملاک درونی بر روی ظرفیت موسسه جهت دستیابی به آنچه که در ارتباط با اهداف و شاخص‌های مطلوب است، متمرکز می‌باشد. یافته‌ها نشان داد رتبه بندی دانشگاه‌ها بر اساس معیارهای اعتبار بخشی نظیر برنامه‌ریزی، صلاحیت‌های اعضای هیات علمی، سازمان و تشکیلات، تجهیزات و تسهیلات و نحوه پذیرش دانشجو می‌باشد که با چالش‌های متعددی روبروست. به رغم وجود نظارت ارزیابی، همچنان تلاش هرچه بیشتر و مستمر برای قضاوت بهتر و اثر بخش درباره کمیت و کیفیت فعالیت‌های دانشگاهی ضرورت دارد.

کلمات کلیدی: چالش‌ها، ارزیابی، اعتبارسنجی، رتبه بندی آموزشی، سیستم آموزش دانشگاهی

A۲-۱۰۹۳

ارزیابی و مقایسه نگرش، یادگیری، تشخیص و انگیزه دانشجویان رشته پزشکی درباره درس انگل‌شناسی پزشکی

علی فتاحی بافقی^{۱*}، مهدی آقایی^۱، سید علیرضا افشانی^۲، محمدرضا حیدری^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۲- دانشگاه یزد

afbafghi@ssu.ac.ir

مقدمه: آمار شیوع بیماری‌های انگلی در بین بیماری‌های عفونی در درجه نخست است. در حالی که هیچکدام این بیماری‌ها واکسن و داروی مناسبی ندارند. در این راستا، افزایش آگاهی و تصحیح نگرش پرسنل پزشکی و بهداشت جامعه، نقش بسیار مؤثری در ارتقاء سلامت خواهد داشت. از طرفی، نگرش یکی از مهم‌ترین شاخص‌های آموزش است که در هر حیطه‌ای نگرش اصلاح شود به دنبال آن تغییر در رفتار و عملکرد فرد و جامعه میسر می‌شود. هدف این مطالعه ارزیابی و مقایسه نگرش، یادگیری، تشخیص و انگیزه دانشجویان رشته پزشکی درباره درس انگل‌شناسی پزشکی است.

روش کار: در این مطالعه ۱۲۱ نفر از دانشجویان پزشکی سال سوم شرکت داشتند که بر اساس روش سرشماری بدون افت نمونه در فرایند جمع‌آوری داده‌ها شرکت کردند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای محقق‌ساخت بود که اعتبار آن از نوع محتوایی است. ضمن این که برای محاسبه پایایی

یافته ها: پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها، ۵ تم اصلی استخراج گردید که شامل: آمادگی قبلی جهت آزمون، اجرای برنامه، محتوی برنامه، دقت و صحت بالای آزمون (در شناسایی دانشجویان قوی و ضعیف) و بازخورد مثبت آن در یادگیری فعال دانشجویان در کارآموزی بالینی در عرصه بود که مورد اخیر مهمترین تم شناسایی شده بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج مطالعه ما، آسکی باعث می شود که دانشجویان مامایی نقاط ضعف خود را شناسایی نموده و بنابراین باعث یادگیری فعال دانشجویان و بهبود مهارت‌های بالینی آنان در طی کارآموزی‌های در عرصه شده است. علاوه بر این، مطالعه ما نشان داد که آسکی یک ابزار ارزشمند برای یادگیری مهارت‌های لازم برای حرفه مامایی است.

کلمات کلیدی: ارزیابی بالینی، دانشجویان مامایی، ارزشیابی بالینی ساختارمندعینی، آسکی

۱۱۶۱ - ۸۲

ارزیابی اثربخشی آموزش توسط همتایان در گروه‌های کوچک در واحد درسی اپیدمیولوژی بیماری‌ها در رشته

پزشکی

نیلوفر معتمد^{*}، شهرام سرافرازیان، حسین طاهرزاده

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر،

motamed.drn@gmail.com

مقدمه: مزایای آموزش توسط همتایان با اثرات مثبت بر نمره، رضایت دانشجویان و پیشرفت حرفه‌ای اثبات شده و به طور فزاینده‌ای در آموزش پزشکی مورد استفاده قرار گرفته است. هدف از این مطالعه بررسی اثربخشی این روش در درس اپیدمیولوژی بیماری‌ها در دانشجویان پزشکی است.

روش کار: طی سال ۹۲-۱۳۹۱، برای ۳۷ دانشجوی سال پنجم پزشکی بوشهر یک واحد درسی اپیدمیولوژی بیماری‌ها در ۸ جلسه طی دو دوره ۳ هفته‌ای برگزار شد. تمامی اسلایدها در وب سایت دانشکده قرار داشت. در هر جلسه دانشجویان به گروه‌های کوچک ۷-۴ نفره تقسیم و ارائه مطلب در قالب فایل‌های پاورپوینت در هر گروه انجام می شد. تمام دانشجویان موظف به مطالعه درس قبل از شروع کلاس بودند. هر گروه ۳-۱ مربی داشت. افراد گروه و مربی‌ها در جلسات مختلف متغیر بودند. دو مدرس ناظر بر ارائه مطلب در گروه‌ها بودند. در پایان هر جلسه امتحانی از مطالب همان روز برگزار می شد. ارائه مطلب ۳۲٪، امتحان ۱۸٪ و امتحان نهایی ۵۰٪ از نمره کل بود. در پایان دوره، دانشجویان پرسشنامه ای حاوی ۲۴ سوال نگرشی در یک مقیاس ۱ تا ۱۰ از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم و ۳ سوال باز تکمیل نمودند. جهت بررسی اثربخشی این روش، نمرات دو دوره فعلی با نمرات دانشجویان دو دوره قبیل شامل ۳۸ نفر که به روش سنتی (سخت‌رانی) برگزار شده بودند مقایسه شد.

یافته‌ها: نمره نگرش در موارد افزایش اعتماد به نفس در آموزش،

درمان و آموزش پزشکی به ابزاری نیاز داشت که با کمک آن بتواند به صورت فرآیندنگر و با دید وسیعتر وضعیت خدمات آموزشی دانشگاه‌ها را رتبه‌بندی نماید. لذا مدیریت خدمات آموزشی وزارت بهداشت بر آن شد تا با استناد به شواهد علمی، ابزاری مناسب برای رتبه بندی خدمات آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور طراحی نماید.

روش کار: این پژوهش از نوع مطالعات ترکیبی بود که در دو بخش کمی و کیفی انجام شد. برای طراحی ابزار مربوطه بعد از مرور متون مدل سرکوال به عنوان پایه نظری طراحی این ابزار در نظر گرفته شد. در طی ۸ جلسه بحث گروهی افراد خبره در این زمینه، ابزار بررسی کیفیت خدمات آموزشی دانشگاه های علوم پزشکی طراحی شد. جهت روایی آن را به دانشگاه‌ها ارسال و بازخورد گرفته شد. در بخش کمی پژوهش برای تایید روایی، به صورت دلفی ابزار مذکور برای تعدادی از مدیران آموزشی کشور ارسال و نظر ایشان گردآوری شد. سپس ابزار مربوطه به صورت پایلوت اجرا وامکان اجرای آن بررسی شد.

یافته ها: ابزار نهایی در ۵ بعد ملموسات (Tangibles)، اعتبار (Reliability)، پاسخگویی (Responsiveness)، تضمین (Assurance) و همدلی (Empathy) طراحی شد.

بحث و نتیجه گیری: با طراحی این ابزار و بدست آوردن شکاف بین انتظارات مشتریان می توان دانشگاه‌ها را از لحاظ خدمات آموزشی رتبه‌بندی کرد که خود میتواند باعث ارتقای کیفیت خدمات، رضایت‌مندی خدمات آموزشی، ایجاد فضای رقابتی، حسن اجرای مقررات و دستورالعمل‌ها و یکسان سازی خدمات آموزشی دانشگاه ها شود.

کلمات کلیدی: طراحی ابزار، رتبه بندی، خدمات آموزش

۱۱۴۳ - ۸۲

بررسی تجارب زنده دانشجویان مامایی از آزمون ارزشیابی بالینی ساختارمندعینی (آسکی): یک مطالعه پدیدارشناسی

ملوک جعفرپور^{*}، مصیب مظفری، علی خانی

دانشگاه علوم پزشکی ایلام،

jaafarpour@gmail.com

مقدمه: ارزشیابی طیف وسیعی از مهارت‌های اساسی که ماماها برای عملکرد حرفه‌ای خود به آن نیاز دارند دارای اهمیت زیادی می باشد. این مطالعه با هدف بررسی تجارب زنده دانشجویان مامایی از آزمون آسکی به عنوان یک ابزار ارزشیابی انجام شد.

روش کار: در این مطالعه کیفی که در آن رویکرد پدیدارشناختی مورد استفاده قرار گرفت، پنج دانشجوی کارشناسی مامایی قبل از ورود به کارآموزی در عرصه که تحت ارزشیابی با آزمون آسکی قرار گرفته بودند، شرکت کردند. نمونه گیری به شکل هدف‌مند و داوطلبانه صورت گرفت. در این مطالعه، جمع آوری داده‌ها از طریق مصاحبه‌های بدون ساختار بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش کلایزی استفاده شد.

آزمونهای T test برای مقایسه‌های دوگانه میانگین‌ها و آزمون ANOVA برای مقایسه چندگانه میانگین‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: در مجموع میانگین درصد نمرات کلاسی واحدهای پیش دانشگاهی و زبان خارجه در هر سه رشته پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی در دانشگاه خیلی بیشتر از میانگین درصد کسب شده از زبان انگلیسی در کنکور ورودی تمامی ورودی‌ها و رشته‌های مورد بررسی بود. میانگین درصد نمرات زبان انگلیسی دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی به ترتیب ۵۱/۸٪، ۵۰/۵٪ و ۴۵/۲٪ بود که آزمون آماری ANOVA تفاوت معنی‌داری بین میانگین درصد زبان کنکور دانشجویان این سه رشته نشان نداد. در حالیکه میانگین نمرات کلاسی دروس زبان پیش دانشگاهی و زبان خارجه دانشجویان رشته داروسازی از دو رشته دیگر بیشتر بوده و این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مقایسه نشان می‌دهد که آموزش زبان خارجه در دانشگاه علوم پزشکی یزد در سه رشته مورد بررسی در افزایش توانایی و دانش زبان انگلیسی این دانشجویان موثر و مفید بوده است. همچنین هر چند میانگین درصد نمرات زبان کنکور دانشجویان داروسازی کمتر از دو رشته دیگر بوده ولی این دانشجویان توانایی بیشتری در کسب نمره بهتر در درس زبان خارجه در مقایسه با دو رشته دیگر در دانشگاه داشتند.

کلمات کلیدی: زبان انگلیسی، کنکور، زبان خارجه، زبان پیش دانشگاهی، دانشجویان علوم پزشکی

۱۱۹۰ - ۸۲

ویرایش فارسی پرسش‌نامه ارزیابی عملکرد دستیاران بیهوشی به روش ۳۶۰ درجه: ترجمه، روایی و پایایی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز

راضیه نشاط آور^۱، منصور مسجدی، شهلا دشتی، مهسا سمیعی، علی رضا

باقری لنگرانی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

meshatavar@yahoo.com

مقدمه: تحقیقات متعددی در زمینه روش‌های ارزیابی صورت گرفته است اما هیچ کدام بر روش خاصی تاکید نکرده است. از بین همه آنها بازخورد ۳۶۰ درجه یا بازخورد چند منبعی رایج‌ترین منبع ارزیابی و بهبود عملکرد و یک روش جامع و اثر بخش می‌باشد و اطلاعات اضافی برای بازخورد مستقیم و آموزش فراهم می‌گردد. هدف از این مطالعه بررسی از گونه ایرانی پرسش‌نامه و ترجمه و تعیین روایی و پایایی آن برای ارزیابی دستیاران تخصصی گروه بیهوشی بوده است.

روش کار: این مطالعه مقطعی با همکاری دفتر توسعه آموزش و گروه بیهوشی دانشکده پزشکی به روش ۳۶۰ درجه برای ۲۳ نفر از دستیاران تخصصی بیهوشی سال دوم و سوم انجام گرفت. در این مطالعه از ۴ عدد پرسش‌نامه‌های روا و پایایی دانشگاه کال گری کانادا استفاده شد. برای

بهتر بودن یادگیری و فهم بهتر، مفید بودن بازخورد اساتید، صرف وقت و تلاش بیشتر و نقش فعالانه در حین برگزاری توسط دانشجو، تاثیر مثبت امتحان در یادگیری بهتر و ایجاد آمادگی برای امتحان نهایی بیش از ۷ بود. قبل از برگزاری کلاس، مطالب درسی حداقل ۵ جلسه توسط ۸۸/۳٪ آنان مطالعه شده بود. در سوالات باز اغلب دوره را در یادگیری خود بسیار موفق دانستند. میانگین نمره نهایی در روش جدید $5/66 \pm 29/96$ ، تفاوتی با روش قدیم $7/61 \pm 29/57$ نداشت. اما میانگین نمره کل $9/39 \pm 70/58$ و امتحان $1/74 \pm 14/06$ دو دوره اخیر به طور معنی‌داری بیشتر از میانگین نمره کل $13/17 \pm 59/89$ و امتحان $1/11 \pm 11/21$ دو دوره قبل بود.

بحث و نتیجه‌گیری: این روش برای تدریس درس اپیدمیولوژی در دانشکده پزشکی بوشهر مقبولیت قابل توجهی داشته و با توجه به مقایسه نمرات کوئیز و نمره کل با دوره‌های قبل، به نظر می‌رسد یادگیری در روش جدید نسبت به روش سنتی بهتر است. اگرچه عدم تفاوت نمره فاینال بین دو روش، بررسی بیشتری را می‌طلبد. ایجاد مکانیسم‌های بهتری برای تضمین مطالعه درس قبل از کلاس ضروری است.

کلمات کلیدی: آموزش توسط هم‌تایان، آموزش در گروه‌های کوچک، دانشجوی پزشکی، اپیدمیولوژی

۱۱۸۲ - ۸۲

مقایسه میانگین نمرات کلاسی دروس زبان خارجه و زبان پیش دانشگاهی با درصد زبان انگلیسی در کنکور دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

محمد رضا حدیدی^{۱*}، عباسعلی جعفری، مرضیه نیکونژاد، فریماه شمسی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

jaabno@gmail.com

مقدمه: واحدهای آموزشی زبان انگلیسی در دانشگاه‌های علوم پزشکی امروزه بخش قابل توجهی از آموزش انگلیسی در دانشگاه‌های ایران با اهداف ویژه را تشکیل می‌دهد. چنین ادعا می‌شود که هدف اصلی آموزش این دروس پرکردن خلاء بین توانایی خواندن انگلیسی عمومی دانشجویان و مهارت خواندن متون انگلیسی مربوط به رشته‌های تخصصی آنها می‌باشد. هدف از انجام مطالعه حاضر بررسی ارتباط بین نمرات زبان‌های پیش دانشگاهی و زبان خارجه دانشجویان رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی با درصد زبان کنکور در بین این دانشجویان بوده است.

روش کار: درصد نمرات زبان انگلیسی در کنکور دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی ورودی‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۱ با نمرات زبان خارجه و زبان پیش دانشگاهی (افرادی که این درس گرفته بودند) آنها مقایسه و میانگین درصد نمرات این دروس در هر ورودی با میانگین درصد زبان انگلیسی در کنکور با کمک نرم افزار آماری SPSS و با استفاده از

ترجمه ابتدا به فارسی و باز ترجمه به انگلیسی و مجدداً به فارسی انجام شد. ارزیابان شامل اعضای هیات علمی، کارکنان اتاق عمل (کارشناس یا کارشناس ارشد بیهوشی و پرستاران اتاق بیهودی)، همتای دستیار، بیمار و خودسنجی بود که از هر ارزیاب ۵ نفر انتخاب گردید. جهت ارزیابی روایی ابزار از روایی صوری، محتوی و سازه و برای پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید.

یافته‌ها: ضریب آلفای کرونباخ برای هر کدام از پرسش‌نامه‌ها بالای ۹۰ درصد بود و برای هر حیطه پرسش‌نامه بالاتر از ۰/۷ بود. همچنین برای تایید روایی محتوی و صوری از نظر متخصصان استفاده شد و برای سنجش روایی سازه از همبستگی سوالات تشکیل دهنده هر حیطه با آن حیطه بالای ۰/۴ بدست آمد.

بحث و نتیجه گیری: اینطور به نظر می‌رسد که گونه ایرانی این پرسش‌نامه دارای روایی و پایایی در حد مطلوب بوده و ابزار مناسبی برای پیاده سازی روش ۳۶۰ درجه و ارزیابی عملکرد دستیاران می‌باشد، بنابراین پیشنهاد می‌گردد که این روش در چند رشته تخصصی دیگر پیاده‌سازی شود تا نتایج قطعی تر بدست آید.

کلمات کلیدی: ۳۶۰ درجه، ارزیابی، روایی، پایایی، دستیاران بیهوشی

خوب آزمایشگاه بافت شناسی بود. آوردن نمونه Gross Pathology در آزمایشگاه آسیب شناسی و مشاهده ضایعات با چشم غیرمسلح نیز به کاربردی بودن کلاس افزوده بود. در آزمایشگاه بیوشیمی به عنوان نماد نانوفناوری پزشکی کمترین ارتباط با مسائل بالینی مشاهده می‌گردد. در آزمایشگاه تشریح کمبود جسد، همچنان به عنوان یک بار بر دوش آزمایشگاه تشریح سنگینی می‌کند.

بحث و نتیجه گیری: برای آنکه اهمیت و بهای لازم به دروس آزمایشگاهی داده شود ورود آنها به برنامه ریزی محوری یا طرح درس محوری الزامی است. برای ورود دروس آزمایشگاه به طرح درس محوری دو پیش شرط لازم است:

۱- دست اندرکاران آموزش تشخیص بدهند که فقدان این دروس در طرح درس محوری باعث نقص و خلا آموزشی خواهد شد.

۲- وجود ارده‌ای که بتواند این تغییر را اعمال کند.

۳- در گام‌های بعدی باید بسیار هوشمندانه عمل کرد. مهمترین نکته این است که نشان دهیم که این دروس باعث ناکارآمدی دانشجویان در مقطع بالینی و عدم ایفای نقش آنان در آینده به عنوان یک پزشک خواهد شد.

کلمات کلیدی: برنامه محوری، آزمایشگاه، علوم پایه

۸۲ - ۱۲۵۶

ارزشیابی دوره دکتری بهداشت باروری در ایران: وضعیت شاخص‌های درون داد

مهشید عبدی شهشهانی^{*}، سهیلا احسان پور، نیکو یمانی، شهناز کهن

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

abdi_mahshid@yahoo.com

مقدمه: دستیابی به کیفیت مناسب برنامه آموزشی دوره دکترا نیازمند سنجش‌های مکرر و کشف کمبودها و نواقص برنامه می‌باشد. درون‌دادها، از جمله عناصر مهم برنامه درسی هستند که در اغلب ارزشیابی‌ها مورد غفلت واقع می‌شوند. با توجه به گذشت ۷ سال از راه‌اندازی دوره دکتری تخصصی بهداشت باروری در ایران و عدم ارزشیابی این دوره تاکنون، مطالعه حاضر با هدف ارزشیابی وضعیت شاخص‌های درون‌داد دوره دکتری تخصصی بهداشت باروری ایران بر اساس الگوی سیپ انجام گردید.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع توصیفی و ارزشیابی آموزشی بر مبنای الگوی سیپ می‌باشد که در سال ۱۳۹۲ در دانشکده‌های پرستاری و مامایی علوم پزشکی کشور که در آنها مقطع دکتری تخصصی بهداشت باروری دایر است (تهران، شهید بهشتی، اصفهان، شاهرود و مشهد) انجام شد. نمونه پژوهش شامل مدیران گروه مامایی/مسئول دوره دکتری بهداشت باروری (۵ نفر)، اعضای هیأت علمی دوره دکتری بهداشت باروری (۱۸ نفر)، مسئولین کتابخانه دانشکده‌های پرستاری و مامایی (۵ نفر)، دانش‌آموختگان (۱۲ نفر) و دانشجویان (۵۴ نفر) دکتری تخصصی بهداشت باروری دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بودند. ابزار گردآوری داده‌ها، پنج

۸۲ - ۱۲۰۴

بررسی روند برگزاری کلاس‌های آزمایشگاه دروس علوم پایه به روش مشاهده میدانی در دانشکده پزشکی شیراز در زمستان ۱۳۹۱

علی رضا باقری لنکرانی^{*}، منصور مسجدی، راضیه نشاط آور، مهسا

سمیعی، فرزانه سلوک حقیقی، شهلا دشتی، زهرا کریمیان

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bagherilankarani@yahoo.com

مقدمه: درک و تفهیم بسیاری از دروس علوم پایه پزشکی نیاز به کار عملی و کار در آزمایشگاه دارد. جایگاه واقعی پزشکی آزمایشگاهی مبهم بوده و پس از ادغام علوم پایه و بالینی به مراتب پیچیده‌تر نیز شده است. هدف انجام این تحقیق، بررسی روند برگزاری این کلاس‌ها به منظور ارتقای کیفیت این دروس و یافتن راهکارهای مناسب برای یادگیری آنان است.

روش کار: به لحاظ اهمیت موضوع به جای نظرسنجی و پرسش‌نامه از روش مشاهده میدانی و حضور خود محقق در فیلد تحقیق استفاده شد. در این روش پژوهشگر خود مستقیماً در محیط تحقیق حضور یافته و شخصاً یافته‌ها را دریافت و یادداشت می‌کند. در این تحقیق آزمایشگاه‌های پاتولوژی، بیوشیمی، فارم شناسی و انگل شناسی، آناتومی و بافت شناسی مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: در هر یک از کلاس‌های آزمایشگاه نکات خاص و منحصر به فرد آن درس وجود داشت. الزام دانشجویان به ترسیم اسلاید‌های آموزشی در آزمایشگاه و دادن ۴ سوال از سوالات امتحانی از همان‌ها یکی از ابتکارات

الکترونیکی سامانه مراجعه نموده و پرسشنامه های مربوطه را تکمیل نمایند. پرسشنامه ها در دو مرحله و دو بخش پرسشنامه دستیاران (۵۱ سوال) و پرسشنامه اساتید (مدیر گروه ۴۳ سوال و هیئت علمی ۶۰ سوال) در حیطه های اهداف آموزشی، تطبیق مطالب آموزشی با اهداف، نحوه آموزش اعضای هیئت علمی، مشارکت در برنامه ریزی آموزشی گروه، قوانین و مقررات آموزشی و غیره تکمیل شد.

یافته ها: در مرحله اول تمامی دستیاران (۲۶ نفر) به پرسشنامه ها پاسخ دادند و بر اساس نظرسنجی به عمل آمده، تمامی افراد معتقد بودند که این روش به دلیل آنلاین بودن و تسهیل دسترسی به پرسشنامه در زمان فراغت، با توجه به مشغله زیاد گروه بیهوشی، برای اجرای روند ارزشیابی درونی گروه بسیار مناسب بوده و خواستار تداوم اجرای آن بودند. نتایج نظرسنجی از پرسشنامه ها نشان داد که ۸۸ درصد اعضا از اهداف آموزشی اطلاع داشتند و ۱۰۰ درصد اعلام نمودند که مطالب آموزشی با اهداف تطابق داشته، ۸۷/۵ درصد کیفیت آموزش بالینی بیهوشی را عالی گزارش نمودند، ۳۳/۳ درصد در برنامه ریزی مشارکت داشتند و ۹۱/۳ درصد با قوانین و مقررات آموزشی آشنا بودند.

بحث و نتیجه گیری: استفاده از این روش باعث تسریع در پاسخگویی، جمع آوری و تجزیه و تحلیل همزمان داده ها، صرفه جویی در وقت، کاهش هزینه تکثیر پرسشنامه ها، عدم نیاز به پرسشگر در بخش های مختلف مراکز درمانی جهت توزیع و نیز امکان تکمیل پرسشنامه در زمان فراغت گردید. تکمیل پرسشنامه ها توسط تمامی شرکت کنندگان بیانگر تاثیر اجرای این روش در جلب مشارکت افراد بوده است و توصیه می شود که جهت سایر گروه های آموزشی نیز این روش به کار گرفته و تداوم یابد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی درونی، بیهوشی، الکترونیک، سامانه مدیریت یادگیری

۸۲ - ۱۵۷۱

بررسی اولویت های موثر آموزشی از دیدگاه اعضای

هیئت علمی گروه آموزش پزشکی مجازی

زهرا صفاری^{*}، صدیقه مختارپور، رحمت اله عرب زاده، نازنین رحمانی،

پروین رضوان دزفولی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

farnaz_saffari@yahoo.com

مقدمه: ارتقاء کیفیت آموزش همواره از اهداف اصلی دست اندرکاران آموزش بوده است و همزمان با افزایش کیفیت آموزش، توجه به تکنولوژی آموزشی نیز مهم قلمداد شده است. آموزش مجازی فرایندی است که در طول آن یاددهی و یادگیری به صورت تعاملی، مشارکتی و به صورت همزمان و ناهمزمان انجام می گیرد. بنابراین هدف از این مطالعه بررسی اولویت های موثر آموزشی از دیدگاه اعضای هیئت علمی گروه آموزش پزشکی مجازی می باشد.

روش کار: در ابتدا وضعیت آموزش مجازی در رشته آموزش علوم پزشکی مورد بررسی قرار گرفت. پس از تعیین روایی و پایایی پرسشنامه محقق

پرسشنامه محقق ساخته شامل ۳۷ شاخص حیطه درون داد بر اساس الگوی CIPP بود. اطلاعات به دست آمده با نرم افزار SPSS تحلیل شد. در تجزیه و تحلیل داده های حاصل از این پژوهش، از آمار توصیفی (میانگین، توزیع فراوانی، درصد و انحراف معیار) استفاده و برای مقایسه میانگین بین گروه ها از آزمون آنالیز واریانس یک طرفه استفاده شد.

یافته ها: بیشترین درصد مدیران گروه (۸۰٪)، دانش آموختگان (۶۶/۷٪) و دانشجویان (۶۸/۵٪) وضعیت شاخص های ارزشیابی دوره دکتری تخصصی بهداشت باروری را در حیطه درون داد، نیمه مطلوب و بیشترین درصد اساتید (۶۶/۷٪) آن را مطلوب ارزیابی کردند. کمترین سطح مطلوبیت از دیدگاه مدیران مربوط به «تامین اهداف دوره توسط برنامه درسی دوره» و «تناسب بودجه در دسترس با نیازهای پژوهشی دوره» و «کفایت بودجه رفاهی در حد معقول و مناسب» بود. از نظر اساتید و دانش آموختگان «تناسب امکانات و فضای ورزشی- تفریحی با تعداد دانشجویان» کمترین میانگین را داشت، درحالیکه «پاسخگویی دروس ارائه شده این دوره به انتظارات و نیازهای آموزشی دانشجویان» کمترین میانگین و سطح مطلوبیت را از دیدگاه دانشجویان داشت.

بحث و نتیجه گیری: وضعیت آموزش دوره دکتری بهداشت باروری در حیطه درون داد نیمه مطلوب بود، بنابراین کاوش و کالبدشکافی برخی شاخص های درون داد که منجر به وضعیت نیمه مطلوب این دوره آموزشی شده است، جهت ارتقاء کیفیت و اصلاح دوره دکتری بهداشت باروری پیشنهاد می گردد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی برنامه، الگوی ارزشیابی سیپ، شاخص های درون داد، بهداشت باروری

۸۲ - ۱۲۶۵

طراحی و اجرای ارزشیابی درونی گروه بیهوشی به روش

الکترونیک

حسین خوشرنگ^{*}، حوا پورعلی، ایده دادگران

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

hkhoshrang@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی درونی زمینه ای مساعد برای تغییرات لازم در جهت بهبود کیفیت آموزش پزشکی و استمرار فعالیت مربوطه است. با توجه به پیشرفت علم و فناوری در دنیای امروزی، انجام فعالیت های آموزشی و ارزشیابی به طریق الکترونیک ضروری می باشد. هدف از اجرای این روش ارتقای کیفیت برنامه ارزشیابی درونی گروه بیهوشی بود.

روش کار: این روش به طریق الکترونیک و تحت وب از طریق سامانه مدیریت یادگیری الکترونیکی (LMS) مرکز مطالعات دانشگاه علوم پزشکی گیلان اجرا شد. در ابتدا جهت اساتید و دستیاران گروه بیهوشی نام کاربری و رمز عبور اختصاص داده شد و طی جلسهای به اعضا و دستیاران گروه در ارتباط با نحوه ورود به سامانه و کار با آن آموزش های لازم داده شد. از شرکت کنندگان درخواست شد که در بازه زمانی ۷ روزه به آدرس

بحث و نتیجه گیری: ویژگی‌های شخصی و رفتاری استاد بر تدریس از دیدگاه دانشجویان، علاوه بر توانمندی علمی می‌تواند در افزایش انگیزه دانشجویان و در نهایت ارتقای کیفیت آموزش موثر باشد و ملاک مناسبی جهت ارزشیابی یک استاد خوب است.

کلمات کلیدی: ویژگی‌های فردی، استاد توانمند، دانشجو

۱۶۱۹ - ۸۲

مقایسه توانایی دانشجویان در پاسخ دهی به آزمون تدبیر مشکل بیمار و سوال تشریحی تعدیل یافته با آزمون سوالات چند گزینه ای و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی

محمدرضا محمودی^{۱*}، محمود رضا دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

mahmoodimr@yahoo.com

مقدمه: هدف از این مطالعه، مقایسه توانایی دانشجویان در پاسخ دهی به آزمون تدبیر مشکل بیمار (PMP) و سوال تشریحی تعدیل یافته (MEQ) با آزمون سوالات چند گزینه ای (MCQ) و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی بود.

روش کار: این مطالعه در دو بخش توصیفی-تحلیلی و کیفی روی ۴۴ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی رشته علوم تغذیه که به روش سرشماری وارد مطالعه شدند، انجام شد. اولین و دومین آزمون به ترتیب تدبیر مشکل بیمار و سوالات تشریحی تعدیل یافته توأمان و سوالات چند گزینه ای بود. متغیرهای پیشرفت تحصیلی شامل معدل کل ۵ نیمسال تحصیلی و معدل کل نیمسال پنجم بود. سایر متغیرها شامل نمره کل درس بهداشت و مسمومیت های غذایی و امتیاز کسب شده در دو بخش مجزا و توأم آزمون PMP و MEQ و آزمون MCQ بودند. بخش دوم مطالعه به صورت کیفی و با هدف تعیین گویه های لازم با استفاده از نظرات دانشجویان در زمینه مقایسه دو آزمون PMP و MEQ با MCQ طراحی گردید. داده ها با استفاده از آمارهای توصیفی و تحلیلی با کمک نرم افزار SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: همبستگی بین متغیرهای پیشرفت تحصیلی و نمره درس بهداشت و مسمومیت غذایی معنی دار بود، درحالیکه همبستگی بین این متغیرها و سایر متغیرها معنی دار نبود. اختلاف میانگین امتیازات آزمون MCQ و نمره درس بهداشت و مسمومیت غذایی معنی دار و امتیازات آزمون های PMP-MEQ توأمان و هر یک از بخش های PMP و MEQ در دو گروه دانشجویان بر اساس طبقه بندی متوسط معدل معنی دار نبود. **بحث و نتیجه گیری:** عدم توانایی دانشجویان در پاسخ دهی به آزمون های تدبیر مشکل بیمار (PMP) و سوال تشریحی تعدیل شده (MEQ) در مقایسه با آزمون های با ساختار چند گزینه ای (MCQ)، ضعف دانشجویان را در ارزیابی صلاحیت بالینی حتی با توجه به معدل بالا و اطلاعات علمی آنها نشان داد.

ساخته، پرسشنامه بین اعضاء هیئت علمی گروه آموزش پزشکی توزیع گردید. در نهایت داده‌های جمع آوری شده توسط نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج نشان داد که در چهار حیطه یاد دهنده، یادگیرنده، محتوای آموزشی و ارزیابی اولویت‌ها به ترتیب زیر است: بیشترین میانگین یا اولویت از دیدگاه اعضای هیئت علمی مربوط به محتوای آموزشی با میانگین ۴/۳ درصد و سپس به ترتیب یادگیرنده با میانگین ۳ درصد، ارزیابی با میانگین ۲/۳ درصد و یاددهنده با میانگین ۱/۳ درصد بود.

بحث و نتیجه گیری: پژوهش‌ها نشان می‌دهد که اساسی ترین مخاطره در امر آموزش الکترونیکی، تولید و مدیریت محتوای آموزشی مناسب با در نظر گرفتن خصوصیات اجتماعی، روانشناختی و تربیتی فراگیران و متناسب با علایق، سبک یادگیری و سطح دانش آنان است بنابراین محتوای آموزشی به عنوان مهمترین اولویت در این پژوهش امری بدیهی و اساسی است.

کلمات کلیدی: اولویت های آموزشی، اعضای هیئت علمی، آموزش مجازی

۱۵۹۳ - ۸۲

بررسی ویژگی‌های فردی استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور

مریم سادات حسینی^{۱*}، ملیحه نوری سیستانی

علوم پزشکی نیشابور

m_hosseini801@yahoo.com

مقدمه: از آنجا که ویژگی های فردی از مهم ترین موضوعات تعلیم و تربیت است که در فرآیند تدریس مؤثر واقع می‌شود و در ایجاد شرایط یادگیری و تغییر و تحول دانشجو تأثیر می‌گذارد برآن شدیم تا به بررسی ویژگی‌های فردی استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان بپردازیم.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی-مقطعی است که در نیمه اول سال تحصیلی ۹۳-۹۲ انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه پژوهشگر ساخته بود که شامل اطلاعات دموگرافیک و سوالات مربوط به ویژگی‌های فردی استاد توانمند می‌شد که بین دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور در تمامی رشته‌های موجود توزیع گردید. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و با استفاده از آمارهای توصیفی و تحلیلی صورت گرفت.

یافته ها: قدرت بیان و تفهیم مطالب درسی (۹۵/۸٪)، علاقه مندی مدرس به اجرای تدریس (۹۵/۰٪)، سرعت مطلوب صحبت کردن (۹۲/۲٪)، رعایت عدالت در برخورد با دانشجو (۹۲/۰٪)، آراستگی ظاهر (۹۱/۲٪)، مرتبط بودن رشته تحصیلی استاد با واحد درسی (۹۱/۲٪) مهمترین ویژگی‌های یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان بودند. سن استاد (۵۸/۴٪) و جنسیت استاد (۵۲/۲٪) کمترین درصد را به خود اختصاص داد.

کلمات کلیدی: تدبیر مشکل بیمار، سوال تشریحی تعدیل یافته، سوال چند گزینه ای، پیشرفت تحصیلی، صلاحیت بالینی

کلمات کلیدی: ارزشیابی استاد، آموزه های دینی، ارزیابی، مدل های ارزشیابی

A۲ - ۱۸۱۵

ارزشیابی اساتید بر اساس آموزه های اسلامی

سیامک رجایی^۱، اکرم ثناگو، لیلیا جویباری، مهین نومی، اکرم نوده شریفی
دانشگاه علوم پزشکی گلستان
edc@goums.ac.ir

مقدمه: در نظام تعلیم و تربیت اسلام، معلم و استاد مسوول تمام مقدراتی هستند که برای یک کشور، جامعه و تربیت انسان پیش می آید. معلم اگر خودسازی و تهذیب نفس و تربیت دینی داشته باشد، افراد یک جامعه صالح خواهند بود و در غیر این صورت باعث انحراف نسل ها و عصرها می گردد. آشنایی با ویژگی های اساتید در برخورد با دانشجویان از منظر تعلیم و تعلم اسلامی، با توجه به تاکید مقام معظم رهبری بر اسلامی شدن دانشگاه ها توسط اساتید و مربیان از دلایل این مطالعه و طراحی فرم ارزشیابی اسلامی بوده است.

روش کار: برای انجام این مطالعه ابتدا بررسی متون و شواهد از پایگاه های اطلاعاتی صورت گرفت. به دنبال آن از کتاب آداب تعلیم و تعلم در اسلام نوشته شهید ثانی و رویکرد تلفیقی در طراحی مدل (کمی و کیفی) تحلیل محتوایی صورت گرفت. پس از مصاحبه با اساتید مجرب گروه معارف اسلامی و نهاد رهبری در دانشگاه، ۵۰ نفر از اعضای هیات علمی و ۷۰ نفر از دانشجویان دانشکده های مختلف نظرسنجی شد.

یافته ها: از آنالیز کیفی مصاحبه ها موارد زیر بدست آمده است: عامل به عمل بودن، دلسوز بودن، نظم و انضباط، خدمتگذار بودن، احترام به وقت، امر به معروف و نهی از منکر، آمادگی برای کلاس، رعایت ظاهر، نظم و انضباط، آموزش فضائل اخلاقی. گویه های استخراج شده از آنالیز متنی بررسی متون در حیطه های مدیریت آموزشی، قدرت بیان، توان علمی، مشاوره و شیوه های ارزشیابی به صورت زیر گزارش شده است: استفاده از احادیث، شروع و ختم درس با نام خدا، تشویق به آموختن علم، القاء مطالب علمی، تشویق به اشتغال علمی، رعایت تفاوت هوشی فراگیران، توجه خاص به دانشجویان استعداد درخشان، به کارگیری بهترین روش تدریس، استفاده از مشارکت دانشجویان، نشر علم، توانایی در تفهیم مطالب، تواضع، آموزش ارزش ها، نهی از منکر و توجه به مسئولیت اخلاقی دانشجویان

بحث و نتیجه گیری: اگر چه یکی از اهداف کاربردی این فرآیند، ارائه مدل ارزشیابی استاد مطابق با دانشگاه های اسلامی است، اما به نظر می رسد عملکرد و رفتار استاد هم می بایست بر گرفته شده از گویه های این فرم باشد، همچنین دانشجویان در ارزشیابی به گویه های اسلامی اعتقاد داشته باشند. بهره گیری از مدل های ارزشیابی برگرفته از متون اسلامی، می تواند فرهنگ غنی و سرشار از معنویت ما را محیط دانشگاهی و تحصیلی بیشتر و بهتر به منصف ظهور برساند

A۲ - ۴۳۱

بررسی مقایسه ای میزان تقاضا و نیاز بیماران برای دریافت خدمات دندانپزشکی ترمیمی

احمد جعفری^۱، سعیده دریازاده
دانشگاه علوم پزشکی تهران
ajafari@tums.ac.ir

مقدمه: بررسی تقاضا و نیاز بیماران برای دریافت خدمات دندانپزشکی ترمیمی، در ارائه این خدمات و برآوردن نیازهای درمانی جامعه نقش ویژه ای دارد. این پژوهش با هدف مقایسه میان میزان تقاضا و نیاز بیماران برای دریافت خدمات دندانپزشکی ترمیمی انجام شد.

روش کار: روش انجام این مطالعه مقطعی و گردآوری اطلاعات به وسیله چک لیست بود. تقاضاها و نیازهای خدمات دندانپزشکی ترمیمی بیماران با روش نمونه گیری غیرتصادفی متوالی طی سه ماه استخراج و وارد نرم افزار SPSS-17 شد.

یافته ها: مجموعاً ۱۰۲۷ بیمار بررسی شدند که ۹۴/۵٪ آنها به خدمات دندانپزشکی ترمیمی نیاز داشتند ولی تنها ۲۰٪ آنها تقاضای دریافت این خدمات را داشتند و ۷۴/۵٪ از آنها برای دریافت سایر خدمات دندانپزشکی مراجعه کرده بودند. بیشتر مراجعه کنندگان را زنان تشکیل می دادند (۶۷/۵٪) و ۵۸/۲٪ در گروه سنی ۱۵-۴۹ سال قرار داشتند. بیشترین علت مراجعه بیماران به ترتیب مربوط به اندودنتیکس (۲۴/۸٪)، ترمیمی و پروتز (هر کدام ۱۸/۸٪) و پرپودنتیکس (۱۲/۴٪) بود و کمترین میزان علت مراجعه مربوط به بیماری های دهان (۰/۷٪) بود.

بحث و نتیجه گیری: بیشتر افراد تا زمانی که دچار درد دندان نشوند به دندانپزشک مراجعه نمی کنند که بیانگر عدم آگاهی مراجعین در نقش پیشگیری کننده معاینه و کنترل های دوره ای در افزایش سلامت دهان و دندان است، همچنین بسیاری از بیماران از نیازهای خدمات دندانپزشکی ترمیمی خود آگاهی ندارند، بنابراین برای برآورده سازی این خدمات در بیماران، باید میزان تقاضا برای دریافت خدمات را در آنها افزایش یابد، در نتیجه تعادلی میان تقاضا و نیاز افراد برای دریافت خدمات برقرار و نیازهای درمانی واقعی جامعه برآورده شود.

کلمات کلیدی: تقاضا، نیاز، دندانپزشکی ترمیمی

A۲ - ۶۶۷

بررسی اولویت انگیزشی شرکت کنندگان در برنامه های آموزش مداوم جامعه پزشکی یزد در سال های ۸۸ و ۸۹

مهتاب اردویی^۱، محمود نوری شادکام، علی فیروزی، حسینعلی اسماعیلی، مرجان چراغی، سید حسین نظام الحسینی
دانشگاه علوم پزشکی یزد

dr.ordooei@yahoo.com

اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، دستخوش تغییراتی بوده است. در این مقاله مروری به مسائل آموزش پرستاری ایران در مقطع کارشناسی پرداخته می شود.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه مروری است که با جستجو در منابع منتشر شده و نشده (مانند پایان نامه ها و اسناد دولتی) فارسی و انگلیسی در خصوص چالش های آموزش کارشناسی پرستاری ایران انجام گرفت. کلید واژه های پرستاری، آموزش پرستاری، نظام آموزش عالی، ایران، چالش ها و فرصت ها، شرایط ورود و فارغ التحصیلی به صورت جداگانه و ترکیبی در پایگاه های اطلاعاتی Medline/Pubmed, Google scholar, Science direct/ Ovid, EBSCO, Iran Medex, SID, Magiran, Irandoc، لیست عناوین پایان نامه های موجود در کتابخانه دانشکده های پرستاری و مامایی دانشگاه های علوم پزشکی ایران و تهران و نیز پورتال الکترونیک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بدون اعمال محدودیت زمانی جستجو شد، سپس مقالات مرتبط (در مجموع ۳۰ مقاله و پایان نامه) انتخاب و داده های لازم استخراج شد.

یافته ها: از آنجا که سیستم آموزش پرستاری در ایران بصورت متمرکز می باشد نتایج حاکی از آن است که "نحوه ورود دانشجویان به رشته"، "انگیزش متوسط دانشجویان پرستاری" در ورود به رشته و "حین تحصیل"، "فراغت دانشجویان بر اساس نمره قبولی در طول تحصیل و بدون گذراندن آزمون پایانی" و "ناهماهنگی بین تئوری-عمل" از مسائل پیش روی آموزش پرستاری در ایران است.

بحث و نتیجه گیری: علیرغم وجود نکات مثبت در آموزش پرستاری ایران در سال های اخیر، چالش هایی نیز وجود دارد که میتوان با معرفی حرفه در سطح جامعه و در نتیجه ورود داوطلبان با شناخت بیشتر از حرفه، آموزش مبتنی بر مهارت و توانمندی های حرفه ای (Competency based Education) و فراغت از تحصیل دانشجویان پس از اطمینان از شایستگی های مورد نظر گامی در جهت ارتقای آموزش پرستاری ایران برداشت. **کلمات کلیدی:** آموزش پرستاری ایران، چالش ها و فرصت ها، کارشناسی پرستاری، آموزش مبتنی بر توانمندی و مهارت

۱۳۷۴ - ۸۲

جایگاه مهارت های تحصیلی در برنامه درسی و نیاز دانشجویان به این مهارت ها در مقطع کارشناسی ارشد (گرایش آموزش) در دانشگاه علوم پزشکی تهران

اعظم رحیم زاده کلاله^{۱*}، افسانه دهناد^۲، فخرالسادات میرحسینی^۳
 ۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی^۲ - دانشگاه علوم پزشکی ایران^۳
 دانشگاه علوم پزشکی کاشان
 a_kalaleh@hotmail.com

مقدمه: مهارت های تحصیلی که شامل کلیه ابزار و استراتژی های موثر بر یادگیری است یکی از پیش نیازهای ضروری در امر آموزش تلقی می گردد. درسیستم های آموزشی نظام مند، آموزش مهارت های تحصیلی از سال

مقدمه: امروزه آموزش مداوم یکی از رایج ترین روش های بروزرسانی دانش و مهارت های جامعه پزشکی و پیراپزشکی است. توجه به جنبه های کمی و کیفی برنامه های آموزش مداوم و ارائه هرچه مطلوب تر آن حائز اهمیت فراوان است که در این میان نظرسنجی از مضمولین پیرامون برنامه های اجرا شده می تواند میزان اثربخشی و درجه مطلوبیت این برنامه ها را مورد سنجش و ارزیابی قرار دهد. لذا، هدف از این مطالعه بررسی نظر مضمولین در این خصوص است که چه عاملی بیشتر آنان را به شرکت در برنامه های بازآموزی ترغیب می کند تا برنامه ریزی های آتی در آن زمینه و همسو با آن صورت پذیرد.

روش کار: ۵ برنامه متفاوت که در سال های ۸۸ و ۸۹ به انجام رسیده بودند، به صورت تصادفی انتخاب شدند. سپس پرسشنامه نظرسنجی بین مضمولین در آن برنامه ها توزیع شد. به این صورت که هدف مضمولین از شرکت در برنامه از نقطه نظر «تجدید کردن اطلاعات»، «مبادله اطلاعات و تجربیات با دیگر همکاران»، «چاره جویی در حل مشکلات حرفه ای» و «کسب امتیاز» بررسی گردید.

یافته ها: پس از بررسی نظرسنجی ها مشخص گردید که بالاترین نظرات مضمولین در خصوص انگیزه شرکت در برنامه های آموزش مداوم به ترتیب مربوط به «تجدید کردن اطلاعات» (۷۱/۱ درصد)، «کسب امتیاز» (۵۲ درصد)، «چاره جویی در حل مشکلات حرفه ای» (۴۵/۶ درصد) و «مبادله اطلاعات و تجربیات با دیگر همکاران» (۳۶/۳ درصد) بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج به دست آمده که حاکی از توجه زیاد مضمولین به تجدید دانش، اطلاعات و مهارت های خود است، می توان از اساتید مجرب هیئت علمی دعوت نمود تا بخصوص پیرامون بیماری های شایع بومی منطقه برنامه های بازآموزی طراحی و در آن نکات جدید، کاربردی و مورد نیاز مضمولین مطرح شود. همچنین در مورد دومین اولویت انگیزشی مضمولین یعنی اولویت کسب امتیاز، پیشنهاد می شود با وزارتخانه در خصوص افزایش سطح امتیاز در موضوعات کلیدی بویژه بیماری های شایع اورژانس که در سال های اخیر کمتر مورد توجه قرار گرفته، مکاتبه گردد.

کلمات کلیدی: جامعه پزشکی و پیراپزشکی، آموزش مداوم، انگیزش

۱۱۷۰ - ۸۲

چالش های آموزش مقطع کارشناسی پرستاری در ایران در پذیرش و فراغت از تحصیل

سیده فاطمه حدق دوست اسکونی^{۱*}، صدیقه خنجری^۱، ندا مهرداد^۱، نورالدین محمدی^۱، افسانه رئیسی فر^۲، مهناز سنجر^۲، سربه پور تقی^۲، نیره داودی^۲، فاطمه خوشنوا^۲ فومنی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی ایران^۲ - دانشگاه علوم پزشکی تهران

oskouie.f@iums.ac.ir

مقدمه: آموزش پرستاری در طول سالیان دراز، تحت تاثیر عوامل مختلف

مستلزم تربیت متخصصینی است که با دانش کامپیوتر و فن آوری اطلاعات و نظام سلامت آشنا باشد. از سال ۱۳۸۸ با راه‌اندازی رشته فن آوری اطلاعات سلامت، تربیت این متخصصان آغاز شده است. کارآموزی در عرصه در این رشته ۱۶ واحد و در دو ترم برنامه ریزی شده که بخشی از آن را بیمارستان ها و بخشی را در مراکز فن آوری می گذرانند. با توجه به اهمیت آشنایی دانشجویان با بخش های فن آوری، هدف این مطالعه ارزیابی دوره طراحی سیستم اطلاعات بیمارستانی (HIS) در قالب برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت بود.

روش کار: با نگاهی به اهداف آموزشی تعیین شده در سرفصل و اخذ نظرات اعضاء هیئت علمی گروه، برنامه کارآموزی در ترم های هفتم و هشتم تحصیل برنامه ریزی و دوره طراحی HIS دو روز در هفته در ترم هفتم ارائه گردید. پس از اتمام دوره، ارزیابی دانشجویان بر اساس پروژه طراحی شده صورت پذیرفت، همچنین نظرات دانشجویان بوسیله پرسشنامه ای تدوین شده توسط محققین اخذ شد سپس داده ها با آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: دانشجویان ضمن حضور در بیمارستان ها و کار عملی با سیستم های اطلاعات بیمارستانی با نحوه برنامه نویسی و طراحی سیستم آشنا شدند و برای بیمارستان فرضی خود حداقل سه ماژول را طراحی نمودند. نتایج حاصل از نظر سنجی نشان داد ۹۳/۳ درصد از دانشجویان قرار دادن این دوره در کارآموزی در عرصه را مناسب، ۸۶/۶ درصد عملی نمودن مطالبی که به صورت تئوری آموخته بودند را ممکن و ۷۹/۹ درصد محتوی دوره را مرتبط با فعالیت های آینده شغلی ذکر نمودند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نوپا بودن رشته، نبود فیلهای تعریف شده برای کارآموزی، طراحی فیلهای مرتبط با وظایف آتی دانشجویان ضروری است که این مهم با توجه به آینده شغلی دانشجویان قابل طراحی و ارائه می باشد.

کلمات کلیدی: کارآموزی، فناوری، فناوری اطلاعات سلامت، سیستم اطلاعات بیمارستانی

۱۵۳۷ - ۸۲

کیفیت خدمات آموزشی از دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی گیلان بر اساس مدل سروکووال

معصومه جعفری اصل^{*}، مینو میترا چهزاد، ریحانه فداکار سوقة، عاطفه

قنبری، سیده زهرا شفیع پور

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

jafary@gums.ac.ir

مقدمه: بهبود و ارتقای کیفیت آموزش مستلزم بررسی مستمر وضعیت موجود و شناخت نقاط قوت و ضعف است. به کارگیری نظرات دانشجویان به عنوان مشتریان فرآیند آموزش میتواند به ارتقای کیفیت آموزش کمک کند. مدل سروکووال مدل سنجش کیفیت از دیدگاه گیرندگان خدمات است که با مقایسه انتظار و ادراک از خدمات ارائه شده به تعیین شکاف

های ابتدایی تحصیل آغاز می گردد اما در نظام آموزشی کشورمان بدین مقوله توجه کافی نشده است. این مطالعه با هدف تعیین نیاز دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران در مقطع کارشناسی ارشد با گرایش آموزش طراحی گردیده است.

روش کار: این مطالعه توصیفی ابتدا در بررسی جامع متون، سوابق ارائه درس در دانشگاه علوم پزشکی تهران و دانشگاه های خارج از کشور بررسی گردید و سپس بر اساس متون، پرسشنامه نیازسنجی تدوین و پایایی و روایی آن مورد تأیید قرار گرفت. نحوه جمع آوری اطلاعات، حضوری و تکمیل پرسشنامه ها به صورت رو در رو بوده است. نتایج با استفاده از نرم افزار آماري SPSS 16 تحلیل شد.

یافته ها: بررسی مستندات نشان داد که در برنامه درسی مقاطع کارشناسی ارشد گرایش آموزش (رشته های پرستاری، مامائی، آموزش پزشکی و بهداشت) به تعداد محدودی از مهارت های تحصیلی مانند کاربرد رایانه و آمار، روش تحقیق و مهارت های ارتباطی پرداخته و بخش کثیری از این مهارت ها (مانند: مدیریت زمان، تفکر تحلیلی، مهارت نگارش) نادیده گرفته شده است. نتایج حاصل از پرسشنامه نیازسنجی نشان داد که دانشجویان بیشترین آشنایی را با روش های مطالعه و کمترین آشنایی را با مهارت ارائه مقاله دارند. اگرچه مهارت افزایش تمرکز در مقایسه با سایر مهارت ها وضعیت مطلوب تری دارد اما تنها ۲۷ درصد دانشجویان میزان آشنائی خود را با این مهارت زیاد ذکر کردند. بر اساس یافته های مطالعه حاضر ۲۱/۶ درصد دانشجویان میزان آشنائی خود را با بانک های اطلاعاتی، ۲۳/۶ درصد با کار با کامپیوتر، ۱۶/۳ درصد با شیوه جستجوی الکترونیک، ۱۶/۹ درصد با تفکر انتقادی و ۲۲/۵ درصد با مهارت مدیریت زمان زیاد ذکر نمودند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که میزان آشنایی با مهارت های تحصیلی در دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد با گرایش آموزش دانشگاه علوم پزشکی تهران اندک است و ضروری است تا برنامه ریزان نظام آموزشی به مهارت های تحصیلی و آموزش آن در قالب واحدهای دانشگاهی نگاهی جدی تر داشته باشند.

کلمات کلیدی: مهارت های تحصیلی، برنامه درسی، نیاز سنجی

۱۴۶۹ - ۸۲

ارزیابی دوره طراحی سیستم اطلاعات بیمارستان در قالب برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت

مسعود عرب فرد^{*}، فاطمه رنگرز جدی، مهرداد فرزندی پور، زهره مبارک

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

arabfard-ma@kaums.ac.ir

مقدمه: استفاده از فن آوری های اطلاعاتی منجر به ارتقای کیفیت مراقبت ها از طریق بهبود جمع آوری داده های بالینی، برقراری ارتباطات و ارزیابی مراقبت بیمار در مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت می شود. این امر

arozbehi@yahoo.com

مقدمه: وظیفه اساتید در آموزش دروس علوم پزشکی به سبب نیاز این دروس برای یادگیری دروس بعدی به گونه ای است که بتوانند در دانشجویان تفکر علمی ایجاد نموده، این تفکر با اهداف آموزشی و شخصیت دانشجو سازگار بوده و به تدریج آنان را به تفکر بیشتر وا دارد. این مطالعه با هدف بررسی امکان سنجی پیاده سازی برنامه درسی مارپیچ در آموزش دروس آناتومی رشته پزشکی انجام شد. بیان اهداف و ایجاد زمینه تفکر باید به نحوی قطعیت یافته و به شانس واگذار نگردد.

روش کار: در این مطالعه به شیوه تحقیق عملی، محتوای درس آناتومی اندام به شکل مارپیچ برنامه ریزی گردید به نحوی که مطالب از ساده به پیچیده و از محسوس و غیرانتزاعی تا کاملاً کاربردی تنظیم گردید. کلاس - های تئوری و عملی به شکل ادغام یافته به مدت ۷۶ ساعت در قالب ۳۸ جلسه دو ساعته و در سه مرحله برنامه ریزی گردید. کلیات اندام فوقانی و تحتانی در ۱۶ ساعت، جزئیات در ۴۰ ساعت و کاربرد مطالب در ۲۰ ساعت تدریس گردید.

یافته ها: در این مطالعه پوشش محتوای درس ۹۵/۴، یادگیری مؤثر ۸۹/۳۲، ارتقای مهارت ها ۹۰/۶، شیوه مؤثر ۹۱/۳، نگرش مثبت دانشجویان ۷۸/۳، ارزشیابی مؤثر ۹۲/۷، مشارکت فعال دانشجویان ۸۹/۸ و ارتقای تعامل دانشجویان ۸۳/۷ درصد بود. دانشجویان رغبت بالایی در اجرای این برنامه داشته و توان پاسخ و پرسش خوبی از خود نشان دادند.

بحث و نتیجه گیری: کوریکولوم مارپیچ در مقابل کوریکولوم سنتی قرار دارد دارای ویژگی هایی است که در آن موضوعات در مراحل مختلف تکرار شده و هر بار بر عمق مطالب ارائه شده افزوده می شود. مطالب در طی زمان دشوارتر شده و ارتباط یادگیری جدید با یادگیری قبلی و در حقیقت لزوم یادگیری قبلی برای یادگیری جدید احساس و تبحر دانشجویان در طی زمان افزایش می یابد.

کلمات کلیدی: برنامه ریزی، آموزش، مارپیچ، آناتومی اندام

۸۲ - ۱۷۷۳

طراحی و به کارگیری برنامه آموزشی درسی مارپیچ دروس علوم تشریحی در بستر دانشجو محوری برای دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی

امراالله روزبهی^{۱*}، سحر الماسی ترک

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

arozbehi@yahoo.com

مقدمه: عدم وجود ارتباط مطالب آموزش داده شده در دوره علوم پایه با حرفه پزشکی انتقادی است که بر رویکرد سنتی وارد می باشد. اساتید باید در دانشجویان تفکر علمی ایجاد نموده و آنان را افرادی دارای استدلال بار بیاورند. این تفکر با اهداف آموزشی و شخصیت دانشجو سازگار بوده و به تدریج آنان را به تفکر بیشتر وادارد. تدریس علوم تشریحی در سال های اخیر به دلیل بازنگری در رسالت آموزشی دانشگاه ها، افزایش تعداد

خدمات می پردازد. این مطالعه با هدف تعیین کیفیت خدمات آموزشی از دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی گیلان بر اساس مدل سروکوال انجام شد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی از نوع توصیفی تحلیلی، ۳۳۶ دانشجوی پرستاری و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی رشت به روش سرشماری نمونه گیری شدند. ابزار گرد آوری داده ها، پرسشنامه مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه سنجش کیفیت خدمات آموزشی بر اساس مدل تحلیل شکاف Servqual بود که به سنجش کیفیت آموزش در ۵ بعد تضمین و اعتبار، پاسخگویی، قابلیت اطمینان، همدلی و بعد فیزیکی و ملموس پرداخت. پس از ترجمه و باز ترجمه پرسشنامه، روایی ابزار با استفاده از روش اعتبار محتوا و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (۰/۹۵) و آزمون مجدد با استفاده از آزمون اسپیرمن (۰/۵۷) و $P < ۰/۰۲$ سنجیده شد. جهت گرد آوری داده ها ابتدا به سنجش ادراکات دانشجویان در مورد وضعیت موجود و سپس به سنجش انتظارات دانشجویان در مورد وضعیت مطلوب پرداخته شد و با کسر میانگین نمرات انتظارات از ادراکات، ارزیابی دانشجویان از کیفیت خدمات آموزشی به دست آمد که در صورت مثبت بودن این تفاوت، کیفیت آموزش از دیدگاه دانشجویان مطلوب و در صورت منفی بودن، کیفیت آموزش نامطلوب تلقی شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها، از نرم افزار آماری SPSS و آزمون های توصیفی و استنباطی (آزمون تی، کای دو، پیرسون، آنوا و رگرسیون لجستیک) استفاده شد.

یافته ها: یافته ها نشان داد تفاوت میانگین و انحراف معیار نمرات ادراکات و انتظارات دانشجویان از کیفیت خدمات آموزشی (شکاف) در همه ابعاد منفی، یعنی میزان انتظارات دانشجویان در همه ابعاد بالاتر از وضعیت موجود و ادراکات آنها بود و بیشترین میزان شکاف ادراکات و انتظارات دانشجویان مربوط به بعد پاسخگویی و کمترین میزان شکاف مربوط به بعد تضمین و اعتبار بود. بر اساس مدل رگرسیون لجستیک مشخص گردید متغیرهای محل سکونت ($P < ۰/۰۰۲$)، جنس ($P < ۰/۰۱$) و ترم تحصیلی ($P < ۰/۰۴۸$) می توانند پیشگویی کننده های مناسب شکاف ادراکات و انتظارات دانشجویان از خدمات آموزشی باشند.

بحث و نتیجه گیری: انتظارات دانشجویان در مورد کیفیت آموزش فراتر از ادراکات آنها است و کیفیت آموزش از دیدگاه دانشجویان بر اساس مدل سروکوال نامناسب می باشد. در راستای بهبود کیفیت آموزش کلیه ابعاد به ویژه پاسخگویی به دانشجویان باید در اولویت برنامه ریزی ها قرار گیرد.

کلمات کلیدی: مدل سروکوال، کیفیت خدمات آموزشی، دانشجویان

۸۲ - ۱۷۶۸

پیاده سازی برنامه درسی مارپیچ در آموزش دروس آناتومی اندام رشته پزشکی

امراالله روزبهی^{۱*}، سحر الماسی ترک^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج^۲ - دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

تحت پوشش و مشکلات بهداشتی که در حال حاضر ما در کشور با آن مواجه هستیم شناسایی شود. بنابراین، دوره کار آموزی در بخش بهداشت به منظور شناخت نظام شبکه‌های بهداشت و درمان در کشور و نحوه ارائه خدمات بهداشتی درمانی در واحدهای شبکه‌های بهداشتی و نیز شناخت وظایف حرفه‌ای آینده در تأمین، حفظ و ارتقاء سلامتی فرد در جامعه طراحی شده است.

روش کار: با توجه به اینکه در هر برنامه‌ریزی بایستی نیازسنجی انجام گیرد، لذا در این فرایند ما با نیازسنجی از اعضای هیئت علمی، پرسنل شاغل در سیستم و کارشناسان بهداشتی اولویت‌های بهداشتی را مشخص کردیم و بر اساس نیازهای احساس شده، ضرورت طراحی و تدوین برنامه آموزشی مبتنی بر نیاز مشخص شد. هنگام بازدید و فعالیت در هر کدام از این برنامه‌های آموزشی طی یک برنامه زمان بندی شده طی ۱۶ روز برای هر دوره که ۵ نفر بودند اجرا شد و در ابتدای هر دوره جلسه آموزشی برای دانشجویان گذاشته شد. در طی اجرای برنامه جلسات مشورتی با دانشجویان هر دوره در خصوص مشکلات موجود در برنامه، مشکلات بهداشتی موجود در بازدیدها و مشکلات موجود در واحدهای بهداشتی گذاشته می‌شد و با بارش افکار و بحث گروهی پیشنهادات و نظراتی جهت رفع مشکلات داده می‌شد. دانشجویان بایستی مشکلات موجود در واحدها و سیستم را که مربوط به سلامت بود شناسایی می‌کردند و این مشکلات را اولویت بندی می‌کردند و گزارش می‌دادند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که در انجام نیازسنجی در ابتدای هر سال تحصیلی، محتوا و برنامه آموزشی و نیازهای واقعی مشخص خواهد شد و دانشجویان با روش بحث گروهی و بارش افکار برای حل مسائل و مشکلات آشنا خواهند شد و اعتماد به نفس در آنها افزایش خواهد یافت.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج مطلوب این روش آموزشی و با عنایت به این که پیشگیری بهتر از درمان است، ضرورت اجرای این برنامه های آموزشی در سطح گروه‌های دیگر و سایر دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌شود، زیرا بدون نیازسنجی سرعت آموزش و رسیدن به اهداف تعیین شده در هر سازمان بسیار کند یا میسر نخواهد شد و با برنامه ریزی و نیازسنجی منسجم می‌توان نیروهایی را تربیت کرد که باعث افزایش بهره‌وری و کارایی در سازمان و کاهش زمان و کاهش هزینه‌های اضافی برای سازمان شوند.

کلمات کلیدی: نیازسنجی، دانشجو، کارآموزی

۹۳۴ - ۸۲

بررسی دیدگاه اعضای هیات علمی گروه بالینی دانشگاه

علوم پزشکی شیراز نسبت به طرح تمام وقتی

جغرافیایی

جواد کجوری^{*}، محمدرضا دهقانی، میترا امینی، سارا ریواز، محمد مراد

جعفری، ریتا رضائی، مژده مسیبی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دانشجویان و برنامه ریزی درسی پزشکی چالش برانگیز شده است. هدف از تحقیق عملی پیاده سازی برنامه آموزشی درسی مارپیچ دروس علوم تشریحی در بستر دانشجو محوری می باشد.

روش کار: محتوای دروس آناتومی اندام و تنه پزشکی، علوم تشریحی یک و دو دندانپزشکی به شکل مارپیچ در سه مرحله یادگیری تدریجی برون برنامه ریزی گردید به نحوی که مطالب از ساده به پیچیده و از محسوس و عینی تا انتزاعی و کاملاً کاربردی تنظیم گردید. کلاس‌های تئوری و عملی به شکل ادغام یافته به شکل سه مرحله برنامه ریزی گردید: فاز حرکتی، فاز شمایی و فاز نمادی سپس از اثر بخشی فرایند مذکور به شکل کمی و کیفی ارزیابی به عمل آمد. ارزیابی کمی از طریق پرسشنامه لیکرت اجرا شد و ارزیابی کیفی از طریق مصاحبه نیمه ساختارمند با دانشجویان و تحلیل محتوا گردید. از اساتید، کارشناسان و دانشجویان نیز به شکل گروه متمرکز داده هایی جمع آوری و تحلیل شد.

یافته‌ها: تحلیل های نتایج ارزیابی دوره و بررسی های کیفی حاکی از افزایش احساس وظیفه دانشجویان و ایجاد انگیزه یادگیری و آمادگی بیشتر برای یادگیری حکایت داشت. در این مطالعه میانگین پوشش محتوای درس ۹۲/۴، یادگیری مؤثر ۹۰/۳۲، ارتقای مهارت‌ها ۹۰/۶، شیوه مؤثر ۹۱/۳، نگرش مثبت دانشجویان ۷۹/۳، ارزشیابی مؤثر ۸۳/۷، مشارکت فعال دانشجویان ۸۹/۸ و ارتقای تعامل دانشجویان ۸۳/۷ درصد بود. دانشجویان رغبت بالایی در اجرای این برنامه داشته و توان پاسخ و پرسش خوبی از خود نشان دادند. بررسی اثر بخشی فرایند در جلسات متوالی انجام و در فازهای متوالی فرایند تحلیل و تقویت گردید.

بحث و نتیجه گیری: کوریکولوم مارپیچ دارای ویژگی هایی است که در آن موضوعات در مراحل مختلف تکرار شده و هر بار بر عمق مطالب ارائه شده افزوده می شود. مطالب در طی زمان دشوارتر شده و ارتباط یادگیری جدید با یادگیری قبلی و در حقیقت لزوم یادگیری قبلی برای یادگیری جدید احساس و تبصر دانشجویان در طی زمان افزایش می یابد.

کلمات کلیدی: کوریکولوم مارپیچ، دانشجو محوری، آناتومی، بافت شناسی، علوم تشریحی

۸۸۲ - ۸۲

طراحی و اجرای طرح درس بر اساس نیازسنجی انجام

شده جهت توانمند کردن دانشجویان پرستاری در کار

آموزی بهداشت جامعه

هادی علیزاده سیوکی

دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

alizadeh1@thums.ac.ir

مقدمه: میدان و عرصه اصلی خدمات سلامت، جامعه می باشد که با توجه به اهمیت آن، به عنوان بهترین محیط آموزشی برای کارکنان نظام سلامت محسوب می شود. تا بر اساس برنامه ریزی منسجم، نیازهای آموزشی و بهداشتی گروه هدف و مسائل و مشکلات و اولویت‌های بهداشتی جامعه

moj.mos1351@gmail.com

صابر، سارا ریواز

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

moj.mos1351@gmail.com

مقدمه: تحقیقات متعددی نشان داده است که دانشجویان و دانش آموختگان پزشکی بر این باورند که نمی‌توانند جایگاه دروس نظری را در رشته خود بیابند و یا بین بخش‌های مختلف دروس نظری و عرصه بالینی پیوند مناسبی برقرار نمایند. این مطالعه با هدف بررسی وضعیت ادغام دروس علوم پایه و بالینی در دانشکده پزشکی شیراز انجام شد.

روش کار: این مطالعه، مطالعه‌ای کیفی بود که در تاریخ آذر ماه ۱۳۹۲ انجام گرفت. نمونه مورد مطالعه ۶۰ نفر از دانشجویان مقطع علوم پایه بودند. روش کار بارش افکار بود که نظرات مثبت و منفی آنان گردآوری شد و با تحلیل محتوا مورد ارزیابی قرار گرفت و در قالب نقاط مثبت، نقاط منفی و پیشنهادات دسته‌بندی گردید.

یافته‌ها: از نظر بیشتر دانشجویان، طرح ادغام انگیزه دانشجویان را بیشتر نموده است. در واقع کنار هم گفتن مطالب بالینی و پایه، باعث تسهیل یادگیری شده، اما نبود چارچوب مشخص و هماهنگی ضعیف و کاربرد ترم-هایی که دانشجوی پایه هنوز به آنها آشنا نیست، به عنوان نقاط ضعف برنامه برشمرده شد.

بحث و نتیجه گیری: آنچه که از دیدگاه دانشجویان در بخش کیفی بر می آید آن است که طرح ادغام توانسته است در ایجاد انگیزه، علاقمندی و کاربردی نمودن و تسهیل یادگیری دروس تئوری تا حد زیادی موثر باشد. بیشتر موارد یاد شده در دیدگاه‌های دانشجویان مربوط به فرایندهای یاددهی یادگیری است که از جمله آن می‌توان به کاربردی بودن دروس، افزایش امکان یادگیری به خاطر همزمانی دروس تئوری و بالینی، تاثیر تقارن و نزدیکی تصویر و متن در یادگیری بهتر دروس اشاره نمود. چنانچه مشارکت گروه‌های بالینی به صورت عملی و نه اسلاید باشد، فرایند یادگیری موثرتر خواهد بود. در مجموع به نظر می‌رسد برنامه فعلی نقش موثری بر تسهیل آموزش، کاربردی بودن، ایجاد علاقه در دانشجویان و یادگیری کارآمد آنها داشته است.

کلمات کلیدی: ادغام، ارزیابی، تحلیل محتوا

۸۲ - ۹۶۳

بررسی یادگیری مبتنی بر تکلیف جهت تسهیل یادگیری آموزش علوم پایه در دانشگاه علوم پزشکی شیراز

شیراز

زهرا اسماعیل زاده*، جواد کجوری، میترا امینی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

zohrehsamin@yahoo.com

مقدمه: در مدل یادگیری مبتنی بر تکلیف، تکالیف مرکز فعالیت‌های یادگیری هستند. این نوع تکلیف وظیفه دانشجویان را برای یادگیری آینده تحریک می‌کند. انجام این نوع تکلیف باعث یادگیری نمی‌شود، بلکه

مقدمه: امروز علاقه فزاینده اعضای هیأت علمی بالینی به کار خصوصی، تا حدودی بحث تمام وقتی جغرافیایی را زیر سؤال برده است. این طرح به منظور بررسی دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی شیراز نسبت به طرح تمام وقتی جغرافیایی انجام شده است.

روش کار: این مطالعه ترکیبی از دو روش کیفی (مصاحبه نیمه ساختارمند) و کمی (پرسشنامه) بود. پرسشنامه کمی با بررسی متون مرتبط تهیه شد و روایی آن توسط اساتید مرکز مطالعات و گروه شرکت کننده در فلوشیپ هجدهم مورد تأیید قرار گرفت و پایایی آن بعد از یک مطالعه اولیه $r=0/81$ مشخص شد. سپس دیدگاه‌های گروهی از اساتید در سه گروه علوم پایه، بالینی جراحی و بالینی غیر جراحی راجع به این موضوع مهم مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از مجموع ۷۹ نفر از اساتید ۲۸/۸٪ از وضعیت تمام وقتی خود راضی و ۷۱/۲٪ درصد از آنان ناراضی بودند و خواهان تغییر وضع موجود بودند.

نتایج این پژوهش نشان داد که ۸۱/۷٪ درصد از اساتید فوق الذکر مایل بودند قسمتی از فعالیت‌های خود را در بخش غیر دولتی یا به عبارتی تمام وقت غیر جغرافیایی انجام دهند.

بر این اساس نتایج این پژوهش ۵۲/۹٪ درصد از اساتید معتقد بودند که حضور غیر تمام وقت آنها در محیط دانشگاه تأثیر مثبتی بر روی تعهد علمی آنان در حیطه آموزشی دارد و حتی وضعیت آموزشی آنان را بهتر می‌کند. از نظر ۳۰٪ درصد از اساتید این مسأله هیچ گونه تأثیری بر تعهد علمی آنان ندارد و تنها ۱۷/۲٪ درصد از اساتید معتقد بودند این موضوع تأثیری منفی بر روی تعهد علمی آنان دارد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این تحقیق نشان داد که بیشتر اساتید تمایل به انجام کار به صورت تمام وقت غیر جغرافیایی دارند و معتقدند که با اتخاذ تقسیماتی می‌توان همزمان با انجام کار تمام وقت غیر جغرافیایی مواظب حفظ ارتقاء کیفیت آموزش نیز بود. جمع‌بندی نتایج این تحقیق و مروری بر متون نشان می‌دهد که شرایط کار برای اعضای هیأت علمی تمام وقت غیر جغرافیایی باید به گونه‌ای باشد که آنها توانمند باقی بمانند. یعنی توانایی علمی خود را از نظر کیفی حفظ کند و نیز متعهد باشند و آموزش‌های لازم را در زمان کافی و با کیفیت خوب ارائه نمایند.

کلمات کلیدی: تمام وقتی جغرافیایی، مصاحبه نیمه‌ساختارمند، هیأت علمی بالینی

۸۲ - ۹۳۷

ارزشیابی سیستم آموزش پزشکی مبتنی بر ادغام در رشته پزشکی عمومی از دیدگاه دانشجویان دانشکده

پزشکی شیراز

جواد کجوری*، محمدرضا دهقانی، میترا امینی، مژده مسیبی، آیدا

دوستکام، محبوبه

انسان هایی را یا از مرگ نجات داده و یا الام سکل های آن را تخفیف دهد. یکی از اقدامات مهم و موثر در این راستا آموزش است. به این دلیل بر آن شدیم تا دوره ای را جهت آموزش سیستماتیک، منظم و دوره ای در گروه پوست این دانشگاه طراحی و اجرا نماییم.

روش کار: روش بررسی: طراحی برنامه بر اساس گام های دهگانه هاردن ابتدا با نیاز سنجی شروع شد. نیاز سنجی با مصاحبه و ارائه سئوالاتی چهارجوابی در باره علائم و نحوه برخورد با سلاح های غیرمتعارف به همه دستیاران و ارزیابی آنها صورت گرفت. سپس گام های بعدی از جمله تعیین اهداف آموزشی، سازمان دهی، تعیین استراتژی تدریس و ایجاد ارتباط صورت گرفت. موضوعات شامل آشنایی و نحوه برخورد با گاز های خردل، سارین، تابونف اعصاب و بیو تروریسم بود. موضوع گاز خردل به شکل PBL (یادگیری بر مبنای حل مسئله - problem based learning) انجام شد در چهار جلسه و دو بار در هفته، سایر موضوعات بصورت سخنرانی ارائه شدند. یک روز پس از پایان جلسات برای بازدید از بیمارستان صحرايي مصدومین شیمیایی در نظر گرفته شد. در پایان بر اساس پورتفولیو و امتحانات شفایی ارزیابی انجام و گواهی پایان دوره ارائه شد.

یافته ها: یافته ها: شانزده دستیار سال اول تا سوم در این دوره شرکت کردند. در آزمون های پره تست که به شکل سئوالات چهارجوابی انجام شد، در کل به ۱۵٪ سئوالات پاسخ درست داده شدند. این عدد برای پست تست که بلافاصله پس از اتمام جلسات انجام شد ۹۸٪ بود. در ارزشیابی نهایی دوره صد در صد دستیاران از اجرای آن رضایت داشته و پیشنهاد هایی جهت بهبود دوره ارائه کردند.

بحث و نتیجه گیری: نتیجه گیری: اجرای دوره های آشنایی با جنگ افزارهای غیر متعارف برای دستیاران پوست ضروری است و مطالعه ما نیاز و رضایت دستیاران را نشان داد

کلمات کلیدی: جنگ افزارهای شیمیایی، برنامه ریزی درسی، دستیاران

زمینه‌ای برای یادگیری بعدی ایجاد می‌کند و در نتیجه یادگیری عمیق ایجاد می‌شود.

این مطالعه با هدف استفاده از روش یادگیری مبتنی بر تکلیف و تاثیر آن جهت تسهیل یادگیری آموزش علوم پایه در دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام شد.

روش کار: در ابتدا با انتخاب اساتید بالینی و معرفی آنان به گروه های علوم پایه اجرای این برنامه آغاز شد، سپس جلسات مشترک با ریاست دانشگاه برای تعریف نقش ها به مدت یک ماه برگزار شد در ادامه مشخص شد که هر ارگان ۴ جلسه مشترک (پایه و بالینی) در دانشکده برگزار نماید و گروه ها مباحث خود را در هر درس حذف و اصلاح نمودند. نهایتاً ۴-۲ ساعت بصورت جلسات Task based Learning توسط اساتید بالینی اجرا شد و دانشجو تکلیف آینده شغلی خود را در بیمارستان با دیدن Case و با در کلاس ها به صورت نمایش یک فیلم درک کرد. در این راستا یادگیری مبتنی بر تکلیف جهت تسهیل یادگیری در مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی شیراز اجرا شد.

یافته ها: یافته‌ها نشان از افزایش میزان رضایت دانشجویان در مراحل یادگیری علوم پایه و افزایش اعتماد به نفس و انگیزه دانشجویان در یادگیری بهتر داشت.

بحث و نتیجه گیری: می‌توان نتیجه گرفت که فاصله تئوری تا عمل مسأله ای است که در آموزش پزشکی همواره وجود داشته و خواهد داشت و امکان برطرف کردن آن به طور کامل وجود ندارد، ولی می‌توان با استفاده از راهکارهای متعددی این فاصله را کمتر نمود. چون یکی از روش های کاهش این فاصله با اصول یادگیری و آموزش در رابطه است، لذا استفاده از روش Task Based Learning، با کاهش این فاصله همراه است که اجرای آن در آموزش رشته های بالینی خصوصاً پزشکی توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: یادگیری مبتنی بر تکلیف، یادگیری پایدار، Task Based Learning

۳۵۷ - ۸۲

برنامه ریزی و اجرای دوره کوتاه مدت آشنایی با جنگ افزارهای شیمیایی و بیوتروریسم برای

زهرابگم موسوی*، محمد امیدیان

اهواز*، اهواز

moosavi.za@gmail.com

مقدمه:

سابقه و اهداف: استفاده از جنگ افزارهای شیمیایی و بیوتروریسم خطری است که هر آینه ممکن است انسان ها را تهدید کند و آمادگی جهت مقابله ؛ رسیدگی و درمان از وظایف ارگان و سیستم های مربوط اما متنوعی است. پزشکان و در این میان متخصصین پوست نقش ویژه ای را ایفا می کنند چرا که اکثر جنگ افزار های غیر متعارف یا از طریق ارگان پوست جذب شده و یا علائم پوستی دارند. لذا تشخیص و رسیدگی بهنگام میتواند

۶۴۱ - ۸۲ موانع آموزش به بیمار از دیدگاه پرستاران و سرپرستاران بیمارستان شهید صدوقی یزد

طاهره رستمی*، طیبه اکبرزاده، فرشته قویدل، عفت عسکری، رویا برزگر، طوبی پورمحمدی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

a_fars_1343@yahoo.com

مقدمه: بیماری و بستری شدن در بیمارستان باعث افزایش نیاز به کمک و آموزش می‌گردد و در این زمان است که مفهوم آموزش به بیمار شکل می‌گیرد و این از نقش‌های کلیدی پرستار است. به دلیل اینکه پرستاران دسترسی و ارتباط بیشتری به بیمار و خانواده وی دارند و زمان بیشتری صرف مراقبت از بیمار می‌نمایند فرصت بیشتری برای آموزش به بیمار دارند

این مطالعه با هدف بررسی موانع آموزش به بیمار از دیدگاه پرستاران و سرپرستاران بیمارستان شهید صدوقی یزد انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد که در بیمارستان شهید صدوقی یزد انجام شد. در این مطالعه ۱۰۰ پرستار پرسشنامه مربوط به موضوع تحقیق را تکمیل کردند. سپس داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS تحلیل شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها ۴۲٪ عدم آگاهی پرستار از روش و فنون آموزش ۵۸٪ عدم وجود محیط و وسایل آموزشی مناسب در بیمارستان، ۴۴٪ کمبود بودجه برای هزینه کردن در مساله آموزش، ۷۵٪ کمبود وقت پرستار به خاطر تراکم وظایف پرستاری و ۴۶٪ عدم کسب امتیاز برای پرستار به جهت آموزش به بیمار را از مهمترین موانع آموزش به بیمار می‌دانستند.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس نتایج حاصل از مطالعه، عواملی نظیر کمبود وقت پرستار، عدم بودجه کافی، عدم محیط آموزشی مناسب و عدم ایجاد انگیزه و حمایت پرستاران از موانع اصلی آموزش به بیمار هستند که می‌توان با برنامه‌ریزی صحیح در راستای رفع این موانع، آموزش به بیماران توسط پرستاران را تسهیل نمود.

کلمات کلیدی: کلمات کلیدی: آموزش، پرستار، بیمار

۱۰۴۲ - ۸۲

دیدگاه اساتید بالینی بخش های ماژور نسبت به وضعیت آموزش بالینی در مقایسه با وضعیت مطلوب در دانشگاه

علوم پزشکی زنجان

دکتر عباسعلی نوریان^{*}، دکتر شروین بدو، فریبا آربونی، دکتر سعیده مظلوم

زاده

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

nourian@zums.ac.ir

مقدمه: هدف از آموزش بالینی پزشکی تربیت دانشجویان پزشکی حرفه ای است به طوریکه دانشجویان بتوانند بعد از گذراندن دوره های تئوری و عملی آن را با مهارت کافی در بیمارستان پیاده نمایند، در این مقوله اساتید با آموزش و نظارت مستقیم در شکل دهی مهارت‌ها و توانمندی‌های حرفه‌ای فراگیران نقش اساسی دارند. هدف از این مطالعه تعیین دیدگاه اساتید بالینی بخش های ماژور نسبت به وضعیت آموزش بالینی در مقایسه با وضعیت مطلوب می باشد.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی و مقطعی کلیه اساتید هیأت علمی که به طور ثابت در سال تحصیلی ۹۱-۹۰ در گروه‌های ماژور فعالیت آموزشی داشتند مورد ارزیابی قرار گرفتند، که حدود ۳۶ نفر از اساتید را در بر می‌گیرد. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه ای خود ساخته بود که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود. این پرسشنامه حاوی ده حیطه در رابطه با فعالیت آموزشی فراگیران طراحی شده بود که شامل گزارش صبحگاهی، راند، آموزش سرپایی، آموزش مهارت‌های بالینی، کنفرانس

بخش، مجله خوانی، cpc، کنفرانس mortality & morbidity، ارزشیابی فراگیران و پرونده نویسی بود. هر کدام از حیطه ها امتیاز جداگانه ای داشتند. بعد از جمع آوری اطلاعات به دست آمده و ورود اطلاعات، داده ها مورد تجزیه و تحلیل توصیفی قرار گرفتند.

یافته ها: یافته ها نشان می دهد طبق نظرات اساتید در بخش های زنان ۶۸٪ و جراحی ۸۱٪ گزارش صبحگاهی نسبت به سایر حیطه ها وضعیت آموزش مناسب تری دارد و در بخش‌های اطفال کنفرانس بخش با ۷۵٪ و راند با ۷۴٪ و بخش داخلی مجله خوانی با ۸۶٪ بیشترین امتیاز را از نظر اساتید به دست آورده اند که حاکی از شرایط بهتر آموزشی در این حیطه هاست. بین میانگین و انحراف معیار به دست آمده از اساتید داخلی و اطفال و اساتید زنان و جراحی تفاوت معنی داری مشاهده نگردید. در ارزیابی کلی از گروه‌های ماژور مشاهده گردید که بخش داخلی با ۶۶٪ و جراحی ۶۳٪ از وضعیت آموزشی بهتری نسبت به بخش اطفال (۵۹٪) و بخش زنان (۵۸٪) برخوردارند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه ۶۰٪ آموزش در بخش های ماژور انجام می‌گیرد و اساتید می‌توانند نقش اساسی در روند آموزش فراگیران داشته باشند، ارائه کارگاه‌های آموزش روش تدریس و افزایش انگیزه اساتید جهت تدریس بهتر، انجام دوره های بازآموزی، بررسی موانع آموزش جهت ایجاد شرایط بهتر و ایجاد امکانات فیزیکی بهتر می تواند برنامه‌ریزان را برای یک آموزش مطلوب یاری نماید.

کلمات کلیدی: اساتید، گروه‌های ماژور، آموزش بالینی، وضعیت مطلوب

۱۰۶۱ - ۸۲

موانع آموزش بالینی در بیمارستان‌های آموزشی از

دیدگاه اعضای هیأت علمی: تحلیل محتوای کیفی

دکتر فاطمه جاویدان^{*}، دکتر محمدصادق دهقان، دکتر سلیمان احمدی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

drfjavidan@gmail.com

مقدمه: با وجود اینکه آموزش بالینی، فرصت مطلوبی برای مشاهده و تمرین معاینه فیزیکی، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های بین فردی و الگو بودن استاد در یک رویکرد جامع به مراقبت بیمار فراهم می‌نماید ولی تدریس بر بالین بیمار و کارآموزی بالینی پزشکی در ردیف با ارزش‌ترین روش‌های تدریس رتبه‌بندی نشده است. وجود یک سیستم تقویت منفی در آموزش بالینی، بازخورد نامناسب، شروع دیر یا لغو شدن راند آموزشی، ممکن است دانشجویان را از آموزش بالینی دلسرد نموده و ارزش آن را از بین ببرد. نهایتاً امروزه بیمارستان‌های آموزشی ممکن است بیماران مناسب کمتری برای آموزش بر بالین داشته باشند. بنابراین موانع مختلفی وجود دارند که می‌توانند بر روند و کیفیت آموزش بالینی تأثیرگذار باشند. هدف این مطالعه بررسی موانع آموزش بالینی در بیمارستان‌های آموزشی از دیدگاه اعضای هیأت علمی بالینی می‌باشد.

موجود در طی مباحثه با اساتید مورد کنکاش واقع شد و در نهایت راهکارهای لازم ارائه شد.

یافته ها:

۱- با توجه به مشغله های کاری و فرایندهای پیچیده بیمارستانی روسای بیمارستان ها مجبورند بیشترین وقت خود را به درمان و حل مشکلات این حوزه اختصاص دهند و بالطبع پاسخگوی معاونت درمان باشند.

۲- به دلیل توجه کمتر به مباحث آموزشی گروه های آموزشی فقط از رئیس بیمارستان امکانات می خواهند و برای ارائه عملکرد آموزشی گروه رئیس بیمارستان را نمی شناسند.

۳- اهمیت آموزش ایجاب می کند تمام مسئولین اعم از رئیس دانشکده، رئیس بیمارستان و معاون آموزشی بیمارستان با هماهنگی موضوع آموزش را کنترل و اقدامات اصلاحی را به عمل آورند.

۴- دانشکده پزشکی در این بین نقش اصلی را به عهده دارد و هماهنگی بین درمان، آموزش و پژوهش را انجام می دهد.

۵- معمولاً روسای بیمارستان ها از اعضای هیئت علمی دانشکده پزشکی می باشند و انتصاب آنها باید از طریق همین مجموعه صورت پذیرد.

۶- در سیستم فعلی آموزش تقریباً همه چیز در اختیار گروه های آموزشی است و به علل متعدد نظارت های لازم در امر آموزش اتفاق نمی افتد و از پاسخگویی در قبال آموزش خبری نیست.

۷- روسای بیمارستان های آموزشی در جریان سیاست ها و مصوبات آموزشی در دانشکده پزشکی قرار ندارند و نمی دانند در گروه های آموزشی مختلف چه می گذرد.

۸- اگر در یک یا چندین دوره از گروه های کارآموزی یا کارورزی مبحث مهمی به دانشجوی آموزش داده نشود چه کسی متوجه میشود و چه پیامدی دارد.

بحث و نتیجه گیری: رئیس بیمارستان آموزشی از اعضای هیئت علمی بوده که بایستی توسط رئیس دانشکده پزشکی انتخاب شده و در جریان فرایندها و سیاست های آموزشی دانشکده پزشکی قرار گیرد و در جلسات شورای آموزشی دانشکده شرکت داشته باشد.

کلمات کلیدی: دانشکده پزشکی، مدیریت بیمارستان، آموزش

۸۲ - ۱۷۵۶

بررسی تاثیر آموزش همتامحور در میزان یادگیری پرستاران بخش مراقبت های ویژه بیمارستان شهید

صدوقی یزد

عاطفه رضانی کاکرودی^{*}، محمدحسین دلاوری، مریم باغیانی، عدرا وائقی، حمیده کارگر

دانشگاه علوم پزشکی یزد

nimadelavari1379@gmail.com

مقدمه: برنامه های بازآموزی پرستاران بیمارستان شهید صدوقی یزد معمولاً به صورت حضوری و غیر حضوری برگزار می شوند که برنامه های

روش کار: روش تحقیق، کیفی و ابزار جمع آوری داده ها، مصاحبه نیمه ساختارمند با نمونه گیری هدفمند و شامل اعضای هیأت علمی بالینی بود که مسئولیت راهنمایی آموزشی دانشجویان پزشکی در بخش های بالینی را به عهده داشتند. زمان و محل انجام مطالعه تابستان ۱۳۹۲ در یکی از مراکز آموزشی درمانی تحت پوشش دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران می باشد. مصاحبه ها تا زمان اشباع داده ها ادامه یافت. داده ها به روش محتوای کیفی تحلیل و سپس کدگذاری و دسته بندی انجام شد. برای افزایش قابلیت اعتماد، مرور و بازبینی مکرر داده ها و اصلاح کدگذاری انجام شد.

یافته ها: در دانشگاه بزرگ، تعداد زیاد دستیار تخصصی و فوق تخصصی در بخش باعث می شود مسئولیت های کمی به کارورزان داده شود. برگزاری کلاس درس تئوری دانشجویان در بخش بالینی، عدم اختصاص پاداش جبران فعالیت ها یا امتیاز خاص به اعضای هیأت علمی که مستقیماً مسئولیت راهنمایی آموزشی دانشجویان در بخش را دارند، کمبود امکانات سمعی بصری مورد نیاز آموزش بالینی و کیفیت پایین آنها، عدم وجود برنامه مدون برای آموزش اصول اخلاق حرفه ای، مواجهه بالینی ناکافی کارآموزان و کارورزان پزشکی، کاهش بیماران آموزشی و عدم امکان بستری بیماران آموزشی به تعداد کافی به دلیل خودگردانی بیمارستان، مهمترین موانع آموزش بالینی از دیدگاه اساتید بالینی بود.

بحث و نتیجه گیری: بالین بیمار تنها جایی است که در آن گرفتن شرح حال، انجام معاینه فیزیکی، همدلی و نگرش مراقبتی می تواند با مثال واقعی یاد داده و یاد گرفته شود. بنابراین توجه به موانع و اتخاذ راهکارهای مناسب برای رفع موانع آموزش بالینی منجر به افزایش کیفیت آموزش بالینی به عنوان تنها منبع غنی آموزش بالینی در محیط واقعی خواهد شد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، بیمارستان های آموزشی، موانع آموزش

۸۲ - ۱۱۷۹

نقش مدیریت موثر بیمارستان در حوزه آموزش دانشکده پزشکی

حسن جلیلیان حامد^{*}، امیر واحدی، سهیلا مجتبیانی، ژاله روحانی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

hasan_jalilianhamed@yahoo.com

مقدمه: بیمارستان های آموزشی نقش بسیار موثری در تربیت پزشکان کشور دارند تا جایی که عرصه های آموزشی متعدد زمینه تمرین و تجربه بالینی را بر اساس مطالعات نظری برای دانشجویان فراهم می سازد. تلفیق آموزش، پژوهش و درمان گرچه در ساختار دانشگاه های علوم پزشکی نهادینه شده است ولی با توجه به بار سنگین درمان که متولی اصلی آن می باشد سایر حوزه ها را تحت تاثیر قرار داده و باعث کم رنگ شدن حوزه های آموزشی و پژوهشی می شود.

روش کار: در این مطالعه آئین نامه های موجود و مقررات نظام اداری و مدیریتی در بیمارستان ها و دانشگاه ها مورد بررسی قرار گرفت و چالش های

movahed446@yahoo.com

مقدمه: خستگی عبارتست از ناتوانی در حفظ و تداوم نیروی مورد نیاز یا مورد انتظار که به عنوان کاهش موقتی در ظرفیت کاری نیز تعریف می شود و می تواند با اختلال در عملکرد جسمی و شناختی همراه باشد. خستگی در دانشجویان بر انجام کار، زندگی خانوادگی و روابط اجتماعی آنها اثرات منفی گذاشته و می تواند با علایم افسردگی توأم باشد. از سوی دیگر شیوع افسردگی در بین دانشجویان حائز اهمیت است زیرا منجر به کاهش عملکرد اجتماعی، شغلی و تحصیلی آنها شده و مانع رسیدن دانشجویان به جایگاه رفیع علمی و اجتماعی می گردد. با توجه به شیوع افسردگی در بین دانشجویان و ذکر این نکته که یکی از علائم افسردگی خستگی می باشد، لذا این مطالعه با هدف بررسی ارتباط خستگی و افسردگی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد صورت پذیرفت.

روش کار: این پژوهش از نوع توصیفی- تحلیلی بوده که به روش مقطعی انجام شده است. در این تحقیق جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه مربوط به اطلاعات دموگرافیک، معیار خستگی آیووا و افسردگی بک استفاده شد. پژوهشگران اطلاعات لازم را به صورت تصادفی و به روش چند مرحله ای طبقه ای از ۳۱۵ دانشجوی ترم دوم به بعد بدست آورده و با استفاده از آزمون های آنالیز واریانس، کای اسکوار و ANOVA مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند.

یافته ها: نتایج نشان داد که ۲۱/۲۷٪ دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد دچار افسردگی متوسط و ۵/۳۹٪ دچار افسردگی شدید بوده اند. همچنین ۳۳/۳۳٪ آنها کمی خسته و ۱۳/۳۳٪ بسیار خسته بودند. در این پژوهش ارتباط بین میانگین افسردگی و وجود مشکل مالی در دانشجویان ($P=0/001$) و علاقه به رشته تحصیلی ($P=0/001$) از نظر آماری معنی دار گردید. همچنین ارتباط بین میانگین خستگی و جنس ($P=0/000$)، رشته تحصیلی ($P=0/007$)، وجود مشکل مالی ($P=0/007$)، علاقه به رشته تحصیلی ($P=0/000$) و وجود بیماری جسمی ($P=0/008$) از نظر آماری معنی دار شد. به طور کلی همبستگی بین نمره خستگی و افسردگی دانشجویان با آزمون پیرسون مثبت و معنی دار گردید ($P=0/000$; $r=0/581$).

بحث و نتیجه گیری: از تحقیق حاضر نتیجه گیری می شود که خستگی و افسردگی متوسط و شدید در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد شایع بوده و همبستگی مثبت و معنی داری بین این دو متغیر وجود دارد. دو فاکتور مرتبط با افسردگی و خستگی دانشجویان، وجود مشکل مالی و عدم علاقه به رشته تحصیلی بوده است. به نظر می رسد در صورتی که دانشگاه ها بتوانند احساس عدم تمکن مالی را در دانشجویان به وسیله ایجاد امکانات بیشتر و متعدد تغییر دهند و از طرف دیگر بتوان تدبیری اندیشید تا درصد دانشجویان علاقه مند به رشته تحصیلی خود بیشتر شود، میزان خستگی و افسردگی در دانشجویان کمتر می گردد که قطعاً می تواند بازده تحصیلی آنها را افزایش دهد.

حضور به صورت کارگاه های آموزشی و بحث گروهی اجرا می شوند که دارای مشکلاتی چون تعداد اندک شرکت کنندگان، طولانی بودن زمان اجرا، صرف هزینه زیاد، نامناسب بودن محل برگزاری و کمبود محل مناسب برگزاری می باشد. و تمامی این برنامه ها توسط مدرسین داخل بیمارستان برگزار می گردند. بنابراین استفاده از روش اثربخش که مقرون به صرفه باشد و بتوان در مدت کوتاهی تعداد زیادی از پرستاران را به نحو مطلوب آموزش داد ضرورت پیدا می کند. لذا این مطالعه با هدف تعیین تأثیر استفاده از شیوه سخنرانی توسط همکاران پرستار بر میزان دانش پرستاران بخش مراقبت های ویژه از تفسیر گازهای خون شریانی انجام شد.

روش کار: این تحقیق یک مطالعه نیمه تجربی بود. بخش ICU جنرال از بین بخش های مراقبت های ویژه وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد به صورت تصادفی، به عنوان گروه های آزمون انتخاب شدند. در ابتدا میزان دانش پرستاران درباره تفسیر گازهای خون شریانی در گروه آزمون (۳۴ نفر) با استفاده از پرسشنامه ای شامل ۱۰ سؤال تحت عنوان پیش آزمون در رابطه با تفسیر گازهای خون شریانی و نحوه انجام آن سنجیده شد. سپس یکی از پرستاران ICU که مطالعه کامل درباره تفسیر و انجام گازهای خون شریانی داشت، به عنوان سخنران پرسنل ICU در نظر گرفته شد. وی در طی یک جلسه اصول تفسیر گازهای خون شریانی را همراه با پرسش و پاسخ به پرستاران آموزش داد. بلافاصله بعد از اتمام سخنرانی، مجدداً پس از آزمون به عمل آمد. یک هفته بعد میزان دانش پرستاران از تفسیر گازهای خون شریانی هر دو گروه مجدداً سنجیده شد. در نهایت داده ها توسط آمار توصیفی و استنباطی مورد تحلیل قرار گرفتند. **یافته ها:** تفاوت معنی داری بین نمرات قبل تفسیر گازهای خون شریانی و بعد از مداخله در گروه سخنرانی وجود داشت. ۷۳/۵٪ پرسنل نمره مطلوب قبل از سخنرانی و ۱۰۰٪ پرسنل نمره بالاتر از مطلوب بعد از سخنرانی کسب نمودند.

بحث و نتیجه گیری: آموزش به روش سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ توسط یکی از همکاران بخش ICU و تکرار مجدد آن می تواند به عنوان یک روش اثربخش، مقرون به صرفه و قابل درک جهت آموزش تفسیر گازهای خون شریانی مورد استفاده قرار گیرد. مسئولین آموزشی بیمارستانها می توانند راهکارهای لازم به منظور توانمندسازی پرسنل توانا بخش های بالینی و استفاده از آنها به عنوان مدرس در برنامه های بازآموزی و جلسات پرسش و پاسخ و همچنین تکرار پس آزمون ها را مدنظر قرار دهند.

کلمات کلیدی: پرستار، آزمون، همتامحور، پرسش و پاسخ

۲۹۴ - ۸۲

بررسی ارتباط خستگی و افسردگی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

زهرا پورموحّد^۱، سید مجتبی یاسینی اردکانی^۱، زهره کلانی^۱، مریم علاقیند^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد^۲ - دانشگاه پیام نور

کلمات کلیدی: خستگی، افسردگی، دانشجویان علوم پزشکی

۸۲ - ۱۳۵۲

تأثیر یک دوره آموزشی مطالعه موردی کوتاه در قالب یادگیری تیمی و بررسی تأثیر آن بر یادگیری خودراهبر و خودتنظیمی یادگیری در دانشجویان

لیلی مصلی نژاد

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

mossila_1@yahoo.com

مقدمه: تغییرات روزافزون در علوم و فناوری لزوم بهره گیری از شیوه های نوین تدریس و آموزش و استفاده از شیوه های فعال فراگیر محور را بیش از پیش مشخص ساخته است. استفاده از روش هایی که بر پایه تجربه شخصی باشند بیشترین تأثیر را در یادگیری دانشجویان دارند و انتخاب روش تدریس مناسب یکی از فاکتورهای مؤثر در پیشرفت دانشجو و اکتساب مهارت های حرفه ای است. این تحقیق با هدف طراحی یک دوره آموزشی مطالعه موردی کوتاه در قالب یادگیری تیمی و بررسی تأثیر آن بر شاخص های یادگیری در دانشجویان طراحی شده است.

روش کار: این مطالعه یک تحقیقی نیمه تجربی است که بر روی ۴۰ نفر از دانشجویان (۴۰ نفر) دارای واحد بیماری های روانی کارشناسی پرستاری انجام گردید. در پروسه آموزش درس از دو تکنیک آموزش (مطالعه موردی) و سپس کار در گروه های کوچک و بحث گروهی استفاده شد. در هر جلسه درس پس از اتمام مطالب مدرس از آزمون سنجش آمادگی استفاده گردید. سایر ابزارهای گردآوری داده ها پرسشنامه آمادگی برای یادگیری خودراهبر گاکلیمینو (SDLRS) و سپس پرسشنامه خودتنظیمی بوفارد (۱۹۹۵) بود که روایی و پایایی آن در ایران به تایید رسیده بود. جهت آنالیز داده ها از آمار توصیفی و سپس تحلیلی استفاده گردید.

یافته ها: نتایج نشان داد که میانگین نمره خود راهبری پس از مداخله آموزشی افزایش یافته است، اما اختلاف میانگین ها پس از آموزش معنی دار نبود ($p=0/45$). اما اختلاف میانگین نمره خودتنظیمی دانشجویان در روش مطالعه موردی در مرحله پس از آموزش معنی دار بود.

بحث و نتیجه گیری: نظر به تأثیر روش های فعال دانشجو محور مانند مطالعه موردی تیمی بر خود تنظیمی و خودراهبری، استفاده از این شیوه ها در آموزش علوم پزشکی توصیه می شود.

کلمات کلیدی: مطالعه موردی کوتاه، یادگیری تیمی، بحث گروهی، خودتنظیمی، خودراهبری

۸۲ - ۱۵۷۶

همبستگی نمرات دانشجویان پزشکی در آزمون های جامع و برخی عوامل مرتبط با آن

حسین مذهبی پناه^{*}، پروین یخچالیها، زهره یزدی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

mojhdhe@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی دانشجو به عنوان یکی از مهمترین ارکان تدریس و

۸۲ - ۱۱۶۵

دانشگاه های بدون مرز: یک تحقیق کتابخانه ای

علی رضا باقری لنکرانی^{*}، بهروز به نژاد، حکیمه پارسایی، زهرا خلیلی، مریم

قاسمی، لیلا بذرافکن، الهام علی پور

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bagherilankarani@yahoo.com

مقدمه: معرفی منابع درسی جهانی و استاندارد های یکسان آموزش، روند جهانی شدن آموزش را بیش از پیش تشدید کرده است. یکی از اشکال جهانی شدن آموزش، ایجاد دانشگاه بدون مرز است که بین کشورهای یک منطقه ایجاد و به مرور زمان به سایر مناطق نیز گسترش می یابد. پذیرش دانشجو از کشورهای مختلف خود زمینه تقارب و همگرایی میان ملت ها را نیز فراهم خواهد کرد. هدف از این مطالعه یافتن زمینه هایی برای ایجاد دانشگاه بدون مرز در منطقه آسیای مرکزی بخصوص کشورهای فارسی زبان می باشد.

روش کار: این مقاله به صورت کتابخانه ای و بر اساس مطالعه کتب و مرور مقالات انجام پذیرفته است. در این راستا تعداد ۱۸ مقاله از نرم افزار گوگل و با استفاده کلمات کلیدی دانشگاه بدون مرز، آموزش بین المللی و همزبانی استخراج گردید. از این تعداد ۲ مقاله بی ارتباط با موضوع بودند، ۱۰ مقاله به بررسی دانشگاه های بدون مرز در آمریکای لاتین و اتحادیه اروپا پرداخته بودند و ۶ مقاله نیز دانشگاه را نه از منظر پذیرش دانشجو بلکه از نظر گذراندن دوره های خاص آموزشی و فرصت های علمی بررسی کرده بودند. در ادامه مقاله های مرتبط بر حسب موضوع دسته بندی و کدگذاری شده و در بدنه مقاله به کار گرفته شدند.

یافته ها: مدل دانشگاه بدون مرز برای اولین بار در جمهوری کوبا طراحی شده است. این برنامه که جاه طلبانه ترین برنامه بین المللی پزشکی این کشور است از طریق چند دانشکده که مجموعاً دانشکده پزشکی آمریکای لاتین نامیده می شود انجام می گیرد. این دانشکده ها در حال حاضر چندین کشور جهان و تعداد زیادی گروه نژادی را تحت پوشش قرار می دهد. جمهوری کوبا برنامه تربیت و اعزام یک صد هزار پزشک را در دهه آینده در دستور کار خود دارد.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس مطالعات انجام یافته در حوزه آسیای مرکزی به دلیل گسترش زبان فارسی مدل دانشگاه بدون مرز قابل اجراء است. جمهوری اسلامی ایران با توجه به توانمندی و پیشرفت قابل ملاحظه علمی در سال های اخیر می تواند از طریق توسعه آموزش پزشکی در این کشورها زمینه مناسب افزایش خدمات پزشکی و نیز افزایش همکاری های منطقه ای را فراهم سازد.

کلمات کلیدی: دانشگاه بدون مرز، آموزش پزشکی، جهانی شدن

درکی که آنان از مهارت ها و توانایی هایشان دارند و انتظاراتی که از آن ها و عملکردشان می رود در تعیین نیازهای آموزشی و توسعه حرفه‌ای بسیار با اهمیت است و موضوع مهمی در گذر از دوره دانشجویی می باشد. هدف از این مطالعه بررسی همسویی خودپنداری حرفه ای و عملکرد بالینی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جهرم می باشد.

روش کار: این مطالعه مقطعی - تحلیلی به شیوه سرشماری با مشارکت ۸۶ نفر از دانشجویان سال سوم و چهارم پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۱۳۹۱ انجام شد. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه خودپنداری حرفه ای و پرسشنامه عملکرد بالینی بود. تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS 16 انجام گردید. در بررسی توزیع داده ها از آمار توصیفی چون میانگین و درصد و جهت بررسی ارتباط بین متغیرهای پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته ها: میانگین و انحراف معیار نمره خودپنداری حرفه ای و عملکرد بالینی دانشجویان به ترتیب $1/11 \pm 5/46$ از ۸ و $1/45 \pm 2/94$ از ۴ بود. آزمون همبستگی پیرسون رابطه معناداری بین خودپنداری حرفه ای و عملکرد بالینی دانشجویان پرستاری نشان داد ($P=24$ ، $r=0/2$).

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد خودپنداری حرفه ای با عملکرد بالینی در ارتباط است پس می توان با استفاده از روش های تقویت خودپنداری حرفه ای برای ارتقاء خودپنداری حرفه ای دانشجویان پرستاری به منظور بهبود عملکرد آنان برنامه ریزی کرد تا به هدف ارائه موثر خدمات پرستاری که وظیفه اصلی کادر آموزش و درمان می باشد دست یافت. از سوی دیگر توصیه می گردد در ابتدای ورود به دانشگاه افراد علاقمند به رشته پرستاری شناسایی شوند و به این حرفه وارد گردند زیرا پرستاران با انگیزش و نگرش بهتر به حرفه خود هستند که می توانند باعث ارتقاء حرفه پرستاری گردند.

کلمات کلیدی: خودپنداری حرفه ای، عملکرد بالینی، دانشجویان پرستاری

۸۲ - ۳۸۶

ارزیابی رضایتمندی فارغ التحصیلان از کیفیت آموزش پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

سید جلیل میرمحمدی^{*}، امیر هوشنگ مهرپرور، مریم بهاء‌لو، محمدحسین داوری

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

jalilmirmohamadi2@yahoo.com

مقدمه: به منظور دستیابی به کیفیت مطلوب در آموزش ابتدا باید کیفیت آموزش را از ارزیابی و سپس تغییرات لازم را در آن ها ایجاد کرد. نظر به اینکه توجه به نظرات دانش آموختگان در مراکز آموزش پزشکی برای بررسی کیفیت این آموزش ها بسیار حائز اهمیت می باشد، ما در این مطالعه برای بررسی کیفیت آموزش پزشکی در حیطه علوم پایه و بالینی، دیدگاه فارغ التحصیلان پزشکی چهار سال گذشته دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بررسی کردیم.

آموزش دانشگاهی می باشد. ارزشیابی صحیح نه تنها سبب غربالگری صحیح دانشجویان می گردد بلکه باعث افزایش یادگیری دانشجو از طریق فرآیند خودیادگیری می شود. منظور از ارزشیابی در آموزش پزشکی قضاوت در مورد وضعیت آموزش دانشجو است و روش های مختلفی برای انجام آن وجود دارد. موضوع مهم در آموزش دانشجویان این است که نحوه ارزشیابی آنان متناسب با توانمندی های مورد نیاز آنان برای دستیابی باشد. یکی از روش های ارزشیابی دانشجویان پزشکی برگزاری آزمون های علوم پایه و پیش کارورزی است. هدف از انجام این مطالعه بررسی همبستگی نمرات آزمون علوم پایه و پیش کارورزی با معدل علوم پایه، بالینی و معدل کل دانشجویان پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی قزوین است.

روش کار: این مطالعه به روش مقطعی بر روی ۵۳ نفر از دانشجویان پزشکی ورودی ۱۳۸۵ انجام گردید. نمرات آزمون علوم پایه، پیش کارورزی، معدل کل، دوره بالینی و علوم پایه دانشجویان و همچنین تعداد واحدهای مردودی دانشجویان از اداره آموزش جمع آوری گردید و سپس با استفاده از آزمون های آماری و نرم افزار SPSS تحلیل شد.

یافته ها: میانگین نمره علوم پایه و پیش کارورزی دانشجویان به ترتیب ۱۲۲/۴ و ۱۱۵/۱ بود و میانگین نمرات معدل علوم پایه، معدل بالینی و معدل کل دانشجویان نیز به ترتیب ۱۵/۲، ۱۶/۳ و ۱۶/۰۹ بود. میانگین تعداد واحد مردودی نیز ۳/۲ واحد بود. بین معدل کل و معدل علوم پایه دانشجویان با نمرات آزمون پیش کارورزی و علوم پایه همبستگی معنی دار آماری وجود داشت ولی بین نمرات آزمون علوم پایه و پیش کارورزی با معدل بالینی دانشجویان ارتباط معنی دار آماری دیده نشد. بین تعداد واحدهای افتاده دانشجویان با موارد فوق نیز ارتباطی وجود نداشت.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که برگزاری آزمون های چهارجوابی نمی تواند نشان دهنده عملکرد بالینی دانشجویان پزشکی باشد. توصیه می شود بخشی از نمرات آزمون های جامع به ویژه آزمون پیش کارورزی به روش های ارزشیابی دیگر مانند آسکی اختصاص داده شود.

کلمات کلیدی: ارزشیابی دانشجو، آزمون علوم پایه، آزمون پیش کارورزی

۸۲ - ۱۷۸۵

همراهی خودپنداری حرفه ای و عملکرد بالینی دانشجویان پرستاری: موضوعی قابل توجه در ارتقای دانشجویان

زهره بادیه پیمای جهرمی^{*}، نلحه پرندآور، سعیده رحمانیان، سمیه

رضانلی

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

zbadiyepyma@yahoo.com

مقدمه: خودپنداری دانشجویان پرستاری به عنوان اطلاعات و عقایدی است که آن ها راجع به نقش خود، ارزش ها و رفتارهایشان دارند و از مفاهیم اصلی در آموزش، مدیریت و برنامه ریزی بالینی جهت پیشبرد حرفه پرستاری است در همین راستا بررسی عملکرد بالینی دانشجویان،

نداشت. نتایج آزمون تنها تفاوت معناداری را در مولفه کنجکاوی در بین گروه پیش بالینی و بالینی را نشان داد.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس این یافته‌ها، می‌توان گفت که روش‌های آموزش فعلی دانشگاه قادر به افزایش تمایل به تفکر انتقادی در دانشجویان پزشکی نبوده و به کارگیری روش‌های آموزش نوین و راهکارهای یادگیری فعال لازم می‌باشد.

کلمات کلیدی: تفکر انتقادی، دانشجویان پزشکی، دوره بالینی، دوره پیش‌بالینی

۸۲ - ۴۵۲

روایی همزمان استفاده از بیمارنا و بیمار واقعی در سنجش مهارت‌های ارتباطی دانشجویان پزشکی

حسین کریمی‌موقی^{*}، رزا منتظری، مهناز امینی، محمدتقی شاکری، محمد خواجه دلویی، مژگان افخمی زاده، مهری یآوری

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

karimih@mums.ac.ir

مقدمه: سنجش مهارت‌های ارتباطی در روش‌های نوین ارزشیابی دانشجویان پزشکی دارای اهمیت ویژه‌ای است. در حال حاضر در سنجش این مهارت‌ها اغلب بیمارنا به جای بیمار واقعی به کار برده می‌شود. در این راستا مطالعه حاضر به منظور بررسی روایی همزمان بیمارنا یعنی ارتباط بین نتایج آزمون با بیمارنا و بیمار واقعی و امکان تعمیم نتایج حاصل از سنجش با بیمارنا و در محیط شبیه سازی شده برای بیمار واقعی و در بالین انجام شد.

روش کار: در این مطالعه که از نوع همبستگی می‌باشد، ۳۲ نفر دانشجوی پزشکی که در نیمسال دوم ۹۱-۹۰ کارآموزی خود را در بخش داخلی می‌گذراندند، به روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف وارد پژوهش شدند. در اجرای مطالعه از طرح متقاطع استفاده گردید و دانشجویان با روش تخصیص تصادفی در دو گروه مساوی و همگن قرار گرفتند. گروه اول ابتدا با بیمار واقعی و سپس با بیمارنا و گروه دوم بالعکس سنجش شدند. سنجش مهارت‌های ارتباطی با استفاده از چک لیستی بر گرفته از چک لیست مهارت‌های مصاحبه کالگری کمبریج صورت گرفت. اطلاعات با کمک نرم افزار SPSS و با استفاده از آمار توصیفی، همبستگی پیرسون، آزمون تی مستقل و زوجی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در مقایسه نمرات با بیمارنا و بیمار واقعی در گروه اول، گروه دوم، کل دانشجویان و در سنجش اول دو گروه تفاوت معنادار مشاهده شد. اما با اختلاف بسیار جزئی در سنجش دوم تفاوت دو گروه از نظر آماری معنادار نشد ($P = 0/64$). بین نمرات کل دانشجویان با بیمارنا و بیمار واقعی همبستگی مثبت وجود داشت ($r = 0/63$).

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج نمی‌توان مهارت‌های ارتباطی هر دانشجو را در موقعیت شبیه سازی برای نحوه رفتار او در موقعیت واقعی تعمیم داده و چنین ادعا نمود که بیمارنا در سنجش مهارت‌های ارتباطی

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی و از نوع مقطعی می‌باشد. نمونه‌گیری به روش سرشماری و از فارغ‌التحصیلان پزشکی ۴ سال گذشته دانشگاه بود. روش گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه‌ای بود که روایی و پایایی آن تأیید گردید و از ۱۸۳ نفر از فارغ‌التحصیلان این دانشگاه از طریق مصاحبه تلفنی در سال ۱۳۹۱ پرسیده شد.

یافته‌ها: در گروه‌های علوم پایه و بالینی به ترتیب میانگین رضایتمندی از کیفیت آموزش ۸۶/۳ و ۸۱/۳ و میانگین رضایتمندی از نظر اساتید در حضور در کلاس‌ها ۱۱/۴ و ۹۸/۳ بود.

از نظری آماری در بین دو گروه علوم پایه و بالینی تفاوت معنی‌داری بین رضایتمندی از کیفیت آموزش وجود نداشت ($P = 0/237$) اما از نظر رضایتمندی از نظم اساتید در حضور در کلاس‌ها و رضایتمندی از وقت‌گذاری اساتید برای تدریس تفاوت معنی‌داری بین دو گروه دیده شد ($P < 0/01$).

بحث و نتیجه گیری: وضعیت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی یزد از نظر فارغ‌التحصیلان مطلوب است و به طور کلی فارغ‌التحصیلان از آموزش‌های دوران علوم پایه راضی‌تر از آموزش‌های دوران بالینی بودند.

کلمات کلیدی: کیفیت آموزش پزشکی، علوم پایه، بالینی، رضایتمندی

۸۲ - ۳۸۹

مقایسه ارتباط بین تمایل به تفکر انتقادی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دوره پیش‌بالینی بالینی

ویدا سپاهی^{*}، احمد خشای، فرحناز کشاورزی، گلاره حاتم

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

vidasep2002@yahoo.com

مقدمه: توانایی تفکر انتقادی برای موفقیت در دنیای امروزی که به سرعت در حال پیشرفت است ضروری است. هدف از اجرای این پژوهش تعیین ارتباط بین تمایل به تفکر انتقادی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پزشکی دوره بالینی و پیش‌بالینی بود.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه بود که حجم نمونه آن بر اساس فرمول حجم نمونه کوکران با سطح خطای ۵٪، ۲۵۹ نفر محاسبه گردید که به صورت تصادفی-طبقه‌ای انتخاب و مورد بررسی قرار گرفت. پرسشنامه استاندارد تمایل به تفکر انتقادی با پایایی ۰/۸ و نمرات کارنامه دانشجویان به عنوان پیشرفت تحصیلی برای جمع‌آوری داده‌ها مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد، $47/9$ درصد نمونه‌ها تمایل منفی و $1/2$ درصد تمایل مثبت به تفکر انتقادی داشتند. میانگین تمایل به تفکر انتقادی در مقطع پیش‌بالینی $26/24 \pm 0/8$ و در مقطع بالینی $28/15 \pm 0/7$ به دست آمد که تفاوت معناداری در بین دو گروه وجود

جانشین بیمار واقعی گردد. لذا بهتر است سنجش در بالین بیمار را نیز در تعیین صلاحیت ارتباطی دانشجویان پزشکی مدنظر قرار داد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های ارتباطی، سنجش، رویی همزمان، بیمار‌نما، بیمار واقعی

۸۲- ۵۱۳

بررسی عوامل حواس پرتی در کلاس‌های درس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۱۳۹۲

کبری علیگلبنندی^{*}، حسن صیامیان

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

k.golbandi@gmail.com

مقدمه: عوامل بسیار زیادی در کلاس‌های درسی سبب حواس پرتی دانشجویان می‌شود که در نهایت سبب یادگیری ناقص مطالب از سوی فراگیران می‌شود. برای مقابله با حواس پرتی و ایجاد تمرکز حواس ابتدا باید منشاء حواس پرتی را شناخت. هدف تحقیق مطالعه عوامل حواس پرتی در کلاس‌های درس از دیدگاه دانشجویان در سال ۱۳۹۲ است.

روش کار: این تحقیق از نوع توصیفی-مقطعی است. ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق، پرسشنامه ای محقق ساخته بر اساس طیف لیکرت بود. پرسشنامه ای با ۳۵ گویه عوامل درونی حواس پرتی شامل (ویژگی‌های شخصیتی و علاقه مندی به رشته) و ۲۲ گویه عوامل بیرونی حواس پرتی شامل (عوامل محیطی، رفتارها و ویژگی‌های استاد و حواس پرتی‌های ایجاد شده توسط سایر دانشجویان) در طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت با سطوح (کاملاً موافقم، موافق نظری ندارم، مخالفم، و کاملاً مخالفم) که نمره گذاری آن از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم ۱ تا ۵ بوده است.

یافته‌ها: ۱۳۹ نفر در شش رشته آموزشی در این پژوهش شرکت داشتند. بیشترین تعداد (۳۱ نفر) از رشته علوم آزمایشگاهی و کمترین تعداد ۱۵ نفر از رشته مدارک پزشکی بودند و سایر رشته‌ها، رادیولوژی ۲۵ نفر، فناوری اطلاعات سلامت و فوریت پزشکی هر کدام با ۲۳ نفر و هوشبری ۲۲ نفر در این پژوهش شرکت داشتند.

در بین عوامل درونی حواس پرتی، در بین دانشجویان مرد و زن، عامل «خواب آلودگی» در اولویت اول و عامل «صدای زنگ موبایل خودم و یا پاسخ گویی به موبایل» در اولویت آخر قرار داشت. در بین عوامل بیرونی حواس پرتی در دانشجویان مرد، عامل «عدم آراستگی استاد» در اولویت اول، در بین عوامل بیرونی حواس پرتی در دانشجویان زن، عامل «استفاده از پوشش و لباس نامتعارف همکلاسیان» در اولویت اول و عامل «سر و صدای محوطه (چمن زنی، دریل، ساخت و ساز و...» برای دانشجویان مرد و زن در اولویت آخر قرار داشت.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته‌های مطالعه و مشخص شدن علل اصلی حواس پرتی می‌توان جهت رفع عوامل حواس پرتی دانشجویان اقدام کرد.

کلمات کلیدی: حواس پرتی، حواس پرتی محیطی، حواس پرتی درونی، کلاس درس، استاد، دانشجو

۸۲- ۵۲۸

بررسی میزان رضایتمندی دانش‌آموختگان رشته پزشکی از آموزش دوران بالینی

منصوره مومن هروی^{*}، رضا رزاقی، سید علیرضا مروجی، مهدیه قاضی زاهدی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: رسالت اصلی دانشگاه تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز جامعه است. دانشگاه‌ها جهت انجام این رسالت باید در زمینه شناخت مشکلات، تدوین و اجرای برنامه‌ها و در نهایت اصلاح آنها تلاش و کوشش پیگیر داشته باشند. به منظور ارتقای کیفیت آموزش باید وضعیت موجود از دیدگاه ذی‌نفعان مشخص گردد. لذا ما بر آن شدیم تا به بررسی نظرات دانش‌آموختگان در خصوص وضعیت آموزش در دوران بالینی بپردازیم.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۹۱ در کلیه افرادی که در رشته پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی کاشان تا اسفند ۱۳۹۱ فارغ‌التحصیل می‌شدند انجام شد. گردآوری داده‌ها از طریق تکمیل پرسشنامه صورت گرفت. پرسشنامه مشتمل بر سؤالاتی در زمینه مربوط به وضعیت آموزش و میزان رضایت از آن در مقطع استاجری و اینترنی بود. داده‌ها پس از ورود به نرم افزار SPSS با استفاده از آمار توصیفی و بیان میانگین مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته‌ها: در زمان کارآموزی بیشترین میزان رضایت از بخش عفونی و اطفال با میانگین ۴/۰۳ و ۳/۶ بود. در زمان کارورزی میانگین رضایت از بخش عفونی و اطفال ۳/۹۲ و ۳/۴ بود. میزان رضایت از بخش‌ها در زمان کارآموزی کمی بیشتر از کارورزی بود.

بحث و نتیجه گیری: اهمیت دادن به نظرسنجی‌های انجام شده از دانشجویان و اعمال نظرات آنها در جهت رفع نقاط ضعف موجود و استفاده از مکانیسم‌های تشویق جهت ایجاد انگیزه رقابت در بین گروه‌های آموزشی به منظور بهبود و ارتقاء کیفیت آموزش مفید می‌باشد.

کلمات کلیدی: رضایتمندی، دانش‌آموختگان، کارورزی، دانشجویان پزشکی

۸۲- ۵۲۹

بررسی میزان رضایتمندی دانش‌آموختگان رشته پزشکی از آموزش دوران فیزیوپاتولوژی

منصوره مومن هروی^{*}، رضا رزاقی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: برای مداخله و ایجاد تغییر در نظام آموزشی تشخیص کلیه عناصر موثر در مجموعه و تعیین جایگاه هر کدام از این عناصر از ارکان اصلی موفقیت می‌باشد. برای تشخیص این عناصر دانش‌آموختگان نظام آموزشی که در طول تحصیل همواره درگیر امر آموزش بوده و نهایتاً خود را

یافته ها: تنها ۱۸ نفر (۳۶٪) سابقه افتادن واحد درسی داشتند و هیچیک سابقه مشروطی نداشتند. بررسی رضایت کلی دانش آموختگان از امکانات و شرایط تحصیلی در دانشگاه علوم پزشکی کاشان شامل ۱۵ متغیر رضایت از پابون، سلف دانشگاه و بیمارستان، امکانات تفریحی و فوق برنامه، نحوه برخورد پرسنل آموزش دانشکده پزشکی و بیمارستان، امکانات آموزشی دانشکده و بیمارستان، عملکرد کتابخانه دانشکده و بیمارستان، فنآوری اطلاعات و اینترنت دانشکده و بیمارستان و خوابگاه، اساتید مشاور در حد متوسط و نیمه مطلوب بود. میزان رضایت در کمترین حد ۱۸ (از حداقل ۱۵) و در بیشترین حد ۵۲ (از حداکثر ۷۵) بود. بین این رضایت کلی با سن، جنس، تاهل، سکونت، خوابگاهی بودن، سهمیه قبولی، سابقه افتادن واحد درسی و سابقه مهمانی در دانشگاه دیگر ارتباط آماری معناداری دیده نشد.

بحث و نتیجه گیری: رضایت کلی دانش آموختگان از وضعیت و امکانات تحصیلی نیمه مطلوب می باشد و باید جهت رفع مشکلاتی که موجباتی این عدم رضایتمندی کامل را فراهم آورده است همت گمارد.
کلمات کلیدی: رضایتمندی، دانش آموختگان، رشته پزشکی

۵۵۱ - ۸۲

تبیین مشکلات آموزشی از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران: یک مطالعه کیفی

میمنت حسینی^{۱*}، طاهره اشک تراب^۱، محمدحسین تقدیسی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

m_hoseini@sbu.ac.ir

مقدمه: شناخت مسائل و نارسایی های نظام آموزشی برای عموم به ویژه برای مدیران، اساتید، طراحان و کارشناسان برنامه های آموزشی فواید بسیاری دارد. مشتریان آموزش عالی دانشجویان، اعضای هیأت علمی، کارکنان و جامعه هستند که در بین آنها لازم است دانشجویان مورد توجه بیشتری قرار گیرند زیرا دیدگاه آنان در مورد آموزش در دانشگاه می تواند در ایجاد انگیزش و حفظ و ارتقای کیفیت آموزش موثر باشد. لذا هدف از این مطالعه تبیین مشکلات آموزشی از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران بود.

روش کار: این مطالعه به صورت کیفی با رویکرد تحلیل محتوا انجام شد. ۲۳ مصاحبه فردی نیمه ساختار یافته و عمیق با ۲۰ دانشجوی پرستاری مقطع کارشناسی شهر تهران انجام شد. مشارکت کنندگان به صورت مبتنی بر هدف انتخاب شدند. تحلیل داده ها به روش تحلیل محتوای کیفی انجام شد. کلیه مصاحبه ها ضبط، پیاده سازی و مرور گردید و کدها استخراج شدند و کدها در زیر طبقات قرار گرفتند. سپس طبقات استخراج شده و در درون مایه مشکلات آموزشی جای گرفتند. صحت و استحکام داده ها در این مطالعه مورد نظر قرار گرفتند.

یافته ها: مشکلات آموزشی از دیدگاه دانشجویان شامل: فشردگی و عدم تناسب برنامه درسی با مقطع تحصیلی، عدم تناسب محتوا با تعداد واحد

در عرصه عمل آموخته و نقاط قوت و ضعف خود را به خوبی درک کرده اند به عنوان مشتریان نهایی آموزش میتوانند منابع اطلاعاتی بسیار با ارزشی برای اصلاح و ارتقاء کیفیت آموزش باشند. این مطالعه به منظور بررسی میزان رضایت دانش آموختگان از آموزش دوران علوم پایه صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۹۱ روی کلیه افرادی که در رشته پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی کاشان تا اسفند ۱۳۹۱ فارغ التحصیل می شدند انجام شد. گردآوری داده ها از طریق تکمیل پرسشنامه صورت گرفت پرسشنامه مشتمل بر سؤالاتی در زمینه مربوط به وضعیت آموزش در مقطع فیزیوپاتولوژی بود. داده ها پس از ورود به نرم افزار SPSS با استفاده از آمار توصیفی و بیان میانگین مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته ها: میانگین نمره رضایت دانشجویان از دوره قلب ۴/۱، گوارش و غدد ۳/۹، کلیه ۵/۵، ریه و روماتولوژی و سمیولوژی ۳/۴ و هماتولوژی ۳/۲ بود. در کلیه موارد مورد بررسی که وضعیت آموزشی دوره ها را می سنجد شامل کیفیت تدریس اساتید، نظم در برگزاری کلاس ها، ارائه درس منطبق با طرح درس و سرفصل، احترام به دانشجو، نحوه ارزشیابی و تناسب با روش تدریس بالاترین نمره را دوره قلب کسب نمود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به میزان بالای رضایتمندی از کورس قلب باید ضمن تشویق مجریان و مدرسان آن، نقاط قوت این دوره که باعث رضایتمندی دانشجویان شده کشف نموده و در سایر دوره های فیزیوپاتولوژی از این نکات مثبت برای ارتقاء کیفیت آنها بهره جست.

کلمات کلیدی: رضایتمندی، دانش آموختگان، فیزیوپاتولوژی

۵۴۱ - ۸۲

بررسی میزان رضایتمندی دانش آموختگان رشته پزشکی از وضعیت تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی کاشان

منصوره مومن هروی^{۱*}، رضا رزاقی، سید علیرضا مروجی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: هر سازمان ارائه دهنده کالا و خدمات موظف است به طور دائم نظر مشتریان را به عنوان بازخورد داشته باشد تا کاستی ها مشخص و برنامه ها بر پایه آن، مسیر رشد و بهینه شدن را طی کند. این مطالعه به منظور دستیابی به نظرات مشتریان سیستم آموزشی دانشگاه علوم پزشکی کاشان در راستای این هدف مهم انجام گردید.

روش کار: این مطالعه توصیفی روی ۵۰ دانش آموخته دانشگاه علوم پزشکی کاشان در سال ۱۳۹۱ انجام شد. گردآوری داده ها از طریق تکمیل پرسشنامه صورت گرفت. پرسشنامه مشتمل بر ۲ بخش بود: بخش اول مربوط به ویژگی های فردی و وضعیت تحصیلی و بخش دوم در قالب سؤالاتی از رضایت دانشجو از امکانات جانبی دانشگاه از قبیل سلف سرویس و امکانات آموزشی و تفریحی بود داده ها پس از ورود به نرم افزار SPSS با استفاده از آمار توصیفی مورد آنالیز قرار گرفت.

- ۱- ۲۰٪ کل دانشجویان دچار افت تحصیلی بودند.
  - ۲- بیشترین افت تحصیلی در دانشجویان رشته پزشکی (۳۲٪) و دانشجویان دندان پزشکی (۳۰٪) بود.
  - ۳- مهمترین دلایل افت تحصیلی از دیدگاه دانشجویان به ترتیب؛ محتوای آموزشی ارائه شده، کم رنگ بودن نقش اساتید مشاور در طول ترم تحصیلی و روش تدریس نامناسب برخی اساتید شناسایی گردید.
- بحث و نتیجه گیری:** از آنجایی که در این مطالعه ارتباط نزدیکی بین محتوای آموزشی و افت تحصیلی دانشجویان به دست آمد، برنامه آموزشی، سرفصل دروس و محتوای آن می بایست به طور مستمر توسط اساتید مورد بازنگری قرار گیرد و همچنین نحوه ارائه مطالب با بکارگیری روش‌های تدریس دانشجو محور و تکنیک های متعدد یادگیری مبتنی بر کار تیمی ارتقا یابد.
- کلمات کلیدی:** افت تحصیلی، عوامل فرآیندی آموزش، بازنگری برنامه آموزشی

۸۲ - ۶۳۸

بررسی تاثیر بکارگیری روش تلفیقی تدریس در درس آموزش بیمار بر دانش و رضایت مندی دانشجویان کارشناسی پرستاری

دکتر منصوره اشقلی فراهانی^{*}، نرجس محمدپور، دکتر شهرزاد غیاثوندیان
دانشگاه علوم پزشکی تهران
m_negar11@yahoo.com

مقدمه: علیرغم اهمیت نقش پرستاران در امر آموزش بیمار، نتایج مطالعات نمایانگر نقصان ارائه موثر این برنامه توسط آنان است. یکی از مهم ترین دلایل نقصان ارائه موثر این برنامه عدم آمادگی پرستاران در طی دوران تحصیل شناخته شده است. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که بکارگیری روش‌های تلفیقی تدریس در پرورش و تقویت سه حیطه یادگیری در ارائه موفق برنامه آموزش بیمار در عرصه‌های واقعی نقش مهمی دارد. هدف از این مطالعه مقایسه تاثیر دو روش تدریس تلفیقی و متداول بر دانش و رضایت مندی دانشجویان کارشناسی پرستاری در درس آموزش بیمار در دانشگاه علوم پزشکی تهران است.

روش کار: در این مطالعه نیمه تجربی ۱۴۵ نفر از دانشجویان کارشناسی پرستاری که درس آموزش بیمار را داشتند به روش تصادفی به دو گروه آزمون و کنترل تقسیم گردیدند. در گروه کنترل روش رایج تدریس در دانشکده (سخنرانی و ارائه شفاهی برنامه آموزش بیمار توسط دانشجویان) به کار رفته و در گروه آزمون علاوه بر روش رایج، تلفیقی از روش‌های تلفیقی تدریس (نوشتن سناریو، ایفای نقش، شبیه سازی، ساختن فیلم در زمینه آموزش بیمار و ارائه فیلم در کلاس درس و نهایتاً نقد و بررسی فیلم توسط دانشجویان و پژوهشگر) نیز به کار رفته است. جهت گردآوری داده‌ها در زمینه دانش از آزمون محقق ساخته چهار جوابی که از ۲۱ سوال تشکیل شده بود و برای بررسی رضایت مندی دانشجویان از روش تدریس

درسی، نحوه تدریس اساتید در کلاس درس و بالین، نحوه ارزشیابی دانشجویان، نامناسب بودن بستر فعالیت در محیط بالینی برای یادگیری، کمبود امکانات فیزیکی، عدم مشاوره تحصیلی و توجه به نظرات دانشجویان و عدم برنامه ریزی مناسب جهت برگزاری کلاس‌ها در دانشکده ها و نداشتن برنامه‌های رفاهی بود.

بحث و نتیجه گیری: شناسایی مسائل و مشکلات موجود در آموزش از دیدگاه خود دانشجویان و اقدام جهت رفع یا بهبود آنها موجب دستیابی به اهداف آموزشی و در نهایت تربیت افراد ماهر در ارائه خدمات به جامعه با کیفیت بالا ارائه می گردد. با توجه به اهمیت آموزش در رشته پرستاری و تاثیر این مقوله بر کیفیت مراقبت ها و با نظر به نتایج به دست آمده نیاز است که در برنامه های آموزشی دانشجویان، فرصت‌های بیشتری برای استفاده از نظرات دانشجویان در برنامه ریزی ها و تعامل با مدرسان فراهم شود. در این بین استفاده از روش‌های آموزشی مناسب تر در کلاس و بالین از جمله روش‌های دانشجو محور و مساله محور که بتواند این فرصت‌ها را فراهم آورد توصیه می گردد.

کلمات کلیدی: مشکلات آموزشی، دیدگاه دانشجویان پرستاری، مطالعه کیفی

۸۲ - ۵۷۰

بررسی میزان افت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ و شناسایی مهمترین عوامل فرآیندی مؤثر بر آن

زهرا قاسمی^{*}، رفعت محبی فر، فاطمه سمیعی راد، فاطمه نظری شادکام، علیرضا قهرمانی
دانشگاه علوم پزشکی قزوین
z_ghasemy@yahoo.com

مقدمه: مهمترین عامل توسعه هر کشور نظام آموزشی آن است لیکن ارزیابی کیفیت آموزش از جمله ضروریات تعیین اثربخشی این نظام محسوب می شود. یکی از معیارهای تعیین کارآمدی فرآیند آموزش در هر مرکز آموزشی، تعیین وضعیت پیشرفت تحصیلی دانشجویان است. این مطالعه با هدف تعیین میزان افت تحصیلی دانشجویان به بررسی عوامل فرآیندی مؤثر بر آن انجام پذیرفته است.

روش کار: این مطالعه مقطعی به روش توصیفی نخست با بررسی پرونده های دانشجویان در دو نیمسال تحصیلی ۹۲-۹۱ انجام پذیرفت سپس با استفاده از نظرات دانشجویان به تعیین مهمترین عوامل فرآیندی مؤثر بر افت تحصیلی دانشجویان پرداخت. معیار افت تحصیلی در این مطالعه معدل پایان ترم کمتر از ۱۴ در نظر گرفته شد. اطلاعات پرسشنامه ای که سؤالات آن حاصل بحث گروهی جمعی از متخصصین آموزش پزشکی این دانشگاه بود، در نظرسنجی مورد استفاده قرار گرفت.

یافته ها: با بررسی پرونده تحصیلی ۲۴۰۷ دانشجو، یافته های زیر به دست آمد:

توصیفی و تحلیلی در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: از میان کلیه شرکت کنندگان ۳۰ نفر (۶/۳ درصد) معاون آموزشی دانشگاه، ۳۶ نفر (۷/۶ درصد) مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، ۲۲۶ نفر (۵۶/۲ درصد) عضو کمیته دانشگاهی، ۲۹ نفر (۶/۱ درصد) عضو کمیته کشوری، ۳۴۳ نفر (۲۷/۵ درصد) سابقه حضور در جشنواره داشتند و ۲۶۴ نفر (۵۵/۸ درصد) در تولید فرآیند برتر کشوری مشارکت داشتند. شرکت کنندگان ۷۳/۳ درصد از حداکثر امتیاز قابل اکتساب در حیطه رضایتمندی را دریافت کردند و از رضایت خوبی برخوردار بودند. از میان عبارت مورد پرسش عبارت «نحوه عملکرد دبیرخانه جشنواره» بالاترین امتیاز را کسب کرد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اهمیت ارتقاء رضایت شرکت کنندگان در برگزاری و دستیابی به نتایج بهتر جشنواره پیشنهاد می‌شود، در شناسایی علل نقاط ضعف و تاکید بر نقاط قوت اصلی به ترتیب شامل؛ نحوه داوری فرآیند و تولیدات در سطح کشوری و نحوه عملکرد دبیرخانه جشنواره، پژوهش‌های متمرکزتری انجام گیرد.

کلمات کلیدی: رضایت، نگرش، جشنواره آموزشی شهید مطهری، ارزشیابی، اعضاء هیئت علمی

۸۲-۶۵۶

بررسی عوامل مؤثر بر یادگیری دانشجویان علوم پایه رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال

۱۳۹۱

ژاله روحانی^{*}، امیر واحدی، سهیلا مجتباتی، اکرم اشبینه

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

zhalehrouhani@gmail.com

مقدمه: شناسایی عوامل مؤثر بر یادگیری دانشجو، اولویت بندی این عوامل و هم سو ساختن آنها در جهت تقویت یادگیری می‌تواند زمینه بهبود فرآیند یادگیری را فراهم آورد. پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر بر یادگیری مؤثر از دیدگاه دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۱ به انجام رسید.

روش کار: در این مطالعه توصیفی تحلیلی، تعداد ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در مقطع علوم پایه با روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب گردید. ابزار گردآوری داده‌ها یک پرسشنامه محقق ساخته شامل ۲۳ سوال پنج گزینه‌ای بود که روایی و پایایی آن با نظر متخصصین تایید و نیز با استفاده از نرم افزار تحلیل گردید.

یافته ها: از مجموع ۲۳ معیار مورد بررسی از اولویت بندی معیارها توسط دانشجویان نشان داد که مؤلفه "شیوه بیان استاد" با ۱۰۶ مورد فراوانی و تسلط علمی استاد بر درس با ۱۰۳ مورد فراوانی با بالاترین اولویت ها و حجم کتاب های درسی با ۶ مورد فراوانی و برنامه زمانی نامناسب با ۱۰

به کار رفته از پرسشنامه‌ای که از ۲۹ سوال محقق ساخته تشکیل شده بود استفاده گردید. روایی و پایایی ابزارها با آزمون‌های مناسب مورد تایید قرار گرفته بود.

یافته ها: یافته های این مطالعه نشان داد که نمره دانش و میزان رضایتمندی گروه آزمون نسبت به گروه کنترل تفاوت معناداری آماری داشته است.

بحث و نتیجه گیری: بکارگیری روش‌های تلفیقی تدریس در درس آموزش بیمار دانشجویان را برای ارائه موثر برنامه آموزش بیمار با توجه به سه حیطه یادگیری در عرصه‌های واقعی بالین یاری می‌کند.

کلمات کلیدی: روش تدریس، دانش، رضایت مندی، آموزش بیمار و دانشجویان پرستاری

۲۰۰۴-۸۲

رضایت اعضاء هیئت عملی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در خصوص برگزاری جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره گذشته

سید نصر الله حسینی^۱، انوشیروان محسنی بندپی^۲، بهزاد کرمی متین^{۳*}، سید علی حسینی^۴، مهدی میرزایی علویجه^۵، فرزاد جلیلیان^۳

۱- معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی-۲ دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران-۳ دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه-۴ دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران-۵ دانشگاه تربیت مدرس تهران
bkm_1344@kums.ac.ir

مقدمه: یکی از راهکارهای پیشنهادی جهت ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی در جمهوری اسلامی برگزاری جشنواره آموزشی شهید مطهری بوده است. این جشنواره به منظور تجلیل و تکریم فعالان عرصه آموزش پزشکی، شناسایی و معرفی فرآیندهای آموزشی مطلوب دانشگاهی، کشوری و همچنین نوآوری، ابداع و معرفی فرآیندهای جدید از سال ۱۳۸۷ شروع به فعالیت نمود. با توجه به برگزاری شش سال متمادی جشنواره و اهمیت بررسی رضایتمندی اعضاء هیئت علمی در خصوص روند برگزاری جشنواره به عنوان شرکت کنندگان و برگزارکنندگان اصلی آن، لذا مطالعه حاضر از سوی دفتر دبیرخانه جشنواره با هدف تعیین رضایت اعضاء هیئت عملی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در خصوص برگزاری جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره گذشته در سال ۱۳۹۲ انجام گرفت.

روش کار: این مطالعه به صورت توصیفی مقطعی در میان ۴۷۳ نفر از اعضاء هیئت علمی شامل معاونان و مدیران آموزشی، مدیران و اعضاء هیئت علمی مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، اعضاء کمیته علمی و اعضاء هیئت علمی شرکت کنندگان در جشنواره شهید مطهری از ۴۲ دانشگاه علوم پزشکی در کل کشور انجام گرفت. ابزار جمع آوری اطلاعات دو پرسشنامه زمینه‌ای و رضایتمندی محقق ساخته و خود ایفا در خصوص روند برگزاری جشنواره بود که توسط شرکت کنندگان طی دو ماه تکمیل گردید. داده‌ها پس از ورود به نرم افزار SPSS-20 با استفاده از آمار

مورد فراوانی دارای کمترین اولویت به عنوان عوامل موثر بر یادگیری از دیدگاه دانشجویان بودند.

بحث و نتیجه گیری: مؤلفه شیوه بیان استاد و انتقال شفاف و واضح مطالب درسی و تسلط علمی استاد دارای بیشترین اهمیت از دیدگاه دانشجویان مورد مطالعه بود و در اولویت اول قرار گرفت. این نتیجه حاکی از اهمیت قابل ملاحظه فن بیان و شیوه انتقال مفاهیم و تسلط علمی استاد و نقش آن در میزان یادگیری دانشجویان بوده است و این موضوع نیازمند توجه بیشتر اساتید به این دو معیار مهم می باشد.

کلمات کلیدی: یادگیری، دانشجویان علوم پایه، استاد

۸۲ - ۶۶۱

طب عامیانه مردم قرق استان گلستان: مردم نگاری

اعظم محمدی^۱، اکرم ثناگو، لیلا جویباری

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

azammohamadi2015@yahoo.com

مقدمه: رفتارهای مراقبتی و بهداشتی مردم منفک از باورها و اعتقادات و آئین و رسوم آنها نمی باشد از این رو ضروری است تا این اطلاعات را ثبت و ضبط نمود. روستای "قرق" منطقه ای بکر و خالص از نظر سکونت مردم است. هدف از این مقاله بررسی باورها و درمان های خانگی برای بیماری در بین مردم روستای "قرق" استان گلستان است.

روش کار: این مقاله در سال ۱۳۹۲ به عنوان بخشی از پژوهش وسیع تری در خصوص درمان های عامیانه در بین مردم "قرق" انجام شده است و به گزارش تجربیات افرادی می پردازد که با درمان های خانگی بیماران را مداوا نموده اند. برای جمع آوری داده‌ها مصاحبه های باز با مردم روستا به عمل آمد. بعد از اخذ رضایت کتبی مصاحبه ها دست نویس و کدگذاری و طبقه بندی شدند. سؤالات در مورد باور و عقاید و رفتار آنها در مورد بیماری‌ها بوده است. دلیل و چرایی استفاده از این رفتارها مورد بررسی قرار گرفت.

یافته ها: مردم قرق معتقدند که گیاه خار شتر کلیه را می شوید و برای درمان سنگ کلیه کاربرد دارد. گیاه بومادران برای سوء هاضمه، زردی را ناشی از خوردن گوشت نشسته می دانستند. خوردن ادرار شتر را برای تنگی نفس، عفونت لثه و لق شدن دندان را معتقد بودند که فرد می بایست صبح بعد از خواب دهانش را چند لحظه باز نگه دارد هوای دهانش عوض می شود و کرم بیرون می آید. برای درمان آبله مرغان ۶ بار دور طاول را با انگشت اشاره چرخانده و بار هفتم دانه را فشار می دادند. درمان گوش درد با مخلوط پنیر کهنه با شیر و چکاندن آن در گوش، برای سردرد به بیمار توصیه می کردند آب زیاد بنوشد. اگر زن حامله تو ماه چهارم روی شکمش دست بگذارد و رو به قبله و ایسته آیه الکرسی بخواند فرزندش پسر میشود. چون معتقدند در چهار ماهگی روح بچه زنده میشود.

بحث و نتیجه گیری: طب خانگی در ایران با پیشینه طولانی در زمینه پیشگیری و درمان بیماری ها می تواند بسیاری از مشکلات بهداشتی و

پزشکی را حل نماید. از این رو شناسایی پزشکی عامیانه قبل از محو شدن کامل آن در کشور توصیه می شود. بسیاری از باورها و درمان های خانگی مفید و یا بی ضرر می باشد از این رو می توان آنها را در سیستم نوین بهداشتی وارد نمود و به نحو شایسته ای به منظور ارائه خدمات بهداشتی درمانی مبتنی بر فرهنگ استفاده نمود.

کلمات کلیدی: طب عامیانه، روستای قرق، مردم نگاری

۸۲ - ۶۶۵

تاثیر دوره‌های آموزشی پزشکی مبتنی بر شواهد بر تصمیمات بالینی دستیاران تخصصی

زهره کریمیان^{۱*}، جواد کجوری، محمد مهدی ثاقب، علی مهبودی، محبوبه

صابر، میترا امینی، محمدرضا دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

z_karimian_z@yahoo.com

مقدمه: مطالعات نشان داده است فرایند تصمیم گیری در پزشکی علاوه بر اصول علمی تا حد زیادی از تجارب و ذهنیت فردی، الگوهای قبلی و یا روش‌هایی که بر حسب عادت متداول شده است تاثیر می پذیرد. پزشکی مبتنی بر شواهد رویکردی است که تلاش می کند تفکر علمی، نقادانه و نظام مند را در پزشکان تقویت نموده و زمینه تصمیمات بهینه را فراهم آورد. تحقیق حاضر به دنبال پاسخ به این سوال است که آموزش دوره‌های مبتنی بر شواهد تا چه حد بر تصمیم‌گیری های بالینی تاثیر گذار است.

روش کار: تحقیق حاضر به روش نیمه تجربی و بر روی ۶۲ دستیار بالینی ورودی مهرماه ۱۳۹۱ انجام شد. ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته مشتمل بر ۴ مدل تصمیم‌گیری طراحی و به صورت پیش آزمون و پس آزمون دیدگاه دستیاران سنجش شد. برای تعیین روایی پرسشنامه از دیدگاه متخصصین بالینی و آموزش پزشکی استفاده شد و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ ۰.۹۳٪ تعیین شد. نتایج با استفاده از نرم افزار SPSS 17 و آزمون تی زوجی تحلیل گردید.

یافته ها: برگزاری دوره پزشکی مبتنی بر شواهد به طور معنی داری بر شیوه‌های تصمیم‌گیری بالینی دستیاران موثر بود. شیوه مبتنی بر قوانین و کتاب‌های رفرنس و نیز الگوگیری از روتین های بخش، قبل از برگزاری دوره، بیشترین ترجیح در تصمیم‌گیری‌ها و رویکرد مبتنی بر شواهد کمترین میانگین را داشت. اما بعد از برگزاری دوره، شیوه مبتنی بر شواهد به طور معنی داری بیشتر و شیوه مبتنی بر تجارب و برداشت‌های فردی و نیز الگوگیری از روتین های بخش میانگین کمتری را نشان داد.

بحث و نتیجه گیری: برای توسعه رویکرد پزشکی مبتنی بر شواهد لازم است برنامه های آموزشی به طور مستمر و هدفمند ادامه یابند و علاوه بر

آن زیرساخت‌های تجهیزاتی نظیر اینترنت، دسترسی به پایگاه‌های اطلاعات داده‌های علمی و راهنماهای بالینی در بخش‌ها توسعه بیشتری یابد.

کلمات کلیدی: دانشجو، هسته های تخصصی، رشته پزشکی

۸۲-۷۳۵

نگرش دانشجویان نسبت به راهنمایی و هدایت تحصیلی در دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۱۳۹۱

سید اسماعیل مناقب^۱، فاطمه پرچمی

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

esmanagheb@yahoo.com

مقدمه: راهنمایی و مشاوره تحصیلی، ضمن آموزش شیوه های تصمیم گیری درست و نحوه مواجهه با رویدادهای زندگی، به گسترش بینش، حل تعارض های درونی و رشد روابط سازنده با دیگران می انجامد و در نهایت موجب بازدهی و کارآمدی بیشتر نظام آموزشی و کاهش افت تحصیلی می گردد. این مطالعه به منظور بررسی نگرش دانشجویان نسبت به راهنمایی و هدایت تحصیلی در دانشگاه علوم پزشکی جهرم انجام گرفت.

روش کار: این یک مطالعه توصیفی مقطعی بود که در سال ۱۳۹۱ در دانشگاه علوم پزشکی جهرم انجام شد. جامعه پژوهش دانشجویان پزشکی و پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جهرم بود. حجم نمونه ۱۶۰ نفر محاسبه گردید و نمونه گیری به روش طبقه بندی تصادفی شامل ۹۰ دانشجوی پزشکی و ۷۰ دانشجوی پرستاری بود. ابزار پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته روا و پایا (با ضریب آلفا کرونباخ ۰/۷) بود. بخش اول پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک و بخش دوم شامل ۱۷ سؤال بود که حداقل نمره از سوالات ۱۷ و حداکثر ۸۵ بود. چنانچه میانگین نمره از ۵۰٪ حداکثر نمره برابر یا بیشتر شود، نگرش مثبت ارزیابی می شد. پرسشنامه ها توسط همکار طرح به دانشجویان تحویل داده شد و پس از تکمیل از آنها پس گرفته شد. اطلاعات وارد نرم افزار SPSS 14 شد و با آمارهای توصیفی مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته ها: میانگین و انحراف معیار نمره کل نگرش دانشجویان نسبت به هدایت و راهنمایی تحصیلی ۵۹/۱۹±۶/۵۹ بود. به تفکیک رشته تحصیلی نمره نگرش دانشجویان پزشکی ۵۸/۶±۶/۵۳ و نمره نگرش دانشجویان پرستاری ۵۹/۹±۶/۶۶ بود.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس این مطالعه دانشجویان نگرش مثبت نسبت به راهنمایی و هدایت تحصیلی دارند و این نقطه قوت برای ارایه برنامه های مشاوره و راهنمایی تحصیلی در سطح دانشگاه می تواند باشد. با توجه به نگرش مثبت دانشجویان، پیش بینی می شود در صورت وجود ساز و کار مناسب راهنمایی و هدایت تحصیلی در دانشگاه‌ها، دانشجویان از برنامه های فوق استقبال کنند.

کلمات کلیدی: راهنمایی تحصیلی، استاد راهنما، هدایت تحصیلی، مشاوره، نگرش

۸۲-۷۵۲

تدریس مشارکتی شیوه ای اثربخش بر فرایند یاددهی و یادگیری مراقب ت های پرستاری در بحران

ساقی مویوی^{۱*}، آسیه صدیقی، محمد علی یزدانی پور

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

saghi_m80@yahoo.com

مقدمه: از جمله راهکارهای موثر در خصوص مشارکت فراگیران در امر یاددهی و یادگیری استفاده از روش های تعاملی است. که در آن فراگیر ایفاگر نقش فعال و استاد نقش راهنما را به عهده دارد. طی این فرایند که از طریق درگیر نمودن فراگیران و مواجهه موثر، آنان را با دنیای واقعی و مرتبط با حرفه شان در شرایط بحرانی آماده می نماید. مطالعه حاضر با هدف "تعیین تاثیر مشارکت دانشجویان پرستاری بر فرایند یاددهی و یادگیری درس پرستاری در بحران" انجام شد.

روش کار: این مطالعه یک پژوهش کارآزمایی بالینی از نوع نیمه تجربی است. نمونه گیری و جمع آوری اطلاعات با استفاده از روش تمام شماری در رابطه با کل نمونه‌ها (۴۹ دانشجوی پرستاری مقطع کارشناسی پیوسته) طی دو نیمسال تحصیلی انجام شد. نمونه ها به طور تصادفی و با توجه به زمان ورودشان به آموزش عالی (۳۳ دانشجوی ورودی نیمسال اول" به عنوان گروه مداخله/آزمون و "۲۶ دانشجوی ورودی نیمسال دوم" به عنوان گروه کنترل/شاهد) انتخاب شدند. به منظور بررسی و تحقق همسانی دو گروه مورد مطالعه از نظر سن، جنس و معدل ۵ ترم اول تا پنجم مورد بررسی قرار گرفتند. در این مطالعه اجرای برنامه آموزش درس پرستاری در بحران بر اساس طرح درس تدوین شده توسط مدرسین به طور همسان با استفاده از روش ترکیبی (سخنرانی، ارایه فیلم و پرسش و پاسخ) برای هر دو گروه اجرا شد. به عنوان مداخله در طرح درس تنظیمی گروه آزمون، مقرر گردید تک تک فراگیران در قالب تکالیف محوله ارایه یک مورد مرتبط با سرفصل درس" پرستاری در بحران" بر اساس علاقه انتخاب و طی ۲-۳ جلسه پایانی ارایه نمایند، در کنار ارزشیابی پایانی با استفاده از سوالات چهار گزینه ای یکسان، نظر خواهی کلی از فراگیران نیز انجام شد. نتایج ارزشیابی پایانی هر دو گروه که با استفاده از ابزاری یکسان انجام شده بود؛ در برنامه SPSS16 ثبت و با استفاده از آزمون های تک نمونه ای Kolmogrov Smirnov، آزمون کای دو، آزمون تی مستقل و شاخص های آماری مناسب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: بر اساس آزمون تی تست مستقل تفاوت معنی دار آماری در رابطه با شاخص های میانگین و انحراف معیار که برای مقایسه شاخص نمرات دو گروه محاسبه گردید مشاهده شد که با توجه به میانگین نمرات بالاتر در گروه مورد می توان این یافته را ناشی از مداخله در شیوه تدریس

تلقی کرد. همگونی دو گروه نسبت به متغیر سن بر مبنای آزمون کای دو تایید شد.

در خصوص سنجش رضایت و نظر خواهی از نمونه های گروه مداخله با انتخاب میانگین به عنوان نقطه برش، نتایج بیانگر رضایت اکثریت نمونه ها (۶۳/۲ درصد) از شیوه مشارکتی در فرآیند یاددهی و یادگیری بود.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس نتایج به دست آمده به نظر میرسد بهره گیری از روش های نوین تدریس نظیر استفاده از شیوه تدریس مشارکتی، همچنین ارائه/معرفی بیمار بر اساس سناریوهای مبتنی بر آنچه که تاکنون به روش کاملاً استاد محور/ سخنرانی محض رواج دارد الزامی است.

کلمات کلیدی: تدریس مشارکتی، فرایند یاددهی و یادگیری، مراقب در بحران

۸۲ - ۷۵۶

عوامل مؤثر بر تمرکز در کلاس از دیدگاه دانشجویان

دانشکده پرستاری میبد در سال ۱۳۹۲

بهناز انجذاب*، محمدرضا حیدری، سعیدرضا آفرید، نجمه زندگانی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

enjazbehnaz@yahoo.com

مقدمه: تمرکز حواس امری اکتسابی است و به حالتی ذهنی روانی اطلاق می شود که در آن تمام قوای حسی و فکری انسان روی موضوع خاصی متمرکز میشود. تمرکز حواس در فراگیری مباحث درسی در کلاس از ضروریات قطعی یادگیری و آموزش و تضمین کننده امر یادگیری و انجام صحیح کارها بوده و موجب پیشرفت تحصیلی می شود. لذا شناسایی عوامل مؤثر بر تمرکز در کلاس می تواند به برنامه ریزان آموزشی در جهت بهبود کارایی کلاس های درسی کمک کننده باشد.

روش کار: این مطالعه توصیفی مقطعی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بین کلیه دانشجویان دانشکده پرستاری میبد (۷۷ نفر) انجام شد، پرسشنامه مورد استفاده، پرسشنامه ای بود که قبلاً در مطالعه دیگری روایی و پایایی آن را ارزیابی شده بود و حاوی مشخصات دموگرافیک و عوامل مرتبط با تمرکز از دیدگاه دانشجویان، با مقیاس پنج گزینه ای لیکرت بود. داده ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: از دیدگاه دانشجویان در حیطه عوامل مربوط به استاد گزینه "برخورد مناسب استاد با دانشجو" با میانگین 0.78 ± 0.23 ، در حیطه عوامل مربوط به دانشجو گزینه "علاقمندی به موضوع درسی" با میانگین 0.83 ± 0.14 و در حیطه عوامل محیطی "زمان ارائه درس" با میانگین 0.2 ± 0.23 از مهمترین عوامل تاثیر گذار بر تمرکز دانشجویان در کلاس درس بود. به طوری که 54.7% دانشجویان ساعت ۱۰-۸ را بهترین زمان برگزاری کلاس می دانستند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه تمرکز حواس امری است که قابل تغییر می باشد لذا می توان با تغییر عوامل مرتبط به آن از جمله بکارگیری شیوه های مناسب آموزشی توسط اساتید و کمک به ایجاد شرایط مطلوب

فردی و محیطی برای دانشجویان گام های مؤثری در جهت بهبود تمرکز دانشجویان در کلاس برداشت.

کلمات کلیدی: تمرکز، یادگیری، استاد، دانشجو، محیط آموزشی

۸۲ - ۷۹۴

تاثیر آیات قرآن کریم بر آگاهی و عملکرد دانشجویان پزشکی نسبت به فریضه امر به معروف و نهی از منکر در جامعه دانشگاهی از دیدگاه خود دانشجویان

اکرم حیدری

دانشگاه علوم پزشکی قم

heidari@muq.ac.ir

مقدمه: انسان موجودی اجتماعی است و سرنوشت انسان و جامعه در یکدیگر تاثیرگذار هستند. آیات و روایات زیادی بر اهمیت امر به معروف و نهی از منکر دلالت دارد. در خصوص این واجب فراموش شده مطالعات میدانی چندانی صورت نگرفته است. هدف این تحقیق تعیین تاثیر آیات قرآن کریم بر آگاهی و عملکرد دانشجویان پزشکی نسبت به فریضه امر به معروف و نهی از منکر در جامعه دانشگاهی و همچنین بررسی نظرات دانشجویان در خصوص ابعاد مختلف امر به معروف و نهی از منکر در جامعه دانشگاهی بود.

روش کار: در این تحقیق توصیفی ۴۰ دانشجوی پزشکی ترم پنجم که واحد بهداشت ۳ را انتخاب نموده بودند، شرکت کردند. در هر جلسه یک آیه مرتبط به همراه ترجمه آن نمایش داده می شد و توسط دانشجویان قرائت می گردید و اگر نکته خاصی وجود داشت بیان می شد. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ای بود که علاوه بر بررسی تاثیر قرآن بر آگاهی و عملکرد دانشجویان، نظرات آنان را در مورد تاثیر فعالیت های مختلف بر ترویج امر به معروف و نهی از منکر در جامعه دانشگاهی (به صورت نمره دهی از ۱ تا ۱۰)، میزان تاثیر رده های مختلف دانشگاه در مورد ترویج امر به معروف و نهی از منکر (به صورت نمره دهی از ۱ تا ۵) و همچنین موانع اجرای این فریضه (به صورت تشریحی) مورد سنجش قرار می داد. داده ها با استفاده از برنامه SPSS 18 آنالیز شد.

یافته ها: ۳۶ نفر (۹۰٪) از دانشجویان بیان نمودند که نمایش این اسلایدها بر آگاهی آنان در مورد فریضه امر به معروف و نهی از منکر تاثیر داشته است. در حالی که 46.2% از دانشجویان اعلام کردند نمایش اسلایدها بر عملکرد آنها هم تاثیر داشته است. در مورد تاثیر فعالیت های مختلف بر ترویج امر به معروف و نهی از منکر، مؤثرترین فعالیت ها به نظر دانشجویان به ترتیب عبارت از انجام تبلیغات در مورد اهمیت این فریضه در سطح دانشگاه و رسانه ها و محیط های سایبری، برگزاری کرسی های آزاداندیشی در این زمینه و الگو مشخص کردن برای چگونه عمل کردن به این فریضه بودند. در مورد تاثیر افراد مختلف در ترویج امر به معروف و نهی از منکر بیشترین تاثیر در مورد اعضای خانواده و سپس به ترتیب اساتید، دانشجویان، پرسنل امور فرهنگی و کارمندان بیان گردید. در مورد موانع

انتخاب مربیان مبتکر و خلاق در کنار سعی و تلاش دانشجویان می تواند به ارتقای کیفیت آموزش بالینی کمک کند.

کلمات کلیدی: مهارت‌های بالینی، دانشجویان پرستاری و مامایی، عوامل تسهیل کننده، عوامل بازدارنده

۸۵۵ - ۸۲

عوامل شخصیتی و دموگرافیک پیش بینی کننده سبک‌های یادگیری در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان

هاجر شفیعیان^{۱*}، بهشید گروسی^۱، منصوره عزیززاده فروزی^۱، علی اکبر حقدوست^۱، سودابه نواده^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

hajarshafian@gmail.com

مقدمه: مقدمه: سبک یادگیری یک رفتار متمایز برای کسب دانش و مهارت‌ها است که از طریق مطالعه یا تجربه کسب می‌شود. کلید اصلی درگیر کردن فراگیران در یادگیری ترجیحات و سبک یادگیری آنان و همچنین شناسایی عوامل تأثیر گذار روی این متغیرها می باشد. در این رهگذر بایستی تلاش کرد تا به گونه ای دقیق متغیرهای پیش‌بینی‌کننده سبک‌های یادگیری شناسایی شوند تا بتوان شرایط آموزشی را بهسازی نمود. هدف از این پژوهش تعیین برخی عوامل پیش بینی کننده سبک‌های یادگیری در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان می‌باشد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی - تحلیلی و مقطعی می‌باشد که برای این منظور در این مطالعه از پرسشنامه ای شامل اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه آزمون شخصیتی (NEO)، پرسشنامه سبک‌های یادگیری کلب استفاده شد. جهت تجزیه تحلیل داده‌ها از آزمون‌های توصیفی و تحلیلی (کای دو، اسپیرمن و رگرسیون) استفاده شد.

یافته‌ها: بیشترین دانشجویان (۴۴/۳۱ درصد) سبک یادگیری جذب کننده داشتند. بر اساس نتایج مربوط به تیپ شخصیتی، نزدیک به یک سوم دانشجویان (۲۸/۲ درصد) ویژگی‌های شخصیتی تیپ وجدانی بودن (مسئولیت پذیری) داشتند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج مربوط به پیش‌بینی‌کننده‌های سبک‌های یادگیری نشان داد که تنها جنس پیش بینی کننده می‌باشد. بر این اساس توجه بیشتر به سبک‌های یادگیری دانشجویان منجر به استفاده از شیوه‌های مناسب تدریس و همچنین باعث تقویت و افزایش توانمندی‌های دانشجویان می گردد.

کلمات کلیدی: تیپ‌های شخصیتی، سبک‌های یادگیری، پیش‌بینی کننده

۸۷۲ - ۸۲

احیاء دانش پژوهی آموزشی در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

انجام این فریضه در محیط دانشگاهی نیز ۴۷ مانع توسط دانشجویان بیان شد.

بحث و نتیجه گیری: استفاده از آیات قرآن کریم می تواند در ارتقای آگاهی و عملکرد دانشجویان در مورد فریضه امر به معروف و نهی از منکر تاثیر مثبت داشته باشد. همچنین با استفاده از نظرات دانشجویان می‌توان انجام این مهم را در جامعه دانشگاهی ترویج نموده و از فواید ارزشمند آن بهره‌مند شد.

کلمات کلیدی: قرآن، امر به معروف، نهی از منکر، آگاهی، عملکرد، دانشجوی پزشکی، جامعه دانشگاهی

۸۴۱ - ۸۲

بررسی عوامل موثر بر یادگیری مهارت‌های بالینی دانشجویان پرستاری و مامایی

زینب ربیعی^{۱*}، فاطمه مالچی، شرافت اکابریان، طیبه غریبی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

zeinab.rabee@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی بخش اساسی و مهم آموزش در علوم پزشکی می‌باشد که بدون آن تربیت افراد کارآمد و شایسته بسیار مشکل و یا غیرممکن خواهد شد. آموزش بالینی فرآیندی است که در آن دانشجویان بر بالین بیمار حضور یافته و با یادگیری فعالیت‌های بالینی، تجارب بالینی لازم را کسب می‌کنند و دانش نظری خود را به مهارت‌های ذهنی، حرکتی و اجتماعی که لازمه مراقبت از بیمار می باشد تبدیل می‌کنند. آموزش بالینی تحت تاثیر عوامل و متغیرهای زیادی قرار دارد و هر چه آموزش بالینی پر بارتر باشد آموزش با شتاب و کیفیت مناسبتری پیش خواهد رفت. این مطالعه با هدف بررسی عوامل تسهیل کننده و بازدارنده یادگیری مهارت‌های بالینی دانشجویان پرستاری و مامایی انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه کتابخانه‌ای است که با جستجو در بانک‌های اطلاعاتی sid, Medlib, Google scholar انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس بررسی مطالعات مختلف، از جمله عوامل تسهیل کننده یادگیری مهارت‌های بالینی دانشجویان: ارتباط مربی - دانشجو، فراهم بودن محیط توسط مربیان برای تجربه مهارت‌های بالینی دانشجویان، تجارب آموزشی عملی مربیان، احساس مسئولیت مربیان و توجه به حقوق و نیاز بیمار بود و از جمله عوامل بازدارنده یادگیری مهارت‌های بالینی دانشجویان، وجود استرس در بخش، تذکر مربی در حضور پرسنل و پزشکان، عدم حمایت دانشجو توسط پرسنل، تندخویی پرسنل، تراکم دانشجویان در بخش، تداخل کارآموزی دانشجویان مامایی با دانشجویان پزشکی، عدم وجود امکانات رفاهی در بخش و نگرانی از انتقال بیماری واگیر بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش، بازنگری و اقدامات مناسب توسط مسئولین آموزشی برای یک محیط بالینی آموزشی مناسب و

اکرم اشبینه*، امیر واحدی، رقیه ماکویی، حسن جلیلیان حامد

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

eshbineha@yahoo.com

مقدمه: آئین نامه ابلاغی از سوی وزارت بهداشت و درمان آموزش پزشکی در دی ماه سال ۱۳۸۷ باعث شد که اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی علوم پزشکی کشور با توجه به شرطی شدن فرآیند دانش پژوهی آموزشی، به نوآوری‌های ویژه‌ای در امر آموزش بپردازند که در ارتقای سطح علمی دانشگاه‌ها موثر بود. در طی سال ۹۱ تا تاریخ ۹۱/۸/۱ با توجه به شرطی بودن دانش پژوهی آموزشی ۳۱۰ طرح ارائه شده بود. ولی متأسفانه از زمان حذف این شرط از آئین نامه ارتقا از مورخ ۹۱/۸/۱ اعضای هیات علمی انگیزه ای جهت ارائه طرح‌های دانش پژوهی آموزشی نداشته و حتی یک مورد فعالیت دانش پژوهی نیز ارائه نشده است هر چند شرایط لازم برای بهبود عملکرد نظام آموزشی دانشکده و ارتقای کیفیت آن، انجام دانش پژوهی آموزشی است و تنها دلیل و انگیزه اعضای هیئت علمی برای ارائه طرح‌های نوین دانش پژوهی، کسب ۳ امتیاز آموزشی برای ارتقا مرتبه علمی ایشان میباشد. در واقع تاکید این فرایند به شرطی کردن دانش پژوهی در آئین نامه ارتقا و اختصاص امتیازهای همسان با طرح های پژوهشی موجب ایجاد انگیزه برای اعضای هیئت علمی و استفاده از افکار و روش‌های خلاقانه در امر آموزش می شود. این مساله منجر به ارتقاء آموزش و یادگیری پایدار در ذهن فراگیران و دانشجویان خواهد شد.

روش کار: بررسی تعداد طرح‌های دانش پژوهی آموزشی ارائه شده از طرف اعضاء هیئت علمی در زمان شرطی بودن دانش پژوهی در آئین نامه ارتقاء در مقایسه با زمانی که به صورت غیر شرطی این طرح‌ها بررسی می‌شد نشان می دهد که الزام ارائه طرح‌های دانش پژوهی در خلاقیت اساتید و روش‌های نو آورانه بسیار موثر بوده است و پیشنهاد شرطی نمودن مجدد این فرآیند توسط دفتر توسعه آموزش دانشکده باتوجه به مقایسه روند مذکور می باشد.

یافته ها: از بین ۳۱۰ طرح ارائه شده، ۲۲۸ طرح برگزیده شامل:

دو مورد گایدلاین ۹ مورد لاگ بوک ۱۱ مورد داپس ۲۰ مورد استادی گاید ۳۵۰ مورد طرح درس ۳ مورد مینی سیکس ۱۰۵ مورد طرح دوره ۴۰ مورد تهیه فیلم و مدیای آموزشی ۲

بحث و نتیجه گیری: فعالیت‌های بدیع و خلاقانه با رویکرد دانش پژوهانه در فیلد آموزش اعم از تدریس، برنامه ریزی آموزشی، راهنمایی و مشاوره، مدیریت و رهبری آموزشی باعث ارتقاء آموزش فراگیران می شود.

کلمات کلیدی: ارتقاء، دانش پژوهی، احیاء دانش پژوهی

۸۲ - ۹۲۶

مراحل آموزش مهارت بین حرفه‌ای در آموزش پزشکی با استفاده از تئوری های یادگیری

دکتر ماندانا شیرازی*، افسانه یخ فروش‌ها، دکتر محمدرضا مدبر

دانشگاه علوم پزشکی تهران

mshirazi@tums.ac.ir

مقدمه: در چهار دهه اخیر به دلایل تغییرات دموگرافیک، ظهور فناوری‌های اطلاعاتی و هم پوشانی فزاینده در مهارت‌های بین حرفه‌های مختلف در آموزش پزشکی لزوم آموزش بین حرفه‌ای بیش از پیش احساس می‌گردد ولی علیرغم اهمیت کار تیمی در مراقبت سلامت، اکثر واحدهای بالینی به عنوان مجموعه‌ای از حرفه‌های جداگانه عمل می‌کنند. هدف این مقاله آشنایی با تئوری‌های یادگیری در آموزش مراحل مختلف مهارت بین حرفه‌ای (IPE) در آموزش پزشکی می باشد.

روش کار: این مطالعه از نوع کتابخانه‌ای بود که مفاهیم مربوط به آموزش مهارت بین حرفه‌ای را جستجو و ارزیابی کرد.

یافته ها: با توجه به مرحله آموزش IPE، تئوری های کاربردی به دو دسته میکروتئوری و ماکرو تئوری تقسیم می شوند.

- مرحله Awareness/Exposure و کاربرد میکرو تئوری ها مانند:

تئوری رفتارگرایی: تاکید آن بر outcome می باشد که در مراحل ابتدایی آموزش بین حرفه ای و فقط برای ارتقاء دانش در زمینه interprofessional competencies role clarification، که مکان آموزش در محیط کلاس می‌باشد.

- مرحله Immersion/Application در این مرحله کسب competency و ترکیب دانش، نگرش و مهارت مدنظر می باشد که از تئوری یادگیری بزرگسالان و روش‌های آموزشی مانند، experiential learning problem based و learning discovery و آموزش در مکان های عملی انجام می گردد.

- مرحله Mastery و استفاده از ماکرو تئوری ها: در این مرحله حرکت فرد از novice به حالت expert و کاربرد تئوری ساختارگرایی مانند

تئوری سازنده گرایی شناختی: استفاده از مدل آموزشی مرحله‌ای مانند TTM Model

تئوری سازنده گرایی اجتماعی: کاربرد روش‌های Socio-cultural learning
بحث و نتیجه گیری: آموزش دهندگان و طراحان کوریکولوم آموزشی باید در آموزش مهارت های بین حرفه ای با استفاده از نیازسنجی و مشخص کردن سطح فراگیران و نیازهای خاص حرفه ای آنها از مدل های و روش‌های آموزشی متناسب با فراگیران استفاده نمایند.

کلمات کلیدی: آموزش پزشکی، بین حرفه‌ای، دانشجو، برنامه درسی، نظریه

۸۲ - ۹۲۹

بررسی موانع و محدودیت های آموزش ضمن خدمت در پرستاری

محمد علی دهقانی محمودآبادی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

dehghani1347@yahoo.com

مقدمه: آموزش ضمن خدمت کارکنان بی شک یکی از مهمترین و مؤثرترین عوامل برای بهبود امور سازمان و افزایش کارایی است، دوره های آموزش ضمن خدمت منجر به بینش و بصیرت عمیق تر، دانش بالاتر و توانایی و

بود. از هر دو گروه ابتدا و پایان دوره آزمون گرفته شد و با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و آزمون‌های آماری از قبیل t -test و $paired$ t -test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: متوسط نمره آزمون ابتدایی در گروه آموزش از راه دور ۳۵/۶٪ و در گروه آموزش در کلاس ۳۵/۷٪ می باشد. همچنین میانگین نمرات دانشجویان در آزمون پایانی در گروه آموزش از راه دور ۶۴/۶٪ و در گروه آموزش در کلاس ۵۸/۵٪ می باشد. میانگین نمره دانشجویان در آزمون پایان دوره نسبت به آزمون ابتدای دوره در هر دو روش به طور معنی داری افزایش یافته بود بنابراین هر دو روش در ارتقاء دانش و مهارت یادگیرنده‌ها در زمینه کنترل عفونت موثر بوده است. علاوه بر آن مقایسه آزمون پایانی دو گروه تفاوت معنی داری را بین دو روش آموزشی نشان داد به این ترتیب که روش آموزش از راه دور نسبت به روش حضور در کلاس موثرتر بوده است. **بحث و نتیجه گیری:** کاربرد روش آموزش از راه دور به طور الکترونیکی تاثیر بهتری نسبت به روش حضور در کلاس در میزان آگاهی کنترل عفونت در دانشجویان دندانپزشکی داشته است. **کلمات کلیدی:** آموزش از راه دور، کنترل عفونت، آموزش حضوری، آموزش الکترونیک

۸۲-۹۹۱

ارتباط عادات مطالعه و برخی عوامل دموگرافیک در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه جندی شاپور اهواز در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰

شایسته حقیقی

پرستاری و مامایی

haghighi-sh@ajums.ac.ir

مقدمه: مطالعه موثر بستگی به کاربرد مناسب مهارت‌ها و فنون مطالعه و علاقه نسبت به مطلب خواندنی دارد. علاوه بر کاربرد مهارت‌ها و فنون مطالعه، کسب عادات صحیح مطالعه نیز موجب یادگیری بهتر دانشجویان خواهد شد. هدف این مطالعه بررسی ارتباط عادات مطالعه و برخی عوامل دموگرافیک در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز می باشد.

روش کار: این مطالعه توصیفی و مقطعی بر روی ۴۱۵ نفر از دانشجویان پرستاری، مامایی و اتاق عمل در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ در دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشکده پرستاری و مامایی انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش نامه‌ای مشتمل بر دو بخش شامل اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه عادات مطالعه (PSSHI) بود که به روش خود ایفا تکمیل گردید.

یافته ها: میانگین نمره عادات مطالعه دانشجویان ۵۱/۵۹ از مجموع ۹۰ بود. ۲۱/۴ درصد دانشجویان عادات مطالعه نامطلوب و ۶۰/۵ درصد عادات مطالعه نسبتاً مطلوب داشتند. بین عادات مطالعه با عملکرد تحصیلی و سابقه مشروط شدن ارتباط معنی دار آماری وجود داشت. همچنین میانگین

مهارت بیشتر در نیروی انسانی خواهد شد. این مطالعه با هدف بررسی موانع و محدودیت های آموزش ضمن خدمت در رشته پرستاری انجام شده است.

روش کار: این مطالعه یک مطالعه توصیفی-تحلیلی است که جامعه و محیط مورد پژوهش، کلیه پرستاران و بیمارستان‌های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد می باشد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی استفاده گردید.

یافته ها: در بررسی‌ها موانع و محدودیت‌های آموزش ضمن خدمت؛ عدم ارزیابی نیازهای آموزشی شرکت کنندگان و انتخاب آنها جهت شرکت در دوره، کمبود بودجه و نپرداختن حق الزحمه مدرسین، مشکل وجود شیفت‌های در گردش و بعد مسافت برای شرکت کنندگان در دوره‌ها به عنوان مهم‌ترین محدودیت‌ها اعلام شده است.

بحث و نتیجه گیری: مطابق با یافته های پژوهش، موانع متعددی بر کیفیت و کمیت آموزش ضمن خدمت پرستاران تأثیر می گذارد. با توجه به اهمیت آموزش ضمن خدمت و نقش پرستاران در نظام سلامت، رفع موانع و برنامه ریزی جامع برای آموزش ضمن خدمت یکی از ضروریات جامعه پرستاری ارزیابی می شود. استفاده از انجمن علمی پرستاری ممکن است یکی از موانع آموزش ضمن خدمت پرستاران را کاهش دهد.

کلمات کلیدی: آموزش ضمن خدمت، موانع و محدودیت

۸۲-۹۴۱

مقایسه روش آموزش از راه دور با روش آموزش در کلاس در زمینه کنترل عفونت در دانشجویان دندانپزشکی

نسرين رفيعيان^{۱*}، ابراهيم يارمحمدی^۲، صنم ميربیگی^۳، شهربانو رعدی^۴، أسماء مرآتی^۵، غلامعلی نجفی پاریزی^۱، پورانده داوودی^۲
۱- دانشگاه علوم پزشکی البرز ۲- دانشگاه علوم پزشکی همدان ۳- دانشگاه علوم پزشکی یزد

rafeieann@yahoo.com

مقدمه: تقریباً ۳۳٪ از عفونت‌های قابل انتقال به کارکنان بهداشتی قابل کنترل و جلوگیری می باشد که این موضوع اهمیت دستیابی به بهترین روش آموزشی برای دانشجویان سیستم بهداشتی در این زمینه را نشان می دهد. هدف از این مطالعه، ارزیابی کیفیت آموزش کنترل عفونت به روش آموزش از راه دور و مقایسه آن با روش آموزش در کلاس بین دو گروه از دانشجویان دندانپزشکی همدان می باشد.

روش کار: در مطالعه مداخله‌ای- تجربی حاضر ۷۳ دانشجوی ترم ۴ و ۵ دندانپزشکی که کنترل عفونت جزء واحدهای درسی آنها محسوب می شد مورد بررسی قرار گرفتند. در گروه اول آموزش به روش حضور در کلاس انجام گرفت، اما در گروه دوم دانشجویان جهت آموزش کنترل عفونت از آموزش الکترونیکی استفاده شد. محتوای مطالب در هر دو روش یکسان

۸۲-۱۰۱۵

یادگیری به کمک همتایان روشی موثر در آموزش دروس**نظری**کامران میرزایی^۱، ثریا زحمت کش^۲، آزاده عازمیان، زهرا دریانورد

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: امروزه روش‌های سنتی آموزش به تنهایی پاسخگوی حرکت سریع علم و دانش و نیازهای آموزشی فراگیران نبوده و نیاز به بکارگیری روش‌های نوین آموزشی تعاملی با هدف ارتقا سطح دانش و مهارت‌های فراگیران دوچندان شده است. سیستم یادگیری به کمک همتایان یکی از روش‌های نوین آموزشی است که در آن دانشجویان در نقش استاد و یا کمک کننده به اساتید ظاهر شده و یادگیری سایر دانشجویان را تسریع می‌نمایند. هدف از این مطالعه بررسی دیدگاه دانشجویان در خصوص مزایای بالقوه سیستم یادگیری به کمک همتایان بود.

روش کار: در این مطالعه مداخله‌ای، دانشجویان کارشناسی تغذیه اخذ کننده درس دو واحدی فیزیولوژی تغذیه شرکت داده شدند. در ابتدای ترم پس از ارائه طرح درس و بیان اهداف آموزشی درس در گروه مداخله از دانشجویان داوطلب خواسته شد تا در فرآیند آموزش درس فوق شرکت کنند. سپس پیش از هر جلسه، دانشجو محتوای آموزشی طراحی شده خود را ارائه و پس از رفع نواقص با استفاده از بسترها و روش‌های آموزشی مختلف، مطالب درسی توسط دانشجویان ارائه شد. در پایان ترم دیدگاه دانشجویان در خصوص مزایای بالقوه سیستم یادگیری به کمک همتایان با استفاده از پرسشنامه با استفاده از مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای جمع‌آوری شد.

یافته‌ها: بیش از سه چهارم دانشجویان معتقد بودند این روش منجر به داشتن یک تجربه آموزشی لذت بخش (۷۸/۳٪)، گسترش اطلاعات دانشجویان (۷۸/۸٪)، استفاده از توانایی دانشجویان (۸۸/۲٪)، تقویت اعتماد به نفس دانشجویان (۸۱/۸٪)، حمایت روانی بیشتر از دانشجویان (۷۶/۲٪)، تقویت همدلی بین دانشجویان (۷۷/۸٪)، تقویت مهارت مدیریتی دانشجویان (۸۸/۲٪)، تقویت مهارت تدریس دانشجویان (۸۶/۶٪)، تقویت مهارت ارتباطی دانشجویان (۸۴/۸٪)، یادگیری فعال تر و مشارکتی (۸۸/۲٪)، افزایش عمق یادگیری (۸۴/۲٪)، تقویت انگیزه یادگیری (۸۱/۸۲٪)، ارائه بازخورد به موقع و مناسب (۷۷/۱٪)، تقویت یادگیری نظری (۸۱/۲٪) و اشتراک بهتر ایده‌های درسی (۸۱/۲٪) می‌شود. بین نگرش دانشجویان و تمایل به شرکت در روش فوق و نیز نمره اخذ شده در پایان درس ارتباط معنی‌داری مشاهده شد ($P < 0.05$).

بحث و نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که دانشجویان دیدگاه مثبتی درباره اجرای این سیستم دارند و آن را پاسخی مناسب به نیازهای یاد شده می‌دانند، لذا برنامه‌ریزی جهت تحقق اجرای روش‌های آموزشی از طریق همتایان در سایر دروس نیز مفید به نظر می‌رسد.

عادات مطالعه در دو جنس اختلاف معنی‌داری را نشان داد به طوری که دانشجویان دختر در این زمینه موفق‌تر عمل کردند.

بحث و نتیجه گیری: در این مطالعه تعداد کمی از دانشجویان از عادات مطالعه مطلوب برخوردار بودند و دانشجویانی که عادات مطالعه مناسبی داشته و سابقه مشروط شدن نداشتن از عملکرد تحصیلی بهتری برخوردار بودند که در این زمینه می‌بایست آموزش‌هایی جهت ارتقای عادات مطالعه در دانشجویان فراهم نمود.

کلمات کلیدی: عادات مطالعه، دانشجویان، دانشکده پرستاری و مامایی

۸۲-۱۰۰۸

مقایسه تاثیر روش‌های آموزشی توسط همتایان و غیرهمتایان آموزشی بر آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی در درس بهداشت یک

کامران میرزایی^۱، ثریا زحمت کش

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: مطالعات موجود در خصوص اثر آموزش توسط غیرهمسطح آموزشی، که یک روش تعاملی آموزش و یادگیری است، اندک است. این مطالعه به بررسی اثر برنامه آموزشی توسط همتایان و غیرهمتایان آموزشی بر آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی در درس بهداشت یک می‌پردازد.

روش کار: در این مطالعه مداخله‌ای، درس بهداشت یک به دو گروه از دانشجویان پزشکی ارائه شد. در گروه اول با استفاده از مدل آموزش همکار و توسط دانشجویان پزشکی و در گروه دوم از دانشجویان غیر همتا از مقاطع مختلف تحصیلی متناسب با رشته تحصیلی و سرفصل درس استفاده شد. سطح آگاهی دانشجویان در خصوص درس بهداشت یک در ابتدا و انتهای دوره آموزشی در هر دو گروه مورد مقایسه قرار گرفت. همچنین نگرش دانشجویان در خصوص نحوه ارائه درس توسط اساتید، دانشجویان هم‌سطح و دانشجویان غیرهمسطح تحصیلی بررسی شد. نتایج با استفاده از آزمون‌های Mann Whitney U و Wilcoxon و Kruskal Wallis H در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: سطح آگاهی دو گروه دانشجویان در ابتدای شروع دوره آموزشی تفاوت معنی‌داری نداشت. آگاهی دانشجویان در انتهای دوره در گروه آموزش غیرهمکار از سطح بالاتری نسبت به گروه آموزش همکار برخوردار بود. نگرش دانشجویان در خصوص نحوه ارائه درس به روش آموزش همکار پائین‌تر از دو گروه آموزش توسط دانشجویان غیر همتا و اساتید بود ولی در دو گروه دیگر تفاوتی مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: برنامه‌های آموزشی شامل ارائه دروس توسط دانشجویان غیرهمکار و غیرهمتا می‌تواند به عنوان یک روش آموزشی موثر مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش، یادگیری، همتای آموزشی، آگاهی، نگرش

کلمات کلیدی: آموزش پزشکی، یادگیری به کمک همتایان، روش نوین آموزشی، دانشجو

۱۰۵۸-۸۲

افزایش تعداد بخش‌های کارورزی پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی اهواز، اقدامی موثر در ارتقاء مهارت‌های بالینی دانشجویان پزشکی

مهدی بیژن زاده^{*}، احمد رضا مهتدی، افسون باقری

دانشگاه علوم پزشکی اهواز

mbijan@yaho.com

مقدمه: با توجه به محدودیت زمانی دوره کارورزی پزشکی و لزوم گذراندن بخش‌های اصلی مانند داخلی، جراحی، عفونی، روانپزشکی و در نتیجه عدم کسب مهارت کافی کارورزان در کسب مهارت‌های بالینی در بخش‌های مینور جراحی اعصاب، بیپوشی، چشم، ارتوپدی و از طرفی به استناد مصوبه پنجمین نشست شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت متبوع مبنی بر اعلام بخش‌های بالینی الزامی و انتخابی جهت کارورزان پزشکی و همچنین با توجه به پتانسیل و امکانات بیمارستان‌های آموزشی، لزوم فراهم آوردن امکان حضور کارورزان در بخش‌های اخیر به شدت احساس می‌شود.

روش کار: معاونت آموزشی پزشکی عمومی دانشکده پزشکی مبادرت به کاهش مدت زمان ارایه بخش (واحد) اعصاب داخلی و گوش، حلق و بینی از یک ماه به ۱۵ روز و افزودن واحدهای جراحی اعصاب، ارتوپدی، بیپوشی و چشم (هرکدام به مدت ۱۵ روز) به برنامه آموزشی کارورزان نمود به صورتی که طول دوره کارورزی همچنان ۱۸ ماه بماند و کارورزان بر اساس علاقمندی و نیازی که در خود احساس می‌نمایند از میان ۶ بخش مزبور ۴ بخش را انتخاب، و در طول دوره کارورزی بگذرانند. برای ارزشیابی نظرات فراگیران در این خصوص پرسشنامه‌ای به کارورزان شاغل به تحصیل (کارورزان طرح جدید و باقیمانده از طرح قدیم) داده شد و نظرات کارورزان علاقمند شرکت در نظرسنجی شامل کارورزان طرح قدیم ۲۱ نفر و کارورزان طرح جدید ۵۴ نفر مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: نتیجه این ارزشیابی که در مقاله به تفصیل بیان می‌گردد نشان‌دهنده تمایل بیشتر دانشجویان برای کم کردن زمان بخش‌های یک‌ماهه با هدف استفاده از سایر بخش‌ها می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری: در راستای تسلط بیشتر کارورزان نسبت به انجام با کیفیت وظایف محوله، افزایش بنیه علمی و مهارتی کارورزان در گروه‌های آموزشی بیمارستانی و جلب رضایت کارورزان، کاهش زمان بخش‌های مینور برای گنجاندن تعداد بخش‌های بیشتر مینور با دوره زمانی کمتر در برنامه آموزشی کارورزان پزشکی اقدامی مفید و موثر به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: کارورزی پزشکی، ارتقاء آموزش، مهارت‌های بالینی

۱۰۵۶-۸۲

تأثیر دو روش آموزشی سخنرانی و تفحص گروهی بر میزان یادگیری دانشجویان پرستاری در درس کارآموزی بهداشت روان

آتنا دادگری^{*}، محمدرضا حیدری، محبوبه موتاب بفرولی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

a.dadgari30@gmail.com

مقدمه: کارآموزی‌های بالینی بخشی اساسی از آموزش دانشجویان پرستاری است. از آنجایی که در کشور ما روش‌های نوین تدریس از جمله تفحص گروهی در دانشجویان پرستاری کمتر مورد توجه واقع شده است این تحقیق به منظور تعیین مقایسه‌ای تأثیر روش‌های آموزش سخنرانی و تفحص گروهی بر میزان یادگیری دانشجویان پرستاری در درس کارآموزی بهداشت روان دانشکده پرستاری میبد در سال ۱۳۹۲-۱۳۹۱ انجام گرفت.

روش کار: این پژوهش، مطالعه نیمه تجربی است که به صورت سرشماری بر روی ۲۵ دانشجوی پرستاری دریافت کننده واحد کارآموزی بهداشت روان در سال ۱۳۹۱ انجام گرفت. دانشجویان به صورت تصادفی در دو گروه ۱۱ نفر تدریس به شیوه تفحص گروهی و ۱۲ نفر تدریس به شیوه سخنرانی قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها فرم اطلاعات دموگرافیک و آزمون بهداشت روان به صورت چهار گزینه‌ای بود که در اولین جلسه درس فرم اطلاعات و پیش آزمون و در جلسه نهایی، پس آزمون از دانشجویان به عمل آمد. داده‌ها با نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمون من ویتنی و ساین انجام شد.

یافته‌ها: میزان یادگیری در هر دو گروه تدریس به شیوه سخنرانی و تفحص گروهی افزایش معنی‌داری یافته بود، ولی میزان یادگیری در گروه تفحص گروهی از گروه تدریس به روش سخنرانی به طور معنی‌داری بیشتر بود. معدل ترم گذشته در گروه تدریس به شیوه سخنرانی با میزان یادگیری، همبستگی متوسط مثبت داشت.

بحث و نتیجه گیری: شیوه تفحص گروهی با توجه به فعال کردن دانشجو در یادگیری، رشد مهارت‌های اجتماعی و برقراری ارتباط در فراگیران می‌تواند جایگزین شیوه آموزشی به روش سخنرانی شود. به مدرسان و برنامه‌ریزان آموزش پرستاری پیشنهاد می‌شود که در آموزش دانشجویان آن را بکار بگیرند.

کلمات کلیدی: تفحص گروهی، سخنرانی، پرستاری، دانشجو، کارآموزی بهداشت روان.

۸۲-۱۰۹۷

بررسی تاثیر بکارگیری الگوی تدریس دریافت مفهوم و روش کاوشگری بر یادگیری تفسیر الکتروکاردیوگرام در دانشجویان پرستاری

نسرین معصومی^{*}، سیده فریبا شرفی، فاطمه شجاعی

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

nmasomy@yahoo.com

مقدمه: توسعه و تحول در آموزش نیازمند بررسی فرایندهای آموزشی و آگاهی از شیوه های نوین اجرایی است. این مساله در آموزش پرستاری اهمیت بیشتری دارد زیرا تربیت پرستارانی توانمند و شایسته و واجد دانش ضروری است. مطالعه حاضر با هدف بررسی تاثیر به کارگیری الگوی تدریس دریافت مفهوم و روش کاوشگری بر یادگیری تفسیر الکتروکاردیوگرام در دانشجویان پرستاری انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه مداخله ای یک سو کور از نوع پس آزمون با گروه کنترل می باشد. جامعه آماری در گروه کنترل ۱۶ نفر از دانشجویان ترم ششم که واحد پرستاری ویژه را انتخاب بودند و گروه آزمون ۱۶ نفر از دانشجویان ترم چهارم بود. گروه کنترل طبق سرفصل دروس با روش سنتی در مدت حدود ۱۰ ساعت مورد آموزش قرار گرفتند و گروه آزمون با الگوی تدریس دریافت مفهوم و کاوشگری تحت آموزش ۲ ساعته قرار گرفتند. موارد آموزشی شامل: ریتم سینوس و آریتمی های آن، آریتمی های بطنی، دهلیزی، بلوکها، هایپر تروفی های بطنی و دهلیزی و بلوک های شاخه ای بودند. در گروه آزمون اسلایدهای نوار به صورت یک موقعیت معما برانگیز طرح گردید سپس از فراگیران خواسته شد با اطلاعات موجود با هدایت مدرس، فرایند فکری خود را مورد تجزیه تحلیل قرار دهند و نوار قلب مشاهده شده را مرحله به مرحله نام گذاری نمایند. پس از پایان دوره در هر دو گروه، آزمونی مشتمل بر ۵ نوار قلب از هر دو گروه گرفته شد.

یافته ها: پس از جمع آوری اوراق امتحانی از هر دو گروه و نامگذاری به دو گروه الف و ب جهت تصحیح بدون مشخص بودن گروه آزمون یا کنترل، تعداد پاسخهای صحیح و غلط در هر گروه، با استفاده از آمار توصیفی و آمار استنباطی مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت.

به طور کلی از لحاظ آماری اختلاف میانگین نمرات در گروه آزمون $1/02 \pm 3/87$ با گروه کنترل $1/37 \pm 0/81$ معنادار بود.

بحث و نتیجه گیری: استفاده از الگوی دریافت مفهوم و روش کاوشگری سبب بهبود یادگیری در دانشجویان در زمینه تفسیر دیس ریتمی ها می گردد. از مزایای این روش ها آموزش در مدت زمان کم و به تبع آن کاهش هزینه، شرکت فعال دانشجویان در آموزش و افزایش انگیزه جهت یادگیری می باشد.

کلمات کلیدی: کاوشگری، آموزش، علوم پزشکی، پرستاران

۸۲-۱۱۰۵

بررسی نیازهای آموزشی کارشناسان تغذیه جامعه شاغل در نظام بهداشتی ایران از منظر آنان در سال

۱۳۹۱

فرزانه صادقی قطب آبادی^{۱*}، دکتر الهام شکیبازاده^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

fs_697@yahoo.com

مقدمه: توانمندی های تخصصی کارشناسان تغذیه نظام بهداشتی برای دستیابی به اهداف چشم انداز توسعه و مواجهه با مسایل تغذیه ای جاری کشور ضروری است. هدف این پژوهش، بررسی نیازهای آموزشی کارشناسان تغذیه جامعه شاغل در نظام بهداشتی ایران بود

روش کار: این پژوهش توصیفی- تحلیلی در سال ۱۳۹۱ با استفاده از پرسشنامه ای با ۴۲ سؤال بسته در قالب نه حیطه (مبانی علم تغذیه، برنامه ریزی و اجرای مداخلات تغذیه ای، ارائه خدمات بهداشتی- تغذیه ای، ارتباطات و هواخواهی، ارزیابی و تحلیل، ارزشیابی، جنبه های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی، استفاده از تکنولوژی و رهبری و مدیریت) طراحی شد. پرسشنامه ها از طریق پست الکترونیکی برای کارشناسان تغذیه شاغل در معاونت های بهداشتی دانشگاه های علوم پزشکی سراسر کشور ارسال و توسط ۷۰ نفر تکمیل شد. داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS-18 پردازش و توصیف شدند.

یافته ها: کارشناسان تغذیه شاغل در نظام بهداشتی، بیشترین مهارت را در حیطه های مبانی علم تغذیه (۹۵٪)، استفاده از تکنولوژی (۹۳٪) و رهبری و مدیریت (۹۰٪) ضروری دانستند. منبع کسب مهارت ها در حیطه های مورد بررسی به ترتیب آموزش های ضمن خدمت (۲۹/۰۷٪)، تجربه (۲۸/۳۳٪) و تحصیل (۱۱/۸۰٪) بیان شد. از دید کارشناسان تغذیه، بیشترین نیاز آموزشی (بیش از ۷۰٪)، مربوط به حیطه های ارتباطات و هواخواهی، ارزیابی و تحلیل، ارزشیابی، جنبه های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی بود.

بحث و نتیجه گیری: علاوه بر طراحی و اجرای برنامه های آموزشی برای ارتقای ظرفیت کارشناسان تغذیه در نظام بهداشتی، بازنگری برنامه آموزشی مقطع کارشناسی علوم تغذیه با تاکید بر مهارت آموزی در حوزه های مشخص ضرورت دارد.

کلمات کلیدی: کارشناس تغذیه جامعه، سلامت عمومی، نیاز سنجی آموزشی، نظام بهداشتی ایران

۸۲-۱۱۳۲

بررسی رابطه راهبردهای شناختی و فراشناختی با میزان موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه های

گلستان در سال ۱۳۹۲

محمدرضا رحمدل^{۱*}، عابد نوری^۱، مهدی رحمدل^۲، ابوالفضل تیرانداز^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ۲- فنی حرفه ای

mrahmdeli@yahoo.com

متون نشان داده بررسی راهکارها و روش‌های افزایش شادی دانشجویان همواره مدنظر صاحب‌نظران بوده است. از آن جایی که در اهداف نظام آموزشی، یادگیری معنی‌دار در بستر مناسب آموزشی ایجاد می‌گردد لذا این مطالعه با هدف تبیین تجارب دانشجویان از عوامل کاهش دهنده شادی و نشاط در بستر یادگیری و آموزش تدوین گردید.

روش کار: این تحقیق کیفی با رویکرد تحلیل محتوای مرسوم انجام شد. مشارکت‌کنندگان شامل ۱۲ دانشجوی (۵ زن و ۷ مرد) پرستاری در یکی از دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی مازندران بودند. نمونه‌ها مبتنی بر هدف انتخاب شده و با ۱۳ مصاحبه اتمام یافت. جمع‌آوری داده‌ها از طریق مصاحبه‌های انفرادی نیمه ساختار انجام پذیرفت.

یافته‌ها: از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها دو طبقه اصلی استخراج شد: الف) یادگیری خاموش و آموزش غیر جذاب شامل متناسب نبودن محتوای درسی با نیاز و علاقمندی دانشجویان، نبود تبادل نظر، نبود فضای یادگیری بازاندیشی و همچنین ب) دوری از محفل صمیمانه شامل ارتباط غیرهم‌دانه و بی‌توجهی به منزلت دانشجوی.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد که توجه به عوامل تاثیرگذار و بهبوددهنده شادی و نشاط آموزشی در فراگیران باعث انگیزش در یادگیری و پیشرفت تحصیلی است. بنابراین امید آن می‌رود برنامه ریزان دروس دانشگاهی با بهره‌گیری از تجارب این گونه پژوهش‌ها با رویکرد فراهم‌سازی جوّ پر نشاط به بررسی و تجدیدنظر برنامه‌های درسی و شیوه عملکرد مربیان و استادان بپردازند.

کلمات کلیدی: شادی، نشاط، یادگیری، آموزش

۱۱۹۱ - ۸۲

ارزیابی برنامه حسن استقبال از دانشجویان پزشکی ورودی‌های مهر و بهمن ۱۳۹۰ و مهر ۱۳۹۱ دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مهسا سمیعی^{*}، منصور مسجدی، شهلا دشتی، راضیه نشاط آور، علی رضا باقری لنکرانی، فرزانه سلوک حقیقی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

samieem7@gmail.com

مقدمه: تغییر مقطع تحصیلی از سطح دانش‌آموزی به دانشجویی و ورود به محیط آموزش عالی با مقررات خاص و همچنین برخی مسائل مثل دور شدن از محیط خانواده و سکونت در خوابگاه، از جمله موقعیت‌های استرس‌زا برای دانشجویان می‌باشد. لذا لازم است ضمن بررسی وضعیت موجود، برنامه‌های منسجم در جهت رفع مشکلات فوق و ارتباط صحیح دانشجو با محیط آموزشی جدید طراحی و به مرحله اجرا درآید. بر این اساس برنامه حسن استقبال که ضمن آن دانشجو با اساتید، محیط و قوانین آموزشی آشنایی پیدا می‌کنند، در ابتدای دو ترم مهر و بهمن به مدت دو روز انجام می‌گیرد. این مطالعه با خدفا ارزیابی دیدگاه دانشجویان در مورد این برنامه انجام شد.

مقدمه: فراشناخت، هرگونه دانش یا فعالیت شناختی است که موضوع آن کنترل هر جنبه از اقدامات شناختی و تنظیم آن است. این مقوله، از آن جهت فراشناخت خوانده می‌شود که معنای اصلی آن "شناخت در مورد شناخت" است. گمان می‌رود که مهارت‌های فراشناختی، نقش مهمی در انواع فعالیت‌ها از جمله رد و بدل کردن اطلاعات به صورت کلامی، ترغیب کلامی، نوشتن، فراگیری زبان و توجه، حل مساله دارد. این مطالعه جهت بررسی رابطه راهبردهای شناختی و فراشناختی با میزان موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه‌های گلستان در سال ۱۳۹۲ انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع همبستگی و نمونه‌های این مطالعه ۳۰۰ نفر بودند، که به صورت خوشه‌ای و سپس تصادفی از بین دانشجویان دانشگاه‌های آزاد، علمی کاربردی و فنی حرفه‌ای انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استاندارد MAI استفاده گردید. از معدل پایان ترم تحصیلی برای ارزیابی نوع عملکرد تحصیلی دانشجویان استفاده شد. اطلاعات بدست آمده وارد نرم افزار SPSS 19 شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آمار توصیفی و آزمون‌های استنباطی استفاده شد.

یافته‌ها: بین استفاده از راهبردهای فراشناختی و معدل رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت. بین میانگین نمره دانشجویان در استفاده از راهبردهای شناختی و فراشناختی و همچنین بین دانش فراشناختی و تنظیم فراشناختی و عملکرد تحصیلی دانشجویان در رشته‌های مختلف اختلاف معنی‌دار وجود داشت. به طوری که دانشجویان رشته کامپیوتر بالاترین آگاهی فراشناختی و رشته ادبیات فارسی پایین‌ترین آگاهی فراشناختی را داشتند. دانشجویان پسر آگاهی فراشناختی بالاتری نسبت به دختران داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: هرچه میزان استفاده از راهبردهای فراشناختی و راهبردهای شناختی و استفاده توأم آن‌ها بالاتر باشد، میزان یادگیری در یادگیرندگان بیشتر خواهد بود. استفاده از راهبردهای شناختی و هم استفاده از راهبردهای فراشناختی در موفقیت تحصیلی تاثیرگذار است. بنابراین با آموزش این راهبردها به دانشجویان می‌توان به بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان کمک نمود.

کلمات کلیدی: راهبردهای شناختی و فراشناختی، موفقیت تحصیلی، دانشگاه‌های گلستان

۱۱۶۰ - ۸۲

شادی و نشاط عنصر فراموش شده در بستر آموزش و یادگیری

ویدا شفیع پور

دانشگاه علوم پزشکی مازندران، دانشکده پرستاری و مامایی نسبیبه

vidashafipour@yahoo.com

مقدمه: از ملزومات یادگیری و آموزش فراهم‌سازی بستر مناسب است. فضای یادگیری توأم با شادی و نشاط کلید حل اکثر مشکلات روحی-روانی دانشجویان و سبب افزایش انگیزه در کار و تحصیل آنها است. مروری بر

روش کار: در این مطالعه توصیفی ۲۴۰ دانشجو به عنوان نمونه انتخاب شدند، سپس جهت نظرسنجی از دانشجویان، پرسشنامه‌ای مشتمل بر ۴ قسمت مجزا که همه مطالب مطرح شده در جلسه را پوشش می‌داد طراحی و بین دانشجویان توزیع شد. قسمت ابتدایی پرسشنامه نظرات دانشجویان را در خصوص نحوه معرفی دانشکده، قسمت دوم نحوه ارائه مباحث گروه اخلاق پزشکی، قسمت سوم، کارگاه مهارت‌های ارتباطی و آخرین قسمت، کارگاه روش‌های مطالعه پرسیده بود.

یافته‌ها: در مراسم حسن استقبال مهر ۹۰، دانشجویان بیشترین رضایت را از معرفی مقررات دانشکده (۳۱/۵٪) و کمترین رضایت را از مراسم معرفی باشگاه پژوهشی داشتند (۲/۲٪) در دانشجویان ورودی بهمن ۹۰ نیز بیشترین رضایت از برنامه معرفی قوانین و کمترین آن مربوط به معرفی گروه‌ها بود. مهر ماه ۹۱، بیشترین درصد رضایت در بین دانشجویان ورودی ۹۱ هم مربوط به معرفی قوانین بود و معرفی کانون قرآن و عترت کمترین میزان رضایت را به خود اختصاص داد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های این مطالعه نیاز به بازنگری در ارائه برخی از بخش‌های برنامه حسن استقبال احساس می‌شود. لذا ضروری است در فرآیند معرفی گروه‌ها، باشگاه پژوهشی، کانون قرآن و عترت نتایج بررسی به برگزارکنندگان، ارائه شده و راهکارهای ارتقا این قسمت‌ها مورد بررسی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: استقبال، دانشجوی جدیدالورود، علوم پزشکی شیراز

۸۲ - ۱۲۵۰

طراحی، تعیین و مقایسه اثربخشی سه ابزار کتاب، CD و نرم‌افزار جامع آموزشی بر میزان آگاهی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی قزوین از فرایندهای آموزشی

فاطمه نظری شادکام^{*}، زینت جورابچی، جلیل عظیمیان، زهرا قاسمی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

f_nazarish@yahoo.com

مقدمه: عدم آشنایی با اهمیت و جایگاه دوره آموزشی، مراحل و مقاطع مختلف آن و مقررات و آیین‌نامه‌های موجود، تحصیل موفق دانشجویان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و دانشجویان بعد از گذشت مدت زمانی حتی تا زمان فارغ‌التحصیلی از برخی آیین‌نامه‌ها و مقررات آگاه نشده و همین امر موجب سر درگمی دانشجویان می‌گردد و مشکلاتی ایجاد می‌کند که گاه قابل جبران نیست. تعیین میزان و مقایسه افزایش آگاهی دانشجویان بعد از مداخله به سه شیوه در اختیار گذاشتن کتاب جامع آموزشی، فایل الکترونیک کتاب جامع آموزشی به صورت CD و نرم‌افزار جامع آموزشی برای دانشجویان ورودی جدید به دانشکده انجام شد.

روش کار: با توجه به اهمیت موضوع بر مبنای نیازسنجی انجام شده از اساتید، مسئولین واحدها و فارغ‌التحصیلان دانشکده یک کتاب تهیه گردید و به تمام دانشجویان ورودی ۹۲-۱۳۹۱ اهدا گردید. به جهت کاهش اشتباهات دانشجویان در بکارگیری از این کتاب، کارگاهی برگزار شد و

مسئولین دانشکده ضمن معرفی خود، به شفاف سازی موارد درج شده در این کتابچه پرداخته و به همراه دانشجویان از واحدهای مختلف دانشکده بازدید نمودند. برای بررسی اثر بخشی فرایند، پرسشنامه‌ای ۱۰ سؤالی توسط پژوهشگران طراحی گردید که شامل ۳ سؤال دموگرافیک سن، جنس و رشته تحصیلی و ۷ سؤال در زمینه میزان افزایش آگاهی آنان از هر کدام از مطالب کتاب بود و در زیر هر گزینه جدولی طراحی گردید که میزان افزایش آگاهی را مورد سنجش قرار می‌داد. این پرسشنامه برای تمام دانشجویانی (۶۰ نفر) که محتوای آموزشی در اختیارشان گذاشته شده است بعد از گذراندن یک ترم تحصیلی داده شد و از آن‌ها خواسته شد که تغییرات میزان آگاهی خود در خانهای که بیشترین تطابق با نظر آن‌ها را دارد علامت بزنند.

در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ این کارگاه مجدداً برای دانشجویان ورودی جدید آن سال برگزار شد اما به دلیل کمبود بودجه نسخه الکترونیک کتاب به صورت CD در اختیار دانشجویان قرار گرفت و بعد از گذشتن یک ترم تحصیلی پرسشنامه طراحی شده در اختیار دانشجویان دریافت کننده CD (۶۶ نفر) قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد که پرسشنامه را با توجه به افزایش میزان آگاهی خود تکمیل نمایند. در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ برای ایجاد جذابیت و توجه بیشتر دانشجویان همچنین برای ایجاد تغییرات و به روز کردن مطالب، بسته آموزشی با استفاده از نرم‌افزار AutoPlay Media Studio 7 به صورت نرم افزار تهیه گردید و در اختیار دانشجویان ورودی جدید (۷۰ نفر) قرار گرفت و بعد از گذشت یک ترم تحصیلی از آنها خواسته شد که پرسشنامه مذکور را تکمیل نمایند.

یافته‌ها: میزان آگاهی دانشجویان در تمام زمینه‌ها بعد از مداخله تحویل کتاب به دانشجویان ۷۳/۵۸٪ افزایش داشته، بعد از مداخله به صورت تحویل فایل کتاب به صورت سی دی ۷۹/۲۸٪ افزایش و بعد از مداخله به صورت در اختیار گذاشتن نرم افزار آموزشی ۸۳/۵۸٪ افزایش داشته است که نشان‌دهنده تاثیر همه این فرایندها در افزایش سطح آگاهی دانشجویان بود. همچنین نشان‌دهنده این مطلب بود که تاثیر نرم‌افزار آموزشی بر میزان آگاهی دانشجویان بیشتر از CD و تاثیر CD بیشتر از کتاب آموزشی می باشد. بیشترین میزان افزایش آگاهی مربوط به آشنایی با مسئولین دانشکده می باشد که در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ بعد از دریافت نرم افزار آموزشی به میزان ۹۵٪ افزایش داشته است.

بحث و نتیجه‌گیری: سطح آگاهی دانشجویان در تمام زمینه‌های مورد بررسی همچنین بعد از سه روش مداخله به صورت قابل توجهی بیشتر شده است و این امر موید اثربخشی این فرایند بود.

کلمات کلیدی: قوانین و مقررات آموزشی، پژوهشی، دانشجویی و فرهنگی، آگاهی، نگرش، دانشجو

۸۲ - ۱۲۵۴

بررسی میزان تاثیر ازدواج بر آموزش و یادگیری دانشجویان دانشکده پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۲

سایر دوران‌ها می‌شود. از سویی، سطوح بالای حمایت اجتماعی به عنوان تعدیل کننده استرس می‌تواند با تشویق افراد به انجام رفتارهای بهداشتی و اتخاذ یک سبک زندگی سالم، منجر به تلاش بیشتر جهت خودتنظیمی که یکی از مولفه‌های آن انتظار نتیجه است، شود. بنابراین هدف از این مطالعه بررسی نقش واسطه انتظارات نتیجه در پیشگویی ارتباط حمایت اجتماعی و استرس تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بود.

روش کار: این مطالعه مقطعی با روش نمونه‌گیری تصادفی منظم در ۴۲۸ دانشجوی مشغول به تحصیل در ۴ دانشکده بهداشت، پیراپزشکی، پرستاری- مامایی و پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام شد. اطلاعات توسط پرسشنامه دموگرافیک، پرسشنامه‌های استاندارد انتظار پیامد دانشجوی، استرس تحصیلی، حمایت اجتماعی جمع‌آوری گردید. داده‌ها با استفاده ضریب همبستگی و رگرسیون خطی چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS ویرایش ۱۸ استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین نمره حمایت اجتماعی ($5/14 \pm 1/08$)، استرس تحصیلی ($2/51 \pm 0/51$) و انتظار نتیجه ($2/82 \pm 0/49$) بود. نتایج حاصله نشان داد که انتظار نتیجه با حمایت اجتماعی ($P=0/000$ و $r=0/203$) و استرس تحصیلی ($P=0/001$ و $r=0/158$) رابطه مثبت معنی‌داری داشته، و بین حمایت اجتماعی و استرس تحصیلی رابطه منفی معنی وجود داشت ($P=0/000$ و $r=-0/215$).

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به این که انتظار نتیجه پیشگویی کننده حمایت اجتماعی و استرس تحصیلی بود، بنابراین می‌توان گفت که حمایت اجتماعی به عنوان یک نیروی مشوق یا نگهدارنده، با افزایش انگیزه دهنده‌های مثبت (پیامدهای مثبت) یا کاهش پیامدهای منفی (عواملی که انگیزه را از بین می‌برند) می‌تواند استرس تحصیلی دانشجویان تحت تأثیر قرار دهد.

کلمات کلیدی: حمایت اجتماعی، استرس تحصیلی، انتظار پیامد دانشجوی

۱۳۱۱- ۸۲

بررسی سطح اجتماعی شدن حرفه‌ای فارغ التحصیلان

بهداشت عمومی بوشهر

محسن هاشمی*، فاطمه حسینی، کامل قبادی داشدبی، آزاده عازمیان

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

m.hashemi@bpums.ac.ir

مقدمه: نیروی انسانی پایه و اساس نظام‌های بهداشتی را به خود اختصاص می‌دهند و حرفه‌ای شدن از مفاهیم بنیادی و اساسی بهداشت عمومی است، این پدیده حاصل تعامل فرد- محیط کاری و ارتباطات بین فردی می‌باشد. با توجه به اینکه بخشی از شایستگی حرفه‌ای در تعامل با دیگران و روابط کاری مشترک و کار تیمی شکل می‌گیرد و از مهم‌ترین پیش‌آیندهای مفهوم اجتماعی شدن، اهمیت به برنامه‌های آموزشی جامع، الگوی نقشی شایسته و فراهم بودن فرصت کسب تجربه در عرصه کار

بهر روز به نژاد*، الهام علی پور، علی رضا باقری لنگرانی، منصور مسجدی،

شهلا دشتی، راضیه نشاط آور، مهسا سمیعی، شهربانو جعفری

شیراز

behnejad110@yahoo.com

مقدمه: ازدواج دانشجویی از جمله مباحثی است که همواره در مجامع دانشگاهی مطرح بوده و دیدگاه‌های موافق و مخالفی را نیز داشته است. در برخی مطالعات به متغیرهایی نظیر نبود امکانات مالی، نداشتن شغل ثابت، نداشتن مسکن، نداشتن وسایل زندگی، به عنوان موانع ازدواج اشاره شده است. رضایتمندی دانشجویان از مقوله‌هایی مختلف نظیر جاذبه، تفاهم، طرز تلقی و سرمایه گذاری سنجیده شده که در جاذبه و سرمایه گذاری بین زوج‌های دانشجوی و غیر دانشجوی تفاوت محسوسی وجود نداشته اما در طرز تلقی و تفاهم وقتی هر دو نفر دانشجوی بوده اند تفاوت آشکاری مشاهده شده است. این مطالعه در صدد است که تأثیر ازدواج بر یادگیری را در دانشجویان مورد بررسی قرار دهد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی، پرسش‌نامه‌های حامل مشخصات و اطلاعات فردی دانشجوی شامل جنسیت، وضعیت تأهل، سهمیه ثبت نامی و بومی و غیر بومی بودن و نیز ۷ شاخص که در مقدمه به آن‌ها اشاره شد بر اساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای مورد نظر خواهی قرار گرفت. روایی این پرسشنامه توسط چند نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه معین و پایایی آن نیز بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۷۵ تعیین گردید.

یافته‌ها: در مورد افزایش تمرکز ۶۴٪ دانشجویان در بهبود اخلاق فرد ۵۲٪، برنامه‌ریزی درس ۵٪، هدفدار شدن آموزش ۵۴٪، نظم و استفاده بهینه از زمان ۵۶٪ و افزایش یادگیری ۴۲٪ دانشجویان به تأثیر مثبت ازدواج نظر داده بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد که در یک برآورد کلی عمده، دانشجویان پزشکی بدون توجه توجه به جنسیت، بومی و غیر بومی بودن و سهمیه‌های قبولی، دیدگاه مثبتی نسبت به ازدواج و تأثیرات مثبت آن بر روی ابعاد مختلف آموزش و یادگیری داشته‌اند.

کلمات کلیدی: ازدواج، دانشجوی، یادگیری، ازدواج دانشجویی

۱۳۰۲- ۸۲

انتظار نتیجه واسطه‌ای جهت پیشگویی ارتباط حمایت

اجتماعی و استرس تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم

پزشکی بوشهر در سال ۹۲-۱۳۹۱

مکیه جمالی*، آریتا نوروزی، رحیم طهماسبی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

mjamalym@yahoo.com

مقدمه: انتظار نتیجه یکی از عوامل ارزشمندی هست که رفتارهای مرتبط با سبک زندگی سالم را در همه مراحل زندگی پیشگویی می‌کند. وجود انتظارات مشخص در زمینه اجتماعی و عملکرد تحصیلی در دانشجویان باعث استرس‌آور شدن دوران دانشجویی و متمایز ساختن این دوران با

دانشکده گرفته و اطلاعات وارد نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ گردید و با بررسی میانگین معدل، حداکثر و حداقل نمره و تعداد دانشجوی مردودشده، روند تغییرات را طی یازده سال در این درس بررسی کردیم.

یافته‌ها: از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۱ میانگین تعداد دانشجوی هر دوره ورودی که درس بیوشیمی یک را گذرانده بود ۴۳ با حداقل ۳۲ در سال ۸۰ و حداکثر ۵۶ در بهمن ۹۱ بود. میانگین نمرات کل دانشجویان ورودی‌ها ۱۲/۴ با حداکثر ۱۴/۶ در ورودی بهمن ۹۱ و حداقل ۱۰/۹ در ورودی سال ۸۲ بود. بالاترین نمره کسب شده در کل بیست دوره ۱۹/۹ مربوط به دانشجوی بهمن ۹۱ و کمترین نمره بعد از صفر که به علت غیبت بود، نمره ۵ مربوط به ورودی ۸۳ و بهمن ۸۷ و بهمن ۸۸ بود. میانگین ماکزیمم نمرات کل دوره‌ها ۷۵/۱۷ با حداقل ۱۵/۵ و حداکثر ۱۹/۹ بود. میانگین حداقل نمرات ۲۰ دوره ۶ با حداقل ۰ و حداکثر ۹/۵ بود و میانگین تعداد دانشجویان افتاده در کل دوره‌ها ۹/۵ با حداقل ۷ در بهمن ۸۷ و حداکثر ۱۶ در سال ۸۲ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به پایین بودن میانگین میانگین نمرات کسب شده در کل دوره‌ها (۱۲/۴)، باید با سنجش و تحلیل سؤالات آزمون‌های به عمل آمده ضریب دشواری و تمایز آن‌ها را محاسبه و نمرات دانشجویان را با نمرات سایر دروس مشابه مقایسه و به بررسی علت پایین بودن این میانگین پرداخت.

کلمات کلیدی: بیوشیمی یک، نمرات، روند تغییر، دانشجویان پزشکی

۱۴۷۰ - ۸۲

بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج نسبت به مرکز آموزش مهارت‌های بالینی

اسداله موسوی^{*}، علی موسوی زاده، امرالله روزبهی، محمد طهماسبی

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

mosaviasadolah@yahoo.com

مقدمه: کسب مهارت‌های بالینی به شکل عملی و مناسب یک فرآیند بسیار مهم و اساسی در آموزش علوم پزشکی محسوب می‌گردد. مراکز مهارت‌های بالینی به منظور رعایت حقوق و احترام به بیمار، صدمه کمتر به بیمار در حین آموزش، کاهش استرس دانشجویان در برخورد با بیماران و کسب مهارت اولیه دانشجوی، راه‌اندازی گردید. هدف از این مطالعه بررسی آگاهی و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج نسبت به مرکز آموزش مهارت‌های بالینی بوده است.

روش کار: مطالعه حاضر در مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج انجام گردید که در آن ۱۷۴ نفر از دانشجویان (۱۴۱ نفر پزشکی، ۲۰ نفر پرستاری و ۱۳ نفر فوریت‌های پزشکی) شرکت نمودند. اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه محقق ساخته که روایی آن با استفاده از نظر متخصصین و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹ تعیین گردیده، گردآوری شد. پرسشنامه‌ها شامل اطلاعات دموگرافیک، آگاهی و نگرش

است. دوران تحصیل باید شرایط اجتماعی شدن دانشجویان را فراهم سازد، لذا ما بر آن شدیم تا سطح اجتماعی شدن حرفه‌ای فارغ‌التحصیلان بهداشت عمومی بوشهر را بررسی کنیم.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۹۲ انجام شد. در این مطالعه ۲۴ نفر فارغ‌التحصیل کارشناسی بهداشت عمومی با روش سرشماری شرکت نمودند. برای جمع‌آوری داده‌ها از "پرسشنامه استاندارد اجتماعی شدن حرفه ای" استفاده شد که حاوی ۴۵ سؤال می‌باشد که از شاخص لیکرت ۷ قسمتی تبعیت می‌کند، نمره این پرسشنامه از ۴۵ تا ۳۱۵ متغیر است، تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی انجام شد.

یافته‌ها: ۶۹/۶ درصد فارغ‌التحصیلان بهداشت عمومی دارای الگو بودند که ۵۲/۱ درصد مدرسین کار آموزی، ۳۰/۴ درصد کارکنان بهداشتی و ۲۱/۷ درصد مدرسین نظری را مناسب‌ترین الگو معرفی کردند. ۶۲/۵ درصد دانشجویان این رشته بدون اطلاع دقیق این رشته را برای تحصیل انتخاب کرده بودند. ۶۶/۷ درصد فارغ‌التحصیلان این رشته تصویری را که از این رشته داشتند را مغایر با واقعیت‌های موجود ارزیابی کرده‌اند. میانگین نمره اجتماعی شدن حرفه‌ای دانشجویان $237 \pm 31/5$ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: سطح اجتماعی شدن دانشجویان بهداشت عمومی در حد قابل قبولی می‌باشد؛ ولی بیشتر دانشجویان این رشته بدون آگاهی لازم نسبت به این رشته وارد عرصه بهداشت عمومی می‌شوند و با توجه به کمبود متون پژوهشی در این زمینه و اهمیت اجتماعی شدن حرفه ای دانشجویان در تحقق رسالت نظام بهداشت و سلامت، انجام مطالعات و توجه بیشتر و رفع موانع و کمبودهای حرفه‌ای و اجتماعی این رشته پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: اجتماعی شدن، اجتماعی شدن حرفه‌ای، دانشجوی بهداشت عمومی

۱۳۲۹ - ۸۲

بررسی روند تغییرات نمرات دانشجویان پزشکی در درس بیوشیمی یک

آزاده ظهیری^{*}، اسماعیل فخاریان، سید مهدی میرهاشمی، منصوره مومن

هروی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

azadeh.zahiri@yahoo.com

مقدمه: ارزیابی جامع نظام آموزشی متضمن به قضاوت کشیدن بر نامه‌ها و عملکردهای مجموعه سیستم‌های اداری به همراه دانشکده و گروه‌های آموزشی آن است. این مطالعه به منظور مقایسه نمرات دانشجویان در دوره‌های مختلف و بررسی عملکرد گروه‌های آموزشی طراحی گردید.

روش کار: در این مطالعه توصیفی در سال ۹۲ انجام گرفت. به بررسی روند نمرات کسب شده توسط دانشجویان رشته پزشکی در درس بیوشیمی یک در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان پرداخته شد. لیست نمرات دانشجویان طی ۲۰ دوره ورودی از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۱ از آموزش

روش کار: این پژوهش بصورت نیمه تجربی با اندازه‌گیری متغیرهای یادگیری، یادداری و رضایتمندی قبل، بلافاصله و دو ماه بعد، روی دانشجویان پزشکی، پرستاری، مامایی، پیراپزشکی و بهداشت انجام شد. جامعه پژوهش تمامی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند بودند که به روش آسان یا دردسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه پژوهشگرساخته مشتمل بر سه بخش اطلاعات دموگرافیک، بررسی دانش و بررسی رضایت دانشجویان بود. داده‌ها پس از ثبت، توسط نرم افزار SPSS ویرایش ۱۴ تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: رضایت اکثریت دانشجویان از برگزاری کارگاه CPR توسط گروه همتا در حد خیلی خوب گزارش شد. میانگین نمرات دانش واحدهای پژوهش در مرحله قبل، بلافاصله و دو ماه بعد از برگزاری کارگاه به ترتیب $6/18 \pm 2/7$ ، $16/1 \pm 2/6$ و $13/5 \pm 4/0$ بود که مقایسه آن‌ها نشان داد که حداقل در دو مرحله از سه مرحله از نظر آماری تفاوت وجود دارد. نتیجه آزمون تعقیبی نشان داد که میانگین نمره دانش بلافاصله بعد از آموزش بطور معنی‌داری افزایش داشته و با وجود اینکه دو ماه بعد از مداخله نسبت به بلافاصله بعد کاهش داشته است، اما نسبت به قبل از برگزاری کارگاه به طور معنی‌داری بالاتر بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: فرآیند احیای قلبی-ریوی پایه یکی از ضروری‌ترین مهارت‌های موردنیاز تمام اعضای تیم سلامت و حتی آحاد جامعه می‌باشد. ازطرفی نظر به اینکه آموزش تئوری و عملی مبحث مهم CPR در طرح دروس گروه‌های پزشکی بخوبی مشخص نشده است، آموزش این فرآیند حیاتی بسیار ضروری می‌باشد. لذا با توجه به اثربخشی این روش آموزشی و نیز رضایت فراگیران از آن می‌تواند روش مفیدی برای برگزاری کارگاه‌های مشابه و برای سایر گروه‌ها باشد.

کلمات کلیدی: آموزش گروه همتا، احیای قلبی و ریوی پایه، دانش، رضایت

۸۲- ۱۵۴۲

بررسی رابطه هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده بهداشت بندرعباس

مرضیه هاشمی^۱، الهام بوشهری، تیمور آقاملایی، حسین راستی

دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

mahashemi275@gmail.com

مقدمه: پیشرفت تحصیلی از جمله مسائل مهم زندگی فردی و اجتماعی دانشجویان و یکی از موضوعات مورد توجه طراحان برنامه‌های مراکز آموزشی محسوب می‌گردد، مطالعات انجام شده در این زمینه بیانگر نقش و اهمیت هوش هیجانی و مولفه‌های آن بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان می‌باشد و این در حالی است که این ارتباط در سطح مراکز آموزش عالی کمتر بررسی شده است. از این رو پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده بهداشت بندرعباس انجام گرفت.

دانشجویان (درجه بندی لیکرت ۵ قسمتی) طراحی و پس از برگزاری کلاس‌های آموزشی بین دانشجویان توزیع گردید. اطلاعات حاصل از طریق آمار توصیفی با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. **یافته‌ها:** یافته‌های این مطالعه نشان داد که میزان آشنایی قبلی دانشجویان با اهداف، تجهیزات و امکانات موجود در مرکز در حد متوسط (میانگین ۳) می‌باشد. مدل‌های موجود در مرکز را تا حدود زیادی به مدل واقعی نزدیک دانسته (میانگین ۳/۴۲) و معتقد بودند این مدل‌ها را نمی‌توان جایگزین بیمار واقعی تلقی کرد. (میانگین ۲/۹) دانشجویان معتقد بودند آموزش از طریق مدل‌ها تا حدود زیادی در تقویت و تثبیت دانسته‌های تئوری آنها موثر می‌باشد (میانگین ۳/۹۵). شرکت کنندگان در مطالعه کارایی آموزش معاینات فیزیکی را بر اساس مدل‌ها متوسط (میانگین ۳/۲) ارزیابی نمودند. به نظر دانشجویان آموزش به این روش تا حدودی (میانگین ۳/۶۹) باعث کاهش استرس در برخورد با بیمار می‌گردد و تا حدود نسبتاً زیادی (میانگین حدود ۳/۶) می‌تواند از مشکلات اخلاقی و حقوقی ناشی از کار بر روی بیمار واقعی بکاهد. آن‌ها عملکرد مدرسین را در آموزش مهارت‌های بالینی خوب (میانگین ۴) ارزیابی نموده و ارائه مهارت‌های بیشتری را در مرکز ضروری دانستند.

بحث و نتیجه‌گیری: آموزش در مرکز مهارت‌های بالینی می‌تواند زمینه مناسبی را برای کار در بالین و محیط واقعی ایجاد نماید. تجهیز و تکمیل مراکز و نوسازی مدل‌ها می‌تواند زمینه آموزش مطلوب‌تر را فراهم کند. **کلمات کلیدی:** مهارت بالینی، مرکز مهارت‌های بالینی، آموزش بالینی، مدل

۸۲- ۱۵۱۹

تاثیر آموزش گروه همتا از طریق برگزاری کارگاه احیای قلبی-ریوی بر یادگیری، یادداری و رضایت دانشجویان دانشکده علوم پزشکی بیرجند

حکیمه سابقی^۱، مرضیه مقرب، زهرا فرج زاده، ابراهیم دادی، جواد دهکی

طرقی، جعفر مهربان، سید مهدی رضوی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دانشکده پرستاری و مامایی

sabeghih@bums.ac.ir

مقدمه: نجات بیمار از ایست قلبی، مستلزم همراه بودن سه مؤلفه علم پزشکی، آموزش کارآمد و اجرای صحیح می‌باشد. این قضیه نشان‌دهنده اهمیت آموزش در نجات بیمار است. آموزش نقش اساسی در اجرای اصول احیای قلبی-ریوی دارد و نه تنها افراد را در کسب دانش احیای قلبی-ریوی مطمئن می‌سازد، بلکه در تثبیت آموخته‌ها نیز مؤثر است. اما نیاز کنونی تنها افزایش کمی آموزش‌های CPR نیست، بلکه هدف مهمتر افزایش کیفیت آموزش CPR است. بمنظور بالا بردن کیفیت آموزش CPR باید از روش‌های آموزشی درست بهره گرفت. لذا این پژوهش با هدف تاثیر برگزاری کارگاه احیای قلبی-ریوی توسط گروه همتا بر یادگیری، یادداری و رضایت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام گردید.

روش کار: این بررسی به روش توصیفی مقطعی انجام شد. جامعه آماری کلیه دانشجویان دانشکده بهداشت بندرعباس در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ بودند و نمونه مورد نظر شامل ۵ نفر از دانشجویان بودند که بصورت نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای از بین رشته‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی موجود در دانشکده انتخاب گردیدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استاندارد شده هوش هیجانی شاته (Schutte, ۱۹۹۸) و برای تعیین پیشرفت تحصیلی از معدل دانشجویان در سه ترم اخیر استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش‌های آماری توصیفی و همچنین ضریب همبستگی پیرسون و آزمون t مستقل استفاده شد.

یافته‌ها: بین معدل ترم‌های متوالی دانشجویان و نمره حاصل از پرسشنامه ارزیابی هوش هیجانی ارتباط مستقیم و مثبت وجود داشت ($P < 0.05$)، میانگین نمره هوش هیجانی دانشجویانی که معدل بالاتر از ۱۶ داشتند از دانشجویانی که معدل مساوی یا کمتر از ۱۶ داشتند بیشتر بود (16 ± 9.5 vs 14 ± 7.8) رشته تحصیلی و جنسیت بر ارتباط بین هوش هیجانی و معدل ترم‌های متوالی دانشجویان بی تاثیر بود.

بحث و نتیجه‌گیری: بین پیشرفت تحصیلی و هوش هیجانی دانشجویان ارتباط معنی‌داری وجود داشت. یعنی دانشجویانی که در ترم‌های متوالی از معدل‌های بالاتری برخوردار بودند دارای نمره هوش هیجانی بالاتری نیز بودند.

کلمات کلیدی: هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان

۸۲-۱۵۵۳

نیازهای آموزشی دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه در زمینه مهارت‌های مطالعه و یادگیری

سپیده جمشیدیان^{*}، فریبا حقانی

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

sepidehjamshidian@gmail.com

مقدمه: با توجه به نقش مهم مهارت‌های مطالعه در پیشرفت تحصیلی دانشجویان، مطالعه حاضر به منظور شناسایی نیازهای دانشجویان شرکت کننده در دومین دوره برگزاری درس اختیاری مهارت‌های مطالعه و یادگیری انجام شده است.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع پیمایشی به صورت توصیفی مقطعی در نیم سال دوم سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸، در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام گردید. در این مطالعه، نیازهای آموزشی دانشجویان ترم چهارم رشته پزشکی (۴۶ نفر) در زمینه مهارت‌های مطالعه و یادگیری مورد بررسی قرار گرفت. گردآوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه راهبردهای مطالعه و یادگیری (LASSI) بود که مهارت‌های مطالعه و یادگیری دانشجویان را با ۸۰ سؤال، در ۱۰ حیطه و با مقیاس لیکرت ۵ تایی مورد بررسی قرار می‌داد. برای تحلیل نتایج از نرم افزار SPSS 16 و سنجش مقادیر فراوانی و t-test استفاده شد.

یافته‌ها: بیشترین نمره مربوط به حیطه‌های پردازش اطلاعات و راهبردهای آزمون و کمترین نمره مربوط به حیطه‌های خودآزمایی و راهنمای مطالعه بوده است. دانشجویانی که در بیشترین حیطه‌ها نمره‌ای کمتر از میانه داشتند برای مشاوره انفرادی انتخاب شدند (۱۲ نفر). در مقایسه با نمرات هنجاری دانشجویان آمریکایی، نمره دانشجویان ما در حیطه‌های نگرش و انگیزش بیش از بقیه حیطه‌ها پایین تر بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد یکی از مهمترین موضوعاتی که در مهارت‌های مطالعه و یادگیری باید مورد توجه قرار گیرد، مسائل انگیزشی و نگرشی دانشجویان نسبت به مطالعه دروس می‌باشد. در واقع گاه لازم است به جای تمرکز تنها بر یاددهی راهبردهای مطالعه و شیوه‌های خواندن و یادداشت برداری، نگرش دانشجویان نسبت به دانشگاه را ارتقا دهیم و به روش‌های مختلف در آن‌ها انگیزه ایجاد کنیم؛ تا دانشجویان بتوانند از توانمندی‌های خود برای مطالعه و یادگیری استفاده کنند.

کلمات کلیدی: مهارت مطالعه و یادگیری، دانشجوی پزشکی، نیازهای آموزشی

۸۲-۱۵۶۶

بررسی تاثیر آزمون آسکی برگزار شده در سال ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲، معدل و نمره پیش کارورزی در پیش بینی نتیجه

آزمون دستیاری

عاطفه کرم زاده جهرمی^{*}، راضیه زاهدی، عباس احمدی و سمه جانی،

فاطمه فرهمندجو

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

a.k_8665@ymail.com

مقدمه: ارزشیابی شایستگی بالینی دانشجویان و کارایی آن‌ها یکی از مشکل‌ترین وظایف اعضای هیات علمی و آموزش دهندگان برنامه‌های بهداشتی و پزشکی است. آموزش و ارزیابی باید به گونه‌ای طراحی گردد تا دانشجو قادر باشد پس از فراغت از تحصیل، آموخته‌های دانشی و مهارتی خود را در محیط‌های کاری واقعی به کار بسته و توانایی انطباق خود با محیط کاری را داشته باشد. یکی از موثرترین روش‌های سنجش صلاحیت‌های بالینی دانشجویان پزشکی Objective Structured Clinical OSCE: Examination است که به شکل تجربی و عملی در محیطی بسیار نزدیک به واقعیت انجام و به عنوان روش طلایی در ارزشیابی دانشجویان مطرح شده است.

هدف این مطالعه تعیین تاثیر نتایج آزمون آسکی برگزار شده در سال ۸۸ و ۹۲، معدل و نمره پیش کارورزی در پیش بینی نتیجه آزمون دستیاری بود.

روش کار: ۶۰ دانشجوی پزشکی درحال فارغ‌التحصیلی در یک مطالعه نیمه تجربی در دو دوره آزمون آسکی با مجموع ۲۵ ایستگاه در طی سال‌های ۹۲-۱۳۸۸ شرکت نمودند که ۱۱ ایستگاه مربوط به پایان بخش جراحی آزمون سال ۸۸ و ۱۴ ایستگاه مربوط به کلیه بخش‌های مازور و

گردید و در اختیار کلیه دستیاران ۱۴ گروه آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تبریز قرار گرفت و پس از جمع‌آوری داده‌ها، نتایج با استفاده از آزمون‌های توصیفی ارائه شد کلیه دستیاران چهارده گروه آموزش تخصصی دانشگاه با استفاده از پرسشنامه خودایفا با ضریب روایی ۰/۹ و ثبات درونی ۰/۹۵ که با استفاده از فرمول آلفای کرونباخ مورد ارزیابی قرار گرفته بود، در مورد نحوه آموزش اساتید بالینی مورد نظرسنجی قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج این بررسی حاکی از آن است که از نظر دستیاران، اساتید بالینی این دانشگاه از مهارت عملی مطلوبی برخوردار می‌باشد، ولی روش آموزش آنان نسبت به سایر موارد مورد بررسی در حد متوسط است. در این پژوهش بیشترین نمره داده شده از طرف دستیاران به مهارت عملی اساتید 0.71 ± 0.06 و کمترین نمره به روش آموزش آنان 0.38 ± 0.07 / ۷۱ اختصاص داده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: از نظر اکثریت دستیاران پزشکی این دانشگاه، مهم‌ترین مشکل آموزش بالینی مناسب نبودن روش آموزش می‌باشد. اعضای هیئت علمی گروه‌های مختلف پزشکی با اخذ تخصص به آموزش مشغول می‌شوند. درحالی که هیات علمی به عنوان عاملی اثرگذار، یکی از ارکان اصلی نظام آموزش محسوب می‌شود. به نظر می‌رسد برگزاری کارگاه‌های روش‌های آموزش پزشکی می‌تواند در افزایش رضایتمندی دانشجویان مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: نگرش دستیاران، بررسی نگرش دستیاران، شیوه آموزش، رضایتمندی

۱۵۷۵- ۸۲

بررسی اثر بخشی مبتنی بر شواهد ارزیابی با روش‌های مستمر درون بخشی در آموزش دستیاران گروه‌های بالینی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

فاطمه علی پور یگانه

تبریز

dryeg20485@gmail.com

مقدمه: شناخته شده ترین روش برای آزمودن مهارت‌های بالینی، آزمون بالینی ساختاردارعینی ومینی- سی ایکس و همچنین داپس می‌باشد که بیش از هر آزمون دیگر مورد مطالعه قرار گرفته است. هر کدام از این روش‌ها دارای کاربرد، جایگاه معایب و مزایای متعددی است. این مقاله مبتنی برشواهد می‌باشد و با هدف بررسی اثربخشی ارزیابی مستمر تدریس در آموزش پزشکی انجام شد.

روش کار: تعداد پایگاه‌ها و مطالب مورد جستجو شامل مگ ایران، اس آی دی، ایران مدکس، ایران داک، اس کوپس، وب علمی و مجلات تبریزی چاپ شده به صورت دستی بود که توسط ۱ نفر پایگاه‌ها با کلید واژه‌های (تدریس، آموزش و علوم پزشکی) جستجو شد و با اعمال معیارهای ورود و بررسی کیفیت روش شناسی پژوهش‌ها، مقالات را انتخاب کردند که ۸۱

بهداشت در آزمون سال ۹۲ بود. در پایان جهت بررسی تاثیر متغیرهای مستقل آزمون آسکی، معدل و نمره پیش کارورزی در پیش بینی نتیجه آزمون دستیاری از آزمون رگرسیون لجستیک تک متغیره و چند متغیره استفاده شد. تجزیه وتحلیل آماری با استفاده از نرم افزار SPSS 20 انجام گردید.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده نشان داد، قبولی درآزمون دستیاری دانشجویان سال ۱۳۸۱، یک نفر (۶/۷٪)، دانشجویان ورودی ۱۳۸۵، پنج نفر (۱۰/۹٪) بوده است؛ ولی این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار نبود در روش رگرسیون لجستیک متغیرهای آزمون آسکی، آزمون پیش کارورزی و معدل به عنوان متغیر مستقل ابتدا به روش تک متغیره و سپس هر سه متغیر وارد مدل شده و به روش پیش‌رونده تاثیر همه متغیرها در پیش بینی آزمون دستیاری مورد بررسی قرار گرفت: در مدل تک متغیره، معدل و آزمون پیش کارورزی در پیش بینی قبولی در آزمون دستیاری معنی‌دار و در مدل چند متغیره تنها معدل در پیش بینی قبولی در آزمون دستیاری معنی‌دار بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد آزمون آسکی قادر به پیش بینی نتیجه آزمون دستیاری نمی‌باشد، اگرچه امتحان دستیاری حوزه شناختی و توانایی های علمی دانشجویان و آزمون OSCE اساساً قابلیت‌های روانی- حرکتی را ارزیابی می‌کند، ولی نحوه صحیح انجام آسکی به صورت متمرکز، هدایت صحیح به سمت نزدیک شدن این آزمون به آزمون‌های استاندارد و قابل قبول، در ارزیابی پیشرفت تحصیلی و متمایز کردن دانشجویان مؤثر است.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، OSCE، دانشجویان پزشکی، معدل، دستیاری، پیش کارورزی

۱۵۷۰- ۸۲

بررسی نگرش دستیاران گروه‌های مختلف آموزشی بالینی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در مورد نحوه آموزش اساتید بالینی

فاطمه علی پور یگانه

تبریز

dryeg20485@gmail.com

مقدمه: به منظور ارتقای کیفیت آموزش و برای نیل به آموزش بالینی کارآمد بررسی وضع موجود آموزش به روش ارزشیابی ضرورت دارد، تا با مشخص شدن نقاط قوت و ضعف تصمیم‌های لازم برای رفع نواقص اتخاذ گردد. از آنجا که یکی از روش‌های مهم، شناسایی کیفیت آموزش بررسی نگرش آموزش‌گیرندگان می‌باشد لذا به بررسی نگرش دستیاران در زمینه نحوه آموزش پرداخته شد.

روش کار: این مطالعه به روش توصیفی انجام شد که و ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه خود ایفا مشتمل بر پانزده سؤال در زمینه‌های مختلف آموزشی بود که روایی و پایایی آن با استفاده از روش‌های معمول تعیین

مورد از آن‌ها به صورت مداخله‌ای (تجربی و نیمه تجربی) بود، وارد مطالعه شد.

تحلیل حساسیت مقالات از نظر حجم نمونه، طراحی مطالعه و تأثیر مداخله انجام شد. سنتز کیفی مقالات و تحلیل حساسیت انجام شد که جستجوی جامع اطلاعاتی صورت گرفت، سپس معیارهای لازم برای انتخاب مقالات واجد شرایط به کار گرفته شد. معیارها شامل مطالعات مداخله‌ای (تجربی و یا نیمه تجربی) که طول مدت پیگیری آن‌ها یک ترم تا یک سال بود و روی ارزیابی مستمر تدریس در علوم پزشکی کشور تبریز که شامل روش‌های حل مسأله، بحث، کار تیمی، روش مشارکتی، نقشه مفهومی، بسته فراشناختی بود، مقالات را انتخاب کردند.

بررسی کیفیت روش شناسی این مطالعه به وسیله مورد بررسی قرار گرفت و همه رتبه‌بندی‌ها به صورت مستقل انجام شد و مواردی که با هم اختلاف نظر داشتند، در یک جلسه آن را برطرف کردند. کور سازی مرور گران نسبت به نویسندگان مقالات غیر ممکن بود. سپس کیفیت مقالات درجه‌بندی شد. روایی درونی و کیفیت توصیفی مقالات هر کدام با ۱ معیار و ۱ نمره مورد بررسی قرار گرفت که دارای بودن معیار، نمره ۲ و نداشتن آن معیار، نمره ۲ به آن تعلق گرفت. در صورتی که در مقالات داده‌ها نامشخص بود، معیار به آن تعلق نمی‌گرفت. نمره بالاتر از ۸ روی ۱ یا ۱ روی ۲۱ مقالات با کیفیت متوسط به بالا در نظر گرفته شد و بقیه مقالات با کیفیت پایین بود و حذف شد. داده‌ها از درون آن‌ها استخراج شد و سپس سنتز شواهد صورت گرفت. در این پژوهش تمام مطالعات مداخله‌ای که به صورت تجربی، نیمه تجربی بود و در مورد روش‌های تدریس در علوم پزشکی و علوم پزشکی بود، استفاده شد. جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی بدون محدودیت ۲۸۱۲ صورت گرفت. ۸/۸ زمانی، از اول تا تاریخ ۲ تمام پایان‌نامه‌ها از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی مرور گردید.

یافته‌ها: افزایش میزان یادگیری، افزایش رضایت، افزایش تعاملات بین فردی، افزایش تعامل فراگیران، ماندگاری اطلاعات، افزایش مشارکت و همکاری، دریافت بازخورد و خود تنظیمی فراگیران در شیوه بحث گروهی و مضامین کسب عقاید حرفه‌ای، مهارت‌های ارتباطی، کشف راه حل کسب دانش علمی، افزایش میزان یادگیری و رضایت دستیاران، محبوبیت و مقبولیت، تعمق و تأمل پیرامون مسأله، در نظر گرفتن راه حل‌های مختلف و انتخاب بهترین راه حل، افزایش خود پنداره مثبت، افزایش انگیزه درونی، ایجاد علاقه بر یادگیری، لذت از یادگیری، توسعه تفکر انتقادی، مهارت‌های مطالعه، رضایت بالاتر، افزایش کیفیت آموزش، یادگیری بادوام و افزایش خود کارآمدی در روش‌های حل مسأله، بسته‌های فراشناختی و نقشه مفهومی بود در روش شناسی مطالعاتی که در زمینه حل مسأله و سایر الگوهای نوین مانند بحث گروهی، پرسش و پاسخ و مشارکت دانشجو و نقشه مفهومی و بسته فراشناختی برای تدریس کارشده بود، در اکثر مطالعات تعداد نمونه‌ها کمتر از ۸۲ نمونه بود، رضایت آگاهانه از هیچ کدام از نمونه‌ها اخذ نشده بود و به نظر می‌رسید که اکثر محققین از کلاس مورد تدریس خود به عنوان نمونه استفاده می‌کرده‌اند و گاهی از دو نیم سال

تحصیلی در یک درس استفاده کرده‌اند که یکسان کردن این دو گروه کار مشکلی است. از ریزش نمونه‌ها در هیچ کدام از نمونه‌ها صحبتی به میان نیامده بود و برای ارزیابی بیشتر آنها از نتایج آزمون پایان ترم برای بررسی میزان یادگیری استفاده کرده بودند، در بعضی موارد ممکن است آزمون پایان ترم روایی و پایایی لازم را برای ارزیابی نتایج دارا نباشد. از آن جایی که به طور تقریبی در هیچ کدام از مطالعات رضایت آگاهانه از نمونه‌ها کسب نشده بود و روش‌های جدید تدریس در دو گروه اعمال شده بود، حقوق واحدهای انسانی رعایت نشده بود. سنجش رضایتمندی به وسیله پرسش نامه خود گزارشی بود که می‌تواند سوگیری داشته باشد. تعداد کم نمونه‌ها در اکثر مطالعات می‌تواند خطای نوع دوم را افزایش داده، در نتایج داده‌ها خدشه وارد کند.

بحث و نتیجه‌گیری: ارزیابی مستمر که شامل روش حل مسأله، روش بحث گروهی، روش بسته‌های فراشناختی و روش نقشه مفهومی می‌باشد، در افزایش یادگیری، رضایت دستیاران از روش تدریس و مشارکت دستیاران و دوام بیشتر یادگیری تأثیر داشت روش‌های تدریس مانند الگوی حل مسأله به عنوان یکی از شیوه‌های بسیار سازنده، به علت توسعه فکر خلاق فرد در شناسایی و حل مشکل در حیطه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، مدیریت و بالین علوم پزشکی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد و همچنین روش‌های دیگری که در این پژوهش با مبتنی بر شواهد مشاهده شد، ارزیابی مستمر دیگر تدریس علاوه بر روش حل مسأله شامل روش بحث گروهی، روش بسته‌های فراشناختی و روش نقشه مفهومی می‌تواند در افزایش یادگیری، رضایت دستیاران از روش تدریس و مشارکت دستیاران و دوام بیشتر یادگیری نقش داشته باشند. ولی این نکته را باید در نظر داشت، همان طور که هیچ دارویی قادر به شفای تمام دردها نیست، در آموزش هم هیچ روشی به تنهایی قادر به حل تمام مشکلات نیست. از این رو تلفیق روش‌ها بر اساس مقالات مرور شده توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: ارزیابی مستمر، روش‌های مستمر درون بخشی

۸۲ - ۱۵۸۶

بررسی تاثیر حضور همراه آموزش دیده در کنار زنان نخست‌زا بر چگونگی، رضایتمندی و طول مرحله اول

زایمان

افسانه همتی^{*}، مجتبی صحت، ویدا ارفعی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

ahmoavenat@yahoo.com

مقدمه: امروزه سزارین از اعمال جراحی بزرگ و شایع محسوب می‌گردد گرچه سازمان جهانی بهداشت میزان ۵ تا ۱۵ درصد سزارین را برای مادران و نوزادان ایمن توصیه کرده، ولی افزایش این عمل در جهان و خصوصاً ایران مادران را در معرض عوارض خطرناک ناشی از به کارگیری بیش از حد قرار داده است. این مطالعه با هدف مقایسه نوع و چگونگی زایمان (رضایت مندی و طول مرحله اول زایمان) در مادران نخست زایی که

مقدمه: ارتقای مستمر کیفیت آموزش، مستلزم ارزشیابی است که می‌تواند بر مبنای هر یک از عناصر تشکیل دهنده نظام آموزشی صورت پذیرد. اساتید یکی از ارکان اصلی دانشگاه می‌باشند و نحوه عملکرد آن‌ها در بازدهی کل نظام آموزشی نقش مهمی را ایفاء می‌نماید. ارزشیابی صحیح می‌تواند گویای وضعیت عملکرد استاد بوده و در صورتی که بازخورد نتایج به طور صحیح و به موقع به اساتید منعکس گردد، می‌تواند به عنوان عاملی در جهت ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی آن‌ها باشد. لذا با توجه به اهمیت ارزشیابی اساتید و همچنین استفاده از ابزارهای نوین ارزشیابی بر آن شدیم تا روش سنتی را با روش تحت وب از نظر سطح نمرات ارزشیابی اساتید بررسی نماییم.

روش کار: جامعه آماری در این پژوهش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج بودند و ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این مطالعه پرسشنامه ارزشیابی کیفیت تدریس اعضاء هیئت علمی بود که در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ بصورت درون کلاسی (روش دستی) و در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ از طریق تحت وب توسط دانشجویان تکمیل شده بود، جهت تجزیه و تحلیل نتایج از روش‌های آماری توصیفی و نرم افزار SPSS استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد میانگین نمرات ارزشیابی اساتید در سال ۱۳۸۸ برابر ۱۶/۳ و در سال ۱۳۸۹ برابر ۱۶/۳ و در سال ۱۳۹۰ برابر ۱۸/۵۸ در سال ۱۳۹۱ برابر ۱۸/۷۶ بود. از سال ۹۰ الی ۹۱ که ارزشیابی از طریق تحت وب انجام شده به طور قابل ملاحظه‌ای میانگین نمرات افزایش پیدا نموده (۱۸/۵۸ و ۱۸/۷۶) تجزیه و تحلیل اطلاعات بیانگر تفاوت معنی‌دار آماری بین نمرات ارزشیابی به صورت دستی طی سال‌های ۸۸ تا ۸۹ و ارزشیابی به صورت تحت وب طی سالهای ۹۰ و ۹۱ بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: ارزشیابی تحت وب منجر به افزایش میانگین نمرات ارزشیابی استاد توسط دانشجو گردیده است که ریشه‌یابی علل آن مستلزم انجام پژوهش‌های دقیق‌تری در این زمینه می‌باشد.

کلمات کلیدی: دانشجو، ارزشیابی تحت وب، ارزشیابی درون کلاسی

۸۲-۱۶۵۸

بررسی رضایت دانشجویان دانشگاه‌های دولتی و آزاد شهر کرمانشاه از اجرای کارگاه مهارت‌های ارتباطی در

سال ۱۳۹۲

علی اکبر ده حقی

دانشگاه علمی کاربردی سازمان بهزیستی

adehghani@yahoo.com

مقدمه: بدلیل پیچیدگی جوامع و آسیب‌های اجتماعی اعم از فردی و اجتماعی که گریبان‌گیر تمام کشورها شده است لزوم برگزاری کارگاه‌های مهارت ارتباطی در سطح مدارس، دانشگاه‌ها و سازمان‌ها احساس می‌شود. آموزش مهارت ارتباطی می‌تواند به روند اجتماعی شدن و سازگاری فردی و

طی زایمان همراه آموزش دیده داشته اند با مادران نخست زایی که بدون همراه بودند انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی است که بر روی ۲۰۰ زنان نخست‌زا صورت پذیرفت. نمونه‌ها پس از عبور از معیارهای ورود به صورت تصادفی به دو گروه مداخله (۱۰۰) و کنترل (۱۰۰) تقسیم شدند در گروه مداخله یکی از بستگان به عنوان همراه معرفی شده که او و همراهان در ۱۰ ساعت کلاس آموزشی در زمینه ذکر روش‌های کاهش درد زایمان مانند ماساژ، تکنیک‌های تنفس و ورزش‌های کششی و مزایای زایمان طبیعی و معایب سزارین، نمایش فیلم و پخش پمفلت آموزشی شرکت کردند. در گروه مداخله از ابتدای پذیرش تا زمان انتقال مادر به تخت زایمان، همراه در کنار زائو حضور داشت و او را به صورت تشویق، دلداری و مالش کمر و طب فشاری حمایت می‌نمود. گروه کنترل بدون همراه مراقبت‌های روتین بیمارستان را دریافت نمودند. سپس اطلاعات بوسیله پرسشنامه از طریق مشاهده و مصاحبه جمع‌آوری گردید و نتایج با نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: میزان سزارین در گروه مداخله ۱۵ درصد و در گروه کنترل ۴۰ درصد بود که بر اساس آزمون کای این اختلاف معنی‌دار بود. همچنین طول مدت زایمان در گروه با همراه با ۴/۶۶ ساعت و گروه بی همراه با ۸/۶۷ ساعت به صورت معنی‌داری کاهش یافته بود. در گروه مداخله (مادران باردار) با حضور همراه آموزش دیده ۷/۸۱ افراد رضایت از روند زایمان بالا و خیلی زیاد را اظهار نمودند و این در حالی است که گروه کنترل که همراه آموزش دیده نداشتند تنها ۴۵ درصد میزان رضایتمندی زیاد و خیلی زیاد از روند زایمان خود داشتند. که این اختلاف نیز از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: وجود همراه آموزش دیده در کنار زائو در طی زایمان بر میزان سزارین مؤثر است و همچنین توانسته بیش از ۴ ساعت از طول مرحله اول زایمان بکاهد. حضور مداوم یک زن حامی در طی مراحل زایمان می‌تواند به طور مؤثری میزان سزارین، طول مدت زایمان و مشکلات وی را کاهش دهد و موجب رضایت مندی او شود.

کلمات کلیدی: همراه آموزش دیده، نخست‌زا، طول مدت زایمان، سزارین، رضایتمندی

۸۲-۱۶۲۴

مقایسه و تحلیل ارزشیابی‌های درون کلاسی با ارزشیابی‌های تحت وب در خصوص کیفیت تدریس اعضاء هیات علمی علوم پزشکی یاسوج

نسرین دهقانی*، امرالله روزبهی، محمد طهماسبی، اسداله موسوی، ندا طاهری

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

n64_dehghani@yahoo.com

مستقیماً توسط خود آنان به اعضای هیئت علمی و مدیران گروه‌های آموزشی منعکس گردد.

روش کار: این مطالعه به صورت کیفی انجام شد و جامعه مطالعه اعضای هیات علمی گروه‌های آموزشی پایه و دانشجویان عضو کمیته مشورتی بودند. دانشجویان پس از اجماع در دیدگاه‌ها، پیشنهادات و انتقادات را در جلسات مشترک مطرح می‌نمودند. نقاط قوت و نقاط ضعف آموزشی اساتید علاوه بر بیان مستقیم از طریق دانشجویان به اساتید در جلسه مشترک به صورت مکتوب نیز برای استاد و مدیر گروه مربوطه از طریق ارسال شد. سپس ۲ پرسشنامه نظرسنجی به صورت لیکرت ۵ قسمتی طراحی و از اساتید گروه‌های آموزشی درگیر و دانشجویان نظر سنجی به عمل آمد. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: تاثیر جلسات بر تعامل استاد و دانشجو از نظر ۸/۶۸٪ اساتید و ۷۰٪ دانشجویان در حد زیاد و خیلی زیاد و در حد مطلوب بود. تاثیر جلسات در بهبود تدریس از نظر ۷/۶۴٪ اساتید در حد زیاد و خیلی زیاد و از نظر ۹۰٪ دانشجویان در حد متوسط بود. ۶۹٪ اساتید نقاط قوت رادر حد زیاد و خیلی زیاد منطبق بر واقعیت ولی در مورد انطباق نقاط ضعف این درصد به ۳۰٪ تقلیل یافت. بیش از ۷۰٪ اساتید از روش تعامل مستقیم ابراز رضایت نمودند. از نظر اکثریت دانشجویان پذیرش مشکلات اعلام شده از طرف آنان به اساتید در حد متوسط بود.

بحث و نتیجه‌گیری: اکثریت اساتید با روش نظرسنجی از دانشجویان کمیته در مورد نقاط ضعف و قوت موافق بوده و از آن ابراز رضایت نمودند و در بهتر کردن آموزش و روش تدریس خود موثر دانسته‌اند. این میزان رضایت در مورد نقاط قوت بیش از نقاط ضعف بود. دانشجویان نیز از این روش را موثر دانستند. بنابراین استفاده از تعامل مستقیم استاد و دانشجو با هماهنگی و طراحی مناسب از طرف دانشکده می‌تواند روشی مناسب در ارائه بازخورد کیفیت تدریس به اساتید باشد.

کلمات کلیدی: کمیته دانشجویی، اساتید، کیفیت تدریس

۸۲ - ۱۶۹۲

بررسی دیدگاه دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان در مورد واگذاری آزمون ارتقاء و گواهینامه تخصصی به دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

علی حسینی نسب^۱، الهام ایرانمنش، علیرضا شهیدی، علی اصغر وحیدی،

بهاره بهمن بیجاری

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

ali4221@kmu.ac.ir

مقدمه: با توجه به رویکرد آموزشی موجود در دانشگاه‌های معتبر دنیا در زمینه دستیاران بالینی تخصصی، موضوع واگذاری آزمون ارتقاء دستیاران در شست و دومین شورای آموزش پزشکی و تخصصی به تصویب و از تیر ماه ۱۳۸۵ اعمال شد. برگزاری آزمون گواهینامه نیز از تیرماه سال ۹۰ به دانشگاه‌های علوم پزشکی منتخب واگذار گردید. در حال حاضر پس از

اجتماعی بینجامد. از آنجا که دانشگاه مکان علم اندوزی و کسب مهارت‌های علمی و پژوهشی می‌باشد و دانشجویان با یادگیری مهارت‌هایی مانند مقابله با استرس، رشد خود آگاهی، حل مساله، کنترل خشم و ارتباطات موثر ویژه بزرگسالان می‌توانند خواسته‌ها و نیازهایشان را کنترل نمایند، لذا این مطالعه بمنظور تعیین رضایت دانشجویان دانشگاه‌های دولتی و آزاد شهر کرمانشاه از اجرای کارگاه مهارت‌های ارتباطی در سال ۱۳۹۲ انجام شد.

روش کار: این مطالعه بصورت توصیفی تحلیلی بر روی ۴۵ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی انجام گرفت، بدین منظور از پرسشنامه‌های حاوی ۵ سؤال عمومی و ۱۰ سؤال تخصصی (مقابله با استرس، رشد خود آگاهی، حل مساله، کنترل خشم و ارتباطات موثر ویژه بزرگسالان) در قالب سؤالات پیش آزمون و پس آزمون که روایی صوری و محتوایی آن به تایید متخصصین رسیده بود، استفاده گردید. پس از جمع‌آوری داده‌ها از نرم‌افزار SPSS جهت تجزیه و تحلیل آماری استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های مطالعه نشان داد ۷۳ درصد از دانشجویانی که از نظر وضعیت اقتصادی، سطح درآمد و تحصیلات پدر و مادر پایین بودند علاقمند به شرکت در کارگاه‌های گروهی و جمعی بودند و برعکس ۲۷ درصد از دانشجویانی که از نظر وضعیت اقتصادی، سطح درآمد و تحصیلات پدر و مادر بالا بودند علاقمند به شرکت در کارگاه‌های فردی و شخصی بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از رضایت ۸۵ درصد از دانشجویان از نحوه برگزاری کارگاه، شامل مکان کلاس، مدرس، ارائه مطالب جدید در کسب مهارت‌های ارتباطی بود.

کلمات کلیدی: رضایت، دانشجویان، مهارت‌های ارتباطی

۸۲ - ۱۶۸۰

بررسی تاثیر جلسات مشترک گروه‌های آموزشی پایه پزشکی و کمیته مشورتی دانشجویی در بهبود کیفیت تدریس اساتید در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

افسانه حبیبی^۱، معصومه معزی، مرتضی دهقان

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

afsaneh.habibi90@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی استاد به عنوان یک استراتژی مهم برای ارتقاء کیفیت آموزشی مورد توجه دانشگاه‌ها است. با توجه به انتقادات بسیاری که به روش ارزشیابی کنونی وارد آمده است بر آن شدیم تا در کنار ارزشیابی از طریق تکمیل پرسشنامه، از شیوه تعامل مستقیم دانشجویان با اساتید و گروه‌های آموزشی استفاده نماییم تا نقطه نظرات دانشجویان در زمینه شرایط آموزشی گروه و نقاط قوت و ضعف اساتید در امر آموزش و تدریس

پیشرفت تحصیلی دانشجوی و پیشبرد عملکرد آموزشی وی مؤثر واقع شود. تبیین آگاهی و نگرش اساتید دانشگاه علوم پزشکی گلستان از عوامل مؤثر در خصوص طرح درس با استفاده از مدل بزنف می‌باشد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی -مقطعی می‌باشد. داده‌های این مطالعه با روش نمونه‌گیری در دسترس و آسان با استفاده از پرسشنامه آگاهی نگرش از طرح درس بر اساس مدل بزنف در بین ۲۸ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۳۹۲ انجام شده است. امتیاز شرکت‌کنندگان از نظر باورهای رفتاری، ارزشیابی پیامد و عوامل قادر کننده بدین صورت: ۲۵-۱۴ (کاملاً موافق)، ۳۷-۲۶ (موافق)، ۴۸-۳۸ (مخالف)، ۶۰-۴۹ (کاملاً مخالف) انتخاب شده است. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: از نظر رتبه علمی ۹۰٪/۹۰ اعضای هیات علمی، ۳۱٪/۳۱ دانشیار، ۴۲٪/۹۰ استادیار و ۲۵٪/۲۵ مربی بوده‌اند. میانگین سابقه تدریس آن‌ها ۲۷/۱±۵/۱۱ بوده است. از نظر باورهای رفتاری به طرح درس ۲۵٪/۲۵ کاملاً موافق، ۵۷٪/۱۴ موافق و ۱۴٪/۳ مخالف بودند و هیچ کس مخالف نبود. از نظر ارزشیابی پیامد طرح درس ۳۲٪/۳۲ کاملاً موافق، ۵۷٪/۵۷ موافق و ۷۱٪/۷۱ مخالف و صفر درصد کاملاً مخالف بوده‌اند. از نظر عوامل قادر کننده ۲۱٪/۴ کاملاً موافق، ۷۵٪/۷۵ موافق و ۳٪/۶ درصد مخالف و صفر درصد کاملاً مخالف بوده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه بیانگر این است که اساتید نظر مثبتی نسبت به داشتن طرح درس در فرایند آموزشی دارند. مشارکت فعال اساتید در تدوین و اجرای طرح درس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ارائه کارگاه آموزشی و برنامه‌ریزی مدون جهت دستیابی به این هدف می‌تواند در ارتقای فرایند آموزش و به تبع آن کسب پیشرفت تحصیلی دانشجو موثر باشد.

کلمات کلیدی: طرح درس، اساتید، آموزش

۸۲-۱۷۰۹

بررسی عملکرد دانشجویان پزشکی در گرفتن شرح حال از بیماران در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

زهره خزاعی^{*}، طاهره خزاعی، الهام جانانه

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

z_khazae@bums.ac.ir

مقدمه: اخذ شرح حال صحیح و انجام معاینات فیزیکی به پزشک در حصول تشخیص صحیح کمک می‌کند. شرح حال پایه یک تشخیص صحیح و درمان مناسب است. آموزش توانایی مصاحبه با بیماران، روش‌های معاینه سیستم‌های مختلف بدن و بالاخره روش نتیجه‌گیری بالینی در این زمینه اهمیت دارد. به این منظور در این عملکرد دانشجویان در گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی بیماران مورد بررسی قرار گرفت.

گذشت ۷ سال از واگذاری آزمون ارتقاء به دانشگاه‌ها، رضایتمندی دستیاران از این طرح مورد بحث است و نقاط قوت و ضعف واگذاری این طرح مشخص نیست. دانشگاه علوم پزشکی کرمان یکی از دانشگاه‌هایی است که علاوه بر برگزاری آزمون ارتقاء، آزمون گواهینامه را نیز به صورت مستقل برگزار می‌کند. در این مطالعه نظر دستیاران این دانشگاه را در مورد برگزاری غیر متمرکز آزمون ارتقاء و گواهینامه بررسی شده است.

روش کار: این مطالعه به روش مقطعی انجام شده است. جمعیت نمونه‌گیری شده شامل کلیه دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای است که روایی و پایایی آن سنجیده شد. پرسشنامه شامل ۲ بخش بود. بخش اول اطلاعات زمینه‌ای و بخش دوم شامل سؤالات بسته راجع به نقاط ضعف و قوت برگزاری آزمون بود که با مقیاس لیکرت ۵ امتیازی سنجیده شدند. پرسشنامه‌ها به صورت حضوری به شرکت‌کنندگان تحویل شد و شرکت‌کنندگان بصورت خود ایفا آنها را تکمیل کردند. داده‌ها در نرم افزار SPSS وارد شده و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند.

یافته‌ها: تعداد دستیاران شرکت کننده در مطالعه ۱۶۲ نفر بود. طراحی سؤال بر اساس بیماری‌های بومی و شایع منطقه و این که اساتید هر دانشگاه در ارزیابی دستیاران خود مشارکت دارند از نقاط قوت و احتمال طرح سؤال آسان‌تر برای افزایش درصد قبولی، یا طرح سؤالات سخت و صرفاً تئوری توسط افراد کم تجربه از نقاط ضعف این طرح ذکر شده بود. تفاوت معنی‌داری بین نظر افراد شرکت کننده و سن، جنس، رشته تحصیلی، تاهل و بومی بودن آنان مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: به طور کلی اکثر دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان، موافق امتحان ارتقا و گواهی‌نامه تخصصی به صورت غیر متمرکز هستند. به نظر می‌رسد توجه به مسائلی همچون انتخاب افراد با تجربه در طراحی سؤالات و احتمال تبعیض در قبولی از دغدغه‌های دستیاران باشد.

کلمات کلیدی: دیدگاه دستیاران، آزمون ارتقاء، گواهینامه تخصصی

۸۲-۱۶۹۶

تبیین آگاهی و نگرش اساتید دانشگاه علوم پزشکی گلستان از عوامل مؤثر در خصوص طرح درس با استفاده از مدل بزنف

فائزه مهقانی^{*}، بیتا جوان، هاشم حشمتی، فاطمه مهرآور، لیلا جویباری،

اکرم ثناگو

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

faeze_mahghani@yahoo.com

مقدمه: طرح درس توالی منطقی تدریس را مشخص می‌سازد و منجر به تکمیل فرایند آموزش خواهد شد. مشارکت فعال اساتید در تدوین و اجرای طرح درس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. تحقیق در زمینه طرح درس جهت دستیابی به این هدف می‌تواند در ارتقای فرایند آموزش و کسب

یک هفته، نظرات خود را در پرسشنامه تهیه شده وارد نموده و تحویل نمایند. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین کلی حیطه‌های مورد بررسی $2/27 \pm 0/51$ بود. بالاترین سطح میانگین مربوط به حیطه استرس زا بودن ($3/51 \pm 1/01$) و پایین‌ترین سطح مربوط به حیطه ارتقاء مهارت‌ها ($1/90 \pm 0/60$) بود بدین معنی که از نظر دانشجویان این نحوه ارزشیابی تنها باعث استرس دانشجویان می‌گردد بلکه در ارتقاء مهارت‌های آنان موثر نبوده و بازخوردهای ایجاد شده اثربخشی لازم را ندارد. بین معدل و دو حیطه ارتقاء مهارت و علاقه‌مندی همبستگی مثبت و معنی‌دار آماری مشاهده شد، بدین معنا که دانشجویان با معدل بالاتر نمرات بالاتری را به این دو حیطه داده بودند. $77/7\%$ دانشجویان معتقد بودند بهتراست بخشی از ارزشیابی عملی از طریق آزمون آسکی صورت پذیرد.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد آزمون جامع فعلی از نظر دانشجویان استرس‌زایی بالایی داشته که احتمالاً موجب افت نمرات آن‌ها در آزمون می‌گردد. با توجه به اهمیت آزمون در ارزیابی عملکرد دانشجویان و وجود روش‌های ارزشیابی بالینی مناسب‌تر مانند آسکی، بازنگری در محتوا و روش انجام ارزشیابی نهایی دانشجویان پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: امتحان جامع، دیدگاه، دانشجوی مامایی

۸۲ - ۱۸۸۴

بررسی وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان رشته بهداشت حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

ابوالفضل برخوردار^{۱*}، زهرا متقی^۲، محمد حسن احرامپوش

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

ohyazd@gmail.com

مقدمه: تربیت نیروی انسانی کارآمد و ایجاد زمینه‌های اشتغال یکی از وظایف اصلی دانشگاه‌ها و برنامه‌ریزان کشور می‌باشد از طرفی وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان از مهم‌ترین عوامل انگیزشی دانشجویان نیز می‌باشد. لذا این مطالعه به منظور بررسی وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان رشته بهداشت حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام گردید.

روش کار: در این مطالعه توصیفی وضعیت ادامه تحصیل و اشتغال ۱۷۰ نفر از دانش‌آموختگان سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹ مورد بررسی قرار گرفت. اطلاعات دموگرافیک و آموزشی (معدل کل، قبولی در مقاطع تحصیلی بالاتر و همچنین وضعیت اشتغال و ادامه تحصیل) با استفاده از پرسشنامه جمع‌آوری و پس از ورود اطلاعات به کامپیوتر تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ انجام شد.

یافته‌ها: از افراد مورد مطالعه $62/5\%$ زن و $37/5\%$ مرد، $64/5\%$ متاهل و $35/8\%$ مجرد، $99/4\%$ سهمیه آزاد و $0/6\%$ از سایر سهمیه‌ها بودند. همچنین دانش‌آموختگان در سه مقطع کاردانی ($84/2\%$)، کارشناسی ($75/3\%$) و کارشناسی ارشد ($31/6\%$) بودند. با توجه به نتایج مطالعه $78/6\%$ دانش‌آموختگان شاغل و $21/4\%$ بیکار بودند درصد اشتغال در

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی که در سال ۱۳۹۱ در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام گرفت. چک لیست بررسی عملکرد دانشجویان بر اساس کتاب شرح حال گیری تنظیم گردید و عملکرد ۱۳۷ دانشجوی مورد بررسی قرار گرفت. سپس نتایج با نرم افزار آماری SPSS مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین عملکرد دانشجویان در بررسی نشانه‌های بیمار $8/87 \pm 1/61$ معاینه فیزیکی $61 \pm 1/60$ و تشخیص دادن $3/31 \pm 1/16$ بود. تفاوت عملکرد دانشجویان تنها در بررسی نشانه‌های بیمار بین کارآموز و کارورز با معنی‌دار بود.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد عدم توجه به کامل بودن پرونده در ارزیابی دانشجویان از جمله عواملی است که می‌تواند بر عملکرد آن‌ها تاثیر بگذارد و افزایش توجه به نوشتن شرح حال و افزایش کیفیت پرونده‌ها می‌تواند، کیفیت مراقبت از بیمار را ارتقا بخشد.

کلمات کلیدی: کارآموزی، کارورز، شرح حال گیری

۸۲ - ۱۸۷۴

دیدگاه دانشجویان سال آخر کارشناسی مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در خصوص محتوای آزمون جامع مامایی

فرانک صفدری ده چشمه^{۱*}، ندا پروین^۲، فاطمه موسوی مقدم^۳، مرضیه

قاسمی

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

faranaksafdari@gmail.com

مقدمه: ارزیابی صلاحیت بالینی، یکی از دغدغه‌های برنامه‌های آموزشی است. دانشجویان مامایی پس از اتمام دوره تحصیلی، به منظور ارزیابی مهارت‌های علمی و عملی، ملزم به شرکت در امتحان جامع مامایی هستند. در دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد نیز عملکرد بالینی دانشجویان مامایی در ۳ بخش لیبر، مراکز بهداشتی و درمانی و کلینیک زنان در قالب امتحان جامع مامایی ارزیابی می‌گردد. در سال‌های اخیر لزوم بازنگری در روش‌های فعلی و استفاده از راهبردهای فعال و نظرات ذی‌نفعان در ارزشیابی بالینی مورد توجه جدی قرار گرفته است. مطالعه حاضر به منظور بررسی دیدگاه دانشجویان سال آخر کارشناسی مامایی در مورد آزمون جامع مامایی در بخش عملی بیماری‌های زنان انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۲۷ نفر از دانشجویان مامایی ترم هفت دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار مطالعه، پرسشنامه‌ای روا و پایابنده مشتمل بر ۹ حیطه و ۲۰ گویه در قالب مقیاس لیکرت ۵ نقطه‌ای بود که دیدگاه دانشجویان را در خصوص محتوای آزمون جامع مامایی در بخش کلینیک زنان می‌سنجید. در پایان آخرین کارورزی بیماری‌های زنان (پایان نیمسال اول ۹۲) فرم ارزشیابی کنونی امتحان جامع بیماری‌های زنان در اختیار دانشجویان قرار داده و از آنان خواسته شد تا پس از بررسی دقیق آن طی

اهمیت چالش‌های این روش آموزشی و متغیرهای سن، جنس، معدل تحصیلی و وضعیت تاهل دانشجویان ارتباط معنی‌دار آماری وجود نداشت. **بحث و نتیجه‌گیری:** اگر چه روش یادگیری از طریق همتایان می‌تواند جذاب و پویا به نظر برسد اما این روش آموزشی می‌تواند با چالش‌های مهمی همراه باشد که توجه به آنها می‌تواند زمینه لازم برای توسعه روش‌های یادگیری دانشجویان- محور در محیط‌های نظام آموزشی را فراهم نماید.

کلمات کلیدی: چالش، یادگیری، گروه همتایان، عوامل جمعیت شناختی

۸۶۰ - ۸۲

سبک رهبری تحول آفرین مدیران آموزشی دانشکده‌های علوم پزشکی و تاثیر آن بر ارتقای رضایت شغلی در اعضای هیئت علمی

امیر صادقی^{*}، سیده آزاده صفوی

دانشگاه علوم پزشکی همدان

ambehrad@yahoo.com

مقدمه: تحول و پیشرفت هر جامعه در گرو وجود دانشگاه‌هایی است که مدیران آن‌ها با بهره‌گیری از سبک رهبری تحول آفرین به تربیت نیروی انسانی متخصص متناسب با نیازهای جامعه بپردازند. علاوه بر این سبک رهبری این مدیران از عناصر تاثیرگذار بر عملکرد اعضای هیئت علمی بوده و مستقیماً بر تمایل آن‌ها به تلاش و کوشش در جهت تحقق اهداف سازمانی موثر خواهد بود. پژوهش حاضر با هدف تعیین اثر سبک رهبری تحول آفرین مدیران آموزشی بر رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشکده‌های علوم پزشکی در سه دانشگاه پژوهش محور طراز اول در کشور مالزی صورت پذیرفته است.

روش کار: این مطالعه یک پژوهش توصیفی-همبستگی است. ۱۰۳ نفر از اعضای هیئت علمی دانشکده‌های علوم پزشکی سه دانشگاه پژوهش محور مالزی با استفاده از روش تصادفی- طبقه‌ای به عنوان نمونه انتخاب و پرسشنامه‌های چند عاملی رهبری و رضایت شغلی وود بین آن‌ها توزیع گردید. روایی پرسشنامه‌ها در تحقیقات پیشین مورد تایید قرار گرفته بود. پایایی ابزارها با انجام مطالعه پایلوت و استفاده از ضریب همسانی درونی کرونباخ مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: مدیران آموزشی دانشکده‌های علوم پزشکی ترکیبی از سبک‌های تحول آفرین، عملگرا و عدم مداخله را مورد استفاده قرار می‌دادند. در زمینه رضایت شغلی، عوامل درونی با میانگین ۳/۶۹ نقش غالب را در مقابل عوامل بیرونی رضایت شغلی (با میانگین ۲/۵۴) به خود اختصاص دادند. بیشترین درصد اعضای هیئت علمی (۶۴/۱۱٪) از رضایت شغلی متوسطی برخوردار بودند. نتایج آزمون رگرسیون چندگانه نشان داد که رهبری تحول آفرین مهمترین متغیر پیش بینی کننده رضایت شغلی اعضای هیئت علمی است (۰/۰۱ < P، R²=۰/۳۶).

دانش آموختگان مرد (۸۴/۶٪ در مقابل ۱۵/۴٪) بالاتر از زن (۷۴/۱٪ در مقابل ۲۵/۹٪) بود. شغل ۹۰/۳٪ از افراد شاغل مرتبط با رشته تحصیلی و ۹/۷٪ در مشاغل غیر مرتبط مشغول بکار بودند همچنین محل کار ۶۸٪ از شاغلین در صنایع (به عنوان مشاور یا مسئول بهداشت حرفه‌ای) و ۱۷/۵٪ نیز در واحدهای مختلف دانشگاه و بقیه متفرقه اشتغال داشتند. از نظر وضعیت استخدامی نیز ۲۰٪ بصورت رسمی و ۸۰٪ بصورت پیمانی مشغول بکار بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاکی از اشتغال بیش از سه چهارم دانش آموختگان این رشته می‌باشد که این ممکن است به علت توسعه کمی و کیفی صنعت از یک طرف و الزامات قانونی و نیاز به رفع مشکلات بهداشت شغلی کارگران از طرف دیگر باشد.

کلمات کلیدی: دانش آموختگان، اشتغال، بهداشت حرفه‌ای

۱۶۳۹ - ۸۲

بررسی اهمیت چالش‌های روش آموزشی یادگیری از طریق همتایان و همراهی آن با برخی ویژگی‌های جمعیت شناختی

زهره بادیه پیمای جهرمی^{*}، رسول اسلامی اکبر، نحلہ پرن‌دآور، سمیه

رمضانلی، وحید سعادت‌مند

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

zbadiyepyma@yahoo.com

مقدمه: راه‌های مختلفی برای کمک به یادگیری دانشجویان وجود دارد، یکی از این روش‌ها یادگیری از طریق همتایان است. در این روش دانشجویان به یکدیگر کمک می‌نمایند یاد بگیرند و خودشان نیز با آموزش به همتایان یاد می‌گیرند. هدف از این مطالعه تعیین نمره اهمیت چالش‌های روش آموزشی یادگیری از طریق همتایان در قالب کنفرانس‌های کلاسی و همراهی آن با برخی ویژگی‌های جمعیت شناختی است.

روش کار: این مطالعه بر روی ۳۵ نفر از دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام شد که درس فیزیوپاتولوژی را با استفاده از دو روش سخنرانی تعاملی استاد و روش ارائه کنفرانس توسط خود گذراندند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای محقق ساخته روا و پایا بود که دانشجویان در پایان ترم تحصیلی بوسیله آن اهمیت چالش‌های روش آموزشی یادگیری از طریق همتایان در قالب کنفرانس‌های کلاسی را در یک مقیاس لیکرت پنج رتبه‌ای (از خیلی کم تا خیلی زیاد) مشخص نمودند.

یافته‌ها: از دیدگاه دانشجویان، میانگین نمره اهمیت چالش‌های روش آموزشی یادگیری از طریق همتایان ۰/۵۶±۰/۳۳ بود. مهم‌ترین چالش‌ها عدم فهم کافی مطالب و محتوای تدوین شده برای ارائه کنفرانس‌های کلاسی توسط دانشجویان ارائه دهنده کنفرانس و عدم توجه کافی سایر دانشجویان به مطالب ارائه شده توسط همکلاسی‌ها بود. بین میانگین نمره

مربوطه بود. نامطلوب‌ترین شیوه ارزشیابی حضور ارزیاب در کلاس درس و مشاهده عملکرد استاد بود.

بحث و نتیجه‌گیری: اصلاح روند ارزشیابی و ارائه بازخورد مناسب به اساتید می‌تواند در اصلاح روند تدریس و ارتقاء سطح کیفی فعالیت‌های آموزشی آن‌ها نقش بسزایی داشته باشد.

کلمات کلیدی: کیفیت تدریس، فرایند اجرایی، روش‌های ارزشیابی

۱۱۲۶ - ۸۲

مؤلفه‌های مدیریتی مؤثر بر توانمندسازی اعضای هیات

علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرضیه ده بزرگیان^{۱*}، نوروزعلی کرم‌دوست^۲، فروغ ده بزرگیان^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۲- دانشگاه تهران

dehbozorgianm@yahoo.com

مقدمه: این پژوهش در سال ۱۳۹۰ با هدف مطالعه مؤلفه‌های مدیریتی مؤثر بر توانمندسازی روانشناختی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز و سهم این مؤلفه‌ها در پیش‌بینی توانمندی انجام گرفت.

روش کار: این پژوهش از نوع پیمایشی است. جامعه آماری را اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز تشکیل می‌دهد. نمونه‌گیری به روش تصادفی طبقه‌ای با نسبت متناسب انجام شد. ۲۵۰ تن از اعضای هیات علمی به دو پرسشنامه پاسخ دادند. پرسشنامه اول، پرسشنامه توانمندسازی روانشناختی شامل ۱۵ گویه است. پرسشنامه دوم مؤلفه‌های مدیریتی مؤثر بر توانمندی روانشناختی است که با توجه به ادبیات موجود، توسط محقق طراحی گردید. در پژوهش حاضر روایی محتوا و سازه این دو پرسشنامه بررسی شد. پایایی هر دو پرسشنامه نیز از طریق آلفای کرونباخ برای پرسشنامه اول ۰/۸۷ و برای پرسشنامه دوم ۰/۹۰ به دست آمد. در تحلیل داده‌ها از نرم افزار آماری SPSS 16 استفاده گردید.

یافته‌ها: تحلیل عاملی نشان داد که گویه‌های پرسشنامه اول دارای ۵ مؤلفه شایستگی، خودمختاری، مؤثر بودن، معنی‌دار بودن و اعتماد است که جمعاً ۸۰/۵۶٪ از واریانس متعیر وابسته یعنی توانمندی روانشناختی را تبیین می‌کند. پایین‌ترین میانگین‌ها مربوط به گویه‌های مؤلفه اعتماد است. پرسشنامه دوم نیز دارای ۴ بعد اعتمادسازی و مدیریت مشارکتی، فراهم بودن اطلاعات، تشکیل گروه و تفویض اختیار و الگوسازی و حمایت کردن است که ۷۴/۷۰٪ از واریانس متغیر عوامل مدیریتی را تبیین می‌کند. سرانجام نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه، سهم هر یک از این مؤلفه‌ها را مشخص کرد.

بحث و نتیجه‌گیری: چهار مؤلفه اعتمادسازی مدیریتی و مدیریت مشارکتی، تشکیل گروه و تفویض اختیار، الگوسازی و حمایت به اطلاعات هم در تحلیل عاملی و هم رگرسیون به ترتیب مراتب اول تا چهارم را تشکیل می‌دهند. از دیدگاه اعضای هیات علمی، الگوسازی و حمایت دارای پایین‌ترین و دسترسی به اطلاعات دارای بالاترین میانگین می‌باشد. هر چند همگی از حد میانگین به طور معنی‌داری بالاترند اما

بحث و نتیجه‌گیری: ارتقاء توانمندی مدیران آموزشی از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی مدیریت و بهره‌گیری هرچه بیشتر از سازه‌های رهبری تحول آفرین می‌تواند در افزایش اثربخشی مدیران و ارتقاء رضایت شغلی اعضای هیئت علمی مؤثر باشد. همچنین در راستای ارتقای رضایت شغلی اعضای هیات علمی در دانشگاه‌های پژوهش محور، مدیران ارشد می‌بایست در فراهم نمودن تسهیلات بیشتر برای ارتقاء مرتبه اعضای هیئت علمی، افزایش حقوق متناسب با نیاز، انتصاب مدیران دانشگاهی بر مبنای شایستگی و نظر خواهی از اعضای هیئت علمی، آگاه نمودن اعضای هیئت علمی از ضوابط و مقررات مرتبط با وظایف آن‌ها تلاش نمایند.

کلمات کلیدی: سبک رهبری، مدیران آموزشی، دانشکده‌های علوم پزشکی، ارتقای رضایت شغلی، اعضای هیات علمی

۹۵۲ - ۸۲

دیدگاه اعضاء هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در مورد فرآیند اجرایی و شیوه‌های ارزشیابی کیفیت تدریس

ابوالفضل زنده دل^{۱*}، خاطره عنبری، محمدرضا غلامی

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

a.zendedel@yahoo.com

مقدمه: هدف مطالعه حاضر بررسی دیدگاه اعضاء هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در مورد شیوه‌ها و فرآیند اجرایی ارزشیابی کیفیت تدریس آن‌ها بود

روش کار: در این مطالعه مقطعی که در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ دیدگاه ۱۰۸ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در خصوص فرآیند اجرایی و روش‌های ارزشیابی کیفیت تدریس اساتید مورد بررسی قرار گرفت. پرسشنامه شامل ۲ قسمت ارزیابی فرآیند ارزشیابی (۹ آیت) و روش‌های مختلف ارزشیابی اساتید (۱۱ آیت) با تایید روایی و پایایی (آلفای کرونباخ معادل ۰/۷۶) بود.

یافته‌ها: در کل ۷۲/۹٪ از شرکت کنندگان با ارزشیابی کیفیت تدریس موافق بودند. اما تنها ۱۹/۶٪ از آن‌ها از روند فعلی ارزشیابی کیفیت تدریس رضایت داشتند اکثریت شرکت کنندگان ۳۵/۵٪ میزان تاثیر ارزشیابی فعلی را بر روند تدریس خود کم می‌دانستند اکثریت شرکت کنندگان (۴۴/۹٪) مناسب‌ترین زمان برای ارزشیابی کیفیت تدریس را آخرین جلسه درس می‌دانستند. بیشترین عدم تناسب در اجزاء فرایند اجرایی ارزشیابی مربوط به کم بودن سطح مهارت کارشناسان جهت تحویل فرم‌ها و جمع‌آوری اطلاعات بود همچنین اکثریت افراد مورد مطالعه (۴۳/۳٪) بیان داشتند که فرم‌های ارزشیابی تا حد متوسطی می‌تواند معرف کیفیت تدریس استاد باشد. از طرف دیگر بیشتر اعضاء هیات علمی (۴۱/۹٪) آگاهی از نتایج ارزشیابی را برای اصلاح شیوه تدریس خود ضروری می‌دانستند بهترین شیوه ارزشیابی از دیدگاه اساتید استفاده از نظرات کل دانشجویان کلاس و استناد به نتایج علوم پایه و پیش‌کارروزی در درس

طرح درس مطابق با معیارهای رتبه‌بندی در مراکز توسعه جهت ارتقای کیفی آموزش ادامه یابد.

کلمات کلیدی: ارزیابی، طرح درس، بازنگری

۱۵۹۴- ۸۲

بررسی مهارت‌های ارتباطی یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور

مریم سادات حسینی^{*}، ملیحه نوری سیستمی

دانشگاه علوم پزشکی نیشابور

m_hosseini801@yahoo.com

مقدمه: اساتید در راستای ایفای نقش ارزنده خود در شناخت و رشد همه جانبه دانشجویان، لازم است رابطه خوبی با آن‌ها داشته باشد که این امر مستلزم برخورداری از هنر، دانش و مهارت‌های ارتباطی است. ایجاد ارتباط تنها وسیله دریافت اطلاعات از دانشجویان است، ناتوانی در برقراری ارتباط موثر و فقدان مهارت‌های ارتباطی با دانشجویان موجب شکست در فرایند آموزش می‌شود. از این رو بررسی مهارت‌های ارتباطی استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان انجام پذیرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی- مقطعی در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ صورت گرفت که جامعه آماری آن دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور بودند. ۱۱۹ نفر دانشجو در تمامی رشته‌های موجود در دانشکده (پرستاری، اتاق عمل، هوشبری و بهداشت عمومی) وارد مطالعه گردیدند که به صورت تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه بوده که در آن از مقیاس لیکرت پنج گزینه‌ای استفاده شده است. بمنظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و نیز آماره‌های توصیفی و تحلیلی مناسب استفاده گردید.

یافته‌ها: معیارهایی از قبیل توانایی اداره هدایت کلاس (۹۶/۴٪)، استقبال از اظهارنظر دانشجویان (۹۳/۸٪)، احترام متقابل بین استاد و دانشجو (۹۱/۱٪)، انعطاف‌پذیری نسبت به رفتار دانشجو (۸۸/۱٪) و ارتباط چشمی مناسب (۸۷/۵٪) از مهم‌ترین معیارهای یک استاد توانمند شناخته شدند. ارتباط معنی‌داری بین جنسیت، رشته تحصیلی، ترم، جنس، معدل و وضعیت تاهل مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: از نظر دانشجویان مهارت‌های ارتباطی کلامی و غیرکلامی اساتید حین تدریس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است لذا به نظر می‌رسد توجه بیشتری در این زمینه معطوف شود که زمینه مشارکت موثر دانشجویان را در امر تدریس فراهم می‌کند و در ارزشیابی اساتید مدنظر باشد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های ارتباطی، استاد توانمند، دانشجو

۱۶۶۳- ۸۲

طراحی و اجرای دوره آموزشی "اصول طراحی آموزشی و شیوه‌های تدریس موفق برای دانشجویان دکترای تخصصی (PhD) در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران و تهران"

همگی در حیطه نسبتاً خوب قرار داشته و تا حیطه بسیار عالی فاصله زیادی دارند. این امر می‌تواند دلایل مختلفی از جمله ناکافی بودن تلاش مدیران در ارتقاء و تقویت احساس خودکارآمدی اعضا گروه آموزشی باشد. از سوی دیگر لازم است که اطلاعات، بخصوص اطلاعات محوری و راهبردی سازمان بیشتر در اختیار اعضای گروه قرار گیرد تا جو اعتماد و همکاری اثربخش تری ایجاد شود.

کلمات کلیدی: توانمندسازی، مولفه‌های مدیریتی، اعضای هیات علمی، علوم پزشکی شیراز

۱۵۵۱- ۸۲

مقایسه ارزیابی طرح درس‌های بازنگری شده سال ۹۲-۱۳۹۱ اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

ناهید جلیلیان^{*}، بهزاد کرمی متین، نسرين جلیلیان، علی اکبر ده حقی، لیدا معمارفراخی، مرجان جلیلیان، فروغ زنگنه، فروزنده نجفی، طیبه تولایی

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

njjalilian@yahoo.com

مقدمه: طرح درس به منزله راهنمای استاد در موقع تدریس است و بهترین وسیله برای صرفه جویی در وقت دانشجو و استاد می باشد. طرح درس یکی از عوامل موثر و کلیدی در فرایند آموزش است. هدف اصلی از تدوین و بازنگری طرح درس، تسهیل در یادگیری فراگیران جهت برقراری یک بستر مناسب ارتباطی می‌باشد. طرح درس دیدگاه‌های دانشجویان را نسبت به کیفیت آموزش استاد بهبود بخشیده و ضمن آن باعث ایجاد نظم منطقی و هماهنگی گشته و فعالیت‌های آموزشی را هدفمند می‌کند. با توجه به اهمیت موضوع ارزشیابی طرح درس‌های بازنگری شده این مطالعه به منظور تعیین ارزیابی طرح درس‌های بازنگری شده سال ۹۰ الی ۹۲ اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی بر روی ۳۰۰ مورد طرح درس بازنگری شده اعضای هیات علمی انجام شد و شامل کلیه طرح درس‌های بازنگری شده ارسالی به مرکز مطالعات و توسعه بود. روایی صوری و محتوایی چک لیست ارزشیابی بازنگری طرح درس توسط کمیته برنامه‌ریزی آموزشی مورد تایید قرار گرفت که شامل ۱۶ سؤال اختصاصی مربوط به محتوی طرح درس با ۵۰ امتیاز بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های مطالعه نشان داد به ترتیب بیشترین امتیازات بازنگری طرح درس را دانشکده پیراپزشکی، پرستاری مامایی، پزشکی و بهداشت به خود اختصاص داد و میانگین بیشترین امتیاز مربوط به (اهداف اختصاصی درس، روش تدریس، منابع، روش‌های نوین ارزشیابی) بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت بازنگری و ارزشیابی طرح درس و تاثیر آن در رتبه بندی مراکز توسعه دانشگاه‌های علوم پزشکی، همچنین تاثیر آن در امتیاز دانش پژوهی اساتید، ضروری است کارگاه‌های بازنگری

شعله بیگدلی^{۱*}، فخر السادات میرحسینی^۲، لادن فتی^۳، زهره سهرابی^۱،
سید کامران سلطانی عربشاهی^۱
۱- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، ۲- دانشگاه
علوم پزشکی کاشان، ۳- دانشگاه علوم پزشکی تهران
shb555@yahoo.com

مقدمه: دانشجویان مقطع دکترای تخصصی در بسیاری از موارد پس از خاتمه تحصیل به عنوان مدرس یا اعضای هیات علمی با سازمان‌های آموزشی گوناگون همکاری خواهند داشت. بررسی سرفصل دروس این دوره ها نشان می‌دهد که این افراد به عنوان مدرس، آموزش‌های لازم را دریافت نمی‌کنند و پس از فراغت از تحصیل بلافاصله در کلاس درس حاضر می‌شوند. استفاده از راهکارهای تدریس موفق، ضرورت تهیه نقشه عملیاتی برای برنامه‌ریزی و اجرای به هنگام فعالیت‌های تعیین شده و فراهم آوردن بهترین فرصت‌های آموزشی از ضروریات تدریس موفق است. این مطالعه با هدف طراحی دوره آموزشی شیوه‌های تدریس موفق برای دانشجویان مقطع دکترای تخصصی دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و ایران انجام شد. **روش کار:** مدل Kern به منظور طراحی آموزش استفاده شد. مراحل کار شامل: نیازسنجی با پرسشنامه و مرور متون، تدوین اهداف، تعیین استراتژی‌ها، اجرا و ارزشیابی بود. دانشجویان شرکت‌کننده در برنامه کلیه دانشجویان (ورودی ۹۰) مقطع دکترای تخصصی آموزش پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و ایران بودند. بر اساس نتایج نیازسنجی، برنامه طراحی شد. طرح ابتدا بصورت پایلوت در یک دوره ۳ روزه و سپس با انجام اصلاحات به صورت یک برنامه ۴ روزه اجرا و ارزشیابی گردید. پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر هدف برای بررسی رضایتمندی استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد در بخش محتوا، "روانشناسی یادگیری"، "اداره کلاس بعنوان یک سیستم" و "شیوه‌های ارزشیابی دانشجو" در طراحی این برنامه، بیشترین امتیاز و "نگارش طرح درس" کمترین امتیاز نظرسنجی را کسب نمود. در بخش استراتژی‌ها، زمان اجرای دوره، طول مدت و جایگاه برنامه در ساختار کوریکولوم هر رشته مورد نقد قرار گرفت. پس از برنامه پایلوت، نقد صاحب‌نظران انجام شد و فلوچارت اجرای دوره طراحی گردید. **بحث و نتیجه‌گیری:** نتایج ارزشیابی نشان داد، دوره آموزشی شیوه‌های تدریس موفق از نظر شرکت‌کنندگان رضایت‌بخش بود. با توجه به توانمندی مورد انتظار در کوریکولوم دکترای تخصصی برای ارائه آموزش به عنوان یک شرح وظیفه، بنابراین طراحی آموزشی دقیق مبتنی بر نیاز حرفه‌ای ضروریست و بایستی به مولفه‌های تدریس موفق به طور کامل توجه شود.

کلمات کلیدی: طراحی آموزش، تدریس موفق، نیازسنجی، دکترای تخصصی

۱۸۸۷-۸۲

ویژگی‌های استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۱۳۹۲

فردین مهربابان^{۱*}، زینب کریمی، زینب داداش‌خواه، افسانه رفیع زاده،
کتایون سالمی
دانشگاه علوم پزشکی گیلان
mehrhab5002@yahoo.com

مقدمه: آموزش و تدریس دانشجویان از اصلی‌ترین و عمده‌ترین وظایف هر استاد است و ارتقای کیفیت آن در افزایش انگیزه، نشاط آوری و افزایش کارایی استاد و دانشجو نقش به‌سزایی دارد. به طوری که استاد، اساسی‌ترین عامل ایجاد موفقیت‌های مطلوب در تحقق اهداف آموزشی است. یکی از عمده‌ترین روش‌هایی که برای ارزشیابی اساتید به کار می‌رود، ارزشیابی از نظر دانشجو است.

روش کار: این مطالعه توصیفی، تحلیلی و مقطعی بر روی ۲۲۰ نفر از دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گیلان به روش سرشماری در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای ۲۴ گویه که روایی آن از طریق روایی محتوایی و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ (۰/۸۷) تأیید گردید. داده‌های حاصل از پژوهش با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های مجذور کای، ANOVA، کورسکال وایس و آنالیز واریانس در سطح معنی‌داری از طریق نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: مهم‌ترین ویژگی استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان بترتیب "تسلط استاد بر درس مورد تدریس (۹۰/۵٪)، علاقمندی به تدریس (۷۸/۶٪)، شیوایی بیان (۷۷/۳٪)" و کم‌اهمیت‌ترین به ترتیب "قاطعیت و سخت‌گیری (۲۲/۷٪)، علاقمندی به پژوهش (۳۱/۴٪)، ارجاع دانشجو به منابع درسی (۳۳/۲٪)" بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجا که توانمندی علمی اساتید، علاقمندی به تدریس و شیوایی بیان مهم‌ترین مولفه‌ها از دیدگاه دانشجویان بودند، بنابراین توجه به ویژگی‌های فوق در هنگام جذب اساتید و برگزاری کارگاه‌های علمی و آموزشی مستمر و افزایش مهارت‌های ارتباطی آنان تاکید می‌شود.

کلمات کلیدی: استاد، توانمند، دانشجو، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان

۲۰۰۵-۸۲

اثر تلفیق روش‌های ارزیابی مبتنی بر عملکرد (LOGBOOK & DOPS) در ارائه و ارزشیابی کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی هوشبری

فخرالسادات میرحسینی^{۱*}، فاطمه حسن شیری^۱، شعله بیگدلی^۱،
زهره رحیمی مقدم^۱، مژده فتاحی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی کاشان ۲- دانشگاه علوم پزشکی ایران

F_mirhoseiny@yahoo.com

مقدمه: از چالش‌های مهم آموزش، ارزیابی عملکرد و کنترل دانشجو در کارآموزی در عرصه می‌باشد. عمدتاً ارزیابی‌ها مبتنی بر توانمندی مورد

۸۲- ۳۹۱

بررسی مهارت، نگرش و آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان نسبت به آموزش الکترونیکی و عوامل مرتبط با آن در سال تحصیلی ۹۲-۹۱

مازیار رستمی^{۱*}، زهرا خمبه بینی^۲

۱- معاونت آموزشی علوم پزشکی گلستان، ۲- معاونت تحقیقات و فناوری

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

rostami_maziar@yahoo.com

مقدمه: هدف پژوهش حاضر بررسی مهارت، نگرش و آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان نسبت به آموزش الکترونیکی و عوامل مرتبط با آن بود.

روش کار: این پژوهش پیمایشی بود و جامعه آماری دانشجویان شاغل به تحصیل دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ بودند. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان، ۳۲۲ نفر تعیین گردید. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌های مهارت‌های رایانه‌ای رخ افروز ۱۳۸۹، نگرش نسبت به آموزش‌های الکترونیکی و پرسشنامه آگاهی و اطلاعات فناوری لطیف‌نژاد رودسری، که روایی آن‌ها توسط متخصصین و پایایی آن‌ها با ضریب آلفای کرونباخ مورد تایید قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماري SPSS 16 انجام گردید که برای داده‌های نرمال از آزمون تی مستقل، آنالیز واریانس و توکی و برای داده‌های غیرنرمال، از آزمون‌های من ویتنی، و کروسکال والیس استفاده شد. به منظور ارتباط بین سه حیطه از آزمون همبستگی اسپیرمن استفاده شد.

یافته‌ها: ۱- بین میزان مهارت و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان نسبت به آموزش الکترونیکی بر حسب سواد پدر تفاوت وجود نداشت ولی در آگاهی تفاوت وجود داشت.

۲- بین میزان مهارت و آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان نسبت به آموزش الکترونیکی بر حسب سواد مادر تفاوت وجود داشت ولی در نگرش تفاوت وجود نداشت.

۳- بین میزان مهارت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان نسبت به آموزش الکترونیکی بر حسب محل سکونت تفاوت وجود داشت ولی بین نگرش و آگاهی تفاوت وجود نداشت.

۴- بین میزان مهارت و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان نسبت به آموزش الکترونیکی بر حسب معدل تفاوت وجود داشت، ولی در آگاهی تفاوت وجود نداشت.

۵- بین میزان مهارت، نگرش و آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان نسبت به آموزش الکترونیکی بر حسب رشته و مقطع تحصیلی تفاوت وجود داشت ولی بین جنسیت تفاوت وجود نداشت.

۶- بین مهارت و نگرش و بین نگرش و آگاهی همبستگی مثبت وجود داشت ولی بین مهارت و آگاهی همبستگی مثبت وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: داده‌ها نشان داد از مجموع ۳۲۲ نفر از نمره مهارت ۸۵ نفر ضعیف، ۲۰۱ نفر متوسط ۳۶ نفر در طبقه قوی قرار گرفتند که این

انتظار در فراگیر نبوده و از ابزارهای روا و پایا برای ارزیابی مهارت‌های عملی استفاده نمی‌شود. ازطرفی کارآموزی در عرصه فرصتی است که دانشجویان به تمرینی ادغام یافته ازکل دیسیپلین می‌پردازد و خود را برای رویارویی در عرصه واقعی آماده می‌کند. لذا بایستی شیوه‌های آموزش و ارزیابی متناسب شود. با استفاده از روش‌ها و ابزارهایی نظیر کارپوشه، گزارش روزانه، LOGBOOK پروسیجرهای تحت مشاهده مستقیم (DOPS) می‌توان امکان خودارزیابی و پیشرفت در مهارت‌های بالینی به‌ویژه با ارائه بازخورد به موقع به فراگیر را ایجاد نموده و ارتقا داد. هر یک از ابزارهای ارزیابی ویژگی‌ها و نقاط ضعف و قوت خود را دارا بوده و قطعاً تلفیق هوشمندانه آنها می‌تواند ضعفها را پوشش داده و نقاط قوت را تقویت نماید. با توجه به حساسیت شغلی هوشبری در تسلط بر وظایف مهم و پیچیده و لزوم توجه به روایی و پایایی شیوه‌های ارزشیابی؛ پس از نیازسنجی، دو روش دفترچه ثبت فعالیتها و فرم ارزیابی DOPS را طراحی، تلفیق و اجرا نمودیم.

روش کار: مطالعه ارزشیابی و مقطعی تحلیلی از شهریور ۱۳۹۰ بر دانشجویان کارشناسی هوشبری ترم ۷ و ۸ با شروع دوره کارآموزی در عرصه (۴۳ نفر) اجرا شد. روش کار براساس مدل Kern (طراحی آموزشی) بود. مراحل شامل: ۱- طراحی (نیازسنجی، تعیین اهداف، استراتژی‌ها، نحوه ارزیابی)، ۲- اجرا و ۳- ارزشیابی بود. ویژگی مرحله طراحی و تعیین اهداف، مشارکت کلیه استیک هولدرها بود. ارزشیابی به سه روش انجام شد: مقطعی (پرسشنامه محقق ساخته "موفقیت در میزان دستیابی به اهداف"، توسط دانشجو و مربی)، ارزیابی عملکرد به روش فقط پس‌آزمون (با نمره پایان دوره دانشجو) و پانل خبرگان. آزمون t برای مقایسه میانگین نمره عملکرد با استاندارد استفاده شد.

یافته‌ها: ارزیابی میزان دستیابی به اهداف کلی (از ۵)، نشان داد: در بخش اتاق عمل (بیهوشی) میانگین دستیابی ۰/۵۵ ± ۰/۴۶۲، مراقبت‌های بعد عمل ۰/۵۱ ± ۰/۴۳۳، مراقبت ویژه ۰/۴۱ ± ۰/۴۲۵، اورژانس ۰/۵۸ ± ۰/۳۷۸، سرویس درد ۰/۸۶ ± ۰/۴۰۸ و بازدیدها ۰/۸۶ ± ۰/۳۹۲ بود. میزان موفقیت در حیطه‌های مختلف یادگیری، آشنایی و تعامل با گروه‌های مختلف درمانی و ارزیابی کلی اثربخشی آن در راستای آموزش، به ترتیب ۰/۷۰/۶، ۰/۷۶/۵ و ۰/۱۰۰ (متوسط به بالا) اعلام شد. حدود نیمی از دانشجویان آن را در "استفاده درست از زمان" با تاثیر زیاد و ۰/۷۰٪ در هدایت فعالیت‌های کارآموزی زیاد دانستند. نمره پایان دوره، خوب و بسیار خوب ارزیابی شد. پس از تحلیل، دفعات DOPS نیز اصلاح شد.

بحث و نتیجه‌گیری: روش تلفیقی در دستیابی به اهداف، خوب و بسیار خوب بود. اما به منظور اثربخشی در بعد "تعامل دانشجو با گروه‌های دیگر" نیازمند ارتقا و یا تلفیق با دیگر روش‌های هم‌زمان دارد..

کلمات کلیدی: DOPS، LOGBOOK، ارزشیابی

نشان می‌دهد که اکثر افراد در حیطه مهارت در طبقه متوسط قرار دارند. به طوریکه در حیطه نگرش، داده‌ها نشان داد، از مجموع ۳۲۲ نفر، ۳۳ نفر در طبقه ضعیف یا نامطلوب، ۱۴۹ نفر در طبقه متوسط یا بینابین و ۱۴۰ نفر در طبقه قوی یا بسیار مطلوب قرار گرفتند که این نشان می‌دهد که اکثر افراد از لحاظ نگرشی در طبقه متوسط یا بینابینی قرار دارند. همچنین داده‌ها نشان داد از مجموع ۳۰۵ نفر از نمره آگاهی، ۱۳ نفر در طبقه ضعیف، ۴۵ نفر در طبقه متوسط و ۲۴۷ نفر در طبقه قوی قرار گرفتند که این نشان می‌دهد که اکثر افراد از نظر آگاهی نسبت به آموزش‌های الکترونیکی در طبقه قوی قرار دارند.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیکی، مهارت، نگرش، آگاهی

۵۰۰ - ۸۲

بررسی ویژگی‌ها و دستاوردهای پدیده فناوری اطلاعات

در نظام تعلیم و تربیت

بهادر محمدی^۱، بهزاد کرمی متین، فروغ زنگنه، لیدا معمارافتخاری، گلاره حاتم، ناهید جلیلیان، مهرداد کرمی
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

Mohammadi.bahador1359@gmail.com

مقدمه: فناوری اطلاعات و ارتباطات، بدون شک تحولات گسترده‌ای را در تمامی عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی بشریت به دنبال داشته و تأثیر آن بر جوامع بشری به گونه‌ای است که جهان امروز به سرعت در حال تبدیل به یک جامعه اطلاعاتی است. جامعه‌ای که در آن دانایی و میزان دسترسی و استفاده مفید از دانش، دارای نقشی محوری و تعیین کننده است. هدف از این مطالعه، بررسی بررسی ویژگی‌ها و دستاوردهای پدیده فناوری اطلاعات در نظام تعلیم و تربیت می‌باشد.

روش کار: این مطالعه کتابخانه‌ای و با استفاده از منابع اطلاعاتی معتبر کتابخانه‌ای و اطلاعات موجود در اینترنت گردآوری شده است.

یافته‌ها: فناوری اطلاعات به دلیل تحول‌پذیری و قدرت تأثیر فراوانی که در رشد آموزشی، فرهنگی، اقتصادی، امنیت ملی، جهانی شدن و تعدیل مشکلات اطلاع‌رسانی سنتی دارد، یکی از پویاترین و بحث‌انگیزترین رشته‌هاست. در عصر کنونی استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات باید جای خود را در نظام تعلیم و تربیت پیدا نماید و به عنوان یک اصل مهم، در برنامه‌ریزی آموزشی و برنامه‌ریزی درسی گنجانده شود. شیوه تعلیم و تربیت که مبتنی بر فناوری اطلاعات است تغییر می‌یابد و صرفاً استاد به عنوان آموزش دهنده و شاگرد به عنوان یادگیرنده نخواهند بود؛ بلکه محتوای آموزشی به گونه‌ای طراحی و تدوین می‌شود که هر فرد با توجه به توانمندی‌هایی که دارد، بتواند از محتوای آموزشی بهره‌مند شود.

ویژگی این فناوری عبارتند از: ۱- تأثیر در برنامه‌ریزی درسی، ۲- تحول در یادگیری، ۳- ایجاد انگیزه، ۴- ایجاد نشاط، ۵- ایجاد نظم در کلاس و کلاس‌داری، ۶- بهبود در روش‌ها و فنون تدریس، ۷- ایجاد همکاری و افزایش روحیه اجتماعی، ۸- شکوفا شدن استعداد، ۹- ایجاد روحیه پژوهش،

۴۵۷ - ۸۲

بررسی تأثیر تدریس مبتنی بر حل مساله و نمایش فیلم بر رضایتمندی و افزایش نمره دانشجویان

محمود نوری شادکام

دانشگاه علوم پزشکی یزد

mahmood_7072005@yahoo.com

مقدمه: روش‌های مختلف تدریس پی‌آمدها و عملکردهای متفاوتی دارند. مطالعه اثربخشی شیوه‌های تدریس بیش از نیم قرن است که در آموزش عالی مورد توجه متخصصین تعلیم و تربیت قرار گرفته است. هدف این مطالعه مقایسه تدریس به روش سخنرانی با روش تدریس مبتنی بر حل مساله و نمایش فیلم مقایسه می‌کنیم.

روش کار: پژوهش انجام شده یک پژوهش نیمه تجربی است که برای اجرای آن از فیلد دانشکده بهداشت استفاده شد. گروه هدف دانشجویان کارشناسی بهداشت و درس مورد نظر ۲ واحد «بیماری‌های شایع کودکان» بود.

در نیم سال اول سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ برای دانشجویان از روش تدریس سخنرانی و در نیم سال دوم سال ۹۱-۱۳۹۰ از روش تدریس مبتنی بر حل مساله و نمایش فیلم استفاده گردید. تعداد دانشجویان در نیم سال اول ۲۸ نفر و در نیم سال دوم ۲۶ نفر بودند. محتوای مطالب درسی، ساعت تدریس و مدرس در هر دو کلاس یکسان بود.

برای اندازه‌گیری میزان رضایتمندی دانشجویان از اطلاعات فرم استاندارد شده ارزیابی رضایتمندی دانشجویان که نمرات آن از ۱-۴ بود استفاده شد و برای ارزیابی میزان پیشرفت تحصیلی از مقایسه نمرات دانشجویان در آخر ترم استفاده گردید. سوالات آخر ترم به صورت ۴۰ سؤال ۴ گزینه‌ای بود که کوشش شد تا سوالات هر آزمون به گونه‌ای انتخاب گردند که ضمن پوشش محتوای مربوطه، تعداد سؤال‌های آسان، متوسط و سخت آنها برابر و متوسط درجه سختی آزمون‌ها به یک اندازه باشد.

یافته‌ها: آنالیز نتایج نشان داد که میانگین نمره رضایتمندی دانشجویان کلاس با روش تدریس مبتنی بر حل مساله و نمایش فیلم (۳/۳۴±۰/۲۴) از میانگین نمره رضایتمندی دانشجویان کلاس با روش تدریس سخنرانی

ساختن و فهمیدن و مشخص کردن نقشه فرایند و سپس انتخاب در مجموعه و برای اجرای آن برنامه ریزی کردن و انجام دادن در اتاق عمل و چک کردن نقاط قوت و ضعف فرایند و برطرف نمودن آنها و در نهایت ارزشیابی و تثبیت فرایند در اتاق عمل است. بنابراین با این روش می توان کیفیت را افزایش و به وضعیت مطلوب رسانید. در این رابطه راجرز کافمن نیاز را فاصله بین وضعیت واقعی با وضعیت مطلوب می داند. از آنجائیکه دانشجویان آینده سازان واقعی کشور هستند و به خصوص دانشجویان هوشبری با فرایندهای زیادی در اتاق عمل درگیر هستند، لذا شناخت روش Focus PDCA برای تعیین فرایندهای اتاق عمل لازم و ضروری است. پس آموزش و آگاهی دانشجویان از این روش و استفاده از آن می تواند به مدیریت فرایندها در اتاق عمل بینجامد و کار در اتاق عمل را تسهیل کند.

روش کار: در این تحقیق تعداد ۲۵ نفر از دانشجویان سال سوم هوشبری انتخاب شدند. در مدت ۸ ساعت روش Focus PDCA به آنان آموزش داده شد و اهمیت کار برای همه آنان توضیح داده شد. پس از آموزش از دانشجویان خواسته شد تمام فرایندهای ساری و جاری در اتاق عمل را لیست کنند که تعداد یکصد فرایند را لیست نمودند. سپس دانشجویان به پنج گروه تقسیم شدند و برای هر گروه چهار فرایند تعیین شد تا این فرایندها را به روش Focus PDCA طی ۹ مرحله تجزیه و تحلیل کنند و کلیه روند اجرایی فرایند را رسم نمایند و در اتاق عمل آنرا اجرا و در صورت ارتقاء فرایند مذکور را تثبیت نمایند.

یافته ها: از تعداد یکصد فرایند در اتاق عمل تعداد ۲۰ فرایند شامل چگونگی عمل جراحی از لحظه ورود بیمار به پذیرش اتاق عمل تا خروج از ریکاوری، فرایند آماده سازی بیمار جهت گرفتن بیهوشی، فرایند پذیرش اولیه بیماران و تشکیل پرونده اتاق عمل، فرایند کلی از پذیرش بیمار در اتاق عمل تا شروع جراحی، فرایند انتقال بیمار از اتاق عمل به ریکاوری، فرایند شستشوی هفتگی اتاق عمل، فرایند ترخیص بیماران در بیمارستان، فرایند پذیرش بیماران در بیمارستان، فرایند ارزیابی راه هوایی بیمار، فرایند تحویل بیمار از اتاق عمل به ریکاوری، فرایند تحویل بیمار از ریکاوری به بخش، فرایند درخواست دارو و تجهیزات مصرفی اتاق عمل، فرایند شستشوی اتاق عمل (واشینگ)، فرایند استریلیزاسیون وسایل اتاق عمل، فرایند بستری بیماران در بخش قبل از عمل جراحی، فرایند انتقال بیمار از بخش به اتاق عمل، فرایند اولویت بندی بیماران در نوبت عمل، فرایند برنامه هفتگی و آنکال پرسنل اتاق عمل به روش Focus PDCA ارتقاء داده شد.

بحث و نتیجه گیری: روش Focus PDCA یک روش علمی، جامع و منسجم و کاربردی برای ارتقاء عملکرد فرایندها بوده و یک جعبه ابزار کامل و مرتبط مدیریتی دارد که با اجرای آن فرایندها بر سیستم مدیریت می کنند و امروزه بسیاری از چالش ها و مشکلات در بیمارستان ها و به خصوص اتاق عمل عدم آشنایی با این روش می باشد.

کلمات کلیدی: فرایند، دانشجویان، Focus PDCA، مدیریت کیفیت

۱۰-بازخورد سریع، ۱۱-کاهش اضطراب، ۱۲-آموزش های تربیتی و اخلاقی، ۱۳-آموزش احکام اسلامی و مسائل اعتقادی، ۱۴-کاهش سوء استفاده از فناوری های نوظهور. مهم ترین رسالت فناوری اطلاعات و ارتباطات، ارائه امکانات و زیر ساخت لازم برای تولید و توزیع دانش می باشد. بدیهی است از زاویه فوق و با توجه به ارتباط مستقیم استفاده و تولید دانش در یک جامعه با توسعه، می توان به اهمیت و جایگاه واقعی فناوری اطلاعات و ارتباطات در ارتباط با توسعه همه جانبه بیشتر واقف گردید.

بحث و نتیجه گیری: می بایست به طور همزمان امکانات موجود را در جهت فراگیری و ایجاد دانش و سازماندهی به خدمت گرفت و بدیهی است با استفاده مناسب از دستاوردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات، می توان به سرعت اقدام به فراگیری دانش و در نهایت تولید علم نمود. گسترده شدن فناوری اطلاعات و نفوذ وسایل ارتباطات از راه دور به عمق جامعه، ابزارها و روش های آموزش در جوامع را نیز متحول کرده و این تحول در جهتی است که هر فرد در هر زمان و هر مکانی بتواند با امکاناتی که خود مشخص می کند، مشغول یادگیری شود؛ پیشرفت تکنولوژی و ارزان تر شدن هزینه استفاده از آن، فکر استفاده از ابزارهای جدیدتر برای انتقال دانش را در جوامع مطرح کرد و به دنبال آن به وجود آمدن و گسترش اینترنت نیز آموزش الکترونیکی را در کنار آموزش از راه دور برای استفاده بیشتر از امکانات موجود برای گسترش آموزش در جوامع مدنظر قرار داد. کامپیوتر و تکنولوژی زمانی در آموزش مفید است که به عنوان یک ابزار در دست استادی ورزیده به کار گرفته شود. باید برای نهادینه کردن فناوری اطلاعات و ارتباطات بستر مناسبی را فراهم کرد. در این صورت است که با به کارگیری فناوری، دسترسی آسان به اینترنت، نرم افزارهای تدریس و دسترسی به سایت های علمی و آموزشی گوناگون، برقراری ارتباط و تبادل علمی بین یادگیرنده ها فراهم خواهد شد، که خود به خود در فراگیری خودکنترلی نقش بسزایی خواهد داشت.

کلمات کلیدی: دستاوردها، پدیده فناوری اطلاعات، نظام تعلیم و تربیت

۶۱۲-۸۲

آموزش Focus PDCA به دانشجویان هوشبری در مورد فرآیندهای اتاق عمل

محمد رضا حاجی آبادی

بیرجند

hhagiabadi43@yahoo.com

مقدمه: چرخه PDCA در سال ۱۹۳۰ توسط والتر شو ارت ابداع شده و دکتر دمنینگ آن را تکمیل نمود. در سال ۱۹۸۹، انجمن بیمارستان های آمریکا با افزودن مراحل FOCUS PDCA به آن، روش Focus PDCA را به وجود آوردند Focus PDCA. روش و ابزاری است برای تعیین سازماندهی و شفاف

۹۳۱- ۸۲

عامل‌های انگیزشی و بازدارنده در مشارکت دانشجویان آموزش پزشکی دوره مجازی در کلاس‌های آنلاین

لیلا بذرافکن^{۱*}، محمدرضا دهقانی^۱، جواد کجوری^۱، کریم عباسی^۱، مرضیه ده بزرگیان^۱، فریبا حقانی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۲- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

bazrafkanl@sums.ac.ir

مقدمه: آموزش مجازی کلاس‌های درس آنلاین فرصتی مناسب را جهت ایجاد تعامل استاد با دانشجویان فراهم می‌کند. هدف از انجام این پژوهش شناسایی انگیزه‌ها، محرک‌ها و عوامل بازدارنده مشارکت دانشجویان آموزش پزشکی دوره مجازی در کلاس‌های آنلاین است.

روش کار: این مطالعه کیفی با استفاده از روش گراند تئوری و از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته انجام شده است. در این مطالعه ده نفر دانشجوی آموزش پزشکی بر پایه نمونه‌گیری هدفمند بر پایه دسترس‌پذیری با پرسش‌های باز و مصاحبه رو در رو مورد مصاحبه قرار گرفتند. داده‌ها با استفاده از تکنیک کدگذاری استراوس و کوربین و روش تحلیل مقایسه‌ای مداوم، تجزیه و تحلیل و چهار زمینه انگیزه‌های عالی و توسعه فردی، انگیزه‌های محرک و عوامل بازدارنده استخراج گردید.

یافته‌ها: مشارکت‌کنندگان در این مطالعه ۶ زن و ۴ مرد بودند. یافته‌ها نشان داد که انگیزه‌های بسیاری از محیط بیرون و درون یک فضای آموزش مجازی بر میزان همکاری و استمرار مشارکت دانشجویان آموزش پزشکی تأثیرگذار است که می‌توان آن‌ها را به دو دسته عامل‌های برون فردی و تکنیکی و عوامل درون فردی تقسیم کرد.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان داد دو عامل "ارائه محتوای مناسب" و "محیط جذاب" و "ارتقای دانش تکنیکی" بالاترین انگیزه مشارکت در کلاس‌های آنلاین هستند. در کنار آن "سرگرمی" پایین‌ترین انگیزه برای ادامه همکاری به شمار می‌آید. افزون بر آن، بازخوردی که در کلاس از استاد دریافت می‌کنند می‌تواند قوی‌ترین انگیزه محرک برای مشارکت فعال در کلاس‌های آنلاین آتی در جهت ارتقاء آموزش علوم پزشکی و توسعه پایدار باشد.

کلمات کلیدی: عوامل انگیزشی، گراند تئوری، آموزش پزشکی، دوره مجازی

۹۴۷- ۸۲

آماده‌سازی و بکارگیری «راهنمای مطالعه» در معاینات فیزیکی چشم برای دانشجویان پزشکی مقطع کارآموزی

نگار برومند^{۱*}، لیلا پاداش، رقیه گلشا

دانشگاه گلستان

مقدمه: اهمیت یادگیری معاینات چشم بر هیچکس پوشیده نیست، چراکه برای مثال در طیف وسیعی از اورژانس‌های پزشکی از جمله تروماها، چشم درگیر شده و تشخیص اولیه توسط همکاران پزشک عمومی انجام می‌گیرد. در جریان بسیاری از بیماری‌های سیستمیک نیز ممکن است علائم

چشمی، اولین یافته تشخیصی باشد، به همین سبب بر آن شدید با استفاده از راهنمای معاینه، آموزش‌های ارائه شده در بخش چشم را کاربردی‌تر نماییم به همین منظور، با تأکید بر آموزش هدفمند معاینات چشمی و نظم بخشیدن به روند انجام آن، اقدام به تهیه یک راهنمای معاینه تخصصی به عنوان راهنمای معاینه (study guide) نمودیم.

روش کار: این مطالعه به صورت مداخله‌ای در یک دوره ۶ ماهه (نیمسال تحصیلی) بر روی دانشجویان مقطع کارآموزی انجام گردیده است. در جلسه توجیهی ابتدای بخش یک ماهه چشم، توضیحات کافی در مورد دلایل اجرای طرح و نحوه پر کردن فرم به کارآموزان داده شد. دانشجویان هر هفته ۳ روز و هر روز با یک استاد (بر اساس برنامه آموزشی) در درمانگاه حاضر و معاینات انجام شده را دو روز در فرم‌های غیراختصاصی و یک روز در راهنمای تخصصی ثبت نمودند. در پایان بخش نتایج فرایند به دو طریق: میزان رضایتمندی کارآموزان (کتابی و بدون درج نام) و ارزیابی تغییر نگرش و توانایی کارآموزان با ارزیابی توانایی معاینه بیماران در درمانگاه، مورد ارزیابی قرار گرفت. برای ارزشیابی نظر دانشجویان نسبت به رضایت از روش جدید آموزشی «راهنمای مطالعه» در درمانگاه، پرسشنامه کتابی محتوی ۵ سؤال جهت ارزیابی کارآموزان در سطوح دانش، نگرش، مهارت و در نهایت مقایسه تأثیر این راهنما در آموزش مهارت نسبت به روش‌های روتین معاینه چشم استفاده شد.

یافته‌ها: در پاسخ به سؤال اول و دوم: ۹۵٪ از کارآموزان اعلام کردند درک بهتری از هدف کار انجام شده داشتند و با این روش ماندگاری آموزش در ذهن بیشتر است. مجموعاً ۲/۳ کارآموزان اظهار نمودند که کیفیت مطالب آموخته شده با این روش بهتر است. ۸۵٪ از دانشجویان رسیدن به مهارت‌های معاینه در این روش را راحت‌تر ارزیابی کرده‌اند. در پاسخ به سؤال موثر بودن این روش در مقایسه با آموزش‌های روتین قبلی، ۹۵٪ از کارآموزان رضایتمندی خود را ابزار نموده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: در مطالعه مداخله‌ای ما نیز نتایج استفاده از راهنمای معاینه، بیانگر تسهیل یادگیری معاینات، درک بهتر اهداف آموزشی و کاربردی شدن آموزش هاست و در نظر سنجی پایان بخش دانشجویان این روش را در مقایسه با آموزش‌های قبلی، موثرتر می‌دانستند. **کلمات کلیدی:** راهنمای مطالعه، دانشجویان پزشکی، ابزارهای یادگیری، آموزش پزشکی

۹۸۴- ۸۲

تجارب دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد از آموزش الکترونیکی

ملیحه حسن زاده مفرد^{۱*}، حسین کریمی موتقی^۱، فاطمه زوبین^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۲- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

mhasanzadehmofrad@yahoo.com

مقدمه: تغییرات پیش‌آمده در آموزش پزشکی بکارگیری خط مشی‌های دانشجو محور در آموزش را می‌طلبد. آموزش الکترونیکی افق جدیدی را

می‌شود، به تنهایی پاسخ‌گوی این مهم نیست. استفاده از روش‌های جایگزین و استفاده از مکانیسم‌هایی که دانشجویان از طریق آن بتوانند خود به دانش و مهارت مورد نیاز دست یابند، در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. هدف این پژوهش مقایسه تأثیر روش آموزش الکترونیک و سخنرانی بر یادگیری درس بیماری دیابت در دانشجویان تغذیه دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بود.

روش کار: برای شرکت در یک مطالعه نیمه تجربی، دو گروه دانشجویان تغذیه در درس پاتوفیزیولوژی بیماری‌ها انتخاب شدند. دانشجویان به صورت تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. آموزش مبحث بیماری دیابت برای یک گروه به روش سنتی سخنرانی و برای گروه دیگر به روش آموزش الکترونیک ارائه شد. در انتهای آموزش، آزمون کتبی از محتوای ارائه شده به همراهی نظرات دانشجویان در مورد روش آموزش ارائه شده با استفاده از یک پرسشنامه اخذ گردید نتایج با استفاده از نرم‌افزار SPSS، تحلیل شد.

یافته‌ها: به جز در حیطه مشخصات بیماری و پیشگیری از بیماری، در سایر حیطه‌ها تفاوت معنی‌داری در میانگین نمرات اخذ شده دو گروه مشاهده شد. همچنین میانگین نمره کل آزمون و رضایت از یادگیری در گروه آموزش الکترونیک بطور معنی‌داری از گروه سخنرانی بالاتر بود.

بحث و نتیجه‌گیری: استفاده از یادگیری الکترونیک در رویکرد ترکیبی باعث آسان شدن یادگیری فعال و عمیق می‌گردد. طراحی و استفاده از منابع الکترونیک با در نظر گرفتن محیط‌های تعاملی مناسب و جذاب ساختن محیط‌های مجازی برای برانگیختن فراگیران می‌تواند در بهبود فرایند آموزش نقش مهمی را ایفا نماید.

کلمات کلیدی: یادگیری الکترونیک، سخنرانی، دیابت، دانشجو

۱۰۲۲-۸۲

مقایسه اثربخشی دو روش آموزشی "آموزش الکترونیک و آموزش در گروه‌های کوچک" با آموزش در گروه کوچک در آموزش مراقبت بیماری‌های اسهالی کودکان

ثریا زحمت کش^۱، کامران میرزایی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

zahmatkeshs2004@yahoo.com

مقدمه: بکارگیری یادگیری الکترونیک به تنهایی برای دروس عملی مقدر نیست. اما استفاده ترکیبی از روش‌های مختلف آموزش مناسب به نظر می‌رسد. هدف این پژوهش مقایسه اثربخشی دو روش ترکیب آموزش الکترونیک و آموزش در گروه‌های کوچک با آموزش در گروه کوچک بود.

روش کار: در این پژوهش نیمه تجربی، دو گروه دانشجوی بهداشت عمومی دانشکده بهداشت بوشهر در سال ۱۳۹۱ انتخاب و به صورت تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. گروه مداخله لوح فشرده مراقبت بیماری‌های اسهالی کودکان را دریافت نمودند و از آن‌ها خواسته شد که

برای مراکز آموزشی باز کرده است. اگرچه در حال حاضر موسسات آموزشی وجود دارند که تمام دروس خود را به صورت الکترونیک ارائه می‌دهند، اما در مورد نحوه کارکرد این شیوه آموزشی مطالب اندکی منتشر شده است. هدف از این مطالعه درک تجربه دانشجویان پزشکی از آموزش الکترونیک و بدین ترتیب درک عوامل کمک کننده و بازدارنده یادگیری و همچنین روابط بین فردی در آموزش الکترونیک بود.

روش کار: در این مطالعه پدیدارشناختی هرمنیوتیک، پس از آنکه درس سرطان‌های رایج زنان به صورت الکترونیک برای دانشجویان پزشکی ارائه گردید، سه مصاحبه گروه متمرکز در مجموع با ۱۹ دانشجوی مونث و ۴ دانشجوی مذکر پزشکی انجام شد. ۱۱ مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته انفرادی با شرکت ۱۰ نفر دانشجوی پزشکی مونث (اشباع داده) برای قوت بخشیدن به داده‌ها نیز صورت گرفت. متن مصاحبه‌ها کلمه به کلمه نوشته شد و با استفاده از روش ون مانن تحلیل شد. جهت افزایش صحت و استحکام داده‌ها از معیارهای مقبولیت و اعتبار استفاده شد.

یافته‌ها: ۶ مضمون و تعدادی زیر مضمون از متن مصاحبه‌ها استخراج شد. (۱) انعطاف‌پذیری که شامل ۳ زیر مضمون مدیریت یادگیری، تطابق با نیازهای دانشجویان و غیرحضور بودن می‌باشد. (۲) روابط بین فردی که خود شامل رابطه استاد- دانشجو و رابطه دانشجویان با یکدیگر می‌باشد. (۳) وابسته بودن به تجهیزات و امکانات، (۴) تمرکز که شامل افزایش و کاهش تمرکز بود. (۵) یادگیری که خود شامل یادگیری بلندمدت و یادگیری کوتاه‌مدت و (۶) احساس روانی- ذهنی دانشجویان.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه در عین برخی شباهت‌ها با مطالعات مشابه، ابعاد جدیدی متناسب با بستر فرهنگی، اجتماعی دانشجویان پزشکی مشهود روشن نمود که از جمله می‌توان به مزایا، معایب، نواقص، نقاط قوت و بسترهای بالقوه آموزش الکترونیک را اشاره کرد. امید است که این یافته‌ها بتواند هم کمکی در جهت توسعه آموزش از راه دور باشد و هم به عنوان مکملی برای غنی نمودن آموزش حضوری دانشجویان پزشکی عمومی مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیک، پدیدارشناسی، تجربه زنده (زیسته)

۱۰۱۰-۸۲

مقایسه یادگیری بیماری دیابت به دو روش آموزش الکترونیک و سخنرانی در دانشجویان بهداشت تغذیه

کامران میرزایی^۱، ثریا زحمت کش، فاطمه دارایی نیا، فاطمه آبشیرینی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: یادگیری مؤثر و پایدار بیماری‌ها از جمله اهداف اصلی برنامه آموزش پزشکی می‌باشد. روش‌های سنتی آموزش که در حال حاضر اجرا

و با استفاده از آزمون‌های توصیفی (فراوانی و درصد) و آزمون‌های تحلیلی (آزمون مجذور کای و ویلکاکسون) مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: بیشترین درصد دانشجویان (۶۷/۴٪) و مدرسین (۸۸/۲٪) از اجرای برنامه ابراز رضایت کامل نمودند. در میانگین نمرات دانشجویان نسبت به ترم قبل (روش حضوری) تفاوت آماری معنی‌داری مشاهده نشد ولی میزان مشارکت افزایش داشت. در تفکر انتقادی دانشجویان نیز افزایش معنی‌دار آماری مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نظام یادگیری الکترونیکی ترکیبی می‌تواند با امکان انعطاف‌پذیری در یادگیری و با قابلیت بهره‌گیری از مزایای هر دو روش آموزش حضوری و الکترونیکی به عنوان یک روش ارائه آموزش در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: یادگیری الکترونیکی ترکیبی، رضایتمندی، تفکر انتقادی، اثربخشی آموزش

۸۲-۱۰۹۲

انطباق فناوری‌های جدید با تئوری‌های آموزش موثر: نقش فناوری‌های جدید در کیفیت آموزش

گیتی کریمخانلوپی

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

ghiti@zums.ac.ir

مقدمه: در راستای گسترش آموزش‌های الکترونیکی و تکنوژی‌های آموزشی مرتبط با بکارگیری رویکردهای آموزشی نوین بسیاری از مراکز آموزشی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در استفاده و به کارگیری این رویکردهای آموزشی مستثنی نبوده‌اند. ظهور آموزش‌های نوین و از جمله به عنوان ابزاری جهت بسط آموزش است متدولوژی متحداشکال برای توضیح اینکه چگونه فناوری‌های جدید می‌تواند مورد بهره‌برداری واقعی سازمان‌ها و مراکز آموزشی قرار گیرد تاکنون تعریف نشده است.

روش کار: در ابتدا نمونه‌های عرضه شده آموزش‌های الکترونیکی در ایران و چند کشور به عنوان نمونه انتخاب شدند و سپس با اصول بنیادین تئوری‌های آموزش مشارکتی، انتقادی و یا تحلیلی مطابقت داده شدند. راهکارهایی جهت مشارکتی نمودن این بسته‌های آموزشی ارائه داده شد.

یافته‌ها: در توسعه مبتنی بر آموزش‌های الکترونیکی و تکنوژی‌های آموزشی بیشتر آموزش‌ها در قالب آموزش‌های دوره‌ای و یا دروس کوتاه مدت می‌باشد که به صورت بسته‌های مجزایی ارائه می‌شوند. این بسته‌ها طوری طراحی شده‌اند که دانشجویان و فراگیران، آن‌ها را به صورت انفرادی مطالعه نمایند. همان طور که شاهدیم این بسته‌های آموزشی به هیچوجه شیوه‌های مشارکتی، انتقادی و یا تحلیلی را ترغیب نمی‌نمایند. در این بسته‌های آموزش‌های الکترونیکی تئوری‌های جدید آموزشی هرگز انتقال داده نمی‌شوند یعنی در ارائه مطالب و تدوین محتوا تئوری‌هایی که شامل تحلیل برنامه‌های پیچیده و مسائل آموزش در سطح بالا است را عملاً در بر نمی‌گیرند. بنابراین این مقاله در پی آن است که راهکارهایی را

قبل از حضور در گروه‌های کوچک، مراقبت بیماری‌های اسهالی کودکان را تمرین نمایند. سپس به هر دو گروه، مهارت‌های معاینه کودکان در بیماری‌های اسهالی در گروه‌های کوچک آموزش داده شد. میزان یادگیری از طریق آزمون بالینی ساختاردار عینی اندازه‌گیری و نمرات دو گروه توسط پرسشنامه‌ای مقایسه گردید. نتایج با استفاده از نرم‌افزار SPSS، تحلیل شد. **یافته‌ها:** در تمامی حیطه‌ها تفاوت معنی‌داری در میانگین نمرات اخذ شده دو گروه مشاهده شد. همچنین میانگین نمره کل آزمون و رضایت از یادگیری در گروه مداخله بطور معنی‌داری از گروه شاهد بالاتر بود.

بحث و نتیجه‌گیری: استفاده از یادگیری الکترونیکی در رویکرد ترکیبی باعث آسان شدن یادگیری فعال و عمیق می‌گردد و استفاده از منابع الکترونیکی در آموزش مفید خواهد بود. تلفیق آموزش خود راهبر به کمک رایانه با آموزش در گروه کوچک برای پایداری یادگیری دانشجویان در زمینه مهارت‌های آموزشی قابل توصیه است.

کلمات کلیدی: اثربخشی، آموزش الکترونیک، آموزش، گروه کوچک

۸۲-۱۰۷۰

ارتقاء کیفیت آموزش با بکارگیری یادگیری الکترونیکی ترکیبی در دانشگاه علوم پزشکی تهران

میترا ذوالفقاری^۱، ریتا مجتهدزاده، میترا قریب، آیین محمدی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

zolfaghm@tums.ac.ir

مقدمه: هدف در این مقاله اثربخشی طراحی و اجرای نظام یادگیری الکترونیکی ترکیبی (با فرایند تجزیه و تحلیل، طراحی، اجرا و ارزشیابی) در دانشگاه علوم پزشکی تهران در طی هشت نیمسال تحصیلی توضیح داده خواهد شد.

روش کار: این مطالعه با روش اقدام پژوهی با رویکرد مشارکتی، از سال ۸۸-۱۳۸۷ انجام گرفته است. جمعیت هدف شامل تمامی اعضا هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران بود. پس از بسترسازی مناسب و طراحی سامانه نماد مجازی و تدوین قوانین و مقررات مربوطه، ابتدا از مدرسینی که داوطلب شرکت در طرح بودند دعوت شد تا در کارگاه‌های آموزشی شرکت نمایند و دروس خود را به شیوه الکترونیکی ترکیبی آماده و اجرا نمودند. در فاز اول ۲۲ درس (۴۵ واحد درسی) به شیوه الکترونیکی ترکیبی در دو نیمسال متوالی اجرا و در پایان ترم نظرات دانشجویان و مدرسین از این شیوه با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در فاز دوم تمامی دروس دانشگاه از سما فراخوانی و بر روی سامانه نماد مجازی قرار داده شدند و به تمامی مدرسان و معاونین آموزشی دانشکده‌ها اطلاع‌رسانی انجام شد و در پایان ترم فعالیت کمی اساتید در اختیار معاونت آموزشی دانشگاه و مدرسان قرار داده شد. تفکر انتقادی دانشجویان و میزان رضایت دانشجویان و مدرسان با استفاده از پرسشنامه پژوهشگر ساخته جمع‌آوری

یافته‌ها: در پایان ترم دانشجویان درباره نحوه ارائه درس به صورت مجازی مورد سؤال قرار گرفتند. اکثر دانشجویان از نحوه ارائه درس رضایت داشتند و مایل به گذراندن سایر دروس بصورت مجازی بودند. بخصوص در ترم تابستانی دانشجویان ساکن شهرستان به راحتی از شهر خود می‌توانستند در کلاس‌های مجازی شرکت کنند و رضایت داشتند. همچنین دانشجویانی که به دلیل افتادگی در درس حضوری و عدم ارائه درس بصورت حضوری دچار عقب‌ماندگی تحصیلی می‌شدند از ارائه درس مجازی استقبال کردند. **بحث و نتیجه‌گیری:** با توجه به مزایای مختلف آموزش مجازی این امیدواری وجود دارد که در آینده نزدیک با تلاش اساتید دانشگاه و تولید محتوی علمی برای دروس مختلف داروسازی شاهد ارائه درس بیشتری از طریق مجازی باشیم.

کلمات کلیدی: دروس مجازی، شیمی دارویی، دانشکده داروسازی

۸۲-۱۳۷۸

برگزاری کارگاه کاترینزاسیون ورید مرکزی به روش یادگیری مبتنی بر تیم و مقایسه با روش معمول

مجید حاجی مقصودی^{*}، نوشین کهن، مرضی سعیدی، مهدی مؤمنی

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ۲- دانشگاه علوم پزشکی

تهران

hajimaghsoudi@gmail.com

مقدمه: روش یادگیری مبتنی بر تیم، (TBL: Team Based Learning) یکی از متدهای آموزشی مبتنی بر یادگیری فعال در گروه‌های کوچک است. بکارگیری روش‌های آموزشی از قبیل روش یادگیری مبتنی بر تیم که منجر به افزایش ماندگاری دانش تئوری می‌گردند، در برگزاری کارگاه کمک کننده خواهد بود. هدف این مطالعه ارزیابی تاثیر برگزاری کارگاه کاترینزاسیون ورید مرکزی به روش یادگیری مبتنی بر تیم بر سطح آگاهی، مهارت و رضایتمندی دستیاران بود.

روش کار: در این مطالعه از نوع مداخله‌ای ۱۸ نفر از رزیدنت‌های سال اول طب اورژانس ورودی سال ۹۰ دانشگاه علوم پزشکی تهران برای شرکت در مطالعه دعوت شدند. کارگاه تعبیه کاترینزاسیون ورید مرکزی در دو بخش تئوری و عملی به صورت توأم اجرا شد. بخش تئوری در گروه شاهد (۹ نفر) به صورت سخنرانی و در گروه مداخله (۹ نفر) به صورت TBL برگزار شد. در بخش عملی کارگاه در هر دو گروه از مولاژ استاندارد استفاده شد. مدرس و افراد شرکت کننده نسبت به نحوه برگزاری کارگاه مطلع بودند، اما آزمونگر نسبت به نحوه برگزاری کارگاه اطلاعی نداشت. متغیرهای وابسته‌ای که در این مطالعه مورد ارزیابی قرار گرفتند عبارتند از دانش تئوری و عملی و رضایتمندی افراد از نحوه برگزاری کارگاه. افراد شرکت کننده در هر دو کارگاه به طور همزمان، یک نوبت پس از برگزاری کارگاه و یک ماه بعد از جهت دانش تئوری و عملی مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: دو گروه از لحاظ مشخصات دموگرافیک تفاوتی نداشتند. در آزمون تئوری بعمل آمده در نوبت اول میانگین نمرات کسب شده در گروه شاهد

برای طراحان این دوره‌های آموزشی الکترونیکی ارائه نماید تا کاربران ضمن استفاده از فناوری‌های آموزشی بتوانند با بکارگیری تئوری‌های جدید آموزشی با اتخاذ شیوه‌های علمی و نوین نظیر task based learning و Problem based learning یادگیری مثرترتری داشته باشند. تلفیق رویکردهای نوین آموزشی با تکنولوژی‌های آموزش‌های مشارکتی و collaborative- analytical از یافته‌های این پژوهش به شمار می‌آیند.

بحث و نتیجه‌گیری: بسیاری از دانشگاه‌های علوم پزشکی طراحی‌هایی را برای آموزش‌های مدون و نیز دروس عمومی و تخصصی تو سعه داده‌اند و حتی برخی از دانشگاه‌ها به سوی چپانی نمودن آموزش‌های خود و مهیا نمودن توسعه و رشد خود بر این اساس نموده‌اند. لازم است طراحی‌ها و شیوه‌های نوین آموزش الکترونیکی و سایر آموزش‌های مبتنی بر متدهای جدید آموزشی طوری انجام گیرند که رویکردهای حل مساله و مشارکتی را تشویق نمایند و کاربران این رویکردهای نوین بتوانند در کنار هم با مشارکت افکارهم مسائل را حل نمایند.

کلمات کلیدی: یادگیری مشارکتی، یادگیری تحلیلی، تکنولوژی آموزشی

۸۲- ۱۱۰۹

برگزاری دروس مجازی در دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

فرزین هادی زاده

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

hadizadehf@mums.ac.ir

مقدمه: واحدهای درسی شیمی دارویی از طریق سامانه آموزش مجازی دانشگاه علوم پزشکی مشهد برای دانشجویان داروسازی در طول تابستان ارائه می‌شود. همچنین در طول سال تحصیلی در هر ترم واحدهای شیمی دارویی که در آن ترم ارائه نشدند به طور مجازی ارائه می‌شود. به لحاظ واحد درسی دروس ارائه شده شامل شیمی دارویی یک و دو و سه هر کدام به ارزش سه واحد هستند. دانشجویان پس از انتخاب درس از طریق اداره آموزش می‌توانند از طریق پورتال آموزش الکترونیکی در دروس مربوطه ثبت نام کنند.

روش کار: محتوای الکترونیکی درس قبلاً آماده شده است و هر ترم بروز می‌شود. این محتوای الکترونیکی قبلاً به تایید شورای آموزشی داشکده و دانشگاه رسیده است. این محتوای شامل متن و اسلایدهای مربوطه است. با دانشجویان در طول ترم از طریق اعلام آگهی روی سامانه ارتباط وجود دارد و دانشجویان در جریان مسائل درس از جمله تاریخ امتحانات و تکالیف مربوطه قرار می‌گیرند. کلیه کوئیزها قبلاً از طریق آگهی در سامانه اعلام می‌شود و دانشجویان در تاریخ و ساعت معین به کوئیزها به صورت آنلاین پاسخ می‌دهند. نتایج کوئیزها بعداً از طریق دفتر نمرات سامانه اعلام می‌شود. همچنین از طریق تالار گفتگو در زمان‌های معین ارتباط بین استاد و دانشجو بر قرار می‌شود.

انتشار و انتقال بهتر و مطلوب‌تر اطلاعات تاثیر دارد و سبب تسهیل روند آموزش و یادگیری می‌شود و امکان دسترسی باز به منابع جدید و اشتراک گذاری اطلاعات در سراسر جهان را فراهم می‌کند.

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات و ارتباطات، آموزش پزشکی، توسعه و پیشرفت

۸۲ - ۱۵۰۹

تأثیر یادگیری مبتنی بر وبلاگ با رویکرد حل مسأله بر رشد تفکر منطقی دانشجویان رشته تکنولوژی آموزشی دانشگاه جامع علمی کاربردی بهزیستی همدان

نرگس بیات^{*}، سمیرا شهبابی، اصغر بیات

۱- معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی همدان آموزش مداوم، ۲-

دانشگاه بوعلی سینا همدان

nb1353@yahoo.com

مقدمه: هدف از این مطالعه، بررسی تأثیر یادگیری مبتنی بر وبلاگ (وب) با رویکرد حل مسأله بر رشد تفکر منطقی دانشجویان رشته تکنولوژی آموزشی دانشگاه جامع علمی کاربردی بهزیستی همدان است.

روش کار: داده‌های لازم در این مطالعه از طریق پرسشنامه تفکر منطقی که کمبر و همکاران براساس نظریه مزو طراحی کرده‌اند به صورت پیش آزمون و پس آزمون از دو گروه آزمایش و گواه که هر کدام ۲۳ نفر بودند جمع‌آوری شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌های به دست آمده نشان داد که بین دو گروه آزمایش و گواه تفاوت معنا داری از نظر سطح تفکر در سه مقوله درک و فهم، تامل و تفکر و تفکر انتقادی وجود دارد و این نشان می‌دهد که یادگیری مبتنی بر وبلاگ بر رشد تفکر منطقی دانشجویان تاثیر دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این تحقیق اثربخشی استفاده از وبلاگ را در رشد تفکر منطقی نشان می‌دهد، که استفاده از وبلاگ میزان یادگیری دانشجویان و تامل آن‌ها را نسبت به همکلاسی‌های خود بیشتر می‌کند و مشارکت بیشتر دانشجویان در کلاس درس و انگیزه بیشتر آن‌ها در کلاس درس را باعث می‌شود.

کلمات کلیدی: یادگیری مبتنی بر وبلاگ، رویکرد حل مسأله، تئوری مزو، تفکر انتقادی

۸۲ - ۱۵۸۸

بررسی آگاهی و بکارگیری پزشکی مبتنی بر شواهد در میان دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد

مهديه ممیزی^{*}، حسین فلاح زاده، محمد ممیزی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

Mahdieh_momayyezi@yahoo.com

مقدمه: پزشکی مبتنی بر شواهد، روند سیستماتیک بررسی، ارزیابی و استفاده از یافته‌های تحقیقات بالینی برای کمک به ارائه خدمات مطلوب به بیماران و تشخیص و درمان بیماری‌ها است که مراقبت از بیمار را بهبود

(۱۶/۵۰) نسبت به گروه مداخله (۱۷/۲۵) تفاوت معنی‌داری نداشت. اما در آزمون تئوری نوبت دوم (یک ماه بعد از برگزاری کارگاه) میانگین نمرات کسب شده در گروه مداخله (۱۶) به صورت معنی داری ($P=0/01$) نسبت به گروه شاهد (۱۳/۵) بیشتر بود. رضایتمندی دستیاران از برگزاری کارگاه نیز در گروه مداخله به طور معنی داری ($P=0/005$) نسبت به گروه شاهد بالاتر بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به ماهیت کار گروهی و به کار گرفتن همکاری تمام اعضای که در قالب یک تیم جهت حل یک مشکل در کنار هم قرار می‌گیرند، TBL بهتر از روش سخنرانی رضایت کلی دانشجویان را جلب می‌کند. بالاتر بودن میانگین نمرات کسب شده در گروه TBL در آزمون نوبت دوم حاکی از این است که برگزاری کارگاه به روش TBL باعث ماندگاری مطالب یادگیری شده در کارگاه می‌شود.

کلمات کلیدی: کارگاه کانتربزاسیون ورید مرکزی، یادگیری مبتنی بر تیم

۸۲ - ۱۴۷۹

بررسی نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش پزشکی

فاطمه سپاسه^{*}، خاطره خانجانی، فاطمه جبینیان

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد

sepaseh_1001@yahoo.com

مقدمه: در دنیای کنونی سرعت و شتاب تولید دانش آنچنان است که کشورهای در حال توسعه باید برای رسیدن به توسعه و پیشرفت با استفاده از تکنولوژی‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی به ابداع روش‌هایی برای آموزش، یادگیری و فعالیت در جهان بپردازند. از طرفی آموزش پزشکی نه تنها باید آماده پاسخگو به نیازهای جامعه به طور گسترده باشد، بلکه باید خود را با تغییرات فناوری‌های جدید هماهنگ سازد. این پژوهش با هدف بررسی نقش فناوری اطلاعات در آموزش پزشکی انجام شد.

روش کار: این مطالعه، مطالعه‌ای کتابخانه‌ای است. در این مطالعه با بررسی پایگاه‌های داده‌ای چون PubMed, SID, Google Scholar, Online Journals Search Engine و با کلید واژه‌های فناوری اطلاعات و آموزش پزشکی، health education, مقالات مورد نظر جست و جو شد. در نهایت نقش فناوری اطلاعات در آموزش پزشکی از این مقالات استخراج شد.

یافته‌ها: تعداد ۴۰ مقاله متناسب با موضوع شناخته شد. در بین این مقالات ۱۹ مقاله فارسی و ۲۱ مقاله انگلیسی بودند که بر روی فناوری اطلاعات و ارتباط آن با الگوی فکری بحث می‌کردند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد فناوری اطلاعات و ارتباطات الگوی فکری و مدل‌های موجود آموزش را غنی‌تر و دگرگون می‌کند. چارچوب یا ساختاری را بوجود می‌آورد که سبب ارتقای کیفیت یادگیری فراگیران در آموزش پزشکی می‌شود. همچنین فناوری اطلاعات و ارتباطات بر روش‌های تدریس، بهره‌وری فردی، ارتباطات شبکه‌ای، تحقیق‌های علمی، تولید،

می‌بخشد. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی آگاهی و استفاده از پزشکی مبتنی بر شواهد در میان دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی است که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۲ انجام شد. جامعه مورد پژوهش ۸۰ نفر از دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بودند. داده‌ها با استفاده از یک پرسشنامه محقق ساخته شامل ۱۸ سؤال جمع‌آوری شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS 16 و آزمون‌های آماری و استنباطی استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج همچنین نشان داد تنها ۳۱٪ از شرکت کنندگان با مفهوم پزشکی مبتنی بر شواهد آشنایی داشتند و تنها ۷/۱٪ از منابع آن اطلاع داشتند و ۱۲/۲٪ دوره خاص آن را گذرانده بودند. کتاب‌های مرجع چاپی در ۸۰٪ موارد به عنوان اولین مرجع کسب اطلاعات و پس از آن کتب الکترونیک به عنوان دومین منبع (۶۲/۲٪) بود. سهولت در دستیابی (۵۲/۳٪) به عنوان مهمترین علت استفاده از منابع چاپی و سرعت دستیابی به اطلاعات (۶۶/۷٪) مهم‌ترین علت استفاده از منابع الکترونیک بود. نتایج نشان داد ۴۵/۲٪ از شرکت کنندگان با کتابخانه دیجیتال پزشکی (INLM) آشنایی داشتند. بیشترین مورد استفاده از اینترنت دسترسی به مقالات علمی (۴۰/۵٪) بود. از میان پایگاه‌های علمی، ۸۵/۷٪ شرکت کنندگان با PubMed، ۲۸/۶٪ با پایگاه Elsevier و تنها ۱۶/۷٪ با پایگاه Scencedirect آشنایی داشتند. در خصوص استفاده از اطلاعات به دست آمده از اینترنت ۵۳/۸٪ از دانشجویان گاهی اوقات و ۲۸/۲٪ پس از تطبیق اطلاعات بدست آمده با کتب مرجع و در صورت نبود تضاد از آن‌ها در تشخیص و درمان بیماران استفاده می‌کردند که از این بین ۷۵/۸٪ اذعان کرده بودند که گاهی اوقات و ۱۵/۲٪ همیشه این اطلاعات برایشان مفید واقع شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد که بخش عمده‌ای از دانشجویان پزشکی با مفاهیم و کاربرد پزشکی مبتنی بر شواهد آشنایی کامل ندارند. لذا پیشنهاد می‌شود از طریق برگزاری کارگاه مهارت‌های پزشکی مبتنی بر شواهد، کاربرد این مفاهیم را در بین پزشکان افزایش دهیم.

کلمات کلیدی: پزشکی مبتنی بر شواهد، دانشجو، آگاهی، کارآموزی

می‌نمودند و برگزاری آزمون الکترونیکی به عنوان کویز در طول ترم. **یافته‌ها:** در پایان ترم در برگیرنده‌هایی نظرات دانشجویان در مورد درس بهداشت ۳ و نحوه ارائه آن پرسیده شد. حدود ۱۸۰ نفر (در دو ترم) به برگه‌های نظرسنجی پاسخ دادند که ۹۰٪ آن‌ها نظر مثبت در مورد الکترونیکی کردن جزوه‌ها، ۹۴٪ از روش آموزش به صورت PBL رضایت داشتند و آن را روشی می‌دانستند که آن‌ها را به مفاهیم بالینی و کاربردی درس نزدیک می‌کند. ۵۸٪ موارد با برگزاری آزمون الکترونیکی برای اخذ نمره میان ترم مخالف بودند ولی روش آزمون الکترونیکی را مناسب برای تمرین بیشتر می‌دانستند به شرطی که نمره‌ای مطرح نباشد. ۸۸٪ موارد روش پاسخ به سؤالات حین تدریس را روشی خوب برای افزایش تمرکز می‌دانستند. ۱۰۰٪ موارد اظهار کردند که درس بهداشت ۳ بیش از سایر درس‌های بهداشت توانست نگرش مثبت نسبت به رشته پزشکی اجتماعی و مباحث بهداشتی در آنها ایجاد کند.

بحث و نتیجه‌گیری: این مداخله با توجه به بازخورد بسیار مثبت دانشجویان و اثرات آن، فرآیندی مفید و موثر در آموزش دانشجویان بود، نتایج آن و روش‌های بکارگرفته شده در آن می‌تواند الگویی برای سایر دروس علوم پایه باشد.

کلمات کلیدی: تدریس تعاملی، آموزش مبتنی بر مسئله، آموزش الکترونیکی

۸۲۰-۱۷۰۸

بررسی مقایسه‌ای تأثیر روش همزمانی آموزش پراتیکی و عملی (مواجهه زودرس) بر میزان یادگیری موفق دانشجویان کارشناسی پرستاری در درس اصول و مهارت‌های بالینی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

مسعود مقیمی^{۱*}، زهره کریمی^۲، نسرین دهقانی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۲- دانشگاه علوم پزشکی اهواز، دانشگاه

علوم پزشکی یاسوج

moghimim2004teacher@yahoo.com

۸۲۰-۱۶۴۳

تأثیر کاربرد روش‌های آموزش تعاملی بر یادگیری و نگرش دانشجویان در درس بهداشت عمومی

مهستی علیزاده^{۱*}، علی احمدیان

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

alizadm@yahoo.com

مقدمه: استفاده از روش‌های نوین و تعاملی و روش‌های آموزشی می‌تواند دانش و نگرش و مهارت کافی در دانشجویان ایجاد کند. دروس نظری توسط اساتید رشته‌های مختلف به صورت سخنرانی در کلاس‌ها ارائه

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

karami675@yahoo.com

مقدمه: آموزش فعالیتی هدف‌دار و از پیش طراحی شده است که نیازمند برنامه ریزی و شیوه‌های آموزشی مناسب می‌باشد. چرا که بکارگیری روش‌های موثر آموزشی به خصوص در محیط‌های بالینی منجر به افزایش خودکارآمدی دانشجویان می‌شود و دانشجویانی که هنگام تحصیل باورهای خودکارآمد مطلوب‌تری دارند در رویارویی با چالش‌های آینده، افراد مؤثر و خودتنظیمی به حساب می‌آیند. در این راستا این مطالعه با هدف بررسی تاثیر آموزش به شیوه سخنرانی، نمایش فیلم و عملکرد بالینی بر باورهای خودکارآمد دانشجویان مامایی هنگام اداره مراحل زایمان فیزیولوژیک در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ در دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد انجام شد.

روش کار: این پژوهش نیمه تجربی بر روی ۵۰ نفر از دانشجویان کارشناسی پیوسته مامایی (۲۵ نفر ترم ۵ و ۲۵ نفر ترم ۷) در نیم سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ در دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد انجام شد. واحدهای پژوهش به صورت نمونه‌گیری سرشماری انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده شامل فرم مشخصات فردی و پرسشنامه روا و پایایی باورهای خودکارآمدی عمومی شوارتز و جروسلم بود. آموزش مراحل زایمان فیزیولوژیک به سه روش سخنرانی، اجرای فیلم و آموزش در بالین انجام گرفت. به این صورت که دانشجویان به ۱۰ گروه ۵ نفره تقسیم شدند. آموزش در ۱۰ جلسه و هر جلسه نیم ساعت (۴ جلسه سخنرانی، ۴ جلسه آموزش بالین و ۲ جلسه نمایش فیلم) انجام شد. قبل و بعد از فرایند آموزش، باورهای خودکارآمدی دانشجویان مورد ارزیابی قرار گرفت. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون‌های آماری توصیفی و آزمون زوجی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمره باورهای خودکارآمدی بعد از آموزش بیشتر بود. همچنین نتایج آزمون تفاوت معنی‌داری را در میانگین نمره باورهای خودکارآمدی قبل و بعد از آموزش ترکیبی نشان داد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان داد آموزش به شیوه سخنرانی، اجرای فیلم و عملکرد بالینی جهت اداره زایمان فیزیولوژیک منجر به افزایش باورهای خودکارآمد دانشجویان مامایی می‌شود. بنابراین جهت ارتقاء کیفیت آموزش، می‌توان نتایج این مطالعه را در برنامه‌ریزی‌های آموزشی به خصوص در آموزش در بالین و تقویت مهارت‌ها و توانایی‌های دانشجویان مامایی به کار برد.

کلمات کلیدی: آموزش، سخنرانی، نمایش فیلم، بالین، باورهای خودکارآمد، زایمان فیزیولوژیک

مقدمه: یکی از رسالت‌های مهم دانشکده پرستاری و مامایی تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد می‌باشد و در طول مدت تحصیل باید در زمینه عملی نیز توانایی کافی را کسب نمایند. آموزش مهارت‌های عملی و بالینی پایه، یک جنبه چالشی در آموزش پرستاری است. الگوهای تدریس جزء مهارت‌های فنی و حرفه‌ای معلمان می‌باشد و هنر معلم در کیفیت انتخاب و اجرای آن‌هاست، نحوه یادگیری و چگونگی آموزش نیز متفاوت است به این سبب، معلمان باید به الگوهای نوین تدریس مجهز باشند تا بتوانند بر اساس توانایی فراگیرندگان خود، تدریس مطلوبی را ارائه دهند. با توجه به این که هر یک از مراحل کسب دانش نوع خاصی از یادگیری یا رویکرد خاصی را ایجاد می‌کند، شاید بتوان با استفاده از روش‌های یادگیری تلفیقی، باعث تسهیل دستیابی دانشجویان به اهداف یادگیری شد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی بوده که بر روی ۴۶ نفر از دانشجویان پرستاری ترم ۱ انجام شد. دانشجویان به طور مساوی به دو گروه روش سنتی و روش همزمانی آموزش پراتیکی و عملی تقسیم شدند. در این روش آموزشی از روش تجربی و پس آزمون استفاده شد. مدرس درس تئوری و بالینی یک مدرس بود. در هر دو گروه ابتدا درس تئوری تدریس گردید سپس در واحد پراتیک طبق روش‌های سنتی آموزش مهارت‌های روش شستن دست، چک کردن فشارخون، درجه حرارت، تنفس، نبض، محاسبه و تنظیم قطرات سرم بر روی مانکن و ماکت‌ها انجام شد. در گروه مورد دانشجویان به محیط بالینی هم برده شدند و آموزش مهارت‌های مذکور بر روی بیمار واقعی یک بار به کمک مربی (مربی درس تئوری و بالینی دانشجو) و تمرینات بیشتر با کمک دانشجویان کارورز انجام گردید. پس از پایان دوره و برگزاری آزمون‌های پراتیک در هر دو گروه نتایج حاصل از آموزش گروه مورد بررسی قرار گرفت، همچنین از دانشجویان در خصوص رضایتمندی و افزایش انگیزه پرسشنامه‌هایی تکمیل گردید که نتایج کلی این فرایند افزایش میزان انگیزه، رضایتمندی و موفقیت دانشجویان کارشناسی پرستاری ترم ۱ در آزمون پایان ترم پراتیک بود.

یافته‌ها: ۵۸ درصد دانشجویان مونث و بقیه مذکر بودند و دارای میانگین سنی 20.73 ± 1.17 و در همه موارد آموزش داده شده روش ادغام یافته دارای نمره میانگین بالاتری بود.

بحث و نتیجه‌گیری: میزان یادگیری کلی در روش ادغام یافته بیشتر از روش سنتی بود. نتایج کلی این فرایند افزایش میزان انگیزه، رضایتمندی و موفقیت دانشجویان کارشناسی پرستاری ترم ۱ در آزمون پایان ترم پراتیک بود. **کلمات کلیدی:** دانشجویان پرستاری، آموزش پراتیکی، آموزش عملی، مواجهه زودرس

۱۸۷۱-۸۲

بررسی کاربرد های پردازش زبان طبیعی و نقش آن در آموزش پزشکی به دانشجویان

مهدی دهقانی زاده بغداد آباد^۱، علی ثوابی^۱، مجید فرهنگ^{۲*}

۱۸۰۵-۸۲

بررسی تاثیر آموزش به شیوه سخنرانی، نمایش فیلم و عملکرد بالینی بر باورهای خودکارآمد دانشجویان مامایی در اداره مراحل زایمان فیزیولوژیک

اکرم کرمی دهکردی^{۳*}، زیبا رئیسی دهکردی، معصومه کرمی دهکردی

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت فراوان پیاده سازی الگوریتم‌های پردازش زبان طبیعی صحبت‌های بیمار و پزشک و نرم‌افزارهای مرتبط و فواید آن، پیشنهاد می‌گردد جهت تامین زیرساخت‌های لازم برای اجرای آموزش بهتر و کاهش خطاهای پزشکی و تقویت امکانات موجود در بیمارستان‌های مورد مطالعه تلاش‌های لازم انجام گردد.

کلمات کلیدی: بیمارستان‌های آموزشی، پردازش گفتار، پردازش صوت، پردازش صحبت‌های طبیعی بیمار، پردازش صحبت‌های طبیعی پزشک، پردازش زبان طبیعی، Natural Language Processing

۸۲ - ۱۸۸۸

کاربرد سیستم‌های خبره در آموزش غربالگری و بیماریابی دیابت بارداری

علی ثوابی^{*}، مهدی دهقانی زاده بغداد آباد، مجید فرهنگ فر
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد
savabi@ssu.ac.ir

مقدمه: تصمیم‌گیری‌های پزشکان بر پایه علم و براساس تجربه می‌باشد حجم مفید اطلاعات پزشکی که حتی با یک محدوده کوچک تشخیصی در ارتباط است به قدری زیاد است که تصمیم‌گیری سریع و دقیق را دشوار خواهد ساخت، ضمناً تنوع بیماری و وابستگی هر نوع بیماری به مشخصات بیولوژیکی و سابقه بیمار خود موجب خاص بودن موضوع و تصمیم‌گیری خاص خواهد بود به آسانی قابل درک است که ما با مشکلات جدی در فرایند تشخیص پزشکی به طور عمومی و عملکرد پزشکان به طور اختصاصی مواجه خواهیم شد که نیازمند یک خرد جمعی با کمک سیستم‌های خبره است. سیستم‌های خبره در پزشکی به نرم‌افزارهای کامپیوتری گفته می‌شود که برای کمک به تشخیص‌های بالینی طراحی و ساخته شده‌اند.

روش کار: در مطالعه ای که با استفاده از داده‌های یکی از مطالعات که در مرکز تحقیقات دیابت دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد، استفاده گردید که طی یک مطالعه مقطعی ۱۱۰۰ نفر از بانوان باردار مراجعه کننده به درمانگاه‌های مراقبت‌های مامایی و زنان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد از لحاظ ابتلای به دیابت حاملگی مورد غربالگری قرار گرفتند. در تمام این بانوان مشخصات عمومی، سوابق زایمانی، وضعیت نوزادان قبلی، سابقه فامیلی، مصرف داروها، وضعیت حاملگی فعلی، سابقه دیابت در خانواده درجه یک، سابقه مرده‌زایی، سابقه پری دیابت IGT یا IFG، $MBI > 30$ کیلوگرم بر متر مربع، علائم بالینی افزایش قند خون، افزایش نا متناسب با حاملگی و دفع قند ادرار ثبت شد. در همین راستا سیستم خبره‌ای بر مبنای زبان برنامه نویسی قانون‌گرای clips طراحی شد و بررسی علائم اصلی و فرعی جهت تشخیص دیابت بارداری مادران باردار بر اساس شاخص‌های امتیاز دهی (American Diabetes Association) ADA به این سامانه واگذار گردید.

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ۲- دانشگاه صنعتی امیرکبیر تهران

مقدمه: آموزش در مباحث درمانی بیمار و همچنین در مراقبت‌های بالینی به طور سنتی به صورت فراگیری مستقیم دانشجو از استاد صورت می‌گیرد. به دلیل اهمیت موضوع‌های آموزش پزشکی و حفظ و مراقبت از جان بیماران و همچنین کاهش خطاهای پزشکی ضروری است از روش پردازش زبان طبیعی (Natural language Processing) که با ایجاد زمینه‌هایی قادر به ارائه درک پردازشی از صحبت‌های طبیعی بیمار و همچنین تجویز داروها توسط پزشک و قابل دسترس در همه نقاط بیمارستان و مراکز درمانی وابسته به یک حوزه یا دانشگاه خاص جهت آموزش پزشکی است و کمک فراوانی به پربارتر شدن مباحث آموزشی، افزایش و ارتقاء کیفیت بهداشت و درمان، نظارت دقیق بر داروهای تجویزی و همچنین آموزش بهینه دانشجویان و کاهش خطاهای پزشکی می‌نماید. لذا این پژوهش به بررسی الگوریتم پردازش صحبت‌های طبیعی بیمار و پزشک و نحوه پیاده‌سازی آن‌ها پرداخته است.

روش کار: روش بررسی به این صورت است که تقریباً در تمامی سیستم‌های تشخیص هویت گفتار پزشک هنگام مراجعه بر بالین بیمار یا صحبت کردن به صورت تلفنی از راه دور با پرستار، با استفاده از فرایندی که به تشخیص الگو شهرت دارد، شباهت هر زوج نمونه نمره‌گذاری می‌شود. ویژگی‌های فیزیکی افراد نظیر ساختار اندام‌های صوتی، اندازه چاله بینی و ویژگی‌های تارهای صوتی منحصر به فرد بوده و از طریق الگوریتم‌های پردازش سیگنال به صورت پارامترهای خصیصه‌ای یا مجموعه خصایص قابل استخراج می‌باشند. این حقیقت پایه روش‌های پیاده سازی سیستم‌های تشخیص صحبت‌های پزشک می‌باشند. مهم‌ترین گلوگاه سیستم‌های تشخیص گوینده (سیستم‌های تشخیص صحبت) نحوه عملکرد آن‌ها در مکان‌های دارای شرایط متفاوت با شرایط آزمایشگاهی که از ویژگی‌های عمده آن‌ها می‌توان به حضور نویز در سیستم اشاره کرد می‌باشد. برای غلبه بر این مشکل از روش‌های هنجارسازی استفاده می‌گردد که این روش‌ها نیز انواع مختلفی دارند و در سیستم‌های تجاری موجود، اغلب نمود پیدا می‌کنند و از روش‌های چشم‌پوشی زمانی پویا و مدل‌های مخفی مارکوف برای توصیف و چگونگی پیاده‌سازی سیستم‌های تشخیص صحبت‌های پزشک استفاده می‌گردد و بر اساس آن انواع حالات تبدیل و مدل سازی معنایی مثل تبدیل گفتار به متن صورت می‌گیرد.

یافته‌ها: بر اساس بررسی‌های موجود این الگوریتم می‌تواند با استفاده از الگوریتم‌های مدل مخفی مارکوف و چشم پوشی زمانی پویا با استفاده از نمونه کد زیر هنگامی که پزشک تشخیص داده شود صحبت‌های پزشک را در سیستم کامپیوتری مثل HIS به متن تبدیل می‌کند و بر اساس آن دانشجویان و حتی پرستاران می‌توانند با بهره‌گیری از صحبت‌های پزشک اطلاعات خود را بالا می‌برد. این مورد در کاهش خطاهای پزشکی و افزایش کیفیت درمانی و ارتقاء سطح درمانی بیمارستان و یا مرکز درمانی موثر است. این برنامه با زبان برنامه‌نویسی C طراحی می‌گردد.

بحث و نتیجه گیری: تفاوت معنی داری بین میانگین نمره کسب شده دانشجویان در دو گروه از سؤالات وجود داشت و نتایج نشان داد که مشارکت دانشجویان روشی موثر برای افزایش سطح یادگیری و کسب نمره بالاتر است. از این رو توصیه می شود تا مدرسین و مربیان در تمامی دانشگاهها با شناخت عوامل موثر بر یادگیری دانشجویان و با توجه به امکانات آموزشی و سرفصل های درسی نسبت به طراحی و بکارگیری شیوه های نوین تدریس به منظور افزایش انگیزه مشارکت دانشجویان و تسهیل در امر یادگیری آنها که هدف غایی آموزش است، گام های مؤثری بردارند.

کلمات کلیدی: الگوی آموزشی، تدریس، همیاری، یادگیری

۴۱۱ - ۸۲

بررسی اثربخشی دوره های آموزش ضمن خدمت کارشناسان دانشگاه علوم پزشکی شیراز براساس مدل

CIIP در سال ۱۳۹۱

مریم مختارزادگان

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

sara_m2258@yahoo.com

مقدمه: توانمندسازی کارشناسان شاغل در دانشگاه به عنوان مجریان و ارائه دهندگان خدمات سلامت از اهمیت زیادی برخوردار است و آموزش ابزاری مهم در بهبود کیفی خدمات و دستیابی به اهداف سازمان، همواره از جایگاه ویژه ای برخوردار بوده است. هدف تحقیق حاضر ارزیابی اثربخشی آموزش های ضمن خدمت کارشناسان با استفاده از رویکرد ارزشیابی سیستماتیک الگوی سیپ (CIPP) می باشد.

روش کار: مطالعه توصیفی - تحلیلی حاضر در سال ۱۳۹۱ اجرا شد. ۲۵۰ نفر از افراد شاغل در واحدهای ستادی و محیطی دانشگاه علوم پزشکی شیراز که در دوره های آموزشی ضمن خدمت شرکت داشته اند به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. متغیرهای مورد سنجش با استفاده از الگوی سیپ طراحی گردیده است و ابزار مورد استفاده برای جمع آوری داده ها پرسشنامه محقق ساخت بوده است که روایی آن با نظر اساتید راهنما و مشاور و پایایی آن با آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۹ مورد تایید قرار گرفت. داده های کمی با استفاده از نرم افزار SPSS و آمار توصیفی-تحلیلی تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: تحلیل آنالیز واریانس نشان داد که اختلاف معنی داری بین نمره بعد برونداد و تحصیلات در نمونه مورد بررسی وجود دارد. فراوانی پاسخ به سؤالات بعد زمینه و درونداد نشان داد که این دو بعد از اثربخشی لازم برخوردار نیستند و نتایج از لحاظ آماری معنی دار نمی باشد. اما در بعد فرایند و نتایج دوره های آموزشی از اثربخشی لازم برخوردار هستند. اختلاف از نظر آماری معنی دار می باشد. بیشترین میانگین نمره در بخش زمینه مربوط به آموزش به عنوان حل مسائل مشکلات شغلی و کمترین میانگین مربوط به نیازسنجی دوره های آموزشی بود. مقایسه میانگین ها

یافته ها: بررسی های موجود نشان می دهد بیش از ۹۱٪ تشخیص بیماری توسط سیستم خبره تولید شده با تشخیص پزشک متخصص منطبق بوده و در بسیاری از موارد بر اساس بهره گیری از سیستم های تصمیم گیر این سامانه افراد در معرض خطر را شناسایی و معرفی می نماید این مهم را می توان با بهبود شاخص های امتیاز دهی به نتایج بهتری نیز رساند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه دیابت بارداری بدون علامت و در نتیجه بدون شکایت می باشد اهمیت شناسایی افراد بیشتر می شود. لذا با بهره گیری از این سامانه می توان جهت آموزش و پیشگیری از ابتلا به بیماری دیابت نوع بارداری مادران استفاده نمود.

کلمات کلیدی: سیستم های خبره، هوش مصنوعی، دیابت بارداری، تشخیص بیماری، دیابت، بیماریابی دیابت بارداری، آموزش دیابت، پیشگیری از دیابت

۳۹۸ - ۸۲

بررسی تأثیر تدریس با الگوی آموزشی همیاری و مشارکت فعال دانشجویان بر میزان یادگیری دانشجویان گروه اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز

لیلا ساداتی*

دانشگاه علوم پزشکی البرز*

l.sadati70@gmail.com

مقدمه: یادگیری فرآیندی است که عوامل و متغیرهای زیادی در آن در حال تعامل هستند. بکارگیری شیوه های تدریس با مشارکت فعال دانشجویان یکی از روش های مؤثر در ایجاد انگیزه و افزایش سطح یادگیری می باشد. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر تدریس با الگوی آموزشی همیاری و مشارکت فعال دانشجویان بر میزان یادگیری دانشجویان گروه اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز بود.

روش کار: طی یک مطالعه نیمه تجربی، تمامی دانشجویان ترم دوم کارشناسی اتاق عمل که ۲۵ نفر بودند، انتخاب شدند. یکی از دروس تخصصی با عنوان مقدمه ای بر تکنولوژی بر اساس سرفصل آموزشی مربوطه به دو بخش تقسیم شد. تدریس و طراحی سؤالات آزمون نهایی نیمی از درس توسط مدرس (گروه الف) و نیمی دیگر توسط دانشجویان انجام شد (گروه ب). ارزشیابی با استفاده از آزمون های طراحی شده انجام شد. جهت بررسی روایی از روش روایی محتوی و به منظور بررسی پایایی از روش دو نیمه کردن سؤالات آزمون و محاسبه ضریب همبستگی استفاده شد.

یافته ها: میانگین نمرات اکتسابی دانشجویان در دو گروه، به ترتیب گروه الف: $1/24 \pm 1/71$ و در گروه ب: $1/44 \pm 1/47$ بود که این اختلاف از نظر آماری معنادار می باشد. بیش از ۸۰٪ دانشجویان هم روش تدریس با مشارکت و همیاری خودشان را در سطح خوب ارزیابی کرده بودند و از این شیوه تدریس رضایت داشتند.

jkuhPayeh@yahoo.com

مقدمه: بررسی نگرش دانشجویان رشته پزشکی به این رشته تحصیلی نقش مؤثری در برنامه‌ریزی های کشوری و ارزیابی برنامه‌های آموزشی دارد. این مطالعه به منظور بررسی نگرش های دانشجویان پزشکی مقطع کارورزی به برنامه‌های درسی ادغام یافته و سنتی علوم پایه پزشکی انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی- مقطعی در سال ۱۳۹۰ روی کلیه دانشجویان پزشکی دانشگاه های علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی انجام شد و ۲۰۰ نفر از دانشجویان پزشکی مقطع کارورزی به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. دانشجویان منتخب از دانشگاه علوم پزشکی تهران در گروه برنامه آموزشی سنتی و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در گروه برنامه آموزشی سنتی قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه خودایفا و استاندارد شده برای تعیین نگرش دانشجویان پزشکی بود. تجزیه تحلیل آماری داده‌ها با نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمون آماری T مستقل برای مقایسه گویه های ۹ گانه پرسشنامه در دو دانشگاه انجام شد.

یافته‌ها: اختلاف معنی داری در نگرش دانشجویان دو دانشگاه علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی در گویه‌های ۱،۳،۴،۵،۷،۹ مشاهده نشد ولی در گویه‌های ۲،۶،۸ اختلاف معنی دار بود. همچنین در گویه‌های ۶ و ۸ بین پاسخ دانشجویان پسر و در گویه ۱ بین پاسخ دانشجویان دختر دو دانشگاه اختلاف معنی داری مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: دانشجویان پزشکی با وجود نداشتن نگرش نه چندان مثبت به اهمیت واقعی علوم پایه، نسبت به آموزش علوم پایه به صورت ادغامی اشتیاق بیشتری دارند.

کلمات کلیدی: نگرش، دانشجوی پزشکی، برنامه درسی، آموزش پزشکی

۱۸۲۸- ۸۲

مقایسه مدل های ارزشیابی پاسخگویی اجتماعی در آموزش پزشکی

حسن جلیلیان حامد^۱، ابوالقاسم امینی، مهستی علیزاده

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

hasan_jalilianhamed@yahoo.com

مقدمه: دستیابی به نظام پاسخگویی مناسب بدلیل مفهوم پیچیده آن، از اهداف کلی اکثر اصلاحات سازمانی است تا جاییکه هر صاحب نظری به فراخور برداشت، تجربه و معلومات خود، جنبه‌های مشخص از آن را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. بررسی پاسخگویی اجتماعی در دانشکده پزشکی به علت وجود فرایندهای وسیع در آموزش کار سخت و مشکلی می‌باشد. برای انجام ارزشیابی در دانشکده پزشکی مدل های مختلفی ارائه شده است که سه مدل مورد بحث مشهور می‌باشند.

روش کار: بادسترسی به سه مدل مشهور تفاهم جهانی برای پاسخگویی اجتماعی در آموزش پزشکی، مدل CPU و مدل ارائه شده توسط گروه

در دو گروه زن و مرد نشان دادکه میانگین نمره زنان در بعد فرایند بیشتر از مردان است و این اختلاف از لحاظ آماری معنی دار می باشد.

بحث و نتیجه گیری: از نظر کارشناسان شاغل در دانشگاه علوم پزشکی شیراز اثربخشی دوره های آموزش ضمن خدمت به عوامل ارزیابی شده در چهار حیطه بستگی کامل دارد. زمانی که این عوامل به صورت مناسب در کنار هم قرارگیرند اثربخشی حاصل خواهد شد. به نظر می رسد با توجه به اهمیت اثربخشی دوره های آموزشی، اصلاح نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت در حیطه های شناسایی شده پژوهش در دستور کار برنامه ریزان و دست اندرکاران دانشگاه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش ضمن خدمت، اثربخشی آموزشی، الگوی سیب

۴۲۶- ۸۲

بررسی تأثیر دوره کارورزی بخش اورژانس بر عملکرد بالینی کارورزان پزشکی با آزمون DOPS

جلیل کوهپایه زاده^{۱*}، پیمان حافظی مقدم^۱، حسین دانش^۱، زهرا ایمانی زاده^۲، سعیده دریازاده^۲

۱-دانشگاه علوم پزشکی ایران ۲-دانشگاه علوم پزشکی تهران

jkuhPayeh@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی مهارت‌های بالینی، کارهای روزمره یک پزشک در محیط کار را بررسی می کند. برای ارزیابی رویه های بالینی، آزمون داپس (DOPS) استفاده می‌شود. هدف از این بررسی، تعیین تأثیر دوره کارورزی بخش اورژانس بر عملکرد بالینی کارورزان پزشکی و عوامل مؤثر بر آن با استفاده از این آزمون بود.

روش کار: این مطالعه به صورت نیمه تجربی بود و از تمام کارورزان بخش اورژانس، دو بار در ابتدا و انتهای دوره، آزمون داپس گرفته شد و ارزیاب با توجه به چک لیست به عملکرد کارورزان نمره می داد. نمرات آزمون ها با استفاده از آزمون Wilcoxon با یکدیگر مقایسه شد.

یافته‌ها: در مجموع ۷۶ شرکت کننده توانستند آزمون های اول و دوم را به انجام برسانند. میانگین نمرات آزمون داپس از ۱۲/۴ با انحراف معیار ۱/۵۹ به ۱۳/۶ با انحراف معیار ۱/۲۸ رسید و ۱/۲۵ نمره افزایش یافت (P=۰۰۰/۰).

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که عملکرد بالینی کارورزان طی گذراندن یک ماه دوره اورژانس به طور معنی داری افزایش یافت و استفاده از آزمون داپس برای ارزیابی انجام رویه های بالینی توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: DOPS، ارزشیابی در محل کار، کارورزان پزشکی

۴۲۹- ۸۲

نگرش دانشجویان پزشکی به برنامه‌های آموزشی سنتی و ترکیبی

جلیل کوهپایه زاده^{۱*}، سعیده دریازاده^۲، کامران سلطانی عربشاهی^۱

۱-دانشگاه علوم پزشکی ایران ۲-دانشگاه علوم پزشکی تهران

فراگیران است. هدف این مقاله بررسی نقش ارتباط مطلوب اساتید در مدیریت فرایند یاد دهی و تاثیر آن در تعالی فرهنگی، اجتماعی دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی زاهدان بود.

روش کار: روش انجام این پژوهش پیمایشی بوده است. جامعه آماری این مطالعه دانشجویان دانشگاه در سال تحصیلی ۹۰-۹۱ بوده که با بهره گیری از روش نمونه گیری هدفمند، ۱۰۰ نفر از آنان انتخاب شدند. برای انجام این پژوهش، چک لیستی از مصادیق و آداب تعلیم و تعلم در اسلام و اخلاق تدریس تنظیم گردید. با استفاده از شیوه مداخله ای این مصادیق قبل از هر جلسه درسی توسط استاد مربوطه مرور و با علم به آن کار تدریس شروع و ادامه می یافت. در انتهای نیمسال پرسشنامه استاندارد ارزشیابی اثر بخشی استاد در کلاس های درس توزیع تا میزان اثر بخشی فرایند انجام شده در حوزه های ارتباطی، اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی تعیین گردد. پس از جمع آوری داده ها، با استفاده از نرم افزار SPSS13 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد که میان ارتباط مطلوب استاد در مدیریت فرایند یاددهی و ارتقای اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی دانشجو رابطه معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری: برای ارتقا و تعالی اخلاقی، فرهنگی در دانشگاه ها موارد ذیل پیشنهاد می شود: ۱- دسترسی اساتید به منابع مرتبط با تربیت اخلاقی و اسلامی ۲- وارد نمودن اهداف اخلاقی و ارتباطی در طرح درس استاد ۳- برگزاری کارگاه های آموزشی اخلاق تدریس در دانشگاه ها
کلمات کلیدی: ارتباط مطلوب، مدیریت فرایند یاددهی، تعالی فرهنگی، دانشگاه اسلامی، برنامه آموزشی

۸۲-۱۷۹۳

درک دانشجویان پرستاری از عدالت آموزشی؛ یک

مطالعه کیفی

مصطفی جوادی^{۱*}، زهره السادت رضوی^۲، مهنوش ظریف نسب^۳، روح الله عبدلی^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی یزد ۲- دانشگاه علوم و تحقیقات یزد ۳- دانشگاه علوم پزشکی شیراز
javadi@ssu.ac.ir

مقدمه: در سالیان اخیر رعایت حقوق دانشجویان در کانون توجه قرار گرفته است. همه دانشجویان بدون در نظر گرفتن رنگ، نژاد، جنس، مذهب و وضعیت اقتصادی- اجتماعی باید از حقوق یکسانی در موسسات آموزشی برخوردار باشند. یکی از مهمترین اصول رعایت حقوق دانشجو برخورداری از عدالت آموزشی می باشد. هدف از انجام این مطالعه، درک عدالت آموزشی از دیدگاه دانشجویان پرستاری بود.

روش کار: در طی این مطالعه کیفی، مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته با ۱۳ دانشجوی پرستاری انجام شد. تمامی مصاحبه های ضبط شده به

ASPIRE (برنامه ای که شناسایی تعالی بین المللی را در دانشکده های پزشکی به عهده دارد و توسط پانل خبرگان آموزش پزشکی جهانی اداره می شود) حیطه ها و شاخص های ارائه شده مورد کنکاش قرار گرفتند. با تشکیل یک گروه از اساتید علاقمند و با تجربه در حوزه آموزش پزشکی سه مدل مذکور در جلسات بحث گروهی متمرکز مورد بررسی قرار گرفتند. حیطه ها، ملاک ها و شاخص های هر مدل با مدل های دیگر تطبیق داده شده و نقاط قوت و ضعف هر مدل در جلسات مذکور با نظرات اساتید معین شد.

یافته ها: مدل CPU در ۳ حوزه، ۱۱ ملاک و ۳۱ شاخص به بررسی پاسخگویی اجتماعی در دانشکده پزشکی پرداخت. آنها معتقدند پاسخگویی اجتماعی در سه حوزه مستقل شامل: مفهوم سازی، تولید و قابلیت استفاده باید برر سی شوند. گروه ASPIRE در چهار حوزه، یازده ملاک و هفتاد شاخص به ارائه شاخص های تعالی در دانشکده پزشکی می پردازد. در مدل تفاهم جهانی برای پاسخگویی اجتماعی در آموزش پزشکی در ۱۰ حوزه و ۴۴ ملاک و بدون مشخص نمودن شاخص ارزشیابی در آموزش پزشکی مطرح شده است.

بحث و نتیجه گیری: گر چه ساختار تقسیم بندی حوزه ها و ملاک ها در این سه مدل متفاوت می باشند ولی در بسیاری از شاخص ها مشترکات بسیاری ملاحظه می شود. از طرفی در اصول (حوزه ها) و زیر حوزه های تفاهم جهانی پاسخگویی اجتماعی با توجه به اینکه مطالب به صورت کلی ارائه شده است تعداد زیادی از فرآیندها در یک زیر حوزه بیان شده که برای بررسی آن نیازمند شاخص های متعددی می باشیم.
کلمات کلیدی: پاسخگویی اجتماعی، آموزش پزشکی، مدل های ارزشیابی، دانشکده پزشکی

۸۲-۱۸۰۳

بررسی نقش ارتباط مطلوب در مدیریت فرایند یاددهی و تاثیر آن در تعالی اخلاقی فرهنگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

پرویز رضا میرلطیفی^{۱*}، مازیار محجوبی فر، مهدیه آدرم، مریم میری پنجار، حسینعلی خزاعی

دانشگاه علوم پزشکی زاهدان
prm379@yahoo.com

مقدمه: ابعاد آموزش پذیری و تربیت پذیری دو ویژگی مهمی است که خدای متعال در آماده سازی آدمیان برای کمال یابی به آنان ارزانی داشته است. انسان ها می توانند برای دست یابی به دانش ها، بینش ها و ارزش ها و نیز در راستای شکوفاسازی استعدادها و قابلیت های خود از دیگران (مربی و معلم) کمک بگیرند انسان ها می توانند اشتباهات و کج روی های خود را با بهره گیری از معلمان، تصحیح و جبران کنند. جایگاه و نقش ویژه معلم و مربی در نظام آموزشی و پرورشی اسلامی مدیون امدادهای آموزشی و پرورشی آنان برای گسترده تر ساختن برد شناخت و توان خردورزی

بحث و نتیجه گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد که پرستاران شاغل در بیمارستان‌های شهر یاسوج از آگاهی خوبی در خصوص حقوق بیماران و رعایت موارد اخلاقی دارند لذا پیشنهاد می‌گردد در بیمارستان‌ها علاوه بر نصب بنرهایی در خصوص منشور حقوق بیماران آگاهی‌هایی لازم نیز به صورت پمفلت و کتابچه آموزشی در اختیار بیماران و همراهان گذاشته شود تا رابط بیماران و پرستاران در حیطه رعایت منشور حقوق بیمار باشد.

کلمات کلیدی: آگاهی، پرستاران، حقوق منشور بیمار

۱۶۸۷ - ۸۲

بررسی ادغام واحد مهارت‌های بالینی مقدماتی در برنامه آموزشی دانشجویان پزشکی علوم پایه در رضایتمندی دانشجویان و افزایش ارتباط بین علوم پایه و بالینی در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

افسانه حبیبی^{*}، معصومه معزی، مجید شیرانی

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

afsaneh.habibi90@yahoo.com

مقدمه: آموزش پزشکی به دلیل نقش اساسی دانش‌آموختگان آن در تأمین سلامت جامعه از اهمیت کلیدی برخوردار بوده و توجه ویژه‌ای به ارتقاء کیفیت و بهینه نمودن آن بر اساس تئوری‌های مدرن یادگیری مبذول می‌گردد. در سال‌های اخیر در نظام‌های آموزشی پزشکی یک تمایل جهانی برای برخورد دانشجویان با آموزش‌های بالینی در همان سال‌های اول تحصیل به وجود آمده است. هدف از این مطالعه تعیین تأثیر ادغام واحد مهارت‌های بالینی مقدماتی در برنامه آموزشی دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه در رضایتمندی دانشجویان و افزایش ارتباط بین مقطع علوم پایه و بالینی در آنان بود.

روش کار: مطالعه از نوع کیفی بوده و جامعه مورد مطالعه دانشجویان کمیته مشورتی و دانشجویان ترم پنجم پزشکی بودند. یکی از نواقص و مشکلات از دیدگاه دانشجویان کمیته مشورتی، جدایی دروس پایه و بالینی مطرح گردیده و ضمناً درخواست‌های مکرر برای فراگیری مهارت‌های عملی داشتند، دفتر توسعه دانشکده پزشکی با هماهنگی معاونت آموزشی پایه دانشکده پیشنهاد ادغام واحد مقدمات مهارت‌های بالینی به صورت نیم واحد عملی در ترم پنجم را ارائه نمود. پس از تصویب در شورای آموزشی و مشخص شدن سر فصل‌ها اساتید تعیین و دانشجویان در مرکز مهارت‌های بالینی دانشکده آموزش دیدند. این برنامه در دو نیمسال تحصیلی اجرا گردید. میزان رضایت هر دو گروه از ارائه این درس از طریق پرسشنامه سنجش رضایت به صورت لیکرت ۵ قسمتی ارزیابی و داده‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS آنالیز گردید.

یافته‌ها: نتایج ارزیابی نشان داد که دانشجویان در حد زیاد از فراگیری این درس در مقطع علوم پایه (گروه اول: $3/85 \pm 1/4$) (گروه دوم: $4/47 \pm 0/6$) رضایت داشته و وجود این واحد را در ارتباط بین مقطع پایه و بالینی و کسب مهارت‌های شغلی یک پزشک مؤثر می‌دانستند. دانشجویان از نحوه

صورت کلمه به کلمه پیاده شده و به شیوه آنالیز در و نمایه‌ای مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: پژوهش شامل چهار تم اصلی برخوردار از فرصت‌های آموزشی برابر، ارزشیابی عادلانه، مقابله با تبعیض و برخوردار از اساتید شایسته بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه یکی از مهم‌ترین رسالت‌های وزارت‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آماده ساختن دانشجویان جهت پذیرفتن ارزش‌ها، نقش‌های اجتماعی و حضور فعال و مشارکت‌جویانه در آموزش، مراقبت و پژوهش است؛ دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌بایست زمینه‌های لازم برای پذیرش و آشنایی با اصول و مبانی عدالت آموزشی را در خود فراهم آورند.

کلمات کلیدی: عدالت آموزشی، عدالت، برابری، حقوق دانشجویان، فرصت‌های آموزشی، دانشجوی پرستاری

۱۷۱۷ - ۸۲

ارزیابی دیدگاه پرستاران بیمارستان‌های آموزشی شهر یاسوج درباره رعایت حقوق و اخلاق بیمار

سیما محمدحسینی^{*}، سید صمد محرابی‌نیا، سید ایوب یزدان‌شناس

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

hossini3270@yahoo.com

مقدمه: حقوق بیمار یکی از محورهای شاخص در تعریف استانداردها جهت اعمال حاکمیت خدمات بالینی است. اصل رعایت منشور حقوق بیماران در هر جامعه‌ای یکی از مهمترین وظایف اخلاقی در حیطه اخلاق پزشکی است، که دارای سابقه‌ای دیرینه در دنیای پزشکی می‌باشد. هدف منشور حقوق بیمار، دفاع از حقوق بیماران و اطمینان از مراقبت کافی از آنها می‌باشد، منشور حقوق بیمار موجب بهبود ارتباط بین بیماران و ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی می‌گردد و کیفیت مراقبت‌های بهداشتی - درمانی را ارتقا می‌دهد. رعایت نکردن حقوق بیماران و عدم رضایت آنها از خدمات ارائه شده، باعث کندی بهبودی، افزایش روزهای بستری، تحریک‌پذیری و افزایش هزینه درمان می‌شود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی براساس آمار به دست آمده از دفاتر پرستاری به شکل تمام شماری همه پرستاران شاغل در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی در شهر یاسوج در سال ۱۳۹۲ که علاقه مند به شرکت در پژوهش بودند انتخاب شدند. سپس پرسشنامه پژوهشگر ساخته که روایی و پایایی آن توسط اعضای هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی تایید شده بود را تکمیل نمودند. اطلاعات به دست آمده با نرم‌افزار SPSS و آمار توصیفی بررسی گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که تقریباً بیش از ۷۰٪ پرستاران از مفاد حقوق منشور بیمار اطلاع داشتند و ۵۸٪ پرستاران موافق این بودند که در مجموع حقوق بیمار رعایت می‌شود.

آموزش توسط استاد رضایت داشته و میزان افزایش مهارت‌های بالینی مقدماتی خود را مناسب و در حد زیاد اعلام نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: رضایت دانشجویان از ارائه واحد مهارت‌های مقدماتی بالینی در حد زیاد و خیلی زیاد بوده و ضمناً در گروه دوم میزان رضایت در اکثر موارد افزایش داشت. که دلیل این امر می‌تواند بازنگری و افزایش ۲ موضوع آموزشی غلایم حیاتی و احیای مقدماتی و انسجام بیشتر در سرفصل تدوین شده و همچنین افزایش مولاژها و مانکن‌های مرتبط و افزایش تجربه در ارائه این واحد و رفع نواقص با توجه به نظرات و پیشنهادات دانشجویان گروه اول باشد. بنابراین به نظر می‌رسد ارائه این درس در افزایش رضایتمندی و ارتباط مقطع علوم پایه و بالینی موفق بوده است.

کلمات کلیدی: ادغام، مهارت‌های بالینی، علوم پایه

۱۶۳۵ - ۸۲

عوامل استرس‌زای آموزش بالینی دانشجویان مامایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان

سهیلا ضیائی*

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون

s_ziaee115@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی برنامه آموزشی؛ تعیین عوامل مخل آن و تعدیل آنها برای تسهیل یادگیری از اصول اخلاقی آموزش است. تفاوت در نظرات دانشجویان، تفاوت در محیط‌های آموزشی و تفاوت در مهندسی آموزشی دانشگاه‌های مختلف موجب تفاوت در عوامل مخل یاددهی و یادگیری می‌شود که باید برای هر محیط آموزشی جداگانه شناسایی شده و دستخوش تغییر و تعدیل قرار گیرد. استرس آموزش بالینی یکی از این عوامل مخل است. لذا بررسی فوق با هدف تعیین عوامل استرس‌زای آموزش بالینی دانشجویان مامایی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان انجام گرفته است.

روش کار: مطالعه به صورت مقطعی بر روی ۱۵۲ نفر از فارغ‌التحصیل مامایی دانشگاه آزاد واحد کازرون صورت گرفته است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته شامل دو بخش متغیرهای فردی و ۳۶ سؤال پیرامون عوامل تنش‌زای آموزش بالینی در ۶ حیطه بوده است. معدل دیپلم، معدل کل لیسانس و همچنین نمره آزمون جامع عملی دانشجویان به عنوان شاخص پیشرفت تحصیلی در نظر گرفته شده است. داده‌های با نرم‌افزار SPSS 15 و به صورت آمار توصیفی و آزمون‌های همبستگی، مجذور کای و میانگین نمونه‌های جفت تجزیه و تحلیل شده است.

یافته‌ها: از نظر دانشجویان ترس از اشتباه در کار بالینی و ترس از سرزنش شدن، بالا بودن حجم کار عملی و تئوری، عدم همکاری پرسنل و ارائه دستورات مراقبتی متفاوت از سوی مربی و پرسنل، مراقبت طی لیبر و تذکر مربی در حضور بیمار از بیشترین درجه تنش‌زایی برخوردار بوده‌اند.

بین معدل دانشجویان و میزان استرس محیط بالینی همبستگی وجود نداشت. بین معدل دیپلم و کارشناسی ($r=0/958$, $p=0/000$) و همچنین معدل دیپلم و نمره امتحان جامع ($r=0/411$, $p=0/000$) همبستگی مثبت معنی‌دار وجود داشت. و آزمون تی جفت نیز اختلاف بین معدل دیپلم و معدل لیسانس و همچنین نمره امتحان جامع عملی را مثبت معنی‌دار نشان داده است.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد که ابهام و تناقض نشی که طی دوره آموزش بالینی برای دانشجویان ایجاد می‌شود از علل زیربنایی استرس دانشجویان است و هر دو می‌تواند از عدم حمایت مناسب از دانشجو و مربی منتج شود. گرچه این عوامل استرسی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه اثر منفی نداشته است. اما با این حال حمایت مناسب از دانشجو، کاهش تعداد دانشجویان و تثبیت مربی برای هر گروه آموزشی در طول دوره، دخیل کردن پرسنل در امر آموزش و الحاق آموزش مهارت‌های ارتباطی و مدیریت استرس به برنامه‌های آموزشی دانشجویان خالی از فایده نخواهد بود.

کلمات کلیدی: استرس، آموزش بالینی، دانشجویان مامایی

۱۶۳۳ - ۸۲

انتظارات از آموزش پرستاری: خودارزیابی عملکرد بالینی دانشجویان پرستاری

زهره بادیه پیمای جهرمی*، نخله پرنادآور، سمیه رضائلی، وحید سعادت‌مند

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

zbadiyePeyma@yahoo.com

مقدمه: عملکرد بالینی توانایی عملکرد در بالین با به کار بستن مؤثر دانش و مهارت به عنوان آنچه که شخص باید قادر به انجام آن باشد تعریف می‌گردد. در این میان اهمیت عملکرد بالینی در دانشجویان پرستاری را نمی‌توان نادیده گرفت زیرا بررسی عملکرد بالینی دانشجویان، درکی که آنان از توانایی شان دارند و انتظاراتی که از آن‌ها می‌رود در تعیین نیازهای آموزشی و توسعه حرفه‌ای بسیار با اهمیت است و موضوع مهمی در گذر از دوره دانشجویی می‌باشد. هدف از این پژوهش تعیین عملکرد بالینی دانشجویان سال چهارم پرستاری می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی - تحلیلی، ۵۰ دانشجوی ترم آخر

کارشناسی پیوسته پرستاری به روش سرشماری شرکت کردند. جهت ارزیابی عملکرد بالینی دانشجویان از پرسشنامه عملکرد بالینی شواریان استفاده شد که شامل ۵۲ گزینه می‌باشد و شش بعد آموزش و مشارکت، برنامه‌ریزی و ارزشیابی، رابطه بین فردی و ارتباطات، مراقبت ویژه و رهبری را شامل می‌شد. به هر گزینه نمره ۱ تا ۴ تعلق می‌گیرد در مجموع نمره هر فرد از ۵۲ تا حداکثر ۲۰۸ می‌باشد که هر چه نمره بیشتر باشد عملکرد بالینی فرد بهتر است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و ضریب همبستگی با نرم افزار SPSS 11.5 استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین نمره عملکرد بالینی دانشجویان با میانگین نمره $110 \pm 1/87$ در حد متوسط و بالاترین نمرات به ترتیب متعلق به ابعاد

آن نظام آموزشی باشد. بهره گیری از رویکردهای آموزشی دانشجویان محور متناسب با دوره آموزشی توصیه می شوند. لذا مطالعات بیشتر به منظور شناخت بهترین رویکرد برای هر درس با توجه به نظام آموزشی ایران توصیه می شود.

کلمات کلیدی: فرآیندهای یاددهی یادگیری، روش تدریس، دانشجویان محور، استاد محور

۸۲- ۱۵۳۰

ارتباط رفتار مدرس بر میزان یادگیری دانشجویان

بهداشت محیط

محمد رضا رضایی مفرد^۱، فاطمه رنگرز جدی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

rezaiimofrad@yahoo.com

مقدمه: اساتید از جمله ارکان اساسی نظام آموزشی هستند که با تربیت نیروهای متخصص به انتظارات جامعه پاسخ می دهند. نقش استاد به عنوان الگو برای آموزش تعهد حرفه‌ای می باشد و تعهد حرفه‌ای عبارت است از شکل گیری نگرش ها و رفتارهایی که طی آن منافع جامعه نسبت به منافع فردی در اولویت قرار می گیرد. در این مطالعه رفتار شغلی و تاثیر روش تدریس درس آلودگی هوا در یادگیری این درس توسط دانشجویان بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی کاشان مورد بررسی قرار گرفت.

روش کار: دانشجویان کلاس درس آلودگی هوا برای سه دوره از نیمسال های اول سال‌های تحصیلی ۹۰-۹۱، ۹۱-۹۲ و ۹۲-۹۳ به عنوان جامعه تحت مطالعه در نظر گرفته شدند. ارتباط بین نمرات پایان ترم درس آلودگی هوا و ارزیابی دانشجویان از استاد شامل رعایت موازین اسلامی- اخلاقی و اجتماعی، برخورد توأم با تواضع و صمیمی با دانشجو و پاسخگویی با علاقه و رغبت به سؤالات دانشجو، حضور به موقع و طبق برنامه با امتیازات ۱-۵ و برآورد کلی دانشجویان از استاد با امتیازات ۱-۱۰ به عنوان رفتار شغلی استاد در نظر گرفته شد. ابزار جمع آوری داده‌ها پرسشنامه بود. سپس داده‌ها وارد نرم افزار SPSS و برایش ۱۶ گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون T و ANOVA استفاده شد.

یافته ها: رعایت موازین اسلامی- اخلاقی و اجتماعی، برخورد توأم با تواضع و صمیمی با دانشجو با میانگین نمره ۴/۳ بیشترین امتیازات و پاسخگویی با علاقه و رغبت به سؤالات دانشجو با میانگین امتیاز ۳/۹ کمترین امتیاز را به دست آورد. اختلاف معنی داری بین نمرات دانشجویان با نمره ارزیابی آنها از مشاهده گردید. همچنین اختلاف معنی دار بین حضور به موقع و طبق برنامه با نمرات دانشجو مشاهده شد.

بحث و نتیجه گیری: رفتار شغلی و روش تدریس اساتید اهمیت بسیاری دارد. اساتید بایستی مطالب مفید، به روز و علمی را با رفتار و روش تدریس مناسب توأم نمایند.

کلمات کلیدی: رفتار، مدرس، یادگیری، دانشجویان، بهداشت محیط

مراقبت ویژه و رابطه بین فردی و ارتباطات، کمترین نمره در بعد رهبری بود. رابطه آماری معنی داری بین عملکرد بالینی و معدل دانشجویان مشاهده شد ($P=0/007$) اما بین جنس، تأهل و علاقه به رشته پرستاری با عملکرد بالینی دانشجویان ارتباط معنی داری وجود نداشت.

بحث و نتیجه گیری: در این پژوهش عملکرد بالینی دانشجویان در سطح متوسط بود و از آن جا که هدف از آموزش پرستاری بهبود عملکرد بالینی دانشجویان پرستاری و تبدیل آنان به پرستارانی متعهد و مسئول است که بتوانند مستقل و با کفایت در امر مراقبت از بیماران فعالیت کنند لزوم بکارگیری تغییراتی که روند آموزش و یادگیری را دستخوش تغییر نماید کاملاً محسوس است که باید عوامل مؤثر در این فرآیند را شناسایی و جهت ارتقاء عملکرد بالینی دانشجویان تلاش کرد.

کلمات کلیدی: خودارزیابی، عملکرد بالینی، دانشجویان، آموزش پرستاری

۸۲- ۱۵۳۳

دانشجو محوری یا استاد محوری در فرآیندهای یاددهی یادگیری: سهم هر یک در آینده دانشگاه‌های علوم پزشکی چه میزان است؟ یک مطالعه کتابخانه‌ای

رضا پارسا نسری^۱، امیرحسین میرحقی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

Parsar911@mums.ac.ir

مقدمه: فرایندهای یاددهی یادگیری اساس نظام آموزشی را تشکیل می دهد. بکارگیری رویکرد استاد محوری یا دانشجوی محور در فرایندهای یاددهی یادگیری همواره چالش نظام آموزشی بوده است. هدف این مطالعه مقایسه اثربخشی رویکردهای استاد محوری و دانشجوی محور در نظام آموزش عالی است

روش کار: در این مطالعه که به صورت کتابخانه‌ای انجام شد. پایگاه های اطلاعاتی سید، مگ ایران، گوگل اسکولار و مدلیب تا دی ۱۳۹۲ مورد بررسی قرار گرفتند. مطالعاتی که در ارتباط با فرایندهای یادگیری استاد محور و دانشجوی محور بودند با واژه های کلیدی روش تدریس، سخنرانی، بحث گروهی، مباحثه، ایفای نقش، حل مساله، دانشجو محور، استاد محور، گروه کوچک به مطالعه وارد شدند. نوع مطالعه، روش تدریس، مشارکت کنندگان، پیامدها از مقالات استخراج شد. فقط مطالعاتی وارد شدند که بر روی دانشجویان صورت گرفته بود.

یافته‌ها: از ۷۷۶ مقاله بررسی شده تعداد ۲۰ مقاله به مطالعه وارد شد. ۱۰۹۶ دانشجویان در مطالعات مورد بررسی قرار گرفته بودند که (۳۰٪) ۳۳۴ دانشجویان در رشته پرستاری بودند. در ۱ مقاله رویکردهای استاد محور و در (۹۰٪) ۱۸ مقاله رویکردهای دانشجوی محور اثربخش تر بودند و در ۱ مقاله این دو رویکرد تأثیر برابری داشتند.

بحث و نتیجه گیری: مهمترین اصل در اثربخشی رویکردهای آموزشی، تناسب بین رویکرد آموزشی و زمینه تدریس است به طوری که بهتر است این رویکرد متناسب با زمان تدریس و ویژگی های مشارکت کنندگان در

۸۲-۱۵۲۵

مفهوم عدالت و عدالت آموزشی از دیدگاه قرآن و روایات و اندیشمندان اسلامی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

عصمت شیخ سعدابادی^{*}، شکوفه مسعودی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

sheykhse1@mums.ac.ir

مقدمه: عدالت و عدالت آموزشی در تعلیم و تربیت از اصولی است که مسئولین برای اجرای آن اهتمام خاص مبذول داشته اند. محقق شدن عدالت در یک جامعه ارتباط با فرهنگ و آموزش آن کشور دارد و پیشرفت‌های هر جامعه منوط به تحقق عدالت آموزشی می باشد. وقتی عدالت آموزشی در یک سیستم آموزشی حاکم باشد، فرهنگ آن جامعه متوازن و پایدار خواهد بود. با توجه به اهمیت عدالت و عدالت آموزشی که از اصول تعلیم و تربیت می باشد، این پژوهش به بررسی مفهوم عدالت و عدالت آموزشی از دیدگاه قرآن و روایات و اندیشمندان اسلامی پرداخته است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه کتابخانه‌ای بود که به بررسی ۲۰۰ مقاله در زمینه عدالت و عدالت آموزشی از دیدگاه قرآن و روایات و اندیشمندان اسلامی پرداخته است.

یافته‌ها: آنچه که از مفهوم عدالت و عدالت آموزشی در قرآن و روایات و آثار اندیشمندان اسلامی وجود دارد عبارت است از قراردادن هر چیز در جای خود و رساندن حق به حق دار و استیفای حقوق و اعطا به میزان استحقاق عدالت در اسلام به دوگونه تشریحی و تکوینی می باشد که در عدالت تکوینی خداوند به هر کس به اندازه استحقاق ذاتی وجود و کمالات فطری و ذاتی او عطا می کند. آنگاه در پرتو عدالت تشریحی و انزال شریعت توسط انبیا، امکان تحقق و فعلیت توانمندی‌های انسان، جهت وصول به سعادت برایشان مهیا می کند. از نظر اندیشمندان اسلامی سه معیار تعیین کننده در عدالت آموزشی، تلاش، نیاز و استحقاق ذاتی افراد می باشد.

بحث و نتیجه گیری: عدالت آموزشی دولت را موظف می نماید که امکان برخورداری از امکانات موجود را برای افراد مستعد و پرتلاش اما محروم فراهم نماید. همچنین آنچه باید در تعریف و مفهوم عدالت مدنظر قرار گیرد این است که افراد به موجب خلقتشان ویژگی‌هایی دارند که نظام آموزش عالی جامعه اسلامی نباید از ان غافل گردد و کمال انسان در رسیدن به قرب الهی که شامل اهداف اعتقادی، اخلاقی، علمی و آموزشی و اجتماعی می باشد در برنامه های آموزشی مدنظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: قرآن، روایات، عدالت، عدالت آموزشی، اندیشمندان اسلامی

۸۲-۱۴۷۵

نگرش دانشجویان پزشکی در رابطه با آینده ی شغلی رشته خود

دکتر فیروز امانی^{*}، پروانه نفتچی، فرشته پهلوان، زینب رتوف، صحرا پارسا

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

f.amani@arums.ac.ir

مقدمه: رضایت دانشجویان پزشکی و یا پزشکان آینده کشور از آینده شغلی خود نقش مهمی در زمینه ارتقاء دانش آنان و فعالیت های آینده ایشان و بهداشت و درمان آینده کشور خواهد داشت. از این رو بررسی میزان رضایت این گروه از متولیان آینده بهداشت عمومی کشور نسبت به حرفه خود جزو هدف مطالعه حاضر بود.

روش کار: جامعه این پژوهش، دانشجویان رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی واحد اردبیل بود. تعداد ۱۵۰ نفر از بین دانشجویان به صورت تصادفی انتخاب شدند. اطلاعات از طریق پرسشنامه شامل اطلاعات عمومی (جنس، وضعیت تأهل، سن، سال ورود به دانشگاه) و ۲۴ سؤال در مورد ارزیابی نگرش افراد مورد بررسی نسبت به آینده شغلی آنها بود. داده‌ها در نرم افزار آماری SPSS آنالیز شدند.

یافته‌ها: اکثریت افراد مورد مطالعه در رده ۱۸ تا ۲۷ سال قرار داشتند و بیشتر افراد مورد مطالعه (۸۹٪) براین اعتقاد بودند که رشته پزشکی را با انگیزه و علاقه کافی انتخاب نموده اند. اکثر افراد (۵۹٪) انگیزه اصلی خود از انتخاب رشته پزشکی را کسب موقعیت اجتماعی مناسب میدانستند و بعد از آن خدمت به جامعه (۲۹٪)، کسب درآمد بالا (۱۳٪) و اصرار اطرافیان (۵٪) بود. افراد هنوز هم بر این اعتقاد بودند که رشته پزشکی انتخاب اول آنهاست و (۸۳٪) آنان از انتخاب این رشته احساس رضایت داشتند. (۹۲٪) نیز دانشجویان علاقه به ادامه تحصیل در دوره تخصص داشتند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد که بیشتر دانشجویان، موفقیت خود را در رشته پزشکی در گرو ادامه تحصیل و تخصص می دانستند. منتهی عواملی نیز سبب کاهش انگیزه دانشجویان فعلی رشته پزشکی نسبت به آینده حرفه‌ای شده بود.

کلمات کلیدی: آینده شغلی، نگرش، انگیزه، اردبیل، دانشجویان پزشکی

۸۲-۱۳۵۴

طراحی یک دوره آموزشی مطالعه موردی کوتاه در قالب یادگیری تیمی و بررسی تأثیر آن بر شاخص‌های یادگیری تیمی در دانشجویان

لیلی مصلی نژاد^{*}

دانشگاه جهرم

mossla_1@yahoo.com

مقدمه: ارائه خدمات سلامت زمانی میسر خواهد بود که دانش‌آموختگان قادر به تطبیق خود با گسترش روز افزون دانش پزشکی، پیچیدگی‌های محیط بالینی و تغییرات سریع تکنولوژی و تأثیر آن بر نیازهای علمی جامعه باشد. یادگیری خودراهبر یکی از ارکان اصلی توان حل مساله است و در ایجاد صلاحیت بالینی در پزشکان فارغ‌التحصیل نقش عمده‌ای دارد. خودتنظیمی در یادگیری نیز از مقوله‌هایی است که به نقش فرد در فرآیند

قابل دسترس در همه نقاط عالم جهت آموزش آسیب‌شناسی است و کمک فراوانی به پربرتر شدن سخنرانی‌ها و جلسات آموزشی می‌نماید. این پژوهش به بررسی امکان سنجی آموزش آسیب‌شناسی از طریق سیستم آسیب‌شناسی از راه دور در بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران پرداخته است.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع توصیفی بود که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۱ انجام گرفت. در این پژوهش از بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران، چهار بیمارستان به صورت هدفمند انتخاب و پژوهش در این مراکز انجام شد. به دلیل مشخص و محدود بودن جامعه مورد مطالعه از نمونه‌گیری استفاده نشد و نمونه پژوهش همان جامعه پژوهش و شامل ۸ نفر مدیران و سرپرستان بیمارستان‌ها و ۲۰ نفر آسیب‌شناس بود. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه‌های محقق ساخته‌ای بود که برای هر گروه از جامعه پژوهش به صورت مجزا تهیه شد. روایی پرسشنامه‌ها ارزیابی و میانگین ضریب پایایی همبستگی برای دو پرسشنامه ۰/۹۲ حاصل گردید. داده‌های گردآوری شده با استفاده از روش‌های آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار در محیط نرم‌افزار SPSS 16 تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین امتیاز آگاهی آسیب‌شناس‌ها ۲/۹۸ با انحراف معیار ۱/۱۷ به دست آمد و همچنین میزان آگاهی مدیران و سرپرستان ۵/۵۷٪ محاسبه شد. میانگین امتیاز امکان اجرای آسیب‌شناسی از راه دور در بیمارستان‌های منتخب از لحاظ اهداف آموزشی برای آسیب‌شناس‌ها ۳/۳۵ با انحراف معیار ۰/۹۶ بدست آمد که با توجه به متوسط میانگین امتیاز، زیاد بود. نتایج حاکی از آن بود که آسیب‌شناس‌ها ارسال تصاویر میکروسکوپی و ماکروسکوپی از لام را کافی ندانسته و ارسال اطلاعات بیشتری از بیمار را جهت تشخیص بهتر و آموزش لازم دانستند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت فراوان آسیب‌شناسی از راه دور و فواید آن، پیشنهاد می‌گردد جهت تأمین زیرساخت‌های لازم برای اجرای آموزش آسیب‌شناسی از راه دور و تقویت امکانات موجود در بیمارستان‌های مورد مطالعه تلاش‌های لازم انجام گردد.

کلمات کلیدی: آموزش، بیمارستان‌های آموزشی، آسیب‌شناسی از راه دور

یادگیری توجه دارد. لذا این تحقیق با هدف بررسی تأثیر یک دوره آموزشی مطالعه موردی کوتاه در قالب یادگیری تیمی و بررسی تأثیر آن بر یادگیری و شاخص‌های کار تیمی انجام شده است.

روش کار: این مطالعه یک تحقیقی نیمه تجربی است که بر روی ۴۰ نفر از دانشجویان دارای واحد بیماری‌های روانی کارشناسی پرستاری انجام گردید. در پروسه آموزش درس از دو تکنیک آموزش (مطالعه موردی) و سپس کار در گروه‌های کوچک و بحث گروهی استفاده شد و سپس تأثیر روش تدریس بر یادگیری دانشجویان از طریق نمره نهایی و مقایسه آن با نمرات امتحان فینال دانشجویان سال قبل مقایسه شد. هر دو گروه از نظر نوع تدریس - محتوای درس - سؤالات امتحانی و ضریب سختی و دشواری یکسان در نظر گرفته شدند. سپس تأثیر آن بر شاخص‌های کار تیمی از طریق پرسشنامه محقق ساخته روا و پایا حاوی سؤالاتی در مورد دانش - نگرش و مهارت ایشان در زمینه کار تیمی و سپس درک دانشجویان از یادگیری تیمی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج تحقیق در ارتباط با تأثیر روش بر شاخص‌های کار تیمی نشان داد که دانش افراد در ارتباط با کار تیمی افزایش دارد اگرچه اختلاف در قبل و بعد از آموزش معنی‌دار نبود. تأثیر آموزش بر مهارت کار تیمی نشان داد که اختلاف معنی‌داری در این میانگین وجود دارد. $28/20 \pm$ قبل از آموزش در برابر $32/88 \pm 3/66$ پس از آموزش ($p=0/04$). نگرش افراد به کار تیمی نیز قبل و پس از آموزش معنی‌دار بود. $204/51 \pm 5/30$ قبل از آموزش در برابر $23/13 \pm 2/04$ پس از آموزش که با $(p=0/02)$ معنی‌دار بود. درک فرد از یادگیری تیمی نیز پس از مداخله معنی‌دار بود. درک فرد از کار تیمی قبل از آموزش در برابر پس از آموزش بالاتر بود. اگرچه مقادیر آماری معنی‌دار نبود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به تأثیر مثبت این شیوه یادگیری بر شاخص‌های مثبت کار تیمی و نظر به تأثیرات مثبت بحث گروهی، پیشنهاد می‌شود که استفاده از روش‌های فعال در تدریس علوم پزشکی با هدف ارتقای مهارت‌های تیمی بیش از پیش استفاده گردد.

کلمات کلیدی: مطالعه موردی، بحث گروهی، شاخص‌های کار تیمی

۸۲- ۱۳۳۴

بررسی بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی

تهران جهت اجرای سیستم آسیب‌شناسی از راه دور

ملیحه صادقی^{۱*}، فرحناز صدوقی^۲، مصطفی لنگری زاده^۳، الهه گوزلی^۴

۱- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، ۲- دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۳-

دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۴- دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

sadeghiii.m@gmail.com

۸۲- ۱۳۳۳

ارتقای یادگیری و آموزش بالینی دانشجویان با استفاده

از برنامه لیدرشپ

کاملیا ترابی زاده^۱، مژگان ریواز، سارا ریواز

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

torabik@sums.ac.ir

مقدمه: آموزش بالینی جزء اساسی آموزش پرستاری محسوب می‌گردد. بسیاری از صاحب‌نظران آموزش بالینی را پایه اصلی آموزش پرستاری می‌دانند. مأموریت اصلی آموزش پرستاری تربیت پرستاران توانمند و شایسته است که دانش، نگرش و مهارت‌های لازم را برای حفظ و ارتقاء سلامت

مقدمه: آموزش در آسیب‌شناسی به طور سنتی به صورت فراگیری مستقیم دانشجو از استاد صورت می‌گیرد. در فواصل فیزیکی دور امکان چرخش لام‌ها و برگزاری کنفرانس‌های مشترک به راحتی وجود ندارد. آسیب‌شناسی از راه دور با ایجاد پایگاه‌هایی قادر به ارائه تصاویر مناسب و

۸۲۰۱۳۰۸

بررسی اولویت انتخاب رشته پذیرفته‌شدگان دانشگاه علوم پزشکی شیراز بر اساس رتبه اکتسابی در آزمون سراسری در دهه هشتاد

علی‌رضا باقری لنکرانی^{*}، علی رضا آتشی، منصور مسجدی، شهلا دشتی،

راضیه نشاط آور، مهسا سمیعی، فرانگیز قزایی زاده، زهرا خلیلی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bagherilankarani@yahoo.com

مقدمه: انتخاب رشته رتبه‌های برتر کنکور سراسری همواره از امور حائز اهمیت در آموزش عالی بوده است. در زیر گروه علوم تجربی همیشه رشته پزشکی اولویت اول داوطلبین بوده اما در دهه اخیر به نظر می‌رسد که به رشته دندانپزشکی اقبال بیشتری شده باشد. هدف این مطالعه مقایسه رتبه های دانشجویان ورودی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در آزمون سراسری و بررسی اولویت آنها برای انتخاب رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه رتبه‌های دانشجویان ورودی ده سال اخیر دانشگاه علوم پزشکی در رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی را از اداره کل خدمات آموزشی دریافت و رتبه‌های هر سال را به ترتیب به رتبه‌های دو رقمی، سه رقمی و چهار رقمی تقسیم نموده و سپس با استفاده از نرم‌افزار اکسل تعداد برگزیدگان را طی ده سال محاسبه و با هم مقایسه نمودیم. برای آشنایی با عقاید دانشجویان در زمان انتخاب رشته مصاحبه نیمه ساختارمند با رتبه‌های دو رقمی در ورودی‌های ۵ سال گذشته رشته پزشکی شیراز انجام شد.

یافته‌ها: مشاهدات حاکی از آن است که اگر چه در سال‌های ابتدایی دهه ۸۰ افزایش قابل ملاحظه‌ای در انتخاب رشته دندانپزشکی در میان داوطلبین برتر مشاهده شده و تعداد در صد رتبه‌های دو رقمی این رشته از ۲۰٪ در سال ۸۲ به ۵۰٪ در سال ۸۵ رسیده ولی این رقم در سال‌های بعد افت داشته است به طوری که در سال ۸۶ به ۱۰٪ رسیده است. در عین حال همیشه رشته پزشکی از اولویت اول انتخاب رتبه‌های برتر بوده و در تمام شرایط برتری خود را حفظ کرده است؛ به گونه‌ای که حتی در سال ۸۵ که سال اوج انتخاب رشته دندانپزشکی بوده و درصد رتبه‌های دو رقمی در این رشته به ۵۰٪ رسیده اما باز از لحاظ تعداد ۲۵ نفر از رتبه‌های دو رقمی، رشته پزشکی و ۱۹ نفر رشته دندانپزشکی را انتخاب کرده بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد که علیرغم تمام باورهایی که در مورد اقبال به رشته دندانپزشکی به دلایلی نظیر: سهولت دستیابی، کمتر بودن زمان دوره، امکان کسب درآمد بیشتر بعد از فارغ‌التحصیلی، کم بودن شغف‌های شب کاری در مقایسه با پزشکی، الزامی نبودن کسب تحصیلات تکمیلی و تخصصی در رشته دندانپزشکی برای نیل به موقعیت مناسب اجتماعی، بر شمرده شده، رتبه‌های برتر در دانشگاه علوم پزشکی شیراز، رشته پزشکی را به عنوان اولویت اول انتخاب خود قرار می‌دهند و جایگاه این رشته همچنان محفوظ مانده است.

جامعه داشته باشند برای رسیدن به این هدف، آموزش بالینی نقش اساسی و مهمی دارد همچنین آموزش بالینی را می‌توان فعالیتهای تسهیل کننده یادگیری در محیط بالینی دانست که هدف از آن ایجاد تغییرات قابل اندازه‌گیری در دانشجو برای انجام مراقبت های بالینی است.

با توجه به اینکه در سالیان اخیر تمایل برای ارزیابی محیط آموزش بالینی دانشجویان پرستاری ایجاد شده است و محققین بارها تأکید نموده اند که کیفیت محیط آموزش بالینی شاخص بسیار معتبری برای نشان دادن کیفیت کل دوره آموزشی می‌باشد، لذا با توجه به اهمیت آموزش بالینی و تأثیر آن در کیفیت مراقبت، مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر مدل لیدرشپ بر یادگیری و آموزش بالینی دانشجویان پرستاری انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی می‌باشد که بر روی ۴۰ دانشجوی پرستاری در دو گروه مداخله و کنترل انجام شد که به مدت ۴ هفته کارآموزی اتفاقات و داخلی - جراحی ۳ داشتند.

در ابتدای هر دوره کارآموزی، در روز آشناسازی دانشجویان، برای هر دو گروه اهداف کلی، ویژه، وظایف دانشجو، نحوه ارزشیابی، تعیین ژورنال کلاب‌ها و کنفرانس‌های بالینی/ دارویی بیان شد. در گروه مداخله علاوه بر موارد فوق، برنامه و اهداف استفاده از برنامه لیدرشپ نیز برای آنان توضیح داده می‌شد. دانشجویان بصورت چرخشی تحت نظارت استاد، وظیفه رهبری و هدایت گروه در جهت رسیدن به اهداف کارآموزی که از قبل مشخص شده بود را داشتند. در پایان کارآموزی، فراگیران بر اساس فرم‌های ارزیابی و log book مورد ارزشیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که در هر دو گروه کنترل و مداخله ارتقاء یادگیری صورت گرفته، ولی در گروه مداخله نمره مهارت‌های بالینی به طور چشمگیر و معنی‌داری در مقایسه با گروه کنترل افزایش یافته است. همچنین گروه مداخله در حیطه مهارت‌های مدیریتی، اعتماد بنفس، مهارت‌های کارگروهی و مهارت‌های بین فردی در مقایسه با گروه کنترل تقویت شده‌اند.

بسیاری از دانشجویان دیدگاه و نگرش مثبتی نسبت به این راهبرد آموزشی داشتند و بیان کردند میزان استرس آنها کم شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: در برنامه‌های آموزشی دانشجویان باید فرصت‌های بیشتری برای یادگیری بالینی فراهم گردد تا دانشجویان ضمن کسب تجارب کافی، افرادی توانمند شده و بتوانند در بالا بردن کیفیت ارائه مراقبت به بیماران نقش مهمی ایفا نمایند. در این بین استفاده از روش‌های آموزشی مناسب در بالین از جمله روش‌های دانشجو محور که بتواند این فرصت‌ها را فراهم آورد توصیه می‌گردد. مدل لیدرشپ بعنوان یک راهبرد آموزشی مؤثر در ارتقاء یادگیری بالینی دانشجویان مفید می‌باشد.

کلمات کلیدی: لیدرشپ، آموزش بالینی، یادگیری، دانشجویان پزشکی

کلمات کلیدی: انتخاب رشته، رتبه‌های برتر، دندانپزشکی، پزشکی

۸۲-۱۲۹۵

تغییر به روش آموزش کورسی - مداخله ای براساس

نیاز و برای بهبود

سعید اسلامی^{۱*}، ژیلا طاهرزاده، محسن ایمن شهیدی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

EslamiS@mums.ac.ir

مقدمه: آموزش یک درس را می‌توان در طول یک نیمسال تحصیلی و به صورت هفته‌ای چند ساعت ارائه داد (روش آموزشی متداول در داروسازی). روش جایگزین که اخیراً مورد توجه بیشتری قرار گرفته است آموزش یکجا و پشت سر هم یک درس در طول یک تا چند هفته است (روش کورسی). در روش دوم پس از پایان هر درس امتحان اخذ و سپس درس بعدی شروع می‌شود. تمرکز بر یک موضوع و برگزاری تدریجی امتحانات از مزایای این روش برای دانشجو و درگیر نشدن استاد به یک درس در طول نیمسال تحصیلی و بهره‌وری بیشتر از مزایا برشمرده شده و احتمالی این روش برای اساتید و دانشگاه است. با هدف کاستن از مشکلاتی نظیر اضطراب شدید، سطح یادگیری نامناسب این مطالعه با هدف اجرای روش کورسی در رشته داروسازی و نظر سنجی از دانشجویان مورد این روش انجام شد.

روش کار: پس از طی مراحل قانونی و اخذ مجوزهای لازم از شورای آموزشی دانشگاه، موضوع به دانشجویان ورودی ۸۸ داروسازی و اساتید نیمسال اول ۹۳-۹۲ ایشان اعلام و سپس رضایت همه اساتید و اکثریت دانشجویان اخذ و دروس این نیمسال ایشان به شکل کورسی ارائه گردید. در مقاطع مختلف با پرسشنامه و برگزاری جلسات هم‌اندیشی نظرات دانشجویان و اساتید جمع‌آوری و تحلیل گردید.

یافته‌ها: مشکلات و مقاومتیابی در مراحل اولیه اجرای روش جدید وجود داشت اما با موفقیت و بدون هیچ مشکل جدی تا پایان نیمسال و برای همه دروس این نیمسال اجرا گردید. ۵۴ درصد دانشجویان دخیل در طرح روش کورسی را به همین شکل که اجرا شده بهتر یا بسیار بهتر از روش معمول می‌دانستند. بیش از ۹۰ درصد دانشجویان اعتقاد داشتند با انجام برخی اصلاحات در برنامه‌ریزی درسی نظیر کم کردن تعداد دروس آزمایشگاهی، آماده شدن جزوه پیش از آغاز کلاس و استفاده از روش‌های تعاملی در تدریس این روش بهتر یا بسیار بهتر است. در طرف مقابل اکثریت اساتید خصوصاً وقتی درس را یکنفره ارائه می‌کردند، این روش را خسته کننده می‌دانستند. تأثیرات این روش بر نمرات، تعداد دانشجویان مشروطی و تعداد غیبت‌ها بررسی شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مثبت این طرح در کنار تجربه موفق آموزش و پرورش در کشور در تغییر و ارزیابی مداوم سیستم آموزشی در جهت بهبود و دانشجویان، اساتید و امکانات خوب دانشگاه‌های کشور، نویدبخش امکان‌پذیری و موفقیت این قبیل تغییرات در دانشگاه‌هاست. لذا اجرای آزمایشی و ارزیابی و در صورت موفقیت حمایت همه جانبه برای رفع مشکلات و تداوم استفاده از اینگونه روش‌های جدید برای مقابله با مشکلات فزاینده آموزشی توصیه می‌شود.

۸۲-۱۲۹۹

جو آموزشی پویا و غنی سازی مشغولیت دانشگاهی

دانشجویان

عصمت نوحی^{۱*}، عباس عباس زاده^۲، سادات سید باقر مداح^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان ۲-دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۳-دانشگاه علوم بهزیستی

smnoughi@yahoo.com

مقدمه: جو حمایتی تعاملی دانشگاهی و مشغولیت دانشجویان، یک عنصر اساسی موفقیت در فرایند یادگیری است. محیط یادگیری آموزشی نمودار ادراک دانشجو از جو آموزشی پیرامون خود می‌باشد که تأثیر مستقیمی بر روی رفتار دانشجویان، پیشرفت تحصیلی آنها، رفاه و آسایش آنها و مشغولیت دانشگاهی حین تحصیل آنها دارد. این مطالعه با هدف تعیین مشغولیت دانشگاهی در دانشجویان پرستاری انجام شده است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی است. ۲۳۸ دانشجوی پرستاری با سطوح مختلف آموزشی ۴۰ سؤال ابزار تعدیل شده سنجش مشغولیت دانشگاهی (NSSE) را تکمیل نمودند. پایایی ابزار با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ($R=0.78$) در سطح مطلوب تعیین شد. داده‌ها با استفاده از SPSS16 و آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمره کلی مشغولیت دانشگاهی دانشجویان مورد مطالعه $19/07 \pm 96/6$ بود، مولفه‌های مشغولیت دانشگاهی شامل سطح یادگیری فعال و مشارکتی (ACL)، سطح چالش دانشگاهی دانشجویان (LAC) و همچنین تعامل دانشجویان با اعضای هیئت علمی (SFI)، جو حمایتی دانشکده (SCE) و غنی سازی تجارب آموزشی (EEE) با مشغولیت دانشگاهی دانشجویان و با تدریس فعال و یادگیری مشارکتی ارتباط معنی دار آماری مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: جو دانشگاه، کیفیت نسبتاً پایدار محیط آموزشی است که حاصل تلاش، روابط و کنش‌های متقابل میان اساتید، دانشجویان، کارکنان و سایر عناصر دانشگاهی بوده و مشغولیت و پویایی مثبت دانشگاهی، حاصل نهایی این تعاملات است. بر اساس یافته‌های حاصل از مطالعه حاضر مشغولیت دانشگاهی دانشجویان در سطح متوسط تا نسبتاً پایینی قرار داشت و با تدریس فعال و یادگیری مشارکتی ارتباط معنی دار آماری مشاهده شد. لذا ضمن تأکید بر درگیر شدن هر چه بیشتر دانشجویان در تعاملات علمی دانشگاهی، کاربرد استراتژی‌ها و روش‌های تدریس فعال آموزشی، بویژه رویکردهای یادگیری مشارکتی برای بهبود مشغولیت دانشگاهی دانشجویان پرستاری توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: جو آموزشی، مشغولیت دانشگاهی، یادگیری مشارکتی، آموزش پرستاری، دانشجویان

کلمات کلیدی: آموزش، روش کورسی، آموزش داورسازی، روش‌های نوین آموزش

۸۲-۱۲۶۲

درونی‌سازی مفاهیم تربیتی و آموزشی از طریق اجرای برنامه‌های فرهنگی دانشکده بهداشت بجنورد در

سال‌های ۹۲-۱۳۹۱

سیده مرضیه لنگری^{*}، علی حجازی، معصومه طاهرپور، نیره نعیمی، مرضیه عابدی باجوآلو

علوم پزشکی خراسان شمالی دانشکده بهداشت

m.langari0584@gmail.com

مقدمه: نهادینه کردن فعالیت‌های فوق برنامه فرهنگی دانشجویان، افزایش سطح مشارکت و رقابت دانشجویان در فعالیت‌های جمعی، بهره‌گیری از توان و انرژی جوانی دانشجویان در جهت تقویت پیوندهای دانشگاه با بخش‌های مختلف اجتماعی و اجرایی از اهدافی است که امور فرهنگی در گسترش امر فرهنگ سازنده و خلاق در دانشگاه دنبال می‌کند. فعالیت‌های حوزه فرهنگی نقش مهمی در ارتقاء سطح علمی و روحی دانشجویان دارد. هدف این مطالعه استفاده از نظرات دانشجویان در راستای اجرای بهینه و رشد ابعاد فرهنگی می‌باشد.

روش کار: این بررسی یک مطالعه توصیفی - مقطعی می‌باشد که در سال‌های ۹۱ و ۹۲ در دانشکده بهداشت انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته است که روایی آن با استفاده از نظرات اساتید دانشکده تأیید و جهت تعیین پایایی از آلفای کرونباخ استفاده گردید. این پژوهش در سه مرحله نیازسنجی، اجراء ارزشیابی تأثیرات برنامه‌ها اجرا گردید. حجم نمونه با استفاده از فرمول آماری به تعداد ۵۵ تعیین گردید. پرسشنامه در بین دانشجویان توزیع و توسط دانشجویان تکمیل و جمع گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 18 تجزیه تحلیل گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که دستیابی به هدف ارتقاء دانش و آگاهی آموزشی دانشجویان با استفاده از برگزاری برنامه‌های آموزشی، فرهنگی ۶۰٪ و کمک به تعمیق باورهای دینی و تغییر در دید و بینش آنان، ۶۴٪ دانشجویان و افزایش انگیزه با برگزاری اردوهای فرهنگی ۶۰٪ دانشجویان، زیاد برآورد نموده‌اند. با برگزاری جشن‌های فرهنگی ۵۹٪ دانشجویان نیز تأثیر در افزایش نشاط و شادابی زیاد ارزشیابی نموده‌اند. ۴۹٪ دانشجویان تأثیر برگزاری برنامه‌های فرهنگی را در افزایش تقویت اراده و اعتماد به نفس و خودباوری زیاد برآورد نموده‌اند. دستیابی به هدف افزایش معرفت افزایی دانشجویان، ۵۹٪ دانشجویان و جهت رشد و شکوفایی استعدادها فردی، ۱۹٪ و ۳۸٪ دانشجویان برگزاری برنامه‌های فرهنگی در تقویت روحیه همگرمایی و مشارکت‌جویی و ۳۷٪ تقویت روحیه نوآوری و خلاقیت، تأثیر این برنامه‌ها را زیاد ارزیابی نموده‌اند. در تسهیل رفتار تربیتی و اخلاقی در دانشجویان نیز ۲۲٪ دانشجویان تأثیر آن را زیاد برآورد نموده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: اجرای برنامه‌های فرهنگی در دانشکده در درونی‌سازی مفاهیم تربیتی و آموزشی از طریق اجرای برنامه‌های فرهنگی دانشکده بهداشت مؤثر بوده است

کلمات کلیدی: درونی‌سازی، مفاهیم تربیتی، برنامه‌های فرهنگی

۸۲-۱۲۴۸

دفا تر توسعه آموزش بیمارستانی و نقش وجایگاه آن در ارتقا آموزش

حسن جلیلیان حامد^{*}، منوچهر خوش باطن، امیر واحدی، عباس شهبازی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

hasan_jalilianhamed@yahoo.com

مقدمه: تجربه موفق دفا تر توسعه آموزش در دانشکده‌ها در پیشرفت و ارتقاء گروه‌های آموزشی در حوزه‌های روش‌های نوین آموزش، ارزشیابی فراگیران انتقال مفاهیم به دانشجویان و استفاده از تجارب آموزشی و همچنین ارتقای اعضاء هیئت علمی و ارزشیابی آنها بسیار ارزشمند بوده است. تعمیم وجود این دفا تر در بیمارستان‌ها در توسعه اهداف آموزشی مؤثر می‌باشد.

روش کار: با بررسی نارسایی‌های موجود در حوزه آموزش توسط اساتید و مطالعه قوانین موجود و آئین نامه‌های اجرایی و جلسات بحث متمرکز گروهی موارد مذکور در طی سه جلسه مورد کنکاش قرار گرفت. بر اساس نظرات اساتید در مواردی که آئین نامه‌های وزارتی و یا صورت جلسات دانشگاهی نحوه‌ی تعامل بین مدیریت دانشکده و معاونت آموزشی بیمارستان‌ها را مشخص نکرده است، میتوان در قالب پیشنهاد این مباحث را ارائه نمود.

یافته‌ها: تعریف EDOH (دفا تر توسعه آموزش در بیمارستان)

مجموعه‌ای از کارشناسان آموزشی که دوره‌های آموزش پزشکی را گذرانده و با مفاهیم و عرصه‌های آموزش پزشکی آشنا باشند.

EDOH از لحاظ سازمان زیر نظر معاون آموزش بیمارستان است.

۲- معرفی کارشناسان EDOH توسط معاون آموزشی بیمارستان و ابلاغ توسط رئیس بیمارستان صادر می‌شود.

۳- هدایت فنی EDOH بر عهده EDO دانشکده می‌باشد.

شرح وظایف EDOH (دفا تر توسعه آموزش بیمارستانی)

۱- ارزشیابی برنامه‌های آموزشی گروه‌ها در عرصه‌های مختلف

۲- جمع‌آوری اطلاعات مربوط به ارزشیابی فراگیران (دستیاران، کارآموز، کارورز) در عرصه‌های مختلف

۳- تجزیه و تحلیل نحوه ارزشیابی فراگیران با همکاری فنی EDO و ارائه

آن به معاون آموزشی بیمارستان

۴- انجام ارزشیابی کمی فعالیت‌های آموزشی اعضاء هیات علمی بالینی

۵- پیگیری اجرای برنامه‌ها و مقررات آموزش در بخشهای بالینی

یافته‌ها: در این بررسی ها انجام برخی تغییرات و اضافه شدن بعضی مواد آموزشی به سرفصل دروس پیشنهاد گردید. ابتدا در مورد وضعیت اخیر رشته پرستاری بحث و تبادل نظر گردیده و اهمیت انجام مواردی نظیر، پذیرش دانشجو در رشته پرستاری به صورت نیمه متمرکز، برگزاری امتحان جامع پرستاری، گنجاندن دروسی مانند مهارت‌های ارتباطی و ارتباط حرفه‌ای، جامعه شناسی، اخلاق و قانون در پرستاری، فیزیک در پرستاری، پاتولوژی، مهارت‌های زندگی و self study ضروری به نظر رسید که شرح کامل آن به همراه دلایل مستند در مقاله ذکر شده است. بازنگری و نیاز به انجام تغییر به تفکیک دروس پرستاری شامل اصول و فنون پرستاری، داخلی- جراحی، بهداشت جامعه، پرستاری کودکان، روان پرستاری و دروس اصلی و پایه این رشته و ارزش واحدی هر یک از آنها به وسیله تیم های تخصصی و بر اساس رفرنس‌های رشته پرستاری نظیر کتاب‌های مرجع medical-surgical nursing و Fundamental of nursing و با توجه به آرایش و مواد درسی برخی از دانشگاه‌های معتبر دنیا نظیر آمریکا، کانادا، استرالیا و انگلستان انجام گردید که اصلاحات مورد نیاز پس از بحث و بررسی های زیاد به تصویب رسید که شرح کامل آن در اصل مقاله عنوان شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: امید است با انجام این مهم، این رشته دانشگاهی به حد اعلا کیفیت در جهت تربیت نیروی انسانی ماهرتر و تواناتر در جنبه‌های علمی و عملی برسد.

کلمات کلیدی: کوریکولوم آموزشی، بازنگری، دروس تئوری، دروس عملی، پرستاری

۱۱۸۸- ۸۲

بررسی دیدگاه‌های دانش‌آموزان دبیرستانی بازدیدکننده از پردیس بین الملل یزد در انتخاب رشته در این دانشگاه

محمد حسن شیخها^{*}، رضاعلی رفیعی، محمدرضا حیدری، فریماه شمسی
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mhsheikha@yahoo.com

مقدمه: با توجه به توسعه و افزایش روزافزون تعداد دانشگاه‌های علوم پزشکی بین‌الملل و با توجه به اینکه این دانشگاه‌ها خودگردان بوده و تمامی هزینه‌های آن توسط دانشجویان پرداخت می‌شود، پیش‌بینی می‌شود که در آینده‌ای نه چندان دور رقابت شدیدی در جذب پذیرفته‌شدگان به خصوص پذیرفته‌شدگان با رتبه‌های بالاتر کنکور که در رشته‌های پرطرفدار دانشگاه‌های دولتی پذیرفته نشده‌اند، انجام شود. بازدید علمی دانش‌آموزان دبیرستانی هر شهر با واحد آموزش علوم پزشکی بین‌الملل همان شهر می‌تواند در تبلیغ و هدایت این دانش‌آموزان برای انتخاب این دانشگاه‌ها ترغیب نماید. پژوهش حاضر با هدف بررسی دیدگاه‌های دانش‌آموزان دبیرستانی بازدیدکننده از پردیس بین الملل یزد جهت انتخاب رشته در این واحد بوده است.

۶- ارائه مشاوره در روش‌های نوین آموزشی، ارزشیابی، دانش پژوهی و پژوهش در آموزش به اعضای هیات علمی بالینی با همکاری EDO دانشکده

۷- نیازسنجی در مورد علاقه اعضای هیئت علمی برای شرکت در کارگاه‌های عرصه های آموزش پزشکی

۸- کمک به برگزاری کارگاههای مرکز توسعه آموزش

۹- کمک به اجرای برنامه‌های توسعه آموزش دانشگاه

بحث و نتیجه‌گیری: همانگونه که مراکز مطالعات و توسعه آموزش مغز متفکر دانشگاه در حوزه آموزش می‌باشد، دفاتر توسعه آموزش در دانشکده ها نیز این نقش را بخوبی ایفا می نمایند. به دلیل کثرت گروه های آموزشی دانشکده های پزشکی در علوم پایه و بالینی بنظر می رسد وجود دفاتر توسعه آموزش در بیمارستان ها تحت نظر معاونتهای آموزشی بیمارستان در ارتقاء فرآیندهای آموزشی مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: دفتر توسعه آموزش، آموزش بیمارستانی، ارتقا آموزش

۱۲۴۴- ۸۲

توسعه کوریکولوم آموزشی رشته پرستاری: راهبردی جهت ارتقای برنامه آموزش کارشناسی پرستاری در ایران

طاهره توفیقیان*

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

tofighiyan260@gmail.com

مقدمه: امروزه تعداد زیادی از کارشناسان نظام سلامت را پرستاران تشکیل می دهند، لذا پیشرفت علم و عمل در پرستاری می‌تواند باعث ارتقای کیفیت خدمات سلامت گردد. پرستاری رشته ای مستقل و شاخه ای از گروه علوم پزشکی است که دانش آموختگان این رشته به عنوان عضوی از تیم سلامتی در عرصه های مختلف به ارائه خدمات می پردازند. پیشرفت روزافزون علم و تغییر مداوم نیاز های بهداشتی و فرهنگی جوامع ایجاب میکند که مواد آموزشی مدون این رشته، جامع، پویا و استاندارد باشد. بنابراین با توجه به موارد فوق و بررسی مواد آموزشی تدوین شده در برخی از دانشگاه های معتبر دنیا بازنگری دروس پرستاری با محتوای جدیدتر و جامع تر بر طبق نیازهای بیماران و جوامع بیش از پیش ضرورت خود را نشان می دهد. لذا مقاله حاضر با هدف تدوین دروس پرستاری با محتوای جدیدتر و جامع تر بر طبق نیازهای بیماران و جوامع تدوین گردید.

روش کار: جهت نیل به این هدف دانشگاه علوم پزشکی سبزوار این مهم را شروع نموده و طی مطالعات و بررسی های زیاد و جستجوهای متعدد در زمینه وضعیت گروه پرستاری در دنیا و در کشور و طی جلسات مستمر و مداومی که با حضور اعضای هیات علمی گروه پرستاری برگزار گردید به بررسی سرفصل دروس پرستاری پرداخت.

داشته باشد. هدف این مطالعه، بررسی آثار و فواید استفاده از روپوش سفید یکنواخت در دستیابی به اهداف آموزشی و فرهنگی است.

روش کار: توزیع رایگان روپوش سفید یکنواخت با ویژگی‌های نمود دانشگاهی ناشی از درج آرم دانشگاه، بدن نما نبودن و استتار لباس‌های زیرین به دلیل انتخاب پارچه نسبتاً ضخیم به ۹۰ نفر از دانشجویان دانشکده توانبخشی در بدو ورود به دوره کارآموزی و کارورزی گروه شاهد این مطالعه را تشکیل می‌دهد. این روپوش طی مراسمی و با قرائت جمعی سوگند نامه و آیین نامه انضباطی و اخلاقی با حضور کلیه دانشجویان و اساتید اجرا می‌گردد. گروه کنترل، دانشجویان مقطع بالاتر هستند که با انتخاب خود روپوش سفید تهیه کرده و در محیط‌های کارآموزی و کارورزی مورد استفاده قرار می‌دهند. پرسشنامه از پیش طراحی شده، دربرگیرنده سؤالاتی در حیطه‌های مختلف آموزشی و فرهنگی است که توسط دانشجویان هر دو گروه تکمیل و سپس پاسخ‌ها مورد مقایسه قرار می‌گیرد.

یافته‌ها: نتایج اولیه حاکی از آن است که استفاده از روپوش سفید یکنواخت در مقایسه با روپوش سفید انتخابی توسط دانشجویان، سبب تسهیل در دستیابی به اهداف آموزشی و فرهنگی از دیدگاه دانشجو، استاد، کادر بخش و بیماران می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد که انضباط و رعایت شئونات دانشگاهی، دانشجویان دوره کارآموزی و کارورزی را در رسیدن به اهداف آموزشی یاری می‌کند. روپوش سفید یکی از مصادیق انضباط دانشجویی و حرفه‌ای در محیط‌های کارورزی است که همدست و یکنواخت بودن آن می‌تواند آثار و فواید زیادی را به دنبال داشته باشد. به طور خلاصه می‌توان نتیجه گرفت که استفاده از روپوش سفید یکنواخت، عامل تشویقی و تسهیلی در دستیابی به اهداف آموزشی و فرهنگی است که به نوبه خود باعث رضایت بیماران و افزایش کیفیت خدمات درمانی می‌گردد.

کلمات کلیدی: روپوش سفید یکنواخت، اهداف آموزشی، اهداف فرهنگی

۸۲ - ۱۱۷۳

بررسی زمان انتظار ارائه خدمات اورژانس در بیمارستان

آموزشی شهید فقیه‌ی شیراز در سال ۱۳۸۹

زهره قنبری^{*}، علی رضا معرف

دانشگاه شیراز

zghanbari99@yahoo.com

مقدمه: بخش فوریت‌های بیمارستانی وظیفه فراهم نمودن مراقبت‌های درمانی فوری در همه اوقات شبانه روز و تمام روزهای سال را برای بیماران نیازمند به مداخلات سریع درمانی به عهده دارد. لذا هدف از انجام این پژوهش تعیین مدت زمان انتظار بیمار در بخش اورژانس بیمارستان آموزشی شهید فقیه‌ی شیراز می‌باشد.

روش کار: این پژوهش توصیفی تحلیلی در بیمارستان آموزشی شهید

روش کار: ابتدا از مدیران دبیرستان برای بازدید یک روزه گروهی دانش‌آموزان آنها دعوت به عمل می‌آمد. در روز بازدید ابتدا در جلسه‌ای با حضور ریاست، معاون آموزشی با دانش‌آموزان بازدیدکننده همراه با معاون و دبیران همراه آنها راجع به هدف از تأسیس این دانشگاه، روش پذیرش دانشجو، شهریه دریافتی، امکانات آموزشی، رفاهی، و... توضیح داده شد. سپس دانش‌آموزان با همراهی نماینده‌ای از پردیس بین‌الملل از کلاس‌های درس، آزمایشگاه‌ها، حیوانخانه، سالن ورزش، نمازخانه و... بازدید کرده و در نهایت با پذیرایی ناهار برنامه خاتمه می‌یافت. یک هفته پس از بازدید فرم‌های پرسشنامه طراحی شده برای دبیر دبیرستان فرستاده می‌شد و درخواست می‌گردید که کلیه دانش‌آموزان بازدیدکننده آن را تکمیل و به پردیس بین‌الملل برگردانده شود. در نهایت داده‌ها با نرم‌افزار آماری توصیفی ارزیابی گردید.

یافته‌ها: در مجموع ۵۶٪ بازدیدکنندگان بازدید را خوب ارزیابی نموده و ۳۸/۵٪ توضیحات داده شده را خوب گزارش کردند. تنها ۱۰/۳٪ بازدیدکنندگان تمایل خود را برای انتخاب رشته در پردیس بین‌الملل گزارش نموده و هزینه بالای شهریه از مهمترین عامل عدم انتخاب خود گزارش نمودند. ۶۱/۵٪ بازدیدکنندگان امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی را خوب گزارش و به عنوان بهترین امتیاز پردیس بین‌الملل گزارش کردند. ۵۳/۸٪ بازدیدکنندگان نحوه اطلاع‌رسانی و راهنمایی در زمینه امور آموزشی و تحقیقاتی در حین بازدید را خوب گزارش کردند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه شهریه پردیس بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی در مقایسه با شهریه سایر دانشگاه‌های بین‌الملل کشور کمترین میزان است به نظر می‌رسد که در برنامه‌های بازدید بعدی دانش‌آموزان از میزان شهریه سایر دانشگاه‌های بین‌الملل کشور نیز اطلاع‌رسانی شود.

کلمات کلیدی: دانش آموز، انتخاب رشته، بین‌الملل

۸۲ - ۱۱۷۴

تأثیر روپوش سفید یکنواخت در دستیابی به اهداف

آموزشی و فرهنگی

فریبا قادری^{*}، مجید خلیلی، حسن پورفاخری، مریم صالحی، میرعلی

اعتراف اسکونی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

ghaderimailbox@gmail.com

مقدمه: مراسم روپوش سفید از آیین‌های آموزشی است که معمولاً قبل از ورود دانشجویان به دوره‌های کارآموزی و کارورزی اجرا می‌گردد. این مراسم‌ها غالباً با هدف تکریم و ارزش‌گذاری تعامل بیمار و درمانگر انجام و بر حرمت روپوش سفید که نشانه‌ای از تندرستی و امیدواری بر اقدامات درمانی است صحنه می‌گذارد. همدست کردن روپوش سفید و متناسب کردن آن با شئونات دانشجویی، می‌تواند دستاورهای آموزشی و فرهنگی

یافته‌ها: تعداد ۹۲ نفر در این مطالعه شرکت کردند میانگین سنی دانشجویان $25/74 \pm 1/51$ و $25/74$ (۷۳/۹٪) و ۶۸ نفر از دانشجویان دختر بودند. ۳۸٪ از شرکت‌کنندگان فرسودگی شغلی متوسط تا شدید داشتند.

میانگین مدت دوره سپری شده از ابتدای شروع کارورزی در شرکت‌کنندگان $11/67 \pm 6/44$ ماه بود. شیوع فرسودگی شغلی متوسط تا شدید در دانشجویانی که ۶ ماه یا کمتر از دوره کارورزی آنها سپری شده بود $13/6$ ٪ و در دانشجویانی که بیش از ۶ ماه از دوره کارورزی آنها گذشته بود $45/6$ ٪ بود که به طور معنی‌داری بیشتر بود ($p=0/007$).

بیشترین ضریب همبستگی بین مدت زمان سپری شده از دوره کارورزی با بعد مسخ شخصیت فرسودگی شغلی مشاهده شد ($r=0/3$ و $p=0/007$).

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد فرسودگی شغلی در بین دانشجویان پزشکی که مدت طولانی‌تری از دوره کارورزی آنها گذشته بیشتر می‌باشد که نیازمند توجه بیشتر مسئولین مربوطه جهت تدبیر راهکارهای مناسب جهت تعدیل و یا رفع عوامل مستعدکننده به فرسودگی شغلی در دانشجویان پزشکی این دانشگاه می‌باشد.

کلمات کلیدی: فرسودگی شغلی، دانشجویان پزشکی، بیرجند، دوره کارورزی

۸۲ - ۱۱۳۰

بررسی وضعیت دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران از نظر بکارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری مدیریت یادگیری الکترونیکی

مجید زارع بیدکی^{*}، علی رجب پور صنعتی

علوم پزشکی بیرجند

m.zare@live.co.uk

مقدمه: امروزه با توسعه تکنولوژی‌های آموزشی، به ویژه فناوری‌های مبتنی بر وب، استفاده از روش‌های یادگیری الکترونیکی در دانشگاه‌های معتبر دنیا به سرعت توسعه یافته است. بعضی از عوامل مورد نیاز برای توسعه یادگیری الکترونیکی در هر دانشگاه یا موسسه آموزش عالی شامل امکانات سخت افزاری کامپیوتری و نیروی انسانی متخصص می‌باشد. این عوامل به دلیل کارکردهای چندگانه‌ای که دارند، هم اکنون در کلیه دانشگاه‌ها وجود دارند. اما یکی از ملزومات اصلی که برای توسعه روش‌های یادگیری الکترونیکی در محیط‌های آموزشی مورد نیاز است، در اختیار داشتن و بکارگیری از یک سیستم نرم‌افزاری مبتنی بر وب با عنوان "سیستم مدیریت یادگیری الکترونیکی" می‌باشد که به دلیل کارکرد اختصاصی آن، ممکن است بسیاری از دانشگاه‌های فاقد آن باشند. نظر به اهمیت وجود چنین ساختاری به عنوان سنگ بنای یادگیری الکترونیکی در یک دانشگاه؛ این مطالعه با هدف بررسی وضعیت دانشگاه‌های علوم پزشکی از نظر دارا بودن و بکارگیری این سیستم نرم‌افزاری مورد بررسی قرار گرفت.

روش کار: روش بررسی شامل تماس با اداره انفورماتیک و فناوری و همچنین مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی هر دانشگاه و نیز بررسی

فقیهی شیراز انجام گرفت. به منظور زمان سنجی گردش کار بخش اورژانس در این بیمارستان، حجم نمونه‌ای به اندازه ۱۸۰ بیمار تعیین گردید. برای جمع‌آوری اطلاعات از فرم زمان سنجی گردش کار اورژانس استفاده شد. روایی فرم‌های مذکور از طریق جلسات متعدد کارشناسی تایید شده بود.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میانگین فاصله زمانی ورود بیمار تا اولین ویزیت پزشک $4/73 \pm 5$ دقیقه می‌باشد و میانگین فاصله زمانی ورود بیمار به بخش تریاژ تا ارجاع وی به بخش‌های فوریت داخلی، جراحی، زنان یا تریاژ $48/13 \pm 55$ دقیقه است. همچنین میانگین فاصله زمانی ارجاع بیمار به بخش فوریت‌های داخلی تا اولین ویزیت توسط پزشک متخصص $39/10 \pm 20$ دقیقه می‌باشد. در مورد اقدامات تشخیصی نیز میانگین فاصله زمانی اعزام تا دریافت نتیجه اولین آزمایش $104/91 \pm 33$ دقیقه، میانگین فاصله زمانی اعزام تا دریافت نتیجه رادیولوژی $24/50 \pm 11$ دقیقه و میانگین فاصله زمانی اعزام تا دریافت نتیجه نوار قلبی $11/83 \pm 4$ دقیقه بود.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از آن است که زمان انتظار ارائه خدمات در بخش اورژانس بیمارستان مورد بررسی طولانی می‌باشد، لذا قرار دادن رزیدنت‌هایی مختص هر یک از فوریت‌ها، گسترش فضا و امکانات بخش اورژانس و اصلاح فرآیندهای ارائه خدمت به بیمار در این بخش ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: زمان انتظار، اورژانس، گردش کار

۸۲ - ۱۱۶۷

ارتباط فرسودگی شغلی با مدت زمان سپری شده از دوره کارورزی در کاروران پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

بی‌تا بیجاری^{*}، علی عباسی، ناهید رحمانی بیدخت، محمود صادقی خراشاد

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

bita.bijari@yahoo.com

مقدمه: سندرم فرسودگی شغلی متشکل از سه بعد خستگی هیجانی مسخ شخصیت و کاهش احساس کفایت شخصی می‌باشد که می‌تواند بر برخی از مشاغل و از جمله دانشجویان پزشکی تأثیر بگذارد. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط فرسودگی شغلی با مدت زمان سپری شده از دوره اینترنی در کاروران پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام شد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی (توصیفی تحلیلی) کلیه دانشجویان پزشکی دوره کارورزی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال ۱۳۹۰-۱۳۹۱ شرکت کردند. فرم مشخصات دانشجویان و پرسشنامه مازلاخ توسط دانشجویان تکمیل شد. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS 16 با استفاده از تست‌های آماری توصیفی و تست کای مربع و ضریب همبستگی پیرسون مورد آنالیز قرار گرفت.

فرزندی و ارتباط با جنس مخالف آنها با استفاده از آزمون اندریافت موضوع محقق ساخته با ۲۶ نمونه از زنان سالم مورد مقایسه قرار گرفت.

یافته‌ها: تحلیل ۵۲۰ داستان کوتاه نشان داد که ادراک امیدواری، رنج، نگرانی و از دست دادن بین دو گروه متفاوت بود.

بحث و نتیجه‌گیری: تحلیل کیفی یافته‌ها نشان داد، ادراک امیدواری در داستان‌های زنان مبتلا به سرطان پستان معطوف به بهبودی بعد از بیماری و بازگشت کیفیت مطلوب زندگی است. ادراک رنج در زنان مبتلا به سرطان پستان به عدم علاقه زن و مرد به هم، بی‌تفاوتی و سردی مرد و عدم رضایت از زندگی بر می‌گردد و در بعد شخصی حاصل مرضی و ترس از تنهایی و مشکلات می‌باشد. ادراک نگرانی نسبت به آینده در زنان مبتلا به سرطان پستان ماستکتومی شده به بیماری خود فرد و ترس از مردن، ترس از بیمار شدن فرزندان، وضعیت ظاهری، آینده بدون مادر فرزندان، ترس از وخیم شدن بیماری و یا سرایت آن به سایر قسمت‌های بدن، نگرانی از آینده ارتباط با همسر و نوعی بلاتکلیفی و پریشانی در این باره می‌باشد. ادراک از دست دادن بر از دست دادن ما بقی سلامتی، از دست دادن همسر و از دست دادن مادر از دیدگاه فرزندان، بر اثر بیماری و یا به علت جدایی از پدر متمرکز می‌باشد. بدین سبب شایسته است که متخصصین حوزه سرطان با ابعاد مختلف ادراک‌های روانشناختی این بیماران آشنا شده و آموزش‌های کاربردی مناسب را به عنوان دانش و فناوری‌های تئوریک و عملی نوین در جهت افزایش کیفیت ارایه خدمات سلامت به گروه‌های نیازمند به دانش پزشکی، فراگیرند.

کلمات کلیدی: ماستکتومی، ادراک، محبت، حمایت، امیدواری، رنج، نگرانی، از دست دادن، سرطان پستان

سایت دانشگاه‌های علوم پزشکی به منظور کسب اطلاعات در خصوص دارا بودن و نیز میزان بکارگیری از سیستم‌های نرم‌افزاری مدیریت یادگیری الکترونیکی بود. همچنین به سایت‌های ۴۰ دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی در کانادا، انگلستان، آمریکا و استرالیا به منظور داشتن یا فقدان یک سیستم مدیریت یادگیری الکترونیکی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از میان ۴۸ دانشگاه و یا دانشکده مستقل علوم پزشکی که مورد بررسی قرار گرفت، فقط ۱۴ دانشگاه دارای سیستم مدیریت یادگیری الکترونیکی بودند. ۹ دانشگاه‌ها از سیستم‌های نرم‌افزاری کد باز استفاده می‌کردند. بیشترین استفاده از مدل در ۵ دانشگاه و ای تئوتر در سه دانشگاه کاربرد داشت. پنج دانشگاه از سیستم‌های مدیریت یادگیری الکترونیکی با طراحی شرکت‌های داخلی استفاده می‌کنند. از میان ۴۰ دانشگاه خارجی مورد بررسی ۳۸ دانشگاه دارای سیستم مدیریت یادگیری الکترونیکی بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: ۳۱٪ دانشگاه‌های ما در مقابل ۹۵٪ دانشگاه‌های کشورهای پیشرفته دارای سیستم نرم‌افزاری یادگیری الکترونیکی هستند. این تفاوت فاحش شاید بتواند سطح متفاوت رتبه آموزشی دانشگاه‌های ما را در مقایسه با دانشگاه‌های کشورهای پیشرفته توضیح دهد. این تفاوت چشمگیر همچنین می‌بایست مدیریت آموزشی دانشگاه‌ها را در خصوص تجهیز دانشگاه‌ها به سیستم‌های مدیریت یادگیری الکترونیکی به عنوان کلیدی ترین ابزار توسعه یادگیری الکترونیکی استاندارد مضم نماید.

کلمات کلیدی: سیستم مدیریت یادگیری الکترونیکی، دانشگاه‌های علوم پزشکی، یادگیری الکترونیکی

۸۲ - ۱۱۲۲

ادراک محبت، حمایت، امیدواری، رنج، نگرانی و از دست دادن در زنان مبتلا به سرطان پستان ماستکتومی شده و زنان سالم

شهرام وزیری^{۱*}، سعیده سرافراز مهر^۲، محمد اسماعیل اکبری^۳، فرح لطفی کاشانی^۱

۱- دانشکده روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، ۲- دانشگاه

آزاد اسلامی واحد رودهن، ۳- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

shahram.vaziri@gmail.com

مقدمه: عمل جراحی ماستکتومی فرآیندی پیچیده را برای بیماران مبتلا به سرطان پستان ایجاد می‌کند که می‌تواند تأثیر عمیقی بر ادراک فرد از خود، زندگی، خانواده، محیط اجتماعی و سطوح فعالیت او و احساس‌های درگیر با این ادراکات بگذارد. هدف این پژوهش مقایسه ادراک محبت، حمایت، امیدواری، رنج، نگرانی و از دست دادن در زنان مبتلا به سرطان پستان ماستکتومی شده و زنان سالم بود

روش کار: در این پژوهش کیفی، ۲۶ بیمار مبتلا به سرطان پستان ماستکتومی شده مراجعه‌کننده به بیمارستان شهداء تجریش به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و ادراک نقش مادری، همسری، ارتباط والد

۸۲ - ۱۱۰۸

ارائه واحد سم شناسی عملی در قالب کارگاه روش‌های تحقیقاتی

حمید رضا جمشیدی^{*}، محمد حسین مصدق

علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

hrz.jamshidi@gmail.com

مقدمه: آشنایی دانشجویان با موضوع تحقیق و مراحل مختلف انجام آن در ارتقای مهارت‌های علمی و عملی دانشجویان در رشته‌های مختلف دانشگاهی به‌ویژه پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و دانشجویان کارشناسی ارشد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بدین منظور و برای آشنایی دانشجویان با موضوع تحقیق و چگونگی انجام آن یک روش و برنامه مدونی جهت برگزاری کارگاه روش تحقیق ارائه می‌گردد.

روش کار: برای انجام این طرح بر اساس سرفصل دروس سم‌شناسی عملی مباحثی که برای ارائه در یک نیمسال در نظر گرفته می‌شود در قالب ۱۰ طرح تحقیقاتی گنجانده می‌شود. برنامه هفتگی و زمانبندی کارگاه برای انجام آزمایشات تنظیم و در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد. در برنامه کارگاه روش تحقیق در جدول زمانبندی هفته اول به آشنایی با روش‌های

تحقیق در علوم زیستی و دارویی و نحوه تکمیل فرم پروپوزال تحقیقاتی، هفته دوم به آشنایی با روشهای جستجوی منابع در پایگاههای معتبر علمی و مقاله نویسی اختصاص می‌یابد. در هفته سوم دانشجویان به گروه‌های ۲ تا ۳ تایی تقسیم شده و هر گروه بطور تصادفی یکی از موضوعات آزمایش را به‌عنوان موضوع تحقیقاتی خود انتخاب می‌کند. از هفته سوم به بعد همه دانشجویان بر اساس برنامه زمانبندی در آزمایشات شرکت کرده و به‌عنوان تکلیف آزمایشگاهی هر گروه موظف می‌گردد تا ظرف مدت یک ماه بررسی متون در موضوع مورد تحقیق خود انجام داده و فرم تکمیل شده پروپوزال خود را به کارشناس آزمایشگاه تحویل دهد. پس از انجام آزمایشات هر گروه تحقیقاتی یافته‌ها آزمایشات خود را پس از تجزیه و تحلیل در قالب پوستر یا مقاله ارائه کرده به کارشناس مسول آزمایشگاه تحویل دهد. مقالات و پوسرها در پایان دوره توسط اعضای هیئت علمی راهنما مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. که ۷۰٪ نمره دانشجو منظور می‌گردد.

یافته‌ها: نظرخواهی‌ها نشان می‌دهد که این روش برگزاری کارگاه سم‌شناسی روش بسیار مؤثری در آشنا سازی و علاقمند کردن دانشجویان به امر پژوهش بوده و راهکاری مناسب جهت بهره مندی دانشجویان از امکانات پژوهشی می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری: برگزاری کارگاه سم‌شناسی روش مؤثری در علاقه‌مندی دانشجویان در تحقیقات سم شناسی می‌باشد.

کلمات کلیدی: سم شناسی، کارگاه، تحقیق

۸۲-۱۰۶۴

بررسی درک دانشجویان پرستاری از محیط یادگیری

بالینی با استفاده از ابزار DREEM

مریم مؤمنی*، عاطفه قنبری، طاهره مقدس

momeni65@gmail.com

مقدمه: آموزش بالینی جزء مهم برنامه درسی دانشجویان پرستاری می‌باشد. جهت ارتقای پیامدهای یادگیری بالینی دانشجویان پرستاری، بررسی محیط یادگیری بالینی ضروری به نظر می‌رسد. هدف از مطالعه حاضر، تعیین درک دانشجویان پرستاری از محیط یادگیری بالینی می‌باشد.

روش کار: مطالعه مقطعی حاضر بر روی ۲۷۳ دانشجوی پرستاری دوره کارشناسی انجام شد. شرکت کنندگان دانشجویان پرستاری مقطع کارشناسی سال اول، دوم، سوم و چهارم در دانشکده پرستاری مامایی شهید بهشتی رشت در دانشگاه علوم پزشکی گیلان بودند. درک دانشجویان از محیط یادگیری بالینی با استفاده از پرسشنامه DREEM (Dundee Ready Education Measure) ارزیابی شد. امتیاز DREEM بین دانشجویان برحسب سال تحصیلی و جنس با استفاده از آزمون آماری من ویتنی یو مقایسه شد.

یافته‌ها: میانگین کل امتیاز DREEM در دانشجویان اول، دوم و سوم در مقایسه با سال چهارم بالاتر بود (به ترتیب ۲۲/۲۱±۱۲۴/۱۷، ۲۶/۹۶±۱۲۴/۱۷، ۲۶/۹۶±۱۲۴/۱۷).

جنسی در درک دانشجویان وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج در هر دو گروه دانشجویان بیانگر درک مثبت نسبت به محیط بالینی بود. درک اصول طراحی آموزشی و ایجاد یک محیط آموزشی مناسب به منظور بالاترین سطح کیفیت آموزشی توسط اساتید ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: آموزش پرستاری، دانشجو، محیط یادگیری، DREEM

۸۲-۱۰۵۹

مقایسه دیدگاه اساتید و دانشجویان در زمینه عوامل

مؤثر بر عدم پیشرفت تحصیلی دانشجویان

مهدی بیگلر خانی*، مهری شمشیری، اعظم معیاری، فهیمه مقصودی،

عهدیه غفاری

دانشگاه علوم پزشکی همدان

dmbiglar@yahoo.com

مقدمه: آگاهی از علل افت تحصیلی به عنوان یکی از عمده‌ترین مشکلات پیشروی و آفات هر نظام آموزشی، امکان برنامه‌ریزی و اقدام جهت برطرف نمودن آن را فراهم می‌سازد. در این راستا کسب نظر اساتید به عنوان مهمترین رکن هر سیستم آموزشی و دانشجویان به عنوان مشتریان اصلی و دریافت کنندگان خدمات در این سیستم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. لذا هدف از این تحقیق بررسی عوامل مؤثر بر افت تحصیلی از دیدگاه دو گروه اساتید و دانشجویان و مقایسه نظرات این دو گروه بود.

روش کار: این مطالعه توصیفی مقطعی به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده توسط پرسشنامه محقق ساخته ۳۰ سئوالی روا و پایا بر روی ۴۱ نفر از اساتید و ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشکده‌های پزشکی، دندانپزشکی، پرستاری و بهداشت انجام گردید. داده‌های به دست آمده وارد نرم افزار SPSS 11 و با استفاده از آزمون مجذور کا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها حاصل از این تحقیق، از دیدگاه دانشجویان عواملی همچون استفاده از روش‌های آموزشی غیرفعال، عدم بکارگیری وسایل کمک آموزشی، انگیزه پایین و بی علاقه‌گی دانشجویان به رشته تحصیلی در افت تحصیلی تأثیر بسزایی داشت در حالیکه از دیدگاه اساتید این عوامل تأثیر چندانی در افت تحصیلی نداشته و درخصوص این موارد اختلاف معنی‌داری بین نظرات دو گروه حاکم بود. در زمینه مؤثر بودن عواملی همچون نامتناسب بودن شیوه‌های سنجش و ارزشیابی و مشکلات مالی و اقتصادی بر افت تحصیلی، بین دو گروه اساتید و دانشجویان توافق نظر و همگونی وجود داشت.

بحث و نتیجه گیری: یافته‌ها بدست آمده مؤید لزوم انجام بررسی‌های عمیق‌تر و دقیق‌تر در خصوص کشف علل اختلاف دیدگاه بین دانشجویان و اساتید در زمینه عوامل مؤثر بر افت تحصیلی بوده و در مورد عواملی که از دیدگاه دو گروه تأثیر آنها در افت تحصیلی مورد توافق می‌باشد،

برنامه‌ریزی و اقدام جهت پیشگیری و مداخلات بموقع ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: افت تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان علوم پزشکی، آموزش پزشکی

A۲-۱۰۲۰

تأثیر آموزش همتایان بر مهارت تفکر انتقادی در دانشجویان

ثریا زحمت کش^{*}، کامران میرزایی، محمدرضا یزدانخواه فرد

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

zahmatkeshs2004@yahoo.com

مقدمه: امروزه آموزش تفکر انتقادی به عنوان یکی از اهداف مهم فعالیت‌های آموزشی و تربیتی و نتیجه نهایی سیستم‌های آموزشی مطرح می‌باشد و افزایش و بهبود مهارت‌های تفکر انتقادی دانشجویان از جایگاه خاصی در فرایند آموزش-یادگیری برخوردار است. این مطالعه با هدف تعیین تأثیر آموزش همتایان بر مهارت تفکر انتقادی در دانشجویان کارشناسی تغذیه انجام شد.

روش کار: در یک مطالعه نیمه تجربی، دانشجویان دو دوره کارشناسی تغذیه اخذکننده درس فیزیولوژی تغذیه به صورت تصادفی به گروه‌های مداخله و کنترل تقسیم شدند. در آغاز ترم مهارت تفکر انتقادی دانشجویان هر دو گروه مورد ارزیابی قرار گرفت. ارائه درس در گروه مداخله بر مبنای ویژگی‌های یادگیری همتایان با استفاده از روش ترکیبی بحث و گفتگو، یادگیری گروهی و سخنرانی توسط دانشجویان و در گروه کنترل به روش سنتی سخنرانی توسط استاد انجام شد. پس از پایان ترم مهارت تفکر انتقادی دانشجویان هر دو گروه مجدداً مورد ارزشیابی قرار گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه استاندارد سنجش مهارت تفکر انتقادی کالیفرنیا ب بود. داده‌ها با استفاده از روش‌های توصیفی و آزمون ناپارامتریک من ویتنی و ویلکاکسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: یافته‌ها بیانگر افزایش نمره مهارت تفکر انتقادی در گروه مداخله نسبت به گروه کنترل در حیطه‌های آنالیز ($P=0/038$)، استنباط ($P=0/041$)، استدلال قیاسی ($P=0/043$) و استدلال استقرایی ($P=0/026$) بود لیکن در حیطه ارزشیابی تفاوتی بین دو گروه مشاهده نشد ($P=0/364$). همچنین تجزیه و تحلیل آماری یافته‌ها قبل و بعد از مطالعه بیانگر افزایش در نمره کل و حیطه‌های مورد بررسی (بجز در حیطه ارزشیابی) در گروه مداخله بود ($P < 0/05$) ولی این تفاوت در گروه کنترل مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: یافته‌ها به دست آمده مؤید این است که یک روش تدریس پویا و غیرانفعالی و دخالت دادن هر چه بیشتر دانشجو در فرایند یاددهی-یادگیری می‌تواند در ارتقای مهارت تفکر انتقادی دانشجویان مؤثر باشد، لذا استفاده از راهبرد آموزش مشارکتی باعث می‌شود که دانشجویان با علاقه بیشتر به مباحث مربوطه بپردازند که می‌تواند نقش

مؤثری بر ارتقا فرآیند یادگیری دانشجو و افزایش مهارت تفکر انتقادی آنان ایفا کند.

کلمات کلیدی: یادگیری، همتایان آموزشی، تفکر انتقادی، آموزش، دانشجویان

A۲-۱۰۱۲

ارائه روش‌های نوین آموزشی در راستای عدالت آموزشی

محمدرضا ناظر

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

dr_nazer1@yahoo.com

مقدمه: در کشور ما عدالت آموزشی در سطوح مختلف دانشگاهی، سازمانی و منطقه‌ای تعریف می‌گردد که به علت گسترده بودن نهادهای آموزش دهنده و اعمال سلیقه‌های فردی و سازمانی؛ نیاز است روش‌های آموزشی ساختارمند، قابل ارزیابی و اعتبار بخشی اجرا گردد.

روش کار: در این مطالعه از سال ۱۳۸۹ لغایت ۹۱ از Log book ساختارمند و هدفدار استفاده شد به نحوی که هر دانشجو به طور خلاصه و در چارچوب ساختار مشخص کلیه اقدامات انجام شده یا مورد نیاز بیمار را همراه با نظر مراجع علمی معتبر در مورد بیماری مذکور ثبت می‌نمود و اساتید روزانه به دانشجویان بازخورد می‌دادند.

یافته‌ها: در این مطالعه ۱۲۰ دانشجو مشارکت فعال داشته به نحوی که صد در صد دانشجویان مقطع کارآموزی و ۸۵ درصد مقاطع کار روی اقدام به تکمیل Log book ساختاردار نمودند. میانگین امتیازات در کارآموزان نسبت به کارورزان بالاتر بود.

بحث و نتیجه گیری: استفاده از Loog book ساختارمند و هدفدار با توجه به وجود ساختاری مشخص، همه گیر، ثبت کتبی ملاحظات دانشجو و ارزیابی استاد و وجود فیدبک هم می‌تواند در ارزیابی دانشجو و هم اساتید و موسسه مربوطه نقش فعال داشته باشد، لذا می‌تواند در عدالت آموزشی در ابتداء در سطح مؤسسه و در صورت استاندارد کردن، در سطح کشوری برقرار گردد.

کلمات کلیدی: Loog book، ساختارمند، عدالت آموزشی

A۲-۱۰۰۲

ارزشیابی دانشجویان پزشکی از اساتید بالینی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بر اساس مدل شناختی استاد-شاگردی

کامران میرزایی^{*}، ثریا زحمت کش، شهرام جلالپور

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: آموزش پزشکی بر بالین بیمار همواره بر اساس مدل سنتی استاد شاگردی آموزش داده شده است. در این روش دانشجویان عملکرد استاد

آموزشی بهداشتی درمانی به عوامل متعدد آموزشی اجتماعی و اقتصادی نظیر امکانات رفاهی اولیه، خدمات بهداشتی درمانی و آگاهی کافی در زمینه بهداشت فردی وابسته است.

یافته ها: خوشیخانه بازتاب آموزشی این شیوه آموزش بسیار خوب بوده است. توزیع در سطح استان قم، در سطح کشور و درخواست مراکز مختلف کشوری نشانه بالا بودن سطح اثر پذیری آن می باشد. این شیوه آموزش بسیار پویا و مستمر بوده و اینک از این شیوه آموزشی در مراکز بهداشتی درمانی و مدارس سطح استان قم و برخی از مدارس سراسر ایران استفاده میشود.

بحث و نتیجه گیری: توسعه کیفی آموزش جامعه با هدف نهادینه شدن رفتار تغذیه سالم، یکی از افتخارات جمهوری اسلامی ایران می باشد؛ اگر چه تاکنون اقدام های انجام شده در راستای آموزش سلامت تاثیر به سزایی داشته است، با این وجود و با توجه به جنبه های علمی و موثر تمام اجزای نظام سلامت تفکر نوینی را در برنامه ریزی طلب می نماید. به نظر می رسد با اتخاذ نهادینه کردن رفتار تغذیه می توان انتظار داشت که دریافت آگاهی و دانش به عنوان کلید عدالت آموزشی در درازمدت موجب پایدار شدن رفتارهای صحیح و اصلاح الگوی تغذیه سالم در کودکان و بالطبع در جامعه می گردد. باید به کودکان که آینده سازان این کشور هستند نوشیدن نوشابه بی خطر را بیاموزیم. پسخورندهای داده شده همگی حاکی از استقبال مردم می باشد. حتی گزارشاتی در استان قم از حفظ شعر نوشابه بی خطر بوده است. با توجه به ضرورت آشنایی کودکان عزیز با مسائل بهداشتی- غذایی و اصلاح برنامه غذایی کودکان، تهیه و تولید این نوع کتاب ها احساس می شود. ما این روش آموزشی را برای طبقات مختلف جامعه و دیگر گروه های سنی مفید ارزیابی کردیم. به خدمت گرفتن تمام توان و ظرفیت های موجود در بخش های مختلف توسعه و ترویج مشارکت فعال جامعه در برنامه های آموزشی بهداشتی و ارتقاء سلامت، نقش تعیین کننده ای را ایفا می نماید، تا آنجا که بسیاری از صاحب نظران، سلامت را وابسته به توسعه دانسته و آن را به عنوان مولفه ای برای بیان درجه توسعه یافتگی جوامع به کار می برند.

کلمات کلیدی: نوشابه، بی خطر، دوغ، شعر

۸۲-۹۸۶

بررسی تجربه اساتید و دانشجویان از پاسخگویی اجتماعی: با یک مطالعه کیفی

لیلی مصلی نژاد^۱، معصومه صناعی، سعیده رحمانیان

چهرم

saedParsa2012@gmail.com

مقدمه: مسئولیت پذیری اجتماعی موضوع اساسی در شکل دادن به آینده آموزش پزشکی، پژوهش، بهداشت و درمان در پاسخ به نیازهای جامعه آینده است. این موضوع با ارتقای ارائه دهندگان مراقبت های بهداشتی و آماده سازی پزشکان آینده برای پاسخگویی به جامعه در حال تغییر مرتبط

خود را به عنوان الگو، در فعالیت بالینی خود مورد مشاهده قرار می دهند. در مدل آموزش بالینی استاد شاگردی بر دخالت مستقیم دانشجو و شناخت بر اساس دخالت دانشجو و انجام فعالیت در محیط بالینی تاکید شده است. این مطالعه به ارزشیابی دانشجویان پزشکی از اساتید بالینی خود بر اساس مدل شناختی استاد- شاگردی در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر می پردازد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی در سال ۱۳۹۲، شش مدل یک استاد بالینی در هدایت دانشجویان شامل الگو بودن، مربی بودن، بازاندیشی، چهارچوب بندی، بیان و اکتشاف توسط کلیه دانشجویان سال آخر پزشکی با استفاده از پرسشنامه روا مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته ها: براساس نظرات دانشجویان، نقش های اساتید بالینی در آموزش دوره های بالینی پزشکی به ترتیب اولویت عبارت بودند از الگو بودن، چهارچوب بندی، مربی بودن، باز اندیشی، بیان و اکتشاف. بین رشته تخصصی استاد و نقش آموزشی او رابطه معنی داری مشاهده شد لیکن این رابطه بین جنسیت، سابقه کار، رتبه علمی استاد و نقش وی معنی دار نبود. **بحث و نتیجه گیری:** یادگیری قابلیت های بالینی، مستلزم کسب تجربه بالینی از سوی دانشجو و تمرین مهارت ها با مشاهده کردن، مشارکت، انجام مستقل فعالیت های بالینی، استنتاج و اداره بیماران، تحت نظارت مربی است. تاکید بر نقش های فعال اساتید جهت آموزش موثرتر و بهتر همواره می بایستی در ارزشیابی عملکرد اساتید و بازخورد به آنان مد نظر باشد. **کلمات کلیدی:** مدل استاد شاگردی، ارزشیابی، اساتید بالینی، دانشجو

۸۲-۴۳۲

توسعه کیفی آموزش عمومی به کودکان در مورد نوشیدن دوغ به جای نوشابه در قالب شعر

سکینه باقری^۱، زینب راموز، مریم طبیبی، مجید محمدیان، علیرضا شعوری

بیدگلی، هدی احمری طهران

دانشگاه علوم پزشکی قم

Bagheris47@yahoo.com

مقدمه: هدف کلی ارائه نوآوری و توسعه کیفی در آموزش عمومی جامعه به خصوص کودکان در مورد نوشیدنی بی خطر (دوغ) به جای نوشابه در قالب شعر می باشد. کتاب به صورت مصور رنگی با دو زبان فارسی- انگلیسی در زمستان ۱۳۹۰ چاپ گردید. کتاب در فضای فیزیکی ساختمان معاونت بهداشتی، دهکده سلامتی و معاونت غذا و داروی قم، نمایشگاه بین المللی در قسمت رسانه های دیجیتال در عرصه سلامت و نمایشگاه بهداشت روان در تهران در معرض دید عموم قرار گرفت. ارسال به ۴۲ استان همراه با کتاب های دیگر، توزیع بین کارشناسان بهداشت مدارس، دفتر سازمان جهانی بهداشت در تهران و موارد دیگر می باشد.

روش کار: با توزیع پرسشنامه نتیجه گرفتیم دریافت کنندگان به خصوص معلمین از شعر نوشابه بی خطر استقبال نموده و از دانش آموزان خواسته اند تا آنرا حفظ و به عنوان یک تکلیف آموزشی تلقی کنند. از آن جا که نگرش

دانشجویان سال آخر پزشکی با استفاده از تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده بود. **روش کار:** در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۲۳۱ دانشجوی سال آخر پزشکی به طور تصادفی و بر اساس روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از دو شهر قزوین و تهران در سال ۱۳۹۲ انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته شامل سؤالات دموگرافیک (۴ سوال)، آگاهی (۵ سوال)، نگرش (۷ سوال)، نرم‌های انتزاعی (۳ سوال)، کنترل رفتاری درک شده (۵ سوال)، قصد (۳ سوال) و رفتار (یک سوال) جمع‌آوری شد. نهایتاً داده‌ها وارد نرم افزار SPSS ۱۸ و با آزمون‌های آماری پیرسون و رگرسیون تجزیه و تحلیل شد. **یافته‌ها:** میانگین سنی دانشجویان حاضر در مطالعه $22/34 \pm 1/99$ بود. مرور سطحی ضرایب همبستگی بین سازه‌ها، همبستگی متوسط و مثبت بین متغیرها را نشان داد. متغیرهای آگاهی نگرش، نرم انتزاعی، کنترل رفتاری درک شده و قصد پیش بینی کننده‌های اصلی تعهدات حرفه‌ای پزشکی بودند. سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده تقریباً ۶۱ درصد واریانس رفتار تعهدات حرفه‌ای پزشکی را پیش بینی کردند. **بحث و نتیجه‌گیری:** نتایج نشان داد که تعهدات حرفه‌ای پزشکی عمدتاً توسط کنترل رفتاری متصور، سپس نگرش پیش‌بینی شد. علی‌رغم اهمیت دو سازه مذکور، همه عوامل باید به طور جامع در زمان طراحی مداخلات به منظور اضافه کردن تعهدات حرفه‌ای پزشکی به آموزش پزشکی در مراکز آموزش پزشکی در نظر گرفته شوند. **کلمات کلیدی:** تعهد حرفه‌ای پزشکی، تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده، دانشجویان علوم پزشکی

۸۲ - ۹۴۴

دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در خصوص مفاهیم، اهداف و ضرورت برنامه آموزشی پزشکی پاسخگو

خاطره عنبری^{*}، حامد نورپور، احسان مرید، احسان تصدیقی

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

dr.anbari@gmail.com

مقدمه: آموزش‌های مبتنی بر جامعه موجب آگاهی از نیازهای بیماران و ارتقاء عملکرد حرفه پزشکی بوده و تمرکز آموزش پزشکی باید از رویکرد بیمار محور به سمت رویکرد جامعه محور تغییر یابد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی دیدگاه ۵۷ نفر از دانشجویان پزشکی مقطع کارآموزی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در خصوص مفاهیم، اهداف و ضرورت برگزاری برنامه پزشکی پاسخگو با استفاده از یک پرسشنامه خود ساخته مورد بررسی قرار گرفت. روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات ۳ کارشناس آموزش پزشکی و پایایی آن با روش آزمون باز آزمون (آلفای کرونباخ ۰/۷۶) تعیین شد.

یافته‌ها: از کل دانشجویان ۳۷/۵٪ با مفهوم آموزش پزشکی پاسخگو آشنا بودند و ۴۱/۱٪ آنها ارائه آن را ضروری می‌دانستند. از دیدگاه ۴۰/۲٪ دانشجویان آموزش‌ها تا حد زیادی تخصصی و فوق تخصصی بود، ۴۰/۴٪

است و با ایجاد و ترویج الگوهای نوآورانه عملی باعث اتصال و پیوستگی جامعه نیازهای و دانشگاه می‌گردد. این مطالعه یک تحقیق پدیدارشناسی است که با هدف بررسی تجربه اساتید و دانشجویان از پاسخگویی اجتماعی و معیارهای آن مورد بررسی قرار گرفته است.

روش کار: این مطالعه یک تحقیق کیفی (پدیدارشناسی) است که از طریق ۲۳ مصاحبه فردی و کار بر از ۵ گروه متمرکز از دانشجویان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی چهارم انجام شده است. روش نمونه‌گیری به صورت مبتنی بر هدف و با روش triangulation با هدف کسب اطلاعات از گروه‌های مختلف (گروه‌ها و مقاطع مختلف دانشجویی و اساتید گروه‌های مختلف) با سوابق کاری متفاوت با حداکثر تنوع انجام گردید و تا رسیدن به اشباع ادامه یافت. جهت تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوایی استفاده گردید و پس از شناسایی واحدهای معنایی - کدگذاری - شناسایی کدهای مشابه - شناسایی زیر تم‌ها و تم‌های اصلی ادامه یافت.

یافته‌ها: در مجموع از ۸۶ کد به دست آمده، ۴ کد اصلی شناسایی شد که شامل ۱- مسئولیت پذیری ۲- خودتنظیمی اخلاقی ۳- رل مدل و ۴- خودراهبری را شامل می‌شد. هر یک از این تم‌ها، خود از زیرتم‌های دیگری تشکیل می‌شدند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت پاسخگویی، به عنوان نیاز امروز و جامعه فردای کشور به نظر می‌رسد که فاکتورهای فردی و شخصیتی در کنار محیط اجتماعی ما در شکل‌گیری این موضوع مهم دخالت داشته باشد لذا ارائه آموزش‌های مناسب حرفه‌ای با ارائه الگوهای عملی به عنوان بعد پنهان محیط می‌تواند در رشد و ارتقای آن مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: پاسخگویی اجتماعی، مطالعه کیفی، حرفه‌ای‌گری، اساتید، دانشجویان

۸۲ - ۹۹۷

بررسی عوامل مرتبط با تعهد حرفه‌ای پزشکی در دانشجویان سال آخر پزشکی: کاربرد از تئوری رفتار برنامه ریزی شده

امیر پاکپور حاجی آقا^{*}، معصومه ضیائیه

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

pakpour_amir@yahoo.com

مقدمه: انجمن ارزیابی کیفیت برنامه‌های دستیاری پزشکی آمریکا، حرفه‌ای‌گری را یکی از توانمندی‌های عمومی برای دستیاران عنوان کرده و بر اساس آن از دستیاران توقع می‌رود احترام، دلسوزی، شرافت، پاسخگویی به نیاز بیماران و جامعه، مسئولیت‌پذیری در قبال بیمار و حرفه پزشکی و تعهد به ارتقاء توانمندی‌های علمی و مهارتی را در رفتار خود نشان دهند. موثرترین برنامه‌های آموزشی مبتنی بر رویکردهای نظریه محور هستند که از الگوهای تغییر رفتار ریشه گرفته‌اند. از بین مدل‌های تغییر رفتار، کارآیی تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده در مطالعات مختلف به اثبات رسیده است. هدف مطالعه حاضر تعیین عوامل مؤثر بر تعهدات حرفه‌ای پزشکی در

مراقبت‌های عاطفی، اطلاعاتی و دسترسی به خدمات بود. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی آنالیز گردید.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد ۶۸/۶٪ از زنان از دریافت خدمات بارداری در سطح عالی و ۲۹/۷٪ در سطح خوب رضایت داشتند. همچنین یافته‌ها نشان داد بین میزان رضایت کلی زنان و بعضی از مشخصات خدمات دوران بارداری ارائه شده از جمله نحوه ارتباط ارائه دهندگان با مددجو، آموزش‌های دریافت شده، علاقه ماما به ارائه خدمت و سهولت دسترسی به خدمات ارتباط معنی‌داری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: به طور کلی نتایج بیانگر این بود که درصد بالایی از زنان از مراقبت‌های دوران بارداری ارایه شده توسط ماما رضایت دارند لذا با توجه به نتایج تحقیق پیشنهادات ذیل جهت ارتقا ارائه خدمات و افزایش رضایت مندی مراجعین ارائه می‌گردد: تأمین نیروی انسانی کافی (ماما) در مراکز بهداشتی درمانی، برگزاری دوره‌های آموزش مداوم، تجهیز مراکز پره‌ناتال و برنامه‌ریزی جهت حضور ثابت پرسنل مامایی در یک مرکز که موجب استفاده بهتر و بیشتر از مراقبت‌های دوران بارداری خواهد شد.

کلمات کلیدی: رضایت مادران، مراقبت بارداری، ماما

۸۲ - ۹۱۳

آموزش مبتنی بر پرسپکتورشیپ در فیلد مراکز بهداشتی درمانی درس کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی مهندسی بهداشت محیط

معصومه روانی پور^{*}، مریم روانی پور، آزاده غازمیان، داریوش رنجبر وکیل

آبادی، سینا دوبرادران، حسین قایدی، مسعود محمدی باغملایی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

m.ravanipour@bpums.ac.ir

مقدمه: دانشجویان در کلاس‌های آموزش تئوری اطلاعاتی بدست می‌آورند اما ضروری است توانمندی لازم را در محیط واقعی و بصورت عملی نیز کسب نمایند. مدل پرسپکتورشیپ در برخی دانشکده‌های داخل و خارج از کشور بیشتر در رشته‌های بالینی مورد استفاده قرار گرفته است. در این مدل، هر دانشجوی سال آخر به یک مربی سپرده می‌شود و یک عضو هیأت علمی دانشکده در نقش رابط پر کردن شکاف بین تئوری و عملی را بر عهده دارد. هدف از این تحقیق ارزیابی مدل آموزش مبتنی بر پرسپکتورشیپ برای درس کارآموزی در عرصه دانشجویان سال آخر کارشناسی پیوسته بهداشت محیط ورودی ۸۹ می‌باشد.

روش کار: این تحقیق یک مطالعه توصیفی تحلیلی می‌باشد. تعداد دانشجویان مورد مطالعه ۲۵ نفر در ۶ گروه و ۶ مربی مرکز بهداشتی درمانی شهر بوشهر بودند. سپس مربیان با توجه به معیارهای مورد نظر انتخاب و فرآیند آموزش بر اساس مدل پرسپکتورشیپ انجام شد. ارزشیابی مدل به دو روش تکوینی و نهایی صورت گرفت. جمع‌آوری داده‌ها جهت ارزشیابی تکوینی با کمک چک لیست و نیز مشاهده در طول ترم توسط استاد راهنمای درس و ارزشیابی نهایی نیز با محاسبه میانگین نمره حاصل

دانشجویان اعتقاد داشتند آموزش پزشکی پاسخگو تا حد زیادی موجب تربیت نیروی انسانی متناسب با نیاز جامعه می‌شود و ۵۶/۵٪ آموزش فعلی را تا حد زیادی جامعه محور می‌دانستند از دیدگاه اکثریت دانشجویان آموزش پزشکی پاسخگو مهارت آنها را در امر غربالگری بیماری‌ها در حد متوسط افزایش داده بود. همچنین از دیدگاه ۴۹/۲٪ کارآموزان برنامه مذکور مهارت آنها را در ارزیابی جامعه و اولویت بندی مشکلات سلامت تا حد زیادی افزایش داده بود. اکثریت کارآموزان (۴۵/۴٪) تأثیر برنامه پزشکی پاسخگو را در ارتقاء شناخت آنها از بیماری‌های اولویت دار جامعه متوسط ارزیابی نمودند اما ۶۵/۵٪ آنها معتقد بودند که این برنامه تا حد زیادی مهارت مشاوره و ارتباط با بیمار را در آنها افزایش داده است. اکثریت دانشجویان (۴۵٪) تأثیر برنامه را در ارتقاء مهارت آنها برای انجام پژوهش‌های کاربردی در سطح جامعه را کم دانستند اما (۴۸/۸٪) تأثیر اجرای برنامه در ارتقاء کیفیت خدمات سرپایی به بیماران را زیاد می‌دانستند.

بحث و نتیجه‌گیری: اجرای برنامه پزشکی پاسخگو می‌تواند منجر به تربیت پزشکان کارآمد با توانایی کسب دانش و رویارویی با مشکلات پیچیده نظام سلامت شده و در نهایت زمینه را بررسی ارتقاء سطح سلامت جامعه فراهم آورد.

کلمات کلیدی: پزشکی پاسخگو، کارآموزان پزشکی، آموزش جامعه محور

۸۲ - ۹۳۲

بررسی عوامل مؤثر بر رضایت زنان باردار از ارائه خدمات مامایی ارائه شده در مراکز بهداشتی درمانی یزد

مریم دافعی^{*}، شهناز مجاهد، علی دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

maryam_dafei@yahoo.com

مقدمه: انجام صحیح مراقبت‌های دوران بارداری متضمن سلامت مادر و کودک است. مطالعات نشان می‌دهد که رضایت دریافت‌کنندگان مراقبت از شاخص‌های مهم ارزیابی کیفیت خدمات است. یافتن جنبه‌هایی از خدمات که موجب ناراضی می‌شود و سعی در رفع آن‌ها مؤثرترین راه افزایش کیفیت ارائه خدمات است، همچنین رضایت از کیفیت خدمات و رضایت از ویژگی‌های محل دریافت مراقبت‌ها، موجب افزایش استفاده از مراقبت‌ها شده و در نهایت موجب ارتقا خدمات دوران بارداری و بهبود سرانجام بارداری می‌شود این مطالعه با هدف تعیین ارتباط بین رضایت زنان از مراقبت‌های دریافت شده دوران بارداری و مشخصات خدمات ارائه شده توسط ماما در زنان باردار مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی یزد انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه مقطعی تعداد ۲۸۰ نفر از زنان باردار مراجعه‌کننده به ۳ مرکز بهداشتی- درمانی با روش تصادفی منظم به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه‌ای شامل سؤالاتی در خصوص مشخصات فردی، میزان دریافت مراقبت‌ها و رضایت از

اطلاعات دموگرافیک و بخش دوم نظرسنجی در زمینه میزان کاربرد دروس تخصصی در بالین بود که بر اساس مقیاس شش گزینه‌ای لیکرت با توجه به سرفصل‌های تخصصی دروس دو رشته تهیه شده بود. پرسشنامه‌ها به صورت خودگزارش‌دهی تکمیل شد و توسط نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در مجموع بیشترین میانگین کاربرد دروس تخصصی پرستاری در بالین مربوط به دروس اصول و مهارت‌های پرستاری $3/95 \pm 0/97$ ، پرستاری ویژه: $3/80 \pm 1/05$ ، پرستاری بیماری‌های داخلی و جراحی ۳ و ۴: $3/74 \pm 0/92$ و کمترین میانگین کاربرد دروس مربوط به دروس بهداشت جامعه بود. همچنین بیشترین میانگین کاربرد دروس تخصصی مامایی در بالین مربوط به دروس بارداری و زایمان $4/68 \pm 1/01$ ، تغذیه مادر و کودک $4/06 \pm 1/12$ و کمترین میانگین کاربرد دروس تخصصی مربوط به درس بی‌حسی و بی‌هوشی $2/37 \pm 0/88$ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: به منظور افزایش هماهنگی یادگیری‌های نظری و خدمات بالینی پرستاری و مامایی، ارزیابی عملکرد پرستاران، بازنگری کربکولوم رشته پرستاری و مامایی و تدارک برنامه‌های آموزشی مناسب در حین تحصیل که بتواند دانش آموختگان را با آمادگی بیشتر روانه محیط کار نماید به عنوان راهکار مناسب پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی - دروس تئوری - پرستاری - مامایی

از ارزشیابی علمی که بصورت آزمون کتبی پایان ترم بود و همچنین نمره نهایی درج شده در بخش ارزشیابی لاگ بوک‌ها که توسط مربیان مراکز و در پایان آخرین روز کارورزی دانشجو توسط مربی هر مرکز درج می‌شد محاسبه گردید. بخش دوم ارزشیابی نهایی با حضور دانشجویان و اجرای متد Case analysis و Simulation با حضور دو نفر از مربیان و در محیط مرکز بهداشتی درمانی صورت گرفت. نهایتاً نمرات و نتایج حاصل از بخش‌های مختلف ارزشیابی مورد آنالیز آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: بیش از نیمی از دانشجویان در زمینه‌های علمی توانایی پاسخگویی به سؤالات مطرح شده بصورت چهار گزینه‌ای را داشتند و آنالیز نتایج آزمون Case analysis و Simulation نشان داد ۱۶٪ از دانشجویان دارای اطلاعات عالی، ۶۰٪ اطلاعات خوب، ۲۰٪ اطلاعات متوسط و ۴٪ اطلاعات ضعیف هستند. همچنین ۱۳٪ دانشجویان دارای رضایتمندی در سطح عالی، ۵۶٪ خوب، ۸۷٪ متوسط از وضعیت دوره کارآموزی خود در طول ترم تحصیلی پائیز بودند و مابقی (۲۱٪/۸ دانشجویان) نظری نداشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: بالا بودن درصد رضایتمندی و میانگین بالای نمرات کسب شده در بخش آزمون عملی و تئوری نشان می‌دهد برگزاری این دوره با استفاده از مربیان می‌تواند در انتقال دانش به دانشجویان بهداشت محیط مناسب باشد.

کلمات کلیدی: آموزش، بهداشت محیط، پرسپکتورشیپ، کارآموزی

۸۹۱ - ۸۲

آزمون جامع مهارت‌های بالینی دانشجویان کارورز

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۱

عاتکه ترک زاده*، آزاده عازمیان، محمد هادی شیهری مطلق

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

torkzadehatikeh@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی بالینی به عنوان یکی از ارکان مهم آموزش، باید شایستگی و توانمندی‌های دانشجو را اندازه‌گیری کند. استفاده از روش‌های متفاوت ارزشیابی برای سنجش ابعاد مختلف عملکرد کاملاً لازم است. ارزشیابی شایستگی بالینی دانشجویان و کارآیی آنها یکی از مشکل‌ترین وظایف اعضای هیأت علمی و آموزش‌دهندگان برنامه‌های آموزش پزشکی است. شواهد نشان می‌دهد که به طور معمول ارزیابی دانشجویان محدود به اطلاعات ذهنی و نظری است هر چند که روش‌ها و ابزارهای مکمل و متنوع ارزیابی بالینی و عملی متناسب با اهداف آموزشی متنوعی وجود دارد. امتحان بالینی با ساختار عینی به عنوان یکی از بهترین روش‌های سنجش میزان تحقیق اهداف آموزشی در زمینه‌های شناختی عاطفی و روانی حرکتی - دانشجویان پزشکی شناخته شده است. این مطالعه با هدف ارزشیابی آزمون جامع مهارت‌های بالینی دانشجویان کارورز دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد.

روش کار: این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۲ با استفاده از پرسشنامه خودایفا در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد. جامعه پژوهش،

۹۱۱ - ۸۲

دیدگاه پرسنل پرستاری و مامایی نسبت به کاربرد

دروس تخصصی در بالین

شهناز مجاهد*، محسن عباسیان، خدیجه نصیریانی، طاهره سلیمی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی

sh_mojahed@yahoo.com

مقدمه: آموزش یکی از وظایف اصلی دانشگاه‌های علوم پزشکی است. هر روز در عرصه خدمات بهداشتی و بالینی تغییرات وسیعی صورت می‌گیرد. لذا برنامه درسی در هر حرفه باید انعطاف‌پذیری لازم را جهت مقابله با این تغییرات دارا باشد. آموزش بالینی فرصتی برای دانشجو فراهم می‌سازد تا دانش نظری خود را به مهارت در مراقبت از بیمار تبدیل کند. فاصله آنچه در کلاس درس آموزش داده می‌شود و خدماتی که در بالین ارائه می‌گردد، به عنوان یک مشکل اساسی در پرستاری و مامایی به چشم می‌خورد از آنجایی که این معضل در بیمارستان‌های ما به طور شفاهی توسط بسیاری از پرسنل بیان می‌گردد. لذا این مطالعه با هدف بررسی نظرات پرسنل پرستاری و مامایی در رابطه با میزان کاربرد بالینی دروس تخصصی رشته‌های پرستاری و مامایی انجام گردید.

روش کار: این مطالعه توصیفی - مقطعی بر روی کلیه پرسنل مامایی و پرستاری شاغل در بیمارستان‌های دولتی شهر یزد با سابقه کار ۶ ماه تا ۵ سال انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه بود که شامل دو بخش

اقتصادی حیاتی است. در حالی که نظریه سرمایه انسانی، در دهه ۶۰ و ۷۰ در کشورهای غربی به عنوان تأثیرگذارترین تئوری بر تصمیمات و قوانین دولتی در خصوص آموزش مطرح شد و نتایج پژوهش‌ها نیز نشان دهنده بازده اقتصادی مثبت برای افراد و خانواده‌ها بود؛ در کشورهای در حال توسعه در خصوص بهره‌ورایی مورد تردید جدی قرار گرفت. در عین حال نظریات رقیب همچون نظریه‌های فیلتر و هشداردهنده نیز دارای محدودیت‌هایی بوده و توجیه کننده تخصیص منابع عمومی به آموزش نیستند. محدودیت این نظریات باعث شده نتوانند جایگزین کاملاً مناسبی برای نظریه سرمایه انسانی باشند.

داشتن چارچوب نظری مبتنی بر شواهد برای تبیین واقعیت‌های اقتصادی و تخصیص بهینه منابع الزامی است، بدین ترتیب تلفیق دیدگاه‌های متنوع و یا پیشنهاد الگویی مبتنی بر پژوهش بومی و تحلیل منافع و هزینه‌های تصمیم‌گیری‌های آموزشی می‌تواند راهگشا باشد.

کلمات کلیدی: کارکردهای نظام آموزشی، نظریه‌های اقتصادی آموزش، نظریه سرمایه انسانی، نظریه سرنده، نظریه فیلتر، نظریه هشداردهنده

۸۲ - ۷۴۹

راهکار ارتقاء Educational Scholarship در اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

رویا خلیلی^{*}، دکتر محمدرضا دهقانی، دکتر جواد کجوری، دکتر میترا امینی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

cerasoo@yahoo.com

مقدمه: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز به منظور توسعه و بهبود کیفیت آموزش‌های تئوری و عملی گروه پزشکی از طریق تدوین و بازنگری برنامه درسی رشته‌های مختلف، توانمندسازی اعضای هیات علمی، ارزشیابی آموزشی، پژوهش در آموزش و نیز ارائه مشاوره و کمک در تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری‌های کلان آموزشی در دانشگاه، در راستای پاسخگویی به نیازهای به روز جامعه فعالیت می‌کند. پس از نیازسنجی‌های انجام گرفته و از آنجا که زمینه‌های علمی، آموزشی و تجربی اعضای هیات علمی در دانشگاه علوم پزشکی بسیار متنوع است و امکان دانش پژوهی آموزشی جهت آنها بسیار زیاد می‌باشد، اما طراحی یک برنامه آموزشی متنوع بلند مدت (یکماهه) در تمام حیطه‌های آموزش علوم پزشکی (دانش، نگرش و عملکرد) مورد نظر قرار گرفت تا پس از طی دوره مذکور، اعضای هیات علمی بتوانند در رشته و فیلدهای آموزشی مربوط به خود دانش پژوهی آموزشی را اجرا نمایند.

روش کار: این برنامه آموزشی یکماهه بود. فراگیران در طول یکماه (۴ هفته)، هر هفته ۴ روز و هر روز ۴ ساعت از ساعت ۸-۱۲ در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی حضور یافته و ۲ روز دیگر در هفته، در محیط آموزشی خود (بیمارستان، آزمایشگاه و یا دفتر گروه) مشغول انجام فعالیت‌های مرتبط با دوره بودند. این دوره در هر فصل یکبار اجرا می‌شد. ماه دوم هر فصل برای این منظور در نظر گرفته شده بود. مفاهیم و اصول

کارورزان پزشکی بودند. نظرات کلیه کارورزان صورت سرشماری مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع داده‌های ۲۳ پرسشنامه از ۳۰ نفر با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: ۹۳/۱٪ از مشارکت کنندگان اظهار داشتند جلسه توجیهی آزمون آسکی مناسب بود. ۸۳/۶٪ تعداد ایستگاه‌های در نظر گرفته شده، و چیدمان آن را مناسب می‌دانستند و ۷۳/۹٪ از دانشجویان اظهار داشتند آزمون به خوبی سازماندهی شده بود و مدت زمان هر ایستگاه کافی بود. ۶۹/۶٪ معتقد بودند آزمون طیف وسیعی از مهارت‌های عملی را پوشش نمی‌داد و ۴۸/۷٪ اظهار داشتند بیمارناها به طور طبیعی و قابل باور، نقش خود را ایفا نمی‌کردند. ۵۶/۵٪ آزمون سنتی و نوشتاری را به آسکی ترجیح می‌دادند. ۳۹/۷۱٪ موافق ۵۲/۲٪ تا حدودی موافق و ۳۳/۷٪ مخالف برگزاری آزمون جامع کارورزی بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: علیرغم اینکه بیشتر دانشجویان آزمون سنتی و نوشتاری را به آزمون آسکی ترجیح می‌دهند، ولی با توجه به نقش این آزمون در ارزیابی مهارت عملی دانشجویان، انجام اقدامات مناسب در جهت رفع کمبودها و بهبود این روش برای جلب حمایت و نظر دانشجویان و رسیدن به حد مطلوب آزمون ضروری است.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، آزمون آسکی، دانشجو پزشکی

۸۲ - ۸۸۰

نقد نظریه‌های اقتصادی کارکردهای نظام آموزشی

میترا قریب^{*}، آتوسا قریب^۱، میترا ذوالفقاری^۱، ریتا مجتهدزاده^۱

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران - دانشکده مجازی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

gharibmi@sina.tums.ac.ir

مقدمه: رابطه آموزش با رشد اقتصادی از قرن هجدهم مدنظر سیاستگذاران قرار گرفته است؛ در عین حال تصمیم‌گیری دقیق و صحیح در این حوزه نیاز به استفاده از نظریه‌های اقتصادی کارکردهای نظام آموزشی دارد. استفاده از هر کدام از نظریه‌ها می‌تواند تأثیرات عمیقی بر سرمایه‌گذاری‌های آموزشی و تأمین مالی آموزش داشته باشد. مقاله حاضر با هدف نقد نظریه‌های اقتصادی آموزش؛ نقاط ضعف و قوت و امکان کاربرد آنها را مورد بحث قرار می‌دهد.

روش کار: این مقاله کتابخانه‌ای با بررسی منابع و بانک‌های اطلاعاتی در خصوص نظریه‌های اقتصادی آموزش به توصیف چهار نظریه سرمایه انسانی، سرنده، فیلتر، هشدار دهنده و کاربست‌های اقتصادی آنها می‌پردازد.

یافته‌ها: هر چهار نظریه مورد مطالعه به تبیین رابطه نظام آموزشی با پدیده‌های اقتصادی پرداخته‌اند. بررسی نظریه‌ها نشان از نقاط قوت و ضعف در تمامی آنها دارد؛ البته نظریه سرمایه انسانی یکی از پذیرفته‌شده‌ترین نظریه‌هاست که به تبیین نحوه تأمین هزینه‌های آموزش و توسعه آموزش، بازده اقتصادی آموزش، الگوی دستمزدها و توزیع درآمد می‌پردازد.

بحث و نتیجه‌گیری: توجه به مبانی نظری اقتصاد آموزش در تحلیل‌های

بوجود می‌آیند مانند نوزادانی هستند که تازه متولد شده‌اند. تیموس آموزشگاه سلول‌های ایمنی است. سلول‌های نابالغی که در مسیر تکامل آموزش‌ها را بدرستی فرا گرفته باشند به خون محیطی و استقرار در بافت‌های ایمنی ثانویه راه می‌یابند اما آن‌ها که در این مسیر آموزش‌ها را خوب دریافت نکنند محکوم به مرگ می‌شوند. تولرانس و بی‌پاسخی، در دوران جنینی آنتی ژن‌های خودی به سلول‌های ایمنی عرضه می‌شوند تا آن‌ها را شناخته و برای تمام طول عمر نسبت به آن‌ها بی‌پاسخ شوند، بیماری‌های خودایمن نتیجه عدم تمایز خود از غیر خود توسط سیستم ایمنی است. در مقیاس جامعه هر فردی بایستی قدرت تشخیص دوست و دشمن، خیر و شر را داشته باشد تا بتواند مسیر درست را انتخاب کند در غیر این صورت همان می‌شود که سلول‌های لنفوسیت ما در بیماری خودایمنی انجام می‌دهند، بر علیه سلول‌های خودی پاسخ می‌دهند و از مقابله با بیگانگان باز می‌مانند.

یافته‌ها: با استفاده از پرسشنامه، بیش از نود درصد از دانشجویان تلفیق اخلاق و محتوی درس ایمنی شناسی را در افزایش انگیزه و علاقه به درس موثر دانستند. همچنین نود و هشت درصد از دانشجویان اظهار داشتند که این روش موجب درک بهتر و یادگیری عمیق‌تر مطالب شده است. از نظر تمامی پاسخ دهندگان این روش در سایر دروس تئوری نیز می‌تواند کاربردی شود. بنابر این با تلفیق علم و اخلاق می‌توان آسانتر به اهداف آموزشی و تربیتی دست یافت.

بحث و نتیجه‌گیری: بنابر این با تلفیق علم و اخلاق می‌توان آسان‌تر به اهداف آموزشی و تربیتی دست یافت.

کلمات کلیدی: اخلاق علم، ایمونولوژی

۷۱۱-۸۲

روانشناسی پرسشنامه عوامل مرتبط با یادگیری بالینی

دانشجویان پرستاری

مهنراز امامی میبیدی^{۱*}، تهمینه فرج خدا^۲، کامران سلطانی عربشاهی

۱- دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

مقدمه: استفاده از ابزارهای معتبر و پایا در گردآوری اطلاعات، اساس هر پژوهشی را تشکیل می‌دهد. تفسیر نتایج پژوهش به روایی ابزار مورد استفاده ارتباط دارد و لازم است پژوهشگران از روایی ابزار مطمئن باشند. هدف از انجام این مطالعه روانشناسی پرسشنامه عوامل مرتبط با یادگیری بالینی دانشجویان پرستاری می‌باشد.

روش کار: پرسشنامه فوق در مرحله نخست مطالعه به روش دلفی طراحی گردید و شامل ۸۹ گویه در هفت حیطه برنامه‌ریزی آموزشی، ارزشیابی، منابع و مقررات محیط بالین، ارتباطات حرفه‌ای، مربی بالینی، روش‌های یاددهی و یادگیری و دانشجو می‌باشد. پژوهش حاضر یک پژوهش توصیفی است که در دانشکده‌های پرستاری دانشگاه‌های علوم پزشکی استان یزد در

به صورت سخنرانی ارائه، سپس در اکثر موارد کار در گروه کوچک وجود داشت. همچنین فیلم‌های آموزشی نیز در طول دوره پخش می‌شد. در پایان گواهی اتمام دوره به اعضای شرکت کننده اعطاء می‌شد، که این گواهی شامل ۱/۵ امتیاز جهت دانش پژوهی آموزشی و ارتقاء اساتید از استادیاری به دانشیاری می‌شد.

یافته‌ها: ۷۱۵ نفر عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز هستند که از این تعداد ۴۹۷ نفر در این دوره ها شرکت نمودند. (۶۹٪ از کل اعضای هیأت علمی دانشگاه). نتایج حاصل از ارزشیابی بیانگر رضایت آنان از برگزاری این دوره ها می‌باشد. در رابطه با عملکرد دانش پژوهی نیز اساتید پس از اتمام دوره تعداد ۱۵۰ نفر از این ۴۹۷ نفر، فعالیت‌های دانش پژوهی آموزشی جدید داشتند که باعث ارتقاء، تغییر، نوآوری و افزایش کیفیت آموزشی در آموزش گروه یا دانشکده آنها بوده است.

بحث و نتیجه گیری:

- ایجاد نگرش جدید در اعضای هیات علمی جهت دانش پژوهی
  - انجام فعالیت‌های جدید آموزشی
  - افزایش انگیزه جهت انجام فعالیت‌های دانش پژوهی (۳/۵ امتیاز ارتقا)
  - ارتقا سطح آموزشی دانشکده، دانشگاه و کشور
- کلمات کلیدی:** دانش پژوهی آموزشی، آموزش پزشکی، ارتقا

۷۴۶-۸۲

شناخت ارزش‌های اخلاقی و معرفت شناسی در ارائه

درس ایمنی شناسی دانشجویان پزشکی

هما داودی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

homdavoodi@yahoo.com

مقدمه: علم اخلاق در دنیا تاریخچه قدیمی با سابقه ۲۵۰۰ سال دارد. بقراط اولین کسی بود که مبانی اخلاق را با پزشکی آمیخت. سیستم رایج آموزش پزشکی بیشتر روی پیشرفت و توسعه فعالیت‌های حرفه‌ای دانشجویان تاکید دارد و به رغم وجود زمینه‌های تاریخی غنی، اخلاق در آموزش پزشکی کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

روش کار: یکی از راه‌های نهادینه کردن اخلاق در دانشجویان پزشکی، تلفیق علم و اخلاق است. آموزش و تعلیم اخلاق در برنامه درسی از طریق ایجاد ارتباط بین معرفت شناسی و جهان تجربی می‌تواند منشا اخلاق را در درون خود بشر جستجو کند. یکی از سیستم‌های مهم بیولوژیک بدن سیستم ایمنی است، با استفاده از دانسته‌های علم ایمنی شناسی می‌توان افق ذهنی دانشجویان را به سمت شناخت بیشتر سیر تکامل خود و خودباوری سوق داد. تعریف عملکرد کلی سیستم ایمنی، مراقبت از سلامت بدن، حفظ تعادل و بر خورد با سلول‌های خاطی است. نظارت سیستم ایمنی بر عملکرد صحیح سلول‌های بدن و از بین بردن سلول‌های خاطی مانند مراقبت و تزکیه نفس است. لنفوسیت‌هایی که در مغز استخوان

پس از اخذ رضایت نامه کتبی، پرسش نامه مربوطه جهت تکمیل در اختیار آن ها قرار داده شد. در نهایت داده‌ها جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل آماری از طریق نرم افزار SPSS انجام گرفت.

یافته‌ها: آزمون های کای اسکوئر و آنالیز واریانس یک طرفه در تمامی ابعاد نیازهای آموزشی بیماران ارتباط معنی‌داری را نشان داد. بیماران معتقد بودند در رابطه با آموزش‌های حین ترخیص، مراقبت های مذهبی در طول بستری و پیگیری بعد از ترخیص نیازمند آموزش مؤثر و به موقع می باشند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج پژوهش حاضر، نیاز سنجی بیماران و ارائه آموزش مفید از نظر بیماران بسیار و ضروری است. در نتیجه توصیه می‌شود مسئولین و برنامه‌ریزان بخش مراقبت‌های بیمارستانی نیازسنجی بیماران را به عنوان بخشی از مراقبت‌های جامع بیمارستانی محسوب کنند.

کلمات کلیدی: نیازآموزشی، بیمار، مراقبت

۸۲-۶۴۴

بررسی رابطه انس با قرآن و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۹۲

زهرا کیانی^{*}، خیرالنساء رمضان زاده، سید محمد هاشمی، معصومه رمضان

زاده

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

z.kiani@bums.ac.ir

مقدمه: پیشرفت تحصیلی یکی از موضوعاتی است که در حوزه آموزش عالی و سیستم دانشگاهی هر کشوری اهمیت زیادی دارد، چارچوبی که برای پیشرفت تحصیلی ترسیم می‌شود می‌تواند آینده یک کشور یا ملت را تحت تأثیر قرار دهد. شناخت عواملی که بر پیشرفت تحصیلی تأثیر می‌گذارند می‌تواند هدف مهمی باشد که برای رسیدن به آن شایسته است که به یک تحقیق جامعه شناسانه دست زد. لذا در این پژوهش به بررسی رابطه انس با قرآن در سه بعد تلاوت، کاربرد و اثرات قرآن در زندگی و پیشرفت تحصیلی پرداخته شده است.

روش کار: این مطالعه به شیوه توصیفی-تحلیلی روی ۲۰۰ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته شامل ۲۱ سؤال بود که روایی و پایایی آن مورد ارزیابی قرار گرفته بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص ضریب همبستگی و آزمون t استفاده شد.

یافته‌ها: در بررسی نتایج تحقیق میانگین میزان تلاوت قرآن $28/5 \pm$ کاربرد قرآن $19/02 \pm$ و اثرات قرآن در زندگی آنان $14/36 \pm$ بود، در بررسی رابطه انس با قرآن و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/05$).

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج حاصل از تحقیق به نظر می‌رسد که هنوز حداقل در حدود ۳۰ درصد از دانشجویان قرآن جزء برنامه زندگی

سال ۱۳۹۲ انجام شد. جامعه پژوهش در مرحله تعیین روایی صوری کیفی و کمی ده نفر از دانشجویان پرستاری و در مرحله تعیین شاخص روایی محتوا ده نفر مربیان پرستاری واجد شرایط ورود به مطالعه بودند. نمونه‌گیری در هر دو مرحله به روش تصادفی ساده با استفاده از اعداد تصادفی کامپیوتری انجام شد. جهت تعیین روایی صوری کیفی طی مصاحبه با دانشجویان، پرسشنامه از جهات سطح دشواری، میزان تناسب و ابهام گویه‌ها بررسی و نظرات اصلاحی آنها در ویرایش پرسشنامه لحاظ شد. جهت تعیین روایی صوری کمی با استفاده از روش کمی نمره تأثیر آیتام Impact Score میزان اهمیت هر گویه از پرسشنامه در مقیاس پنج قسمتی لیکرت بررسی گردید. شاخص روایی محتوا Content index validity پرسشنامه عوامل مرتبط با یادگیری بالینی دانشجویان پرستاری به روش والتز و باسل بررسی شد و داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی تحلیل گردید. **یافته‌ها:** پرسشنامه عوامل مرتبط با یادگیری بالینی دانشجویان پرستاری شامل ۸۹ گویه در هفت حیطة از روایی صوری کیفی و کمی مناسبی برخوردار بود، تمام گویه‌ها از نمره تأثیر آیتام بیش از $1/5$ برخوردار بودند و هیچ گویه‌ای در این مرحله حذف نگردید. در مرحله تعیین CV نیز به دلیل برخورداری تک تک گویه‌ها از شاخص روایی بیش از $7/0$ هیچ گویه‌ای حذف نگردید و شاخص روایی محتوا (CVI) کل پرسشنامه $0/9$ محاسبه گردید.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس نتایج حاصل از این پژوهش، پرسشنامه عوامل مرتبط با یادگیری بالینی دانشجویان پرستاری دارای اعتبار بوده و می‌تواند در ارزیابی عوامل مرتبط با یادگیری بالینی دانشجویان پرستاری مفید واقع گردد. مطالعه جهت بررسی پایایی پرسشنامه ادامه دارد.

کلمات کلیدی: روایی، پایایی، پرسشنامه، پرستاری، یادگیری بالینی

۸۲-۶۵۷

بررسی نیاز های آموزشی بیماران بستری در بیمارستان امیرالمومنین (ع) کردکوی

عادلہ قره طغانی^{*}، اکرم ثناگو، لیلا جوئیاری، اعظم محمدی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

a.gharataghani@gmail.com

مقدمه: نیازسنجی آموزشی یکی از مباحث متنوعی است که با مفاهیمی چون برنامه‌ریزی و پیش بینی اهداف و مقاصد سر و کار دارد و آگاهی از نیازها ملاک اصلی برای ارائه خدمات گوناگون و اجرای برنامه‌های متنوع در جهت رفاه و آسایش بیش تر بیماران می‌باشد. هدف از این مطالعه تعیین نیازهای آموزشی بیماران بستری در بخش‌های مختلف بیمارستان امیرالمومنین(ع) کردکوی می‌باشد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-مقطعی می‌باشد. نمونه‌های مورد پژوهش شامل ۲۰۰ بیماری هستند که به هر دلیل در زمان انجام طرح در سال ۱۳۹۲ در یکی از بخش‌های بیمارستان امیرالمومنین(ع) کردکوی بستری بودند که با استفاده از روش سرشماری انتخاب شده‌اند.

۸۲ - ۵۵۹

استفاده از الگوی تدریس پیش سازمان دهنده در سطح آموزش عالی؛ راهی برای افزایش یاددهی و یادداری دانشجویان

سیدمصطفی محسنی زاده^{*}، علی دشتگرد، آسیه مودی، نرجس خاتون

طاهری، هدی صالحی

۱- دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، ۲- دانشگاه علوم پزشکی مشهد

smmz1364@gmail.com

مقدمه: یادگیری مطالب یکی از اهداف اساسی آموزش می‌باشد. ارائه مطالب آموزشی به نحوی که میزان یادداری و یادگیری فراگیران را افزایش دهد همواره یکی از مسائل اساسی در آموزش و پرورش بوده است. یکی از الگوهای آموزشی که به این امر مهم می‌تواند کمک کند استفاده از الگوی آموزشی پیش سازمان دهنده می‌باشد. این روش یک چارچوب ذهنی برای یادگیرنده فراهم می‌آورد به نحوی که اطلاعات بعدی در آن استقرار یابند. لذا در این مطالعه تأثیر این روش آموزشی در یادگیری و یادداری دانشجویان پرستاری سنجیده شد.

روش کار: این روش آموزشی بر اساس دستورالعمل پنج قسمتی بر روی دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی قاین در درس پرستاری بهداشت جامعه ۱ به مدت دو ترم تحصیلی اجرا گردید. بدین صورت که در ابتدای هر جلسه با استفاده از پرسش و پاسخ و پیش آزمون، رفتارهای ورودی که انتظار می‌رفت دانشجویان قبلاً آموخته‌اند ارزیابی می‌شد و سپس مدرس به ارائه مطالب جدید درسی بر اساس الگوی پیش سازمان دهنده می‌پرداخت و مجدداً بین مطالب ارائه شده و ساخت شناختی دانشجویان به شیوه‌های مختلف (مثل: درخواست خلاصه‌ای از ویژگی‌های اصلی مطالب ارائه شده، تکرار تعاریف جدید، طرح سؤال از تفاوت بین جنبه‌های مختلف مطالب) پیوند برقرار می‌نمود. در نهایت تمرین‌های مختلف برای تکمیل یادگیری و تقویت ساخت شناختی دانشجویان پیش‌بینی می‌شد تا زمینه برای بحث جلسه آینده فراهم شود.

یافته‌ها: در تمامی مراحل، تأثیر آموزش بر اساس الگوی پیش سازمان دهنده (گروه آزمون) بیشتر از آموزش به روش سنتی (گروه شاهد) بود و بین دو گروه تفاوت آماری معنی‌داری وجود داشت ($P=0/000$). همچنین میانگین نمره نظرسنجی رضایت دانشجویان در گروه آزمون ۶۲/۲ و در گروه شاهد ۴۲/۹ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: استفاده از این روش باعث عادت به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری، دستیابی به یادگیری معنی‌دار و فراهم کردن یک چارچوب ذهنی برای استقرار اطلاعات بعدی در فراگیران شده و به تربیت نسلی فرهیخته در رشته‌های گوناگون کمک می‌کند.

کلمات کلیدی: الگوی پیش سازمان‌دهنده، یادگیری و یادداری، دانشجویان

آنان قرار نگرفته بود و می‌توان با اجرای برنامه‌های قرآنی در محیط دانشگاه، سبک زندگی قرآنی را پرورش داد.

کلمات کلیدی: انس با قرآن، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

۸۲ - ۶۳۹

بررسی نیازهای آموزشی بیماران سلی به شیوه بحث گروهی متمرکز در منطقه سیستان در سال ۱۳۸۹

محمد سارانی^{*}، سلیمان سراوانی

دانشگاه علوم پزشکی زابل

sarani883@yahoo.com

مقدمه: برای بهبود وضعیت بهداشتی یک جامعه، علاوه بر ارائه خدمات بهداشتی، مشارکت فعال دریافت‌کنندگان این خدمات ضروری است و آگاهی مناسب لازمه این مشارکت می‌باشد. منطقه سیستان از دیر باز بعنوان یکی از کانون‌های مهم بیماری سل در کشور مطرح بوده است. لذا شناخت نیازهای آموزشی بیماران سلی جهت کنترل دقیق و به موقع بیماری، مستلزم تعیین عوامل مؤثر بر افزایش آگاهی این بیماران می‌باشد.

روش کار: این پژوهش به شیوه بحث گروهی متمرکز (FGD) و با مشارکت ۴۸ نفر، که شامل ۴ گروه آقایان و ۴ گروه خانم‌های مسلول بوده در ۸ جلسه به انجام رسید. به منظور تعیین مشکلات تشخیصی، درمان، بیماریابی، برخورد اطرافیان با بیماران سلی، احساس بیماران نسبت به بیماری سل و ارائه راهکارها و راه حل‌ها در مورد کنترل بیماری از نظر بیماران و کارکنان بهداشتی (بهورزان، کاردانان، کارشناسان، مدیران) مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده نشان داد که برخورد با بیماران سلی در دو جنس متفاوت بوده، بطوریکه جنس مونث بیشتر در معرض افسردگی و بیماری‌های روحی و روانی قرار دارند، همچنین خانواده و اقوام بیماران کمتر با مسلولین ارتباط برقرار می‌کنند. از طرفی بیماران به دلیل ترس از بدنامی سعی در مخفی نگه داشتن بیماری خود دارند. حجم دارو و طول درمان زیاد، مشکلات اقتصادی خانواده‌ها و عدم دسترسی به مرکز مبارزه با سل شهرستان در ساکنین مناطق روستایی مهم‌ترین مشکلات درمانی مسلولین شناسایی گردید. همچنین عوامل زیست محیطی، بستر ژنتیکی، فاکتورهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و عدم آگاهی ساکنین منطقه مهم‌ترین مشکلات درک شده توسط پرسنل بهداشتی بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: اکثر شرکت‌کنندگان در این مطالعه بر لزوم آموزش تأکید دارند. لذا بازنگری در محتوای آموزشی و یافتن راه‌حل‌های مناسب برای پاسخ دهی به نیازهای فطری بیماران سلی ضروری است.

کلمات کلیدی: سل، بحث گروهی متمرکز، سیستان

۵۴۴- ۲۲

رابطه عدالت آموزشی با فرسودگی تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی گلستان

عدالت آموزش و اقتصاد آموزش

لیلا جویباری^{*}، بیتا جوان

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

L_juibari@yahoo.com

مقدمه: فرسودگی تحصیلی با حس عمیق شکست، بی‌علاقگی نسبت به مطالب درسی، عدم مشارکت در فعالیت‌های کلاسی و غیبت همراه است. عوامل مختلفی در ایجاد فرسودگی تحصیلی دخیل است که یکی از عوامل مهم عدالت آموزشی است. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین رابطه عدالت آموزشی با فرسودگی تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی گلستان طراحی و اجرا شد.

روش کار: این پژوهش از نوع مقطعی با رویکرد توصیفی تحلیلی است که در سال ۱۳۹۲ انجام شد. در این مطالعه ۶۲ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی گلستان به روش سرشماری انتخاب شدند و داده‌ها از طریق دو پرسشنامه روا و پایایی عدالت آموزشی گل پرور و فرسودگی تحصیلی برسو، به روش خودایفا جمع‌آوری شدند. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS 18 و آزمون‌های تی مستقل و پیرسون مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند.

یافته‌ها: بین عدالت آموزشی و فرسودگی تحصیلی همبستگی معکوس و معنی‌دار وجود دارد ($r=0/372$ ، $P=0/003$). در دانشجویان مرد بین عدالت آموزشی و فرسودگی تحصیلی همبستگی معکوس و معنی‌داری وجود دارد ($r=0/564$ ، $P=0/003$). در دانشجویان زن بین عدالت آموزشی و فرسودگی تحصیلی همبستگی معکوس وجود داشت ولی این همبستگی از نظر آماری معنی‌دار نبود. بین جنسیت و وضعیت تأهل با عدالت آموزشی ارتباط معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: بهبود عدالت آموزشی با کاهش میزان فرسودگی دانشجویان رابطه دارد. لذا پیشنهاد می‌شود، اساتید و مسئولان دانشگاه‌ها شرایط لازم را برای ایجاد فرصت‌های برابر و عدالت آموزشی فراهم نمایند.

کلمات کلیدی: عدالت آموزشی، فرسودگی تحصیلی، دانشجویان

۶۱۶- ۳۳

فرسودگی تحصیلی تهدیدی بر سلامت روان دانشجویان

طاهره خزاعی^{*}، طیبه خزاعی، مهدیه قاسمی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

azar1342@bums.ac.ir

مقدمه: دوره تحصیلات دانشگاهی به واسطه حضور عوامل متعدد یک دوره فشارزای روانی است. دانشجویان دانشگاه ممکن است پدیده فرسودگی را به این دلیل تجربه کنند که شرایط یادگیری برای آنان سطوح بالایی از

تلاش را می‌طلبد و مکانیسم‌های حمایتی که راهکارهای کنار آمدن مؤثر با مشکلات را تسهیل می‌کند، مهیا نمی‌سازد و ممکن است سلامت روان آنان را تحت تأثیر قرار دهد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- تحلیلی، تعداد ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشکده پیراپزشکی به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای دو مرحله‌ای توسط پرسشنامه استاندارد فرسودگی تحصیلی و سلامت روان مورد بررسی قرار گرفتند. پرسشنامه فرسودگی تحصیلی سه حیطه: ۱- خستگی تحصیلی ۲- بی‌علاقگی تحصیلی ۳- ناکارآمدی تحصیلی را بررسی می‌کند. پرسشنامه سلامت روان (GHO-28) سؤالی ۴ خرده مقیاس ۱- علائم جسمی ۲- اضطراب و بی‌خوابی ۳- اختلال کارکرد اجتماعی ۴- افسردگی شدید را ارزیابی می‌کند. اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار SPSS 11/5 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمره فرسودگی تحصیلی $40/56 \pm 8/50$ و میانگین نمره سلامت روان $28/03 \pm 11/2$ بود. میانگین نمره فرسودگی تحصیلی در دو رشته علوم آزمایشگاهی و بیهوشی نسبت به دو رشته رادیولوژی و اطاق عمل بیشتر بود ولی از نظر آماری معنی‌دار نبود، بین نمره فرسودگی تحصیلی و سلامت روان دانشجویان ارتباط معنی‌داری وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: بعضی از رشته‌های تحصیلات دانشگاهی علاوه بر مدت طولانی، سرفصل‌های زیاد و کتب حجیم دارند که باعث بی‌علاقگی دانشجویان شده و ناهمگونی در عدالت آموزشی ایجاد می‌کنند.

کلمات کلیدی: فرسودگی تحصیلی، سلامت روان، دانشجویان

۵۳۶- ۳۳

آموزش پرستاری مبتنی بر شواهد: موانع و راهکارها؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

زهرا شیخ علیپور^{*}، اسکندر فتحی آذر^۱، مژگان لطفی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۲- دانشگاه تبریز

sheikhaliPour@tbzmed.ac.ir

مقدمه: پیشرفت‌های مداوم علمی همراه با وضعیت متغیر مددجویان مستلزم آن است که پرستاران بتوانند با تلفیق مهارت‌های فنی و دانش حرفه‌ای خود براساس شواهد علمی، ضمن عمل در قالب گروه‌های چند رشته‌ای، مشکلات مددجویان را تشخیص داده و به طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه مراقبتی برای حل این مشکلات بپردازند. پرستاران باید توانایی تصمیم‌گیری مستقل بالینی را داشته باشند و تحقق این اهداف به واسطه استفاده از شواهد تحقیقاتی در مراقبت‌های بالینی تسهیل می‌گردد. در محیطی که پرستاری مبتنی بر شواهد اجرا می‌شود آموزش مداوم برای کیفیت مراقبت و ایجاد خلاقیت برای فراهم سازی مراقبت بهتر وجود دارد. این مقاله بر آموزش پرستاری مبتنی بر شواهد پرداخته و به بررسی موانع موجود در اجرای آن تمرکز کرده است.

روش کار: در این مطالعه که به روش کتابخانه‌ای انجام شد به منظور یافتن مطالعات مرتبط با انفورماتیک و آموزش پرستاری مبتنی بر شواهد، از

یافته‌ها: ۱۶۸ نفر (۸۱٪) از مشارکت کنندگان را پرستاران، (۱۲٪) را پزشکان و ۷٪ را کارکنان مدیریتی تشکیل می دادند. به طور کلی، کارکنان عوامل مؤثر بر ایمنی بیمار را به ترتیب، وظیفه ای (ضریب اهمیت ۰/۳۹)، تیمی (۰/۲۲)، عوامل فردی کارکنان (۰/۲۱)، مدیریتی و بیمارستانی (۰/۰۷)، مربوط به بیمار (۰/۰۵) و عوامل فرابیمارستانی (۰/۰۳) اولویت گذاری کردند. الگوی اولویت بندی در هر سه گروه پرستاران، پزشکان و مدیران مشابه بود.

بحث و نتیجه گیری: به طور کلی نتایج این مطالعه نشان داد که عوامل وظیفه‌ای، تیمی و عوامل فردی به ترتیب از مهم ترین عوامل تأثیر گذار بر ایمنی بیمار می باشند این عوامل جزء عوامل آشکار می باشد که طبق نتایج، کارکنان به عوامل فعال و آشکار بیشتر توجه می کنند و به عوامل سیستمی و محیطی کمتر توجه می شود. توجه به رعایت اصول ایمنی توسط ارائه کنندگان خدمات ضروری بوده و از حقوق اولیه بیماران می باشد، بنابراین لازم است مدیران نظام سلامت با آموزش و نظارت مستمر در بهبود کیفیت ارائه خدمات و ارتقای ایمنی بیمار اهتمام بیش از پیش مبذول نمایند.

کلمات کلیدی: ایمنی بیمار، خطاهای پزشکی، تحلیل سلسله مراتبی، مراقبت ثانویه

۵۲۳ - ۸۲

تأثیر روش تدریس حل مساله بر تفکر خلاق دانش آموزان دختر مقطع متوسطه ناحیه ۲ شهرستان ساری

فاطمه احمدی نیا

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

ahmadinia.fatemeh@gmail.com

مقدمه: در عصر حاضر با توجه به نیازها و شرایط اجتماعی یادگیرندگان، ضرورت بازیابی و تجدیدنظر در روش های سنتی و دیدگاه های قدیمی در تدریس و آموزش بیش از هر زمان دیگری احساس می شود. یکی از رویکردهای جدید در فرآیند آموزش و تدریس، رویکرد حل مساله است. به همین دلیل این تحقیق با هدف مطالعه و بررسی میزان تأثیر بکارگیری روش تدریس حل مساله بر تفکر خلاق دانش آموزان انجام شده است.

روش کار: روش تحقیق آزمایشی و جامعه آماری آن کلیه دانش آموزان دختر دوره متوسطه ناحیه ۲ شهرستان ساری به تعداد ۳۰۴۷ نفر می باشد. تعداد ۳۴۲ دانش آموز از این بین، به طور تصادفی انتخاب شدند. گروه آزمایش ۷۷ کلاس و گروه کنترل نیز ۷۷ کلاس دیگر قرار گرفتند به طوری که مجموع دانش آموزان در هر گروه حدود ۱۷۱ نفر می باشد. بررسی صورت گرفته از آزمون خلاقیت اولیه نیز همسانی گروه را تایید کرده است. ابزار اندازه گیری پرسشنامه بوده است. سپس به گروه آزمایش طی مدت سه ماه با روش تدریس حل مساله آموزش داده شد و به گروه کنترل طی همین دوره، با روش سنتی آموزش داده شد. تفاوت حاصل از

پایگاه های اطلاعاتی نظیر ScienceDirect, Pubmed, Google Scholar, SID و Magiran استفاده گردید. جستجوی مقالات فارسی و انگلیسی مرتبط ده سال گذشته (۹۱-۸۱) بر اساس کلید واژه های آموزش، پرستاری مبتنی بر شواهد، آموزش مبتنی بر شواهد صورت گرفت. از بین مقالات مرتبط با حوزه پرستاری و متمرکز بر موضوع مورد مطالعه، جهت مروری بر متون انتخاب گردیدند. با توجه به تعداد زیاد مقالات، ابتدا یک شمای اولیه طبقه بندی شکل گرفته و سپس از روش مرور مکرر جهت تجزیه تحلیل محتوی مقالات استفاده شد.

یافته‌ها: مطالعات نشان می دهند که موانع زیادی بر سر راه مراقبت مبتنی بر شواهد و آموزش آن به دانشجویان وجود دارد. از جمله اینکه اساتید وقت کافی برای آموزش مبتنی بر شواهد وجود نداشته یا با نحوه آموزش آن آشنائی ندارند. همچنین پرستاران در بالین با تعداد زیاد بیماران، کمبود وقت و اطلاعات مواجه بوده و در مراقبت براساس شواهد دچار مشکل می باشند.

بحث و نتیجه گیری: به نظر می رسد که با ساسیت گذاری در سطح کشوری و اجباری نمودن مراقبت براساس شواهد، دانشگاه ها و اساتید را ملزم به آموزش فرآیند مراقبت مبتنی بر شواهد به دانشجویان پرستاری و علوم پزشکی نمود.

کلمات کلیدی: آموزش، پرستاری مبتنی بر شواهد، آموزش مبتنی بر شواهد

۵۲۴ - ۸۲

اولویت بندی عوامل مؤثر بر ایمنی بیمار در مراقبت ثانویه در مراکز آموزشی-درمانی از نظر کارکنان دو بیمارستان شهر گناباد

محمد رضا منصوریان^{*}، عبدالجواد خواجوی، مریم عشقی زاده، علی عالمی،

محمد رضا رزم آرا

دانشگاه علوم پزشکی گناباد

mr_mansoorian@yahoo.com

مقدمه: ایمنی بیمار، رهایی او از هرگونه صدمه اتفاقی در حین ارائه مراقبت یکی از دغدغه های اصلی تمامی ارائه کنندگان خدمات در نظام های سلامت در سرتا سر دنیا است. عوامل مختلفی بر ارتقاء یا تهدید ایمنی بیمار اثر گذار است. هدف از این مطالعه اولویت بندی عوامل مؤثر بر ایمنی بیمار بنا بر ادراک کارکنان مراقبت ثانویه بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی ۲۱۵ نفر از کارکنان (پرستاران، پزشکان و مدیران) بیمارستان های ۲۲ بهمن و ۱۵ خرداد دانشگاه علوم پزشکی گناباد به صورت سرشماری انتخاب شدند. اولویت بندی عوامل مؤثر بر ایمنی بیمار با استفاده از پرسشنامه ای مبتنی بر چارچوب وینسنت و متناسب با مدل تحلیل سلسله مراتبی انجام شد. روایی پرسشنامه با روایی محتوا تایید و پایایی آن تعیین گردید. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ۲۰ و ExPert Choice/۱۱ صورت گرفت.

عملی بر روی مولاژ برنامه‌ریزی و اجرا نمودند. ضمناً در انتهای هر دوره، محتوای آموزشی به همراه فیلم‌های احیاء قلبی- ریوی در قالب بسته آموزشی به فراگیران ارائه شد. در ابتدای دوره پس از بیان اهداف، پیش‌آزمون به عمل آمد و پس از آموزش روش‌های احیاء، پس‌آزمون اجرا شد. لازم به ذکر است در انتهای پژوهش تنها ۷۳ نفر به سوالات پس‌آزمون پاسخ دادند و در نهایت اطلاعات از طریق نرم افزار SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد اختلاف آماری معنی‌داری بین سطح دانش و مهارت مربیان مهد کودک‌ها در رابطه با احیاء قلبی- ریوی کودکان قبل و بعد از آموزش وجود دارد ($P=0/001$)
بحث و نتیجه‌گیری: ارتقای سطح سلامت جامعه و ارائه خدمات عادلانه می‌تواند با آموزش مهارت‌های احیاء قلبی- ریوی پایه به مربیان مهدکودک‌ها که به لحاظ نوع محیط کاری نیاز زیادی به یادگیری این مهارت‌ها دارند، شروع شود. این امر می‌تواند عامل پیشگیری‌کننده از عوارض ناخواسته ناشی از ایست قلبی- ریوی و افزایش دهنده سطح سلامت کودکان کشور باشد.

کلمات کلیدی: توانمند سازی، احیاء قلبی- ریوی کودکان، مربیان مهدکودک، آموزش همگانی

۸۲-۴۶۲

رابطه انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان

محمدرضا رئیسون*

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند*

raeison@bums.ac.ir

مقدمه: شناخت عواملی که منجر به پیشرفت تحصیلی و مانع از افت تحصیلی می‌شود، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. پاره‌ای از مطالعات بیانگر ارتباط مستقیم بین انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی هستند، ولی بعضی صاحب‌نظران رابطه مستقیم آنها را مورد تردید قرار داده‌اند. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی- همبستگی روی ۱۱۲ نفر از دانشجویان دانشکده پرستاری مامای قاین دانشگاه علوم پزشکی بیرجند که در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند و به‌روش تصادفی ساده انتخاب گردیدند، انجام شد. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه انگیزه پیشرفت هرمنس استفاده شد. از معدل دانشجویان به‌عنوان شاخص پیشرفت تحصیلی استفاده گردید. برای تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی، آزمون T مستقل و ضریب همبستگی پیرسون و نرم‌افزار SPSS 15 استفاده شد.

یافته‌ها: ۴۴٪ دانشجویان اتفاق عمل و ۵۶٪ دانشجویان پرستاری بودند. میانگین نمره انگیزه پیشرفت $79/18 \pm 6/9$ تعیین گردید. که بین انگیزه

بکارگیری روش تدریس حل مساله نیز از طریق پس‌آزمون اندازه‌گیری شده است.

یافته‌ها: نتایج تحقیق با بهره‌گیری از شاخص‌های توصیفی و آزمون t دو نمونه مستقل، نشان داده است که روش تدریس حل مساله موجب تفاوت معنی‌داری از لحاظ خلاقیت و مولفه‌های آن (ابتکار، سیالی، انعطاف‌پذیری و بسط) در دانش‌آموزان گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج بکارگیری روش تدریس حل مساله و افزایش خلاقیت و مولفه‌های آن (سیالی، بسط، ابتکار و انعطاف‌پذیری) در یادگیرندگان در این مطالعه، تشویق فراگیران در کلاس‌های درس به ارائه پاسخ‌های فراوان در ارتباط با موضوعات مختلف (سیالی) و جلب توجه آن‌ها به عناصر جزئی موضوعات و مسائل و بسط قدرت تحلیل و نگاه نافذ آنان ضروری است. در این جهت به پرورش خلاقیت معلمان و اساتید و آشنایی آنان با روش تدریس حل مساله و کاربرد آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کلمات کلیدی: روش تدریس، حل مساله، تفکر خلاق

۸۲-۴۷۶

اثربخشی برنامه توانمند سازی مدیران و مربیان مهدکودک‌ها در احیاء قلبی- ریوی کودکان؛ آغازی برای آموزش همگانی احیاء قلبی- ریوی

سحر خوش کشت*، مریم شیری، مریم آقابرداری، مرجان حاج فیروز آبادی، زهرا حسینی نوده، حمیدرضا جلیلی، سیامک امیری، توران بهرامی

باباحیدر

دانشگاه علوم پزشکی البرز

sahar_khoshkesh@yahoo.com

مقدمه: یکی از علل افزایش مرگ و میر ناشی از ایست قلبی- ریوی، عدم دسترسی به افراد متبحر و آموزش دیده در صحنه حادثه می‌باشد. به طوری که نشان داده شده است وجود یک فرد آموزش دیده در زمان احیاء می‌تواند بر برآیند آن تأثیر گذارد. لذا این پژوهش با هدف بررسی اثربخشی برنامه توانمند سازی مدیران و مربیان مهد کودک‌های استان البرز با اصول احیاء قلبی- ریوی کودکان انجام شد.

روش کار: ایده اولیه طراحی و اجرای این پژوهش پس از مشاهده نقایص و نیازهای آموزشی مدیران و مربیان مهد کودک‌ها با همکاری سازمان بهزیستی شکل گرفت. این پژوهش بر روی ۸۹ نفر از مدیران و مربیان مهد کودک‌های سطح استان البرز که به روش تصادفی ساده توسط سازمان بهزیستی انتخاب شده بودند، انجام شد. پژوهشگران پس از اعلام نیاز سازمان و بررسی متون، کتب و مقالات علمی در زمینه احیاء قلبی- ریوی کودکان- برنامه و پرسشنامه اولیه در رابطه با لزوم احیاء قلبی- ریوی، اندیکاسیون‌ها، مراحل آن، زمان اجرا و اتمام احیاء و روش‌های خروج جسم خارجی در مجرای هوایی را تدوین و ضمن بررسی روایی صوری و محتوا و پایایی ابزار، در قالب ۴ دوره ۶ ساعته به صورت سخنرانی و کار

پیشرفت با پیشرفت تحصیلی، رابطه معنی داری وجود داشت ($p=0/001$)، اختلاف معناداری از نظر میانگین نمرات انگیزش پیشرفت در دانشجویان برحسب سن، جنس، وضعیت تاهل و ترم تحصیلی مشاهده نگردید.

بحث و نتیجه گیری: بین انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی، رابطه وجود دارد. می توان با تقویت انگیزش پیشرفت در دانشجویان میزان موفقیت تحصیلی دانشجویان را افزایش داد. مطالعات تکمیلی با حجم نمونه بیشتر جهت بررسی عوامل مختلف موثر بر روی ارتباط انگیزه پیشرفت و موفقیت تحصیلی در دانشگاه توصیه می گردد.

کلمات کلیدی: انگیزه پیشرفت، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان

۴۴۱- ۲۲

همبستگی بین نمرات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان مدیر گروه و رئیس دانشکده

عبدالحسین شکورنیا

دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

shakumia@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی اساتید می تواند نقش مهمی در برنامه ریزی، اجرای موفق برنامه های آموزشی و بهبود کیفیت آموزش در دانشگاه ها داشته باشد. یکی از چالش هایی که در این ارتباط دانشگاه ها با آن مواجه هستند، استفاده از روش ها و منابع مناسب ارزشیابی عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی است. با توجه به لزوم بررسی نتایج این ارزشیابی ها از منابع مختلف، این مطالعه با هدف تعیین میزان همبستگی بین نمرات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان، مدیران گروه های آموزشی و روسای دانشکده ها طراحی و اجرا شده است.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی- مقطعی نتایج ارزشیابی تعداد ۲۰۴ نفر از اعضای هیات علمی که توسط دانشجویان، مدیران گروه های آموزشی و روسای دانشکده ها ارزشیابی شده بودند، مورد بررسی قرار گرفت. جهت گردآوری داده ها از سه پرسشنامه که روایی و پایایی آنها مورد تایید قرار گرفته بود، استفاده شد. اطلاعات لازم مشتمل بر نمرات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان، مدیران گروه ها و روسای دانشکده از مستندات مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه استخراج و مورد بررسی قرار گرفت. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS18 و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: میانگین نمرات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان، مدیران گروه های آموزشی و مسئولان دانشکده ها به ترتیب $4/07 \pm 0/40$ ، $4/49 \pm 0/44$ و $4/39 \pm 0/52$ بود. بررسی ضریب همبستگی پیرسون بین نمرات ارزشیابی اساتید توسط گروه های فوق نشان داد که بین نمرات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان و مدیران گروه ها و همچنین روسای دانشکده ها رابطه معنی دار وجود ندارد. اما بین نمرات ارزشیابی اساتید توسط مدیران گروه ها و روسای دانشکده رابطه معنی دار آماری وجود دارد. **بحث و نتیجه گیری:** یافته های مطالعه نشان داد که میزان توافق مدیران

گروه ها و روسای دانشکده ها در مورد ارزشیابی اساتید با همدیگر بیشتر از میزان توافق آنها با دانشجویان می باشد. برای این که قضاوت در باره عملکرد اعضای هیات علمی از جامعیت کافی برخوردار بوده و در حد امکان خالی از سوگیری، تعصب و پیشداوری باشد، لازم است از همه منابع ارزشیابی اساتید و به صورت تلفیقی استفاده شود.

کلمات کلیدی: ارزشیابی اساتید، همبستگی، دانشجویان، مدیر گروه، رئیس دانشکده

۴۵۹- ۲۲

بررسی تاثیر شیوه های آموزش بحث گروهی، سخنرانی و مطالعه خود محور راهنمای کشوری مبارزه با بیماری سل بر دانش پزشکان شاغل در شبکه بهداشت و درمان شهرستان دلیجان

حبیب محمدی^{۱*}، سلیمان احمدی^۲، بابک عشرتی^۱

۱-دانشگاه علوم پزشکی مرکزی ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

habmoh46@yahoo.com

مقدمه: آموزش یکی از بنیادی ترین نیازهای جوامع بشری و از محورهای توسعه پایدار است. استفاده از روش های متنوع آموزش در دنیای پیچیده امروز امری بدیهی بوده و گزینش روش آموزش در هر مرحله از یادگیری حائز اهمیت است. این مطالعه با هدف تاثیر سه روش مطالعه خود محور، بحث گروهی و سخنرانی در زمینه راهنمای کشوری مبارزه با بیماری سل بر میزان یادگیری و دانش پزشکان در شهرستان دلیجان به اجرا درآمده است.

روش کار: در این مطالعه به روش نیمه تجربی ۱۷ نفر از پزشکان شاغل در سطح شبکه بهداشت و درمان شهرستان دلیجان (شامل بخش خصوصی و دولتی) با استفاده از امتیاز آموزش مداوم جهت تشویق به حضور موثر شرکت کردند. منبع آموزشی جهت ارائه روش های آموزش، کتاب راهنمای کشوری کنترل بیماری سل برای پزشکان بود در این پژوهش از یک آزمون ۴۰ سوالی (تستی ۵ جوابی) که در زمینه کلیات بیماری، پیشگیری، بیماریابی، تشخیص و درمان بیماری سوال طرح شده بود و تمامی این سؤالات از مجموعه آموزشی راهنمای کشوری مبارزه با بیماری سل طرح شده بود. جهت تعیین اعتبار این پرسشنامه به رؤیت افراد خبره در زمینه بیماری سل رسید. در این پژوهش پس از انجام آزمون های پیش آزمون و پس آزمون، اطلاعات جمع آوری شده تصحیح گردید و وضعیت سؤالات با توجه به عنوان آنها جداسازی شدند و درست یا نادرست بودن آنها مشخص شد. برای هر سه موضوع آموزشی میانگین پیش آزمون و پس آزمون آنها محاسبه شد و در نهایت برای آنالیز آنها از نرم افزار SPSS و آزمون wilcoxon signed rank test استفاده شد.

یافته ها: نتایج نشان در برنامه آموزشی از طریق سخنرانی ۱۶٪، در شیوه مطالعه خود محور ۲۹/۳٪ و در بحث گروهی ۲۵/۵٪ نمره پس آزمون نسبت به پیش آزمون افزایش داشت. آموزش به شیوه مطالعه خود محور به نسبت

یافته‌ها: نتیجه تحقیقات نشان می‌دهد بکارگیری این نرم‌افزار با اثربخشی بیش از ۸۰٪ در جامعه آماری ۱۰۰ نفری از دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد مورد استفاده قرار گرفت. این مهم با غنی نمودن تصاویر در بانک اطلاعاتی و بهره‌گیری از تکنیک‌های پردازش تصویر، قابلیت تشخیص نقاط و نواحی از تصویر استخراج شده نرم‌افزار پکس را به همراه داشته باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت تشخیص‌های پزشکی و بالا بردن سطح علمی دانشجویان بایستی ابزارهای کمک آموزشی در زمینه‌های پردازش تصویر ارائه گردد تا بتوان در کوتاه‌ترین زمان و بالاترین کیفیت آموزشی اقدام به انتقال اطلاعات علمی نمود.

کلمات کلیدی: آموزش، بافت استخوانی، بافت ماهیچه‌ای، نرم افزار، رادیولوژی، تصویربرداری، تشخیص، پکس، پردازش تصویر

سخنرانی دارای تفاوت معنی داری بوده است، هر چند که روش سخنرانی نیز خود سبب افزایش دانش پزشکان در زمینه کلیات بیماری سل شده است. همچنین روش مطالعه خود محور با اختلاف نسبتاً کمی نسبت به روش بحث گروهی دارای میانگین بیشتری از نظر میزان افزایش دانش پزشکان می‌باشد. همچنین وضعیت آموزش به شیوه بحث گروهی نیز در مقایسه با روش سخنرانی به نحو مناسبی دارای اثر آموزشی مثبتی بر دانش پزشکان بوده است و اختلاف معنی داری در این مورد وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های این تحقیق تاثیر آموزش به شیوه بحث گروهی و مطالعه خود محور به نسبت سخنرانی بر افزایش دانش پزشکان شرکت کننده در این برنامه آموزشی به مراتب بیشتر بوده است.

کلمات کلیدی: بیماری سل، بحث گروهی، مطالعه خود محور، سخنرانی

۱۸۹۰ - ۸۲

استفاده از تکنیک‌های پردازش تصویر در شناسایی بافت‌های استخوانی و ماهیچه‌ای

مهدی دهقانی زاده*، علی ثوابی، مجید فرهنگ فر

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mdehghani@ssu.ac.ir

مقدمه: این مقاله طرحی است در جهت تشخیص اجزای صورت و جدا کردن ناحیه‌های چشم، بینی و دهان برای زیبایی. در گام اول روشی برای تطبیق تصویر دریافتی با الگوهایی از چهره‌های انسان‌ها ارائه شده که با الگوریتمی پیچیده هر کدام از اجزای صورت تشخیص داده می‌شود. در گام دوم هر کدام از این اجزا با دیگر الگوهای مشابه خود که دارای زیبایی خاص می‌باشند مقایسه شده و نمونه‌هایی را برای انتخاب ارائه می‌دهد. در گام نهایی الگوهای انتخابی جهت پیاده سازی بر روی قاب صورت شخص بررسی می‌شود که آیا این اجزا در یک قاب قابل ارائه می‌باشد و یا خیر. طبق این الگوریتم و بررسی به دست آمده تشخیص صورت و اجزای آن در ۹۷٪ از موارد را مثبت دانسته و طرح پیشنهادی در گام نهایی با ۸۷٪ رضایت قابل پیاده سازی می‌باشد.

روش کار: این روش در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد مورد پژوهش قرار گرفته است و با طراحی بانک اطلاعاتی از تصاویر رادیولوژی و سیستم‌های تصویربرداری می‌تواند در دو بخش نقطه‌ای و ناحیه‌ای مورد استفاده قرار گیرد. در بخش اول بر روی تصاویر نقاطی توسط استاد معرفی می‌گردد و در گام بعدی اطلاعات وابسته به آن قابل ذخیره می‌شود. در بخش دیگر استاد می‌تواند نواحی از تصویر را انتخاب و اطلاعات مربوط به آنرا ثبت نماید. بعد از تکمیل کردن این اطلاعات نرم افزار قابلیت ارائه و تحویل به دانشجویان برای آموزش و تحقیقات را داراست. بعد از تکمیل بانک اطلاعات نواحی و نقاط برای لندمارک‌های خارج دهانی با داشتن بیش از ۵۰ تصویر و ۱۰۰۰ نقطه و ۱۰۰ ناحیه، اثر بخشی آموزشی نرم‌افزار توسط اساتید دانشکده دندانپزشکی یزد مورد بررسی قرار گرفت.

پوسترهای الکترونیک

۳۷۰ - ۸۳

بررسی عوامل مرتبط با تمایل به رعایت اخلاق پرستاری بر اساس نظریه رفتار منطقی در روان پرستاران

میمنت حسینی^{۱*}، زهرا حسینی نوده^۲، حسن رضایی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۲- علوم پزشکی البرز

meimanathosseini@yahoo.com

مقدمه: مهارت تصمیم‌گیری اخلاقی بایستی جزو توانایی‌های یک روان پرستار باشد. این مطالعه با هدف تعیین عوامل مرتبط با تمایل به رعایت اخلاق پرستاری بر اساس «نظریه رفتار منطقی» در روان پرستاران شاغل در بیمارستان‌های دانشگاهی شهر تهران انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیف-همبستگی، ۳۰۰ روان پرستار شاغل در بیمارستان‌های دانشگاهی شهر تهران به روش نمونه‌گیری مرحله‌ای انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه خودگزارشی ۴ قسمتی (خصوصیات دموگرافیک، نگرش، هنجارهای ذهنی و تمایل به رعایت کردن اخلاق پرستاری) جمع‌آوری شد. اعتبار (شاخص اعتبار محتوا و اعتبار صوری) و پایایی ابزار (همسانی درونی و آزمون مجدد) تعیین گردید و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نسخه نرم‌افزار SPSS 16 انجام گرفت.

یافته‌ها: طبق نتایج آزمون آنالیز واریانس یک طرفه و آزمون تی، سن، سابقه خدمت، رضایت از شیفت کاری، گذراندن دوره آموزش اخلاق پرستاری و شیفت کاری، متوسط ساعت کار در ماه با نگرش به رعایت اخلاق پرستاری و رضایت از نحوه اداره بیمارستان نیز با هنجارهای ذهنی در مورد رعایت اخلاق پرستاری ارتباط معنی‌دار داشت. نتایج آزمون تحلیل مسیر نیز نشان داد نگرش به رعایت اخلاق پرستاری با سن رابطه مثبت معنی‌دار و با متوسط ساعت کار ماهیانه رابطه منفی معنی‌دار داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: نقش سن و ساعات کاری در تعمیم مدل، نشانگر تاثیر مهم تر این دو متغیر در ایجاد تمایل نسبت به رعایت اخلاق پرستاری در روان پرستاران بود.

کلمات کلیدی: اخلاق پرستاری، نظریه رفتار منطقی، روان پرستار

۴۳۷ - ۸۳

نقش استاد مشاور در ایجاد علاقمندی دانشجویان به رشته تحصیلی

رجبعلی حکم آبادی^{۱*}، سمیه دل رحمی، نیره نعیمی قصابیان

دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

abi.hse2006@gmail.com

مقدمه: علاقه به رشته تحصیلی یکی از ارکان پیشرفت در سطح فردی و نیز در سطح کلان در جوامع امروزی می‌باشد به طوری که آثار مثبت و منفی این مقوله به طور کاملاً آشکارا قابل لمس است. مشاوره می‌تواند نقش مؤثری در برنامه‌ریزی زندگی شغلی داشته باشد، از این رو مقاله

حاضر با هدف، بررسی نقش استاد مشاور در علاقمندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی خود می‌باشد.

روش کار: مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی بوده و برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه "بررسی میزان علاقمندی به رشته تحصیلی" که روایی و پایایی آن تایید شده است استفاده گردید. در این مطالعه، ابتدا پرسشنامه‌ها قبل از مشاوره توسط دانشجویان تکمیل گردید. سپس طی برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته دو جلسه به صورت عمومی و سه جلسه به صورت خصوصی برای دانشجویان توسط استاد مشاور گذاشته شد و استاد مشاور در این جلسات در مورد رشته تحصیلی و آینده شغلی آن‌ها صحبت کردند و بعد از این جلسات، مجدداً پرسشنامه در اختیار دانشجویان قرار گرفته و دانشجویان آن را تکمیل کردند و نتایج توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میزان آگاهی آن‌ها از ۶۸٪ به ۷۶٪، میزان علاقمندی به رشته از ۷۱٪ به ۷۷٪ و میزان علاقمندی آن‌ها به ادامه تحصیل به ۱۰۰٪ بعد از مشاوره افزایش یافت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتیجه‌گیری: استاد مشاور می‌تواند به عنوان یک برنامه جاری آموزشی در دانشگاه‌ها برای دانشجویان به ویژه جدیدالورود اجرایی شده تا دانشجو از همان ترم اول با رشته و آینده شغلی خود آشنا و با میل و رغبت بالایی تحصیل خود را ادامه دهد و در صورت عدم علاقه مندی به رشته تحصیلی خود به کمک استاد مشاور بتواند تصمیمات درستی را برای ادامه برنامه زندگی خود داشته باشند.

کلمات کلیدی: استاد مشاور، مشاوره، علاقمندی، دانشجویان

۴۴۲ - ۸۳

بررسی ویژگی‌های یک استاد دانشگاه از دیدگاه دانشجویان پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر سال تحصیلی ۱۳۹۲

سیمین ماهینی^{۱*}، مهستی گنجو، سکینه زارعی، نسربین مرودشتی پور

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

mahini@gmail.com.۳۰

مقدمه: اساتید مرکز فعالیت‌ها حرفه‌ای شناخته می‌شوند و با روح و روان و احساسات فراگیران سر و کار دارند بنابراین نمی‌توان نقش مهم و غیر قابل انکار آن‌ها را در فرآیند آموزش علوم پزشکی نفی کرد. بدین منظور این تحقیق با هدف بررسی ویژگی‌های یک استاد خوب دانشگاهی از دیدگاه دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شده است.

روش کار: روش پژوهش توصیفی مقطعی و جامعه پژوهش دانشجویان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بوده‌اند که از این جامعه ۷۳ دانشجو به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه مربوط به تعیین ویژگی‌های یک استاد خوب دانشگاهی مشتمل بر ۲۵ سؤال بود

که در مقیاس لیکرت پنج گزینه‌ای از سنجیده شدند. تجزیه و تحلیل اطلاعات نیز با SPSS 16 انجام گرفت.

یافته‌ها: این پژوهش نشان داد که احترام به دانشجو در رتبه اول، ارائه مطالب به صورت قابل فهم برای دانشجو و شیوایی بیان به صورت مشترک در رتبه دوم، خوشرویی استاد در رتبه سوم، علاقه مندی به تدریس در رتبه چهارم و تسلط استاد در درس مورد تدریس در رتبه پنجم از پراهمیت‌ترین ویژگی‌های یک استاد خوب دانشگاهی به حساب آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: ضروری است دانشگاه‌ها و کمیته جذب هیات علمی ویژگی‌های برشمرده شده را در جذب نیروی انسانی مد نظر قرار دهند و همین طور اساتید نیز با ارتباط هر چه بیشتر با دانشجویان ویژگی‌های مورد نظر آن‌ها را مورد بررسی قرار داده و در صورت نیاز به پرورش آن ویژگی‌ها اقدام نمایند.

کلمات کلیدی: استاد خوب، دیدگاه دانشجویان، آموزش

۸۳ - ۵۲۲

بررسی رابطه تلاوت قرآن در آغاز جلسات امتحانی و کاهش اضطراب از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۹۲

خیرالنساء رمضان زاده^۱، زهره خزاعی، سید محمد هاشمی، معصومه

رمضان زاده

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

kh.ramazanzade@yahoo.com

مقدمه: نظر به فرمایشات مکرر مقام معظم رهبری مبنی بر اینکه باید فرهنگ جامعه اسلامی منطبق با اخلاق قرآنی باشد چراکه همه تلاش غرب برای متأثر کردن فرهنگ و سبک زندگی و روابط اجتماعی جامعه از فرهنگ غربی است، انس با قرآن مقدمه سبک زندگی قرآنی می‌باشد. در این مسیر هرگونه زمینه‌سازی در زمینه انس با قرآن نیاز به ارزیابی وضعیت موجود دارد تا بتوان بر اساس آن سایر برنامه‌های فرهنگی تدوین گردد، لذا در این پژوهش به بررسی وضعیت موجود انس با قرآن در سه بعد تلاوت،

کاربرد و اثرات قرآن در زندگی مورد ارزیابی قرار گرفته است.

روش کار: این مطالعه به شیوه توصیفی-تحلیلی روی ۲۰۰ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته شامل ۲۱ سؤال بود که روایی و پایایی آن مورد ارزیابی قرار گرفته بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص ضریب همبستگی، آزمون t استفاده شد.

یافته‌ها: در بررسی نتایج تحقیق میانگین میزان تلاوت قرآن ۲۸/۵ بود و در بررسی تأثیر تلاوت قرآن در آغاز جلسه امتحانی در کاهش اضطراب آنان از نظر دانشجویان ۷۵/۵٪ بالا، ۱۶/۵٪ متوسط و ۶/۵٪ پایین بود. رابطه دیدگاه دانشجویان در این خصوص و معدل و سن آنان معنی‌دار بود ولی بین جنسیت و رشته تحصیلی و دیدگاه آنان تفاوت معنی‌داری وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصل از تحقیق ملاحظه می‌گردد که تلاوت قرآن در شروع جلسات امتحان باعث کاهش اضطراب آنان می‌شود و لذا پیشنهاد می‌گردد این کار اجرایی گردد.

کلمات کلیدی: تلاوت قرآن، اضطراب امتحان، دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

۸۳ - ۶۰۷

اهمیت فراگیری علم اخلاق توسط اساتید بر علاقه‌مندی دانشجویان به حضور در کلاس درس

فاطمه زارعی

دانشگاه علوم پزشکی ساوه

midwiferysaveh@gmail.com

مقدمه: از بهترین روش‌هایی که برای آموزش حرفه‌ای گری مطرح است، الگو بودن اساتید است. الگو بودن اساتید روش مهمی برای کسب ارزش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای مرتبط با حرفه‌ای‌گری و عملکرد انسانی اخلاقی است. این مطالعه با هدف بررسی اهمیت فراگیری علم اخلاق توسط اساتید بر علاقه‌مندی دانشجویان به حضور در کلاس درس انجام گرفته است.

روش کار: با مرورد در موتورهای جستجوی گوگل و SID و پاپ مد با کلید واژه اخلاق، اساتید، دانشجو و علاقه‌مندی ۱۰۰ مقاله به دست آمد که از میان آن‌ها ۲۴ مقاله از سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۰۰ مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: یادگیری از طریق الگو، از طریق مشاهده و تأمل رخ داده و ترکیب پیچیده‌ای از فعالیت‌های هوشیارانه و غیرهوشیارانه است. بسیاری از محققان معتقدند که الگو بودن اساتید برای دانشجویان قوی‌ترین تأثیر را در شکل‌گیری رفتار آنان دارد. طهارت نفس و پاکی روح فقط با علم اخلاق حاصل می‌شود در ایران در دوره قبل از اسلام، پزشکان نخست علم اخلاق را به شاگردان خود می‌آموختند و تا ایشان را از نظر اخلاقی نمی‌آموختند، برای آموختن علم پزشکی به شاگردی نمی‌پذیرفتند. در دوره بعد از ظهور اسلام، اخلاق پزشکی در ایران تحت تعالیم عالیه دین مبین اسلام از تالو و درخشش بیشتری برخوردار شد.

بحث و نتیجه‌گیری: اساتید باید از نقش الگو بودن خود مطلع و دارای شایستگی بالینی باشند. زمان کافی برای تدریس اختصاص دهند دارای نگرش مثبت نسبت به آنچه انجام می‌دهند باشند و رویکرد دانشجو محور در تدریس را پیش بگیرند. بر تجربیات بالینی و آنچه دانشجویان از آن الگو گرفته‌اند تأمل نمایند، ارتباط خوبی با همکاران داشته باشند و در برنامه‌های آموزش اساتید شرکت کنند در راستای بهبود فرهنگ سازمانی تلاش کنند. اساتید به عنوان الگو بر ایجاد نگرش اخلاقی و رفتار و مهارت‌های انسانی بسیار مؤثر هستند. بخش اعظم یادگیری یا تأثیرگذاری نظام تعلیم و تربیت، در محیط یاددهی-یادگیری (کلاس درس) به منصفه ظهور می‌رسد. دانشگاه به عنوان یک مرکز پژوهشی و آموزشی در تعامل با دانشجو، استاد، کارکنان و محیط بیرونی باید اخلاقی باشد. فراتر از این، توجه به نقش راهبردی دانشگاه در ترویج اخلاق حرفه‌ای در مشاغل و

کسانی که مایل به چشم پوشی از درآمدهای بالا، به منظور آموزش بهتر هستند. حضور چنین پزشکی موجب رقیق شدن و کاهش تعارض بین ارزش‌های نهنان و عیان به خصوص در محیط‌های بالینی می‌شود. **بحث و نتیجه‌گیری:** با الگوسازی در جهت ارزش‌های انسانی دانشگاه‌ها به سمتی حرکت می‌کنند که به تعبیر حضرت امام کارخانه انسان سازی شود. **کلمات کلیدی:** طبابت، الگو پذیری، برنامه درسی پنهان

سازمان‌ها ضرورت اخلاقی بودن سازمان دانشگاه را بیشتر نشان می‌دهد. دانشگاه برای نهادینه‌سازی اخلاق در فرهنگ سازمانی خود محتاج ترویج مستمر و اثربخش اخلاق در همه ارکان سازمان (استادان، مدیران، دانشجویان، کارکنان، شرح وظایف، آیین‌نامه‌ها، ساختار و ...) است. **کلمات کلیدی:** اخلاق، اساتید، علاقه مندی، دانشجو

۶۳۱- ۸۳

طبابت خوب و طبابت بد: الگو پذیری در برنامه درسی

پنهان

صدیقه ابراهیمی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

sedighehebrah@yahoo.com

مقدمه: منظور از برنامه درسی رسمی شامل مطالبی است که به وسیله برنامه ریزان آموزشی برای آموزش دانشجویان پزشکی و پزشکان جوان تنظیم شده و تأکید می‌کنند که طبق آن برنامه آموزش داده شود. اما فقط بخشی از اهداف آموزشی پزشکی از طریق آموزش‌های مدون و برنامه‌ریزی شده منتقل می‌شوند. بیشتر آنچه به عنوان مجموعه باورها، ارزش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای مرتبط با آن‌ها مهم به نظر می‌رسد از طریق منابع دیگر یادگیری و آموزش‌های غیر رسمی (برنامه درسی پنهان) منتقل می‌شود.

در طول برنامه درسی غیر رسمی دانشجویان به صورت ناخودآگاه و از برقراری ارتباط با سایر دانشجویان و کارکنان دانشگاه در فعالیت‌های خارج از برنامه درسی مانند فعالیت‌های پژوهشی، مشارکت در انتشار نشریه‌ها و خیرنامه‌های دانشجویی، شرکت در انجمن‌های علمی و از مشاهده محیط آموزشی مطالب زیادی می‌آموزند.

روش کار: این مطالعه به صورت کتابخانه‌ای و به روش این مطلب برداشت انتخابی از مطالب مفید در مقالات قابل دسترس در سایت‌های داخلی و خارجی انجام شده است.

یافته‌ها: الگوپذیری دانشجویان بیش از هر فرد دیگری متوجه استاد است و این الگوپذیری آنقدر مهم است که در جزئیات هم دیده می‌شود وظیفه استاد را نمی‌توان به فرد دیگری سپرد. اولین نیاز به یک تغییر کیفی در پزشکی حرفه‌ای نقش مدل‌سازی است. مدل‌سازی یا الگوپذیری راهی مؤثر برای شکل‌دهی رفتار و تفکر تعریف شده است. عاملی که در اینجا مطرح می‌شود توجه به الگو، یعنی افزایش تعدادی از پزشکانی که دارای برخی خصوصیات شایسته تقلید و پیروی هستند به طوری که قادر به نقش مدل با فضیلت حرفه‌ای در هر مرحله آموزش پزشکی باشند. اعضای هیئت علمی تمام وقت که نمونه فضیلت‌های اخلاقی و صفات انسانی گسترده درونی در تعامل خود با بیماران، برخورد پزشک با بیمار (رفتار بالینی)، نحوه پاسخگویی و رفتار با بیمار و چگونگی برخورد با عامه مردم، کارکنان و دانشجویان باشند.

۶۳۳- ۸۳

بررسی میزان رعایت حقوق بیمار توسط دانشجویان از

دیدگاه بیماران بستری

زیبا رئیسی دهکردی^۱، هایده حیدری، اکرم کرمی

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

ziba758@gmail.com

مقدمه: حقوق یک بیمار عبارت است از وظایفی که تیم پزشکی در قبال او دارند و به مجموع امتیاز و توانایی‌ها و یا مجوزهای خاص گفته می‌شود که قانون به بیمار اعطا کرده است و از آنجا که یکی از جنبه‌های مهم پرستاری، تلاش در جهت برآورده کردن نیازهای مددجویان می‌باشد. بنابراین بهمراه سایر اعضای تیم بهداشتی و درمانی می‌بایست برای کمک به برآورده شدن نیازهای چهارگانه بالا(خلوت، امنیت، استقلال و هویت) به رفتار قلمروخواهانه مددجویان توجه کامل کنند چرا که بخش عمده‌ای از رضایتمندی مددجویان در مراکز درمانی مربوط به رعایت حقوق آنان توسط کارکنان درمانی و کمک به آنان، جهت برآورده ساختن نیازهایشان می‌باشد. مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان رعایت حقوق بیماران توسط دانشجویان مامایی دوره کارورزی در بیمارستان تابعه دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد از دیدگاه بیماران بستری انجام گردید.

روش کار: مطالعه حاضر توصیفی - مقطعی بوده که در بخش‌های بستری بیمارستان تابعه دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد بر روی ۴۶ بیمار بستری در سال ۱۳۹۲ صورت گرفته است. نمونه‌گیری به روش سرشماری انجام شد. گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای مشتمل بر ۳۰ سؤال در دو بخش مشخصات دموگرافیک و منشور حقوق بیمار بود. داده‌ها با کمک نرم افزار SPSS 18 و آزمون‌های آماری تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: در این مطالعه ۱۰۰ درصد از نمونه‌های مورد بررسی زن بودند. میانگین سن نمونه‌ها ۲۸/۶±۱۱/۴۸ بود. میانگین مدت بستری ۴/۲±۰/۹ روز بود. ۶۴/۷ درصد از نمونه‌ها روستایی و بقیه شهری بودند. اکثر نمونه‌ها دارای تحصیلات ابتدایی (۸۳/۶٪) بودند. در بیمارستان مورد مطالعه در کل حقوق بیمار توسط دانشجویان به شکل خوب رعایت می‌شد. در زیر گروه‌های حقوق بیمار نیز در زمینه اصول ارتباطی، رعایت اصل ارائه مراقبت با کیفیت، رعایت اصل استقلال و اختیار بیمار و رعایت اصل رازداری از نظر اکثر بیماران در حد خوب این حقوق رعایت می‌شد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه نتایج مطالعه به نظر می‌رسد میزان رعایت حقوق بیمار در مرکز مورد بررسی توسط دانشجویان در حد خوب است.

۶۵۲- ۸۳

نکات اخلاقی مهم در سبک زندگی دانشجویی از دیدگاه**قرآن کریم**

محمد رضا حاجی آبادی

بیرجند

hhagiabadi43@yahoo.com

مقدمه: از آنجاییکه اخلاق اساس فضیلت و ریشه حقایق و نتیجه بعثت حضرت محمد بن عبدالله (ص) است و نیاز واقعی بشر غیر از تأمین مسائل مادی است، لذا رسیدن به حیات طیبه و معنوی لازمه اخلاق است و توصیه به تقویت بنیه معنوی انسان‌ها در این است که اهل معنا از خرد و عقل توحیدی و ولایت و امامت معصوم بهره‌گیری نمایند. آنچه در قرآن کریم در خصوص رعایت نکات اخلاقی در سبک زندگی ذکر شده به دلیل زندگی مادی و تجملاتی و انحراف از آن، جامعه را به سوی انحطاط و سردرگمی بیش برده است. لذا این مقاله سعی دارد با استفاده از نکات اخلاقی در قرآن کریم راه و رسم زندگی قرآنی را به مردم و به خصوص به دانشجویان بیاموزد تا این آموزه‌ها در زندگی آنان نهادینه شود و اخلاق اسلامی را در تمامی صحنه‌های زندگی عملی و کاربردی نمایند.

روش کار: با استفاده از قرآن کریم و روایات از منابع معتبر به روش کتابخانه‌ای تعداد هزار نکته اخلاقی استخراج گردید و از بین آنان تعداد یکصد نکته اخلاقی سبک زندگی که بیشترین تأثیر را در رفتار و زندگی دانشجویی دارد انتخاب گردید و به عنوان نکات اخلاقی مهم در سبک زندگی دانشجویی از دیدگاه قرآن کریم اعلام گردید.

یافته‌ها: نکات مهم اخلاقی در سبک زندگی دانشجویی از دیدگاه قرآن کریم به صورت زیر می‌باشد: حیات طیبه، وحدت در رویه، آشنایی با علم النفس، حب نفس، حقیقت جوئی، تعدیل غرائز، تأثیر انگیزه‌ها در ارزش اخلاقی، آفات و موانع حقیقت طلبی، توصیه های قرآنی در غریزه جنسی، ارزش اخلاقی علاقه به مال، جنبه های ارزشی عواطف، ارزشهای اخلاقی در ازدواج، لذت طلبی و سعادت خواهی.

بحث و نتیجه‌گیری: زندگی بدون شناخت و آگاهی از فضایل اخلاقی موفقیت‌آمیز نیست و زندگی به روش غربی و امانیسم انحراف از مسیر اسلام ناب است و معضلات و مشکلات امروز جامعه ناشی از همین تفکر و پیروی غلط است و تمام استرس‌ها و فشارهای روحی روانی در جامعه و مخصوصاً ساختار زندگی زناشویی ناشی از این خلاء است. لذا قرآن کریم و ائمه اطهار (ص) راه و روش زندگی موفقیت‌آمیز را پیشنهاد کرده است که رعایت تمام نکات اخلاقی به تعداد یکصد نکته رویه زندگی روزمره دانشجویان را مورد خطاب قرار می‌دهد و آنان را به رعایت این نکات اخلاقی تشویق می‌نماید.

کلمات کلیدی: نکات اخلاقی، سبک زندگی، قرآن کریم

پرسنل تیم درمانی و دانشجویان دوره کارورزی در طی کار با بیمار با در نظر گرفتن حقوق اساسی بیمار، می‌توانند کارآیی و کیفیت مراقبت بهداشتی ارائه شده را به حداکثر برسانند. به نظر می‌رسد ضرورت آموزش دانشجویان دوره کارورزی دانشگاه‌های علوم پزشکی از یک سو و بالا بردن آگاهی بیماران از حقوق خود از سوی دیگر جهت ارتقاء رضایتمندی بیماران امری اساسی است.

کلمات کلیدی: بیمار، بیمارستان، حقوق بیمار-دانشجو

۶۴۶- ۸۳

رفتارهای استاد حین تدریس بر میزان یادگیری دانشجویان در کلاس‌های نظری موثر است: یک مطالعه**مقدماتی**مجید اکبری^{*}، فاطمه زورمند قاسمی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

akbarim@mums.ac.ir

مقدمه: یافتن مهارت‌های تدریس که موجب ارتقای یادگیری می‌گردد بسیار مهم است. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط خصوصیات تدریس اساتید با میزان یادگیری دانشجویان انجام گرفت.

روش کار: در این مطالعه هم گروهی که در دانشکده دندانپزشکی مشهد انجام شد، ابتدا لیستی از خصوصیات کلی موثر در تدریس اساتید با استفاده از متون آموزشی تهیه و در یک جلسه متمرکز با تعداد ۱۴ نفر از دانشجویان نهایی شد. این موارد، پس از کسب اجازه در مورد هر استاد، با حضور در کلاس بر اساس چک لیست ثبت می‌گردید در پایان هر جلسه؛ آزمونی که بر اساس اهداف ذکر شده در طرح درس استاد مربوطه طراحی و به تایید استاد رسیده بود؛ از دانشجویان داوطلب سال سوم گرفته شد. ارتباط بین نمرات کسب شده توسط دانشجویان و ویژگی‌های عینی تدریس استاد با استفاده از نرم‌افزار SPSS 11/5 مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بین رفتارهای غیر کلامی استاد که به ترتیب شامل راه رفتن و حرکات دست بود ارتباط معنی‌داری با افزایش میانگین نمرات دانشجویان مشاهده گردید. همچنین عدم یکنواختی صدا ارتباط معنی‌داری با افزایش میانگین نمرات دانشجویان داشت. در حالی که چگونگی سرعت تدریس ارتباط معنی‌داری با میانگین نمرات نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به محدودیت‌های این مطالعه؛ به نظر می‌رسد تن صدای غیر یکنواخت، حرکات استاد در کلاس و استفاده از حرکات دست، موجب افزایش میانگین نمرات یادگیری دانشجویان در کلاس‌های نظری می‌گردد.

کلمات کلیدی: آموزش، استاد، دانشجو، یادگیری، روش تدریس

۶۵۴- ۸۳

مبانی ترویج اخلاق حرفه‌ای در دانشگاه

معصومه دل آرام

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

masoumehdelaram@yahoo.com

۶۷۱- ۸۳

بررسی دیدگاه مربیان کارآموزی عرصه دانشجویان علوم پزشکی در رابطه با اخلاق حرفه‌ای در بیمارستان امیرالمومنین کردکوی، یک مطالعه توصیفی- مقطعی

عادلہ قره طغانی^۱، اعظم محمدی، اکرم ثناگو

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

a.gharataghani@gmail.com

مقدمه: اخلاق حرفه‌ای مقوله‌ای چالش انگیز در رشته پزشکی است. جوامع مختلف، بر حسب نگرش خود، رویکردهای متفاوتی نسبت به اخلاق حرفه‌ای داشته‌اند. نگرش اساتید به اصول اخلاق حرفه‌ای آن‌ها را در ارائه خدمات بهتر، یاری خواهد نمود و تنش حرفه‌ای را به حداقل خواهد رسانید. لذا این مطالعه با هدف بررسی نگرش به اخلاق حرفه‌ای و نقش اساتید الگو در مربیان کارآموزی عرصه در سال ۱۳۹۲ انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- مقطعی کلیه مربیان کارآموزی عرصه دانشجویان علوم پزشکی در رابطه با اخلاق حرفه‌ای و نقش اساتید الگو در بیمارستان امیرالمومنین کردکوی با سرشماری وارد مطالعه شدند. ابزار بررسی، پرسشنامه‌ای پژوهشگر ساخته بر اساس مطالعات مرتبط با این زمینه بود که از دو قسمت، مشخصات دموگرافیک و ۳۶ سؤال اختصاصی مربوط به نگرش تشکیل شده بود. جهت تعیین اعتبار محتوا و صوری (روایی)، سؤالات پرسشنامه در اختیار ۱۰ نفر از صاحب نظران و اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی گلستان قرار گرفت و بر اساس نظرات آنان اصلاحات انجام شد. میزان پایایی به صورت آزمون، باز آزمون حاصل از تکمیل ۱۰ پرسشنامه با فاصله ۲ هفته توسط گروه مشابه با واحدهای پژوهش مورد بررسی قرار گرفت، که $R = 0.63$ نشان داد. همچنین ضریب آلفای کرونباخ برابر 0.73 نشان دهنده پایایی و ثبات درونی پرسشنامه بود. نتایج حاصل با استفاده از نرم‌افزار SPSS 11 تحلیل شد.

یافته‌ها: در این مطالعه آزمون‌های آماری نشان داد که ارتباط معنی‌داری میان نگرش اساتید با خصوصیات دموگرافیک مورد بررسی، وجود نداشت، از طرفی نگرش به اخلاق حرفه‌ای در ۵۳/۱۹ درصد از مربیان کارآموزی به صورت نگرش کاملاً موافق و در ۴۷/۸۱ درصد آنان نگرش موافق وجود داشت. ضمناً میانگین میزان نگرش مربیان در حد ۸۹٪ برآورد شد که در حد خوب بود.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجا که نگرش مربیان در برخی مباحث اخلاق

حرفه‌ای، مطلوب نمی‌باشد، لذا توصیه می‌شود که دوره‌های بازآموزی به صورت مستمر و مداوم برای اساتید برگزار گردد. همچنین پیشنهاد می‌شود برای منشور اخلاق حرفه‌ای علمی نظر جامعی اعمال گردد.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، اساتید، منشور اخلاق

مقدمه: یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌های مدیریت دانشگاه‌ها، ترویج اخلاق در آنها است. دانشگاه به عنوان یک مرکز پژوهشی و آموزشی در تعامل با دانشجو، استاد، کارکنان و محیط بیرونی باید اخلاقی باشد. فراتر از این، توجه به نقش راهبردی دانشگاه در ترویج اخلاق حرفه‌ای در مشاغل و سازمان‌ها ضرورت اخلاقی بودن سازمان دانشگاه را بیشتر نشان می‌دهد. هدف این مطالعه، مرور مبانی ترویج اخلاق حرفه‌ای در دانشگاه می‌باشد.

روش کار: این مطالعه با استفاده از سایت‌های مختلف اینترنتی و مرور منابع منتشر شده در فاصله سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۰۵ انجام شده است.

یافته‌ها: پرداختن به اخلاق دانشگاهی در برنامه‌های کلان جامعه دارای اولویت خاصی است و غفلت از آن آثار زیان‌بار فراوانی به بار می‌آورد. دانشگاه برای نهادینه سازی اخلاق، محتاج ترویج مستمر و اثربخش اخلاق در همه ارکان است و جهت انجام این مهم، لازم است دانش تخصصی اخلاق حرفه‌ای، گرایش درونی افراد نسبت به تحقق ارزش‌های اخلاقی و مهارت رعایت اصول اخلاقی وجود داشته باشد. رفتار ارتباطی را می‌توان به درون شخصی و برون شخصی تقسیم کرد. منظور از رفتار درون شخصی، رفتار فرد با خود است. خودشناسی، خودفریبی، صداقت با خود، خود محاسبه‌گری، خودافشاگری، خودکشی، خوداحترامی نمونه‌هایی از چنین رفتاری هستند و در رفتار برون شخصی، رفتار فرد با دیگران و رفتار سازمان با محیط درونی و بیرونی بررسی می‌شود. رفتار درون شخصی بر رفتار برون شخصی مقدم است، زیرا که می‌تواند بر ارتباط برون شخصی نیز موثر باشد. بنابراین در ترویج اخلاق در دانشگاه، ابتدا باید افراد را نسبت به الگوهای رفتار ارتباطی درون شخصی تربیت کرد تا بتوانند در قبال حقوق دیگران مسئولیت پذیر باشند. این سخن هم در مقیاس شخص صادق است و هم در مقیاس سازمان. عدم توجه به این اصل برنامه ترویج اخلاق را از کارایی دور می‌سازد. در مقیاس شخص وقتی به مدیران، استادان و کارکنان توصیه می‌کنیم که دانشجو را احترام کنید، او خود باید پیشاپیش بر خوداحترامی نائل آید تا بتواند به دانشجویان احترام بگذارد. در مقیاس سازمان نیز چنین است. دانشگاه اگر به ارتقاء خود باور سازمانی نداشته باشد، نمی‌تواند نسبت به ارتقاء استادان و دانشجویان احساس مسئولیت کند.

بحث و نتیجه‌گیری: اگر فرهنگ سازمانی دانشگاهی دچار بیماری مسئولیت‌گریزی گردد، به سرعت در جامعه تأثیر گذاشته و مبانی اخلاقی جامعه را تباه می‌سازد. اگر مفاسد اداری، مالی و رفتاری، فرهنگ سازمانی دانشگاه را بیمار سازد، فرهنگ عمومی از آن مصون نخواهد ماند. این اصل نشان می‌دهد که پرداختن به اخلاق دانشگاهی در برنامه‌های کلان جامعه دارای اولویت خاصی است و غفلت از آن آثار زیان‌بار فراوانی به بار می‌آورد.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، دانشگاه، مبانی ترویج

۸۳ - ۶۷۶

آگاهی عوامل درمانی از مسائل اخلاقی تلقیح مصنوعی در چند مرکز درمانی ناباروری

فرزاد محمودیان^{*}، سید ضیاء الدین تابعی، ناهید فرهنگ، پریسا نبیئی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

parisanabeiei@yahoo.com

مقدمه: آمار رو به افزایش زوجین نابارور در سالیان اخیر همگام با پیشرفت بسیار سریع دانش و فناوری نوین علوم پزشکی در درمان ناباروری و گسترش روش های کمک باروری، تلقی ناباروری را به عنوان یک بیماری درمان ناپذیر از بین برده است. اقدامات درمانی در زمینه ناباروری موجب طرح مسائل نوینی در استفاده از این امکان در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، فلسفی، اعتقادی، فقهی و شرعی گردیده است. این مطالعه در راستای بررسی میزان آگاهی دست‌اندرکاران و عوامل درمانی چند مرکز تلقیح مصنوعی شیراز از مسائل فقهی و شرعی آن طراحی شده است.

روش کار: در این پژوهش توصیفی تمامی عوامل درمانی مشغول به کار در چند مرکز IVF که حدود ۶۰ نفر بودند، مورد بررسی قرار گرفت. جهت انجام این بررسی پرسشنامه‌ای حاوی ۳۰ سؤال شرعی طراحی شد، که روایی و پایایی پرسشنامه مذکور توسط اساتید اخلاق و فقه پزشکی، مورد تایید قرار گرفت. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت ارائه میانگین و انحراف معیار به کمک آزمون کروسکال والیس برای مقایسه نتایج بود که با نرم‌افزار SPSS 14 انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که میانگین نمره کل افراد از مسائل شرعی حدود ۴۱/۱٪ می‌باشد که در حد متوسط بوده است. در این مطالعه رابطه معنی‌داری بین سن و رشته تحصیلی با میزان آگاهی بدست نیامد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش این گونه به نظر می‌رسد که به طور کلی آگاهی از مسائل شرعی IVF در مراکز درمانی در حد متوسط بوده است و توجه و اهتمام بیشتر در زمینه آموزش‌های لازم جهت بالابردن سطح آگاهی این افراد مورد نیاز می‌باشد.

کلمات کلیدی: تلقیح مصنوعی، ناباروری، مسائل اخلاقی

روش کار: این یک مطالعه توصیفی بود که در سال ۱۳۹۰ در دانشگاه علوم پزشکی جهرم انجام گرفت. جامعه پژوهش کارآموزان و کارورزان رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جهرم بود و نمونه‌گیری به روش سرشماری انجام شد و ۹۶ دانشجوی پزشکی وارد مطالعه شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، استفاده از پرسشنامه استاندارد و پایای DREEM بود. این پرسشنامه که روایی ترجمه آن به صورت ترجمه مجدد و با نظر کارشناسان خبره تایید شده بود شامل ۱۱ گویه تشکیل می‌شود که به صورت طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای تنظیم و از صفر تا ۴ نمره داده می‌شد و در چهار سطح نامطلوب، احتیاج به آموزش مجدد، حرکت در مسیر صحیح و مدل مطلوب سطح‌بندی شده بود. پرسشنامه‌ها توسط کارشناس همکار طرح به دانشجویان تحویل شد و پس از تکمیل از آن‌ها دریافت گردید. اطلاعات وارد نرم‌افزار SPSS 14.5 شده و در سطح آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: در حیطه اساتید، با توجه به نظرات دانشجویان پزشکی: نامطلوب (۰٪)، احتیاج به آموزش مجدد (۳۰/۳٪)، حرکت در مسیر صحیح (۶۹/۷٪) و مدل مطلوب (۰٪)، انتخاب کردند. به تفکیک رده‌های مختلف دانشجویان بالینی، با توجه به نظر اینترن‌ها احتیاج به آموزش مجدد (۳۷/۵٪) و حرکت در مسیر صحیح (۶۲/۵٪)، و به نظر اکثرین‌ها احتیاج به آموزش مجدد (۲۸/۲٪) و حرکت در مسیر صحیح (۷۱/۸٪)، و به نظر استیودنت‌ها احتیاج به آموزش مجدد (۳۱/۸٪) و حرکت در مسیر صحیح (۶۸/۲٪)، ارزیابی شد.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج این مطالعه وضعیت آموزش در حیطه اساتید و طراحان آموزش اگرچه نامطلوب نیست، اما موارد زیادی نیاز به آموزش مجدد دارد. همچنین این فرآیند در مسیر صحیح خود گام بر می‌دارد ولی هنوز تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله داریم و هیچ یک از دانشجویان ارزیابی مطلوبی از این حیطه نداشته‌اند. پیشنهاد می‌گردد مطالعات بیشتری در این زمینه با مشارکت اساتید و دانشجویان و دست‌اندرکاران برنامه آموزشی انجام گیرد.

کلمات کلیدی: اساتید، آموزش پزشکی، الگوی DREEM، کیفیت آموزش، آموزش بالینی

۸۳ - ۷۶۹

تأثیر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی دانشجویان از اصول ارتباط با بیمار و حقوق بیماران

کریم عباسی^{*}، لیلا بذرافکن

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

karim_shr@yahoo.com

مقدمه: ارتباط با بیمار و آگاهی از اصول آن قسمت قابل توجهی از دوره آموزش پزشکی در محیط بالینی را تشکیل می‌دهد. این مطالعه قصد دارد تأثیر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی دانشجویان از اصول ارتباط با بیمار و

۸۳ - ۷۳۳

وضعیت آموزش بالینی دانشکده پزشکی جهرم در حیطه اساتید بر اساس الگوی

سید اسماعیل مناقب^{*}، فاطمه رضائیان جهرمی

جهرم

esmanagheb@yahoo.com

مقدمه: از میان عوامل متعدد که در فرایند آموزش نقش دارند، باید به استاد به عنوان عامل انسانی و از مهم‌ترین عوامل موثر در آموزش و یادگیری اشاره کرد. این مطالعه به منظور بررسی وضعیت آموزش بالینی دانشکده پزشکی جهرم در حیطه اساتید از دیدگاه دانشجویان انجام شد.

کارگاه آموزشی توسط مدرسان اخلاق پزشکی اجرا گردید که قبل و بعد از اجرای کارگاه از محتوای تدریس یک آزمون طراحی گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: به طور کلی نتایج شش مقایسه انجام شده در چهار گروه سالمون مؤید تأثیر برنامه آموزشی است. مقایسه میانگین نمرات آزمون در گروه مورد (۱) (که در آنها پیش‌آزمون و نهایی اجرا می‌شود) با میانگین نمرات آزمون نهایی در همان گروه از نظر آماری به طور معنی‌داری بیشتر از میانگین نمرات پیش‌آزمون در همان گروه است. یعنی آموزش توأم با پیش‌آزمون دارای اثر مثبت بر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی از نقش تئوری‌ها و اصول اخلاقی در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی بوده است.

در گروه شاهد (۱) (که در آن پیش‌آزمون و نهایی اجرا می‌شود) با میانگین نمرات آزمون‌های نهایی در همان گروه با استفاده از آزمون آماری Paired-t نشان می‌دهد که میانگین نمرات آزمون نهایی و پیش‌آزمون در این گروه، از نظر آماری اختلافی وجود ندارد، یعنی آزمون مقدماتی به تنهایی اثری بر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی از نقش تئوری‌ها و اصول اخلاقی در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی نداشته است. چهار مقایسه دیگر و آنالیز واریانس دوراهه نیز مؤید تأثیر مداخله آموزشی است.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این بررسی حاکی از آن است که تفاوت معنی‌داری بین دانشجویانی که آموزش اخلاق پزشکی برای آنها به اجرا درآمده است با دانشجویانی که این برنامه را نگذرانده وجود دارد. بر این اساس می‌توان گفت که آموزش اخلاق پزشکی می‌تواند بر آگاهی دانشجویان از نقش تئوری‌ها و اصول اخلاقی در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی بیفزاید و موثر واقع شود.

کلمات کلیدی: اخلاق پزشکی، اصول اخلاقی، تصمیم‌گیری‌های اخلاقی

۷۸۹-۸۳

طراحی ابزار روا و پایا به منظور بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران از مساله رازداری و افشای اسرار بیماران

در سال ۱۳۹۲

شعله بیگدلی^۱، علی بنده حق^۲، فریبا اصغری^۳، صدیقه نجفی پور^۴، لیلیا حسینی قوام آباد^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۲- تبریز، ۳- علوم پزشکی تهران، ۴- علوم

پزشکی جهرم

مقدمه: رعایت محرمانه بودن مدارک و اطلاعات پزشکی مربوط به افراد، یکی از اصلی‌ترین موضوعات در پزشکی است که تامین‌کننده امنیت اطلاعات افراد است. با توجه به ضرورت آشنایی دانشجویان پزشکی با این اصول و نتایج بررسی کوریکولوم آموزشی دوره پزشکی عمومی، تعداد کل واحدهای درسی این دوره ۲۹۰ واحد است که شامل ۱۵۲ واحد درسی و ۱۳۸ واحد نشانه‌شناسی، کارآموزی، کارورزی و پایان‌نامه است که ۲ واحد

حقوق بیماران در دوره بالینی مورد بررسی و شناسایی قرار دهد و راه‌حل‌های ممکن جهت بهبود برنامه را جستجو می‌کند.

روش کار: این مطالعه با روش تجربی (طرح چهارگروهی سالمون) و با استفاده از گزینش تصادفی دانشجویان انجام شد. جامعه آماری مورد مطالعه را ۱۲۰ نفر از دانشجویان پزشکی تشکیل می‌دهد. در این مداخله کارگاه آموزشی توسط مدرسان اخلاق پزشکی اجرا گردید که قبل و بعد از اجرای کارگاه از محتوای تدریس یک آزمون طراحی گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: به طور کلی نتایج شش مقایسه انجام شده در چهار گروه سالمون مؤید تأثیر برنامه آموزشی است. مقایسه میانگین نمرات آزمون نهایی در گروه مورد (۱) از نظر آماری به طور معنی‌داری بیشتر از میانگین نمرات پیش‌آزمون در همان گروه است ($P < 0.001$) و ($t = 5.037$) یعنی آموزش توأم با پیش‌آزمون دارای اثر مثبت بر نتیجه آزمون نهایی بوده است. در گروه شاهد (۱) که در آن پیش‌آزمون و نهایی اجرا می‌شود میانگین نمرات آزمون‌های نهایی نشان می‌دهد که میانگین نمرات آزمون نهایی و پیش‌آزمون در این گروه، از نظر آماری اختلافی وجود ندارد ($P = 0.682$) و ($t = 0.414$) یعنی آزمون مقدماتی به تنهایی اثری بر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی دانشجویان از اصول ارتباط با بیمار و حقوق بیماران نداشته است. چهار مقایسه دیگر و آنالیز واریانس دو راهه نیز مؤید تأثیر مداخله آموزشی است.

بحث و نتیجه‌گیری: طبق نتایج این بررسی آموزش اصول اخلاق پزشکی بر آگاهی دانشجویان از اصول ارتباط با بیمار و حقوق بیماران تأثیر مثبت دارد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود آموزش اخلاق پزشکی جهت سایر دانشجویان حوزه علوم پزشکی اجرا شود.

کلمات کلیدی: آموزش اخلاق پزشکی، اصول ارتباط با بیمار، حقوق بیماران

۷۷۲-۸۳

تأثیر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی از نقش تئوری‌ها و اصول اخلاقی در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی

لیلا بذرافکن^{*}، کریم عباسی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bazrafkanl@sums.ac.ir

مقدمه: آموزش اخلاق پزشکی به پزشکان، یکی از مهم‌ترین نیازهای آموزشی در حیطه طبابت می‌باشد که طی دهه‌های اخیر تحولات زیادی یافته است. شناخت و آگاهی از اصول و تئوری‌ها ما را در حل مشکلات یاری می‌کند. هدف این مطالعه تعیین تأثیر آموزش اخلاق پزشکی بر آگاهی از نقش تئوری‌ها و اصول اخلاقی در تصمیم‌گیری‌های اخلاقی است.

روش کار: این مطالعه با روش تجربی (طرح چهارگروهی سالمون) و با استفاده از گزینش تصادفی دانشجویان انجام شد. جامعه آماری مورد مطالعه را ۱۲۰ نفر از دانشجویان پزشکی تشکیل می‌دهد. در این مداخله

عزیزمان ایران است. هدف این مقاله معرفی خصوصیات اخلاقی ابوعلی سینا دانشمند و پزشک بزرگ ایرانی می باشد.

روش کار: این مقاله با رجوع به مقالات یافت شده در موتورهای جستجو، پایگاه های معتبر علمی Google Scholar، SID و رجوع به برخی کتب تدوین شده است.

یافته ها: جرج سارتون مورخ بزرگ بلژیکی در کتاب تاریخ علم ابن سینا را مشهورترین دانشمند سرزمین های اسلامی می داند که یکی از معروف ترین ها در همه زمان ها و مکان ها و نژادها است.

ابن سینا از حیث نیروی جسمانی، مردی نیرومند بود و به همین خاطر از کار کردن احساس خستگی نمی کرد. ابن سینا از لحاظ نیروی ذهنی و تفکر نیز بسیار نیرومند بود. اینکه او در هجده سالگی توانست تمامی دانش های زمان خود را فراگیرد خود نشانگر نیروی ذهنی اوست. ابن سینا انسانی با اخلاق و بسیار مؤدب و بزرگوار بود و آثار عظمت و ادب در نوع نوشتارهای او کاملا به چشم می خورد. او انسانی بخشنده بود و وقتی بیماران سخت و صعب العلاج را نزدش می آوردند و آنها را درمان می کرد با بیماران و همراهان آنها بسیار خوش برخورد و مهربان بود و از فقرا حق علاج و درمان نمی گرفت. ابن سینا در برخورد با بیماران اصل را بر دانایی، آگاهی و تبحر پزشک بر شناخت و درمان بیماری، حفظ کرامت انسان و به کارگیری روشی شناخته شده و آزموده که کمترین آسیب را به بیمار برساند، قرار داده است. اعتقاد وی به اسلام و باور این موضوع که پزشکی فضیلت است و پزشک باید مهارت و اطلاعات کافی در طبابت داشته باشد، به رعایت موازین اخلاقی توسط ایشان اشاره کرده است. بدین سان متن و محتوای شاهکار نابغه شرق در پزشکی "قانون" سرشار از توصیه های اخلاقی و مطالبی است که انسان را محور اصلی فعالیت های پزشکی قرار می دهد و نکات اخلاقی فراوانی به پزشکان در باب رفتار با بیماران توصیه می کند.

بحث و نتیجه گیری: با عنایت به حرکت سریع و جهت دار دانشمندان، استادان و دانشجویان کشور برای دستیابی به قله های رفیع علم و دانش نوین و لزوم توجه ویژه به اصول اخلاق پزشکی، جا دارد مبانی و اصول اخلاقی دانشمندان پزشکی ایران به جامعه پزشکی معرفی شود و از این طریق، پلی بین اخلاق پزشکی سنتی و نوین برقرار شود تا با تکیه بر ریشه های محکم و استوار طب ایرانی و اسلامی، بتوان شاخه ها و جوانه های بیشتری را در عرصه علم و دانش گستراند.

کلمات کلیدی: اخلاق، آموزش پزشکی، بوعلی سینا، ایران، اسلام

به تاریخ و اخلاق پزشکی اختصاص دارد و تنها ۶ ساعت از این دو واحد به روابط پزشک و بیمار و خانواده او اختصاص دارد. این نتایج نشان می دهد که با توجه به اهمیت رازداری، نیاز به تاکید بیشتر به موضوع در کوریکولوم آموزشی پزشکی عمومی محسوس است. این پژوهش به طراحی ابزاری پایا و روا برای بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی از این اصول می پردازد.

روش کار: برای طراحی پرسشنامه بررسی دانش و نگرش دانشجویان پزشکی به رازداری و افشای اسرار بیماران، در ابتدا بررسی جامع متون صورت گرفت. با توجه به عدم وجود ابزاری روا و پایا در این خصوص، پرسشنامه ای مشتمل بر ۳۴ سؤال در دو بخش دانش و نگرش تهیه شد و بررسی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط متخصصان گروه آموزش پزشکی و اخلاق به تایید رسید. سپس برای ارزیابی روایی محتوایی (کمی و کیفی) از محاسبه ضریب نسبی روایی محتوا و شاخص روایی محتوا و برای ارزیابی پایایی، از آلفای کرونباخ استفاده شد. سپس به منظور تعیین ضرورت، کمی سازی شامل شفافیت، سادگی، مربوط بودن پرسشنامه بین ۱۰ نفر از اساتید گروه اخلاق و آموزش پزشکی توزیع شد. در مرحله بعد، پرسشنامه بین ۴۰ نفر از دانشجویان پزشکی توزیع و ۳۰ پرسشنامه جمع آوری شد و پایایی اولیه آن مورد بررسی قرار گرفت. پس از تایید پایایی، پرسشنامه در بین ۱۶۰ نفر از دانشجویان پزشکی دوره کارورزی توزیع و پایایی و روایی سازه آن بررسی گردید.

یافته ها: ضریب نسبی روایی محتوا و شاخص روایی محتوا به ترتیب برای کل سؤالات بخش دانش ۰/۸۰ و ۰/۸۱ و برای بخش نگرش ۰/۷۸ و ۰/۸۳ بود. کلیه سؤالات از نظر روایی صوری، محتوایی و سازه مورد پذیرش قرار گرفتند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان می دهد پرسش نامه تهیه شده از روایی و پایایی قابل قبول برخوردار و ابزار مناسبی برای سنجش میزان دانش و نگرش دانشجویان پزشکی از مساله رازداری و افشای اسرار بیماران است.

کلمات کلیدی: رازداری، افشای اسرار بیماران، روایی، پایایی، پرسشنامه

۸۳ - ۷۹۸

الگوی برتر اخلاق پزشکی: ابوعلی سینا

فاطمه نظری شادکام^{*}، زهرا قاسمی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

f_nazarish@yahoo.com

مقدمه: رعایت موازین اخلاقی در حرفه پزشکی، یکی از مهم ترین اصول آموزش، پژوهش و درمان به شمار می آید. آموزش پزشکی و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی اگر با رعایت و حفظ اصول اخلاقی همراه باشد، اهداف والای آموزش طب و نیاز جوامع را با کیفیت بهتری تامین می کند. از بهترین زمینه های ایجاد تحول در دانشجویان پزشکی معرفی الگوهای اخلاقی ایرانی اسلامی می باشد که نمایانگر فرهنگ و تمدن اصیل کشور

Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: آموزش مؤثر به استفاده صحیح از مهارت های ارتباطی بستگی دارد. اساتید با استفاده از دانسته های خود و بکارگیری مهارت های تدریس و ایجاد محیط مناسب، موجب یادگیری دانشجو می شوند. این مطالعه با هدف تعیین عوامل مؤثر در برقراری ارتباط بین دانشجو و استاد از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی- مقطعی، ۱۶۲ نفر دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر با روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی در سال ۱۳۹۱ انتخاب شدند. داده ها با استفاده از پرسشنامه ای که روایی و پایایی آن مورد تایید قرار گرفت و شامل دو بخش اطلاعات دموگرافیک و سئوالاتی در مورد عوامل مؤثر در برقراری ارتباط دانشجو با استاد با مقیاس رتبه ای از از بسیار مؤثر تا بی تأثیر بود جمع آوری شد.

یافته ها: از دیدگاه دانشجویان مهمترین عوامل مؤثر در ارتباط دانشجو و استاد به ترتیب سطح علمی ($0/41 \pm 3/54$)، فن بیان و رعایت مهارت های تدریس ($1/22 \pm 3/44$)، استفاده از تکنیک های ارتباطی مناسب ($1/18 \pm 3/28$) و کمترین نقش را عوامل تجربه استاد ($1/42 \pm 2/84$)، پاییندنی استاد به اصول و اعتقادات مذهبی ($1/36 \pm 2/64$) و وضعیت ظاهر استاد ($2/46 \pm 1/96$) به خود اختصاص داد. بین جنسیت، رشته تحصیلی و نوع درس (تئوری یا عملی) دانشجو و مولفه های مؤثر بر برقراری ارتباط استاد و دانشجو رابطه معنی داری مشاهده شد ($P < 0/05$).

بحث و نتیجه گیری: توانایی برقراری ارتباط مؤثر یکی از شاخص های مهم تدریس اثربخش است و توجه به دیدگاه های دانشجویان و توجه و بکارگیری دیدگاه های آن می تواند نقش مؤثری در برقراری این ارتباط مؤثر باشد

کلمات کلیدی: ارتباط مؤثر، استاد، دانشجو، آموزش

A3 - 1052

رعایت اصول نظارت و رهبری بالینی در بخش های آموزش بالینی از دیدگاه اساتید: تحلیل محتوای کیفی
دکتر محمدصادق دهقان^{*}، دکتر فاطمه جاویدان، دکتر سلیمان احمدی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهیدبهشتی

drmsdehghan@gmail.com

مقدمه: نظارت بالینی، فراهم نمودن بازخورد و راهنمایی در موضوعات فردی، حرفه ای و توسعه آموزشی در محیط کسب تجربه فراگیرنده برای مراقبت مناسب و ایمن جهت بیمار است. مهارت رهبری، عنصری ضروری در نظارت بالینی است. رهبری بالینی شامل تنظیم چشم انداز و پایه گذاری ارزش های سازمانی و مسیری راهبردی با استفاده از تجربه و مهارت های بالینی برای اطمینان از ارائه خدمات سلامت و رفع نیازهای بیمار با تمرکز به دستیابی به اهداف سازمانی است. نظارت و رهبری بالینی مؤثر برای بهبود کیفیت آموزش ضروری می باشد. هدف این مطالعه بررسی رعایت

A3 - 890

تعیین ارزش های حرفه ای از نظر دانشجویان کارآموز و کارورز پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲

آزاده عازمیان^{*}، نیلوفر معتمد، فاطمه مرادی

علوم پزشکی بوشهر

aazemian@yahoo.com

مقدمه: کسب درونی شدن حرفه ای اساس توسعه حرفه است. و چارچوب مشترکی برای توسعه انتظارات و استانداردهای حرفه ای ایجاد می کند، ارزش های حرفه ای استانداردها برای عملکرد افراد و گروه های حرفه ای است که از سوی متخصصین و گروه های حرفه ای مورد پذیرش بوده و چارچوبی را برای ارزشیابی و عقاید تاثیر گذار بر رفتار فراهم می آورند. این مطالعه با هدف تعیین ارزش های حرفه ای از نظر دانشجویان کارآموز و کارورز پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲ انجام شد.

روش کار: این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۲ با استفاده از پرسشنامه خود ایفا و آلفای کربناخ ۰/۸۲ در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد. نظرات کلیه کارورزان و کارآموزان رشته پرستاری به صورت سرشماری مورد بررسی قرار گرفت. در مجموع داده های ۶۷ پرسشنامه از ۱۳۲ نفر با استفاده از آزمون های آماری توصیفی و آزمون های ناپارامتریک (کروسکال وال یس ون ویتنی) تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: میانگین نمرات ابعاد عدالت، مراقبت، عمل گرایی، اعتماد و حرفه ای شدن به ترتیب ۴/۳۰، ۴/۳۹، ۴/۱۹، ۴/۴۰، ۳/۸۹ بود. رعایت اصول صداقت و احترام به شخص را بعنوان راهنمای عملکرد مهم حفظ اسرار بیمار به ترتیب (۸۸/۱٪ و ۸۸٪) از مهمترین مولفه ها و مشارکت در تصمیم گیری های که بر توزیع منابع تاثیر می گذارد (۵۶/۲٪، ۶۰/۲٪) از کم اهمیت مولفه های بودند. بین سن و جنس دانشجویان و ابعاد ارزش های حرفه ای ارتباط معنی داری وجود نداشت.

بحث و نتیجه گیری: میانگین نمرات دانشجویان در محدوده نسبتاً مهم یا مهم قرار داشت، نتایج نشان می دهد ارزش های حرفه ای برای دانشجویان با اهمیت می باشد هر چند که نیاز به انجام برنامه ریزی و آموزش ارزش های حرفه ای به صورت مدون و در برنامه آموزشی امری ضروری به نظر می رسد. آگاهی دانشجویان از وظایف حرفه ای و ارتقاء عملکرد حرفه ای آنان در گستره وسیعی از حیطه های حرفه ای، برای ارتقای کیفیت خدمات سلامت امری اجتناب ناپذیر است.

کلمات کلیدی: ارزش حرفه ای، الگوی حرفه ای، دانشجوی پرستاری

A3 - 1006

عوامل مؤثر بر برقراری ارتباط بین دانشجو و استاد از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

کامران میرزایی^{*}، ثریا زحمت کش، فاطمه دارایی نیا

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

اصول نظارت و رهبری بالینی در آموزش بالینی دانشجویان پزشکی، از دیدگاه اساتید می‌باشد.

روش کار: روش مطالعه تحقیق کیفی می‌باشد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، مصاحبه نیمه ساختارمند و نمونه‌گیری به روش هدفمند و شامل اعضای هیأت علمی بالینی بود که همزمان مسئولیت راهنمایی آموزشی دانشجویان پزشکی در بخش‌های بالینی را به عهده داشتند. زمان و محل انجام مطالعه مرداد و شهریور ۱۳۹۲ در یکی از مراکز آموزشی درمانی تحت پوشش دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران می‌باشد. مصاحبه‌ها تا زمان اشباع داده‌ها ادامه یافت. تحلیل داده‌ها به روش تحلیل محتوای کیفی و کدگذاری و دسته‌بندی براساس اصول نظارت و رهبری بالینی انجام شد. برای افزایش قابلیت اعتماد، مرور و بازبینی مکرر داده‌ها و اصلاح کدگذاری انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس اصول نظارت بالینی برای اطمینان از مراقبت مناسب و ایمن از بیمار به دانشجویان در موضوعات فردی، حرفه‌ای و توسعه آموزشی در محیط بالینی، حسب مورد راهنمایی و بازخورد داده می‌شود و برنامه مدون آموزشی برای این موارد وجود ندارد.

براساس اصول رهبری بالینی برای معرفی چشم‌انداز و روش‌های سازمانی و راهبردها برنامه اختصاصی وجود ندارد و در جلسه توجیهی مواردی یادآور می‌شود. موارد مربوط به اصل پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری مشترک بیشتر در آموزش‌های حین بخش حسب مورد، مطالب یادآوری می‌شود و برنامه مدونی برای آموزش آن وجود ندارد و کارآموزان بیشتر نقش مشاهده‌گر را دارند.

بحث و نتیجه‌گیری: آشنایی ناکافی اعضای هیأت علمی با اصول علمی و عملی نظارت و رهبری بالینی موجب می‌شود تا برنامه مدونی برای آموزش ساختارمند این اصول به دانشجویان پزشکی وجود نداشته باشد. حال آنکه آموزش بالینی توأم با رعایت اصول نظارت و رهبری بالینی و آموزش اصول آنها به دانشجویان پزشکی می‌تواند باعث افزایش اثربخشی آموزش بالینی دانشجویان پزشکی شود.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، نظارت بالینی، رهبری بالینی، دانشجوی پزشکی

روش کار: این مطالعه مقطعی بوده و در سال ۱۳۹۲ انجام شد. پرسشنامه‌های پژوهش شامل یک فرم مشخصات دموگرافیک، مقیاس نگرش به اتانازی و مقیاس پذیرش اتانازی در اختیار کلیه کارورزان پرستاری دانشکده‌های پرستاری شهرکرد و بروجن دانشگاه (جمعاً ۶۱ نفر) قرار گرفت که ۵۸ پرسشنامه تکمیل و بازگردانده شد. داده‌ها به وسیله نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمون‌های آماری تی مستقل، آنالیز واریانس، ضریب همبستگی پیرسون و آنالیز رگرسیون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که اکثریت کارورزان پرستاری (۳/۶۰٪) به طور کلی اتانازی را نپذیرفتند و با آن مخالف بودند. همچنین اکثریت آنها (۹/۵۶٪) از نگرش منفی نسبت به اتانازی برخوردار بودند (میانگین نمره $75/2 \pm 67/0$) و مخالفت آنها از میان چهار حیطة نگرش به اتانازی، با ملاحظات اخلاقی بیشتر بود. در این مطالعه بین پذیرش اتانازی و نگرش به آن ارتباط مثبت معناداری وجود داشت. به علاوه از متغیرهای فردی مورد بررسی، بین جنس، سن و ارتباط با دین و نگرش به اتانازی ارتباط معنادار بود بدین صورت که دانشجویان دختر، دارای سن کمتر و آن‌هایی که ارتباط بهتری با دین اسلام داشتند از نگرش منفی تری نسبت به اتانازی برخوردار بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: پذیرش اتانازی به حیثیت و حرمت جامعه پزشکی لطمه وارد کرده و رواج آن می‌تواند به قانونی شدن خودکشی، کشتن افراد مسن و ناتوان، فقرا و مبتلایان به بیماری‌هایی نظیر ایدز بیانجامد. در این تحقیق اکثریت کارورزان پرستاری اتانازی را نپذیرفتند و نسبت به آن نگرشی منفی داشتند. با اینحال از آنجایی که دانشجویان پرستاری در آینده اصلی ترین عضو تیم مراقبتی خواهند بود، با توجه به متغیرهای فردی مرتبط با نگرش به اتانازی در این مطالعه برگزاری کارگاه‌های آموزشی مناسب برای افزایش آگاهی دانشجویان نسبت به پیامدهای منفی رواج اتانازی در جامعه به خصوص در آن‌هایی که نگرش‌های مثبت تری داشتند توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: اتانازی، نگرش به اتانازی، اخلاق پزشکی، آموزش بالینی

۸۳ - ۱۱۴۹

معرفی ابزارهای مشابه یاب و نقش آنها در رعایت اخلاق علم و بهبود سوء رفتارهای پژوهشی

سمیه پروین^{۱*}، سارا دخش^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز^{۲*} - دانشگاه علوم پزشکی

بوشهر

s.parvin6789@gmail.com

مقدمه: با ورود به عصر انفجار اطلاعات و دانش محوری، رعایت اصول اخلاقی در حوزه‌ها و موضوعات گوناگون، مورد توجه و تاکید قرار گرفته است. با توجه به اهمیت علوم پزشکی و نقش مهم آن در زندگی، فرهنگ و

۸۳ - ۱۰۷۵

بررسی پذیرش اتانازی و نگرش به آن در دانشجویان ترم آخر پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

لادن ناصح

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

Ladan.naseh@gmail.com

مقدمه: اتانازی یا «مرگ از روی ترحم» یکی از مهمترین موضوعات اخلاق پزشکی و از بحث انگیزترین مباحث در حوزه آموزش بالینی است. هدف از این مطالعه بررسی پذیرش اتانازی و نگرش به آن در دانشجویان ترم آخر پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد است.

یافته ها: بر اساس مبانی اخلاق حرفه ای، یک استاد در دو بعد باید خود را ملزم به رعایت اصول اخلاقی بداند اول به جهت جایگاه تاثیرگذاری که بر رفتار و افکار فراگیران دارد باید خود را آراسته به فضایل اخلاقی نماید و بداند موثرترین روش در انتقال ارزش های اخلاقی مثبت، آشکار شدن آنها در رفتار واقعی مدرس است. دوم، به جهت وظیفه ای که در قبال برآوردن نیازهای آموزشی دانشجویان دارد، رعایت مولفه های اخلاقی در تدریس توسط استادان باعث اثر بخشی فرایند آموزش و یادگیری می گردد.

بحث و نتیجه گیری: بهترین راهکار برای اخلاق حرفه ای، تلاش در جهت تهیه و تدوین منشور اخلاقی در دانشگاه ها با کمک مسئولین امر و صاحب نظران و نهادینه کردن این امر در دانشگاه هاست.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه ای، دانشجو، آموزش عالی، کیفیت آموزش، اعضای هیات علمی

۱۵۲۹ - ۸۳

بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی در خصوص ویژگی های اساتید الگواز نظر اخلاق پزشکی

اطهر معین^{*}، اشرف رستمی

moin@shahed.ac.ir

مقدمه: الگو یا اسوه نمونه عینی و شهود یک فکر و عمل در ابعاد گوناگون بوده که راهی جدید برای شکل دهی رفتار و تفکر تعریف شده است و برای رسیدن به کمال از سوی دیگران پیروی می شود. مطالعات نشان می دهد که اساتید الگوهای اصلی دانشجویان بوده و در شکل گیری ارزش ها، نگرش ها و رفتار حرفه ای آنان نقش مهمی دارند. افرادی که به عنوان الگو در جمع دیگران قرار می گیرند معمولاً خصوصیتی داشته که در این مطالعه هدف ما بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی در خصوص ویژگی های اساتید الگواز نظر اخلاق پزشکی می باشد.

روش کار: این مطالعه یک پژوهش مقطعی است که از سال ۱۳۹۲ - ۱۳۹۰ در طی ۴ دوره ای که دانشجویان درس اخلاق پزشکی داشتند انجام شده است. در پایان هر دوره از دانشجویان خواسته می شد که ۵ نفر از اساتید که از نظر اخلاق پزشکی الگو هستند را نام برده و ویژگی های آنها نوشته شود.

یافته ها: بیشترین ویژگی های اساتید الگو از نظر اخلاق پزشکی به ترتیب اولویت عبارت بودند از: اخلاق خوب و گشاده رویی ۲۶٪، احترام به بیمار ۲۱/۶٪، احترام به دانشجو ۱۷٪، دادن حق انتخاب به بیمار ۱۷٪، دانش بالا و اطلاعات به روز ۱۳/۶٪، مهربانی با بیمار ۱۳/۶٪، دقت در معاینه ۱۲/۵٪، دلسوزی و خیر خواهی ۱۱/۴٪، سعه صدر و صبوری ۱۰٪، تدریس خوب ۱۰٪، رعایت مسائل اخلاقی ۹/۱٪، توضیح کافی به بیمار ۹/۱٪، اختصاص وقت کافی به بیمار ۸/۸٪، همدلی ۶/۸٪، اهمیت به آموزش دانشجویان ۵/۷٪، متواضع ۵/۷٪، رعایت مهارت های ارتباطی ۵/۷٪.

بحث و نتیجه گیری: اکثر خصوصیات اساتید الگو از ویژگی های مهارت های

تمدن هر جامعه و با عنایت به تفاوت ماهیت و رفتار علمی آن با سایر حوزه های علمی، این مقاله به معرفی چند ابزار سرقت علمی یا به عبارتی مشابه یاب و نقش آنها در بهبود سوء رفتارهای پژوهشی می پرداخت.

روش کار: پژوهش حاضر به روش کتابخانه ای انجام شده است.

یافته ها: تعدادی از نرم افزارهای تخصصی تحت وب، به اصطلاح "ابزارهای مشابه یاب"، عبارتند از: Plagiarism.org، IntegriGuard و EVE؛ سایر ابزارهای مشابه یاب شامل: CopyCatch، Glatt Plagiarism Services Inc، WordCheck Keyword Software و CHECK SCAM، COPS، YAP3 می شود. این ابزارها به خوبی می توانند جملات مشابه در پژوهش ها را شناسایی کنند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به این که، امروزه به طور مکرر، شاهد انتشار خبرهایی با موضوع تقلب در متون پژوهشی هستیم، نتایج نشان می دهد تقلب در متون علمی، صرفاً از روی عمد نیست بلکه شمار زیادی از این سوء رفتارها به دلیل عدم آشنایی پژوهشگران با ضوابط اخلاقی و اصول استناد دهی می باشد. پژوهشگران با استفاده از این نرم افزارها می توانند میزان مشابهت پژوهش خود را با سایر پژوهش ها دریابند. به طور کلی می توان گفت بهبود وضعیت رعایت اخلاق پژوهشی در میان جامعه علمی نیازمند توجه به زیرساخت های لازم و کیفیت در پژوهش می باشد.

کلمات کلیدی: اخلاق، اخلاق علم، اخلاق پژوهش، مشابه یاب ها، سرقت علمی

۱۲۳۲ - ۸۳

رعایت اصول اخلاق حرفه ای گری اعضای هیات علمی ناظر بر کیفیت آموزش و یادگیری دانشجو

نازنین زمانیان^{*}، سارا صبوری

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

zamaniann2@mums.ac.ir

مقدمه: توسعه و تعالی آموزش عالی مستلزم رعایت اصول و موازین اخلاق حرفه ای از سوی یاران و کنشگران جامعه دانشگاهی است و بدون شک، توجه به رعایت اصول و معیارهای فوق، بسترهای پیشرفت و توسعه آموزش را فراهم می کند. از آنجا که مراکز آموزش عالی و بالخصوص اساتید، وظیفه ای خطیر در جهت تربیت افراد و رشد و توسعه جامعه ایفا می کنند، ضرورت رعایت اخلاق حرفه ای به خاطر تاثیر گذاری شگرف بر روی آموزش دانشجویان که اداره امور کشور را در ابعاد مختلف به دست خواهند گرفت مضاعف است.

روش کار: در این پژوهش کتابخانه ای، مقالات مرتبط در منابع اینترنتی و کتابخانه ای مورد بررسی قرار گرفت بدین صورت ابتدا در سایت های مختلف با ارائه کلیدواژه های فارسی و انگلیسی اخلاق حرفه ای، آموزش و کیفیت آموزش به صورت مجزا و ترکیبی، مقالات چاپ شده در این زمینه به طور سریع مرور و سپس مقالاتی که با موضوع ارتباط بیشتری داشتند، انتخاب و مطالب آنها استخراج شد.

۱۵۹۵ - ۸۳

دیدگاه اساتید و دانشجویان پزشکی در مورد جامع**نگری در تدریس**ناهد خلدی^{*}، رسا سلیمانی

دانشگاه شاهد

Kholdi_nahid@yahoo.com

مقدمه: اگرچه جامع نگری یکی از ابعاد فلسفه و روش‌های آموزش است، اما تعریف یا مفهوم یکسانی ندارد و ارائه مفهوم آن مشکل است. از آنجا که مطالعه ای در این زمینه در دسترس نمی باشد این مطالعه با هدف تعیین دیدگاه اساتید و دانشجویان پزشکی در مورد جامع نگری در تدریس انجام شد.

روش کار: این پژوهش به روش کیفی انجام شد. داده‌ها از طریق طرح سوال پژوهش در زمینه جامع نگری استاد و تکمیل آن توسط دانشجویان و اساتید دانشکده پزشکی دانشگاه شاهد گردآوری گردید. سپس دیدگاه‌های بیان شده کدگذاری شد. با استفاده از نظرات صاحب نظران کدها طبقه بندی و مقوله‌ها استخراج شدند و پس از آن محورهای اصلی تعیین گردیدند.

یافته‌ها: در این پژوهش دیدگاه‌های ۱۱۵ نفر (۲۸ استاد و ۸۷ دانشجوی پزشکی) مورد مطالعه قرار گرفت. هر یک از دیدگاه‌های بیان شده حاوی حداقل ۱ تا حداکثر ۵ عامل بود. مقوله‌های یافت شده شامل شرایط دانشجویان، نحوه ارائه مطالب درسی، توان علمی و تسلط استاد، مطالب مورد تدریس، مشارکت دانشجو در تدریس، منابع مورد استفاده، کاربردی و مورد نیاز بودن مطالب و ایجاد روحیه پژوهشگری و تفکر انتقادی در دانشجو بود. محورهای اصلی در ابعاد یادگیرنده، استاد و موضوعات تعاملی مشخص شدند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته‌ها و دیدگاه‌های بیان شده مشخص شد که مفهوم جامع نگری در تدریس برای دانشجویان و اساتید پزشکی به خوبی شناخته شده نیست و در این زمینه تفاوت آراء وجود دارد. لذا برای رسیدن به هدف ارتقای کیفیت و بهره‌وری بیشتر از آموزش بویژه با توجه به شرایط شغلی آینده دانشجویان پزشکی، آگاه نمودن فراگیران و مدرسین در این مورد ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: جامع نگری، تدریس، دانشجو، پزشکی، استاد

۱۷۲۲ - ۸۳

معیارهایی جهت ارزیابی اصول اخلاق تدریس در**محورهای استاد با خود، دانشجویان**

لیلا پاداش

دانشگاه علوم پزشکی

adel_padash@yahoo.com

مقدمه: تدریس، بخش تنومند و مهمی از فرآیند تعلیم و تربیت است که علاوه بر نیاز به مهارت در اجرای روش‌های مناسب، نیازمند ملاحظات

ارتباطی، منشور حقوق بیمار، اصول اخلاق پزشکی و حرفه‌ای‌گری و بایسته‌های اخلاق در آموزش می‌باشد. با توجه به نقش کلیدی اساتید دانشگاه در الگوگیری دانشجویان ضمن ارتقای آگاهی اساتید در راستای نقش مهم آنان و تشکیل کارگاه‌های اخلاق پزشکی جهت اساتید و تاکید بر رعایت اخلاق پزشکی در عمل می‌توان قدم‌های مثبتی در جهت کاربردی کردن اخلاق پزشکی برداشت.

کلمات کلیدی: دیدگاه دانشجویان، ویژگی‌های اساتید الگو، اخلاق پزشکی

۱۵۹۱ - ۸۳

بررسی رعایت مقررات تدریس از دیدگاه دانشجویان در**ویژگی‌های استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان**ملیحه نوری سیستانی^{*}، مریم سادات حسینی

علوم پزشکی نیشابور

m200_noori@yahoo.com

مقدمه: رعایت قوانین و مقررات آموزشی به هماهنگی هرچه بهتر و بیشتر اساتید و دانشجویان در پیشبرد اهداف آموزشی و ارتقای کیفیت آموزش کمک می‌نماید. همچنین رعایت مقررات آموزشی از بوجود آمدن مشکلات احتمالی جلوگیری می‌نماید، موجب تسریع امور و همچنین باعث کاهش هزینه‌ها و زمان می‌گردد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی تحلیلی، تعداد ۱۱۹ نفر از دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور در تمامی رشته‌های موجود در دانشکده با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند، ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه بوده که در آن از مقیاس لیکرت پنج گزینه‌ای استفاده شده است. پرسشنامه توسط محقق ساخته شد که روایی آن با نظر متخصصین و پایایی آن با روش آزمون مجدد، ضریب آلفای کرونباخ تایید شد. بمنظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و نیز آماره‌های توصیفی و تحلیلی مناسب استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که در حیطه مقررات آموزشی، از نظر دانشجویان همبستگی مطالب درسی ارائه شده با سؤالات امتحانی، اجرای امتحانات میان دوره (۸۲/۴٪)، وقت شناسی و حضور به موقع استاد (۸۱/۵٪)، اجرای حضور و غیاب در کلاس (۶۳/۰٪) از مهم‌ترین ویژگی‌های یک مدرس خوب بود.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان به این نتیجه رسید که یک مدرس خوب فردی است که علاوه بر توانایی علمی و تخصصی، اجرای مقررات آموزشی را نیز مدنظر قرار دهد بنابراین آشنایی اساتید و دانشجویان با مقررات آموزشی جهت بالابردن کیفیت آموزش و اخلاق حرفه‌ای اساتید ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: مقررات آموزشی، استاد توانمند، دانشجو

۱- دانشگاه علوم پزشکی مشهد^۲ - دانشگاه علوم پزشکی ایران
sedaghatkf901@mums.ac.ir

مقدمه: الگو مداری یکی از مولفه های اصلی فرآیند آموزش می باشد و از طرف دیگر یک مهره مهم و اساسی در برنامه ریزی و کسب تجارب بالینی، استاد بالینی می باشد که در جهت ایجاد شرایط مطلوب برای تحقق هدف های آموزشی بالینی اساسی ترین عامل می باشد، استاد بالینی می تواند کاستی ها و کمبود های امکانات آموزشی را جبران کند و یا بر عکس بهترین شرایط را با عدم توانایی در ایجاد ارتباط عاطفی مناسب و یا عدم توان علمی به محیط غیر جذاب تبدیل کند.

استاد بالینی باید دارای مشخصات استاد بالینی موثر باشد تا بتواند دانشجویان را برای ورود به دنیای بالین و یادگیری چند جانبه آماده سازد، همچنین مربیان بالین می بایست دارای حیطه وسیع از دانش و مهارت و ویژگی های فردی باشند و بدانند چه موقع و چگونه آن ها را به کار گیرند.

روش کار: مطالعه حاضر یک پژوهش کتابخانه ای است که با بررسی متون و مقالات متعدد از طریق جستجوی اینترنتی و کتابخانه ای انجام گرفت.

یافته ها: تحقیقات نشان میدهد که دانشجویان از آن چه که می بینند یاد می گیرند، هدف نهایی آموزش بالینی تربیت افراد کارآمد و حرفه ای می باشد تا بتوانند نقش مؤثری در سلامت جامعه داشته باشند و بخش عظیمی از این مسئولیت به مربی بالینی به عنوان یک الگوی عمده وابسته است. برای تحول در دانشجویان نیاز به اساتید بالینی برجسته و مبتکری است که نه تنها بر دانشجویان نسبت به توسعه مهارت های فنی و کاربرد دانش آنها نظارت کنند بلکه به عنوان یک الگو برای دانشجویان باشند.

بحث و نتیجه گیری: مطالعات انجام شده نشان داد که اجزاء الگومداری برای یک استاد بالینی شامل صلاحیت بالینی، رفتار حرفه ای، تعاملات پزشک و بیمار، ارزش های اخلاقی و آگاهی اجتماعی می باشد و همچنین تعدادی از مطالعات ویژگی هایی را با عنوان های صلاحیت بالینی و آموزش، علاقه مندی شدید نسبت به آموزش، احترام گذاشتن و درک یادگیرندگان، خبرگی در امر سازندگی و توانایی برقراری ارتباط و ارائه فیدبک معنادار و به موقع را شناسایی کردند که مدرس را از یک مدرس بالینی شایسته به سمت کارشناس شدن و در نهایت به سمت استاد الگو مدار هدایت می کند.

کلمات کلیدی: الگومداری، آموزش، استاد بالینی

۱۷۹۵-۸۳

جایگاه توجه به آموزه های اخلاقی دینی و فرهنگی در آموزش پزشکی

زهره السادات رضوی^{۱*}، مهنوش ظریف نسب^۱، روح الله عبدلی^۲، مصطفی جوادی^۳

۱- دانشگاه علوم و تحقیقات یزد^۲، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شیراز^۳

دانشگاه علوم پزشکی یزد

razavi.dr@gmail.com

اخلاقی خاص حرفه تدریس است. به تصویر کشیدن جنبه های اخلاقی تدریس به نظام آموزشی و به ویژه اساتید در رعایت آن موارد و داشتن تدریس اخلاقی، کمک می کند.

روش کار: فراهم اصول اخلاق تدریس در ارتباط معلم با خود:

اصلاح نیت: یعنی فعل، وقتی صورت اخلاقی به خود می گیرد که نیت "قرب الی الله" را در خود داشته باشد نیت را "قصد" معنی کرده اند که واسطه بین علم و عمل قرار می گیرد. قصد، نیت به صدور عمل از فاعل می شود یعنی نیت مومن از عمل او بهتر است. -حفظ منزلت خود. این اصل معلم باید به منزلت و حفظ کرامت خود بیندیشد و رفتار خود را در رویارویی با دیگران براساس عزت نفس خود تنظیم کند. از ابعاد حفظ منزلت، حفظ شأن معلم در حفظ ظاهر است که باید ظاهری آراسته در دانشگاه حاضر شود. (شهید ثانی)

دوام و استمرار عمل. این اصل بدین جهت تاکید شد. کسی که خود در مقام پیشوایی مردم قرار می دهد باید پیش از آن که به تعلیم دیگران بپردازد به تعلیم خویش بپردازد.

یافته ها: اصول مربوط به جنبه های اخلاقی کار استاد در ارتباط با شاگردان

ایجاد درک سلسله مراتبی ارزشها، وظیفه معلم، در جنبه تربیت اخلاقی تفهیم معیارهای اخلاقی، شکل دهی و تقویت کاربرد رفتارهای خوب در دانشجویان است سه جزء اساس رفتار اخلاقی (رفتاری، عاطفی، ساختی) در زندگی واقعی، با هم عمل می کنند، شکوفا ساختن فطرت. طبق این اصل استاد باید به برنامه هایی که عمل در آنها مطابق با درستکاری، صداقت، احترام به یکدیگر و دیگر آوردن زمینه خردورزی در عمل. فعل اخلاقی فعلی است که سه عنصر عقل، اراده، میل در آن وجود داشته باشد. شناخت عمل، فرد را از اعمال کورکورانه و مبهم می رهااند. سپس میل پیدا می کند و مورد انتخاب قرار می دهد. بنابراین رفتارهایی که شناخت و اراده در آن وجود دارد. ولی اراده به اجبار است عمل اخلاقی نمی گویند. ایده های شخصی اساتید نباید به دانشجویان تحمیل شود.

لزوم تکریم دانشجویان. معلم باید همه شاگردان را بدون توجه به نژاد، رنگ، مذهب، ملیت، موقعیت اجتماعی، زیبایی ظاهری، نقص عضو احترام کند.

رعایت عدالت در مورد دانشجویان. دو عنصر برابری و نایابری، بارزترین عامل در مفهوم عدالت است. برابری در توجه کردن، در علم آموزی، نا برابری که عدم رعایت آن مخدوش کردن عدالت است.

بحث و نتیجه گیری: این مقاله به فرآیند استخراج اصول اخلاقی رفتارهای معلم در دو محور ارتباط معلم با خود، و فراگیران پرداخته است
کلمات کلیدی: خلاق تدریس، استاد با خود، دانشجویان

۱۷۵۲-۸۳

الگو مداری استاد بالینی

فرزانه صداقت کار^۳، سمیه علیزاده، مجید خطیب

مقدمه: نظام آموزش عالی مسئولیت‌های زیادی در زمینه رشد و توسعه جوامع دارا می‌باشد و در صورتی از عهده وظایف خود برمی‌آید که از نظر کیفیت آموزشی در وضعیت مطلوبی باشد. هدف از این مطالعه بررسی کیفیت ابعاد پنج گانه خدمات آموزشی ارائه شده به کارورزان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد و ارزیابی رضایت آنان از این خدمات است.

روش کار: این مطالعه به روش مقطعی و به صورت توصیفی-تحلیلی در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد. جامعه آماری دانشجویان رشته پزشکی بودند که در پایان دوره کارورزی قرار داشته و بخش‌های داخلی، جراحی، اطفال و زنان را گذرانده بودند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای مبتنی بر ابزار SERVQUAL بود که دانشجویان با پاسخ به این پرسشنامه نظرات خود را در پنج بعد کیفیت خدمات که شامل، اطمینان، تضمین، پاسخگویی، همدلی و ملموس تعیین نمودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های فریدمن و من‌ویتنی استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که حداقل و حداکثر نمره نظرات در ابعاد مختلف بررسی شده مربوط به بعد پاسخگویی و سپس بعد اطمینان بود. از طرف دیگر میانگین نمرات ابعاد پنج گانه در بخش‌های گوناگون به طور معنی‌دار با هم اختلاف داشتند.

بحث و نتیجه گیری: برای بهبود وضع کیفیت خدمات آموزشی ارائه شده بهتر است با توجه به عبارات مربوط به هر یک از ابعاد آموزش، هنگام تخصیص منابع به این تفاوت‌ها توجه گردد. همچنین لازم است بخش‌هایی که از نظر کیفیت خدمات در سطح پایین تری قرار دارند، در اولویت برنامه ریزی جهت بهبود کیفیت قرار گیرند.

کلمات کلیدی: کیفیت، خدمات آموزشی، کارورزان

۴۳۶ - ۸۳

مقایسه دیدگاه مدرسان و دانشجویان از عوامل موثر بر "ارزشیابی مدرس توسط دانشجو" در دانشگاه علوم پزشکی یزد در سال ۱۳۹۱

زهره کلانی^۱، زهره سهرابی، سید سعید مظلومی محمود آباد، محمد

حسین مسعود نیا

دانشگاه علوم پزشکی یزد

Kalani_Z@yahoo.com

مقدمه: از آنجا که یکی از متداول‌ترین روش‌هایی که در بیشتر کشورها از جمله ایران جهت تعیین میزان موفقیت یک مدرس در رسیدن به اهداف آموزشی صورت می‌گیرد ارزشیابی مدرس توسط دانشجو می‌باشد، بنابراین شناخت عوامل موثر در این نوع ارزشیابی از دید مشتریان اصلی آن یعنی مدرسان و دانشجویان نقش مهمی در کیفیت آموزش دارد. این مطالعه با هدف مقایسه دیدگاه مدرسان و دانشجویان در مورد عوامل موثر بر ارزشیابی مدرس توسط دانشجو انجام پذیرفت.

مقدمه: توجه به اصول اخلاقی در آموزش، سابقه‌ای دیرینه دارد و می‌توان گفت که آموزش، همواره با رعایت اصول اخلاقی عجین بوده است. هرچند در گذشته‌های دور، تکیه بر سنت و عادت و نیز محدود بودن آموزش و تربیت به گروهی کم‌شمار، اندیشیدن درباره اصول اخلاقی مربوط به آموزش کمتر نمایان بود؛ اما با گذشت زمان و ایجاد دگرگونی در جنبه‌های گوناگون زندگی اجتماعی و فزونی گرفتن نقش و اهمیت آموزش، نگاه بسیاری از افراد را از حوزه‌های محدود به افق‌های بازتر کشانده است. در آموزه‌های اسلامی نیز نه تنها بحث تعلیم و تربیت تأیید شده است، بلکه بر ابعاد گوناگون آن مانند حقوق متقابل معلم و شاگرد، آداب تعلیم و تربیت و مبانی اخلاقی یاددهی و یادگیری نیز تأکید زیادی صورت گرفته است.

روش کار: این مطالعه به صورت کتابخانه‌ای انجام شد.

یافته‌ها: یکی از نکات حائز اهمیت، این است که علی‌رغم تأکید فراوان کنونی بر رعایت اصول اخلاقی، باید اذعان داشت که سابقه تدوین کدهای اخلاقی در آموزش به چند سال پیش بر می‌گردد در حالی که بررسی ابعاد مختلف آن در فرهنگ اسلامی سابقه‌ای دیرینه و بیش از هزار ساله دارد. به طوری که تأکید بزرگان دین و ائمه اطهار بر نقش و جایگاه یاد دهنده و یادگیرنده و همچنین تأکید بر حقوق هر کدام نشان‌گر غنای فرهنگی اسلام می‌باشد. در ایران نیز علی‌رغم تاریخچه طولانی تعلیم و تربیت، و نیز وجود آموزه‌های دینی و فرهنگی - همچون تأکید بر اهمیت تعلیم و تربیت، حقوق و وظایف متقابل استاد و دانشجو، حفظ شان استاد و دانشجو، احترام به حقوق فردی و اجتماعی - جای خالی منشور اخلاقی استاد و دانشجو در آموزش قابل تأمل است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه یکی از مهم‌ترین رسالت‌های آموزش عالی در یک کشور آماده ساختن افراد جهت پذیرفتن ارزش‌ها، نقش‌های اجتماعی و حضور فعال و مشارکت جویانه در جامعه است؛ استاد و دانشجو می‌بایست زمینه‌های لازم برای پذیرش و آشنایی با اصول و مبانی اخلاقی - که تضمین کننده حقوق فردی و اجتماعی آنهاست، را در خود فراهم آورند. با توجه به اینکه مکتب اسلام و اندیشمندان اسلامی در این زمینه دارای نظرات روشن، صریح و منطقی می‌باشند، بکارگیری و جای دهی این مطالب در محتوا و مواد آموزشی باید سرلوحه عمل قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزه‌های اخلاقی، اصول اخلاقی، فرهنگ، آموزش پزشکی

۳۷۵ - ۸۳

ارزیابی کیفیت ابعاد پنج گانه خدمات آموزشی ارائه شده به کارورزان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

جمشید آیت‌اللهی^۱، فاطمه آیت‌اللهی، سید حسین شاهچراغی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

jamshidayatollahi@yahoo.com

یافته ها: این پژوهش نشان داد که میانگین کلی ترس و ناتوانی در بالین در دانشجویان بسیار کمتر از حد متوسط می باشد. همچنین در هر دو مورد ترس و ناتوانی میانگین نمره دختران بیشتر از پسران گزارش شده است. بیشترین میزان ترس و ناتوانی در دانشجویان از انجام عمل انتوباسیون گزارش شده است. بیشترین دلیل ترس و ناتوانی دانشجویان نیز عدم کفایت آموزش عملی مناسب، فقدان اطلاعات علمی مناسب و اساتید گزارش شده است. بین ترس و ناتوانی در دانشجویان با ترم تحصیلی و معدل ارتباطی مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به وضعیت مناسب آموزش بالینی دانشجویان هوشبری لزوم تقویت جنبه های مثبت و اصلاح نواقص جزئی جهت برداشتن گامی موثر در ارتقا آموزش بالینی الزامی است.

کلمات کلیدی: ضعف بالینی، دانشجو، پرستاری

۴۶۷ - ۸۳

بررسی نگرش فارغ التحصیلان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در خصوص کیفیت آموزش بخش اطفال پیرامون بیماری های رایج و سرپایی کودکان در سال های ۹۲ - ۱۳۹۱

غلامرضا فعال^{*}، زهرا کیا منش

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

faalgh1@bums.ac.ir

مقدمه: آنچه که در محیط کاری آینده پزشکان عمومی به طور عمده مطرح می باشد مدیریت بیماران سرپایی در درمانگاه است. این مطالعه جهت بررسی نگرش فارغ التحصیلان نسبت به کیفیت آموزش بخش اطفال بیمارستان ولی عصر (عج) شهر بیرجند پیرامون بیماری های سرپایی کودکان انجام شد.

روش کار: طی این مطالعه ۲۰ پزشک فارغ التحصیل دانشگاه علوم پزشکی بیرجند که حداکثر یک سال از اتمام دروسشان گذشته بود به عنوان نمونه انتخاب شد. نگرش این افراد نسبت به کیفیت و کارایی آموزش بخش اطفال، از طریق پرسش نامه ای که به همین منظور تهیه شده است سنجیده شد، داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: میانگین نمره نگرش فارغ التحصیلان در حیطه های تشخیصی، درمان و نسخه نویسی به ترتیب $2/27 \pm 0/20$ و $3/21 \pm 0/03$ و $3/06 \pm 0/37$ بود. بیشترین و کمترین میانگین نمره نگرش در هر ۳ حیطه تشخیصی، درمان و نسخه نویسی به ترتیب مربوط به بیماری های نوزادان و بیماری های انگلی بود.

بحث و نتیجه گیری: میانگین نمره نگرش در هر سه حیطه اصلی تشخیصی، درمان و نسخه نویسی کمتر از ۴ بود که میتواند نشانه ای از عدم

روش کار: این مطالعه به صورت توصیفی مقطعی در سال ۱۳۹۱ در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد و ۱۲۰ نفر از مدرسان و ۱۲۰ نفر از دانشجویان این دانشگاه به صورت نمونه گیری طبقه ای، مورد مطالعه قرار گرفتند، نظرات آنان توسط دو پرسشنامه مجزا و در دو بخش جمع آوری شد. پرسشنامه ها به صورت جمع ایفا برای دانشجویان و خود ایفا برای مدرسان توزیع و گردآوری گردید. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS به صورت توزیع فراوانی و آزمون t و Maan Withney مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج حاصل نشان داد که در عین حالیکه تشابه چشمگیری بین دیدگاه مدرسان و دانشجویان در مورد چهار حیطه مورد بررسی (خصوصیات مربوط به مدرس، مهارت آموزش تئوری مدرس، مهارت آموزش عملی مدرس، خصوصیات مربوط به دانشجو) وجود دارد ولی اختلاف آماری معنی داری بین این دو دیدگاه مدرسان و دانشجویان در این خصوص مشاهده گردید به طوری که سطح نمرات مدرسان در مورد چهار حیطه نسبت به دانشجویان بالاتر است.

بحث و نتیجه گیری: به طور کلی نتایج حاصل از پژوهش حاضر نشان می دهد که در اکثر موارد دیدگاه مدرسان و دانشجویان مشابهت داشته ولی با بررسی میزان اهمیت هر یک از حیطه ها از دیدگاه واحدهای مورد پژوهش سطح نمرات در مدرسان بالاتر بوده است که می تواند نشان دهنده آن باشد که مدرسان به مراتب اهمیت بیشتری به عوامل موثر در ارزشیابی داده اند، زیرا به نظر میرسد مدرسان دارای تجارب بیشتری بوده و از سویی دیگر به عنوان ذیعنفان در ارزشیابی به شمار میروند با نگاه جدی تری به این مقوله پرداخته اند.

کلمات کلیدی: مدرس، دانشجو، ارزشیابی مدرس، عوامل موثر

۴۴۳ - ۸۳

بررسی ضعف های بالینی دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال تحصیلی ۱۳۹۲

سیمین ماهینی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

mahini@gmail.com.۳۰

مقدمه: آموزش بالینی را می توان فعالیت تسهیل کننده یادگیری در محیط بالینی دانست که در آن مربی بالینی و دانشجو به یک اندازه مشارکت دارند و هدف از آن ایجاد تغییرات قابل اندازه گیری در دانشجو برای انجام مراقبت های بالینی است. در این پژوهش نقاط ضعف بالینی دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بررسی شده است.

روش کار: روش این پژوهش توصیفی - مقطعی است و جامعه پژوهش دانشجویان رشته هوشبری پیوسته سال دوم، سوم و چهارم دانشگاه علوم پزشکی بوشهر می باشد. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته سنجش ضعف های بالینی رشته هوشبری می باشد.

توانایی این بخش در آموزش بیماری‌های سرپایی به دانشجویان پزشکی باشد.

کلمات کلیدی: فارغ التحصیل پزشکی، بیماری‌های رایج و سرپایی کودکان، آموزش دوره کارورزی بخش اطفال

۵۰۹ - ۸۳

سنجش سواد اطلاعاتی دانشجویان در هنگام فراغت از تحصیل: مطالعه موردی در دانشگاه علوم پزشکی

سمنان

مرجان مومنی^{*}، سعید ولی زاده

دانشگاه علوم پزشکی سمنان

mmomeni386@gmail.com

مقدمه: سواد اطلاعاتی به مجموعه دانش و توانایی‌هایی گفته می‌شود که فرد بتواند نیاز اطلاعاتی خود را به صورت دقیق تشخیص داده، شناسایی کند و آنها را بر حسب ارتباط با نیاز اطلاعاتی خود بازبایی و ارزیابی کند. در این پژوهش، میزان سواد اطلاعاتی دانشجویان سال آخر مقاطع کارشناسی و دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی سمنان بررسی گردید.

روش کار: در این مطالعه از یک پرسشنامه استاندارد شده سنجش سواد اطلاعاتی استفاده شده که شامل ۵۵ سوال چند گزینه‌ای در زمینه اندازه‌گیری ۵ مهارت سواد اطلاعاتی بود که این مهارت‌ها به وسیله انجمن کتابخانه‌های دانشگاهی و تحقیقاتی آمریکا (ACRL) تهیه شده و توسط دانشجویان سال آخر دانشکده‌های مختلف دانشگاه تکمیل گردید. سوالات، جمعاً ۸۷ امتیاز داشت و هر پاسخ صحیح یک نمره و اگر سوالی بیش از یک گزینه صحیح داشت، به تعداد جواب‌های صحیح نمره تعلق می‌گرفت. داده‌ها با استفاده از آزمون آماری مناسب تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد میانگین نمره سواد اطلاعاتی دانشجویان سال آخر دانشگاه علوم پزشکی سمنان (۳۶/۲ از ۸۷ نمره) می‌باشد که کمتر از حد متوسط (۴۳/۵) بود. همچنین اختلاف معنی‌داری بین دانشجویان پسر و دختر و نیز دانشجویان رشته‌های تحصیلی مختلف از لحاظ میزان سواد اطلاعاتی مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به پایین بودن سواد اطلاعاتی دانشجویان از حد متوسط، به منظور تحصیل درک کامل و عمیقی از مهارت‌های سواد اطلاعاتی در هنگام فراغت از تحصیل، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مرتبط ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: سواد اطلاعاتی، دانشجویان، مراکز پزشکی دانشگاهی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان

۵۲۵ - ۸۳

تأثیر مداخله آموزشی بر اولویت بندی عوامل موثر بر ایمنی بیمار در سال ۱۳۹۲

محمد رضا منصوریان^{*}، عبدالجواد خواجوی، مریم عشقی زاده، علی عالمی،

محمد رضا رزم آرا

دانشگاه علوم پزشکی گناباد

mr_mansoorian@yahoo.com

مقدمه: ارائه خدمات ایمن و با کیفیت از حقوق اولیه بیماران و از وظایف اساسی نظام سلامت می‌باشد با این وجود هر ساله تعداد قابل توجهی در سراسر دنیا به علت خطاهای پزشکی دچار آسیب می‌شوند. تصمیمات و رفتارهای کارکنان بخش سلامت اعم از کادر درمانی و مدیریتی می‌تواند ایمنی بیمار را به شدت تحت تأثیر قرار دهد. در این بین جایگاه پرستاران به دلیل اینکه بیشترین تماس را با بیمار دارند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. هدف از این مطالعه اولویت بندی عوامل موثر بر ایمنی بیمار و تأثیر مداخله آموزشی بر آن در بیمارستان‌های ۲۲ بهمن و ۱۵ خرداد دانشگاه علوم پزشکی گناباد بود.

روش کار: این پژوهش از نوع نیمه تجربی بود. برای هر یک از گروه‌های آزمون و شاهد ۳۵ نفر از پرستاران شاغل در محیط پژوهش به صورت تصادفی متناسب با حجم انتخاب شدند. اولویت بندی عوامل موثر بر ایمنی بیمار با استفاده از پرسشنامه‌ای مبتنی بر چارچوب وینسنت متناسب با مدل تحلیل سلسله مراتبی انجام شد. مداخله آموزشی به صورت آموزش کارگاهی با موضوعات: ایمنی بیمار، خطاهای پزشکی و عوامل موثر بر آن بود. روایی پرسشنامه با روایی محتوا تأیید و پایایی آن با آلفای کرونباخ تعیین گردید. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS20 و Expert Choice11 صورت گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که قبل از مداخله در گروه شاهد به ترتیب عوامل تیمی (ضریب اهمیت ۰/۳۹۹)، وظیفه‌ای (۰/۱۶۵)، فردی کارکنان (۰/۱۲۰)، مدیریتی و بیمارستانی (۰/۱۰۹)، بیمار (۰/۰۵۵) و عوامل فرا بیمارستانی (۰/۰۵۲) اولویت گذاری شدند. اولویت بندی عوامل در گروه شاهد قبل و بعد از مداخله تفاوت معنی‌داری نداشت اما در گروه آزمون بعد از مداخله عوامل به ترتیب تیمی (ضریب اهمیت ۰/۵۰۶)، وظیفه‌ای (۰/۲۸۵)، مدیریتی و بیمارستانی (۰/۲۴۴)، بیمار (۰/۱۱۰)، فردی کارکنان (۰/۰۹۹) و عوامل فرا بیمارستانی (۰/۰۵۲) اولویت بندی شدند که این اولویت بندی در گروه آزمون قبل و بعد از مداخله تفاوت معنی‌داری داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: به طور کلی نتایج این پژوهش نشان داد که آموزش ارائه‌کنندگان خدمات به خصوص پرستاران در زمینه ایمنی بیمار و خطاهای پزشکی منجر به افزایش دانش درک شده کارکنان و تغییر دیدگاه آنان در زمینه اولویت بندی عوامل موثر بر ایمنی بیمار می‌گردد. پیشنهاد می‌شود مدیران و مسئولین نظام سلامت برای بهبود عملکرد بالینی ارائه‌کنندگان خدمات، آموزش‌های مستمر و موثر در زمینه ایمنی بیمار و عوامل موثر بر آن برای کاهش خطاهای پزشکی را اجرا نمایند.

کلمات کلیدی: ایمنی بیمار، عوامل موثر بر ایمنی بیمار، خطاهای پزشکی، تحلیل سلسله مراتبی

۵۵۰- ۸۳

ارزیابی درونی گروه بهداشت دانشکده پرستاری و

مامایی شهید بهشتی

میمنت حسینی^۱، مهرنوش بازارگادی^۱، سعید قاسمی^۲۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی^{*} ۲- دانشگاه تربیت مدرس

m_hoseini@sbmu.ac.ir

مقدمه: ارزیابی درونی مقدمه‌ای برای بهبود کیفیت است و درحقیقت اولین مرحله اعتبار بخشی است. ارزیابی درونی، مداوم، دوره‌ای و درونی است. این بدان معناست که ارزیابی در رابطه با توانمندی‌ها و مهارت‌های خاص درحیطه‌ای ویژه به طور دوره‌ای و مداوم انجام می‌شود. هدف این تحقیق ارزیابی درونی گروه بهداشت دانشکده پرستاری دانشگاه شهید بهشتی در عوامل (۱) جایگاه سازمانی، سازمان دهی، تشکیلات و مدیریت (۲) وضعیت یادگیرندگان (۳) دوره‌های آموزشی مورد اجرا و (۴) فرآیند یاددهی- یادگیری دانش آموختگان بود.

روش کار: در این تحقیق توصیفی- مقطعی، ابزارهای مورد استفاده شامل پرسشنامه (اساتید، فراگیران، کارکنان آموزشی، دانش آموختگان و مدیران) بود. در این تحقیق برای دست یابی به نتایج مورد نظر، ارزیابی درونی در ۹ حوزه: ۱. حوزه رسالت و اهداف آموزشی ۲. حوزه مدیریت و سازماندهی ۳. حوزه برنامه آموزشی ۴. حوزه اعضای هیئت علمی ۵. حوزه دانشجویان ۶. حوزه منابع آموزشی ۷. حوزه سنجش و ارزشیابی ۸. حوزه پژوهش و ۹. حوزه دانش آموختگان انجام شد. روش کار این گونه بود که با توجه به مشخص بودن اهداف برنامه آموزشی و درسی گروه مورد ارزیابی، به تعیین عوامل و ملاک های مورد ارزیابی در گروه پرداخته شد. سپس به تدوین نشانگرهای آموزشی گروه پرداخته شد. ابزارهای اندازه گیری برای گردآوری داده‌ها تهیه گردید. نهایتاً، داده های لازم گردآوری و تجزیه و تحلیل نتایج در ارزیابی درونی انجام شد. سپس در خصوص کیفیت عوامل مورد ارزیابی قضاوت به عمل آمد. رتبه بندی امتیازها برحسب طبقه بندی گورمن انجام شد که دامنه امتیازات بین صفر تا ۵ در نظر گرفته شده است.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان دادند میانگین امتیازات عوامل یا حوزه‌های مورد ارزیابی به شرح ذیل بود: جایگاه سازمانی، سازمان دهی، تشکیلات و مدیریت ۲/۶۳ (رضایت بخش)، اعضاء هیئت علمی ۲/۴ (مرزی)، دوره‌های آموزشی مورد اجرا ۲/۷ (رضایت بخش)، دانشجویان ۳/۸ (خوب)، فرآیند تدریس- یادگیری میانگین امتیاز دانشجویان و مدرسین ۳/۲۳ (بیش از رضایت بخش)، دانش آموختگان ۳/۸۵ (خوب)، تجهیزات و خدمات پشتیبانی ۳/۲۵ (بیش از رضایت بخش) بودند.

بحث و نتیجه گیری: ارزیابی درونی گروه بهداشت جامعه برای ۹ عامل و ۵۶ معیار و ۹۹ ملاک انجام گردید. یافته ها نشان داد کمترین امتیاز مربوط به حوزه هیئت علمی (۲/۴) و بیشترین امتیاز مربوط به حوزه دانش آموختگان (۳/۸۵) بود. براساس نتایج، بایستی برنامه ریزی جامع جهت

ارتقای کیفیت گروه مذکور صورت گیرد. همچنین بازنگری در ساز و کارها، فرآیندها و رویه های اجرایی و عملیاتی برنامه های موجود، امری لازم و ضروری است که اقدام مناسب مسئولین جهت تدوین و پیاده سازی راهکارهای کارآمد و اثربخش، در راستای بهبود وضعیت موجود را می‌طلبد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، ارزیابی درونی، ارزیابی برنامه

۶۰۵- ۸۳

ارتقای کیفیت صلاحی ت‌های بالینی پایه و پرونده

نویسی در بخش زنان و زایمان از طریق خود ارزیابی

فراگیران

الهام مبشری^{*}، لیلا پاداش

گلستان

مقدمه: مهارت‌های بالینی پایه بخش مهمی از صلاحیت‌های مورد نیاز فراگیران را تشکیل می دهد و باید به طور دقیق و جامع پایش شود. از سوی دیگر ارزیابی این مهارت‌ها بدون مشاهده مستقیم و ارائه بازخورد امکان پذیر نیست. این مشاهده نیاز به یک ابزار دقیق و جامع دارد، یکی از انواع روش‌ها ارزیابی بالینی خود ارزیابی است. خود ارزیابی به معنای قضاوت فراگیران در مورد کیفیت انجام وظایف براساس شواهد و معیارهای استاندارد و باهدف ارتقاء می باشد.

هدف از اجرای این پژوهش بررسی خود ارزیابی دانشجویان پزشکی در نحوه انجام صلاحیت های بالینی پایه روزمره و توجه بیشتر در ثبت صحیح اطلاعات بیمار برای تکمیل روند رسیدن به تشخیص می باشد.

روش کار: در جلسه توجیهی ابتدا توضیحات کافی در مورد دلایل اجرای طرح خودارزیابی صلاحیت های پایه روزمره داده می شود و همچنین به اهمیت یادگیری این صلاحیت ها (شامل شرح حال دقیق، معاینه بالینی، سیر بیماری، تشخیص های افتراقی، نحوه درمان بر اساس کتاب بارباراپینز و روش Soap) اشاره میشود و از دانشجویان درخواست می شود که براساس این اصول آموزش داده شده و با توجه به سیر بیماری، تشخیص، درمان بیمار، شرح حال و معاینات بالینی خود را مورد ارزیابی مجدد قرار دهند و نقاط ضعف و نواقص موجود را در ثبت پرونده پزشکی بیمار با توجه به شرایط بیمار از پرونده استخراج کنند. هر یک از دانشجویان مورد در طی این ۲ ماه کارورزی ۱۰- ۸ پرونده را ارزیابی قرار دادند و ثبت کردند.

یافته ها: به ترتیب رتبه بندی نتایج به دست آمده از خودارزیابی فراگیران ۱- ۷۶٪ موارد ثبت مشخصات کامل بیمار- سابقه خانوادگی و پزشکی ناقص بود. ۷۰٪ شرح حال استازر و اینترن شباهت کامل و لغوی و مفهومی داشته است. در ۷۸٪ موارد شرح بیماری فعلی، تشخیص افتراقی، سیر بیماری و تشخیص نهایی دقت نشده است. در ۸۹٪ خوانا نبودن و توالی و زمان در نوشتن دستور پزشکی رعایت نشده بود.

بحث و نتیجه گیری: ارزیابی های به عمل آمده از دانشجویان در هنگام ورود به مقاطع بالاتر (کارورزان)، نشان دهنده تاثیر و اهمیت آموزش صلاحیت های پایه روزمره و ثبت درست پرونده پزشکی در مواجهه با بیمار بوده است. چرا که آموزش صلاحیت های پایه جزء لاینفک آموزش پزشکی است و درمان نیاز به تشخیص و تشخیص صحیح نیاز به یک مصاحبه پزشکی و معاینه دقیق بیماران دارد.

کلمات کلیدی: صلاحیتهای بالینی پایه، بخش زنان و زایمان، خودارزیابی

۸۳-۶۵۲

مقایسه ارزشیابی آموزشی مدیران دانشگاه علوم پزشکی تبریز به روش الکترونیکی از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲

شاپور نادر فام

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

shnfam@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی آموزشی اعضای هیات علمی یکی از ارکان ارتقاء کیفیت آموزشی در سطح دانشگاهها می باشد لذا بر آن شدیم تا یک مقایسه بین ارزشیابی سه ساله اعضای هیات علمی توسط مدیران انجام دهیم تا برآیمان مشخص گردد که آیا با توجه به افزایش تعداد شرکت کنندگان در ارزشیابی آموزشی الکترونیکی اساتید تفاوت معنی داری در این سه سال وجود دارد یا نه ؟

روش کار: این مطالعه از نوع تحلیلی می باشد که اطلاعات مورد استفاده در آن از بانک اطلاعات ارزشیابی آموزشی سال های ۱۳۹۰ به تعداد ۳۸ نظر و سال ۱۳۹۱ به تعداد ۶۱۲ نظر و سال ۱۳۹۲ به تعداد ۴۳۵ نظر که به روش الکترونیکی تحت وب در سطح دانشگاه انجام شد استخراج گشته است و سپس اطلاعات به دست آمده در نرم افزار آماری SPSS وارد و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت و نتایج زیر بدست آمد.

یافته ها: نتایج زیر از تحلیل آماری انجام شده روی داده ها به دست آمده است که :

میانگین امتیاز ارزشیابی سال ۱۳۹۰ مدیران برابر با ۱۷/۷۳ با انحراف معیار ۰/۹۶ و سال ۱۳۹۱ برابر با ۱۶/۶۶ با انحراف معیار ۱/۴۴ و همچنین سال ۱۳۹۲ برابر با ۱۶/۶ با انحراف معیار ۱/۳۹ به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری: از این بررسی طبق تجزیه و تحلیل های فوق چنین میتوان نتیجه گرفت که با توجه به این که انحراف معیار ها بین ۰/۹۶ تا ۱/۴۴ می باشد که نشان می دهد نظرهای مدیران دارای پراکندگی نسبی می باشد ولی کل مدیران از عقیده و نظر تقریباً یکسانی برخوردارند همچنین با توجه به تست آماری تی مستقل دو متغییری در مورد مقایسه سال های ۹۰ و ۹۱ و همچنین با توجه به تست آماری تی مستقل دو متغییری در مورد مقایسه سال های ۹۰ و ۹۲ و همچنین با توجه به تست آماری تی مستقل دو متغییری در مورد مقایسه سال های ۹۱ و ۹۲

می توان نتیجه گرفت که اختلاف مشاهده شده در میانگین ها یک اختلاف ظاهری می باشد و نظر مدیران با توجه به تفاوت تعداد نظرها مشابه است.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، الکترونیکی، مدیران، آموزش

۸۳-۶۷۵

بررسی ارزیابی رویکردهای یادگیری در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان سال ۱۳۹۲

عفت شهرآبادی^{۱*}، محسن رضائیان^۲، علی اکبر حقدوست^۳

۱- دانشکده آموزش علوم پزشکی- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۲- دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان ۳- دانشگاه علوم پزشکی کرمان

s_e_1400@yahoo.com

مقدمه: یادگیری فرآیندی پیچیده است که تحت تاثیر رویکردهای یادگیری قرار می گیرد. با ارزیابی رویکردها، نقاط قوت و ضعف آنها مشخص شده، یادگیری با معنا و مفهوم همراستا می گردد. این مطالعه با هدف تعیین ارزیابی رویکردهای یادگیری در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان انجام شد.

روش کار: مطالعه مقطعی- توصیفی از نوع ارزیابی در سال ۱۳۹۲ انجام شده است. نمونه بر اساس سرشماری از دانشجویان سال آخر تحصیلی در رشته های پزشکی، دندانپزشکی، پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان انتخاب گردیدند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد تحلیل دو عاملی رویکردهای یادگیری و مطالعه (۲- Factore revised Study Process Questionnaire) بود. سوالات بر اساس مقیاس پنج درجه ای لیکرت نمره گذاری شده اند. داده ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی (تی تست و واریانس یکراهه) تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: یافته ها نشان داد، میانگین ارزیابی رویکرد یادگیری عمقی دانشجویان دانشکده ها، (۳/۲۳±۰/۵۹) و رویکرد یادگیری سطحی (۲/۸۵±۰/۶۴) است. رویکرد یادگیری عمقی دانشجویان پرستاری، مامایی (۳/۵۱±۰/۵۳) و دانشجویان پزشکی (۳/۲۸±۰/۵۹) نسبت به بقیه دانشجویان دانشکده ها بیشتر است. در این بین امتیاز رویکرد یادگیری عمقی دانشجویان دانشکده پرستاری، مامایی از دانشجویان دانشکده دندانپزشکی (۳/۰۵±۰/۶۲) و پیراپزشکی (۳/۰۸±۰/۶۰) بیشتر است. این تفاوت معنی دار بود. همچنین رویکرد یادگیری سطحی پسران از دخترها بیشتر است.

بحث و نتیجه گیری: در این مطالعه، ارزیابی رویکرد یادگیری عمقی دانشجویان بیشتر از رویکرد سطحی بود. وضعیت رویکرد عمقی در حد متوسط به بالا بود. جهت ارتقای این رویکرد، مسئولین بایستی با مداخلات لازم تلاش نمایند تا دانشجویان با رویکرد عمقی مطالب را آموخته، معنا و مفهوم را درک نموده و به کیفیت آموزش و سلامت جامعه کمک نمایند.

کلمات کلیدی: ارزیابی، رویکرد یادگیری سطحی، رویکرد یادگیری عمقی، دانشجویان

۸۳- ۷۷۸

طراحی ابزار سنجش و ارزشیابی اثربخشی عملکرد اساتید در عرصه آموزش علوم پزشکی

ساقی موسوی^{*}، حسین خوشرنگ، سیده انسبه میرحجتی

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

saghi_m80@yahoo.com

مقدمه: یکی از مسائل مطرح در فرایند ارزشیابی اساتید در عرصه آموزش عالی، بویژه در عرصه آموزش علوم پزشکی، ضرورت وجود ابزارهایی معتبر، پایا و عینی است. زیرا هدف از ارزشیابی عملکرد اساتید، قضاوت درباره کیفیت آموزش و حصول اطمینان از میزان تحقق اهداف، قضاوت و تصمیم‌گیری جهت ارتقاء کارایی و اثربخشی فرایندهای موثر بر تحقق رسالت‌ها و اهداف آرزمانی در عرصه آموزش است. بنابراین منطقی به نظر می‌رسد که بر این امر تنها در قالب یک امتیاز که بعنوان شاخص ارزشیابی عملکرد اساتید از نگاه فراگیران است بسنده نگردد. لذا مطالعه حاضر با هدف طراحی مجموعه ابزاری روا و پایا که بتواند اثربخشی عملکرد اساتید دانشگاه های علوم پزشکی را با تاکید بر استفاده از تمام منابع اطلاعاتی موجود مورد قضاوت قرار دهد انجام شد.

روش کار: این مطالعه یک پژوهش روش شناسی است که در طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۱ در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی - حوزه معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی گیلان با همکاری اعضاء واحد ارزشیابی اساتید، طی سه مرحله: (۱) "تعریف و تبیین مفهوم ابزار ارزشیابی عملکرد آموزشی اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی؛ (۲) "تعیین عبارات و مفاد ابزار/روان سنجی" ابزار ارزشیابی عملکرد آموزشی اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی با آمیزه‌ای از دو راهکار (مرور استانداردهای موجود برای ارزشیابی اساتید علوم پزشکی و هم‌اندیشی با اساتید گروه های مختلف و اعضاء واحد ارزشیابی دانشگاه)؛ (۳) بررسی اعتبار و پایایی ابزار انجام شد.

یافته‌ها: طی مراحل اول و دوم مطالعه ابزار ارزشیابی عملکرد اساتید در ۱۶ حیطه، که هریک آن‌ها در برگزیده طیف متفاوتی (۲۲-۱۰) از گویه‌ها بود، براساس مقیاس لیکرت در یک طیف ۵ قسمتی "همیشه، اغلب، گاهی، بندرت، هرگز" امتیازدهی گردید. پس از بررسی اعتبار صوری به صورت کیفی و کمی بررسی و انجام اصلاحات و تغییرات؛ ابزار مورد اشاره از ۱۶ حیطه به ۱۵ حیطه و تعداد آیت‌م های مندرج در هر یک از اوراق ارزشیابی در طیف متفاوتی بین ۱۰ تا ۱۸ آیت‌م نهایی شد. همچنین نحوه امتیازدهی نیز در قالب یک طیف چهار قسمتی "عالی، خوب، متوسط، ضعیف" مورد تایید نهایی قرار گرفت.

براساس شاخص اعتبار محتوا و با توجه به اینکه مقادیر بدست آمده برای کلیه گویه ها بالای ۰/۷۹ بود، عبارات مناسب تلقی شدند. پایایی ابزار نیز از طریق محاسبه همسانی درونی آیت‌م‌ها به تفکیک حیطه‌ها با استفاده از روش محاسبه آلفای کرونباخ و حذف و اصلاح برخی آیت‌م‌ها در هریک از حیطه‌ها انجام شد و روایی سازه‌ای ابزار مورد بحث براساس مقادیر بالای ۰/۷۷ مورد قبول قرار گرفته شد.

بحث و نتیجه‌گیری: ابزار طراحی شده با توجه به اعتبار و اعتماد مناسب قابل تایید و حمایت بوده و قابلیت استفاده به منظور ارزشیابی اثربخشی عملکرد اساتید دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌باشد.
کلمات کلیدی: ابزار ارزشیابی، ارزشیابی اساتید، آموزش پزشکی

۸۳- ۷۹۲

بررسی معیارهای ورود به آزمون و انتخاب نمرات برتر در المپیاد علمی دانشجویی علوم پزشکی از دیدگاه شرکت کنندگان در چهارمین المپیاد علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

حسن سلامی رنجبران^{*}، پریسا گل عنبر، منوچهر خوش باطن، لیلا واحدی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

salamih@gmail.com

مقدمه: المپیاد علمی دانشجویی رقابتی کشوری است که زمینه تلفیق و نزدیکی هر چه بیشتر مفاهیم فکری و تحلیلی در نظام آموزش پزشکی و پیوند آن با دروس تخصصی را فراهم می‌آورد و یکی از ابزارهای موثر برای شناسایی و هدایت دانشجویان مستعد جهت تربیت بهتر و تخصصی‌تر و سرمایه‌گذاری‌های هدفمندتر می‌باشد و از آنجا که معیارهای ورود و امتیازدهی از مسائل اولیه و اساسی المپیاد علمی می‌باشد پس از چندین سال برگزاری المپیاد و تجربیات دانشگاه‌های مختلف در این طرح بر آن شدیم که جهت بهبود کیفیت و افزایش رضایت و انگیزه دانشجویان و عدالت و تناسب در المپیاد به بررسی در زمینه شرایط ثبت نام اولیه، نحوه انتخاب و معیارهای انتخاب نمرات برتر، از دیدگاه دانشجویان شرکت کننده در آزمون کشوری بپردازیم.

روش کار: این بررسی یک مطالعه توصیفی است که از حدود ۴۰۰ نفر دانشجوی شرکت کننده در چهارمین المپیاد، ۲۲۴ نفر در مطالعه شرکت کرده بودند. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از روش نمونه‌گیری آسان و از طریق پرسشنامه محقق ساخته و با استفاده از سؤال در زمینه‌های ثبت نام اولیه و معیارهای امتیازدهی انجام گرفت و نتایج توسط نرم افزار آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روایی و پایایی پرسشنامه‌ها به تایید کارشناسان مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی تبریز رسیده است.

یافته‌ها: با توجه به مطالعه انجام شده، درصد رضایتمندی از معیارهای ورود به آزمون بدین شرح بود: شرکت دانشجویان رشته های مختلف علوم پزشکی در یک آزمون ۵۱/۸٪، سال سه به بالا بودن رشته های کارشناسی ۵۸/۸٪ و گذراندن آزمون جامع علوم پایه (دکترای حرفه‌ای) ۷۷٪، ثبت نام دانشجویان تحصیلات تکمیلی ۵۰/۲٪، در مورد رضایت از شرایط و نحوه ورود: قبولی در آزمون غربالگری ۷۷/۲٪، مقایسه سه تیپ دانشگاهی در یک آزمون ۵۸/۸٪ و در مرحله درون دانشگاهی، امکان شرکت در کلیه حیطه‌ها ۸۴/۴٪ و معرفی سه نفر از هر حیطه ۷۳/۱٪ و در مورد رضایت از معیارهای امتیازدهی بیشترین و کمترین توافق مربوط بود به رعایت حفظ امانت و پرهیز از تقلب ۷۷/۶٪ و پوشش مطالب توسط منابع ۴۵/۵٪.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج و نظرات ذکر شده دانشجویان، به نظر می‌رسد انجام موارد زیر باعث نزدیکی به اهداف المپیاد گردد: جهت ایجاد

تبادل و تعامل علمی و همسطح سازی نخبگان سه تیپ دانشگاهی و جهت ایجاد عدالت، برگزاری کلاس‌های توانمندسازی در سطح کشوری برای برترین‌های آزمون درون دانشگاهی برگزاری حیطه‌های جداگانه برای پزشکان و پیراپزشکان و افزایش عناوین حیطه‌ها جهت توزیع بهتر شرکت‌کنندگان.
کلمات کلیدی: المپیاد، انتخاب، معیار ورود

۸۳ - ۷۹۵

**بررسی نقاط قوت چهارمین المپیاد علمی دانشجویی
 دانشجویان علوم پزشکی کشور از دیدگاه دانشجویان
 شرکت کننده در چهارمین المپیاد علمی دانشجویی
 دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کشور**

منوچهر خوش باطن*، حسن سلامی رنجبران، جمیله جعفریان، شاپور نادرقام، حبیب اله قمی
 دانشگاه علوم پزشکی تبریز
 salamih@gmail.com

مقدمه: المپیاد علمی دانشجویی یک ابزار سودمند برای ارتقای نظام سلامت کشور، تربیت مدیران شایسته برای هدایت این نظام و ایجاد حس خودباوری و انگیزه برای دانشجویان می باشد. این مطالعه با هدف نظرات دانشجویان در مورد نقاط قوت این دوره انجام شد.

روش کار: این بررسی یک مطالعه توصیفی است که بر روی ۲۲۴ نفر از شرکت‌کنندگان در المپیاد صورت گرفته است و در این بین ۱۰۲ نفر از دانشجویان به بیان نظرات خود پرداخته‌اند. جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه و طرح سؤال باز صورت گرفته است. بررسی نتایج از طریق تجزیه و تحلیل نظرات دانشجویان صورت گرفت.

یافته‌ها: با توجه به مطالعه صورت گرفته دانشجویان با فراوانی ذکر شده از مقوله‌های زیر رضایت داشتند:

- ۱- خدمات ایاب و ذهاب (۲۶ مورد).
- ۲- برخورد خوب مسئولین (۳۰ مورد).
- ۳- نظم برگزاری آزمون (۳۶ مورد).
- ۴- کیفیت غذا و پذیرایی (۳۵ مورد).
- ۵- استقبال مسئولین (۳۶ مورد).
- ۶- امنیت برگزاری المپیاد (۱۰ مورد).
- ۷- کیفیت محل اسکان (۱۵ مورد).
- ۸- اختصاص یافتن میزهای تک نفره ی مطالعه برای برگزاری امتحان (۵مورد).

۹- وجود نشاط علمی در المپیاد (۳۰ مورد).

۱۰- سرعت قابل قبول اینترنت خوابگاه (۱۰ مورد).

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نظرات ارائه شده توسط دانشجویان به نظر می‌رسد که در زمان برگزاری آزمون ایجاد رفاه برای دانشجویان امری است که می‌تواند هم به صورت کیفی و هم کمی در نتایج المپیاد تاثیرگذار باشد. علاوه بر این نظم آزمون می‌تواند القا کننده اطمینان از برگزاری

درست آزمون بوده و دانشجویان با اطمینان خاطر بیشتری در جلسه حضور می‌یابد و به نتایج بدست آمده اطمینان بیشتری پیدا کند.
کلمات کلیدی: المپیاد، نقاط قوت، شرکت کنندگان

۸۳ - ۷۹۶

**بررسی پیشنهادات و دیدگاه دانشجویان شرکت کننده
 در چهارمین المپیاد علمی دانشجویی دانشجویان
 دانشگاه علوم پزشکی کشور**

حسن سلامی رنجبران*، حبیب اله قمی، شاپور نادرقام، یاسین سلامی رنجبران، سید حسن موسوی، امید قاسمی
 دانشگاه علوم پزشکی تبریز
 salamih@gmail.com

مقدمه: المپیاد علمی دانشجویی یک ابزار سودمند برای ارتقای نظام سلامت کشور، تربیت مدیران شایسته برای هدایت این نظام و ایجاد حس خودباوری و انگیزه برای دانشجویان می باشد. برای افزایش سطح کیفی المپیاد علمی دانشجویان در دوره های آتی مطالعه ای در مورد نظرات دانشجویان در مورد نقاط قوت این دوره صورت گرفت.

روش کار: این بررسی یک مطالعه توصیفی است که بر روی ۲۲۴ نفر از شرکت‌کنندگان در المپیاد صورت گرفته است و در این بین ۱۰۲ نفر از دانشجویان به بیان نظرات خود پرداخته‌اند. جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه و طرح سؤال باز صورت گرفته است. بررسی نتایج از طریق تجزیه و تحلیل نظرات دانشجویان صورت گرفته است.

یافته‌ها: مهمترین پیشنهادات دانشجویان برای بهتر شدن المپیاد به شرح زیر بود:

- ۱- اطلاع رسانی سریعتر
- ۲- طرح سؤالات تحلیلی و پرهیز از طرح سؤالات تکراری
- ۳- برگزاری حیطه علوم پایه در دو روز به صورت مجزا
- ۴- قرار دادن کتابخانه دیجیتال به جای منابع در حیطه علوم پایه و استدلال بالینی
- ۵- افزایش زمان آزمون در هر حیطه
- ۶- برگزاری تور گردشگری
- ۷- افزایش زمان آزمون
- ۸- ایجاد سهمیه برای شرکت در مقاطع پایین‌تر مثل کاردانی
- ۹- اضافه شدن حیطه‌های بیشتر
- ۱۰- پوشش المپیاد توسط رسانه ملی

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نظرات ارائه شده توسط دانشجویان بنظر می‌رسد بررسی کارشناسی موضوعات مطرح شده می‌تواند در راستای ارتقاء المپیاد علمی دانشجویان موثر بوده و بدین صورت دانشجویان بیشتری شرکت نمایند و اثرات علمی بیشتری حاصل شود و در المپیادهای بعدی شاهد رضایت بیشتر دانشجویان و رقابت فشرده‌تر و در حیطه‌های متنوع‌تری باشیم.

کلمات کلیدی: المپیاد، دیدگاه‌ها، پیشنهادات

لیلا فخارزاده

دانشگاه علوم پزشکی آبادان

FakharzadehL@yahoo.com

۸۰۰- ۸۳

ارزیابی سطح مطلوبیت مهارت‌های تدریس اعضای هیات علمی در یازده گروه آموزشی دانشکده دندانپزشکی همدان طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۹۱

سیده آزاده صفوی، زهرا خاموردی، محسن دالبند

دانشگاه علوم پزشکی همدان*

safaviarzadeh@yahoo.com

مقدمه: در راستای پاسخگویی به چالش‌هایی که امروزه حوزه آموزش با آن رو به روست، دانشکده دندانپزشکی به ارزیابی سطح مطلوبیت مهارت‌های قبل، حین و بعد از تدریس اعضای هیات علمی و نیز میزان استفاده آنان از منابع و وسایل آموزشی در یازده گروه آموزشی خود طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۹۱ پرداخت.

روش کار: به کمک یکسری «ملاک» و نشانگرهای آن‌ها یک نیازسنجی به منظور آگاهی از وضعیت موجود در سال ۸۹ انجام شد. هر نشانگر دارای سه سطح کیفی نامطلوب، نسبتاً مطلوب، مطلوب و هر سطح به ترتیب دارای امتیاز کمی ۳، ۲، ۱ بود. امتیاز عددی ملاک‌ها با طیف ۱ تا ۱/۶۶ (نامطلوب)، ۱/۶۷ تا ۲/۳۲ (نسبتاً مطلوب)، ۲/۳۳ تا ۳ (مطلوب) مطابقت داده شد. در سال ۹۱ نیز مجدداً اطلاعات جمع‌آوری گردید و نتایج آن جهت ارزیابی فرایند بهبود در مهارت‌های تدریس با سال ۸۹ مقایسه شد.

یافته‌ها: نتایج حاصل از نیازسنجی در سال ۸۹ بیانگر سطح نامطلوب (امتیاز بین ۱ تا ۱/۶۶) ملاک‌های مورد ارزیابی بود که ضرورت طراحی یک فرایند مداخله‌ای را با هدف ارتقای سطح مطلوبیت در ملاک‌های مورد ارزیابی تاکید می‌نمود. اجرای این مداخلات تا بهمن ۹۱ ادامه یافت. مقایسه سطح مطلوبیت در سال‌های ۸۹ و ۹۱ حاکی از اثربخشی نسبی مداخلات صورت گرفته بود به طوری که در تمامی گروه‌های آموزشی مهارت‌های تدریس در سال ۹۱ در سطح مطلوب و یا نسبتاً مطلوب (امتیاز بین ۱/۶۷ تا ۳) ارزیابی گردید.

بحث و نتیجه‌گیری: بهبود سطح مطلوبیت مهارت‌های تدریس بیانگر این مطلب است که دانشکده دندانپزشکی با شناسایی نقاط ضعف و رفع کاستی‌های موجود توانسته است گام مؤثری در راستای ارتقای سطح کیفی و کمی حوزه مهارت‌های تدریس در گروه‌های آموزشی خود بر دارد. ارزیابی مستمر در این حوزه می‌تواند به عنوان پشتیبان تصمیم‌گیری‌های مدیریتی در سطح گروه، دانشکده و دانشگاه عمل نماید و نیز کمک مؤثری در جهت ارتقا و بروز رسانی سطح کیفی آموزش‌های نظری و عملی ارائه شده در دانشکده دندانپزشکی در حد استانداردهای ملی و جهانی باشد.

کلمات کلیدی: ارزیابی، مهارت‌های تدریس، اعضای هیات علمی

۸۶۳- ۸۳

موانع ارائه بازخورد در آموزش بالینی

مقدمه: ارزشیابی به عنوان جزئی جدایی ناپذیر از فرایند یاد دهی- یادگیری تعریف گردیده است، لازم به ذکر است ارزیابی فقط روشی برای بررسی دریافته‌های دانشجو نمی‌باشد. این فرایند در قالب دو نوع ارزیابی صورت می‌گیرد که شامل: ارزیابی تکوینی و ارزیابی نهایی می‌باشد. ارزیابی تکوینی، برای مشخص کردن خطا در فرایند یادگیری انجام می‌شود و باید همراه با ارائه بازخورد صورت پذیرد. اما، ارزیابی نهایی عملکرد دانشجو را در انتهای تجربه بالینی مورد بررسی قرار داده و برای دادن نمره نهایی، استفاده می‌گردد. بازخورد یک فرایند تعاملی با هدف آگاه ساختن فراگیر از عملکرد خود در طول دوره آموزش بالینی می‌باشد. با توجه به اهمیت ارائه بازخورد در امر آموزش این مطالعه با هدف بررسی موانع ارائه بازخورد در آموزش بالینی انجام شد.

روش کار: این پژوهش براساس مروری بر بیش از ۴۰ مقاله و کتب مرتبط با موضوع نوشته شده است. در طول این مطالعه سعی شده است به مباحث آموزش بالینی، یادگیری، ارزشیابی، بازخورد و موانع آن پرداخته شود.

یافته‌ها: ارائه بازخورد، جزء اساسی آموزش علوم پزشکی به شمار می‌آید و هدف آن ایجاد تغییر در رفتار، عملکرد فراگیران و بهبود امر یادگیری می‌باشد. در واقع، ارائه بازخورد، یادگیری مؤثر دانشجویان را در محیط‌های بالینی تضمین می‌نماید. متأسفانه عوامل متعددی از جمله ناآگاهی مربیان از فرایند بازخورد، عدم درک درست معنی بازخورد از سوی مربی و فراگیر، میزان بلوغ و پختگی فراگیر در پذیرش آن و ترس مربیان از واکنش‌های ناخواسته فراگیران و ترس از خدشه دار شدن ارتباط معلم- شاگردی مسئول عدم ارائه بازخورد یا ارائه نامناسب آن از سوی مربیان به شمار می‌آید.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به مشکل بودن ارائه بازخورد در محیط‌های یادگیری بالینی، مربیان بالینی در اغلب موارد از انجام این مسئولیت مهم شانه خالی می‌کنند. به نظر می‌رسد ابهام در نحوه ارائه بازخورد مناسب، عدم شناخت کافی مربیان و دانشجویان از مفهوم بازخورد، باعث شده است که در رسیدن به مهم‌ترین جز آموزش بالینی موفقیت کافی نداشته باشیم. توجه به توانمند سازی مربیان بالینی در این رابطه امری ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، یادگیری، مهارت بالینی، ارزیابی، بازخورد، موانع ارائه بازخورد

۸۷۵- ۸۳

لزوم توجه به فرهنگ اسلامی در تدوین استانداردهای

اعتباربخشی در ایران

فاطمه نظری شادکام*، زهرا قاسمی، فاطمه سفیدی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

f_nazarish@yahoo.com

و برای تضمین توجه به فرهنگ اسلامی در دانشگاه‌ها می‌بایست در تدوین استانداردهای اعتبار بخشی به صورت خاص به مسائل فرهنگی توجه شود و در این زمینه می‌توان از برنامه اعتبار بخشی مراکز بهداشتی و درمانی در ایران بهره برد که در تدوین استانداردهای این برنامه از آخرین منابع قابل استفاده کشورهای پیشرفته و در حال توسعه، منطبق با شرایط بومی، مذهبی و فرهنگی و اقتصادی و در چارچوب قوانین کشور استفاده شده است.

کلمات کلیدی: اعتبار بخشی، فرهنگ، مذهب، دانشگاه

۹۰۰ - ۸۳

وضعیت تحصیلی دوره علوم پایه دندانپزشکی و همبستگی آن با سوابق تحصیلی قبلی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

مظفر خزاعی^{*}، فاطمه عباسی، محمد رسول خزاعی

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

mkhzaei1345@yahoo.com

مقدمه: دوره علوم پایه نقش اساسی در روند تحصیلی و موفقیت آینده دانشجویان ایفا می‌کند. همچنین سابقه علمی و عملکرد تحصیلی دانشجویان بر این دوره تاثیر دارد. هدف تحقیق حاضر تعیین وضعیت تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی سه دوره اول (۹۰-۱۳۸۸) دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه و همبستگی آن با سوابق تحصیلی آنان می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-مقطعی، تمام دانشجویان ورودی سال‌های ۹۰-۱۳۸۸ دانشکده دندانپزشکی کرمانشاه وارد مطالعه شدند. سوابق تحصیلی دانشجویان (نمرات تحصیلی، معدل، نمره آزمون جامع علوم پایه و اطلاعات آزمون کنکور) از طریق پرونده تحصیلی آنان از اداره آموزش دانشگاه دریافت و در جداول مربوطه ثبت گردید. داده‌ها از طریق آزمون آنالیز واریانس یکطرفه و تست توکی تجزیه و تحلیل و برای تعیین همبستگی بین نمرات از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته‌ها: دانشجویان دندانپزشکی کرمانشاه ورودی سال‌های ۹۰-۱۳۸۸، اکثرآ " دختر (۵۹/۲٪) و از مناطق کنکور ۲ و ۳ بوده (۸۱/۶٪)، بیشتر دارای دیپلم تجربی (۸۹/۸٪)، با میانگین معدل دیپلم حدود ۱۸ و میانگین سن ۱۹/۳۴ بودند. میزان رد شدن از دروس دانشگاهی، ۱/۱۵٪ و میزان مشروطی کمتر از ۱٪ به دست آمد. آن‌ها در آزمون جامع علوم پایه، ۱۰۰٪ قبولی داشته و موفق به کسب رتبه دوم کشوری شدند. از نظر سن، معدل دیپلم و معدل دوره علوم پایه و نمره آزمون جامع علوم پایه بین دانشجویان دختر و پسر اختلاف معنی‌دار وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: دانشجویان دندانپزشکی کرمانشاه از وضعیت نسبتاً ثابت و خوبی در دوره علوم پایه برخوردار هستند.

کلمات کلیدی: دانشجویان دندانپزشکی، دوره علوم پایه، وضعیت تحصیلی

مقدمه: کیفیت آموزش از جمله دغدغه‌های اصلی نظام‌های آموزش عالی در اغلب کشورهای جهان می‌باشد. سنجش کیفیت یک موسسه آموزشی وظیفه دشواری است، هم به لحاظ ابعادی که بایستی مورد ارزشیابی قرار گیرند و هم چگونگی انجام ارزشیابی. مدل‌های ارزشیابی متعددی برای ارزیابی کیفیت آموزش عالی مورد توجه قرار گرفته است. از میان این مدل‌ها، مدل اعتبار بخشی از پذیرش جهانی برخوردار شده است و تقریباً به عنوان مدل ارزشیابی اختصاصی آموزش عالی مورد استفاده قرار گرفته است. این مقاله با هدف بررسی جایگاه فرهنگ و مذهب اسلامی در تدوین استانداردهای اعتبار بخشی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران تدوین شده است.

روش کار: در این مطالعه کتابخانه‌ای با رجوع به مقالات یافت شده در موتورهای جستجو، پایگاه‌های معتبر علمی و رجوع به برخی کتب تدوین شده است.

یافته‌ها: اعتبار بخشی، فرایندی است که در جریان آن یک سازمان مشخص با استفاده از نظر مجموعه‌ای از خبرگان یک حوزه تخصصی، بر اساس استانداردهای مدون و از پیش تعیین شده نسبت به ارزشیابی‌های ادواری و منظم واحدهای آموزشی در حوزه مورد نظر اقدام نموده و در مورد اعطای صلاحیت آموزشی به آنان تصمیم‌گیری می‌نماید. یکی از مهمترین نقاط قوت اعتبار بخشی موسسات آموزشی تضمین کیفیت دوره‌های آموزشی و دادن اطمینان به جامعه، دولت، دانشگاهیان و آموزش گیرندگان، در مورد کیفیت آموزش ارائه شده است. در الگوی اعتبار بخشی، تدوین استانداردها اهمیت محوری دارد چرا که در واقع این استانداردها دستورالعمل و خطوط راهنما برای دانشگاه‌ها می‌باشد که بایستی خود را بر آن‌ها منطبق سازند. این استانداردها باید در انطباق با نظام سیاسی، ساختار اجرایی و وظایف قانونی موسسات آموزش عالی در کشور باشند تا بتوانند قابلیت اجرایی پیدا کنند به این جهت استانداردهای اعتبار بخشی به هیچ وجه نمی‌تواند ترجمه استانداردهای کشورهای دیگر باشد. از آنجایی که دانشگاه محل ساخته شدن و تکامل علمی، عملی، اخلاقی و معنوی افراد است باید در کنار تعلیم و تعلم به تزکیه نیز بطور شایسته پرداخته شود، می‌بایست در تدوین استانداردهای اعتبار بخشی علاوه بر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی بعد مهم دیگری نیز مد نظر قرار گیرد و آن بعد اخلاقی و فرهنگی، مذهبی و معنوی است که هم اکنون در رتبه‌بندی دانشگاه‌های ایران جایگاهی ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجایی که جمهوری اسلامی ایران سر سلسله جنبان اخلاق، معنویت و فرهنگ اسلامی است لذا اهمیت و نیاز پرداختن به مقوله فرهنگ و مذهب با توجه به شان و منزلت کشور از سویی و حساسیت تربیت نیروهای کارآمد و همه بعدی، جهت بر عهده گرفتن مسئولیت‌ها در کشور از سوی دیگر می‌بایست توجهی خاص صورت پذیرد

۸۳-۹۱۲

بررسی تاثیر لاگ بوک طراحی شده در تسهیل فرآیند آموزش دانشجویان کارشناسی مهندسی بهداشت محیط

معصومه روانی پور^{*}، مریم روانی پور، آزاده عازمیان، سید محسن هاشمی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

m.ravanipour@bpums.ac.ir

مقدمه: هدف فعالیتهای آموزشی رشد آگاهی و تواناییهای بالقوه انسان است. در دنیای امروز، برنامه‌های آموزشی مطلوب باید ماهیت پویا داشته و به دنبال بازخوردهای محیطی بطور مرتب بازنگری و اصلاح گردد. لاگ بوک به عنوان روشی جهت ارزشیابی آموزش‌ها و نیز به عنوان یک استراتژی تسهیل کننده فرآیند بازخوردی تفکر خلاق اهمیت دارد. این تحقیق با هدف تعیین تاثیر لاگ بوک طراحی شده در تسهیل آموزش دانشجویان بهداشت محیط در درس کارآموزی در عرصه (فیلد مراکز بهداشتی درمانی) از طریق تعیین دیدگاه‌های دانشجویان، مربیان و اساتید نسبت به کفایت محتوا و معیارهای لاگ بوک انجام شد.

روش کار: این تحقیق یک مطالعه توصیفی تحلیلی می‌باشد. جمع‌آوری داده‌ها بر اساس تکمیل پرسشنامه توسط گروه‌های هدف، دانشجویان کارشناسی بهداشت محیط و اساتید گروه و مربیان در پایان ترم تحصیلی مهر ۹۲ صورت گرفت. تعداد دانشجویان مورد مطالعه ۲۳ نفر پیوسته و ۱۹ نفر ناپیوسته، اساتید ۳ نفر و ۶ نفر مربیان بود. ارزشیابی در دو بخش بررسی کفایت محتوای آموزشی (۶ فعالیت) و معیارهای تدوین شده آن برای هر فعالیت مطابق با لاگ بوک با آنالیز پرسشنامه‌ها صورت گرفت. نهایتاً نمرات و نتایج حاصل از بخش‌های مختلف ارزشیابی مورد آنالیز آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: بیش از ۵۰ درصد دانشجویان در مورد محتوای فعالیت‌ها و هم محتوای معیارها دارای دیدگاه کاملاً موافق یا موافق بوده‌اند به استثنای مقوله «فعالیت نمونه‌برداری شیمیایی آب» که در هر دو مورد دانشجویان ناپیوسته کمتر از ۵۰ درصد دارای دیدگاه کاملاً موافق بودند. همچنین آنالیز انجام شده برای محتوای فعالیت و معیار اساتید دانشکده در تمامی موارد ۱۰۰ درصد دارای دیدگاه کاملاً موافق و برای مربیان ۱۰۰٪ دارای دیدگاه موافق و کاملاً موافق برای محتوا و بیش از ۵۰٪ مخالف یا کاملاً مخالف برای معیارها بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: کسب نتیجه بالای ۵۰ درصد در اغلب فعالیت‌ها و معیارهای مورد نظر، نشان داد لاگ بوک طراحی شده دارای کفایت محتوای آموزشی و معیارهای تدوین شده مناسبی می‌باشد. تسهیل فرآیند یادگیری، تسهیل فرآیند ارزشیابی و ارتقاء نگرش دانشجویان نسبت به ماهیت رشته و حصول تطابق بیشتر با انتظارات حرفه‌ای در زمان تصدی شغل از دیگر نتایج مثبت این تحقیق بود.

کلمات کلیدی: آموزش، بهداشت محیط، دانشجویان، کارآموزی، لاگ بوک

۸۳-۹۵۵

ارزشیابی برنامه جاری آموزش پزشکی در مقطع کارآموزی و کارورزی از نظر رویکرد جامعه‌نگری با استفاده از الگوی CIPP

دکتر محمدرضا مدبر^{*}، افسانه یخ فروش‌ها

تهران

mrmodabber@yahoo.com

مقدمه: نیاز به تغییر در برنامه آموزش پزشکی چنان بدیهی است که صاحب‌نظران سؤال " آیا تغییر لازم است؟" را مردود دانسته و معتقد هستند باید پرسید «چه تغییراتی لازم است؟» و برای حصول این امر ارزشیابی برنامه درسی لازم می‌باشد. بنابراین مطالعه فوق با استفاده از الگوی CIPP به ارزشیابی برنامه آموزشی کارآموزی و کارورزی از نظر زمینه درون‌داد و فرایند و برون‌داد جهت شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه به منظور پرکردن فاصله تئوری و عمل بین دانشکده پزشکی و مرکز بهداشت اجرا گردید.

روش کار: این مطالعه شامل یک قسمت ارزشیابی فرآیند، درون‌داد و زمینه با استفاده از مطالعه کیفی که به اخذ تجربیات اعضای هیات علمی شامل مدیران گروه، استادان و اعضای آموزشی غیر هیات علمی شاغل در شبکه بهداشت شهید بلندیان بود که با استفاده از روش تحلیل محتوا انجام گردید و قسمت ارزشیابی از طریق مطالعه توصیفی-تحلیلی با انجام خودارزیابی و آزمون Case-base به ارزیابی مهارت و عملکرد پزشکان شاغل در مراکز بهداشتی-درمانی قزوین پرداخته شد.

یافته‌ها: یافته‌ها در زمینه‌های زیر بدین صورت بود:

ارزیابی زمینه: غلبه اهداف درمانی بر اهداف پیشگیری، عدم پوشش اهداف پیشگیری

ارزیابی درون‌داد: کافی نبودن تجهیزات، بودجه آموزشی و اعضای هیات علمی ارزیابی فرآیند: آشنا نبودن و عدم استفاده اعضای هیات علمی از روش‌های نوین آموزشی و ارزشیابی

ارزیابی درون‌داد: ناکافی بودن مهارت‌های لازم پزشکان در زمینه موضوعات بهداشت و سلامتی

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان می‌دهد که برنامه آموزشی کارآموزی و کارورزی جهت آماده‌سازی فارغ التحصیلان مطابق با نیازهای جامعه، از نظر اهداف و روش‌های آموزشی و ارزشیابی و منابع، نیاز به بازبینی دارد.

کلمات کلیدی: کارآموزی، کارورزی، کوریکولوم، ارزشیابی

۸۳-۹۵۸

نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین در مورد عوامل موثر بر ارزشیابی استاد

مریم جوادی^{*}، زهره دانا اصفهانی، فاطمه صدیقی، معصومه اصلانی مهر،

زهره یزدی، فاطمه ذوالقدر

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

ارزشیابی استاد رابطه معنی‌داری وجود ندارد اما بین سابقه تحصیلی دانشجو با ارزشیابی اساتید رابطه معنی‌داری وجود دارد. **بحث و نتیجه‌گیری:** مطالعه حاضر نشان داد که کیفیت تدریس استاد، رفتار استاد، توان علمی و شخصیت استاد به ترتیب از نظر دانشجویان تاثیرگذارترین عوامل در ارزشیابی اساتید هستند لازم به ذکر است از نظر دانشجویان کیفیت تدریس استاد و رفتار و برخورد استاد با دانشجو مهم‌تر از توان علمی استاد و شخصیت خود استاد است. با توجه به این امر به نظر می‌رسد ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان نمی‌تواند ملاک جامع و کاملی برای ارزیابی اساتید باشد و نیازمند مطالعات و پژوهش‌های بیشتری است. **کلمات کلیدی:** ارزشیابی، دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، اساتید

۸۳ - ۹۶۴

دیدگاه مدیران و کارکنان دانشگاه علوم پزشکی قزوین در مورد اثربخشی دوره‌های آموزشی توانمندسازی بر عملکرد کارکنان

سعید آصف زاده*، محمدحسین شیرعلی، زهره دانا اصفهانی، زهرا دربهبانی

نژاد، فریده بهرامخانی، فاطمه صفدری

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

esfehiani_z@yahoo.com

مقدمه: علی‌رغم اینکه آموزش به عنوان راهی برای توانمندسازی کارکنان سازمان‌ها محسوب می‌شود اما دانش درباره میزان اثرگذاری آن بر توانمندسازی کارکنان در سازمان‌های عمومی و مخصوصاً موسسات آموزشی محدود می‌باشد. برگزاری دوره‌های آموزشی متعدد و خسته کننده که اغلب باعث غیبت کارکنان از محیط کاری می‌گردد و اینکه آیا کمیت و کیفیت این دوره‌ها چقدر در مسیر اهداف سازمانی قرار دارد و چارچوب دادن به برگزاری آموزش‌ها در راستای تحقق اهداف سازمان از طریق بالا بردن توانمندی کارکنان آموزش دیده، مسائلی هستند که مستلزم بررسی و پژوهش می‌باشد. هدف این مطالعه بررسی دیدگاه مدیران و کارکنان در مورد اثربخشی دوره‌های آموزشی توانمندسازی بر عملکرد کارکنان دانشگاه علوم پزشکی قزوین است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی پیمایشی با بررسی دوره‌های آموزشی برگزار شده جهت توانمندسازی کارکنان در سه سال متوالی ۸۹، ۹۰ و ۹۱ دستورالعمل توانمندسازی کارکنان و بررسی متون داخلی و خارجی، با تقسیم بندی برنامه‌های آموزشی توانمندسازی کارکنان ستادی دانشگاه در چهار گروه فن‌آوری اطلاعات - فرهنگی - اداری و مالی و پژوهشی پرسشنامه‌ای تنظیم گردید. این تحقیق شامل دو پرسشنامه مخصوص کارکنان و مدیران بود که با ۴۰ سؤال و طیف لیکرت خیلی زیاد تا خیلی کم طراحی شد. برای طرح سؤالات پرسشنامه با استفاده از ۱۹ متغیر شناسایی شده در ادبیات نظری پژوهش و نظرات متخصصین و صاحب نظران اقدام شد و در بین نمونه جامعه آماری کارکنان ستادی که از بین ۷ معاونت به روش خوشه‌ای و داخل خوشه‌ها به طور تصادفی انتخاب

مقدمه: اساتید به عنوان یکی از ارکان اصلی نظام آموزش عالی بطور مستمر و به روش‌های مختلف، از جمله توسط دانشجویان ارزشیابی می‌شوند. مطالعات نشان داده‌اند که اظهار نظر دانشجویان در مورد اساتید ممکن است متأثر از عواملی غیر مرتبط با ارزشیابی استاد باشد. در این خصوص در طی سال‌های گذشته در دانشگاه‌های مختلف مطالعات متعددی صورت گرفته است و برخی از آن‌ها در موافقت و برخی در مخالفت با این نوع ارزشیابی نظرات و شواهدی را ارائه نمودند. در این پژوهش سعی شده است در راستای توجیه یافته‌های متفاوت و بعضاً ضدونقیض حاصل از مطالعات انجام شده کوشش شود تا وجوه مختلف دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین را در مورد ارزشیابی استاد بررسی کرده و مقایسه نمایند لذا با شناخت نظرات دانشجویان در مورد ارزشیابی استاد و عوامل موثر بر آن و همچنین اطلاع از دیدگاه‌های آنها در مورد روند اجرایی و اثربخشی استاد می‌توان برنامه‌ریزان را با نقاط قوت و ضعف آن در دانشگاه آشنا نموده و امکان اصلاح و بهبود کیفیت آن را فراهم کرد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - مقطعی ابتدا با استفاده از شاخص‌های بدست آمده از مرور متون و مطالعات داخلی و خارجی مشابه پرسشنامه‌ای مشتمل بر ۳۵ سؤال بر اساس مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای تنظیم شد که دیدگاه دانشجویان را در مورد تاثیر ۷ عامل کیفیت تدریس، کیفیت علمی استاد، رفتار استاد، شخصیت استاد و همچنین رفتار دانشجو و کیفیت انجام ارزشیابی و تاثیر بازخورد نتایج ارزشیابی بر ارزشیابی استاد توسط دانشجویان مورد سنجش قرار میداد. پرسشنامه در اختیار ۳۴۰ نفر از دانشجویان مقاطع مختلف در رشته‌های متفاوت که به روش خوشه‌ای - تصادفی انتخاب شدند قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و روش‌های آماری توصیفی تجزیه و تحلیل شدو برای مقایسه میانگین‌ها از تی مستقل استفاده گردید.

یافته‌ها: عامل کیفیت تدریس استاد، در گویه‌های توانایی استاد در تفهیم درس و داشتن طرح درس و اهداف به عنوان مهمترین عامل در ارزشیابی استاد اعلام شد. با اندکی تفاوت عامل رفتار استاد با دانشجو در گویه‌های رفتار محترمانه با دانشجو، حضور به موقع در کلاس و توجه به علائق و نظر دانشجویان در اولویت بعدی قرار گرفت. عامل کیفیت علمی استاد در گویه به روز بودن اطلاعات استاد و توان علمی و دانش استاد، عامل شخصیت استاد در گویه تواضع و فروتنی استاد و گویه‌های صبر و حوصله و صمیمی و مودب بودن استاد، عامل بازخورد ارزشیابی در گویه استفاده مدیران و مسئولین از بازخورد ارزشیابی، عامل رفتار دانشجو در ارزشیابی در گویه‌های اطلاعاتی که سایر دانشجویان در مورد اساتید می‌دهند و صداقت دانشجویان در ارزشیابی و عامل چگونگی کیفیت ارزشیابی در گویه کیفیت سؤالات پرسشنامه، در اولویت‌های سوم تا هفتم عوامل تاثیر گذار بر ارزشیابی استاد قرار گرفتند. نتایج این تحقیق نشان داد بین سن دانشجو و

۹۸۹- ۸۳

ارزیابی صلاحیت بالینی پرستاران تازه دانش آموخته شاغل در بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم

پزشکی اردبیل

مریم نمادی^{۱*}، زهرا تذکری^۱، عقیل حبیبی^۲، نازیلا وثوق^۲

۱- دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، ۲- دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

m.namadi@iauardabil.ac.ir

مقدمه: صلاحیت بالینی یکی از موضوعات بحث انگیز در حوزه مراقبت سلامتی است که در حیطه‌های مختلف پرستاری از جمله آموزش، بالین و مدیریت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. پرستاران تازه‌کار به عنوان بخشی از نیروی انسانی کارآمد در مراکز درمانی، نیازمند مراقبت و توجه خاصی می‌باشند. ارزیابی صلاحیت بالینی تازه دانش آموختگان نقش مهمی در تعیین نیازهای آموزشی آنان، مدیریت فرایند ارائه مراقبت و ارزشیابی برنامه‌های آموزش پرستاری دارد. هدف مطالعه حاضر، تعیین صلاحیت بالینی تازه دانش آموختگان به شیوه خود ارزیابی و ارزیابی توسط سرپرستاران بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- مقطعی، ۷۰ دانش آموخته کارشناسی پرستاری و ۳۵ سرپرستار شاغل در مراکز آموزشی و درمانی اردبیل به روش سرشماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه‌ای پایا و روا مشتمل بر مشخصات دموگرافیک و ۶۷ گزینه در باره صلاحیت‌های بالینی حرفه پرستاری در ۷ حیطه عملکردی بود که به روش خود گزارش دهی توسط دانش آموختگان و سرپرستاران تکمیل گردید. به منظور توصیف و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی در نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین امتیاز صلاحیت‌های بالینی از دیدگاه دانش آموختگان $117/10 \pm 26/03$ و از دیدگاه سرپرستاران $97/68 \pm 34/11$ بود که این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار بود. همچنین دانش آموختگان در کلیه حیطه‌ها به جز، تدابیر مراقبتی و پیشرفت و تکامل حرفه‌ای، صلاحیت‌های بالینی خود را به طور معنی‌داری بالاتر ارزیابی نموده بودند. بیشترین درصد فراوانی صلاحیت‌هایی در سطح خوب تا عالی از دیدگاه دانش آموختگان، به ترتیب مربوط به حیطه امنیت و آسایش مددجو و خانواده ($83/8$) و همکاری با سایر اعضای تیم درمانی ($82/8$) و کمترین درصد در حیطه پیشرفت و تکامل حرفه‌ای (45) بود. از دیدگاه سرپرستاران، بیشترین فراوانی صلاحیت‌های دانش آموختگان در سطوح همکاری با تیم درمان ($66/6$) و کمترین آن مربوط به مدیریت و رهبری ($43/7$) بود.

بحث و نتیجه‌گیری: صلاحیت اکثر افراد مورد پژوهش در حیطه‌هایی چون پیشرفت و تکامل حرفه‌ای و مدیریت و رهبری دچار ضعف بود. پیشنهاد می‌شود توجه بیشتری به بازنگری برنامه‌های درسی دوره کارشناسی در جهت رفع نیازهای حرفه‌ای پرستاران، بکارگیری شیوه‌های نوین آموزشی و سازماندهی آموزش "رایزنی" توسط مدیران پرستاری به منظور آشناسازی پرستاران تازه‌کار شود.

گردیدند توزیع گردید. جامعه مدیران شامل کلیه مدیران پایه و میانی بود. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار SPSS و شاخص‌های آماری میانگین، آزمون تی و تحلیل رگرسیون استفاده شد.

یافته‌ها: از نظر مدیران و کارکنان اثر بخشی دوره‌های آموزشی توانمندسازی بر عملکرد کارکنان به ترتیب دوره‌های آموزشی اطلاعات-اداری مالی، پژوهشی و فرهنگی اولویت‌بندی گردید. اثربخشی دوره‌های آموزشی فن‌آوری اطلاعات از نظر کارکنان زیاد بوده بخصوص در بهبود کیفیت خدمات و افزایش توانایی آنان در ارائه روش‌های جدید برای انجام کار و از نظر مدیران نیز بهبود کیفیت خدمات و همسو شدن کارکنان با تغییرات تکنولوژیکی و همچنین در افزایش تبادل اطلاعات و همکاری در سازمان تاثیر زیادی داشته است. در اثربخشی دوره‌های آموزشی اداری مالی از نظر کارکنان گویه‌های بهبود کیفیت خدمات، افزایش رعایت مقررات سازمانی و افزایش رضایت شغلی و انگیزه کارکنان در اولویت قرار داشت و از نظر مدیران تاثیر این توانمندسازی‌ها به مقدار زیادی باعث افزایش رعایت مقررات سازمانی و افزایش مهارت‌های شغلی و تخصصی کارکنان شده است. از نظر کارکنان و مدیران اثربخشی دوره‌های آموزشی در حیطه پژوهش بر عملکرد کارکنان در حد متوسط بوده است و برگزاری این دوره‌ها از نظر کارکنان تاحدی توانسته باعث افزایش توانایی کارکنان در ارائه روش‌های جدید کاری و افزایش مهارت‌های شغلی و تخصصی شود و از نظر مدیران این اثربخشی بیشتر بر افزایش تبادل و همکاری در سازمان و بهبود کیفیت خدمات بوده است. از نظر کارکنان و مدیران دوره‌های آموزش فرهنگی تاثیر کمی بر عملکرد کارکنان داشته ولی از نظر هر دو گروه گویه تغییر فکر و فرهنگ سازمانی و افزایش احساس تعهد از امتیاز بالاتری برخوردار است. نتایج این تحقیق نشان داد بین سابقه کاری و سن کارکنان و اثربخشی دوره‌های آموزشی فن‌آوری اطلاعات بر عملکرد کارکنان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که نظرات کارکنان و مدیران در مورد اثر بخشی دوره‌های آموزشی بر عملکرد کارکنان تا حدودی مشابهت دارد لذا مشارکت بیشتر کارکنان و مدیران در امر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی آموزشی و تعامل بیشتر واحد آموزش دانشگاه با کارشناسان و مدیران بخصوص در امر نیازسنجی کمک زیادی به تحقق اثر بخشی آموزش بر عملکرد کارکنان خواهد داشت. در تدوین اهداف و برنامه‌ریزی آموزشی در بعضی دوره‌های آموزشی علاوه بر توجه به اساتید ارائه دهنده درس، روش‌های تدریس، مکان آموزش و محتویات آموزشی، به تفکیک آموزش گیرندگان بر اساس سن و سابقه کاری افراد نیز توجه شود.

کلمات کلیدی: آموزش، توانمند سازی، اثربخشی، عملکرد، کارکنان

کلمات کلیدی: صلاحیت‌های بالینی، دانش آموختگان جدید، خود ارزیابی، سرپرستاران

۸۳-۱۰۲۷

آموزش بالینی پاسخگو: معرفی الگوی جامع‌نگر در ارتقاء برنامه درسی پرستاری کودکان رشته پرستاری

سیما کاهنی

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

kaheni2012@yahoo.com

مقدمه: در حال حاضر در عرصه مراقبت بهداشتی، برنامه‌های درسی همواره باید تحت ارزیابی قرار گیرد. ارتقای مراقبت‌های پرستاری منوط به تجدید نظر در برنامه‌های درسی و تاکید به ارائه مراقبت پرستاری مبتنی بر هدف است. مطالعه حاضر با هدف ارتقاء برنامه درسی پرستاری کودکان ۲ به منظور افزایش تطابق توانمندی آموزشی بالینی دانشجویان با نیازهای جامعه انجام شد.

روش کار: با عنایت به فاصله بین انتظارات حرفه‌ای از فارغ تحصیلات پرستاری در بخش‌های اطفال و محتوای آموزشی موجود در برنامه درسی، تصمیم به انجام مطالعه حاضر گرفته شد. براساس سر فصل موجود، عناوین درس بررسی و سه پرسشنامه: اطلاعات دموگرافیک، نکته نظرات اساتید در مورد سرفصل فعلی درس پرستاری کودکان ۲ و نظر اساتید در مورد مدت زمان ارائه مباحث درسی تهیه گردید. روایی پرسشنامه بر اساس CVI و CVR آزمون مجدد تعیین گردید. درصد پاسخ‌دهی به هر سؤال مبنای تصمیم‌گیری قرار گرفت. در مرحله اول، پرسشنامه‌ها در اختیار ۱۵ مدرس پرستاری کودکان ۲ قرار گرفت. (این مطالعه تا نظر خواهی از کلیه اعضای هیات علمی گروه اطفال دانشکده‌های پرستاری کشور ادامه یافت).

یافته‌ها: ۴۳/۵٪ ذکر نمودند الزامات یادگیری در درس پرستاری کودکان ۲ در سر فصل فعلی آورده شده است. ۵۲/۵٪ ساعات اختصاص داده شده برای موضوعات مورد بحث در سر فصل را ناکافی، ۵۳/۸٪ ذکر نمودند بین ساعات تئوری و بالینی با موضوعات مورد بحث در سر فصل تطابق وجود ندارد. ۵۴/۵٪ نیز بیان داشتند سر فصل کودکان ۲ نیاز به بازنگری دارد و ۴۴/۵٪ موضوعات مورد بحث در سر فصل را ناکافی و ۵۵/۶٪ بیان داشتند موضوعات مورد بحث در سر فصل نیازهای آموزشی دانشجویان را فراهم نمی‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری: بازنگری برنامه درسی پرستاری کودکان ۲ با توجه به نیاز دانشجویان و به کارگیری نظر اساتید منجر به افزایش کارایی، اثربخشی و ایجاد انگیزه مثبت و نیز آموزش مراقبت‌های بهداشتی در جهت پاسخگویی به مسائل اجتماعی از جمله دسترسی به مراقبت مطلوب، کاهش هزینه‌ها، مراقبت خانواده محور و کاهش بیماری‌ها شده و یکی از راهکارهای ارتقاء سلامت کودکان می‌باشد. تربیت پرستاران حرفه‌ای در جهت ارائه خدمات به فرد، خانواده و جامعه و هماهنگی با تغییرات و فناوری‌های جدید از نتایج این مطالعه است.

کلمات کلیدی: بازنگری، برنامه درسی، پرستاری کودکان

۸۳-۱۰۶۲

بررسی متدولوژیک طرح‌های تحقیقاتی نظام سلامت و مرکز تحقیقات ارتقاء کیفیت آموزش بالینی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال‌های ۹۲-۱۳۸۹

زهرا صفاری^{*}، نازنین رحمانی، رحمت اله عربزاده، پروین رضوان دزفولی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

farnaz_saffari@yahoo.com

مقدمه: هدف آموزش پزشکی تربیت پزشکانی برای ارائه خدمات بهتر، دستیابی به جامعه سالم و ارتقاء کیفیت زندگی در کشور است و عرصه پزشکی با تولید دانش جدید از طریق رهنمون شدن به فناوری بهتر و تصمیم‌گیری مناسب موجب بهبود شیوه پژوهش بر مبنای ارتقاء آموزش شده که ضرورتی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی محسوب می‌گردد. در همین راستا مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی گزارش فعالیت‌های پژوهشی به ویژه تعداد طرح‌های تحقیقاتی اجرا شده را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. پژوهش حاضر با هدف بررسی متدولوژیک طرح‌های تحقیقاتی HSR و مرکز تحقیقات ارتقاء کیفیت آموزش بالینی ارائه شده که توسط اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲ صورت گرفته است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه مقطعی است که در آن ۸۶ طرح تحقیقاتی مورد ارزیابی قرار گرفته. در ابتدا لیستی از طرح‌های تحقیقاتی ارسال شده به مراکز نامبرده تهیه گردید و با توجه به عنوان طرح و روش کار در ۳ گروه توصیفی، تحلیلی و تجربی طبقه‌بندی گردید.

یافته‌ها: با توجه به آمار بدست آمده میزان طرح‌های تحقیقاتی توصیفی ۵۸/۸٪، تحلیلی ۳۰٪، تجربی و نیمه تجربی ۱۱/۲٪ بود که کمترین حجم نمونه مربوط به تحقیقات تجربی است. جهت بررسی دلایل، مصاحبه نیمه ساختارمندی با اعضای هیئت علمی گروه آموزش پزشکی صورت گرفت. از نظر اساتید و صاحب‌نظران امر آموزش بدلیل مشکلاتی چون فقر دانش در حیطه روش‌شناسی، کمبود علاقه، کمبود آگاهی از ضروریات پژوهش، عدم پشتیبانی از طرح توسط موسسات و دانشگاه‌ها، محدودیت‌های مالی بسیاری از طرح‌های تجربی مطرح نگردیده یا اصلاً اجرا و انتشاری صورت نگرفته است.

بحث و نتیجه‌گیری: ارتقاء کیفیت در آموزش پزشکی وابسته به اولویت‌بندی طرح‌های پژوهشی انجام شده و بکارگیری نتایج مثبت آن در جامعه است. تاسیس یک سازمان جهت برقراری ارتباط بین برنامه‌ها و طرح‌های پژوهشی و حمایت مالی ممکن است نقش تسهیل‌کننده در رفع این مشکل داشته باشد.

کلمات کلیدی: طرح‌های تحقیقاتی، آموزش پزشکی، تحقیقات نظام سلامت

۸۳-۱۰۶۵

ارزیابی دیدگاه‌های دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت به برگزاری کارگاه آموزشی چاقی و شاخص‌های اندازه‌گیری آن در سال ۱۳۹۲

میترا مودی^{*}، زویا طاهرگورابی، ام البنین معتمدرضایی، بهزاد مصباح زاده

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

mitra_m2561@yahoo.com

مقدمه: امروزه از شیوه‌های مختلفی جهت آموزش علوم پزشکی استفاده می‌شود که در ارتقای کیفیت آموزش موثر می‌باشند. نظر به این که روش سخنرانی به تنهایی از کارایی مناسبی برخوردار نیست و همچنین با توجه به شیوع بالای چاقی و بیماری‌های مزمن متعددی مرتبط با آن، بر آن شدیم دیدگاه‌های دانشجویان نسبت به برگزاری کارگاه آموزشی چاقی و شاخص‌های اندازه‌گیری آن را بررسی کنیم.

روش کار: در این مطالعه نیمه تجربی ۱۰۱ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی که واحد تغذیه را در نیمسال ۹۳-۹۲ انتخاب نمودند، وارد مطالعه شدند. برای هر یک از رشته‌های دندانپزشکی، کارشناسی مامایی، بهداشت حرفه‌ای و عمومی کارگاه آموزشی یک روزه چاقی و شاخص‌های اندازه‌گیری آن برگزار شد که پس از ارائه مطالب تئوری بصورت اسلاید و به روش سخنرانی و پرسش و پاسخ، دانشجویان در ۳ گروه ۱۰ تا ۱۵ نفره قرار گرفتند و برای هر گروه یک نفر سرگروه و دستیار از بین دانشجویان انتخاب که به سایر افراد گروه در اندازه‌گیری وزن، قد ایستاده و خوابیده و دور کمر و باسن و ثبت در فرم مربوطه کمک می‌کردند. در پایان کارگاه آموزشی با استفاده از یک پرسشنامه ۱۵ سؤالی لیکرت ۵ گزینه‌ای دیدگاه دانشجویان در مورد برگزاری کارگاه مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سنی دانشجویان مورد مطالعه $19/61 \pm 1/28$ بود. میانگین نمره کل ارزیابی دانشجویان در مورد کارگاه $61/73 \pm 6/52$ بود. آزمون آماری آنالیز واریانس اختلاف معنی‌داری در نمره ارزیابی بر حسب رشته دانشجویان نشان داد. دانشجویان بیان کردند که فضای کارگاه آموزشی انگیزه آنان را نسبت به آگاهی در مورد چاقی بالا برد. $86/1\%$ به فهمیدن اطلاعات بیشتر در مورد چاقی و اثرات آن بر بدن ترغیب شدند. $85/2\%$ بیان کردند بعد از کارگاه می‌دانند چگونه چاقی را بررسی کنند و $78/3\%$ تعامل با همکلاسی‌هایشان و انجام کار عملی را در افزایش فهم مساله چاقی موثر می‌دانستند. $83/1\%$ بیان کردند که به عنوان یک دانشجو باید یک نقش فعال در تشویق دیگران در جهت حل مشکل چاقی داشته باشند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که دیدگاه دانشجویان نسبت به برگزاری کارگاه آموزشی به دلیل ماهیت مشارکتی آن مثبت بود. بنابراین به نظر می‌رسد برگزاری کارگاه آموزشی به عنوان بخشی از واحد تغذیه، با افزایش اطلاعات علمی و عملی دانشجویان بتواند از شیوع چاقی در جامعه و به ویژه نسل جوان بکاهد.

کلمات کلیدی: ارزیابی، کارگاه آموزشی، چاقی، دیدگاه دانشجویان

۸۳-۱۰۸۳

بررسی سؤالات چند گزینه‌ای دانشجویان گروه کودکان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

صدیقه اخوان کرباسی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

akarbasi@yahoo.com

مقدمه: آزمون‌های چند گزینه‌ای از پایایی بالا برخوردار می‌باشند، اما روایی آن‌ها به ویژه در مورد سطح دانش (توکسونومی) و رعایت اصول از مسائل مورد توجه در مطالعات مربوط به سؤالات چند گزینه‌ای (MCQ) است. بدیهی است اگر یک آزمون از طراحی مطلوب در زمینه انتخاب توکسونومی سؤالات و رعایت قواعد ساختاری برخوردار نباشد بر یادگیری فراگیران اثر منفی بر جای می‌گذارد. لذا در بر آن شدیم ساختار آزمون‌های چند گزینه‌ای بخش کودکان را مورد بررسی قرار دهیم تا با شناخت دقیق‌تر ساختار آزمون‌ها و اشکالات موجود، راهکارهای لازم جهت ارتقای کیفیت برنامه‌های موجود در زمینه استانداردسازی آزمون‌ها در بخش آموزشی کودکان شناسایی و اجرا گردد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی از ۱۲۰۰ سؤال مربوط به سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۸۷ گروه کودکان که ۱۱۰۳ سؤال چند گزینه‌ای بود، مورد بررسی قرار گرفت.

سؤالات از نظر سطح دانش (توکسونومی) و همچنین رعایت اصول ساختاری طراحی چند گزینه‌ای به کمک چک لیستی مبتنی بر اصول میلمن (MILLMAN) برای طراحی ساقه و گزینه‌های سؤال، ارزیابی شد.

یافته‌ها: در این بررسی ۱۱۰۳ سؤال چند گزینه‌ای، فراوانی سؤالات توکسونومی یک، دو و سه به ترتیب $49/8\%$ ، $41/2\%$ و 9% بود و در مورد رعایت اصول ساختاری طراحی سؤالات چند گزینه‌ای در $17/68\%$ موارد زیر کلمات منفی خط کشیده نشده بود، در $7/8\%$ موارد ریشه سؤال گویا نبود و در $3/5\%$ موارد نگارش و تایپ اشتباه بود. در این بررسی فراوانی نسبی سؤالات تشریحی $3/7\%$ کوتاه پاسخ $1/6\%$ ، تطبیقی 2% و پر کردن جاهای خالی $0/6\%$ بود. در طراحی سؤالات بجز ارزیابی سطح دانش (توکسونومی) بقیه موارد در حد مطلوب بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: در این بررسی طراحی سؤالات چند گزینه‌ای حداقل اشکالات را داشت. در مورد مفاهیم و سطح دانش توکسونومی‌ها، فراوانی توکسونومی یک و دو تقریباً یکسان بود و موارد توکسونومی سه (در حد استاندارد و مورد انتظار نبوده و تعداد سؤالات توکسونومی یک بیش از حد قابل قبول بود.

کلمات کلیدی: توکسونومی، استانداردسازی، سؤالات چند گزینه‌ای

۸۳-۱۰۹۶

بررسی وضعیت گروه‌های آموزش بالینی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان بر اساس نتایج آزمون‌های جامع پیش کارورزی در دهه ۱۳۹۰-۱۳۸۰

قاسمعلی میش مست نهی

دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

g.mishmast@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی از دانشجویان پزشکی از گذشته‌ها در ایران رواج داشته، و امروزه ارزشیابی از دانشجویان پزشکی بصورت آزمون جامع پیش کارورزی انجام می‌شود. در این آزمون نمره قبولی، منتج از نمرات دانشجویان سراسر کشور می‌باشد و نمرات این آزمون‌ها شاخص قابل قبولی برای تعیین سطح آموزشی گروه‌های مختلف است. این مطالعه به بررسی وضعیت گروه‌های مختلف آموزشی بالینی دانشکده پزشکی زاهدان بر اساس نتایج آزمون جامع پیش کارورزی دانشجویان پزشکی در دهه (۱۳۹۰-۱۳۸۰) پرداخته است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی-مقطعی است، داده‌های این مطالعه نتایج آزمون‌های جامع پیش کارورزی دانشجویان زاهدان ارسالی از وزارت بهداشت از ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰ می‌باشد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS15 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند، در این مطالعه ابتدا حد نصاب قبولی در این سال‌ها، درصد افرادی که به بیش از ۶۰٪ سوالات پاسخ صحیح داده‌اند و فاکتورهای معدل دانشجویان، نمره استاندارد و رده دانشکده در هر درس در مقایسه با سایر دانشکده‌ها بررسی شد.

یافته‌ها: یافته‌ها حاکی است که حد نصاب قبولی از سال ۱۳۸۳ به بعد در تمام سال‌ها (بجز اسفند ۱۳۸۷) همواره سیر نزولی داشته از طرف دیگر دانشجویان زاهدان در این دهه در هیچکدام از دروس موفق نشدند بطور متوسط به ۶۰٪ سوالات پاسخ دهند. یافته‌ها همچنین حاکی از اینست که در بعضی دروس مثل بیماری‌های کودکان، رادیولوژی، روان پزشکی، میانگین معدل دروس فوق در مجموع از ۶۰٪ نمره آزمون کمتر و از ۵۰٪ نمره مربوطه بیشتر و در سایر دروس از ۵۰٪ نمره مربوطه کمتر بوده است. یافته‌ها حاکی از آن است که در دروس بیماری‌های کودکان و رادیولوژی و روان پزشکی نمره استاندارد مثبت و رده‌ای بالاتر از متوسط داشته و سایر دروس نمره استاندارد منفی و رده‌ای پایین‌تر از متوسط داشته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌ها مشخص کرد که حد نصاب قبولی در این دهه یک حالت نزولی داشته و این سیر نزولی احتمالاً نشانه افت آموزش بالینی در نظام آموزش کشور می‌باشد، از طرف دیگر دانشجویان زاهدان در این دهه در هیچکدام از دروس موفق نشدند بطور متوسط به ۶۰٪ سوالات پاسخ دهند که نشانه ضعف عمومی در تمام گروه‌ها می‌باشد. یافته‌ها حاکی است که در دروس بیماری‌های کودکان، رادیولوژی و روان پزشکی و عفونی نمره استاندارد مثبت و رده‌ای بالاتر از متوسط داشته و سایر دروس نمره استاندارد منفی و رده‌ای پایین‌تر از متوسط داشته است.

کلمات کلیدی: آزمون جامع پیش کارورزی، ارزشیابی گروه‌های آموزشی، حد نصاب قبولی، گروه‌ها

۸۳-۱۱۰۲

بررسی و مقایسه جو آموزشی پردیس سراسری و بین الملل دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بر اساس نظرات دانش‌آموختگان دوره علوم پایه پایه ۱۳۹۲

علی محمد آدابی^{۱*}، عباسعلی جعفری، بهراد چناری، میلاد سعیدی، محدثه ترزبان، هادی اسلامی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

adabi.alimohammad@yahoo.com

مقدمه: امروزه در سرتاسر جهان تغییرات گسترده‌ای در آموزش پزشکی بوجود آمده است. این تغییرات به علت تصور دانشجویان از جو آموزشی خود بوده است. هدف از این مطالعه، بررسی و مقایسه جو آموزشی پردیس سراسری و بین الملل دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بر اساس نظرات دانش‌آموختگان دوره علوم پایه بوده است.

روش کار: این مطالعه به صورت توصیفی و مقطعی بوده که ۵۴ نفر از دانشجویان دوره علوم پایه پردیس سراسری و بین الملل دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شهید صدوقی یزد به صورت تصادفی انتخاب شدند. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه استاندارد دریم (DREEM) بود. سپس داده‌ها وارد نرم افزار آمار SPSS18 شده و توسط آزمون آماري Mann-Whitney مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: در این مطالعه میانگین نمره جو آموزشی (DREEM Score) در دانشجویان علوم پایه پردیس بین الملل برابر ۲۵/۶۹±۱۲۰/۶۴ و در دانشجویان علوم پایه پردیس سراسری برابر ۲۴/۲۹±۱۰۴/۳۵ بوده که این اختلاف نیز از لحاظ آماري معنی دار بود است (P=۰/۰۱۶). میانگین نمره جو آموزشی در حیطه برداشت دانشجو از شیوه آموزش در پردیس بین‌الملل ۲۷/۵±۶/۹۹ و در پردیس سراسری ۲۳±۸/۰۸ بوده که این اختلاف نیز از لحاظ آماري معنی‌دار بوده است (P=۰/۰۳۳).

بحث و نتیجه‌گیری: بنابراین برای بهبود و ارتقاء نمره جو آموزشی نیاز به ایجاد یک محیط یا جو حمایتی، به همراه طراحی و اجرای مداخلاتی برای اصلاح و بهبود آیت‌هایی است که رضایت بخش نبوده تا محیط آموزشی بتواند موثرتر و موفق‌تر باشد. همچنین با اجرای یک استراتژی که روی یادگیری دانشجو محور تاکید دارد می‌توان جو آموزشی را ارتقاء بخشید.

کلمات کلیدی: جو آموزشی، پرسشنامه دریم، دانشگاه علوم پزشکی، دانشجویان علوم پایه

مقدمه: ارزشیابی مبنی بر اهداف پیشرفت تحصیلی بخش مهمی از فرآیند برنامه‌ریزی آموزشی محسوب می‌شود، که در آن هم فراگیران در فرایند آموزشی متمایز می‌گردند و هم به مدرس در ارزیابی عملکرد خود کمک می‌کند. هدف از این تحقیق تعیین روش‌های ارزشیابی دانشجویان کارشناسی علوم آزمایشگاهی توسط مدرسین خود در دانشگاه علوم پزشکی تهران بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- مقطعی، جامعه هدف، اعضا هیات علمی بودند که مدرسین دانشجویان دوره ۱۳۸۸ بودند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود که پس از جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از جداول و تعیین فراوانی‌های لازم نسبت به توصیف انواع ارزشیابی‌ها اقدام شد و سپس نتایج حاصل با مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورد مقایسه قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که امتحان میان ترم در ۳۵٪ کل دروس نظری و عملی جهت ارزشیابی دانشجویان استفاده می‌شود و در میان روش‌های ارزشیابی روش سؤالات چند گزینه‌ای با ۷۰٪ در میان روش‌های متداول رتبه اول را داراست.

بحث و نتیجه‌گیری: چنانچه نتایج حاصل نشان می‌دهد ارزشیابی دانشجویان کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته علوم آزمایشگاهی در دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران نه تنها بر طبق مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم ۱۳۸۸ انجام - پزشکی مندرج در سرفصل دروس می‌باشد، بلکه با انسجام و گستردگی موثرتر در سال تحصیلی ۱۳۸۹ انجام پذیرفته است.

کلمات کلیدی: ارزشیابی دانشجویان، دوره کارشناسی، علوم آزمایشگاهی

۸۳ - ۱۱۳۸

بررسی ارتباط بین سبک‌های یادگیری و عادت‌های

مطالعه دانشجویان پرستاری میبد

مهدی آقاباقری^{*}، محمدرضا حیدری، سعیدرضا آفرید، نجمه زندگانی، آزاده السادات امامیان

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mahdi.aghahaghi@gmail.com

مقدمه: پژوهش حاضر که در حوزه آموزش پزشکی انجام گردیده است قصد آن دارد تا ارتباط بین سبک‌های یادگیری و عادت‌های مطالعه را بررسی کند. سبک‌های یادگیری و عادت‌های مطالعه ابعاد خاصی دارند که هر کس بنا به توانایی‌هایش در بعدی‌هایی قوی و در سایر ابعاد ضعیف است.

روش کار: در پژوهش حاضر ۸۰ نفر از دانشجویان پرستاری میبد شرکت داشتند که سبک‌های یادگیری و عادت‌های مطالعه آن‌ها از طریق ۲ پرسشنامه مشخص شد. برای سنجیدن سبک‌های یادگیری از پرسشنامه استاندارد رید (۱۹۹۶) استفاده شد که اعتبار آن از نوع محتوایی بوده و

۸۳ - ۱۱۰۴

بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی ورودی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ دانشگاه علوم پزشکی بوشهر و عوامل تاثیرگذار بر آن

محبوبه زنده بودی^{*}، کامران میرزایی، سیده نورا امینی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

mzendeboodi@yahoo.com

مقدمه: هدف از این تحقیق بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان ورودی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ دوره‌های مختلف پزشکی و همچنین عواملی که بر وضعیت تحصیلی آنها تاثیر گذار است، می‌باشد.

روش کار: داده‌های مربوط دانشجویان ورودی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ به تعداد ۲۹۸ نفر در این مطالعه شرکت داده شدند. اطلاعات آموزشی دانشجویان از قبیل معدل دوره‌های علوم پایه، فیزیوپاتولوژی، کارآموزی و نمره آزمون‌های جامع علوم پایه و پیش کارورزی از سیستم سما و اطلاعات دموگرافی آن‌ها از پرونده دانشجویی استخراج و به وسیله نرم افزار SPSS17 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد تفاوت آماری معنی‌داری بین معدل دوره‌های علوم پایه، فیزیوپاتولوژی، کارآموزی و نمرات آزمون پیش کارورزی و علوم پایه در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال‌های مختلف وجود دارد. نمرات دانشجویان دختر در همه مراحل مورد بررسی بالاتر از دانشجویان پسر بود. بین وضعیت تحصیلی دانشجویان خوابگاهی و غیر خوابگاهی تفاوت معنی‌داری وجود نداشت. به غیر از نمرات آزمون جامع علوم پایه در سایر نمرات بالاترین نمره مربوط به منطقه ۲ و کمترین مربوط به سهمیه شاهد بود. رابطه معنی دار معکوسی بین تعداد هر ورودی و نمرات کسب شده وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: وضعیت تحصیلی دانشجویان در سال‌های مختلف متفاوت است اما این تفاوت‌ها به صورت ثابتی نیستند (صعودی یا نزولی) بدین معنی که نمی‌توان روند ثابتی را برای آن در نظر گرفت. همچنین جنسیت، منطقه قبولی در کنکور و تعداد هر ورودی، در وضعیت تحصیلی دانشجویان تاثیر داشت، اما محل زندگی حین تحصیل تاثیری نداشت.

کلمات کلیدی: وضعیت تحصیلی، بوشهر، دانشجویان علوم پزشکی

۸۳ - ۱۱۲۷

مطالعه روش‌های ارزشیابی دروس نظری و عملی دانشجویان کارشناسی رشته علوم آزمایشگاهی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

سکینه عباسی^{*}، ناهید عین‌الهی^۱، میترا قریب^۲، فریبا نباتچیان^۳، نسربین دشتی^۱، میترا زارع بوانی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۲- دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۳-

دانشگاه تهران

sakineh4612004@yahoo.com

پایایی آن ۸/۰ محاسبه گردید که بیانگر انسجام مطلوب گویه‌ها است. پرسشنامه دوم، ابزار استاندارد شده‌ای بود که از طریق موسسه روان تجهیز سینا در اختیار پژوهشگران قرار گرفته شد که اعتبار و روایی آن نظیر ابزار نخست تأیید گردید. پرسشنامه اول در ۵ بعد و دوم در ۸ بعد طراحی گردیده بودند. پاسخ‌های مشارکت‌کنندگان در قالب طیف لیکرت به منظور تجزیه تحلیل‌های آماری استفاده گردید.

یافته‌ها: آزمون پیرسون نشان داد که بین ابعادی از سبک‌های یادگیری و عادت‌های مطالعه مشارکت‌کنندگان ارتباطات معنی‌دار موجود است. بین سبک یادگیری بساوشی و شرایط فیزیکی، بین سبک شنیداری و تندرستی، بین سبک گروهی و تندرستی، بین سبک جنبشی و انگیزش یادگیری، و بین سبک فردی و مدیریت زمان ارتباط معکوس معنی‌دار مشاهده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجا که تمام ارتباطات یافت شده منفی هستند، لذا توجه به این نکته ضروری است که بهتر است مشاوره‌هایی که به دانشجویان مخصوصاً در امور درسی ارائه می‌گردد بر اساس نتایج به دست آمده از این گونه اطلاعات باشد. ثبت اطلاعاتی نظیر موارد ذکر شده در فایل شخصی برای هر دانشجو، پایگاه داده‌ای بسیار مفید برای دستیابی به موفقیت‌های آتی دانشجویان خواهد بود.

کلمات کلیدی: سبک‌های یادگیری، عادت‌های مطالعه، دانشجویان پرستاری

۸۳ - ۱۱۳۹

درک مدرسین پرستاری از چالش‌های ارزشیابی بالینی دانشجویان: یک مطالعه کیفی

سکینه سبزواری^{۱*}، عباس عباس زاده^۲، فریبا برهانی^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان^۱، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی S_Sabzevari@kmu.ac.ir

مقدمه: شناخت مسائل آموزش بالینی از جمله چالش‌های ارزشیابی، در تربیت افراد کارآمد و پذیرش نقش حرفه‌ای آنان نقش بسزایی خواهد داشت. مطالعه حاضر به منظور بررسی درک مدرسین پرستاری از چالش‌های ارزشیابی بالینی دانشجویان پرستاری در بخش‌های داخلی جراحی طراحی شده است.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع کیفی است. مشارکت‌کنندگان ۱۴ نفر از اساتید دانشکده پرستاری بودند و نمونه‌گیری به صورت مبتنی بر هدف و تا رسیدن به اشباع داده‌ها انجام شد. گردآوری داده‌ها با روش مصاحبه بود. تمام مصاحبه‌ها ضبط، دستنویس و سپس خط به خط تحلیل شد. از نرم افزار One Note 2010 برای ثبت مصاحبه‌ها و کدهای استخراج شده استفاده شد. به منظور تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوای manifest استفاده شد.

یافته‌ها: از تجزیه و تحلیل داده‌ها چهار درون‌نامه و ۱۴ طبقه حاصل شد که شامل ارزشیابی سطحی‌نگر (ارزشیابی صوری، ارزشیابی با ابزار غیر معتبر، ارزشیابی فاقد الگو، ارزشیابی جزنگر)، ارزشیابی بالینی مبتنی بر

اهداف غیر واقعی (ارزشیابی بالینی مبتنی بر دانش نظری، ارزشیابی مبتنی بر فعالیت‌های غیرحرفه‌ای، ارزشیابی بر مبنای سلیقه فردی، ارزشیابی بر مبنای کمک به افزایش معدل)، ارزشیابی شرطی (ارزشیابی محافظه کارانه، ارزشیابی تلافی جویانه استاد توسط دانشجو، ارزشیابی کلیشه‌ای) و ارزشیابی ناکامل (ارزشیابی از هم گسیخته، ارزشیابی غیر شفاف، ارزشیابی دور از ملاک محوری) بود.

بحث و نتیجه‌گیری: ارزشیابی فاقد الگو و ابزار، سلیقه‌ای، غیر شفاف و محافظه کارانه از جمله مواردی بود که بیشتر مورد تأکید مدرسین قرار گرفت. انجام مداخلات به منظور ارزشیابی منصفانه با تأکید بر استفاده از ابزارها و شیوه‌های مناسب و متناسب با اهداف اعم از کوتاه مدت و درازمدت در تربیت فارغ التحصیلان شایسته جهت ورود به نظام مراقبت بهداشتی نقش مهمی دارد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی بالینی، دانشجوی پرستاری، مطالعه کیفی

۸۳ - ۱۱۶۹

بررسی وضعیت سؤالات بر اساس نتایج تحلیل آزمون‌های مقطع فیزیوپاتولوژی دانشکده پزشکی شیراز در ترم دوم سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ و ترم اول سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲

محبوبه صابر^{۱*}، سارا ریواز^۲، هاجر شیعه

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

Honey.rivaz@gmail.com

مقدمه: فرایند نظارت و کنترل بر پایایی و اعتبار آزمون‌ها تحت عنوان روانسنجی یا تحلیل سؤالات آزمون خوانده می‌شود که به معنای بررسی تک تک سؤالات آزمون و تعیین میزان دقت و نارسایی‌های آن‌هاست. در سال‌های اخیر ارائه نرم‌افزارهایی در این زمینه دسترسی به نتایج آن را تسهیل نموده‌اند. هدف از این مطالعه بررسی وضعیت سؤالات براساس نتایج تحلیل آزمون‌های مقطع فیزیوپات دانشکده پزشکی شیراز در ترم دوم سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ و ترم اول سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بود.

روش کار: این مطالعه به شیوه مقطعی و بر اساس نتایج حاصله از تحلیل آزمون‌های مقطع فیزیوپات با استفاده از نرم افزار تحلیل آزمون در طول دو ترم متوالی به انجام رسیده است.

یافته‌ها: نتایج تحلیل آزمون در آزمون‌های مقطع فیزیوپات در سه حیطة کلی ضرایب تمیز، دشواری و همبستگی مورد بررسی قرار گرفت. به طور کلی وضعیت سؤالات در حیطة ضرایب تمیز و همبستگی مناسب می‌باشد و تقریباً بیش از ۹۰٪ سؤالات ضرایب تمیز و همبستگی مثبت داشته‌اند. که از این میان در حدود ۷۰٪ سؤالات ضرایب تمیز و همبستگی بیش از ۰/۲ داشته‌اند، از طرفی میزان سؤالات با ضرایب دشواری بیش از ۰/۶ قابل توجه است.

بحث و نتیجه‌گیری: در تحلیل سؤالات آزمون نقاط قوت و ضعف یک آزمون و کیفیت کلیه سؤالات آن تعیین می‌شود. به طوری که تجدید نظر

بحث و نتیجه‌گیری: از نتایج بدست آمده از این بررسی می‌توان در جهت بهبود کیفیت و کمیت آزمون‌ها در دوره‌های مختلف استفاده نموده و بازخورد آن در روند رسیدن به وضعیت مطلوب مؤثر خواهد بود.

کلمات کلیدی: ارزشیابی آزمون، علوم پایه، فیزیوپاتولوژی، آموزش بالینی، دانشگاه علوم پزشکی آجا

۱۱۸۴ - ۸۳

بررسی عوامل مؤثر بر عدم حضور در کلاس‌های تئوری از نظر فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۳-۱۳۹۲

منصور مسجدی^{*}، راضیه نشاط آور، شهلا دشتی، علی رضا باقری لنگرانی، مهسا سمیعی، عاطفه ثقه الاسلام، علی رفعتی، شاهرخ عزت زادگان
دانشگاه علوم پزشکی شیراز
mansoormasjedi@yahoo.com

مقدمه: از فواید مهم و تاثیرگذار حضور در کلاس می‌توان به تبادل اندیشه و اطلاعات اشاره کرد. غیبت دانشجویان یکی از مهمترین مشکلات آموزشی رو به افزایش سال‌های اخیر دانشگاه‌ها بوده است. هدف این مطالعه، بررسی عوامل مؤثر بر غیبت در کلاس‌های درس نظری از دید دانشجویان تازه فارغ التحصیل رشته پزشکی می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی توصیفی، از پرسش‌نامه محقق ساخته که روایی آن مورد تایید متخصصان آموزشی و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۰/ تایید شده بود، استفاده شد.

نظرات تعداد ۸۰ نفر (۷۱/۴٪) از ۱۱۲ نفر از فارغ‌التحصیلان سال ۹۲ که طی سه ماه پس از پایان دوره پزشکی جهت انجام امور فارغ‌التحصیلی به دفتر توسعه آموزش پزشکی مراجعه کرده بودند، مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۲۶ عامل مورد سنجش، مؤثرترین عوامل به ترتیب، طولانی بودن ساعات تدریس و روش تدریس نامناسب، کم بودن بازدهی و خستگی ناشی از شرکت در کلاس‌های قبلی بود و کمترین تاثیر مربوط به، تداخل ساعت درسی با درس دیگر، تداخل ساعت درس با اشتغال و شرایط فیزیکی نامساعد کلاس بود.

بحث و نتیجه‌گیری: مدیریت نکردن زمان کلاس‌های تئوری، روش تدریس نامناسب و ارائه نکردن مطالب به روز و همچنین طولانی بودن مدت زمان کلاس‌ها و بازدهی پایین و خستگی ناشی از کلاس‌های دیگر تاثیر بسزایی بر میزان غیبت دانشجویان پزشکی از کلاس‌های درس می‌تواند داشته باشند.

کلمات کلیدی: دانشجویان پزشکی، غیبت، کلاس‌های تئوری

۱۲۰۶ - ۸۳

بررسی ارزیابی لیست حضور و غیاب کلاس‌های دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی آجا

و رفع نواقص و اشکالات سؤالات آزمون، سبب بهبود کیفیت سؤال‌ها برای آزمون‌های بعدی می‌شود. با توجه به اهمیت آزمون به عنوان ابزاری جهت بررسی شواهد مبنی بر میزان تحقق اهداف آموزشی به نظر می‌رسد که آگاهی از نتایج تحلیل آزمون و بهره‌گیری از آن در جهت رفع نواقص گامی مؤثر در دستیابی به اهداف آموزشی، کیفیت تدریس اساتید و در نهایت کیفیت برنامه‌های آموزشی باشد. به نظر می‌رسد با ارائه نتایج تحلیل آزمون به اساتید طراح سؤال و بازنگری سؤالات بر این اساس میتوان روایی و صحت آزمون‌ها را در دوره‌های بعد بهبود بخشید.

کلمات کلیدی: تحلیل آزمون، آزمون‌های مقطع فیزیوپات

۱۱۷۸ - ۸۳

مقایسه آزمون‌های انجام یافته در دوره‌های علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی آجا

بابک شکارچی^{*}، مریم حیات بینی، سیمین ریاحی، علیرضا صدیقی، معصومه کرمی

آجا

shekarchi.babak@yahoo.com

مقدمه: از آنجایی که ارزشیابی سیستم‌های آموزشی یکی از ابزارهای مدیریت آموزش بوده و اطلاعات بدست آمده از آن بر کارکردهای مختلف مدیریت سازمانی آموزش مؤثر می‌باشد، لذا در جهت ارتقای نظام آموزشی باید با استفاده از داده‌های برگرفته از ارزشیابی آموزشی، برنامه ریزی، سیاست‌گذاری، سازماندهی و هدایت درست انجام گیرد. یکی از این برنامه‌ها ارزیابی آزمون‌ها می‌باشد. فرایند ارزیابی آزمون‌های انجام شده در مقاطع مختلف از نظر مراکز اداری اگر با برنامه‌ریزی علمی و منطقی انجام شود نه تنها آموزش دهندگان مورد قضاوت قرار می‌گیرند، بلکه هریک از عوامل دیگری که در فرایند آزمون‌ها قرار دارند را می‌توان ارزیابی کرد.

روش کار: آزمون‌های انجام یافته در سه دوره علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و بالینی در طول سه ترم از نیمسال دوم ۹۱-۹۰ تا نیمسال اول ۹۲-۹۱ بررسی شده که کل آزمون‌های میان ترم و پایان ترم که اساتید در سه دوره در دانشکده پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی آجا برگزار نموده‌اند را در بر دارد.

یافته‌ها: این گزارش تحلیلی نشان می‌دهد که در هر سه دوره هیچگونه اعتراضی در پایان آزمون‌ها وجود نداشته و از طرفی ارائه به موقع سؤالات در هر سه گروه بطور صد در صد ملاحظه می‌گردد. حضور نماینده آموزش در آزمون‌های دوره فیزیوپاتولوژی از سایر دوره‌ها کمتر، اما حضور اساتید در جلسه آزمون بعد از دوره بالینی در درصد بالایی بوده، انجام به موقع آزمون‌ها در دو دوره علوم پایه و بالینی بطور صد در صد اما در دوره فیزیوپاتولوژی این درصد کاهش یافته است.

بابک شکارچی^{*}، زهره فرح نژاد، پریسا مرسلی، بهشته ابوحمز، فرشاد

نجومی، معصومه کرمی

دانشگاه علوم پزشکی آجا

shekarchi.babak@yahoo.com

مقدمه: جهت بدست آوردن نتایج مطلوب در هر فرآیندی پس از مشخص کردن روش انجام و مراحل آن، لازم است در هر مرحله یک ارزیابی از نحوه انجام آن فرآیند داشته باشیم. این سنجش به بهینه شدن روند انجام کار و مشکلات موجود و نحوه رفع مشکلات کمک خواهد کرد. یکی از این برنامه‌ها ارزیابی چگونگی فرآیند حضور و غیاب دانشجویان می‌باشد. انجام این ارزیابی سبب بدست آوردن ملاک‌های مناسب جهت انجام این فرآیند شده و راهکارهای مناسب‌تری را به مراکز اداری ارائه می‌دهد.

روش کار: تعداد ۱۰ لیست حضور و غیاب دانشجویان پزشکی به طور تصادفی در دوره‌های ۸۹-۱۳۸۸، ۹۰ و ۹۱ از دفتر خدمات آموزش دانشکده پزشکی تحویل گرفته شد و شاخص‌های اصلی در آن مشخص و اطلاعات مربوط به آن در اکسل جمع‌آوری و به شکل نمودارهای مختلف گزارش شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد که در تمام دوره‌ها حضور و غیاب به طور مستمر انجام می‌گیرد که نشان‌دهنده همکاری اساتید و دایره خدمات آموزش می‌باشد. شاخص‌های اصلی در بیشتر موارد رعایت شده به غیر از چند مورد نظیر عکس دانشجو که در مورد دوره‌های قدیمی‌تر اتفاق افتاده است. عدم تشکیل کلاس در بعضی هفته‌ها بطور بارزی مشاهده می‌شود که می‌تواند مربوط به مرخصی دانشجویان باشد. در تمام هفته‌های مورد مطالعه به جز یک مورد عدم تشکیل کلاس بدون هماهنگی وجود نداشته، که نشان‌دهنده پی‌گیری مستمر خدمات آموزش می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: نظم برگزاری کلاس‌ها در دوره‌های فیزیوپاتولوژی نسبت به سایر دوره‌ها مشهودتر می‌باشد.

کلمات کلیدی: لیست حضور و غیاب، علوم پایه، فیزیوپاتولوژی، دانشگاه علوم پزشکی آجا

۸۳ - ۱۲۶۳

مقایسه وضعیت تحصیلی دانشجویان پزشکی ورودی ۸۸ تا ۹۱ دانشگاه علوم پزشکی آجا

بابک شکارچی^{*}، زهره توکل، معصومه کرمی

دانشگاه علوم پزشکی آجا

shekarchi.babak@yahoo.com

مقدمه: در نظام آموزش پزشکی کشور توجه بیشتر به کیفیت آموزش به منزله اهرم اصلی تامین اصول بهداشتی مورد نیاز در کشور و در نهایت ارتقای سطح تندرستی جامعه، امری لازم و ضروری می‌باشد. به همین علت ارزیابی روند پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی می‌تواند دیدگاه وسیعی از کیفیت آموزش و سطح علمی دانشجویان را در رشته پزشکی به

ما بدهد. این مطالعه با هدف مقایسه وضعیت تحصیلی دانشجویان پزشکی ورودی ۸۸ تا ۹۱ دانشگاه علوم پزشکی آجا انجام شد.

روش کار: آخرین معدل به دست آمده از دانشجویان پزشکی ورودی‌های ۸۸-۹۱ که متعلق به نیمسال دوم ۹۲-۹۱ می‌باشد را با معدل نیمسال اول آنان مورد مقایسه قرار داده و میزان پیشرفت یا پسرفت آنان مورد ارزیابی و آنالیز قرار گرفتند. وضعیت تحصیلی در سطوح عالی، خوب، متوسط و ضعیف تعریف شدند.

یافته‌ها: ورودی‌های ۸۹ و ۹۰ دارای بیشترین درصد در سطح عالی، خوب و متوسط بوده و ورودی‌های ۹۱ و ۸۸ دارای کمترین درصد در همین سطوح می‌باشند. بین ورودی‌های ۸۸ و ۸۹ اختلاف معنی‌داری در سطوح خوب، متوسط و ضعیف وجود داشته است. دوره ۸۹ بیشترین درصد دانشجویان در سطح خوب را داشته و دوره‌های ۹۰ و ۹۱ بیشترین درصد در سطح متوسط را داشته‌اند. ورودی ۸۹ بیشترین پیشرفت تحصیلی را داشته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد دوره‌های ۸۹ و ۹۰ از لحاظ سطح علمی در سطح مطلوب‌تری نسبت به سایر دوره‌ها قرار داشته باشند.

کلمات کلیدی: دانشجویان پزشکی، ورودی ۹۱-۸۸، پیشرفت، پسرفت، دانشگاه علوم پزشکی آجا

۸۳ - ۱۲۶۹

بررسی اعتبار پیشگویی آزمون جامع علوم پایه در موفقیت دانشجویان پزشکی در دوره فیزیوپاتولوژی و آزمون جامع پیش‌کاروری در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

محبوبه زنده بودی^{*}، کامران میرزایی، محمد بهروزی

۱- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۲- دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر

mzندهboudi@yahoo.com

مقدمه: این تحقیق که با هدف، تعیین اعتبار پیشگویی آزمون جامع علوم پایه در موفقیت دانشجویان پزشکی در دوره فیزیوپاتولوژی و آزمون جامع پیش‌کاروری در دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام گرفت و در پی یافتن میزان ارتباط بین آموخته‌های دانشجویان در مراحل مختلف رشته پزشکی بود.

روش کار: جامعه آماری و نمونه آماری، کلیه دانشجویان رشته پزشکی پذیرفته شده بین سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ بود (۳۶۹ نفر). پس از حذف دانشجویانی که به دلیل از سیستم خارج شده بودند تعداد ۲۹۸ دانشجوی در این تحقیق شرکت داده شدند. بعد از پایان یافتن کار جمع‌آوری اطلاعات، فرم جمع‌آوری داده‌ها مجدداً شماره‌گذاری شده و اطلاعات هر کدام از آن‌ها کدگذاری گردید. با استفاده از نرم افزار SPSS 17 و با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بررسی‌ها نشان داد که علاوه بر نمرات آزمون جامع علوم پایه، سال پذیرش دانشجو در دانشگاه و جنسیت دانشجو نیز نقش موثر (هرچند

وضعیت آموزش بالینی نشان داد که بخش دخلی از نظر آموزشی وضعیت بهتری نسبت به سایر بخش‌های ماژور دارد، با میانگین و انحراف معیار بدست آمده بین دستیاران داخلی و اطفال به ترتیب $۷۵/۱۹ \pm ۱/۳۳$ و $۶۸/۲ \pm ۳۹/۱۴$ تفاوت معنی‌داری را نشان می‌دهد ولی بین دستیاران زنان و جراحی $۷۹/۱۶ \pm ۵۳/۶۷$ و $۷۰/۸۰ \pm ۴۳/۰۳$ تفاوت معنی‌دار مشاهده نگردید. **بحث و نتیجه‌گیری:** با توجه به نتایج حاصله و نقش آموزش دستیاران در گروه‌های ماژور که ۶۰٪ آموزش در آن انجام می‌گیرد، تلاش جهت ارتقاء موجود آموزشی در تمام حیطه‌ها و با اولویت بیشتر در حیطه‌های که دارای ضعف می‌باشند با هدف توانمندسازی هر چه بیشتر فراگیران ضروری می‌باشد. ارائه کارگاه‌های روش تدریس نیز برای دستیارها بهتر است انجام گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، دستیاران، گروه‌های ماژور

۸۳ - ۱۲۸۱

اثربخشی روش بحث گروهی در بهبود عملکرد و ارتقای آموزشی دستیاران زنان

مژگان کریمی زارچی^{۱*}، میترا روحی^۲، نریا تیموری^۲، محمدرضا حیدری فیروزآبادی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ۲- دانشگاه آزاد اسلامی واحد

یزد

drkarimi2001@yahoo.com

مقدمه: روش بحث گروهی یکی از روش‌های موثر است که می‌توان از محاسن آن به سهیم شدن در تجربیات، عقاید و دانش یکدیگر، تقویت حس همکاری و دوستی، پرورش اعتماد به نفس و روحیه انتقاد پذیری، تقویت قدرت مدیریت و رهبری فراگیران، تقویت قوه استدلال، اندیشه و نظم بخشی افکار، آشنایی با روش کسب اطلاعات و حل مسئله، کاهش هراس افراد کم‌رو و خجالتی اشاره کرد. هدف از این مطالعه بهبود عملکرد و ارتقای آموزشی دستیاران زنان و به پیرو آن کاهش میزان مرگ و میر مادران و کاهش عوارض جراحی در اثر اشتباه یا تاخیر در تشخیص است.

روش کار: این یک مطالعه کار آزمایشی آموزشی به روش مورد - شاهد می‌باشد که در سال ۹۲-۱۳۸۶ بر روی دانشجویان دستیاری رشته تخصصی زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد. ماهانه علاوه بر کلاس‌های آموزشی تئوری که با توضیح و اسلاید برگزار می‌شد و آموزش در اتاق عمل و جراحی، در جلسات گروهی به مدت ۱/۵ ساعت شرکت می‌کردند مراحل اجرای طرح کار گروهی با نظرخواهی از اساتید گروه به شیوه زیر انتخاب و اجرا شد: مرحله اول: انتخاب موضوع، مرحله دوم: یافتن زمینه مشترک برای بحث به منظور جلوگیری از کند یا متوقف شدن بحث و مشارکت همگان، مرحله سوم: بیان هدف‌های آموزشی، مرحله چهارم: هدایت جریان بحث و گفت و گویا، مرحله پنجم: نتیجه‌گیری و اعلام مفاهیم مشترک و مورد توافق، مرحله ششم: ارزش یابی پایانی، مرحله هفتم: تعیین موضوع جلسه بعد. ضمناً سؤالات مورد

ضعیف) در پیشگویی معدل دوره پاتوفیزیولوژی آنان دارد لیکن محل زندگی دانشجویان در حین تحصیل و سهمیه مورد استفاده وی نقشی در این زمینه ندارند. همچنین علاوه بر نمرات آزمون جامع علوم پایه، معدل دوره پاتوفیزیولوژی دانشجویان در پیشگویی نمره آزمون پیش‌کاروری آنان نقش دارد اما سال پذیرش دانشجویان، جنسیت، محل زندگی دانشجویان در حین تحصیل و سهمیه مورد استفاده وی نقشی در این زمینه ندارند.

بحث و نتیجه‌گیری: آزمون جامع علوم پایه نقش پیشگویی کننده در موفقیت دانشجویان هم در دوره فیزیوپاتولوژی و هم در آزمون جامع پیش‌کاروری دارد و از طریق این آزمون می‌توان افراد در معرض خطر در دوره‌های بعدی را شناسایی نمود.

کلمات کلیدی: اعتبار، پیشگویی، جامع، علوم پایه، پیش‌کاروری

۸۳ - ۱۲۷۷

بررسی کیفی آموزش بالینی گروه‌های ماژور از نظر دستیاران در دانشگاه علوم پزشکی زنجان

فریبا آربونی^{*}، دکتر عباسعلی نوریان، دکتر شروین بدو، دکتر سعیده مظلوم

زاده

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

arbooni@hotmail.com

مقدمه: با توجه به شرایط کاری اساتید بالینی برای آموزش کارورزان و کارآموزان وقت زیادی نمی‌توانند صرف نمایند و بیشتر آموزش از طریق دستیارها انجام می‌شود، دستیاران به عنوان افراد توانمند و آموزش دیده و با استفاده از تجربیات کسب شده می‌توانند نقش مهمی در آموزش بالینی فراگیران داشته باشند، هدف از این مطالعه تعیین کیفیت آموزش بالینی گروه‌های ماژور از دیدگاه دستیاران می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی و مقطعی از کلیه دستیارانی که در گروه‌های ماژور در سال تحصیلی ۹۱-۹۰ مشغول فعالیت آموزش می‌باشند مورد ارزیابی قرار گرفتند، که حدود ۶۲ نفر از دستیاران را در بر می‌گیرد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای محقق ساخته بود که روایی مورد نظر صاحب نظران قرار گرفت و پایایی آن نیز تأیید شد و حاوی ده حیطه در رابطه با فعالیت آموزشی فراگیران طراحی شده بود، شامل گزارش صبحگاهی، راند، آموزش سرپایی، آموزش مهارت‌های بالینی، کنفرانس بخش، مجله خوانی، cpc، کنفرانس mortality & morbidity، ارزشیابی فراگیران و پرونده نویسی. هر کدام از حیطه‌ها امتیاز جداگانه‌ای داشتند، بعد از جمع‌آوری اطلاعات بدست آمده و کدبندی داده‌ها و ورود اطلاعات، داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل توصیفی قرار گرفتند.

یافته‌ها: یافته‌های نشان می‌دهد طبق نظرات دستیارها در بخش‌های زنان و جراحی ($۷۵/۷۵$ و $۸۸/۸۸$) گزارش صبحگاهی نسبت به سایر حیطه‌ها وضعیت آموزش مناسب‌تری دارد و در بخش‌های اطفال پرونده نویسی ($۷۹/۷۹$) و بخش داخلی مجله خوانی با ($۷۳/۷۳$) بیشترین امتیاز را از نظر دستیاران بدست آورده‌اند که حاکی از شرایط بهتر آموزشی در این حیطه‌هاست.

می‌کنند هدف از این مطالعه بررسی وضعیت آموزش بالینی با وضعیت مطلوب از دیدگاه کارآموزان و کارورزان دانشگاه علوم پزشکی زنجان می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی کلیه فراگیرانی که در نیمه دوم سال تحصیلی ۹۱-۹۰ در دو بخش ماژور از آموزش برخوردار بودند مورد بررسی قرار گرفتند که در مجموع شامل ۱۴ و ۱۱ نفر کارورز داخلی و اطفال، ۱۳ و ۲۲ نفر کارآموز اطفال و داخلی بودند، ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌های خود ساخته بود که روایی آن مورد بررسی و تایید قرار گرفت و حاوی ده حیطه در رابطه با فعالیت آموزشی فراگیران بود، شامل گزارش صبحگاهی، راند، آموزش سرپایی، آموزش مهارت‌های بالینی، کنفرانس بخش، مجله خوانی، CPC، مورتالیته و موربیتدی، ارزشیابی فراگیران و پرونده‌نویسی. هر کدام از حیطه‌ها امتیاز جداگانه‌ای داشتند، بعد از جمع‌آوری اطلاعات بدست آمده و کدبندی داده‌ها و ورود اطلاعات، داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج بدست آمده از امتیازات نشان می‌دهد در بخش داخلی و اطفال کارآموزان به ترتیب ۷۰٪ و ۶۱٪ و کارورزان با ۹۴٪ و ۶۵٪ با دادن بیشترین امتیاز به گزارش صبحگاهی و پرونده‌نویسی، وضعیت آموزشی در آن حیطه‌ها را مطلوب دانستند و کمترین امتیاز در بخش داخلی و اطفال کارآموزان به ترتیب ۵٪ و ۱۲٪ مربوط به حیطه‌های CPC و کنفرانس mortality & morbidity بود. در ارزیابی کلی مشاهده گردید در هر دو گروه کارورزان نسبت به کارآموزان وضعیت آموزشی را مطلوب‌تر می‌دانند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه در هر دو بخش فراگیران وضعیت آموزشی گزارش صبحگاهی را مطلوب دانستند ولی در اغلب حیطه‌ها، دیدگاه خوبی نسبت به آموزش بالینی وجود نداشت که این امر توجه خاص برنامه‌ریزان آموزشی جهت بازنگری در برنامه‌های آموزشی و بکارگیری روش‌های آموزشی مناسب، انجام ارزیابی‌های مستمر از آموزش و در نهایت ارتقاء سطح انگیزش فراگیران جهت افزایش مهارت خود را می‌طلبد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، بخش‌های داخلی و اطفال، وضعیت مطلوب، کارآموزان و کارورزان

۸۳-۱۲۹۶

چالش‌های تحصیلات تکمیلی پرستاری در ایران

فاطمه ویش فر^{۱*}، مژگان ریواز^۱، فاطمه قانی دهکردی^۲
۱- دانشگاه علوم پزشکی شیراز ۲- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

vizeshfarf@sums.ac.ir

مقدمه: سازمان‌های مراقبت بهداشتی از قبیل سازمان بهداشت جهانی خواستار ارتقاء استانداردها برای پرستاران دانش‌آموخته جدید نسبت به دانش‌آموختگان گذشته می‌باشد. این سازمان‌ها معتقدند که فارغ‌التحصیلان باید مهارت تصمیم‌گیری صحیح و دلسوزانه را داشته باشند و توانمندی کافی و صلاحیت در کار را نشان دهند. تربیت پرستاران کارآمد و ارائه مراقبت‌های با کیفیت طوری که سبب رضایت بیماران و ارضای

تخصصی زنان به صورت موضوعی توسط دستیاران و استاد مورد بررسی قرار می‌گرفت. در انتها با ذکر برنامه‌ریزی آموزشی و تعیین نوع مبحث برای ماه آینده جلسه خاتمه می‌یافت. میزان رضایتمندی دستیاران و موفقیت آن‌ها در برخورد با بیماران و ارتقا آن‌ها با بهبود نمرات ارتقا و مورد تخصصی با پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: در طی ۱۰ سال اخیر بیشترین علت مرگ و میر مادران خونریزی به علت آتونی و نرسیدن فرآورده‌های خونی بوده است. اما در ۲ سال اخیر با توجه به آموزش دستیاران و فراگیری روش‌های کنترل سریع و صحیح خونریزی، بیشترین علت مرگ و میر مادران بیماری قلبی و عروقی می‌باشد و میزان مرگ ناشی از خونریزی‌های مامایی زنان به کمتر از ۱/۳ کاهش یافته است لذا در مقایسه با قبل میزان مرگ و میر مادران ۵۰٪ کاهش داشته است. بر اساس داده میانگین نمرات شفاهی و کتبی دستیاران به میانگین نمره کتبی و شفاهی دانشنامه نزدیک شده است که نشان‌دهنده موثر بودن روش بحث گروهی در آموزش دستیاران است. میانگین نمره کتبی دانشنامه، نمره کتبی ارتقاء سال اول و نمره کتبی ارتقاء سال دوم در دو گروه قبل از سال ۹۰ و بعد از سال ۸۹ تفاوت معنی‌داری مشاهده شد و این بدان معنی است که میانگین نمره کتبی دانشنامه بعد از سال ۸۹ سطح بالاتری قرار دارد در حالی که میانگین نمره کتبی ارتقاء سال اول و دوم قبل از سال ۹۰ در وضعیت مناسب‌تری قرار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: روش بحث گروهی در صورتی که به صورت گسترده و بخصوص در برخورد با مسائل اورژانسی و حیاتی مامایی و پزشکی انجام شود، می‌تواند هم در بهبود عملکرد دستیاران و هم در کاهش مرگ و میر مادران که یک شاخص جهانی مهم در هر کشور بحساب می‌آید، نقش موثر و قابل تامل داشته باشد. لذا اگرچه ارتقای کمی و افزایش رتبه علمی دستیاران در ارتقای علمی دانشگاه نیز یکی از اهداف مهم یک دانشگاه است که در این مطالعه نیز نشان داده شده ولی با کار گروهی می‌توان به بهبود کیفی عملکرد دستیاران تخصصی بخصوص در رشته‌های بالینی که سرعت عمل و مدیریت بحران بسیار حیاتی است، کمک قابل قبولی کرد.

کلمات کلیدی: بحث گروهی، دستیاران، آموزش پزشکی

۸۳-۱۲۸۶

بررسی وضعیت آموزش بالینی از دیدگاه کارآموزان و کارورزان در بخش‌های داخلی و اطفال دانشگاه علوم پزشکی زنجان

دکتر شروین بدو^{۱*}، دکتر عباسعلی نوریان، فریبا آربونی، دکتر سعیده مظلوم زاده

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

drbadv@zums.ac.ir

مقدمه: آموزش بالینی فرآیندی است که در آن فراگیران به تدریج با انجام کارهای عملی به کسب مهارت پرداخته و با استفاده از تجربیات و استدلال‌های منطقی کسب شده از اساتید، خود را برای انجام درمان بیماران آماده

کلمات کلیدی: چالش، تحصیلات تکمیلی، پرستاری، برنامه آموزشی، جامعه محور

۸۳-۱۳۲۴

بررسی نگرش پرسنل پرستاری بیمارستان‌های میبید و اردکان نسبت به کارآموزان

مهدی آقاباقری^{*}، محمدرضا حیدری، مهدی کریمی، معصومه حقانی،

محبوبه موتاب

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mahdi.aghabagheri@gmail.com

مقدمه: نگرش یکی از اساسی‌ترین مسائل در آموزش است و تا آنجا مهم است که با تغییر یا به بیان بهتر تصحیح نگرش می‌توان افق‌های روشنی را در زندگی هر فرد رقم زد. پژوهش حاضر قصد آن دارد تا نگرش پرسنل پرستاری را نسبت به کارآموزان بررسی کند.

روش کار: در این پیمایش ۸۵ نفر از پرسنل پرستاری بیمارستان‌های میبید و اردکان شرکت داشتند که ۱۶ نفر از آنها مرد و ۶۹ نفر زن بودند. ابزار جمع‌آوری داده‌های این پژوهش پرسشنامه استاندارد شده آقامحمدی، کریم الهی و ابدی (۲۰۱۰) بود که اعتبار آن از نوع محتوایی بوده و برای سنجش پایایی آن از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. این پرسشنامه در ۵ بعد طراحی شده بود که این ابعاد عبارتند از زمان، دانش، انگیزه، امور حرفه‌ای و تجربه.

یافته‌ها: نتایج آزمون پیرسون نشان داد که بین ابعاد "انگیزه و دانش" ($r=0/46, P<0/01$)، "امور حرفه‌ای و دانش" ($r=0/60, P<0/01$)، "امور حرفه‌ای و انگیزه" ($r=0/47, P<0/01$)، ارتباط معنی‌دار آماری وجود دارد و بین سایر ابعاد ارتباطی آماری معنی‌دار مشاهده نشد. البته ارتباط‌های به دست آمده هم آنچنان قوی نیستند چون ضریب همبستگی در هیچکدام از ۰/۷ بالاتر نیست.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجا که بین ابعادی از ابزار مورد استفاده همبستگی معنی‌دار وجود دارد و میانگین کل نگرش پرسنل از ۱۴۰، ۸۸ است؛ می‌توان چنین نتیجه گرفت که در مجموع نگرش پرسنل پرستاری نسبت به کارآموزان یعنی دانشجویان پرستاری ترم ۱ به بعد که وارد بخش می‌شوند مثبت است. یافته‌های این پژوهش می‌تواند راهگشای بعضی مسائل در روابط بین پرسنل و دانشجویان باشد و همچنین سامانه‌ای باشد برای اصلاح نگرش در جهت افزایش بهره‌وری.

کلمات کلیدی: نگرش، پرسنل پرستاری، کارآموزان

۸۳-۱۳۲۶

مقایسه نمرات کلاسی دانشجویان مقطع علوم پایه با امتحان جامع علوم پایه در دانشکده پزشکی شیراز در سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷

علی رضا باقری لنگرانی^{*}، علی رضا آتشی، فرانگیز قرایی زاده، شهلا دشتی،

منصور مسجدی، عاطفه ثقه الاسلام، علی رفعتی، مهسا سمیعی

حرفه‌ای پرستاران گردد از طریق برنامه‌های آموزشی منطقی، سیماتیک و جامعه محور ممکن است. با توجه به تغییر در نیازهای جامعه و سیاست‌های ارائه خدمات سلامت و بهداشت بایستی برنامه‌های آموزشی بازنگري و تغییر نماید. این مطالعه با هدف بررسی چالش‌های دوره‌های فوق لیسانس و دکتری پرستاری انجام شد.

روش کار: این مطالعه به صورت کتابخانه‌ای با بررسی مقالات مروری و پژوهشی که در یک دوره ده ساله در ارتباط با چالش‌ها و ارزیابی دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری پرستاری در ایران صورت پذیرفته انجام شده است. نتیجه بررسی طبق الگوی SWOT مورد تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌ها: نقاط قوت تحصیلات تکمیلی پرستاری شامل: نظارت هیات بود، نقش مثبت نظام پرستاری در ارتقاء حرفه‌ای، تخصصی شدن پرستاری در مقطع ارشد، برنامه‌های بازنگري دروس در مقاطع مختلف، تدوین برنامه‌های استراتژیک و عملیاتی دانشکده‌ها می‌باشد. از نقاط ضعف نیز به مواردی مانند ورود دانشجویان از طریق کنکور بدون دانش در مورد حرفه و بدون انگیزه، عمومی بودن آموزش دوره کارشناسی و عدم همراستایی مقاطع مختلف پرستاری تا دوره دکتری، مشکلات ارزشیابی و اعتبار بخشی، عدم وجود امتحان صلاحیت حرفه‌ای، مشکلات ارتقاء توانمندی‌های اعضای هیات علمی و مشکلات پژوهشی، انگیزه پایین دانشجویان برای رشد و توسعه حرفه، شرایط و مزایای کاری کمتر از دیگر رشته‌ها، افزایش پذیرش دانشجویان در این رشته بدون توجه به ارتقاء کیفیت، عدم ایجاد فرصت کاری مناسب برای استفاده از دانش آموخته شده، سیستم نمره‌دهی کمی به جای کیفی از جمله مشکلات اشاره شده در پیشینه تحقیقی بود و در نهایت فرصت‌های موجود شامل: تشکیل نظام پرستاری و حمایت‌های آن، حرکت به سمت حرفه‌ای شدن، رشد کمی آموزش پرستاری در مقطع دکتری، احساس نیاز جامعه به خدمات پرستاری است. تهدیدها نیز شامل: حذف امتحان جامع در مقطع کارشناسی، عدم ارتباط مناسب علمی و پژوهشی با سایر مجامع علمی معتبر (مثلاً سمینارهای پرستاری بین‌المللی)، عدم هماهنگی و مشکلات دانشگاه‌های آزاد و اقماری دولتی، مناسب نبودن ارزشیابی و روند ارتقای حرفه‌ای اساتید، کمبود نسبت استاد به دانشجو بویژه در مقطع دکتری، عدم استفاده از نتایج پایان‌نامه‌ها و کاربردی نبودن پایان‌نامه‌ها پرستاری بود.

نتیجه‌گیری: تغییر نگرش در آموزش پزشکی و رشته‌های وابسته، محدودیت منابع و حساس بودن کار پرستاری بواسطه سروکار داشتن با جان و کلیه ابعاد سلامت فرد، خانواده و جامعه ضرورت بررسی چالش‌های موجود در آموزش پرستاری بعنوان اولین مکان تربیت نیروی پرستاری را ایجاد می‌نماید. بازنگري دوره‌ای بر برنامه آموزشی و ایجاد تغییرات هدفمند در همه دوره‌ها و مقاطع و قسمت‌های برنامه اعم از زمینه، درون داد، فرآیند و فرآورده می‌تواند از اتلاف وقت، هزینه و انرژی و ارائه مراقبت‌هایی که نه به نفع بیمار و نه به نفع پرستار است جلوگیری نماید.

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

bagherilankarani@yahoo.com

معصومه اصلانی مهر^{*}، معصومه ضیائیه، عباس علامی، امیر ضیایی، فریبا

درخشان، فاطمه صفدری، زهره دانا اصفهانی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

dr_aslanimehr@yahoo.com

مقدمه: امتحان جامع علوم پایه برای ارزشیابی دانشجویان سالیانه دو بار در سطح کشور برگزار می‌شود در واقع ابزاری برای برآورد کارکرد آموزشی دانشگاه‌ها و یکسان سازی و استانداردسازی فرآیند آموزش در کشور می‌باشد. هدف این مطالعه مقایسه میانگین وزنی نمرات کلاسی با نمرات جامع علوم پایه می‌باشد. این نتایج می‌تواند در برآورد عملکرد گروه‌های مختلف آموزشی دانشکده پزشکی در مقطع علوم پایه مؤثر باشد.

روش کار: در این مطالعه نمرات کلاسی دانشجویان در مقطع علوم پایه از سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷ یعنی زمان شروع طرح ادغام از اداره کل خدمات آموزشی بر روی نرم افزار اکسل دریافت شد. ابتدا میانگین نمرات هر درس در هر ترم و سپس میانگین نمرات همان درس برای (مدت زمان متوسط دوره علوم پایه) محاسبه گردید. نمرات امتحان جامع علوم پایه نیز از معاونت آموزشی دانشکده پزشکی دریافت و میانگین وزنی نمرات برای ترم تهیه گردید. نتایج حاصله برای هر یک از دروس روانشناسی عمومی، تغذیه، فیزیک پزشکی، باکتری شناسی و ویروس شناسی و ایمنی شناسی و آسیب شناسی عمومی در نمرات کلاسی و علوم پایه در نمودارهای جداگانه در تراز با یکدیگر قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج حاصله نشان داد که به طور کل میانگین نمرات امتحان جامع علوم پایه به جز در درس ایمنی شناسی بین یک تا دو نمره همواره نسبت به نمرات کلاسی کاهش داشته و در مورد درس روانشناسی حتی سیر نزولی نیز داشته است. در تمام این دروس میزان P-Value بزرگتر از ۰/۰۵ بود. ضریب همبستگی پیرسون برای هر یک از دروس به ترتیب زیر مشخص گردید: باکتری شناسی ۰/۱۵-، ویروس شناسی ۰/۱۶-، ایمنی شناسی ۰/۲۳، فیزیک پزشکی ۰/۰۳، روان شناسی ۰/۴۴، تغذیه ۰/۰۵-، آسیب شناسی ۰/۵۹-.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجا که نمره امتحان جامع علوم پایه تأثیر خاصی در امتیازات دانشجویان ندارد انگیزه اکثر دانشجویان کسب نمره ی بالا نبوده و تنها به هدف قبولی در آن شرکت می‌کنند. به همین لحاظ هر روشی که به یادگیری مفهومی و عمقی دروس کمک نماید؛ بر روی نمرات آزمون جامع اثر مثبت خواهد داشت. این کار در مورد دروسی نظیر روانشناسی از طریق شرکت در کلینیک‌های مشاوره و در مورد سایر دروس از طریق تکنیک‌های جدید آموزشی و آموزش از طریق حل مسأله و نیز تأکید بر کار آزمایشگاهی می‌تواند انجام پذیرد.

کلمات کلیدی: امتحان علوم پایه، نمرات کلاسی، ارزش

۸۳- ۱۳۲۸

ارزیابی کیفیت سؤالات چهار گزینه‌ای آزمون ارتقاء
دستیاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال‌های

۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲

مقدمه: آزمون‌های چندگزینه‌ای از عینی‌ترین و رایج‌ترین انواع آزمون در آموزش علوم پزشکی هستند و بهبود کیفیت آزمون‌ها به خصوص در مقاطع تخصصی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. آموزش و ارزیابی دستیاران تخصصی با توجه به نقش آنان در سلامت جامعه بعنوان جزء مهمی از آموزش می‌باشد. هدف این تحقیق نیز ارزیابی کیفیت سؤالات چهار گزینه‌ای آزمون ارتقاء دستیاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ و مقایسه آن با استاندارد می‌باشد.

روش کار: نوع مطالعه توصیفی- مقطعی است که بر روی سؤالات آزمون ارتقاء سال‌های ۹۰ الی ۹۲ طراحی شده توسط اساتید ۸ گروه رزیدنتی اطفال، بیهوشی، داخلی، زنان، روان، قلب، عفونی و جراحی عمومی و مقایسه آن با استاندارد انجام گرفت. و سپس داده‌ها به کمک نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: در سال ۹۰ تعداد ۷۵۰ سؤال طراحی شده توسط اساتید ۵ گروه رزیدنتی اطفال، بیهوشی، داخلی، زنان و جراحی عمومی از نظر ساختاری و تاکسونومی بررسی شد. درصد سؤالات بدون اشکال ساختاری ۸۶/۶۷٪ بود (حداقل استاندارد ۵۰٪- ۴۰٪) که بیشتر از حد استاندارد بوده و این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد. ۲۰/۸٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۱ و ۱۳/۳۰٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۲ و ۴۹/۰۶٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۳ بود. در مجموع ۷۹/۲٪ درصد سؤالات دارای تاکسونومی ۲ و ۳ بودند. (استاندارد درصد تاکسونومی ۲ و ۳ برای گروه‌های تحصیلات تکمیلی ۸۰٪ می‌باشد).

در سال ۹۱ تعداد ۱۰۵۰ سؤال طراحی شده توسط اساتید ۷ گروه رزیدنتی اطفال، بیهوشی، داخلی، زنان، روان، قلب و جراحی عمومی از نظر ساختاری و تاکسونومی بررسی شد. درصد سؤالات بدون اشکال ساختاری ۶۱٪ بود (حداقل استاندارد ۵۰٪- ۴۰٪) درصد سؤالات بدون اشکال ساختاری در بیشتر موارد بالاتر از حد استاندارد بوده و این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد. ۴۲/۷۶٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۱ و ۲۵/۸۱٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۲ و ۳۱/۴۲٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۳ بود. در مجموع ۵۷/۲۴٪ درصد سؤالات دارای تاکسونومی ۲ و ۳ بودند.

در سال ۹۲ تعداد ۱۲۰۰ سؤال طراحی شده توسط اساتید ۸ گروه رزیدنتی اطفال، بیهوشی، داخلی، زنان، روان، قلب، عفونی و جراحی عمومی از نظر ساختاری و تاکسونومی بررسی شد. درصد سؤالات بدون اشکال ساختاری ۸۶/۶۷٪ بود (حداقل استاندارد ۵۰٪- ۴۰٪) درصد سؤالات بدون اشکال ساختاری در بیشتر از حد استاندارد بوده و این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار می‌باشد. ۳۴/۷۵٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۱ و ۲۹/۵۸٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۲ و ۳۵/۶۶٪ درصد سؤالات با تاکسونومی ۳ بود. در مجموع ۶۵/۲۵٪ درصد سؤالات دارای تاکسونومی ۲ و ۳ بودند.

مؤثر در بهبود روند آموزش از نظر آنها ذکر شود. اطلاعات به دست آمده پس از کدبندی با استفاده از نرم افزار SPSS تست‌های آماری کای دو، آزمون آنالیز واریانس و آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد، رضایت‌مندی دانشجویان به ترتیب از گروه‌های آموزشی زنان ۶۸٪ و پرستاری ۶۸/۹٪ در بیشترین سطح و در گروه سمیولوژی و جراحی به دلیل بارکاری زیاد و عدم تشکیل کلاس‌ها منظم، رضایت در کمترین سطح به ترتیب ۶/۳٪ و ۹/۱٪ بود، رضایت از آموزش در سایر گروه‌ها کودکان ۶۳٪، ارولوژی ۵۹/۷٪، گروه بیهوشی ۶۱/۷٪ و گوش و حلق و بینی ۵۴/۳٪ بود. میزان رضایت‌مندی از آموزش گروه‌های مختلف با مشخصات فردی و اجتماعی دانشجویان ارتباط آماری معنی‌دار نشان نداد ولی میزان رضایت‌مندی دانشجویان پرنترنی بطور معنی‌داری بالاتر از دانشجویان پرنترنی بود.

بحث و نتیجه‌گیری: ارائه برنامه‌های آموزشی در ترم‌های پایین با رضایت بیشتری روبرو است و بارکاری زیاد اساتید گروه سمیولوژی و جراحی موجب بی‌نظمی کلاس‌ها و مانع یادگیری مؤثر دانشجویان گردیده، لذا برنامه‌ریزی بیمارستانی اساتید گروه‌های فوق و برنامه‌ریزی کلی زمانی برنامه‌های مرکز مهارت‌های بالینی نیاز به بازبینی و توجه خاص دارد.

کلمات کلیدی: دانشجویان پزشکی، رضایت‌مندی، مهارت بالینی، مرکز مهارت‌های بالینی

۱۳۵۶-۸۳

خود ارزیابی کارآموزان رشته مدیریت خدمات بهداشتی

درمانی در زمینه توانانی

معصومه قلی زاده*، علی جنتی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

mgholizadehm@gmail.com

مقدمه: ضعف مهارت‌های اداری و مالی شاید یکی از مشکلات فارغ‌التحصیلان رشته مدیریت خدمات بهداشتی باشد و برای این ضروری است که دانشجویان این رشته مهارت‌های مربوطه را آموخته و تجربه نمایند. این مطالعه با هدف خود ارزیابی کارآموزان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی در زمینه توانایی‌شان در مهارت‌های اداری و مالی بعد گذراندن درس کارآموزی در عرصه (۳) در فیلدهای اداری و مالی انجام شد. **روش کار:** این مطالعه توصیفی است که بر روی ۲۹ دانشجوی کارآموزی در سال ۱۳۹۲ که تحت نظر مربی در بخش‌های اداری و مالی دانشگاه علوم پزشکی تبریز به انجام دوره کارآموزی مشغول بودند، به صورت سرشماری صورت گرفته است. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته با اعتبار محتوایی تایید شده و پایایی مناسب بود که بین دانشجویان کارآموز بعد از ارزیابی پایانی توزیع گردید و بعد از تکمیل آن توسط دانشجویان کارآموز اطلاعات مربوطه جمع‌آوری و با نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری: از مقایسه پارامترها با استاندارد چنین استنباط می‌شود که درصد سوالات بدون اشکال ساختاری بالاتر از حد استاندارد بوده ولی درصد سوالات بدون اشکال ساختاری در سال ۹۱ کمتر شده است این افت احتمالاً به علت گروه‌های روان و قلب که در سال ۹۱ برای اولین بار پذیرش دانشجو داشته‌اند، می‌باشد. درصد سوالات دارای تاکنونومی ۳ و ۲ در حد استاندارد بود ولی در سال ۹۱ و ۹۲ از استاندارد پایین‌تر بوده و این اختلاف از نظر آماری معنی‌داری می‌باشد. این افت می‌تواند به علت گروه‌های روان و قلب در سال ۹۱ و گروه عفونی در سال ۹۲ که برای اولین بار پذیرش دانشجو داشته‌اند، باشد. به نظر می‌رسد برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی، تهیه پمفلت آموزشی در مورد سوالات چند گزینه‌ای و ارسال به کلیه گروه‌های آموزشی به خصوص برای اساتید گروه‌های جدید، می‌تواند در بهبود کیفیت سوالات چند گزینه‌ای آزمون ارتقاء مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: ارزیابی کیفیت، آزمون ارتقاء دستیاری، اشکال ساختاری، تاکنونومی

۱۳۳۵-۸۳

بررسی میزان رضایت مندی و ارزیابی دانشجویان پزشکی از کیفیت برنامه‌های آموزش عملی در مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۱۳۹۱-۱۳۹۲

زهرا تذکری*، یوسف شفایی، اسماعیل فرزانه، علی اکبر عباسوند، کاظم

آخربین، سکینه فکور، زهرا تذکری

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

z.tazakori@arums.ac.ir

مقدمه: مرکز مهارت‌های بالینی، محیط بالینی شبیه‌سازی شده‌ای است که امکان یادگیری مهارت‌های عملی را با استفاده از انواع وسایل کمک آموزشی، مدل‌ها و مانکن‌ها برای دانشجویان پزشکی در فضایی آرام و کنترل شده، فراهم می‌سازد، لذا ارزیابی برنامه‌های اجرایی آن جهت پویایی علم پزشکی حائز اهمیت می‌باشد. این مطالعه به منظور ارزیابی میزان رضایت‌مندی و عوامل مؤثر بر کیفیت برنامه‌های آموزش عملی در مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام گرفت.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، نظرات ۸۲ نفر از دانشجویان پرنترنی و پرنترنی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در مورد آموزش‌های ارائه شده در مرکز مهارت‌های بالینی دانشگاه در قالب یک پرسشنامه که شامل سوالاتی پیرامون نحوه آموزش گروه‌های مختلف و همچنین برخی از مشخصات فردی اجتماعی دانشجویان شامل سن و جنس، سال ورود به دانشگاه و نام گروه‌های آموزشی که در آنها شرکت نموده بودند، جمع‌آوری گردید. رضایت‌مندی دانشجویان به صورت سه معیار زیاد، متوسط و کم ارزیابی گردید. در پرسشنامه از دانشجویان درخواست شد که دلایل خود مبنی بر رضایت یا عدم رضایت از گروه‌های آموزشی مورد نظر و عوامل

بحث و نتیجه‌گیری: درون مایه‌های استخراج شده بیانگر وجود تعداد زیادی از چالش‌ها در مقوله ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان است. به نظر می‌رسد که برای غلبه بر این چالش‌ها تغییر ساختاری در شیوه ارزشیابی و ساختار پرسشنامه ارزشیابی صورت گیرد.

کلمات کلیدی: چالش‌های ارزشیابی، اساتید، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۱۳۵۸-۸۳

چالش‌ها و مشکلات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی

تبریز در سال ۹۲

علی جنتی^{*}، محمدرضا نریمانی، معصومه قلی زاده

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

Janati1382@gmail.com

مقدمه: در سال‌های اخیر استفاده از ارزشیابی دانشجویی در محیط‌های دانشگاهی رایج شده و در اکثر دانشگاه‌ها ارزیابی دانشجویان از آموزش اساتید با اهمیت‌ترین منبع برای ارزیابی به شمار می‌رود. ولی این فرایند در کلیه دانشگاه‌ها با چالش زیادی مواجه می‌باشد و به همین دلیل تلاش‌های زیادی انجام گرفته تا از طریق مطالعه و پژوهش به ابهامات پیرامون ارزشیابی مدرسین پاسخ داده شود تا به انطباق هرچه بیشتر نتایج ارزشیابی هیئت علمی با نتایج واقعی کمک گردد. این مطالعه به بررسی چالش‌ها و مشکلات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز می‌پردازد.

روش کار: این تحقیق یک مطالعه کیفی و مقطعی بوده و جامعه آماری آن را دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۲ تشکیل می‌دادند، نمونه آماری بر اساس فرمول کوکران تعداد ۳۸۲ نفر انتخاب گردید. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌ای با سوالات باز بود که دانشجویان می‌توانستند چالش‌های مربوط به ارزشیابی اساتید را در آن بنویسند. بعد از تکمیل پرسشنامه توسط دانشجویان متن پاسخ‌های داده شده چندین بار بازخوانی شد و درون مایه‌ها استخراج گردید و برای تجزیه و تحلیل از تحلیل درون مایه‌ای (Thematic Analysis) استفاده شد.

یافته‌ها: درون مایه‌های اصلی پدیدار شده در این ارتباط شامل ساختار پرسشنامه ارزشیابی، عدم توجه مسئولین به نتایج ارزشیابی، افشاشدن ارزشیابی دانشجو برای استاد و عوامل مرتبط با فرایند اجرایی ارزشیابی بود که هر کدام دارای تعدادی درون مایه فرعی بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: درون مایه‌های استخراج شده بیانگر وجود تعداد زیادی از چالش‌ها در مقوله ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان است. به نظر می‌رسد که برای غلبه بر این چالش‌ها تغییر ساختاری در شیوه ارزشیابی و ساختار پرسشنامه ارزشیابی صورت گرفته و محرمانه ماندن اطلاعات ارزشیابی از دید اساتید تضمین گردد.

کلمات کلیدی: چالش‌های ارزشیابی، اساتید، دانشجویان، دانشگاه علوم

پزشکی تبریز

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که تعداد ۹۶/۰٪ دانشجویان بیان داشتند که به طور مستقل توان انجام دادن مهارت‌های اداری و مالی را دارند، ۲۴/۱٪ بیان داشتند که توان انجام مهارت‌ها را تحت نظارت یک نفر دارند و فقط ۶/۹٪ بیان داشتند که اصلاً توان انجام مهارت‌ها اداری و مالی را بعد از اتمام دوره کارآموزی در عرصه ندارند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج حاصل نشانگر آن است دانشجویان اگر در فیلدهای کاری واقعی و با نظارت مربی کارآموزی نمایند، خواهند توانست مهارت‌های اداری و مالی موجود در سیستم اداری نظام سلامت را بهتر یاد گرفته و انجام دهند. بنابراین پیشنهاد می‌شود که کارآموزی دانشجویان تحت نظر مربی و در فیلدهای واقعی صورت گیرد.

کلمات کلیدی: خود ارزیابی، کارآموزی، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی مهارت‌های اداری، مهارت‌های مالی

۱۳۵۷-۸۳

چالش‌های ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی تبریز

علی جنتی^{*}، محمدرضا نریمانی، معصومه قلی زاده

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

Janati1382@gmail.com

مقدمه: ارزشیابی آموزشی به عنوان فرایند مستمر و منظم برای بیان، کنترل و اطمینان یافتن از کیفیت فعالیت‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد. ارزشیابی اساتید نیز به منظور تأکید بر بهبود فعالیت‌های آموزشی و ایجاد بازخورد مناسب به اساتید در جهت ارتقاء آموزش صورت می‌گیرد. مطالعات انجام یافته حاکی از این است که ارزشیابی اساتید از صحت کافی برخوردار نبوده و در ارتقای کیفیت آموزش چندان مؤثر نبوده است. این مطالعه به منظور بررسی چالش‌های ارزشیابی اساتید از دیدگان اساتید در دانشگاه علوم پزشکی تبریز طراحی و اجرا گردید.

روش کار: این مطالعه کیفی با استفاده از رویکرد "پدیدار شناسی" انجام شد، برای این منظور ۱۶ نفر به صورت نمونه مبتنی بر هدف و به طور همگن انتخاب و تجربیات آنها با روش بحث گروهی متمرکز نیمه ساختار یافته طی جلسات متعدد ضبط و پیاده شد و تجزیه و تحلیل آن همزمان با پیاده کردن متن با استفاده از روش تحلیل محتوا انجام گرفت. در این مطالعه برای افزایش قوام، صحت و درستی داده‌ها از روایی شرکت‌کننده و برای پایداری از نمونه‌گیری مبتنی بر هدف استفاده گردید.

یافته‌ها: درون مایه‌های اصلی پدیدار شده در این ارتباط شامل روایی و پایایی فرم ارزشیابی، عدم تعریف روشن اثربخشی آموزشی و کیفیت آموزشی به دانشجویان، قضاوت احساسی و نیازهای روانی، ویژگی‌های رفتار استاد، ضعف مهارت‌های ارزشیابی در دانشجویان، بی‌قیدی و بی‌مسئولیتی دانشجویان در قبال تکمیل فرم ارزشیابی، دخالت اغراض شخصی و ... بودند که هر کدام دارای تعداد زیادی درون مایه فرعی بودند.

مشخص، موردی و سلیقه‌ای انجام می‌شود و از نتایج آن استفاده نمی‌شود. با توجه به نتایج نیازسنجی‌های انجام شده و تأکید بر ارزشیابی دوره‌های آموزشی در نقشه جامع علمی دانشگاه، لزوم تدوین نظام جامع ارزشیابی دوره ارزشیابی دوره‌های آموزشی دانشگاه احساس شد. با توجه به دانش ما و مرور متون انجام شده این اولین مطالعه است که به تدوین نظام جامع ارزشیابی دوره‌های آموزشی در سطح یک دانشگاه علوم پزشکی می‌پردازد.

روش کار: این مطالعه، توسعه‌ای و با هدف تدوین نظام جامع ارزشیابی دوره‌های آموزشی انجام شده است. ابتدا کمیته‌ای از متخصصان ارزشیابی تشکیل شد و پس از مرور متون وسیع سیستم‌های ارزشیابی برنامه دانشگاه‌های مختلف معتبر و استانداردهای موجود در این زمینه، نتایج مرور متون در کمیته مورد بحث قرار گرفت و پیش‌نویس اولیه با در نظر گرفتن نتایج نیازسنجی قبلی و شرایط دانشکده‌ها تهیه شد. پیش‌نویس برای متخصصان ارزشیابی در چندین دانشکده ارسال شد و پس از اصلاح در شورای آموزشی دانشگاه مطرح شد. مجدداً پس از اصلاح با توجه به نظرات اعضای شورا برای مسئولان دانشکده‌ها ارسال تا هر دانشکده با توجه به شرایط خود نظرات را ارسال نماید. در نهایت متن نهایی نظام جامع ارزشیابی در شورای آموزشی دانشگاه در بهمن ماه ۱۳۹۱ مورد تصویب قرار گرفت.

یافته‌ها: آیین‌نامه از سه حوزه و ۲۲ بند تشکیل شده است. حوزه‌های ساختار و تشکیلات ارزشیابی دوره، طراحی و اجرای ارزشیابی و استفاده و انتشار نتایج ارزشیابی هر کدام به ترتیب شامل ۴، ۱۳ و ۵ بند بودند. حوزه اول به توصیف ساختار و تشکیلات ارزشیابی دوره در دانشکده‌ها، حوزه دوم به تشریح منابع، روش‌ها، اجرا و اطمینان از صحت نتایج ارزشیابی و حوزه سوم به نحوه استفاده و انتشار نتایج ارزشیابی می‌پردازد.

بحث و نتیجه‌گیری: نظام جامع ارزشیابی دوره به عنوان استاندارد ارزشیابی دوره‌های آموزشی راهنمایی برای انجام ارزشیابی در دانشکده‌ها و همچنین امکان پایش و نظارت بر عملکرد دانشکده‌ها در این مورد را فراهم می‌آورد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی دوره، استاندارد، آیین نامه های آموزشی

۸۳- ۱۴۳۰

مقایسه میزان یادگیری و رضایت دانشجویان در تدریس به روش سخنرانی و یادگیری مبتنی بر تیم

زهرا جعفری*

دانشگاه علوم پزشکی ایران

zahra.acn@gmail.com

مقدمه: یادگیری مبتنی بر تیم، نوع ساختمندی از آموزش مشارکتی است که کاربرد آن در آموزش پزشکی رو به گسترش است. در مطالعه حاضر، میزان یادگیری و رضایت دانشجویان در درس نورولوژی به دو روش سخنرانی و یادگیری مبتنی بر تیم، مقایسه گردید.

۸۳- ۱۴۰۸

ارزشیابی بیرونی درون دانشگاهی گامی در جهت اصلاح و بهبود کیفیت آموزش

معصومه اصلانی مهر، فریبا زاهدی فر، فاطمه سفیدی، زهره دانا اصفهانی
دانشگاه علوم پزشکی قزوین

مقدمه: ارزشیابی و اعتبارسنجی برنامه‌ها و واحدهای سازمانی آموزش عالی امری اجتناب ناپذیر است. از این رو برای اصلاح مستمر نظام دانشگاهی استقرار یک سیستم کارآمد ارزشیابی که به وسیله آن بتوان ضمن بهبود کیفیت آموزشی و پژوهشی، بهبودی کل نظام دانشگاهی را مد نظر قرار داد ضروری می‌باشد.

روش کار: این مطالعه نیمه تجربی به منظور ارتقاء مهارت‌های مدیریتی و تیمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی قزوین با استفاده از ارزشیابی بیرونی درون دانشگاهی در واحدهای تابعه آموزشی دانشکده دندان پزشکی در ۸ حوزه مدیریت و سازماندهی، منابع آموزشی، ارزشیابی، منابع آموزشی، فراگیران، هیئت علمی، پژوهش، اهداف و رسالت در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ اجرا شد.

یافته‌ها: نتایج حاصل از بررسی نشان داد که حوزه مدیریت و سازماندهی نامطلوب، حوزه های منابع آموزشی، هیئت علمی، فراگیران، اهداف و رسالت و برنامه آموزشی نیمه مطلوب و حوزه‌های پژوهش و ارزشیابی مطلوب بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: هدف اصلی از اجرای طرح ارزشیابی بیرونی درون دانشگاهی، بهبود کیفیت آموزش، پژوهش و ارایه خدمات درمانی در برنامه اصلاحات آموزش علوم پزشکی می‌باشد نتایج تحقیق بیانگر نقاط قوت و نقاط ضعف بسیاری در هریک از حوزه هاست. تامین امکانات کافی آموزشی جهت اعتلای آموزش، تامین امکانات کافی منابع پژوهشی و تشویق اعضای هیئت علمی جهت تولید علم و مقاله، توسعه فضای آموزشی دانشکده، رفع مشکلات استخدامی اعضای هیئت علمی نمونه‌ایی از اقداماتی است که در حوزه های مختلف باید به آن توجه داشت.

کلمات کلیدی: ارزشیابی بیرونی، اعتبار سنجی، ارزشیابی

۸۳- ۱۴۲۰

تدوین نظام جامع ارزشیابی دوره ارزشیابی دوره‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی تهران

عظیم میرزاده^۱، رقیه گندمکار^۲، لیلا صدیق پور^۱، طاهره فائزی^۲، بتول

امینی^۱، مژگان صفری^۲، حمید خانجانی^۱

۱-دانشگاه علوم پزشکی ایران ۲-دانشگاه علوم پزشکی تهران

mirzazad@tums.ac.ir

مقدمه: یکی از وظایف اساسی دانشگاه‌های علوم پزشکی، تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه‌ها و برنامه‌های آموزشی است. نیازسنجی انجام شده در دانشگاه نشان داد در اکثر موارد ارزشیابی‌های انجام شده بدون ساختار

تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان استفاده گردید. به منظور بیان کیفی میزان مهارت تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان پرستاری، نمرات در سه نقطه برش به صورت مناسب (>0.75)، نسبتاً مناسب ($0.50-0.75$) و ضعیف (<0.50) ارزیابی شد. پس از تعیین وضعیت تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان، میزان مهارت تصمیم‌گیری بالینی دو گروه دانشجویان سال دوم و چهارم با استفاده از آزمون آماری Independent-Sample T Test مورد مقایسه قرار گرفت

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میزان مهارت‌های تصمیم‌گیری بالینی در اکثر دانشجویان پرستاری سال دوم ($0.71/85$) و بیشتر دانشجویان پرستاری سال چهارم ($0.71/86$) نسبتاً مناسب بود. در رابطه با مهارت‌های پایه و تخصصی تصمیم‌گیری بالینی نتایج نشان داد که میزان مهارت‌های پایه تصمیم‌گیری بالینی اکثر دانشجویان پرستاری سال دوم ($0.22/54$) هنگام مراقبت از بیمار مناسب بود. در حالی که بیشتر دانشجویان پرستاری سال چهارم ($0.22/72$) وضعیت نسبتاً مناسبی در مهارت‌های پایه تصمیم‌گیری بالینی داشتند. در رابطه میزان مهارت تخصصی تصمیم‌گیری بالینی در موقعیت‌های شبیه‌سازی شده، اکثر دانشجویان پرستاری سال دوم ($0.71/65$) وضعیت نامناسبی داشتند. در حالی که میزان مهارت تخصصی تصمیم‌گیری بالینی اکثر دانشجویان پرستاری سال چهارم ($0.61/55$) در موقعیت‌های شبیه‌سازی شده نسبتاً مناسب بود. به طور کلی مقایسه میانگین نمرات کسب شده توسط نمونه‌ها در رابطه با مهارت‌های تصمیم‌گیری بالینی بین دانشجویان سال دوم و چهارم اختلاف معنی‌داری را نشان نداد. همچنین نتایج مقایسه میانگین نمرات در مورد مهارت‌های پایه تصمیم‌گیری بالینی بین دو گروه معنی‌دار نبود، اما تفاوت میانگین نمرات کسب شده توسط نمونه‌های پژوهش در خصوص مهارت‌های تخصصی تصمیم‌گیری بالینی در دو گروه دانشجویان پرستاری سال دوم و سال چهارم از نظر آماری معنی‌دار بود. که بیانگر مناسب‌تر بودن مهارت‌های تخصصی تصمیم‌گیری بالینی در دانشجویان سال چهارم بود.

بحث و نتیجه‌گیری: طبق نتایج این مطالعه دانشجویان پرستاری از مهارت کافی تصمیم‌گیری بالینی برخوردار نبودند. این در حالی است که تفاوت معنی‌داری نیز در تصمیم‌گیری بالینی بین دانشجویان پرستاری سال دوم و چهارم وجود نداشت. در واقع آموزش پرستاری در ایران توانایی توسعه این مهارت مهم را در طی سال‌های آموزش دوره کارشناسی پرستاری ندارد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های تصمیم‌گیری بالینی، دانشجویان کارشناسی پرستاری

۸۳ - ۱۴۹۸

بررسی مقایسه‌ای وضعیت عملکرد اعضای هیئت علمی تمام وقت جغرافیایی و غیرجغرافیایی دانشکده پزشکی تبریز

روش کار: این بررسی روی ۷۰ دانشجو در محدوده سنی ۱۹ تا ۲۱ سال از دو جنس در دانشکده توانبخشی صورت گرفت. از ۱۶ جلسه درس نورولوژی، نیمی از جلسات به روش سخنرانی و نیم دیگر به روش یادگیری مبتنی بر تیم، با رعایت معیارها و نکات آموزشی اصلی، تدریس گردید. برای بررسی رضایت دانشجویان از روش آموزشی، مقیاسی با ۲۰ سوال ۵ گزینه‌ای تهیه شد.

یافته‌ها: بین میانگین سه نمره سخنرانی، یادگیری مبتنی بر تیم و نمره نهایی، تفاوت معنی‌داری وجود داشت ($P < 0.001$). در روش یادگیری مبتنی بر تیم، نمرات دختران نسبت به پسران، به طور معنی‌داری بالاتر بود، و دختران رضایت بالاتری از این روش ابراز نمودند. شاخص روایی محتوایی مقیاس رضایت دانشجویان معادل ۰.۹۴٪ و ضریب آلفای کرونباخ در تعیین پایایی بیرونی ۰/۹۵۴ بود. با محاسبه آلفای کرونباخ کلی به روش دو نیمه کردن تعداد سوالات، پایایی درونی ۰/۹۲۱ بود. تکمیل این مقیاس، ۷۶/۸۸ درصد رضایت از روش TBL نسبت به شیوه سخنرانی را نشان داد.

بحث و نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر، موفقیت و رضایت بیشتر از روش یادگیری مبتنی بر تیم نسبت به سخنرانی در درس نورولوژی را نشان داد. با توجه به دشواری ذاتی این درس، تردیدی نیست که استفاده از روش‌های نوین آموزشی نظیر یادگیری مبتنی بر تیم می‌تواند در ارتقای سطح آموزش و یادگیری دانشجویان، تأثیر بسزایی داشته باشد.

کلمات کلیدی: سخنرانی، یادگیری مبتنی بر تیم، رضایت، جنسیت

۸۳ - ۱۴۳۳

مقایسه مهارت تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان کارشناسی پرستاری سال دوم و چهارم در دانشگاه علوم پزشکی زنجان

فرهاد رضائی بدر^{*}، محمدرضا دین محمدی، کوروش امینی، مهدی

موسایی فرد

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

ramezani.badr@gmail.com

مقدمه: تصمیم‌گیری بالینی بخش اساسی و مهم عملکرد پرستاری است. پرستاران تصمیمات بالینی مهمی اتخاذ می‌کنند که تأثیر بسزایی در مراقبت از بیماران و عملکرد حرفه‌ای آنها دارد. برخی مطالعات نشان می‌دهند که تصمیمات بالینی پرستاران از کفایت لازم برخوردار نیست. هدف از این مطالعه مقایسه مهارت تصمیم‌گیری بالینی دانشجویان کارشناسی پرستاری سال دوم و چهارم می‌باشد.

روش کار: این مطالعه با استفاده از متد تحقیقی توصیفی-تحلیلی بر روی دانشجویان در حال تحصیل در سال دوم و چهارم کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زنجان انجام شد. در این پژوهش از یک پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک و دو ابزار مقیاس تصمیم‌گیری بالینی جنکینز و پرسشنامه موقعیت‌های شبیه‌سازی شده برای تعیین مهارت‌های

علی مصطفایی*، سکینه حاج ابراهیمی، امین طالب پور، ندا کبیری، چنگیز قلی پور، داریوش سوادی اسکویی، فاطمه یگانه
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
alimostafaie@yahoo.com

کلمات کلیدی: هیئت علمی، تمام وقت جغرافیایی، تمام وقت غیرجغرافیایی

۱۵۶۰ - ۸۳

تعیین روایی و پایایی آزمون آسکی در جهت تهیه بانک سوالات استاندارد آزمون آسکی در دانشگاه علوم پزشکی جهرم

راضیه زاهدی*، عاطفه کرم زاده جهرمی، عباس احمدی و سمه جانی، فاطمه فرهمندجو، مریم صباغی
دانشگاه علوم پزشکی جهرم
zahedi_razieh@yahoo.com

مقدمه: معیارهای یک آزمون عادلانه شامل روایی، پایایی، عینیت و عملی بودن است. روایی به معنای سنجش اهداف آموزشی و پایایی به معنای کسب نتایج یکسان از تکرار آزمون در شرایط مشابه است. با توجه به این که قابلیت های دانشجویان سال آخر پزشکی بازتابی از عملکرد آموزش پزشکی در روند آموزش و یادگیری فراهم می کند، سنجش این قابلیت ها می تواند وضعیت دانشجویان در حال دانش آموختگی را از نظر صلاحیت های عمومی قبل از فارغ التحصیلی روشن و منجر به بهبود فرایند آموزش گردد. آزمون بالینی ساختار یافته عینی (OSCE) می تواند میزان تحقق آموزش را ارزیابی قرار دهد. پژوهش حاضر به منظور تعیین روایی و پایایی آزمون آسکی برگزار شده در سال ۹۲ انجام گردید.

روش کار: در بررسی نیمه تجربی بر روی ۴۵ دانشجوی پزشکی مقطع کارورزی ۱۲ مهارت انتخاب و در ۱۴ ایستگاه ۵ دقیقه ای، این مهارت ها انجام گردید. یک ایستگاه فرنیپنه و یک ایستگاه استراحت در نظر گرفته شده بود. در هر ایستگاه متحنان به تکمیل چک لیست های از پیش طراحی شده پرداختند. سوالات توسط گروه متخصصین ارزیاب، طراحی و تایید گردید. جهت بررسی روایی و پایایی آزمون آسکی در روایی ملاکی، جهت سنجش روایی ملاکی از همبستگی آزمون آسکی با استفاده از آزمون پیرسون با نمرات پیش کارورزی و معدل دانشجویان و برای پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد.

یافته ها: در مطالعه انجام شده میانگین انحراف معیار نمره آزمون از ۱۲ ایستگاه $8/7 \pm 1/1$ و پایایی آزمون ۰/۶۳ بود. در بررسی ثبات درونی ضریب همبستگی سوالات به تفکیک هر بخش، کلیه سوالات به تفکیک هر بخش ضریب همبستگی بالاتر از ۰/۳ داشته و معنی دار بوده است. در پایایی ارزیابان همبستگی و ثبات درونی هر یک از بخش های آزمون با نمره کل آزمون نیز بررسی شد که سوالات بخش زنان بیشترین همبستگی ($r=0/869$) و بخش بهداشت کمترین همبستگی ($r=0/432$) با نمره کل آزمون آسکی داشت.

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد که روایی ملاکی و ثبات درونی آزمون در حد قابل قبول اما پایایی آزمون کمتر از حد استاندارد بود. طبق نتایج حاصل توصیه می گردد با تعدیل شیوه برگزاری، رفع کاستی و بهبود

مقدمه: در گذشته فعالیت در رشته پزشکی تنها به صورت تمام وقت بود. طی چند دهه گذشته با افزایش نیروی کار در این رشته، پزشکی پاره وقت رواج پیدا کرد. با توجه به اینکه بیش از ۱۵ سال از اجرای موضوع تمام وقتی جغرافیایی اجباری برای اعضای هیئت علمی علوم پزشکی می گذرد، مطالعه حاضر به منظور مقایسه عملکرد اعضای هیئت علمی تمام وقت و پاره وقت دانشکده پزشکی تبریز در ابعاد کارایی، خلاقیت، تولید علم، اخلاق حرفه ای و الگو بودن طراحی و اجرا گردیده است.

روش کار: قسمت نخست مطالعه به روش کوهورت گذشته نگر توصیفی انجام گرفته و در آن کارایی، خلاقیت و تولید علم اعضای هیئت علمی تمام وقت و پاره وقت دانشکده پزشکی تبریز مورد بررسی قرار گرفته است. به منظور جمع آوری داده ها مستندات آموزشی و پژوهشی جمعیت هدف، و همچنین میزان حضور در کلینیک های سرپایی و اتاق عمل برای ۲ گروه مورد نظر بررسی گردید. در قسمت دوم مطالعه اخلاق حرفه ای و الگو بودن در جمعیت هدف طی یک مطالعه مقطعی بررسی گردید. به منظور ارزیابی ۴۰ عضو هیئت علمی تمام وقت و پاره وقت دانشکده پزشکی تبریز که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند، از پرسشنامه استفاده گردید که بین ۳۰۰ نفر از دستیاران دانشکده پزشکی توزیع شد. داده های به دست آمده وارد نرم افزار SPSS.16 شدند. از آمار توصیفی برای تجزیه و تحلیل داده های استفاده شد.

یافته ها: نتایج بخش اول مطالعه نشان داد از نظر رتبه دانشگاهی اعضای هیئت علمی پاره وقت در موقیت برتر بودند. با وجودیکه تعداد اعمال جراحی با هدایت اعضای هیئت علمی تمام وقت جغرافیایی بیشتر از سایر اعضای هیئت علمی بوده است اما این تعداد در ساعات آموزشی تفاوت معنی داری را نشان نمی دهد. یافته های قسمت دوم پژوهش نشان می دهد که متوسط نمره از بخش رهبری و هدایت در دو گروه تمام وقت جغرافیایی و غیر جغرافیایی به ترتیب ۲۷/۳ و ۲۱/۳ بود. در حیطه الگو بودن متوسط امتیاز دو گروه، ۱۹/۳ در مقابل ۱۵/۳ با به دست آمد. در سایر حیطه های پرسشنامه تفاوت معنی داری مشاهده نشد. در ارزیابی نمرات کلی با وجودی که گروه تمام وقت جغرافیایی امتیاز بیشتری کسب نمودند ولی این تفاوت معنی دار نبود.

بحث و نتیجه گیری: به نظر می رسد پزشکان تمام وقت جغرافیایی از لحاظ عملکرد در موقعیت امتیازی نسبت به پزشکان تمام وقت غیرجغرافیایی قرار ندارند. این مساله سیستم مدیریت اعضای هیئت علمی را از لحاظ سازمانی، مدیریت نیروی انسانی و هزینه اثربخشی به چالش می کشد. بازنگری و طراحی الگویی مناسب در جهت تغییر و تعریف ساختار و شیوه مدیریت هیئت علمی از لحاظ جغرافیایی بودن واقعی مطابق با الگوهای استاندارد بین المللی می تواند راه حلی بر این مشکل باشد.

این روش با توجه به نتایج مساعد جهانی، در سال های آتی از آن به دلیل برخورداری از روایی و پایایی بسیار قوی برای سنجش مهارت های بالینی در مقایسه با امتحانات شفاهی و کتبی، به صورت یک روند ثابت آموزشی برای ارزشیابی دانشجویان در همه شاخه های پزشکی استفاده شود.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، روایی، پایایی، آزمون آسکی، دانشجوی پزشکی، دانش آموختگی

۸۳-۱۵۶۲

بررسی میزان آگاهی اساتید مشاور از آیین نامه استاد مشاور در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی آجا

بابک شکارچی^{*}، زهره توکل، معصومه کرمی

علوم پزشکی ارتش، علوم پزشکی آجا، علوم پزشکی ایران

shekarchi.babak@yahoo.com

مقدمه: لزوم حضور اساتید مشاور در راستای هدایت هدفمند امور تحصیلی دانشجویان به منظور رشد و شکوفایی بیشتر با تبیین اهداف و ساختار اجرایی و در جهت پیشگیری از افت تحصیلی و افزایش ارتقای علمی، پژوهشی، فردی، اجتماعی و رفاهی دانشجویان می باشد. با توجه به مسئولیت اساتید مشاور در زمینه های مشاوره در مسائل آموزشی و افزایش سطح علمی دانشجویان لزوم آگاهی از وظایف و مصوبات مربوط به آنان بسیار ضروری می باشد. بدین سبب بررسی میزان آگاهی اساتید مشاور از وظایف خود می تواند کمک زیادی در جهت ارتقا سطح آموزش داشته باشد.

روش کار: این مطالعه بر روی اساتید مشاور دانشکده پزشکی آجا انجام شد. پرسشنامه ای شامل ۱۰ سوال از محتویات آیین نامه اساتید مشاور، مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی تدوین و بین ۱۰ نفر از اساتید مشاور دانشکده پزشکی توزیع گردید.

یافته ها: این گزارش تحلیلی نشان می دهد که میزان آگاهی اساتید مشاور از وظایف مسئول اساتید مشاور صد در صد بوده ولی از میزان حضور خود، تعداد دانشجویان مربوط به اساتید مشاور، ابطال حکم اساتید و منبع صدور حکم آگاهی چندانی نداشته و در خصوص امتیاز اساتید مشاور و تاییدیه آن آگاهی نسبی دارند.

بحث و نتیجه گیری: از نتایج به دست آمده از این بررسی می توان نتیجه گرفت که میزان آگاهی اساتید از مصوبات در حد نسبتاً مطلوبی بوده ولی در جهت آگاهی بیشتر اساتید مشاور از وظایف خود می توان از دوره های آموزشی مرتبط با وظایف و اطلاع رسانی گسترده تر استفاده کرد.

کلمات کلیدی: اساتید مشاور، دانشجویان پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی آجا

۸۳-۱۶۱۸

تجزیه و تحلیل آزمون های چندگزینه ای دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

اسداله موسوی^{*}، زهرا صیاد، امرالله روزبهی، علی موسوی زاده

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

mosviasadolah@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی از مهمترین بخش های فرایند آموزش می باشد که انجام صحیح آن می تواند باعث ایجاد انگیزه یادگیری در دانشجویان و بازخورد مناسب از فرایند آموزش به مدرس و مدیران آموزشی گردد. روش های متنوعی برای ارزشیابی علمی دانشجویان وجود دارد که یکی از رایج ترین آنها سوالات چندگزینه ای می باشد. با توجه به استفاده روز افزون از این نوع آزمون ها بررسی کیفی سوالات می تواند به استاندارد سازی آزمون های فوق کمک نماید. مطالعه فوق به منظور بررسی کیفیت آزمون های چندگزینه ای دانشگاه علوم پزشکی یاسوج انجام گردیده است.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی تحلیلی کلیه سوالات آزمون های چندگزینه ای مربوط به امتحانات نیمسال دوم ۹۱ و نیم سال اول ۹۲ دانشگاه علوم پزشکی یاسوج انتخاب و با استفاده از آمار توصیفی با کمک نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل ۱۷۹۱ سوال نشان داد که میانگین ضریب دشواری سوالات حدود ۰/۵۵ و میانگین ضریب افتراق ۰/۲۵ بوده است. تعداد ۱۰۹۱ سوال (۶۱٪) دارای ضریب دشواری بین ۰/۳ تا ۰/۷ بود. ۲۱۷ سوال پایین تر از ۰/۳ (خیلی دشوار) و ۳۴۴ سوال نیز بالاتر از ۰/۷ (خیلی ساده) بود. تعداد ۱۰۳ سوال دارای ضریب افتراق منفی و ۱۱۷۰ سوال دارای ضریب افتراق ۰ تا ۰/۳ بود. ضریب افتراق تعداد ۵۱۸ سوال بالاتر از ۰/۳ بود. میانگین ضریب پایایی آزمون ها ۰/۶۷ بوده است.

بحث و نتیجه گیری: سوالات چندگزینه ای امتحانات دانشگاه علوم پزشکی یاسوج دارای ضریب دشواری نسبتاً خوب ولی ضریب افتراق پایینی بوده است. با توجه به ضریب افتراق سوالات ۱۱۷۰ سوال نیازمند بازنگری یا حذف بودند. لذا توانمندسازی اساتید دانشگاه در خصوص نحوه طراحی سوالات چندگزینه ای ضرورتی انکار ناپذیر می باشد.

کلمات کلیدی: آزمون چندگزینه ای، تجزیه و تحلیل، ارزشیابی دانشجو

۸۳-۱۶۹۱

بررسی دیدگاه دانشجویان مامایی در مورد محیط آموزشی بر اساس مدل DREEM

علیرضا آل هاشمی^{۱*}، آرزو فرج پور^۲، مجتبی مشکات^۳، سمانه سروقد

مقدم^۱ امین نوروزیگی^۱

۱- دانشکده پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد ۲- دانشگاه علوم پزشکی

شهید بهشتی

aminnoroubeygie@yahoo.com

zbadiyePeyma@yahoo.com

مقدمه: جو و محیط حاکم بر آموزش می‌تواند در هر عرصه یادگیری و یاددهی متفاوت باشد بطوری که به استاندارد نزدیک و یا از آن دور گردد. محیط حاکم بر آموزش، عاملی تعیین کننده در ایجاد انگیزه برای یادگیری است زیرا رفتارهای منجر به یادگیری پیشرفت تحصیلی را تقویت می‌کند. **روش کار:** مطالعه حاضر از نوع توصیفی-مقطعی است که در آن تعداد ۱۳۸ نفر از دانشجویان مامایی به طور تصادفی انتخاب و پرسشنامه استاندارد (Dundee Ready Educational Environment Measure) DREEM را در مورد محیط آموزشی خود در گروه آموزشی مامایی واقع در دانشکده پزشکی دانشگاه آزاد مشهد تکمیل نمودند. این پرسشنامه شامل ۵۰ سوال در مقیاس لیکرت در پنج حیطه: یادگیری، اساتید، ادراک دانشجویان از توانایی علمی خود، فضای عمومی آموزش، روابط اجتماعی می‌باشد. دامنه نمرات کل پرسشنامه بین ۰-۲۰ و میانگین بین ۱-۵ است. بر اساس تفسیر مولف پرسشنامه، میانگین ۳/۵ و بالاتر نشان دهنده این است که جنبه‌های مثبت محیط آموزشی بیش از جنبه‌های منفی است و میانگین ۲ و کمتر از ۲ نشان دهنده آن است که جنبه‌های منفی محیط آموزشی بیش از جنبه‌های مثبت است. حیطه‌هایی که میانگین ۲ و ۳ کسب میکنند نیازمند به تعدیل می‌باشند. داده‌های به دست آمده توسط نرم‌افزار SPSS 20 تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین نمره کلی که دانشجویان به محیط آموزشی خود در این مطالعه دادند 22 ± 8.5 می‌باشد که طبق تفسیر مولفین پرسشنامه امتیاز بین ۵۰-۱۰۰ مبین وجود مشکلات بالقوه در نظام آموزشی است به طوری که از نظر ۸۰٪ دانشجویان جنبه‌های منفی محیط آموزشی بیش از جنبه‌های مثبت آن است و ۲۰٪ عقیده دارند که فضای آموزشی نیازمند تعدیل می‌باشد. میانگین امتیاز دانشجویان در حیطه یادگیری $6/5 \pm 1.9$ در حیطه اساتید 6 ± 1.9 در حیطه ادراک دانشجویان از توانایی علمی خود 4 ± 1.5 در حیطه فضای عمومی آموزشی 6 ± 2.0 و در حیطه ادراک دانشجویان از شرایط اجتماعی خود 3 ± 1.2 می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: وجود امتیاز کسب شده نشان دهنده مشکلات بالقوه در سیستم آموزشی است که بایستی در مرحله ارزشیابی در چرخه بازنگری کوریکولوم لحاظ شده و اصلاحات لازم در جهت ارتقای سیستم آموزشی به عمل آید. لذا مسوولین آموزشی باید با طراحی و اجرای استراتژی‌های نوین و دانشجویان محوری در آموزش علوم پزشکی نسبت به ارتقا کوریکولوم موجود اهتمام ورزند.

کلمات کلیدی: ارزیابی محیط آموزشی، دیدگاه دانشجویان مامایی، پرسشنامه DREEM

۸۳-۱۷۰۲

مقایسه تأثیر روش‌های تدریس بر یادگیری دانشجویان

زهره بادیه پیمایی جهرمی^{*}، رسول اسلامی اکبر، نحله پرنادآور

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

مقدمه: روش سخنرانی به عنوان یکی از الگوهای استاد محور از روش‌های رایج در آموزش می‌باشد. ارائه کنفرانس توسط دانشجویان نیز به عنوان یک روش یادگیری همراه با انگیزه که دانشجویان احساس راحتی می‌نمایند و هدف آن یادگیری بیشتر و دریافت بازخورد از اساتید می‌باشد، در نظر گرفته می‌شود. با توجه به ضرورت و نیاز به ایجاد رویکردهای یاددهی - یادگیری که در محیط‌های آموزشی به جای ایجاد وابستگی دانشجویان استاد به پرورش استقلال، توانایی تحقیق و یادگیری در دانشجویان بپردازد، پژوهش حاضر به هدف مقایسه تأثیر تدریس به روش سخنرانی و تدریس توسط دانشجویان بر میزان یادگیری دانشجویان انجام گردیده است.

روش کار: این مطالعه شبه تجربی بر روی ۴۴ نفر از دانشجویان سال سوم هوشبری دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۱۳۹۲ انجام گرفت. درس فیزیوپاتولوژی به دو بخش تقسیم و به روش سخنرانی استاد و تدریس توسط دانشجویان تدریس شد. از مطالب درسی که به روش سخنرانی استاد و کنفرانس‌های دانشجویی ارائه گردیده بود آزمون چهار گزینه‌ای به عمل آمد که سعی گردید. ضمن پوشش محتوای دروس، ضریب دشواری سؤالات در مباحث هر دو روش ارائه یکسان در نظر گرفته شود. در پایان نمره ارزشیابی در هر دو روش از ۱۰۰ محاسبه گردید.

یافته‌ها: میانگین سنی دانشجویان $21/04 \pm 3/60$ و میانگین معدل آن‌ها تا ترم قبل $17/16 \pm 1/17$ بود. میانگین نمرات امتحانی دانشجویان در روش سخنرانی استاد $78/57 \pm 8/21$ و در روش تدریس توسط دانشجویان $79/02 \pm 1/43$ بود که تفاوت آماری معنی‌داری در یادگیری دانشجویان مشاهده نگردید ($P=0/076$).

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه یادگیری دانشجویان در دو روش آموزشی تفاوت معنی دار نداشته است پیشنهاد می‌گردد روش فعال آموزشی تدریس توسط دانشجویان که موجب مشارکت دانشجویان در امر آموزش می‌گردد را در دانشگاه‌ها بکار گرفت. از سوی دیگر این روش اجازه می‌دهد به استراتژی‌هایی که استاد برای ارائه خود استفاده می‌نماید توجه نمایند و یاد بگیرند که این روش یادگیری چگونه به آنها در بر آوردن نیازهای درسی کمک خواهد نمود.

کلمات کلیدی: روش تدریس، یادگیری، دانشجویان، دانشجویان محور

۸۳-۱۷۰۴

نهادینه سازی پروتکل سلامت مادر به شیوه یادگیری

مشارکتی

ناهید قنبرزاده^{*}، خیرالنساء رمضان زاده^۱، محمد نجفی سمنانی^۱، علیرضا

جوادی نیا^۱

علی نجفی سمنانی^۲، فاطمه نجفی سمنانی^۲

۱-دانشگاه علوم پزشکی بیرجند ۲-دانشگاه علوم پزشکی تهران

nghanbarzadeh@gmail.com

روش کار: در این بررسی مقطعی، از یک پرسشنامه، متشکل از بیست و سه پرسش استاندارد که در مقیاس لیکرت از نمره ۰ تا ۴ شماره گذاری شده بود، استفاده شد. این پرسشنامه، در دسترس همه دانشجویان سال پنجم و ششم دانشکده ی دندانپزشکی قرار گرفت و پس از جمع آوری فرم ها تعداد ۱۷۶ پرسشنامه وارد پژوهش گردید.

روایی و پایایی پرسشنامه قبلا مورد بررسی قرار گرفته بود و در این بررسی از آزمون تعقیبی توکی و ضریب همبستگی پیرسون و آزمون میانگین دو جامعه استفاده شد.

یافته‌ها: در تمام حیطه ها از جمله مشخص بودن وظایف دانشجو، ایجاد انگیزه در دانشجو توسط اساتید، برنامه ریزی در وقت، وجود برنامه منظم آموزشی، کاربردی بودن اصول آموزش داده شده و کمیت و کیفیت وسایل، گروه پروتز متحرک و ارتودنسی بالاترین نمره و گروه جراحی و درمان جامع کمترین نمره را کسب نموده‌اند.

در تمام بخش‌ها بیشترین نمره مربوطه به برخورد احترام آمیز پرسنل بخش با دانشجویان و کمترین نمره مربوط به استرس زا بودن حجم کاری بخش و آیتم رضایت کلی از بخش بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج حاصل بیشترین رضایت دانشجویان از بخش‌های پروتز متحرک و ارتودنسی و کمترین آن از بخش‌های درمان جامع، اطفال و جراحی بوده است.

علت رضایت مندی از بخش ارتودنسی و پروتز متحرک را می‌توان برنامه ریزی داخلی بخش، مشخص بودن انتظارات بخش از دانشجو، مسئولیت پذیری بالای اساتید و هماهنگ بودن برنامه آموزشی بخش با برنامه وزارتخانه دانست. کم بودن رضایت کلی دانشجویان از بخش درمان جامع می‌تواند به علت نوبا بودن این بخش، کم بودن تجهیزات، تعداد ناکافی اساتید باشد. کاهش سطح رضایت مندی دانشجویان از بخش کودکان شیراز با توجه به خروج برخی از نیروهای با تجربه تر بخش، می‌تواند به خاطر سیاست‌های دانشگاه باشد، که لزوم تجدید نظر در این سیاست‌ها را می‌طلبد.

کارآیی متوسط بخش‌هایی چون جراحی و ترمیمی توجه بیشتری را در سطح وزارتخانه به بخش‌های ماژور دندانپزشکی می‌طلبد، به طوری که توان علمی دانشجویان در این رشته ها بالاتر برده شود.

کلمات کلیدی: کیفیت، بالینی، ارزیابی

۸۳ - ۱۸۰۲

بررسی تاثیر دفترچه های لاگ بوک از دیدگاه دانشجویان سال پنجم و ششم دانشکده دندانپزشکی شیراز

شهبلا مؤمنی دانایی^{*}، الهام مزارعی، مهسا نیلی احمدآبادی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

Smomenidanaei@yahoo.com

مقدمه: از ابتدای سال ۱۳۷۸ کاهش مرگ مادران در دستور کار اداره سلامت مادران قرار گرفت و کتابچه مراقبت‌های ادغام شده به عنوان گاید لاین در اورژانس‌های مامایی در اختیار دانشگاه‌ها قرار گرفت. از ابتدای مهر سال ۱۳۹۱ این کتابچه در اختیار کارورزان بخش زنان قرار گرفت و به روش آموزشی یادگیری مشارکتی تمام مباحث کتاب توسط کارورزان تدریس شد. این مطالعه با هدف ارزیابی نقاط ضعف و قوت اجرای پروتکل سلامت به شیوه یادگیری مشارکتی انجام شد.

روش کار: به منظور آشنایی کارورزان با پروتکل‌های استاندارد شده نحوه اداره بیمارارن در اورژانس‌های مامایی در اولین روز ورود کارورزان به بخش زنان کلیه سر فصل‌های کتابچه ارائه خدمات مامایی در بیمارستان‌های دوستان مادر توسط کارورزان به شیوه آموزش مشارکتی تدریس شد و جهت بررسی دیدگاه‌های دانشجویان در ارتباط با نحوه این آموزش و یادگیری در انتهای هر دوره پرسشنامه‌ای شامل ۱۳ سوال که افزایش یادگیری، بهبود کار تیمی، و بهبود نگرش دانشجویان را می‌سنجد در اختیار دانشجویان قرار گرفت تا آژاندن و بدون قید نام نقطه نظرات ارزشمند خود را جهت بهبود فرایند یادگیری ارائه نمایند.

یافته‌ها: این روش آموزشی در مدت ۱ سال گذشته حدود ۶ بار به اجرا گذاشته شده و در انتهای هر دوره- اجرای این شیوه مورد ارزیابی قرار گرفت. دانشجویان شرکت‌کننده در این ارزیابی ۲۲ نفر بودند، میانگین معدل ۱۶/۹ بود. این روش در ۶۸/۲ درصد دانشجویان، افزایش یادگیری و در ۷۲/۰۲ درصد، بهبود نگرش و در ۴۹/۰۹ بهبود کارگروهی را ایجاد کرده بود.

بحث و نتیجه گیری: از آنجایی که تدریس مطالب آموزشی توسط خود دانشجویان باعث افزایش قدرت یادگیری می‌شود استفاده از این روش آموزشی برای تدریس گاید لاینها توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: پروتکل سلامت مادر، یادگیری مشارکتی

۸۳ - ۱۸۰۱

بررسی کیفیت بالینی بخش‌ها از دیدگاه دانشجویان سال پنجم و ششم دانشکده دندانپزشکی شیراز

شهبلا مؤمنی دانایی^{*}، الهام مزارعی، مهسا نیلی احمدآبادی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

Smomenidanaei@yahoo.com

مقدمه: سنجش دیدگاه دانشجویی، از ارکان مهم در ارزیابی کیفیت آموزشی است. نتایج به دست آمده از بررسی وضعیت کمی و کیفی بخش‌ها از طریق سنجش نظرات دانشجویان دوره بالینی، در شناساندن هر چه بهتر نقاط ضعف و قوت بخش‌ها راهگشا می‌باشد، از این رو آگاهی از میزان رضایت دانشجویان از شیوه یادگیری در بخش‌ها، عاملی تعیین کننده‌ای در بهبود کیفیت آموزش می‌باشد.

مقدمه: کسب مهارت‌های بالینی یکی از اهداف اصلی برنامه‌های آموزشی و از عناصر اصلی شایستگی یک دندانپزشک می‌باشد. از این رو ارزیابی این مهارت‌ها از حساسیت ویژه و بالایی برخوردار است.

از آنجایی که خود ارزیابی مهارت‌های بالینی مکمل روش‌های ارزشیابی تکوینی در پایان دوره آموزشی است، یکی از شیوه‌های عملی ارزیابی مهارت‌ها، بررسی دیدگاه دانشجویان درباره کیفیت آموزش مهارت‌های بالینی در بخش‌های مختلف محیط آموزشی خود می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - مقطعی، از یک پرسشنامه خود ساخته، دارای ۱۴۰ سوال در ۴ فرم جداگانه برای ۴ بخش دندانپزشکی کودکان، رادیولوژی، بیماری‌های دهان و دندان و ارتودنسی، استفاده شد.

روایی پرسشنامه توسط اساتید و پایایی پرسش‌نامه‌های آلفای کرونباخ تأیید شد. پس از گردآوری داده‌ها و واکاوی آنها، نتایج به صورت درصد و شمار بیان و برای مقایسه درون بخشی و میان بخشی، از آزمون‌های آماری آنالیز آماری One-way ANOVA و ضریب همبستگی پیرسون و تست Tukey و Repeated Measures MANOVA و مقایسه جفتی LSD استفاده شد.

یافته‌ها: در بخش‌های فوق‌بیشترین نمره به دست آمده مربوط به فعالیت‌های تراش حفره کلاس یک و کلاس دو، انجام مراحل ظهور و ثبوت کلیشه‌های رادیوگرافی، تشخیص و درمان Class I و تشخیص لندمارک‌های نرمال در حفره دهان بود. کمترین نمره نیز به مهارت پالپوتومی /پالپکتومی، انجام تکنیک پانورامیک، تشخیص و درمان Class III، معاینه و تشخیص غدد لنفاوی طبیعی / غیرطبیعی در حفره دهان اختصاص داشت.

در بخش اطفال، بیماری‌های دهان و رادیولوژی نظارت اساتید بر نحوه انجام کار توسط دانشجو کمترین نمره و نیز در بخش ارتودنسی اعتماد بنفس دانشجو در حین کار کمترین نمره و در تمام بخش‌ها، میزان اطلاع دانشجو از دانش نظری آن مهارت، بالاترین نمره را کسب نموده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌های حاصل از این مطالعه نشان داد که دانشجویان مهارت‌های بالینی اصلی (core) آموزش داده شده در بخش‌ها مورد مطالعه (کودکان و بیماری‌های دهان و ارتودنسی و رادیولوژی) را به خوبی فراگرفته‌اند و توانایی انجام مستقل آن مهارت‌ها را پس از فارغ‌التحصیل شدن دارند. اما در مهارت‌های بالینی فرعی به توانمندی کامل دست نیافته‌اند و نیاز به آموزش بیشتر و مؤثرتری است که می‌توان علت آنرا کمبود وقت برای انجام تمرینات کافی، شیوع کم برخی از case‌ها و تخصصی بودن برخی از مهارت‌ها بیان کرد.

کلمات کلیدی: ارزیابی، آموزش، مهارت‌های بالینی

۱۸۲۳- ۸۳

دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ایلام در خصوص سیستم ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان

علیرضا میرزایی*، ماشالله شمسی زاد، زهرا میرزایی، عباس نصراللهی
دانشگاه علوم پزشکی ایلام

مقدمه: ارزشیابی از کارآمدترین روش‌ها به منظور بررسی وضعیت کیفی و میزان اثربخشی آموزش است. ابزارهای ارزیابی مختلفی وجود دارد که از آن جمله می‌توان به آموزش نامه (لاگ بوک) اشاره کرد که نه تنها دانشجویان را قادر به کشف خلاء موجود در دانش یا شایستگی آنها می‌کند بلکه آنها را قادر می‌سازد تا نقاط قوت خود را مستند سازند. این مطالعه با هدف بررسی تأثیر دفترچه‌های لاگ بوک در دانشکده دندانپزشکی شیراز صورت گرفته است.

روش کار: در این بررسی مقطعی، از یک پرسشنامه، متشکل از شانزده پرسش استاندارد که در مقیاس لیکرت از نمره ۰ تا ۴ شماره گذاری شده بود، استفاده شد. روایی پرسشنامه با نظر خواهی از یک گروه ۱۰ نفری از افراد صاحب نظر انجام شد و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۴ ارزیابی گردید. پس از گردآوری داده‌ها، واکاوی آنها به صورت درصد و شمار بیان و برای مقایسه درون بخشی و میان بخشی، از آزمون‌های آماری آنالیز واریانس یکطرفه و آزمون تعقیبی توکی استفاده شد.

یافته‌ها: در تمام بخش‌ها حیطه مطابق بودن نحوه محاسبه نمره در لاگ بوک با نمره دانشجو در پایان ترم و پیدا کردن نقاط ضعف یادگیری از طریق لاگ بوک کمترین نمره و مشخص بودن اهداف آموزشی هر درس در ابتدای لاگ بوک و بیان شدن حداقل‌های آموزشی هر درس به طور شفاف در لاگ بوک بیشترین نمره را کسب کرده است.

بیشترین نمره در بخش اندو، پروتز متحرک، ثابت و کودکان مربوط به مفید بودن ذکر مراحل هر پروسیجر در لاگ بوک و در بخش رادیولوژی مربوط به مناسب بودن تنوع Case‌ها براساس حداقل‌های آموزشی بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: طبق مطالعات گذشته، لاگ بوک به دلیل کاهش فاصله بین نظر و بالین، ضمن ارزیابی عینی تر، به استاد و دانشجو در رسیدن به اهداف آموزشی و بالینی کمک می‌کند. در مطالعه حاضر لاگ بوک به عنوان یک روش مفید برای ارزیابی میزان یادگیری، باعث مشخص شدن اهداف آموزشی و دریافت بازخورد مناسب دانشجو از استاد می‌شود. با این وجود، دانشجویان اهمیت زیادی برای پر کردن آن قائل نیستند که می‌توان علت آنرا سنگین بودن حجم کاری بخش و عدم تأکید اساتید برای پر کردن لاگ بوک بیان کرد.

برای رضایت بخش بودن لاگ بوک همکاری و توجه دو جانبه بین اساتید و دانشجویان لازم است که نیاز به فرهنگ سازی و زمان بیشتری دارد.

کلمات کلیدی: لاگ بوک، ارزشیابی، آموزش

۱۸۱۳- ۸۳

ارزیابی آموزش مهارت‌های بالینی دندانپزشکی از دیدگاه فراگیران در دانشکده دندانپزشکی شیراز

شهلا مؤمنی دانایی*، الهام مزارعی، مهسا نیلی احمدآبادی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

Smomenidanaei@yahoo.com

karzan11@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی دانشجویان از کیفیت تدریس اساتید یکی از پرکاربردترین شیوه های ارزیابی اساتید در دانشگاه ها محسوب می شود. تحقیق حاضر با هدف شناسایی و مقایسه دیدگاه اساتید و دانشجویان در رابطه با سیستم ارزشیابی دانشجویان از کیفیت تدریس اساتید در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ در دانشگاه علوم پزشکی ایلام اجرا شد.

روش کار: این پژوهش مطالعه ای توصیفی - تحلیلی بوده است و جامعه آماری آن شامل اعضاء هیات علمی (۹۲ نفر) و دانشجویان (۱۰۰ نفر) دانشگاه علوم پزشکی ایلام بود. که دیدگاه آنها (اساتید با روش کل شماری و یک نمونه ۲۷۸ نفری از دانشجویان) مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته ها: میانگین نمرات دیدگاه کل افراد مورد مطالعه و مقایسه دیدگاه دو گروه اساتید و دانشجویان به شرح ذیل بود: صلاحیت دانشجویان برای ارزشیابی تخصص استاد ($3/72 \pm 1/01$)، ارزشیابی روش ارائه درس ($2/62 \pm 0/91$)، روش ارزشیابی و نمره دهی استاد ($3/41 \pm 1/01$).

بحث و نتیجه گیری: علیرغم تایید نسبی کیفیت سیستم ارزشیابی کنونی توسط افراد مورد مطالعه با توجه به تأثیر پذیری نتایج آن از عوامل متفرقه و متنوع، ایرادات قابل توجهی به ویژه از جانب اساتید و برخی صاحب نظران بر نتایج آن وارد شده که به منظور کاستن از ضعف ها و تقویت سیستم ارزشیابی باید بازنگری لازم در فرم های ارزشیابی و نحوه طراحی سوالات در راستای افزایش روایی و پایایی پرسشنامه انجام شده و از روش های ارزشیابی مکمل جهت دست یابی به نتایج معتبر استفاده شود.

کلمات کلیدی: ارزشیابی آموزشی اساتید، دیدگاه اساتید، دیدگاه دانشجویان.

۸۳-۱۸۶۰

بررسی ارتباط بین هوش های چند گانه و سبک های یادگیری دانشجویان اتاق عمل

محمد علی شیخی*، مهدی آقاباقری، آرزو دهقان، مهناز بورقی، مژگان

خبیری، اعظم درانی، محمد علی زارع، فاطمه هاشمی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mahdi.aghahagheri@gmail.com

مقدمه: در چند دهه اخیر این مهم که سنجش هوش فقط بستگی به توانایی های ریاضی-استنباطی دارد در میان علمای آموزش کمرنگ تر شده و اکثریت معتقد به نظریه گاردنر هستند که هوش دارای ابعاد می باشد. جدا از این مسئله بر اساس تفاوت های فردی نمی توان پذیرفت که یادگیری افراد شبیه به هم است در نتیجه بر اساس نظر رید سبک های یادگیری متفاوت وجود دارد. حال پاسخ به این سوال حائز اهمیت است که آیا بین ابعاد هوش و ابعاد سبک های یادگیری می توان ارتباط های آماری معنی دار یافت.

روش کار: در این پیمایش ۷۲ نفر (۲۳ مذکر و ۴۹ مؤنث) از دانشجویان اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی ابرکوه شرکت داشتند. ابزار استفاده شده به

منظور سنجش ابعاد هوش (پرسشنامه محقق ساخت مطابق با ارزش های فرهنگی-اجتماعی که ۳۵ سوال ۷ بعد متفاوت را می سنجید) و سبک های یادگیری (پرسشنامه استاندارد رید که ۳۰ سوال ۶ بعد متفاوت را مورد سنجش قرار می داد) دو پرسشنامه بود که اعتبار هر دو از نوع محتوایی بوده و برای سنجش انسجام بین گویه ها از آزمون الفای کرونباخ استفاده شد که این ضریب به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۸۱ معین گردید.

یافته ها: نتایج به دست آمده از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک های یادگیری دیداری، گروهی و فردی با ابعاد ۷ گانه هوش هیچ گونه ارتباط معنی داری وجود ندارد اما بین بعضی ابعاد، ارتباطاتی وجود دارد که برای مثال چند مورد ذکر می شود. سبک یادگیری بساوشی و هوش زبانی ($r=0/01, P<0/351$)، بین سبک یادگیری شنیداری و هوش زبانی ($r=0/05, P<0/239$)، و بین سبک یادگیری جنبشی و هوش ارتباط با دیگران ($r=0/01, P<0/353$). آزمون تی مستقل نشان داد که بر اساس تفکیک جنسیت در هیچ کدام از متغیرها تفاوت معنی دار وجود ندارد. نتایج آزمون انوای یک طرفه نشان داد که در مقایسه بین دانشجویان ترم ۱، ۳ و ۵ از نظر هوش، بین ترم ۱ و ۳ تفاوت وجود ندارد، بین ترم ۱ و ۵ تفاوت وجود دارد ($P=0/04 < 0/05$) و بین ترم ۳ و ۵ هم تفاوت وجود دارد ($P=0/01$). از نظر سبک های یادگیری بین ترم ۱ و ۳ و ۳ و ۵ تفاوت وجود ندارد، اما بین ۱ و ۵ تفاوت وجود دارد ($P=0/01$).

بحث و نتیجه گیری: یافته های این پژوهش می تواند گامی مؤثر در جهت بهبود سیستم آموزشی باشند چون هرچه شناخت از نمونه بیشتر باشد مسلم خواهد بود که برنامه های آموزشی ارائه شده می توانند از کیفیت بالاتری برخوردار گردند. پیشنهاد این پژوهش آن است که هر کدام از دانشجویان جدید الورد پرسشنامه هایی نظیر موارد مذکور را تکمیل کنند تا اساتید شناخت علمی تری از آنها داشته باشند.

کلمات کلیدی: هوش های چندگانه، سبک های یادگیری، دانشجویان اتاق عمل

۸۳-۱۸۶۲

وضعیت آموزش سرپایی از دیدگاه دانشجویان پزشکی مقطع کارآموزی و کارورزی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

الهام دنیرومن*، محمد رسول خزاعی، صابر خزاعی

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

elhamniromand@yahoo.com

مقدمه: طب سرپایی و درمانگاهی اساسی ترین بخش های آموزش پزشکی بوده و در آینده شغلی پزشکان کاربرد فراوان دارد. هدف مطالعه حاضر تعیین وضعیت آموزشی طب سرپایی و موانع آن از دیدگاه دانشجویان پزشکی در مقطع کارآموزی و کارورزی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه است.

علاقه شخصی (۴/۱۶)، خدمت به مردم و ارتقای سطح بهداشت با ۳/۹۶، موقعیت اجتماعی و درآمد خوب (با ۳/۵۹) و سادگی و راحت بودن رشته تحصیلی (با میانگین ۲/۴۴). مقایسه میانگین نظرات دستیاران زن و مرد نشان داد که بجز در عامل آخر "سادگی و راحتی" که در زنان بطور معنی داری بیشتر از مردان بود (۲/۶۱ در مقابل ۲/۲۵، $P=0/01$)، در سایر عوامل تفاوت معنی داری بین دو جنس مشاهده نشد. مقایسه میانگین نظرات دستیاران رشته های مختلف نشان داد که در دو عامل "کمک به مردم و ارتقای بهداشت" و "افزایش توانمندی و ارائه خدمات بهتر" تفاوت معنی داری بین دستیاران رشته های مختلف وجود ندارد، اما در سه عامل دیگر میانگین نظرات دستیاران از نظر آماری معنی دار بود ($P<0/05$).

بحث و نتیجه گیری: یافته های مطالعه نشان داد که افزایش توانمندی و ارائه خدمات پزشکی بهتر مهم ترین عامل در انتخاب رشته تخصصی بوده و سادگی و راحتی کم اهمیت ترین نقش را در انتخاب رشته تخصصی و ادامه تحصیل در دوره دستیاران داشته است.

کلمات کلیدی: انتخاب رشته، دانشگاه علوم پزشکی اهواز، دستگیری تخصصی

روش کار: در این مطالعه توصیفی-مقطعی کلیه دانشجویان پزشکی مشغول به تحصیل در یکی از دوره های کارآموزی یا کارورزی از طریق سرشماری وارد مطالعه شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود که در یک بازه زمانی سه ماهه جمع آوری گردید. روایی محتوا پرسشنامه بصورت آزمون و بازآموزی با ضریب همبستگی ۰/۸۱ محاسبه گردید ($r=0/81$). داده ها با نرم افزار SPSS 20 و شاخص های آمار توصیفی تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: از ۱۵۸۸ پرسشنامه، ۳۹/۴۲٪ توسط اینترن ها و ۶۰/۵۸٪ توسط استارژها تکمیل گردید. کیفیت آموزش سرپایی اساتید از دیدگاه دانشجویان خوب ارزیابی شد و اختلاف بین بخش های مختلف، معنی دار بود ($P<0/05$). همچنین کیفیت آموزش سرپایی اساتید از دیدگاه اینترن ها و استاژها متفاوت و معنی دار بود ($P<0/05$).

بحث و نتیجه گیری: از دیدگاه دانشجویان پزشکی، آموزش سرپایی و درمانگاهی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه از شرایط نسبتاً مناسبی برخوردار است.

کلمات کلیدی: طب سرپایی، آموزش درمانگاهی، دانشجویان پزشکی

۸۳ - ۵۶۷

بررسی وضعیت کاربرد قرآن در کلاس های درس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱

خیرالنساء رمضان زاده*، معصومه رمضان زاده، غلامرضا فعال، علی اکبر

اسماعیلی، سید محمد هاشمی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

kh.ramazanzade@yahoo.com

مقدمه: دانشگاه ها، رسالتی جز توسعه فرهنگی به عنوان مهم ترین رکن توسعه همه جانبه برای داشتن انسان های سالم از نظر جسمانی و روانی و کاربرد و ماهر برای ارتقاء شیوه زندگی ندارند، لذا ایجاد فرهنگ تلاوت قرآن و کاربرد آموزه های دینی در سرتاسر زندگی، از وظایف اساسی اساتید در برابر دانشجویان به عنوان مهم ترین رکن دانشگاه می باشد، لذا در این پژوهش وضعیت موجود کاربرد در کلاس های درس (شروع کلاس با قرآن، استفاده از آیات قرآن در توضیح مباحث) مورد ارزیابی قرار گرفته است.

روش کار: این مطالعه به شیوه توصیفی-تحلیلی در بین ۲۰۰ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی انجام شد. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی و پایایی آن مورد ارزیابی قرار گرفته بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته ها: در بررسی نتایج تحقیق ملاحظه گردید که میزان تلاوت آیات قرآن توسط اساتید در کلاس (شروع درس، در توضیح مباحث درسی) ۶۶/۷٪ (خیلی کم)، ۱۸/۵٪ (متوسط) و ۱۳/۵٪ زیاد می باشد، در کلاس های رشته پزشکی به نسبت سایر رشته ها از هم کمتر و در رشته هوشبری و

۸۳ - ۵۱۵

عوامل مؤثر بر انتخاب رشته تخصصی دستیاران پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

عبدالحسین شکورنیا^۱، فاطمه مظفری

دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

shakumia@yahoo.com

مقدمه: شناسایی عوامل مؤثر بر انتخاب رشته تخصصی می تواند ضمن تقویت انگیزه های ورود به دوره دستگیری، باعث رضایت از تحصیل و موفقیت دستیاران در اتمام دوره شده و زمینه تعهد به حرفه پزشکی را فراهم نماید. این مطالعه با هدف تعیین عوامل مؤثر بر انتخاب رشته تخصصی توسط دستیاران پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز انجام شده است.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی مقطعی نظرات کلیه دستیاران شاغل به تحصیل در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ به تعداد ۴۷۳ نفر مورد بررسی قرار گرفت. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته مشتمل بر ۱۸ سوال در باره علل انتخاب رشته تخصصی با مقیاس ۵ درجه ای لیکرت بود که پایایی و روایی آن در یک مطالعه مقدماتی مورد بررسی قرار گرفت و تایید شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS 18 و آزمون t مستقل و ANOVA تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: تعداد ۴۱۸ پرسشنامه توسط دستیاران تکمیل و عودت داده شد (میزان پاسخ دهی ۸۸/۴٪). تعداد ۲۰۷ نفر مرد (۵۱٪) و ۲۰۱ نفر زن (۴۹٪) با میانگین سنی ۳۴/۹ ± ۴/۸ سال بودند. از نظر دستیاران شرکت کننده در مطالعه، عوامل مؤثر در انتخاب رشته تخصصی به ترتیب عبارت بودند از: افزایش توانمندی و ارائه خدمات بهتر (با میانگین ۴/۳۱)،

بهداشت از هم بیشتر آیات قرآن در کلاس تلاوت می‌شود ولی در مقایسه بین میزان تلاوت قرآن اساتید در کلاس و رشته دانشجویان تفاوت معنی‌دار نبود ($P > 0.05$).

بحث و نتیجه‌گیری: نظر به تأکیدات فراوان برای اسلامی شدن دانشگاه‌ها، هنوز با توجه به نتایج به نظر می‌رسد جای خالی آن در کلاس‌های درس به وضوح دیده می‌شود و این در حالی می‌باشد که می‌توان کلاس‌های درسی را به عنوان سکوی پرش از محتوای غربی به محتوای اسلامی قلمداد کرد.

کلمات کلیدی: کاربرد قرآن، کلاس درس، دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

۶۵۵-۸۳

آموزش به طریق Case Learning جهت مضمولین آموزش مداوم جامعه پزشکی

مهتاب اردویی^{۱*}، محمود نوری شادکام^۱، سیدمحمد رضا مرتضوی زاده^۲، علی فیروزی^۱، حسینعلی اسماعیلی^۱، مرجان چراغی^۱، سید حسین نظام الحسینی^۱

۱-دانشگاه علوم پزشکی یزد-۲-دانشگاه آزاد اسلامی یزد

dr.ordooei@yahoo.com

مقدمه: آموزش مداوم به فعالیت‌ها و آموزش‌های پس از فارغ‌التحصیلی که به منظور افزایش دانش و مهارت و یا ارتقای شایستگی حرفه‌ای طراحی می‌شوند، اطلاق می‌گردد. امروز، پس از گذشت بیش از سه دوره پنج ساله از عمر آموزش مداوم، ضرورت برگزاری هرچه بهتر و کارآمدتر برنامه‌های بازآموزی ضروری جلوه می‌کند. در همین راستا، به منظور ملموس تر شدن مباحث جهت تأثیرگذاری و فهم مهارت‌ها و مطالب جدید و موردنیاز مضمولین، توجه به آموزش از طریق Case Learning می‌تواند راهگشای این مهم باشد. لذا، هدف این بررسی تغییر نحوه آموزش مضمولین آموزش مداوم از شکل سخنرانی به شکل Case Learning است.

روش کار: در ابتدای سال ۹۱ به دبیران علمی موردنظر جهت طراحی برنامه به صورت Learning Case فراخوان داده شد. دبیران پس از طراحی برنامه‌ها براساس Case Learning، برنامه‌ها را جهت طی مراحل تصویب، به دفتر آموزش مداوم ارجاع دادند و در نهایت ۴ برنامه مورد تأیید نهایی جهت اجرا قرار گرفت. همچنین، پرسشنامه‌ای براساس مقیاس لیکرت و با هدف سنجش میزان رضایت و اثربخشی روش Case Learning طراحی شد تا در پایان اجرای برنامه میان مضمولین توزیع گردد. در نهایت برنامه‌های مزبور اجرا و نتایج حاصل با نتایج ۴ برنامه که بصورت سخنرانی (Non Case Learning) اجرا و به شکل رندوم انتخاب شده بودند، مقایسه شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میزان رضایت حدود ۸۷/۶٪ مضمولین در استفاده از روش Case Learning در اجرای برنامه‌ها در سطح بسیار زیاد و زیاد می‌باشد، در حالی که میزان رضایت مضمولین در استفاده از روش Non Case Learning به مقدار ۷۷/۲٪ در سطح بسیار زیاد و زیاد است که

نشان دهنده افزایش معنی‌دار میزان رضایت در این سطوح در استفاده از روش Case Learning نسبت به Non Case Learning می‌باشد. همچنین، بررسی‌ها بیانگر این بود که میانگین و انحراف معیار میزان رضایت از نحوه اجرای برنامه به ترتیب در مضمولین گروه Case Learning، ۸۴/۷۴ و ۱۵/۷۶ و در گروه Non Case Learning، ۷۶/۰۶ و ۱۷/۵۷ است. آزمون t وجود تفاوت معنی‌دار در میانگین میزان رضایت از نحوه اجرای برنامه در دو گروه Case Learning و Non Case Learning را نشان داد و این بدان معنی است که میانگین میزان رضایت در گروه Case Learning بطور معنی‌داری در سطح بالاتری نسبت به گروه Non Case Learning قرار دارد. **بحث و نتیجه‌گیری:** با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان گفت ارائه برنامه‌های آموزش مداوم به مضمولین بصورت Case Learning برتری قابل ملاحظه‌ای نسبت به روش سخنرانی داشته و باید بیش از پیش به آن توجه نمود. در همین راستا، باید از تمامی دبیران برنامه‌ها درخواست شود تا برنامه‌های خود را به صورت Case Learning تهیه و اجرا نمایند تا برای مضمولین زمینه مشارکت فعال تر و خارج شدن از روش‌های روتین و یکنواخت قبلی فراهم شده و به تبع آن تأثیرگذاری مباحث به جهت عینیت و ملموس بودن، بیشتر گردد. تقویت روحیه پرسشگری و تحلیلگری، مدیریت زمان و هزینه، سهل الوصول بودن ارزشیابی و ایجاد تعامل دوطرفه و سازنده میان مدرس و مضمول از مزایای این روش است. **کلمات کلیدی:** روش Case Learning، روش سخنرانی، آموزش مداوم

۶۷۷-۸۳

لزوم بکارگیری اصول آندراگوژی در آموزش بالینی دانشجویان

فاطمه نظری شادکام*

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

f_nazarish@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی دانشجویان گروه پزشکی به عنوان مجموعه آموزش‌های علمی و عملی است که هدف آن ایجاد شرایط لازم برای کسب دانش، نگرش و مهارت کارآموزان و کارورزان به منظور احراز مهارت ضروری این آموزش است. با توجه به اهمیت آموزش بالینی شناسایی و بهبود عوامل تسهیل‌کننده در یادگیری بالینی ضروری است. بزرگسالان در دسترسی به منابع اطلاعاتی و دانش‌اندوزی در مقایسه با خردسالان مهارت بیشتری دارند. یکی از بارزترین خصوصیات اجتماعی بزرگسالان که وجه تمایز آنها با خردسالان است، وسعت اطلاعات، تجربیات و مهارت‌هایی است که معمولاً در طول زندگی و بدون شرکت در کلاس‌ها و برنامه‌های آموزشی رسمی به دست آورده‌اند. هدف از نگارش این مقاله شناساندن نقاط قوت آندراگوژی در آموزش بالینی دانشجویان است.

روش کار: این مطالعه به روش کتابخانه‌ای انجام شد. به منظور یافتن مطالعات و منابع مرتبط با لزوم به کارگیری اصول آندراگوژی در آموزش بالینی دانشجویان، از پایگاه‌های اطلاعاتی موجود در کتابخانه ملی

رویکرد اقدام پژوهی در جهت کاهش اضطراب امتحان دانشجویان بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام گرفت.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع اقدام پژوهی بود. باتوجه به تعدد ارائه دروس تک واحدی در دانشکده‌ها و فاصله اندک تقویم امتحانات این اقدام برای اولین بار در دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قم به منظور کاهش اضطراب امتحانات در دو نیم سال تحصیلی برگزار گردید. داده‌ها به کمک آزمون تی مستقل و آنالیز واریانس در سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ ارزیابی گردید. انتظار می‌رود که برنامه ریزان آموزشی مدیریت کافی را بر روی برنامه آموزشی و انتظارات جامعه (والدین دانشجویان) جهت کم نمودن میزان اضطراب و استرس دانشجویان در امتحانات پایان ترم را داشته باشند.

یافته‌ها: نتایج تحقیق نشان داد که ۷/۵۸ درصد دانشجویان با برگزاری آزمون دروس تک واحدی در انتهای هفته هشتم کاملاً موافق، ۹/۲۸ درصد موافق، ۲۳/۴ درصد بی‌نظر و ۹/۵ درصد مخالف و ۲/۲ درصد کاملاً مخالف بودند. میانگین وانحراف معیار نمره رضایتمندی بر حسب وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی و نوع رشته تحصیلی متفاوت بود. بطوریکه بیشترین میزان رضایت در متاهلین، کارشناسی پیوسته و رشته تحصیلی بهداشت عمومی بود.

بحث و نتیجه‌گیری: روش‌های آموزشی به طور مرتب نیازمند تغییرات کاربردی می‌باشند. در این میان کیفیت و اثر بخشی آموزش از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. در جامعه کنونی و زندگی‌های ماشینی مشاهده می‌کنیم میزان استرس زیاد شده است، باید تا هر جا که می‌توانیم به فکر بهداشت روانی دانشجویان باشیم. طبق نظر دانشجویان تغییر شیوه برگزاری آزمون دروس تک واحدی موفقیت دانشجویان را در امر تدریس افزایش می‌دهد که این امر می‌تواند ناشی از فرصت زمانی مناسب برای مطالعه و نیز کاهش اضطراب امتحانات پایان ترم باشد. پیشنهاد می‌گردد در مطالعات بعدی این اقدام پژوهی با سایر اقدامات کاهش اضطراب امتحان در دانشجویان مانند ارزشیابی تکوینی مقایسه گردد.

کلمات کلیدی: آزمون قبل از ترم، اقدام پژوهی، اضطراب امتحان

۸۳ - ۷۲۹

خود ارزیابی اینترنت‌های دانشکده پزشکی جهرم در زمینه حداقل توانمندی‌های پزشکان عمومی

سید اسماعیل مناقب^{*}، فاطمه مصلی نژاد

دانشگاه جهرم

esmanagheb@yahoo.com

مقدمه: هدف آموزش پزشکی تربیت افراد جوان و تجهیز آنها با دانش و مهارت مورد نیاز و ضروری به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای سلامتی و بهداشتی جامعه است. بر همین اساس دبیرخانه شورای آموزش پزشک

دیجیتال پزشکی ایران (Elsevier, Nursing consult, Proquest, ScoPus, Google Scholar و پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی از جمله Iran doc, Iran SID, Magiran, Medex جستجوی مقالات از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۳ و مقالات فارسی از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۲ با استفاده از کلید واژه‌های مرتبط انجام شد.

یافته‌ها: از آنجایی که دانشجویان گروه پزشکی، بزرگسال محسوب می‌شوند بنابراین در آموزش آنها باید از اصول برگرفته از رویکرد آندراگوژی بهره گرفت. این اصول عبارتند از: نیاز به یادگیری، خودمفهوم‌ی یادگیرندگان، نقش تجارب یادگیرندگان، آمادگی برای یادگیری، جهت‌دهی برای یادگیری و انگیزه یادگیری. با توجه به اصول یادگیری و موازین آموزش بزرگسالان، به نظر می‌رسد، در آموزش دانشجویان گروه پزشکی نقایص زیادی وجود دارد بنابراین لازم است که اصول آندراگوژی هم به اساتید و هم به دانشجویان گروه پزشکی آموزش داده شود تا آنها با آگاهی بیشتر، زمینه یادگیری تجربی و ارتقای خود را فراهم سازند. این تجربه آموزی سبب می‌شود، دانشجویان از آموزش پداگوژی (آموزش خردسالان) یک قدم فراتر رفته و یادگیری خود محور و مادام‌العمر داشته باشند و بتوانند در موقعیت‌های جدید و شرایط خاص کشور از لحاظ ایدئولوژی، فرهنگی، اجتماعی و جغرافیایی نیازهای آموزشی را شناسایی نموده و برای پاسخ به سوالاتی که در این زمینه برایشان مطرح می‌شود، تلاش کرده و از منابع و امکاناتی که در اختیار دارند، استفاده مطلوب نمایند و در نهایت دانش آموخته‌ای تربیت شود که پاسخگو به نیازهای جامعه باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: در این پژوهش پس از شرح آموزش بالینی و اصول آندراگوژی، به بررسی راهکارهایی برای بهبود آموزش بالینی از طریق به کارگیری اصول آندراگوژی پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: آندراگوژی، آموزش پزشکی، آموزش بزرگسالان، تئوری‌های یادگیری

۶۸۱ - ۸۳

برگزاری آزمون دروس تک واحدی قبل از پایان ترم، یک اقدام پژوهی در جهت کاهش اضطراب امتحان

سکینه باقری^{*}، محسن مهدی‌نیا، سیامک محبی، فهیمه اشعریان مقدم،

هدی احمري طهران، زینب راموز

دانشگاه علوم پزشکی قم

Bagheris47@yahoo.com

مقدمه: ارتقاء کیفیت آموزش در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور یکی از فاکتورهای مؤثر برای دستیابی به محورهای بنیادی توسعه است. یکی از جنبه‌های اساسی تحقق اهداف آموزش، فرآیند انجام ارزشیابی و نیز شیوه برگزاری آزمون‌ها می‌باشد. بدین منظور استفاده از نظرات و دیدگاه‌های دانشجویان برای انجام اقدامات مناسب جهت کاهش اضطراب امتحان و نیز ارتقاء هر چه بیشتر روش‌های ارزشیابی مؤثر است. لذا مطالعه حاضر با

دانشگاه علوم پزشکی همدان
safaviyazadeh@yahoo.com

مقدمه: ارزیابی برنامه‌های آموزشی گامی مؤثر و راهبردی اساسی در افزایش پاسخگویی به جامعه در آموزش عالی محسوب می‌گردد. استراتژی پاسخ به جامعه برای هر برنامه آموزشی با تأثیر بر اجزاء کوریکولوم (اهداف، محتوای آموزشی، متد آموزشی و امتحانات) عملیاتی میشود. در همین راستا، دانشکده دندانپزشکی به ارزیابی سطح مطلوبیت برنامه‌های آموزشی از نظر انطباق اهداف و محتوای آموزشی آنها با نیازهای جامعه در یازده گروه آموزشی خود طی سال‌های ۱۳۸۹ و ۹۱ پرداخت. هدف از انجام این پژوهش نیازسنجی، ارزیابی، طراحی و انجام مداخلات مورد نیاز به منظور ارتقای سطح کیفی برنامه‌های آموزشی و افزایش میزان انطباق اهداف و محتوای آنها با نیازهای جامعه بوده است.

روش کار: به کمک یک سری «ملاک» و نشانگرهای آنها یک نیازسنجی به منظور آگاهی از وضعیت موجود در سال ۸۹ انجام شد. هر نشانگر دارای سه سطح کیفی نامطلوب، نسبتاً مطلوب، مطلوب و هر سطح به ترتیب دارای امتیاز کمی ۳، ۲، ۱ بود. امتیاز عددی ملاک‌ها با طیف ۱ تا ۱/۶۶ (نامطلوب)، ۱/۶۷ تا ۲/۳۲ (نسبتاً مطلوب)، ۲/۳۳ تا ۳ (مطلوب) مطابقت داده شد. در سال ۹۱ نیز مجدداً اطلاعات جمع‌آوری گردید و نتایج آن جهت ارزیابی فرایند بهبود سطح مطلوبیت برنامه‌های آموزشی با سال ۸۹ مقایسه شد.

یافته‌ها: مقایسه سطح مطلوبیت برنامه‌های آموزشی در سال‌های ۸۹ و ۹۱ بیانگر اثربخشی نسبی مداخلات صورت گرفته بوده است. به طوری که در ارزیابی سطح مطلوبیت در سال ۸۹، گروه‌های یازده گانه آموزشی امتیازی بین ۱/۵۸ تا ۱/۹۲ را کسب نمودند در حالیکه در سال ۹۱ سطح مطلوبیت این حوزه در تمامی گروه‌های آموزشی با افزایش امتیازی بین ۱/۸۱ تا ۲/۷۵ در وضعیت بهتری قرار داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجا که ارزیابی مستمر و سازنده از برنامه‌های آموزشی بخشی از یک فرایند آموزشی پویا در راستای استراتژی‌های پاسخ به جامعه تلقی می‌شود لذا دانشگاه‌ها باید به طور مستمر با آن درگیر باشند. در دانشکده دندانپزشکی بهبود سطح مطلوبیت برنامه‌های آموزشی در سال ۹۱ بیانگر این مطلب است که این دانشکده توانسته است با شناسایی نقاط ضعف و رفع کاستی‌های موجود گام مؤثری در این راستا بردارد. همچنین با توجه به ماهیت پویای برنامه‌های آموزشی در پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه، ارزیابی مستمر در این حوزه می‌تواند به عنوان پشتیبان تصمیم‌گیری‌های مدیریتی در سطح گروه، دانشکده و دانشگاه عمل نماید.

کلمات کلیدی: برنامه‌های آموزشی، نیازهای جامعه، دانشکده دندانپزشکی

همدان

عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی اقدام به تدوین حداقل توانمندی‌های مورد انتظار از فارغ‌التحصیلان پزشکی نموده است. این مطالعه به منظور خود ارزیابی اینترنتی‌های دانشگاه علوم پزشکی جهرم از میزان توانمندی آنها در زمینه حداقل توانمندی‌های مورد انتظار از فارغ‌التحصیلان پزشکی انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی است که در سال ۱۳۸۹ در دانشگاه علوم پزشکی جهرم انجام گرفت. جامعه پژوهش اینترنتی‌ها، و نمونه‌گیری به روش سرشماری شامل ۲۰ نفر اینترنتی بود. معیار ورود گذراندن کارورزی بخش‌های داخلی، جراحی، زنان و اطفال بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته در ۸ حیطه شامل: ارتقاء سلامت، مهارت‌های بالینی و ارتباطی، اقدامات عملی، نگرش و اخلاق پزشکی و مسئولیت‌های قانونی، فن آوری اطلاعات، علوم پایه، پژوهش و ارتقاء فردی بود و شامل ۸۳ گویه می‌شد که در چهار سطح ضعیف (۱/۹-۱)، متوسط (۲/۹-۲)، خوب (۳/۹-۳) و عالی (۴-۵) سطح بندی شدند. روایی پرسشنامه با نظر سه نفر از کارشناسان تایید گردید و پایایی آن به روش آزمون مجدد با ضریب پایایی ۸۵ درصد تایید شد. پرسشنامه‌ها توسط کارشناس همکار به اینترنت‌ها تحویل داده شد و یک هفته بعد جمع‌آوری شده و داده‌ها وارد نرم افزار SPSS ۱۴/۵ گردید و در سطح آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمرات خود ارزشیابی اینترنتی‌ها در حیطه‌های هشت گانه به ترتیب در حیطه اقدامات عملی $2/35 \pm 0/48$ ، حیطه مهارت‌های ارتباطی و بالینی $2/60 \pm 0/5$ ، حیطه ارتقاء سلامت و پیشگیری $2/55 \pm 0/51$ ، حیطه نگرش و اخلاق پزشکی $2/45 \pm 0/51$ ، حیطه فن آوری اطلاعات $1/85 \pm 0/81$ ، حیطه علوم پایه و اجتماعی $2/10 \pm 0/71$ ، حیطه پژوهش $1/7 \pm 0/8$ ، حیطه ارتقاء فردی $1/8 \pm 0/69$ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج این مطالعه توانمندی اینترنتی‌ها در حیطه‌های حیطه اقدامات عملی، حیطه مهارت‌های ارتباطی و بالینی، حیطه ارتقاء سلامت و پیشگیری، حیطه نگرش و اخلاق پزشکی و حیطه علوم پایه و اجتماعی در سطح متوسط ارزیابی می‌گردد. اما در حیطه‌های پژوهش، فن آوری اطلاعات و ارتقاء فردی در سطح ضعیف ارزیابی می‌گردند. پیشنهاد می‌گردد علاوه بر تقویت برنامه‌های آموزشی در تمام حیطه‌ها، بویژه در سه حیطه مذکور تقویت و توسعه برنامه‌های آموزشی مؤثر مد نظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: پزشکان توانمند، آموزش پاسخگو، برنامه آموزشی، خودارزشیابی، اینترنت

۸۰۳ - ۸۳

تعیین سطح مطلوبیت برنامه‌های آموزشی از نظر انطباق آنها با نیازهای جامعه در دانشکده دندانپزشکی همدان

سیده آزاده صفوی^{*}، محسن دالبند، زهرا خاموردی

۹۷۹ - ۸۳

آموزش الکترونیکی نیاز امروز جامعه

الهه گوزلی^{۱*}، دکتر بهلول رحیمی^۱، ملیحه صادقی^۱، زهرا زارع فضل الهی^۱
 ۱- دانشگاه علوم پزشکی ارومیه ۲- دانشگاه علوم پزشکی سمنان

elahe.gozali@gmail.com

مقدمه: پدید آمدن فناوری اطلاعات تمام ابعاد زندگی بشری را متحول و روند انجام امور کلی با گذشته‌های نه چندان دور از نظر کیفی و کمی تغییر کرده است. با گسترده شدن فناوری اطلاعات و نفوذ وسایل ارتباط از راه دور به عمق جامعه، ابزارها و روش‌های آموزش نیز دچار تحول شدند. یکی از مظاهر بسیار مهم فناوری اطلاعات در بعد آموزش، پدیده یادگیری الکترونیکی می‌باشد. تحول ابزارها و روش‌های آموزش در جهت‌هایی است که هر فرد در هر زمان و هر مکان بتواند با امکانات خودش و در بازه زمانی که خودش مشخص می‌کند مشغول یادگیری شود. در این میان توجه به این مسئله حائز اهمیت است که نیاز جامعه نسبت به آموزش الکترونیکی چیست و آموزش الکترونیکی به چه نحوی باید عمل کند.

روش کار: این مطالعه از نوع کتابخانه‌ای و بر اساس مرور مقالات منتشر شده در پایگاه‌های اطلاعاتی (مابین سالهای ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۳) در زمینه انتظارات و نیاز امروز جامعه بشری به آموزش الکترونیکی با کلیدواژه‌های مرتبط می‌باشد.

یافته‌ها: یافته‌ها: نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات ظرفیت بالقوه و سیعی برای بهبود کیفیت در امر آموزش فراهم می‌کند و آموزش الکترونیکی باعث افزایش سطح آگاهی، توسعه دانش، تبدیل شدن اطلاعات به دانش، افزایش مشارکت و تعامل گروهی خواهد شد. همچنین افزایش کیفیت یادگیری، سهولت دسترسی به حجم بالایی از اطلاعات و دانش‌های موجود در جهان، دسترسی سریع و به موقع به اطلاعات از مزایای آموزش الکترونیکی می‌باشد که وجود مزایای مذکور تا حدودی نیازهای امروز جامعه را در امر آموزش برطرف می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری: برآورده شدن انتظارات کاربر توسط سیستم، سودمندی درک شده سیستم توسط کاربر و رضایت کاربر، سه عامل مهم در ادامه استفاده سیستم توسط کاربر می‌باشد. بنابراین آنچه که مسلم است تنها دارا بودن محتوای خوب و کارآمد نمی‌تواند ملاک آموزش الکترونیکی موفق و روی دادن یادگیری باشد بلکه باید در اجرای آموزش الکترونیک به عنوان یک روش آموزشی مادام‌العمر برای علاقمندان در جامعه نیازسنجی لازم صورت گیرد تا دسترسی به اهداف آموزشی میسر گردد.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیکی، نیاز جامعه، فناوری اطلاعات

۱۰۷۸ - ۸۳

ارزیابی برنامه عملی آموزش بهداشت کارورزان پزشکی اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

بیتا بیجاری^{*}

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

bita.bijari@yahoo.com

مقدمه: آموزش بهداشت اولین و مهمترین جزء از اجزای مراقبت‌های بهداشتی اولیه می‌باشد. یکی از نقش‌های پزشک خانواده آموزش و ارتقای سلامت می‌باشد. دوره کارورزی پزشکی اجتماعی فرصتی است که دانشجویان با مشارکت در اعمال مدیریت مرکز بهداشتی درمانی جهت ایفای نقش آینده خود آماده می‌شود از این رو مشارکت عملی در برنامه آموزش بهداشت می‌تواند تمرینی مفید برای ایفای بهتر نقش آینده خود به عنوان پزشک خانواده باشد.

روش کار: کارورزان پزشکی اجتماعی در مدت یک ماهه دوره کارورزی ضمن آموزش تئوری برنامه آموزش بهداشت پس از ارزیابی به فیلد آموزشی و نیازسنجی آموزشی، برنامه آموزشی را متناسب با نیاز منطقه طراحی کرده و با اعلام قبلی جهت مراجعین به مراکز و پایگاه‌های بهداشتی اجرا می‌کردند. کارورزان جهت برنامه آموزشی خود طرح درس آموزشی تهیه کرده و بخشی از نمره ارزیابی پایان دوره بخش کارورزی پزشکی اجتماعی به آموزش عملی برنامه آموزش بهداشت اختصاص می‌یافت.

یافته‌ها: ۵۰ جلسه آموزشی توسط کارورزان پزشکی اجتماعی در مدت ۲ سال برگزار شده بود. شایع‌ترین روش نیازسنجی آموزشی تلفیقی از تجزیه و تحلیل آمار موجود در مرکز و گفتگو با مراجعین و پرسنل مراکز بود. بیشترین موضوعات آموزش داده شده شامل مراقبت‌های بارداری و زایمان، تنظیم خانواده، پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر و سرطان‌های شایع و آنمی فقر آهن بود. میانگین تعداد شرکت‌کنندگان ۱۲/۵±۴/۵ نفر در هر جلسه بود (حداقل ۴ و حداکثر ۲۶ نفر). شایع‌ترین روش آموزشی مورد استفاده سخنرانی و پرسش و پاسخ بود. در تمام جلسات آموزشی روش ارزیابی قبل و بعد پرسش و پاسخ شفاهی اعلام شده بود.

بحث و نتیجه‌گیری: در این برنامه دانشجویان ضمن آشنا شدن با نیازسنجی آموزشی عملاً اجرای برنامه آموزش بهداشت را تمرین می‌کردند و ضمن اجرای برنامه آموزش بهداشت و آگاهی از سطح معلومات و سواد سلامت مردم منطقه، نتیجه برنامه آموزشی خود را در حیطه افزایش آگاهی مراجعین شاهد بودند.

کلمات کلیدی: آموزش بهداشت، کارورز، پزشکی اجتماعی

۱۲۸۳ - ۸۳

بررسی میزان تاکید بر اولویتهای آموزشی مورد نیاز پزشکان عمومی در استان بوشهر

دکتر کامران جمشیدی^{*}، پرویز عضدی، محمدرضا روانبد، زهرا اکبری،

کامران میرزایی، شهناز نجفی زاده، مهناز نجفی زاده

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

snajafizadeh@hotmail.com

مقدمه: امروزه، ضرورت بازنگری جدی در برنامه‌های آموزش پزشکی به سمت پاسخگویی در مقابل نیازهای اجتماع، به شکل بسیار گسترده‌ای در سر تا سر دنیا مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به ضرورت طرح این موضوع در آموزش پزشکی برنامه‌ریزی برای راه اندازی آموزش پاسخگو صورت گرفت و این مطالعه به بررسی نظرات شرکت کنندگان در اولین دوره آموزش پاسخگو می‌پردازد.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۹۲ در مرکز توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام گرفت. با تشکیل جلسه با مدیران گروه های عفونی، اطفال، زنان و مامایی و پرستاری سالمندی برای تبیین اهداف برنامه و الزام آنها برای اجرای این برنامه تلاش شد. با همکاری معاونت بهداشتی یکی از مراکز بهداشتی در سطح شهر به عنوان مرکز آموزش پاسخگو تعیین شد و تقویم زمانی برنامه به گونه ای طراحی شد که هر هفته در یک روز خاص یکی از این گروه ها در مرکز حضور یابند. اعضا شرکت کننده شامل کارورزان بودند. دفاتر ثبت و برگه های نظر سنجی از بیماران و دانشجویان تهیه گردید و در پایان هر جلسه از کارورزان شرکت کننده نظر سنجی صورت گرفت. در نهایت اطلاعات وارد نرم افزار SPSS شده و مورد آنالیز قرار گرفت و نتایج به صورت آمار توصیفی ارائه گردید.

یافته‌ها: بیشترین جلسات آموزشی توسط گروه اطفال و سپس عفونی و زنان بود. ۶۱ برگه نظر سنجی تکمیل شده مربوط به ۱۲ پسر (۱۹/۷٪) و ۴۹ دختر (۸۰/۳٪) بود. میانگین مراجعه بیمار در هر جلسه ۲ نفر بود و میزان رضایت شرکت کنندگان در برنامه در مورد ارائه اهداف برنامه در ابتدای دوره ۷۵٪، ارجاع بیماران از طریق پزشک مرکز ۷۲٪، تأثیر بیماران در کسب تجربه و مهارت ۷۹٪، تأثیر حضور پزشک مراکز آموزشی ۸۱٪، تسلط علمی مدرسین ۸۳٪، رضایت از امکانات ۷۶٪، نحوه برخورد کارکنان ۷۹٪، رضایت از مدیریت ۸۱٪، تأثیر دوره در تغییر نگرش ۷۶٪، مناسب بودن زمان ۷۶٪، تأثیر دوره در ارتباط شما با مردم ۷۸٪، تأثیر حضور اساتید ۸۳٪، رضایت کلی از دوره ۷۶٪ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: پاسخگویی در مقابل نیازهای اجتماع از اولویت‌های اساسی در بازنگری آموزش پزشکی است و بهتر است در برنامه‌ریزی‌های آتی بیشتر به این مقوله توجه شود.

کلمات کلیدی: آموزش، پاسخگو، نظرات

۸۳ - ۱۳۴۴

افزایش داروخانه های آموزشی به عنوان گامی در جهت

پاسخگویی به انتظارات جامعه

رضا پروانه^۱، رؤیا وطن خواه

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

Parvanehr1@mums.ac.ir

مقدمه: دانشگاه ها از جمله مهمترین نهاد هایی هستند که جوامع جهت رشد و توسعه به آنها نیاز دارند، شفافیت، پاسخگویی و کیفیت در آنها

مقدمه: هدف آموزش مداوم پزشکی، به روز نگه داشتن مهارت ها و تکامل حرفه‌ای پزشکان است تا بتوانند نیازهای بیماران و سیستم سلامت را به خوبی برآورده سازند و موجب بهبود سیستم سلامت گردند. در کشور ما نیز این راهکار مهم از سال ها قبل آغاز شده است. پس از گذشت چندین سال از اجرای این برنامه، اکنون تلاش بر آن است که میزان رضایت و اثربخشی این برنامه‌ها طی یک روند "ارتقای کیفیت مستمر" افزایش یابد و بنابراین، بررسی نیازها و اولویت های آموزشی پزشکان شرکت کننده برای افزایش کارایی و اثر بخشی آن ضروری می‌باشد. در حال حاضر برنامه آموزش مداوم شامل: سمینارها، کنگره ها، کارگاه، کنفرانس، دوره های آموزشی کوتاه مدت حرفه‌ای و خودآموزی به صورت نوشتاری (کتب و نشریات) یا دیداری - شنیداری (نوار، نرم افزار، فیلم آموزشی) یا فعالیت های علمی و عملی در مراکز علمی و پژوهشی، درمانگاه ها و بخش های بیمارستانی که ارزش علمی و آموزشی دارد، است که ما در این پژوهش به دنبال جمع آوری نظرات پزشکان عمومی درباره اولویت های آموزش برنامه‌های آموزش مداوم از نظر محتوا و بازده انواع روش های اجرای آن هستیم.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی جامعه مورد مطالعه کل پزشکان عمومی استان بوشهر هستند پس از جمع آوری اطلاعات تعداد حداقل ۱۰۰ نفر به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند که پس از معرفی های لازم و هماهنگی با واحد های محل فعالیت آنها ضمن مراجعه حضوری به آنها و توضیح در خصوص اهداف انجام مطالعه، پرسشنامه طراحی شده در اختیار ایشان قرار گرفت.

یافته‌ها: بررسی میزان تأکید بر اولویتهای آموزشی مورد نیاز پزشکان عمومی در استان بوشهر

بحث و نتیجه‌گیری: در این تحقیق که در سال ۱۳۸۶-۹۳ در شهر بوشهر بر روی ۸۸ پزشک عمومی شرکت کننده در برنامه‌های آموزش مداوم انجام شد مشخص شد که به منظور بهتر نمودن برنامه‌های آموزش مداوم بایستی عوامل و مواردی از جمله دقت در انتخاب نوع مبحث، تنظیم مناسب زمان های اختصاص داده شده برای هر مبحث، اولویت در ارائه مطالب درباره بیماری های بومی و فصلی، استفاده از نتایج نیازسنجی‌ها برای انتخاب مباحث، مطلع کردن قبلی شرکت کنندگان از رنوس مطالب و منابع مورد استفاده مد نظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: اصول مراقبت از بیماری ها، اورژانس، پزشکان عمومی، اخلاق پزشکی

۸۳ - ۱۳۳۱

بررسی نظرات شرکت کنندگان در برنامه آموزش

پاسخگو

مریم صبوری کاشانی^۱، مریم دانیال، محسن اربابی، منصوره مومن هروی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

m553_s@yahoo.com

تخصصی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران بود. نمونه‌گیری به صورت سرشماری انجام شد. گردآوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه استاندارد که شامل دو بخش مشخصات فردی و ۱۶ گویه مهارت‌ها و نیازهای آموزشی مرتبط با فنون تدریس با مورد بررسی قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های توصیفی - تحلیلی و با نرم‌افزار SPSS 16 انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد دانشجویان دکترای تخصصی رشته‌های مختلف دانشکده پزشکی با کسب میانگین ۳/۹۸ از ۵ در کلیه حیطه‌های مورد بررسی، به آموزش و کسب تجربه نیاز دارند. "چگونگی ارائه مطالب درسی بر اساس ساختار منطقی" (۴/۴) "روش‌های ایجاد انگیزه در فراگیران" (۴/۳) و "گویه" آشنایی با منابع اطلاع رسانی دانشگاهی، کلیات تفکر انتقادی، نحوه تهیه و نگارش طرح درس و کلیات مفاهیم تدریس" با کسب میانگین مشابه در (۴/۲) در رتبه سوم نیاز آموزشی قرار گرفت. همچنین دانشجویان با کسب میانگین ۲/۶۵ در کلیه ۱۶ موضوع مورد بررسی، مهارت خود را در سطح آشنایی بدون تسلط اجرایی ارزیابی کردند. کمترین مهارت‌های دانشجویان دکترای تخصصی در موضوعات مرتبط با ارزشیابی فراگیران بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نیازهای دانشجویان دکترای تخصصی، لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی مجموعه فنون تدریس و ارزشیابی مبتنی بر نیاز آنان با تأکید بر رویکرد مبتنی بر توانمندی یکی از الزامات تربیت مدرس در سیستم آموزشی است.

کلمات کلیدی: نیازسنجی، مهارت تدریس، آموزش، توانمندی

۱۳۸۶ - ۸۳

بررسی تاثیر کارگاه آموزشی Basic Life SuPPort بر دیدگاه دانش آموزان پنجم ابتدایی در مورد کارگاه‌های مشابه

محمد دادگستر نیای^۱، وجیهه وفامهر

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

dadgostar@med.mui.ac.ir

مقدمه: با توجه به اینکه آموزش ابتدایی تنها مقطعی است که در اکثر کشورها و از جمله ایران، درصد زیادی از جمعیت به آن دسترسی دارند، بنابراین آموزش مهارت‌های (BLS: Basic Life SuPPort) در مدارس ابتدایی می‌تواند منجر به فراگیری این مهارت‌ها توسط جمعیت زیادی از جامعه گردد. تحقیقات نشان داده است که کودکان در سال‌های پایان دبستان کاندیدهای مناسبی برای آموزش BLS هستند. حتی آنها می‌توانند اساس قلبی را به خوبی یک فرد بالغ انجام دهند. این پژوهش با هدف بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های BLS بر کودکان پنجم دبستان طراحی و اجرا گردیده است.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی است که جامعه مورد بررسی را دانش آموز پسر کلاس پنجم دبستان تشکیل می‌دادند. روش

الزامی است. پاسخگویی کلمه پیچیده ای است که در بسیاری از حوزه‌ها با معانی متعدد و تفاسیر متفاوت استفاده می‌شود. آموزش مناسب دانشجویان یکی از عوامل مهم در ارائه خدمات ارزنده این قشر از جامعه به بیماران و هم‌نوعان خود محسوب می‌شود. از آنجایی که داروسازان نقش کلیدی در تهیه اطلاعات دقیق به منظور مدیریت مراقبت بیمار دارند این پژوهش با هدف افزایش بررسی داروخانه‌های آموزشی به عنوان گامی در جهت پاسخگویی به نیازهای جامعه انجام شد.

روش کار: با توجه به نیازسنجی انجام شده و انجام طرح‌های پژوهش در آموزش در راستای پاسخگویی به نیازهای واقعی جامعه و آشنایی دانشجویان به این نیازها و با عنایت به رویکرد خوب دانشکده داروسازی قسمتی از آموزش ۶ واحدی کارآموزی در عرصه با حضور اساتید، رزیدنت‌ها و دانشجویان در این دو داروخانه آموزشی تازه تأسیس ارائه می‌گردد.

یافته‌ها: آموزش مناسب داروسازان یکی از عوامل مهم در ارائه خدمات ارزنده این قشر از جامعه به بیماران و هم‌نوعان خود محسوب می‌شود. علاوه بر این شناخت حرفه داروسازی و معرفی توانایی‌های آنان به جامعه می‌تواند منجر به ایجاد ارتباط صحیح علمی بین آنها و بیماران، به عنوان مراجعه کنندگان اصلی به داروخانه‌ها شده و باعث ارتقای سلامت جامعه و آگاهی مردم گردد، نتایجی که منجر به ارتقای کیفیت برنامه‌های مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی در اجرای آموزش جامعه نگر، رضایت دانشجویان از داروخانه‌های آموزشی و نیز رضایت مردم به نظر گامی مفید در راستای ارتقاء برنامه‌ها باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: در نهایت انجام این پژوهش منجر به تشویق به طراحی و اجرای فرآیندهای آموزشی بلند مدت، ارتقاء سطح علمی و عملی دانشجویان و آگاهی مردم از وجود داروخانه‌های در دسترس در راستای پاسخگویی به نیازهای واقعی جامعه شد.

کلمات کلیدی: آموزش پاسخگو، دانشجویان، نیازهای جامعه

۱۳۷۹ - ۸۳

توانمندی تدریس: انتظار و نیاز اعضای هیئت علمی آینده کشور

فاطمه کشمیری^{*}

دانشگاه علوم پزشکی تهران

fkeshmiri1385@gmail.com

مقدمه: تربیت دانشجویان دکترای تخصصی به عنوان مدرسین و اعضای هیئت علمی آینده‌ی دانشگاه‌های کشور نیازمند برنامه‌ریزی مدون مبتنی بر نیازسنجی‌های سیستماتیک است. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی نیازهای آموزشی دانشجویان دکترای تخصصی دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی و کاربردی است که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۲ انجام شد. جمعیت مورد مطالعه دانشجویان دکترای

سنتی مکمل دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد. ابتدا پرسشنامه محقق ساخته با نظرات کارشناسان در این زمینه مورد بررسی قرار گرفت و با انجام اصلاحات مختصر روایی آن مورد تایید قرار گرفت و برای بررسی پایایی محتوایی و شکلی پرسشنامه، این ابزار در بین ۱۵ نفر از اعضای هیات علمی گروه ها و رشته های مختلف توزیع گردید و نهایتاً از روش Test- Re-test میزان همبستگی موجود بین سؤال های جفت شده استفاده شد که حاکی از وجود پایایی بسیار مناسب پرسشنامه داشت. پس از جمع آوری داده های به دست آمده با استفاده از روش های آمار توصیفی جداول و نمودارهای مناسب استخراج و با استفاده از مدل های آمار استنباطی در سطح معنی داری ۰/۰۵ تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: در مجموع ۱۳۳ نفر پرسشنامه را تکمیل نمودند. سن، جنسیت، سابقه تدریس و سال فارغ التحصیلی با نتایج به دست آمده اختلاف معنی داری نداشت، همچنین نظرات همکاران علوم بالینی با علوم پایه و استادان، دانشیاران، استادیاران و مربیان نسبت به هم تفاوت معنی داری نداشت. موارد خاصی مانند آگاهی نسبت به وجود واحد آموزش پاسخگو در معاونت آموزشی دانشگاه، عدم وجود آن در معاونت بهداشتی دانشگاه، و معاونت درمان دانشگاه وجود مسئول مشخص برای این واحد در دانشگاه، میزان مراجعه به واحد آموزش پاسخگوی دانشگاه، مشخص بودن جایگاه آموزش پزشکی پاسخگودر علوم پزشکی، و لزوم انجام ۵۰٪ آموزش پزشکی به صورت سرپایی بین اعضای هیات علمی دانشگاه در دانشکده های مختلف تفاوت معنی داری وجود داشت. اعضای هیات علمی دانشگاه آگاهی کمی نسبت به آموزش پزشکی پاسخگو داشته که به نسبت دانشکده داروسازی در مجموع آگاهی کمتری نسبت به سایر اعضای هیات علمی دانشگاه دارند.

بحث و نتیجه گیری: بنظر می رسد با توجه به جدید بودن بحث آموزش پزشکی پاسخگو در علوم پزشکی سطح آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد نسبت به این موضوع پائین است که می بایست با استفاده از روش های مختلف ضمن اطلاع رسانی و تدوین جایگاه مؤثر این آموزش در رفع نیازهای جامعه، مفاهیم و تأثیرات مستخرج از آموزش پزشکی پاسخگو در سطح دانشگاه علوم پزشکی مشهد تقویت گردد.

کلمات کلیدی: آموزش پزشکی پاسخگو، اعضای هیات علمی

۸۳ - ۱۴۲۶

بررسی انتظارات گروه های ذینفع از نظام آموزش علوم پزشکی در استان اردبیل

لیلا داداشی^{۱*}، عسگر آرمون^۱، مریم داداشی^۲، فاطمه صفری^۳، توحید داداشی^۴

۱- دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ۲- دانشگاه علوم پزشکی ارومیه ۳- مدرسه فرزنانگان محقق اردبیلی ۴- دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله

F_safari1377@yahoo.com

انجام پژوهش طرحی یک گروهی و دو مرحله ای بود که آگاهی دانش آموزان را قبل و بعد از اجرای برنامه آموزشی مورد بررسی قرار می داد. برنامه آموزشی به صورت یک کارگاه دو ساعته اجرا گردید. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ای باز پاسخ با مشخص بودن سناریوهایی متناسب با شرایط اورژانسی که یک کودک ممکن است در آن قرار گیرد، بود. جهت تمحیح پاسخ ها از روش کلی استفاده شد و فهرستی از مفاهیم کلیدی و اطلاعاتی که باید در پاسخ ها باشد، تهیه و نحوه تخصیص امتیاز تعریف شد. همچنین پس از کارگاه نظرات آنها درباره شرکت در این کارگاه با استفاده از پرسشنامه بررسی گردید. برای بررسی اعتبار علمی از روش روایی محتوا و برای بررسی پایایی از تمحیح توسط دو مصحح و همبستگی بین نمرات استفاده شد. نتایج با استفاده از SPSS 19 و آزمون T زوجی محاسبه شد.

یافته ها: نمرات دانش آموزان پایه پنجم دبستان پس از شرکت در کارگاه BLS افزایش معنی داری داشت (P<۰/۰۵) همچنین نتایج نشان داد که دانش آموزان علاقه لازم برای شرکت در چنین دوره آموزشی را دارند. در پایان کارگاه اغلب دانش آموزان تمایل داشتند که در کارگاه تکمیلی دیگری شرکت نمایند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج این مطالعه، اگر برای آموزش BLS از سال های دوران ابتدایی برنامه ریزی گردد، می توان در مقاطع بعدی این آموزش ها را تکمیل نمود و این امر در نهایت به کاهش تلفات حوادث در جامعه کمک خواهد نمود.

کلمات کلیدی: آموزش BLS، دانش آموز ابتدایی

۸۳ - ۱۳۹۰

میزان آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مورد آموزش پزشکی پاسخگو و مقایسه آن در دانشکده های مختلف

حسنعلی زاهد مقدم^{۱*}، رضا لیاف قاسمی^۲، رضا افشاری^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی مشهد ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

zahedmhal@mums.ac.ir

مقدمه: آموزش پزشکی می بایست پاسخگوی نیازهای جامعه باشد و برای برخورداری همه انسان ها از چهار ارزش برابری (عدالت)، کیفیت، ارتباط (وابستگی) و بازدهی (مقرون به صرفه بودن) در خدمات بهداشتی و درمانی گام بردارد. اعضای هیات علمی در این راستا نقش به سزایی را ایفاء می نمایند، زیرا آموزش دانشجویانی را به عهده دارند که در آینده جزء ارائه دهندگان خدمت به نیازهای جامعه می باشند. که تاکنون در دانشگاه علوم پزشکی مشهد در این مورد تحقیقی صورت نگرفته است. این مطالعه با هدف تعیین میزان آگاهی و نگرش اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در زمینه آموزش پزشکی پاسخگو شد.

روش کار: یک تحقیق مقطعی - توصیفی است که در دانشکده های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، پرستاری، پیراپزشکی و بهداشت و طب

روش کار: با توجه به اهداف آموزشی تعیین شده در سر فصل وزارت بهداشت و نظرات کارشناسی خبرگان رشته، دوره ISO در برنامه کارآموزی ترم آخر (هشتم) دانشجویان برنامه‌ریزی گردید. همچنین ارزیابی دانشجویان بر اساس پروژه پایانی صورت پذیرفت. ارزیابی دوره از دید دانشجویان با استفاده از پرسشنامه ای دو قسمتی شامل ارزیابی میزان آموزش‌های ارائه شده و لزوم آموزش‌ها صورت پذیرفت.

یافته‌ها: این دوره یک روز از هفته همزمان با کارآموزی دانشجویان در معاونت درمان برگزار گردید، دانشجویان همزمان با آشنایی با مفاهیم ISO در فیلد حاکمیت بالینی و اعتباربخشی حوزه معاونت درمان حاضر شده و مطالب آموخته شده را به شکل عملی پیاده نمودند. نتایج حاصل از نظر سنجی نشان داد ۸۷/۵ درصد از فراگیران میزان آموزش‌های ارائه شده را خوب ارزیابی نموده و ۹۱/۶ درصد لزوم آموزش‌ها را تایید نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه فارغ‌التحصیلان رشته های علوم پزشکی بایستی در محل های کاری آینده خود مفاهیم کیفیت را بدانند و از آنها استفاده نمایند، آشنا نمودن آنها با برنامه‌هایی از این دست ضروری است.

کلمات کلیدی: کارآموزی، فناوری، ISO، حاکمیت بالینی، اعتبار بخشی

۱۴۷۱ - ۸۳

بررسی دیدگاه دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت در مورد طراحی و اجرای دوره آشنایی با نرم افزار سیستم اطلاعات جغرافیایی در برنامه کارآموزی در

عرصه

زهره مبارک^{*}، فاطمه رنگرز جدی، مهرداد فرزندی پور، مسعود عرب فرد،

لیلا شکری زاده

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mobarak_zo@kaums.ac.ir

مقدمه: اهمیت استفاده از ابزارهای جدید فن آوری اطلاعات در تمام حوزه‌ها خصوصاً در حوزه سلامت به خوبی مشخص شده است، همچنین انتظار می‌رود دانشجویان رشته فن آوری اطلاعات سلامت با نرم‌افزارهای مختلفی که در حوزه سلامت استفاده می‌شوند، آشنایی داشته باشند. نرم‌افزار سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) یکی از پرکاربردترین نرم‌افزارهای حوزه سلامت می‌باشد که با توجه به اهمیت آشنایی دانشجویان فناوری اطلاعات سلامت با نرم افزارهای این حوزه، دوره آشنایی با این نرم افزار برای اولین بار در کارآموزی در عرصه، طراحی و اجراء شد.

روش کار: با توجه به ارتباط نزدیک رشته فن آوری اطلاعات سلامت با واحد آمار حوزه معاونت بهداشتی و استفاده این واحد از نرم افزار GIS برای مشخص کردن نقشه های آماری و پراکندگی بیماری ها و در جهت برآورده نمودن نیاز های جامعه از آموزش های دانشگاهی، پس از اخذ نظرات کارشناسان، کلاس های تئوری برای آموزش این نرم افزار قبل از ورود

مقدمه: رسالت اصلی دانشگاه های علوم پزشکی تربیت نیروی انسانی ماهر در جهت ارتقای سلامت و برآوردن نیازها و انتظارات جامعه می‌باشد. این امر محقق نخواهد شد مگر اینکه سیستم نظام آموزش علوم پزشکی از ساختار درست و نظامند برخوردار باشد. در این پژوهش ما بر آن شدیم که انتظارات گروه های ذینفع از نظام آموزش علوم پزشکی استخراج نماییم.

روش کار: این بررسی از نوع کیفی به شیوه تحلیل محتوا انجام شد که طی آن ۱۰ شرکت کننده در مدت سه ماه به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب و بررسی شدند داده‌ها به کمک مصاحبه گرد آوری گردید. سپس بصورت تحلیل کیفی و با استخراج مباحث محوری وکلید واژه های مناسب تحلیل گردید.

یافته‌ها: محورهای اصلی به دست آمده از این بررسی عبارت از تغییر نحوه پذیرش دانشجوی پزشکی، تغییر کور های آموزشی براساس نیاز جامعه، روش های جدید ارزیابی، اعتبار بخشی و رتبه بندی دانشگاه ها، آمادگی اعضای هیات علمی با (محتوای جدید آموزشی، روش های جدید تدریس و ارزیابی)، حمایت بودجه برای تحقیقات آموزش پزشکی، ارزیابی اثربخشی تغییر سیستم آموزش پزشکی براساس خروجی، تامین بودجه لازم آموزش علوم پزشکی از جانب دولت، ایجاد محیط یادگیری که در طول مدت آموزش علوم پزشکی منجر به توسعه نگرش، رفتار، ارزش، دانش و مهارت مناسب شود. و افزایش هماهنگی میان مجوز رسمی و نحوه عملکرد ارائه دهندگان خدمات سلامت می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به محورهای به دست آمده نظام آموزش علوم پزشکی نیاز به بررسی و تغییرات لازم در جهت برآوردن انتظارات گروه های ذینفع از آموزش علوم پزشکی می‌باشد.

کلمات کلیدی: انتظارات، گروه های ذینفع، آموزش علوم پزشکی

۱۴۶۶ - ۸۳

بررسی دیدگاه دانشجویان کارشناسی رشته فناوری اطلاعات سلامت نسبت به طراحی و اجرای دوره ISO در برنامه کارآموزی در عرصه

زهره مبارک^{*}، فاطمه رنگرز جدی، مهرداد فرزندی پور، مسعود عرب فرد

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mobarak_zo@kaums.ac.ir

مقدمه: مفاهیم ISO از مفاهیم اساسی کنترل کیفیت بشمار می‌رود که طی چند دهه گذشته مورد توجه بسیاری قرار گرفته و اساس ارزیابی های مراکز درمانی شده است. از آن جایی که یکی از وظایف شغلی دانشجویانی که در رشته فن آوری اطلاعات مشغول تحصیل هستند، شرکت در فرآیندهای ارزیابی کیفیت می‌باشد، این دوره در برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت طراحی شد. هدف این مطالعه طراحی، اجرا و ارزیابی این دوره در برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت بود.

یافته‌ها: نتایج حاکی از آن است که ۸۱/۲۵ درصد دانشجویان اهداف کارگاه را متناسب و ۶۲/۵ درصد مطالب کارگاه را حاوی مطالب جدید ذکر نمودند و ۴۲/۷۵ درصد فراگیران آن را در ارتباط با فعالیت‌های شغلی خود در آینده ذکر نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه فراهم نمودن امکان حضور دانشجویان در فیلدهای مرتبط با وظایف آتی دانشجویان توسط گروه‌های آموزشی ضروری است، توجه بیشتر به فیلدهای کارآموزی در حوزه سلامت توصیه می‌گردد.

کلمات کلیدی: کارآموزی، فناوری، اطلاعات، حوزه سلامت

۸۳ - ۱۵۲۲

نظرات مسئولین فناوری اطلاعات دانشگاه علوم پزشکی کاشان در مورد کارآموزی در واحدهای فناوری اطلاعات

فاطمه رنگرز جدی^{*}، مهرداد فرزندی پور مهرداد فرزندی پور، مسعود عرب فرد، زهره مبارک

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

rangrazejeddi_f@kaums.ac.ir

مقدمه: رسالت رشته فناوری اطلاعات سلامت عبارت است از تربیت افراد کارآموده‌ای که بتوانند تصدی و مدیریت بخش فناوری اطلاعات سلامت مشتمل بر جمع‌آوری و پردازش داده‌ها (سازماندهی، طبقه‌بندی و محاسبات آماری)، ذخیره‌سازی و بازیابی اطلاعات، تحلیل شاخص‌های بهداشتی را انجام داده و در کارشناسی، طراحی و پیاده‌سازی سیستم‌های اطلاعات بیمارستانی مشارکت نمایند. نظر به اینکه انتظار می‌رود دانشجویان پس از فارغ‌التحصیلی بتوانند انتظارات جامعه را برطرف نمایند، لذا برنامه‌آشنایی با حوزه‌های فناوری اطلاعات برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت در واحدهای فن آوری اطلاعات طراحی و اجراء گردید.

روش کار: پس از اجرای این کارگاه نظرات مسئولین واحدها در طی یک جلسه گروهی و چند جلسه انفرادی جمع‌آوری و نظرات دانشجویان بوسیله پرسشنامه‌ای محقق ساخته سنجیده شد. سپس داده‌ها با آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: کارآموزی فناوری اطلاعات برای ۳ مرکز از مراکز فناوری اطلاعات دانشگاه شامل یک بیمارستان، معاونت بهداشت و یکی از دانشکده‌ها در برنامه کارآموزی ترم پایانی (هشتم) دانشجویان برنامه‌ریزی گردید. دانشجویان در این فیلدها در قالب گروه‌های دو یا سه نفره به مدت سه هفته برای هرگروه حضور یافتند. ۸۰ درصد مسئولین بخش‌های فناوری اطلاعات تبیین اهداف رفتاری برای این حوزه را ضروری دانستند. نتایج ارزیابی از دانشجویان حاکی از آن بود که فراگیران میزان آموزش‌های ارائه شده ۴۴/۲۸ درصد خوب، ۴۰/۴۷ درصد متوسط و ۱۵/۷۱ درصد ضعیف

دانشجویان به فیلد آمار معاونت بهداشتی و انجام کار عملی در کارآموزی ترم پایانی برنامه‌ریزی گردید. این دوره با پرسشنامه‌ای محقق ساخته روا و پایا مورد ارزیابی قرار گرفت. داده‌ها با آمار توصیفی (درصد و فراوانی) بیان گردید.

یافته‌ها: این دوره یک روز از هفته به مدت ۸ جلسه برگزار گردید و نتایج حاصل از نظر سنجی نشان داد ۷۸/۵۷ درصد از فراگیران میزان آموزش‌های ارائه شده را خوب ارزیابی نموده و ۶۹/۲۳ درصد از ایشان لزوم آموزش‌ها را تایید نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد این دوره آموزشی برای فراگیران حاوی مطالب علمی مفیدی بود که موجب بیان رضایت از برگزاری دوره گردید. گنجاندن فیلد GIS در برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان فناوری اطلاعات توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: کارآموزی، فناوری، سیستم اطلاعات جغرافیایی، فناوری اطلاعات سلامت

۸۳ - ۱۴۷۲

نظرات دانشجویان کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت دانشگاه علوم پزشکی کاشان درباره کارگاه آشنایی با حوزه سلامت ویژه این دانشجویان

فاطمه رنگرز جدی^{*}، مهرداد فرزندی پور، علیرضا مروجی، زهره مبارک،

مسعود عرب فرد

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

rangrazejeddi_f@kaums.ac.ir

مقدمه: فناوری اطلاعات به عنوان راهی برای رسیدن به بهبود کیفیت، محسوب می‌شود. با توجه به اینکه یکی از جایگاه‌های شغلی دانشجویان فناوری اطلاعات سلامت مراکز بهداشتی درمانی و حوزه سلامت می‌باشد، علاوه بر تعریف فیلد آموزشی، حوزه معاونت و مراکز بهداشتی درمانی برای این دانشجویان کارگاه آشنایی با حوزه سلامت در شروع برنامه کارآموزی در عرصه ایشان طراحی و اجراء گردید.

روش کار: با توجه به اهداف آموزشی تعیین شده در سر فصل وزارت بهداشت و نظرات کارشناسی صاحب‌نظران در این رشته، فیلد کارآموزی در حوزه بهداشت در ترم هشتم تحصیل دانشجویان برنامه‌ریزی گردید کارگاه آموزشی در ابتدای فیلد در دو روز با مباحث آشنایی با نظام مراقبت‌های بیماری‌های غیرواگیر، برنامه و فرم‌های آن، آشنایی با نظام مراقبت‌های بیماری‌های واگیر و برنامه‌های آن، بهداشت اولیه نظام شبکه، برنامه پزشکی خانواده، آشنایی با برنامه‌های بهداشت خانواده و فرم‌های آن، آمار حیاتی و شاخص‌های حیاتی مهم خانه‌های بهداشت، آشنایی با برنامه‌های آموزش سلامت و فرم‌های آماری برگزار گردید. کارگاه از نظر دانشجویان ارزیابی شد و داده‌ها با آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در ۴ روز بعدی دانشجویان در مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی مستقر و با وظایف این مراکز آشنا شدند.

ارزیابی نموده‌اند. ۶۴/۳ درصد از دانشجویان نیز آموزش در این فیلد را لازم ذکر نموده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج به دست آمده حاکی از ضرورت استفاده از فیلدهای فناوری اطلاعات در برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان فناوری سلامت دارد. تدوین اهداف رفتاری برای این حوزه تأکید می‌گردد.

کلمات کلیدی: کارآموزی در عرصه، فناوری، اطلاعات، دانشجویان، فناوری اطلاعات سلامت

A۳ - ۱۵۴۷

بررسی میزان رضایتمندی بیماران از پزشکان عضو

هیات علمی درمانگاه های دانشگاه علوم پزشکی تبریز

علی مصطفایی، سکینه حاج ابراهیمی^{*}، ندا کبیری، امین طالب پور، چنگیز قلی پور داریوش سواد اسکویی، کبری عابدینی، فاطمه یگانه

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

alimostafaie@yahoo.com

مقدمه: میزان رضایتمندی بیماران از پزشکان و خدمات ارائه شده به عنوان شاخص ارزیابی کیفیت خدمات ارائه شده مورد استفاده قرار می‌گیرد. مطالعات مختلف در دنیا نتایج متفاوتی از میزان کارا بودن و رسیدگی به بیماران بین پزشکان تمام وقت و پاره وقت داشتند. مطالعه حاضر به منظور بررسی میزان رضایتمندی بیماران از پزشکان هیات علمی تمام وقت و پاره وقت درمانگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی تبریز انجام گرفته است.

روش کار: این پژوهش به روش توصیفی انجام گرفته است. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه استاندارد ارزیابی رضایتمندی بیماران است که به فارسی ترجمه و روایی آن در یک مطالعه پایلوت بررسی شد. کلینیک شیخ‌الرئیس، و کلینیک های بیمارستان امام رضا و نیکوکاری تبریز به عنوان نمونه انتخاب شدند و پرسشنامه رضایت سنجی توسط ۲۰۰ نفر از بیماران مراجعه کننده به این کلینیک ها تکمیل شد. داده‌های پرسشنامه وارد نرم‌افزار SPSS 16 شد. سپس از آمار توصیفی برای گزارش نتایج مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش نشان داد از نظر بیماران هیچ تفاوت معنی‌داری بین پزشکان تمام وقت و پاره وقت وجود ندارد ($P < 0/05$). همچنین ۸۰٪ از مراجعین به پزشکان عضو هیات علمی علت مراجعه خود را وجود پزشکان حاذق و کمتر از ۲۰٪ علت را هزینه کمتر بیان نمودند. با وجودی که متوسط زمان انتظار این بیماران به طور میانگین ۳ ساعت بوده مراجعه به پزشک خود را به دیگران نیز توصیه می‌نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: میزان رضایت بیماران مراجعه کننده به مطب پزشکان عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سطح نسبتاً مناسبی قرار دارد، اما با این وجود مدت زمان انتظار بیماران برای دریافت خدمات بالا بوده و ارائه راهکارهایی جهت کاهش آن ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: رضایتمندی بیماران، پزشکان عضو هیات علمی

A۳ - ۱۶۰۷

روش های تدریس و ارزشیابی مناسب دوره کارآموزی:

یک مطالعه کیفی از دیدگاه دانشجویان رشته بهداشت

محیط

محمد علی یعقوبی فر^{*}، اکرم قدرتی، سیدجمال میرموسوی، ابوالفضل

رحمانی ثانی

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

moalyafa@gmail.com

مقدمه: نیاز به آموزش در مسایل مرتبط با سلامت با توجه به عرصه‌های گسترده آن، آنرا نسبت به سایر آموزش‌ها متمایز نموده است. با توجه به اینکه شناخت مشکلات کارآموزی به بهبود و توسعه روش‌های آموزش دانشجویان در عرصه های کارآموزی کمک نموده و گامی بلند در جهت ایجاد ویژگی‌های حر فهای می‌باشد و در راستای برنامه آموزش مبتنی بر جامعه و پاسخگو مطالعه حاضر با هدف شناخت روش‌های مطلوب تدریس و ارزشیابی کارآموزی در عرصه از دیدگاه دانشجویان رشته بهداشت محیط طراحی گردید.

روش کار: پژوهش به صورت توصیفی انجام شد. از دانشجویان سوال شده که اولاً چه روش‌هایی را برای تدریس دروس کارآموزی مناسب می‌دانند و چرا دوماً چه روش‌های ارزشیابی را برای دوره کارآموزی مناسب می‌دانند و به چه دلیل جامعه آماری دانشجویان رشته بهداشت محیط ترم هشتم دانشگاه علوم پزشکی سبزوار بودند، از دانشجویان پس از اتمام دوره کارآموزی خواسته شده تا به طور داوطلبانه در پژوهش شرکت کرده و به سوالات پاسخ دهند. پس از جمع‌آوری نظرات دانشجویان، پاسخ‌های آنان آیت‌بندی و تحلیل شدند.

یافته‌ها: در مورد سوال روش‌های تدریس بیشترین موردی که دانشجویان با ۲۲/۲۲٪ به آن اشاره نمودند در گیر شدن مستقیم دانشجو در فعالیت های کارآموزی بود. پس از آن افزایش بازدیدها با ۱۴/۸۱٪، آموزش اولیه در هنگام کارآموزی ۱۱/۱٪، استفاده از مربیان مسلط و با تجربه، تنوع در بازدیدها، توالی در فرایند کارآموزی و انجام کارورزی بدون حضور اساتید هرکدام به میزان ۷/۴۰٪ بود. ایجاد انگیزه توسط اساتید و استفاده از جزوه‌های مفید و کاربردی از دیگر موارد مورد اشاره دانشجویان بود. در مورد روش‌های ارزشیابی نیز ۳۹/۶٪ پاسخگویان برگزاری آزمون نهایی به صورت عملی در انتهای دوره کارآموزی را به عنوان بهترین روش ارزشیابی ذکر کرده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: در مجموع این پژوهش نشان داد که انجام عملی فعالیت‌های درسی توسط دانشجویان بهترین روش آموزش در دوره کارآموزی است. این مسئله مستلزم فراهم ساختن امکانات و شرایط لازم به منظور ارتباط، آشنایی و انجام فعالیت‌های رشته بهداشت محیط در ادارات و مراکزی که در آینده دانشجویان این رشته با آن سر و کار خواهند داشت،

است. توالی و حضور منظم دانشجوی در مراکز بهداشتی درمانی نیز سبب آشنایی کامل با فرایندهای اداری و ارتباط مستقیم با مخاطبان اصلی این رشته یعنی جامعه خواهد شد.

کلمات کلیدی: بهداشت محیط، کارآموزی، تدریس، ارزشیابی

A۳ - ۱۷۸۴

دانشگاه‌های علوم پزشکی: فرصت‌ها و چالش‌ها

امراه ابراهیمی*

اصفهان

a_ev11@yahoo.com

مقدمه: دهه‌های آینده دنیای تحولات و تغییرات مداوم و عصر عدم تداوم خواهد بود که بر دانشگاه‌ها تأثیر عمیقی داشته و ناگزیر رویکرد آنها را جابجا و در صورت انفعال به چالش خواهد کشید. لذا ضرورت دارد برای حفظ و تداوم حیات خود با تغییراتی که سازمان را تهدید می‌نمایند تطبیق یابد در غیر اینصورت قادر نخواهد بود خود را مطابق اهدافی که سیاست‌های کلان سلامت بعنوان یکی از محورهای توسعه پایدار ایجاد می‌کند متحول سازد. هدف این پژوهش جمع‌بندی کلی از چشم‌انداز دانشگاه‌ها بشکل نظامی باشد.

روش کار: مطالعه کتابخانه‌ای حاضر با استفاده از مقالات متعدد، کتب مرتبط و جستجوی هدفمند کتابخانه‌ای و بانک‌های اطلاعاتی انجام شده است.

یافته‌ها: پژوهشگران عرصه سلامت در برخی عرصه‌ها بجای بازتعریف، ملزم به مهندسی معکوس وظایف بر مبنای نیازها هستند. مثلاً طب اورژانس در پاسخ به تقاضاها شکل گرفت و نه وسعت اطلاعات علمی و لذا بر ماست که وظایف گروه‌های هدف را تبیین تا انتظارات در مجاری صحیح هدایت و پیگیری شود در محور آموزش و پژوهش انتظاراتی که از دانشگاه‌ها می‌رود متناسب با وضعیت و امکانات موجود در آن نیست و بخش‌هایی از این مجموعه در فصول پیشگفت با خمودگی و فرسودگی روبروست و شاید مهجورترین بخش‌ها تحقیقات است.

بحث و نتیجه‌گیری: سلامت نیاز و حق اساسی مردم و عرصه تحولات سریع می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌گردد بر راهکارهای ذیل تمرکز شود. چابکی و یادگیری سازمانی، تبدیل دانشگاه‌ها به "سازمان یادگیرنده" جایگزینی نیاز سالم بودن به تقاضای سلامت طلبی مردم، ایجاد مراکز دردها، ایجاد رشته‌های طب پیشگیری، تقدم آموزش سرپایی و ایجاد دوره‌های طب سالمندان، بهبود کیفیت خدمات اورژانسها و تقویت طب اورژانس، توجه به طب سنتی و اسلامی، ارتقا سلامت و نقش زنان در توسعه پایدار، توجه به تفاوت‌های فرهنگی نسل‌ها، برطرف کردن نارسایی ساختار سازمانی، تشکیل هیئت بازنگری ساختار سلامت کشور و مشارکت مردم در تصمیم‌سازیها و تشکیل شوراهای سلامت، اصلاح الگوی ناهمگن سلامت منطقه‌ای، بکارگیری ابزار ارزیابی فن آوری سلامت، ایجاد نظام اطلاعات مدیریت سلامت، طراحی مکانیزم‌های قانونی پایدار با قدرت تأثیرگذاری بر

سیاست‌ها، توسعه پزشک خانواده، مدیریت بهینه منابع، توجه جدی‌تر به منزلت جامعه پزشکی، تهیه راهنماهای آموزشی تخصصی، ایجاد رشته‌های فرآوری اطلاعات، تعادل جنسیتی در پذیرش دانشجوی، توانمندسازی پزشکان در مقوله آموزش به بیمار، ارزش‌گذاری حقوق و ایمنی بیمار، بازتعریف جایگاه پرستاری در نظام سلامت و توجه به مدیریت و اقتصاد سلامت

کلمات کلیدی: چالش‌ها، دانشگاه‌ها، آینده، آموزش، راهکار

A۳ - ۴۴۰

وضعیت دانش پرستاران در مورد بررسی وضعیت سلامت بیماران در بیمارستان‌های منتخب وابسته به سازمان تأمین اجتماعی شهر تهران

شیوا پژمان خواه^{*}، شیدا پژمان خواه

دانشگاه علوم پزشکی ایران‌شهر

shivaPejmankhah@yahoo.com

مقدمه: بررسی، اولین و مهم‌ترین گام در فرآیند پرستاری است. انجمن پرستاری آمریکا بیان می‌کند پرستاری تشخیص و درمان پاسخ‌های انسان به مشکلات بالفعل و بالقوه سلامتی می‌باشد. بنابراین بررسی وضعیت سلامت بر تهیه داده‌های پایه، در رابطه با پاسخ مددجو به علائق، نگرانی‌ها و سلامتی به منظور تعیین نیازهای مراقبت پرستاری مددجو تمرکز دارد. بر این اساس این تحقیق با هدف بررسی دانش پرستاران در مورد بررسی وضعیت سلامت بیماران در بیمارستان‌های منتخب وابسته به سازمان تأمین اجتماعی شهر تهران انجام گرفت.

روش کار: این پژوهش مطالعه‌ای توصیفی - تحلیلی است و جامعه آن را کارشناسان پرستاری شاغل در بخش‌های داخلی - جراحی، اورژانس بیمارستان‌های منتخب وابسته به سازمان تأمین اجتماعی شهر تهران به تعداد ۹۶ نفر تشکیل داده‌اند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای است که در دو بخش تهیه و تنظیم گردیده است. بخش اول سؤالات مربوط به مشخصات فردی و بخش دوم سؤالات (۲۲سئوال) مربوط به میزان دانش بود. جهت تجزیه تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد بیشتر آنها (۵۳/۱٪) سابقه کاری بین ۶-۷۳ ماه داشتند و ۵۸/۴٪ پرستاران دارای دانش خوب دارا بودند. در ضمن بین برخی از مشخصات فردی (جنس، سن، متاهل، سابقه کار، نوع بخش) با دانش پرستاران در مورد بررسی وضعیت سلامت بیماران به جز بخش و عملکرد ارتباط معنی‌دار آماری وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش مبنی بر وجود دانش کافی پرستاران رفتارهای متناسب با آن سطح دانش مشاهده نمی‌شود. به نظر می‌رسد عوامل دیگری همانند عوامل انگیزشی و عوامل کنترلی نیز وجود دارند که در صورت وجود آنها امکان بروز عملکرد مورد نظر وجود خواهد داشت.

کلمات کلیدی: دانش، بررسی وضعیت سلامت، پرستاران، تهران

s_heydari_287@yahoo.com

مقدمه: توسعه و گسترش علوم پزشکی و به دنبال آن ارتقای نقش، گوناگونی و پیچیدگی وظایف پرستاری همراه با تغییر الگوی بیماری از سویی و افزایش دسترسی مردم به اطلاعات از سویی دیگر سبب شده است که وجود پرستارانی به روز و حرفه‌ای بسیار ضروری باشد. آموزش بالینی مهم ترین بخش در آموزش پرستاری است، زیرا در این مرحله، دانشجویان دانش نظری خود را با مشاهدات بالینی تحکیم بخشیده، مهارت‌های مورد نیاز را یاد گرفته و نهایتاً، مفهوم مراقبت کل نگر را فرا می گیرند. با توجه به اهمیت کیفیت ارائه خدمات سلامت به بیماران و سطح رضایت مندی آنان، شناسایی و رفع چالش های مرتبط با حضور دانشجویان پرستاری در بخش های بالینی ضروری به نظر می رسد. از اینرو، در پژوهش حاضر سعی شده به چالش های حضور دانشجویان پرستاری در بخش های بالینی، از دیدگاه مربیان، سرپرستاران و پرستاران پرداخته شود.

روش کار: در این مطالعه کیفی با نمونه گیری هدفمند از مربیان، سرپرستاران و پرستاران مسئول شاغل در بخش های مختلف بیمارستان ضیایی اردکان برای شرکت در مطالعه دعوت به عمل آمد. بعد از مصاحبه نیمه ساختارمند با ۱۴ شرکت کننده، باتوجه به اشباع مفهومی طبقات، نمونه گیری به پایان رسید. تمامی مصاحبه ها ضبط شده، خط به خط دست نویس، کدگذاری، طبقه بندی و تجزیه و تحلیل محتوایی شدند.

یافته ها: مشارکت کنندگان در این مطالعه، چهار تم "تعامل" شامل ارتباط نامناسب با بیماران و پرسنل شاغل در بخش و عدم توجه به بعد معنوی مراقبت پرستاری، "آموزش" شامل نداشتن آگاهی در مورد بیماری های مختلف و نداشتن مهارت کافی برای انجام مراقبت های پرستاری، "مدیریتی" شامل عدم وجود فضای مناسب در بخش و عدم رعایت قوانین و مقررات توسط دانشجویان و "پاسخ گویی حرفه ای" شامل نپذیرفتن مسئولیت و گزارش ندادن خطا را به عنوان چالش های حضور دانشجویان پرستاری در بخش مطرح نمودند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به دیدگاه های مشارکت کنندگان در این مطالعه، به نظر می رسد برطرف کردن چالش های موجود با تعامل بیشتر دست اندرکاران امکان پذیر باشد. برنامه ریزی و هماهنگی آموزش های بالینی، کارآموزی و کارورزی ها باید با مشارکت اساتید دانشکده، مربیان بالینی و سرپرستاران انجام پذیرد تا بستری مناسب جهت حضور مؤثر و کارآمد دانشجویان فراهم گردد. و با تربیت پرستاران حرفه ای، موجب اعتلای سطح سلامت مددجویان و رضایت آنان گردد.

کلمات کلیدی: دانشجویان پرستاری، بیمارستان، چالش ها، آموزش بالینی

A3- 1001

بررسی مواجهه شغلی با خون و آگاهی دانشجویان

پزشکی از واکسن هپاتیت B

امیر پاکپور حاجی آقا*

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

PakPour_amir@yahoo.com

مقدمه: کارکنان سیستم بهداشتی- درمانی که با خون و مایعات بدن در تماس هستند، افراد با خطر بالا برای کسب عفونت های منتقله از راه خون می باشند. متاسفانه واکسیناسیون علیه هپاتیت B در بعضی از گروه های درمانی جدی گرفته نمی شود.

اهداف: هدف مطالعه حاضر بررسی آگاهی از عوامل خطر ویروس هپاتیت B و بررسی مواجهه تصادفی با خون در میان دانشجویان پزشکی می باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۷۱۸ دانشجوی پزشکی به طور تصادفی و بر اساس روش نمونه گیری خوشه ای از دو شهر تهران و قزوین در سال ۱۳۹۲ انتخاب شدند. داده ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته شامل سوالات دموگرافیک (۴ سوال) و آگاهی (۱۵ سوال) در طی مصاحبه اندازه گیری شد. نهایتاً داده ها وارد نرم افزار SPSS ۱۸ شد و با استفاده از آزمون های آماری پیرسون و رگرسیون تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: ۱۲۳ دانشجوی (۱۷٪) اظهار داشتند که بطور تصادفی با خون در تماس بوده اند. میانه دفعات تماس تصادفی ۱ (دامنه ۱ تا ۳) بود. آگاهی از عوامل خطر ویروس هپاتیت B در سطح بالایی قرار داشت با اینحال تنها ۲۰ درصد از دانشجویان تمامی دوزهای پیشگیرانه واکسن هپاتیت B را تکمیل نموده بودند. از این گذشته ۲ درصد از دانشجویانی که واکسن هپاتیت B را کامل دریافت نموده بودند اظهار داشتند که آزمایش تاییدی ایمنی خون را انجام داده اند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه حاکی از آن است که میزان بالایی از مواجهه تصادفی با خون در دانشجویان پزشکی وجود داد. این درحالی است که میزان دریافت واکسن هپاتیت B بطور کامل در دانشجویان صورت نپذیرفته است. لذا آموزش پرسنل، استفاده از وسایل محافظتی، واکسیناسیون پرسنل علیه هپاتیت B از جمله روش های پیشگیری از کسب بیمارستانی بیماری های هپاتیت و HIV می باشد.

کلمات کلیدی: مواجهه شغلی با خون، آگاهی، واکسن هپاتیت B

A3- 1427

چالش های حضور دانشجویان پرستاری در بخش های

بالینی: یک مطالعه کیفی

سکینه حیدری*، مهرداد مستغانی، عطیه فقیهی مرقی

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی ۲- دانشگاه علوم پزشکی

اصفهان

A3- 1524

اولویت نیازهای شغلی کارکنان بر اساس هرم مازلو و

ارتقای کیفیت ارائه خدمات آموزشی در نظام سلامت

اکبر علی اصغرزاده*، فاطمه رنگرز جدی، زهره مبارک، محبوبه نیکخواه

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

راهکارهای مقابله با افت تحصیلی؛ یک مطالعه

کتابخانه‌ای

محمد لطیف راستیان^{۱*}، سمیه حسن نیا^۲، شهباز مظفری^۳، فاطمه صادقی

۱- علوم پزشکی یاسوج ۲- دانشگاه شیراز ۳- دانشگاه لرستان

r115_rastian@yahoo.com

مقدمه: هر جامعه برای اینکه به مقاصد عالی خود دست یابد، باید از نیروی انسانی مؤثر و کارآمد برخوردار باشد، نیروی انسانی که با تخصص و مهارت خویش بتواند در جهت تحقق اهداف نظام خود تلاش کند. اما در جامعه امروزی شاهد آن هستیم که وضع موجود حاکی از وجود و حضور گسترده افراد فارغ‌التحصیل شده موفق نمی‌باشد و اینجاست که انگشت اشاره به سمت آفتی مهم در آموزش است که تحت عنوان افت تحصیلی معرفی می‌گردد. آفتی که عوامل گوناگون آن را ایجاد کرده و در روند تحصیل و فرایند یاددهی - یادگیری تأثیر سوء نهاده و نتیجه آن هم چیزی جز به هدر رفتن منابع انسانی و مادی و مالی نمی‌باشد.

روش کار: مقاله حاضر، یک مقاله کتابخانه‌ای است که از طریق مطالعه و جستجو در منابع و مجلات کتابخانه‌ای و پایگاه‌های اینترنتی با کمک آخرین یافته‌ها و مقالات علمی روز دنیا تهیه گردیده است.

یافته‌ها: بررسی پژوهش‌ها نشان می‌دهد افت تحصیلی علل متفاوتی می‌تواند داشته باشد که می‌توان آنها را به چهار دسته علل فردی (کمبود انگیزه، پائین بودن عزت نفس، عدم برنامه‌ریزی) علل خانوادگی (روابط ناپهناج‌والدین، فقر مادی و فرهنگی) علل اجتماعی (اعتیاد، رواج مصرف گرای و تجمل‌گرایی) و علل آموزشی (روش تدریس معلم، محتوای کتب درسی و نحوه ارزشیابی) تقسیم نمود.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد به منظور کاهش پدیده افت تحصیلی در نظام‌های آموزشی باید درصدد اجرای راهکارهایی برای بهبود افت تحصیلی برآمد. این راهکارها در سه حیطه فردی (تأکید بر پشتکار و نه هوش، مقایسه خود با خود و نه با دیگران، توجه به سبک‌های شناختی) راهکارهای خانوادگی و اجتماعی (ایجاد محیطی آرام و مساعد، توجه به تفریحات سالم) و راهکارهای آموزشی (ایجاد انگیزه در معلم، استفاده از روش‌های نوین تدریس) قابل تفکیک هستند.

کلمات کلیدی: افت تحصیلی، عوامل، راهکارها

ارزیابی عملکرد بالینی کارورزان پزشکی و عوامل مؤثر

بر آن با آزمون mini-CEX در بیمارستان حضرت رسول

اکرم (ص) تهران در سال ۱۳۹۰

جلیل کوهپایه زاده^{۱*}، پیمان حافظی مقدم^۱، حسین دانش^۱، زهرا ایمانی

زاده^۲، سعیده دریازاده^۳

۱- دانشگاه علوم پزشکی ایران ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

jkuhPayeh@yahoo.com

مقدمه: انگیزش عامل اصلی رفتار می‌باشد. هرم سلسله مراتبی نیازهای مازلو، که از نظریه‌های قابل‌تامل در بحث انگیزش است به مدیران بینش داده و کمک میکند تا مدیران بدانند کارکنانشان چه چیزهایی را پاداش کار تلقی می‌کنند؛ مطالعه حاضر با هدف بررسی اولویت‌های نیازهای شغلی کارکنان دانشکده پیراپزشکی بر اساس هرم مازلو در جهت ارتقاء کیفیت ارائه خدمات آموزشی در نظام سلامت انجام گردید.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی- مقطعی بود، که در سال ۱۳۹۲ بر روی کلیه کارکنان دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام گرفت. کلیه کارکنان شامل ۲۰ نفر در این مطالعه شرکت داده شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌ای دو قسمتی محقق ساخته بود که قسمت اول پرسشنامه در برگیرنده اطلاعات دموگرافیک و قسمت دوم، منطبق بر اهداف پژوهش در ۷ حیطه تدوین شد. کارکنان نیازهای شغلی خود را اولویت بندی نمودند. به اولویت‌ها امتیاز ۱-۵ اختصاص داده شد که امتیازات کلی ۳۵-۷ بود. پرسشنامه روانی‌صوری و محتوی داشته و توسط صاحب‌نظران تأیید گردید. پایایی پرسشنامه با روش دو نیمه کردن و آلفای کرونباخ (۰/۸) انجام شد. سپس داده‌ها وارد نرم افزار SPSS شده و با آمار توصیفی تحلیل گردید.

یافته‌ها: در کل نیاز به خودشکوفایی و احترام با میانگین امتیاز ۲۵/۷۳ و ۲۴/۱۱ از مهمترین نیازهای شغلی کارکنان بود. در حیطه اول (ارزشیابی یک شغل برای کارکنان): نیاز خودشکوفایی و امنیت با امتیازات ۳/۶ و ۳/۳؛ در حیطه دوم (علت اصلی ترک حرفه): نیاز به خودشکوفایی و امنیت با امتیازات ۳/۷ و ۴/۳؛ در حیطه سوم (پاداش واقعی در کار): نیاز به احترام و خودشکوفایی امتیازات ۳/۶ و ۴/۵؛ در حیطه چهارم (دلیل کاهش انگیزه): نیازهای اجتماعی و احترام امتیازات ۴/۶ و ۴/۷؛ در حیطه پنجم (دلیل پذیرش کار جدید): نیاز خودشکوفایی و احترام با امتیازات ۴/۲ و ۲/۸؛ در حیطه ششم (دلیل حداکثر تلاش و کوشش): نیازهای اجتماعی و احترام با امتیاز ۳/۷ و ۳/۵ و در حیطه هفتم (اولین اقدام مدیر برای افزایش انگیزه کارکنان): خودشکوفایی و احترام با امتیازات ۳/۸ و ۳/۷ بالاترین امتیازات را به دست آوردند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد نیازهای ابتدایی جامعه پژوهش شامل فیزیولوژیک، امنیت و اجتماعی تا حدودی برآورده شده یا از اهمیت کمتری برخوردار بوده و نوبت به نیازهای احترام و خودشکوفایی رسیده است که مدیران با توجه به این نتایج به نظر می‌رسد برای افزایش انگیزه کاری باید به نیازهای سطح بالا مانند خود شکوفایی و احترام توجه بیشتری نمایند.

کلمات کلیدی: نیاز، کارکنان، دانشگاه علوم پزشکی، هرم مازلو، ارتقای کیفیت

بحث و نتیجه‌گیری: بروز خشونت‌های کلامی و فیزیکی پس از برگزاری دوره‌های آموزشی کاهش یافت ولی کاهش آن از لحاظ آماری معنی‌دار نبود.

کلمات کلیدی: آموزش، مهارت‌های ارتباطی، خشونت، اورژانس

۸۲۱ - ۸۳

مقایسه تأثیر آموزش به دو روش سخنرانی و کار در گروه کوچک در مبحث کاهش سطح هوشیاری کودکان در دوره کارورزی

راضیه فلاح*

دانشیار گروه کودکان، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

fallah@ssu.ac.ir

مقدمه: آموزش برخورد با مسائل اورژانسی از اهداف اصلی برنامه آموزشی است و اختلال سطح هوشیاری از اورژانس‌های طب کودکان می‌باشد که نیاز به دخالت فوری برای حفظ حیات فرد و فعالیت مغز وی دارد. از روش‌های نوین آموزشی، آموزش به روش کار در گروه‌های کوچک است که در این روش، دانشجویان به گروه‌های پنج تا هشت نفره تقسیم می‌شوند و سپس با نظارت استاد به بحث و تبادل نظر در باره مسئله مطرح شده می‌پردازند. این مطالعه به منظور بررسی و مقایسه تأثیر آموزش به دو روش سخنرانی و کار در گروه کوچک در مبحث کاهش سطح هوشیاری در کارورزان بخش کودکان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد صورت گرفت.

روش کار: در یک کار آزمایشی بالینی، کارورزان بخش کودکان سه ماه اول سال ۱۳۹۱، بصورت تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. سپس مبحث برخورد با کودک مبتلا به کاهش سطح هوشیاری در یک گروه به روش سخنرانی و در گروه دوم به روش کار در گروه کوچک آموزش داده شد (۱۰ نفر در گروه سخنرانی و ۱۲ نفر در سه کار گروه کوچک ۴ نفره). پس از دو هفته، آزمونی در مورد کاهش سطح هوشیاری در کودکان با سوالات یکسان از هر دو گروه بعمل آمد. آزمون شامل ۱۲ سوال (۴ سوال در هر یک از حیطه‌های دانش نگرش و مهارت) بود. در نهایت میانگین نمرات کسب شده بطور کلی و در هر یک از حیطه‌ها در دو گروه مقایسه شد.

یافته‌ها: میانگین نمره کل در روش کار در گروه کوچک بیشتر بود. (در روش سخنرانی $11/25 \pm 8/12$ و کار گروه کوچک $10/78 \pm 10/03$ و $P=0/03$) میانگین نمره در حیطه دانش و در حیطه نگرش در بین دو گروه تفاوتی نداشت. (در حیطه دانش روش سخنرانی $3/27 \pm 0/65$ و کار گروه کوچک $3/4 \pm 0/64$ و در حیطه نگرش در روش سخنرانی $2/23 \pm 0/45$ و در کار گروه کوچک $3/3 \pm 0/64$ و $P=0/2$)

میانگین نمره در حیطه مهارت در روش کار در گروه کوچک بیشتر بود. روش سخنرانی $2/1 \pm 0/5$ و در کار گروه کوچک $3/4 \pm 0/8$ و $P=0/04$ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: از آموزش به روش کار در گروه کوچک می‌توان برای افزایش مهارت دانشجویان پزشکی در برخورد با بیماران اورژانسی سود

مقدمه: یکی از فعالیت‌های مهم در فرآیندهای آموزشی، ارزشیابی دانشجویان است. برای ارزیابی عملکرد حرفه‌ای دانشجویان، انتخاب یک سیستم ارزشیابی مناسب مهم است. هدف از این بررسی، ارزیابی عملکرد بالینی کارورزان پزشکی و عوامل مؤثر بر آن به وسیله آزمون مینی سیکس (mini-CEX) بود.

روش کار: این مطالعه به صورت نیمه تجربی بود و از تمام کارورزان بخش اورژانس، دو بار در ابتدا و انتهای دوره، آزمون مینی سیکس گرفته شد و ارزیابی با توجه به چک لیست به عملکرد کارورزان نمره می‌داد. سپس نمرات آزمون‌ها با یکدیگر مقایسه شد.

یافته‌ها: در مجموع ۷۶ شرکت‌کننده توانستند آزمون‌های اول و دوم را به انجام برسانند. میانگین نمرات آزمون مینی سیکس از $11/3$ با انحراف معیار $1/67$ در ابتدای دوره به $12/3$ با انحراف معیار $1/53$ در انتهای دوره رسید و $1/07$ نمره افزایش یافت ($P=0/000$).

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه به تأثیر متغیرهای مؤثر بر بهبود مهارت‌های بالینی کارورزان و انجام ارزشیابی در ابتدا و انتهای آموزش، برای بررسی پیامدهای یادگیری کارورزان تأکید می‌کند.

کلمات کلیدی: amini-CEX ارزشیابی در محل کار، کارورزان پزشکی

۴۲۷ - ۸۳

بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی به پرسنل بخش اورژانس در رخداد خشونت‌های کلامی و فیزیکی

جلیل کوهپایه زاده^۱، پیمان حافظی مقدم^۱، زهرا ایمانی زاده^۲، حسین

دانش^۱، سعیده دریازاده^۲

۱-دانشگاه علوم پزشکی ایران ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

jkuhPayeh@yahoo.com

مقدمه: پرسنل اورژانس در بیمارستان‌ها در ریسک بالایی از مواجهه با خشونت قرار دارند. هدف این بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی به پرسنل بخش اورژانس در رخداد خشونت‌های کلامی و فیزیکی است.

روش کار: این مطالعه از نوع نیمه تجربی بود و برای اجرای این طرح، کلیه پرسنل (پرستاران، منشی‌ها و کمک بهیاران و نگهبانان) بخش اورژانس بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص) در یکی از دو کلاس آموزشی که به فاصله زمانی یک ماه انجام شد، شرکت کردند. میزان بروز خشونت طی دو مرحله قبل و بعد از آموزش با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته، توسط پرسنل تکمیل گردید و نتایج با استفاده از آزمون Wilcoxon با یکدیگر مقایسه شدند.

یافته‌ها: بدنبال آموزش، میانگین خشونت‌های کلامی از $5/8$ به $5/1$ و از حدود اطمینان $2/67$ به $2/11$ کاهش پیدا کرد. همچنین میانگین خشونت‌های فیزیکی نیز از $1/8$ به $1/4$ و از حدود اطمینان $2/11$ به $2/33$ کاهش پیدا کرد. هر دو مورد بروز خشونت‌های کلامی و فیزیکی بدنبال برگزاری دوره آموزشی کاهش یافت هر چند از نظر آماری معنی‌دار نبود.

برد و بعلاوه استفاده از روش کار در گروه کوچک موجب ارائه بازخوردهای شفاف به اساتید نیز می‌گردد که به نو به خود می‌تواند نقش مهمی در تقویت نقاط مثبت و رفع نقاط ضعف در روش تدریس اساتید ایفا کند.

کلمات کلیدی: کار در گروه کوچک، کارورز، کاهش سطح هوشیاری

۸۶۹ - ۸۳

راه‌اندازی واحد توسعه آموزش در مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی قزوین و بررسی تأثیر آن بر میزان کارایی آموزشی این مراکز

زهرا قاسمی^{*}، سیما هاشمی پور، فاطمه نظری شادکام، فاطمه سمیعی راد

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

z_ghasemy@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی رکن اساسی آموزش در علوم پزشکی است. بنابراین توجه به مراکز آموزشی درمانی و تلاش برای بهبود کیفیت آموزش در آنها مهمترین گام در جهت تحقق اهداف و اثربخشی برنامه آموزشی است. این مطالعه به منظور ارتقای وضعیت آموزش بالینی در دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام شده است.

روش کار: در یک مطالعه اقدام پژوهی با رویکرد مشارکتی و با هدف بهبود وضعیت آموزش بالینی در مراکز آموزشی درمانی در سال ۹۲ در دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ابتدا از طریق مصاحبه، دیدگاه برخی اعضای هیأت علمی و دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین در پاسخ به این سؤال که چرا وضعیت آموزش بالینی در بیمارستان‌ها مناسب نیست، جمع‌آوری و تحلیل گردید سپس با برگزاری جلسات متمرکز گروهی با مشارکت مطلعین آموزشی این دانشگاه در مورد راه حل مشکلات طرح شده گروه هدف پرداخته و راه حل منتخب را در سطح مراکز به اجرا در آمد. در پایان نیز با انجام بازدیدهایی از مراکز آموزشی درمانی و مشاهده نحوه آموزش و تعامل دانشجویان، تأثیرمداخله حاصل این پژوهش را بر آموزش از طریق چک لیست مشاهده و ارزیابی شد.

یافته‌ها: آموزش ارائه شده در مراکز درمانی بدون وجود طرح درس و طرح دوره مشخص بالینی انجام می‌شود. جلسات آموزشی برگزار شده در این مراکز به ندرت با اصول آموزش پزشکی منطبق است و روش ارزشیابی غالب در ارزیابی توانایی‌های دانشجویان روش مشاهده مستقیم (DOPS) بود در صورتی که با توجه به شرایط زمینه‌ای موجود بکارگیری روش‌های دیگر اثربخشی بیشتری خواهد داشت. با توجه به یافته‌های به دست آمده، ایجاد واحد توسعه آموزش در مراکز آموزشی درمانی به منظور هدایت و نظارت بر آموزش‌های ارائه شده و ارزیابی آنها، مداخله این پژوهش بود که در ارزیابی بعدی تأثیر مثبتی بر آموزش‌های جاری مراکز درمانی این دانشگاه نشان داد.

بحث و نتیجه‌گیری: توسعه آموزش در مراکز آموزشی درمانی اقدامی مؤثر در بهبود پیامدهای نظام آموزش پزشکی است. از این رو با ایجاد واحدی که صرفاً به ارتقای فرآیندهای جاری مربوط به آموزش و ارزیابی دانشجویان همچنین عملکرد اعضای هیأت علمی بپردازد، می‌توان به این مهم پرداخت.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، توسعه آموزش، مرکز آموزشی درمانی

۱۲۲۵ - ۸۳

تجربه سال آخر دانشجویان کارشناسی پرستاری در محیط‌های بالینی: فخر حرفه‌ای

محمد رضا دین محمدی^{۱*}، حمید پیروی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی زنجان ۲- دانشگاه علوم پزشکی ایران

mdinmohammadi@yahoo.com

مقدمه: یادگیری در محیط‌های بالینی بخش مهمی از برنامه آموزشی دانشجویان پرستاری به شمار می‌آید. تعامل مؤثر و پویای دانشجویان با اعضای تیم مراقبت سلامتی، مربیان، محیط‌های بالینی و عناصر آن منجر به تکامل حرفه‌ای آنها می‌گردد. هدف این مقاله، گزارش بخشی از یک مطالعه اصلی است که به توصیف تجارب سال آخر دانشجویان کارشناسی پرستاری در محیط‌های بالینی می‌پردازد.

روش کار: دوازده دانشجوی کارشناسی پرستاری شاغل به تحصیل در دو دانشکده بزرگ پرستاری و مامایی تهران و دو دانش آموزته کارشناسی پرستاری با نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. داده‌های مطالعه از طریق مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته در دوره کارآموزی‌های بالینی جمع‌آوری و با روش نظریه پایه استراس و کوربین (۱۹۹۸) مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: فخر حرفه‌ای به عنوان یکی از یافته‌های مهم مطالعه اصلی با سه طبقه فرعی کفایت حرفه‌ای، پذیرش از سوی دیگران و تمرین حرفه‌ای شدن تظاهر نمود. فخر حرفه‌ای، تجربه‌ای بود که در شرکت کنندگان مطالعه غالباً از اواخر برنامه آموزشی همزمان با نیمسال ششم یا هفتم تحصیلی آغاز و توسعه پیدا می‌کرد. دانشجویان ضمن کسب قابلیت‌های فردی و شایستگی‌های حرفه‌ای لازم، به جهت حضور طولانی در محیط‌های بالینی فرصت کافی برای تعامل و ارتباط با بیماران و اعضای تیم مراقبت پیدا می‌کردند. این مسئله پذیرش آنها را از سوی اعضای تیم مراقبت تسهیل می‌نمود. همچنین آنها در این مرحله از دوره آموزشی در می‌یافتند که باید خود را برای حضور در محیط‌های واقعی کار آماده نمایند.

بحث و نتیجه‌گیری: فخر حرفه‌ای تجربه‌ای بود که غالب شرکت‌کنندگان مطالعه در سال آخر برنامه آموزشی، همزمان با برنامه کارآموزی در عرصه احساس می‌نمودند. بازنگری مجدد در فلسفه، رسالت و اهداف برنامه کارآموزی در عرصه (اینترشیپ)، اصلاح و اجرایی صحیح آن در عمل می‌تواند آثار و پیامدهای مثبت و سازنده‌ای در تجربه اجتماعی شدن و گذر نقشی دانشجویان کارشناسی پرستاری بر جای گذارد.

شود و با توجه به این که زمان تحصیل فرصت مناسب و مهمی برای ایجاد حساسیت اخلاقی در دانشجویان پرستاری فراهم می آورد، پرداختن به این امر خطیر یکی از وظایف مهم دست اندرکاران امر آموزش پرستاری است. **بحث و نتیجه گیری:** کمبود آگاهی در دانشجویان پرستاری به عنوان یکی از مهم ترین موانع اخلاق در دانشجویان است. آموزش اخلاق توسط اساتید پرستاری در دوران تحصیل دانشجویان پرستاری جهت آمادگی اخلاقی آنان برای ارائه مراقبت بیماران در آینده کاری شان ضروری است. **کلمات کلیدی:** اخلاق حرفه‌ای، پرستاری، نقش اساتید

۸۳ - ۱۲۵۸

بررسی دیدگاه کارآموزان و کارورزان دانشگاه علوم پزشکی مازندران نسبت به بخش های بالینی در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۲

علی مراد حیدری گرچی، محمد علی حیدری گرچی*، محمد خادم‌لو، فرزانه تیموری

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

alifar_2004@yahoo.com

مقدمه: مؤسسات آموزشی برای ارزشیابی فعالیت‌های خود از ابزارهای متفاوتی استفاده می کنند. ارزشیابی فرآیند یاددهی و یادگیری از فعالیت‌های مورد تأکید و توجه در مؤسسات آموزشی است، زیرا تربیت نیروی انسانی دارای تبحر و صلاحیت، به میزان زیادی وابسته به این فرآیند است. عوامل زیادی در فرآیند آموزش نقش دارند که هر یک به تنهایی می‌توانند بر یادگیری تأثیر داشته باشند. در واقع اگر یادگیری را تعامل استاد و دانشجو بدانیم که در آن تغییر رفتار در سه حیطه دانش، نگرش و مهارت عملی به صورت نسبتاً پایدار ایجاد می‌شود. بنابراین دانشجو با درک محیط پیرامون خود انگیزه و یادگیری را تنظیم می‌کند. باید به خاطر داشت که دو عامل انگیزه و تناسب از مؤلفه‌های مهم تأثیرگذار بر یادگیری هستند. نظر بر اهمیت آموزش در حیطه‌های پزشکی، هدف این مطالعه ارزیابی دیدگاه کارآموزان و کارورزان نسبت به بخش‌های بالینی دانشگاه علوم پزشکی مازندران بر اساس الگوی آموزشی از پیش ساخته (DREEM) بوده است.

روش کار: این مطالعه یک مطالعه توصیفی بوده که روی دانشجویان تحت کارآموزان و کارورزی دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام شد. پرسشنامه استاندارد شده برای ارزیابی دیدگاه دانشجویان استفاده گردید. پرسشنامه مربوطه چهار زیر مقیاس یادگیری (۲ آیتم)، محیط آموزشی (۱۲ آیتم)، معلمان (۱۱ آیتم) و احساس توانایی (۱۲ آیتم) بود. داده‌های به دست آمده از این تحقیق به وسیله نرم افزار SPSS آنالیز گردید و روش آنالیز مطالعه حاضر تحلیل واریانس، پیرسون و مدل ساختاری بود.

کلمات کلیدی: فخر حرفه‌ای، کارآموزی در عرصه، محیط بالینی، تجربه یادگیری، دانشجوی پرستاری، تحقیق کیفی

۸۳ - ۱۲۵۱

بررسی نقش اساتید الگو در اخلاق حرفه‌ای پرستاری: یک مطالعه کتابخانه‌ای

طاهره مقدس^{۱*}، معصومه شهنازدوست^۲

۱- دانشگاه آزاد تنکابن ۲- دانشگاه علوم پزشکی گیلان

t.moghadas@gmail.com

مقدمه: اهمیت اخلاق حرفه‌ای در علوم پزشکی امری بدیهی است. در تاریخچه اخلاق پزشکی ایران قبل و بعد از ظهور اسلام الگو گرفتن از اساتید همواره مورد نظر بوده است. به طوری که حتی در دوره قبل از اسلام در ایران، پزشکان نخست علم اخلاق را به شاگردان خود می‌آموختند و تا ایشان را از نظر اخلاقی نمی‌آزمودند، برای آموختن علم پزشکی به شاگردی نمی‌پذیرفتند. پس از ظهور اسلام نیز پزشکانی چون ابن سینا، زکریای رازی، افزون بر داشتن درجات بالای علمی الگوی شایسته برای مردم به شمار می‌رفتند. بدیهی است اهمیت رعایت اخلاق پرستاری نیز در بهبود شرایط بیماران مؤثر می‌باشد. عوامل متعددی در اخلاق حرفه‌ای پرستاری مؤثرند از جمله سابقه کار بالینی، تحصیلات بالاتر در پرستاری، کارکنان سازمان ها و خدمات ارائه شده در سازمان ها یکی از این عوامل نیز رعایت آموزش صحیح تئوری، آموزش صحیح بالینی و انتقادپذیری بوده است که در بررسی های انجام شده از دیدگاه دانشجویان پرستاری حیطه‌های انتقادپذیری، تحمل افکار دیگران و شناخت استعدادها و توانایی‌ها در اساتید در سطح پایین گزارش شده است. به طور کلی درمانگران و به ویژه پرستاران اغلب با موقعیت‌هایی رو به رو می‌شوند که جهت حل آنها باید تصمیمات اخلاقی مناسب اتخاذ کنند. این در حالی است که امروزه اخلاق در علوم پزشکی با چالش‌های فراوانی رو به رو می‌باشد. با توجه به مسائل بیان شده بررسی نقش اساتید به عنوان الگوی اخلاق حرفه‌ای پرستاران می‌تواند به بهبود رعایت اخلاق حرفه‌ای پرستاری و در نتیجه ارتقای سطح سلامت جامعه کمک نماید.

روش کار: در این مطالعه که به روش کتابخانه‌ای انجام شد پایگاه‌های اطلاعاتی Magiran, Proquest, Pubmed, Iranmedex جستجو و منابع مربوط مورد استفاده قرار گرفت. جستجوی مقالات انگلیسی از سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۳ و مقالات فارسی از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۲ با کلید واژه‌های: اخلاق حرفه‌ای، پرستاری، نقش اساتید انجام شد. در نهایت مقالات استخراج شده مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: با توجه به بررسی‌های انجام شده آموزش اخلاقیات یکی از عوامل مهم در رعایت اخلاق حرفه‌ای پرستاری می‌باشد که نبود این آموزش می‌تواند مانعی برای گسترش اخلاق در حرفه و حساسیت اخلاق حرفه‌ای

یافته‌ها: نتایج تحقیق نشان داد میانگین از سه بالاتر می‌باشد که به معنای متوسط بودن دیدگاه دانشجویان نسبت به کارآمدی مربیان، محیط آموزشی، شرایط یادگیری و احساس کارآمدی می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های این نتایج دیدگاه دانشجویان نسبت به بخش‌های بالینی متوسط می‌باشد. بنابراین نیاز مبرمی برای اصلاح بخش‌های آموزشی و یادگیری وجود دارد. از طرفی بررسی دیدگاه دانشجویان در مناطق و فرهنگ‌های متفاوت می‌تواند برای ارائه دیدگاهی جامع در این زمینه مفید واقع شود.

کلمات کلیدی: دیدگاه دانشجویان، پزشکی، بخش‌های بالینی

۱۳۰۱ - ۸۳

ارزیابی سبک‌های یادگیری پرستاران بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۲ بر اساس مدل وارک

عاطفه رضانی کارودی^۱، محمدعلی دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی یزد

nimadelavari1379@gmail.com

مقدمه: یکی از عوامل مهم در آموزش، به خصوص در پرستاری، سبک یادگیری است. آگاهی از ماهیت و انواع سبک‌های یادگیری فراگیران به مدرسین کمک می‌کند تا روش آموزش خود را متناسب با سبک یادگیری آنان تغییر داده تا به بازدهی آموزشی مورد نظر دست یابند. با توجه به اینکه سبک یادگیری در آموزش ضمن خدمت پرستاری کمتر مورد توجه قرار گرفته است لذا این مطالعه با هدف تعیین سبک‌های یادگیری پرستاران بخش مراقبت ویژه (ICU) بیمارستان شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۲ انجام گردیده است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، پرسنل پرستاری شاغل در بخش آی سی یو بیمارستان شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۲ مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه استاندارد وارک بود. جامعه مورد مطالعه به صورت سرشماری انتخاب شد و کلیه پرستاران بخش آی سی یو که تمایل به شرکت در مطالعه داشتند، مشارکت داده شدند. سپس داده‌های تحقیق با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی در نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: از مجموع ۴۴ پرستار مورد مطالعه ۱۲/۷۵ درصد دانشجوی ارشد پرستاری، ۷۰/۴ درصد کارشناس پرستاری، ۴/۶ درصد بهیار و ۱۲/۵ درصد تکنسین بیهوشی بودند و میانگین سنی واحدهای پژوهش ۳۱ سال بود. یافته‌های پژوهش حاکی از این بود که اکثریت پرستاران شیوه یادگیری چند سبکی داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج که حاکی از تنوع در سبک یادگیری پرستاران می‌باشد لازم است مدرسین از تنوع سبک‌های یادگیری در بین پرستاران آگاه بوده و با انتخاب سبک مناسب با نوع

یادگیری غالب پرستاران، اثربخشی آموزش‌های ضمن خدمت را ارتقا بخشند.

کلمات کلیدی: سبک یادگیری، پرستاران، بخش مراقبت‌های ویژه، مدل وارک

۱۳۲۲ - ۸۳

تأثیر تجارب بالینی بر آموزش پرستاری

جواد گنجلو^۱

علوم پزشکی سبزوار

jganj@yahoo.com

مقدمه: توفیق در رشته‌های علوم تجربی، مستلزم تقابل علم و عمل است. یادگیری بالینی مهم‌ترین بخش در آموزش پرستاری می‌باشد. الگوهای حل مسائل بالینی در پزشکی، سبب درک عمیق مفاهیم و معانی می‌گردد.

روش کار: این مطالعه به روش کتابخانه‌ای انجام شد و حاصل مرور چندین مقاله معتبر علمی و کتب مرجع سنجش و آموزش می‌باشد. پژوهشگران از سال‌ها تجربه بالینی در بخش‌های مختلف بیمارستان‌ها و نیز تدریس تئوری دروس مختلف در نوشتن این مقاله بهره برده‌اند.

یافته‌ها: نقش همکاری و همراهی بیمارستان‌های آموزشی با دانشگاه‌ها:

- ۱- مراقبت کامل و اصولی از مددجویان
- ۲- افزایش اعتماد به نفس دانشجویان
- ۳- افزایش انگیزه و علاقه شغلی
- ۴- یادگیری در حد تسلط
- ۵- افزایش کارایی

بحث و نتیجه‌گیری: با طراحی شیوه جدید آموزشی می‌توان دانشجویان را در امور مستقیم بخش‌های بالینی سهیم کرد و به این صورت تلفیقی از دانش و تجربه را جهت رتق و فتق امور بیماران نیازمند در بالین خواهیم داشت. حضور مربیان بالینی نیز به عنوان مکمل و ناظر بر نحوه اجرای مراقبت‌های پرستاری، جایگاه خود را حفظ خواهد نمود.

کلمات کلیدی: تجارب بالینی، آموزش، پرستاری

۱۴۳۲ - ۸۳

بررسی نیازهای آموزش پرستاری در مرکز آموزشی درمانی هاجر(س) شهرکرد سال ۱۳۹۱

زهرا ایازی^۱، سیدجلیل حسینی ایرانی، نیر دانش، حمیرا محمدی

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

ayazi_z56@yahoo.com

مقدمه: جهت آموزش هر موضوعی ابتدا باید نیازها و ندانسته‌ها مشخص گردد تا بتوان آگاهی‌های مورد نیاز را به ترتیب در اختیار دیگران قرارداد. پیشرفت در هر زمینه‌ای به توسعه علمی نیاز دارد و توسعه علمی نیز به برنامه‌ریزی دقیق در زمینه‌های مختلف علوم و تعیین نیازهای آموزشی اولین گام برنامه‌ریزی آموزشی و نخستین عامل ایجاد تضمین کیفیت و اثربخشی کارکرد آموزشی و بهسازی است که اگر بدرستی انجام شود

۱۵۷۴ - ۸۳

ارزیابی وضعیت آموزش دانشجویان و پرسنل در بیمارستان آموزشی هاشمی نژاد شهر تهران با استفاده از الگوی جهانی بالدريج در سال ۱۳۸۷

آزاده فاتح پناه*، محمد حسن نجفی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

fatehPanah@ssu.ac.ir

مقدمه: بررسی‌ها حاکی از آن است که سالانه سازمان‌های مختلف پول‌های هنگفتی را برای آموزش مهارت‌های خاص صرف می‌کنند؛ بدون اینکه اثربخشی بطور مؤثر اندازه‌گیری شود و یا سیستم بازخور مناسبی وجود داشته باشد. مقاله حاضر با هدف بررسی وضعیت آموزش در یک بیمارستان آموزشی فوق تخصصی انجام گردیده است.

روش کار: این پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی در سال ۱۳۸۷ انجام شده است. جامعه پژوهش کل آموزش‌گیرندگان در آن بیمارستان بوده لذا نمونه‌گیری به صورت سرشماری انجام شد.

یافته‌ها: با توجه به معیارهای الگو این بیمارستان از معیار تمرکز بر دانشجویان، گروه‌های دینفع و بازار از ۸۵ امتیاز مدل ۲۷/۸ امتیاز گرفت که ۱۰/۵، امتیاز آن مربوط به زیر معیار شناخت بازار، گروه‌های دینفع و دانشجویان و ۱۷/۳ آن مربوط به زیر معیار رضایت‌مندی و روابط گروه‌های دینفع و دانشجویان بوده است به عبارتی ۳۳٪ از الزامات معیار تمرکز بر دانشجویان، گروه‌های دینفع و بازار در حوزه‌های تعیین شده، پوشش یافته که ۱۲٪ مربوط به فرعی شناخت بازار، گروه‌های دینفع و دانشجویان و ۲۱٪ مربوط به به معیار فرعی رضایت‌مندی و روابط گروه‌های دینفع و دانشجویان می‌باشد. همچنین در معیار نتایج عملکرد سازمانی؛ ۱۸٪ از الزامات معیار در حوزه‌های تعیین شده پوشش یافته که از این ۱۸٪، ۳٪ مربوط به معیار فرعی نتایج حاصل از یادگیری دانشجویان، ۵٪ مربوط به معیار فرعی نتایج تمرکز بر گروه‌های دینفع و دانشجویان و مابقی مربوط به سایر ابعاد عملکرد سازمان بود.

بحث و نتیجه‌گیری: این بیمارستان در زمینه توجه به آموزش دانشجویان و رضایت‌مندی آنان طبق در وضعیت متوسطی قرار دارد که این وضعیت با توجه به اولین رسالت یک بیمارستان آموزشی که آموزش دانشجویان و سایر گروه‌های دینفع می‌باشد قابل توجه می‌باشد تا با توجه به نقاط قابل بهبود بیرون آمده از طریق این مدل به اصلاح این نقاط و تبدیل آنها به نقطه قوتی برای سازمان احتما و ورزند.

کلمات کلیدی: ارزیابی عملکرد، مدل تعالی مالکوم بالدريج، ارزیابی آموزش

مبنای عینی‌تر، برای برنامه‌ریزی به عنوان نقشه اثربخش و سایر فعالیت‌ها فراهم می‌سازد و احتمال تطابق آن با نیازهای سازمان، حوزه‌های شغلی و کارکنان و در نهایت اثربخشی آن افزایش خواهد یافت. کلیه تصمیمات در خصوص تدارک اهداف و محتوای آموزشی مناسب و استفاده مؤثر از سایر منابع تابعی از مطالعات نیازسنجی است. این پژوهش با هدف تعیین نیازهای آموزشی کادر پرستاری شاغل در مرکز آموزشی درمانی هاجر(س) شهرکرد از نظر ایشان و چگونگی ارتقاء برنامه‌های آموزش نظری و عملی در سال ۱۳۹۱ انجام گرفت.

روش کار: مطالعه حاضر توصیفی-تحلیلی بوده و اطلاعات از طریق پرسشنامه استاندارد شده با خود پاسخگویی ۳۰۱ نفر از پرستاران شاغل در مرکز آموزشی - درمانی هاجر شهرکرد جمع‌آوری و با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نیازهای آموزشی بر مبنای اولویت‌ها در پرسشنامه به ترتیب شامل عناوین آشنایی با نحوه کار با تجهیزات پزشکی، گزارش نویسی و مهارت‌های ارتباطی با ۱۳/۵ درصد و تفسیر ECG، مراقبت‌های پرستاری در بیمارستان خاص، CPR، انجام پروسیجرها با ۸/۱ درصد و تغذیه درمانی، انتقال خون با ۵/۴ درصد و محاسبات دارویی و اطلاعات دارویی با ۲/۷ درصد بوده است. بیشترین روش‌های مورد درخواست: کارگاه آموزشی ۴۸/۷٪، سخنرانی همراه با فیلم ۱۲/۸٪، سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ ۲۰/۵۱٪ و بازدید علمی بوده است. ۶۱٪ کادر پرستاری ترجیح داده‌اند که مدت اجرای برنامه آموزشی ۴-۲ ساعت باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: آموزش یکی از پیچیده‌ترین وظایف در اداره امور هر سازمان می‌باشد و باعث بینش و بصیرت عمیقتر، دانش و معرفت بالاتر و مهارت بیشتر افراد شاغل در سازمان برای اجرای وظایف محوله بوده و موجب نیل به اهداف سازمانی با کارایی و اثربخشی بیشتر می‌گردد. در سیستم آموزش کنونی جنبه‌های اقتصادی و استفاده منطقی از نیروی انسانی یک ضرورت است و در این راستا شناسایی نیازهای آموزشی و تعیین اولویت‌ها و روش‌های مناسب و نوین آموزشی در برنامه‌های آموزشی، استفاده بهینه از منابع محدود و در دسترس را فراهم می‌کند. توصیه می‌شود که برنامه ریزان آموزشی، قبل از طراحی محتوای برنامه‌ها، نیازسنجی نمایند، چرا که موفقیت یک راهبرد آموزشی بستگی به دانستن فلسفه شناخت نیاز و نوع مداخله آموزشی و شیوه‌های مختلف یادگیری مؤثر دارد. انجام مداوم و منظم نیازسنجی باعث می‌گردد آموخته‌های فراگیر بیشتر جنبه کاربردی داشته باشد. تأکید بر بهبود یافتن بیماران به دنبال ارتقای کیفیت آموزشی نیز شاخصی اثر بخش و قابل بررسی محسوب می‌گردد. همچنین مشارکت مسئولین و اساتید در امر برنامه‌ریزی آموزشی در راستای ارتقای کیفیت خدمات، از زمان دانشجویی امری لازم و ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: نیاز آموزشی، پرستاران، آموزش پرستاران

بررسی وضعیت ارتقای سطح کیفیت خدمات بهداشتی درمانی مراکز آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی امام رضا در سال ۱۳۹۱

ندا رحمت وند^۱، فاطمه یگانه^۱، شاپور نادر فام^۲، دیلی حاج حسنی^۱، شاپور فرشیدی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۲-دانشگاه تبریز

nedainfo@hotmail.com

مقدمه: مراکز آموزشی و درمانی به عنوان مهمترین مراکز ارائه دهنده خدمات بهداشتی از گذشته همواره مورد توجه و عنایت خاصی قرار داشته‌اند. به دنبال رشد سریع و روزافزون علوم و تکنولوژی به ویژه در علوم پزشکی و پیراپزشکی نیاز مبرم به ارتقای سطح کیفیت خدمات بهداشتی درمانی بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود. بدین منظور برنامه‌ریزی و سرمایه گذاری در مراکز بهداشتی درمانی از جمله مراکز آموزشی و درمانی امری است که نیاز به فعالیت‌های وسیع و گسترده‌ای دارد. در این راستا یکی از واحدهای مهم مراکز آموزشی و درمانی که باید به سازماندهی و مدیریت آن توجه شود واحد پذیرش می‌باشد. این واحد از جایگاه ویژه‌ای در مراکز آموزشی و درمانی برخوردار بوده و از نقطه نظر ارزشیابی مراکز آموزشی و درمانی مهمترین بخش آن را تشکیل می‌دهد.

روش کار: در این پژوهش، واحد پذیرش در مراکز آموزشی و درمانی آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی امام رضا (ع) در سال ۱۳۹۱ با روش توصیفی مورد بررسی قرار گرفت. جامعه پژوهش شامل ۹ واحد پذیرش بستری و ۶ واحد پذیرش سرپایی (درمانگاه، اورژانس) بود. داده‌های پژوهشی از طریق مصاحبه با مسئولین واحدهای پذیرش و با استفاده از پرسشنامه و چک لیست که در ارتباط با اهداف پژوهش و توسط پژوهشگر تدوین شد، جمع‌آوری گردید.

یافته‌ها: نتایج این پژوهش نشان می‌داد که واحدهای تحت مطالعه به ویژه واحد پذیرش سرپایی اورژانس با کمبود نیروی انسانی تحصیل کرده مواجه بوده است. واحدهای پذیرش بستری و اورژانس مورد مطالعه از تجهیزات و امکانات مناسب برخوردار نبوده‌اند. اکثر واحدهای پذیرش بستری، برخی از وظایف کلی این واحد را که جزء عملکردهای اصلی واحد مربوطه بوده است، انجام نمی‌دادند. در ضمن واحد پذیرش صرفاً در روند بستری شدن بیماران نقش داشته و هیچ گونه وظیفه‌ای در روند تریاژ و انتقال بیماران بر عهده نداشته است.

بحث و نتیجه‌گیری: مجموعه یافته‌های این پژوهش تأکید بر اصلاح نظام پذیرش بیماران در مراکز آموزشی و درمانی و ایجاد یک واحد پذیرش بر اساس الگوهای استاندارد مشخص از نظر فیزیکی و محل استقرار، نیروی انسانی، تسریع و تسهیل در پذیرش بیمارانی که جهت دریافت خدمات تخصصی به مراکز آموزشی و درمانی ارجاع داده می‌شوند، دارد.

کلمات کلیدی: خدمات بهداشتی درمانی، ارتقای سطح کیفیت خدمات

بهداشتی درمانی

۱۶۰۴ - ۸۳

عوامل تنش‌زای آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

مهديه ممیزی^۱، حسین فلاح زاده، محمد ممیزی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

Mahdieh_momayyezi@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی در شکل‌دهی مهارت‌های اساسی و توانمندی‌های حرفه‌ای دانشجویان حرفه پزشکی نقش اساسی دارد و هدف از آن فراهم آوردن فرصت‌هایی است تا دانشجویان بتوانند اطلاعات نظری را با واقعیات عملی پیوند بزنند. لذا با توجه به تأثیر سوء استرس بر پیشرفت تحصیلی، این مطالعه با هدف بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی با عوامل استرس‌زای آموزش بالینی انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی است که به صورت مقطعی بر روی ۱۷۰ دانشجوی پزشکی انجام شد. داده‌ها با استفاده از یک پرسشنامه محقق ساخته که شامل دو بخش بود جمع‌آوری شد. بخش اول شامل اطلاعات دموگرافیک و بخش دوم شامل ۶۰ سوال که عوامل استرس‌زای را در ۵ حیطه (ارتباطات، تجارب ناخوشایند، محیط آموزشی، تجارب بالینی و احساسات نامناسب) می‌سنجید، بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS 16 و آزمون‌های آماری و استنباطی استفاده شد.

یافته‌ها: از نتایج به دست آمده مشخص شد که حیطه احساسات ناخوشایند با میانگین $3/38 \pm 1$ و حیطه تجارب تحقیرآمیز با میانگین $3/27 \pm 0/89$ بالاترین حیطه‌های تنش‌زا بودند. میانگین نمره تمام حیطه‌های تنش‌زا در زنان بیشتر از مردان بود که این اختلاف در مورد حیطه ارتباط بین فردی و تجارب تحقیرآمیز معنی‌دار بود. بیشترین عوامل تنش‌زای آموزش بالینی در حیطه ارتباط بین فردی «نحوه برخورد و رفتار استاد با دانشجو» با میانگین $3/9 \pm 1/05$ ، در حیطه تجارب تحقیرآمیز «تذکر استاد در حضور پرسنل بخش و پزشکان» و «تذکر استاد در حضور بیماران و همراهان» با میانگین $2/59 \pm 1/1$ ، در حیطه محیط آموزشی «تعداد زیاد دانشجویان هر بخش» با میانگین $3/6 \pm 1/2$ ، در حیطه تجربیات بالینی «مشخص نبودن اهداف و شرح وظایف در محیط بالینی و وجود حالت بلاتکلیفی» با میانگین $3/9 \pm 1/1$ و در حیطه احساسات ناخوشایند «ترس از فقدان دانش و مهارت» با میانگین $3/7 \pm 1/08$ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاکی از بالا بودن نمره عوامل استرس‌زای در دانشجویان بود که می‌تواند بر روی یادگیری مؤثر باشد. لذا پیشنهاد می‌گردد از طریق ایجاد انگیزه و حمایت از دانشجویان و آگاه‌سازی کادر آموزشی و درمانی نسبت به عوامل تنش‌زا، امکان تجربیات بالینی مؤثر را تسهیل کرد.

کلمات کلیدی: عوامل تنش‌زا، آموزش بالینی، دانشجویان، پزشکی

۸۳- ۱۷۵۱

بررسی راهکارهای بهبود روش تدریس مبتنی بر بیمار در آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

طیبه شکر^{*}، مهسا شکور

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

t.shokriP@gmail.com

مقدمه: آموزش مبتنی بر مورد (Case) یک استراتژی یادگیری فعال است که به ویژه برای کمک به دانشجویان در افزایش توانایی بکارگیری مفاهیم و ایده‌ها مفید است. موارد آموزشی ابزار قوی برای ساختار بخشیدن به مواجهه دانشجو در برخورد با اطلاعات به شیوه ای مشابه محیط حرفه‌ای می‌باشند. در سناریوهای دنیای واقعی نه تنها اطلاعات غیرمربوط ارائه می‌شوند بلکه اطلاعات غیرضروری هم از دست می‌روند. اضافه کردن بیش از حد اطلاعات انحرافی می‌تواند باعث ایجاد یک پیچیدگی غیرضروری شود. سه شکل متفاوت تدریس مبتنی بر کیس در پزشکی عبارتند از: تدریس کیس بر بالین بیمار (Case bedside teaching)، تدریس کیس به روش سخنرانی (Case lecture teaching) و تدریس کیس تکراری (Case-iterative teaching).

روش کار: مطالعه حاضر مقاله‌ای کتابخانه‌ای است که با جستجوی منابع در پایگاه‌های اطلاعاتی داخل و خارج کشور در زمینه موضوع مورد بررسی انجام شد ۳۶ مقاله یافت شد که ۲۳ مقاله با موضوع مورد بررسی ارتباط داشته و نتایج پژوهش‌های آنها بررسی گردید.

یافته‌ها: دو روش عبارتند از: استفاده از تکنولوژی که دربرگیرنده جمع‌آوری، دسته بندی، سازماندهی اطلاعات، افزایش دسترسی و تعامل با اطلاعات برای دانشجویان، پاسخگویی دانشجویان به case، در صورت عدم پاسخ صحیح یا آشکار شدن پاسخ صحیح است و معرفی ساده در کلاس که شامل: استفاده از سوالات پی در پی، سبک و سنگین کردن اطلاعات، بحث شفاهی در کلاس و درک مفاهیم مهم می‌باشند. تدریس به روش مبتنی بر case یکی از ویژگی‌های ضروری تدریس بالینی در پزشکی است. در فرآیند ایجاد case‌های تدریس باید به ۵ ویژگی مهم case توجه نمود که این ۵ ویژگی در کل ۱۷ استراتژی را در اختیار طراحان case قرار می‌دهند، که این ویژگی‌ها شامل: واقعی بودن، مربوط بودن، چالش برانگیز بودن، آموزشی و جنبه آموزشی داشتن و درگیر کننده و جذاب بودن هستند.

بحث و نتیجه‌گیری: اینکه یک کیس خوب باید، طرح یک مسئله یا مشکلی باشد که کسب دانش، مهارت و نگرش را تشویق و تأیید کند، در متن یا موقعیتی مطرح شود که منجر به یادگیری قابل اعتماد، عمیق و صحیح شود، از مشکلات و مسائلی مطرح شوند که پس زمینه‌ای از بیمار یا سایر موقعیت‌های بالینی را جهت دانشجو فراهم آورد، باید اطلاعات مورد نیاز دانشجو مثل مقالات تحقیقی اخیر، علائم حیاتی بیمار، علائم و نشانه‌های بالینی و نتایج آزمایشگاهی در اختیار وی بوده و برایش فراهم گردد و فعالیت‌های یادگیری را ترکیب و ادغام کند.

کلمات کلیدی: آموزش پزشکی، یادگیری فعال، تدریس مبتنی بر کیس

۸۳- ۵۴۲

ارزیابی وضعیت داوطلبان شرکت‌کننده در مصاحبه ورودی شعبه بین الملل دانشگاه علوم پزشکی کاشان

منصوره مومن هروی^{*}، همایون نادریان، رضا رزاقی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: از اهداف اصلی راه اندازی شعب بین الملل در دانشگاه های علوم پزشکی کشور معرفی کشور به عنوان یک قطب علمی در سطح منطقه، جذب جوانان جویای تحصیل در سطح منطقه و بین الملل، بازگرداندن دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل، معرفی اعتقادی- فرهنگی کشور و درآمدزایی می‌باشد. این بررسی در اولین پذیرش شعبه بین الملل دانشگاه علوم پزشکی کاشان به منظور بررسی وضعیت معرفی شدگان به این شعبه صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه در آبان ماه ۹۲ در شعبه بین الملل دانشگاه علوم پزشکی کاشان واقع در شهرستان آران و بیدگل روی ۲۶۵ از افراد چند برابر ظرفیت، معرفی شده برای مصاحبه انجام شد. پرسشنامه‌ای حاوی اطلاعات مربوط به سن، جنس، محل سکونت، رتبه زیرگروه، تراز و معدل دانشجویان درحین مصاحبه تکمیل گردید و نتایج وارد نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ گردید و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: از مجموع ۲۶۵ شرکت‌کننده در شعبه بین الملل کاشان ۸۸ نفر (۳۴٪) پسر و ۱۷۱ (۶۶٪) دختر بودند. ۲۲۰ نفر بین ۱۸ تا ۲۲ سال، ۳۵ نفر بین ۲۳ تا ۳۱ سال و ۶ نفر بین ۳۲ تا ۴۰ سال قرار داشتند. ۱۳۶ نفر (۵۱٪) مربوط به منطقه یک و ۹۰ نفر (۳۴٪) منطقه دو، ۳۰ نفر (۱۱٪) منطقه سه و ۳ نفر (۱٪) سهمیه شاهد بودند. بالاترین معدل ۱۹/۹۱ و کمترین معدل ۱۱/۴۱ بود. بیشتر افراد دارای معدل ۱۸ تا ۱۹ (۹۲ نفر ۳۵/۷٪) و سپس ۱۷ تا ۱۸ (۷۱ نفر ۲۷/۵٪) بودند. در منطقه یک کمترین رتبه زیر گروه ۲۵۱۵، با تراز ۹۳۸۲ و بیشترین رتبه زیر گروه ۱۱۹۴۴ با تراز ۷۳۷۰ بود. در منطقه دو کمترین رتبه زیر گروه ۳۰۰۹ با تراز ۹۵۴۵ و بیشترین رتبه زیرگروه ۲۵۰۲۰ با تراز ۷۱۴۶ بود. در منطقه سه کمترین رتبه زیرگروه ۲۱۱۲، با تراز ۹۰۸۷ و بیشترین رتبه زیرگروه ۱۲۱۴۰ با تراز ۷۳۹۴ بود. عامل عدم قبولی درکنکور سراسری از سوی اکثر دانشجویان، بروز استرس در زمان امتحان و کمبود وقت بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به طیف وسیع سن، معدل، رتبه قبولی معرف شدگان و تصمیم‌گیری و قضاوت برای پذیرش نهایی این شرکت‌کنندگان سازمان سنجش را در مقابل یک مارا تون بزرگ قرار خواهد داد.

کلمات کلیدی: دانشجویان، شعبه بین الملل، داوطلبان کنکور

۸۳-۶۲۸

شیوع بیخوابی و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

زهره یزدی^{۱*}، زیبا لوک زاده^۲، مهناز عباسی^۱، معصومه ضیائیها^۱، مظاهر

محمودی^۱

۱-دانشگاه علوم پزشکی قزوین ۲-دانشگاه علوم پزشکی یزد

yazdizohreh@yahoo.com

مقدمه: خواب یک نیاز اساسی برای داشتن عملکرد تحصیلی مناسب برای دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی است. ولی امروزه وجود محرومیت و کمبود خواب در دانشجویان شایع است. مطالعات انجام شده در سایر کشورها نیز نشان دهنده شیوع بالای اختلالات خواب در دانشجویان است که این اختلالات بر روی عملکرد تحصیلی آنان اثر نامناسب می گذارد. هدف از انجام این مطالعه بررسی شیوع بی خوابی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی آنان بود.

روش کار: این مطالعه در فروردین ماه سال ۱۳۹۲، به روش مقطعی و با استفاده از تکمیل پرسشنامه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین انجام شد. پرسشنامه ارزیابی شدت بی خوابی برای بررسی وجود و شدت بی خوابی توسط همه دانشجویان تکمیل گردید. معدل دانشجویان نیز از طریق مکاتبه با آموزش دانشکده ثبت گردید.

یافته ها: از ۲۳۰ نفر دانشجوی پزشکی دانشگاه، تعداد ۱۷۰ نفر (۷۳/۹٪) در مطالعه شرکت کردند. میانگین مدت خواب شبانه دانشجویان $6/1 \pm 1/3$ بود. نتایج پرسشنامه بی خوابی نشان داد که ۲۸/۸٪ از دانشجویان مشکل بی خوابی نداشتند. همچنین، ۷۱/۲٪ از دانشجویان نیز درجات مختلف بی خوابی را گزارش کردند. وجود بی خوابی در پرسشنامه بی خوابی و میانگین ساعت خواب شبانه کمتر با عملکرد تحصیلی ضعیف تر بر اساس معدل دانشجویان ارتباط داشت.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه شیوع بالای بی خوابی را در دانشجویان پزشکی نشان داد. همچنین مشخص گردید که دانشجویان دچار بی خوابی، عملکرد تحصیلی مناسبی نخواهند داشت. با توجه به نتایج این مطالعه توصیه به بررسی وجود اختلالات خواب در دانشجویان پزشکی می گردد.

کلمات کلیدی: دانشجویان پزشکی، بی خوابی، عملکرد تحصیلی

۸۳-۷۸۲

بررسی عوامل پیشگویی کننده انگیزش تحصیلی دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در مقایسه با انگیزش تحصیلی دانشجویان دانشکده های فنی و حرفه ایی استان بوشهر در سال

۱۳۹۱-۹۲

مکیه جمالی^{۱*}، محسن هاشمی^۱، الهه سخایی^۲، مطهره درویشی^۱، آیتا

اسلامی^۱

۱-دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۲-دانشکده فنی و حرفه ایی دخترانه

الزهره

mjamalym@yahoo.com

مقدمه: یکی از عوامل مؤثر بر یادگیری در میان یادگیرندگان، انگیزه پیشرفت تحصیلی است. تا جایی که به عنوان مهم ترین اصل دوران جوانی، نقش به سزایی را در آینده شغلی و اجتماعی دانشجویان ایفا می کند. کم توجهی به انگیزه دانشجویان منجر به نابسامانی روحی و آموزشی مختلف و در نهایت، اتلاف منابع انسانی می شود. بنابراین هدف این مطالعه، بررسی عوامل پیشگویی کننده انگیزش تحصیلی دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در مقایسه با دانشکده های فنی و حرفه ایی استان بوشهر بود.

روش کار: این مطالعه مقطعی با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای بر روی ۲۸۷ دانشجوی مشغول به تحصیل در ۲ دانشکده فنی و حرفه ای دخترانه الزهراء و پسرانه امام خاتمه ای استان بوشهر و دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه استاندارد انگیزش تحصیلی دانشجویان بود در تحلیل داده ها از شاخص های توصیفی، آزمون های آماری تی و رگرسیون خطی چندگانه استفاده شد و داده ها توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: از ۲۸۷ دانشجوی مورد بررسی ۱۰۷ نفر (۳۷/۳٪) دانشجوی پسر و ۱۸۰ نفر (۶۲/۷٪) دانشجوی دختر و ۱۸۷ نفر (۶۵/۲٪) از ۲ دانشکده فنی الزهراء و امام خاتمه ای ۱۰۰ نفر (۳۴/۸٪) از دانشکده بهداشت بودند. میانگین و انحراف معیار در سه بعد انگیزش درونی، بیرونی و بی انگیزشی به ترتیب $9/64 \pm 4/74$ ، $9/07 \pm 4/45$ و $8/77 \pm 4/04$ بود. نتایج حاصله نشان داد که در انگیزش درونی بین دو دانشکده فنی و بهداشت تفاوت معنی داری وجود نداشته، ولی در انگیزش بیرونی ($P=0/022$ و $t=2/302$) (بی انگیزشی ($P=0/000$ و $t=3/596$) بین دانشکده ها تفاوت معنی داری وجود داشت. در مدل رگرسیون خطی چندگانه جنس، وضعیت تأهل، مدرک دیپلم و علاقه به رشته پیشگویی کننده انگیزش بیرونی بودند و رشته تحصیلی، مدرک دیپلم، علاقه به رشته و دسترسی به مواد آموزشی پیشگویی کننده بی انگیزشی بودند.

بحث و نتیجه گیری: برای داشتن یک نظام آموزشی موفق و پویا باید توجه ویژه ای به انگیزش دانشجویان داشت و از انگیزاننده های متفاوتی جهت ارتقاء کیفیت آموزش استفاده نمود.

کلمات کلیدی: انگیزه پیشرفت تحصیلی، انگیزش درونی، بیرونی و بی انگیزشی

۸۹۶ - ۸۳

مفهوم آموزش مبتنی بر شواهد در پزشکی: مطالعه**کیفی**یوسف ادیب^{۱*}، غلامعلی دهقانی^۲

۱- دانشگاه تبریز ۲- دانشگاه علوم پزشکی تبریز

yousef_adib@yahoo.com

مقدمه: برای ارتقای نظام آموزشی و بهبود یادگیری فراگیران، باید آموزش پزشکی مبتنی بر نظرات و اعتقادات شخصی به آموزش بر مبنای بهترین شواهد تغییر یابد. بنابراین، این پژوهش با هدف بررسی ادراکات و تجربیات دانشجویان و مدرسان پزشکی درباره آموزش مبتنی بر شواهد در پزشکی انجام شد.

روش کار: این مطالعه به روش پدیدارشناسی و در سال ۱۳۹۲ انجام شد. نمونه پژوهش ۱۳ نفر مدرس و ۵ نفر دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز بودند که به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده‌ها مصاحبه‌های نیمه ساختارمند، عمیق و متعامل بود. داده‌های به دست آمده از این مصاحبه‌ها با استفاده از روش پدیدارشناسی پیشنهادی اسمیت (۱۹۹۵) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق در مورد مفهوم آموزش مبتنی بر شواهد، سه مضمون اصلی عبارتند از: شواهد معتبر آموزشی، تجربیات شخصی و شرایط محیط آموزشی را مشخص کرد.

بحث و نتیجه گیری: شرکت‌کنندگان در مطالعه حاضر در یک تعریف جامع، آموزش مبتنی بر شواهد را حاصل تلفیق سه جزء کلیدی دانستند: الف) بهترین و معتبرترین شواهد مبتنی بر مطالعات نظام مند ب) تخصص و تجربه آموزشی مدرس ج) شرایط فراگیران و محیط آموزشی. به عبارت دیگر روش‌ها و رویکردهای آموزشی مدرسان پزشکی باید با توجه به بهترین شواهد در دسترس و همچنین شرایط و موقعیت بومی اتخاذ گردد. **کلمات کلیدی:** آموزش پزشکی مبتنی بر بهترین شواهد، مطالعه کیفی، پدیدارشناسی

۱۱۰۰ - ۸۳

دانشگاه‌های ارتقادهنده سلامت؛ از ایده تا عملمحمد حسین کاوه^{*}، مهین نظری، لیلا قهرمانی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

Kaveh@sums.ac.ir

مقدمه: دانشگاه‌های متعهد به اصول سلامت برای همه و توسعه پایدار و می‌توانند سرمایه عظیم و تأثیرگذاری برای کارکنان و دانشجویان خود، جوامع محلی که در آنها قرار دارند و جامعه بزرگتری که دانشجویان در نهایت بایستی به ایفای شایسته نقش‌های حرفه‌ای خود در آنجا بپردازند باشند.

روش کار: هدف از این مقاله ارائه و ترسیم چشم‌اندازی از دانشگاه ارتقادهنده سلامت، تأملی بر فرایندهای کلیدی تحقق عمل آن شامل تحولات مقتضی در نظام و برنامه‌های آموزشی دانشگاه است

یافته‌ها: دانشگاه‌ها می‌توانند برای حفظ و ارتقای سلامت دانشجویان و کارکنان، ایجاد محیط‌های کار، یادگیری و زندگی حامی سلامت و ترویج محیط زیست سالم و پایدار، ترویج ارتقای سلامت در آموزش و پژوهش و همچنین ارتقای سلامت در جامعه منشاء تأثیرات اساسی باشند. جامعه عمل پوشیدن به این پتانسیل را می‌توان در راستای نهضت پاسخگویی و مسئولیت اجتماعی دانشگاه‌های علوم پزشکی، برای پاسخ شایسته به حقوق و مطالبات جامعه دانست.

اهداف کلی دانشگاه‌های ارتقای سلامت عبارتند از: (۱) ایجاد و ادغام تعهد نسبت به سلامت در فرهنگ، فرایندها و ساختارهای دانشگاه و توسعه پتانسیل آن در ترویج سلامت و (۲) ارتقای سلامت و بهزیستی کارکنان، دانشجویان و اجتماع بزرگتر. برخی از جوانب مهم در برنامه‌ریزی شامل اهداف اختصاصی پیشنهادی به سوی تحقق دانشگاه ارتقادهنده سلامت در متن مقاله مورد بحث و پیشنهاد قرار گرفته است.

بحث و نتیجه گیری: در مجموع خرد جمعی که در مواردی همچون نهضت پاسخگویی اجتماعی و حرفه‌ای‌گرایی و اخلاق حرفه‌ای تبلور یافته بر این واقعیت تأکید می‌کنند که تعهد دانشگاه در قبال جامعه به آموزش و پژوهش محدود نمی‌شود بلکه از دانشگاه انتظار می‌رود با تحول از درون و توانمندسازی بیش از پیش خود، مسئولیت‌ها و نقش‌های خود را در برابر ارتقای سلامت و در نهایت توسعه پایدار اجتماعی به خوبی ایفا نماید.

کلمات کلیدی: ارتقاء سلامت، دانشگاه، توسعه پایدار

۱۱۴۵ - ۸۳

ایمنی بیمار در آموزش پرستاری؛ یک مطالعه**کتابخانه‌ای**

خدیجه نصیریانی*

علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

nasiriani@ssu.ac.ir

مقدمه: مرگ و میر بیماران بستری در بیمارستان موجب افزایش نگرانی‌ها در مورد صلاحیت کادر درمانی از قبیل پرستاران می‌شود. در این راستا برنامه‌های آموزش پرستاری با افزایش فشار برای تربیت فارغ‌التحصیلانی که قادر به ارائه خدمات ایمن به بیماران باشند مواجه اند. در جهت رسیدن به این هدف، برنامه‌های آموزش پرستاری در جهت اصلاح و توسعه برنامه‌های درسی، استخدام هیئت علمی واجد شرایط، انتخاب استراتژی‌های آموزشی مورد استفاده در هر دو جزء تئوری و بالینی، ایجاد تفکر انتقادی و توانایی تصمیم‌گیری بالینی و ارزیابی مداوم از شایستگی پرستاری برای آموزش و تربیت فارغ‌التحصیل با صلاحیت حرکت می‌کنند این مقاله به مرور مقالات در این زمینه می‌پردازد.

روش کار: این مقاله از نوع کتابخانه‌ای است بدین صورت که مقالات پایگاه‌های اینترنتی از قبیل Pubmed و Google با کلید واژه های Patient safety و Nursing education جستجو و بررسی شد.

یافته‌ها: یکی از استراتژی‌های مهم برای جلوگیری از اشتباهات آموزش شبیه‌سازی است. استفاده از شبیه‌سازی می‌تواند با فرصت به دخالت در موقعیت‌های بالینی امن و تحت نظارت به ایمنی بیمار کمک کند. انواع شبیه‌سازی عبارتند از شبیه‌سازی با دستگاه کامل و یا بخشی از یک انسان، تعامل در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌های شبیه به واقعیت در محیط بالینی، شبیه‌سازی بیماران انسان و شبیه‌سازی‌های رایانه‌ای. شبیه‌سازی بیماران از طریق بازی نقش بین یادگیرندگان و معلمان به طور معمول در آموزش مهارت‌های فیزیکی ارزیابی، گرفتن شرح حال و تکنیک‌های ارتباطی برای پرستاری استفاده می‌شود. شبیه‌سازی‌های کامپیوتری به جنبه‌های مختلف فیزیولوژی انسانی و یا انجام وظایف و یا محیط‌های خاص از طریق انواع برنامه‌های کامپیوتری اشاره دارد که دانشجویان از اطلاعات برای تصمیم‌گیری بالینی و مشاهده نتایج در عمل استفاده نموده و اغلب در طول و پس از تعامل با خود وجود دارد برنامه‌های آموزش با کامپیوتر و مبتنی بر وب نسبتاً ارزان و قابل استفاده مجدد هستند و به صورت جداگانه و یا در گروه استفاده می‌شوند. واقعیت مجازی و فناوری لمسی برای آموزش‌هایی همچون معاینه لگنی است. شبیه‌سازی بیمار انسان از پیشرفت‌های تکنولوژیکی اخیر برای آموزش پرستاری می‌باشد و مانکن‌های تعاملی قادر به پاسخ‌های فیزیولوژیک واقعی از جمله تنفس، واکنش مردمک و غیره است. شبیه‌سازی بیمار انسان به دانشجویان جهت توسعه دانش و مهارت در یک وضعیت بالینی واقعی کمک می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری: در کل ایمنی بیمار یک مفهوم چند بعدی برای آموزش بالینی است. جنبه‌های متعدد و اصول ایمنی بیماران را می‌تواند برای آموزش دانشجویان پرستاری با استفاده از شبیه‌سازی بیمار گنجانید و با تمرکز بر اقداماتی همچون توسعه تفکر انتقادی و مهارت تصمیم‌گیری بالینی، ترویج ارتباط مؤثر و تشویق کار گروهی جهت ترویج آن کمک کرد.

کلمات کلیدی: ایمنی بیمار، آموزش، دانشجوی پرستاری، آموزش پرستاری

۱۱۷۵ - ۸۳

تأثیر کاربرد آموزش نامه بر میزان یادگیری دانشجویان فیزیوتراپی در عرصه بالینی

فریبا قادری^۱، قدمعلی طالبی^۲، ایوب اسکندرزاده^۱، میرعلی اعتراف اسکونی^۱

۱-دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۲- دانشگاه علوم پزشکی بابل

ghaderimailbox@gmail.com

مقدمه: آموزش بالینی مهمترین عرصه یادگیری در آموزش فیزیوتراپی می‌باشد که دانشجویان به یادگیری مهارت‌های عملی و بکارگیری آنها در بالین بیمار می‌پردازد. ارزیابی این عرصه یادگیری می‌تواند آموزش را از

حالت ایستا به یک روند پویا تبدیل کند. استفاده از آموزش نامه (لاگ بوک) روشی را ایجاد می‌کند که طی آن، استاد و دانشجو در هنگام تدریس با اهدافی مشترک و مشخص به یک سمت حرکت کنند. در این روش، فعالیت‌های آموزشی از پیش طراحی شده هستند، ارزشیابی استاد و دانشجو واقعی تر است و نهایتاً باعث می‌شود دانشجو و استاد با اعتماد بیشتری در بالین حاضر شوند. این پژوهش جهت بررسی میزان تأثیر کاربرد آموزش نامه بر یادگیری دانشجویان فیزیوتراپی انجام می‌گردد.

روش کار: در این مطالعه تعداد ۲۴ نفر از دانشجویان فیزیوتراپی که در ترم دوم کارورزی بودند و تجربه کارآموزی در عرصه به روش رایج را داشتند وارد مطالعه شدند. این دانشجویان در طول یک ترم تحصیلی در چهار مرکز کارورزی حضور داشتند که آموزش در دو مرکز به روش رایج و در دو مرکز دیگر با روش آموزش نامه صورت گرفت. در انتهای ترم تحصیلی، همه دانشجویان پرسشنامه مربوط به ارزیابی تأثیر آموزش نامه را در مقایسه با روش رایج تکمیل کردند.

آموزش نامه‌ها شامل ۵ بخش بود: (۱) ثبت فعالیت‌های آموزشی و تجربیات، (۲) ثبت اقدامات و مهارت‌های عملی، (۳) گزارش سایر موارد بالینی ارجاع شده، (۴) پرونده نویسی و (۵) سایر مستندات

یافته‌ها: نتایج این بررسی نشان می‌دهد که استفاده از آموزش نامه در دستیابی به اهداف زیر مؤثر بود:

تشویق فراگیر در رسیدن به اهداف آموزشی، کمک به تسهیل برنامه‌ریزی با استفاده از تجارب مختلف، وسیله‌ای مناسب برای خود ارزیابی، افزایش توانایی آموزش و سنجش مربیان و اساتید، کمک به فراگیران در ارتقاء فردی و حرفه‌ای، کمک به فراگیران در تعامل بیشتر با بیمار، ارائه اطلاعاتی درباره فعالیت دانشجویان و مهارت‌های بالینی آنها، آشنایی اساتید با نقاط ضعف دانشجویان و وسیله‌ای برای طرف سازی آنها و آشنایی اساتید با نقاط ضعف برنامه درسی دروس تئوری و عملی.

بحث و نتیجه‌گیری: آموزش نامه یک وسیله ثبت فراگیر محور است که علاوه بر فهرستی از موارد مشاهده شده، تجارب مستند فراگیر نیز گزارش می‌شود. استفاده از آموزش نامه باعث ارتقای دسترسی به اهداف آموزش بالینی در فراگیران و افزایش کیفیت آن می‌شود و به عنوان وسیله‌ای سودمند در ارتقای میزان یادگیری در عرصه‌های بالینی پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: آموزش نامه، یادگیری، آموزش بالینی

۱۱۹۲ - ۸۳

ارزیابی آرایه ژورنال کلاب به شیوه ای نوین در مقایسه با روش معمول در تغییر نگرش دستیاران و اساتید گروه بیهوشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

منصور مسجدی^{*}، راضیه نشاط آور، شهلا دشتی، فرید زنده، مهرداد

عسکریان، مهسا سمعی، علیرضا لنگرانی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

mansoormasjedi@yahoo.com

مقدمه: چشمگیرترین امتیاز یک دانشگاه در نظام مبتنی بر رقابت و پاسخگویی به تغییر و تحولات، می‌تواند همان رهبری اثربخش دانشگاهی باشد. در چنین عرصه‌ای، دانشگاه‌ها باید شرایطی را بوجود آورند تا هدایت و رهبری دانشگاه‌ها بتواند با الگوهای نوآورانه و موفق سازمانی توأم شود، زیرا دیگر مدیریت سنتی و اعمال ساختار بوروکراتیک نمی‌تواند پاسخگوی مناسبی برای حل و فصل معضلات سازمان‌ها بخصوص دانشگاه‌های امروز باشد.

این مقاله با هدف تبیین برخی مهارت‌های نوین رهبری در نظام آموزشی نگاشته شده است.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه کتابخانه‌ای می‌باشد که با استفاده از مقالات علمی و پژوهشی موجود در وب جهانی از طریق جستجو در پایگاه‌های معتبر اطلاعاتی داخلی نظیر پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID) و پژوهشگاه علوم انسانی و پایگاه‌های وب معتبر خارجی نظیر Pubmed, Eric, Google scholar با استفاده از کلید واژه‌های مرتبط با موضوع مقاله به انجام رسیده است.

یافته‌ها: امروزه رهبری آموزشی مبتنی بر ویژگی‌ها، توانمندی‌ها و مهارت‌هایی است که آن را به صورت تخصصی ویژه در آورده است. توانایی ایجاد چشم اندازی واقع بینانه ولیکن تحول آفرین، توانایی تدوین برنامه اثربخش و کارآمد در جهت تحقق چشم اندازها، توانایی برقراری ارتباط و جلب همکاری کلیه ذینفعان درون و برون سازمانی، زمینه سازی در جهت ایجاد کارکنان و سازمانی یادگیرنده و بالاخره توانایی پذیرش پیچیدگی، آشفتگی و تضاد که با توسعه و پیشرفت عجین می‌باشند، تنها برخی مهارت‌ها و توانمندی‌هایی است که رهبر آموزشی می‌تواند به عنوان یک فرد پیشرو و متعالی در عصر حاضر معرفی نماید.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به مهارت‌های نوین، متعالی و اثر بخش رهبری آموزشی به نظر می‌رسد موسسات آموزشی از جمله دانشگاه‌های علوم پزشکی باید روش‌های سنتی فعالیت‌های خود را مورد بازبینی قرار داده و به منظور ماندگاری و پیشرفت در زمان حال و آینده اقدام به بکارگیری روش‌ها و فنون جدید کنند. در این میان دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در کنار سایر دانشگاه‌ها باید به گونه‌ای مدیریت و رهبری شوند که به آنها اجازه دهد تا به طور مؤثری تغییرات را مدیریت و نوآوری را تشویق کنند تا به نتایج مثبت و رو به افزایش حاصل از تلاش‌های دسته جمعی خود دست یابند.

کلمات کلیدی: مهارت‌های نوین رهبری، نظام آموزشی

مقدمه: ژورنال کلاب یکی از روش‌های کلاسیک آموزش پزشکی با سابقه بیش از ۱۰۰ سال است و از آن می‌توان در آموزش ارزیابی نقادانه، پزشکی مبتنی بر شواهد، طراحی تحقیق و آمار برای دستیاران پزشکی و نیز مفاهیم آموزشی استفاده نمود.

هدف ما این بوده است که پس از ارایه ژورنال کلاب به روش جدید (با حضور متخصص پزشکی اجتماعی یا آمار) نگرش دستیاران تخصصی گروه بیهوشی را نسبت به آن مورد ارزیابی قرار دهیم.

روش کار: این مطالعه مداخله‌ای و مقطعی در بخش مراقبت‌های ویژه بزرگسالان بیمارستان نمازی انجام شد. از ۵۰ نفر اعضای هیات علمی و دستیاران سال دوم و بالاتر گروه بیهوشی که در ژورنال کلاب به هر دو شیوه نوین و قدیمی شرکت کرده بودند نظرات ۳۶ نفر برگشت داده شد.

با همکاری دفتر توسعه آموزش و گروه بیهوشی دانشکده پزشکی برای نظرسنجی در مورد این روش، پرسش نامه محقق ساخته‌ای با ۱۹ سوال تنظیم گردید و روایی آن به تایید کارشناسان آموزشی رسیده و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ بالای ۹۰ درصد تأیید شد.

یافته‌ها: درگروه مداخله (ژورنال کلاب با حضور متخصص پزشکی اجتماعی یا آمار) نسبت به جلسات معمول ژورنال کلاب گروه بیهوشی، تفاوت معنی‌دار آماری بین نمره هر سوال دو پرسش نامه وجود داشت. مهمترین تأثیر از نظر شرکت کنندگان فهم واژه‌های آماری و روش‌های انجام مطالعه، نگرش مثبت نسبت به مفید بودن ارتباطات بین رشته‌ای، نقد مقاله در بکارگیری نتایج در عملکرد بالینی، ایجاد مهارت نقد مقاله، ایجاد انگیزه بیشتر در پژوهش‌های بعدی، علاقه‌مندی به شرکت در ژورنال کلاب‌های بعدی و توصیه به سایر همکاران جهت شرکت در ژورنال کلاب بود.

همچنین با ضریب همبستگی اسپیرمن مشخص شد که هر چه تعداد دفعات شرکت در ژورنال کلاب بیشتر می‌شود سطح آگاهی افراد بالاتر رفته است و خواستار برگزاری بیشتر جلسات بوده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: شرکت کنندگان اذعان داشتند که بار علمی بالاتری کسب نموده بودند و در مجموع از برگزاری چنین روش آموزشی نوینی رضایت داشتند. از لحاظ قابلیت تعمیم و اجرا در سایر مراکز آموزشی می‌توان روش پیشنهاد شده را برای دیگر رشته‌های تخصصی گروه‌های پزشکی در سطح دانشکده نیز اجرا نمود و به نتایج موثق و معتبرتری دست یافت و در صورت کسب نتایج به صورت الگوی کشوری پیشنهاد نمود.

کلمات کلیدی: ژورنال کلاب، نگرش، شیوه نوین، دستیاران تخصصی

A۳ - ۱۶۱۲

نقش دانشگاه‌های الکترونیک در توسعه پایدار آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

نفیسه رضائی*، محمدرضا امیری، حسین وکیلی مفرد

دانشگاه علوم پزشکی همدان

rezaie_n@umsha.ac.ir

A۳ - ۱۲۹۷

مهارت‌های نوین در رهبری نظام آموزشی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

رسول اسلامی اکبر*

دانشگاه علوم پزشکی چهارم

rasoolislamiakbar@gmail.com

مقدمه: در حال حاضر، فناوری اطلاعات و ارتباطات، محور اصلی توسعه و رونق اقتصادی کشورهای پیشرفته به شمار می‌آید. جریان فناوری در فرآیندهای مختلف اقتصادی مؤثر است، به گونه‌ای که این فناوری‌ها، از لحاظ اقتصادی و در کنار عوامل تولید، منجر به کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری در تولید و نهایتاً افزایش رشد اقتصادی در کشورهای توسعه یافته شد و به دنبال آن با اندکی تأخیر، این تأثیر در برخی از کشورهای در حال توسعه نیز مشاهده شده است. در جریان رشد اقتصادی، تغییرات تکنولوژیک نظیر شکل‌گیری دانشگاه‌های الکترونیکی نقش مهمی ایفا می‌کنند.

روش کار: این مقاله به روش کتابخانه‌ای با جستجو در اینترنت و استفاده از کتب و مجلات تخصصی در این زمینه انجام شده است.

یافته‌ها: دانشگاه‌های الکترونیکی در پیوند با تحول روش‌های تولید است که منبعث از نوآوری و استفاده از روش‌های نوین در تولید دانش می‌باشد. تغییرات تکنولوژیک سبب افزایش بهره‌وری کار، بازدهی سرمایه و سایر عوامل تولید می‌شود. پتانسیل دانشگاه‌های الکترونیکی در جهت شتاب بخشیدن به توسعه اقتصادی و ارتقای سطح زندگی مردم و از سوی دیگر، پافشاری جوامع بین‌المللی بر اهمیت بهبود دسترسی به فناوری‌های مذکور (به خصوص در کشورهای در حال توسعه) قابل ملاحظه است. دسترسی و گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات، رایانه‌ها، شبکه‌های دیجیتال، ارتباطات از راه دور، تلویزیون و غیره منجر به ایجاد ظرفیتی بی‌سابقه در اشاعه دانش و اطلاعات شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: امروزه اغلب اندیشمندان و صاحب‌نظران توسعه بر این باورند که مبانی توسعه جز از طریق انسان محوری و دخالت مستقیم انسان بر سرنوشت خویش معنی دار نخواهد بود، که بر این مبنا انسان محور توسعه و نقش اصلی در ابعاد گوناگون توسعه پایدار را به عهده خواهد داشت. حال اگر کشوری خواهان توسعه متوازن و پایدار است بایستی به توسعه آموزش الکترونیک در سطح جامعه و تربیت نیروی انسانی آموزش دیده در خصوص توسعه پایدار پرداخته و همواره در مشارکت دادن آنان در امر توسعه کوشش نماید. کشور باید خود را به فناوری روز مجهز نماید تا بتواند بر دانش و آگاهی جامعه خود بیافزاید و از راه درست بهره‌گیری از منابع انسانی را بیاموزد در فرایند تحولات فناوری راه به جایی ببرد.

کلمات کلیدی: دانشگاه‌های الکترونیک، توسعه پایدار، آموزش پزشکی

۱۶۸۱-۸۳

جایگاه اخلاق و فقه در علوم پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

مهری باوری^{*}، سیدجواد قندیلی، علی غنایی چمن آباد

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

yavarim@mums.ac.ir

مقدمه: از موضوعاتی که در کشور ما در بحث علوم پزشکی اهمیت دارد، شناسایی تفاوت و امتیاز اخلاق از فقه پزشکی است. از آن جا که مراکز

درگیر با مسائل اخلاق پزشکی در پژوهش‌های خود عمدتاً جهت‌گیری فقهی داشته و پاسخ فقهی به این مسائل را فیصله بخش تلقی می‌کنند و از طرفی دغدغه‌های اخلاقی در موضوعات پزشکی، در پرتو توسعه دانش پزشکی، آغاز نهضت اخلاق پزشکی را نوید می‌دهد، شناسایی قلمرو موضوعات این حوزه ضروری و مفید است. در راستای سنجش رابطه میان پژوهش‌های اخلاقی و فقهی در پزشکی این مطالعه با هدف شناسایی قلمروهای دو علم فقه و اخلاق انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه که به روش کتابخانه‌ای انجام شد با مرور منابع متعدد نقاط افتراق فقه و اخلاق در تعاریف و موضوع، غرض و غایت، منفعت و فایده، رتبه و جایگاه علمی و روش بحث از منظر فقها و اخلاق پژوهان مورد واکاوی قرار گرفت.

یافته‌ها: در بررسی نسبت میان فقه و اخلاق سه نظریه قابل طرح است:

۱. با وجود علم فقه نیازی به علم اخلاق نداریم چرا که اخلاق چیزی فراتر از مستحبات فقهی نیست.

۲. با عنایت به اولویت علم اخلاق بر فقه، حتی در نگاه بعضی عالمان اسلامی ضرورت جایگزینی اخلاق به جای فقه وجود دارد.

۳. نظریه سوم ضمن اذعان به شایستگی و ثمربخشی تام هر دو علم، ویژگی‌ها و خصوصیات را نشان می‌دهد که منجر به امتیاز و جدایی آن دو از یکدیگر خواهد شد و هر یک را دانش و علم ممتاز معرفی می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری: غنای محتوایی فرهنگ اسلامی هنگامی مجال بروز می‌یابد که دو میراث گران‌بهای فقهی و اخلاقی بازشناسی و بازنگری شده، در تعامل با یکدیگر پاسخگوی پرسش‌های اخلاقی و فلسفی عصر حاضر در مجامع علمی دنیا گردد. بدیهی است هرگونه نگاه تحویلی نسبت به هر یک از این دو دانش و بی‌نیاز دانستن آنها از یکدیگر، پیدایش مواضعی ناقص، ضعیف و غیرعالمانه را در پی خواهد داشت.

ویژگی مسائل اخلاق پزشکی آن است که اگر در آنها به روش فقهی بسنده کنیم، از آن رو که فقه چنین مسائلی را در ابواب المعاملات قرار می‌دهد، تأمین کنند هدف اخلاقی نخواهد بود؛ همچنان که اگر به روش اخلاقی اکتفا کنیم، دقت‌های لازم نهفته در روش شناسی فقهی، که در انطباق یک نظریه با مضامین و تعالیم دینی نقش دارد، به فراموشی سپرده خواهد شد. بنابراین برای رسیدگی دقیق به چنین مسائلی باید بدون خلط قلمروهای ویژه فقه و اخلاق، از هر دو دانش به دقت بهره جست.

کلمات کلیدی: علوم پزشکی، اخلاق، فقه

۱۷۶۶-۸۳

بررسی میزان فرسودگی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲

زهره محیط قیری^{۱*}، مجتبی قبادی^۲، مهستی گنجو^۱، پرویز عضدی^۱

محمد امین آماره^۱

۱-دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۲-دانشگاه علوم پزشکی یزد

z_mohitghiri@yahoo.com

mahastyganjoo@yahoo.com

مقدمه: فرسودگی حالتی از خستگی ذهنی و هیجانی است که حاصل سندروم استرس مزمن مانند گرانباری نقش، فشار و محدودیت زمانی و فقدان منابع لازم برای انجام دادن وظایف و تکالیف محوله است. براساس تحقیقات انجام شده می‌توان گفت فرسودگی تحصیلی در موقعیت‌های آموزشی با عنوان احساس خستگی به خاطر تقاضاها و الزامات تحصیل (خستگی)، داشتن یک حس بدبینانه و بدون علاقه نسبت به مطالب و تکالیف درسی (بی‌علاقگی) و نیز احساس پیشرفت شخصی ضعیف در امور درسی (خودکارآمدی شخصی کاهش یافته) تعریف می‌شود. هدف از این پژوهش تعیین میزان فرسودگی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲ است.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-مقطعی است که به روش نمونه‌گیری در دسترس در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲ انجام گرفته است.

یافته‌ها: در این مطالعه توصیفی حجم نمونه ۸۱ نفر می‌باشد. در خصوص میزان رضایت از رشته تحصیلی ۶۱٪ آنها رضایت کم، ۴۶٪ آنها رضایت متوسط و ۴۶٪ آنها رضایت زیاد را گزارش دادند در خصوص میزان مطالعه ۴۹٪ آنها ۱-۲ ساعت در شبانه روز، ۲۸٪ آنها ۳-۴ ساعت، ۱۰٪ آنها ۵-۶ ساعت و ۱۰٪ آنها بیشتر از ۶ ساعت را گزارش دادند. میانگین فرسودگی تحصیلی ۴۰/۳ و میانگین مولفه‌های سه‌گانه فرسودگی تحصیلی به ترتیب: مقیاس خستگی هیجانی ۱۴/۱، مقیاس ناکارآمدی درسی ۱۵/۳ و مقیاس بی‌علاقگی ۱۱/۳ برآورد شده است. بین رشته تحصیلی و مولفه‌های خستگی هیجانی ارتباط معنی‌دار بود. ($P=0.026$). بین میزان مطالعه و مولفه بی‌علاقگی ارتباط معنی‌دار به دست آمد معنی‌داری وجود داشت ($P=0.001$).

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس پژوهش حاضر میزان فرسودگی تحصیلی متوسط و امید به زندگی در حد مطلوب گزارش شده است. با توجه به اینکه فرسودگی تحصیلی پیامدهای متعددی مانند ترک تحصیل، کاهش بهداشت و ریسک بالای افسردگی را به دنبال دارد لذا داشتن اطلاعات زمینه‌ای در خصوص این موضوع و ارتباط آن با شاخص‌های سلامت روان حائز اهمیت است.

کلمات کلیدی: فرسودگی تحصیلی، امید به زندگی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

۷۸۰ - ۸۳

یادگیری مبتنی بر حل مسئله در پرستاری

لیلی یکه فلاح

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

leili_fallah@yahoo.com

مقدمه: هر روزه نیاز به روش‌های نوین آموزشی که در آن دانشجویان به صورت فعال مشارکت داشته و خود نیز در فرایند آموزش دخیل باشند بیش از پیش احساس می‌شود، یکی از مهم‌ترین روش‌های آموزش فعال، در رشته پرستاری آموزش بر اساس حل مسئله می‌باشد. در روش PBL هدف ارتباط تئوری با عمل به منظور تسهیل در کاربردهای بالینی است. فراگیران یاد می‌گیرند که به صورت گروهی با هم کار کنند و در زمانی که مسئله‌ای وجود دارد تصمیم‌گیری مشترکی برای حل آن مسئله داشته

مقدمه: فرسودگی حالتی از خستگی ذهنی و هیجانی است که حاصل سندروم استرس مزمن مانند گرانباری نقش، فشار و محدودیت زمانی و فقدان منابع لازم برای انجام دادن وظایف و تکالیف محوله است. براساس تحقیقات انجام شده می‌توان گفت فرسودگی تحصیلی در موقعیت‌های آموزشی با عنوان احساس خستگی به خاطر تقاضاها و الزامات تحصیل (خستگی)، داشتن یک حس بدبینانه و بدون علاقه نسبت به مطالب و تکالیف درسی (بی‌علاقگی) و نیز احساس پیشرفت شخصی ضعیف در امور درسی (خودکارآمدی شخصی کاهش یافته) تعریف می‌شود. هدف از این پژوهش تعیین میزان فرسودگی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲ است.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-مقطعی است که به روش نمونه‌گیری در دسترس در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۱۳۹۲ انجام گرفته است.

یافته‌ها: در این مطالعه توصیفی حجم نمونه ۸۱ نفر می‌باشد. در خصوص میزان رضایت از رشته تحصیلی ۶۱٪ آنها رضایت کم، ۴۶٪ آنها رضایت متوسط و ۴۶٪ آنها رضایت زیاد را گزارش دادند در خصوص میزان مطالعه ۴۹٪ آنها ۱-۲ ساعت در شبانه روز، ۲۸٪ آنها ۳-۴ ساعت، ۱۰٪ آنها ۵-۶ ساعت و ۱۰٪ آنها بیشتر از ۶ ساعت را گزارش دادند. میانگین فرسودگی تحصیلی ۴۰/۳ و میانگین مولفه‌های سه‌گانه فرسودگی تحصیلی به ترتیب: مقیاس خستگی هیجانی ۱۴/۱، مقیاس ناکارآمدی درسی ۱۵/۳ و مقیاس بی‌علاقگی ۱۱/۳ برآورد شده است. بین رشته تحصیلی و مولفه‌های خستگی هیجانی ارتباط معنی‌دار بود. ($P=0.026$). بین میزان مطالعه و مولفه بی‌علاقگی ارتباط معنی‌دار به دست آمد معنی‌داری وجود داشت ($P=0.001$).

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس پژوهش حاضر میزان فرسودگی تحصیلی متوسط گزارش شده است. با توجه به اینکه فرسودگی تحصیلی پیامدهای متعددی مانند غیبت، ترک تحصیل، کاهش بهداشت و ریسک بالای افسردگی را به دنبال دارد، لذا داشتن اطلاعات زمینه‌ای در خصوص این موضوع حائز اهمیت است. امیدواریم با عنایت برنامه‌ریزان بهداشتی-درمانی چنین پژوهش‌هایی بتوانند گامی هرچند کوچک جهت اعتلای سیستم آموزشی-درمانی بردارند.

کلمات کلیدی: فرسودگی تحصیلی، ناکارآمدی درسی، خستگی هیجانی، بی‌علاقگی، دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

۱۷۹۴ - ۸۳

بررسی ارتباط فرسودگی تحصیلی و امید به زندگی در

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۱۳۹۲

مهرستی گنجو^{۱*}، زهرا محیط قیری^۱، مجتبی قبادی^۱، پرویز عضدی^۱

محمد امین آماره

۱-دانشگاه علوم پزشکی بوشهر ۲-دانشگاه علوم پزشکی یزد

باشند، در نتیجه به عنوان یک روش تعاملی باعث تسریع در کار گروهی و گسترش مهارت های ارتباطی که لازمه رشته پرستاری است، می شود. **روش کار:** در مقاله که با روش کتابخانه‌ای انجام شد با جستجو در بانک‌های اطلاعاتی Ovid، Google scholar، Medlib، ELSIVER و Ovid، با کلمات کلیدی روش‌های نوین تدریس-یادگیری مبتنی بر حل مسئله و پرستاری منابع مرتبط را جمع‌آوری و بررسی شد. تعداد ۲۰ مقاله به دست آمد که از این تعداد ۹ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: یادگیری مبتنی بر مسئله در حرفه‌هایی مثل پرستاری که مهارت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله و یادگیری مادام‌العمر در آنها ضروری هستند، مفید می باشد. یادگیری مبتنی بر مسئله باعث یادگیری فراگیر محور، مبتنی بر تفکر و استدلال، خودارزیابی شونده و تسهیل در ارتباطات بین فردی می شود. یادگیری مبتنی بر مسئله به دانش قبلی فراگیران وابسته است و باعث می شود که فراگیر خودش نیازهای یادگیری اش را مشخص نماید.

بحث و نتیجه‌گیری: یادگیری مبتنی بر مسئله در حرفه‌هایی مثل پرستاری که مهارت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله و یادگیری مادام‌العمر در آنها ضروری هستند، مفید می‌باشد. یادگیری مبتنی بر مسئله باعث یادگیری فراگیر محور، مبتنی بر تفکر و استدلال، خودارزیابی شونده و تسهیل در ارتباطات بین فردی می شود. یادگیری مبتنی بر مسئله به دانش قبلی فراگیران وابسته است و باعث می شود که فراگیر خودش نیازهای یادگیری اش را مشخص نماید.

کلمات کلیدی: روش‌های نوین تدریس، یادگیری مبتنی بر حل مسئله، پرستاری

۸۳-۱۳۳۹

پذیرش، آموزش و فراغت از تحصیل دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D)

سعید اسلامی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

EslamiS@mums.ac.ir

مقدمه: جذب دانشجو در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) نحوه آموزش در این دوره و نهایتاً ارزیابی کفایت کارهای تحقیقاتی انجام شده برای فراغت از تحصیل موضوعات چالش برانگیزی هستند که بارها مورد بازنگری قرار گرفته اند. در مقاله موجود روش‌های مطرح و مزایا و معایب هر روش مورد نقد قرار گرفته و پیشنهادی ترکیبی برای اجرای آزمایشی و ارزیابی عالمانه مطرح شده است.

روش کار: تجربیات (راهنمایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی در داخل و خارج کشور) و مشاهدات شخصی نویسنده از روش‌های موجود در دنیا در سه حوزه جذب دانشجو در دوره Ph.D نحوه آموزش در این دوره و نهایتاً ارزیابی کفایت کارهای تحقیقاتی انجام شده برای فراغت از تحصیل در برخی دانشگاه‌های معتبر دنیا و دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و اخذ

نظرات اساتید محترم در جلسات دو یا چند نفره روش جمع آوری و تحلیل این مرقومه می باشد.

یافته‌ها: جذب با آزمون متمرکز در مقابل واگذاری کامل جذب به استاد، آموزش کورسی در مقابل انجام یک تحقیق و نگارش و داوری رساله در مقابل نگارش و چینش کنار هم مقالات چاپ شده دو سوی نظریات مطرح در دنیا در حوزه به ترتیب جذب، آموزش و کفایت برای فراغت از تحصیل در دوره Ph.D هستند.

بحث و نتیجه‌گیری: یکی از متداولترین روش‌ها در دوره Ph.D در دنیا، تخصص مبتنی بر تحقیق است که در شکل اصلاح شده آن دانشجو باید ۲۰-۱۰ واحد دروس پایه و مرتبط با تحقیق (نه رشته) خود را بگذراند. این روش به شکل تضعیف شده (با فرض بهتر بودن روش کورسی) در کشور ما اجرا می شود که در صورت اصلاح می تواند برخی از مشکلات این حوزه را حل کند. ساده سازی روند پذیرش دانشجو و برداشتن شروطی مانند داشتن مقالات زیاد، شانس افراد مستعد و جوان را که هدف اصلی این روش هستند را افزایش می دهد. اعتماد و دادن حق پذیرش دانشجوی Ph.D به استادی که گرنت و سابقه پژوهشی کافی دارد در کنار ارزیابی مرتب خروجی و کیفیت در این روش بسیار متداول است.

این روش دانشگاه را چالاک می کند و پذیرش دانشجویان خوب گریزان از امتحان و یا ناتوان در امتحان به سبب اضطراب زیاد را ممکن می نماید و همزمان این امکان را به اساتید دانشگاه می‌دهد بر دانشجویان مستعد سرمایه گذاری کنند، با حوصله ایشان را علاقمند و توجیه نموده و از فرار این استعدادها جلوگیری نمایند. دست اساتید را باز می گذارد و بحث‌های طولانی عدالت در توزیع دانشجو، نبود دانشجو، عقب افتادگی در برخی موضوعات که رشته مصوب ندارند کمتر میشود. دانشجو زمانی را صرف درس‌های بعضاً تکراری نمی‌کند و از همان ابتدا تحقیق خود را شروع و متناسب و همزمان با تحقیق دروس مورد تایید استاد را می‌گذراند.

کلمات کلیدی: تخصص با گذراندن درس، تخصص با تحقیق، پذیرش دانشجو تخصصی

۸۳-۱۵۹۸

نقش آینده پژوهی در آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

فاطمه حسینی زاده

دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

i.idoon@yahoo.com

مقدمه: در سال‌های اخیر دانشمندان و محققان بسیاری که خود را آینده‌پژوه می‌نامند، روش‌های کمی و کیفی متعددی را تهیه کرده‌اند که مبنای آنها آینده‌پژوهی است. آینده‌پژوهی دانش و معرفتی است که دید مردم را نسبت به رویدادها، فرصت‌ها و مخاطرات احتمالی آینده باز می‌کند. ابهام‌ها، تردیدها و دغدغه‌های فرساینده مردم را می‌کاهد. توانایی انتخاب‌های هوشمندانه‌ی جامعه و مردم را افزایش می‌دهد. آینده‌پژوهی در

روش کار: در این مطالعه مقطعی با استفاده از پرسشنامه ای که روایی و پایایی آن تایید شده است از دانشجویان بهداشت حرفه ای در مورد تدوین و ارائه طرح دوره و طرح درس سوال شد، سپس داده‌ها در نرم افزار SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در دروس مربوط به بهداشت حرفه‌ای برای ۹۷/۹ درصد دروس طرح‌ها ارائه شده بودند. ۹۳/۸ درصد هدف کلی و ۱۰۰ درصد اهداف اختصاصی داشتند، ۹۵/۹ درصد برنامه آموزشی، ۸۱/۶ درصد روش‌های آموزشی، ۷۹/۶ وسایل کمک آموزشی، ۸۳/۳ درصد وظایف و تکالیف دانشجویان دارا بودند و ۸۵/۷ درصد منابع را ذکر کرده اند. اهداف اختصاصی و برنامه درسی نسبت به سایر موارد کامل‌تر قید و ارائه شده بودند. در دروس مربوط به بهداشت حرفه‌ای میانگین میزان تطبیق اجرای هدف کلی $17/52 \pm 11/91$ ، میانگین میزان تطبیق اجرای اهداف اختصاصی $18/95 \pm 11/00$ ، میانگین میزان تطبیق اجرای برنامه آموزشی $17/34 \pm 11/22$ ، میانگین میزان تطبیق روش‌های آموزشی $20/09 \pm 14/89$ ، میانگین میزان تطبیق وسایل کمک آموزشی $26/34 \pm 10/10$ ، میانگین میزان تطبیق اجرای وظایف و تکالیف دانشجویان $24/23 \pm 10/61$ ، میانگین میزان تطبیق اجرای روش‌های ارزیابی دانشجویان $23/65 \pm 13/97$ و میانگین میزان تطبیق منابع استفاده شده $17/16 \pm 11/75$ از ۱۰۰ نمره بود. منابع و برنامه درسی طرح‌ها با منابع مورد استفاده و برنامه اجرا شده بیشترین میزان تطبیق و هماهنگی را داشتند.

بحث و نتیجه گیری: با عنایت به نتایج وضعیت طرح های بهداشت حرفه‌ای از جهت تدوین و ارائه به خصوص اهداف اختصاصی، برنامه آموزشی و منابع در حد مطلوب است.

کلمات کلیدی: طرح دوره، طرح درس، رشته بهداشت حرفه ای، تدوین و ارائه، اجرا

۳۷۸ - ۸۳

ارزیابی تاثیر مشاوره تحصیلی مبتنی بر هدف بر نگرش دانشجویان نسبت به برنامه ریزی درسی

سیده نگار اسعدی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

assadin@mums.ac.ir

مقدمه: مشاوره تحصیلی اگر بر اساس اهداف پیش بینی شده باشد می‌تواند موجب نگرش مثبت نسبت به برنامه ریزی تحصیلی در دانشجویان شود. هدف اصلی این تحقیق تعیین تاثیر مشاوره تحصیلی مبتنی بر هدف بر نگرش دانشجویان علوم پزشکی نسبت به برنامه ریزی درسی است.

روش کار: در یک مطالعه نیمه تجربی با استفاده از برگزاری جلسات مشاوره‌ای برای دانشجویان علوم پزشکی در مورد برنامه ریزی درسی وضعیت نگرش قبل و بعد از مشاوره مورد ارزیابی قرار گرفت. سپس داده‌ها در نرم افزار SPSS 16 تجزیه و تحلیل شد.

واقع دانش و معرفت شکل بخشیدن به آینده به گونه‌ای آگاهانه، فعالانه و پیشدستانه است. هدف از نوشتن مقاله حاضر معرفی آینده‌پژوهی، کاربرد و نقش آن در آموزش پزشکی است.

روش کار: روش مطالعه حاضر، کتابخانه‌ای است و با مرور متون و مطالعه مقالات و مباحث مطرح شده در موضوع آینده‌پژوهی، موضوعات، نظریه‌ها و شیوه‌های آن در آموزش نوشته شده است. این مقاله شامل بخش‌های مقدمه، معرفی آینده‌پژوهی، تفاوت آینده‌پژوهی با غیبه‌گویی، تاریخچه آینده‌پژوهی، آینده‌پژوهی و ضرورت آن در آموزش پزشکی و بحث و نتیجه‌گیری می‌باشد.

یافته‌ها: آینده‌پژوهی یکی از علوم استراتژیک می‌باشد که در حوزه فناوری‌های نرم قرار می‌گیرد و برای انجام آینده‌پژوهی بهتر، در برابر مسائل آینده، استفاده از روش‌های متعدد، ضروری است. زیرا ثابت شده که استفاده از روش‌های شناخته شده به صورت ترکیبی و گسترده، بینش و دانش گسترده‌تری نسبت به آینده ایجاد می‌کند. به نظر می‌رسد در عمل این رشته در کشور ما چندان مورد توجه قرار نگرفته است و شاید بتوان گفت این علم برای اکثر اساتید و پژوهشگران داخلی ناشناخته است.

بحث و نتیجه گیری: تغییرات فناوری و به دنبال آن تغییر در دیگر جنبه‌های زندگی، افزایش روزافزون وابستگی متقابل کشورها و ملل، تمرکززدایی جوامع و نهادهای موجود که به دلیل گسترش فناوری اطلاعات، شتاب بیشتری یافته است، لزوم درک بهتر از "تغییرات" و "آینده" را برای دولت‌ها، سازمان‌ها و مردم ایجاد می‌کند. بنابراین اندیشیدن درباره آینده برای کارها و اقدامات کنونی انسان امری ضروری است. واکنش بدون اندیشیدن به آینده امکان‌پذیر است، اما کنش امکان‌پذیر نیست. نتیجه این که آینده‌پژوهی علمی کل‌نگر، محیط‌گرا و انتقادپذیر است که همواره نگران فقدان قطعیت‌ها و خسارات جبران ناپذیر آنهاست و همین امر اهمیت پرداختن به آن را در رشته‌های علوم پزشکی و به خصوص آموزش پزشکی اجتناب ناپذیر می‌کند.

کلمات کلیدی: آینده‌پژوهی، آموزش پزشکی، آینده‌نگری

۳۷۴ - ۸۳

ارزیابی وضعیت تدوین، ارائه و اجرای طرح دوره ها و طرح درس های رشته بهداشت حرفه ای

سیده نگار اسعدی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

assadin@mums.ac.ir

مقدمه: طرح دوره و طرح درس در واقع برنامه آموزشی واحد درسی را در طول یک ترم تحصیلی و یا هر جلسات آموزشی مشخص می‌کند و تدوین، ارائه دقیق و همچنین اجرای آن ضرورت دارد. هدف اصلی این تحقیق تعیین وضعیت تدوین، ارائه و اجرای طرح دوره و طرح درس های رشته بهداشت حرفه‌ای است.

یافته ها: به طور کلی نگرش دانشجویان مورد مشاوره به میزان ۱۰۰٪ نسبت به برنامه‌ریزی درسی تغییر و بهبود یافته است. ۱۰۰٪ نسبت به اینکه در نیمسال آینده به برنامه‌ریزی درسی خواهند پرداخت نگرش مثبت داشتند، ۱۰۰٪ بیان داشتند که مشاوره موجب علاقه‌مندی بیشتر آنان به مشاوره های بعدی جهت برنامه ریزی صحیح تحصیلی شده است همچنین ۱۰۰٪ مشاوره را در یادگیری بهتر دروس نیمسال جاری موثر دانستند. وضعیت نگرش قبل و بعد از مشاوره اختلاف معنی‌دار داشت.

بحث و نتیجه گیری: با عنایت به نتایج این نوع مشاوره تحصیلی جهت تغییر نگرش دانشجویان نسبت به برنامه‌ریزی درسی بسیار مفید واقع شده است.

کلمات کلیدی: مشاوره تحصیلی، نگرش، برنامه‌ریزی درسی، مبتنی بر هدف

۸۳ - ۳۷۹

بررسی ابعاد فعالیت‌های فرهنگی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی شهید صدوقی یزد

طاهره سلیمی^{*}، سید جلیل میرمحمدی، ناصر اعتمادالعلماء، مهسا

خدایاریان

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

salimi@ssu.ac.ir

مقدمه: برنامه ریزی فعالیت‌های آموزشی و فرهنگی در سطح دانشگاه به منظور پرورش خلاقیت‌های دانشجویان، توسعه مهارت‌های فکری، ایجادپویایی در نظام آموزشی دارای اهمیت ویژه است. در تربیت گروه پزشکی علاوه بر دانش و مهارت که برای پرداختن به این حرفه ضروری است، باید به توسعه و تقویت ارزش‌ها و نگرش‌ها، هنجارهای اخلاقی، مهارت‌های اجتماعی و سایر ویژگی‌های شکل دهنده رفتار انسان توجه نمود. بر این اساس این پژوهش با هدف تعیین ابعاد فعالیت‌های فرهنگی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه شهیدصدوقی یزد صورت گرفته است.

روش کار: نوع مطالعه مقطعی توصیفی بوده است. کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی شاغل به تحصیل که حداقل ۲ ترم تحصیلی را سپری کرده و همچنین دانشجویان کارشناسی ارشد که حداقل یک ترم تحصیلی را گذرانیده بودند به صورت سرشماری وارد مطالعه شدند. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه تهیه شده تحت عنوان پورت فولیو فرهنگی مشتمل بر ابعاد فعالیت‌های قرآنی، سیاسی و اجتماعی، ادبی و فرهنگی، وضعیت ایثارگری و ورزشی که برگرفته از آخرین ویرایش فعالیت‌های فرهنگی برای انتخاب دانشجوی نمونه وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می‌باشد، به صورت خودایفا جمع‌آوری گردید. با توجه به دستورالعمل آیین نامه امتیاز فرهنگی حداقل ۱۰ و حداکثر ۲۵ امتیاز مورد قبول بوده است. بنابراین امتیاز کمتر از ۱۰ «کمتر از حد انتظار»، امتیاز ۱۰-۲۵ «در حد انتظار»، و

بیش از ۲۵ «بالتر از حد انتظار» قلمداد گردید. اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی در نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: از میان ۳۲۰ دانشجوی پرستاری و مامایی شرکت کننده در طرح تعداد ۸۷ نفر (۲۷/۱۹٪) دارای یک یا چند مورد از فعالیت‌های فرهنگی در ابعاد مختلف فعالیت‌های قرآنی، فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی، فعالیت‌های ادبی و هنری، وضعیت ایثارگری و فعالیت‌های ورزشی بوده‌اند و ما بقی دانشجویان (۷۲/۸۱٪) متأسفانه هیچ‌گونه فعالیت فرهنگی در این ابعاد نداشته‌اند. نتایج به طور کلی نشانگر آن است که امتیاز فرهنگی دانشجویان در بعد وضعیت ایثارگری بیش از ابعاد دیگر بوده است. بعد از آن بیشترین فعالیت به ترتیب در حیطه های سیاسی اکثریت دانشجویان (۸۵٪) فعالیت فرهنگی کمتر از حد انتظار با میانگین ۴/۳۳ و انحراف معیار ۹/۳۶ داشته‌اند.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس نتایج حاصل از این پژوهش اکثریت دانشجویان بدون فعالیت فرهنگی و یا کمتر از حد انتظار بوده‌اند که نشانگر لزوم توجه به علل مربوطه و بررسی موانع انجام فعالیت‌های فرهنگی دانشجویان توسط مسئولین مربوطه می‌باشد.

کلمات کلیدی: ابعاد فعالیت‌های فرهنگی، دانشجویان پرستاری و مامایی

۸۳ - ۴۰۷

ارتباط مهارت‌های ارتباطی با عملکرد آموزشی اساتید دانشگاه علوم پزشکی البرز

روح انگیز نوروزی نیا^{*}، محمد نوری سپهر، محمدحسن ناصری، علی

احسان حیدری، بهروز پورآقا

دانشگاه علوم پزشکی البرز

kiarash_s_77@yahoo.com

مقدمه: توانایی در برقراری ارتباط موثر توسط استاد از ویژگی‌های بارز وی است، زیرا اعتماد به نفس و انگیزه یادگیری را در دانشجو افزایش می‌دهد و از شاخص‌های مهم تدریس اثربخش محسوب می‌شود. از سویی یکی از متداول‌ترین روش‌های تعیین موفقیت استاد در رسیدن به اهداف آموزشی، ارزشیابی اساتید از دید دانشجویان می‌باشد. لذا هدف از انجام این پژوهش تعیین میزان مهارت‌های ارتباطی اساتید و ارتباط آن با نتایج ارزشیابی آنان بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، جامعه و نمونه پژوهش را کلیه اساتید دانشگاه علوم پزشکی البرز تشکیل داده‌اند. روش نمونه‌گیری در دسترس بود که پس از جلب رضایت اساتید، پرسشنامه در اختیار آنان قرار گرفت. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای دو بخشی شامل اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه استاندارد شده مهارت‌های ارتباطی کوپین دام بود. جهت تحلیل داده‌ها، از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد.

یافته ها: میانگین کل مهارت‌های ارتباطی ۱۲۳/۹۳±۷/۸۲ از ۱۷۰ بود. میانگین مدیریت عواطف و احساسات ۲۹/۰۴±۲/۸۸؛ درک پیام

بحث و نتیجه گیری: نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که دانشجویان پزشکی نسبت به سایر دانشجویان در رشته‌های مختلف تحصیلی از عزت نفس بالایی برخوردارند. در واقع عزت نفس، قضاوت ارزشی فرد نسبت به خود است. با توجه به اهمیت این رشته تحصیلی در جامعه، نتایج به دست آمده دور از انتظار نیست. به نظر می‌رسد پیشرفت تحصیلی و عزت نفس تحصیلی دارای یک رابطه متقابل باشند، یعنی از طرفی داشتن عزت نفس تحصیلی موجب پیشرفت تحصیلی می‌شود، زیرا که خودباوری و تلقی مثبت از خویشتن در یادگیری و ایجاد انگیزش برای تحصیل اثر می‌گذارد و موجب پیشرفت تحصیلی می‌گردد. از طرف دیگر موفقیت‌های تحصیلی و رسیدن به مدارج بالای آموزش، موجب ارتقای عزت نفس تحصیلی می‌شود.

کلمات کلیدی: عزت نفس، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان پزشکی

۴۴۵ - ۸۳

کلید عدالت آموزش عمومی در مورد اصلاح تغذیه جامعه به خصوص کودکان و مطرح نمودن بیماری دیابت در قالب شعر

زینب راموز^{*}، سکینه باقری، مجید محمدیان، یلدا ارست، مریم طبیبی،
هدی احمدری طهران
دانشگاه علوم پزشکی قم
z.ramuz@gmail.com

مقدمه: هدف کلی در مورد اصلاح تغذیه جامعه به خصوص کودکان و مطرح نمودن بیماری دیابت در قالب شعر است. و بصورت مصور رنگی در زمستان ۱۳۸۸ از طریق انتشارات مهر امیرالمؤمنین(ع) چاپ گردید. کتاب در فضای فیزیکی ساختمان معاونت های دانشگاه قم، دهکده سلامتی، رسانه های دیجیتال در عرصه سلامت نمایشگاه بین المللی و نمایشگاه بهداشت روان در تهران در معرض دید عموم قرار گرفت. ارسال به ۴۲ استان، دفتر سازمان جهانی بهداشت در تهران و موارد دیگر می باشد.

روش کار: با توزیع پرسشنامه نتیجه گرفتیم دریافت کنندگان به خصوص معلمین از کتاب خواب شیرین علی و استقبال از آن که در جای خود کم نظیر می باشد. از آن جا که نگرش آموزشی بهداشتی درمانی به عوامل متعدد آموزشی اجتماعی و اقتصادی نظیر امکانات رفاهی اولیه، خدمات بهداشتی درمانی و آگاهی کافی در زمینه بهداشت فردی وابسته است.

یافته ها: خوشبختانه بازتاب آموزشی این شیوه آموزش بسیار خوب بوده است. توزیع در سطح استان قم و کشور، درخواست مراکز مختلف کشوری نشانه بالا بودن سطح اثر پذیری آن می باشد. جسم و روح انسان از هم جدا نبوده و نخواهد بود. روحیه انسان همواره با شعر مأنوس تر است می‌توان از این کلید عدالت آموزشی حداکثر بهره برداری را به دست آورد. و از اثر گذاری بالای شعر در آموزش استفاده کرد. انجام مطالعه حاضر تصویر روشنی از الگوی غذایی و جایگاه تنقلات غذایی کم ارزش در برنامه غذایی است.

۳۳/۹±۲/۷۰ قاطعیست در ارتباط ۱۸/۴۴±۱/۷۱؛ گوش دادن ۲۵/۵۴±۲/۴۵ و بینش نسبت به پیام ۱۷±۲/۱۳ بود. همچنین نتایج نشان داد که تنها بین نمره ارزشیابی اساتید و حیطة مدیریت عواطف و احساسات (P=۰/۰۲) ارتباط آماری معنادار وجود داشت. نتایج آزمون‌ها نشان دادند که بین نمره کل مهارت‌های ارتباطی با متغیرهای جمعیت شناختی و نیز نمره ارزشیابی اساتید ارتباط معناداری وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج بیانگر عدم وجود ارتباط بین مهارت‌های ارتباطی اساتید با نمره ارزشیابی آنها می باشد. از آنجاکه دانشگاه علوم پزشکی البرز دانشگاهی نوپاست و تعداد اعضای هیات علمی و اساتید آن نسبت به سایر دانشگاه‌ها محدودتر می باشد، این احتمال وجود دارد که عدم معنادار شدن ارتباط بین مهارت‌های ارتباطی اساتید و عملکرد آموزشی آنان به همین دلیل باشد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های ارتباطی، ارزشیابی، اساتید

۴۲۲ - ۸۳

بررسی رابطه عزت نفس با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

احمد خشای^{*}، ویدا سپاهی، فرحناز کشاورزی، رضا پورمیرزا کلهری
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
akhoshay@yahoo.com

مقدمه: برای این‌که فراگیران بتوانند از حداکثر ظرفیت ذهنی و توانمندی‌های بالقوه خود بهره‌مند شوند، باید از نگرش مثبت نسبت به خود و محیط اطراف برخوردار شوند. هدف از این مطالعه، تعیین ارتباط بین وضعیت تحصیلی و عزت نفس دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه بود.

روش کار: در یک مطالعه همبستگی، ۲۵۹ نفر دانشجویان با روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای از بین دانشجویان پزشکی انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده‌ها در این مطالعه شامل اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت بود که شامل ۴ حیطة عزت نفس کلی، عزت نفس اجتماعی، عزت نفس خانوادگی و عزت نفس تحصیلی می‌باشد. پایایی این آزمون با روش همبستگی درونی آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آمد. تحلیل آماری داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های کولموگروف-اسمیرنوف، ضریب همبستگی پیرسون، و آزمون من-ویتنی در نرم افزار SPSS16 انجام گرفت.

یافته ها: ۲ میانگین عزت نفس کلی در دانشجویان مورد مطالعه ۳۵/۹۰±۶/۸۷ به دست آمد، این میانگین در دوره پیش بالینی و بالینی به ترتیب ۳۶/۱۱±۶/۵۳ و ۳۵/۷۰±۷/۲۰ گزارش شده، که میانگین به دست آمده در دو گروه معنادار نبود. ضریب همبستگی پیرسون ارتباط معناداری بین عزت نفس کلی و پیشرفت تحصیلی نشان نداد و تنها بین عزت نفس تحصیلی و پیشرفت تحصیلی این ارتباط معنادار بود (P=۰/۰۰۳ و r=۰/۱۸۴).

استفاده می‌کردند به صورت معنی‌داری بالاتر از سایر کارورزان بود شرکت‌کنندگان مهارت خود در زمینه کنترل علائم حیاتی، انجام انواع تزریقات، پوشیدن گان و دستکش، رگ‌گیری و بخیه زدن مطلوب و در زمینه پونکسون مایع پلور، پونکسیون مایع مغزی نخاعی، استفاده از دستگاه الکترو شوک و گرفتن الکتروکاردیوگرام و تفسیر آن نامطلوب می‌دانستند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد بهتر است، آموزش مهارت‌های عملی بالینی توسط مسئولین دانشگاه‌های علوم پزشکی بطور جدی مورد توجه واقع شود و با توجه به اینکه احتمال اصلاح این ناتوانی‌ها بعد از فراغت از تحصیل اغلب محدود است باید توجه خاصی به تقویت سطح مهارت‌های عملی دانش‌آموختگان رشته پزشکی مبذول شود.

کلمات کلیدی: مهارت‌های عملی، الگوی مطالعه، کارورزان پزشکی

۴۷۸ - ۸۳

بررسی رضایت شغلی پرستاران شاغل در بیمارستان منتخب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۸۹

عبداله رضائی دهقانی^۱، طیبه مهرابی^۱، کبری احمدی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مقدمه: پرستاران بزرگترین گروه کاری بیمارستان‌ها را تشکیل می‌دهند کاهش نیروی انسانی در تمام کشورها کیفیت مراقبت بهداشتی و درمانی را تهدید می‌کند. هدف از انجام این مطالعه "بررسی رضایت شغلی پرستاران شاغل در بیمارستان منتخب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بود.

روش کار: این تحقیق یک مطالعه توصیفی است که در سال ۱۳۸۹ بر روی ۴۰ نفر از پرسنل پرستاری بیمارستان الزهرا اصفهان که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند انجام گردید. داده‌ها به وسیله پرسشنامه "اسمیت و کندال" جمع‌آوری و با نرم‌افزار آماری SPSS 12، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمره رضایت شغلی در ابعاد مدیریت فعلی ۷۰/۵، شغل فعلی ۵۵/۷۴، همکاران فعلی ۶۹/۶۴، فرصت ارتقاء در سازمان ۴۸/۷۱ و حقوق و دستمزد ۳۴/۲۸ بود و در کل میانگین نمره رضایت کلی این افراد ۵۹/۳۴ به دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت میزان رضایت واحدهای مورد پژوهش در ابعاد مختلف رضایت شغلی متفاوت ولی در رضایت کلی درحد متوسط می‌باشد. با توجه به اینکه فراهم آوردن سلامت حرفه‌ای برای پرستاران از اهداف مدیران سازمان‌های بهداشتی و درمانی می‌باشد، از نتایج این پژوهش می‌توان برای بالابردن رضایت شغلی در این قشر استفاده نمود.

کلمات کلیدی: رضایت شغلی، پرستار، بیمارستان

بحث و نتیجه‌گیری: ضعف اطلاعات تغذیه ای والدین و فقدان برنامه های مناسب آموزشی جهت افزایش آگاهی تغذیه ای کودکان در مکان های آموزشی است. توسعه آموزش در مورد اصلاح تغذیه جامعه به خصوص کودکان و مطرح نمودن بیماری دیابت در قالب شعر و تشویق در خوردن میوه ها و مغزیزجات و اطلاع داشتن از خواص هر کدام و پی بردن به راز تغذیه صحیح است. در این کتاب فواید یکسری از میوه ها و مغزیزجات همراه با مضرات دیگر تنقلات و شیرینی جات با زبان کودکان در قالب شعر آمده است تا فراگیری اشعار مورد توجه قرار گیرد. می‌دانیم یک سری از کودکان که تعدادشان کم نیست از خوردن میوه و مغزیزجات اجتناب نموده و با اصرار شدید والدین مصرف می کنند، پس بهتر است در قالب شعر این کار را انجام داد. این راز توسعه کیفی آموزش و کلید عدالت آموزشی است تا بتوان به طور کاربردی نتیجه و تأثیر بالای آن را مشاهده نمود.

کلمات کلیدی: تغذیه، دیابت، خواب

۴۶۴ - ۸۳

بررسی الگوی مطالعه و سطح مهارت‌های عملی دانشجویان پزشکی مقطع کارورزی دانشگاه علوم پزشکی لرستان از دیدگاه آنان

خاطره عنبری

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

dr.anbari@gmail.com

مقدمه: شیوه‌های مطالعه یکی از موضوعات مهم در فرایند یادگیری محسوب می‌شود هدف اصلی مطالعه حاضر بررسی ارتباط بین الگوی مطالعه با سطح مهارت‌های عملی کارورزان رشته پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی لرستان بود.

روش کار: در این مطالعه مقطعی، ۹۱ کارورز رشته پزشکی در پایان دوره کارورزی به روش سرشماری مورد ارزیابی قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات یک پرسشنامه چند قسمتی شامل اطلاعاتی شخصی دانشجویان سؤالاتی در مورد الگوهای مطالعه آن‌ها و آیت‌هایی برای سنجش سطح مهارت‌های بالینی دانشجویان بالینی بود که با استفاده از کریکولوم آموزشی دوره پزشکی عمومی مصوب وزارت بهداشت طراحی و با تایید پایایی و روایی مورد استفاده قرار گرفت از ضریب همبستگی پیرسون و آنالیز واریانس یکطرفه جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین مدت زمان مطالعه کارورزان در طول روز در مطالعه حاضر ۲/۸ ساعت بود و بیشترین ساعات مطالعه دانشجویان مقطع کارورزی در طی ساعات عصر و شب بود که اکثریت کارورزان از هر دو منبع جزوه و کتاب اصلی (ترجمه شده) در طول ترم جهت مطالعه استفاده می‌کردند ارتباط آماری معنی‌داری بین تعداد ساعات مطالعه و نمره آزمون پیش کارورزی با نمره مهارت‌های بالینی کارورزان دیده نشد، اما بین منبع مطالعه و سطح مهارت‌های عملی کارورزان ارتباط آماری معنی‌داری دیده شد و میانگین نمرات کارورزانی که از کتب اصلی و ترجمه شده

۵۰۷ - ۸۳

بررسی نقش پژوهش در بهبود وضع آموزشی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

حسین زارع^{*}، راضیه آقاخانی

دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

aghakhani.razieh@yahoo.com

مقدمه: تحول یعنی فرایند ذوب شدن اندیشه‌ها، باورها و رفتارهای سنتی و تثبیت ارزش‌های نوین و استقرار نظام‌های جدید، یعنی منطبق کردن سازمان‌ها با آخرین پدیده‌های روز، با توجه به اهمیت و شکل‌گیری زیرساخت‌های اصلی در عصر کنونی، یکی از عوامل اصلی پیشرفت و توسعه در کشورها، توسعه امر آموزش و پژوهش است. بنابراین، در زمره تغییر در ارکان پایه می‌بایست جایگاه حقیقی پژوهش در تمامی جوانب و ساختارهای آموزش و پرورش روشن و شفاف باشد. از این رو هدف مقاله حاضر بررسی نقش پژوهش در بهبود وضعیت آموزش، است. **روش کار:** با توجه به اهمیت موضوع، با مطالعه کتب و نیز برخی مقالات معتبر چاپ شده در دهه اخیر که با جستجو حاصل آمده است، این بحث گردآوری و تنظیم شده است.

یافته‌ها: اهداف آموزشی و برنامه‌های درسی باید به گونه‌ای انتخاب و سازماندهی شوند که دانش آموزان و دانشجویان بتوانند در فرآیند آموزش، بدون جهت دادن و به طور آزاد و متفکرانه به کاوش بپردازند.

بحث و نتیجه‌گیری: در شرایط کنونی وزارت آموزش و پرورش با توجه به گستردگی و نقش زیربنایی آن مسئولیت اصلی روال بخشیدن به خلاقیت و نوآوری در جامعه را به عهده دارد. البته انجام این مهم در گرو اعمال تغییر و تحول اساسی در رسالت و ساختار سازمانی آموزش و پرورش است.

کلمات کلیدی: پژوهش، بهبود وضعیت، آموزش

۵۱۸ - ۸۳

نوآوری در ارزشیابی نهایی کارآموزی در عرصه دانشجویان بهداشت عمومی به شیوه OSCE

فاطمه احمدی نیا

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

ahmadinia.fatemeh@gmail.com

مقدمه: یکی از سیاست‌های کلان کشور ارتقاء سطح بهداشت و سلامت افراد جامعه می‌باشد که بالطبع تربیت کارشناسان بهداشتی با خطاهای حرفه‌ای کمتر، عنصر اصلی و تاثیرگذار است. بی شک روش‌های نوین ارزشیابی با توجه به ساختار ویژه‌ای که دارند در تشخیص صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجویان و در فرایند یادگیری آنان و پاسخگویی به جامعه نسبت به سنتی موثرترند. هدف از این مطالعه ارتقاء و نوآوری در برنامه ارزشیابی کارآموزی در عرصه (توانمندیهای حرفه‌ای) دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی به شیوه OSCE بود.

روش کار: این ارزشیابی در سه مرحله قبل، حین و بعد از آزمون طراحی و اجرا شد. بر اساس اهداف آموزشی طراحی ۱۰ ایستگاه (سرشماری و آمار، بهداشت مادران، مراقبت کودکان، واکسیناسیون، تنظیم خانواده، بهداشت مدارس، سالمندان، مشاوره بیماری‌های رفتاری، بهداشت محیط و حرفه‌ای، بیماری‌های واگیر و بیماری‌های غیرواگیر) و تدوین چک لیست ارزشیابی با تعیین استاندارد و سطح صلاحیت مورد انتظار و آماده کردن فضای آزمون و سناریوهای ایستگاه‌ها، آزمون انجام شد. در مورد مراحل مختلف ارزشیابی، کیفیت و محتوی سؤالات، زمان اختصاص یافته، مکان ارزشیابی، میزان انطباق سؤالات با آموخته‌ها، از دانشجویان نظر سنجی شد. نمرات دانشجویان بررسی و جمع‌بندی و نظرات و پیشنهادات اساتید دریافت گردید.

یافته‌ها: قرار گرفتن دانشجویان در شرایط نزدیک به عرصه در این رشته، آشنایی گروه فن و بعضی از اساتید به این شیوه ارزشیابی، امکان ارزشیابی دانشجویان به شیوه عینی‌تر و بازخورد نقاط ضعف به آن‌ها جهت پیشگیری از بروز مشکلات مشابه در محیط واقعی، آشنایی دانشجویان با این شیوه ارزشیابی، رعایت عدالت در ارزشیابی دانشجویان و کاهش نارضایتی آن‌ها نسبت به شیوه سنتی، تهیه چک لیست‌های واری برای پروسیجرهای مهم بهداشتی، پی بردن به نقاط ضعف و قوت دانشجویان از نتایج این مطالعه بود.

بحث و نتیجه‌گیری: اصلاح نظام ارزشیابی علمی و استراتژی‌های موفق ارزشیابی به ما این امکان را می‌دهد که دقیق و منصفانه یادگیری واقعی تمامی دانشجویان را ارزیابی نموده و بتوانیم در مسیر علمی و کسب اقتدار علمی گام برداریم. از این رو اصلاح و بازنگری در آموزش و ارزشیابی در ابعاد مختلف و اهمیت بخشیدن به آن موجب اصلاح وضع موجود و رسیدن به وضعیت مطلوب می‌شود.

کلمات کلیدی: OSCE، ارزشیابی، دانشجویان بهداشت عمومی

۵۱۹ - ۸۳

بررسی تفکر انتقادی اساتید دانشگاه علوم پزشکی مازندران؛ عاملی کارآمد در برنامه درسی

فاطمه احمدی نیا

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

ahmadinia.fatemeh@gmail.com

مقدمه: تفکر انتقادی به معنای ارزشیابی یا قضاوت کردن در باره درستی یا نادرستی چیزی است. از آنجایی که قضاوت‌ها و تفاسیر امور و به عبارتی تفکر انتقادی اساتید نقش بسزایی در آموزش و یادگیری دانشجویان دارد، پژوهش حاضر با هدف بررسی تفکر انتقادی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران و ارائه پیشنهادهایی کاربردی به برنامه‌ریزان آموزشی دانشگاه در جهت پرورش بهتر تفکر انتقادی اساتید و دانشجویان می‌باشد.

روش کار: در این پژوهش توصیفی-زمینه‌یابی برای تجزیه و تحلیل داده‌های حاصله نیز، از آزمون‌های آماری T و ANOVA با نرم‌افزار SPSS استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل اعضای هیأت علمی زن و مرد دانشگاه می‌باشد که در پنج دانشکده مشغول به تدریس می‌باشند و جمعیت آن‌ها ۲۰۰ نفر می‌باشد. حجم نمونه با استفاده از جدول آماری کرجسی-مورگان تعداد ۱۳۲ نفر به صورت تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم نمونه از بین اعضای هیأت علمی زن و مرد دانشگاه انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات، از آزمون استاندارد مهارت‌های تفکر انتقادی کالیفرنیا (فرم ب) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج این پژوهش نشان می‌دهد نمره کل تفکر انتقادی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران ۱۳/۷۷ از ۳۴ نمره بوده و از لحاظ آماری بین اعضای هیأت علمی مرد و زن دانشگاه تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. دانشکده پزشکی با میانگین ۱۴/۱۷۶ نسبت به سایر دانشکده‌های دانشگاه، از تفکر انتقادی بالاتری برخوردار است، اما از لحاظ آماری تفاوت معنی‌داری بین دانشکده‌ها وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ها نمره کل تفکر انتقادی اعضای هیأت علمی دانشگاه از حد میانگین پایین‌تر است. بنابراین پیشنهاد می‌شود در آموزش رشته‌های مختلف در دانشگاه‌های علوم پزشکی، از روش‌های تدریس مانند روش مسأله محوری و روش ارزشیابی مبتنی بر ارزشیابی اصیل استفاده شود.

کلمات کلیدی: تفکر انتقادی، تجزیه و تحلیل، استدلال قیاسی، استدلال استقرایی، مهارت‌های تفکر

۸۲۱ - ۸۳

تربیت معلم با رویکرد پرورش منش‌های برتر فکری معلمان؛ یک مطالعه فکری

فاطمه احمدی نیا

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

ahmadinia.fatemeh@gmail.com

مقدمه: فکر و پرورش آن ریشه در تاریخ و فرهنگ دیرینه ما دارد. امروزه با توجه به ویژگی‌های عصر اطلاعات و گسترش سریع و مداوم منابع ارتباطی و اطلاعاتی، پرورش فکر فراگیران به منظور انتخاب‌ها و قضاوت‌های درست و گزینش‌های مناسب امری اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. این مطالعه با هدف طراحی الگوی برنامه درسی برای پرورش منش‌های تفکر صورت گرفته است که می‌تواند در امر تربیت معلمانی با منش‌های برتر فکری مورد استفاده قرار گیرد.

روش کار: برای طراحی الگو، منابع و متون موجود در این زمینه مورد بررسی و مطالعه قرار گرفتند، با صاحب‌نظران و اندیشمندیانی مانند دیوید پرکینز و رابرت انیس در گروه پروژه صفر در دانشگاه هاروارد ارتباط برقرار شده است، مطالعات و پژوهش‌های داخلی و بین‌المللی انجام شده در این ارتباط مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها: چالش‌های اساسی نظام آموزشی در زمینه پرورش منش‌های تفکر مشخص و متناسب با آن، منش‌های اساسی تفکر که می‌توانند در حل آن‌ها مؤثر باشند شناسایی شده است. الگوی طراحی شده به عنوان حاصل پژوهش، از نظر مبنای نظری، مبتنی بر دیدگاه ساختارگرایی اجتماعی، از نظر روش، مبتنی بر الگوی ترویج فرهنگ تفکر، از نظر سازماندهی محتوا، مبتنی بر فرابرنامه و از نظر ارزشیابی نیز، مبتنی بر شیوه‌های ارزشیابی اصیل است.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت منش‌های تفکر، باید نسبت به تبیین و تشریح آن‌ها برای معلمان و برنامه‌ریزان درسی کشور اقدام اساسی صورت گیرد. ضروری است در مراکز تربیت معلمان نسبت به آشنایی آنان با شیوه‌های آموزشی مبتنی بر الگوی ترویج فرهنگ تفکر اقدامی اصولی صورت گیرد، شیوه‌های ارزشیابی مبتنی بر ارزشیابی اصیل که بر انجام تکالیف واقعی و تولید پاسخ تأکید دارد باید مورد توجه جدی قرار گیرند.

کلمات کلیدی: منش‌های تفکر، تربیت معلم، فرابرنامه، الگوی ترویج، فرهنگ تفکر، ارزشیابی اصیل

۵۲۲ - ۸۳

عوامل تاثیرگذار بر قبولی در رشته پزشکی از دیدگاه دانشجویان ترم اول رشته پزشکی

منصوره مومن هروی^{*}، آزاده ظهیری

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: یکی از انتخاب‌های مهم زندگی جوانان پس از پایان تحصیلات متوسطه، انتخاب رشته تحصیلی است که در آینده شغلی آنان نقش بسزایی دارد. رشته پزشکی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های مورد انتخاب جوانان است. این مطالعه مقطعی به منظور ارزیابی عوامل مؤثر بر انتخاب و قبولی در رشته پزشکی از دیدگاه دانشجویان جدیدالورود این رشته انجام گرفت.

روش کار: این مطالعه مقطعی روی ۵۱ دانشجوی پزشکی جدیدالورود در مهر ماه ۹۱ در دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام گرفت. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه بود که حاوی اطلاعات دموگرافیک و سؤالاتی در زمینه رتبه و سهمیه قبولی، عوامل مؤثر در قبولی دانشجویان بود. پرسشنامه‌ها در بین دانشجویان توزیع و سپس اطلاعات وارد نرم‌افزار SPSS شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۳۹ نفر (۸۴/۴٪) معدل نوزده، ۶ نفر (۱۳٪) معدل هیجده و ۱ نفر (۲/۲٪) معدل هفده داشتند. ۲۱ نفر (۴۲٪) دبیرستان دولتی، ۱۲ نفر (۲۴٪) دبیرستان غیر انتفاعی و ۱۷ نفر (۳۴٪) مدرسه تیزهوشان می‌رفتند. رتبه ۱۸ نفر زیر ۱۰۰۰، ۲۵ نفر زیر ۱۵۰۰ و ۲ نفر بین ۱۷۰۰-۱۵۰۰ بود. ۱۶ نفر (۳۲/۷٪) به کلاس کنکور رفته و ۳۳ نفر (۶۷/۳٪) نرفته بودند. ۶۱ درصد دانشجویان اعتقاد داشتند که نقش کلاس کنکور در قبولی آن‌ها متوسط بوده و ۱۶٪ اعتقاد داشتند نقش آن کم بوده است. میانگین ساعت

گردید و برای اجرای عملی برنامه فراگیران به درمانگاه‌های مربوطه اعزام شدند تا به صورت عملی و در محیط واقعی مهارت کسب کنند. در نهایت مجدداً پس از آزمون نیز گرفته شد و نظرات فراگیران در مورد کیفیت دوره آموزشی سنجیده شد.

یافته‌ها: نتایج پیش آزمون و پس آزمون حاکی از موفق بودن دوره در افزایش آگاهی و دانش فراگیران نسبت به محتوای آموزش داده شده بود. ضرورت ادغام درس بازتوانی روانی در کوریکولوم آموزشی دستیاران روانپزشکی (۵۷/۲٪) بسیار زیاد و (۴۲/۸٪) زیاد، ضرورت اجرای بازتوانی روانی در جامعه (۸۵/۷٪) بسیار زیاد و (۱۴/۳٪) زیاد ذکر شد. اکثریت فراگیران از نظم برنامه، مدیریت، امکانات و تجهیزات آموزشی، زمان برگزاری کلاس‌ها رضایت کامل داشتند. ۸۵/۷٪ فراگیران رضایت کلی از برگزاری این دوره داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: ادغام برنامه آموزشی بازتوانی روانی مبتنی بر جامعه در کوریکولوم آموزشی دستیاران روانپزشکی امری ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: بازتوانی روانی، جامعه، کوریکولوم آموزشی

مطالعه در روز در اکثر دانشجویان ۷۴/۵٪ بین ۱۰-۶ ساعت بود و حداکثر زمان مطالعه ۱۴-۱۱ ساعت بود. حمایت خانواده بیشترین نقش (۹۴٪) را از نظر دانشجویان در قبولی آنان داشت. اهمیت به درس خواندن در طول دوره تحصیل و علاقه شدید به دکتر شدن (۹۰٪)، استفاده از کتاب تست (۸۱٪)، اساتید خوب (۷۰٪) و نوع مدرسه‌ای که در آن تحصیل کرده بودند (۶۷٪) سایر عوامل مهم تاثیرگذار از نظر دانشجویان بودند. وجود خواهر برادر تحصیل کرده ۴۵٪ و شرکت در کلاس کنکور ۳۴٪ کمترین اهمیت را داشتند. انگیزه برای انتخاب رشته پزشکی خدمت به خدا و خلق ۲۷ (۵۲/۹٪)، علاقه شخصی (۴۳/۱٪) ۲۲، اصرار خانواده (۳/۹٪) ذکر شد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به معدل بالای اکثر پذیرفته شدگان و نظرات خود دانشجویان، اهمیت به درس خواندن و علاقه به رشته پزشکی نقش مهمی در کنار حمایت خانواده در قبولی این دانشجویان داشته است و بر خلاف تبلیغات وسیع، کلاس کنکور نقش مهمی در قبولی دانشجویان ندارد.

کلمات کلیدی: رشته پزشکی، قبولی، دانشجویان

۸۳-۵۴۰

بررسی میزان رضایتمندی دانش‌آموختگان رشته پزشکی از آموزش دوران علوم پایه

منصوره مومن هروی^{*}، رضا رزاقی، سید علیرضا مروجی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان
mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: برای مداخله و ایجاد تغییر در نظام آموزشی تشخیص کلیه عناصر موثر در مجموعه و تعیین جایگاه هر کدام از این عناصر از ارکان اصلی موفقیت می‌باشد. برای تشخیص این عناصر دانش‌آموختگان نظام آموزشی که در طول تحصیل همواره درگیر امر آموزش بوده و نهایتاً خود را در عرصه عمل آزموده و نقاط قوت و ضعف خود را به خوبی درک کرده‌اند به عنوان مشتریان نهایی آموزش می‌توانند منابع اطلاعاتی بسیار با ارزشی برای اصلاح و ارتقای کیفیت آموزش باشند. این مطالعه به منظور بررسی میزان رضایت دانش‌آموختگان از آموزش دوران علوم پایه صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۹۱ در کلیه افرادی که در رشته پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی کاشان تا اسفند ۱۳۹۱ فارغ التحصیل می‌شدند انجام شد. گردآوری داده‌ها از طریق تکمیل پرسشنامه صورت گرفت پرسشنامه مشتمل بر سؤالاتی در زمینه مربوط به وضعیت آموزش در مقطع علوم پایه بود. میزان رضایتمندی دانشجویان به صورت بسیار زیاد، زیاد، متوسط، کم و بسیار کم تعیین گردید. داده‌ها پس از ورود به نرم افزار SPSS با استفاده از آمار توصیفی و بیان میانگین مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته‌ها: در میان دروس علوم پایه بیشترین میزان رضایت از درس آناتومی با میانگین رضایت ۳/۸ و کم‌ترین میزان رضایت از درس عمومی با میانگین رضایت ۲/۱ بود. در مورد کیفیت آموزش در گروه‌های علوم پایه

۸۳-۵۳۳

تدوین و اجرای کوریکولوم آموزش بازتوانی روانی مبتنی بر جامعه برای دستیاران روانپزشکی

منصوره مومن هروی^{*}، افشین احمدوند، زهرا سپهرمنش، رضوان ساعی،

زهرا قره داغی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان
mansoreheravi@yahoo.com

مقدمه: توانبخشی روانی مبتنی بر جامعه راهبردی است که در درون برنامه توسعه جامعه در جهت توانبخشی، برابر سازی فرصت‌ها و الحاق اجتماعی معلولین اجرا می‌گردد. بسیاری از بیماران با دستیابی به خدمات مبتنی بر شواهد با کیفیت بالا و با ایجاد رابطه درمانی مناسب همراه با توانمندسازی و واقع بینی می‌توانند نقش قابل قبولی در زندگی اجتماعی داشته باشند. کلیه اعضای تیم درمان اعم از روانپزشک، روانشناس، دستیاران روانپزشکی، پرستاران و اعضای خانواده بیماران باید با اصول بازتوانی روانی آشنا باشند. با توجه به عدم وجود برنامه مدون آموزشی تصمیم گرفته شد با طراحی یک دوره آموزشی بازتوانی روانی مبتنی بر جامعه این مشکل را مرتفع نمود.

روش کار: این پروژه به منظور طراحی یک دوره آموزشی تحت عنوان آموزش بازتوانی روانی مبتنی بر جامعه با رویکرد ۶ مرحله‌ای (شناسایی مشکل، بررسی نیاز یادگیرندگان، تعیین اهداف، مشخص نمودن استراتژی‌های آموزشی و ارزشیابی برنامه) انجام شد. اهداف بر اساس پیامد تعیین شدند. طرح دوره بر اساس اهداف تعریف شده نوشته شد. منابع تدریس سخنرانی و Pemonstration در بیماران واقعی تعیین شد. منابع مورد نیاز نیروی انسانی و تجهیزات و امکانات فیزیکی تعیین و تهیه گردیدند. در ابتدای دوره پیش آزمون برگزار شد و آگاهی فراگیران سنجیده شد. برنامه به صورت جلسات ۴ ساعته در هر هفته به مدت چهار ماه برگزار

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد که سطح آگاهی و دانش دستیاران قبل و پس از برگزاری کلاس‌های آموزشی به طور قابل توجهی افزایش یافته است که بیانگر کارایی و تاثیر آموزش بر دانش فراگیران در حیطه بازتوانی روانی می‌باشد.

کلمات کلیدی: بازتوانی روانی، دوره آموزشی، آگاهی

۸۳-۵۵۴

بررسی رابطه بین مهارت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه

جعفر عسکری^{۱*}، افسانه حسن بیگی، مینا نخجوانی، شیما شیرخدا، کاظم

برزگر، محمد رضا مزین، حسین فلاح زاده

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد

askarifarr@yahoo.com

مقدمه: این مطالعه به منظور تعیین رابطه بین انواع مهارت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد انجام شد.

روش کار: تعداد ۱۷۹ دانشجوی پزشکی و دندانپزشکی در مقاطع مختلف علوم پایه و بالینی در این مطالعه شرکت داده شدند. ابزار مورد استفاده عبارت بود از "پرسشنامه ارزیابی مهارت‌های مطالعه" که در مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه هوستون آمریکا تهیه و تدوین شده بود. اعتبار محتوای این پرسشنامه توسط ده روانشناس و محقق در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد مورد تأیید قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از آزمون کروسکال والیس مورد بررسی آماری قرار گرفته است.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق نشان داد که نمرات مهارت‌های مطالعه در دانشجویان دارای دارای معدل ۱۵ و بالاتر به طور معنی‌داری بالاتر از دانشجویان دارای معدل پایین‌تر از ۱۵ در تمام ۷ مقیاس پرسشنامه شامل مدیریت زمان و تامل ($P < 0/01$)، تمرکز و حافظه ($P < 0/01$)، یادداشت برداری ($P < 0/02$)، فنون تست زدن و اضطراب امتحان ($P < 0/01$)، سازمان‌دهی و پردازش اطلاعات ($P < 0/01$)، انگیزه و نگرش ($P < 0/04$) و خواندن و انتخاب مطالب اصلی ($P < 0/001$) بود.

بحث و نتیجه‌گیری: استفاده درست از مهارت‌های مطالعه نقش مهمی در بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان دارد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های مطالعه، عملکرد تحصیلی، دانشجویان دانشگاه

۸۳-۵۷۷

یادگیری از همتا: مزایا و معایب

محمدعلی حسینی^{۱*}، سلیمان احمدی^۲، مریم حسینی ابرده^۳

۱- دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، ۲- دانشگاه شهید بهشتی

mahmaimy@yahoo.com

مقدمه: یکی از ابتکارات اثرگذار در زمینه آموزش، سیستم یادگیری به کمک همتایان (PAL) می‌باشد که اثرات سازنده‌ای بر جنبه‌های مختلف

شامل کیفیت تدریس اساتید، مدیریت و نظم گروه‌ها و حجم مطالب درسی بیشترین میزان رضایت از درس آناتومی و کم‌ترین میزان رضایت از فیزیک پزشکی و آمار بود. در مورد اهمیت و درجه کاربردی بودن دروس علوم پایه آناتومی، پاتولوژی، فارماکولوژی، انگل شناسی و میکروب شناسی از نظر دانش‌آموختگان از اهمیت بیشتری برخوردار بوده و در بالین کاربرد بیشتری داشتند و پزشکی قانونی، عمومی کم‌ترین اهمیت را داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به درصد بالای رضایتمندی دانشجویان از کیفیت آموزش در گروه آناتومی باید نقاط قوت این گروه به سایر گروه‌ها تعمیم یابد و با استفاده از مکانیسم‌های تشویق جهت ایجاد انگیزه رقابت در بین گروه‌های آموزشی به منظور بهبود و ارتقاء کیفیت آموزش تلاش کرد.

کلمات کلیدی: رضایتمندی، دانش‌آموختگان، علوم پایه

۸۳-۵۴۳

بررسی تاثیر دوره آموزشی بازتوانی روانی مبتنی بر جامعه بر آگاهی دستیاران روانپزشکی

افشین احمدوند^{۱*}، منصوره مومن هروی، زهرا سپهرمنش، رضوان ساعی،

زهرا قره داغی

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

afshin.ahmadvand@gmail.com

مقدمه: بازتوانی روانی اجتماعی فرایندی است که در آن فرصت برای افرادی که بواسطه اختلال روانی دچار معلولیت و نقصان شده‌اند فراهم می‌آید تا به سطح مناسبی از عملکرد مستقل در اجتماع برسند. این مطالعه جهت بررسی تاثیر دوره آموزشی بازتوانی روانی بر آگاهی دستیاران روانپزشکی انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۹۰ در بیمارستان روانپزشکی اخوان دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام شد. در بدو دوره، میزان آگاهی و دانش دستیاران روانپزشکی در مورد بازتوانی روانی مبتنی بر جامعه مورد ارزیابی قرار گرفت. جلسات آموزش هفته‌ای یک بار و هر جلسه به مدت ۴ ساعت به شکل تئوری و جلسات عملی هفته‌ای یک بار توسط روانپزشک برگزار گردید. در پایان دوره مجدداً میزان آگاهی و دانش سنجیده شد و اطلاعات پس از جمع‌آوری با استفاده از برنامه آماری SPSS و آزمون آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نمرات آزمون از پایه ۲۰ محاسبه گردید میانگین و انحراف معیار نمرات دستیاران قبل از آموزش $9/67 \pm 9/6$ بدست آمد در حالی که این میانگین بعد از آموزش به $18/0 \pm 11/20$ تغییر یافت. نتایج با استفاده از آزمون paired t-test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج آزمون T نشان داد که تفاوت نمرات فراگیران قبل و پس از آموزش با میزان خطای $0/62$ ، انحراف استاندارد $1/45$ ، $31/67$ و فاصله اطمینان 95 ٪ با $P = 0/0001$ معنی‌دار می‌باشد.

سختی کمتر و درآمد بیشتر داشته باشیم. هدف از این مطالعه تبیین تجربیات پرستاران از انتخاب پرستاری به عنوان حرفه و انگیزه آن‌ها نسبت به این حرفه در حال حاضر می‌باشد.

روش کار: در این پژوهش کیفی با ۲۴۰ نفر از پرستاران شاغل در بیمارستان امیرالمومنین کردکوی در سال ۱۳۹۲ مشغول به کار بودند. نمونه‌گیری به روش آسان و در دسترس بود. روایی و پایایی پرسشنامه توسط ۱۵ تن از اعضای هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی گرگان مورد تایید قرار گرفت. از دانشجویان شرکت کننده خواسته شد در مورد نحوه انتخاب و علاقمندی خود به رشته تجربیات خود را بیان دارند. کلیه مصاحبه‌ها دست نویس و مطابق روش "تحلیل محتوا" آنالیز شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد ۱۱۰ نفر از ۲۴۰ مورد بررسی به رشته پرستاری قبل از ورود به آن علاقمند بودند و این علاقمندی در طیفی از "تا حدودی" تا "به شدت" علاقمند بود. انتخاب این رشته از رتبه کنکور، موقعیت شغلی، نفس کار پرستاری، کسب درآمد و تشویق خانواده و شانس بوده است. علاقمند ماندن به این رشته از حالت پویایی بر خوردار است. کاهش و افزایش و معنی پیدا کردن برای علاقمندی با گذشت زمان در پرستاران شکل می‌گیرد. مزایای معنوی، استفاده از حرفه در زندگی شخصی، دائم در حال یادگیری بودن، احساس مفید بودن از مواردی بود که آن‌ها را علاقمند می‌کرد. استرس شغلی، بی‌نظمی برنامه و ایده‌آل نشدن در کار از مواردی بود که باعث بی‌انگیزگی آن‌ها در کار پرستاری می‌شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه حاکی از آن است که اکثر پرستاران در انتخاب رشته علاقمند می‌باشند و کار در این رشته باعث افزایش علاقه آن‌ها می‌شود. اما عوامل بسیاری در کاهش و یا علاقمند کردن آن‌ها به این رشته موثر می‌باشد. کاهش تنش‌های شغلی و افزایش احساس مفید بودن می‌تواند تضمین کننده میزان علاقمندی پرستاران به رشته خود باشد.

کلمات کلیدی: پرستاری، علاقمندی، حرفه

۶۳۴-۸۳

میزان آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد از حاکمیت بالینی قبل و بعد از آموزش

زیبا رئیسی دهکردی*، اکرم کرمی

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

ziba758@gmail.com

مقدمه: حاکمیت بالینی، چارچوبی است که در آن سازمان‌های ارائه کننده خدمت در قبال بهبود دائمی کیفیت پاسخگو بوده و با ایجاد محیطی که در آن تعالی در خدمات بالینی شکوفا می‌شود به صیانت از استانداردهای عالی خدمت می‌پردازند. مطالعه حاضر جهت بررسی آگاهی دانشجویان مقاطع مختلف علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد از محورهای حاکمیت بالینی صورت پذیرفته است.

آموزش به ویژه در حیطه علوم پزشکی نهاده است. آموزش و یادگیری از همتایان یک مداخله آموزشی موثر برای دانشجویان علوم سلامت در محیط‌های بالینی است. هدف از مقاله مروری حاضر بررسی جنبه‌های مثبت و منفی این استراتژی یادگیری و تدریس می‌باشد.

روش کار: در این مقاله کتابخانه‌ای به منظور بررسی شیوه یادگیری از همتایان، مقالاتی را که در طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۳ منتشر شده‌اند و با استفاده از کلمات کلیدی یادگیری از همتا، همتا و آموزش بالینی در منابع کتابخانه‌ای و پایگاه‌های اطلاعاتی همچون Eric، Medline و موتورهای جستجو نظیر Google Scholar جستجو و مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

یافته‌ها: از میان ۱۰ مقاله یافت شده، ۸ مقاله به اثرات مثبت یادگیری از همتا اشاره داشته‌اند که شامل ۲ مقاله مرور نظامند در حوزه آموزش بالینی بودند و یک مقاله در مورد بی اثری این روش و یک مقاله در مورد اثرات منفی این روش یافت گردید.

بحث و نتیجه‌گیری: PAL دارای مزیت‌های بیشماری می‌باشد و از هزینه اثربخشی و کارایی بالا برخوردار بوده و طیف متنوعی از توانمندی‌ها را برای فراگیران، آموزش دهندگان، اساتید و سیستم آموزشی دانشکده به همراه دارد. مزیت‌های شامل: تقویت مهارت‌های مدیریت زمان، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های تدریس در دانشجویان، تعمق در یادگیری و ایجاد سبک یادگیری فعال و مشارکتی، افزایش نمرات دانشجویان در امتحانات مختلف، ایجاد آمادگی برای امتحانات مقاطع بالاتر تحصیلی، افزایش اعتماد به نفس دانشجویان، کاهش استرس در هنگام پرسیدن سؤال یا در زمان آزمون و دسترسی مداوم به فعالیت‌های آموزشی است. با وجود مزایای بیشماری که برای این روش بر شمرده شده است، این روش دارای مضراتی نیز می‌باشد، مضرات این روش به علت تاکید بر موفق شدن در ارزیابی‌ها به جای تاکید بر فهم عمیق‌تر موضوعات ممکن است موجب تنزل در کیفیت یادگیری دانشجو گردد.

کلمات کلیدی: یادگیری از همتا، همتا، آموزش بالینی

۶۰۴-۸۳

پرستاران چگونه رشته پرستاری را به عنوان یک حرفه انتخاب می‌کنند؟

اعظم محمدی*، فهیمه عسگری، اکرم ثناگو، لیلا جویباری

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

azammohamadi2015@yahoo.com

مقدمه: انتخاب رشته خوب و دانشگاه معتبر بر اساس سلیقه افراد مختلف متفاوت است. اولین ویژگی تعیین کننده در مطلوب بودن یک رشته برای عموم داوطلبان بازار کار است. وقتی قدرت انتخاب داریم می‌خواهیم رشته‌ایی را برگزینیم که پس از چندین سال زحمت دیگر، وقتی فارغ التحصیل شدیم، نگران اشتغال نباشیم. یا حتی اگر مسلم باشد که اشتغالی برایمان فراهم می‌شود، بتوانیم شغلی با جایگاه اجتماعی بهتر،

روش کار: در یک مطالعه توصیفی مقطعی، پرسشنامه‌هایی تهیه شد که حاوی ۳۰ سؤال از محورهای حاکمیت بالینی بود. پس از تکمیل آن توسط ۸۰ نفر از دانشجویان پرستاری و مامایی پاسخ‌ها به طور محرمانه جمع‌آوری شد. در مرحله بعد کتابچه‌ای حاوی محورهای حاکمیت بالینی به شرکت‌کنندگان داده شد و پس از دو هفته مطالعه آن مجدد ۳۰ سؤال حاکمیت بالینی تهیه و در اختیار آن‌ها قرار داده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که دانشجویان قبل از آموزش کتاب دارای ۲۲ درصد آگاهی بودند و دانشجویان مقطع مامایی در این مرحله دارای آگاهی بالاتری بودند. درصد تغییرات آگاهی تمام گروه‌ها از حاکمیت بالینی در مرحله دوم نسبت به مرحله اول از نظر آماری معنی‌دار بود.

بحث و نتیجه‌گیری: پیشنهاد می‌گردد در کنار آموزش علمی و عملی به دانشجویان مقاطع مختلف علوم پزشکی آموزش حاکمیت بالینی نیز مورد توجه قرار بگیرد.

کلمات کلیدی: دانشجویان گروه پزشکی، آموزش، حاکمیت بالینی

۸۳ - ۶۵۸

تهیه و طراحی لاگ بوک چرخه سفارشات و مدیریت برای درس کارآموزی داروخانه در عرصه شهری

رسول اسمعیلی پور

علوم پزشکی تبریز

esmalipour@yahoo.com

مقدمه: درس کارآموزی داروخانه در عرصه شهری یکی از دروسی است که از ترم ۱۰ به بعد برای دانشجوین داروسازی ارائه می‌شود یکی از مشکلاتی که تا به حال دانشجویان با آن مواجه هستند عدم آشنایی آن‌ها با سیستم‌های مدیریتی داروخانه بود به طوری که دانشجو بعد از فارغ التحصیلی هیچ‌گونه اطلاعاتی در مورد روش‌های مدیریتی داروخانه، خرید دارو، نحوه تعامل با ادارات مرتبط و سازمان‌ها و انجمن‌های صنفی نداشت.

روش کار: در اداره کارآموزی دانشکده داروسازی تبریز این درس توسط شورای مشورتی به صورت ۸ چرخه (بخش) متفاوت و متناسب با سرفصل‌های درس، چرخه‌بندی گردید که یکی از این چرخه‌ها سفارشات دارویی و مدیریت در داروخانه می‌باشد که شامل ۳ جلسه ۴ ساعته به صورت یک جلسه فیلد بازدید از انجمن و سازمان‌های صنفی، یک جلسه فیلد بازدید از یکی از شرکت‌های توزیع دارویی و یک جلسه حضور در یکی از محیط‌های آموزشی منتخب دانشکده (که یک داروخانه شهری می‌باشد) برگزار می‌شود. تکالیف دانشجو برای ۲ جلسه فیلد بازدیدها به صورت تهیه گزارش کار بوده اما برای یک جلسه حضور در داروخانه لاگ بوک طراحی شده را تکمیل خواهد نمود این لاگ بوک شامل تعدادی سؤالات در مورد روش‌ها و چگونگی خرید دارو از شرکت‌های توزیع دارو و نیز در مورد روش‌های مدیریتی داروخانه بوده که دانشجو از مربی آموزشی خود سؤال نموده در لاگ بوک ثبت می‌نماید و روش‌های پیشنهادی خود را نیز در محل ویژه طرح می‌کند.

یافته‌ها: بدین ترتیب مربی آموزشی تجربیات و مهارت‌های خود را که در طول سالیان کسب نموده است به دانشجو منتقل می‌نماید این لاگ بوک در دو ترم گذشته توسط دانشجویان تکمیل گردید و رضایت مربیان آموزشی و دانشجویان به دلیل تبادل اطلاعات را به همراه دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: دانشجو با کسب این مهارت می‌تواند بعد از فارالتحصیلی به عنوان یک دکتر داروساز موفق و آشنا در امور مدیریتی داروخانه ایفای نقش کند در حالی که در صورت عدم وجود چنین جلساتی باید سال‌ها کار می‌کرد تا تجربیاتی را با انجام دادن آزمون و خطا کسب کند.

کلمات کلیدی: لاگ بوک، کارآموزی، سفارشات و مدیریت داروخانه، آموزش داروسازی

۸۳ - ۶۶۲

بررسی میزان آگاهی پرسنل و دانشجویان اتاق عمل از عوارض قرص فرمالین

محمد رضا حاجی آبادی

بیرجند

hhagiabadi43@yahoo.com

مقدمه: امروزه با توجه به اینکه از تکنیک جدید برای استریلیزاسیون وسایل و تجهیزات پزشکی در اتاق عمل استفاده می‌شود ولی هنوز از فرمالین به عنوان تثبیت کننده بافت‌ها در مطالعات بافتی و آسیب شناسی و در تثبیت اجساد و همچنین از قرص آن که بر گروه وسیعی از میکروارگانیسم‌ها مؤثر است برای استریل کردن وسایل ظرفی پزشکی در اتاق عمل استفاده می‌شود. مواجهه حاد با بخار فرمالدئید به طور عمده سبب سوزش مخاط چشم، دستگاه تنفس و عوارض نامطلوب می‌شود. آگاهی از اثرات نامطلوب بخارات فرمالین می‌تواند از بروز بسیاری از عوارض جلوگیری نماید. لذا بدین منظور پژوهشی تحت عنوان میزان آگاهی پرسنل و دانشجویان در اتاق عمل از عوارض قرص فرمالین صورت گرفت.

روش کار: این تحقیق از نوع تحلیلی توصیفی بوده که تعداد ۱۰۰ نفر از پرسنل شاغل و دانشجویان اتاق عمل که حداقل ۳ ترم تحصیلی را گذرانده‌اند پرسشنامه محقق ساخته‌ای که روایی و پایایی آن تأیید شده بود (شامل مشخصات دموگرافیک و سنجش سطح آگاهی پرسنل و دانشجویان از عوارض قرص فرمالین) تکمیل نمودند، داده‌ها پس از جمع‌آوری در نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین آگاهی کارشناسان اتاق عمل در خصوص عوارض قرص فرمالین ۱۵/۷٪، تکنسین‌های اتاق عمل ۱۳/۱٪، تکنسین‌های هوشبری ۱۲/۱٪ و دانشجویان ۱۰/۹٪ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به آگاهی کم پرسنل و دانشجویان از عوارض قرص فرمالین و گاز فرمالدئید به نظر می‌رسد بهتر است جهت آگاهی بیشتر در مورد این عوارض اقدامات آموزشی برای این گروه‌ها پیش‌بینی شود.

کلمات کلیدی: آگاهی پرسنل و دانشجویان - اتاق عمل - فرمالین

۷۷۱ - ۸۳

بررسی کیفیت خدمات آموزشی ارائه شده در مقطع علوم پایه از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک

زهره عنبری^{*}، حمید نوعی، علی سیروس، مژگان نظام الدینی، بهمن

صادقی سده

دانشگاه علوم پزشکی اراک

dr.anbari@arakmu.ac.ir

مقدمه: شکاف در کیفیت خدمات ارائه شده به دانشجویان بیشتر حاصل ناتوانی تصمیم‌گیران در الویت‌بندی و ناتوانی در پاسخگویی به نیاز واقعی مشتریان است. هدف از انجام این تحقیق نیز تعیین کیفیت خدمات آموزشی در مقطع علوم پایه از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک بود.

روش کار: در این پژوهش توصیفی-تحلیلی، دیدگاه ۹۹ نفر از دانشجویان به روش سرشماری و توسط یک پرسشنامه ۳۲ سؤالی SERVQUAL که با طیف لیکرت طبقه‌بندی شده بود؛ مورد ارزیابی قرار گرفت. کیفیت خدمات آموزشی از پنج بعد شامل: قابلیت اطمینان، همدلی، پاسخگویی، تضمین و شرایط فیزیکی بررسی شد. روایی و پایایی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت و داده‌ها نیز از طریق نرم افزار SPSS و آزمون ANOVA تحلیل شد.

یافته‌ها: در این مطالعه بیشترین کیفیت از دیدگاه دانشجویان مربوط به بعد همدلی ($3/12 \pm 0/96$) و کم‌ترین کیفیت مربوط به بعد قابلیت اطمینان ($2/92 \pm 0/63$) بود. دانشجویان ترم دوم ابعاد همدلی ($3/59 \pm 0/92$)، تضمین ($3/02 \pm 0/59$) و پاسخگویی ($3/14 \pm 0/62$) و دانشجویان ترم سوم فضای فیزیکی ($3/14 \pm 0/59$) و نیز دانشجویان ترم چهارم شرایط فیزیکی ($3/14 \pm 0/77$) را خوب ارزیابی نمودند. بین ابعاد مورد ارزیابی با جنسیت دانشجویان اختلاف معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: این پژوهش بر لزوم انجام ارزیابی به منظور انطباق خدمات با استانداردهای کیفیت تاکید نموده و آن را محور اصلی ارتقاء کیفیت آموزش علوم پزشکی و نیز ارتقاء کیفیت خدمات سلامت ذکر می‌نماید.

کلمات کلیدی: کیفیت، خدمات آموزشی، علوم پایه، دانشگاه علوم پزشکی

۷۷۳ - ۸۳

بررسی شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه شهید صدوقی یزد

ناهید مظلوم^{*}، محمدرضا حیدری، عبدالعظیم اقبال، محبوبه موتاب بفرولی

دانشگاه شهید صدوقی

nmazlom@gmail.com

مقدمه: امروزه اعتیاد به اینترنت به عنوان یک اختلال روانشناختی در علم روانشناسی و پزشکی مطرح شده است. به طوری که متخصصان بالینی مواردی از این اختلال را در درمانگاه‌های خود گزارش می‌کنند و این اختلال، به عنوان شکل جدیدی از اعتیاد در سال‌های اخیر توجه پژوهشگران را در حوزه روانشناسی، روان پزشکی، جامعه‌شناسی و حوزه‌های علمی دیگر به خود جلب کرده است. هدف پژوهش حاضر بررسی شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه شهید صدوقی یزد می‌باشد.

روش کار: جامعه آماری، شامل کلیه دانشجویان دانشگاه شهید صدوقی و نمونه آماری (۶۴ نفر) که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده بودند جمع‌آوری اطلاعات به وسیله پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت یانگ و پرسش‌نامه اطلاعات دموگرافیک تکمیل نمودند.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه شهید صدوقی ..... است، که $1/16$ از دانشجویان نیاز به درمان دارند و $7/8$ از آن‌ها دچار مشکل و نیاز به مراقبت دارند. و $90/6$ ٪ دانشجویان کاربر معمولی هستند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اهمیت پیش‌گیری نسبت به درمان و با توجه به این که اعتیاد به اینترنت به عنوان یک مشکل بهداشتی در نسل جوان و آینده‌سازان جامعه می‌باشد، اقداماتی از قبیل آموزش نحوه صحیح استفاده از اینترنت و افزایش اطلاعات والدین نسبت به رایانه و اینترنت جهت اعمال صحیح و آگاهانه تربیت و محدودیت در این زمینه در جامعه ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: اعتیاد به اینترنت، شیوع

۷۷۶ - ۸۳

بررسی شیوع اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشکده پرستاری میبد

محبوبه موتاب بفرولی^{*}، محمود سبحانی، عبدالعظیم اقبال، ناهید مظلوم

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی

mahboobehmootab@gmail.com

مقدمه: اینترنت نه تنها کاربردهای فراوانی در زندگی روزمره بشر امروز دارد، بلکه واجد ویژگی‌های خاص و منحصر به فردی است که جذابیت آن افزایش می‌دهد. انقلاب در تکنولوژی کامپیوتر و ارتباط از طریق اینترنت در فرهنگ امروزی نقش فزاینده‌ای دارد و تکنولوژی اینترنت و کامپیوتر بر تمام افراد و در سنین مختلف تأثیر گذاشته است. شاید بتوان گفت که در دنیای امروز تکنولوژی اینترنت و کامپیوتر، اثربخش‌ترین ابزار به حساب می‌آیند.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، ۹۶ نفر از دانشجویان دانشکده پرستاری میبد دانشگاه علوم پزشکی یزد وارد مطالعه شدند. جمع‌آوری داده‌ها با پرسش‌نامه استاندارد اعتیاد به اینترنت یانگ و پرسش‌نامه دموگرافیک انجام شد. پس از ورود داده‌ها به کامپیوتر با SPSS 16 داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: با افزایش ترم تحصیلی میزان اعتماد به اینترنت کاهش می‌یابد. اعتماد در پسران بیشتر از دختران می‌باشد. افراد مجرد نسبت به افراد متاهل بیشتر دچار اعتماد به اینترنت می‌باشند. اعتماد به اینترنت در دانشجویان بومی بیشتر از دانشجویان غیر بومی می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: با افزایش ترم تحصیلی با توجه به درگیری دانشجویان با کارآموزی و دروس اختصاصی تر کمتر فرصت کار با اینترنت را دارند و دانشجویان بومی با توجه به اینکه محدودیت دسترسی به اینترنت ندارند اعتماد بیشتری دارند.

کلمات کلیدی: شیوع اعتماد به اینترنت، دانشجویان علوم پزشکی

۸۳ - ۷۸۱

رابطه شیوه آمادگی برای امتحان و عادت‌های مطالعه در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی تبریز

غلامعلی دهقانی^{*}، محمود فیضی پیرسلطان، عباسعلی دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

ali_1018@yahoo.com

مقدمه: مهارت‌های مطالعه یکی از عوامل تأثیرگذار بر موفقیت تحصیلی دانشجویان می‌باشد. داشتن برنامه درسی منظم و بکارگیری درست مهارت‌های مطالعه، نقش مؤثری در دستیابی دانشجویان به نیازهای آموزشی دارد. یکی از مهم‌ترین دلایلی که دانشجویان از تلاش خود نتیجه مطلوبی نمی‌گیرند، نداشتن مهارت‌های مطالعه است. این پژوهش با هدف بررسی مهارت‌های مطالعه و ارتباط آن با شیوه آمادگی برای امتحان در دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی تبریز انجام شد.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی-مقطعی، ۱۴۰ نفر از دانشجویان سال دوم مقطع کارشناسی ارشد در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ به روش سرشماری وارد مطالعه شدند. از این تعداد، ۱۲۲ نفر پرسشنامه را تکمیل و عودت دادند. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی مطلق و نسبی، میانگین و انحراف معیار) و آزمون‌های تحلیل واریانس یک طرفه، t برای گروه‌های مستقل، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون تعقیبی توکی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد که در تمام حیطه‌ها، دانشجویانی که در طول ترم برای امتحان آماده می‌شدند نسبت به افرادی که در زمان فرجه یا شب امتحان برای امتحان آماده می‌شدند میانگین نمره مهارت بهتری داشتند. بین برخی از حیطه‌های مهارت‌های مطالعه افراد با متغیرهای جنسیت و معدل کل ارتباط معنی‌دار آماری وجود داشت اما در خصوص متغیرهای سن و وضعیت تأهل ارتباط معنی‌دار آماری به دست نیامد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از آن بود که دانشجویانی که در طول ترم برای امتحان آماده می‌شدند دارای میانگین مهارت بالاتری بودند. با توجه به اهمیت موضوع مطالعه دانشجویان و آمادگی آن‌ها در طول ترم و

تأثیر مثبت این موضوع در عملکرد و پیشرفت تحصیلی افراد، ضرورت دارد تا ضمن راهنمایی و انگیزش دانشجویان نسبت به مطالعه در طول ترم، نسبت به برنامه‌ریزی و تأمین امکانات لازم برای مهیا کردن چنین شرایطی در دستور کار مسئولین امر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آمادگی برای امتحان، عادت‌های مطالعه، دانشجویان کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی

۸۳ - ۷۸۳

مهارت‌های مطالعه در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی تبریز

غلامعلی دهقانی^{*}، عباسعلی دهقانی، حسین عبادی

علوم پزشکی تبریز، علوم پزشکی تبریز، علوم پزشکی تبریز

ali_1018@yahoo.com

مقدمه: یکی از مهم‌ترین دلایلی که بعضی از دانشجویان از تلاش‌های خود نتیجه‌گیری نکرده و به موفقیت لازم نائل نمی‌شوند، نداشتن مهارت‌های مطالعه است. داشتن برنامه درسی منظم و بکارگیری درست مهارت‌های مطالعه، نقش مؤثری در دستیابی دانشجویان به نیازهای آموزشی دارد. بنابراین این مطالعه با هدف بررسی مهارت‌های مطالعه و تعیین الویت‌ها برای برگزاری کلاس‌های آموزشی آشنایی و ارتقاء مهارت‌های مطالعه در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی تبریز انجام شد.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی-مقطعی، ۱۴۰ نفر از دانشجویان سال دوم مقطع کارشناسی ارشد در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ به روش سرشماری وارد مطالعه شدند. از این تعداد، ۱۲۲ نفر پرسشنامه را تکمیل و عودت دادند. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی مطلق و نسبی، میانگین و انحراف معیار) و آزمون‌های تحلیل واریانس یک طرفه، t برای گروه‌های مستقل، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون تعقیبی توکی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۱۹/۷ درصد از دانشجویان دارای مهارت مطالعه ضعیف، ۳۹/۳ درصد متوسط و ۴۱ درصد دارای مهارت مطالعه خوب بودند. بیشترین میانگین (±۱/۴۸/۲) و کمترین آن مربوط به حیطه مدیریت وقت برداری (±۱/۳۶/۴) و کمترین آن مربوط به حیطه مدیریت وقت بود. بین برخی از حیطه‌های مهارت‌های مطالعه افراد با متغیرهای جنسیت و معدل کل ارتباط معنی‌دار آماری وجود داشت اما در خصوص متغیرهای سن و وضعیت تأهل ارتباط معنی‌دار آماری به دست نیامد.

بحث و نتیجه‌گیری: اکثریت دانشجویان مورد بررسی (۵۹ درصد) دارای مهارت‌های مطالعه ضعیف و متوسطی بودند. با توجه به اهمیت مهارت‌های مطالعه در عملکرد و پیشرفت تحصیلی افراد، ضرورت دارد تا برنامه‌ریزی لازم در جهت بهبود روش‌ها و مهارت‌های مطالعه دانشجویان صورت پذیرد. اولویت‌های تشخیص داده شده در این مطالعه جهت برگزاری کلاس‌های

مقدمه: آموزش پرستاری مسئولیت تربیت فارغ‌التحصیلانی را دارد که دارای تفکر انتقادی بوده و از آن استفاده کنند. آینده فارغ‌التحصیلان بستگی به برنامه‌های پرستاری دارد که دائماً ارزشیابی شده و تغییرات مورد نیاز برای اطمینان از موفقیت فارغ‌التحصیلان در امتحان پروانه کار شورای ملی برای پرستاران دارای پروانه کار را اعمال کرده و به عنوان عضو از نیروی کار پرستاری موفق شوند. بنابراین باید استراتژی‌های آموزش/یادگیری که رشد تفکر انتقادی را بیشتر می‌کند شناسایی شوند.

روش کار: در این مقاله با مرور منابع کتابخانه‌ای و بررسی متون معتبر روش‌های پرورش تفکر انتقادی مورد بحث و چالش قرار می‌گیرد.

یافته‌ها: به طور کلی چالش آموزش پرستاری برای تربیت پرستاری که بتواند منتقدانه فکر کند اصلاً در اولویت قرار نگرفته است. تغییر مراقبت بهداشتی، آگاهی بالای بیماران و فرهنگ پویا چالش بزرگی را برای پرستاری ایجاد کرده است. آموزش پرستاری باید خودش را برای وظیفه بررسی مجدد مفهوم تفکر انتقادی آماده کند. این بررسی مجدد شامل ارزشیابی همه اجزای فرآیند یاددهی- یادگیری (برنامه آموزشی)، استراتژی‌های یاددهی- یادگیری و ارزشیابی معیارها است.

بحث و نتیجه‌گیری: آموزش پرستاری باید نگرش تحقیق را در دانشجویان ایجاد کند، دانش پایه مورد نیاز را گسترش داده و فرصت‌های کافی برای دانشجویان جهت استفاده از دانش را فراهم نماید. استفاده از یک طبقه‌بندی نظیر مدل استینگر و بل چهارچوب عالی را برای روش پرورش مهارت‌های تفکر انتقادی فراهم می‌کند. استفاده بیشتر از استراتژی‌های یادگیری فعال فردی و گروهی، توانمندسازی اساتید در تهیه آزمون‌هایی که سطوح بالای حیطه شناختی دانشجویان را آزمون می‌کند، بکارگیری کافی و شایسته فرآیند پرستاری به هنگام سرپرستی دانشجویان در محیط‌های بالینی و ایجاد انگیزه و اعتماد به نفس در دانشجویان با هدف ایجاد تفکر خلاق و مستقل از اهم موضوعاتی است که توسط برنامه‌ریزان آموزشی باید مد نظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش، تفکر انتقادی، پرستاری

۸۳ - ۷۹۳

رابطه کفایت سلامت درک شده رفتارهای ارتقاء

دهنده سلامت در دانشجویان کارشناسی پرستاری

دانشگاه‌های شهر تهران

میمنت حسینی^{۱*}، طاهره اشک تراب^۱، محمدحسین تقدیسی^۲، محمد تقی خدایاری یارمحمدیانی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

m_hoseini@sbmu.ac.ir

مقدمه: دانشکده‌های پرستاری در موقعیت مناسبی برای طراحی و فراهم نمودن برنامه‌های ارتقاء دهنده سلامت برای دانشجویان پرستاری و دانشجویان سایر رشته‌ها قرار دارند. کنترل درک شده از سلامت (کفایت

آموزشی برای دانشجویان به ترتیب شامل مهارت‌های مدیریت وقت، تمرکز، امتحان دادن، خواندن و یادداشت برداری کلاسی می‌باشند.

کلمات کلیدی: مهارت‌های مطالعه، دانشجویان کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی

۸۳ - ۷۸۵

مقایسه دیدگاه اساتید و دانشجویان پرستاری پیرامون

توانمندی‌های حرفه‌ای در کارآموزی عرصه در دانشگاه

علوم پزشکی اراک

زهره عنبری

دانشگاه علوم پزشکی اراک

dr.anbari@arakmu.ac.ir

مقدمه: پرسنل پرستاری، بخش عمده منابع انسانی نظام بهداشتی و درمانی کشور را تشکیل می‌دهد. به منظور ارائه خدمات شایسته به بیمار و جلب رضایتمندی آنان، لازم است دانشجویان پرستاری با مهارت‌های عملی متناسب با نیازهای روز آشنایی کامل داشته باشند. هدف از انجام این پژوهش تعیین توانمندی دانشجویان و اساتید پرستاری در عرصه در دانشگاه علوم پزشکی اراک بود.

روش کار: در این پژوهش توصیفی تحلیلی دیدگاه ۷۶ دانشجوی کارآموز پرستاری پیرامون توانمندی حرفه‌ای شان توسط اساتید و نیز از طریق خودارزیابی توسط دو پرسشنامه مجزا که با مقیاس لیکرت طبقه‌بندی شده بود در سال ۱۳۹۱ ارزیابی گردید. ابعاد توانمندی حرفه‌ای شامل: ارائه خدمات به بیمار، مراقبت از بیمار، تامین امنیت، توانمندی‌های مدیریتی، ارتقای کیفیت مراقبت و آموزش به بیمار بود. داده‌ها از طریق نرم افزار SPSS، آزمون t-test آنالیز شد.

یافته‌ها: از دیدگاه دانشجویان و مربیان، توانمندی‌های حرفه‌ای دانشجویان پرستاری این دانشگاه در کارآموزی در عرصه، در هر ۶ بعد ارائه خدمات به بیمار، مراقبت از بیمار، تامین امنیت، توانمندی‌های مدیریتی، ارتقای کیفیت مراقبت و آموزش به بیمار، رضایت بخش بود (۳/۴۵±۰/۳۵). بین نقطه نظرات دانشجویان در حیطه‌های مورد نظر با مربیان اختلاف معنی‌داری وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: این پژوهش بر تقویت روش‌های آموزش بالینی، ایجاد تنوع در استفاده از مکان‌های آموزش بالینی، ارتقاء انگیزش و تقویت مکانیزم‌های نظارت و مدیریتی تاکید می‌نماید.

کلمات کلیدی: توانمندی حرفه‌ای، کارآموزی عرصه، دانشجویان پرستاری

۸۳ - ۷۸۶

روش‌های پرورش تفکر انتقادی در دانشجویان پرستاری

هایده حیدری^{۱*}، سعیده حیدری، جمال حیدری

علوم پزشکی

h_heidari@skums.ac.ir

محمد رضا حاجی آبادی

بیرجند

hhagiabadi43@yahoo.com

مقدمه: با توجه به اینکه موضوع متناسب بودن برنامه آموزشی پرستاران با وظایف آنان امری اجتناب‌ناپذیر است و هدف و انتظار ما در آموزش‌های دوران دانشجویی این است که دانشجو پس از فراغت از تحصیل و اشتغال در جایگاه‌های مختلف پرستاری بتواند آموخته‌های تئوری را بر بالین به طور کامل پیاده کند. به نظر می‌رسد فاصله بین آنچه در کلاس درس و محیط آموزشی ارائه می‌شود و خدماتی که بر بالین ارائه می‌گردد به عنوان یک مشکل اساسی در پرستاری اکثراً به چشم می‌خورد. بنابراین ضروری است با توجه به شناخت و برداشتی که پرستاران از حرفه و مهارت خود دارند، و تجربه کرده‌اند، دیدگاه حرفه‌ای آن‌ها بررسی گردد تا نقاط ضعف و قوت برنامه آموزشی مشخص شود و جهت اصلاح به مراکز آموزش دهنده اطلاع رسانی گردد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی و مقطعی، ۸۷ نفر پرستار دانش آموخته شاغل در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی بیرجند که دارای شرایط و معیارهای پژوهش بودند، انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته که روایی و پایایی آن توسط اعضای هیئت علمی تایید گردیده بود شامل دو بخش اطلاعات دموگرافیک و بخش نظرسنجی (عناصر مؤثر بر کیفیت برنامه‌های آموزشی، دروس تئوری و عملی دوره کارشناسی پیوسته پرستاری) بود، استفاده گردید. که پس از تکمیل آن توسط پرسنل پرستاری، داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت برای مقایسه جنبه‌های مختلف مؤثر بر دیدگاه حرفه‌ای در گروه‌های مختلف از آزمون آماری من ویتنی و کای اسکور استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که در بین دروس تئوری پرستاری ویژه با میانگین (۲/۷۹)، داخلی جراحی ۲ (۲/۶۷) و داخلی جراحی ۳ (۲/۵۹) بیشترین کاربرد و بیوشیمی (۱/۳۲)، انگل شناسی (۱/۳۷) و ایمنولوژی (۱/۴۲) کم‌ترین کاربرد را از دیدگاه پرستاران داشتند.

در دروس عملی یافته‌ها نشان دادند که کارآموزی در عرصه پرستاری ویژه با میانگین (۲/۷۵)، کارآموزی در عرصه داخلی جراحی ۳ (۲/۶۶) و کارآموزی در عرصه داخلی جراحی ۴ (۲/۶۴) بیشترین کاربرد و کارآموزی در بهداشت جامعه (۱/۷۸)، کارآموزی در عرصه بهداشت جامعه (۱/۷۹) و کارآموزی بهداشت روان (۲/۰۲) کم‌ترین کاربرد را از دیدگاه پرستاران داشته است.

در عناصر مؤثر بر کیفیت برنامه‌های آموزشی، اساتید و مربیان مجرب با میانگین (۳/۲۸)، امکانات و فضای مناسب آموزش بالینی (۳/۱۷) و زمان مناسب برای ارائه یک کارآموزی (۳/۰۲) بیشترین تأثیر و فضای مناسب کلاس‌ها (۲/۵۲)، نظم و مقررات آموزش در دانشکده (۲/۶۶) و منابع علمی، کتب، فضای مجازی و اینترنت (۲/۷۰) کم‌ترین تأثیر را از دیدگاه پرستاران داشته است.

سلامتی) یکی از مفاهیم مطرح شده در الگوی ارتقاء سلامت است که به نظر می‌رسد بر انجام رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت موثر باشد. لذا این مطالعه با هدف تعیین رابطه کفایت سلامت درک شده رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت در دانشجویان کارشناسی پرستاری دانشگاه‌های شهر تهران انجام شد.

روش کار: پژوهش کنونی به روش توصیفی مقطعی بر روی تعداد ۴۰۴ دانشجوی پرستاری دانشکده‌های پرستاری شهر تهران انجام شد. نمونه‌های پژوهش به صورت تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها یک پرسش‌نامه ۳ قسمتی: اطلاعات جمعیت شناختی، کفایت سلامتی درک شده و "نیمرخ ۲ شیوه زندگی ارتقاء دهنده سلامت" حاوی ۶۶ گویه بود که توسط دانشجویان تکمیل گردید. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و نرم افزار TQS 6.1 انجام شد. از آزمون آنالیز واریانس به منظور مقایسه میانگین گروه‌ها و از مدل یابی معادله ساختاری به منظور تعیین رابطه کفایت سلامت درک شده رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت استفاده شد.

یافته‌ها: آزمون آنالیز واریانس نشان دهنده تفاوت معنی‌دار در کفایت سلامتی درک شده در دانشجویان پایه‌های مختلف تحصیلی بود. به طوری که دانشجویان سال سوم پرستاری به طور معنی‌داری از کفایت سلامتی درک شده بالاتری نسبت به سایر گروه‌ها برخوردار بودند ($P < 0.05$). میانگین کفایت سلامتی درک شده در افراد دور از خانواده نسبت به گروهی که با خانواده زندگی می‌کردند، بالاتر بود. اما این تفاوت معنی‌دار نبود. از طرفی، شاخص برازش تطبیقی مدل یابی معادلات ساختاری "مقیاس کفایت سلامتی درک شده" و "نیمرخ ۲ شیوه زندگی ارتقاء دهنده سلامت" برابر با $CFI = 0.93$ و شاخص تصحیح‌پذیری برابر با 0.112 و $RMSEA = 0.093$ یا ضریب رابطه علی کفایت سلامتی درک شده و رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت خیلی مطلوب بود.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌های مطالعه نشان دهنده رابطه قوی بین کفایت سلامتی درک شده و رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت بود. توجه مسئولین آموزش به افزایش سطح کفایت سلامتی درک شده می‌تواند بر بهبود رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت دانشجویان مؤثر باشد. بدیهی است ارتقاء دانشجویان بر ارتقاء سلامت جامعه نقش دارد.

کلمات کلیدی: کفایت سلامت درک شده، رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت، دانشجویان کارشناسی پرستاری

۷۹۹ - ۸۳

بررسی دیدگاه پرستاران شاغل در بیمارستان‌های امام رضا (ع) و ولی عصر (عج) دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در مورد اثربخشی دروس کارشناسی پرستاری در بالین در سال ۱۳۹۰

۸۱۲- ۸۳

بررسی اثر اجرای روش **Introduction to Clinical Medicine** در دوره فیزیوپاتولوژی بر نمرات دانشجویان رشته پزشکی

منیره مدرس مصدق^{*}، محمدرضا حیدری، هنگامه زندی، محمود وکیلی، اکبر نعمت خواه

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mo_modares@yahoo.com

مقدمه: فراگیری به عوامل متعددی مانند محیط، سبک تدریس و احساس نیاز فراگیر بستگی دارد. در رشته پزشکی، دوره فیزیوپاتولوژی رابط بین دوره‌های علوم پایه و بالینی می‌باشد. لذا تصمیم گرفته شد از سال تحصیلی ۸۸ در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد برای افزایش فراگیری دانشجویان پزشکی روش ICM در دوره فیزیوپاتولوژی اجراء شود. ICM به اینگونه اعمال شد که ترتیب کورس‌ها و سرفصل‌ها با هماهنگی بیشتری با دروس پاتولوژی و فارماکولوژی ارائه گردد و امتحانات فارماکولوژی و پاتولوژی به صورت تلفیقی با بیماری‌های مربوطه برگزار شود. هدف از این طرح بررسی اثر اجرای روش ICM در دوره فیزیوپاتولوژی بر نمرات دانشجویان رشته پزشکی بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی، نمرات دانشجویان در هر واحد درسی دوره فیزیوپاتولوژی در طی ۴ سال قبل (سال‌های ۸۷-۸۴) و بعد از اجراء این طرح (سال‌های ۹۱-۸۸) از طریق سیستم سما به دست آمد. میانگین نمرات در هر درس این دو گروه با یکدیگر مقایسه گردید. با توجه به اینکه تنها میانگین نمرات در بعضی از سال‌ها در دسترس بود، از نرم‌افزار STATA برای آنالیز آماری استفاده شد.

یافته‌ها: نمرات دانشجویان در بسیاری از دروس به طور چشمگیری بعد از اجراء ICM کاهش یافته است. این کاهش در دروسی نظیر فارماکولوژی، بیماری‌های گوارشی، خون، تنفس، قلبی-عروقی و کلیه از نظر آماری معنی‌دار بود ($P=0/05$). در مقابل تغییر معنی‌داری در نمرات درس‌های پاتولوژی، بیماری‌های غدد و روماتولوژی مشاهده نشد ولی میانگین نمرات غدد و روماتولوژی به طور نسبی کاهش یافته بود. لازم به ذکر است که در اساتید ارائه‌دهنده دروس تغییر قابل ملاحظه‌ای در طی این سال‌ها صورت نگرفته است، لذا ضریب سختی سؤالات تغییر چندانی نکرده است. به علاوه چون میانگین ۴ سال نمرات با هم مقایسه شده‌اند، ضریب سختی نمی‌تواند یک عامل مخدوش کننده باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: متأسفانه یافته‌ها بیانگر این واقعیت هستند که طرح ICM در این دانشگاه موفقیت‌آمیز نبوده است و باید در مورد علت عدم دسترسی به اهداف این طرح مطالعات دقیق‌تر و بیشتری صورت پذیرد.

کلمات کلیدی: فیزیوپاتولوژی، آموزش پزشکی، ICM

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این مطالعه و نتایج مطالعات انجام شده قبلی به نظر می‌رسد که شکاف تئوری - عمل قابل توجهی در حرفه پرستاری وجود دارد و لذا بایستی این فاصله با تغییراتی در سرفصل دروس و یا شیوه برنامه‌ریزی دروس پرستاری، توسط ستاد انقلاب فرهنگی، دفتر توسعه علوم پایه پزشکی و سایر دست‌اندرکاران برنامه‌ریزی دروس اصلاح گردد.

کلمات کلیدی: دیدگاه، پرستاران شاغل، اثربخشی، دروس کارشناسی

۸۰۷- ۸۳

بررسی تأثیر آموزش بر اساس سبک یادگیری غالب بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری

فاطمه ویزش فر^{*}، فاطمه ویزش فر، کاملیا ترابی زاده

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

vizeshfar@sums.ac.ir

مقدمه: سبک یادگیری یکی از عوامل تأثیرگذار بر یادگیری است. با شناخت سبک یادگیری دانشجویان و توجه به آن در تدریس می‌توان به تحقق اهداف آموزشی اساتید و برآورده شدن نیازهای آموزشی دانشجویان کمک مؤثری نمود. هدف این تحقیق بررسی تأثیر آموزش بر اساس سبک یادگیری غالب بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری می‌باشد.

روش کار: جامعه این پژوهش نیمه تجربی را ۴۰ دانشجوی ترم سوم پرستاری تشکیل می‌دادند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه دو قسمتی شامل اطلاعات جمعیت‌شناسی و تحصیلی و پرسشنامه ۱۲ سوالی سبک یادگیری کلب بود. پس از تعیین سبک یادگیری غالب دانشجویان و گرفتن یک پیش‌آزمون، آموزش بر اساس سبک یادگیری با روش بحث گروهی صورت گرفت. یک آزمون تکوینی و یک آزمون نهایی از دانشجویان گرفته شد. یافته‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۴۷/۵٪ نمونه‌ها روش تدریس علوم پایه را به خاطر درگیر کردن دانشجویان و ۶۵٪ روش آموزش کارآموزی داخلی - جراحی را به خاطر مدل عملی بودن اساتید مناسب می‌دانستند. سبک یادگیری غالب سبک واگرا بود (۵۰٪). آزمون آماری کای ($P=0/000$) تفاوت معنی‌داری بین نمرات آزمون تکوینی و آزمون کروسکال والیس تفاوت آماری معنی‌داری بین نمرات امتحان نهایی دانشجویان با سبک واگرا و سایر سبک‌های یادگیری نشان داد.

بحث و نتیجه‌گیری: آموزش بر اساس سبک یادگیری به ویژه از بدو ورود دانشجویان به دانشکده می‌تواند ضمن ارتقاء پیشرفت تحصیلی دانشجویان، موجب رضایت حرفه‌ای اساتید گردد و از این طریق می‌توان به تربیت پرستاران حرفه‌ای کمک نمود.

کلمات کلیدی: سبک یادگیری، دانشجوی پرستاری، پیشرفت تحصیلی، آموزش

بررسی نظرات دانشجویان رشته پزشکی در مورد اجرای طرح Introduction to clinical medicine در دوره فیزیوپاتولوژی

منیره مدرس مصدق^{*}، هنگامه زندی، اکبر نعمت خواه، محمدرضا حیدری،

محمود وکیلی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mo_modares@yahoo.com

مقدمه: روش ارائه دروس پزشکی در دو دهه اخیر تغییرات قابل ملاحظه‌ای در کشورهای غربی یافته است. یکی از روش‌های مورد استفاده این کشورها، روش ICM (Introduction to Clinical Medicine) می‌باشد که از سال ۸۸ جهت ارتقاء فراگیری دانشجویان رشته پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد نیز اجراء گردید. ICM به اینگونه اعمال شده است که ترتیب دروس و سرفصل‌ها با هماهنگی بیشتری با دروس پاتولوژی و فارماکولوژی ارائه گردد و امتحانات فارماکولوژی و پاتولوژی به صورت تلفیقی با بیماری‌های مربوطه برگزار شود. هدف از این مطالعه بررسی نظرات دانشجویان در مورد اجرای طرح ICM در دوره فیزیوپاتولوژی رشته پزشکی بود.

روش کار: جهت انجام این مطالعه توصیفی، در بهمن ماه ۱۳۹۱، پرسشنامه محقق ساخته‌ای با طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت که روایی و پایایی آن قبلاً بررسی گردیده بود، بین ۸۸ دانشجوی رشته پزشکی ورودی ۱۳۸۷ که دوره فیزیوپاتولوژی را به پایان رسانده بودند، توزیع گردید تا نظرات ایشان در مورد میزان رضایت آنها در خصوص روش ICM با تاکید بیشتر بر فارماکولوژی اخذ شود. داده‌ها توسط SPSS 18 تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: ۶۱٪ از دانشجویان ابراز داشتند که از روش ICM راضی و یا کاملاً راضی هستند. ولی ۶۰٪ مخالف و یا کاملاً مخالف با برگزاری امتحان فارماکولوژی همزمان با دروس مختلف با سرفصل مشابه بودند. در واقع، ۶۸/۷۵٪ ابراز داشتند که اینگونه برگزاری امتحان نمی‌تواند میزان اطلاعات آنها را در فارماکولوژی به خوبی ارزیابی کند. حدود ۴۲٪ از دانشجویان از میزان و تعداد جلسات فارماکولوژی راضی بودند. با این وجود، ۴۳/۷۵٪ میزان دانش اندوخته‌های خود را در این درس کم و یا خیلی کم می‌دانستند.

بحث و نتیجه‌گیری: اکثر دانشجویان از ICM رضایت داشتند ولی برگزاری امتحانات دروس مختلف با سرفصل مشابه باعث افزایش تمرکز آنها جهت آمادگی در امتحان می‌گردد و پیشنهاد می‌شود در این زمینه تجدید نظر شود.

کلمات کلیدی: دانشجویان پزشکی، فیزیوپاتولوژی، ICM

بررسی اثربخشی روش تدریس کاوشگری بر خودکارآمدی دانشجویان پرستاری در کارآموزی بالینی در زمینه مدیریت عفونت‌های بیمارستانی

نادر آقاخانی^{*}، حسین حبیب زاده، سامره اقتدار، منیژه پرخاشجوی

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

naderaghakhani2000@gmail.com

مقدمه: الگوی کاوشگری روشی است که فراگیران خود در فعالیت یادگیری شریک و بدون مداخله مستقیم معلم، بر موضوعات درسی، مسلط می‌شوند و از فعالیت‌های خود بازخوردهای مثبتی کسب می‌کنند. استفاده از روش باعث می‌شود تا دانشجویان با موقعیت مسئله‌دار درگیر شده، سؤالاتی را مطرح ساخته و پاسخ‌هایی را پیدا نمایند. در واقع، تدریس مبتنی بر کاوشگری بر روی بهبود یادگیری فراگیران از طریق درگیر شدن در یک موقعیت مستلزم مشکل گشایی، گردآوری اطلاعات مرتبط و در نهایت حل مسئله مورد نظر تأکید دارد.

روش کار: در پژوهشی نیمه تجربی و از نوع طرح پیش‌آزمون، پس‌آزمون، دو گروه ۱۵ نفره از دانشجویان پرستاری در دو گروه کنترل و آزمون شرکت داشتند که از نظر پیشرفت تحصیلی، جنسیت، شرایط اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی نسبت به همگن‌سازی آنان اقدام گردید. برای سنجش خودکارآمدی از مقیاس خودکارآمدی عمومی شرر بر اساس سنجش آغازگری رفتار، تلاش جهت ادامه رفتار و مقابله با محدودیت‌ها بر اساس مقیاس لیکرت استفاده گردید. امتیازات بالاتر بیانگر خودکارآمدی قویتر و امتیازات پایین‌تر بیانگر خودکارآمدی ضعیف‌تر بودند. در این مقیاس بالاترین نمره ۸۵ و پایین‌ترین نمره ۱۷ بود.

هر یک از آزمودنی‌ها پرسشنامه را تکمیل کردند. سپس استاد بالینی دانشجویان گروه آزمون را با مسئله عفونت بیمارستانی و نیاز به مدیریت این مساله آشنا و برای آنان تکالیفی برای جستجو در مقالات و کتب تعیین و راهنمایی کرد. سپس دانشجویان برای کسب نتیجه نهایی از فعالیت‌های انجام گرفته، به جمع‌بندی و سازماندهی اطلاعاتی که کشف کرده‌اند، اقدام کردند و از آنان خواسته شد به ارائه طرح جدیدی در زمینه رفع مشکل بپردازند. آنگاه برای هر دو گروه آزمون خودکارآمدی عمومی انجام گردید.

یافته‌ها: مشخص گردید دانشجویانی که به روش کاوشگری، آموزش داده شده‌اند، از خودکارآمدی بالاتری برخوردار بودند و بین میانگین نمرات آنان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون نسبت به گروه کنترل تفاوت معنی‌داری وجود داشت. همچنین دانشجویان در نمره‌گیری از برگه ارزشیابی موفق‌تر از دانشجویان دیگر بودند و کیفیت و کمیت کار بهتری داشتند. همچنین دانشجویان مورد آموزش قادر به تشخیص موقعیت‌های نیازمند مداخله در زمینه عفونت بیمارستانی و پیشنهاد راهکارهای بررسی و شناخت، شناسایی مشکلات، ارائه راه حل، اجرا و ارزشیابی بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: با بررسی یافته‌ها حاصله می‌توان استفاده از روش کاوشگری را به صورت پیگیر و بر اساس نوع کارآموزی بالینی توصیه نمود.

کلمات کلیدی: کاوشگری، خودکارآمدی، آموزش بالینی

۸۲۰ - ۸۳

تحلیل روابط سیستماتیک بین مولفه‌های تأثیرگذار بر تدریس اثربخش با استفاده از تئوری گراف

محمد کریم بهادری^{۱*}، قاسم رجبی واسوکلابی^۲، مهدی رعدآبادی^۳
 ۱- دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران،
 ۳- دانشگاه علوم پزشکی کرمان
 bahadori_57@yahoo.com

مقدمه: استاد اساسی‌ترین عامل برای ایجاد موفقیت در تحقق اهداف آموزشی است. لذا توجه به تدریس اثربخش استاد که مجموعه‌ای از رفتارهای اوست، باعث دستیابی به اهداف آموزشی و بهبود فرآیند یادگیری می‌گردد. هدف از انجام مطالعه حاضر اولویت بندی و تعیین ارتباط بین مولفه‌های تأثیرگذار بر تدریس اثربخش یک استاد از دیدگاه دانشجویان کارشناسی ارشد بود.

روش کار: در این مطالعه تحلیلی، کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (۱۰۵ نفر) در نیمسال دوم تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ به صورت سرشماری انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده جهت گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای روا و پایا مشتمل بر ۹ عامل مؤثر بر تدریس اثربخش بود. تحلیل داده بر اساس تئوری گراف و به کمک نرم‌افزار Mat lab صورت گرفت.

یافته‌ها: عامل‌های تسلط بر موضوع درسی، ارائه مطالب جدید و به روز و بیان ساده و شیوا و انتقال واضح و روشن مطالب به طور قطع نفوذکننده و تأثیرگذار بر تدریس اثربخش بودند و سایر عوامل در گروه تأثیرپذیر و علت‌ها قرار گرفتند. همچنین دو عامل تسلط بر موضوع درسی و ارزشیابی دانشجویان در هر جلسه، میان ترم و پایان ترم به عنوان اولویت‌های اول و آخر به ترتیب با مختصات‌های (۱/۱۴) و (۱-۱) و (۱-۱) شناخته شدند.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌ها مهم‌ترین عامل تسلط استاد به محتوای آموزشی بود، لذا توجه به کیفیت آموزش و ارتقای آن حائز اهمیت است. در راستای افزایش مهارت‌های ارتباطی بین استاد و دانشجو و آشنایی با روش‌های تدریس نیز پیشنهاد می‌گردد کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مناسب و هدفدار صورت گیرد.

کلمات کلیدی: استاد، دانشجو، تدریس اثربخش، تئوری گراف

۸۳۵ - ۸۳

مثلث آموزش بالینی در علوم پزشکی: فرصت‌ها و تهدیدها؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

افسانه رئیسی فر^{*}، سریه پورتنقی، پریسا بزرگ زاد
 دانشگاه علوم پزشکی تهران
 a.raiesifar@gmail.com

مقدمه: فرایند آموزش بالینی یک فرایند خطی نیست و در آن هریک از اجزاء بر دیگری اثر می‌گذارد و تحت تأثیر عوامل و متغیرهای زیادی قرار می‌گیرند. سه عنصر اساسی در آموزش بالینی؛ استاد، دانشجو و

۸۱۷ - ۸۳

بررسی تأثیر روش یادگیری فعال بر کیفیت کارآموزی دانشجویان پرستاری

نادر آقاخانی^{*}، حسین حبیب زاده، سامره اقتدار، منیژه پرخاشجوی
 دانشگاه علوم پزشکی ارومیه
 naderaghakhani2000@gmail.com

مقدمه: با پیشرفت علوم و فنون پزشکی و رشته‌های مرتبط و شناخت مشکلات متعدد و تغییر نگرش از یادگیری "استاد محور" به "دانشجو محور" در آموزش دروس باعث شده تا مدیران و مسئولان آموزش در صدد یافتن روش‌های تدریسی باشند که علیرغم ارزانی، کارآمد نیز باشند. یادگیری فعال زمانی اتفاق می‌افتد که فراگیران فرصت بیشتری برای ارتباط تعاملی با موضوع برقرار نمایند و به تولید علم تشویق شوند و تنها دریافت‌کننده علم نباشند.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع نیمه تجربی بود که در کارآموزی دانشجویان پرستاری در دو گروه آزمون و کنترل انجام گرفت (۲ گروه ۱۶ نفری شامل ۸ دانشجوی مذکر و ۸ دانشجوی مؤنث). سعی شد از تکنیک‌ها و روش‌هایی که به فراگیران فرصت یادگیری فعال را می‌دهد، استفاده گردد که شامل موارد زیر بود:

همفکری، کاغذ یادداشت، فعالیت‌های نوشتاری، بارش افکار، ایفای نقش، بحث و مناظره، کار گروهی و مطالعات موردی

برای گروه کنترل روش روتین کارآموزی (مربی مدار) بکار گرفته شد. برای گروه آزمون روش یادگیری فعال انجام شد. در پایان کارآموزی سئوالات بر اساس اهداف آموزشی واحد بالینی به صورت نظری و عملی به عمل آمد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که واحدهای پژوهش در دو گروه آزمون و کنترل از نظر سن، وضعیت شغلی، معدل ترم قبل، معدل دیپلم، وضعیت تأهل، شغل پدر و مادر، محل سکونت دانشجو و خانواده بر اساس آزمون‌های همگون‌سازی تفاوت معنی‌داری با یکدیگر نداشتند. ولی میانگین و انحراف معیار نمرات حاصله در گروه کنترل (روش روتین) در مقایسه با روش آموزش فعال کمتر بود و اختلاف آماری معنی‌دار بین تأثیر این دو روش بر میزان یادگیری وجود داشت و رضایت و مشارکت دانشجویان در این روش آموزش فعال بیشتر بود.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر پژوهشگران، با توجه به غلبه روش بالینی روتین که معمولاً دانشجویان در یادگیری چندان فعال نیستند و بیشتر محفوظات ذهنی را می‌سنجند لازم است دانشجویان نیز به جای اینکه صرفاً به کسب و حفظ اطلاعات بپردازند، مهارت خویش را در تفکر و استدلال افزایش داده، اطلاعات موجود را پردازش کنند و آنها را به کار بندند تا قدرت بکارگیری آموخته‌های عملی خود در آینده را داشته باشند.

کلمات کلیدی: یادگیری فعال، کیفیت کارآموزی، دانشجو

مقدمه: آموزش دروس بالینی فرآیندی پیچیده و تحت تأثیر عوامل گوناگون می‌باشد. با حضور تعداد بیشتری از اساتید در یک فیلد آموزشی و بحث و تبادل نظر درباره موارد نادر و مشکل، دستیاران تخصصی نحوه تشخیص، اداره و درمان بیماری‌های مختلف را می‌آموزند و از تجارب اساتید بهره‌مند می‌گردند. در مقابل حضور حداقلی اساتید و بی‌انگیزگی آنها در مداخله و بحث و گفتگو حول و حوش بیمار، نشاط آموزشی و میل به یادگیری را در دانشجویان تخصصی تقلیل داده و موجب نارضایتی آنها می‌شود. انعکاس نظرات اکثریت دستیاران در رشته‌های مختلف تخصصی می‌تواند در پویایی و رقابت گروه‌ها در کسب رتبه‌های بهتر آموزش مؤثر باشد.

روش کار: در راستای ارزشیابی اساتید، فرم وزارتی مورد استفاده قرار گرفت. این فرم دارای ۲۳ آیت می‌باشد که ۸ آیت مربوط به حضور در عرصه‌های مختلف آموزشی و ۸ آیت نیز مربوط به میزان تأثیرپذیری عضو هیئت علمی در عرصه‌های مختلف آموزشی است. تعداد ۲۷۱۲ فرم نظرسنجی از اساتید که توسط دستیاران در سال تحصیلی ۹۱ تکمیل شده است مورد بررسی قرار گرفت. پس از تجزیه و تحلیل آماري در نرم‌افزار SPSS میانگین نظرات دستیاران در هر گروه محاسبه و سپس این میانگین در گروه‌های مختلف مقایسه شد. پایایی این نظرسنجی، با آلفای کرونباخ ۰/۸۹، تأیید گردید.

یافته‌ها: بهترین گروه‌ها از نظر میزان حضور اساتید در عرصه‌های آموزشی، به ترتیب گروه‌های قلب - اعصاب - پوست و ضعیف‌ترین گروه‌ها در این زمینه زنان - کودکان - داخلی می‌باشند. بهترین گروه‌ها از نظر (میزان تأثیر گذاری اساتید در عرصه‌های آموزشی) به ترتیب گروه‌های پوست - قلب و اعصاب و ضعیف‌ترین گروه‌ها در این زمینه زنان - داخلی و کودکان می‌باشند.

بحث و نتیجه گیری: به نظر می‌رسد با توجه به هماهنگی نسبی حضور و میزان تأثیر اساتید در فیلدهای مختلف آموزشی در گروه‌های مذکور مشتریان آموزشی این گروه‌ها (دستیاران) از حضور و تأثیر اساتید در این فیلدها رضایت خوبی دارند. با ارائه بازخورد نظرات دستیاران به گروه‌های آموزشی در مورد جایگاه و بیان رتبه هر گروه آموزشی در دانشکده پزشکی تلاش می‌شود تا حس رقابت در گروه‌های آموزشی برانگیخته شود و جهت اصلاح نواقص آموزشی اقدامات لازم و برنامه‌ریزی متناسب صورت پذیرد. دفتر توسعه آموزش این پایش‌ها را به صورت مستمر ادامه خواهد داد.

کلمات کلیدی: گروه‌های بالینی، دستیاران تخصصی، آموزش تخصصی پزشکی

۸۳-۹۰۵

میزان دستیابی به حداقل توانمندی‌های مورد انتظار پزشکان عمومی از دیدگاه دانش‌آموختگان

حبیبه احمدی پور

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

محیط (شامل بیمار، تجهیزات و پرسنل) می‌باشند. این بررسی با هدف بررسی تهدیدها و فرصت‌های مربوط به هر کدام از این عناصر در آموزش بالینی صورت گرفته است.

روش کار: مطالعه حاضر یک بررسی کتابخانه‌ای می‌باشد. ترکیب کلید واژه‌های "آموزش بالینی، ارزشیابی بالینی، استاد بالینی و چالش‌ها" در پایگاه‌های SID, Magiran, IranMedex و کلیدواژه‌های انگلیسی "clinical teacher.challenges, clinical evaluation.education" در پایگاه‌های Science Direct, PubMed, Google Scholar مورد استفاده قرار گرفت. در نهایت ۲۵ مطالعه که محدود به ۱۰ سال اخیر، منتشر شده به زبان فارسی و انگلیسی و با قابلیت دسترسی به صورت تمام متن بودند مورد بررسی دقیق قرار گرفته شد.

یافته‌ها: یادگیری یک فرایند فعال و شخصی است و در این میان نقش اصلی استاد بالینی هدایت شایسته و تسهیل یادگیری و فرصت‌سازی جهت کسب تجربه است، عدم درک درست وظایف موجب می‌شود تا در مواردی اساتید بالینی در جایگاه قاضی قرار گیرند و تأکید بیش از اندازه بر نقش نظارتی خود داشته باشند. از سوی دیگر تمرکز اصلی در آموزش بالینی باید بر یادگیری باشد و نه بر انجام کارها؛ چراکه نقش دانشجو در آموزش پزشکی به صورت اولیه باید یادگیرنده باشد و نه پزشک، پرستار و... ضلع دیگر مثلث آموزش بالینی محیط بالینی است که آن را تأثیرگذارترین عامل بر توسعه‌ی مهارت‌های علمی دانشجویان می‌داند. یادگیری در بستر بالین در شرایط واقعی رخ می‌دهد و تحت تأثیر عواملی مانند فضا، سیاست‌های مراکز بهداشتی و دانشکده‌ها، پرسنل و شیوه‌های نیروی انسانی و هنجارهای نهادی است. در چنین فضایی به دلیل وجود استرسورهای متنوع، یادگیری به عنوان یک تهدید مطرح است که متأسفانه در بسیاری از موارد مورد غفلت واقع می‌شود.

بحث و نتیجه گیری: در محیط بالین باید فرصت تجربه کردن برای دانشجو فراهم گردد پیش از آن که وی مورد قضاوت و ارزشیابی قرار گیرد. همچنین جهت ارتقای کیفیت آموزش بالینی، شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای مربوط به هر کدام از عناصر تأثیرگذار در آموزش بالینی لازم و ضروری است.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، استاد بالینی، چالش‌ها، عناصر آموزش بالینی

۸۸۱ - ۸۳

مقایسه میزان حضور و تأثیر اساتید در عرصه‌های مختلف آموزشی در گروه‌های بالینی دانشکده پزشکی از دیدگاه دستیاران در سال ۱۳۹۱

امیر واحدی^{*}، رقیه ماکویی، حسن جلیلیان حامد، آیدین دهقان زاده، ژاله روحانی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

amirvahedy@gmail.com

ahmadipour@kmu.ac.ir

مقدمه: دانش آموختگان پزشکی باید از دانش و مهارت‌های لازم برای ارائه خدمات بهداشتی و درمانی مطلوب برخوردار باشند. بنابراین لازم است دانشکده‌های پزشکی قبل از فارغ التحصیلی، دانشجویان خود را بر اساس شایستگی‌های مورد انتظار ارزشیابی نمایند. هدف پژوهش حاضر بررسی میزان توانمندی پزشکان عمومی از دیدگاه دانش آموختگان پزشکی بود.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی بود که در آن ۵۷ نفر از دانش آموختگان ورودی ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ دانشگاه علوم پزشکی کرمان از طریق سرشماری انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شد. پرسشنامه مذکور دارای دو بخش بود که بخش اول آن حاوی اطلاعات دموگرافیک و قسمت دوم شامل سؤالاتی بر اساس حیطه‌های سند حداقل توانمندی‌های مورد انتظار از پزشکان عمومی بود. از شرکت کنندگان خواسته شد تا میزان توانمندی خود را در تمامی حیطه‌ها مورد ارزیابی قرار دهند. یافته‌ها مطالعه با استفاده از نرم‌افزار آماري SPSS 19 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سپس نمره توانمندی فرد در هر یک از حیطه‌ها محاسبه گردید. این نمره در دامنه صفر تا صد بود.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمره توانمندی کلی در شرکت کنندگان ۱۲/۱۹ ± ۲۵/۵۱ بود. میانگین نمره توانمندی کلی و هر حیطه در شرکت کنندگان مؤنث و مذکر تفاوت معنی‌داری از نظر آماری نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: دانش آموختگان پزشکی و پزشکان عمومی در برخی از مهارت‌ها، خوب و در برخی دیگر، شایستگی لازم را ندارند. بنابراین لازم است که قبل از فارغ‌التحصیلی بر اساس شایستگی مورد انتظار مورد ارزیابی قرار گیرند.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، دانش آموختگان، پزشکی، صلاحیت

A۳ - ۹۰۷

بررسی دیدگاه کارورزان و دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان نسبت به افشای خطاهای پزشکی در سال ۱۳۹۱

حبیبه احمدی پور

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

ahmadipour@kmu.ac.ir

مقدمه: اقدامات پزشکی از یک تزریق ساده تا عمل جراحی پیچیده ممکن است با خطا همراه باشد. حجم زیادی از خدمات بالینی در بیمارستان‌های آموزشی توسط کارورزان و دستیاران انجام می‌شود و خطاهای پزشکی انجام شده توسط آنها می‌تواند منجر به بروز آسیب برای بیماران گردد. بنابراین دیدگاه آنها نسبت به افشای خطاهای پزشکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

روش کار: در این مطالعه مقطعی، کلیه کارورزان و دستیاران دانشکده پزشکی کرمان از طریق سرشماری وارد مطالعه شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه دو قسمتی حاوی اطلاعات فردی و شامل سؤالاتی در

خصوص تجربه خطای پزشکی و نتیجه حاصل از آن، دلایل نگرانی از افشای اشتباهات پزشکی و سؤالاتی در خصوص نگرش دانشجو نسبت به افشای خطاها در قالب معیار لیکرت بود. روایی پرسشنامه توسط صاحب نظران مورد تایید قرار گرفت و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸ تعیین شد. میانگین و انحراف معیار نمره نگرش محاسبه و با استفاده از آزمون Independent T test مقایسه شد.

یافته‌ها: در مجموع ۲۷۳ پرسشنامه تکمیل گردید. میانگین و انحراف معیار نمره نگرش نسبت به افشای خطای پزشکی ۱۷/۲۰ ± ۵۷/۷۰ بود. میانگین نمره نگرش در کارورزان و دستیاران، شرکت کنندگان مؤنث و مذکر تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: تجربه خطاهای پزشکی در کارورزان و دستیاران شایع است. بنابراین محیط‌های آموزشی باید با افزایش توانمندی در کارورزان و دستیاران از بروز هرگونه خطا پیشگیری نماید و با ایجاد نگرش مثبت به آنها کمک کند تا بدانند در صورت وقوع خطا چگونه باید با آن برخورد نمایند.

کلمات کلیدی: افشای خطای پزشکی، کارورزان، دستیاران، دیدگاه

A۳ - ۹۰۹

بررسی آگاهی و عملکرد پرسنل پرستاری و مامایی در رابطه با واکسن HPV

شهناز مجاهد*، دکترمژگان کریمی، مهشید بکایی، طاهره سلیمی، دکتر مریم دافعی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی

sh_mojahed@yahoo.com

مقدمه: نقش ویروس پاپیلوما‌ی انسانی (HPV) در سبب شناسی سرطان سرویکس کاملاً اثبات شده است. هشت تا از ژنوتیپ‌های HPV مسئول ۹۵٪ سرطان‌های سرویکس هستند سرطان سرویکس در بسیاری از کشورهای غربی بدلیل تست‌های اسکرینینگ و وجود واکسن‌های پیشگیری‌کننده از عفونت‌های HPV، قابلیت پیشگیری زیادی پیدا کرده است. از آنجا که پرسنل پرستاری و مامایی نقش مهمی در افزایش آگاهی به جامعه و هدایت آنها به انجام اسکرینینگ بر عهده داشته و همچنین پذیرش ارائه‌دهندگان خدمات، فاکتور مهمی در اجرای یک برنامه واکسیناسیون جدید می‌باشد این مطالعه با هدف تعیین آگاهی و عملکرد پرسنل زن پرستاری و مامایی بیمارستان‌های آموزشی در رابطه با واکسن HPV انجام شد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی تعداد ۳۷۵ نفر شرکت داشتند. داده‌ها با استفاده از یک پرسشنامه جمع‌آوری شد. پرسشنامه دارای سؤالاتی در مورد مشخصات دموگرافیک افراد، واکسن HPV و نگرش در مورد پذیرش واکسن بود. پس از جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار آماري SPSS برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی و آزمون آماری کای اسکوئر استفاده شد.

دانشجویان به اهداف آموزشی میزان دستیابی به اهداف آموزشی ارائه شده نیز سنجش می‌گردد و برای اهداف آموزشی که محقق نشده‌اند پیگیری و برنامه‌ریزی مناسب را می‌توان انجام داد.

کلمات کلیدی: کتابچه کارآموزی، بهداشت محیط، ارتقای آموزش

۹۵۴ - ۸۳

تأثیر ارائه طرح درس و طرح دوره در روابط بین استاد و دانشجو از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی

بیرجند

علی عباسی*

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

aliabassi86@yahoo.com

مقدمه: طرح درس در واقع سندی است که اجزای فرآیند آموزشی فعال برای مشارکت فراگیر به منظور دستیابی به اهداف آموزشی را ترسیم می‌کند. طرح دوره از تقسیم محتوای یک ماده درسی در یک دوره معین به مراحل و گام‌های مناسب و مشخص بر اساس هدف و یافته‌ها آموزش می‌باشد. هدف از این مطالعه تأثیر ارائه طرح درس و طرح دوره در روابط بین استاد و دانشجو از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند است.

روش کار: در این مطالعه مقطعی (توصیفی-تحلیلی)، ۳۲۳ نفر از دانشجویان ۵ دانشکده دانشگاه علوم پزشکی بیرجند شرکت کردند. روش نمونه‌گیری به صورت چند مرحله‌ای بود. پرسشنامه پژوهشگر ساخته شامل مشخصات دموگرافیک و رشته و مقطع تحصیلی و پرسش در خصوص میزان تأثیر ارائه طرح درس و طرح دوره در در میزان یادگیری توسط دانشجویان بود. داده‌ها با نرم‌افزار SPSS 17 و با آمار توصیفی و آزمون کای مربع مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمرات مربوط به تأثیر ارائه طرح درس و طرح دوره در روابط بین استاد و دانشجو ۴/۱۸±۰/۹ از ۵ نمره بود، (۲۸/۸/۹۳) نفر از دانشجویان تأثیر ارائه طرح درس و طرح دوره را در در روابط بین استاد و دانشجو بسیار زیاد، (۳۴/۱/۱۱۰) نفر زیاد، (۲۳/۲/۷۵) نفر متوسط، (۱۱/۱/۳۶) نفر کم و (۲/۸/۹) نفر بسیار کم عنوان کرده بودند. بین دیدگاه دانشجویان برحسب سن، جنس، دانشکده و رشته و مقطع تحصیلی، میزان علاقه به رشته تحصیلی ارتباط آماری معنی‌داری مشاهده نشد (P<۰/۰۵).

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به دیدگاه دانشجویان در خصوص تأثیر زیاد ارائه طرح درس و طرح دوره در روابط بین استاد و دانشجو توصیه می‌شود اساتید با نحوه نگارش طرح درس و طرح دوره و ارائه آن به دانشجویان آشنا شوند تا ارائه درس طی یک روال منطقی و در جهت رسیدن به اهداف آموزشی انجام شود.

کلمات کلیدی: طرح درس، طرح دوره، روابط بین استاد و دانشجو، دیدگاه

یافته‌ها: در این بررسی مشخص شد فقط ۱/۴٪ نمونه‌ها واکسن HPV را تزریق نموده بودند. از نظر آگاهی نمونه‌ها در رابطه با واکسن HPV یافته‌ها نشان داد ۸۶٪ نمونه‌های از انواع واکسن‌های HPV موجود و ۷۴/۲٪ از میزان تأثیر واکسن‌ها در پیگیری از سرطان سرویکس آگاهی نداشتند. آگاهی از نقش واکسن در پیگیری از زگیل‌های تناسلی فقط در ۵/۶٪ نمونه‌ها دیده شد. آگاهی از نیاز به ادامه انجام پاپ اسمیر بعد از تزریق واکسن و بهترین سن تزریق واکسن به ترتیب در ۳۵/۳٪ و ۱۹/۶٪ نمونه‌های مورد بررسی دیده شد. تمایل به تزریق واکسن در ۴۱/۲٪ نمونه‌های مورد بررسی وجود داشت اما تمایل به تزریق واکسن در صورت داشتن فرزند دختر یا پسر به ترتیب در ۴۰/۹٪ و ۴۰/۳٪ نمونه‌ها نشان داده شد. سه دلیل مشترک عدم تمایل به تزریق واکسن برای فرزند دختر و پسر عبارت بود از اعتقاد به بررسی نشدن کامل اثرات واکسن، عدم اطلاع از وجود واکسن در ایران و گرانی واکسن.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه بیانگر آگاهی کم پرسنل در زمینه واکسن HPV و در نهایت راه‌های پیگیری از سرطان سرویکس می‌باشد. بنابراین نیاز به یک برنامه آموزشی همگانی و اجرای برنامه‌های آموزش مداوم (با توجه به موجود بودن مبحث HPV در سرفصل دروس دانشگاهی هر دو رشته پرستاری و مامایی) احساس می‌شود.

کلمات کلیدی: پرستار، ماما، عفونت پاپیلوما، واکسن، آگاهی

۹۲۸ - ۸۳

ارزیابی میزان رضایت دانشجویان بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی کاشان از کتابچه کارآموزی

لیلا ایرانشاهی*، غلامرضا حسین دوست، غلامرضا مصطفایی، روح الله دهقانی، داورخواه ربانی، محمد رضا رضایی مفرد، محمد باقر میران زاده

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

leilairanshahi@kaums.ac.ir

مقدمه: برنامه‌ریزی برای تدریس یکی از اصول مقبول آموزش نوین است. تهیه اهداف آموزشی و ارائه آن به دانشجویان به عنوان یکی از راه‌های ارتقاء آموزش محسوب می‌گردد، همچنین ارزیابی نظرات دانشجویان به عنوان یک روش پویا در بازنگری و اصلاح این روش مؤثر می‌باشد.

روش کار: در این تحقیق با همکاری اعضای هیئت علمی گروه بهداشت محیط، تمامی اهداف آموزشی دوره گردآوری شده سپس چک لیست‌های مورد نیاز تهیه شد و پس از طرح در جلسه تصویب گردید. در جلسه توجیهی به کلیه کارآموزان به تعداد ۲۲ نفر کتابچه داده شد و توضیحات لازم ارائه شد. سپس در پایان دوره پرسشنامه ارزیابی تکمیل گردید.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد ۹۰٪ آنان استفاده از کتابچه کارآموزی را در افزایش یادگیری مؤثر می‌دانند و دانشجویان معتقدند به ۷۵٪ اهداف آموزشی دست یافته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: با استفاده از کتابچه روزانه می‌توان آموزش یکسانی برای تمامی گروه‌های کارآموزی یک دوره انجام داد و با توجه به اشراف

۹۶۰- ۸۳

بررسی رابطه هوش هیجانی با خودارزیابی بالینی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

شرافت اکابریان^{۱*}، شایان زیارتی^۲، زینب ربیعی^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۲- دانشگاه خلیج فارس

sh.akabarian@bpu.ac.ir

مقدمه: هوش هیجانی سازه خوبی برای پیش بینی موفقیت و سازگاری است. افرادی که دارای مهارت‌های هیجانی بالایی هستند مهارت‌های اجتماعی بهتر، توانایی بیشتر برای تمرکز بر مشکل، روابط درازمدت پایاتر و توانایی بیشتری برای حل تعارضات دارند. به دلیل اهمیت و نقش تعیین کننده هوش هیجانی در موفقیت تحصیلی، این پژوهش با هدف تعیین رابطه هوش هیجانی با خودارزیابی بالینی دانشجویان انجام گرفت.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی تحلیلی بود که به صورت سرشماری، ۱۴۵ دانشجوی ترم ۶ و ۸ رشته‌های پرستاری، مامایی، اتاق عمل و هوشبری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر وارد مطالعه شدند و پرسشنامه استاندارد ۳۳ آیتمی هوش هیجانی شرینگ و پرسشنامه خود ساخته خودارزیابی بالینی را تکمیل کردند. سپس داده‌ها با نرم‌افزار SPSS 16 و آزمون‌های Anova، T-test و مجذور کای مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بین حیطه‌های خودآگاهی (۰/۵۸، $t=0/027$ ، $P=0/027$)، همدلی (۱۴، $t=0/17$ ، $P=0/017$)، مهارت (۱۴، $t=0/01$ ، $P=0/01$) و نمره کل هوش هیجانی (۱۳، $t=0/01$ ، $P=0/01$) با خود ارزیابی بالینی ارتباط آماری مثبت و معنی داری دیده شد، همچنین بین نمره حیطه خودانگیزی هوش هیجانی با خودارزیابی بالینی ارتباط آماری منفی و معنی داری دیده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌ها این مطالعه نشان داد که بین هوش هیجانی با خودارزیابی بالینی ارتباط آماری مثبت و معنی داری وجود دارد. بنابراین پیشنهاد می‌شود آموزش مهارت‌های هیجانی و اجتماعی در برنامه آموزشی دانشگاه‌ها گنجانده شود تا بهتر با فشارهای تحصیلی روبه‌رو و کمتر دچار مشکلات هیجانی شوند.

کلمات کلیدی: هوش هیجانی، خودارزیابی، دانشجو

۹۶۶- ۸۳

بررسی رابطه اعتماد به نفس با خودارزیابی بالینی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

شرافت اکابریان^{۱*}، شایان زیارتی^۲، مسعود بحرینی^۳، طیبه غریبی^۴

۱، ۳، ۴- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۲- دانشگاه خلیج فارس

sh.akabarian@bpu.ac.ir

مقدمه: اعتماد به نفس از شایعترین موضوعات تحقیق روانشناسی است که مدرسان باید توجه خاصی به این موضوع داشته باشند با توجه به اینکه اعتماد به نفس در پیشرفت تحصیلی افراد اهمیت به سزایی دارد، این

پژوهش با هدف تعیین رابطه اعتماد به نفس با خود ارزیابی بالینی دانشجویان انجام گرفت.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی تحلیلی بود که به صورت سرشماری، ۱۴۵ دانشجوی ترم ۶ و ۸ رشته‌های پرستاری، مامایی، اتاق عمل و هوشبری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر پرسشنامه استاندارد ۶۰ آیتمی اعتماد به نفس کوپر اسمیت و پرسشنامه خود ساخته خودارزیابی بالینی را تکمیل کردند، سپس داده‌ها با نرم افزار SPSS 16 و آزمون‌های t-test، ANOVA و مجذور کای مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سنی واحدهای پژوهش $22/7 \pm 2/1$ بود. میانگین نمره اعتماد به نفس $68/46 \pm 12/5$ بود. ۶۳ نفر (۴۳/۴٪) اعتماد به نفس در حد متوسط و ۸۲ نفر (۵۶/۶٪) اعتماد به نفس بالا داشتند. یافته‌ها نشان داد بین اعتماد به نفس و خودارزیابی بالینی دانشجویان ارتباط آماری مثبت و معنی داری دیده شد ($t=0/31$ ، $p=0/001$).

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌ها این مطالعه نشان داد که بین اعتماد به نفس با خودارزیابی بالینی ارتباط آماری مثبت و معنی داری دیده شد، بنابراین پیشنهاد می‌شود برای موفقیت بیشتر دانشجویان آموزش مهارت‌های اجتماعی در برنامه آموزشی دانشگاه‌ها گنجانده شود تا بهتر با فشارهای تحصیلی مقابله کنند.

کلمات کلیدی: اعتماد به نفس، خودارزیابی، دانشجو

۹۸۲- ۸۳

ادراک دانشجویان پرستاری از چالش‌های حرفه‌ای: یک

مطالعه کیفی

مرضیه آزادیان*

واحد فیروز آباد

s.azadian@yahoo.com

مقدمه: دانشجویان پرستاری به عنوان کسانی که مسائل و چالش‌های حرفه پرستاری را از نزدیک تجربه می‌کنند، می‌توانند اطلاعات خوبی را در اختیار مدیران پرستاری قرار دهند. این مطالعه با هدف تبیین ادراک دانشجویان پرستاری در خصوص چالش‌های حرفه‌ای در دانشکده پرستاری مامایی حضرت فاطمه (س) شیراز در سال ۱۳۹۱ انجام گردید.

روش کار: این مطالعه کیفی با مشارکت ۱۵ دانشجوی مقطع کارشناسی پرستاری که حداقل تجربه یک دوره آموزش بالینی را داشتند، با نمونه گیری هدفمند انجام گردید. مشارکت کنندگان در دو گروه متمرکز و ۱۰ مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته شرکت نمودند. متن کلیه جلسات ضبط شده و بلافاصله کلمه به کلمه نسخه برداری شد. جهت تحلیل داده‌ها از روش تحلیل درون مایه ای استفاده گردید. کدگذاری در سه مرحله انجام و در نهایت درون مایه‌های اصلی و فرعی مشخص شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها در قالب چهار درون مایه اصلی و یازده درون مایه فرعی شامل آموزش پرچالش (با درون مایه‌های فرعی ضعف برنامه آموزشی، توانمندی ناکافی اساتید، کمبود انگیزه و تعهد دانشجویان، عدم تناسب

آموزش به مادر از پوزیشن‌های کاهش سیر لیبر و افزایش اقطار لگن در حد نامطلوب بوده و در تمامی زمینه‌ها نیاز به آموزش مناسب وجود دارد و بیشترین نیاز نیز مربوط به در زمینه نحوه استفاده از پوزیشن‌های کاهش سیر لیبر بود.

بحث و نتیجه گیری: نیاز آموزش دستیاران زنان در زمینه‌های کاهش درد زایمان و استفاده از روش‌های کاهش زمان لیبر و سیر لیبر با استفاده از روش‌های مدرن و سنتی وجود دارد. مراقبت از مادر در طول لیبر یک روش مدیرانه است و افزایش دانش دستیاران زنان باعث افزایش مهارت و عملکرد بهتر آنان می‌شود. با توجه به اهمیت کاهش آمار سزارین به عنوان اهداف هزاره سوم و کاربردی بودن این روش‌ها در بخش زایمان، پیشنهاد می‌شود این شیوه آموزشی در برنامه آموزشی دستیاران گنجانده شود و به طور کاربردی در کلاس و در بالین توسط دستیاران به کار برده شود.

کلمات کلیدی: آموزش، دستیاران، زایمان طبیعی، سزارین

امکانات و تجهیزات)، مراقبت غیر اصولی (با درون مایه‌های فرعی مراقبت غیر همه جانبه و شکاف تئوری - عمل)، هویت حرفه ای-اجتماعی نامناسب (با درون مایه‌های فرعی درک نادرست عمومی از حرفه پرستاری، عملکرد سازمان‌های ذریع، مشخص نبودن جایگاه دانشجوی پرستاری در نظام سلامت) و پژوهش‌های ناکارآمد (با درون مایه‌های فرعی پژوهش دانشجویی و پژوهش غیر مبتنی بر نیاز) استخراج شدند.

بحث و نتیجه گیری: یافته‌ها این مطالعه نشان داد که دیدگاه دانشجویان پرستاری محدود به مسائل آموزشی نبوده و سایر ابعاد حرفه ای را نیز در بر می‌گیرد. مدیران و برنامه ریزان پرستاری می‌توانند با استفاده از تجربیات دانشجویان به راه کارهای مناسبی در جهت ارتقا حرفه پرستاری دست

کلمات کلیدی: ادراک، دانشجویان پرستاری، چالش‌های حرفه ای، تحقیق کیفی، تحلیل درون مایه ای

۹۹۴ - ۸۳

ارزشیابی تکوینی روشی مناسب جهت کاهش اضطراب امتحان در دانشجویان

کامران میرزایی*، ثریا زحمت کش

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: یکی از نگرانی‌ها و دغدغه‌های نظام آموزشی، استادان و به ویژه دانشجویان مساله اضطراب از امتحان و تأثیر این اضطراب بر روند ارزشیابی آنان است. برای پیشگیری از این مشکل می‌توان توجه بیشتری به ارزشیابی‌های تکوینی طول سال تحصیلی داشت، زیرا از این طریق از حجیم شدن مطالب آموخته شده تا زمان ارزشیابی پایانی جلوگیری شده؛ میزان شکست‌ها و اضطراب‌ها کاهش یافته و انگیزه و رغبت در دانش آموزان افزایش می‌یابد. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر ارزشیابی تکوینی بر کاهش اضطراب امتحان در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بود.

روش کار: مطالعه فوق یک مطالعه مداخله ای بود که بر روی دو گروه از دانشجویان پزشکی که درس بهداشت یک را اخذ نموده بودند، انجام شد. گروه‌ها به صورت تصادفی به دو گروه مداخله و شاهد تقسیم شدند. گروه مداخله طی دوره آموزشی خود به صورت تکوینی مورد ارزشیابی قرار گرفتند (اخذ آزمون در پایان ۷۵٪ کلاس‌ها به صورت تصادفی) و از گروه کنترل تنها ارزشیابی پایان ترم (ارزشیابی تراکمی) صورت گرفت. در پایان دوره هر دو گروه با استفاده از پرسشنامه ۲۵ سئوالی (Test Anxiety Inventory) TAI جهت بررسی اضطراب امتحان و نیز پرسشنامه بررسی نگرش درخصوص روش ارزشیابی انجام شده، مورد بررسی قرار گرفتند. یافته‌ها با نرم افزار SPSS و آماره‌های ناپارامتریک مورد ارزیابی قرار گرفت

یافته‌ها: میانگین (انحراف معیار) نمره اضطراب در گروه مداخله (۶/۶۷ ±) و در گروه کنترل (۵۳/۰ ±) ۲/۵۱ (±) ۶۷/۴ بدست آمد. میزان اضطراب

۹۹۳ - ۸۳

بررسی نیازهای آموزشی دستیاران زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی در استفاده از روش‌های کاهش درد زایمان، طب فشاری و پوزیشن‌های up right

نازیلا نقشین*، افسرالسادات طباطبایی، محمد علی دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

nazila_naghshin@yahoo.com

مقدمه: پیشرفت‌های علمی و تجربیات بالینی در زمینه زنان و مامایی ثابت کرده است که عوارض سزارین در سه بعد جسمی، روحی و جنینی اجتناب ناپذیر است. مزایای زایمان طبیعی در سه بعد فوق و نیز کاهش هزینه اقتصادی خانواده و جامعه نمی‌تواند ترس و اضطراب مادر باردار از درد زایمان را که باعث تمایل آنان به سزارین می‌شود را تحت الشعاع قرار دهد. این مهم مستلزم آن است که دستیاران زنان و زایمان بتوانند با تلفیق مهارت‌های فنی و دانش حرفه ای خود بر اساس شواهد علمی و با استفاده از تجربیات مامایی به طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه مراقبتی از مددجویان خود (زنان باردار) پرداخته و بهترین مراقبت و درمان را بر اساس روش‌های غیردارویی و دارویی کاهش درد زایمان، استفاده از طب فشاری و استفاده از پوزیشن‌های up right در کاهش زمان لیبر انجام دهند. برای رسیدن به این هدف لازم است تا دستیاران زنان و زایمان با فواید و نحوه اجرای این روش‌ها آشنا شوند. این مطالعه به منظور بررسی نیازهای آموزشی دستیاران زنان در مراقبت از مددجویان باردار در اتاق زایمان انجام شد.

روش کار: آگاهی تعداد ۲۰ نفر از دستیاران زنان از طریق پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت و یافته‌های پژوهش توسط آمار توصیفی و استنباطی و نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که میزان آگاهی واحدهای مورد پژوهش در زمینه روش‌های کاهش درد غیر دارویی، طب فشاری و نحوه استفاده و

۸۳-۱۰۰۴

بررسی ارتباط عملکرد تحصیلی با سلامت روان در دانشجویان دانشگاه‌های گلستان در سال ۱۳۹۲

ابوالفضل تیرانداز*، مهدی رحمدل، محمدرضا رحمدل، محمدرضا نوروزی
دانشگاه علوم پزشکی گلستان
abolfazl-tirandaz@yahoo.com

مقدمه: دانشجویان رشته‌های مختلف فنی با توجه به رشته تحصیلی خود بایستی از سلامت روانی مناسب برخوردار باشند تا بتوانند در آینده به نحو شایسته به ارائه خدمات بپردازند. از طرفی رشته‌های فنی مانند مکانیک، برق و ... با توجه به خطرات ذاتی که کار در این تخصص‌ها دارد، لازم است افرادی در این رشته‌ها تحصیل می‌نمایند از سلامت روانی برخوردار باشند. این مطالعه جهت بررسی ارتباط عملکرد تحصیلی دانشجویان رشته‌های مختلف مشغول به تحصیل در سه دانشکده، علمی کاربردی، آزاد و فنی و حرفه ای با سلامت روان ایشان در استان گلستان انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی تحلیلی، ۳۰۰ دانشجو از سه دانشگاه وارد مطالعه شدند. که به صورت خوشه ای و سپس تصادفی انتخاب شدند. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه سلامت عمومی گلدبرگ (GHQ۲۸-) استفاده گردید. از معدل پایان ترم تحصیلی جهت نوع عملکرد تحصیلی دانشجویان استفاده شد. اطلاعات بدست آمده وارد نرم افزار SPSS19 شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و آزمون‌های استنباطی و آزمون همبستگی استفاده شد.

یافته‌ها: ۶۴ درصد دانشجویان را پسران تشکیل دادند. بین سلامت روان در دانشجویان پسر و دختر اختلاف معنی‌دار وجود داشت به طوری که دانشجویان دختر از سلامت روان پایین تری برخوردار بودند. میانگین نمره سلامت روان دانشجویان ۹/۲۲±۳۵/۱۰ بود. بیشترین مقدار مربوط به اختلال در بعد عملکرد اجتماعی با میانگین ۱۷/۱۲±۰/۱۲ و کمترین میانگین مربوط به بعد افسردگی ۹۰/۲±۱۳/۴ بود. بین میانگین نمرات پرسشنامه سلامت روان و عملکرد تحصیلی دانشجویان ارتباط آماری معنی‌داری وجود داشت (۲= ۲۵۷/۰)، به طوری که با افزایش سلامت روان عملکرد تحصیلی بهبود می‌یابد. بین سلامت روان دانشجویان رشته‌های مختلف و دانشکده‌ها اختلاف آماری معنی‌داری وجود داشت. به طوری که دانشجویان رشته‌های کامپیوتر، الکترونیک و برق از سلامت روانی بالاتری برخوردار بودند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته‌ها پژوهش که ارتباط معنی‌داری بین سلامت روان و عملکرد تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه وجود داشت، و اینکه دانشجویان رشته‌های مکانیک و تعمیر خودرو از سلامت روانی کمتری نسبت به دانشجویان سایر رشته‌ها برخوردار بودند، لزوم مشاوره با روان‌شناسان و توجه جدی به سلامت روانی این دانشجویان بیش از پیش مشخص می‌گردد. برای داشتن نیروی انسانی خلاق و توانمند باید به سلامت روان دانشجویان توجه کرد.

امتحان در گروه مداخله به صورت معنی‌داری کمتر از گروه کنترل بود (P=۰/۰۰۸). همچنین میزان رضایتمندی از روش ارزشیابی در دو گروه مداخله بیشتر از گروه کنترل بود (P=۰/۰۲۶).

بحث و نتیجه گیری: یافته‌ها اجرای فرآیند نشان داد ارزشیابی تکوینی منظم موجب افزایش رضایت دانشجویان فراگیران و نیز کاهش اضطراب ناشی از امتحان می‌شود. لذا جایگزینی ارزشیابی تکوینی بجای ارزشیابی تراکمی دانشجویان پیشنهاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی تکوینی، اضطراب امتحان، دانشجو، ارزشیابی تراکمی

۸۳-۱۰۰۳

تأثیر بکارگیری مدل همکار آموزش بالینی بر یادگیری بالینی دانشجویان بهداشت خانواده

کامران میرزایی*، ثریا زحمت کش
دانشگاه علوم پزشکی بوشهر
Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: آموزش دانشجویان بهداشت خانواده شامل فرآیندهای آموزش نظری و عملی بوده و آموزش بالینی به عنوان یک بخش ضروری و مهم آموزش آنان محسوب می‌شود. با هدف حل مشکلات آموزش بالینی و کسب مهارت‌ها و توانمندی‌های لازم در پایان دوره آموزشی و ضرورت استفاده از روش‌های نوین آموزشی برای ارتقای کیفیت آموزش بالینی، این مطالعه به بررسی تأثیر مدل همکار آموزش بالینی بر یادگیری بالینی دانشجویان بهداشت خانواده در مقایسه با روش متداول پرداخته است.

روش کار: این مطالعه از نوع نیمه تجربی بود. در طول یک ترم تحصیلی با روش سرشماری، دانشجویان بهداشت خانواده دانشکده بهداشت بوشهر با واحد کارآموزی بطور تصادفی ساده به دو گروه تقسیم شدند. گروه اول با روش همکار آموزش بالینی و گروه دوم با روش متداول آموزش دیدند. در پایان دوره، یادگیری حیطه شناختی و مهارتی به وسیله پرسشنامه و چک‌لیست ارزیابی گردیدند. سپس از آزمون‌های آماری من ویتنی، یو، ویلکاکسون و مجذور کای برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: هر دو روش در ارتقای یادگیری حیطه دانش دانشجویان مؤثر بود. اما اختلاف میانگین مهارت دانشجویان در دو گروه از لحاظ آماری معنی‌دار نبود. این در حالیست که در میزان یادگیری شناختی تفاوت آماری معنی‌داری مشاهده شد.

بحث و نتیجه گیری: تأثیر این دو مدل بر یادگیری حیطه مهارت بالینی دانشجویان یکسان، اما یادگیری حیطه شناختی در گروه روش متداول بیش از گروه مدل همکار بالینی است. به نظر می‌رسد استفاده از روش متداول مؤثرتر باشد.

کلمات کلیدی: آموزش، یادگیری، آموزش بالینی، دانشجو

کلمات کلیدی: سلامت روان، عملکرد تحصیلی، دانشجویان دانشگاه گلستان

۸۳-۱۰۰۵

سبک‌های یادگیری دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

کامران میرزایی^{*}، ثریا زحمت کش، فاطمه آبشیرینی، فاطمه مرادی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

Kamran.mirzaei@yahoo.com

مقدمه: سبک یادگیری یک رفتار عادت‌ی و متمایز برای کسب دانش، مهارت‌ها یا نگرش‌ها از طریق مطالعه یا تجربه می‌باشد و به عنوان شیوه‌ای است که فراگیران در یادگیری مطالب درسی خود به‌سازیر می‌شود. ترجیح می‌دهند. با مشخص کردن سبک یادگیری دانشجویان می‌توان دانشجویان را در انتخاب روش یادگیری مؤثرتر کمک نمود و به طراحان آموزشی و مدرسین کمک نمود تا با اتخاذ روش‌های متناسب آموزشی، یادگیری دانشجویان را تسهیل نمایند. این مطالعه با هدف تعیین سبک‌های یادگیری در دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی بوده و نمونه پژوهش را کلیه دانشجویان دندانپزشکی ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۱ تشکیل می‌دادند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه سبک‌های یادگیری کلب است که سبک‌های یادگیری دانشجویان را به چهار سبک یادگیری همگرا، واگرا، انطباق‌یابنده و جذب‌کننده تقسیم می‌نماید. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: سبک یادگیری ترجیحی در میان دانشجویان شرکت‌کننده در این مطالعه به ترتیب الویت، همگرا ۴۶/۲٪، جذب‌کننده ۳۹/۸٪، انطباق‌یابنده ۸/۲٪، واگرا ۵/۸٪ بود. بین سبک یادگیری دانشجویان و جنسیت، سن، سهمیه مورد پذیرش در دانشگاه و معدل ترم‌های تحصیلی گذشته رابطه معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ها حاصل از این پژوهش پیشنهاد میگردد که از محیط‌های یادگیری متناسب با سبک یادگیری دانشجویان جهت تدریس و آموزش آنها استفاده شود تا امر یادگیری تسهیل گردد.

کلمات کلیدی: سبک یادگیری، دانشجویان، دندانپزشکی، پرسشنامه کلب، پیشرفت تحصیلی

۸۳-۱۰۲۱

دیدگاه دانشجویان از میزان موفقیت روش تدریس

مشارکتی

ثریا زحمت کش^{*}، کامران میرزایی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

zahmatkeshs2004@yahoo.com

مقدمه: آموزش یک فعالیت آگاهانه و مبتنی بر هدف است که موجب تغییر در سطوح دانش، نگرش و رفتار فراگیران می‌شود. استفاده از روش‌های نوین آموزشی مانند روش‌های تلفیقی دانشجویان محور که از طریق مشارکت دادن فعال دانشجویان در فرآیند یاددهی - یادگیری اجرا می‌شود می‌تواند تأثیر مثبتی بر اجرا فرآیند آموزش دانشجویان ایفا کند. این مطالعه با هدف تعیین میزان مطلوبیت روش تدریس مشارکتی از دیدگاه دانشجویان انجام گرفت.

روش کار: این پژوهش به روش نیمه تجربی بر روی دو گروه از دانشجویان پزشکی در درس بهداشت یک انجام شد. ارائه درس در هر دو گروه با استفاده از روش ترکیبی بحث و گفتگو، یادگیری گروهی و سخنرانی انجام شد، لیکن سخنرانی در یک گروه توسط استاد و در گروه دوم توسط دانشجویان انجام شد.

پس از پایان ترم، هر دو گروه با یک روش استاندارد مورد ارزشیابی قرار گرفتند. نگرش دانشجویان در خصوص روش آموزشی بکار رفته با استفاده از پرسشنامه و با استفاده از روش‌های توصیفی و آزمون ناپارامتریک من‌ویتنی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: یافته‌ها بیانگر آن بود که استفاده از روش ترکیبی آموزشی با همکاری دانشجویان نقش مؤثرتری بر تأثیر آموزش بر تقویت حیطه‌های جلب مشارکت دانشجویان، ایجاد توانایی اظهارنظر در جمع، تقویت روحیه انتقادپذیری کسب توانایی مدیریت و رهبری گروه، تقویت قدرت تجزیه و تحلیل و تصمیم‌گیری، حیطه‌های ایجاد علاقه در زمینه درس مربوطه، ایجاد روابط مطلوب اجتماعی با هم‌گروه‌ها و افزایش قدرت تحمل و پذیرش نظرات هم‌سالان درمقایسه با روش آموزش سخنرانی توسط استاد دارد ($P < 0/001$). اما بین نگرش دانشجویان دو گروه در آشنایی با روش کسب اطلاعات و حل مسائل و قدرت پاسخگویی به سؤالات مطرح شده تفاوت آماری معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌ها حاصل از این تحقیق، نشان داد یک روش تدریس پویا و غیرانفعالی و دخالت دادن هر چه بیشتر دانشجویان در فرآیند یاددهی-یادگیری، باعث می‌شود که دانشجویان با علاقه بیشتر به مباحث مربوطه بپردازند که می‌تواند نقش مؤثری بر ارتقای فرآیند یادگیری دانشجویان داشته باشد.

کلمات کلیدی: دانشجویان، آموزش، تدریس، یادگیری، تدریس مشارکتی

۸۳-۱۰۳۱

مقایسه تأثیر آموزش به روش سخنرانی‌های کوتاه با

شیوه سنتی در تدریس مباحث درمان ریشه در بین

دانشجویان کارورزی دندانپزشکی

پدرام ایرانمنش^{*}، حمید رضویان^۱، مهسا شکور^۱، صابر خزاعی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۲- دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

pedram.iranmanesh@yahoo.com

مقدمه: مطالعات داخلی حاکی از عدم رضایت بسیاری از دانشجویان

شد. داده‌ها با نرم افزار SPSS 17 با آمار توصیفی و استفاده از تست کای مربع مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمرات مربوط به تأثیر استفاده از روش‌های آموزشی متنوع و بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی در روابط بین استاد و دانشجو ۴/۰۸±۰/۸۹ از ۵ نمره بود. ۱۳۲(۴۰/۹) نفر تأثیر استفاده از روش‌های آموزشی و وسایل کمک آموزشی را بسیار زیاد، ۱۱۶(۳۵/۹) زیاد، ۵۳(۱۶/۴) متوسط، ۱۴(۴/۳) کم و ۸(۲/۵) بسیار کم عنوان کرده بودند. بین دیدگاه دانشجویان بر حسب سن، جنس، دانشکده و رشته و مقطع تحصیلی، میزان علاقه به رشته تحصیلی ارتباط آماری معنی داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه اکثریت دانشجویان تأثیر استفاده از روش‌های آموزشی متنوع و بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی در روابط بین استاد و دانشجو را زیاد عنوان کرده بودند توصیه می‌شود اساتید از روش‌های آموزشی جدید و متنوع در آموزش دانشجویان استفاده کنند.

کلمات کلیدی: دیدگاه، دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی، روش‌های آموزشی متنوع، وسایل کمک آموزشی، روابط استاد و دانشجو

A۳-۱۰۴۹

بررسی روایی و پایایی آزمون مشاهده مستقیم مهارت‌های عملی (داپس) در ارزیابی مهارت‌های بالینی دانشجویان مامایی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

افسانه همتی^{۱*}، جلیل کوهپایه زاده^۲، حمیدرضا برادران^۳، فخرالسادات میرحسینی^۱، ملیحه سرویه^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی کاشان، ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

ahmoavenat@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی از جنبه‌های مهم در فرآیند فعالیت‌های آموزشی است. مشاهده مستقیم مهارت‌های عملی روشی برای ارزیابی عینی مهارت‌های عملی و دادن بازخورد در دانشجویان است. این مطالعه با هدف بررسی روایی و پایایی آزمون مشاهده مستقیم مهارت‌های عملی در ارزیابی مهارت‌های بالینی دانشجویان مامایی انجام شد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه از نوع پژوهش توصیفی تحلیلی، ۴۴ دانشجوی مامایی سال چهارم در دانشکده پرستاری و مامایی کاشان به روش سرشماری با نظر موافق و توضیح شرایط بطور داوطلبانه در مطالعه انتخاب شدند. طبق نظرات اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های گیلان و زاهدان و کاشان از بین پروپوزهای اصلی مامایی ۴ مهارت جهت مواد آزمون انتخاب و چک لیست ارزیابی آنان تهیه شد. دانشجو در حین انجام پروسیجر در محیط کار واقعی توسط آزمونگر مشاهده و داده‌ها بر طبق چک لیست ساختار یافته ثبت شده و در محیط مناسب بازخورد عینی انجام شد. روایی محتوایی، روایی ملاکی (همبستگی میانگین نمرات دروس بالینی و نظری مامایی به تفکیک با نمره داپس - رابطه هر مهارت با نمره داپس)، روایی سازه (بررسی ساختار درونی) پایایی (تعیین همسانی درونی -

دندانپزشکی در کسب مهارت کافی برای انجام کلیه پروسیجرها است. هدف از مطالعه حاضر بررسی سخنرانی‌های کوتاه مدت در ارتقای آگاهی دانشجویان کارورزی در زمینه درس درمان ریشه می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه اقدام پژوهی (Action research) سطح آگاهی درس درمان ریشه گروه آزمون (آموزش به روش سخنرانی‌های کوتاه) و گروه شاهد (آموزش سنتی) با یکدیگر مقایسه شد. تعداد کل نمونه در هر گروه آزمون و شاهد ۲۰ نفر بود. روش گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه شامل دو قسمت: اطلاعات دموگرافی و آگاهی اندودنتیکس (۳۰ سوال ساختاردار پنج گزینه ای) بود. داده‌ها با نرم افزار SPSS14 و آزمون T-Test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معنی‌داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: به ترتیب میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون در گروه شاهد برابر با ۹۹±۱۱/۲ و ۱۰۲±۱۱/۷ بود و در گروه آزمون ۱۰۰±۹/۴ و ۱۱۹±۱۳/۷ بود. تفاوت میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون در گروه شاهد معنی‌دار نبود (P=۰/۱۳)، اما در گروه آزمون معنی‌دار بود (P>۰/۰۵)، همچنین تفاوت میانگین نمرات گروه آزمون و گروه شاهد معنی‌دار بود (P>۰/۰۵).

بحث و نتیجه گیری: آموزش نظری دروس عملی بهتر است در تمامی دوره تحصیلی دانشجویان مورد توجه قرار بگیرد. همچنین سخنرانی‌های کوتاه به عنوان یک روش آموزشی ساده، کم هزینه و با صرف زمانی کم در افزایش سطح آگاهی درس درمان ریشه مفید است.

کلمات کلیدی: آگاهی، آموزش، درمان ریشه، سخنرانی، کارورزی

A۳-۱۰۳۵

دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در خصوص تأثیر استفاده از روش‌های آموزشی متنوع و بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی در روابط بین استاد و دانشجو

علی عباسی^{۱*}، بیتا بیجاری

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

aliabassi86@yahoo.com

مقدمه: بهره‌گیری از تکنولوژی آموزشی بی شک یکی از نوآوری‌های آموزشی محسوب می‌شود. مواد و وسایل آموزشی روز به روز تنوع بیشتری می‌یابند. این مطالعه با هدف بررسی تأثیر استفاده از روش‌های آموزشی متنوع و بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی در روابط بین استاد و دانشجو از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام شد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی ۳۲۳ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند با نمونه‌گیری چند مرحله ای (سه‌میه ای و تصادفی) شرکت کردند. پرسشنامه پژوهشگر ساخته شامل مشخصات دانشجویان و میزان تأثیر استفاده از روش‌های آموزشی متنوع و بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی در روابط بین استاد و دانشجو، توسط دانشجویان تکمیل

پایایی بین ارزیابان) با نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل گردید. یافته‌ها: روایی محتوایی آزمون داپس بالا گزارش شده (شاخص روایی محتوایی بیش از ۰/۷۰/۰۷۱ نسبت روایی محتوایی بیش از ۰/۲۹). همبستگی نمرات داپس با میانگین نمرات نظری و بالینی به ترتیب ۰/۰۷۱ و ۰/۰۹۳ گزارش شد. بیشترین میزان همبستگی مربوط به مهارت ارزیابی جنین بود. همبستگی هر مهارت با نمره کل داپس ارتباط معنی داری داشت. که بیانگر ساختار درونی مطلوب آزمون بود. در ضمن ضریب همبستگی بین نمره داپس در هر مهارت با نمره کل داپس نشان دهنده تامین اعتبار سازه نیز می‌باشد. پایایی آزمون توسط ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱۴ اندازه‌گیری شد. کمترین و بیشترین مقدار ضریب همبستگی در پایایی بین ارزیابان به ترتیب ۰/۹۷ و ۰/۹۹ بود که در تمام موارد معنی دار بودند.

دموگرافیک غیرآموزشی تحصیلات مادر ($F=2/462$ و $P=0/045$) و از متغیرهای آموزشی علاقه به رشته ($P=0/001$ و $t=-2/46$) و دانشکده ($F=3/597$ و $P=0/014$) با سلامت روان رابطه معنی داری داشتند. **بحث و نتیجه‌گیری:** داشتن آمادگی جهت روبرو شدن با شرایط استرس زا نقش بسزایی در بازتوانی افراد و برخورداری از سلامت جسمانی و روانی دارد.

کلمات کلیدی: استرس تحصیلی، سلامت روان، دانشجویان

۱۱۰۲-۸۳

بررسی ارتباط خودکارآمدی و سلامت روان و نقش

پیشگویی کنندگی حمایت اجتماعی

مکیه جمالی^{*}، آریتا نوروزی، رحیم طهماسبی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر^{*}

mjamalym@yahoo.com

مقدمه: سطوح بالای حمایت اجتماعی با تشویق افراد به انجام رفتارهای بهداشتی و اتخاذ یک سبک زندگی سالم منجر به کاهش فشار روانی در افراد شده و سلامت روان افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بنابراین هدف از این مطالعه بررسی نقش پیشگویی کنندگی حمایت اجتماعی در ارتباط بین خودکارآمدی و سلامت روان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بود.

روش کار: این مطالعه مقطعی با روش نمونه‌گیری تصادفی منظم در ۴۲۸ دانشجوی مشغول به تحصیل در ۴ دانشکده بهداشت، پیراپزشکی، پرستاری-مامایی و پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌های دموگرافیک، خودکارآمدی تحصیلی، حمایت اجتماعی و سلامت روان بودند. داده‌ها با استفاده از آزمون تی و آنالیز واریانس یکطرفه، ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون خطی چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS18 استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار حمایت اجتماعی ($12/96 \pm 61/62$)، خودکارآمدی تحصیلی ($17/68 \pm 106/04$) و سلامت روان ($18/75 \pm 64/13$) بود. خودکارآمدی تحصیلی ($P=0/000$ و $r=0/242$) و حمایت اجتماعی ($P=0/000$ و $r=0/375$) رابطه معنی داری با سلامت روان داشتند و بین حمایت اجتماعی و خودکارآمدی ($P=0/001$ و $r=0/164$) رابطه معنی داری مشاهده شد. در مدل رگرسیون خطی چندگانه حمایت اجتماعی پیشگویی کننده سلامت روان و خودکارآمدی تحصیلی بود.

بحث و نتیجه‌گیری: نتیجه‌گیری: دانشجویانی برخوردار از حمایت اجتماعی بالا، در نشان دادن شایستگی‌های تحصیلی و اجتماعی موفق‌تراند و در نهایت از سلامت روان بهتری سود می‌برند.

کلمات کلیدی: سلامت روان، خودکارآمدی تحصیلی، حمایت اجتماعی، دانشجویان

کلمات کلیدی: روایی، پایایی، ارزیابی جنین، مانور لثوپولد، معاینه واژینال، ارزیابی نوزاد

۱۰۹۹-۸۳

بررسی ارتباط بین استرس تحصیلی و متغیرهای دموگرافیک آموزشی و غیر آموزشی با سلامت روان در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در سال

۹۲-۱۳۹۱

مکیه جمالی^{*}، آریتا نوروزی، رحیم طهماسبی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

mjamalym@yahoo.com

مقدمه: استرس، توانایی دانشجویان را در غلبه یا تعدیل دوباره، مشکل می‌کند و منابع جسمانی و روانی آنها را تخلیه می‌کند از سوی واکنش در برابر استرس، از فردی به فرد دیگر و در یک نفر، از زمانی به زمان دیگر متفاوت است. بنابراین هدف از این مطالعه بررسی ارتباط بین استرس تحصیلی و متغیرهای دموگرافیک آموزشی و غیر آموزشی با سلامت روان در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر بود.

روش کار: این مطالعه مقطعی با روش نمونه‌گیری تصادفی منظم در ۴۲۸ دانشجوی مشغول به تحصیل در ۴ دانشکده بهداشت، پیراپزشکی، پرستاری-مامایی و پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌های دموگرافیک، استرس تحصیلی و سلامت روان بودند. داده‌ها با استفاده از آزمون تی و آنالیز واریانس یکطرفه، ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون خطی چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS18 استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار استرس تحصیلی ($24/64 \pm 120/56$) و سلامت روان ($18/75 \pm 64/13$) بود، استرس تحصیلی ($P=0/000$) و سلامت روان ($r=-0/460$) با سلامت روان رابطه معنی داری داشت و از متغیرهای

A۳ - ۱۱۱۰

ارائه واحد فارماکولوژی عملی در قالب کارگاه روش‌های تحقیقاتی

حمید رضا جمشیدی*

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

hrz.jamshidi@gmail.com

مقدمه: آشنایی دانشجویان با موضوع تحقیق و مراحل مختلف انجام آن در ارتقای مهارت‌های علمی و عملی دانشجویان در رشته‌های مختلف دانشگاهی بویژه پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و دانشجویان کارشناسی ارشد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بدین منظور و برای آشنایی دانشجویان با موضوع تحقیق و چگونگی انجام آن یک روش و برنامه مدونی جهت برگزاری کارگاه روش تحقیق ارائه می‌گردد.

روش کار: برای انجام این طرح براساس سرفصل دروس فارماکولوژی عملی مباحثی که برای ارائه در یک نیمسال در نظر گرفته می‌شود در قالب ۱۰ طرح تحقیقاتی گنجانده می‌شود. برنامه هفتگی و زمانبندی کارگاه برای انجام آزمایشات تنظیم و در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد. در برنامه کارگاه روش تحقیق در جدول زمانبندی هفته اول به آشنایی با روش‌های تحقیق در علوم زیستی و دارویی و نحوه تکمیل فرم پروپوزال تحقیقاتی، هفته دوم به آشنایی با روش‌های جستجوی منابع در پایگاه‌های معتبر علمی و مقاله نویسی اختصاص می‌یابد. در هفته سوم دانشجویان به گروه‌های ۲ تا ۳ تایی تقسیم شده و هر گروه بطور تصادفی یکی از موضوعات آزمایش را به‌عنوان موضوع تحقیقاتی خود انتخاب می‌کند. از هفته سوم به بعد همه دانشجویان بر اساس برنامه زمانبندی در آزمایشات شرکت کرده و به‌عنوان تکلیف آزمایشگاهی هر گروه موظف می‌گردد تا ظرف مدت یک ماه بررسی متون در موضوع مورد تحقیق خود انجام داده و فرم تکمیل شده پروپوزال خود را به کارشناس آزمایشگاه تحویل دهد. پس از انجام آزمایشات هر گروه تحقیقاتی یافته‌ها آزمایشات خود را پس از تجزیه و تحلیل در قالب پوستر یا مقاله ارائه کرده، به کارشناس مسئول آزمایشگاه تحویل دهد. مقالات و پوسترها در پایان دوره توسط اعضا هیئت علمی راهنما مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. که ۷۰٪ نمره دانشجو منظور می‌گردد

یافته‌ها: نظرخواهی‌ها نشان می‌دهد که این روش برگزاری کارگاه فارماکولوژی روش بسیار مؤثری در آشنا سازی و علاقمند کردن دانشجویان به امر پژوهش بوده و راهکاری مناسب جهت بهره‌مندی دانشجویان از امکانات پژوهشی می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: برگزاری کارگاه فارماکولوژی می‌تواند روش مؤثری در درک فارماکولوژی به‌عنوان ابزار تحقیقاتی محسوب گردد که در آن انگیزه جهت انجام تحقیق در این زمینه در دانشجویان ایجاد می‌گردد.

کلمات کلیدی: فارماکولوژی، تحقیق، کارگاه

A۳ - ۱۱۲۰

بررسی نگرش دانشجویان بهداشت دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود در سال ۱۳۹۲

ایمان موسایی*، اعظم مجدی، مریم علیزاده، میترا مودی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

iman_2007_85132@yahoo.com

مقدمه: امروزه دستیابی به توسعه پایدار بدون توجه به نقش آموزش عالی در تربیت نیروی انسانی کیفی مورد نیاز مقدور نمی‌باشد. دانشگاه‌ها منشأ تحولات جامعه در عرصه‌های مختلف بوده و دانشجویان به‌عنوان محور اصلی دانشگاه محسوب می‌شوند و نگرش آنها به رشته تحصیلی و آینده شغلی‌شان در انگیزش آنها مؤثر می‌باشد. این مطالعه با هدف تعیین نگرش دانشجویان بهداشت دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی‌شان انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع مقطعی، تمامی (۱۹۰ نفر) دانشجویان مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد دانشکده بهداشت مشغول به تحصیل در ۴ رشته بهداشت عمومی، محیط، حرفه ای و آموزش بهداشت انتخاب و از طریق پرسشنامه محقق ساخته‌ای ۴۴ سوالی براساس مقیاس لیکرت پنج تایی (نمره ۱ تا ۵) مورد بررسی قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماري SPSS16 و آزمون‌های آماری تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین نمره نگرش دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی‌شان به ترتیب $11/27 \pm 7/94$ و $13/09 \pm 83/79$ بود. ۸۱/۶ درصد دانشجویان به رشته تحصیلی خود علاقمند و ۴۵/۳ درصد با آگاهی کامل از رشته تحصیلی خود، آن را انتخاب نموده و ۶۷/۹ درصد به نظر خودشان توانایی کافی علمی و ۶۵/۳ درصد توانایی کافی عملی درباره رشته تحصیلی خود داشتند. ۷۶/۳ درصد نگرش فعلی آنها با نگرش بدو ورود به دانشگاه تغییر کرده بود. ۶۵/۶ درصد به آینده شغلی خود کاملاً آگاهی و ۶۷/۴ درصد نیز نگرش مثبتی نسبت به آینده شغلی خود داشتند. میانگین نمره نگرش دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی آنها بر حسب جنس معنی‌دار نبود ولی میانگین نمره نگرش آینده شغلی برحسب رشته تحصیلی و عضویت در تشکلهای دانشجویی معنی‌دار بوده به طوری که بالاترین میانگین، مربوط به رشته محیط و در مورد تشکلهای، بیشترین و کمترین میانگین مربوط به بسیج و کمیته تحقیقات بود. از نظر دانشجویان، همکاری آموزشی با جامعه، تلاش و کوشش فردی و برنامه‌ریزی مدیران برای حل مشکلات شغلی این رشته از مهمترین خواسته‌ها بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ها حاصل، دانشجویان رشته بهداشت نسبت به رشته و آینده شغلی خود نگرش مثبتی دارند اما از طرفی دانشجویان عضو تشکلهای کمیته تحقیقات نسبت به دیگر تشکلهای از کمترین امید به آینده شغلی بهره‌مند بودند که این با برنامه چشم انداز ۲۰ساله نظام در جهت پیشرفت پایه‌های علمی پژوهشی کشور در تناقض

S_Sabzevari@kmu.ac.ir

مقدمه: در زمینه رویکردهای یادگیری، دو رویکرد اساسی به صورت رویکرد عمیق و سطحی در آموزش دانشگاهی وجود دارد. شیوه‌های ارزشیابی می‌تواند بر رویکردهای یادگیری تأثیر بگذارد چنانچه ارزشیابی بر مبنای درک عمیق طراحی شده باشد، می‌تواند موجب یادگیری عمیق شود. از اینرو پژوهش حاضر به منظور بررسی شیوه‌های متداول ارزشیابی و ارتباط آن با رویکردهای یادگیری در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۳۹۰ انجام شد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی تحلیلی است که در آن از پرسشنامه‌های شامل بخش‌های: ویژگی‌های فردی، شیوه‌های ارزشیابی و پرسشنامه R-SPQ-2F استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS18 و آمار توصیفی و تحلیلی و ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بیشترین آزمون مورد استفاده در نوع کتبی چند گزینه و در نوع بالینی مشاهده مستقیم مهارت‌های عملی (DOPS) بود. رویکرد عمیق نمره $34/27 \pm 5/06$ و رویکرد سطحی نمره $31/21 \pm 5/52$ را به خود اختصاص داد. در زیر مجموعه هریک از رویکردها انگیزه و راهبرد یادگیری قرار دارد که نمره در انگیزه عمیق $16/51 \pm 2/73$ ، استراتژی عمیق $17/75 \pm 3/28$ و در انگیزه سطحی $14/6 \pm 3/72$ و استراتژی سطحی $16/61 \pm 2/74$ بود. بین شیوه‌های ارزشیابی با رویکردهای یادگیری تفاوت معنی‌دار آماری مشاهده شد. بدین صورت که استفاده از آزمون‌های MCQ و DOPS به تنهایی دارای رویکرد سطحی بود، در حالی که ترکیبی از آزمون‌ها و ارایه پروژه در آزمون‌های کتبی و DOPS به همراه پروژه عملی در آزمون‌های بالینی رویکرد عمیق یادگیری را به دنبال داشت. همچنین در سنین بالاتر، افراد مجرد و در مقطع ارشد، رویکرد عمیق بیشتر بود.

بحث و نتیجه گیری: استفاده از آزمون‌های MCQ و DOPS بدون توجه به نکاتی از قبیل بازاندیشی و حل مسأله رویکرد سطحی را به دنبال خواهد داشت. باتوجه به ارتباط شیوه‌های ارزشیابی با رویکردهای یادگیری دانشجویان و از آن جا که شیوه‌های متداول در پژوهش حاضر دانشجویان را به سمت یادگیری سطحی هدایت می‌کند، استفاده از ارایه پروژه در دروس نظری و عملی جهت اتخاذ رویکرد عمیق، یادگیری پایدار و توانمندسازی دانشجویان جهت پذیرش مسئولیت‌های حرفه‌ای در آینده پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: رویکردهای یادگیری، ارزشیابی دانشجویان، شیوه‌های ارزشیابی

می‌باشد و لزوم توجه بیشتر نسبت به تغییر آیین نامه‌های استخدامی برای جذب آن‌ها را نشان می‌دهد.

کلمات کلیدی: نگرش، دانشجویان بهداشت، رشته تحصیلی، آینده شغلی

۸۳ - ۱۱۲۳

تأثیر مدل همکار آموزشی بالینی بر مهارت های بالینی دانشجویان مامایی

معصومه شفیع زاده^۱، نازیلا نقشین، شهناز مجاهد

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

m.shafiezadeh@ymail.com

مقدمه: آموزش بالینی، مهم‌ترین بخش در آموزش پرستاری و مامایی و جزو لاینفک آن می‌باشد که به لحاظ اهمیت، قلب آموزش حرفه ای شناخته شده است. نقش مربیان در آموزش بالینی دانشجویان امری بدیهی بوده و آنان با داشتن تجارب آموزشی، عملی و احساس مسئولیت نقش مهمی در موفقیت‌آمیز بودن آموزش بالینی و همچنین در پیوند تئوری و عمل دارند. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر مدل همکار آموزش بالینی بر یادگیری مهارت‌های بالینی دانشجویان مامایی در مقایسه با روش متداول بود.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی است که در سال ۱۳۹۲ در بیمارستان شهید صدوقی یزد انجام شده است. نمونه‌های این پژوهش شامل ۲۴ نفر از دانشجویان مامایی مشغول به تحصیل در ترم پنجم بودند که دارای معیارهای ورود به مطالعه بوده و به صورت نمونه‌گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. نمونه‌ها به صورت تخصیص تصادفی به دو گروه آزمون (۱۰ نفر) و شاهد (۱۴ نفر) تقسیم شدند. پس از پایان دوره کارآموزی میزان یادگیری مهارت‌های بالینی به وسیله چک لیست ارزیابی گردید و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش اختلاف معنی‌داری را در دو گروه آزمون و شاهد از نظر مهارت‌های بالینی رگ گیری، سنداژ، امنیتومی، تست فرن، انجام NST و OCT نشان داد.

بحث و نتیجه‌گیری: مدل همکار آموزشی بالینی روشی کارآمدی در یادگیری مهارت های بالینی دانشجویان مامایی است. لذا پیشنهاد می‌گردد از تجربیات و دانش عملی همکاران بالینی دارای تحصیلات تکمیلی برای ارائه آموزش مهارت‌ها به دانشجویان مامایی استفاده گردد.

کلمات کلیدی: مدل همکار آموزشی بالینی، مهارت های بالینی، مامایی

۸۳ - ۱۱۴۸

مقایسه میزان رضایت و یادگیری دانشجویان

کارشناسی پرستاری از روش سخنرانی و مشارکتی

اعظم حسین نژاد نی ریزی^{۱*}، فائزه جهان پور^۱، ایمان شریفی کیا^۲، بی‌بیماه محمدی باغملایی^۱

۸۳ - ۱۱۴۶

بررسی شیوه‌های متداول ارزشیابی و ارتباط آن با

رویکردهای یادگیری در دانشجویان

سکینه سبزواری^{۱*}، عباس عباس زاده^۲، فریبا برهانی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۱- دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
ahosseini15@yahoo.com

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار
tofighiyan260@gmail.com

مقدمه: عمل تدریس با وجود فراگیر معنا پیدا می‌کند. بنابراین مشارکت دادن دانشجو می‌تواند از عوامل مؤثر در تحقق یادگیری باشد. بنابراین یکی از راه‌های اصلاح روش سنتی تدریس، استفاده از یادگیری فعال مثل مشارکت دانشجویان در کلاس است. لذا این مطالعه به منظور مقایسه دو روش تدریس سخنرانی و مشارکتی بر میزان یادگیری و رضایت دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر انجام شد.

روش کار: این مطالعه به روش توصیفی - تحلیلی در دو گروه از دانشجویان پرستاری (ورودی ۹۰ و ۹۱) در درس بهداشت جامعه ۱ و ۳ در نیمسال اول ۹۳ - ۹۲ انجام شد. در هر گروه ۶ جلسه به روش مشارکتی انجام شد. دانشجویان به گروه‌های ۸ نفره تقسیم شدند. در شروع جلسه به طور تصادفی یک نفر به عنوان هدایت‌کننده بحث انتخاب شد. دانشجویی که نقش هدایت‌کننده را ایفا می‌کرد توضیح مختصر و جامعی از مبحث ارائه می‌دادند. سپس مباحث به صورت عمیق‌تر توسط دانشجویان با هدایت دانشجوی منتخب انجام شد. در پایان مباحث توسط دانشجوی هدایت‌کننده جمع‌بندی شده و در تمام مراحل استاد به عنوان یک ناظر بود. در نهایت تأثیر هر دو روش تدریس با استفاده از پرسشنامه محقق‌ساخته بررسی شد. داده‌های مطالعه با استفاده از SPSS 18 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۷۸٪ میزان یادگیری بیشتر مطالب و ۸۰٪ به ماندگاری ذهنی بیشتر مطالب، ارتقای عزت‌نفس و افزایش انگیزه مطالعه در روش مشارکتی اشاره نمودند. ۷۴٪ معتقد بودند روش مشارکتی موجب جذابیت بیشتر کلاس و احساس رضایتمندی شده است. ۹۰٪ از دانشجویان اظهار کردند که بکارگیری روش مشارکتی موجب ارتقای روابط اجتماعی آنها در محافل علمی و افزایش حس همکاری خواهد شد. ۸۲٪ معتقد بودند مهارت حل مساله را در آنها بهبود یافته است. محاسنی که دانشجویان بیان کردند شامل افزایش یادگیری، ایجاد حس ارزشمندی و احترام در دانشجو، تقویت حرفه سخن‌وری، خواب نرفتن سر کلاس و گوش دادن فعال، بهبود روابط با همکلاسی‌ها و معایب این روش نیز از نظر دانشجویان شامل داشتن استرس زیاد قبل از کلاس و نیاز داشتن به مطالعه از قبل بود.

بحث و نتیجه‌گیری: رضایت دانشجویان از تدریس مشارکتی بیانگر استقبال دانشجویان از شیوه‌های نوین و فعال یادگیری در آموزش مباحث است، بنابراین استفاده از روش‌های فعال بویژه با توجه به هزینه کم و راحتی اجرا توصیه می‌گردد.

کلمات کلیدی: یادگیری مشارکتی، سخنرانی، دانشجویان پرستاری

۱۱۹۸ - ۸۳

رویکردی نوین در اولین تجربه مواجهه بالینی دانشجویان پرستاری

طاهره توفیقیان*

مقدمه: امروزه عده زیادی از کارشناسان بخش نظام سلامت را پرستاران تشکیل می‌دهند. آموزش بالینی بخش مهم و اساسی آموزش پرستاری است. در این مقوله نخستین تجربه بالینی دانشجویان اهمیت فراوانی داشته و تأثیر بسزایی در افزایش رضایت از تحصیل، نگرش مثبت به حرفه و تحصیل دارد. لذا در مطالعه حاضر، رویکردی نوین در اولین تجربه مواجهه بالینی دانشجویان پرستاری با هدف تعیین تأثیر آن بر دیدگاه و رضایت و خودشناسی حرفه‌ای انجام گردید.

روش کار: در این مطالعه ۹۷ دانشجوی پرستاری (۵ دوره) که سابقه و تجربه‌ای از حضور در محیط بالینی را نداشتند به روش سرشماری انتخاب و به ۳ گروه تقسیم شدند. هر گروه در اولین روز شروع کارآموزی، در کلیه بخش‌هایی که دانشجو مطابق با واحدهای درسی خود آنها را در ترم‌های بعد خواهد گذراند، حضور یافتند. در هر بخش ضمن آشنا نمودن دانشجویان با بیماران، محیط و پرسنل بخش، به آنها اجازه داده می‌شد که با بیماران ارتباط برقرار نمایند. در انتها پرسشنامه‌ای در اختیار دانشجویان قرار گرفت تا نظرات خود را در قالب سؤالاتی باز در مورد تأثیر این روش بر دیدگاه آنان ذکر نمایند.

یافته‌ها: بر این اساس ۹۷٪ دانشجویان این دوره را بسیار مفید دانسته، ۹۵٪ بیان کردند انجام این برنامه سبب ایجاد نگرش مثبت به حرفه پرستاری شده است. ۸۳/۵٪ با این مورد که این برنامه باعث شد در آینده از تحصیل در رشته پرستاری لذت ببرم موافق بودند. ۹۲/۴٪ معتقد بودند برای موفقیت بیشتر نیاز به تلاش بیشتری دارند. ۷۱٪ با کافی بودن طول مدت دوره تحصیل با توجه به تنوع بخش‌ها مخالف بودند. ۶۲٪ معتقد بودند که اضطراب آنها جهت حضور در محیط بالین کمتر شده است. بین درک آنان از وضعیت موجود با وضعیت مورد انتظار اختلاف فاحش وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این مطالعه، انجام این دوره می‌تواند سبب افزایش رضایت از تحصیل، نگرش مثبت به حرفه و تحصیل گردد.

کلمات کلیدی: تجربه بالینی، دانشجویان پرستاری

۱۲۱۰ - ۸۳

بررسی دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی نسبت به مطلوبیت شیوه تدریس مشارکتی در درس زبان

انگلیسی

منصوره عزیززاده فروزی*، اعظم حیدرزاده

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان، ۲- دانشکده پرستاری مامایی رازی کرمان

forozy@gmail.com

مقدمه: آموزش‌های ارائه شده به روش سخنرانی به سرعت فراموش می‌شود، از این رو با افزایش تعداد پذیرش دانشجویان استفاده از روش‌های نوین آموزشی جهت یادگیری ضروری به نظر می‌رسد. تدریس تنها انتقال

هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز بوده تا اولویت‌هایی که باید آموزش داده شوند تعیین و به مسئولین برای طراحی برنامه‌های آموزشی ارائه گردد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی - مقطعی می‌باشد که در سال ۱۳۹۲ در دانشگاه علوم پزشکی تبریز انجام شد. ۲۵۰ نفر از اعضای هیئت علمی به صورت تصادفی نسبی از ۱۰ دانشکده انتخاب و وارد مطالعه شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی آن توسط چند تن از صاحب‌نظران به تأیید رسید به صورت حضوری توزیع و در نهایت تعداد ۲۳۰ مورد از آنها تکمیل گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS 21 و آماره‌های توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بر اساس نتایج به دست آمده اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، ارزیابی دانشجویان را به عنوان اولین نیاز آموزشی خود اعلام نمودند. آنان همچنین مبانی یاددهی و یادگیری، نگارش علمی مقالات، نیاز سنجی آموزشی، پژوهش در آموزش و نظام سلامت، روش‌ها و فنون تدریس، برنامه‌ریزی آموزشی، ارزشیابی برنامه، راهنمایی و مشاوره آموزشی، اخلاق حرفه‌ای، کاربرد رایانه در آموزش به ترتیب به عنوان نیازهای آموزشی خود بیان نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: این مطالعه به معرفی نیازهای اعضای هیئت علمی دانشگاه در سه حیطه و ۵۰ موضوع و اولویت‌بندی این نیازها به تفکیک هر حیطه پرداخته است. مسئولین برنامه‌ریزی آموزشی اعضای هیئت علمی می‌توانند یک برنامه‌ریزی آموزشی مناسب براساس این نیازها گامی مهم در ارتقاء سطح علمی اساتید برداشته و نقش مؤثری در ارتقاء کیفیت آموزش ایفا کنند.

کلمات کلیدی: آموزش، اعضای هیئت علمی، نیازسنجی، دانشگاه‌های علوم پزشکی، اولویت بندی

۱۲۵۷ - ۸۳

بررسی میزان مهارت‌های زندگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان در بدو ورود به عرصه بالین

ساقی موسوی^{*}، سیده انسبه میرحجتی

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

saghi_m80@yahoo.com

مقدمه: توانایی تطابق و سازگاری با چالش‌ها و مسایل و مشکلات احتمالی پیش رو از ضروریات زندگی هر فردی است. در این میان دانشجویان که در زمره قشر جوان جامعه محسوب می‌شوند؛ از جمله کسانی هستند که در این مقطع سنی تحت تأثیر شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... موجود در محیط اطرافشان قرار می‌گیرند و در بسیاری از موارد در برخورد با مشکلات دچار چالش شده و طبعاً در معرض مشکلات و آسیب‌های ناشی از عدم قدرت تطابق و سازگاری با شرایط مطروحه می‌شوند. بررسی‌ها نشان داده‌اند که در این وادی آموزش و ارتقاء مهارت‌های زندگی منجر به

دانش نیست، بلکه یک تعامل یا ارتباط بین مدرس و فراگیر است، بنابراین مشارکت دانشجویان در فرایند یاددهی و یادگیری می‌تواند بر مطلوبیت شیوه تدریس بیفزاید. این مطالعه به منظور بررسی نظرات دانشجویان پرستاری و مامایی نسبت به مطلوبیت تدریس مشارکتی در درس زبان انگلیسی انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی - تحلیلی با مشارکت ۴۷ نفر از دانشجویان پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام گرفت. در ابتدای تدریس توضیحات کافی در مورد نحوه مشارکت دانشجویان در تدریس داده شد و فرایند تدریس مشارکتی در هر جلسه طی ۱۰ مرحله انجام شد و در آخرین جلسه اطلاعات با استفاده از پرسشنامه متشکل از دو بخش متغیرهای دموگرافیک و شیوه تدریس مشارکتی جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS 17 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه نشان داد که اکثر دانشجویان تمایل به تدریس توسط مدرس را داشته‌اند و تدریس به صورت مشارکتی از مطلوبیت کمتری برخوردار بود به طوری که بیشترین مطلوبیت به ترتیب مربوط به "خواندن متن توسط مدرس"، "تدریس درس توسط استاد" و "تجزیه لغات متن توسط مدرس" و کمترین میانگین یا کمترین مطلوبیت مربوط به دو سؤال شامل "ترجمه متن توسط دو یا چند دانشجو با استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین" و "ترجمه متن توسط دو یا چند دانشجو بدون استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین" بود.

بحث و نتیجه‌گیری: ایجاد انعطاف لازم در حین تدریس و تعامل و تماس شاگردان با هم که در روش‌های غیرفعال به حداقل می‌رسد، با استفاده از روش تدریس مشارکتی قابل وصول است، بنابراین بکارگیری این روش به منظور افزایش تعامل و تبادل اطلاعات و دانستنی‌های میان فراگیران، ضروری است. مدرسان باید روش‌های فعال تدریس را فراگرفته و این روش‌ها را در کلاس درس به اجرا بگذارند، همچنین باید در جهت تغییر نگرش دانشجویان نسبت به کار گروهی گام برداشت.

کلمات کلیدی: تدریس مشارکتی، زبان انگلیسی

۱۲۵۵ - ۸۳

نیاز سنجی آموزشی اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۲

منوچهر خوش باطن^{*}، رضا غفاری، فریبا سالک رنجبرزاده، ابوالقاسم امینی،

سوسن حسنزاده سلماسی، پریسا گل عنبر

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

m.khoshbaten@yahoo.com

مقدمه: در قلمرو آموزش، نیاز سنجی به عنوان یکی از مؤلفه‌های اساسی و ضروری فرایند برنامه‌ریزی در نظر گرفته می‌شود و هر کجا که مسئله تدوین و اتخاذ مجموعه‌ای از تدابیر آموزش مطرح باشد، از نیاز سنجی به طور مکرر یاد می‌شود و مبنای منطقی هر برنامه وجود نیاز یا مجموعه‌ای از نیازهاست. هدف مطالعه حاضر تعیین نیازهای آموزشی و پژوهشی اعضای

دندانپزشکان بیرجند در تشخیص و درمان فوریت‌های پزشکی در مطب دندانپزشکی بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی، آگاهی دندانپزشکان عمومی و متخصص در شهر بیرجند در ارتباط با فوریت‌های شایع پزشکی در مطب دندانپزشکی در سال ۱۳۹۱ مورد ارزیابی قرار گرفت. به این منظور پرسشنامه‌ای تهیه شد و روایی و پایایی آن تأیید گردید داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS آزمون همبستگی پیرسون، آنالیز واریانس یک عاملی من‌ویتنی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سن و سابقه کار در دندانپزشکان مذکر نسبت به مؤنث به طور معنی‌داری بیشتر بود ولی میانگین تعداد بیمار در روز، تعداد ساعات کاری در روز و نمره آگاهی در دندانپزشکان مذکر و مؤنث تفاوت معنی‌داری نداشت (سطح آگاهی ۳۸/۵٪ دندانپزشکان مذکر و ۴۱/۲٪ دندانپزشکان مؤنث خوب ارزیابی شد و سطح آگاهی ۳۰/۸٪ دندانپزشکان مذکر و ۱۱/۸٪ دندانپزشکان مؤنث ضعیف بود).

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصل از این مطالعه به نظر می‌رسد میزان آگاهی دندانپزشکان در زمینه تشخیص و درمان فوریت‌های پزشکی در حد مطلوبی نمی‌باشد. پیشنهاد می‌شود جهت آموزش بهتر و مؤثرتر دندانپزشکان در طی دوره‌های عمومی و تخصصی توجه ویژه‌ای به این محث شده و همچنین با برگزاری دوره‌های بازآموزی جهت دندانپزشکان نحوه برخورد با اورژانس‌های پزشکی در مطب دندانپزشکی آموزش داده شود تا آگاهی آنها برای رویارویی با این حوادث افزایش یابد.

کلمات کلیدی: اورژانس، دندانپزشکان، آگاهی

۱۲۷۳- ۸۳

"مراقبت از مراقبین" در برنامه آموزش بین حرفه‌ای مراقبت‌های تسکینی از بیماران مبتلا به سرطان:

عنصری مهم و فراموش شده

علیرضا ایرج پور*، موسی علوی، اکرم ایزدی خواه

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

irajpour@nm.mui.ac.ir

مقدمه: امروزه یکی از مصادیق اصلی و مهم برنامه‌های آموزش بین حرفه‌ای، توسعه مراقبت‌های تسکینی از مبتلایان به سرطان است. این بیماران به دلیل داشتن نیازهای مراقبتی متعدد نیازمند دریافت خدمات تیمی هستند؛ که می‌تواند از طریق بهره‌گیری از دانش و مهارت‌های حرفه‌ها و رشته‌های مختلف عضو تیم سلامت تأمین گردد. از این جهت در سال ۱۳۹۱ پروژه‌ای با هدف طراحی و تدوین برنامه آموزش بین حرفه‌ای مراقبت‌های تسکینی از بیماران مبتلا به سرطان در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان آغاز به کار نمود. علیرغم اهمیت جامعیت خدمات مراقبت‌های تسکینی در برنامه‌های آموزش بین حرفه‌ای، متون موجود نشان می‌دهند که "مراقبت از مراقبین" به عنوان عنصری مهم در برنامه‌های آموزش بین حرفه‌ای لحاظ نشده است؛ لذا این موضوع در پروژه حاضر لحاظ شده و

افزایش اعتماد به نفس در این گروه آسیب‌پذیر شده و بالطبع توانایی حل مسایل؛ قدرت تصمیم‌گیری و روابط بین فردی و کارایی آنان را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. محققین پیشنهاد می‌کنند بر آموزش مهارت‌های زندگی در قالب یک واحد درسی به صورت ساماندهی شده با هدف ارتقاء دانش و نگرش دانشجویان تأکید گردد. با چنین دیدگاهی مطالعه‌ای جهت تعیین میزان مهارت‌های زندگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان در بدو ورود به عرصه بالین صورت گرفت.

روش کار: پژوهش حاضر که یک مطالعه مقطعی از نوع توصیفی تحلیلی است. پرسشنامه‌ای محقق ساخته مشتمل بر ۶۰ سؤال به تفکیک در چهار حیطه "شناختی، عاطفی، اجتماعی و ارتباطی" مبتنی بر اهداف پژوهش و مشخصات فردی دانشجویان پس از تعیین روایی و پایایی به روش سرشماری در اختیار کلیه دانشجویان پزشکی ورودی ۸۹ که درآستانه ورود به عرصه بالین بودند قرار گرفت. داده‌ها به روش‌های آماری توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (تی تست) در سطح معنی‌داری ($P = 0/05$) با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین مهارت زندگی نمونه‌ها به تفکیک حیطه‌ها به ترتیب در حیطه مهارت‌های شناختی ($2/28 \pm 0/70$)، در حیطه مهارت‌های عاطفی ($3/26 \pm 0/72$)، در حیطه مهارت‌های اجتماعی ($3/21 \pm 0/75$) و در حیطه مهارت‌های ارتباطی ($3/15 \pm 0/72$) بود. همچنین بین جنس و مهارت‌های زندگی نمونه‌ها ارتباط معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: میزان مهارت‌های زندگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سطح نسبتاً مطلوبی قرار دارد. لذا با توجه به پیچیدگی‌های رشته پزشکی و طولانی بودن دوره آموزش دانشجویان این رشته نسبت به سایر دانشجویان رشته‌های دیگر، لازم است توسعه مهارت‌های زندگی آنان در ابعاد مختلف مورد تأکید قرار گیرد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های زندگی، دانشجویان، عرصه بالین

۱۲۶۷- ۸۳

بررسی آگاهی دندانپزشکان بیرجند در مورد فوریت‌های پزشکی شایع در مطب دندانپزشکی در

سال ۱۳۹۱

نرجس اکبری*، وجیه الله رئیسی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

narges_akbare4021@yahoo.com

مقدمه: اکثر فوریت‌های پزشکی که در مطب دندانپزشکی اتفاق می‌افتد، می‌توانند حیات فرد را به مخاطره اندازند. بررسی وضعیت جسمانی بیمار قبل از درمان و استفاده صحیح از روش‌های کنترل درد و اضطراب می‌تواند از بسیاری از این حوادث جلوگیری کند. بنابراین آماده بودن برای این فوریت‌های پزشکی از اهمیت بالایی برخوردار است و تمامی اعضاء مطب دندانپزشکی باید نسبت به تشخیص و نحوه برخورد با این وضعیت‌ها، آمادگی کامل داشته باشند. هدف از این مطالعه ارزیابی آگاهی

هدف از این نوشتار، معرفی محور "مراقبت از مراقبین" از برنامه آموزشی مذکور است.

روش کار: این پروژه به صورت یک مطالعه ترکیبی (کیفی و کمی) طراحی گردید. جامعه مورد مطالعه، بیماران مبتلا به سرطان بستری یا ترخیص شده از بیمارستان‌های منتخب زیر مجموعه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بود. پس از تشکیل کمیته بین حرفه‌ای (مشکل از صاحب‌نظران رشته‌های پزشکی، پرستاری، روانشناسی، تغذیه، مددکار اجتماعی و توانبخشی)، تحلیل موقعیت موقعیت و نیاز سنجی از طریق مصاحبه با ارائه دهنده‌گان و دریافت‌کننده خدمات (تیم سلامت و بیماران) و نیز مروری بر متون به روش تحلیل محتوای کیفی انجام شد و اطلاعات حاصله، ضمن تشکیل پانل‌های تخصصی نقد و ویرایش گردید.

یافته‌ها: حاصل کار، شناسایی هشت بعد اساسی از نیازها و چالش‌های مراقبت تسکینی بود. در گزارش حاضر، بعد "مراقبت از مراقبین" معرفی شده است. زیر مضمون‌هایی از این بعد که حائز اهمیت شناخته شدند عبارتند از: مواجهه با تشخیص، حمایت از خانواده در مسیر بیماری و مواجهه خانواده با مرگ بیمار.

بحث و نتیجه‌گیری: در حوزه مراقبت از مراقبین، بیماران مبتلا به سرطان چالش‌های متعددی را تجربه می‌نمایند که ضروری است در برنامه آموزش بین حرفه‌ای گنجانده شده و نهایتاً در ارائه مراقبت‌های تسکینی با بهره‌گیری از رویکرد بین حرفه‌ای پاسخ داده شود.

کلمات کلیدی: آموزش بین حرفه‌ای، مراقبت‌های تسکینی، سرطان، مراقبت از مراقبین

۱۲۹۱ - ۸۳

زمینه‌یابی و غربالگری دانشجویان رشته علوم آزمایشگاهی از نظر ابتلا به یکی از اختلالات فوبیک مرتبط با کار بالینی و ارجاع آنها برای درمان پیشگیرانه قبل از ورود به عرصه

امیر بایرامی کوزه کنان*

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی البرز

a_bairami@yahoo.com

مقدمه: یکی از ماموریت‌های اصلی دفاتر مشاوره و راهنمایی در هر دانشگاهی اجرا و به انجام رساندن سیاست‌های پیشگیرانه ثانویه است که در آن شناسایی و درمان افراد مبتلا به اختلالات حاد و مزمن روانپزشکی ضروری است. در دانشگاه‌های علوم پزشکی به دلیل ماهیت آموزش‌های بالینی و ضرورت ارتباط دانشجویان با «بیماران» و «حادثه دیدگان» با جراحات‌های باز و خونریزی، نیاز به آگاهی از تعداد، نسبت جنسیتی - جمعیتی و شناسایی و درمان اختلالات ناتوان‌کننده دانشجویان در هنگام مواجهه و خدمت‌رسانی به موقع و مؤثر به این بیماران صد چندان است.

اختلال هراس (فوبیای) اختصاصی از نوع "خون-تزریق-جراحت"، "ادار -مدفوع-نجاست" و "سرایت بیماری" از انواع اختلالات روانپزشکی است

که فرد مبتلا را از مواجهه با موقعیت‌هایی که در آن باید با موارد گفته شده رودررو شود ناتوان می‌سازد لذا در این تحقیق اقدام به زمینه‌یابی و غربالگری دانشجویان جهت شناسایی افراد مبتلا در بدو ورود به دانشگاه از طریق استفاده از ابزارهای روانسنجی استاندارد غربالگری و ارجاع آنها برای انجام مداخلات ضروری پیش از شروع آموزش‌های عملی و بالینی، گردید.

روش کار: از آنجا که این تحقیق از نوع زمینه‌یابی است روش این تحقیق توصیفی می‌باشد، داده‌های حاصل از این پژوهش به صورت نمودار، درصد و تعداد مبتلایان و همچنین نسبت جمعیتی آنها را نمایش داده و با درصد و نسبت‌های پژوهش‌ها و آمار جهانی مبتلایان مقایسه کرده است. لذا کلیه دانشجویان جدیدالورود سال تحصیلی ۹۳ - ۹۲ رشته علوم آزمایشگاهی (تعداد ۱۶ نفر) با استفاده از آزمون زمینه‌یابی ترس (نسخه سوم - FSS III) مورد ارزیابی قرار گرفتند تا درباره وجود، نوع و شدت ترس‌های آنها، داده‌های کمی و توصیفی برای مقایسه با دیگر پژوهش‌ها به دست آید.

یافته‌ها: از تعداد ۱۶ نفر دانشجویان رشته علوم آزمایشگاهی تعداد ۲ نفر دختر مبتلا به اختلال فوبی خون- تزریق- جراحی بودند که برای درمان به مرکز مربوطه ارجاع شدند و هم اکنون در حال درمان و همزمان ادامه تحصیل می‌باشند و همچنین داده‌های توصیفی دیگری از قبیل: ترکیب جنسیتی ۵ نفر مذکر به ۱۱ نفر مؤنث به دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به داده‌های موجود درباره تعداد مبتلایان به اختلالات هراس، احتمال ابتلاء در دانشجویان هر دوره جدید برای دانشجویان دختر و پسر وجود دارد و با توجه به اثرات این نوع اختلالات در کیفیت تحصیل و همچنین به مخاطره افتادن آینده شغلی این دانشجویان و تهدید سلامت جمعیت مراجعه‌کننده به این متخصصین پیشنهاد می‌گردد مطالعات تکمیلی در این خصوص انجام گیرد.

کلمات کلیدی: فوبی، زمینه‌یابی، غربالگری، دانشجو

۱۲۹۴ - ۸۳

دیدگاه دانشجویان پزشکی در مورد بیشترین استراتژی‌های مورد استفاده جهت درک متون انگلیسی در دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۱۳۹۲

سیده انسیه میرحجتی*، صدیقه فلاح

دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دانشگاه علوم پزشکی گیلان

s_e_mirhojjati@yahoo.com

مقدمه: درک مطلب به عنوان یک فرایند در ارتباط متقابل خواننده متن، دریافت معنا از متون و بکارگیری دانش قبلی و اطلاعات به دست آمده از متون می‌باشد. درک مطلب به واسطه بکارگیری یکسری از مهارت‌ها و استراتژی‌های خواندن حاصل می‌گردد. بر اساس تحقیقات به عمل آمده استراتژی‌های خواندن یک ارتباط قوی و مؤثر با درک متون انگلیسی دارد. دانشجویان پزشکی که برای اولین بار با یک متن انگلیسی مواجه می‌شوند استراتژی‌های مختلفی جهت درک متون انگلیسی به کار می‌گیرند. با توجه به اهمیت درک متون انگلیسی در رشته پزشکی هدف این مطالعه درصد

تعیین بیشترین میزان استراتژی‌های بکار گرفته شده توسط دانشجویان این رشته در دانشگاه علوم پزشکی گیلان بوده است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، به طریق نمونه‌گیری سرشماری ۱۱۵ نفر از دانشجویان رشته پزشکی که واحدهای زبان عمومی و تخصصی را گذرانده بودند مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها یک پرسشنامه استاندارد شامل دو بخش بوده است؛ بخش اول شامل مشخصات دموگرافیک دانشجویان و بخش دوم شامل استراتژی‌هایی که جهت درک متون انگلیسی توسط دانشجویان در چهار حیطه (focusing، questioning، summarizing، monitoring) بکار گرفته می‌شود بوده است. اطلاعات جمع‌آوری شده به روش‌های آماری توصیفی (توزیع فراوانی، درصد) و استنباطی (مجذور خی دو) با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بر اساس نتایج حاصله از استراتژی‌های مورد استفاده در حیطه focusing ۶۲/۶٪ دانشجویان به خط کشیدن زیر مطالب مهم، در حیطه questioning ۷۳/۹ درصد مراجعه به دیکشنری، در حیطه monitoring ۶۳/۵ درصد به تامل و توجه بیشتر در خواندن قطعات مشکل و همچنین در حیطه summarizing ۵۸/۳ درصد به مرور سریع متن اشاره داشتند. همچنین بین دانشجویان دختر و پسر در بکارگیری استراتژی‌ها رابطه معنی‌داری وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: بکارگیری استراتژی‌های درک مطلب توسط دانشجویان پزشکی جهت درک بهتر متون انگلیسی بسیار مؤثر می‌باشد. در این راستا نیاز به یادگیری این استراتژی‌ها و آموزش آن به دانشجویان از سوی اساتید متون تخصصی امری الزامی است که باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آموزش، دانشجوی پزشکی، درک مطلب، متون پزشکی

۱۳۱۶ - ۸۳

بررسی تأثیر کارگاه آموزش استدلال بالینی بر ارتقای

کیفیت آموزش بالینی و توان حل مسئله بالینی

کارورزان پزشکی

ایرج صدیقی^{*}، محمد متین پور^۱، علی رضا منجمی^۲

۱- علوم پزشکی همدان، ۲- پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

sedighi@umsha.ac.ir

مقدمه: خطاهای تشخیصی یکی از علل مهم آسیب بیماران است در حالی که پزشکان به منابع لازم دسترسی دارند ولی باز هم خطاهای تشخیصی و درمانی اتفاق می‌افتد! موضوع فوق نشان می‌دهد علل دیگری غیر از دانش پزشکان در ایجاد این اشتباهات مؤثر است و یکی از این عوامل نقص در استدلال و مهارت حل مسئله می‌باشد. در برنامه‌های آموزشی دانشکده‌های پزشکی برنامه‌های اندکی برای پرورش مهارت حل مسئله وجود دارد و اکثراً توجه به محفوظات فردی است. با توجه به مسائل ذکر شده اجرای روش‌های آموزشی که بتواند استدلال بالینی و مهارت حل مسئله را بهبود

بخشد ضروری به نظر می‌رسد.

استدلال بالینی " (Clinical Reasoning) کلیدی‌ترین مهارت طبابت است که پزشک را به برداشتن قدم‌های هدفمند در تشخیص و درمان بیماران رهنمون می‌سازد و نوعی تفکر فراشناختی است. بهترین روش آموزشی استدلال بالینی، آموزش مبتنی بر مورد در قالب گروه‌های کوچک با محوریت حل مسئله است. هدف این مطالعه بررسی تأثیر آموزش استدلال بالینی بر کیفیت آموزشی و مهارت حل مسئله کارورزان می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه مداخله‌ای کل کارورزانی که از مهر ۱۳۹۱ تا مهر ۱۳۹۲ بخش کودکان دانشگاه علوم پزشکی همدان را می‌گذرانند (چهار دوره سه ماهه)، به صورت یک در میان به دو گروه کنترل و مداخله تقسیم شدند. گروه کنترل بخش کودکان خود را به روش رایج گذراندند ولی برای کارورزان گروه مداخله، علاوه بر آموزش رایج، کارگاه آموزش استدلال بالینی برگزار شد. برای هر دو گروه آزمون استدلال بالینی (Clinical Reasoning Problem) به صورت پیش‌آزمون و پس‌آزمون برگزار شد. **یافته‌ها:** در مجموع ۶۲ کارورز در مطالعه شرکت کردند که ۳۰ نفر در گروه شاهد و ۳۲ نفر در گروه مورد قرار گرفتند. مقایسه نمرات CRP پیش‌آزمون‌های دو گروه مورد و شاهد نشان داد که اختلاف معنی‌داری میان این دو گروه وجود ندارد ($P > 0.05$) که نشان می‌دهد دو گروه پیش از مداخله از نظر توانایی استدلال بالینی تفاوتی نداشته‌اند. مقایسه میانگین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه کنترل نشان داد که اختلاف معنی‌داری میان این نمرات وجود ندارد ($P > 0.05$). ولی مقایسه میانگین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه مورد (پیش‌آزمون ۴/۹۳ پس‌آزمون ۵/۸۰) نشان‌دهنده اختلاف معنی‌دار بود.

بحث و نتیجه‌گیری: عدم تفاوت در گروه شاهد و تفاوت معنادار بین پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه مورد با در نظر گرفتن همسانی دو گروه، نشان‌دهنده تأثیر مثبت مداخله این مطالعه در ارتقای مهارت‌های استدلال بالینی و حل مسئله کارورزان است.

کلمات کلیدی: استدلال بالینی، کارگاه، کارورز، پزشکی

۱۳۲۵ - ۸۳

بررسی روند تغییرات نمرات دانشجویان در درس

آناتومی تنه

آزاده ظهیری^{*}، اسماعیل فخاریان، منصوره مومن هروی، مجید حسن زاده

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

azadeh.zahiri@yahoo.com

مقدمه: ارزیابی جامع نظام آموزشی، متضمن به قضاوت کشیدن برنامه‌ها و عملکردهای مجموعه سیستم‌های اداری به همراه دانشکده و گروه‌های آموزشی آن است. این مطالعه به منظور مقایسه نمرات دانشجویان در دوره‌های مختلف و بررسی عملکرد گروه‌های آموزشی طراحی گردید.

روش کار: در این مطالعه توصیفی به بررسی روند نمرات کسب شده توسط دانشجویان رشته پزشکی در درس آناتومی تنه در دانشکده پزشکی

اطلاعات شامل مشخصات فردی و پرسشنامه دارای روایی و پایایی در زمینه اهداف و برنامه آموزشی، عملکرد استاد، برخورد با دانشجوی، محیط آموزشی و نظارت و ارزشیابی می باشد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS 21 و آزمون‌های آمار توصیفی و استنباطی انجام شده است.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد ۵۸/۱ درصد (۱۸ نفر) دانشجویان مرد و بقیه زن بودند. میانگین سنی نمونه‌ها $22/29 + 1/64$ سال بود. $48/8\%$ دانشجویان، از اهداف و برنامه آموزشی $61/3\%$ از عملکرد استاد و $51/6\%$ از نحوه برخورد با دانشجو راضی بودند و $38/7\%$ از محیط آموزشی و $45/2\%$ از نظارت و ارزشیابی تا حدودی راضی بودند. امتیاز کسب شده در حیطه عملکرد استاد بیش از سایر حیطه‌ها بود.

بحث و نتیجه‌گیری: اصلی‌ترین چالش از نظر فراگیران، محیط فیزیکی، نظارت بر روند آموزش بالینی و ارزشیابی دانشجو و نقطه قوت آن حضور به موقع اساتید در محل کارآموزی بود.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، دانشجو، پرستاری، مشکلات

۱۳۵۱-۸۳

سبک‌های یادگیری دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

محمد رضا نریمانی^{*}، علی جنتی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

m.narimani2006@gmail.com

مقدمه: سبک‌های یادگیری یکی از مهمترین سازه‌های روانشناسی تربیتی است که در یادگیری بهینه و افزایش بازدهی آموزش نقش اساسی دارد. شناسایی سبک یادگیری و به دنبال آن بکارگیری تکنیک‌های یادگیری مربوطه می‌تواند یادگیری را بهبود بخشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی سبک‌های یادگیری (همگرا، واگرا، جذب کننده و انطباق یابنده) دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تبریز انجام شده است.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی - تحلیلی تعداد ۱۱۰ نفر از دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال ۱۳۹۱ به صورت سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد کلب استفاده شد. داده‌های گردآوری شده بر اساس راهنمای پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که اکثریت دانشجویان دارای سبک یادگیری همگرا ($41/8\%$) و سپس به ترتیب $28/2\%$ جذب کننده، $21/8\%$ واگرا و $8/2\%$ انطباق یابنده بود.

بحث و نتیجه‌گیری: تعیین سبک‌های یادگیری دانشجویان موجب می‌شود که مدرسان از سبک‌های یادگیری دانشجویان خود مطلع شده و با کاربست روش‌های تدریس متناسب با سبک‌های یادگیری دانشجویان خود تدریس نمایند تا دانشجویان بیشتر و بهتر به امر یادگیری بپردازند.

دانشگاه علوم پزشکی کاشان پرداخته است به طوری که لیست نمرات دانشجویان طی ۱۹ دوره ورودی از سال ۸۰ تا ۹۱ از آموزش دانشکده گرفته و اطلاعات وارد نرم افزار SPSS 16 گردید و با بررسی میانگین معدل، حداکثر و حداقل نمره و تعداد دانشجوی افتاده روند تغییرات را طی یازده سال در این درس بررسی کردیم.

یافته‌ها: میانگین تعداد دانشجوی هر دوره ورودی از سال ۸۰ تا ۹۱ که درس آناتومی تنه را گذرانده بودند $38/5$ با حداقل ۲۶ و حداکثر ۵۳ بود. میانگین نمرات کل دانشجویان ۱۹ ورودی $13/5$ با حداکثر $15/6$ در ورودی بهمن ۸۴ و حداقل $12/2$ در ورودی مهر ۸۸ بود. بالاترین نمره کسب شده در کل ۱۹ دوره ۲۰ مربوط به دانشجو ورودی بهمن ۹۱ و کمترین نمره بعد از صفر که به علت غیبت در امتحان بود نمره $8/5$ مربوط به دانشجوی ورودی مهر ۸۶ بود. میانگین ماکزیم نمرات کل دوره‌ها $18/22$ با حداقل $16/25$ و حداکثر ۲۰ بود. میانگین مینیم نمرات کل دوره‌ها ۸ با حداقل ۰ و حداکثر $10/75$ بود. میانگین تعداد دانشجویان افتاده در کل دوره‌ها ۴ با حداقل ۰ در ورودی‌های سال ۸۰ و ۸۳ بهمن ۸۴ و بهمن ۸۶ و بهمن ۸۸ مهر ۸۹ و حداکثر ۹ در ورودی مهر ۹۱ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به پایین بودن میانگین نمرات کسب شده در کل دوره‌ها ($13/5$)، باید با سنجش و تحلیل سؤالات آزمون‌های به عمل آمده ضریب دشواری و تمایز آنها را محاسبه و نمرات دانشجویان را با نمرات سایر دروس مشابه مقایسه و به بررسی علت پایین بودن این میانگین پرداخت.

کلمات کلیدی: آناتومی، نمرات، روند تغییر

۱۳۵۰-۸۳

بررسی مشکلات آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۲

فاطمه حدادیان^{*}، فرشته جلالوندی^۱، امید کشاورزی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، ۲- بانک آینده

fatemehadadian@ajums.ac.ir

مقدمه: آموزش بالینی یکی از ارکان مهم آموزش پرستاری به حساب می‌آید که هدف آن، بکار بردن موارد آموخته شده کلاس‌های نظری توسط دانشجو، در بالین و محیط واقعی است گرچه اجرای آن با مشکلاتی همراه است که برای تأثیر بهتر آن باید بر این مشکلات فایق آمد. آموزش نظری و بالینی باید به نحوی باشد که دانشجویان بتوانند دانش و مهارت لازم برای حرفه آینده خود را کسب نمایند در حالی که فارغ التحصیلان جدید علیرغم داشتن دانش تئوری از مهارت و کارایی کافی در محیط‌های بالینی برخوردار نیستند. درک دیدگاه دانشجویان در مورد مشکلات آموزش بالینی موجب شناخت نقاط ضعف، و در نتیجه اتخاذ تدابیری برای رفع این مشکلات توسط مسئولین خواهد شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی تحلیلی بر روی ۳۲ نفر از دانشجویان پرستاری سال سوم به صورت در دسترس انجام گردید. ابزار جمع آوری

کلمات کلیدی: سبک یادگیری، دانشجو، رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

jadidi88@gmail.com

مقدمه: ارتقاء کیفیت آموزش، در دوره کارآموزی و کارورزی پزشکی عمومی بسیار مهم است و هرگونه مداخله‌ای در این راستا کمک کننده است. این پژوهش با هدف بررسی تأثیر حضور دستیار بر کیفیت آموزش پزشکی گروه عفونی از دیدگاه استاد و فراگیران انجام گرفت.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه کاربردی - مقطعی بود که مهارت‌های بالینی و متدهای آموزش بالینی را از دیدگاه ۴۲ کارآموز و کارورز پزشکی بعد از حضور دستیار مورد ارزیابی قرار داد. ۲۰ چک لیست تهیه شده جهت ارزیابی مهارت‌های بالینی و متدهای آموزشی از دیدگاه کارآموزان عفونی (۳۲ سؤال) و برای کارورزان (۳۳ سؤال) بوده است. همچنین چک لیست ارزیابی از دیدگاه دستیاران عفونی (۲۴ سؤال) بود. نتایج ارزیابی مهارت‌های بالینی و متدهای آموزشی قبل از حضور دستیار براساس نتایج ارزیابی درونی در سال ۹۰ آنالیز گردید. رویی چک لیست‌ها براساس اهداف تعیین شده در لوگ بوک و نیز تائید اساتید انجام گردید. داده‌ها نیز از طریق طبقه‌بندی گورمن و نرم‌افزار SPSS 16 مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در این پژوهش کارموزان و کارورزان، دیدگاه‌های خود را پیرامون مهارت‌های بالینی قبل از حضور دستیار با میانگین ۲/۶۱ در حد رضایت‌بخش و بعد از حضور دستیار با میانگین ۳/۸۴ در حد خوب و کیفیت متدهای آموزشی را (از نظر گزارش صبحگاهی، ژورنال کلاب، کنفرانس مشترک اساتید، گراندراوند، کیفیت آموزش در درمانگاه و طب سرپایی) قبل از حضور دستیار با میانگین ۲/۷۵ در حد رضایت‌بخش و بعد از حضور دستیار با میانگین ۴/۱۲ در حد قوی ارزیابی نمودند. دستیاران عفونی بعد از حضورشان مهارت‌های بالینی کارآموزان و کارورزان را به ترتیب با میانگین ۳/۶۶ و ۳/۹۲ در حد خوب ارزیابی نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: این پژوهش نشان داد که هرگونه مداخله در ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی باید با برنامه‌ریزی دقیق صورت پذیرد تا تغییر چشمگیری در کیفیت آموزش پزشکی مشاهده شود. به نظر می‌رسد ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی پس از جذب دستیار قطعی خواهد بود

کلمات کلیدی: دستیار، کیفیت، آموزش پزشکی، فراگیران، گروه عفونی

۸۳-۱۳۸۰

بررسی وضعیت هوش فرهنگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده پزشکی و پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

ظاهره سلیمی*، هنگامه زندی، مهسا خدایاریان، حمیده دهقانی، سمانه السادات جوادی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

salimi@ssu.ac.ir

مقدمه: هوش فرهنگی یکی از کاراترین ابزارها برای انجام اثربخش وظایف در محیط‌های دارای تنوع نیروی کار می‌باشد. این نوع از هوش، توانایی و

۸۳-۱۳۵۵

تأثیر ارزشیابی تکوینی بر بازده آموزش نظری درس اصول انبارداری و تدارکات در دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

محمدرضا نریمانی*، علی جنتی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

m.narimani2006@gmail.com

مقدمه: ارزشیابی فرایندی منظم و منسجم برای مشخص نمودن میزان پیشرفت فراگیران در مسیر رسیدن به هدف‌های آموزشی و پرورشی ارزشیابی است و به عنوان وسیله‌ای برای شناساندن هدف‌های آموزشی در فرایند یاددهی - یادگیری عمل می‌کند تحقیقات نشان داده است که اگر این عمل به صورت مستمر یا تکوینی در طول دوره توسط مدرس صورت گیرد، در بازده آموزشی مؤثر خواهد بود. این مطالعه به منظور تأثیر ارزشیابی تکوینی بر بازده آموزش نظری درس اصول انبارداری و تدارکات انجام گردید.

روش کار: مطالعه به صورت نیمه تجربی بر روی دو گروه از دانشجویان در طول دو ترم متناوب (نیمسال دوم ۱۳۹۰ و نیمسال دوم ۱۳۹۱) صورت گرفت. مدرس، واحد، سرفصل، ساعت برگزاری کلاس و روش تدریس در هر دو گروه یکسان بود. در گروه مورد (۱۳۹۱) هر سه جلسه یک بار از دانشجویان ارزشیابی به عمل آمد و در گروه شاهد فقط ارزشیابی میان ترم و ارزشیابی پایانی به عمل آمد و بعد از اعمال مداخلات آزمون پایانی هر دو گروه با آزمون یوم‌ویتی و نرم‌افزار SPSS مورد مقایسه مقایسه قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که میانگین نمرات ارزشیابی پایانی دانشجویان در گروه مورد $11/29 \pm 1/55$ و شاهد $11/06 \pm 1/90$ بود که از نظر آماری با هم تفاوت معنی دارد داشتند ($p=0/001$).

بحث و نتیجه‌گیری: تفاوت معنی‌دار آماری بین دو گروه مورد و شاهد حاکی از مؤثر بودن ارزشیابی تکوینی در طول دوره از دانشجویان می‌باشد بنابراین پیشنهاد می‌شود که مدرسان از ارزشیابی تکوینی به منظور بهبود یادگیری در کلاس‌های درس استفاده نمایند.

کلمات کلیدی: ارزشیابی تکوینی، آموزش نظری، اصول انبارداری و تدارکات

۸۳-۱۳۵۹

بررسی تأثیر حضور دستیار بر کیفیت آموزش پزشکی گروه عفونی از دیدگاه فراگیران

رحمت اله جدیدی*، معصومه صوفیان، زهره عنبری

دانشگاه علوم پزشکی اراک

مقدمه: گزارش صبحگاهی باعث ارتقاء دانش پایه، مهارت‌های طرح تشخیص افتراقی، مهارت حل مسئله می‌شود و به عنوان ابزاری برای ارزیابی خدمات بالینی و وسیله‌ای برای تضمین کیفیت شناخته می‌شود. هدف از این مطالعه تعیین وضعیت برگزاری گزارشات صبحگاهی شامل تعداد، طول مدت، رعایت ضوابط و... در گروه‌های آموزشی تربیت دستیار صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی - مقطعی، در ۴ گروه آموزشی زنان، داخلی، اطفال و جراحی انجام گرفت. گزارش صبحگاهی ۴ تا ۶ بار در هفته به مدت ۶۰ دقیقه در بخش‌ها اجرا می‌گردید. ۲ پرسشنامه محقق ساخته برای دانشجویان، اینترن‌ها و دستیاران در مورد ساختار کلی اجرای گزارش صبحگاهی تدوین شد. اعتبار پرسشنامه با نظر متخصصین و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ تأیید شد. کلیه گزارشات صبحگاهی برگزار شده در بخش‌های آموزشی در طی ۵ هفته مورد بررسی قرار گرفت. داده‌ها از طریق پرسشنامه‌ها و مشاهده مستقیم پژوهشگر جمع‌آوری گردید. پژوهشگران با هماهنگی بخش در جلسات حضور داشتند. داده‌ها پس از جمع‌آوری از طریق نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین هر یک از متغیرهای اصلی مورد بررسی به ترتیب زیر بود: ساعت شروع ۸ صبح، مدت یک ساعت، تعداد جلسات در هفته ۵ بار، تعداد بیماران در هر جلسه ۲ بیمار، مدت معرفی هر بیمار ۳۰ دقیقه، فرد معرفی کننده بیمار اکثراً کارورز، نوع بیماران معرفی شده بیماران مراجعه کننده به اورژانس و بیماران جالب و نادر و مدیر و گرداننده یکی از اساتید بودند. اولویت اول محورهای بحث در جلسات، فرایند بیماری، اولویت اول در روش‌های آموزشی بحث درباره نحوه رویکردی با بیمار و تشخیص و درمان وی بودند. وضعیت تهویه، گرمایش، سرمایش، نور و صدای محل برگزاری جلسات مطلوب و وضعیت محل استقرار استادان معمولاً در ردیف جلو و پشت به مخاطبین بود. مخاطبین اصلی جلسه نامشخص بود. متخصصین رشته‌های دیگر هم در جلسه حضور نداشتند. بین شاخص‌های ساختار گزارش صبحگاهی با میزان رضایت مخاطبین ارتباط معنی‌داری وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده، وضعیت برگزاری گزارشات صبحگاهی بخش‌ها بسیار متنوع بود و از بعضی جنبه‌ها از جمله تعداد و طول مدت گزارشات و نیز کم بودن نقش دانشجویان و کاروزان و همچنین معرفی بیماران سرپایی قابل تأمل و اصلاح بود. ولی به صورت کلی استفاده از این شیوه آموزشی در تقریباً تمام بخش‌ها روشی آشنا بوده و مورد استفاده قرار می‌گرفت.

کلمات کلیدی: گزارش صبحگاهی، ساختار، گروه آموزشی

مهارت ویژه‌ای است که به فرد این امکان را می‌دهد تا در موقعیت‌های چند فرهنگی بتواند به طور اثربخش به انجام وظیفه بپردازد و با درک سریع و صحیح مؤلفه‌های فرهنگی مختلف، رفتاری متناسب با هر یک از آنها بروز دهد. از آنجا که هوش فرهنگی در میان انواع هوش از پیشینه کمتری برخوردار است، شایسته بررسی بیشتری می‌باشد، بر این اساس تحقیق حاضر با هدف تعیین وضعیت هوش فرهنگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده‌های پزشکی و پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد صورت گرفته است.

روش کار: این مطالعه توصیفی مقطعی بر روی کلیه دانشجویان دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده‌های پزشکی و پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد صورت گرفت. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه هوش فرهنگی طراحی شده توسط پرادو صورت گرفته که مشتمل بر نوزده گویه در ابعاد مختلف فراشناختی (۴ گویه) و شناختی، انگیزشی و رفتاری (هر کدام ۵ گویه) بود که به صورت خود ایفا توسط دانشجویان مذکور تکمیل شد. دامنه امتیازات بین ۱۹ تا ۹۵ بوده و امتیاز ۵۰ و بالاتر بدین معنی است که فرد دارای ظرفیت مناسب هوش فرهنگی بوده و می‌تواند قابلیت برقراری ارتباط با فرهنگ‌های مختلف را در خود توسعه دهد. امتیاز زیر ۵۰ نشانگر هوش فرهنگی کمتر از حد معمول می‌باشد. اطلاعات به دست آمده با استفاده از آمار توصیفی در نرم‌افزار آمار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین امتیاز هوش فرهنگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی فوق‌الذکر ۶۴/۷۵ با انحراف معیار ۹/۹ از حداکثر ۹۵ امتیاز بوده است که نمایانگر ظرفیت مناسب هوش فرهنگی واحدهای مذکور می‌باشد. تنها ۴/۸٪ از واحدها دارای میانگین امتیاز هوش فرهنگی کمتر از حد معمول بوده‌اند. در ارتباط با ابعاد مختلف هوش فرهنگی پرادو، بیشترین امتیاز حاصله مربوط به ابعاد فراشناختی و انگیزشی و پس از آن رفتاری و شناختی بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصله دانشجویان فوق‌الذکر دارای قابلیت برای توسعه و برقراری ارتباط با فرهنگ‌های مختلف می‌باشند. در ضمن با عنایت به امتیاز پایین‌تر دانشجویان تحصیلات تکمیلی در ابعاد رفتاری و شناختی تلاش در جهت ارتقای این ابعاد به افزایش این قابلیت در موقعیت‌های چند فرهنگی کمک می‌نماید.

کلمات کلیدی: هوش فرهنگی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی

۱۴۲۲ - ۸۳

بررسی وضعیت برگزاری گزارشات صبحگاهی در گروه‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال

۱۳۹۱

ماهدخت طاهری^{*}، حسین خوشرنگ، لیدا محفوظی، ساغر فاطمی

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

m_taheri@gums.ac.ir

۱۴۲۳ - ۸۳

توانمندی دستیاران گروه پزشکی دانشگاه علوم

پزشکی کرمان در زمینه پزشکی مبتنی بر شواهد

مهدی زارعیان^{۱*}، زهره رهایی^۲، عصمت نوحی^۱، علی اکبر حقدوست^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان، ۲- دانشگاه تربیت مدرس

mehdizareyan@yahoo.com

مقدمه: پزشکی مبتنی بر شواهد روند نظام‌مند بررسی، ارزیابی و استفاده از نتایج بهترین پژوهش‌های بالینی برای تشخیص و درمان بیماری‌هاست. پزشکی مبتنی بر شواهد بکارگیری بهترین شواهد تحقیقاتی موجود در تجارب کلینیکی ما می‌باشد که بایستی با ارزش‌ها و شرایط خاص هر بیماری که نیاز به درمان دارد مطابقت کند. با توجه به مطالعات زیادی که آگاهی و نگرش گروه‌های مختلف پزشکی را در این زمینه در کشور مورد بررسی قرار داده است و مطالعات محدودی که توانمندی این گروه را در این زمینه سنجیده است، این مطالعه با هدف بررسی توانمندی دستیاران در زمینه پزشکی مبتنی بر شواهد انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی تحلیلی بر روی ۹۰ نفر از دستیاران چهار بخش اصلی بالینی دانشگاه علوم پزشکی کرمان با استفاده از پرسشنامه استاندارد برلین در سال ۱۳۹۲ انجام شد. نمونه‌ها با استفاده از روش سرشماری انتخاب شدند و داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماري SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: از میان شرکت‌کنندگان در مطالعه ۲/۴۲٪ مرد، ۸/۵۷٪ زن و میانگین سنی آنها $32/3 \pm 17/31$ سال بود. بر اساس نتایج به دست آمده از مطالعه دستیاران توانایی اندکی در زمینه پزشکی مبتنی بر شواهد داشتند به طوری که محدوده نمرات کسب شده توسط آنان بین ۸ - ۰ و میانگین نمره آنان $43/1 \pm 54/2$ از ۱۵ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: نکته قابل توجه در نتایج این مطالعه نمرات پایین توانمندی کسب شده توسط دستیاران در زمینه پزشکی مبتنی بر شواهد است که این خود نشان‌دهنده پایین بودن توانمندی دستیاران در زمینه پزشکی مبتنی بر شواهد می‌باشد. این نتیجه لزوم بررسی‌های بیشتر در بین دیگر گروه‌های پزشکی در این زمینه و همچنین لزوم برنامه‌ریزی‌های کوتاه مدت زود بازده توسط گروه‌های آموزشی مرتبط با رشته‌های بالینی را جهت ارتقاء سریع دانش پزشکی مبتنی بر شواهد توجیه پذیر می‌کند.

کلمات کلیدی: توانمندی، پزشکی مبتنی بر شواهد، دستیاران

غیردرمانی خدمات ارائه می‌دهند. در این بین آشنا بودن پزشکان و پرستاران به مقررات و دستورالعمل‌های مدون و ثبت اطلاعات صحیح و به موقع می‌تواند شأن و حقوق مسلم بیماران را در نظر بگیرد. با توجه به اهمیت بیماران ترومایی بستری در اورژانس از نظر قانونی، در این مطالعه به بررسی رعایت اصول پرونده نویسی در بیماران مولتیپل ترومایی بستری در اورژانس بیمارستان امام خمینی ساری در نیمسال اول سال ۹۲ پرداخته شد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی پرونده ۵۰۰ نفر از بیماران مولتیپل ترومایی که در نیم سال اول سال ۹۲ در بخش اورژانس بستری بودند به صورت تصادفی انتخاب و از نظر ثبت اطلاعات ضروری در برگه شرح حال، دستورات پزشک، سیر بیماری، گزارش عمل جراحی، گزارش پرستاری و خلاصه پرونده بررسی شدند. داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS 19 آنالیز گردید. **یافته‌ها:** براساس نتایج به دست آمده در این مطالعه بیشترین موارد ثبت شده در محل موارد دموگرافیک و شناسه‌های بیماران، ثبت نام و نام خانوادگی در برگه‌های گزارش پرستاری (۹۴٪) و شرح حال (۹۰٪) بوده است. کمترین موارد ثبت شده، ثبت شماره پرونده در برگه‌های خلاصه پرونده (۷۱٪) و شرح حال (۷۰٪) بود. در ۹۳٪ موارد برگه‌های پرستاری، در ۵۷/۸٪ موارد شرح حال و در ۴۳٪ موارد سیر بالینی بیمار به طور کامل نوشته شده بود.

بحث و نتیجه‌گیری: علی‌رغم اهمیت ویژه پرونده نویسی صحیح در بیماران ترومایی از نظر قانونی، ثبت اطلاعات به طور ناقص انجام می‌شود که عواقبی را برای بیماران و پزشکان و سایر کادر درمانی دارد و بنابراین فرایند مستندسازی نیاز به توجه بیشتر پزشکان و سایر گروه‌های مستندساز دارد.

کلمات کلیدی: مدارک پزشکی، اورژانس بیمارستان، مولتیپل تروما

۱۴۳۴-۸۳

بررسی سطح سلامت روان و نقش آن در معدل تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی

شهرکرد در سال ۱۳۹۱

زهرا ایازی^{۱*}، معصومه معزی^۱، زهره امیری^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

ayazi_z56@yahoo.com

مقدمه: رشد توسعه هر جامعه متأثر از نیروی آموزش دیده آن می‌باشد. شناسایی عوامل مؤثر بر بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان گامی به سوی موفقیت آن جامعه است. دانشجویان لازمه پویایی و اعتلای جامعه می‌باشند و بررسی وضعیت سلامت روان جایگاه خاصی در برنامه‌های سلامتی جامعه دارد. این مطالعه با هدف تعیین سطح سلامت روان و نقش آن در معدل تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی، ۱۲۷ نفر از دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۱ به روش سرشماری

۱۴۳۴-۸۳

بررسی میزان رعایت اصول صحیح پرونده نویسی در بیماران مولتیپل ترومای بستری در بخش اورژانس بیمارستان امام خمینی ساری در سال ۱۳۹۲

ابوالقاسم لعلی^{۱*}، ذکریا ذکریایی، میلاد بابایی

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

edwin.laali@yahoo.com

مقدمه: پرونده پزشکی باید شامل اطلاعات کافی جهت شناسایی کامل یک بیمار خاص، ثبت مسائل بهداشتی وی و ثبت نتیجه هر گونه معالجه باشد. ثبت مستندات پرونده بیماران وظیفه کلیه پرسنلی است که از زمان ورود بیمار تا هنگام ترخیص به اشکال مختلف اعم از اقدامات درمانی و

انتخاب و پس از کسب معدل تحصیلی و تکمیل اطلاعات فردی و پرسشنامه استاندارد سلامت عمومی (GHQ-28)، داده‌ها با آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 19 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: یافته‌های حاصله نشان داد نمره کل سلامت روان در ۲۸/۶٪ موارد کمتر یا مساوی ۲۳ یعنی سالم و نمره ۷۱/۴٪ بالای ۲۳ و مشکوک به اختلال روان بود که وضعیت دانشجویان پسر بهتر از دانشجویان دختر بود. بیشترین اختلال در خرده مقیاس افسردگی و پس از آن اختلالات خواب و اضطراب، جسمانی و روان تنی و اختلال در عملکرد اجتماعی بود. عواملی همچون وضعیت تأهل و وضعیت شغلی دانشجویان و تحصیلات والدین با وضعیت سلامت روان ایشان رابطه معنی‌دار داشت. بین نمره سلامت روان و معدل تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد (p=0/0001). دانشجویان سال آخر دارای بالاترین معدل تحصیلی و دانشجویان سال سوم دارای بهترین وضعیت سلامت روان بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشانگر این بود که دانشجویان دارای عملکرد تحصیلی بالا در مقایسه با سایر دانشجویان از سلامت روان بهتری برخوردار هستند. لذا به نظر می‌رسد لازم است با برنامه‌ریزی در زمینه آموزش و ارتقاء مهارت‌های زندگی و ارتباطی، افزایش فعالیت‌های حمایتی از سوی خانواده‌ها و مسئولین و ارائه راهکارهای مناسب جهت ارزیابی روانشناختی دانشجویان به سلامت روان ایشان توجه بیشتری گردد.

کلمات کلیدی: سلامت روان، معدل تحصیلی، دانشجوی پرستاری

۱۴۳۷ - ۸۳

بررسی و مقایسه میزان اضطراب امتحان در دانشجویان

پیام نور یزد در سال ۱۳۹۲

محمد افخمی عقدا^۱، مریم فلاحتی عقدا

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

afkhma@yahoo.com

مقدمه: اضطراب معمولاً به یک حالت هیجانی ناخوشایند و مبهم اطلاق می‌شود که با پریشانی، وحشت، هراس و تشویش همراه است و اضطراب امتحان به عنوان پدیده‌ای رایج که به طور فراوان در مراکز آموزشی و تحصیلی دیده می‌شود، همبستگی بالایی با عملکرد موفق یا ناموفق دانش‌آموز دارد لذا اضطراب نه تنها باعث نقائص هوشی و شناختی می‌گردد، بلکه می‌تواند موجب بروز اختلالات رفتاری و جسمی شود. لذا مؤسسات و مراکز عالی هر کشور به عنوان زیر ساخت‌های پیشرفت کشور و در برگیرنده مجموعه فعالیت‌هایی است که با هدف تولید علم و سرمایه انسانی انجام می‌شود بخش آموزش عالی در ایران متجاوز از سه و نیم میلیون دانشجو در دو زیر بخش دولتی و غیردولتی است. از طرف دیگر مراکز علمی و دانشگاهی مرتباً با امتحانات مختلف سر و کار دارند که اضطراب می‌تواند بر عملکرد آنها تأثیر بگذارد. لذا تحقیق حاضر میزان اضطراب را در دانشجویان بررسی تا با شناسایی متغیرهای مربوطه در

راستای بهبود این مشکل اقدامات اساسی صورت گیرد.

روش کار: این پژوهش به صورت توصیفی - تحلیلی انجام شد. جامعه مورد بررسی، تمامی دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه پیام نور واحد یزد، در نیمسال اول تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۱ که (۴۵۰۰ نفر) بود. با استفاده از جدول مورگان و کرجسی حجم نمونه ۳۵۵ نفر تعیین گردید در نهایت جهت انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده و جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه اضطراب امتحان تی‌آل ابوالقاسمی و همکاران (۱۳۷۵) استفاده گردید. روایی و پایایی پرسشنامه توسط متخصصین تأیید و محاسبه گردید پس از تکمیل پرسشنامه‌ها، اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 16 تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که از بین متغیرهای دموگرافیک چون سن، جنس، شاغل و غیرشاغل بودن، آیا قبل از دانشگاه اضطراب داشته‌اند و نوع امتحان با اضطراب امتحان رابطه معنی‌دار داشته‌اند (زنان بیشتر از مردان، سن ۲۵ سال و بالاتر کمتر از گروه‌های سنی دیگر، شاغلین کمتر از غیرشاغلین، آنانی که در امتحانات قبل از دانشگاه اضطراب داشتند در حال حاضر اضطراب بیشتری دارند و در امتحانات تشریحی اضطراب کمتر گزارش گردید) و متغیرهای دیگر با اضطراب امتحان رابطه معناداری وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج تحقیقات نشان داد اضطراب امتحان می‌تواند به طور جد تأثیرگذار بر عملکرد این قشر آینده‌ساز باشد که با شناسایی این متغیرها برنامه‌ریزان، طراحان و سیاست‌گذاران دانشگاه‌ها، مدیران اجرایی و میانی، اساتید و همچنین دانشجویان و خانواده‌های آنان نسبت به این موضوع اهمیت بیشتری داده و جهت اصلاح و رفع پیشگیری از مسائل مربوطه کوشش نمایند و وضعیت موجود را بهبود بخشند.

کلمات کلیدی: اضطراب امتحان، دانشجویان، دانشگاه پیام نور

۱۴۴۰ - ۸۳

بررسی تأثیر هوش هیجانی بر عزت نفس دانشجویان

دانشگاه پیام نور یزد ۱۳۹۱

محمد افخمی عقدا^۱، اکرم السادات حسینی^۱، مریم عابدینی^۲،

محمدحسن صادقیان^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

۲- دانشگاه پیام نور یزد

afkhma@yahoo.com

مقدمه: امروزه توجه به رابطه هیجان و شناخت و هم‌سازی بین آنها ابعاد تازه‌ای به خود گرفته است. یکی از حیطه‌های مرتبط با این موضوع بررسی رابطه بین هوش هیجانی بر عزت نفس است که هدف این تحقیق مقایسه هوش هیجانی بر عزت نفس دانشجویان پیام نور شهرستان یزد می‌باشد.

روش کار: روش این پژوهش تحلیلی - تطبیقی توصیفی می‌باشد، جامعه آماری مورد مطالعه دانشجویان پیام نور شهرستان یزد در سال ۱۳۹۱ را شامل می‌شود و تعداد آنها ۴۰۰۰۰ نفر می‌باشد و روش نمونه‌گیری در این

سایر ابعاد زندگی تأثیر فراوان دارد که هوش هیجانی افراد می‌تواند عامل مؤثری در افت یا پیشرفت تحصیلی باشد لذا تحقیق حاضر با هدف بررسی تأثیر هوش هیجانی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۲ انتخاب گردید.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی و تحلیلی (پیمایشی) می‌باشد. جامعه آماری دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد که جمعاً ۴۰۰۰ نفر می‌باشند و حجم نمونه ۳۵۰ نفر انتخاب گردید که جمع‌آوری نمونه‌ها به صورت طبقه‌ای، تصادفی انجام شد. ابزار مورد استفاده برای جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه استاندارد ۳۳ سؤالی هوش هیجانی شیرینگ و ۸ سؤال در خصوص متغیرهای دموگرافیک می‌باشد. در این تحقیق جهت آزمون داده‌ها از آنالیز واریانس و آزمون تی استفاده گردید.

یافته‌ها: معدل دیپلم بیشتر افراد با (۰/۶۰/۹) بالاتر از ۱۷ و میانگین معدل ترم‌های گذشته بیشتر افراد با (۰/۵۲/۱) بین ۱۵ تا ۱۷ محاسبه گردید.

نتایج نشان داد که هوش هیجانی با متغیرهای جنس، گروه‌های سنی، رشته تحصیلی، شغل پدر، شغل مادر و میزان درآمد والدین رابطه معناداری نداشته و با معدل زمان دیپلم آنها و معدل ترم‌های گذشته آنها رابطه معنادار وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: موضوع هوش هیجانی و رابطه آن با متغیرهایی چون پیشرفت تحصیلی از جمله موضوعات مهمی است که در چگونگی و کیفیت کار افراد و افزایش و یا کاهش راندمان وضعیت تحصیلی آنها تأثیر جدی بر جای می‌گذارد و از این رو باید مورد توجه دائمی مسئولین دانشگاه و اساتید قرار گیرد تا از به هدر رفتن سرمایه‌های مادی و معنوی این قشر آینده‌ساز کشور جلوگیری به عمل آید لذا لازم است به متغیرهای دموگرافیک در این قالب توجه بیشتری داشته تا حداکثر استفاده را در پیشرفت زندگی به دنبال داشته باشد.

کلمات کلیدی: هوش هیجانی، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان، دانشگاه

۱۴۴۸ - ۸۳

بررسی ارتباط میزان آمادگی برای یادگیری خود راهبر و آشنایی با مهارت‌های تحصیلی در دانشجویان دکتری دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی دانشگاه علوم پزشکی تهران سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱

فریبا افشاریان*، افسانه دهناد، شعله بیگدلی، آغا فاطمه حسینی

دانشگاه علوم پزشکی ایران

afsharianfariba@yahoo.com

مقدمه: یادگیری خود راهبر مفهوم آموزشی است که در سال‌های اخیر در آموزش عالی و مجازی مورد توجه بسیاری قرار گرفته است. یکی از عواملی که به تقویت یادگیری خود راهبر کمک می‌کند، آموزش مهارت‌های تحصیلی است. مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط میزان آمادگی برای یادگیری خود راهبر و آشنایی با مهارت‌های تحصیلی در دانشجویان دکتری انجام گرفته است.

تحقیق به صورت طبقه‌ای می‌باشد و در این روش جامعه به گروه‌های متجانس تقسیم شده است و از هر گروه از افرادی که دارای ویژگی‌های مشابه هستند نمونه انتخاب شد.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه هوش هیجانی شیرینگ و عزت نفس کوپر اسمیت بود و حجم نمونه بر اساس جدول مورگان و کرجسی ۳۹۶ نفر انتخاب گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS 19 و از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید.

یافته‌ها: ۱- نتایج نشان داد که بین دو متغیر هوش هیجانی و عزت نفس رابطه وجود داشته و معنی‌دار می‌باشد.

۲- بین متغیرهای مهارت اجتماعی هوش هیجانی و عزت نفس رابطه معنی‌دار وجود دارد.

۳- بین متغیرهای خودکنترلی هوش هیجانی و عزت نفس رابطه معنی‌دار وجود دارد.

۴- بین متغیرهای خودآگاهی هوش هیجانی و عزت نفس رابطه معنی‌دار وجود دارد.

۵- بین متغیرهای هوش هیجانی و عزت نفس رابطه معنی‌دار وجود دارد.

۶- بین متغیر همدلی هوش هیجانی و عزت نفس رابطه معنی‌دار وجود ندارد.

۷- بین متغیر خود انگیزی هوش هیجانی و عزت نفس رابطه معنی‌دار وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری: بین هوش هیجانی و عزت نفس در بین دانشجویان رابطه مثبت وجود داشت، بنابراین با تأثیر هوش هیجانی بر روند بهبود عزت نفس در بین دانشجویان که از مؤلفه‌های مهم به حساب می‌آید، لذا با تأکید بر آموزش و ارتقاء سطح هوش هیجانی در جوانان و دانشجویان که نهایتاً در بهسازی روابط بین فردی و عزت نفس دانشجویان مؤثر می‌باشد و عملکرد جامعه را ارتقاء می‌بخشد.

کلمات کلیدی: هوش هیجانی، عزت نفس، دانشجویان، دانشگاه پیام نور

۱۴۴۵ - ۸۳

بررسی رابطه هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۲

محمد افخمی عقدا^۱، مریم فلاحتی عقدا^۱، زهرا یزدانیان پوده^۲،

عبدالعظیم اقبال^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ۲- دانشگاه آزاد اسلامی یزد

afkhma@yahoo.com

مقدمه: هوش هیجانی به معنای دارا بودن مهارت‌هایی است که فرد با استفاده از آنها در می‌یابد کیست و چه افکار، احساسات، عواطف و انسجام رفتاری دارد. در مسیر تحولات زندگی اهمیت هوش هیجانی به عنوان یک عامل برای سازگاری مناسب با تحولات بیشتر مشخص شده است. در حال حاضر زندگی تحصیلی یکی از مهم‌ترین ابعاد زندگی اشخاص است که بر

علوم پزشکی بابل پرسشنامه‌ای با ۱۳ آیتم شامل دو قسمت اطلاعات دموگرافیک و سؤالات در خصوص نحوه و نوع برنامه که روایی و پایایی آن تأیید شد، داده شد.

یافته‌ها: از این تعداد ۸٪ فوق تخصص ۲۴٪ متخصص ۴۹٪ دکتری حرفه‌ای ۳٪ کارشناسی ارشد و ۱۶٪ کارشناس بودند. از نظر نوع برنامه ۳۶٪ برنامه‌های مدون و ۱۶٪ کارگاه، ۱۸٪ کنفرانس، ۷٪ سمینار، ۹٪ آموزش از راه دور و ۱۱٪ خودآموز را انتخاب کردند. عناوین انتخاب شده در ۲۴ حیطه آموزشی بود.

بحث و نتیجه‌گیری: به دست آوردن اولویت‌ها موجب بهره‌وری بیشتر از منابع و ارتقاء اثرات مداخله به دلیل جذب بیشترین مخاطب و افزایش استقبال آنها جهت مشارکت در انجام مداخله با هدف حل مشکل می‌گردد. که در این راستا ۱۴ حیطه از ۲۴ حیطه انتخاب شده توسط فراگیران، اجرائی شد که مورد استقبال آنان نیز قرار گرفت. بنابراین همانطور که مشاهده شد آموزش بر روی خدمات ارائه شده، سبب کاهش هزینه‌ها و افزایش انگیزه فراگیران می‌شود. امید است در سال‌های آتی بتوانیم بیش از این نیاز فراگیران را پوشش دهیم.

کلمات کلیدی: نیاز سنجی، فراگیران، آموزش مداوم

۸۳-۱۴۵۹

عدم بکارگیری فرآیند پرستاری از دیدگاه دانشجویان

پرستاری

مسعود مقیمی^{۱*}، منصور فولادی^۲، محمد بهنام مقدم^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۲- بیمارستان بعثت

moghimim2004teacher@yahoo.com

مقدمه: پرستاران ایران در شرایط کنونی به علت مشکلات عدیده و عدم شناسایی کامل از طرف جامعه و گروه بهداشتی نیازمند ارائه مهارت، توانایی و دانشی هستند شایستگی خود را اثبات نموده که این امر در سایه بکارگیری صحیح فرآیند پرستاری در مراقبت از مددجو تحقق می‌یابد. فرآیند پرستاری روشی جامع و علمی برای مراقبت از بیماران معرفی شده که می‌تواند حرفه پرستاری را بر پایه‌های علمی استوار کند. لذا این مطالعه با هدف عدم بکارگیری فرآیند پرستاری توسط دانشجویان پرستاری انجام گردید.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی - مقطعی بوده که نمونه‌های آن را ۶۰ نفر از دانشجویان پرستاری در ترم‌های ۷ و ۸ تشکیل می‌داد. اطلاعات مربوطه از طریق پرسشنامه پژوهشگر ساخته جمع‌آوری گردیده و داده‌ها با بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS و استفاده از آمار توصیفی و تحلیل عاملی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۷۰ درصد از دانشجویان مؤنث و بقیه مذکر بودند. میانگین سنی دانشجویان ۲۲ سال بود. همه دانشجویان اظهار داشتند که در رابطه با فرآیند در دوران تحصیل آموزش تئوری را گذرانده‌اند. ۵۹/۳٪ آنها گزارش کرده‌اند که تقریباً فرآیند پرستاری را در بخش اجرا می‌کنند و ۴۰/۷٪

روش کار: نوع مطالعه مقطعی - تحلیلی می‌باشد و در دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ انجام شده و از پرسشنامه ویلیامسون، ترجمه یارمحمدیان (۱۳۸۹)، برای تعیین میزان آمادگی یادگیری خود راهبر استفاده و روایی صوری و محتوایی آن توسط ۱۲ نفر از اعضای هیات علمی سنجیده شد. پایایی با آزمون مجدد و با محاسبه ضریب همبستگی پیرسون (r=۰/۹) تأیید شد. برای تعیین میزان آشنایی با مهارت‌های تحصیلی از پرسشنامه رحیم زاده (۱۳۹۱) استفاده شد که پایایی و روایی آن بررسی شده بود.

یافته‌ها: میزان آمادگی یادگیری خودراهبر بالا (۲۴۳/۷۵) و میانگین کل نمره مهارت تحصیلی نیز بالا (۳/۴۵۲۶) به دست آمد. آشنایی با مهارت‌های تحصیلی با هر یک از حیطه‌های یادگیری خود راهبر و با کل یادگیری خود راهبر، رابطه خطی مستقیم معنی‌داری دارد (P<۰/۰۰۱، r=۰/۴۵۳). طبق یافته‌ها بیشترین همبستگی در حیطه ارزشیابی (rs=۰/۴۷۴) دیده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: سن فراگیران و مقطع تحصیلی آنها می‌تواند یکی از عوامل مؤثر آشنایی نسبی آنها با مهارت‌های تحصیلی و ارتباط معنی‌دار بین آمادگی یادگیری خود راهبر و آشنایی با مهارت‌های تحصیلی در این مطالعه باشد. بنابراین ارتقا و رشد یادگیری خود راهبر در گرو آموزش مهارت‌های تحصیلی و گنجاندن آن در برنامه‌های آموزشی می‌باشد. توصیه می‌شود پس از ارائه این مهارت‌ها در برنامه درسی، میزان آمادگی یادگیری خود راهبر مورد پژوهش قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آمادگی یادگیری خود راهبر، یادگیری خود راهبر، مهارت تحصیلی

۸۳-۱۴۵۷

بررسی نیازهای آموزشی مشمولین قانون آموزش مداوم دانشگاه علوم پزشکی بابل در سال ۱۳۹۱

بهاره اسبکیان^{۱*}، ابراهیم علیجانپور، مریم قائمی امیری، محدثه شامخی

امیری

دانشگاه علوم پزشکی بابل

b_esbakian@yahoo.com

مقدمه: اولین گام در اجرای برنامه‌های آموزشی، نیاز سنجی می‌باشد، که از یافته‌های آن برای اهداف آموزشی استفاده می‌شود. مناسب‌ترین شیوه نیازسنجی، سنجش نیازهای فراگیران و تنظیم برنامه‌های منطبق با نظر آنان است. به دست آوردن اولویت‌ها موجب بهره‌وری بیشتر از منابع و ارتقاء اثرات مداخله، در حل مشکل می‌گردد. اغلب برنامه‌ها بر اساس ارجحیت‌های شخصی و الزام‌های اداری طراحی می‌شود، که این برنامه‌ها ممکن است نیازهای برنامه‌ریز را مرتفع سازد، اما نیازهای فراگیران را برطرف نمی‌کند، به همین دلیل این مطالعه با هدف بررسی نیازهای مشمولین آموزش مداوم انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی به ۳۵۰ مشمول آموزش مداوم دانشگاه

به بلافاصله بعد کاهش داشته است، اما نسبت به قبل از برگزاری کارگاه به طور معنی داری بالاتر بوده است.

بحث و نتیجه گیری: فرآیند احیای قلبی - ریوی پایه یکی از ضروری ترین مهارت های مورد نیاز تمام اعضای تیم سلامت و حتی آحاد جامعه می باشد. از طرفی نظر به اینکه آموزش تئوری و عملی مبحث مهم CPR در طرح دروس گروه های پزشکی به خوبی مشخص نشده است و همچنین لزوم بازآموزی و به روز نگهداشتن اطلاعات افراد در این رابطه برای داشتن مهارت کافی و مناسب، آموزش این فرآیند حیاتی بسیار ضروری می باشد. لذا با توجه به اثربخشی این روش آموزشی و نیز رضایت فراگیران از آن می تواند روش مفیدی برای برگزاری کارگاه های مشابه و برای سایر گروه ها باشد.

کلمات کلیدی: آموزش گروه همتا، احیای قلبی و ریوی پایه، دانش، رضایت

۱۴۶۳ - ۸۳

بررسی میزان عزت نفس دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

طاهره سلیمی^{*}، محمدرضا حیدری، خدیجه نصیریانی، مهسا خدایاریان،
زهرا علی ماندگاری، سجاد حسنی ساطعی، مهدیه چاوشیان
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
salimi@ssu.ac.ir

مقدمه: عزت نفس عبارت است از شایستگی، توانمندی، کفایت، اطمینان، استقلال و آزادی است که در صورت ارضاء آن، افراد احساس ارزشمندی، توانایی، ثمربخشی و اعتماد به نفس می نمایند. عزت نفس بالا سبب توجه بیشتر به نقاط مثبت خود و بهبودی عملکرد در حیطه های مختلف می گردد و توانایی های افراد برای مواجهه به مشکلات و انجام وظایف محوله در سطح بالا ارزیابی می شود. عزت نفس پایین سبب اطمینان کمتر به ارزش های وجودی خود می گردد و انسان بیشتر تحت تأثیر ارزیابی های اجتماعی قرار می گیرد. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان عزت نفس دانشجویان پرستاری و مامایی یزد و مقیاس در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد صورت گرفته است.

روش کار: این مطالعه توصیفی مقطعی بر روی کلیه دانشجویان پرستاری و مامایی یزد و مقیاس شافل به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی صورت گرفته است. جمع آوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه عزت نفس آیزنگ مشتمل بر سی سؤال که نوزده مورد از سؤالات آن به صورت منفی بارگزاری شده است انجام شده و به صورت خود ایفا توسط دانشجویان مذکور تکمیل گردیده است. اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی در نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل گردیده است.

یافته ها: نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل آماری بیانگر آن است که اکثریت واحدهای مورد پژوهش (۶۳/۸٪) مؤنث و همچنین شاغل به تحصیل در رشته پرستاری (۷۰٪) و بقیه شاغل به تحصیل در رشته مامایی بوده اند.

معتقد بودند که فرایند پرستاری در بخش ها اصلاً اجرا نمی شود. در بین عوامل عدم بکارگیری فرایند پرستاری در کارآموزی و کارآموزی در عرصه حجم کاری زیاد، شلوغ بودن بخش، کم بودن زمان کارآموزی به عنوان مهمترین دلایل در عدم اجرای فرایند پرستاری در بخش ها بوده اند.

بحث و نتیجه گیری: در مجموع نتیجه گیری می شود که مهمترین عوامل بازدارنده بکارگیری فرایند پرستاری حجم کاری زیاد، شلوغ بودن بخش و کم بودن زمان کارآموزی و کارآموزی در عرصه بود.

کلمات کلیدی: دانشجویان پرستاری، فرآیند پرستاری

۱۴۶۱ - ۸۳

تأثیر آموزش گروه همتا از طریق برگزاری کارگاه احیای قلبی - ریوی بر یادگیری، یادداری و رضایت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

حکیمه سابقی^{*}، مرضیه مقرب، زهرا فرج زاده
دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دانشکده پرستاری و مامایی
sabeghih@bums.ac.ir

مقدمه: نجات بیمار از ایست قلبی، مستلزم همراه بودن سه مؤلفه علم پزشکی، آموزش کارآمد و اجرای صحیح می باشد. این قضیه نشان دهنده اهمیت آموزش در نجات بیمار است. آموزش نقش اساسی در اجرای اصول احیای قلبی - ریوی دارد و نه تنها افراد را در کسب دانش احیای قلبی - ریوی مطمئن می سازد، بلکه در تثبیت آموخته ها نیز مؤثر است. اما نیاز کنونی تنها افزایش کمی آموزش های CPR نیست، بلکه هدف مهمتر افزایش کیفیت آموزش CPR است. به منظور بالا بردن کیفیت آموزش CPR باید از روش های آموزشی درست بهره گرفت. لذا این پژوهش با هدف تأثیر برگزاری کارگاه احیای قلبی - ریوی توسط گروه همتا بر یادگیری، یادداری و رضایت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام گردید.

روش کار: این پژوهش به صورت نیمه تجربی با اندازه گیری متغیرهای یادگیری، یادداری و رضایتمندی قبل، بلافاصله و دو ماه بعد، روی دانشجویان پزشکی، پرستاری، مامایی، پیراپزشکی و بهداشت انجام شد. جامعه پژوهش تمامی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند بودند که به روش آسان یا در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه پژوهشگر ساخته مشتمل بر سه بخش اطلاعات دموگرافیک، بررسی دانش و بررسی رضایت دانشجویان بود. داده ها پس از ثبت، توسط نرم افزار SPSS 14 تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: رضایت اکثریت دانشجویان از برگزاری کارگاه CPR توسط گروه همتا در حد خیلی خوب گزارش شد. میانگین نمرات دانش واحدهای پژوهش در مرحله قبل، بلافاصله و دو ماه بعد از برگزاری کارگاه به ترتیب ۱۶/۱±۲/۶، ۶/۸±۲/۷ و ۱۳/۵±۴/۰ بود که مقایسه آنها نشان داد که حداقل در دو مرحله از سه مرحله از نظر آماری تفاوت وجود دارد. نتیجه آزمون تعقیبی نشان داد که میانگین نمره دانش بلافاصله بعد از آموزش به طور معنی داری افزایش داشته و با وجود اینکه دو ماه بعد از مداخله نسبت

براساس یافته‌ها میانگین عزت نفس دانشجویان $5/57 \pm 19/92$ از حداکثر ۳۰ امتیاز بود که نشانگر عزت نفس مناسب در گروه مورد مطالعه می‌باشد. بین متغیرهای سن، جنس، رشته تحصیلی، مقطع، معدل، دانشکده محل تحصیل و میانگین عزت نفس با استفاده از آزمون تی مستقل و پیرسون تفاوت معنی‌داری دیده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: با عنایت به نتایج حاصله عزت نفس دانشجویان پرستاری و مامایی در محدوده مناسب بوده است که این امر می‌تواند در ارتقاء ارائه خدمات مراقبتی به بیماران و مددجویان تأثیر مثبت داشته باشد.

کلمات کلیدی: عزت نفس، دانشجوی، پرستاری، مامایی

تعداد مراجعه‌کنندگان به این مراکز نسبت به زمان راه اندازی روند افزایشی داشته و بیماران و خانواده آنها از آموزش و مشاوره فردی رضایت داشته‌اند. همچنین دانش پرسنل افزایش یافت. دانشجویان پزشکی از آموزش اظهار رضایت کردند. اساتید گروه نیز از اجرای این برنامه آموزشی رضایت کامل داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: نقاط قوت طرح: همکاری معاونت درمان در تخصیص فضا و پرسنل و نقاط ضعف آن نداشتن اعتبارات لازم بود. فرصت‌ها شامل استفاده از ظرفیت‌های موجود در راه‌اندازی مراکز و تهدیدها شامل مقاومت بیمارستان‌ها به دلیل درآمدزا نبودن این مراکز بود.

کلمات کلیدی: ۳۶۰ درجه، آموزش و مشاوره

A۳ - ۱۴۷۳

مشاوره و آموزش ۳۶۰ درجه

اکبر وزیری^{*}، علی باصری، مجتبی نقشواریان، سارا انصاری، فریبا رضایی،

پرینسا شجاعی فر، مرضیه برزگر

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

avaziri232@yahoo.com

A۳ - ۱۴۸۰

بررسی وضعیت کتابخانه‌های آموزشگاه‌ها در ایران؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

فاطمه سپاسه^{*}، فاطمه جبینیان، خاطره خانجانی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

sepaseh_1001@yahoo.com

مقدمه: کتابخانه به عنوان مرکز منابع اطلاعاتی، یکی از نهادهای کلیدی و لازم آموزش است. همچنین کتابخانه‌ها اندیشه، اطلاعات و خدماتی را تأمین می‌کنند که برای حضور موفق و هدایت جامعه به سوی جامعه‌ای دانش محور، ضروری و اساسی هستند و می‌توانند فراگیران را به مهارت‌های یادگیری مادام‌العمر تجهیز کنند. این پژوهش با هدف بررسی وضعیت کتابخانه‌های آموزشگاه‌ها در ایران انجام گرفت.

روش کار: این مطالعه، مطالعه‌ای کتابخانه‌ای است. در این مطالعه با بررسی پایگاه‌های داده‌ای چون Google Scholar، PubMed، SID، Journals Search Engine و با کلید واژه‌های کتابخانه، منابع اطلاعاتی مرجع، آموزش، اطلاعات Library and education، مقالات، مورد نظر جست و جو شد و در نهایت وضعیت کتابخانه‌های آموزشگاه‌ها در ایران از این مقالات استخراج شد.

یافته‌ها: تعداد ۳۲ مقاله متناسب با موضوع شناخته شد. در بین این مقالات ۲۲ مقاله فارسی و مابقی انگلیسی بودند. همچنین ۹ مقاله در خصوص وضعیت کتابخانه‌های آموزشگاهی ایران بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد اکثر کتابخانه‌های موجود در ایران از لحاظ فضای فیزیکی در شرایط نامطلوبی قرار دارند. بیشتر کتابخانه‌ها به سبب کمبود فضای فیزیکی و ضعف مالی فاقد توان اختصاص دادن بودجه به ارائه منابع اینترنتی در قسمت مرجع هستند. همچنین فقدان خط مشی مدون، بودجه مستقل، نبودن مسئولی متخصص، بی‌توجهی مسئولان به کتابخانه و سایر مشکلات موجود در کتابخانه‌ها عنوان شده است.

کلمات کلیدی: کتابخانه، منابع اطلاعاتی مرجع، آموزش، اطلاعات

مقدمه: خودکشی از جمله ده علت اصلی مرگ در کشورهای مختلف جهان است و سالانه بیش از یک میلیون نفر در سال خودکشی می‌کنند. آمار خودکشی در ایران هر چند در مقایسه با کشورهای دیگر پائین‌تر است اما بررسی انجام گرفته در کشور نشان می‌دهد که روند افزایشی دارد در بیمارستان‌های کشور اغلب بیمارانی که اقدام به خودکشی می‌کنند پس از دریافت خدمات درمانی و بهبود وضعیت جسمانی از بیمارستان مرخص می‌شوند. این در حالی است که مشکل اصلی این بیماران مسائل روحی و روانی است که علت اصلی اقدام به خودکشی نیز همین مورد بوده است. لذا ضرورت نیاز به مشاوره روانشناسی پس از یک بار اقدام به خودکشی همواره احساس می‌شود خانواده بیماران و پرسنل بیمارستان‌ها نیز آموزش‌های لازم را لازم است فرا گیرند.

روش کار: در مهرماه سال ۱۳۹۱ به دنبال نیازسنجی‌های صورت گرفته، طرحی جهت راه اندازی مراکز مشاوره روانی در ۶ بیمارستان اصلی تابعه دانشگاه علوم پزشکی شیراز تدوین گردید. در این طرح مواردی از قبیل فضای فیزیکی مورد نیاز، نیروی انسانی، تجهیزات و مدنظر قرار گرفت. هسته اولیه این مراکز که شامل روانپزشک، روانشناس و مددکار بود شکل گرفت. روند پذیرش بیمار به این صورت بود که بعد از سم‌زدایی، زمانی که وضعیت جسمانی بیمار تثبیت می‌شد، توسط روانشناس مصاحبه با فرد بیمار و ارزیابی خطر خودکشی مجدد انجام می‌گرفت. در صورت عدم وجود خطر مجدد بیمار مرخص می‌گردید مورد پیگیری قرار می‌گرفت. چنانچه خطر مجدد خودکشی وجود داشت، بستری می‌شد و بر حسب نیاز به طور روزانه توسط مددکار، روانشناس و یا روانپزشک ویزیت می‌شد. بعد از اتمام فرآیند درمان، بیمار ترخیص و زمان ویزیت بعدی به وی اعلام می‌شد. **یافته‌ها:** گروه زیادی از بیماران مورد خدمات مشاوره روانی قرار گرفتند.

دانشگاه قزوین

fzahedifar@yahoo.com

مقدمه: افت تحصیلی به معنی عدم موفقیت در تحصیل بوده که با معیارهای مختلفی نظیر مشروطی، تکرار درس، طولانی شدن مدت تحصیل، اخراج، انصراف، ترک تحصیل قابل بررسی است. این مطالعه با هدف شفاف‌سازی علل مشروطی در دانشکده‌های مختلف دانشگاه علوم پزشکی قزوین انجام گرفت.

روش کار: در یک پژوهش کیفی به روش اقدام پژوهی که در سال ۱۳۹۲ انجام شد، مسئولین اداره آموزش در دانشکده تابعه دانشگاه علوم پزشکی قزوین با روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف مورد مطالعه قرار گرفتند. پس از اشباع اطلاعات تعداد شرکت‌کنندگان به ۵ نفر رسید. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه عمیق و تجزیه و تحلیل به روش دیکلمن انجام شد.

یافته‌ها: عوامل مؤثر بر مشروطی و افت تحصیلی در پنج مفهوم قرار گرفتند که با توجه به اهمیت به ترتیب زیر می‌باشند: استاد، اداره آموزش، استاد مشاور، عوامل شخصی و استرس

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه افت تحصیلی دانشجویان به عنوان یک مشکل اساسی اجتماعی منجر به تحمیل هزینه‌های زیادی به سیستم آموزشی و دانشجویان می‌گردد و عوامل مختلفی در بروز آن تأثیر دارند تعیین این عوامل از سوی مسئولین امور آموزشی و شناسایی زودرس آنها با استفاده از الگوهای مناسب حل مشکل گامی در جهت ارتقاء آموزش پاسخگو می‌باشد.

کلمات کلیدی: افت تحصیلی، مسئولین اداره آموزش، دیدگاه

۸۳ - ۱۵۱۴

بررسی نظرات دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین در رابطه با الگوی تدریس دانشجوی محور

فریبا زاهدی فر*، مریم جوادی، علی صفری واریانی، احمد نیک بی، رفعت محبی فر، سید محمد مهدی امام جمعه، اصغر کاربرد

دانشگاه قزوین

fzahedifar@yahoo.com

مقدمه: یکی از ارکان اصلی در دانشگاه موضوع آموزش و فرآیند یاددهی و یادگیری است استفاده از شیوه‌های آموزشی که منجر به رشد توانایی‌های خلاق در دانشجویان گردیده و فرآیند یاددهی - یادگیری را تسهیل نماید ضروری می‌باشد. این مطالعه با هدف بررسی نظرات دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین در رابطه با الگوی تدریس دانشجوی محور انجام گرفت.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی است که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند در ۴ کلاس آموزشی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین، در هشت جلسه اول روش سخنرانی و هشت جلسه دوم، روش پرسش و پاسخ و بحث گروهی برگزار گردید و از کل دانشجویان

۸۳ - ۱۵۰۶

بررسی دیدگاه دانش‌آموختگان سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۱ دانشکده دندانپزشکی قزوین از کفایت آموزش‌های داده شده در حین تحصیل

ساره طیب زاده تهرانی*، فریبا زاهدی فر، حمید حمدزاده، فاطمه سفیدی
دانشگاه قزوین

fzahedifar@yahoo.com

مقدمه: دانش‌آموختگان رشته دندانپزشکی به دلیل ارائه خدمات دندانپزشکی در جامعه و تماس با بیماران می‌توانند دیدگاه‌های واقعی و معتبری در باره کفایت آموزش‌های دریافتی خویش در دوران تحصیل ارائه دهند. از طرف دیگر، یکی از روش‌های عملی برای ارزیابی کیفیت آموزش در رشته دندانپزشکی؛ ارزیابی دیدگاه‌ها و نظرات دانشجویان و فارغ‌التحصیلان این رشته به عنوان مخاطبان اصلی این آموزش‌ها می‌باشد. تحقیق حاضر با هدف تعیین دیدگاه دانش‌آموختگان سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۱ دانشکده دندانپزشکی از کفایت آموزش‌های داده شده در حین تحصیل انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی - مقطعی در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۹۲ انجام گرفت جامعه مورد مطالعه کلیه دانشجویان فارغ‌التحصیل سال‌های ۸۹-۹۱ دانشکده دندانپزشکی بودند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌های مشتمل بر ۲۰ سؤال بود که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون chi-square انجام شد.

یافته‌ها: نتایج بیانگر این بود که کمترین میزان کاربرد مربوط به واحدهای پروتز ثابت عملی (۶۸٪) و ارتودنسی عملی (۶۰٪) و بیشترین میزان کاربرد هم مربوط به واحدهای تشخیص عملی (۹۵/۷٪) و دندانپزشکی جامعه‌نگر (۸۲/۹٪) بوده است. بخش‌های تشخیص، اندو و اطفال بیشترین و رادیولوژی و پروتز متحرک کمترین کفایت را از نظر تعداد بیماران تحت درمان داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: با در نظر گرفتن شرایط تحقیق به نظر می‌رسد سیستم آموزش دندانپزشکی در قسمت‌های مختلف کارآیی و توانایی‌های خاص خود را داشته است، ولی با این وجود احساس نیاز به برخی اصلاحات در زمینه‌هایی چون آموزش‌های اینترنت، روش تحقیق، فعالیت‌های پژوهشی دانشجویان و اصلاح در برخی واحدهای علوم پایه وجود دارد.

کلمات کلیدی: دانش‌آموختگان رشته دندانپزشکی، کفایت سیستم آموزشی، دیدگاه

۸۳ - ۱۵۰۸

بررسی علل افت تحصیلی از دیدگاه مسئولین اداره آموزش دانشکده‌های تابعه دانشگاه علوم پزشکی قزوین

مری جوادی*، فریبا زاهدی فر، سونیا اویسی، امیر ضیایی، امیر جوادی

کلمات کلیدی: دانش آموختگان، نیاز آموزشی، دیدگاه، بهداشت حرفه‌ای

۸۳ - ۱۵۲۱

تدوین منشور حقوقی دانشجوی گامی در جهت کاهش مشکلات آموزشی

فریبا زاهدی فر^{*}، جواد خسروی، سمانه ذوالقدر، علی بیگدلی، ساسان صالحی، طاهر احمدی، پریا امدادی، عاطفه آقا بابایی، مرجان دربا، هانیه سهرابی، ریحانه بیات، انیس طاهری

دانشگاه قزوین

fzahedifar@yahoo.com

مقدمه: احترام به شأن دانشجویان یکی از ارکان اصلی در دانشگاه‌ها می‌باشد و گامی در جهت افزایش رضایت دانشجویان از خدمات ارائه شده توسط کادر آموزشی است. در این راستا دانشجویان به دلیل اهمیت زمینه کاری خود بایستی از ابتدای ورود به دانشگاه با منشور حقوقی خود آشنا شده و نسبت به رعایت مفاد آن اهتمام کامل ورزند. هدف از این مطالعه بررسی نظرات دانشجویان رشته مدیریت دانشگاه علوم پزشکی قزوین در رابطه با منشور حقوقی دانشجویان در سال ۹۲ می‌باشد.

روش کار: در این پژوهش کیفی به روش پدیدار شناسی که در سال ۱۳۹۲ انجام شد دانشجویان رشته مدیریت دانشگاه علوم پزشکی قزوین با روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف مورد مطالعه قرار گرفتند. پس از اشباع داده‌ها تعداد شرکت‌کنندگان به ۱۲ نفر رسید. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه عمیق و تجزیه و تحلیل به روش پاریسی انجام شد.

یافته‌ها: منشور حقوقی دانشجویان در ۸ مفهوم قرار گرفتند که شامل: بهره‌مندی از آموزش، پژوهش، امکانات (بهداشتی، رفاهی، اسکان)، حفظ حریم شخصی، دسترسی، مقررات، احترام و اطلاع‌رسانی می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: از نظر دانشجویان تدوین منشور حقوقی دانشجویان و اطلاع‌رسانی به دانشجویان در کاهش مشکلات آموزشی نقش مهمی دارد.

کلمات کلیدی: منشور حقوقی، مشکلات آموزشی

۸۳ - ۱۵۴۱

عنوان تهیه و اعتبار سنجی ابزاری جهت ارزیابی عملکرد اساتید مشاور تحصیلی: یک مطالعه کیفی

مرضیه هاشمی^{*}، الهام بوشهری، تیمور آقاملائی، حسین راستی

دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

mahashemi275@gmail.com

مقدمه: جهت‌گیری علمی و آموزشی دانشجویان در مقاطع تحصیلی آموزش عالی با نوع عملکرد اساتید مشاور آموزشی تحصیلی در ارتباط است. در نظام‌های آموزشی پیشرفته شناخت و همراهی مستمر اساتید مشاور آموزشی با دانشجویان تا حصول مدارج و نتایج عالی و تولید دانش ادامه می‌یابد. این در حالی است که کمتر مطالعه‌ای به بررسی دیدگاه دانشجویان نسبت به شرح وظایف مصوب اساتید مشاور تحصیلی اختصاص

کلاس‌های مربوطه که شامل ۶۵ دانشجو بود نظرسنجی انجام گردید. داده‌ها با استفاده از آزمون chi-square مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که ۸۷ درصد از دانشجویان معتقدند تدریس دانشجو محور آموزشی منظم و سنجیده درباره موضوع یا مسال‌های خاص بوده و ۷۱٪ از دانشجویان بر این باورند که تدریس تعاملی سبب ارزشیابی کامل‌تر استاد از دانشجویان گردیده و بیش از نیمی از دانشجویان استفاده از روش دانشجو محور را در تمام جلسات کلاسی توصیه کرده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه روش‌های تدریس دانشجو محور سبب شرکت فعالانه دانشجویان در فرایند آموزش گردیده و یادگیری‌تر و یادگیری و ماندگاری اطلاعات را تقویت می‌نماید، پیشنهاد می‌گردد در کلاس‌های آموزشی از این روش‌ها استفاده گردد.

کلمات کلیدی: الگوی تدریس، دانشجو محور، دانشکده بهداشت

۸۳ - ۱۵۱۵

بررسی نیازهای آموزشی دانش آموختگان بهداشت حرفه‌ای شاغل در استان یزد

فاطمه کارگر شورکی^{*}، ابوالفضل برخوردار، علی فیروزی چاهک، محمد علی سرافراز، مهدیه شفیعی زاده بافقی، حسین فلاح

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

kargar_st@yahoo.com

مقدمه: آموزش عالی کشور در طول دو دهه گذشته با چالش‌ها و مسائل بسیاری مواجه بوده است که از میان آنها می‌توان به کاربردی نبودن آموزش‌های دانشگاهی اشاره کرد. دانش آموختگان از مهم‌ترین افرادی هستند که می‌توانند برنامه‌های درسی را مورد ارزشیابی قرار دهند. پژوهش حاضر با هدف بررسی نیازهای آموزشی دانش آموختگان بهداشت حرفه‌ای شاغل در استان یزد انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی - مقطعی روی ۱۱۰ نفر از دانش آموختگان بهداشت حرفه‌ای که در ۳ بخش مراکز بهداشتی، صنایع و شرکت‌های خصوصی استان یزد شاغل بودند انجام گردید. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای شامل اطلاعات فردی و بررسی نیازهای آموزشی از دیدگاه دانش آموختگان بهداشت حرفه‌ای بود که پس از تکمیل با استفاده از نرم‌افزار آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: از دیدگاه دانش آموختگان نیاز آموزشی آنان در حد متوسطی قرار داشت. بیشترین و کمترین میانگین نمره نیاز آموزشی در بحث اندازه‌گیری و کنترل مهندسی به ترتیب متعلق به دروس صدا و ارتعاش و طراحی روشنایی محیط کار و در بحث ارزشیابی متعلق به ارگونومی و نمونه‌برداری و تجزیه نمونه‌های هوا بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نیاز دانش آموختگان برگزاری کارگاه‌های آموزشی به خصوص در دروس صدا و ارتعاش و ارگونومی ضروری به نظر می‌رسد.

فرهنگی، هنری، اجتماعی، مذهبی، تفریحی دانشجویان و دانشگاهیان می‌باشد. در مدیریت امور فرهنگی و هنری و فوق برنامه که بخش عمده فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه در آن انجام می‌گیرد. هدف از این پژوهش ارتقاء کیفیت فعالیت‌های فرهنگی و آموزشی و همچنین مشخص نمودن مسیر راه و افزایش مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های فرهنگی با توجه به نیاز سنجی انجام شده می‌باشد.

روش کار: مطالعه حاضر به صورت توصیفی از نوع پیمایشی می‌باشد که ابزار جمع آوری اطلاعات آن پرسشنامه محقق ساخته است. پرسشنامه مورد نظر در اختیار ۱۲۰ نفر از دانشجویان دانشکده بهداشت قرار گرفت و دانشجویان فعالیت‌های فرهنگی خود را بر اساس بیشترین اولویت (عدد ۱۰) و کمترین اولویت (عدد ۱) انتخاب کردند. پرسشنامه‌ها جمع‌آوری و داده‌های آن وارد برنامه SPSS 18 شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بررسی و تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که اولویت برنامه‌های فرهنگی بر اساس نظرسنجی دانشجویان به ترتیب میانگین امتیاز زیر می‌باشد: اردوها و بازدیدها (۸/۸۱)، برنامه‌های فرهنگی شامل مراسم جشن فارغ‌التحصیلی، شب شعر (۷/۸۹)، فوق برنامه زبان انگلیسی مقدماتی، پیشرفته (۷/۱۷)، فوق برنامه کامپیوتر شامل آموزش ICDL، آفیس (۷/۱۱)، فوق برنامه ورزشی شامل آموزش والیبال، بسکتبال، شنا (۷/۰۷)، مسابقات ورزشی، کتابخوانی، مقاله نویسی (۶/۳۹)، برنامه‌های مذهبی شامل برگزاری ادعیه، سوگواری (۶/۲۲)، فوق برنامه هنری شامل آموزش سرود، تئاتر، نقاشی (۸۳/۵)، فوق برنامه مذهبی شامل آموزش روانخوانی، حفظ قرآن کریم، (۵/۸۰) و پژوهشی فرهنگی (۵/۷۹).

بحث و نتیجه‌گیری: نیاز سنجی در حوزه فرهنگی نقش مهمی در برنامه‌ریزی، استقبال بیشتر دانشجویان و دستیابی به اهداف مورد نظر آموزش عالی کشور دارد.

کلمات کلیدی: نیاز سنجی، فعالیت‌های فرهنگی، ارتقاء کیفیت، بجنورد

۱۵۶۷ - ۸۳

مقایسه میزان رضایتمندی دانشجویان پزشکی از آزمون OSCE تک بخشی و چند بخشی در دانشگاه علوم پزشکی جهرم

راضیه زاهدی*، عاطفه کرم زاده جهرمی، عباس احمدی و سمه جانی،

فاطمه فرهنگدو، مریم صباغی

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

zahedi_razieh@yahoo.com

مقدمه: ارزیابی دقیق و عینی صلاحیت بالینی و حرفه‌ای، یکی از مهم‌ترین ابعاد آموزش بالینی دانشجویان گروه پزشکی است. آزمون بالینی با ساختار عینی (OSCE)، هم اکنون در بسیاری دانشکده‌های پزشکی سراسر دنیا، به عنوان شیوه انتخابی برای ارزیابی این مهارت‌ها به کار برده می‌شود. نارسایی‌های امتحانات شفاهی غیرساختار یافته از جمله نابرابری و کم بودن اعتبار و پایایی در این روش دیده نمی‌شود و ضمن سنجش طیف وسیعی

داده شده است. لذا این پژوهش با هدف تبیین نقش اساتید مشاور در پیشرفت تحصیلی از دیدگاه دانشجویان انجام شد.

روش کار: این مطالعه به روش کیفی انجام شد، جامعه آماری پژوهش دانشجویان دانشکده بهداشت بندرعباس و نمونه آماری شامل ۱۱۵ نفر از دانشجویان بود که به صورت نمونه‌گیری گلوله برفی طبقه‌ای که از رشته‌های تحصیلی موجود در دانشکده انتخاب گردیدند. داده‌ها به وسیله یک پرسشنامه دو قسمتی شامل مشخصات دموگرافیک و آموزشی دانشجویان و همچنین ۲۴ سؤال در حوزه نگاه دانشجویان به مقوله اساتید راهنما و مشاور گردآوری گردید.

یافته‌ها: دیدگاه‌های دانشجویان نسبت به نقش اساتید مشاور تحصیلی در قالب یک مصاحبه عمیق گردآوری و پیاده‌سازی شد که متن پیاده شده به روش "تحلیل محتوا" تحلیل شد و تم‌های استخراج شده با چک لیست شرح وظایف مصوب وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در خصوص اساتید مشاور مقایسه گردید.

ترکیب تم‌های استخراج شده از دیدگاه دانشجویان با شرح وظایف اساتید مشاور منجر به تولید یک چک لیست ارزیابی عملکرد اساتید مشاور تحصیلی گردید که بعد از نظرخواهی از متخصصان و توزیع مجدد بین دانشجویان و اساتید از نظر پایایی و روایی بررسی شد. نتایج نشان دادند که پرسشنامه مذکور از روایی و پایایی مناسب برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری: توجه عمیق‌تر به جایگاه و نقش اساتید مشاور در دوره‌های کاردانی و کارشناسی موجب هدایت و راهنمایی دانشجویان در مقاطع تحصیلات تکمیلی می‌گردد. به نظر می‌رسد به حاشیه رفتن نقش هدایت آموزشی و تحصیلی دانشجویان توسط اساتید راهنما و مشاور تأثیر زیادی بر عملکرد علمی و پژوهشی دانشجویان داشته است و برخورداری از ابزار مناسب جهت ارزیابی و پایش عملکرد اساتید مشاور تحصیلی می‌تواند نقش مهمی داشته باشد.

کلمات کلیدی: اساتید مشاور، دیدگاه دانشجویان، دانشکده بهداشت

۱۵۵۸ - ۸۳

بررسی نیازهای فرهنگی دانشجویان دانشکده بهداشت بجنورد: راهکاری مؤثر در ارتقاء کیفیت فعالیت‌های فرهنگی - آموزشی

مرضیه لنگری*، حمید توکلی قوچانی، نیره نعیمی، رجبعلی حکم آبادی،

مرتضی اسماعیل زاده

دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

ghorbanpoor.reza@gmail.com

مقدمه: محیط دانشگاه، محیط علم و دانش و شکوفایی استعدادها دانشجویان است فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی دانشجویان صرفاً در برنامه تدوین شده درسی هر رشته خلاصه نمی‌شود. امور فرهنگی و وظیفه حمایت از دانشجویان فعال، نخبه و مبتکر و نوآور دانشگاه را به عهده دارد. این واحد متولی راه‌اندازی، هدایت و حمایت از فعالیت‌های

از مهارت‌ها، به عنوان یک ابزار مدرن مزیت‌های مهمی بر امتحان شفاهی دارد.

مطالعه حاضر به منظور مقایسه رضایت‌مندی دانشجویان رشته پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی جهرم در مورد ارزشیابی بالینی به روش تک بخش و چند بخش آسکی انجام شد.

روش کار: روش بررسی: این یک مطالعه نیمه تجربی با نمونه ۶۰ دانشجویی در حال دانش آموختگی است که در طی سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۸۸ آزمون آسکی بر روی آنها صورت پذیرفته بود. آزمون سال ۸۸ مشتمل بر ۱۱ ایستگاه ۱۵ دقیقه‌ای و مربوط به پایان بخش جراحی بود و آزمون سال ۹۲ شامل کلیه بخش‌های مازور و بهداشت با ۱۴ ایستگاه ۵ دقیقه‌ای بود. پس از آزمون فرم نظرسنجی خود ساخته شامل ۲۲ سؤال به صورت لیکرت پنج گزینه‌ای در اختیار دانشجویان قرار گرفت. در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS 20 مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: در آزمون آسکی سال ۹۲، ۲۵ نفر (۵۵/۵٪) از دانشجویان از زمان اختصاص داده شده به ایستگاه‌ها ناراضی بودند، در حالی که در آزمون سال ۸۸ هیچ یک از دانشجویان از مدت زمان ایستگاه‌ها ناراضی نبوده‌اند، ۱۵ نفر (۳۳/۳٪) از دانشجویان از تعداد ایستگاه‌ها ناراضی بوده‌اند ولی در آزمون ۸۸ همه دانشجویان از تعداد ایستگاه‌ها رضایت داشته‌اند، در آزمون سال ۹۲، ۱۵ نفر (۳۳/۳٪) از سناریو بودن برخی سؤالات، ۱۵ نفر (۳۳/۳٪) از استرس‌زا بودن آزمون، واضح و روشن نبودن اهداف هر ایستگاه و فعالیت‌های مورد انتظار در هر ایستگاه ناراضی بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان می‌دهد که برگزاری آزمون آسکی به صورت تک بخشی تا حدود زیادی رضایت بخش می‌باشد، ولی افزایش استرس دانشجویان همراه با ارزشیابی به روش آسکی می‌تواند بر مخالفت آنان با ادامه این روش، تأثیر داشته باشد. علیرغم نظر مساعد دانشجویان در مورد کارایی روش تک بخشی آسکی بایستی با رفع کاستی‌های موجود و بهبود این روش با توجه به نتایج مساعد جهانی، در مورد پیشبرد آن و جلب نظر دانشجویان همت گماشت و با انجام مطالعات بعدی میزان تأثیر این اقدامات را مورد بررسی قرار داد.

کلمات کلیدی: رضایت‌مندی، OSCE، دانشجویان پزشکی، جهرم

۱۵۹۷ - ۸۳

مقایسه آزمون‌های پیشرفت تحصیلی از دیدگاه دانشجویان

زهرا فرج زاده^{*}، حکیمه سابقی^{*}، خیرالنساء رمضان زاده^{*}، شهناز طبیعی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

farajzadehz@bums.ac.ir

مقدمه: در هر برنامه آموزشی، ارزشیابی رکن اساسی آن به شمار می‌رود. ارزشیابی این امکان را فراهم می‌سازد تا بر اساس نتایج آن نقاط قوت و ضعف مشخص شده و در ایجاد تحول و اصلاح نظام آموزشی گام‌های

مناسبی بر داشته شود. ارزشیابی دانشجو به عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان تدریس و آموزش دانشگاهی قلمداد می‌گردد. شیوه‌های ارزشیابی می‌تواند بر رویکردهای یادگیری در دانشجویان نیز تأثیر بگذارد و در صورتی که بر مبنای درک عمیق طراحی شده باشد، می‌تواند موجب یادگیری عمیق گردد یکی از رایج‌ترین آنها طراحی سؤالات چندگزینه‌ای می‌باشد که چنانچه به درستی طراحی شوند، روش مناسبی برای سنجش آموخته‌های دانشجویان می‌باشد. با توجه به اهمیت شیوه ارزشیابی و ابزار مورد استفاده برای آن در دستیابی به نتایج مورد نظر از برنامه آموزشی در این مطالعه دیدگاه دانشجویان در مورد بهترین نحوه ارزشیابی بررسی شد و با توجه به اهمیت دیدگاه دانشجویان طراحی سؤالات ارزشیابی درس مدیریت بر اساس نظر و خواست دانشجویان انجام گردید و مقایسه‌ای بین میانگین نمرات دانشجویان انجام گردید.

روش کار: در ابتدا سؤالات کتبی دانشجویان به صورت ترکیبی طراحی گردید و در انتهای آزمون از دانشجویان در مورد بهترین نوع آزمون در سنجش یادگیری و کاهش میزان اضطراب دانشجو در جلسه امتحان و همچنین در مورد اینکه دانشجو کدام نوع آزمون را ترجیح می‌دهد نظر سنجی شد. با توجه به نظر دانشجویان در مرحله بعدی مطالعه تمام سؤالات به صورت چهار گزینه‌ای طراحی گردید و مجدد از این گروه نیز نظر سنجی انجام شد و مقایسه‌ای بین میانگین نمرات و نیز نظر سنجی دو گروه انجام شد.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده از دیدگاه دانشجویان در آزمون ترکیبی و آزمون چهار گزینه‌ای نشان داد اکثر دانشجویان سؤالات چند گزینه‌ای را در مورد سنجش میزان یادگیری و کاهش اضطراب امتحان در دانشجویان مؤثر دانسته و همچنین این نوع آزمون را بر انواع دیگر ترجیح می‌دهند. در مقایسه بین نمرات دانشجویان در آزمون ترکیبی و آزمون چندگزینه‌ای مشخص شد با وجود تفاوت در حداکثر و حداقل نمرات دانشجویان در دو گروه ولی میانگین نمرات دانشجویان تفاوتی ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه در ارزشیابی فقط ارزیابی مدنظر نیست و خود می‌تواند ادامه دهنده فرایند یادگیری باشد لذا می‌توان به توجه به دیدگاه‌های دانشجویان و نتایج هر آزمون، آزمون را انتخاب کرد که به ارتقاء یادگیری بی‌انجامد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، دانشجو، علوم پزشکی

۱۶۱۳ - ۸۳

نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه پایدار آموزش پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

نفیسه رضائی^{*}، محمدرضا امیری، حسین وکیلی مفرد

دانشگاه علوم پزشکی همدان

rezaie_n@umsha.ac.ir

مقدمه: توسعه پایدار مفهومی است که برای بسیاری از کشورها به عنوان

شکل نظری مشکل است و بسیاری از این مطالب برای دانشجویان غیر ملموس است. برای رفع این چالش، در این پژوهش از نمایش فیلم در تدریس اسکیزوفرنی استفاده شده است. هدف این مطالعه بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی نسبت به نمایش فیلم در آموزش اسکیزوفرنی است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی مقطعی، دیدگاه دانشجویان نسبت به دوازده جلسه تدریس اسکیزوفرنی در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در دو نیمسال تحصیلی ۹۲-۹۱ بررسی شده است. دانشجویان به تعداد ۱۰۱ نفر به روش سرشماری در دو گروه شاهد و تجربی وارد مطالعه شدند. به این منظور به یک گروه با روش متداول (سخنرانی همراه با نمایش اسلاید) و به گروه دیگر با روش جدید (نمایش کلیپ و تکه‌هایی از فیلم‌های سینمایی) نشانه شناسی اسکیزوفرنی آموزش داده شد. شیوه اجرا در گروه تجربی به شکلی بود که مدرس در ابتدای جلسه ضمن ارائه اهداف و بیان مسایل مقدماتی، تکه‌هایی از فیلم‌های سینمایی را به نمایش می‌گذاشت. این فیلم‌ها، فیلم‌های آموزشی کوتاه و یا تکه‌هایی از فیلم‌های سینمایی تدوین شده بودند که به معرفی نشانه شناسی و علائم این بیماری می‌پرداخت. فیلم‌ها توسط مدرس انتخاب و تدوین شده بودند. با نمایش آنها علائم بیماری برای دانشجویان عینی و قابل مشاهده می‌شد. سپس دانشجویان پیرامون موارد مشاهده شده بحث می‌کردند و به سؤال‌های مدرس پاسخ می‌دادند. رضایت دانشجویان و دیدگاه آنها نسبت به جذابیت کلاس، توسط یک پرسشنامه پژوهشگر ساخته بررسی شد که حاوی ۱۳ سؤال ۵ درجه ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم بود. در انتهای پرسشنامه توسط دو سؤال میزان جذابیت شیوه ارائه مطالب و رضایت دانشجویان بر نموداری از یک تا ده سنجیده می‌شد. میانگین نمره پرسشنامه دو گروه توسط آزمون تی مستقل و نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد

یافته‌ها: از ۱۰۱ میانگین و انحراف معیار نمره رضایت دانشجویان گروه تجربی برابر $9/22 \pm 1/16$ و در گروه شاهد برابر $11/75 \pm 1/42$ بود. بر اساس آزمون آماری تی تفاوت بین این دو گروه معنی‌دار نبود ($p=0/16$). میانگین نمرات جذابیت کلاس در گروه تجربی برابر با $9/31 \pm 1/54$ و در گروه شاهد برابر $9/05 \pm 1/13$ بود و این اختلاف بین دو گروه معنی‌دار نبود ($p=0/82$).

بحث و نتیجه‌گیری: میانگین بالای نمرات دو گروه بیانگر رضایت دانشجویان و جذابیت کلاس درس است. عدم معنی‌داری تفاوت دو گروه می‌تواند به علت محدودیت‌های مطالعه باشد.

که با انتخاب گروه‌های متنوع‌تر و استفاده از استادان متفاوت در آموزش هر گروه، می‌توان آنها را به حداقل رسانید. با توجه به رضایت و جذابیت روش جدید، اجرای این روش آموزشی و انجام مطالعات بیشتری در جهت رفع محدودیت‌های آن پیشنهاد می‌شود.

کلمات کلیدی: اسکیزوفرنی، روانپزشکی، روش تدریس، دیدگاه، دانشجویان پزشکی

الگویی برای توسعه همه جانبه شناخته شده است. در این مقاله بر نقش کتابخانه‌های دانشگاهی و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی در رسیدن جامعه به توسعه پایدار تأکید گردیده است. بدین منظور ضمن طرح مفهوم، ضرورت و الزامات توسعه پایدار، به نقش اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی در توسعه پایدار پرداخته شده است. سپس نقش این کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در توسعه پایدار از سه جنبه: توسعه اجتماعی، توسعه نیروی انسانی و توسعه اقتصادی مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه جهت تأثیرگذاری بیشتر کتابخانه‌ها به عنوان نهادهای علمی در دانشگاه‌های علوم پزشکی چند راهبرد نظری و راهکار عملی پیشنهاد می‌گردد.

روش کار: این مقاله به روش کتابخانه‌ای با جستجو در اینترنت و استفاده از کتب و مجلات تخصصی در این زمینه انجام شده است.

یافته‌ها: اطلاعات در عصر حاضر ابزار اقتدار و یکی از عناصر بنیادی توسعه است. بشر امروزی در تمامی عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و علمی متکی به اطلاعات است. همه سطوح جامعه بالاخص جامعه دانشگاهی نیازمند اطلاعات است. هر نظامی که خواستار تحول و پویایی است ناگزیر باید از اطلاعات بهره‌مند باشد. به ویژه در حال حاضر که سرعت توسعه فزاینده گشته است، اطلاعات به عنوان نیروی بالقوه توسعه نقش برجسته تری را در دانشگاه‌های علوم پزشکی و آموزش پزشکی به عهده دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: بروز نارسائی‌های گوناگون در زندگی بشر اندیشمندان را واداشته است تا در امر توسعه به بازنگر بپردازند، این باز اندیشی در امر توسعه منتهی به خلق مفهوم جدید در ادبیات توسعه موسوم به توسعه پایدار گردیده است. یکی از عناصر مهم که می‌تواند نقش بسزایی در دستیابی افراد به توسعه پایدار داشته باشد عنصر اطلاعات است و بالطبع نقش کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی به عنوان نقطه عطف فرآیند اطلاع رسانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی که با تولید دانش و فراهم‌آوری و سازماندهی و اشاعه اطلاعات از توان و قابلیت بالایی برای کمک به توسعه پایدار برخوردار هستند.

کلمات کلیدی: کتابخانه‌های دانشگاهی، توسعه پایدار، آموزش پزشکی

۸۳-۱۶۲۰

دیدگاه دانشجویان پزشکی نسبت به نمایش فیلم در

آموزش اسکیزوفرنی

مصطفی نجفی*، رویا ملاباشی، عارفه موسوی

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

najafimostafa@med.mui.ac.ir

مقدمه: تدریس دروسی که ذهنی بوده و از عینیت کمتری برخوردار هستند، از دغدغه‌های آموزش پزشکی محسوب می‌شود. از جمله این دروس می‌توان به برخی از مباحث روانپزشکی مانند نشانه شناسی اسکیزوفرنی اشاره کرد. اسکیزوفرنی یکی از مباحث مهم و چالش برانگیز است که به علت برخی از نشانه‌ها مانند توهم و هذیان، آموزش آنها به

۸۳ - ۱۶۳۱

بررسی علل عدم استقبال اساتید از مرکز آموزش مهارت‌های بالینی

ندا طاهری^{۱*}، ام‌الله روزبهی، نسرین دهقانی، اسداله موسوی، علی موسوی
زاده، صغری متشفیغ
دانشگاه علوم پزشکی یاسوج
neda1taheri@gmail.com

مقدمه: کسب قابلیت در انجام مهارت‌های بالینی از ضروریات حرفه‌های علوم پزشکی است. در پایان دوره آموزش علوم پزشکی، فارغ‌التحصیلان باید در انجام مهارت‌های بنیادی تبحر لازم را به دست آورند و آن را به ظهور برسانند. به واسطه کوتاه شدن دوره بستری در بیمارستان‌ها، کاهش تخت‌های بستری و افزایش مراقبت بیماران در جامعه، اغلب افراد بستری در بیمارستان موقعیت مناسبی را برای یادگیری مهارت‌های بالینی پایه دانشجویان علوم پزشکی فراهم نمی‌کنند. علاوه بر آموزش تکنیک‌های معاینه و پروسیجرها، مهارت‌های ارتباطی نیز مورد توجه قرار می‌گیرد و در کنار این آموزش‌ها، از وسایل سمعی و بصری و کامپیوتر برای تکمیل آموزش استفاده می‌شود. در واقع، مراکز آموزش مهارت‌های بالینی پلی بین آموزش در کلاس‌های درس نظری و محیط بالینی به شمار می‌روند. لذا به دلیل استقبال کم از این مرکز بر آن شدیم تا عوامل را بررسی نموده و در جهت رفع آن تلاش نماییم.

روش کار: در این مطالعه تعداد ۳۰ پرسشنامه حاوی اطلاعات دموگرافیک و ۱۹ گویه در ارتباط با علل عدم استقبال جهت استفاده از مرکز مهارت‌های بالینی توسط اعضاء هیئت علمی که در زمینه آموزش بالینی فعال می‌باشند تکمیل گردید و داده‌ها به وسیله نرم‌افزار آماري SPSS و روش‌های آماری توصیفی تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: تمامی اساتید بر این گزینه‌ها اتفاق نظر داشتند که استفاده از مرکز مهارت‌های بالینی باعث سهولت یادگیری، کاهش استرس استاد و دانشجو و کاهش خطا می‌شود و مرکز مهارت‌های بالینی محیط مناسبی برای ارزیابی توانایی‌های بالینی دانشجویان می‌باشد و ۷۳٪ از پرسشنامه‌های تکمیل شده نشانگر این مطلب بود که تجهیزات مرکز جهت آموزش مناسب می‌باشد و ۸۱٪ اعتقاد داشتند که علت عدم استفاده از مرکز مهارت‌های بالینی نبود برنامه مدون و مناسب از طرف دانشکده‌ها و ۱۲٪ نیز از وجود امکانات در مرکز مهارت‌ها بی‌اطلاع بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد در زمینه استفاده از مرکز مهارت‌های بالینی بهتر است که دانشکده در طول ترم با همکاری مرکز مهارت‌ها برنامه مدونی را پایه‌ریزی نماید و بهتر است که مرکز مهارت‌ها نیز در زمینه اطلاع‌رسانی از امکانات مرکز جهت آموزش و برگزاری آزمون‌های osce تلاش بیشتری نماید تا گام مؤثری در جهت ارتقاء کیفیت آموزش بالینی برداشته شود.

کلمات کلیدی: مرکز مهارت‌های بالینی، کاهش استرس، استاد

۸۳ - ۱۶۳۲

بررسی میزان اعتماد به نفس پرستاران طرحی بیمارستان شهید صدوقی یزد

مزگان سب چراغی^{۱*}، مهدیه مداحی نژاد، محمد علی دهقانی، خرمن خسرویانی
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
shabcheraghimojan@yahoo.com

مقدمه: کسی که به خود احترام بگذارد و نفس خویش را گرامی شمارد و خود را با تمام نقائص و ضعف‌ها به حساب آورده و به خود اعتماد به نفس داشته باشد رفتار خود پنداره منفی نمی‌گردد و هیچگاه زندانی خیالات نمی‌شود. اعتماد به نفس مسال‌های است که هر روز با آن مواجه هستیم. فردی که اعتماد به نفس دارد خود را شایسته می‌داند و شایستگی ویژگی عام شخصیت اوست. در قرآن و روایات اهل بیت نیز تأکید زیادی به احترام گذاشتن به خویشتن و عزیز شمردن آن شده است.

روش کار: این پژوهش از نوع توصیفی - تحلیلی می‌باشد. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه استاندارد اعتماد به نفس روزنبرگ از ۳۰ نفر از پرسنل طرحی بیمارستان شهید صدوقی یزد جمع‌آوری شده است و با استفاده از نرم‌افزار SPSS تحلیل گردیده است.

یافته‌ها: میانگین سنی اعضای نمونه ۲۴/۵ سال و میانگین سابقه کاری آنها ۱۱/۵ ماه بود. ۹۳/۳٪ از این تعداد دارای اعتماد به نفس متوسط، ۶/۷٪ از آنها دارای اعتماد به نفس پایین و هیچ موردی از اعتماد به نفس بالا یافت نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: ورود از محیط دانشجویی به محیط کار پرستار را با دنیای دیگری مواجه می‌نماید و به او هویت خاصی می‌بخشد، عدم آمادگی دانش‌آموختگان پرستاری برای گذر از نقش حرفه‌ای خود و ورود به محیط بالینی موجب بروز واکنش‌های نا معلومی در ابعاد جسمی و روانی آنها می‌شود و سبب می‌گردد تا نتوانند خود را با محیط جدید مطابقت دهند. لذا برگزاری کلاس‌های مهارت‌های زندگی جهت پرسنل جدیدالورود می‌تواند تأثیر بسزایی در افزایش اعتماد به نفس آنها داشته باشد.

کلمات کلیدی: اعتماد به نفس، پرستار طرحی، بیمارستان

۸۳ - ۱۶۳۷

مهارت حل مسئله و مهارت قاطعیت در دانشجویان پرستاری

زینب مشیرآبادی^{۱*}، نعمیه سیدفاطمی^۲، لیلی بریم نژاد^۳، حمید حقانی^۲
۱- دانشگاه علوم پزشکی تبریز، ۲- علوم پزشکی ایران
moshirz@tbzmed.ac.ir

مقدمه: در سال‌های اخیر ماهیت عملکرد بالینی، تغییر پیدا کرده و تحت تأثیر انواع مدل‌های گام به گام حل مسئله قرار گرفته است، این تغییر، نیاز به افرادی که مهارت‌های حل مسئله را به طور مؤثر در عملکردشان بکار گیرند، ضروری‌تر می‌سازد. از سویی قاطعیت بالا برای پرستاران و

و نتایج در محیط واقعی انجام می‌گیرد. اهمیت تغذیه انحصاری با شیر مادر در ۶ ماه ابتدای عمر، برای بقا و رشد و تکامل شیرخواران به خوبی مشخص و به عنوان یک موضوع مهم بهداشت عمومی شناخته شده است. از این رو برگزاری کارگاه آموزش شیردهی جهت افرادی که اولین تماس را با مادران دارند، از ضرورت‌های اجتناب‌ناپذیر بوده و تأثیر آن در افزایش سطح سلامت جامعه بر کسی پوشیده نیست.

روش کار: مطالعه حاضر نوعی مطالعه نیمه تجربی می‌باشد. جامعه آماری ۴۰ نفره شامل ماماها، پرستاران و بهیاران شاغل در اتاق زایمان، بخش زنان و زایمان و اطفال و روش نمونه‌گیری سرشماری بوده است. جهت ارزیابی سطح اول کرک پاتریک پرسشنامه‌ای محقق ساخته حاوی ۳۰ سؤال درحیطه‌های محتوا، مدرس، فضای فیزیکی و اجرا بوده و براساس مقیاس لیکرت طراحی گردید. همچنین سؤالاتی بازپاسخ درخصوص نقاط قوت، ضعف و پیشنهادات در نظر گرفته شد. جهت ارزیابی سطح یادگیری از پیش آزمون و پس آزمون با هدف مقایسه میزان دانش و مهارت شرکت‌کنندگان در زمینه مبحث شیردهی قبل و بعد از برگزاری سمینار استفاده گردید. در مورد ارزیابی رفتار از مشاهده براساس چک لیست استفاده گردید. برای ارزیابی سطح چهارم نیز نگرش و میزان آگاهی مادران مورد بررسی میدانی قرار گرفت. برای آنالیز داده‌ها از نرم‌افزار SPSS 19 استفاده گردید.

یافته‌ها: در خصوص ارزیابی واکنش، مجموع میزان رضایت شرکت‌کنندگان نسبت به دوره ۹۹/۸٪ بود که بالاترین میزان رضایت از حیطة اجرا با ۳۸/۶٪ و کمترین آن مربوط حیطة محتوا با ۲۶/۴٪ بود. میانگین رتبه پیش آزمون ۱/۵۸ ± ۰/۴۹ و پس آزمون ۲ ± ۰/۰۱ بود. نتایج به طور کلی نشان داد میانگین یادگیری شرکت‌کنندگان در پس آزمون نسبت به پیش آزمون ارتقاء یافته است. در زمینه ارزیابی مهارت قبل و بعد از برگزاری سمینار اختلاف معنی‌داری وجود داشت. در سطوح رفتار و نتایج نیز با توجه به کارگاه برگزار شده تغییر قبل و بعد از برگزاری کارگاه به خوبی مشهود بود.

بحث و نتیجه‌گیری: مدل کرک پاتریک الگوی جامع، چارچوبی ساده و عملی برای دست اندرکاران آموزش فراهم می‌کند. هر چهار سطح ارائه شده در این مدل از اهمیت بالایی برخوردار است و هیچکدام از این سطوح را نباید نادیده گرفت، ارزشیابی برنامه حاضر نشان داد که برگزاری این دوره به صورت کارگاهی بسیار مناسب و نتایج خوبی در تمامی سطوح برداشته است. البته نظرات فراگیران و مواردی که نیاز به اصلاح داشت به مسئولین جهت انجام اقدامات اصلاحی ارائه گردید. پیشنهاد می‌شود این الگو جهت ارزشیابی و بهبود کیفیت برنامه‌هایی که به صورت کارگاهی و مهارتی برگزار می‌گردد استفاده گردد.

کلمات کلیدی: کارگاه، شیردهی، ارزشیابی، مدل ارزشیابی کرک پاتریک

۸۳ - ۱۶۹۴

یادگیری مبتنی بر تیم، روشی مؤثر در تدریس مفاهیم پیچیده درس فیزیولوژی در دانشجویان تغذیه

دانشجویان پرستاری، یک ضرورت است تا بتوانند در برقراری ارتباطی بهتر و استفاده مؤثر از دانش و مهارت‌های حرفه‌ای خود توانمند باشند. هدف این مطالعه، تعیین مهارت‌های حل مسئله و قاطعیت در دانشجویان کارشناسی پرستاری بود.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع مقطعی می‌باشد. جامعه پژوهش کلیه دانشجویان سال اول تا چهارم کارشناسی پرستاری شاغل به تحصیل در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ دانشگاه علوم پزشکی ایران بودند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه هینر و پیترسون و آزمون قاطعیت راتوس همراه با سؤالات مربوط به مشخصات فردی بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. از آزمون آماری آنالیز واریانس یک طرفه و آزمون تی مستقل و ضریب همبستگی پیرسون برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: ۳۲۲ دانشجوی با تکمیل کامل و عودت پرسشنامه‌ها در این مطالعه شرکت کردند. میانگین امتیاز دانشجویان در مهارت حل مسأله ۸۹/۵ و در مهارت قاطعیت ۱۲/۱ به دست آمد، که نشان‌دهنده سطح متوسط هر دو مهارت است. نتایج همچنین نشان داد سطح هر دو مهارت حل مسأله و قاطعیت در دانشجویان سال چهارم نسبت به سایر دانشجویان بالاتر بود، با این حال فقط بین میانگین امتیازات مهارت قاطعیت دانشجویان سال‌های مختلف تحصیلی تفاوت معنی‌دار آماری وجود داشت ($p = 0/037$) و $F = 2/85$.

مطالعه همچنین نشان داد سطح بالای مهارت حل مسأله با سطح بالایی از مهارت قاطعیت همراه است.

بحث و نتیجه‌گیری: برنامه‌های آموزشی باید با فراهم کردن فرصت تعلیم و تمرین مهارت‌های مختلف زندگی، دانشجویان را به توانمندی‌های مختلف از جمله مهارت حل مسأله و قاطعیت مجهز نماید. آموزش پرستاری نیز باید توانایی دانشجویان در حل مسائل بالینی و در نتیجه کارآمدی آنها را به عنوان مراقبین بهداشتی ارتقاء بخشد.

کلمات کلیدی: حل مسئله، قاطعیت، آموزش، دانشجوی پرستاری

۸۳ - ۱۶۶۷

ارزیابی کارگاه یک روزه آموزش شیردهی با مدل ارزشیابی کرک پاتریک در بیمارستان ضیائی اردکان سال ۱۳۹۲

سکینه حیدری^{*}، عطیه فقیهی مرقی، سیدمحمد پورهایمی اردکانی
۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ۲- علوم پزشکی اصفهان
s_heydari_287@yahoo.com

مقدمه: سنجش اثربخشی برنامه نقش بسیار مهمی در بهبود کیفیت برنامه‌های آموزشی داشته و در صورت انجام صحیح می‌تواند مبنایی مناسب و عینی جهت برنامه‌ریزی‌های آینده فراهم آورد. مطالعه حاضر به ارزیابی اثربخشی کارگاه آموزش شیردهی براساس مدل کرک پاتریک پرداخته است. در این مدل، ارزیابی در چهار سطح واکنش، یادگیری، رفتار

ثریا زحمت کش^{*}، کامران میرزایی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

zahmatkeshs2004@yahoo.com

مقدمه: یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) نوعی راهبرد آموزشی است که با هدف ارتقای کیفیت یادگیری از طریق ایجاد یک محیط یادگیری مشارکتی و فعال و با تکیه بر استراتژی‌های آموزشی پاسخگوی فردی و تیمی، افزایش تعامل گروهی و تقویت انگیزه مشارکت در بحث‌های گروهی ارائه می‌شود. این مطالعه با هدف مقایسه میزان یادگیری دانشجویان کارشناسی تغذیه در درس فیزیولوژی به روش TBL و شیوه سخنرانی بود

روش کار: در یک مطالعه نیمه تجربی بر روی دو گروه از دانشجویان کارشناسی تغذیه دانشگاه علوم پزشکی بوشهر اجرا شد. در این مطالعه درس فیزیولوژی تغذیه در گروه مداخله به روش TBL و در گروه شاهد به روش سنتی سخنرانی ارائه شد. در ابتدای مطالعه از هر دو گروه یک پیش آزمون واحد اخذ شد و میزان یادگیری در پایان ترم با استفاده از آزمون MCQ و میزان رضایت از روش تدریس با استفاده از فرم ارزشیابی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی بوشهر مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمرات پیش آزمون دو گروه اختلاف معنی‌داری نشان نداد ولی میانگین نمرات پس آزمون در گروه آموزش به روش TBL به صورت معنی‌داری بالاتر از گروه آموزش به روش سخنرانی بود (به ترتیب $18/28 (\pm 1/34)$ و $15/47 (\pm 2/16)$ ، $P < 0/001$)، میزان رضایت گروهی در گروه آموزش به روش TBL نیز بالاتر از گروه آموزش به روش سخنرانی بود (به ترتیب $8/68 (\pm 1/21)$ و $6/23 (\pm 0/87)$ از حداکثر نمره ۱۰ ($P < 0/001$)).

بحث و نتیجه‌گیری: ارائه فرآیندهای آموزشی به روش TBL از طریق افزایش تعاملات فردی و گروهی و تقویت یادگیری فعال می‌تواند نقش مؤثری در ارتقا سطح یادگیری و نیز رضایت دانشجویان از دروس ارائه شده در مقایسه با روش‌های معمول سخنرانی داشته باشد.

کلمات کلیدی: یادگیری، یادگیری مبتنی بر تیم، سخنرانی، دانشجو

۱۶۹۷ - ۸۳

بررسی ویژگی‌های مربی بالینی خوب و اثربخش از دیدگاه دانشجویان مامایی

شهناز مجاهد^{*}، مریم دافعی، خدیجه نصیریانی، فاطمه سعادت، مهین رحیم

دل

علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

sh_mojahed@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی از مقاطع حساس آموزش پزشکی است که در شکل‌دهی توانمندی‌های حرفه‌ای فراگیران، نقش عمده‌ای دارد محیط‌های بالینی به طور وسیعی به عنوان مکانی کلیدی جهت یادگیری دانشجویان پذیرفته شده است. مربیان بالینی می‌بایست دارای حیطه وسیعی از دانش، مهارت و ویژگی‌های فردی باشند و بدانند چه موقع و چگونه آنها را به کار

گیرند. ارزشیابی مربیان بالینی توسط دانشجویان، یکی از عواملی است که می‌تواند در ارتقا کیفیت آموزش بالینی مؤثر واقع شود. لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین ویژگی‌های یک مربی بالینی خوب از دیدگاه دانشجویان مامایی انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی ۸۰ نفر دانشجوی مامایی ترم ۶ و ۸ به صورت سرشماری شرکت داشتند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای با ۲۵ سؤال و در ۳ حیطه شامل؛ خصوصیات فردی، ویژگی‌های حرفه‌ای و علمی و روش ارزشیابی، با مقیاس لیکرت صفر تا ۳ بود. نتایج با نرم‌افزار SPSS 16 مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که مهمترین ویژگی‌های یک مربی بالینی خوب از دیدگاه دانشجویان مامایی به ترتیب عبارت بود از: برقراری ارتباط مناسب با دانشجو $91/8\%$ ، بیان خوب و مسلط 90% ، حمایت از دانشجو در موقع روبرو شدن با مشکل $87/1\%$. یافته‌های این پژوهش در بررسی از نظر روش اداره کارآموزی مربی بالینی ایده‌آل نشان داد $85/9\%$ تلاش جهت کسب مهارت‌های عملی توسط دانشجویان و در نظر گرفتن فرصت کافی برای انجام مهارت بالینی، $84/7\%$ سعی در رفع مشکلات تئوری و عملی کارآموزان و $88/2\%$ عدم تبعیض بین دانشجویان را به عنوان ویژگی مربی خوب بیان نموده بودند. کم‌اهمیت‌ترین خصوصیت از دیدگاه دانشجویان مامایی: سختگیری مربی در رابطه با حضور و غیاب و اجبار دانشجو به انجام کار تحقیقاتی و ترجمه بود. در بررسی از نظر شیوه ارزشیابی، 80% نمونه‌ها رعایت عدالت در ارزیابی دانشجویان، ارزشیابی پایان دوره‌ای تنها بر مبنای کار بالینی انجام شده کارآموز و دخالت دادن نظر پرسنل بخش در ارزشیابی دانشجو را به عنوان ویژگی مربی خوب بیان نموده بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: ایجاد انگیزه در دانشجو، برقراری ارتباط مناسب با دانشجو و سعی در رفع مشکلات تئوری و عملی آنها امر بسیار مهمی در کیفیت یادگیری مهارت‌های بالینی می‌باشد. امید است با استفاده از نتایج به دست آمده بتوان گامی در جهت ارتقا کیفیت آموزش بالینی برداشت.

کلمات کلیدی: دیدگاه دانشجویان مامایی، مربی بالینی خوب

۱۶۹۸ - ۸۳

تجارب کارکنان بهداشتی واحد دیابت جهت تغییر رفتارهای غیربهداشتی بیماران دارای ریسک فاکتورهای متابولیکی قلبی عروقی: یک مطالعه کیفی

لیلا سبزمکان^{*}، محمد علی مروتی شریف آباد، مسعود میرزایی

۱- دانشگاه علوم پزشکی البرز، ۲- علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

sabzmakan@yahoo.com

مقدمه: از آنجا که رفتار، اصلی‌ترین تعیین‌کننده سلامت است بسیاری از ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی به اهمیت تغییر رفتار خطر برای سلامتی پی برده‌اند. آنها اغلب دانش محدودی از ارتباط مؤثر، مشاوره تغییر رفتار و مهارت‌ها و استراتژی‌های حمایت از خود مدیریتی داشتند. هدف

روایی و پایایی محتوای پرسشنامه پس از مطالعه و نظرخواهی تأیید شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون‌های کای اسکوار و تی - تست مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: مجموع نمرات مهارت‌های ارتباطی ۲۰ بود که میانگین دیدگاه دانشجویان در این مهارت ۱۶/۴۹ بود. مجموع نمرات مهارت ویژگی‌های فردی ۳۰ بود که میانگین نمره دیدگاه دانشجویان ۲۳/۷۲ بود. در حیطه مهارت‌های ارتباطی ۸۱/۵٪ میزان اهمیت رعایت آن را زیاد و ۱۷/۵٪ متوسط و تنها ۱٪ میزان اهمیت مهارت‌های ارتباطی را کم می‌دانستند. در حیطه مهارت‌های ارتباطی عدم سوگیری و تحقیر دانشجویان ۸۷/۵٪ بود. کمترین میزان اهمیت در حیطه مهارت‌های ارتباطی شناخت دانشجویان به اسم ۵۰/۵٪ بود. فراوانی رعایت مهارت ارتباطی با جنس و مقطع تحصیلی و معدل معنی‌دار نبود.

بحث و نتیجه‌گیری: در فرایند تدریس احترام به فراگیران می‌تواند دستیابی به اهداف یادگیری را تسهیل کند. از طرفی تحقیر دانشجو در فرایند آموزش اختلال ایجاد می‌کند و آموزش مهارت‌های ارتباطی به اساتید و دانشجویان می‌تواند در تعالی آموزش نقش کلیدی داشته باشد.

کلمات کلیدی: مهارت ارتباطی، ارزشیابی اساتید، نگرش دانشجویان

۱۷۲۱ - ۸۳

آموزش بالینی، چالش‌ها و راهکارها؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

عبدالله برزگر*، علی حجازی، مهتاب هدایتی

دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

omomib87@gmail.com

مقدمه: آموزش تجربه برنامه‌ریزی شده‌ای است که تغییر در رفتار را به ارمان می‌آورد. نباید هیچ آموزشی بدون آن که بیماری برای هر موضوع وجود داشته باشد ارائه شود و در اغلب موارد بهترین آموزش، آموزشی است که توسط خود بیمار ارائه می‌شود. مطالعه پدیده بیماری‌ها بدون کتاب مثل کشتی است که در دریای نامعلوم حرکت می‌کند ضمن اینکه مطالعه کتاب بدون بیماران به دریا نرفتن است

روش کار: این مطالعه کتابخانه‌ای با استفاده از منابع معتبر دیجیتالی و چاپی تهیه و تنظیم گردیده است

یافته‌ها: آموزش بر بالین بیمار فرصت‌های مناسبی را از جمله اثبات و مشاهده از معاینه فیزیکی، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های بین فردی و مدل‌سازی نقش رویکرد انسانی به بیمار را فراهم می‌آورد.

چالش‌های آموزش بالینی:

فشارهای زمان، رقابت مطالبات - بالینی، مطالبات اجرایی، مطالبات پژوهشی، اغلب فرصت طلب و باعث مشکل‌تر برنامه‌ریزی، افزایش تعداد دانشجویان، کمی بیماران (اقامت کمتر در بیمارستان، ناخوش بودن بیماران، عدم رضایت بیمار) و کمبود منابع آموزش دوستانه در محیط بالینی یا بخش بیمارستانی، شناسایی و ارائه پاداش برای معلمان فقیر

این مطالعه بررسی تجارب کارکنان بهداشتی واحد دیابت در تغییر رفتارهای غیربهداشتی بیماران دارای ریسک فاکتورهای متابولیکی قلبی عروقی می‌باشد.

روش کار: این پژوهش کیفی از نوع تحلیل محتوی به مدت شش ماه در سال ۲۰۱۲ در واحد دیابت مراکز بهداشتی درمانی شهر کرج وابسته به دانشگاه علوم پزشکی البرز صورت گرفت. داده‌ها به صورت مصاحبه فردی و نیمه ساختارمند از ۱۲ نفر از کارکنان واحد دیابت (پزشک، پرستار و کارشناس تغذیه) حاصل گردید و تا اشباع داده‌ها ادامه یافت.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها منجر به استخراج ۸۷ کد اولیه گردید. کارکنان واحد دیابت یکی از موانع عدم انجام رفتارهای مرتبط با سلامت توسط بیماران را نداشتن مهارت‌های کافی در زمینه رژیم غذایی، فعالیت ورزشی صحیح، کنترل استرس و مصرف صحیح دارو درک نمودند، کارکنان بیان کردند بیماران نداشتن مهارت در زمینه کنترل استرس را بیش از موارد دیگر احساس نمودند. آنان همچنین احساس کردند مهارت‌های لازم را جهت تغییر رفتار بیماران به اندازه کافی ندارند و به عدم وجود دوره‌های توانمندسازی مانند اصول آموزش صحیح به بیمار و چگونگی مشاوره تغییر رفتار در بیماران اشاره نمودند و خواستار برگزاری این دوره‌ها بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نقش مهارت در تغییر رفتارهای غیربهداشتی، اهمیت آموزش مهارت و تکنیک‌های تغییر رفتار به دانشجویان گروه پزشکی و کارکنان بهداشتی ضروری به نظر می‌رسد بنابراین آشنایی این دسته از افراد با مواد آموزشی، شیوه‌های آموزشی مختلف و روش‌های مبتنی بر تئوری‌های بهداشتی جهت تغییر رفتار بیماران باید مورد اهمیت و توجه نظام سلامت و آموزش پزشکی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: کارکنان بهداشتی، ریسک فاکتورهای متابولیکی، تغییر رفتار، تحلیل محتوی کیفی

۱۷۱۲ - ۸۳

بررسی نگرش دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در مورد حیطه مهارت ارتباطی اساتید

زهره خزاعی*، آریتا فشارکی نیا، طاهره خزاعی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

z_khazae@bums.ac.ir

مقدمه: یکی از ارکان توانمندی بالینی پزشکان کسب مهارت‌های ارتباطی برای اجرای مطلوب وظایف حرفه‌ای است. بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد تعیین میزان موفقیت اساتید در رسیدن به اهداف آموزشی در حیطه‌های مختلف از جمله مهارت‌های ارتباطی می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های آموزشی مورد استفاده قرار گرفت. این مطالعه به منظور بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد حیطه مهارت‌های ارتباط اساتید انجام گرفت.

روش کار: مطالعه توصیفی مقطعی در ۲۰۰ نفر از دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال ۸۸ در بیرجند انجام شد. پرسشنامه‌ای در حیطه مهارت‌های ارتباطی و ویژگی‌های فردی تهیه شد.

لازم است ما با شناسایی دقیق تر این چالش ها در محیط کار خود، راهکارهای مناسبی برای مرتفع ساختن آن ها پیدا کنیم.

راهکارهای آموزش بالینی:

ترسیم نقشه هدف برای آنچه که می‌خواهید در کنار بیمار در موقع رویارویی به آن نایل شوید. راهنمایی فراگیران به مقاصد و اهداف جلسات و مذاکرات و گفتن به آنان که شما در این مورد چه فکر می‌کنید، معرفی خود و تیم خود به بیمار، تأکید بر ماهیت تدریس، ایفای نقش تعاملی پزشک بیمار- علاوه بر آموزش قدم به بیرون گذاشتن از نقش سنتی و نظارت دقیق، جزئی و ضروری در الگوی فراگیر محور است- گفتن به فراگیران که چه آموخته‌اند - وقت گذاشتن برای پرسش سؤالات، توضیحات و تعیین وقت برای مطالعه بیشتر و غیره مشخص کنید چه چیزی خوب انجام شده و چه چیزی خوب انجام نشده است بر مشکلات به وجود آمده بر بالین بیمار فکر کنید. با آگاهی‌های ایجاد شده در مرحله بازخورد، برای مواجهه با مشکلات آینده در خود آمادگی ایجاد کنید.

بحث و نتیجه‌گیری: می‌توان با بکارگیری مربیان با تجربه، فراهم آوردن محیط مناسب یادگیری جهت به مرحله عمل در آوردن آموخته‌های تئوری دانشجویان در عمل و حمایت دانشجویان، محیط یادگیری مطلوبی را با هدف کسب تجارب مثبت توسط دانشجویان مهیا ساخت. برای رسیدن به حداکثر استفاده از آموزش در بالین، بیماران، دانشجویان و مربیان باید به طور مناسب آماده شوند و اهداف آموزشی به دست آمده نیز تصدیق گردد.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، چالش‌ها، راهکارها

۸۳-۱۷۶۲

بررسی دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در مورد کیفیت بالینی بخش زنان

زهرا خزاعی^{*}، میترا مودی، میثم مرادی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

z_khazae@bums.ac.ir

مقدمه: ارزشیابی صحیح و مداوم برنامه‌های آموزشی در ارتقا و بهبود کیفیت برنامه‌ریزی آموزشی بسیار مؤثر است. این مطالعه با هدف بررسی دیدگاه دانشجویان در کیفیت موزش بالینی بخش زنان انجام گرفت.

روش کار: تعداد ۱۳۵ نفر که از دانشجویان که بخش زنان را گذراندند. پرسشنامه‌ای مبتنی بر سؤالات دموگرافیک و بررسی کیفیت موزش در حیطه‌های تسلط علمی مدیریت آموزشی و ارتباط مشاوره را تکمیل کردند. پس از جمع‌آوری اطلاعات در نرم افزار آماری SPSS و آزمون تی- تست مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سنی دانشجویان $25/2 \pm 1/3$ و میانگین معدل دانشجویان $16/8 \pm 0/16$ بود.

میانگین نمره دانشجویان در مورد تسلط علمی اساتید بخش زنان $23/3$ (حداکثر نمره $25/3$ و حداقل $12/3$)، در مورد حیطه ارتباط و مشاوره اساتید بالینی $19/7$ و در حیطه ارتباط و مشاوره 28 (رتبه سوم در میان

بخش‌ها)، میانگین نمره علاقه دانشجویان به بخش زنان $3/54$ (حداکثر نمره $4/14$ و حداقل نمره $2/63$) بود. بررسی آماری نشان داد بین نمره کیفیت آموزش بالینی و علاقه دانشجویان به بخش ارتباط معنی‌داری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: کیفیت آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان در بخش مورد مطالعه در سطح خوب می‌باشد و بایستی با برنامه‌ریزی آموزشی در جهت ارتقا و کیفیت آموزش بالینی شرایط لازم جهت افزایش میزان علاقه دانشجویان فراهم شود.

کلمات کلیدی: دانشجویان پزشکی، آموزش بالینی، ارزیابی

۸۳-۱۸۰۴

مشکلات آموزش بالینی کارآموزی در عرصه از دیدگاه مربیان و دانشجویان پرستاری و مامایی دانشکده پرستاری و مامایی رفسنجان سال ۱۳۸۸

مصدق شفیعی

علوم پزشکی رفسنجان

m-shafiei.1338@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی بخش اساسی و مهم آموزش پرستاری است. در این نوع آموزش، دانشجو در تعامل با مربی و محیط، مفاهیم آموخته شده را در حیطه عمل بکار می‌گیرد. ارتقای کیفیت آموزش بالینی، مستلزم بررسی مستمر وضعیت موجود، شناخت نقاط قوت و اصلاح نقاط ضعف است. برنامه‌ریزان آموزشی باید شرایطی را فراهم سازند که دانشجویان بتوانند دانش و مهارت لازم را برای حرفه آینده خود کسب نمایند. این مطالعه با هدف شناسایی مشکلات مختلفی که باعث کاهش کارایی کارآموزی در عرصه دانشجویان پرستاری می‌شود و حل این مشکلات برای تقویت روش‌های مؤثر و ضروری انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه تحلیلی مقطعی جامعه پژوهشی شامل ۱۸ نفر مربی و ۴۸ نفر از دانشجویان سال آخر کارشناسی پرستاری و ترم آخر کاردانی اتاق عمل و هوشبری که به صورت سرشماری انتخاب شدند، مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته ویژه مربیان و دانشجویان است و اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS و به صورت توزیع فراوانی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: در بررسی انجام شده بعد از تجزیه و تحلیل نظرات دانشجویان و مربیان، مهم‌ترین نقاط قوت کارآموزی در عرصه به ترتیب عبارت بودند از: وجود امکانات رفاهی مناسب (دانشجو $93/8\%$ مربی $88/8\%$) وجود امکانات مهارتی جهت دانشجویان (دانشجو $72/9\%$ مربی 50%) وجود تسهیلات آموزشی مناسب (75% دانشجویان و 50% مربیان) و مهم‌ترین نقاط ضعف را عدم همکاری کادر بهداشتی درمانی در آموزش بالینی ($69/9\%$ دانشجویان، $77/7\%$ مربیان) و ($68/8\%$ دانشجویان و $77/8\%$ مربیان) عدم هماهنگی قبلی بین دانشکده و واحدهای بهداشتی درمانی ($54/2\%$ دانشجویان و $66/7\%$ مربیان) مناسب نبودن تعداد دانشجو برای هر مربی ($66/5\%$

همکاری کادر بهداشتی درمانی در آموزش بالینی (۶۹/۹٪ دانشجویان، ۷۷/۷٪ مربیان) و عدم هماهنگی قبلی بین دانشکده و واحدها (۶۸/۸٪ دانشجویان و ۷۷/۸٪ مربیان)، مناسب نبودن تعداد دانشجو برای هر مربی (۵۴/۲٪ دانشجویان و ۶۶/۷٪ مربیان) بود.

بحث و نتیجه گیری: دیدگاه کلی مربیان و دانشجویان نسبت به کارآموزی در عرصه مثبت است، اما نیازمند تأمین جامع‌تر امکانات و تجهیزات محیط بالینی و بازنگری ابزارها و فرایندهای ارزشیابی بالینی است.

کلمات کلیدی: کارآموزی در عرصه، پرستاری، دانشجو، مربی، آموزش بالینی

۸۳-۱۸۲۵

بررسی تأثیر آموزش به روش نقشه مفهومی بر یادگیری درس بررسی وضعیت سلامت در دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه

یاسر مرادی^{*}، حسین حبیب زاده، داود رسولی، ناصر شیخی

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

pouyesh.ndpmu@yahoo.com

مقدمه: محیط مراقبت‌های بهداشتی این مسئولیت را در مدرسان پرستاری ایجاد کرده است تا فارغ التحصیلانی آماده کنند که قادر باشند مهارت‌های تفکر انتقادی و حل مشکل را در انواع محیط‌های بالینی به کار ببندند. بنابراین استفاده از روش‌های فعال تدریس جهت بهبود تفکر انتقادی به جای استناد به روش‌های سنتی که تنها قدرت به خاطر سپاری را افزایش می‌دهند، نیاز است. از آن جایی که بررسی یکی از اجزای مراقبت پرستاری جامع و اساس فرآیند پرستاری است و تمامی فعالیت‌های پرستاری بر مبنای بررسی و شناخت می‌باشد. لذا این مطالعه با هدف تعیین تأثیر آموزش به روش نقشه مفهومی بر میزان یادگیری درس بررسی وضعیت سلامت در دانشجویان پرستاری صورت گرفت.

روش کار: در یک مطالعه نیمه تجربی با طرح دو گروهی قبل-بعد آموزش، ۴۰ نفر از دانشجویان ترم سوم پرستاری با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و به روش تصادفی به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. پس از اجرای پیش‌آزمون، دانشجویان گروه مداخله به مدت شش جلسه دو ساعته و گروه کنترل پنج جلسه دو ساعته به ترتیب تحت آموزش با روش نقشه مفهومی و روش مرسوم و سنتی قرار گرفتند و سپس پس‌آزمون اجرا شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها آزمون محقق ساخته‌ای متشکل از دو بخش: بخش اول آن شامل مشخصات جمعیت شناختی و بخش دوم مشتمل بر چهل سؤال چهارگزینه‌ای جهت ارزشیابی سطح یادگیری درس بررسی وضعیت سلامت بود. نتایج با استفاده از نرم‌افزار آماري SPSS 19 و با روش‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی نظیر آزمون‌های تی مستقل و تی زوج و آزمون بای نومینال مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که آموزش به روش نقشه مفهومی در درس بررسی وضعیت سلامت توانسته است میزان یادگیری دانشجویان را در

دانشجویان و ۷۷/۸٪ مربیان) و مشخص نبودن نحوه ارزشیابی. بین میانگین نمرات دیدگاه مربیان و دانشجویان پرستاری اختلاف معنی‌دار آماری وجود نداشت.

بحث و نتیجه گیری: طرح کارآموزی در عرصه اگر چه برای هدف ارتقای مهارت و استقلال دانشجو برای ارائه خدمات جامعه‌نگر در عرصه‌های مختلف پرستاری مناسب و دیدگاه کلی مربیان و دانشجویان نسبت به آن مثبت است، اما در اجرا، مشکلات متعددی دارد که باید مورد توجه مسئولین آموزش پرستاری قرار گیرد.

کلمات کلیدی: کارآموزی در عرصه، پرستاری، دانشجو، مربی، آموزش بالینی، مشکلات آموزش.

۸۳-۱۸۰۹

بررسی وضعیت آموزش بالینی کارآموزی در عرصه ازدیدگاه مربیان و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی رفسنجان سال ۱۳۸۸

محبوبه هلاکویی^{*}، مصدقه شفیعی^۱، صغری علی دلاکی^۲، زهرا ثقفی^۱

اشرف سلطانی^۱

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

mahboobeh_hallakoei@yahoo.com

مقدمه: ارتقای کیفیت آموزش بالینی، مستلزم بررسی مستمر وضعیت موجود، شناخت نقاط قوت و اصلاح نقاط ضعف است تا دانشجویان بتوانند دانش و مهارت لازم، برای حرفه آینده خود را کسب نمایند. این مطالعه با هدف بررسی وضعیت آموزش بالینی کارآموزی در عرصه از دیدگاه مربیان و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی رفسنجان انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر، مطالعه توصیفی مقطعی است. جامعه پژوهشی شامل ۱۸ نفر مربی و ۴۸ نفر از دانشجویان سال آخر کارشناسی پرستاری، ترم آخر کاردانی اتاق عمل و هوشبری، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان بوده‌اند. روش نمونه‌گیری سرشماری و ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته ویژه مربیان و دانشجویان بود که روایی پرسشنامه از طریق روایی محتوا و پایایی آن با استفاده آزمون مجدد تعیین گردید. اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS و به صورت توزیع فراوانی و تی تست مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بر اساس آزمون تی مستقل میانگین نمرات دیدگاه مربیان ۴۲/۶±۵/۵، با درجه آزادی ۵۰/۷، نسبت به دانشجویان ۳۰/۸±۳/۵ در مورد وضعیت آموزش بالینی مثبت تر بوده است اما ارتباط آماری معناداری بین این دو مشاهده نگردید. همچنین بین میانگین نمره دیدگاه مربیان و دانشجویان مذکر و مؤنث، بومی و غیربومی، متأهل و مجرد، بر اساس آزمون تی مستقل رابطه آماری معنی‌داری مشاهده نشد. بر اساس نتایج پژوهش، مهم‌ترین نقاط قوت کارآموزی در عرصه به ترتیب، وجود امکانات رفاهی مناسب (دانشجو ۹۳/۸٪ و مربی ۸۸/۸٪)، وجود تسهیلات آموزشی مناسب (۷۵٪ دانشجویان و ۵۰٪ مربیان)، و مهم‌ترین نقاط ضعف، عدم

گروه مداخله نسبت به گروه کنترل ارتقاء ببخشد طوری که اختلاف میانگین قبل و بعد، در گروه مداخله $(3/60 \pm 3/11)$ و در گروه کنترل $(0/65 \pm 0/97)$ خود گویای مطلب مذکور می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش مؤید تأثیر روش نقشه مفهومی بر یادگیری دانشجویان پرستاری است. بنابراین توصیه می‌شود زمانی که نیاز به یادگیری عمیق مطالب درسی وجود دارد از این روش آموزشی استفاده گردد.

کلمات کلیدی: نقشه مفهومی، بررسی وضعیت سلامت، یادگیری

۸۳ - ۱۸۳۵

تأثیر آموزش فرایند پرستاری بر عملکرد پرستاران بخش‌های جراحی

محمد لطیف راستیان^{۱*}، نسرين دهقانی، شهباز مظفری، فاطمه صادقی
دانشگاه علوم پزشکی یاسوج^{*}

r115_rastian@yahoo.com

مقدمه: فرایند پرستاری یک روش بررسی و حل مشکل است که به منظور رفع نیازهای سلامت و مراقبتی افراد استفاده می‌شود. استفاده از فرایند پرستاری این امکان را به پرستاران می‌دهد که از تفکر انتقادی برای قضاوت‌های بالینی و فعالیت‌های مراقبتی خود استفاده نمایند. از سویی دیگر، فرایند پرستاری سبب می‌شود ارائه مراقبت‌های پرستاری از روش سنتی به سمت روش‌های علمی و بیمارمحور پیش رود. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر آموزش فرایند پرستاری بر عملکرد پرستاران بخش‌های جراحی مرکز آموزشی درمانی شهید بهشتی یاسوج می‌باشد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی با طرح یک گروهی می‌باشد که به صورت پیش‌آزمون، پس‌آزمون به مرحله اجرا درآمد. واحدهای مورد پژوهش، شامل ۴۸ پرستار بودند که در مدت اجرای طرح در بخش‌های جراحی فعالیت داشتند. نمونه‌های مورد پژوهش، به روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل چک‌لیست فرایند پرستاری بود. داده‌ها با استفاده از آزمون تی‌زوجی در نرم‌افزار SPSS 16 تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: این پژوهش نشان داد که بین آموزش کاربرد فرایند پرستاری و اجرای فرایند پرستاری در بیماران جراحی $54/2$ درصد از نمونه‌ها قبل از آموزش کاربرد فرایند پرستاری اجرای فرایند پرستاری ضعیف بوده است و $60/4$ درصد از نمونه‌ها بعد از آموزش کاربرد فرایند پرستاری اجرای فرایند پرستاری متوسط بوده است و آزمون تی‌زوجی جهت این بررسی اختلاف معنی‌داری را در اجرای فرایند پرستاری را نشان نداد $(P=0/064)$.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که اتخاذ تدابیری از قبیل تخصیص برنامه‌های زمانی بیشتر به آموزش فرایند پرستاری، استفاده از شیوه‌های یادگیری فعال، آموزش مداوم در عرصه‌های بالینی، ایجاد شرایط و امکانات لازم، افزایش تعداد نیروی انسانی کافی و تغییر روش‌های ارائه مراقبت‌های پرستاری، از مهمترین مواردی هستند که باید به آنها توجه

نمود.

کلمات کلیدی: فرایند پرستاری، مراقبت پرستاری، آموزش

۸۳ - ۱۸۵۴

ارتباط هوش معنوی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان

مرضیه رئیسی^{*}، هدی احمري طهران، سعیده حیدری، عصمت جعفر بگلو،

زهره عابدینی

دانشگاه علوم پزشکی قم

raisi_1350@yahoo.com

مقدمه: هوش معنوی به عنوان زیربنای باورهای فرد نقش اساسی در زمینه‌های گوناگون به ویژه ارتقاء و تأمین سلامت روانی دارد. بنابراین هدف از پژوهش حاضر تعیین رابطه بین هوش معنوی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، ۳۵۳ دانشجوی رشته‌های پرستاری، مامایی و پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۳۹۱ به روش نمونه‌گیری سرشماری شرکت کردند. پرسشنامه‌های مورد استفاده شامل: پرسشنامه هوش معنوی علی بدیع، و مشخصات دموگرافیک بودند. اطلاعات از طریق نرم‌افزار SPSS 18 با استفاده از آزمون‌های تی، آنالیز واریانس و آزمون همبستگی Pearson مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معنی‌داری کمتر از $0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمره کل پرسشنامه هوش معنوی دانشجویان $118/83 \pm 152/93$ (از حداکثر ۲۱۰) بود. هوش معنوی با پیشرفت تحصیلی رابطه معنی‌داری داشت $(p < 0/05)$. بدین معنا که با افزایش هوش معنوی، میانگین معدل دانشجویان بالاتر بود. از بین خصوصیات دموگرافیک: جنسیت، وضعیت درآمد خانواده و رشته تحصیلی با هوش معنوی ارتباط معنی‌داری داشت $(p < 0/05)$.

بحث و نتیجه‌گیری: هوش معنوی دانشجویان گروه‌های پزشکی با پیشرفت تحصیلی آنها همراه بود. به نظر می‌رسد ارتقاء هوش معنوی باعث پیشرفت تحصیلی دانشجویان و در نتیجه مراقبت بهتر از بیماران می‌شود.

کلمات کلیدی: هوش معنوی، پیشرفت تحصیلی، معنویت، دانشجویان

۸۳ - ۱۸۵۵

شادکامی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان

مرضیه رئیسی^{*}، هدی احمري طهران، سعیده حیدری، حکیمه دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی قم

raisi_1350@yahoo.com

مقدمه: اهمیت نقش شادی در بهداشت روانی، سلامت جسمانی، کارآمدی و مشارکت اجتماعی از مهمترین اولویت‌های روانشناسی قرار گرفته است. بنابراین هدف از پژوهش حاضر تعیین رابطه بین شادکامی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم می‌باشد.

استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل شد

یافته ها: ۶۴٪ دانشجویان درس کامپیوتر، ۴۱٪ روش تحقیق، ۴۰٪ مقاله نویسی، ۲۰/۹٪ آموزش در جامعه، ۲۶/۵٪ معنویت در پزشکی، ۱۲/۲٪ پاسخگویی اجتماعی، ۱۶/۸٪ تعاملات بین رشته‌ای، ۲۷٪ تفکر انتقادی، ۲۰/۴٪ استدلال بالینی، ۱۶/۸٪ حل مساله، ۲۶٪ اخلاق حرفه‌ای، ۱۷/۹٪ ابعاد اجتماعی مراقبت پزشکی، ۵۲/۵٪ مهارت‌های ارتباطی، ۱۳/۳٪ طبابت مبتنی بر شواهد، ۱۷/۳٪ قضاوت‌های اخلاقی، ۱۷/۳٪ مدیریت دانش پزشکی، ۶۳/۸٪ مهارت‌های زندگی، ۱۹/۹٪ حل تعارض، ۶۸/۸٪ موسیقی، ۶/۲٪ داروشناسی، ۶/۲٪ کار گروهی را به خود اختصاص می‌داد. همچنین دانشجویان ۲/۲۶٪ درس مدیریت، ۵/۲٪ اخلاق، ۴۰/۸٪ میکروبی، ۱۴/۵٪ فیزیولوژی، ۷/۹٪ آناتومی و ۵/۳٪ درس ریشه‌های انقلاب را به عنوان واحد پوچ معرفی نمودند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نظر دانشجویان لازم است ضمن ارزش نهادن به نظر دانشجویان، تمهیداتی ارائه شود تا دانشجویان ضمن دنبال نمودن علاقمندی خود بتوانند دروس مورد نظر خود را در طول تحصیل بیاموزند. همچنین بررسی واحدهای پوچ برنامه درسی از دیدگاه ایشان نقش مهمی در برنامه‌ریزی کوریکولوم‌های درسی و تعدیل و یا تغییر آن خواهد داشت.

کلمات کلیدی: کوریکولوم پوچ، کوریکولوم الکتیو، دانشجویان علوم پزشکی

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، ۳۵۳ دانشجوی رشته‌های پرستاری، مامایی و پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۳۹۱ به روش نمونه‌گیری سرشماری شرکت کردند. پرسشنامه‌های مورد استفاده شامل: پرسشنامه شادکامی آکسفورد و مشخصات دموگرافیک بودند. اطلاعات از طریق نرم‌افزار SPSS 18 با استفاده از آزمون‌های تی، آنالیز واریانس و آزمون همبستگی Pearson مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمره شادکامی دانشجویان ۴۸/۳۳±۱۶/۱۲ از حداکثر (۸۷) بود. شادکامی با پیشرفت تحصیلی رابطه نداشت. اما میانگین نمره شادکامی در بین رشته‌های مورد بررسی ($F=۳/۹۴$ و $P=۰/۰۲$) و افراد با وضعیت اقتصادی مختلف ($F=۰/۰۰۸$ و $P=۳/۹۸$)، متفاوت بود. به طوری که در دانشجویان مامایی، میانگین شادکامی بیشتر از دانشجویان پرستاری و پزشکی عمومی بود و نیز با افزایش درآمد خانواده، شادکامی بیشتر می‌شد.

بحث و نتیجه‌گیری: شادکامی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم متوسط می‌باشد. بنابراین عدم وجود رابطه بین شادکامی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان ممکن است به این دلیل باشد. پیشنهاد می‌شود مسئولان دانشگاه در جهت افزایش شادکامی دانشجویان برنامه‌ریزی نمایند.

کلمات کلیدی: شادکامی، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان

۱۸۷۵-۸۳

بررسی دانش و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد نسبت به آموزش الکترونیکی

فرانک صفدری ده چشمه*، فیروزه مجیدی، زیبا رئیسی دهکردی، فاطمه

موسوی مقدم، ریحانه قاسمی نژاد

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

faranaksafdari@gmail.com

مقدمه: در آموزش الکترونیکی یا فراگیری الکترونیک آموزش‌دهنده و آموزش‌گیرنده، به واسطه فاصله فیزیکی از یکدیگر جدا هستند ولی به کمک وسایل و ابزارهایی که فناوری در اختیار آنها قرار داده، با یکدیگر در ارتباطند. در حال حاضر بسیاری از دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی در کنار آموزش معمول خود، دانشگاه مجازی نیز تاسیس نموده‌اند، به طوری که اکنون آموزش الکترونیکی در ایران به یکی از انواع تحصیلات رسمی تبدیل شده است و هر سال دانشگاه‌های بیشتری پا به این عرصه می‌گذارند. اما باید گفت که گسترش مؤثر آموزش‌های الکترونیکی بدون توجه به نگرش مخاطبانشان موفقیت‌آمیز نخواهد بود. لذا این مطالعه به منظور بررسی دانش و نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد نسبت به آموزش الکترونیکی طراحی گردید.

روش کار: پژوهش توصیفی مقطعی حاضر بر روی ۱۳۴ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۱ که با روش نمونه‌گیری ساده

۱۸۷۲-۸۳

بررسی اولویت واحدهای الکتیو و کوریکولوم پوچ برنامه درسی از دیدگاه علوم پزشکی جهرم

لیلی مصلی نژاد*، سعید سالاری

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

mossila_1@yahoo.com

مقدمه: ارائه واحدهای انتخابی به دانشجویان یکی از استراتژی‌های آموزشی است که یکی از ابعاد الگوی پیشنهادی SPICES می‌باشد. این امر ضمن ارتقای انگیزش دانشجویان، زمینه را برای دنبال نمودن علاقمندی‌ها از یک سو و سپس ادامه تحصیل ایشان در فیلدهای تخصصی‌تر در آینده را فراهم می‌سازد. هدف از این تحقیق بررسی دیدگاه دانشجویان به اخذ واحدهای الکتیو و مشخص نمودن آن بخش از کوریکولوم درسی است که به عنوان کوریکولوم پوچ در واحد درسی مطرح می‌گردد.

روش کار: این مطالعه یک تحقیق مقطعی است که با هدف بررسی واحدهای الکتیو و پوچ برنامه درسی مدنظر دانشجویان از گروه‌های مختلف تحصیلی انجام شده است. ابزار تحقیق را پرسشنامه سه بخشی حاوی اطلاعات دموگرافیک و سپس لیستی ۱۹ بخشی پیشنهادی جهت واحد الکتیو برگرفته از منابع مختلف و با بررسی روایی و پایایی آن مدنظر قرار گرفت. بخش آخر پرسشنامه حاوی نظرات دانشجویان از واحدهای پوچ برنامه درسی بود که در قالب سؤال تشریحی مطرح گردید. داده‌ها با

انتخاب شدند، انجام گرفت. آگاهی دانشجویان با استفاده از پرسشنامه پژوهشگر ساخته معتبر و پایا سنجیده شد و برای سنجش نگرش از مقیاس نگرش آموزش الکترونیکی میشرا (Mishra) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی و آزمون‌های آماری کراسکال والیس، آنالیز واریانس یک طرفه و ضریب همبستگی اسپیرمن و پیرسون و توسط نرم‌افزار SPSS انجام شد.

یافته‌ها: میانگین سن دانشجویان مورد مطالعه $20/65 \pm 1/48$ بود و $55/3\%$ دانشجویان آگاهی ضعیف، $43/9\%$ آگاهی متوسط و $0/8\%$ آگاهی خوب داشتند. در زمینه نگرش نیز $81/5\%$ نگرش مثبت و $18/5\%$ نگرش منفی داشتند. $28/4\%$ این آموزش را برای مقطع لیسانس و $29/1\%$ برای مقطع تحصیلات تکمیلی و $42/5\%$ این آموزش را برای مقطع PhD مناسب می‌دانستند. از بین متغیرها تنها سابقه استفاده وابستگان نزدیک از این نوع آموزش با نگرش و آگاهی دانشجویان ارتباط معنی‌داری داشت و کسانی که یکی از وابستگان از آموزش مجازی استفاده می‌کردند آگاهی و نگرش بهتری نسبت به سایر دانشجویان داشتند. آزمون کروسکال والیس نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین دانشجویان ترم‌های مختلف از نظر آگاهی وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به سطح آگاهی پایین و نگرش مثبت دانشجویان نسبت به آموزش الکترونیکی، جهت فراهم نمودن بستر مناسب برای ایجاد، توسعه و استفاده بهینه از آموزش الکترونیکی، طراحی برنامه‌های آموزشی نظیر کارگاه‌ها به منظور ارتقا آگاهی و توانایی استفاده از آموزش الکترونیکی، پیشنهاد می‌گردد چرا که با تغییر مداوم نیازهای جوامع در دنیای امروز به نظر می‌رسد روش‌های سنتی آموزش، که در حال حاضر اجرا می‌شود، به تنهایی پاسخ‌گوی حرکت سریع قافله علم و دانش و نباشد.

کلمات کلیدی: دانش، نگرش، آموزش الکترونیکی، دانشجویان، علوم پزشکی

است.

روش کار: این مطالعه از نوع نیمه تجربی و به صورت قبل و بعد به روش سرشماری بر روی تمامی دانشجویان کارشناسی ناپیوسته مامایی دانشگاه علوم پزشکی قم انجام شد. میزان رعایت شایسته و کرامت زنان باردار اتباع خارجی توسط دانشجویان قبل و پس از مداخله به شیوه ایفای نقش با استفاده از یک ابزار دو قسمتی (تعیین مشخصات فردی و برگه مشاهده عملکرد) محقق ساخته ارزیابی گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی t زوج و مجذور کای از طریق نرم افزار SPSS 18 استفاده شد.

یافته‌ها: اختلاف میانگین میزان رعایت شایسته و کرامت زنان باردار توسط نمونه‌های مورد پژوهش قبل و پس از مداخله معنی‌دار بود. بین میزان رعایت کرامت زنان باردار از اتباع خارجی توسط دانشجویان با وضعیت تأهل ارتباط آماری معنی‌دار ولی با متغیرهای میانگین معدل، سابقه کار ارتباط آماری معنی‌داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد که آموزش به شیوه ایفای نقش بر عملکرد دانشجویان نسبت به رعایت شایسته و کرامت زنان باردار اتباع خارجی مؤثر بود. لذا توصیه می‌شود مربیان و اساتید رشته مامایی از همان ابتدای تحصیل نسبت به آگاه نمودن دانشجویان مامایی با شایسته و کرامت زنان باردار با بهره‌گیری از شیوه‌های فعال آموزشی اهتمام بیشتری داشته باشند.

کلمات کلیدی: اصول اخلاقی، ایفای نقش، عدالت محور، دانشجویان مامایی

۱۰۶۸ - ۸۳

بررسی روایی و پایایی آزمون CRP در ارزیابی مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان پزشکی دوره مقدمات پزشکی بالینی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

محمد دادگستر نیا

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

mdadgostamia@gmail.com

مقدمه: آزمون (Clinical Reasoning Problem) CRP یکی از چند آزمونی است که برای ارزیابی مهارت‌های چندگانه استدلال بالینی، در منابع علمی مطرح شده است. چند سالی است که در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، تنها آزمونی که برای سنجش فرآیند استدلال بالینی در دانشجویان مقطع مقدمات پزشکی بالینی مورد استفاده قرار می‌گیرد، آزمون CRP است. پژوهش حاضر به منظور بررسی روایی و پایایی آزمون CRP در دانشجویان دوره مقدمات پزشکی بالینی انجام گردید.

روش کار: در این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی، تعدادی دانشجوی رشته پزشکی دوره مقدمات پزشکی بالینی در پایان درس آموزش استدلال بالینی با استفاده از بحث موردی، در آزمون CRP با سناریوهایی با موضوعات غدد، خون، گوارش، روماتولوژی و قلب شرکت کردند. روایی

۷۶۵ - ۸۳

ارائه مراقبت بارداری عدالت محور: آموزش اصول اخلاقی با ایفای نقش در تقویت احترام به تنوع فرهنگی

هدی احمري طهران^{*}، طاهره بقایی همامنه، مریم امامی فر، طاهره

صدیقیان، اعظم محمد علیپور

دانشگاه علوم پزشکی قم

ahmari9929@yahoo.com

مقدمه: بی شک هر انسانی دارای حقوق فردی و اجتماعی است که به عنوان یک اصل توسط تمامی جوامع بشری پذیرفته شده است. ضرورت رعایت کرامت انسانی و احترام به فرهنگ و قومیت‌های گوناگون به ویژه زنان باردار ایجاب می‌نماید که حقوق آنان در جامعه رعایت شود. لذا مطالعه حاضر به منظور آموزش اصول اخلاقی به دانشجویان مامایی در تقویت احترام به تنوع و کثرت فرهنگی موجود در شهر قم انجام گرفته

شاگرد بر استاد و حق استاد بر شاگرد، مورد توجه قرار گرفته؛ اما، بیانیه‌ای مبنی بر حق دانشجو در آموزش یافت نشد. انجمن دانشجویان پزشکی آمریکا، بیانیه‌ای در مورد حقوق دانشجوی پزشکی، مشتمل بر ۱۲ حق و ۶ مسئولیت برای دانشجویان منتشر نموده‌اند. اعلامیه حقوق و مسئولیت‌های یادگیرنده هم توسط جمعی از دانش‌آموزان در ۱۹۹۵ نوشته شده و توسط یونسکو انتشار یافته است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نبود بیانیه حقوق دانشجویان پزشکی ایران، توصیه می‌شود، دانشجویان کمیته‌های مشورتی، فعالیت‌هایی را برای تدوین این بیانیه آغاز کنند. تدوین چنین بیانیه‌ای و ارائه آن به مسئولان دانشگاهی و کشوری، دانشجویان را نسبت به حقوقشان، آگاه می‌سازد و آنها را از حالت منفعل در یادگیری، به یادگیرندگانی فعال که در جستجوی احقاق حق خود هستند، تبدیل می‌کند. همچنین، اساتید و مسئولان مطلع از حقوق فراگیران، مسئولیت بیشتری را در آموزش دانشجویان احساس خواهند کرد. توصیه می‌شود کمیته‌های مشورتی دانشجویی برای تدوین این بیانیه اقدام کنند تا نتایج حاصل از نظرات همه دانشجویان در یک بیانیه کشوری، تنظیم و تدوین گردد.

کلمات کلیدی: دانشجو، پزشکی، حقوق، بیانیه، آموزش، فراگیر

ملاکی (همبستگی میان نمرات تئوری و عملی دوره ICM، به تفکیک، با نمره به دست آمده از آزمون CRP) و همسانی درونی (همبستگی نمرات کل دانشجویان در CRP با نمرات دانشجویان در هر سناریوی CRP) مقایسه گردید. همچنین پایایی به روش نیمه سازی آزمون محاسبه شد. یافته‌ها: ضریب همبستگی نمرات آزمون CRP با میانگین نمرات تئوری و عملی به ترتیب ۰/۳۵ (p=۰/۰۳) و ۰/۶۲ (p=۰/۰۵) بود. در همسانی درونی، بالاترین ضریب همبستگی ۰/۶۳ و مربوط به سناریوی غدد بود. در دو نیمه سازی آزمون ضریب همبستگی دو نیمه آزمون ۰/۵۹ (p<۰/۰۵) بود.

بحث و نتیجه گیری: استفاده از CRP به عنوان روشی معتبر و پایا برای سنجش مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان در مقطع مقدمات پزشکی بالینی توصیه می‌شود. اما این که آیا این آزمون می‌تواند تمامی جنبه‌های مهارت‌های استدلال بالینی را در این دانشجویان ارزیابی نماید، نیاز به مطالعات بیشتری در آینده دارد.

کلمات کلیدی: آزمون CRP، استدلال بالینی، روایی آزمون، پایایی آزمون

۱۰۸۸ - ۸۳

حقوق فراگیر در آموزش پزشکی: یک مطالعه کتابخانه‌ای

سپیده جمشیدیان^{*}، علیرضا یوسفی

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

sepidehjamshidian@gmail.com

مقدمه: در آموزش پزشکی، علاوه بر حقوق بیمار که اخیراً مورد توجه مسئولان کشوری قرار گرفته، حقوقی هم برای فراگیر پزشکی مطرح می‌باشد. توجه به نقش دانشجویان علوم پزشکی در برنامه‌های آموزشی خود، از طریق کمیته‌های مشورتی، فرصت مناسبی را برای بررسی این حقوق و دستیابی به عدالت در آموزش، فراهم می‌نماید. گام نخست برای تدوین بیانیه حقوق فراگیران پزشکی، جستجوی منابع برای یافتن موارد مشابه است. این مطالعه با هدف یافتن متون مرتبط با حقوق فراگیران پزشکی در زمینه آموزش انجام گردید.

روش کار: این مطالعه کتابخانه‌ای در بهار ۱۳۹۲ در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد. از واژه‌های حق یا حقوق در ترکیب با دانشجو، فراگیر، یادگیرنده و پزشکی، (s), right, Learner, student, medical, medicine استفاده شد. پایگاه‌های SID, Magiran, proquest و pubmed, سایت وزارت بهداشت برای حقوق بیمار، شرح وظایف دانشجویان و آیین نامه‌های مرتبط، سایت دانشگاه‌های پزشکی معتبر برای یافتن بیانیه‌های مربوط به حقوق یادگیرندگان جستجو شد.

یافته‌ها: در منابع مختلف، شرح وظایف فراگیران و حداقل موضوعات ضروری در برنامه درسی پزشکی، آیین نامه‌ها و قوانین مبنی بر حقوق دانشجویان از نظر مسایل رفاهی و تحصیلی در دانشگاه و حقوق بیماران قید شده؛ همچنین در متون اخلاقی و دینی ما توصیه‌هایی مبنی بر حق

۱۱۴۴ - ۸۳

ادراک مربیان بالینی پرستاری از موانع آموزش بالینی چالش‌ها و راهکارها: یک مطالعه کیفی

سکینه سبزواری^{*}، عباس عباس زاده، فریبا برهانی

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان^{*} ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید

بهشتی

S_Sabzevari@kmu.ac.ir

مقدمه: تجربه آموزش بالینی امکان بکارگیری مبانی تئوریک و پذیرش نقش حرفه‌ای را فراهم می‌سازد و انتظار می‌رود که فرصتی را برای کسب توانمندی‌های لازم فراهم کند. شناخت مسائل آموزش بالینی و رفع و اصلاح مشکلات در تربیت افراد کارآمد نقش بسزایی خواهد داشت. مطالعه حاضر به منظور بررسی درک مدرسین پرستاری از آموزش بالینی، چالش‌ها و راهکارها انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر مطالعه کیفی توصیفی است که در سال ۱۳۹۰ انجام شد. مشارکت کنندگان ۱۴ نفر از اساتید دانشکده پرستاری بودند و نمونه‌گیری به صورت مبتنی بر هدف و تارسیدن به اشباع داده‌ها انجام شد. گردآوری داده‌ها با روش مصاحبه بود. تمام مصاحبه‌ها ضبط، دستنویس و سپس خط به خط تحلیل شد. از نرم افزار One Note 2010 برای ثبت مصاحبه‌ها و کدهای استخراج شده استفاده شد. به منظور تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوای آشکار استفاده شد.

یافته‌ها: از تجزیه و تحلیل داده‌ها ۴ درونمایه و ۹ طبقه حاصل شد که شامل عرصه نمود پتانسیل‌های یادگیری در عمل (ارائه توان استاد و ارائه توان دانشجو)، مواجهه با تعارضات کار واقعی (برنامه‌ریزی غیرموثر، موانع

کلاس کمک کرد.

بحث و نتیجه گیری: بازنگری در ساختارها و فرایندهای نهادهای آموزشی به منظور عدالت محور شدن، از جمله ضروریاتی است که باید در برنامه‌ریزی استراتژیک نهادهای آموزشی مورد توجه ویژه قرار گیرد. ضرورت ایجاد فرصت‌های عادلانه آموزشی از سوی دانشگاه‌ها به ویژه استادان باید مورد ملاحظه قرار گیرد. زیرا ایجاد برابری آموزشی، می‌تواند علاقه تحصیلی دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهد و به موفقیت تحصیلی آنها کمک نماید. برای تحقق این منظور، مدیران و مسؤولان مؤسسات آموزشی می‌توانند ضمن ایجاد امکانات یکسان در سطح دانشگاه برای کلیه دانشجویان، با ایجاد کارگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی مناسب، به تغییر باورها و نقطه نظرات استادان در جهت مثبت مبادرت کنند و به این وسیله، به ایجاد عدالت آموزشی از طریق برخورد یکسان و بدون جانب‌داری با دانشجویان، کمک شایانی کنند.

کلمات کلیدی: عدالت، آموزش، مدیران، استاد

۸۳ - ۱۴۹۲

پایش رویکردهای تامین و تخصیص مالی در آموزش عالی

شهرام یزدانی^{*}، مرضیه دشتی رحمت آبادی

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

Shahram.yazdani@yahoo.com

مقدمه: تغییراتی که در بخش‌های مختلف جامعه به خصوص در ارتباط با محیط‌های سیاسی، اجتماعی و صنعتی طی سال‌های اخیر در بسیاری از کشورهای جهان رخ داده، تقاضاها، انتظارات و قوانین جدیدی را برای آموزش عالی ایجاد کرده است و به دنبال آن مؤسسات آموزش عالی با چالش‌های متعددی مواجه شده‌اند که از جمله مهم‌ترین این چالش‌ها کاهش منابع مالی دولتی است که در اغلب کشورهای جهان مشاهده می‌شود. از آنجا که آموزش عالی به مثابه یک بنگاه دانش، فعالیت‌های تولید، توزیع، تبدیل و ترویج و کاربست دانش را دنبال می‌کند، یک الگوی مطلوب برای تامین مالی فعالیت‌های دانشگاه‌های دولتی الگویی است که ۱- تمام فعالیت‌های یاد شده را در برگیرد ۲- سه اصل کارایی، کیفیت و عدالت را در دانشگاه‌ها تحقق بخشد ۳- دانشگاه‌ها را برای توسعه کمی و کیفی فعالیت‌های خود بر انگیزاند. این مطالعه با هدف کنکاشی پیرامون روش‌های تامین و تخصیص مالی در بخش آموزش عالی جهان صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه به صورت کتابخانه‌ای انجام شد.

یافته‌ها: پس از بررسی کتب و مقالات چاپ شده با محوریت روش‌های تامین و تخصیص مالی آموزش عالی در جهان و تأثیر تحصیل در مقطع آموزش عالی بر رشد اقتصادی جامعه، نتایج بیانگر آن است که مؤسسات آموزش عالی به دو روش عمده مستقیم و غیرمستقیم، سیاست‌های تامین مالی بخش آموزش عالی خود را پی‌ریزی می‌نمایند. از عمده‌ترین

اجرایی کسب مهارت بالینی، آموزش بالینی کارآمد (برنامه‌ریزی انعطاف‌پذیر ارزشیابی محور، استاد بالینی موثر، گذر از وابستگی به سمت استقلال در عمل)، چالش‌های حرفه‌ای در آینده (حرفه‌گرایی، محیط مراقبتی نامن) بودند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج برنامه ریزی مناسب جهت آموزش موثر در روند کسب مهارت‌های بالینی توصیه می‌شود. در این راستا استفاده از اساتید بالینی مجرب، تلاش در جهت بهسازی محیط آموزشی، توسعه همکاری بین مدرسین و بخش‌های بالینی و توجه به امکانات رفاهی و آموزشی می‌تواند تأثیر بسزایی داشته باشد. توجه به رفتارهای ورودی، هماهنگی و تناسب بین محتوای آموزش تئوری و مباحث عملی نیز از جمله مواردی بود که مورد تأکید قرار گرفت.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، پرستاری، مطالعه کیفی

۸۳ - ۱۳۴۰

نقش مسئولین دانشگاه در برقراری عدالت آموزشی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

رؤیا وطن خواه

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

roya.v1985@gmail.com

مقدمه: عدالت یکی از میراث‌های شکوهمند و جدایی ناپذیر بشریت می‌باشد که پایه و بنیان حقوق بشر را تشکیل داده است. در جهان معاصر، از عدالت به منزله حلقه مفقوده‌ای که اغلب فعالیت‌های بشر را تحت بی‌عدالتی، تحت الشعاع قرار داده است، نام می‌برند.

آموزش عدالت محور به عنوان عنصری اساسی در تقویت فرهنگ عمومی و مهم‌ترین مولفه در ارتقا و تحقق آن در جامعه است. بهره‌مندی از این آموزش می‌بایست متضمن ایجاد مسئولیتی برای ارتقاء عدالت اجتماعی به عنوان ضرورت پیشرفت اجتماعی مطلوب باشد. این مطالعه با هدف تعیین نقش مسئولین در عدالت آموزشی انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع کتابخانه‌ای بوده و جهت نقش مسئولین دانشگاه در عدالت آموزشی در سایت‌های science direct، sid.ir و موتور جستجوی google scholar و همچنین سایر مطالعات کتابخانه‌ای جستجو انجام شد.

یافته‌ها: عدالت، اشاره به وجود تعاملات و رفتارها و شیوه عملکرد مبتنی بر انصاف، برخورد بدون جانب‌داری، راهنمایی متناسب با توانایی دانشجویان دارد و رعایت عدالت در ارزیابی و آرایه امتیازها که می‌تواند باعث انتقال حس ارزشمندی به دانشجویان و به دنبال آن، ایجاد رفتارهای مدنی و تحصیلی مطلوب در آنان شود. به منظور دستیابی به این نوع عدالت، مدیران مؤسسات آموزشی بایستی مبادرت به تغییر در ساختارها و عناصری کنند که به این بی‌عدالتی‌ها دامن می‌زند. یکی از این عوامل مهم، مربوط به رفتار و باور استادان است که می‌توان با ایجاد دوره‌های آموزشی و تغییر دیدگاه‌ها و عملکرد آنان، به ایجاد برابری و عدالت آموزشی در

تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: ۲۵ نفر (۹۰٪) از دانشجویان آگاهی بالایی از ایدز داشتند. نمره آگاهی دانشجویان قبل و بعد از آموزش تفاوت معنی‌داری نداشت. اما میانگین نمرات نگرش پس از آموزش افزایش یافت که این افزایش از نظر آماری معنادار بود.

بحث و نتیجه گیری: در مجموع سطح آگاهی و نگرش دانشجویان نسبت به ایدز بالا به نظر می‌رسد، اما با توجه به افزایش میزان نگرش دانشجویان پس از آموزش پیشنهاد می‌گردد در برنامه‌ریزی درسی دانشجویان این موضوع اعمال گردد.

کلمات کلیدی: آموزش، آگاهی، نگرش، دانشجویان پزشکی، بیماری ایدز

۸۳۳ - ۸۳

بررسی دیدگاه دانش‌آموختگان رشته هوشبری شاغل در بیمارستان‌های دولتی شهر یزد درباره نحوه آموزش آناتومی

محمد حسینی شریف آباد^۱، احمد انتظاری، حمیده صادقی، علی اشعری اشعری

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

lahmadentezari@ssu.ac.ir

مقدمه: مطالعه آناتومی بدن انسان به عنوان اساس و پایه مباحث بالینی پزشکی برای دانشجویان گروه پزشکی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر دارد و برنامه‌ریزی آموزش باید طوری تنظیم شود که بیشترین ارتباط را با فعالیت‌های حرفه‌ای فراگیران داشته باشد. بنابراین مطالعه حاضر با هدف بهره‌گیری از تجربیات و توصیه‌های دانش‌آموختگان شاغل رشته هوشبری در رابطه با آموزش آناتومی در این رشته انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی و مقطعی در سال ۱۳۹۲ بر روی کلیه دانش‌آموختگان رشته هوشبری شاغل در بیمارستان‌های دولتی شهر یزد انجام شد. ابزار این تحقیق پرسشنامه‌ای محقق ساخته در سه بخش بود که پایایی آن با استفاده از آلفا کرونباخ تعیین و روایی آن به صورت صوری و محتوایی تأیید شد. بخش اول شامل مشخصات دموگرافیک شرکت‌کنندگان، بخش دوم شامل ۷ سوال راجع به نقطه نظرات در خصوص آموزش آناتومی (بر اساس مقیاس پنج درجه ای لیکرت) و بخش سوم شامل سه سوال برای اولویت بندی انتخاب منابع درسی، نواحی و دستگاه‌های مورد تدریس از دیدگاه آنان و سه سوال باز در ارتباط با متون آموزشی آناتومی استفاده شده برای تدریس و زمان ارائه درس بود. پس از تکمیل پرسشنامه، داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و آمار توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: از ۳۴ نفر شرکت کننده در این مطالعه ۱۴ نفر دارای کاردانی و ۲۰ نفر دارای کارشناسی بودند و متوسط سابقه کاری این افراد ۹/۵ سال بود. تحلیل یافته‌ها نشان داد که حدود ۶۸٪ شرکت‌کنندگان معتقد بودند که کتاب یا جزوات آناتومی برای تدریس در این رشته باید اختصاصی باشد.

روش‌های بودجه‌بندی و کسب سرمایه برای آموزش، تحقیقات و عملیات آموزشی در روش‌های مستقیم، می‌توان به بودجه بندی مبتنی بر مذاکره (Negotiated budgeting)، وجوه نشان دار (Earmarked funds)، سرمایه مبتنی بر فرمول‌های متعدد، از جمله مبتنی بر اولویت‌ها (Priorities-based)، سرانه هزینه به هر دانشجو

(Costs per students) و مبتنی بر عملکرد گروه‌ها

(Performance-based) و اشاره نمود. در روش‌های غیرمستقیم نیز موسسات به منابع مالی تحصیل شده از اخذ مالیات از دانشجویان و خانواده‌های ایشان، فارغ‌التحصیلان، بازپرداخت وام‌ها، دانش پژوهی (Scholarship)، منابع بانکی و ... متکی هستند. همچنین مطالعات تاکید می‌نمایند که نرخ بازگشت سرمایه (Rate of return) فردی در بخش آموزش عالی بیشتر از سرمایه گذاری اجتماعی آن است.

بحث و نتیجه گیری: از آنجا که تحصیل در بخش آموزش عالی هم یک سرمایه گذاری اجتماعی و هم یک سرمایه گذاری فردی است، شایسته است که هزینه‌های توسعه آموزش عالی بین مالیات دهندگان، فارغ‌التحصیلان، دانشجویان و خانواده‌های آنان، شاغلین و سازمان‌ها و نهادهای ذینفع از آنان تقسیم گردد، چرا که از مزایای این سرمایه‌گذاری هم تک تک افراد و هم کل جامعه، انتفاع خواهند برد. با اتکاء به نتایج به دست آمده و بررسی نقاط قوت و ضعف آنها و با نگاه به قوانین بالادستی و شرایط حاکم بر آموزش عالی در ایران، مطالعات آتی به سمت تدوین ساز و کارهایی پیش خواهند رفت که بخش آموزش عالی کمتر به بودجه دولتی متکی باشد.

کلمات کلیدی: تامین و تخصیص مالی، آموزش عالی، نرخ بازگشت سرمایه

۱۵۳۶ - ۸۳

تأثیر آموزش بر سطح آگاهی و نگرش دانشجویان دوره بالینی دانشکده علوم پزشکی یزد در مورد بیماری ایدز در سال ۱۳۹۲

فرزاد فردوسیان

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

ferdosianfarzad@yahoo.com

مقدمه: ایدز همچنان یکی از معضلات جوامع می‌باشد. آگاهی لازم نسبت به آن از ابزار پیشگیری می‌باشد. این پژوهش با هدف بررسی تأثیر آموزش بر آگاهی و نگرش دانشجویان پزشکی در زمینه بیماری ایدز صورت گرفت. **روش کار:** این مطالعه نیمه تجربی در سال ۱۳۹۲ بر روی ۳۰ نفر از دانشجویان پزشکی سال‌های ششم و هفتم انجام شد. جهت بررسی از پرسش نامه استفاده گردید که در دو مرحله (پیش آزمون - پس آزمون) تکمیل گردید. سپس آگاهی و نگرش آنها قبل و بعد از مداخله که به صورت سخنرانی بود مورد بررسی قرار گرفت و در نهایت داده‌ها به وسیله نرم افزار SPSS16 آزمون‌های تی زوجی و آنالیز واریانس مورد تجزیه و

بحث و نتیجه گیری: از آنجا که مهم ترین ویژگی های استاد خوب از دیدگاه دانشجویان تسلط استاد بر موضوع تدریس، شیوایی بیان و توانایی ارتباط می باشد به نظر بهتر است موارد مذکور در جذب و تامین نیروی انسانی جهت آموزش دانشجویان در دانشگاه مدنظر مسئولین قرار گیرد.

کلمات کلیدی: استاد خوب، دیدگاه، دانشجو

۸۳ - ۵۸۴

بررسی مستندات فعالیت های دانش پژوهی آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در

سال ۱۳۹۱

لیدا معماری، بهزاد کرمی متین، محمود کاظمی، فروغ زنگنه، گلاره حاتم، طیبه تولایی، ناهید جلیلیان، نسرين جلیلیان، مریم کارگر، زهرا

صفری

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

mhokazemi@yahoo.com

مقدمه: نوآوری (دانش پژوهی) انجام فعالیتی بدیع در جهت حل مساله، گسترش مرزهای دانش و ورود به عرصه های جدید است. جایگاه و اهمیت این نوع فعالیت ها در نظام آموزشی و پژوهشی دانشگاهها بر همگان مبرهن بوده و حمایت از این نوع فعالیت ها از رسالت های اصلی هر نظام آکادمیک می باشد، وجود نظام و سازوکارهای حمایتی و ارزشیابی مناسب این فعالیت ها می تواند سبب خلق ارزش های بدیع و آثار مفیدی در حیطه آموزش شود. ارزیابی مستندات دانش پژوهی آموزشی یکی از موارد آئین نامه ارتقاء مرتبه اعضای هیات علمی دانشگاه های علوم پزشکی کشور می باشد و ضروریست که به نحو مناسبی ارزش گزاری شود تا منعکس کننده واقعیت های زندگی آکادمیک باشد. لذا هدف از این مطالعه تعیین وضعیت مستندات فعالیت های دانش پژوهی آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۱ بوده است.

روش کار: این پژوهش توصیفی مقطعی بر روی کلیه مستندات دانش پژوهی آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه که به مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی ارسال شده بود، انجام گرفت. ابزار گردآوری داده ها چک لیست بود و داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS16 و آمار توصیفی تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: نتایج نشان داد که بیشترین مورد مستندات، اجرای روش های جدید تدریس ۹۰/۲٪ و کمترین مورد طراحی ابزارهای ارزشیابی آموزشی و ارزیابی ۶۵/۴٪ و بقیه موارد شامل: طرح دوره ۶۲/۱۱٪، طرح درس ۶۱/۱۸٪، ارزیابی درونی و بیرونی ۷۹/۱۲٪، تولید و بکارگیری مواد آموزشی و کمک آموزشی ۶۲/۱۱٪، تهیه و بکارگیری روش ها و ابزارهای نوین ارزشیابی (لاگ بک، پورتفولیو و OSCE) ۹۵/۱۳٪ بود. لازم به ذکر است که استفاده از آموزش مجازی و الکترونیک در بین اساتید هنوز از جایگاهی برخوردار نیست.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته های پژوهش حاضر، باید با ایجاد

بنابر داده ها، تدریس آناتومی به صورت سیستمی نسبت به ناحیه ای مورد توافق بیشتری قرار داشت. بنابر نظر شرکت کنندگان، بترتیب دستگاه های تنفسی، قلبی عروقی و عصبی مرکزی در اولویت های اول تا سوم و دستگاه تناسلی در اولویت آخر برای تدریس باید قرار گیرد. اکثر پاسخ دهندگان با ارائه درس آناتومی بعد از ترم اول موافقت داشتند.

بحث و نتیجه گیری: یافته های این مطالعه نشان داد که ارائه درس آناتومی در رشته هوشبری به صورت سیستمیک و با اولویت دستگاه های تنفسی، گردش خون و عصبی مرکزی مورد تاکید بیشتر دانش آموختگان شاغل این رشته است و تهیه منابع درسی مناسب با این امر و بازنگری در زمان ارائه دروس ضرورت دارد.

کلمات کلیدی: آموزش، آناتومی، هوشبری، دانشجویان هوشبری

۸۳ - ۴۳۵

استاد خوب از دیدگاه دانشجویان دانشکده بهداشت

دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

رجبعلی حکم آبادی*، حسین فلاح

۱- دانشگاه علوم پزشکی بجنورد* ۲- دانشگاه شهید صدوقی یزد

abi.hse2006@gmail.com

مقدمه: طبق دیدگاه طراحان سیستماتیک آموزشی، استاد مهم ترین رکن برای ایجاد موفقیت مطلوب در تحقق اهداف آموزشی می باشد. لذا این مطالعه با هدف شناسایی و جمع آوری خصوصیات یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان دانشکده بهداشت انجام شد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی - مقطعی است جامعه آماری، دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی می باشد. تعداد نمونه ۱۰۰ نفر می باشد که به صورت سرشماری انتخاب شد. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه ای بود که روایی و پایایی آن تایید شده است. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS16 و آزمون های توصیفی و شاخص های آماری تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: در ارتباط با «ویژگی دانش پژوهی» نتایج نشان داد «تسلط استاد در درس مورد تدریس» با میانگین $4/68 \pm 0/65$ بیشترین و «علاقمندی به پژوهش» با میانگین $3/68 \pm 0/92$ کمترین میانگین را دارند. نتایج در ارتباط با «ویژگی روش تدریس» نشان داد «شیوایی بیان» با میانگین $4/6 \pm 0/72$ بیشترین و «ارائه طرح درس و اهداف دوره در ابتدای ترم» با میانگین $3/51 \pm 1/01$ کمترین میانگین را دارند. در مورد «ویژگی توانایی ارتباط از دیدگاه دانشجویان»، نتایج نشان داد که «راحت بودن دانشجویان در ارتباط با استاد و طرح موضوعات» با میانگین $4/54 \pm 0/72$ بیشترین و در «دسترس بودن در ساعات غیر کلاسی» با میانگین $3/8 \pm 0/72$ کمترین میانگین را دارند. در نهایت از نظر «ویژگی شخصیت فردی» «ایتم» «انعطاف پذیری استاد» با میانگین $4/27 \pm 0/9$ بیشترین و «قاطعیت و سختگیری تدریس» با میانگین $3/56 \pm 0/93$ کمترین میانگین را داشت.

۸۳- ۷۴۴

بررسی نظرات اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مورد دوره‌های آموزشی بر مبنای مدل کرک پاتریک

فهیمة پورحاجی*، فاطمه پورحاجی، طاهره عرب بیک، علی شعبی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

pourhajif2@mums.ac.ir

مقدمه: از آنجا که پزشکی علمی است مبتنی بر اطلاعات؛ و اطلاعات نیازمند آموزش است، طرح دانش‌افزایی اعضای هیات علمی در دانشگاه علوم پزشکی اجرا شد. هدف پژوهش حاضر توسعه و ارتقای آموزش از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی مطابق طرح دانش‌افزایی دانشگاه‌های کشور و ارزشیابی از این دوره‌ها بر اساس مدل کرک پاتریک توسط ابزاری روا و پایا برای ارزشیابی کمی فعالیت‌های آموزشی اعضای هیات علمی می‌باشد.

روش کار: پژوهش حاضر مطالعه توصیفی است که نمونه این پژوهش ۴۰ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در سال ۹۲ بودند که به روش مبتنی بر هدف انتخاب شدند. در این پژوهش برای بررسی اثربخشی دوره‌های آموزشی از پرسشنامه پژوهشگر ساخته بر مدل کرک پاتریک استفاده شده است. روایی پرسشنامه از طریق روایی محتوی توسط افراد صاحب‌نظر و پایایی آن از طریق Test-Retest، مطالعه مقدماتی و محاسبه ضریب آلفای کرونباخ مشخص گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS16، تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: نتایج به دست آمده در سطح نخست نشان دهنده که حدود ۷۸/۷٪ برگزاری دوره‌ها را بسیار ضروری می‌دانند و نسبت به آن واکنش مثبت نشان دادند. ۵۹/۴٪ آنها برگزاری این دوره‌ها را در برآوردن نیازهای آموزشی و افزایش یادگیری خود موثر دانستند. ۶۲/۵٪ افراد مورد پژوهش ارتباط این دوره‌ها را با تغییر رفتار و آینده حرفه‌ای بسیار مناسب ارزیابی نمودند. نتایج حاکی از آن است که ۷۸/۸٪ اساتید برگزاری دوره‌های آموزش را مفید می‌دانستند.

بحث و نتیجه‌گیری: ارزشیابی مناسب از اعضای هیات علمی در نظام‌های آموزشی باعث ارائه بازخورد در مورد کمیت و کیفیت کار و نحوه عملکرد اعضای هیات علمی، آگاهی از توانمندی‌ها و ضعف‌ها و اتخاذ تمهیدات لازم جهت ارتقا سطح آموزش و کارایی اعضای هیات علمی، ایجاد زمینه مناسب جهت سهولت در تصمیم‌گیری و ایجاد مبنای عینی‌تر جهت اثربخشی نیروی انسانی می‌شود.

کلمات کلیدی: مدل ارزشیابی کرک پاتریک، اثربخشی دوره‌های آموزشی، طرح دانش‌افزایی

۸۳- ۷۶۶

بررسی مهارت بازخورد، شنود و کلامی در میان اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

انگیزه و تشویق اعضای هیات علمی و بالابردن سطح کارگاه‌های توانمندسازی اساتید از لحاظ علمی و کاربردی زمینه‌افزایش این نوع فعالیت‌ها را افزایش داد و ضروریست که تدابیری جهت جلب حمایت مسئولین از این نوع فعالیت‌ها برای ایجاد تحول در امر آموزش و تدریس دانشگاه‌ها اندیشید.

کلمات کلیدی: دانش پژوهی، هیات علمی، کرمانشاه

۸۳- ۶۴۰

شناسایی هیجانات تدریس در اساتید دانشگاه علوم پزشکی بیرجند راهکاری برای ارتقای اعضای هیئت علمی

طاهره خزاعی*، مریم تولیت، طیبه خزاعی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

azar1342@bums.ac.ir

مقدمه: اساتید مهم‌ترین مولفه‌های تعلیم و تربیت به شمار می‌روند، هیجانات تدریس استاد بر عملکرد دانشجویان تاثیر می‌گذارد برای مثال: نتایج مطالعات کلانین نشان می‌دهد که هیجان‌پذیری منفی، استرس دانشجویان را زیاد می‌کند و هیجان‌پذیری مثبت رابطه‌ای مثبت با امنیت خاطر و اعتماد دانشجویان نشان می‌دهد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی تعداد ۵۱ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی بیرجند به روش نمونه‌گیری تصادفی، طبقه‌ای انتخاب شدند، ابزار گردآوری اطلاعات مقیاس هیجان‌پذیری تدریس دارای ۴۵ عبارت و پنج زیر مقیاس: خشم و عصبانیت، غرور و لذت، احساس گناه و شرم و ملالت و آزدگی بود. سوالات بر اساس مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۵) ارزش‌گذاری شده بود، داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های T-Test و Anova تجزیه تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین نمره خشم 3.7 ± 0.34 ، غرور و لذت 3.7 ± 0.48 گناه و شرم 3.5 ± 0.28 ، ملالت 4.5 ± 0.19 ، آزدگی 2.4 ± 0.13 بود که با میانگین استاندارد فاصله زیادی نداشت. مقایسه میانگین نمره غرور و لذت و گناه و شرم و آزدگی در دانشکده‌های مختلف از نظر آماری اختلاف معنی‌داری داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به این که هیجانات تدریس استاد بر کیفیت تدریس آنها تاثیر می‌گذارد و میزان بازدهی و عملکرد مثبت آنها را کاهش می‌دهد لذا پیشنهاد می‌شود، علاوه بر ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی استاد در هر نیمسال، مرکز مطالعات دانشگاه هیجانات تدریس هر استاد را شناسایی نموده و نتایج را به وی منعکس نماید.

کلمات کلیدی: هیجانات تدریس، توانمندی آموزشی، اساتید

tnaghibi@zums.ac.ir

مقدمه: سیستم آموزش پزشکی نقش بسیار مهمی در تامین سلامت جامعه دارد که یکی از ارکان اصلی این سیستم را اعضای هیات علمی آن تشکیل می دهد. به این ترتیب، رضایت شغلی این افراد می تواند تاثیر مستقیم در تربیت نیروی کارآمد و نیز تامین سلامت جامعه داشته باشد. رضایت شغلی نقش بسیار اساسی در عملکرد اساتید دارد و عدم توجه به رضایت آنان موجب توقف، رکود نسبی، تحلیل و زوال تدریجی آنان خواهد شد. هدف از این مطالعه، تعیین میزان رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان می باشد.

روش کار: در این مطالعه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان پرسشنامه‌ای را که بر اساس تئوری هرزبرگ طراحی شده بود، تکمیل نمودند. این پرسشنامه حاوی اطلاعات زمینه‌ای از قبیل سن، جنس، سابقه کار و مرتبه علمی بوده و شامل ۴۴ سوال در ۶ حیطه شغلی بود. سوالات بر اساس طبقه بندی لیکرت ۶ گزینه‌ای پاسخ داده شد؛ سپس یافته‌ها با استفاده از آزمون‌های t دو گروه مستقل، تحلیل همبستگی و مدل‌های خطی تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: نتایج بر اساس نمره کل پرسشنامه رضایت شغلی اعضای هیات علمی نشان داد که میزان رضایت شغلی در ۳۶/۶٪ از اعضای هیات علمی پایین، در ۵۲/۷٪ متوسط و تنها در ۱۰/۷٪ بالا بود. بیشترین میزان رضایت شغلی از ماهیت کار (۷۹/۶٪) و کمترین آن مربوط به حقوق و مزایا (۴۶/۶٪) بود. رضایت از شرایط فیزیکی کار (۸۱/۴٪)، رضایت از امنیت شغلی (۵۴/۲٪)، نحوه سرپرستی (۵۰/۱٪) و فرصت‌های ارتقا (۴۷/۲٪) به ترتیب در رده‌های بعدی قرار گرفتند.

بحث و نتیجه گیری: اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان از ماهیت کار خود رضایت بالایی دارند و در صورتیکه بتوان از نظر حقوق و مزایا نیز رضایت آنان را بالا برد می توان بازده آموزشی را افزایش داد.

کلمات کلیدی: دانشگاه علوم پزشکی زنجان، اعضای هیات علمی، رضایت شغلی

۹۶۱ - ۸۳

بررسی دیدگاه اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در مورد تناسب معیارهای ارزشیابی کیفیت تدریس

ابوالفضل زنده دل^{*}، خاطره عنبری، محمدرضا غلامی

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

a.zendedel@yahoo.com

مقدمه: امروزه ارزشیابی به عنوان عامل تعیین کننده اعتبار و سودمندی عملکرد آموزش محسوب می شود اطلاعات حاصل از ارزشیابی تدریس برای برنامه ریزان و اساتید باز خوردهائی را فراهم ساخته و آنها را قادر می سازد تا در زمینه بهبود شیوه های تدریس خود تصمیمات آگاهانه ای اخذ نمایند.

مهديه ممیزی^{*}، طاهره رحيمدل، محمد ممیزی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

mahdieh_momayyezi@yahoo.com

مقدمه: مدیریت سازمان آموزشی از اهمیت بسزایی برخوردار است و می تواند بر میزان توسعه فرآیندها و شایستگی افراد اثر گذاشته و در نتیجه یادگیری دانشجویان افزایش یابد و در کل باعث یاری رساندن به آموزش و بهبود کار شود. در گروه‌های آموزشی دانشگاه، مدیران آموزشی و اعضای هیئت علمی فعالیت دارند. این مطالعه به منظور بررسی مهارت‌های ارتباطی مدیران گروه‌های آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شده است.

روش کار: این پژوهش از نوع توصیفی است که به صورت مقطعی انجام شد. جامعه مورد بررسی کلیه مدیران گروه آموزش دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۸۹ بود. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه استاندارد پارتون جی‌ای جمع آوری شد. داده‌های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار spss16 و آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شد و در قالب جداول توزیع و درصد فراوانی نشان داده شد.

یافته ها: میانگین نمره مهارت‌های ارتباطی مدیران گروه ۴/۶ ± ۵۸/۱۶ و به تفکیک، مهارت بازخورد دارای میانگین ۲/۷ ± ۲۱/۱۷، مهارت شنود دارای میانگین ۳/۶ ± ۱۶/۲۳ و مهارت کلامی دارای میانگین ۲/۶ ± ۲۰/۷ بود. مهارت کلامی با میانگین نمره ۹۲/۴۴ دارای بالاترین میانگین نسبت به سایر مهارت‌ها بود و بالاترین نمره این مهارت به دانشکده پرستاری - مامایی با میانگین ۲۳/۷۵ اختصاص داشت. شایان ذکر است که تنها نمره مهارت ارتباطی مدیران با مرتبه علمی استادیاری با میانگین نمره ۵۶/۳۲، از حد متوسط نمرات مربوط به پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی (نمره ۵۴) بیشتر است. از نظر جنس میانگین مهارت‌های ارتباطی مردان ۵۵/۶۸ و میانگین مهارت‌های ارتباطی زنان ۵۱/۶۴ بود.

بحث و نتیجه گیری: مهارت کلامی به عنوان قابلیت نفوذ و توان متقاعد سازی افراد بالاترین میانگین را داشته، در حالی است که تحقیقات نشان داده مدیران اثربخش دارای مهارت شنود بالاتری هستند. بنابراین بهتر است با در نظر گرفتن معیار مهارت‌های ارتباطی در ارزشیابی سالانه اساتید توسط دانشجویان و شناسایی مدیران با مهارت‌های ارتباطی ضعیف، اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی جهت ارتقاء مهارت‌های ارتباطی در آنها گردد.

کلمات کلیدی: مهارت ارتباطی، بازخورد، مهارت کلامی، مدیر آموزشی، گروه آموزشی

۹۰۱ - ۸۳

بررسی رضایت شغلی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان در سال ۱۳۹۲

ترانه نقیبی محمودآبادی^{*}، فرامرز دوبختی، محمدرضا جمشیدی، زهرا

بسطامی

دانشگاه علوم پزشکی زنجان

اعضای هیات علمی از روند ارتقای حرفه‌ای استفاده شد. شرکت کنندگان ۲۲ نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد بودند که به روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه انفرادی نیمه ساختار یافته و برای تحلیل آن‌ها از روش ون منن استفاده شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌های مصاحبه منجر به مضمون اصلی، گذر از باتلاق حرفه‌ای ارتقای آکادمیک و پنج زیر مضمون شد که شامل: ۱- مشکلات مربوط به فرآیند اداری ۲- مشکلات مربوط به عملکرد کمیته‌ها ۳- مشکلات مربوط به صلاحیت عمومی ۴- مشکلات مربوط به کلیت آیین‌نامه ارتقای مرتبه علمی و ۵- عوامل انگیزشی بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به این که اعضاء هیئت علمی، مهم‌ترین سرمایه هر مؤسسه آموزش عالی محسوب می‌شوند بنابراین ارزشیابی دقیق دستورالعمل و فرآیند ارتقاء، جهت ایجاد رضایت در محل کار و همچنین ایجاد سیاست‌های مطمئن و شیوه‌های شفاف و منصفانه برای همه اعضای هیأت علمی ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: تجربه، اعضای هیات علمی، ارتقای مرتبه علمی، روند ارتقاء، پدیدارشناسی

۸۳ - ۱۲۰۱

بررسی معیارهای آموزشی مورد تقاضای دانشجویان از اعضاء هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

سمیه رستمی مسکوپایی^۱، فریده رستمی مسکوپایی

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

somayahrostami14@yahoo.com

مقدمه: آموزش یک فرآیند یادگیری دوطرفه و تعاملی است که تامین رضایت فراگیر و مدرس از ضرورت ارتقاء کیفی آموزش است، براین اساس این مطالعه با هدف بررسی برخورداری معیارهای آموزشی مورد تقاضای دانشجویان از اعضاء هیئت علمی در دانشگاه آزاد واحد ساری در نیمسال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه توصیفی مقطعی در نیمه اول سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ در دانشگاه آزاد واحد ساری با حجم نمونه ۳۸۰ نفر از دانشجویان ۵ رشته مقطع کارشناسی صورت گرفته است. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته با توجه به معیارهای توانمندی اساتید بوده است. جهت تعیین روایی و اعتبار پرسشنامه از نظر متخصصین و آزمون مجدد استفاده شده است. از آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی جهت آنالیز داده استفاده شده است.

یافته‌ها: فن بیان در ۷۵٪ موارد معیار مورد تقاضای دانشجویان از اساتید بود، مهمترین توانمندی اساتید در کلاس درس از دیدگاه دانشجویان شامل ۴ مهارت اصلی شامل: ویژگی‌های فردی، مهارت‌های تدریس، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، سخنرانی موثر بوده است. مهمترین ملاک از دیدگاه پسران و دختران ویژگی فردی اساتید بوده است. بین معیار مورد

روش کار: در این مطالعه در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ دیدگاه ۱۰۸ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در خصوص تناسب معیارهای ارزشیابی کیفیت تدریس مورد بررسی قرار گرفت. روش نمونه‌گیری به صورت سرشماری بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات یک پرسشنامه ۲۴ سوالی پژوهشگر ساخته روا و پایا بود که با استفاده از مرور کتب موجود در زمینه آموزش و ارزشیابی در علوم پزشکی تهیه شده بود.

یافته‌ها: در این مطالعه، دیدگاه ۱۰۸ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در خصوص تناسب معیارهای ارزشیابی کیفیت تدریس مورد بررسی قرار گرفت، در کل ۷۲/۹٪ از شرکت کنندگان با ارزشیابی کیفیت تدریس موافق بودند. بیشترین درجه تناسب با توجه به میانگین اخذ شده مربوط به آیتم‌های ایجاد انگیزه برای مطالعه و پژوهش در دانشجو با میانگین نمره ۴/۳۲، استفاده از روشهای مناسب تدریس با میانگین ۴/۲۴، آشنا کردن فراگیران با نحوه ارزیابی از ابتدای دوره با میانگین ۴/۱۷، مشارکت دادن فراگیران در بحث گروهی با میانگین ۴/۱، استفاده کافی و با برنامه‌ریزی از وقت کلاس با میانگین ۴/۱، توانایی اداره و رهبری کلاس با میانگین ۴ و استفاده موثر از وسایل کمک آموزشی با میانگین ۴ بوده است. کمترین تناسب مربوط به آیتم‌های تهیه و معرفی متون و جزوات آموزشی با میانگین ۳/۱، میزان علاقمندی استاد به تدریس با میانگین ۳/۲۸، جمع بندی مطالب در پایان درس با میانگین ۳/۴۴، توجه به حضور مرتب دانشجو در کلاس با میانگین ۳/۴۸ و رعایت پیوستگی مطالب تدریس شده با میانگین ۳/۵۲، بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری: فرآیند ارزشیابی اساتید در صورتی که بر اساس معیارهای مناسب صورت گیرد منجر به رفع نقاط ضعف تدریس و ارتقاء سطح کیفی آموزش ارائه شده از سوی اساتید خواهد شد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، اساتید، معیارهای کیفیت تدریس

۸۳ - ۱۰۵۷

تجربیات اعضای هیأت علمی از روند ارتقای مرتبه علمی؛ یک مطالعه کیفی

حسین کریمی مونقی، اکرم ژبانی فرد، حمید جعفرزاده، حمید رضا بهنام،

جلیل توکل افشاری

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

karimih2001@yahoo.com

مقدمه: حفظ و ارتقای حرفه‌ای اعضای هیأت علمی به عنوان یکی از مهم‌ترین عواملی است که در ارزیابی شاخص‌های اختصاصی عملکرد هر دانشگاه مورد بررسی قرار می‌گیرد و تحقق آن نتایج بهتری را در خروجی‌های این سیستم ایجاد می‌کند. لذا برای شناسایی روند ارتقاء و موانع و مشکلات آن این مطالعه با هدف کشف، توصیف و تفسیر تجارب اعضای هیات علمی در مورد فرآیند ارتقای مرتبه علمی، طراحی و اجرا شده است.

روش کار: از رویکرد پدیدارشناسی برای کسب اطلاعات غنی درباره تجربه

تقاضای دانشجویان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود نداشته است. بین سن دانشجویان و علاقمندی دانشجویان به معیار ویژگی فردی رابطه قوی وجود داشت.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اهمیت عوامل مستقیم و غیرمستقیم تاثیرگذار بر یادگیری دانشجویان شناسایی عناصر یادگیری فراگیران ضرورتی غیرقابل انکار است. خودارزشیابی، شناخت علاقمندی دانشجویان، تشکیل کمیته های بارش افکار در دانشکده ها شرکت در کارگاه های توانمندسازی اعضا هیئت علمی و ارزشیابی میان ترم از راهکارهای ارتقاء و توسعه آموزش کارآمدی و توانمندی اساتید و رضایتمندی فراگیران خواهد شد.

کلمات کلیدی: معیار مورد تقاضا، دانشجویان، اعضا هیئت علمی، توانمندی اساتید

۸۳ - ۱۲۳۵

بررسی تطبیقی معیارهای ارتقای اعضای هیات علمی

سارا صبوری^{*}، نازنین زمانیان

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

SabouriS2@mums.ac.ir

مقدمه: نظام ارتقای اعضای هیات علمی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی نقش عمده ای در جهت دهی فعالیت های آموزشی - پژوهشی ایفا می کند و از جایگاه خاصی در سیاست گذاری آموزش عالی برخوردار است به نحوی که ارتقای اعضای هیات علمی دانشگاه ها و موسسه های آموزش عالی؛ شاخص و نشانگر پویایی علمی؛ پژوهشی؛ فرهنگی و تربیتی و یکی از شاخصه های تولید؛ انتقال و ترویج علم و فرهنگ است. در این میان مولفه های این فرایند و میزان تاثیر آنها در ارتقای اعضای هیات علمی؛ جهت گیری نظام علمی؛ فرهنگی و تربیتی کشور را مشخص می کند و به این لحاظ توجه به مولفه های موثر در ارتقای مرتبه اعضای هیات علمی از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

به نظر می رسد با توجه به فرایندهای گوناگون مرتبط با ارتقا اعضای هیات علمی، مطالعه تطبیقی این فرایند ها در وزارت علوم تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و آموزش پزشکی به عنوان دو نهاد بزرگ آموزش عالی کشور در روشن شدن خلأها و نقاط قوت و ضعف هر یک از این فرایندها و ارائه پیشنهادات اجرایی مفید باشد.

روش کار: مطالعه با تطبیق آیین نامه ارتقای اعضای هیات علمی در دو وزارت خانه مذکور و بررسی جز به جز مولفه ها و امتیازات هر یک انجام شد.

یافته ها: با توجه به ثبت و بررسی فعالیت های اعضای هیات علمی در حیطه های فرهنگی، پژوهشی و آموزشی تحت زیر مجموعه های مختلف، آیین نامه ارتقا در دو وزارت خانه در هر یک از این حیطه ها و شاخصه های زیر مجموعه آنها مورد بررسی قرار خواهد گرفت و در نهایت با جمع بندی مشترکات و تجزیه و تحلیل تفاوت ها بحث را به پایان می بریم.

کلمات کلیدی: فرایندهای ارتقاء، دانشگاه، وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

۸۳ - ۱۳۳۶

توانمندسازی اساتید گروه آموزشی نورولوژی با استفاده از بازخورد حاصل از نتایج ارزیابی درونی در دانشگاه علوم پزشکی اراک ۱۳۹۲

رحمت اله جدیدی^{*}، زهره عنبری

دانشگاه علوم پزشکی اراک

jadidi88@gmail.com

مقدمه: ارزیابی درونی به منظور اطمینان از کسب مهارت های علمی و عملی، قضاوت صحیح بالینی و ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی است که ارائه بازخورد آن می تواند در توانمندسازی اساتید گروه نقش موثری ایفا کند. هدف از این مطالعه بررسی نقش بازخورد حاصل از نتایج ارزیابی درونی بر ارتقای توانایی های اساتید گروه آموزشی نورولوژی بود.

روش کار: در این مطالعه از الگوی ارزیابی درونی و اعتبار بخشی گروه های آموزشی دانشگاه های علوم پزشکی کشور منتج از استانداردهای فدراسیون بین المللی آموزش پزشکی استفاده و نتایج حاصل از ارزیابی درونی در حوزه هیأت علمی سال ۹۱، به اساتید گروه بازخورد داده شد تا نقایص و نقاط ضعف خود را برطرف نماید. در سال ۹۲ مجدداً این حوزه با همان ملاک های قبلی مورد ارزشیابی قرار گرفت. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه برگرفته از الگوی فوق که در آن ملاک ها بین عدد ۵ تا ۵ (خیلی ضعیف تا عالی) طبقه بندی شده بودند و برای تعیین و مقایسه میانگین امتیاز ملاک ها از طبقه بندی گورمن استفاده شد.

یافته ها: نتایج حاکی از افزایش امتیازات حوزه هیئت علمی در سال ۹۲ نسبت به سال ۹۱ بود و ملاک ویژگی های آموزشی اساتید از میانگین امتیاز (۳/۱۱) در محدوده بیش از رضایت بخش طبقه بندی گورمن به امتیاز (۴/۱۶) در محدوده قوی رسید و امتیازات در هر یک از اجزای آن مانند میانگین ساعات حضور در بخش، میانگین واحدهای آموزشی، تعداد جلسات گزارش صبحگاهی (ژورنال کلاب، کنفرانس اساتید، راند آموزشی، گزارش مورد جالب، درمانگاه آموزشی و طب سرپایی)، میانگین حضور در سمینارهای علمی و کارگاه های آموزشی، میانگین تعداد مقالات چاپ شده در مجلات علمی، میانگین طرح های تحقیقاتی، میانگین تعداد هدایت پایان نامه تحصیلی و همچنین میانگین نمره نظرخواهی از مدیر گروه، کارآموزان و کارورزان نیز افزایش نشان داد.

بحث و نتیجه گیری: تعیین وضعیت موجود با انجام ارزشیابی درونی و ارائه بازخورد نتایج حاصل از آن در حوزه هیئت علمی و بویژه در بعد ویژگی های آموزشی، می تواند ضمن جهت دهی به تلاش های اساتید گروه، انگیزه لازم و بستر مناسب برای ارتقای آنان را فراهم کرده و نقش موثری در افزایش توانمندی اساتید، ایفا نماید.

کلمات کلیدی: اعضای هیئت علمی، ارزیابی درونی، گروه آموزشی نورولوژی

۸۳-۱۵۱۶

نیازسنجی آموزشی توانمندسازی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی

مریم جوادی^{*}، زهره دانا اصفهانی، امیر ضیایی، زهره یزدی، فریبا زاهدی
فر، مژگان کاکاوند، فاطمه ذوالقدر

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

mjavadi@qums.ac.ir

مقدمه: نیازسنجی‌های متعدد نشان داده که اعضای هیأت علمی در مراحل مختلف شروع و ادامه کار دانشگاهی، علاوه بر توانمندی در رشته تخصصی خود به سایر توانمندی‌های بین رشته‌ای که ادامه آموزش، پژوهش و مدیریت در عرصه‌های مختلف علوم پزشکی است، نیز نیازمندند که معمولاً در دوران تحصیلات دانشگاهی زمینه و فرصت مطالعه و فعالیت در آن حوزه‌ها را نیافته‌اند. هدف مطالعه حاضر تعیین نیازهای آموزشی اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین در راستای اجرای طرح دانش افزایی و توانمندسازی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور در سال ۱۳۹۱ است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- مقطعی ابتدا پرسشنامه‌ای با استفاده از شاخص‌های به دست آمده از نظرسنجی مرور متون و مطالعات داخلی و خارجی مشابه و دستورالعمل آیین نامه طرح دانش افزایی اعضای هیئت علمی سال ۹۱ تنظیم گردید. پرسشنامه برای نمونه آماری اعضای هیئت علمی دانشگاه که به روش خوشه‌ای - تصادفی در همه دانشکده‌ها انتخاب شدند (۱۴۰ نفر) ارسال گردید. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: حیطه‌های مختلف نیاز آموزشی در دوره‌های مهارتی به ترتیب: حیطه پژوهش گویه‌های آشنایی با شیوه‌های تولید و چاپ مقالات علمی در مجلات آی.اس.آی، نگارش متون علمی، حیطه توسعه فردی گویه‌های نحوه انجام مکاتبات علمی داخلی و خارجی، گرامر و مکالمه انگلیسی، حیطه فنآوری اطلاعات گویه جستجوی منابع و آشنایی با SPSS، آموزش پزشکی، گویه برقراری ارتباط و مشاوره با دانشجویان و روش‌ها و فنون تدریس، اجرایی و مدیریت در گویه مدیریت زمان و ارزشیابی در گویه آشنایی با روش‌های نوین ارزشیابی دانشجویان می‌باشد و در دوره‌های معرفتی کارگاه‌های آموزشی اخلاق در آموزش و اخلاق علمی و حرفه‌ای مورد نیاز اعضای هیئت علمی می‌باشد. اعضای هیئت علمی این دانشگاه تمایل دارند که حیطه توسعه فردی، پژوهش و فنآوری اطلاعات و تعدادی از کارگاه‌های آموزش پزشکی را به صورت حضوری بگذرانند.

بحث و نتیجه گیری: اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین به آموزش در حیطه‌های توسعه فردی، پژوهش، فن آوری اطلاعات و آموزش پزشکی اهمیت داده و تمایل زیادی به گذراندن دوره‌های آموزشی به

صورت حضوری در این حیطه‌ها دارند. پیشنهاد می‌گردد در اولویت‌های کارگاه‌های توانمندسازی اساتید در اولویت قرار گیرد. با توجه به اهمیت حیطه‌های اجرایی و مدیریت، ارزشیابی و فرهنگی پیشنهاد می‌گردد امتیازات تمام هفت حیطه یکسان‌سازی شود به طوری که اهمیت در بعضی حیطه‌ها باعث کم اهمیت شدن بقیه حیطه‌ها نشود.

کلمات کلیدی: نیازسنجی، توانمندسازی، اعضای هیئت علمی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، اولویت‌های آموزشی

۸۳-۱۵۸۷

بررسی مهارت‌های آموزشی استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان

ملیحه نوری سیستانی^{*}، مریم سادات حسینی

دانشگاه علوم پزشکی نیشابور

m200_noori@yahoo.com

مقدمه: اصلی ترین ابزار دانشگاه‌ها، برای تغییر و تبدیل دروندادها به بروندادهای مؤثر، تخصص و توانمندی حرفه‌ای استادان است و این امر از طریق آموزش صورت می‌گیرد. آموزش صرفاً ارائه دانش به فراگیران نیست بلکه فرایندی است که طی آن سطح یادگیری و عوامل مؤثر بر آن نیز شناسایی می‌شود. اگرچه شرایط و امکانات آموزشی یکی از عوامل مؤثر بر جریان یادگیری است، ولی بدون شک منابع انسانی به ویژه اساتید، مهم ترین عامل محسوب می‌شوند. از این رو بررسی مهارت‌های آموزشی یک استاد توانمند ضروری به نظر می‌رسد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی تحلیلی، تعداد ۱۱۹ نفر از دانشجویان دانشکده علوم پزشکی نیشابور در مقطع کارشناسی با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته‌ای بود که روایی آن با نظر متخصصین و پایایی آن با روش آزمون مجدد، ضریب آلفای کرونباخ تایید شد. تجزیه و تحلیل داده با نرم افزار spss و آمار توصیفی و استنباطی صورت گرفت.

یافته‌ها: مهم‌ترین خصوصیات استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان به ترتیب استفاده از روش‌های متنوع آموزشی (۹۶/۶٪)، استفاده از وسایل کمک آموزشی (۹۵/۰٪)، ارائه مثال‌های روشن و عینی و تمرین‌های مناسب (۹۵/۰٪)، ارائه مطالب جدید و به روز (۹۳/۳٪)، بیان اهداف آموزشی در شروع هر جلسه (۹۱/۶٪)، رعایت پیوستگی مطالب تدریس شده (۹۰/۶٪) می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به معیارهای عنوان شده از دیدگاه دانشجویان، ضرورت تدوین طرح درس توسط مدرسین و پرداختن به روش‌های نوین تدریس، ارائه مطالب به روز و منابع جدید جهت ایجاد انگیزه در دانشجویان و افزایش مشارکت آنها در امر تدریس، و برگزاری کارگاه آموزشی تدوین طرح درس و جهت ارتقا اعضای هیات علمی ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: مهارت‌های آموزشی، استاد توانمند، دانشجو

۱۷۰۱-۸۳

ارزیابی کارگاه آموزشی روش‌های نوین تدریس از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۲

فروزنده نجفی^{۱*}، سوگند ستاره^۲، ناهید جلیلیان^۱، مرجان جلیلیان^۳
 ۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، ۲- دانشگاه تربیت مدرس، ۳- دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان
 foruzandeh_najafi@yahoo.com

مقدمه: توانمندسازی اساتید یکی از ابزارهای ضروری ارتقای کیفیت آموزش در دانشگاه‌های علوم پزشکی کرمانشاه می‌باشد که می‌تواند در جهت هدایت آموزش فراگیران مورد استفاده قرار گیرد. دانشگاه‌های علوم پزشکی به عنوان متولی آموزش پزشکی جهت سازگاری با تغییرات روزافزون علم و تکنولوژی و کشف فرصت‌های بالقوه در عرصه علوم پزشکی، نیازمند اساتیدی توانمند است. کیفیت آموزش اساتید زمانی تحقق می‌یابد که ارزشیابی برنامه‌های آموزشی در زمینه روش‌های نوین تدریس نیز انجام شود، لذا با توجه به اهمیت موضوع این مطالعه به منظور ارزیابی کارگاه روش‌های نوین تدریس از دیدگاه اساتید در دانشگاه علوم پزشکی در سال ۱۳۹۲ انجام شد.

روش کار: روش مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی بود. از بین ۵۹ استاد شرکت‌کننده در این کارگاه به روش تصادفی ساده ۲۶ نفر انتخاب شدند. بدین منظور از پرسشنامه‌ای شامل ۳ حیطه با ۱۶ سؤال در مقیاس لیکرت از خیلی زیاد با (امتیاز ۵) تا خیلی کم با (امتیاز ۱) شامل مفاهیم پایه و پیش نیازها و ارزشیابی و مراحل اجرای برنامه که روایی و پایایی آن به تایید کمیته ارتقای اساتید رسید. جهت تجزیه و تحلیل آماری از نرم‌افزار SPSS استفاده شد.

یافته‌ها: از نظر رتبه علمی ۵۹٪ افراد نمونه استادیار، ۲۲٪ دانشیار و ۱۹٪ مربی بودند. به ترتیب اولویت توانایی استاد و تسلط علمی در ارائه مطالب با میانگین ۵۴٪ مشارکت و ترغیب و کار گروهی شرکت‌کنندگان ۷۹٪ بود که دارای جذابیت موضوع برای اساتید جدیدالورود بود.

بحث و نتیجه‌گیری: کارگاه فوق‌بمنظور ارائه روش‌های نوین تدریس برگزار شد که نتایج مطالعه نشان داد علاوه بر توانایی اساتید در ارائه و بیان مطالب در کارگاه‌های آموزشی، ضروری است کارگاه‌هایی با عناوین جدید و نو که مورد استقبال اعضای هیات علمی برگزار می‌شود و زمان مناسب به آن اختصاص داده شود و با توجه به نیازسنجی، به تکرار کارگاه فوق‌در آینده اقدام گردد.

کلمات کلیدی: کارگاه آموزشی، روش‌های نوین تدریس، دیدگاه اساتید

۱۷۷۲-۸۳

چالش‌های استفاده از فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان؛ یک مطالعه کیفی

۱۶۷۷-۸۳

مقایسه بین نتایج ارزشیابی آموزشی سالیانه اساتید و توسعه کیفی آموزش در سال ۹۰ و ۹۱

غلامرضا فعال^{۱*}، یحیی فعال، زهرا کیانی، خیرالنساء رمضان زاده، زینب ملاکی مقدم، ابوالفضل محقق
 دانشگاه علوم پزشکی بیرجند
 grfal@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی از دیر باز در امر آموزش و پرورش و به ویژه در حیطه آموزش عالی وجود داشته است و به عنوان یکی از کارکردهای مدیریت دانشگاهی نقش مهمی را در برنامه‌ریزی صحیح، اجرای موفق برنامه‌های آموزشی و بهبود کیفیت آموزشی در دانشگاهها دارد. هدف این مقاله بررسی مقایسه نتایج ارزشیابی آموزشی سالیانه اساتید و توسعه کیفی آموزش در سال ۹۰ و ۹۱ بود.

روش کار: مطالعه مورد بررسی به شیوه توصیفی و مقایسه‌ای است. جامعه مورد ارزشیابی در طرح جامع ارزشیابی سالیانه اساتید در هر سال، شامل تمام اعضای هیأت علمی دانشگاه و مدرسین حق‌التدریسی که در هر نیمسال از ۴ واحد بیشتر تدریس داشته‌اند، می‌شود که به صورت سرشماری همه مورد ارزشیابی آموزشی قرار گرفته‌اند. برای جمع‌آوری اطلاعات از فرم‌های ارزشیابی استاد بالینی و استاد غیر بالینی استفاده شد که این فرم‌ها دارای چهار بعد (کمیت تدریس، کیفیت تدریس، توانمندسازی اساتید و سایر موارد) می‌باشد و روایی این فرم‌ها به تایید اساتید متخصص و در جلسات متمادی تایید شده است. بعد از جمع‌آوری، اطلاعات وارد پنجره اکسل برای رتبه‌بندی اساتید برتر آموزشی و همچنین برای مقایسه داده‌ها از نرم افزار SPSS و آزمون تحلیل واریانس و آزمون t استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که اساتید دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال ۹۱ ابعاد (ارائه طرح درس و دوره، تحلیل آزمون‌های پیشرفت تحصیلی، مشارکت در کارگاه‌های رشد و بالندگی، نوشتن فرایند آموزشی، همکاری با EDC و دیگر موارد مرتبط به آموزش) مشارکت بیشتری نسبت به سال ۹۰ داشته‌اند و این تفاوت معنی‌دار بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده باید مهم‌ترین هدف ارزشیابی اساتید، کمک به استادان در جهت اصلاح و بهبود روش‌ها و فعالیت‌های آموزشی و کمک به مدیران آموزشی برای تصمیم‌گیری معقول‌تر در مورد استخدام، ترفیع استادان و در نهایت ارتقاء تعلیم به عنوان یک حرفه باشد. نه به عنوان یک ابزار تهدید مورد استفاده مدیران آموزشی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، اساتید، توسعه کیفی آموزش

روش کار: این پژوهش کیفی از نوع تحلیل محتوا بود. ۴ نفر از مربیان هیأت علمی و غیرهیأت علمی واحد پزشکی تهران که ویژگی‌های لازم را داشته و متمایل به شرکت در مصاحبه بودند، بر اساس نمونه‌گیری مبتنی بر هدف وارد مطالعه شدند. پس از پایان جلسات متمرکز گروهی، از شرکت‌کنندگان خواسته شد که در یک جلسه مصاحبه جداگانه شرکت کرده و دیدگاه خود را درباره شرکت در یک تحقیق کیفی تبیین نمایند. تمامی مصاحبه‌ها روی کاغذ پیاده شده و با استفاده از تحلیل دست نوشته‌ها، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: با استفاده از تحلیل دست نوشته‌ها (آنالیز تم‌ها)، ۴ درون مایه اصلی استخراج شد که عبارتند از شناخت، یادگیری، اشتراک معانی، آرامش خاطر و انتقاد. این درون مایه‌ها با جملاتی از بیانات نمونه‌های پژوهشی در مطالعه توضیح داده شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش از دیدگاه مربیان بیانگر آن بود که آنان احساس می‌کردند جلساتی که برای بررسی ریشه‌ای مشکلات مربوط به آموزش دانشجویان برگزار شده، توانسته در مربی نگرش نقادانه ایجاد کرده، منجر به یادگیری و در نتیجه ارتقای عملکرد آن‌ها شود؛ همچنین مربیان، جلسات مصاحبه را باعث بهبود عملکرد شغلی، نگرشی و احساسی خود می‌دانستند. بنابراین شرکت در جلسات بحث عمیق برای تبادل نظرات، اندیشه‌ها، تجارب و اطلاعات و نیز افزایش اعتماد به نفس و به دنبال آن ایجاد حس آرامش در مربیان توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: دیدگاه، پژوهش کیفی، مربی پرستاری

۴۰۸ - ۸۳

بررسی میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از منابع الکترونیکی

زکیه رستم‌زاده^{*}، حمید شیر محمدی، زهرا شیرمحمدی، لعیبا خوشموند، جواد شیرمحمدی

دانشگاه ارومیه

rostamzadehzakieh@yahoo.com

مقدمه: در طی سال‌های گذشته شبکه جهانی وب جایگاه قابل توجهی در دسترسی به منابع اطلاعاتی پیدا کرده است به دلیل سرعت فزاینده تولید دانش و توسعه شبکه‌های جهانی ارتباطات، فراهم ساختن بستر و زمینه استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در دانشگاه‌ها به منظور کمبود بهبود کیفیت آموزش، پژوهش اساسی‌ترین نقش آن به حساب می‌آید.

استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی با محیط وب و ابزارهای آن و بویژه ساز و کارهای جستجو در آن از اهمیتی قابل توجه در دستیابی به منابع اطلاعاتی با کیفیت و مرتبط با نیازهای اطلاعاتی برخوردار است.

با نظر به چنین اهمیتی این تحقیق در پی آن است تا میزان مهارت و استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از منابع الکترونیکی را دریابد.

روش کار: در این تحقیق روش انجام کار به صورت پرسشنامه‌ای بوده است که در بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارومیه توزیع

رضا دهنویه^{*}، سمیه نوری حکمت، محمدحسین مهرالحسنی، مهتا افسری، ابراهیم سلمانی ندوشن

۱- دانشگاه علوم پزشکی کرمان، ۲- دانشگاه علوم پزشکی یزد

rdehnavi@gmail.com

مقدمه: فرصت‌های مطالعاتی راهکاری برای به روز کردن دانش اعضای هیأت علمی و پاسخگویی به نیازهای آموزشی روزافزون این افراد می‌باشد. در این مقاله سعی شده با تعیین چالش‌های موجود در استفاده از فرصت‌های مطالعاتی، زمینه لازم جهت استفاده هر چه بهتر از این راهکار را در یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور فراهم نمود.

روش کار: این مطالعه به روش کیفی انجام شده است. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه بوده و بدین منظور نمونه پژوهش ۱۹ نفری از افراد آشنا با موضوع در دانشگاه به صورت هدفمند و طبقه‌ای انتخاب شده و از آن‌ها در خصوص موضوع، سؤالاتی به صورت باز پرسیده شد. تحلیل داده‌ها به روش تحلیل چارچوبی داده‌های کیفی انجام شده است.

یافته‌ها: مهم‌ترین چالش‌های استفاده از فرصت‌های مطالعاتی در دسته‌های مشکلات مرتبط با دانشگاه، فرد، سطوح ارشد سیاست‌گذاری، اخذ پذیرش، کشور مقصد، نظام اقتصادی مالی و ارزیابی و نظارت طبقه‌بندی گردید.

بحث و نتیجه‌گیری: استفاده از پتانسیل فرصت‌های تحصیلی جهت افزایش مهارت‌های مختلف اعضای هیأت علمی نیازمند برنامه‌ای منسجم است که در آن مشکلات شناسایی شده در این مطالعه به حداقل کاهش یابد.

کلمات کلیدی: فرصت تحصیلی، چالش، دانشگاه علوم پزشکی، عضو هیأت علمی

۱۸۲۴ - ۸۳

تبیین دیدگاه مربیان پرستاری از شرکت در یک پژوهش؛ یک مطالعه کیفی

سمانه پارچه بافی^{*}، محبوبه صفوی، سهیلا مشعوف، سیمین اسماعیل پور زنجانی

دانشگاه آزاد- واحد پزشکی تهران

parchebafieh_s@yahoo.com

مقدمه: از آنجا که بخش مهمی از تحقیقات علوم پزشکی و بهداشتی به اموری مانند جمعیت، ساختارهای اجتماعی و کنش‌ها و واکنش‌های رفتاری مربوط می‌شوند، پژوهش در حیطه آن‌ها، تنها از طریق پژوهش‌های کمی قابل حصول نیست. بنابراین استفاده از پژوهش‌های کیفی برای درک بهتر مساله، مورد نیاز است. اساساً پژوهش‌های کیفی می‌توانند آشکال جدیدی از شناخت و دانش را در سه حوزه ایجاد کنند که شامل شناخت دیگری، توسعه شناخت از پدیده‌ها و شکل‌گیری شناخت عمیق و تأملی است و لذا این پژوهش با هدف تبیین دیدگاه مربیان پرستاری از شرکت در یک پژوهش کیفی انجام شد.

روش کار: این پژوهش توصیفی-تحلیلی در سال ۹۲-۹۱ بر روی دانش آموزان دختر دبیرستانی شهر گرگان و مادران آنها انجام شد که از مجموع ۲۶۰ نمونه برآورد شده ۲۵۵ نفر همکاری نمودند، نمونه گیری بصورت خوشه‌ای و انتخاب نمونه‌ها از هر مدرسه بصورت تصادفی بود. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه ۴ بعدی حریری، شامل سؤالات مربوط به ویژگی‌های جمعیت شناختی، ۱۶ سؤال مربوط به آشنایی، ۹ سؤال مربوط به علاقه و ۲۱ سؤال مربوط به میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات که در طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از بسیار کم تا بسیار زیاد (با نمره‌گذاری ۱ تا ۵) با پایایی ۰/۸ بود.

تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 16 انجام گردید و در بخش آمار توصیفی از جداول، درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار و برای آزمون فرضیه‌ها از t-test استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد میانگین نمره کسب شده آشنایی با فناوری اطلاعات در بین مادران ۲۲/۸۱ (حداقل: ۱۶ و حداکثر ۸۰) و فرزندان ۴۲/۸۵ (حداقل: ۱۶ و حداکثر ۷۷)، میانگین نمره کسب شده علاقه به فناوری اطلاعات در بین مادران ۱۹/۳۲ (حداقل: ۹ و حداکثر ۴۵) و فرزندان ۲۷/۵۸ (حداقل: ۹ و حداکثر ۴۵) و میانگین نمره کسب شده استفاده از فناوری اطلاعات در بین مادران ۴۱/۱۸ (حداقل: ۲۱ و حداکثر ۱۰۵) و فرزندان ۴۹/۴۴ (حداقل: ۲۱ و حداکثر ۸۷) بود و بر اساس نتایج آزمون t تفاوت معنی‌داری بین میانگین آشنایی، علاقه و استفاده مادران و فرزندان از فناوری اطلاعات وجود داشت ($P=0/001$)

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه میزان آشنایی، علاقه و استفاده از فناوری اطلاعات در بین دختران دبیرستانی به نحوه معنی‌داری بیش از مادران آنها می‌باشد، لذا خانواده‌ها می‌بایست از هر فرصتی برای یادگیری انواع مظاهر فناوری اطلاعات که به طور روزمره با آن مواجه هستند، استفاده نمایند و اطلاعات و مهارت‌های خود را در این زمینه به روز نمایند تا با افزایش آگاهی و مهارت خود در این زمینه بتوانند به فرزندان خود نزدیکتر شوند.

کلمات کلیدی: شکاف نسلی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، علاقه، آشنایی، دختران دبیرستانی

۴۵۰ - ۸۳

تاثیر آموزش سنتی بر خودکارآمدی دانشجویان ترم

اول پرستاری و مامایی

ناهید نوری فرد^۱، صدیقه مظفری

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

noorifardnahid@yahoo.com

مقدمه: توانمندسازی یکی از ابزارهای ضروری ارتقاء کیفیت در هر سیستم می‌باشد که می‌تواند در جهت هدایت منابع انسانی به منظور افزایش بهره‌وری مورد استفاده قرار گیرد. توانمندسازی دارای بعد روانشناختی نیز بوده و به حالات و احساسات و باور افراد به شغل و سازمان مربوط می‌شود و

گردیده و به صورت حضوری پرسشنامه‌ها تکمیل گردید. سؤالات پرسشنامه شامل استفاده از اینترنت و نحوه آشنایی با پایگاه‌های الکترونیکی و بررسی مهارت‌های جستجوی اطلاعات بود.

یافته‌ها: همگی دانشجویان روزانه دسترسی به اینترنت از طریق دانشگاه و خوابگاه و غیره داشتند که ۷۷٪ این دانشجویان تحصیلات تکمیلی، صورت خودآموزی نحوه استفاده از منابع الکترونیکی و پایگاه‌های مختلف را یاد گرفته بودند. بر اساس یافته‌های پژوهشی ۱۳٪ از دانشجویان استفاده غیر علمی از اینترنت داشتند.

۷۱٪ از دانشجویان هر روز از فایل‌های متنی و ۲۲ درصد از آنها هر ۲-۳ بار در هفته از فایل‌های متنی استفاده می‌کردند.

۳٪ از دانشجویان هر روز از فایل‌های صوتی و ۷٪ از فایل‌های چند رسانه‌ای استفاده می‌کردند.

۲۰٪ از دانشجویان تحصیلات تکمیلی از پایگاه اطلاعات OVID و ۴۰٪ از IEEE و ۳۳٪ از ACM استفاده می‌کردند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاکی از آن است که دانشجویان تحصیلات تکمیلی برای گردآوری اطلاعات جهت انجام فعالیت‌های آموزشی-پژوهشی خود وابستگی فزاینده‌ای به اینترنت بویژه شبکه جهانی وب دادند. این وابستگی به واسطه برخی ویژگی‌های منحصر به فرد اینترنت نظیر امکان جستجوی آسان گستردگی و روز آمد بودن اطلاعات است. با این محدودیتهایی نیز متوجه استفاده آسان دانشجویان از اینترنت می‌باشد که سرعت پایین و سردرگمی دانشجویان در مکان یابی از مهم‌ترین موانع آن است.

کلمات کلیدی: پایگاه‌های اطلاعاتی، اینترنت، فناوری اطلاعات، دانشجویان تحصیلات تکمیلی

۴۳۳ - ۸۳

ارتباط بین شکاف نسلی در علاقه، آشنایی و بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در بین دختران دبیرستانی شهر گرگان و مادران آنها

زهرا خمبه بینی^{۱*}، مازیار رستمی^آ، محمد آریایی^۱

۱- معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ۲- معاونت

آموزشی دانشگاه علوم پزشکی گلستان

khombehbini.2013@gmail.com

مقدمه: امروزه با ظهور و توسعه پدیده فناوری اطلاعات، روند تحولات جهانی با شتابی بیشتر در حال گسترش است که این گسترش و استفاده از ابزارها و مفاهیم نوین موجبات بسط اطلاعات و دسترسی آسان و کم هزینه را برای فراگیران فراهم نموده و زمینه تبادل اطلاعات و تعاملات فرهنگی را میسر می‌سازد. با توجه به استقبال نوجوانان و جوانان از فناوری اطلاعات و همچنین ورود تدریجی آن به مراکز آموزشی کشور پژوهش حاضر به منظور بررسی بکارگیری فناوری اطلاعات در بین دانش آموزان دبیرستانی دختر شهر گرگان در سال ۹۱ انجام شد.

نشانه‌ها و یافته‌های آزمایشگاهی مهم و کلیدی را لیست کند. مرحله دو: در ادامه دانشجو می‌بایست با استفاده از شرح حال، معاینه فیزیکی، دانش قبلی و همچنین مطالعه نقشه مفهومی تشخیصی‌های افتراقی را بر اساس قانون آکام مربوط به بیمار خود مطرح کند. مرحله سه: تشخیصی‌های افتراقی در زیر گروه موارد بیماری‌های عفونی و غیرعفونی مشخص کند.

مرحله چهار: گزارش کار یافته‌ها: در مورد کارایی روش نقشه مفهومی تشخیصی، از دانشجویان و اعضای هیئت علمی ۶ سؤال باز پاسخ از تجربه استفاده از نقشه مفهومی تشخیصی پرسیده شد.

۱- ۹۵٪ پیدا کردن مسیر مطمئن و سریعتر جهت رسیدن به تشخیص و در نظر گرفتن بیمار به صورت سیستماتیک اظهار نموده‌اند. صرفه‌جویی زمان و هزینه تشخیصی در ۸۵٪، درک بهتر روابط بین موضوعات مختلف مربوط به تشخیص و درمان بیماری در ۹۰٪، استفاده از نقشه مفهومی تشخیصی موجب افزایش سرعت یادگیری در ۸۰٪ موارد، در ۹۵٪ موارد باعث افزایش رضایت‌مندی و در واقع کاربردی بودن در بخش‌های دیگر بالینی، در بیش از ۹۰٪ موارد این روش باعث جذاب شدن و یافتن کلیدهای تشخیصی شده بود.

بحث و نتیجه‌گیری: کاربرد این روش برای بالین می‌تواند در رشد و ارتقاء عملکرد بالینی مؤثر باشد و همچنین به عنوان یک روش مستقل و یا کمکی در ارائه بیمار با دقت بیشتر و همراه با جزئیات بیشتر در آموزش بالینی استفاده شده و یادگیری به امری جذاب و لذتبخش تبدیل شود.

کلمات کلیدی: نقشه مفهومی تشخیصی، قانون آکام

به عنوان یک عامل انگیزشی از طریق احساس خودکارآمدی افزایش می‌یابد. خودکارآمدی به باورها و قضاوت‌های فرد به توانایی‌های خود در انجام وظایف و مسئولیت‌ها اشاره دارد. این مطالعه به منظور بررسی میزان تاثیر آموزش سنتی از طریق مدل اعتقاد بهداشتی بر خودکارآمدی دانشجویان رشته پرستاری و مامایی در پیشگیری از بیماری‌های قلبی عروقی انجام شد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه نیمه تجربی است، تعداد دانشجویان مورد بررسی ۱۱۰ دانشجو پرستاری مامایی ترم اول، روش آموزش گروه هدف به صورت سخنرانی بود بدین صورت که محتوای آموزشی (راهنما برای عمل) در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای بود که شامل اطلاعات دموگرافیک و سؤالات مربوط به خودکارآمدی، که قبل از آموزش و ۶ هفته بعد از آموزش به روش مصاحبه تکمیل شده، داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS 16 و آزمون تی زوجی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج بدست آمده میزان خودکارآمدی مثبت در افراد مورد مطالعه قبل از آموزش ۳۲/۷ و با آموزش و ایجاد حساسیت به ۴۹/۱ رسیده است، همچنین خودکارآمدی خنثی ۵۰/۹ به ۳۴/۵ و خودکارآمدی منفی هیچ تغییری نکرده است. نتایج بدست آمده از آزمون آماری تی زوجی اختلاف آماری معنی‌دار برای خودکارآمدی را نشان نمی‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری: بکارگیری روش‌های آموزشی دیگر به غیر از سخنرانی و معلم محوری در دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی و غیر پزشکی در حساس سازی مخاطبین می‌تواند نقش مؤثری داشته باشد.

کلمات کلیدی: آموزش سنتی، دانشجویان، خودکارآمدی

۸۳-۶۴۳

تاثیر آموزش مبتنی بر شواهد بر یادگیری و رضایت دانشجویان از فرایند تدریس

مریم تولیت^{*}، طاهره خزاعی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

tolyatm@yahoo.com

مقدمه: آموزش فرایندی است که موجب یادگیری و یادگیری موجب تغییر در رفتار، نگرش و شیوه تفکر می‌شود. با توجه به این تاثیر آموزش را باید امری جدی تلقی کرد. لذا این مطالعه با هدف تاثیر آموزش مبتنی بر شواهد و تعیین نیازهای بر میزان یادگیری و رضایت از فرایند تدریس در دانشجویان انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی تعداد ۲۳ نفر از دانشجویان بهداشت دانشگاه علوم پزشکی بیرجند به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. در ابتدای جلسه اول بعد از معرفی درس، هدف کلی و سرفصل دروس ارائه شده توسط وزارت بهداشت برای دانشجویان ارائه شد سپس از دانشجویان نظرسنجی شد تا بر اساس نیاز و علاقه و کاربرد احتمالی مطالب را اولویت‌بندی کنند و اگر احساس نیاز به مطلبی اضافه بر

۸۳-۵۷۴

ارتقای کیفی آموزش بالینی از طریق نقشه مفهومی تشخیصی و قانون آکام

لیلا پاداش^{*}، رقیه گلشا

دانشگاه گلستان

adel_padash@yahoo.com

مقدمه: هدف اصلی آموزش پزشکی باید تربیت دانشجویان کارآمد در رابطه با تشخیص و درمان بیماری‌های شایع باشد. هدف آموزش تربیت یک فرد متخصص نیست. بلکه هدف اصلی آموزش پزشکی، تربیت پزشکان خود محور و همیشه آموز است. پژوهش‌ها نیز نشان می‌دهند وقتی فراگیران از آموزش لذت می‌برند که آن را بهتر یاد می‌گیرند. ضروری است تا یادگیری به امری جذاب و لذتبخش تبدیل گردد با استفاده از قانون آکام، دانش پزشکی و اطلاعاتی می‌تواند برای دانشجو جذاب باشد، هدف ما از اجرای این طرح ارتقاء یادگیری بالینی دانشجویان در مواجهه با بیمار برای تشخیص بیماری‌های شایع عفونی و ترسیم الگوریتمی با استفاده از قانون آکام است.

روش کار: مرحله یک: بررسی و شناخت: دانشجو می‌بایست علائم و

بهبودسازی عواملی چون نیروی انسانی، ابزار و سرمایه تلقی نموده و نتیجه‌گیری می‌کنند که بدون این منبع ارزشمند عوامل مذکور به صورت استاتیک عمل خواهند کرد و حرکت پویایی نخواهند داشت. بیشتر متخصصان تربیتی عقیده دارند که تعلیم و تربیت و عصر صنعتی دیگر نمی‌تواند نسل جوان امروز را برای جهان پیچیده‌ای که در انتظار آن‌هاست، آماده کند. در عصر اطلاعات، دانش آموزان باید بیاموزند که چگونه بیندیشند، تصمیم بگیرند، قضاوت کنند، تحقیق کنند و به حقایق برسند و معلمان باید بدانند که موقعیت پژوهش و تفکر و خلاقیت را نمی‌توان با دستور دادن و موعظه کردن به وجود آورد، زیرا محدود کردن فرآیند آموزش به انتقال و حفظ حقایق علمی و سنتی عمل کردن در امر آموزش، رشد طبیعی اندیشه و خلاقیت دانش آموزان را محدود خواهد کرد.

بحث و نتیجه‌گیری: در حوزه آموزش و پرورش استفاده از فناوری اطلاعات امری اجتناب ناپذیر است. حذف محدودیت‌های مکان، زمان و سن یادگیرنده که روزگاری دسترسی ناپذیر به نظر می‌رسیدند، امروزه دیگر محدودیت به نظر نمی‌رسند. یادگیری مبتنی بر رایانه و فناوری اطلاعاتی، کلاس و کتابخانه مجازی راه را برای پیدایش شیوه‌های نوین آموزش هموار ساخته و این موضوع در برنامه توسعه آموزشی اکثر کشورهای در حال توسعه از جمله کشور ایران گنجانده شده که می‌تواند گامی بلند در راستای بکارگیری فناوری اطلاعات در زندگی مردم باشد. البته در کنار برخورداری از مزایای بی‌شمار این فناوری، نباید از آثار سوء آن نیز غافل ماند، چرا که این آثار می‌تواند در دراز مدت سلب هویت فرهنگی گردد.

کلمات کلیدی: فن آوری اطلاعات، تحول در فعالیت آموزشی

۸۳ - ۶۶۹

بررسی دیدگاه دانشجویان کارآموز در بیمارستان امیرالمومنین (ع) در مورد نقش فناوری‌های جدید آموزشی در کیفیت آموزش اساتید دانشکده پرستاری و مامایی بویه گرگان در سال ۱۳۹۲

اعظم محمدی^۱، اکرم تناگو، عادلہ قره طغانی

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

azammohamadi2015@yahoo.com

مقدمه: فناوری آموزشی به معنای کاربرد سیستم‌ها، فنون و وسایل کمکی برای بهبود فرایند یادگیری فراگیر است. آموزش رایج در دانشگاه‌های کشور، یک آموزش سنتی و یا به عبارت دیگر آموزش فقط شنیداری می‌باشد. حداکثر اقدام تصویری در خصوص موضوعات مورد آموزش، نصب بعضی پوسته‌های رنگی بر روی دیوار کلاس می‌باشد. هدف از این مطالعه نقش فناوری‌های جدید در کیفیت آموزش در دانشکده پرستاری و مامایی بویه گرگان از نظر دانشجویان کارآموز در بیمارستان امیرالمومنین (ع) در سال ۱۳۹۲ می‌باشد.

روش کار: پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی مقطعی است که بر روی ۴۰

سرفصل دارند در فرم اضافه نمایند. سپس بر اساس نظرسنجی از دانشجویان، طرح درس و طرح دوره برنامه‌ریزی و در اختیار دانشجویان قرار گرفت. سپس در جلسه پایانی کلاس پرسشنامه رضایت از تدریس در اختیار دانشجویان قرار گرفت و در هنگام امتحان نیز یادگیری دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از ۲۳ نفر دانشجو ۲۱ نفر (۹۱/۳٪) زن و ۲ نفر (۸/۷٪) مرد بودند. ۱۰۰٪ دانشجویان از اهداف کلاس رضایت بالا داشتند و ۸۲/۶٪ دانشجویان نیز رضایت بالایی از روش تدریس داشتند و ۱۷/۴٪ رضایت متوسط بود. ۷۴٪ دانشجویان در آزمون پایانی سؤالات مرتبط با نقشه مفهومی را به خوبی پاسخ داده و تنها ۱۳٪ و ۱۷/۴٪ موارد رضایت متوسط بود. ۷۴٪ دانشجویان در آزمون پایانی سؤالات مرتبط با نقشه مفهومی را به خوبی پاسخ داده و تنها ۱۳٪ از دانشجویان قادر به پاسخ سؤال ذکر شده نبودند. میانگین نمرات دانشجویان در امتحان پایان ترم ۱۸/۴ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد که اجرای این روش آموزشی میزان یادگیری دانشجو را افزایش داده از طرفی دانشجویان نیز رضایت بالایی از این شیوه داشتند. استفاده از روش مبتنی بر شواهد برای همه دروس خصوصاً دروس عملی قابلیت اجرا دارد و می‌توان آن را در تمام دانشکده‌ها و دانشگاه‌ها بر اساس نوع رشته و دانشجویان انتخاب کرد.

کلمات کلیدی: آموزش مبتنی بر شواهد، یادگیری، دانشجویان

۸۳ - ۶۴۵

ضرورت به کارگیری فناوری اطلاعات و ایجاد تحول در فعالیت آموزشی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

معصومه دل آرام

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

masoumehdelaram@yahoo.com

مقدمه: روند گسترش فناوری و تأثیرگذاری آن در تمامی شئون زندگی به ویژه آموزش، ضرورت استفاده از فناوری‌های اطلاعات و مدیریت صحیح در بکارگیری آن در فرایند یاددهی-یادگیری را امری مسلم می‌سازد. تحقیقات علمی، بر افزایش سطح بهره‌وری آموزشی با استفاده از فناوری‌های جدید تأکید دارند، علاوه بر آن استفاده از رسانه‌های نوین آموزشی در فرایند سیستماتیک یاددهی-یادگیری مورد تأکید قرار گرفته است. هدف این مطالعه مرور مقالاتی است که به ضرورت بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیت آموزشی، اشاره کرده‌اند.

روش کار: این مطالعه کتابخانه‌ای با جستجو در سایت‌های مختلف اینترنتی در فاصله سال‌های ۲۰۱۳ - ۲۰۰۷ و مرور مقالات بازیابی شده انجام شد.

یافته‌ها: استفاده از فناوری‌های جدید ارتباطی، سبب ارتقای کیفیت فرایند یاددهی-یادگیری، ایجاد فرصت‌های یادگیری برابر، توجه به تفاوت‌های فردی و کمال بخشیدن به خود و محیط اطراف می‌شود. بررسی‌های اخیر، فناوری اطلاعات را منبعی برای افزایش توان و

مفید بوده و سبب ارتقاء سطح یادگیری دانشجویان، افزایش مهارت‌های برقراری ارتباط در دانشجویان و تسهیل فرآیند یادگیری آنان شده است. لذا مطالعه کنونی با هدف بررسی تاثیر روش یادگیری به کمک همتایان در فرآیند انجام معاینه واژینال در دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی یزد، انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع اکتشافی (روش ترکیبی متوالی) بود که با شرکت ۳۶ دانشجوی ترم پنج مامایی کارشناسی که واجد شرایط ورود به مطالعه بودند انجام شد. مرحله اول به روش تحلیل محتوای کیفی صورت گرفت. نمونه‌گیری با استفاده از چند سؤال باز پاسخ تا دستیابی به اشباع داده‌ها ادامه یافت. جهت تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوای کیفی قراردادی و به منظور تعیین استحکام مطالعه (روایی و پایایی مطالعه کیفی) از چهار معیار مقبولیت، قابلیت انتقال، قابلیت وابستگی و تعیین استفاده گردید. در بخش کمی مطالعه از تمام دانشجویان ترم پنج مامایی واجد شرایط ورود به بخش کیفی مطالعه (۳۶ نفر) که در بخش کیفی مطالعه هم حضور داشتند درخواست گردید، تا نظرات خود را درباره فرآیند انجام معاینه واژینال در هنگام اولین معاینه و همچنین پس از آموزش PAL در مقیاس چهار قسمتی لیکرت نمره دهند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی استفاده گردید.

یافته‌ها: در مطالعه کنونی درون مایه اصلی شامل ماهیت معاینه واژینال بود که در زیر درون مایه‌های مددجو، استاد، دانشجو و محیط بالینی دسته‌بندی شدند. نتایج بخش کمی مطالعه بیانگر بیشترین دغدغه‌های دانشجویان در انجام اولین معاینه واژینال به ترتیب ترس از تشخیص نادرست (۹۱٪)، اضطراب (۸۸٪)، احساس ناخوشایند لمس واژن (۸۳٪)، ترس از صدمه زدن به مددجو (۷۷٪)، ترس از واکنش ناخوشایند استاد (۷۳٪) و واکنش نامناسب ارائه‌کننده خدمات در مرکز (۳۲٪) بود. همچنین میانگین نمرات دغدغه‌های قبل از آموزش دانشجویان $52/91 \pm 9/73$ و پس از آموزش $117/10 \pm 23/10$ (ماکزیم نمره ۱۲۸) و پس از آموزش $52/91 \pm 9/73$ بود، که نشانگر کاهش میزان دغدغه‌های دانشجویان مامایی پس از آموزش روش PAL به میزان ۶۰ درصد بود.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج بخش کمی مطالعه نشان داد انجام روش PAL می‌تواند سبب کاهش دغدغه‌های دانشجویان مامایی و ارتقاء فرآیند یادگیری معاینه واژینال در آن‌ها گردد.

کلمات کلیدی: معاینه واژینال، دانشجویان مامایی، یادگیری به کمک همتایان

۸۳ - ۸۳

بررسی فرآیند اثربخشی آموزش الگوی نوین IPASS the BATON در کاهش خطاهای حرفه‌ای در انجام زایمان

ایمن در دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی یزد

تهمینه فرج خدا^{۱*}، مهشید بکایی^۱، محمود عباسی^۲، سعیده نجفی^۱، زهرا

علوی^۱، مهین رحیم دل^۱

نفر از دانشجویان کارآموز پرستاری در ترم‌های مختلف که برای گذراندن واحد کارآموزی به بیمارستان امیرالمومنین کردکوی مراجعه کرده بودند انجام شد، روش نمونه‌گیری آسان و در دسترس بود، اطلاعات با استفاده از پرسشنامه‌ای که روایی و پایایی آن توسط ۱۰ تن از اعضای هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی گرگان مورد تایید قرار گرفته بود جمع‌آوری گردید. پرسشنامه شامل اطلاعات دموگرافیک و سؤالات باز پاسخ برای بررسی دیدگاه‌شان در مورد موضوع مورد مطالعه بود.

یافته‌ها: تعداد ۲۵ تن از افراد نمونه مذکر و میانگین معدل آن‌ها ۱۶/۴۸ بود. آن‌ها معتقد بودند اثر فناوری‌های جدید تدریجی است و صرفاً انتقال برنامه درسی سنتی را کارآمدتر می‌سازد و دسترسی به اطلاعات سریع‌تر می‌شود. تعدادی نیز معتقد بودند ورود فناوری اطلاعات و ارتباطات به نظام آموزش علوم پزشکی، هدف‌ها و ابزارهای تعلیم و تربیت را به طور اساسی تغییر می‌دهد. از این دیدگاه فناوری اطلاعات بر مرزهای ساختاری نظام آموزش سنتی فایز می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری: ورود فناوری اطلاعات (در جلوه‌های متفاوت آن: اینترنت، رایانه، چند رسانه‌ای و ...) به تنهایی باعث تغییر در آموزش پزشکی نمی‌شود. اگر فرهنگ یاددهی-یادگیری در نظام آموزشی تحول نپذیرد، ورود فناوری‌های اطلاعاتی نه تنها تحولی ایجاد نخواهد کرد، بلکه به تقویت سنت‌های محافظه کارانه آموزشی منجر خواهد شد. لذا تغییر در روش سنتی تدریس به سوی تدریس هوشمند نیازمند تغییر در نظام آموزش پزشکی کشور می‌باشد و هیچگاه راه‌اندازی مدارس هوشمند میسر نخواهد شد مگر ساختار نظام آموزش پزشکی به نظام مبتنی بر شواهد و به روز تغییر یابد. این امر نیازمند برنامه‌ریزی می‌باشد. این تغییر می‌بایست قدم به قدم و با درایت و تفکر باشد.

کلمات کلیدی: فناوری، آموزش پزشکی، مبتنی بر شواهد

۶۷۹ - ۸۳

بررسی تاثیر روش یادگیری به کمک همتایان در فرآیند انجام اولین معاینه واژینال دانشجویان مامایی دانشگاه

علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

تهمینه فرج خدا^{۱*}، مهشید بکایی^۱، فرحناز فرنی، آتنا کربلایی، فغانه افتخار شاه‌آباد

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی

farajkhoda_t@yahoo.com

مقدمه: دانشجویان مامایی نیازمند یادگیری مهارت‌های متعددی هستند که یکی از فرآیندهای مهم انجام درست معاینه واژینال است. مطالعات انجام شده نشان می‌دهد، انجام معاینه واژینال به ویژه برای اولین بارهم برای دانشجویان و هم مددجویان فرآیندی استرس‌زا محسوب می‌شود و انتخاب روش‌های نوین آموزشی کارآمد یکی از راهکارهای مقابله با چنین چالشی است. استفاده از روش یادگیری به کمک همتایان (Peer Assisted learning) در یادگیری مهارت‌های عملی دانشجویان روشی موثر و

۱- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

farajkhoda_t@yahoo.com

مقدمه: خطاهای حرفه‌ای یکی از مهم‌ترین عوامل تهدید کننده انجام زایمان ایمن محسوب می‌گردد و آموزش و تربیت دانشجویان مامایی برای ارائه خدمات با کیفیت و ایمن به زنان، با به حداقل رساندن آسیب، خطا و اشتباه در حین انجام مراقبت‌های بارداری و زایمان از مهم‌ترین راهکارهای استراتژیک در کاهش مرگ مادران است. آموزش و نهادینه نمودن الگوها و برنامه‌های افزایش ایمنی بیمار در دانشجویان مامایی می‌تواند نقش مهمی در انجام زایمان ایمن بر عهده داشته باشد، لذا با توجه به میزان قابل توجه خطاهای مامایی در ایران این مطالعه با هدف تعیین اثربخشی فرآیند آموزش الگوی نوین I PASS the BATON در کاهش خطاهای حرفه‌ای در انجام زایمان ایمن در دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی یزد طراحی گردید.

روش کار: این مطالعه از نوع مداخله‌ای بود که در سال ۱۳۹۲ در دانشکده پرستاری و مامایی شهید صدوقی یزد، انجام شد. ۳۷ دانشجوی ترم پنج مامایی که واجد شرایط ورود به مطالعه بودند به روش سرشماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها چک لیست I PASS the BATON بود که پس از تعیین روایی صوری کیفی، شاخص روایی و همسانی درونی، نمونه‌گیری در اطاق زایمان سه بیمارستان شهدای کارگر، شهید صدوقی و افشار طی انجام مراقبت‌های زایمان ایمن به صورت هم‌زمان با حضور دانشجویان مذکور و اعضاء تیم تحقیق انجام شد. در مرحله بعد الگوی نوین I PASS the BATON به دانشجویان مورد نظر تدریس گردید و پس از گذشت ۴ هفته از آموزش دست جمعی در کلاس، مجدداً چک لیست مورد نظر به صورت هم‌زمان، در اطاق زایمان از نظر میزان رعایت موارد مندرج تکمیل گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آمار توصیفی و پس از آموزش از آزمون آماری تی زوج استفاده گردید.

یافته‌ها: میانگین نمرات قبل از آموزش دانشجویان $11/10 \pm 1/10$ و پس از آموزش $11/61 \pm 1/08$ بود، که با توجه به $P=0/039$ در آزمون آماری تی زوج از اختلاف معنی‌دار آماری برخوردار بود.

بحث و نتیجه‌گیری: ارزیابی نتایج نشانگر آن بود که آموزش الگوی نوین I PASS the BATON در کاهش خطاهای حرفه‌ای در انجام زایمان ایمن در دانشجویان مامایی می‌تواند سبب ارتقای یادگیری گردد.

کلمات کلیدی: خطاهای حرفه‌ای، چک لیست I PASS the BATON، دانشجویان مامایی

۷۶۷ - ۸۳

بررسی روش‌های سبک تدریس

ناهید مظلوم^۱، محمدرضا حیدری، عبدالعظیم اقبال، علی کفیری، محبوبه موتاب بفرولی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی

nmazlom@gmail.com

مقدمه: بسیاری از افراد معتقدند که سبک، عنصر مهمی در تدریس است و سبک تدریس نشان دهنده کیفیت رفتارهای است که مدرس در رهبری کلاس به کار می‌برد. به عبارتی سبک تدریس اشاره به رفتارهای دارد که مدرس در تعاملات خود با فراگیران از خود نشان می‌دهد و نقش مهمی در جنبه‌های مختلف یاددهی ایجاد می‌کند.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - مقطعی، جامعه آماری کلیه دانشجویان دارنده واحد نوروسایکولوژی می‌باشند که نمونه‌گیری از آن‌ها به روش سرشماری انجام شد و ۱۸ نفر دانشجو از طریق دو روش تدریس سخنرانی، فیلم و پاورپونت مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج آن از طریق دو نمره پرسشنامه رضایت دانشجو از درس و نمره آزمون کسب شده از محتوای تدریس و مقایسه آن بین دو روش تدریس تحلیل گردید.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد که اگر چه رضایت دانشجو از روش تدریس با فیلم و سخنرانی بیشتر بود ولی بین نمره دانشجو از محتوای درس با فیلم و پاورپونت با سخنرانی تفاوت معنی‌داری نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: از دلایل معنی‌دار نشدن تفاوت بین دو روش تدریس می‌تواند اختصاص ندادن زمان یکسان جهت مطالعه محتوای سبک تدریس باشد. پیشنهاد می‌شود که در تدریس از روش‌های نوین آموزش بیشتر استفاده شود.

کلمات کلیدی: سبک‌های تدریس، سخنرانی، فیلم و پاورپونت

۷۷۴ - ۸۳

کاربرد عملکرد مبتنی بر شواهد در آموزش پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

لیلی یکه فلاح

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

leili_fallah@yahoo.com

مقدمه: در دهه گذشته انتظارات مسئولین درمانی و عموم مردم از پرستاران به عنوان افراد کارآمد و متخصص، با هدف ارتقاء کیفیت مراقبت بیماران، افزایش پیدا کرده است. همچنین با تغییرات پیچیده و سریعی که در امر مراقبت‌های بهداشتی درمانی رخ می‌دهد ضرورت دارد که عملکرد مراقبت، به وسیله بهترین شواهد در دسترس مورد تایید قرار گیرد. اقدامات مبتنی بر شواهد فعالیت‌هایی نظیر تحقیقات مروری، مشاوره با دانشکده‌ها و اساتید خبره و در نظر گرفتن اولویت‌های بیماران می‌باشند. بیشتر دستورالعمل‌های مبتنی بر شواهد شامل متآنالیز، مرورهای کامل و مطالعات متعدد منفرد می‌باشند.

روش کار: این مطالعه کتابخانه‌ای با جستجو در بانک‌های اطلاعاتی elsiver، ovid، google scholar، medlib با کلمات کلیدی عملکرد مبتنی بر شواهد و تحقیقات پرستاری تهیه گردیده است. با این روش تعداد ۳۵ مقاله پژوهشی، مروری و متآنالیز از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۱ به دست آمد که از این تعداد ۱۲ مقاله مورد بررسی قرار گرفت.

تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه نشان داد قبل از آموزش، هیچکدام از مهارت‌ها نمره ۵ دریافت نکردند و بیشترین درصد نمره ۴ مربوط به پرپ و درپ ۳۵/۳٪ و پس از آن تکنیک صحیح خارج کردن جفت (۲۳/۶٪) بود. بعد از آموزش بیشترین درصد نمره ۴ و ۵ مربوط به مهارت پرپ و درپ و خروج جفت (۱۰۰٪) بود و کمترین درصد نمره ۴ یا ۵ مربوط به مهارت انجام مانور رینگن در خروج سر (۷۶/۵٪) بود در تمام مهارت‌ها میانگین نمره پس از آموزش به طور معنی‌داری نسبت به قبل از آموزش بیشتر بود. از ۷۵ نمره کل پرسشنامه میانگین نمره پس از آموزش $68/88 \pm 4/41$ نسبت به قبل از آموزش $31/23 \pm 6/64$ بیشتر بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به مؤثر بودن آموزش بر روی ماکت بر افزایش مهارت در تکنیک صحیح انجام زایمان ضروری است که قبل از آموزش زایمان طبیعی بر روی مادر، دانشجویان بر روی مانکن آموزش ببینند.

کلمات کلیدی: مرکز مهارت بالینی، زایمان طبیعی، دانشجویان مامایی

۸۰۱ - ۸۳

میزان رضایت دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی زابل در مورد آموزش به شیوه نقش مفهومی در بخش قلب

مهديه پودينه مقدم^{۱*}، حسين شهدادي^۱، محدثه پودينه مقدم^۱، خديجه مقدم^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی زابل، ۲- بیمارستان امام رضا (ع) مشهد)

moghadam07@yahoo.com

مقدمه: ارتقای آموزش بالین در عرصه نظام آموزش علوم پزشکی کشور همچنان به عنوان چالشی جدی و در خور توجه باقی مانده است. فهم مسائل اساسی در ارائه مراقبت‌های پرستاری، نیازمند استراتژی‌های جدید آموزشی است. تدوین نقشه مفهومی به عنوان یک استراتژی، تسهیل کننده تفکر، آموزش، یادگیری و ارزشیابی است. نقشه کشی مفهومی یک استراتژی آموزشی است که در آن فراگیران، مفاهیم کلیدی را شناسایی نموده و ارتباطات بین آنها را به صورت شماتیک ترسیم می‌نمایند. مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر آموزش به شیوه نقشه کشی مفهومی بر رضایت و یادگیری دانشجویان پرستاری در بخش قلب انجام شده است.

روش کار: در این پژوهش توصیفی، تمامی ۲۸ دانشجوی کارشناسی پرستاری ترم پنج دانشکده پرستاری و مامایی زابل در کارآموزی قلب در بخش Post CCU بیمارستان امیرالمومنین (ع) زابل در پانز ۱۳۹۲ به روش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. در این مطالعه دانشجویان به سه گروه تقسیم شدند و هر گروه به مدت ده روز کارآموزی در بخش قلب را گذراندند. در روز اول کارآموزی شیوه صحیح تهیه نقشه مفهومی (Concept Map) و اهمیت آن برای دانشجویان به تفصیل بیان گردید و از آنان خواسته شد تا برای هر کدام از بیماری‌های قلبی در بخش بالینی یک

یافته‌ها: عملکرد مبتنی بر شواهد تمرکز گسترده‌تری نسبت به کاربرد تحقیق دارد و نیاز ضروری مراکز بهداشتی درمانی می‌باشد. بهترین شواهد تحقیقی با انجام و سنتز مطالعات متعدد با کیفیت بالا در حیطه بهداشتی تولید می‌شوند. مربیان می‌توانند دانشجویان را برای سنتز تحقیق در زمینه مورد علاقه تشویق کنند و پروتکلی را برای اجرا در عمل ایجاد کنند. پرستاران شاغل نیازمند جستجوی پیامدهای تحقیق موجود، ارزیابی اثرات بالقوه آن‌ها برای عمل و اصلاح عملکرد آن‌ها با دانش جدید می‌باشند.

بحث و نتیجه‌گیری: عملکرد مبتنی بر شواهد تمرکز گسترده‌تری نسبت به کاربرد تحقیق دارد و نیاز ضروری مراکز بهداشتی درمانی می‌باشد. بهترین شواهد تحقیقی با انجام و سنتز مطالعات متعدد با کیفیت بالا در حیطه بهداشتی تولید می‌شوند. مربیان می‌توانند دانشجویان را برای سنتز تحقیق در زمینه مورد علاقه تشویق کنند و پروتکلی را برای اجرا در عمل ایجاد کنند. پرستاران شاغل نیازمند جستجوی پیامدهای تحقیق موجود، ارزیابی اثرات بالقوه آنها برای عمل و اصلاح عملکرد آن‌ها با دانش جدید می‌باشند.

کلمات کلیدی: عملکرد مبتنی بر شواهد، پرستاری

۷۸۷ - ۸۳

طراحی و راه‌اندازی دوره آموزش مهارت بالینی انجام زایمان طبیعی در مرکز مهارت‌های بالینی

زهره سادات

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

sadat@kaums.ac.ir

مقدمه: در دهه اخیر با علمی‌تر شدن فرایند آموزش و اهمیت بیشتر ارزش‌های مطرح در اخلاق پزشکی در سرتاسر دنیا برنامه‌های تمرین عملی روی مانکن فراهم شده است و مراکز مهارت‌های بالینی بدین منظور راه اندازی شده‌اند. هدف از انجام مطالعه طراحی و راه‌اندازی دوره آموزش مهارت‌های بالینی انجام زایمان طبیعی در مرکز مهارت‌های بالینی دانشکده پرستاری و مامایی کاشان بود.

روش بررسی: این مطالعه نیمه تجربی به منظور بررسی میزان تأثیر آموزش مهارت‌های تکنیک زایمان طبیعی بر روی مانکن در مرکز مهارت‌های بالینی دانشکده پرستاری و مامایی کاشان بر افزایش مهارت دانشجویان مامایی ترم پنجم ورودی مهر ۸۷ (۲۵ نفر) و ورودی مهر ۸۸ (۲۶ نفر) قبل از زایمان بر روی مادر انجام شد. در هر ورودی آموزش طی ۴ روز به مدت ۲۴ ساعت توسط یک مربی داده شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات یک پرسشنامه ۱۵ سؤالی و ۵ گزینه‌ای با نمره ۱-۵ بود که مهارت‌های مربوط به زایمان طبیعی را می‌سنجید. این پرسشنامه توسط دانشجویان با انجام زایمان بر روی مانکن قبل و پس از آموزش تکمیل شد. جهت مقایسه تأثیر آموزش، از میانگین اختلاف نمرات خود ارزیابی، قبل و بعد از آموزش استفاده شده و داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های آماری t زوج و آزمون ناپارامتری ویلکاکسون مورد تجزیه و

نقشه مفهومی ذهنی (Concept Map) تهیه کنند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه پژوهشگر ساخته بررسی یادگیری و رضایت دانشجویان از این شیوه بود که پس از تأیید روایی و پایایی برای واحدهای مورد پژوهش تکمیل گردید. اطلاعات به دست آمده با نرم افزار SPSS 17 و آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: یافته‌ها نشان داد اکثر واحدهای مورد پژوهش ۶۴/۲۹٪ دانشجویان دختر و ۳۵/۷۱٪ دانشجویان پسر بودند که میانگین سنی دانشجویان مورد مطالعه ۲۰/۲۷± ۱/۳۳ بود. میانگین نمرات نهایی کسب شده در کارآموزی ۱۷/۱۲± ۰/۵۰ بود که در مقایسه با نمرات روز اول کارآموزی که ۱۵/۶۶± ۱/۷۶ بود افزایش داشت و از نظر آماری معنی‌دار بود (p=۰/۰۰۰). و درصد کل رضایت دانشجویان از این شیوه ۸۸٪ بود که نتایج نشان‌دهنده تأثیر مداخله اجرا شده و تغییرات معنی‌دار آن در امر یادگیری و رضایت دانشجویان از کار بالینی و آموزش بالینی بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه، نقشه کشی مفهومی یک ابزار بسیار مفید جهت کمک به دانشجویان در ادغام دانش قبلی و ارائه مراقبت پرستاری به بیماران می‌باشد که دانشجویان نیز از این شیوه و کاربرد آن رضایت داشته لذا توصیه می‌گردد در آموزش بخش‌های بالینی از این شیوه استفاده بیشتری شود.

کلمات کلیدی: آموزش نقشه کشی مفهومی، رضایت، یادگیری، دانشجویان پرستاری

۸۳ - ۹۴۲

طراحی و ارائه رشته کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی به شیوه مجازی

میترا قریب^{*}، فریدون آزاده، میترا ذوالفقاری، ریتا مجتهدزاده، سید جواد قاضی میرسعید، حسین درگاهی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

gharibmi@sina.tums.ac.ir

مقدمه: آموزش مجازی یکی از شیوه‌های آموزشی است که بر مبنای اصول آموزش بزرگسالان می‌تواند منجر به ارائه برنامه‌های آموزشی موفق برای افرادی گردد که به علت عدم امکان حضور در کلاس‌های متداول قادر به ادامه تحصیل نیستند. با توجه به سیاست‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران و موافقت گروه آموزشی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشکده پیراپزشکی، این طرح با هدف طراحی و ارائه رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی به شیوه مجازی در مقطع کارشناسی ارشد انجام شد.

روش کار: تحقیق با رویکرد پژوهش در نظام سلامت برای سازماندهی، مدیریت، تعیین منابع مالی، و ارائه دوره به بهترین کیفیت طراحی گردید.

یافته‌ها: کمیته مجازی‌سازی رشته تشکیل گردید. ضمن اخذ مجوزهای لازم؛ طراحی آموزشی انجام شده و به تصویب شورای آموزشی دانشکده و دانشگاه رسید. بر اساس آیین‌نامه دوره‌های آموزش از راه دور وزارت بهداشت و همچنین مصوبات دانشگاه، مقرر شد دوره به صورت ترکیبی

(حضور و الکترونیکی) ارائه شود. کوریکولوم رشته برای ارائه ترکیبی طراحی شد. جهت مدرسان ترم اول و دوم، مجموعاً هفت کارگاه آموزشی طراحی و اجرا شده و شیوه ارائه دوره در قالب سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه توجیه گردید. طرح درس و مواد و محتوای آموزشی واحدهای درسی آماده شد. با کسب مجوزهای لازم، آزمون برگزار گردید. همچنین برای دانشجویان پذیرفته شده، کارگاه توجیهی و آماده‌سازی برگزار شد.

بحث و نتیجه‌گیری: هر چند یادگیری الکترونیکی دارای مزایای بیشماری است، جهت ارائه موفق آن نکات متعددی در طراحی آموزشی باید لحاظ شده و ارزیابی همه جانبه و مستمر لحاظ گردد. با توجه به تجربه موفق دانشگاه علوم پزشکی تهران در برگزاری دوره کارشناسی ارشد رشته آموزش پزشکی به صورت مجازی، ارزیابی و بازبینی دوره حاضر با شروع به تحصیل دانشجویان پذیرفته شده از مهرماه سال ۹۲ ادامه دارد.

کلمات کلیدی: یادگیری الکترونیکی، آموزش مجازی، طراحی آموزشی، رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

۸۳ - ۹۸۰

کاربست دستیار دیجیتال شخصی و شبیه‌سازی در آموزش پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

رویا گودرزی^{*}، الهه گوزلی، بهلول رحیمی، زهرا زارع فضل‌الهی

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

roya_goodarzi@yahoo.com

مقدمه: دستیابی به آخرین یافته‌های علمی در حوزه پرستاری نقش بسیار مهمی در ارائه مراقبت‌های خاص به هر بیمار، حل مشکلات و اتخاذ تصمیمات پیچیده دارد. در آموزش پرستاری آماده کردن پرستاران برای تغییر محیط و ایجاد یک محیط جدید مستلزم یک نوآوری و ابتکار بوده است. بنابراین استراتژی‌های جدیدی باید بکار گرفته شود. در این راستا شبیه‌سازی و دستیار دیجیتال شخصی (PDA) یک استراتژی جدید می‌باشد. گرچه امروزه در سراسر دنیا برنامه‌های شبیه‌سازی با کیفیت بالا در سیستم آموزش بکار گرفته می‌شود ولی این سیستم هنوز به طور جدی وارد دانشکده‌های پرستاری کشورمان نشده است. شبیه‌سازی و دستیار دیجیتال شخصی می‌تواند برنامه‌های آماده‌سازی پرستاران برای تمرین‌های تخصصی و حرفه‌ای را به سیستم آموزشی القا نماید. هدف از مقاله حاضر، بررسی الزامات نوآوری در آموزش پرستاری است.

روش کار: این مطالعه از نوع کتابخانه‌ای و بر اساس مرور ساختارمند مقالات منتشر شده در پایگاه‌های اطلاعاتی science.proquest.pubmed ovid.direct (مابین سال‌های ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۲) در زمینه الزامات نوآوری در آموزش پرستاری با کلید واژه‌های مرتبط می‌باشد.

یافته‌ها: مطالبات محیط مراقبت‌های بهداشتی، نیاز به کارگماری بالینی، تغییرات در ارائه مراقبت‌های بهداشتی و وجود تعداد زیادی از دانشجویان پرستاری نیاز به وجود روش‌های نوین آموزشی را می‌طلبد. شبیه‌سازی یک استراتژی یاددهی است که در واقع تکرار کردن واقعیت است. امروزه

خبره موجود بود.

یافته ها: سیستم‌های خبره نوعی برنامه کامپیوتری است که هدف آن ارائه دانش متخصصین انسانی به صورت اکتشافی و انتقال خبرگی به افراد مبتدی است. سیستم‌های خبره قادر به شرح مراحل نتیجه‌گیری خود تا رسیدن به هدف است و قدم به قدم استدلال‌های یک پزشک خبره را تقلید می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری: سیستم‌های خبره علاوه بر مزایای بسیار زیاد در ارائه مراقبت به بیمار از قبیل بهبود ایمنی بیمار، کاهش خطاهای پزشکی، افزایش زمان در دسترس متخصصان و افزایش رضایتمندی بیماران و غیره؛ با تجهیز بودن به اجزای دانشی و دسترسی به شواهد بالینی به روز امکان آموزش ارائه‌دهندگان خدمت را نیز فراهم می‌کنند.

کلمات کلیدی: سیستم‌های خبره، آموزش، ارائه‌دهندگان خدمت

۸۳-۱۰۴۸

بررسی تجارب یادگیری دانشجویان در محیط آموزش

مجازی در سال ۱۳۹۲

راهله غریب نواز*، اکرم ژبانی فرد، حسین کریمی موقنی

دانشگاه علوم پزشکی

gharibnavazR2@mums.ac.ir

مقدمه: با پیشرفت علوم و فنون، تکنولوژی آموزش و یادگیری از راه دور به یکی از روش‌های رایج در کشورهای مختلف جهان تبدیل شده است. با تعریفی که انجمن آموزش و توسعه آمریکا، از آموزش الکترونیک ارائه نموده است، آموزش مجازی و کلاس‌های مجازی را بخشی از مجموعه وسیع آموزش الکترونیکی بیان نموده است. در واقع با پیدایش اینترنت و شبکه جهانی وب، روش دیگری برای آموزش پیش روی فراگیران و مسئولین تعلیم و تربیت قرار گرفت و جدیدترین روش آموزش، یعنی آموزش مجازی ایجاد شد. بررسی موفقیت‌های آموزش مجازی نیز بدون در نظر گرفتن تجارب یادگیری دانشجویان در محیط یادگیری مجازی، امکان‌پذیر نمی‌باشد. لذا در این مطالعه برآن شدیم تا به بررسی تجارب یادگیری دانشجویان در محیط یادگیری مجازی بپردازیم.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع توصیفی - مقطعی است که طی آن پژوهشگران تجارب یادگیری ۶۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد را که در سامانه آموزش مجازی دانشگاه علوم پزشکی مشهد ثبت نام نموده و چندین درس را در این محیط یادگیری به صورت مجازی آموخته بودند، بررسی نمودند نمونه‌های پژوهش به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه از نوع محقق ساخته بود و سپس داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون تی مستقل، آنالیز واریانس یک طرفه و همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه مشخص شد دانشجویان تجارب رضایت‌بخشی نسبت به محیط یادگیری مجازی دارند. تفاوت معنی‌داری بین تجارب زنان و مردان در این مطالعه مشاهده نشد. اما بین تجارب دانشجویان نسبت به

شبیه‌سازی با میزان تشابه بسیار بالا آموزش را دستخوش تغییر کرده است. شبیه‌سازی با میزان تشابه بالا فراگیران را درگیر آموزش فعال می‌کند که این خود می‌تواند میزان یادگیری آنها را به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش دهد. نوآوری دیگر در آموزش پرستاری استفاده از دستیار دیجیتال شخصی (PDA) می‌باشد. دستیار دیجیتال شخصی برای ارزیابی بالینی، اطلاعات دارو، ترجمه زبان، محاسبات، شناسایی مقادیر آزمایشگاهی نرمال، نقاط عطف رشد و نمو کودکان، زبان ورود به سیستم پزشکی، دیکشنری پزشکی، آناتومی، نمودار رشد و دستورالعمل ایمن‌سازی استفاده می‌شود. این تکنولوژی‌های رایج را می‌توان با برنامه‌های آموزش پرستاری ادغام کرد تا بتوان یادگیری پایدارتر و ماندگارتری را ایجاد کرد.

بحث و نتیجه‌گیری: آموزش مؤثر یک فرایند پیچیده ذهنی است که به طور مداوم منجر به تصمیم‌گیری شده و تشویق دانشجویان در این امر نهایتاً باعث تغییر در نحوه تفکر آنها می‌گردد. برای تداوم مؤثر بودن آموزش لازم است مربی کلیه فعالیت‌های آموزشی فراگیر را در داخل کلاس و بیرون از کلاس پیگیری نماید. افزایش حس متمرکز بودن در مریبان ارتباط مستقیم با افزایش نوآوری در آموزش، مثبت‌نگری نسبت به آن، رضایت شغلی و گرایش به سمت استراتژی‌های نوآوری خواهد داشت. شبیه‌سازی و دستیار دیجیتال شخصی بایستی در آموزش پرستاری ادغام گردد.

کلمات کلیدی: نوآوری، آموزش پرستاری، شبیه‌سازی، دستیار دیجیتال شخصی

۸۳-۹۸۷

نقش سیستم‌های خبره در آموزش به ارائه‌دهندگان

خدمات سلامت

آرزو دهقانی محمودآبادی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی

dehghani.arezoo123@gmail.com

مقدمه: سیستم‌های خبره با هدف در دسترس قرار دادن مهارت‌های افراد متخصص، برای افراد غیرمتخصص طراحی شده‌اند. این سیستم‌های شبیه‌سازی الگوی تفکر انسانی، کاربر را قادر می‌سازند تا با مشاوره سیستم‌های کامپیوتری راه حل یک مسئله را بیابند. سیستم‌های خبره در حیطه پزشکی از اولین سیستم‌های خبره توسعه یافته بودند. سیستم‌های خبره بالینی مبتنی بر دانش پزشکان، پژوهشگران و مدیران مراقبت سلامت است و به گروه‌های مختلف کاربران با سطح دانش متفاوت و اهداف مختلف کمک می‌کند. در این مقاله با بررسی ویژگی‌های سیستم‌های خبره، به واکاوی نقش سیستم‌های خبره در آموزش به ارائه‌دهندگان خدمات سلامت می‌پردازیم.

روش کار: این بررسی یک مطالعه کتابخانه‌ای است که در سال ۱۳۹۲ انجام شد. ابزار گردآوری داده‌های این پژوهش شامل کتب، مجلات و پایگاه‌های داده اینترنتی مانند Elsevier، Pubmed و گزارشات سیستم‌های

شایسته است دست اندرکاران وزارت بهداشت و مسئولین فناوری اطلاعات در دانشگاه‌های علوم پزشکی، با توجه به یافته‌های مطالعات موجود در این زمینه، استراتژی‌های مناسبی را جهت برطرف نمودن مشکلات و چالش‌های پیش روی توسعه یادگیری الکترونیکی در آموزش پزشکی اتخاذ نمایند.

کلمات کلیدی: چالش، یادگیری الکترونیکی، علوم پزشکی

۱۰۸۰ - ۸۳

مقایسه رضایتمندی پرستاران از آموزش مداوم

اینترنتی تعاملی با کتابچه

میترا ذوالفقاری^{*}، ریتا مجتهدزاده، میترا قریب، محمود بدیعی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

zolfaghm@tums.ac.ir

مقدمه: بدون شک یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین جنبه‌های آموزش توجه به رضایت فراگیران می‌باشد. مفهوم رضایت فراگیران همواره از موضوعاتی است که در امر آموزش می‌تواند فرادندگان و فرایند آموزش را به چالش بیندازد. این مطالعه با هدف مقایسه تأثیر دو روش آموزش "الکترونیکی تعاملی" و "کتابچه" تازه‌های دیابت بر رضایتمندی پرستاران انجام شد.

روش کار: در این مطالعه نیمه‌تجربی ۱۲۳ نمونه از میان پرستاران بخش غدد و داخلی سه بیمارستان منتخب دانشگاه علوم پزشکی تهران، به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به سه گروه آموزش حضوری (۴۳ نفر)، مجازی (۳۸ نفر) و کنترل (۴۲ نفر) تقسیم شدند. در گروه کنترل هیچ مداخله‌ای انجام نشد. چهار هفته بعد از مداخله رضایتمندی پرستاران از شیوه آموزش الکترونیکی و کتابچه انجام شد. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمون‌های آماری آنالیز واریانس، کای‌دو، فیشر، فریدمن و تی‌زوج انجام شد.

یافته‌ها: چهار هفته پس از مداخله رضایتمندی گروه الکترونیکی تعاملی بیشتر بود ($P < 0/001$). بین سن و میزان مهارت کار با اینترنت و نمرات کسب شده در گروه‌ها بعد از مداخله رابطه معنی‌دار آماری دیده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: شیوه‌های آموزش الکترونیکی و کتابچه هر دو در سطح ارتقای رضایتمندی پرستاران موثر هستند. بر اساس نتایج این تحقیق آموزش الکترونیکی تعاملی مؤثرتر است. استفاده از روش آموزش الکترونیکی با در نظر گرفتن محیط‌های تعاملی مناسب و جذاب ساختن محیط‌های مجازی برای برانگیختن فراگیران توصیه می‌گردد.

کلمات کلیدی: رضایتمندی، پرستار، آموزش الکترونیکی، کتابچه آموزشی، آموزش مداوم

محیط یادگیری، در سنین مختلف، تفاوت معنی‌داری وجود داشته و دانشجویان مسن‌تر تجارب مثبت‌تری نسبت به دانشجویان جوان‌تر داشته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: در اغلب دانشگاه‌های بزرگ دولتی در ایران، مرکز آموزش الکترونیکی را درون مجموعه‌ی خود دایر کرده‌اند. باید اذعان نمود که یادگیری الکترونیکی در هر زمینه و در ابعاد مختلف آن، به بسترسازی و فرهنگ‌سازی بیشتر نیاز دارد. درحقیقت گذر از نظام آموزش سنتی به نظام آموزش نوین با مشکلاتی رو به رو است که قبل از هر چیز به شناخت ابعاد مختلف این موضوع بستگی دارد. آموزش، مشارکت و آگاهی یافتن دانشجویان نسبت به محیط یادگیری مجازی باعث تغییر نگرش آنان شده است لذا معرفی مدون این رویکرد آموزشی و تحقیقات بیشتر در این خصوص توصیه می‌شود.

کلمات کلیدی: یادگیری الکترونیک، تجارب، محیط مجازی

۱۰۷۷ - ۸۳

چالش‌های بکارگیری یادگیری الکترونیکی در علوم

پزشکی؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

لادن ناصح

علوم پزشکی شهرکرد

Ladan.Naseh@gmail.com

مقدمه: یادگیری الکترونیکی یا آموزش از راه دور؛ امکان یادگیری مادام‌العمر را در هر زمینه، برای هر فرد، در هر زمان و در هر مکان فراهم آورده است. برای توسعه یادگیری الکترونیکی در آموزش پزشکی، برطرف نمودن چالش‌ها و موانع بکارگیری آن امری لازم و ضروری است. مطالعه حاضر با هدف شناخت مهم‌ترین چالش‌های یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی صورت گرفت.

روش کار: این مطالعه یک مطالعه کتابخانه‌ای است که با رجوع به مقالات فارسی مرتبط با یادگیری الکترونیکی در آموزش پزشکی موجود در سایت‌های SID، Magiran و Google Scholar، Iranmedex انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج، مهم‌ترین چالش‌های مرتبط با بکارگیری آموزش الکترونیکی در علوم پزشکی عبارتند از: ۱- لزوم دسترسی فراگیران به رایانه به شکل بر خط و نیاز به سواد رایانه‌ای، ۲- نیاز به تولید و مدیریت محتوای آموزشی متناسب با خصوصیات اجتماعی- روانشناختی- تربیتی فراگیران، سبک یادگیری و سطح دانش آنها، ۳- عدم فرهنگ‌سازی مناسب و مقاومت اساتید نسبت به تغییر نقش در دانشگاه، ۴- عدم وجود وقت و مهارت کافی برای اساتید جهت تدوین و ارزیابی مواد آموزش الکترونیکی، ۵- هزینه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مورد نیاز، ۶- نبود فناوری مناسب در دانشگاه‌ها، ۷- کاهش ارتباطات رو در رو بین اساتید و دانشجویان و همچنین کاهش تعاملات و رقابت بین دانشجویان

بحث و نتیجه‌گیری: پیاده‌سازی و توسعه آموزش الکترونیکی در هر جامعه که خواهان پیشرفت باشد، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. لذا

۸۳-۱۰۸۶

تأثیر آموزش مبتنی بر وب بر اثر بخشی کیفیت آموزش دانشجویان؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

نازنین زمانیان

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

zamaniann2@mums.ac.ir

نموده، اعضای هیأت علمی خود را از دانش و مهارت لازم برای بکارگیری این فناوری در آموزش و توسعه‌ی آموزشی عالی برخوردار سازند. کلمات کلیدی: آموزش مبتنی وب، فناوری‌های نوین، کیفیت آموزش، آموزش

۸۳-۱۱۷۱

نقش فناوری در توسعه عدالت آموزشی

فریبا امین پور*، مه‌ری مولویان

۱- دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۲- شهید بهشتی

eda@behdasht.gov.ir

مقدمه: هدف پژوهش حاضر بررسی نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) در توسعه عدالت آموزشی است و منظور از عدالت آموزشی افزایش دسترس‌پذیری و برابری فرصت‌های آموزشی در سطوح مختلف آموزش عالی می‌باشد

روش کار: این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش پس رویدادی (علمی مقایسه‌ای) است. جامعه آماری آن شامل دانشجویان ورودی سال ۹۰ دوره کارشناسی ارشد آموزش الکترونیکی و آموزش کلاس محور دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات، که عنوان قطب علمی فناوری اطلاعات کشور را کسب کرده است، می‌باشد و به روش تصافی ۱۰۴ نفر از گروه فاوا محور و ۱۰۰ نفر از گروه کلاس محور به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای نمونه‌گیری این پژوهش از نوع تصادفی خوشه‌ای و ساده استفاده شده است. گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه پژوهشگر ساخته انجام شد، روایی محتوایی آن با نظر متخصصان مورد تأیید قرار گرفته و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با آزمون تی مستقل انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش مبین آن است که شاخص‌های امکان ادامه تحصیل شاغلین، ظرفیت بالای کلاس‌های درس و فراهم آوردن امکان تحصیل در منزل بیشترین تأثیر را در افزایش دسترسی به نظام آموزش عالی کشور داشته است و بالا بودن هزینه آموزش مجازی مهم‌ترین مانع در برابری فرصت آموزشی و همچنین افزایش دسترسی به آموزش عالی می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش مبین آن است که شاخص‌های امکان ادامه تحصیل شاغلین، ظرفیت بالای کلاس‌های درس و فراهم آوردن امکان تحصیل در منزل بیشترین تأثیر را در افزایش دسترسی به نظام آموزش عالی کشور داشته است و بالا بودن هزینه آموزش مجازی مهم‌ترین مانع در برابری فرصت آموزشی و همچنین افزایش دسترسی به آموزش عالی می‌باشد.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیکی، فناوری اطلاعات، عدالت آموزشی

مقدمه: رشد چشم گونه ابزارهای اطلاع‌رسانی و جهانی شدن فناوری اطلاعات، بستری آماده ساخته است تا یادگیری در هر زمان و مکان و مطابق با نیاز یادگیرنده انجام شود. آموزش فعالیتی هدفمند جهت ارتقای یادگیری است و هدف اصلی آن در دانشگاه‌ها علاوه بر رشد شایستگی‌های حرفه‌ای، توسعه مهارت‌های تصمیم‌گیری، مساله‌گشایی و کارآمدی است، رسیدن به چنین اهدافی قطعاً نیازمند یک سیستم آموزشی کامل و جامع است. یکی از برنامه‌های استراتژیک جهت ارتقای روش‌های آموزشی بهره‌گیری از فناوری‌های اطلاعات به عنوان مدرسی در دسترس و جامع است. آموزش مبتنی بر وب از جمله روش‌های نوین و فعال آموزشی در آموزش عالی است که راه‌های یادگیری و یاددهی را افزایش داده و تأثیر بسزایی در ارتقای کیفیت آموزشی داشته است.

روش کار: برای رسیدن به اهداف این پژوهش مقالات مرتبط در منابع اینترنتی و کتابخانه‌ای مورد بررسی قرار گرفت بدین صورت ابتدا در سایت‌های مختلف با ارائه کلید واژه‌های فارسی و انگلیسی فناوری‌های نوین، آموزش و کیفیت آموزشی، آموزش مبتنی بر وب به صورت مجزا و ترکیبی، مقالات چاپ شده در این زمینه به طور سریع مرور و سپس مقالاتی که با موضوع ارتباط بیشتری داشتند، انتخاب و مطالب آنها استخراج شد.

یافته‌ها: آموزش از طریق وب محیط جدیدی را برای دانشجویان فراهم کرده و به آنها اجازه می‌دهد مهارت‌های حرفه‌ای و دانش خود را با کمک این محیط پویا گسترش دهند. با استفاده از یادگیری مبتنی بر وب روش‌های مختلف آموزش مورد استفاده قرار می‌گیرد، یادگیری از راه دور ممکن می‌شود، در وقت و هزینه صرفه‌جویی شده و همچنین امکان به اشتراک‌گذاری اطلاعات برای دانشجویان فراهم می‌شود و همچنین استفاده از روش آموزش مبتنی بر وب به عنوان یک روش آموزشی باعث ارتقای سطح یادگیری دانشجویان می‌شود و به دلیل داشتن مزایایی همچون در دسترس بودن آن در همه جا و همه زمان به وسیله اینترنت، تغییر محوریت آموزش از معلم (آموزش سنتی) به خود دانشجو، این روش آموزشی تبدیل به یک ابزار مفید و قابل اعتماد برای اساتید جهت آموزش با کیفیت شده است.

بحث و نتیجه‌گیری: در عصر پیشرفت علم و فناوری توجه به آموزش الکترونیک اهمیت بسیاری دارد و سازمان‌ها برای حفظ بقای خود باید با شرایط متغیر محیطی سازگار شوند. با توسعه شبکه جهان گستر وب، مؤسسات آموزش عالی نیز باید از امکانات این شبکه در امر آموزش استفاده

۸۳ - ۱۱۸۹

نقش آموزشی کارپوشه در یادگیری دانشجویان پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

مریم مؤمنی*، طاهره مقدس، عاطفه قنبری

دانشکده

momeni65@gmail.com

۸۳ - ۱۱۹۳

اثربخشی یادگیری اکتشافی هدایت شده بر سطح یادگیری و رضایتمندی دانشجویان پرستاری

ناهید ماکولاتی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

makoolatin@sums.ac.ir

مقدمه: لزوم تجدید نظر در روش‌های سنتی تدریس و استفاده از روش‌های نوین و فعال یادگیری از سوی سیستم‌های آموزشی کاملاً ملموس و کاربرد این روش‌ها در علوم مختلف متداول گردیده است. لذا اجرای شیوه‌های نوین آموزشی خود هدایت شونده و مادام‌العمر مانند یادگیری اکتشافی هدایت شده (GDL) گامی به سمت استراتژی دانشجوی محور می‌باشد. این پژوهش با هدف مقایسه اثربخشی دو روش آموزشی سخنرانی و اکتشافی هدایت شده بر سطح یادگیری و رضایت دانشجویان پرستاری طراحی و اجرا گردید.

روش کار: این پژوهش نیمه‌تجربی بر روی کلیه دانشجویان کارشناسی پرستاری نیمسال دوم (۳۸ نفر) دانشکده پرستاری و مامایی شیراز که درس اصول و فنون مفاهیم پرستاری را برای اولین بار در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۰-۹۱ انتخاب نموده بودند، صورت گرفت. کلاس را بر اساس مشخصات دموگرافیک به دو گروه همسان تقسیم کرده و پنج جلسه دو ساعته از درس اصول و فنون مفاهیم پرستاری را به گروه کنترل با روش سخنرانی و گروه آزمون با روش GDL و همراه با استفاده از ابزار راهنمای مطالعه، ارائه گردید. بعد از پایان از دو گروه، آزمون چهارگزینه‌ای با محتوا و سطوح شناختی مشابه، به عمل آمد. ابزار سنجش میزان رضایت دانشجویان، پرسشنامه‌ای پایا و روا در مقیاس لیکرت بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS 15 و آزمون‌های آماری T مستقل و زوجی، کای اسکور و من‌ویتنی انجام شد.

یافته‌ها: نتایج این مطالعه نشان داد که هرچند تفاوت میانگین نمره سطح یادگیری دانشجویان در روش سخنرانی ($12/8 \pm 1/62$) در مقایسه با روش اکتشافی هدایت شده ($2/08 \pm 1/68$) تفاوت معنی‌دار آماری نداشت اما نمره یادگیری در سطوح شناختی مختلف بخصوص مهارت حل مسئله به طور معنی‌داری در گروه روش اکتشافی هدایت شده ($1/18 \pm 1/21$) بیشتر از گروه سخنرانی ($1/30 \pm 1/05$) بود ($p < 0/01$). همچنین سطح رضایتمندی دانشجویان در گروه آزمون با تفاوت آماری معنی‌دار، بیشتر از گروه کنترل بود ($p < 0/01$).

بحث و نتیجه‌گیری: استفاده از رویکردهای فعال یادگیری نظیر روش اکتشافی در مقایسه با شیوه‌های سنتی در بهبود مهارت‌های حل مسئله، تصمیم‌گیری، تفکر نقادانه، مؤثرتر است و منجر به افزایش میزان رضایتمندی دانشجویان، تسریع و تداوم در امر یادگیری می‌گردد.

کلمات کلیدی: یادگیری، یادگیری اکتشافی هدایت شده، سخنرانی، رضایتمندی

مقدمه: در سال‌های اخیر، استفاده از کارپوشه (portfolio) به عنوان ابزار یادگیری و ارزیابی در سراسر رشته‌های علوم پزشکی گسترش یافته است. کارپوشه‌ها هم تکامل فردی و هم حرفه‌ای را از طریق عملکرد انعکاسی و تجزیه و تحلیل بالینی ارتقا می‌بخشند. در محیط‌های بالینی، کارپوشه هم به عنوان ابزار یادگیری و هم ارزشیابی بکار می‌رود. در حالی که مجموعه وسیعی از مطالعات کاربرد کارپوشه‌ها را در زمینه‌های مختلف ارزیابی کردند، مطالعات مروری برای جمع‌بندی نتایج حاصل از این مطالعات و رسیدن به یک توافق عام در زمینه استفاده از کارپوشه ضروری می‌باشد. در همین راستا، هدف از این مقاله مروری، بررسی اثرات آموزشی کارپوشه در یادگیری دانشجویان پرستاری بود.

روش کار: جستجوی الکترونیک جامع با استفاده از کلید واژه‌های "کارپوشه"، "آموزش پرستاری" و "یادگیری" انجام شد. جستجوی مقالات مروری و تحقیقی منتشر شده در پایگاه‌های اطلاعاتی Magiran, PubMed, Scopus و Scirus بدون محدودیت زمانی صورت گرفت.

یافته‌ها: اثرات مهم استفاده از کارپوشه، افزایش دانش و درک دانشجویان ویژه در ادغام تئوری با عمل، آگاهی از خود بیشتر و تشویق برای خود افشایی و انعکاس و توانایی برای یادگیری مستقل می‌باشند. همچنین کارپوشه به استادان امکان بیشتر ارائه بازخورد به دانشجو و آگاهی بیشتر از نیازهای دانشجویان را می‌دهد که این مسئله به دانشجویان برای تطابق با موقعیت‌های مهم و دشوار را می‌دهد و آنها را برای پذیرفته شدن در مقاطع تحصیلات تکمیلی که لازمه آنها عملکرد انعکاسی است آماده می‌کند. در صورتی که فرایند کارپوشه به خوبی طراحی شود، ارتباط معنی‌دار شایستگی در عمل مورد انتظار می‌باشد. در اکثر مطالعات تعهد زمانی برای تحویل کارپوشه، مهم‌ترین نقطه ضعف کارپوشه بیان شد و همین مسئله ممکن است موجب شود که دانشجویان از انجام آن اجتناب کنند مگر اینکه انجام آن الزامی باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌ها بر اهمیت دستورالعمل‌های واضح و مشخص برای ساخت کارپوشه و ارزیابی کیفی آن تأکید نمودند. کارپوشه‌ها می‌توانند به عنوان یک ابزار ارزیابی و یادگیری بسیار مؤثر باشند اما هم دانشجو و هم اساتید باید دستورالعمل‌های واضح برای ایجاد کارپوشه به شیوه‌ای مرتبط، واضح و سهل‌العمل و هم حمایت کافی برای استفاده آن در اختیار داشته باشند.

کلمات کلیدی: کارپوشه، یادگیری، دانشجویان پرستاری

jalil_irani_s@yahoo.com

۸۳-۱۳۴۹

کاربرد فناوری اطلاعات در کیفیت آموزش؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

مصومه انصاری*، مهرداد خالدیان

دانشگاه علوم پزشکی کردستان

masomehansari@gmail.com

مقدمه: پدیده انفجار اطلاعات که از ویژگی‌های غالب این دهه است، حجم فزاینده اطلاعات در دنیای امروزی و لزوم استفاده از اطلاعات در امر آموزش، پژوهش و تصمیم‌گیری، باعث شده است که روش‌های سنتی در گردآوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات پاسخگو نبوده و روش‌های مکانیزه در ابعاد وسیعی به کار گرفته شود. طبق تعریف؛ به کلیه فناوری‌های که در جمع‌آوری، پردازش، ذخیره، انتقال، انتشار و نمایش اطلاعات به بشر کمک کند تکنولوژی اطلاعات گویند. جوهره مدیریت تصمیم‌گیری است و برای تصمیم‌گیری داشتن اطلاعات دقیق و صحیح ضروری است. این نوشتار با هدف بررسی اهمیت تکنولوژی اطلاعات در افزایش سرعت و دقت کیفیت آموزش در سازمان‌ها و در نتیجه بالا بردن بهره‌وری آنها گردآوری شده است.

روش کار: این مقاله از نوع کتابخانه‌ای بوده و در تهیه آن از منابع معتبر کتابخانه‌ای و اینترنتی استفاده شد.

یافته‌ها: از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای پیشبرد آموزش و بهینه سازی خدمات آموزشی استفاده می‌شود. اطلاع رسانی با فناوری دارای رویکردها و کاربردهای مختلفی است که مهمترین آنها؛ آموزش از راه دور، پرونده‌های الکترونیکی (ER)، بازیابی اطلاعات و سیستم‌های پشتیبان تصمیم‌گیری (DSS) می‌باشد. کاربردهایی شامل ارائه اطلاعات مورد نیاز به فراگیران، فراهم ساختن امکان دسترسی اساتید به دانش و اطلاعات روز آمد، به حصول نتایج بهتر در آموزش فراگیران و کاهش هزینه‌های مربوط به خدمات آموزشی کمک می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری: استفاده از فناوری اطلاعات؛ کارآیی، افزایش کیفیت آموزشی مبتنی بر مستندسازی، توانمندسازی، افزایش دسترسی به خدمات آموزشی، تأمین عدالت و یکپارچه سازی اطلاعات را باعث می‌شود. کاربرد دیگر این امر تقویت آموزش‌های جهانی روزآمد در حوزه مدیریت دانش توسط ارتباطات الکترونیکی با افزایش آگاهی و آمادگی دانشجویان در حد مناسب می‌باشد.

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات، کیفیت آموزش، آموزش

۸۳-۱۴۳۵

وبلاگ روشی مؤثر در یادگیری الکترونیک (ارائه تجربه‌ای موفق)

سید جلیل حسینی ایرانی*، زهرا ایازی، عباس بحرینی، مجتبی حیدری

هفشجان، حمیرا محمدی

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

مقدمه: آموزش سلامت به عنوان تجربیات برنامه‌ریزی شده در یادگیری می‌باشند که جهت تسهیل و اتخاذ داوطلبانه رفتارها، مهارت‌ها و عقاید منتج به سلامتی برای مددجویان، خانواده و همکاران ارائه می‌گردد و از سویی، افراد حرفه‌ای تیم سلامت یکی از ابعاد مهم توانمندسازی مردم و ارتقاء کیفیت ارائه خدمات سلامت در زندگی را در نتیجه پذیرش این آموزش‌ها می‌دانند. امروزه فناوری اطلاعات با ابزارهای مختلفی همچون تلویزیون، دستسنگ‌های ماهواره‌ای و ویدئویی دو طرفه، نامه الکترونیکی، وب سایت‌ها و... آموزش الکترونیک را به عنوان روشی مناسب در اختیار مراجعین قرار می‌دهند. در این مقاله ضمن معرفی وبلاگ پرستاران استان که به عنوان یک پایگاه آموزشی، اطلاع رسانی، خبری جهت پرستاران، مددجویان، بیماران و مخاطبان از آبان ماه سال ۱۳۸۹ تاکنون در ادره پرستاری و روابط عمومی معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی فعالیت نموده است، به تبیین اهداف و ویژگی‌های این وبلاگ پرداخته و نکات منفی که دریافت‌کنندگان خدمات این وبلاگ را متأثر نموده و می‌تواند به عنوان تجربه‌ای موفق در اختیار سایرین قرار دهد، مطرح می‌گردد.

روش کار: این مقاله به عنوان یک روش اجرایی موفق در آموزش و یادگیری الکترونیک تدوین شده است.

یافته‌ها: با توجه به اهمیت آموزش سلامت جهت افزایش رضایت و کیفیت زندگی، اطمینان از تداوم مراقبت‌ها و کاهش عوارض همچنین وجود محدودیت‌های موجود در این روش‌های عملی بکارگیری آموزش الکترونیک باعث مشارکت افراد در رفع موانع خواهد شد. در وبلاگ پرستاران ابتدا نیازهای آموزشی و اطلاع‌رسانی مخاطبان ارزیابی گردیده و بر مبنای مشکلات و نیازهای یادگیری ایشان، اطلاعات از منابع معتبر علمی، تحقیقی، جمع‌آوری و در اختیار ایشان قرار می‌گیرد. به طور مثال: مباحث حاکمیت بالینی، اعتباربخشی بیمارستان‌ها، مسابقات فرهنگی برای پرستاران یا بیماری‌ها، پیشگیری، تشخیص و درمان آنها برای بیماران که این مطالب قابلیت تکرار با استفاده از تصاویر و نشانه‌های گرافیکی و فیلم را داشته و باعث انتقال بهینه مفاهیم و آموزش خواهد شد و با بررسی نظرات مراجعین سایت، فضای وب و اطلاعات آن به روز می‌گردند.

بحث و نتیجه‌گیری: یکی از پرکارترین کاربردهای فناوری اطلاعات در آموزش سلامت، استفاده از وب سایت می‌باشد که علاوه بر اطلاع‌رسانی به روز و با کیفیت، باعث کاهش هزینه‌ها و صرفه‌جویی در زمان کادر بهداشتی و درمانی می‌گردد و با وسعت جهانی این اطلاعات و علاقمندی مراجعین کاربرد آنها گسترش یافته است و در طراحی وب باید دقت بسیاری نمود تا به هدف غایی ارتقاء کیفیت خدمات سلامت با آموزش و یادگیری الکترونیک دست یابیم.

کلمات کلیدی: وبلاگ، یادگیری الکترونیک

۱۴۶۰ - ۸۳

اهمیت آموزش مداوم در پرستاری؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

مسعود مقیمی*، محمد بهنام مقدم

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

moghimim2004teacher@yahoo.com

مقدمه: اندوخته‌های یادگیری در هر سطحی از آموزش با گذشت زمان دچار کاهش می‌گردد. یکی از مشکل‌ترین امور، تلاش برای نگه داشتن دانشی است که انسان طی سال‌ها کسب کرده است. کاهش اطلاعات و مهارت دانش‌آموختگان گروه پزشکی برای صاحبان این حرف و افراد جامعه که از خدمات آنها بهره می‌برند ضایعه زیادی را به دنبال دارد. دانش نیمه عمری تقریباً دو و نیم ساله دارد و پس از آن به روز نبوده و کهنه محسوب می‌شود. پرستار به عنوان فردی مطرح است که ارتباط نزدیکی با بیماران و سایر افراد تیم بهداشتی و جامعه دارد و به دلیل پیشرفت سریع دانش و تکنولوژی بایستی از تمام مهارت‌ها و تکنیک‌های جدید مراقبتی آگاهی داشته باشد. لذا با توجه به اهمیت آگاهی پرستاران، لزوم آموزش مداوم می‌تواند به عنوان روش مفیدی در حفظ رسمیت حرفه و پیشگیری از رکود آن به کار رود. از طرفی آموزش مداوم به عنوان یکی از راه‌های مقابله با عقب ماندگی و نوعی تضمین بهبود کیفی و کمی کار و افزایش سطح انگیزه و جسارت حرفه‌ای لازم می‌باشد.

روش کار: این مقاله کتابخانه‌ای با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و اینترنتی نوشته شده است.

یافته‌ها: آموزش مداوم پرستاری وسیله‌ای برای پرستاران است تا به تغییرات سریع در سیستم بهداشتی پاسخ مناسب داده و مهارت‌های حرفه‌ای خود را افزایش دهند. همچنین با پیشرفت‌های سریع علمی و تکنولوژی در حوزه بهداشتی، آموزش‌های اساسی پرستاری فقط ده سال کارایی دارد. لذا آموزش مداوم جامعه پزشکی در دو دهه گذشته اهمیت فراوانی پیدا کرده و مورد توجه سازمان بهداشت جهانی و فدراسیون جهانی آموزش پزشکی قرار گرفته است. در سال‌های اخیر در آمریکا فعالیت‌های گسترده‌ای جهت اجباری کردن آموزش مداوم برای پرستاران صورت گرفته است. به عنوان مثال انجمن آموزش مداوم، پرستاران را ملزم نموده تا برای تمدید گواهینامه پرستاری خود در برنامه‌های آموزشی شرکت نمایند.

بحث و نتیجه‌گیری: آموزش مداوم بخش تفکیک‌ناپذیری از فعالیت‌های هر سازمانی است که در طول پنج دهه اخیر به گونه‌ای چشمگیر در اکثر کشورهای دنیا مورد توجه قرار گرفته است. آموزش مداوم به عنوان یکی از مترقی‌ترین قوانین نظام جمهوری اسلامی ایران پس از طی مرحله آموزشی به عنوان قانون درآمد. به موجب این قانون کلیه افرادی که در ارائه خدمات بهداشتی درمانی نقش دارند موظفند با طی دوره‌های آموزشی، ضمن حفظ عملکرد حرفه‌ای به ارتقای آن همت گمارند. آموزش مداوم کلیه فعالیت‌هایی مانند خواندن یک مجله حرفه‌ای یا کتاب‌های مرجع، گوش

دادن به یک سخنرانی و یا مشاهده یک پرستار در حین کار را نیز شامل می‌شود. جمهوری اسلامی ایران با الهام از دستورات دینی و هماهنگ با توجهات جهانی، قانون بازآموزی و نوآموزی را برای یک دوره آموزش پنج ساله در مهر ماه ۱۳۶۹ تصویب نمود. آموزش مداوم جامعه پزشکی برنامه ۵ سال اول را با هدف ارتقای کمی برنامه علمی رغم محدودیت‌های حمایتی و تشکیلاتی به پایان رساند (۷۴-۱۳۷۰). قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی پس از اجرای موفقیت‌آمیز دوره آزمایشی در سال ۱۳۷۵ به عنوان قانون دایمی به تصویب نهایی مجلس شورای اسلامی رسید.

کلمات کلیدی: آموزش مداوم، پرستاری

۱۶۱۰ - ۸۳

بررسی موانع کاربرد فناوری‌های نوین آموزشی در تدریس دانشگاهی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

عسگر آرمون

دانشگاه علوم پزشکی

a.armoun@yahoo.com

مقدمه: در سال‌های اخیر استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی در فرآیند تدریس به شدت در حال گسترش است. پژوهش حاضر به بررسی نگرش اساتید هیأت علمی نسبت به موانع کاربرد فناوری‌های نوین آموزشی در فرآیند تدریس پرداخته است.

روش کار: این تحقیق از نوع توصیفی - پیمایشی بوده و در آن برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. بدین منظور منظور بررسی عوامل مؤثر بر میزان استفاده از فناوری آموزشی در تدریس دانشگاهی، از میان تمامی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، تعداد ۱۸۰ نفر به شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. بدین ترتیب، سعی شد تعداد نمونه انتخاب شده در هر یک از دانشگاه‌های مورد پژوهش با تعداد اعضای هیئت علمی آن متناسب باشد. سپس پرسشنامه‌های حاوی ۲۰ سؤال طراحی شد. روایی پرسشنامه با استفاده از نظر تخصصی تعدادی از استادان مجرب مورد بررسی قرار گرفت. همچنین آزمون «آلفای کرونباخ» پایایی آن را تأیید کرد، پس از جمع‌آوری داده‌ها، برای تحلیل آنها از آزمون آماری مجذور کای استفاده شد.

یافته‌ها: این پژوهش نشان داد که اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل معتقدند که عواملی از قبیل: خسته‌کننده بودن استفاده از وسایل و تجهیزات آموزشی، نداشتن زمان کافی، عدم آشنایی با ابزارهای آموزشی، مهارت ناکافی در استفاده از این ابزارها، عدم آشنایی با مواد آموزشی مختلف، مهارت ناکافی در تهیه و ساخت مواد آموزشی، سنگینی وسایل و دشواری حمل و نقل آنها، فشار کاری زیاد، تعداد زیاد دانشجویان در کلاس‌های درس همچنین ترس و اضطراب ناشی از استفاده نادرست از

مکمل می‌تواند در تدریس کلیه دانشجویان مورد استفاده قرار گیرد و از آنجا که زمینه غالب آموزشی حاضر، استاد محور است، لزوم استفاده از روش‌های دانشجو محور در دانشجویان کلیه مقاطع امری ضروری است که به جای ایجاد وابستگی دانشجو به استاد، به پرورش استقلال و یادگیری خود راهبر دانشجویان بپردازد.

کلمات کلیدی: روش‌های تدریس، مشارکت، دانشجویان

۸۳-۱۶۹۳

مقایسه دو روش آموزشی آموزش کارگاهی و آموزش از طریق جزوات آموزشی و برگزاری آزمون‌های

غیرحضوری

ناهید قنبرزاده^{۱*}، محمد نجفی سمنانی^۱، علی نجفی سمنانی^۲، فاطمه نجفی سمنانی^۲، سهیلا افسر^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

nghanbarzadeh@gmail.com

مقدمه: یکی از روش‌های آموزشی تعیین رفرنس و سنجش میزان آگاهی از طریق برگزاری آزمون می‌باشد. هدف از این مطالعه بررسی دو روش آموزش به روش برگزاری کارگاه با مشارکت گروه هدف و آموزش از طریق تعیین رفرنس و سنجش آگاهی از طریق آزمون غیرحضوری آنلاین می‌باشد.

روش کار: تعداد ۲۸ ماما که ملزم به گذراندن کارگاه‌های اورژانس‌های مامایی و اعتیاد در بارداری بودند به طور تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. در گروه اول کارگاه حضوری با مشارکت گروه هدف برگزار شد. در گروه دوم مطالب آموزشی به صورت CD در اختیار گروه هدف قرار داده شد و پس از دو هفته آزمون آنلاین برگزار شد. دو ماه بعد میزان آگاهی و رضایتمندی دو گروه از طریق پرسشنامه بدون نام ارزیابی شد و یافته‌ها با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: پس از دو ماه میزان یادگیری و رضایتمندی در ۲ گروه مقایسه شد. در پست تست انجام شده نمره گروه آموزش از طریق آموزش کارگاهی ۶۸٪ نسبت به گروه غیرحضوری بیشتر بود. در گروه آموزش از راه دور ۳۵٪ شرکت‌کنندگان در آزمون جزوات آموزشی را مطالعه نکرده و سؤالات آزمون را با کمک سایر شرکت‌کنندگان پاسخ داده بودند در گروه آموزش کارگاهی بیشترین مشکلات تداخل ساعت کارگاه با برنامه‌های کاری و محدودیت تعداد شرکت‌کننده‌ها بود. ۸۵٪ افراد متقاضی آموزش از طریق کارگاهی بوده و این روش را نسبت به آزمون‌های غیرحضوری ارجح می‌دانستند.

بحث و نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد روش آموزش کارگاهی با وجود مشکلات مربوط به حضور شرکت‌کننده‌ها از نظر کیفیت آموزش رتبه بالاتری را به خود اختصاص می‌دهد.

وسایل آموزشی در کاربرد ناکافی از فناوری آموزشی در تدریس دانشگاهی نقش کمی دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: نقش عواملی چون دشوار بودن تهیه و طراحی مواد آموزشی، نامناسب بودن محیط فیزیکی کلاس درس، عدم وجود امکانات و تجهیزات آموزشی لازم، حجم زیاد واحدهای درسی استادان و بالاخره بی‌توجهی به میزان بهره‌گیری از تجهیزات و امکانات آموزشی از سوی استادان به هنگام ارزیابی عملکرد آنان در عدم بهره‌گیری از فناوری آموزشی در تدریس دانشگاهی را زیاد می‌دانند

کلمات کلیدی: فناوری اطلاعات و ارتباطات، اعضا هیأت علمی

۸۳-۱۶۳۸

بررسی نظرات دانشجویان نسبت به چالش‌های مشارکت در فرآیند تدریس

زهره بادیه پیمای جهرمی^{۱*}، رسول اسلامی اکبر، نخله پرنده‌آور، سمیه

رمضانلی، وحید سعادت‌مند

دانشگاه علوم پزشکی جهرم

zbadiyepeyma@yahoo.com

مقدمه: در رویکرد دانشجو محور، اساتید برای فعال نگه داشتن دانشجویان و استقلال آنان به عنوان یادگیرنده تلاش می‌نمایند. مشارکت دانشجویان در فرآیند تدریس می‌تواند با رضایت و یادگیری بیشتری برای دانشجو همراه باشد اما این مشارکت می‌تواند چالش‌هایی را نیز در پی داشته باشد. هدف مطالعه حاضر بررسی دیدگاه دانشجویان از چالش‌های مشارکت در فرآیند تدریس به صورت ارائه کنفرانس‌های کلاسی است.

روش کار: این مطالعه بر روی ۳۵ نفر از دانشجویان هوشبری پیوسته و ناپیوسته دانشگاه علوم پزشکی جهرم در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام شد که درس فیزیوپاتولوژی را در کنار روش سخنرانی تعاملی استاد با استفاده از روش ارائه کنفرانس توسط خود گذراندند. اهمیت چالش‌های احتمالی این روش از دیدگاه دانشجویان در دو حیطه عوامل مرتبط با استاد و عوامل مرتبط با دانشجویان در یک مقیاس لیکرت پنج رتبه‌ای (خیلی زیاد=۵ تا خیلی کم=۱) مشخص گردید. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری با نرم‌افزار SPSS 16 تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: میانگین نمره اهمیت چالش‌ها در حیطه عوامل مرتبط با دانشجویان در دانشجویان پیوسته $3/26 \pm 0/47$ و در دانشجویان ناپیوسته $2/96 \pm 0/71$ بود. همچنین میانگین نمره اهمیت چالش‌ها در حیطه عوامل مرتبط با اساتید در دانشجویان پیوسته $3/11 \pm 0/74$ و در دانشجویان ناپیوسته $2/25 \pm 0/57$ بود که بین میانگین نمره اهمیت چالش‌های حیطه مرتبط با اساتید، در دو گروه دانشجویان پیوسته و ناپیوسته تفاوت آماری معنی‌دار وجود داشت ($t=3/14$ و $P=0/003$).

بحث و نتیجه‌گیری: هر چند دانشجویان پیوسته نمره اهمیت بیشتری را در حیطه عوامل مرتبط با استاد نسبت به دانشجویان ناپیوسته گزارش کردند، اما روش آموزشی کنفرانس‌های کلاسی به عنوان یک روش آموزشی

کلمات کلیدی: آموزش کارگاهی، آزمون آنلاین

hossini3270@yahoo.com

مقدمه: آموزش مداوم به عنوان یک اصل کلی و ضرورت در جهان مطرح بوده و یافتن مؤثرترین روش‌های آموزش مداوم که بتواند مهارت بالینی پزشکان را افزایش داده و باعث بهبود شرایط خدمات‌رسانی به بیماران گردد در جریان است. مهمترین معیاری که از طرف مراکز تخصصی پزشکی برای تأیید مجدد مدارک پزشکی دانش‌آموختگان مورد استفاده قرار می‌گیرد، شرکت در برنامه‌های آموزش مداوم و کسب امتیاز سالانه است.

روش کار: در این مطالعه توصیفی تعداد ۳۰ نفر از پزشکان شاغل در هر گچساران در سال ۱۳۹۰ شرکت داشتند. کل جامعه پژوهش به عنوان نمونه پژوهش انتخاب گردیدند، ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای پنج بخشی شامل اطلاعات دموگرافیک و حیطه‌های محتوای برنامه، مدیریت، رضایتمندی و انگیزه بود. داده‌های جمع‌آوری شده با نرم‌افزار SPSS و شاخص‌های توصیفی بررسی گردیدند.

یافته‌ها: نظرات اکثریت شرکت‌کنندگان در حیطه محتوای برنامه منطبق بودن برنامه‌های آموزش مداوم با نیازهای پزشکان ۷۲٪ و در حیطه مدیریت، برگزاری صحیح برنامه‌ها ۸۱٪ و در حیطه رضایتمندی زمان و مکان مناسب ۵۶٪ و در حیطه انگیزه دستیابی به اطلاعات جدید ۵۸٪ بوده است. عده زیادی خواستار آموزش مداوم از طریق کتاب و آموزش الکترونیکی بودند که در هر مکان زمانی قادر به بهره‌گیری از این برنامه‌ها باشند.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش اکثریت شرکت‌کنندگان در برنامه‌های آموزش مداوم اجرا شده جهت پزشکان عمومی در شهر گچساران، محتوای برنامه، مدیریت، رضایتمندی از برنامه‌ها و انگیزه را جهت شرکت در بازآموزی‌ها در حد خوبی ارزیابی نمودند. با توجه به نتایج این مطالعه و بر اساس نظرات پزشکان شرکت‌کننده در برنامه‌های آموزش مداوم، در همین راستا پیشنهاد می‌شود امکانات اجرای برنامه‌های آموزشی غیرحضوری و ارائه خلاصه مطالب به صورت کتابچه، جزوه، دیسک فشرده برای مضمولین قانون آموزش مداوم فراهم شود.

کلمات کلیدی: ارزیابی، نظرات، برنامه‌های آموزش مداوم، پزشکان عمومی

۸۳ - ۱۷۸۹

سیستم‌های حمایت از دانشجویان: حلقه‌ای مفقوده در آموزش مجازی کشور؛ یک مطالعه کتابخانه‌ای

نوشین کهن^{۱*}، مجید حاجی مقصودی^۲، فاطمه سلیمی طباطبایی^۱، آزاده کردستانی مقدم^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۲- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی

یزد

nu.kohan@gmail.com

مقدمه: یکی از ارکان عمده در موفقیت ارائه دوره‌های آموزش الکترونیکی سیستم حمایت از دانشجو است. امروزه صاحب‌نظران یادگیری الکترونیکی بر اهمیت صرف هزینه و زمان به منظور راه‌اندازی این گونه سیستم‌ها تأکید دارند. در مطالعات بسیاری ارتباط بین وجود سرویس‌های حمایت از

۸۳ - ۱۷۱۴

نظرات دانشجویان پرستاری در خصوص روش آموزش از طریق حل مساله در درس بهداشت جامعه

سیما محمدحسینی^{۱*}، محمدعلی مقیمی^۱، منصور فولادی^۲، محمد بهنام مقدم^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۲- بیمارستان بعثت گچساران

hossini3270@yahoo.com

مقدمه: شناخت مشکلات متعدد و گسترش روزافزون دانش پزشکی مسئولیت مدرسین جهت انتخاب روش مناسب یادگیری را مضاعف می‌سازد. تدریس به روش یادگیری مبتنی بر حل مساله از شیوه‌های دانشجو محور است که با شرکت فعال فرگیران، یادگیری را تحت تأثیر قرار می‌دهد. دانشجویان از طریق فعالیت در گروه یادگیری خود را پایش می‌کنند و به استقلال و خودمحووری دست می‌یابند، به این ترتیب انگیزه بیشتری برای فراگیرداشته و ابراز رضایت می‌نمایند.

روش کار: در این مطالعه نیمه تجربی دو گروهی و یک مرحله‌ای که طی آن یک گروه ۳۰ نفری از دانشجویان پرستاری که واحد پرستاری بهداشت جامعه را اخذ نموده‌اند به طور تصادفی به دو گروه آزمون و کنترل تقسیم‌بندی شدند. پس از اطمینان از یکسان بودن رفتار ورودی دانشجویان گروه آزمون تحت آموزش به روش PBL تعدیل شده و گروه کنترل به روش سخنرانی قرار گرفتند. در پایان ترم امتحان مشابهی با سؤالات چند گزینه‌ای از هر دو گروه گرفته شد و نتایج با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آمار استنباطی و توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد ۷۰٪ افراد مونث و بقیه مذکر که ۵۶٪ از این افراد در گروه سنی ۲۹-۲۱ سال قرار داشتند و بقیه در گروه سنی ۲۰-۱۸ سال بودند. ۸۹٪ افراد مجرد و بقیه متأهل بودند. میانگین نمرات آزمون نهایی دانشجویان تحت آموزش به روش PBL ۵/۱۶±۵/۱۶ و دانشجویان به روش سخنرانی ۱۵/۵±۱۲/۲ بود.

بحث و نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد که روش PBL تعدیل شده در یادگیری دانشجویان در مقایسه با روش سخنرانی تأثیر بیشتری دارد. بنابراین پیشنهاد می‌گردد که از این روش در دروس تخصصی پرستاری استفاده گردد.

کلمات کلیدی: نظرات، دانشجویان پرستاری، آموزش از طریق حل مساله، درس بهداشت جامعه

۸۳ - ۱۷۲۰

بررسی نظرات پزشکان عمومی در خصوص برنامه‌های آموزش مداوم

سیما محمدحسینی^{۱*}، مسعود مقیمی

دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

یک پزشک متخصص را شبیه‌سازی نموده و باعث نزدیک شدن یک سیستم خبره به دانش یک فرد خبره و متخصص می‌شود.

روش کار: در این مقاله یک سیستم خبره با استفاده از نرم‌افزار مبتنی بر قواعد CLIPS تحت عنوان دستیار پزشک طراحی گردیده است. در این سیستم پایگاه‌های دانش بیماری طراحی گردیده است.

یافته‌ها: سیستم خبره باعث سرعت بخشیدن به روند تشخیص بیماری در نقاط یا زمانی که دسترسی به پزشک متخصص و معالج مقدور نمی‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: سیستم‌های خبره به دسته‌ای خاص از نرم‌افزارهای رایانه‌ای اطلاق می‌شود که در راستای کمک به کارندان و متخصصان انسانی هستند یا جایگزینی جزئی آنان در زمینه‌های تخصصی باشند. این نرم‌افزارها تلاش می‌کنند تا نحوه تفکر یک متخصص را در زمینه‌های خاص شبیه‌سازی کنند.

کلمات کلیدی: سیستم‌های خبره، سیستم مبتنی بر قواعد، کلیپس، تشخیص، هپاتیت

۱۸۵۹-۸۳

از کلاس درس تا جامعه: ارائه تجربه موفق شش سال استفاده آموزشی از تارنوشته‌ها

لیلا جویباری^{۱*}، اکرم ثناگو^۱، سامیه غنا^۲، الهام خوری^۱، محمدرضا هاشم پور^۱، سیده دلارام موسوی^۳، سیدمحسن حسینی نژاد^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ۲- واحد بین الملل دانشگاه علوم پزشکی تبریز، ۳- دانشگاه علوم پزشکی مازندران

jouybari@goums.ac.ir

مقدمه: اساتید دانشگاه بر اساس شرح وظایف تنها نقش آموزش به دانشجویان را بر عهده ندارند و بر اساس آیین نامه‌های موجود؛ مسئولیت‌های فرهنگی اجتماعی متعددی بر عهده اساتید گذاشته شده است و این بدین معناست که استاد باید از نظر اجتماعی پاسخگو به نیازهای مردم هم باشد، در حرفه کاری خود علاوه بر ابعاد آموزشی و پژوهشی به ابعاد تربیتی و فرهنگی و اجتماعی نیز توجه نماید. پیشرفت‌های تکنولوژی امکان برقراری اعضای هیات علمی را با جامعه اطراف خود (دور یا نزدیک) را به راحتی مقدور ساخته است و استاد می‌تواند از فضای کلاس و یا بالین فراتر برود و با مردم نیز ارتباط برقرار کند. هدف از این مطالعه گزارش تجارب موفق اعضای هیات علمی و دانشجویان در یادگیری آموزش پاسخگو از طریق تارنوشته‌های آموزشی است.

روش کار: این مطالعه از نوع گزارش موارد آموزشی می‌باشد که به معرفی تجارب آموزشی موفق در برقراری ارتباط بین اعضای هیات علمی و دانشجویان با مردم و پاسخگویی به نیازهای بهداشتی مردم از طریق سه تارنوشته آموزشی تخصصی "پرستاری، مامایی و ژنتیک" از سال ۱۳۸۶ تا کنون در دانشگاه علوم پزشکی گلستان می‌پردازد.

دانشجو در سیستم‌های آموزش از راه دور و پیشرفت تحصیلی و کاهش ریزش دانشجویان اثبات شده است. گستره ارائه خدمات آموزشی در سیستم‌های خدمات حمایتی از دانشجو وسعت فراوانی دارد و نویسندگان مختلف تعاریف و مدل‌های متفاوتی را بدین منظور پیشنهاد کرده‌اند.

روش کار: این مطالعه یک جستجوی اینترنتی است که با مروری بر مقالات علمی با استفاده از جستجو با کلید واژه‌های "آموزش پزشکی"، "یادگیری الکترونیکی" و "سیستم‌های حمایت از دانشجو" انجام شده است.

یافته‌ها: سیستم حمایت از دانشجو در یادگیری الکترونیکی ارائه کمک‌های همه جانبه به دانشجوی مجازی فراتر از تولید و ارائه مواد درسی است. صاحب‌نظران در حوزه یادگیری الکترونیکی عملکرد اصلی آنها در سه طبقه تقسیم‌بندی کرده‌اند (۱) شناختی: حمایت و توسعه یادگیری از طریق ارائه عناصر مواد درسی به صورت استاندارد (۲) عاطفی: فراهم نمودن محیطی برای حمایت جامع از دانشجوی مجازی و افزایش تعهد و اعتماد به نفس در وی (۳) سیستمیک: ایجاد فرایندهای مدیریتی و سیستم‌های مدیریت اطلاعاتی که شفاف و به صورت کلی دانشجو محور باشند. لازم به ذکر است ارکان اساسی حمایتی مواردی مانند طراحی آموزشی دانشجو محور، وجود استاد راهنما و هم‌تایان و حمایت فنی خواهند بود. در راه‌اندازی اینگونه سیستم‌ها توجه به نیازهای دانشجو و موسسه آموزشی الزامی است. در این نوشتار به تفضیل به بحث در مورد این سیستم‌ها و اهمیت آنها در سیستم‌های یادگیری الکترونیکی پرداخته خواهد شد.

بحث و نتیجه‌گیری: سیستم‌های حمایت از دانشجو متشکل از تسهیلات و فعالیت‌هایی هستند که در آموزش مجازی به منظور تسهیل یادگیری و افزایش موفقیت تحصیلی دانشجویان ضروری خواهند بود.

کلمات کلیدی: آموزش پزشکی، یادگیری الکترونیکی، سیستم حمایت از دانشجو، آموزش از راه دور

۱۷۹۶-۸۳

طراحی سیستم دستیار پزشک جهت تشخیص بیماری هپاتیت

مژگان میرفخرانی^۲، علی شیرغلامی^{۱*}، کمال میرزائی^۲، مهدی میرفخرانی^۳

۱- دانشگاه علوم تحقیقات تهران، ۲- دانشگاه علوم تحقیقات یزد ۳- دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

shirgholami@gmail.com

مقدمه: در صورتی که بیماران در مراحل اولیه به پزشک متخصص و مراکز آزمایشگاهی دسترسی نداشته باشند، با استفاده از سیستم دستیار پزشک و وارد نمودن وضعیت جسمانی و علائم خود می‌توانند نسبت به تشخیص زود هنگام بیماری خود اقدام نموده که این امر موجب توجه و مراجعه هر چه سریع‌تر آنها به پزشک متخصص می‌گردد. این سیستم تفکر و عملکرد

برای تحلیل داده‌ها از شاخص‌های توصیفی، آزمون همبستگی پیرسون و تی مستقل استفاده شده است.

یافته‌ها: 46 نفر از دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی بوشهر در این مطالعه شرکت کردند. نتایج نشان داد که میانگین نمره ارزش نگرش در دانشجویان مقطع تحصیلی ارشد برابر ۳.۳۴ و در بین دانشجویان دکترای حرفه‌ای ۳.۶۶ می‌باشد که این تفاوت آماری ($p=0.014$) معنادار بود. اگرچه نمرات نگرش نسبت به آمار نسبتا مثبت اما در مورد به کارگیری دانش و مهارت آماری نسبتا منفی (کمتر از ۳) بود.

بحث و نتیجه گیری: برنامه‌ریزان درسی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی راهکارهایی همچون دخیل کردن مدرسین آمار در برنامه‌ریزی و چیدمان دروس دانشگاهی را به کار گیرند تا بدینوسیله از تجارب ایشان در برنامه‌ریزی صحیح سرفصل دروس آماری و کاربردی کردن بیشتر این درس برای دانشجویان استفاده شود.

کلمات کلیدی: آمار زیستی، یادگیری، نگرش، تکنولوژی

۸۳-۵۸۱

مقایسه تاثیر استرلیوم و بتادین در کاهش میکروارگانیزم‌ها در اسکراب دست‌ها در اتاق عمل بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

احمد انتظاری^{*}، راضیه قاسمی، الهه فتاحی، محمد حسین عوض بخش

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

lahmadentzari@ssu.ac.ir

مقدمه: امروزه مشخص شده که یکی از روش‌های انتقال بیماری، روش انتقال مستقیم از طریق تماس پوستی است بنابراین شستن دست‌ها بهترین روش پیشگیری از عفونت‌ها در اتاق عمل است. مناسب‌ترین ماده برای شستشو ماده ای است که در کوتاهترین زمان با کمترین تحریک پوستی، فلور مقیم و گذرا را از بین ببرد. هدف این مطالعه به منظور مقایسه اثربخشی بتادین و استرلیوم برای ضدعفونی کردن دست‌ها در یک کارآزمایی قبل و بعد از شستن دست درعمل جراحی می‌باشد.

روش کار: در این پژوهش دو ماده ضدعفونی کننده بتادین و استرلیوم برای اسکراب جراحی دست‌ها مورد استفاده قرار گرفت و در یک مطالعه قبل و بعد از مصرف دو ماده ضدعفونی کننده مقایسه اثرات آن بررسی شد. مطالعه روی ۹۳ نفر جراح و پرسنل اتاق عمل انجام شد. فلور میکروبی دست‌ها قبل و بعد از شستشو و هم چنین بعد از اتمام عمل در دو ماده تعیین شد. نمونه گیری به صورت تصادفی، طبقه بندی شده بود و نمونه‌ها در محیط BA و EMB کشت داده شدند و فراوانی و نوع میکروارگانیزم‌ها و اثربخشی هر دو ماده تعیین گردید و با استفاده از آزمون‌های آماری T مستقل، ANOVA، آزمون کای دو، T زوجی، MC Nemar و تست دقیق

یافته‌ها: اولین تارنوشته آموزشی پرستاری در سال ۱۳۸۶ توسط عضو هیات علمی در دانشگاه راه‌اندازی شد و به دنبال آن تارنوشته تخصصی مامایی توسط دانشجو در سال ۱۳۸۹ ایجاد شد. هر دوی این تارنوشته یک هدف مشترک "پاسخگویی به سؤالات بهداشتی مردم، آموزش به مردم" را دنبال کردند. برای پاسخگویی به نیاز گروه خاصی از مردم تارنوشته نوروفیبروماتوز در سال ۱۳۹۱ به صورت مشترک بین مردم و عضو هیات علمی راه‌اندازی شد. شش سال وبلاگ نویسی مؤید توسعه تدریجی شبکه ارتباطی بین بیماران و دانشجویان رشته‌ها مختلف و دانش آموختگان از طریق پرسش و پاسخ‌های آنان می‌باشد. ارتباط بین دانشجویان پرستاری و مامایی و پزشکی و سایر رشته‌ها در عالم مجازی فراهم گردید، هر یک از دانشجویان قادرند تا به سؤالات بهداشتی مردم بر اساس منابع علمی معتبر نظر دهند و در صورت صحت آن توسط عضو هیات علمی در تارنوشته نمایش داده شود. با مشکلات واقعی مربوط به سلامت مردم در زمینه‌های مختلف آشنا شدند، ترس‌ها و نگرانی‌های حرفه‌ای خود را به اشتراک می‌گذارند، تکالیف کلاسی خود را بعد از تأیید استاد در وبلاگ به انتشار گذارند، آموزش به مردم دهند، رنج و آلام مردم را بشناسند. دانسته‌های حرفه‌ای خود را به اشتراک بگذارند.

بحث و نتیجه‌گیری: ارتقای یادگیری و ترکیب دانش جدید اغلب برای اعضای هیات علمی در قرن حاضر یک چالش است. اعضای هیات علمی ترغیب می‌شوند تا از فناوری‌های نوین استفاده نمایند و از متدهایی استفاده نمایند که تعامل بیشتری برای دانشجویان فراهم نماید. پاسخگویی اجتماعی رسالت اجتماعی و تربیتی و فرهنگی عضو هیات علمی است. **کلمات کلیدی:** آموزش پاسخگو، فناوری اطلاعات، دانشجو، مردم، نیازهای بهداشتی، آموزش

۸۳-۵۷۶

بررسی نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بوشهر نسبت به درس آمار زیستی و استفاده از تکنولوژی

آزاده ساکی^{*}، ملیحه سعید فیروزآبادی

۱- دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ۲ - دانشگاه علوم

پزشکی بوشهر

saki-a@ajums.ac.ir

مقدمه: بسیاری از متخصصین آمار در انتقال مفاهیم به دانشجویان دچار مشکل می‌شوند. هدف این مطالعه، سنجش نگرش دانشجویان مقاطع تحصیلی متفاوت دانشگاه علوم پزشکی بوشهر نسبت به آمار زیستی و استفاده از تکنولوژی می‌باشد.

روش کار: ابزار جمع آوری اطلاعات در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، پرسشنامه استاندارد و معتبر یکی از مقالات در نظر گرفته شد. در ابتدا روایی محتوا و پایایی پرسشنامه از تحلیل عاملی و ضریب همبستگی بین گروهی استفاده گردید. پس از تکمیل و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها اطلاعات کدگذاری شده و با نرم‌افزار آماری SPSS ویرایش ۲۰ تجزیه و تحلیل شدند.

روش بر میزان یادگیری دانشجویان و نتایج آزمون های آنان مورد بررسی قرار گرفت. جهت تعیین اعتبار آزمون پیشرفت تحصیلی به عنوان ابزار جمع آوری داده ها، از روایی محتوی استفاده شد. در خاتمه کلاس و پس از آزمون پایان جلسه کلاس، پاسخ های صحیح طرح شده از هر یک از دو روش تدریس، بررسی، ثبت و مقایسه گردید.

یافته ها: در ارتباط با میزان تاثیر این روش در کیفیت، ماندگاری، تسهیل و سرعت یادگیری و رضایت مندی آنان از این روش با استفاده از پرسشنامه شامل ۶ سؤال با مقیاس لیکرت از کاملاً موافق (۵) تا کاملاً مخالف (۱) مورد ارزیابی قرار گرفت. آمار توصیفی نشان داد اکثریت دانشجویان (۷۸٪) ماندگاری، (۹۰٪) تسهیل و سرعت یادگیری و (۹۵٪) رضایت مندی در گروه پیش سازمان دهنده و (۸۵٪) ماندگاری، (۹۴٪) تسهیل و سرعت یادگیری و (۹۷٪) رضایت مندی بحث در گروه های کوچک را گزارش کردند و تفاوت معنی داری بین روش های تدریس (بحث در گروه های کوچک و پیش سازمان دهنده) در دو گروه وجود نداشت. به طور کلی اکثریت دانشجویان از روشهای تدریس ارائه شده رضایت داشته و گزارش کردند که در این روش ها یادگیری بیشتری نسبت به روش های معمول (سخنرانی) دارند.

بحث و نتیجه گیری: روش پیش سازمان دهنده و بحث در گروه های کوچک نسبت به روش سخنرانی موثرتر گزارش شده است و می تواند به عنوان روشی موثر در تدریس دانشجویان استفاده شود.

کلمات کلیدی: تدریس؛ پیش سازمان دهنده؛ بحث در گروه های کوچک؛ یادگیری؛ دانشجویان

۵۹۲-۸۳

چالش های دانشگاه های هزاره سوم

تابنده صادقی

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

t.b_sadeghi@yahoo.com

مقدمه: در هزاره سوم با توجه به تحولات و دگرگونی های سریع محیطی، برخی رسالت ها و مأموریت های استراتژیکی دانشگاه ها هم دستخوش تغییر و تحول شده است. افزایش تقاضا برای آموزش عالی، تقاضای فزاینده زنان برای آموزش عالی، تقاضای توده ای برای آموزش عالی، درخواست های جدید بازار کار و کاربردی تر شدن محصولات دانشگاه ها از تغییرات قابل توجه در هزاره سوم است. دانشگاه ها با تولید دانش و اطلاعات، نیروی انسانی تحصیل کرده و ارائه خدمات تخصصی سطح بالا، امکان تولید تجهیزات و امکانات جدید را به وجود می آورند، از طرفی با تغییر فضای فرهنگ و اقتصاد اجتماعی و ایجاد تحولات بعدی که در اثر افزایش ذخیره دانش بشر صورت می گیرد، مجدداً تغییرات به وجود آمده را به عنوان سؤال اساسی مورد نقد و بررسی قرار داده و دست مایه تولید دانش جدید می نمایند. این مطالعه با هدف بررسی وضعیت و چالش های دانشگاهها در هزاره سوم به نگارش درآمد.

۵۸۳-۸۳

بررسی مقایسه ای دو روش تدریس پیش سازمان دهنده و تدریس در گروه های کوچک بر یادگیری

دانشجویان

اکرم گازرانی

دانشگاه علوم پزشکی بجنورد

akramgazrany@gmail.com

مقدمه: تدریس به عنوان یک از عناصر اصلی در فرآیند آموزش و پرورش است که در کارایی نظام آموزشی نقش موثری ایفا می کند. دالبی معتقد است که هدف اصلی تدریس اثربخش، یادگیری دانشجویان است از این رو تدریس به عنوان فرصتی برای یادگیری دانشجویان، در نظر گرفته می شود. اعتقاد بر این است که روش های سنتی آموزش قادر به پاسخگویی دانش امروز نمی باشد. در این مطالعه دو شیوه تدریس پیش سازمان دهنده و بحث گروهی در گروه های کوچک بر میزان یادگیری دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت.

روش کار: در این فرایند دو شیوه تدریس پیش سازمان دهنده و بحث گروهی در گروه های کوچک، در تدریس واحد نظری اصول و فنون فرد در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی با هدف مقایسه تاثیر هر یک از دو

روش کار: این مطالعه با استفاده از مرور متون این موضوع را مورد بحث قرار داده است.

یافته ها: تدوین استانداردهای آموزشی و کنترل کیفیت، عدالت در توزیع فرصت های آموزشی و پژوهشی، مدیریت تحولات اجتماعی، ایجاد تناسب بین نظام پرداخت ها و آموزش عالی، دانشگاه ها و معضل بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی، ایجاد رابطه با دانشگاه های بزرگ جهانی، تعریف دوره های آموزش مشترک به منظور انتقال تجارب و ترمیم سطوح علمی، پذیرش دانشجویان خارجی در سطوح متفاوت مخصوصاً برای دانشگاه های محلی، ایجاد زمینه و امکانات آموزش های مجازی و توسعه رشته های تحصیلی در این راستا، تعریف رشته های تحصیلی بین رشته ای برای پاسخ به نیازهای در حال گسترش اجتماعی و تلاش در زمینه تجاری سازی یافته های قابل رقابت در فضای بین المللی مهم ترین چالش های پیش روی دانشگاه های کشور در مواجهه با هزاره جدید و تحقق اهداف چشم انداز بیست ساله کشور هستند.

بحث و نتیجه گیری: از جمله مهم ترین مأموریت جدیدی که بر عهده دانشگاه ها قرار گرفته و کنفرانس های متعدد سازمان یونسکو بر آن تأکید کرده اند، پاسخگویی مناسب دانشگاه ها به نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جوامعی است که این نهادها در آنها فعالیت می کنند. کشورهای توسعه یافته، در ارتباط مستمر و پویای صنعت و دانشگاه سیکل مثبتی را به وجود آورده اند که از طریق آن، این دو نهاد به توسعه و رشد همدیگر کمک می کنند. گام برداشتن کشور ایران در این مسیر یکی از چالش هایی است که نیاز به برنامه ریزی و پیگیری مستمر دارد.

کلمات کلیدی: دانشگاه، هزاره سوم، چالش

۸۳-۵۹۵

بررسی ارزیابی یادگیری مادام العمر در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان سال ۱۳۹۲

محسن رضائیان^{۱*}، عفت شهرآبادی^۲، علی اکبر حقدوست^۳

علوم پزشکی رفسنجان^{*}، دانشکده آموزش علوم پزشکی شهید بهشتی،

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

moeygmr2@yahoo.co.uk

مقدمه: با افزایش سریع تغییرات به خصوص در زمینه تکنولوژی و اطلاعات، یادگیری مادام العمر یکی از اهداف مهم آموزشی دانشگاه ها است. ارزیابی این شاخص در جهت ارتقاء بازده یادگیری در کیفیت آموزش و سلامت جامعه از اهمیت ویژه ای برخوردار است. این مطالعه با هدف تعیین ارزیابی یادگیری مادام العمر در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان انجام شد.

روش کار: این مطالعه مقطعی از نوع ارزیابی است. تعداد ۳۱۴ نفر به صورت سرشماری از دانشجویان سال آخر تحصیلی رشته های پزشکی، دندانپزشکی، پرستاری- مامایی و پیراپزشکی از دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان انتخاب گردیدند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد

یادگیری مادام العمر (questionnaire Lifelong learning) بود که دارای ۵ حیطه است که اندازه گیری آنها با استفاده از طیف ۵ گزینه ای لیکرت است. فاصله بین صفر تا ۱/۵ وضعیت نامطلوب، ۳/۵-۱/۵ وضعیت نسبتاً مطلوب و بین ۵-۳/۵ وضعیت کاملاً مطلوب محسوب گردید. داده ها با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (تی تست و واریانس یکراهه) تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: نتایج نشان داد، در حیطه های پنج گانه مورد ارزیابی به ترتیب بیشترین امتیاز مربوط به حیطه های تعیین هدف، کاربرد دانش و مهارت ها، خود ارزیابی و خود راهبری و تعیین محل اطلاعات بود (میانگین ۳ به بالا از ۵). پایین ترین حیطه ارزیابی، اقتباس استراتژی یادگیری (۲/۹۳±۰/۵۸) است. امتیاز یادگیری مادام العمر دخترها (۳/۴۲±۰/۴۶) از پسرها (۳/۲۵±۰/۴۳) بیشتر است.

بحث و نتیجه گیری: در این مطالعه، ارزیابی یادگیری مادام العمر دانشجویان در حد نسبتاً مطلوب بود. لازم است مسئولین مربوطه با مداخلات لازم جهت ارتقاء در حیطه های مذکور تلاش نمایند، به عبارتی آموزش چگونه آموختن را تقویت نموده، تا کیفیت آموزش دانشگاه ارتقاء یافته، در جهت سلامت جامعه گام بردارد.

کلمات کلیدی: یادگیری مادام العمر، ارزیابی، دانشجویان، رفسنجان.

۸۳-۶۶۰

بررسی کیفیت محل برگزاری آزمون های چهارمین المپیاد علمی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور از دیدگاه دانشجویان شرکت کننده

حسن سلامی رنجبران^{*}، علیرضا زادگان، شاپور نادرقام، پریا پاشازاده، ثریا طباطبایی، حبیب اله قمی، جمیله جعفریان، یاسین سلامی رنجبران

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

salamih@gmail.com

مقدمه: برگزاری المپیادهای علمی، اهداف بنیادی بسیاری را دنبال می نمایند و در افق دراز مدت، ثمرات بسیاری را در کشف، شناسایی و پرورش استعداد های دانشجویان در پی خواهند داشت. آماده سازی محیطی مناسب و تجهیزات کافی در پایایی و روایی آزمون اهمیت زیادی دارد. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی کیفیت محل برگزاری آزمون ها در چهارمین المپیاد علمی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور انجام گرفته است.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی تحلیلی بوده و به صورت مقطعی است. جمع آوری داده ها از طریق توزیع ۴۸۰ پرسشنامه به صورت تصادفی ساده و حضوری در بین شرکت کنندگان چهارمین المپیاد علمی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۹۱ انجام گرفته که به تعداد ۲۲۳ پرسشنامه تکمیل و برگردانده شد. داده ها با استفاده از برنامه نرم افزاری SPSS با استفاده از مقیاس لیکرت (بسیار کم=۱، کم=۲، زیاد=۳، بسیار زیاد=۴) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. روایی ظاهری و

چرخه لاگ بوک های متناسب به عنوان تکالیف درسی روز طراحی گردید سپس از بین داروخانه های سطح شهر که عملکردشان با پارامتر های آموزشی دانشکده متناسب بود دعوت به همکاری گردید که از این میان ۲۵ داروساز اعلام همکاری نمودند و فرم مربوطه که دارای پارامتر های زمان همکاری، امکانات آموزشی در داروخانه و نیز امکان همکاری در هر کدام از چرخه ها بوده و با آگاهی از معیار های شایستگی یک مربی که در انتهای فرم آورده شده است توسط داروسازان تکمیل گردید. این فرم ها در جلسه شورای مشورتی کارآموزی بررسی شد و در فرم دیگری که به عنوان فرم نمره گزاری و انتخاب مربی آموزشی طراحی شده است، داروخانه ها (به عنوان محیط آموزشی) و داروسازان (به عنوان مربیان آموزشی) نمره گزاری گردید. داروسازان منتخب به عنوان مربیان آموزشی به جلسه توجیهی در قالب بازآموزی غیرممدون دعوت شدند. در جلسه توجیهی شرایط و روش های آموزشی در چرخه های درس کارآموزی شرح داده شد. در طول ترم برای توجیه و آشنایی روش های آموزشی درس و به روز رساندن اطلاعات علمی مربیان آموزشی و ارتباط دانشکده با آنها کارگاه های متفاوت و متناسب با چرخه ها با دارا بودن امتیاز بازآموزی برای داروسازان بدون دریافت حق ثبت نام تشکیل گردید.

یافته ها: این طرح در نیم سال دوم ۹۱ برای ۵۲ نفر دانشجوی داروسازی و در نیم سال اول ۹۲ برای ۲۵ نفر دانشجو با تعداد ۲۵ نفر داروساز فعال در داروخانه های سطح شهر تبریز به عنوان مربی آموزشی با موفقیت اجرا گردید.

بحث و نتیجه گیری: با اجرای این طرح تا حدودی مشکل عدم وجود محیط های آموزشی مناسب برای کسب مهارت ها و افزایش توانمندی این مهارت ها برطرف گردید.

کلمات کلیدی: داروخانه، محیط آموزشی، مربی آموزشی، کارآموزی

A3-۷۰۶

دوره آموزشی پزشکی مبتنی بر شواهد جهت ارتقاء توانمندی های دستیاران جدیدالورود

اکرم نوده شریفی*، لیلیا پاداش

دانشگاه علوم پزشکی گلستان*

مقدمه: در سال های اخیر، برای ارتقاء هر چه بیشتر کیفیت مراقبت های بالینی ارائه شده جهت بیماران، تجربه بالینی پزشکان با شواهد پژوهشی حاصل از موارد بالینی مشابه ترکیب شده است. بدین منظور در پزشکی مبتنی بر شواهد، پزشکان تلاش می کنند تا بر پایه فرآیند جستجوی صحیح اطلاعات پزشکی، انجام ارزیابی نقادانه این اطلاعات، انطباق اطلاعات حاصل با بیماری خاص و در نهایت قضاوت و استفاده از بهترین شواهد موجود، جهت بیمار خود تصمیم گیری صحیح و مناسبی را اتخاذ نمایند.

متأسفانه علیرغم نیاز سنجی های متعددی که در خصوص ضرورت اجرای برنامه های آموزشی وجود دارد، دوره های آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد

محتوی و اعتبار پرسشنامه به تایید استادان و کارشناسان صاحب نظر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی تبریز رسیده است و پایایی مطالعه براساس آزمون آلفای کرونباخ ۰/۷۰۳ می باشد.

یافته ها: بررسی دیدگاه دانشجویان شرکت کننده در چهارمین المپیاد

علمی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور در خصوص محل برگزاری آزمون ها از طریق پرسشنامه انجام گرفت. پس از آنالیز داده ها، نتایج به شرح زیر به دست آمدند:

۱- رضایت دانشجویان از نحوه تعامل و برخورد مجریان با شرکت کنندگان ۷۶٪

۲- رضایت دانشجویان از امکانات محل آزمون از نظر نور، دما، تجهیزات و ۷۴٪

۳- رضایت دانشجویان از مشخص بودن آدرس محل آزمون ها ۶۹٪

۴- رضایت دانشجویان از کیفیت علائم و راهنماهای محل برگزاری آزمون ها ۶۷٪

۵- رضایت دانشجویان از نظر کیفیت پخش فیلم و صدا ۵۸٪

۶- رضایت دانشجویان از کیفیت محل اسکان از نظر فاصله آن با محل های آزمون ها ۵۳٪

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اهمیت موضوعات ذکر شده در پایایی و روایی آزمون ها مخصوصاً المپادهای علمی که حالتی مسابقه ای و رقابتی دارند می بایست محل آزمون ها از نظر فضای فیزیکی کافی و تجهیزات مورد لزوم مناسب بوده باشند. و جهت کاستن استرس شرکت کنندگان از علائم و راهنماهای مناسب استفاده شود. و برخورد مناسب و راهنمایی کننده مجریان می تواند در موفقیت دانشجویان و کاهش استرس آنها بسیار موثر باشد.

کلمات کلیدی: دیدگاه دانشجویان- کیفیت محل برگزاری آزمون

A3-۶۷۸

داروخانه های شهری به عنوان یک محیط آموزشی برای دانشجویان داروسازی

رسول اسمعیلی پور*، نسرين مالکی، میترا جلوه گری

دانشگاه علوم پزشکی تبریز*

esmalipour@yahoo.com

مقدمه: رشته داروسازی از آن جمله رشته های پزشکی است که دانشجویان آن باید قبل از فارغ التحصیلی علاوه بر دانسته های آکادمیکی و علمی، مهارت های حرفه ای را به شکل کارآموزی کسب کنند اما یکی از مشکلات عمده کسب این مهارت ها، عدم وجود محیط های آموزشی مناسب و مربیان آموزشی آموزش دیده برای دانشجویان داروسازی می باشد.

روش کار: در دانشکده داروسازی تبریز درس کارآموزی داروخانه در عرصه شهری با متد جدیدی طراحی و به اجرا گذاشته شد، بدین صورت که درس به ۸ چرخه مطابق با سرفصل های موجود در درس تبدیل شد و برای هر

پرستاری در بخش نیز می باشد؛ بدین منظور این مطالعه قصد دارد میزان فعالیت های دانشجویان کارشناسی هوشبری در کارآموزی اورژانس را مورد ارزیابی قرار داده و برای بهینه کردن دوره های بعدی کارآموزی به کار گیرد.

روش کار: جمله دروس مصوب وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی جهت دانشجویان کارشناسی هوشبری کارآموزی در بخش اورژانس می باشد. بدین منظور در برنامه ریزی کارآموزی در عرصه فعالیت هایی در بخش اورژانس داخلی و ترومای مجتمع بیمارستانی تخصصی و فوق تخصصی بهشتی کاشان بر اساس نوع فعالیت های انجام شده در بخش با بررسی اسناد موجود و مشاوره با مسئولین بخش به عنوان حداقل ها در سه بخش انجام، مشارکت و مشاهده پروسیجر پایه ریزی شد که در قالب دفترچه ثبت فعالیت ها و جداولی برای کارآموزی اورژانس به آنها ارائه گردید.

یافته ها: تعداد ۹۴ فعالیت در قالب ۳۲ متغیر برای هر دانشجو در جدول فعالیت ها منظور شده بود که کل فعالیت های انجام شده برای ۱۶ دانشجو ۲۱۸۹ بود. بیشترین پروسیجر انجام شده گرفتن رگ محیطی بود که ۲۹۰ مورد انجام شده بود و میانگین $3/9 \pm 1/8$ برای هر نفر را داشت و کمترین فعالیت مورد انتظار مشاهده تخلیه پنوموتوراکس بود که یک مورد ثبت شده بود. میانگین موارد مشارکت در احیا $2/8 \pm 6/1$ و انجام پانسمان زخم $3/4 \pm 0/3$ بود. میانگین سایر فعالیت های انجام شده از قبیل تزریق عضلانی و زیر جلدی، گرفتن نمونه خون جهت آزمایشات، کنترل قند خون با گلوکومتر، نوشتن گزارش پرستاری بیش از ۵۰ درصد مورد انتظار بود.

بحث و نتیجه گیری: قسمت اعظم فعالیت های مورد انتظار مرتبط با اهداف کارآموزی در این دوره کارآموزی در بخش اورژانس انجام شده بود. با هدایت دانشجو برای کسب مهارت های لازم در قالب جداول فعالیت های کارآموزی می توان به رشد مهارت های عملی دانشجو کمک کرد. بخش اورژانس فرصت مناسب و جدیدی برای دانشجویان هوشبری است تا با انجام فعالیت های مربوط به پرستاری و بیهوشی به تقویت مهارت های خود بپردازند.

کلمات کلیدی: کلمات کلیدی: بخش اورژانس - کارآموزی - هوشبری

A3-۷۲۲

سواد سلامت و انتظارات جامعه از نظام آموزش علوم

پزشکی

سحر پروا^۱، عاطفه اسفندیاری

۱-دانشگاه علوم پزشکی کرمان ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران

parva.6490@yahoo.com

مقدمه: در دو دهه گذشته سواد سلامت ناکافی به عنوان چالشی در نظام های سلامت شناخته شده است. تاثیرات سواد سلامت بر بهبود بیماران، مدیریت بهتر بیماری و تصمیم گیری های سلامت بارها به بونه

در برنامه آموزشی رسمی دانشگاه های علوم پزشکی ایران وارد نشده و حتی تاثیر آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد، بر عملکرد دستیاران در حیطه های مختلف آموزشی مورد بررسی و تحقیق قرارنگرفته است. برگزاری این دوره آموزشی به دستیاران با بهره گیری از بهترین شواهد موجود و در زمان کوتاه به منظور پاسخگویی به نیازهای علمی آنها قادر است در تصمیم گیری صحیح و مناسب جهت بیماران استفاده گردد.

روش کار: این کارگاه بر روی دو دوره دستیاران جدیدالورود گروه های ماژور (داخلی، زنان، کودکان، جراحی و بیهوشی) به تعداد ۴۰ نفر اجراء شده است. این کارگاه دو روزه با مراحل استاندارد اجرای EBM، که شامل ۴ مرحله بوده که به ترتیب آموزش داده شد: ۱-تنظیم یک سؤال بالینی pico، ۲- جستجوی یافتن بهترین شواهد،

۳- ارزیابی نقادانه شواهد و ۴-کاربردی نمودن شواهد از طریق ترکیب شواهد نقد شده با تجربیات بالینی.

یافته ها: نتایج نظرسنجی از دوره آموزشی EBM از دستیاران نشان داد که میانگین نمره میزان تحقق هر یک از اهداف از ۵ به ترتیب برابر بود با: میزان رضایت مندی دستیاران در هر دو دوره بیش از ۴/۸۸ بوده است. یافته های دیگر نشان دهنده افزایش سطح آشنایی دستیاران با اصطلاحات کاربردی در EBM و اظهار توانایی آنان در EBM، تنظیم یک سؤال بالینی، جستجوی شواهد و نقد یک مقاله کارآزمایی بالینی شده است.

بحث و نتیجه گیری: اساتید بالینی نقش مهم و اساسی در آموزش دستیاران دارند لذا دستیاران EBM را به صورت عملی تر در محیط های آموزشی از جمله راندهای بالینی، ژورنال کلاب و.. از اساتید خود آموزش بگیرند و همچنین به نظر می رسد نیاز به آموزش EBM در گروه های بالینی در مقاطع مختلف توانایی آنان در اتخاذ تصمیمات بالینی مناسب و صحیح به صورت عملی و کارگاه آموزشی وجود دارد.

کلمات کلیدی: مبتنی بر شواهد، دستیاران

A3-۷۰۹

بخش اورژانس فرصتی برای کارآموزی پرستاری

دانشجویان هوشبری

فاطمه حسن شیروی^۱، فخرالسادات میرحسینی، زهرا رحیمی مقدم

دانشگاه علوم پزشکی کاشان

hasanshiri7@gmail.com

مقدمه: محیط های بالینی برای دانشجویان پزشکی، پیراپزشکی و پرستاری، به عنوان بخش مهمی از دوره تحصیلی محسوب و زمینه ساز کسب مهارت های عملی و ارتقای اطلاعات علمی می باشد. لذا برنامه ریزی برای فراهم کردن آموزش در بالین باید بتواند فرصت های لازم را برای فراگیری هر چه بیشتر دانشجویان فراهم کند.

بازنگری و اصلاح برنامه های آموزشی نیز برای تغییر در الگوهای آموزشی لازمه رشد مهارت های علمی و عملی می باشد. دانشجوی کارشناسی هوشبری علاوه بر کار در فیلد اتاق عمل نیازمند یادگیری مهارت های

کارآمد این المپیاد ضامن ارائه نتایج ارزشمند آن است. از آنجا که این المپیاد همه ساله در یکی از دانشگاه های علوم پزشکی اجرا می شود، آگاهی از چگونگی عملکرد هر یک از کمیته ها و آگاهی از نقاط قوت و ضعف آنها توسط سایر دانشگاه ها موجب بهتر برگزار شدن آن در سال های آتی خواهد شد. لذا هدف این مطالعه ارزیابی عملکرد کمیته اجرایی چهارمین المپیاد علمی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی سراسر کشور می باشد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی تمام دانشجویان شرکت کننده در المپیاد علمی به صورت سرشماری وارد مطالعه شدند. ابزار سنجش پرسشنامه محقق ساخته بود که با در نظر گرفتن مواردی از فرآیند اجرای المپیاد که ارتباط مستقیم با دانشجو و سرپرستان دارد از قبیل: اطلاع رسانی، پاسخگویی، استقبال، اسکان، پذیرایی و ... طراحی گردید. پایایی پرسشنامه طبق نظر صاحب نظران مورد تأیید قرار گرفت. به منظور تعیین اعتبار پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده گردید ($R = 0/91$). به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار آماري SPSS و آماره های توصیفی (میانگین، انحراف معیار، درصد و ...) استفاده گردید.

یافته ها: براساس نتایج به دست آمده میزان رضایت دانشجویان از کیفیت اطلاع رسانی با میانگین $17/38 \pm 6/55$ ، و پاسخگویی با میانگین $19/87 \pm 57/42$ ، کیفیت استقبال با میانگین $18/71 \pm 66/59$ ، اسکان با میانگین $20/12 \pm 62/01$ و پذیرایی با میانگین $18/47 \pm 73/18$ در حد خوب ارزیابی گردید. به طور کلی دانشجویان میزان رضایت خود را از کیفیت اجرایی المپیاد با میانگین $13/36 \pm 64/15$ در حد خوب اعلام نمودند.

بحث و نتیجه گیری: برگزاری چهارمین المپیاد دانشجویی در سال ۹۱ علاوه بر چالش های معمول که در برگزاری همه المپیادها ممکن است وجود داشته باشد گریبانگیر وقوع حوادث طبیعی (زلزله آذربایجان) و تغییر زمان برگزاری آن گردید که مشکلات مضاعفی را به دنبال داشت. ارزیابی کیفیت اجرایی المپیاد توسط ۷۵٪ از دانشجویان در حد خوب و ۲۵٪ از آنان در حد عالی نشان دهنده به ثمر نشستن تلاش مضاعف و بی وقفه دست اندرکاران اجرایی المپیاد می باشد.

کلمات کلیدی: المپیاد، اجرا، کیفیت

A3-

A3-856

بازخورد، عنصر فراموش شده آموزش بالینی

حدیثه منادی زیارت

دانشگاه جندی شاپور اهواز - واحد بین الملل اوند

hadiseh.monadi@yahoo.com

مقدمه: آموزش بالینی، پایه و اساس آموزش پزشکی و جزء مهم ترین معیارهای آموزش حرفه ای است که در تثبیت آموخته های دانشجویان نقش بسیار مهمی ایفا می کند. جهت آگاهی از پیشرفت در یادگیری، مربی باید فراگیران را از میزان پیشرفتشان مطلع سازد. تجربه نشان داده

آزمون گذاشته شده است. در این مطالعه سعی شده است انتظار جامعه از آموزش نیروهای پزشکی در درک درست از سطح سواد سلامت بیمار و ارتباط موثر کادر پزشکی و بیمار مورد بررسی قرار گیرد.

روش کار: این مطالعه از نوع مروری و کتابخانه ای است. در بانک های اطلاعاتی Medline و Science direct و Google Scholar با کلید واژه های communication و health literacy به جستجو پرداخته شد.

یافته ها: در اهمیت ارتباط پزشک - بیمار، باید گفت که بیماران با سطح سواد سلامت ناکافی بعد از ترک مطب پزشک، قادر به درک ۵۰٪ یا کمتر اطلاعات حیاتی هستند که به آنها داده شده است. ارتباط موثر با بیمار، تاثیرات مفیدی بر نتایج درمان دارد. این تاثیرات شامل کاهش نگرانی، درد و استرس روانشناختی و نسبت بالای پذیرش درمان است. از جمله موانع منجر به شکست ارتباطات می توان به محدودیت زمانی متخصصین سلامت، مهارت های ارتباطی ضعیف ایشان و ضعف در درک اطلاعات از سوی بیمار اشاره نمود. با درک درست از سطح سواد سلامت بیمار و برقراری ارتباط موثر، به بیماران اجازه داده می شود مدیریت بهتری بر شرایط خود داشته باشند. با این راه حل، نه تنها کیفیت مراقبت برای افراد بهبود می یابد، بلکه اختلاف در مراقبت سلامت و هزینه های پزشکی کاهش می یابد.

بحث و نتیجه گیری: برای آنکه کادر پزشکی مهارت ها و اعتماد لازم جهت مشاوره و ارزیابی بیماران و خانواده های آنها را در زمینه سواد سلامت در مدت زمانی که برای ویزیت معمولی اختصاص داده شده، به دست آورند، لازم است برنامه های آموزشی برای آنها در نظر گرفته شود. اضافه کردن جلسات آموزشی برای دانشجویان پزشکی به طور مشخصی دانش و نگرش آنها را در زمینه سواد سلامت افراد افزایش می دهد و باعث بهبود ارزیابی و مشاوره آنها در زمینه سواد سلامت می شود. ارائه چنین برنامه های آموزشی به پزشکان کمک می کند تا با محدود سازی فرضیات خود در زمینه سواد بیمار، ارتباط مناسب تری با بیمار داشته و آموزش بهتری را به آن ها ارائه دهند.

کلمات کلیدی: سواد سلامت، آموزش پزشکی، انتظارات جامعه

A3-797

بررسی کیفیت اجرایی چهارمین المپیاد علمی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور

حسن سلامی رنجبران^۱، فریبا سالک رنجبرزاده، منوچهر خوش باطن،

یاسمن اسدی، سوسن حسن زاده

دانشگاه علوم پزشکی تبریز*

salamih@gmail.com

مقدمه: المپیاد علمی دانشجویی به منظور شناسایی، هدایت و پرورش استعداد های علمی دانشجویان با هدف تربیت مدیران شایسته برای رهبری نظام سلامت و همسوسازی حرکتها و تصمیم گیری های این نظام با جهت گیری کلی توسعه در کشور طراحی گردیده است. اجرای دقیق و

فناوری‌های ارتباطی منشا می‌گیرند. در این میان یکی از ابعاد زندگی آدمی که تحت تاثیر این تحولات قرار گرفته، آموزش است. آموزش و یادگیری بخش جدایی‌ناپذیر زندگی امروزی است. بنابراین مطالعه حاضر نقش و اهمیت روز افزون فناوری‌های نوین را در آموزش علوم پزشکی به شکلی متعامل مورد توجه قرار می‌دهد.

روش کار: مقاله حاضر از روش پژوهش کتابخانه‌ای به مرور متون استفاده کرده است.

یافته‌ها: رشد و تعالی در امر آموزش علوم پزشکی، متأثر از همگام شدن با تحولات جدید و به موازات آن فناوری‌های نوین است. با این وجود تلفیق یادگیری سنتی و الکترونیکی می‌تواند در یادگیری موثر و همه‌جانبه نقش مهمی داشته باشد. به همین دلیل به کارگیری فناوری‌های نوین همچون شبکه جهان گستر وب، اهداف یادگیری الکترونیکی از جمله فراگیرمحموری، یادگیری مادام‌العمر، یادگیری فعال، تعامل در یادگیری و چند رسانه‌ای بودن را تحقق می‌بخشد.

بحث و نتیجه‌گیری: همانطور که می‌دانیم بخش اصلی موفقیت در عصر جدید مرهون همگامی با تحولات جدید است و بالطبع امر آموزش و به دنبال آن آموزش علوم پزشکی از این امر مستثنی نیست. به همین دلیل موفقیت در امر یادگیری الکترونیکی علوم پزشکی مستلزم ایجاد زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری پر هزینه است و در کنار آن برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های مسئولین و مدیران آموزش پزشکی و بهداشتی کشور را می‌طلبد.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیکی، یادگیری متعامل، علوم پزشکی، فناوری‌های نوین

۸۳-۹۶۹

مهارت‌های بالینی دانشجویان علوم پزشکی چگونه

ارزشیابی می‌شود؟

فاطمه رحیقی یزدی^{۱*}، خدیجه نصیریانی، شهلا واقفی، سمانه السادات

جوادی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد^{*}

rahighee@gmail.com

مقدمه: ارزشیابی صحیح و مؤثر یکی از مهم‌ترین ارکان برنامه‌ریزی آموزشی محسوب گردیده و ضمن شناسایی نقاط قوت و ضعف دانشجویان نه تنها در تمایز دانشجویان نقش بسزایی دارد، بلکه به مدرس نیز در ارزیابی فعالیت‌های خود کمک مؤثری می‌نماید و یکی از پیچیده‌ترین وظایف اعضای هیأت علمی و آموزش‌دهندگان برنامه‌های بهداشتی است. جهت ارزشیابی مهارت‌های بالینی دانشجویان علوم پزشکی در ایران، از چه روش‌هایی استفاده می‌شود؟

روش کار: در این مطالعه مروری، منابع فارسی تحقیقی معتبر موجود در بانک‌های اطلاعاتی (جهاد دانشگاهی و ایران مدکس) مورد بررسی قرار گرفت. از ترکیب "ارزیابی مهارت بالینی" و "ارزشیابی مهارت بالینی" و

است که آگاهی از نتایج کار در حین یادگیری در بهبود و پیشرفت فراگیر تاثیر دارد. در این راستا مفهوم ارزیابی، به عنوان مهم‌ترین عامل مؤثر در شکل دهی چگونگی یادگیری دانشجویان در آموزش عالی شناخته شده و کیفیت پیامدهای یادگیری به کیفیت ارزیابی بستگی دارد. این فرایند در قالب ارزیابی تکوینی (Formative Assessment) و نهایی (Summative Assessment) صورت می‌گیرد. ارزیابی تکوینی باید همراه با ارائه بازخورد صورت بگیرد. بازخورد، یک توصیف عینی در مورد عملکرد فراگیر می‌باشد. به طوری که او را در فعالیت‌های بعدی راهنمایی می‌کند. هدف از انجام این مطالعه بررسی اهمیت ارائه بازخورد و ضرورت انجام آن در آموزش بالینی می‌باشد.

روش کار: پژوهش حاضر، نوعی مطالعه مروری است که از برخی متون مرتبط با ارزیابی و ارائه بازخورد شامل کتب و مقالات از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۱۲ با استفاده از کلمات کلیدی آموزش بالینی، یادگیری، مهارت بالینی، ارزیابی و بازخورد انتخاب گردیدند.

یافته‌ها: مرور پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که بازخورد به عنوان یکی از شاخص‌های تدریس اثر بخش در پژوهش‌های داخلی و خارجی شناخته شده است. در واقع بازخورد به عنوان نیروی حیاتی یادگیری است، هدف آن ایجاد تغییر در رفتار، عملکرد فراگیران و بهبود امر یادگیری می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: تجربه نشان می‌دهد که ارائه بازخورد در سخن، آسان‌تر از عمل به آن است و مشکلات مرتبط با آن گاهی سبب نادیده انگاشتن این بخش مهم در آموزش بالینی می‌گردد و حتی در ارائه آن به دانشجویان تناقضاتی وجود دارد. به نظر می‌رسد ابهام در نحوه ارائه بازخورد مناسب، باعث شده است که مدرسان در رسیدن به مهم‌ترین جز آموزش خود، موفقیت کافی نداشته باشند. از این رو، توجه به برنامه‌های آموزشی در قالب توانمندسازی معلمان و مربیان مسئول آموزش، به ویژه در محیط بالینی، در زمینه هدف، ساختار و فرایند ارائه بازخورد به عنوان وظیفه و مسئولیت مهم آنها در امر ارزیابی فراگیران، امری حیاتی و اجتناب‌ناپذیر است. به عبارتی بازخورد هدیه با ارزشی است که باید جهت کمک به پیشرفت فراگیران به آنها ارائه نمود.

کلمات کلیدی: آموزش بالینی، یادگیری، مهارت بالینی، ارزیابی، بازخورد

۸۳-۸۶۲

فناوری‌های نوین: رویکردی مؤثر در یادگیری

الکترونیکی متعامل علوم پزشکی

شهرزاد سراوانی^{۱*}، سودابه لونی^۱، رامین سراوانی^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی ایران ۲- دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

shahrzad_saravani@yahoo.com

مقدمه: دنیای پیرامون در حال تغییر و تحول است، به موازات آن دانش بشری روز به روز گسترده‌تر می‌شود و خود را با تغییر و تحولات جاری همگام می‌سازد. این تحولات از ظهور فناوری‌های مختلف، همچون

A3-1014

ضرورت تغییر نام مراکز آموزشی درمانی به بیمارستان**دانشگاهی**

محمد رضا ناظر

دانشگاه علوم پزشکی لرستان*

dr_nazer1@yahoo.com

مقدمه: بعد از ادغام نظام آموزش و درمان، نام بیمارستان های آموزشی به مراکز آموزشی درمانی تغییر نام یافت ولی به نظر می رسد که این نام در اذهان مردم و دانشجویان و اساتید جایی باز نکرده است ضمن اینکه معنای پژوهش در آن جایی ندارد.

روش کار: با مصاحبه با دانشجویان و جستجو در منابع اینترنتی و در بیش از سی دانشگاه معتبر جهان.

یافته ها: در این تحقیق هیچکدام از دانشجویان و بیماران، نام مرکز آموزشی درمانی را به کار نبرده و جملگی از واژه بیمارستان استفاده نمودند در منابع اینترنتی و در بیش از سی دانشگاه معتبر جهان، مراکز آموزشی-درمانی به نام بیمارستان های دانشگاهی ثبت گردیده است

بحث و نتیجه گیری: به نظر می رسد اولین گام در نظام ادغام آموزش و درمان، شکست خورده باشد و مورد اقبال عموم مردم نیز قرار نگرفته است. بیمارستان های دانشگاهی واژه ای کامل بوده و عنوان پژوهش و دیگر فعالیت های علمی نیز در آن مستتر می باشد

کلمات کلیدی: نظام ادغام، بیمارستان دانشگاهی، مراکز آموزشی درمانی

A3-1016

تضاد قوانین در اداره بیمارستان های آموزشی

محمد رضا ناظر*

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

dr_nazer1@yahoo.com

مقدمه: بیمارستان های آموزشی سطح سوم ارائه خدمات درمانی می باشد در عین حال خط اول آموزش در کشور محسوب می گردد ولی به دلیل تضاد قوانین، سبب شده اداره آن از حالت یک موسسه آموزشی خارج شود. **روش کار:** در این بررسی مجموع قوانین مختلف بیمارستان های آموزشی و نحوه اداره آن را بررسی شده و نقایص آن ذکر گردید.

یافته ها: در این بررسی در دستورالعمل های معاونت آموزشی وزارت بهداشت، بیمارستان به عنوان یک موسسه آموزشی جزئی از دانشکده پزشکی ذکر شده ولی انتخاب رئیس آن به پیشنهاد معاونت درمان یا آموزشی یا رئیس دانشکده پزشکی می باشد ولی در طرح هیئت امنایی توسط هیأت امنا تعیین می شود.

بحث و نتیجه گیری: به علت تضاد قوانین در اداره بیمارستان های آموزشی و وابسته بودن بودجه آنها به معاونت ها و نهادهای غیر آموزشی، عملاً کفه غیر آموزشی این بیمارستان ها سنگین تر شده است لذا لازم است با هماهنگی همه معاونت های وزارت متبوع یک دستورالعمل مشخص

"مهارت بالینی" جهت جستجو استفاده شد و مقالاتی که روش های خاصی جهت ارزیابی دانشجویان استفاده کرده بودند، انتخاب شدند.

یافته ها: ۱۶۸ مقاله در رابطه با "ارزیابی مهارت بالینی" یافت شد. از این تعداد ۲۴ مقاله در رابطه با روش هایی جهت ارزیابی مهارت بالینی بوده است. نمونه های مورد مطالعه، دانشجویان پرستاری، مامایی، دندانپزشکی و پزشکی بودند که انواع روش های مشاهده شده در بین مقالات شامل دفترچه ثبت مهارت های بالینی ۴ مورد، خود ارزیابی ۵ مورد، مشاهده مستقیم مهارت های عملی ۴ مورد، استفاده از روش مجموعه کار در آموزش بالینی ۱ مورد، ارزشیابی همتا ۱ مورد، ارزشیابی مدرس بالینی ۱ مورد، امتحان بالینی با ساختار عینی ۱ مورد، چک لیست ۱ مورد، استفاده از نرم افزار (تدبیر مشکل بیمار به روش الکترونیکی) ۱ مورد، پوشه کار ۱ مورد، بیمار استاندارد ۱ مورد، آموزش ایستگاهی ۱ مورد، آسکی ۱ مورد، ارزیابی ۳۶۰ درجه ۱ مورد، تست تطبیقی رایانه ای I (CAT) مورد می باشد. **بحث و نتیجه گیری:** تحقیقات زیادی در زمینه ارزشیابی مهارت های بالینی انجام نشده است که با توجه به لزوم و اهمیت ارزشیابی بالینی در فرآیند آموزش دانشجویان لزوم تحقیقات و آموزش بیشتری در این زمینه می باشد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، دانشجویان علوم پزشکی، مهارت بالینی، مطالعه مروری

A3-1011

سامانه های هوشمند راه اصلی برون رفت از طولانی**شدن فرایند ارتقاء اساتید**

محمد رضا ناظر

دانشگاه علوم پزشکی لرستان

dr_nazer1@yahoo.com

مقدمه: طولانی شدن فرایند بررسی پرونده ارتقاء اساتید، همچنان به عنوان یک چالش مهم برای اساتید و موسسات آموزشی پژوهشی می باشد. **روش کار:** در این تحقیق مقطعی بر روی ۱۲۷ نفر از اساتید، ضمن بررسی طول مدت پرونده به روش سنتی، مزیت های استفاده از روش های الکترونیک در ارتقا اساتید بر شمرده شده است.

یافته ها: از ۱۲۷ نفر اساتید، ۲۸ نفر (۲۲/۴٪) به دانشیاری ارتقاء راه یافتند که ۲۰ نفر مرد (۷۱/۴٪) و ۸ نفر زن (۲۸/۵۴٪) بودند. میانگین طول دوره ارتقا به دانشیاری، ۷/۴ سال و میانگین طول بررسی ۱۰ ماه بود. بیشترین ارتقاء در رشته زنان و زایمان ۳ (۱۰/۷٪) بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه سامانه هوشمند به صورت online می تواند تمام فعالیت های اساتید را جمع آوری، ثبت و امتیازدهی نماید، لذا اساتید می توانند در حداقل زمان و بدون بورکراسی های رایج، به ارتقاء لازم در زمان مشخص دست یابند.

کلمات کلیدی: سامانه های هوشمند، ارتقاء اساتید، طولانی شدن

میزان رضایت در دانشجویان دختر و پسر نشان نداد. همچنین آزمون آماری کروسکال والیس نیز تفاوت معنی داری بین میزان رضایت در بین دانشجویان سه رشته نشان نداد. بیشترین میزان رضایت از دیدگاه دانشجویان رشته های پزشکی در خصوص نحوه برخورد مسئولین بین الملل، میزان دسترسی به مسئولین و مسئولین آموزش بوده در حالی که بیشترین میزان رضایت در بین دانشجویان دندانپزشکی و داروسازی نحوه آموزش اساتید و چگونگی آموزش دروس عملی بوده است. محل فیزیکی پردیس بین الملل و چگونگی برخورد مراقبین امتحانات از مهمترین عوامل نارضایتی در بین دانشجویان هر سه رشته عنوان شده است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج مطالعه حاضر به نظر می رسد که هر چند در خصوص محل فیزیکی پردیس بین الملل امکان تغییر وجود ندارد ولی در رابطه با خواسته ها و نیازهای دانشجویان رشته داروسازی نیاز به بررسی بیشتر و همچنین در خصوص آموزش و توصیه به مراقبین جهت برخورد و رفتار مناسب با دانشجویان در حین برگزاری امتحانات ضروری است.

کلمات کلیدی: رضایتمندی، آموزش، دانشجویان، بین الملل

A۳-۱۱۹۵

اخلاق پزشکی از دیدگاه بزرگان اسلام

ژاله دزفولی منش، فرح روشن پور، رضا پورمیرزاکلهر، تارا افتخاری
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

مقدمه: اخلاق پزشکی دانشی میان رشته ای و یکی از شاخه های اخلاق حرفه ای است که سعی دارد اخلاقیات را به صورت کاربردی در حیطه عمل پزشکان و کادر درمانی وارد کند. اسلام دینی همه جانبه بوده و به تمام ابعاد انسان توجه دارد، لذا اخلاق پزشکی که با سلامت و شخصیت و کرامت انسان ها سر و کار دارد از نظر اسلام دور نمانده است. هدف از این مقاله بررسی اخلاق پزشکی از دیدگاه بزرگان اسلام است.

روش کار: این مقاله مروری و با استفاده از کتب، منابع و مقالات موجود در اینترنت صورت گرفته است.

یافته ها: از ابتدای تشکیل اجتماعات انسانی، مشاغل مربوط به سلامتی و درمان انسان ها بر پایه اخلاق پدید آمد. ۴ اصل مهم اخلاقی: خودمختاری، رازداری، نفع رسانی و عدم آسیب رسانی می باشد. پیامبر اسلام (ص) یکی از اهداف عالی بعثت خود را کامل ساختن مکارم اخلاق (أَنْتَى بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ) بیان نموده است. اخلاق پزشکی از دیدگاه اسلام عبارت است از قواعد و قوانینی که سلوک و رفتار پزشکان را با همدیگر و بیمارانشان بیان می کند. پزشکان باید خود را با عادات و رسوم پسندیده، مجهز و از الگوی اخلاقی اسلام تبعیت نمایند. از نظر اسلام انسان دارای عزت و کرامت خدادادی می باشد و حفظ این حرمت و کرامت در هر شرایطی ضروری به نظر می رسد. خداوند به انسان ها کرامت بخشیده است. بنابراین طبیب نباید با بیمار به گونه ای برخورد کند که با کرامت الهی او منافات داشته باشد. پیامبر اسلام (ص) می فرماید: کسی که به امر درمان مبادرت

بحث و نتیجه گیری: گسترش آموزش و سواد در جامعه و نظام عادلانه آموزشی می تواند فرصتی برای نیروی انسانی توسعه یافته ایجاد کند. در غیر این صورت بخش هایی از جامعه از رشدیافتگی لازم و از فرصت های آموزش عالی برای پایگاه های اجتماعی بالاتر برخوردار نمی شوند. برخلاف گذشته که توسعه، ریشه در سرمایه مادی داشت، امروزه سرمایه انسانی نقش موثرتری در توسعه جوامع ایفا می کند. بنا بر این با اجرای عادلانه آموزش و تربیت نیروی انسانی توسعه یافته می توان توسعه جامعه را تضمین کرد.

کلمات کلیدی: عدالت آموزشی، نیروی انسانی، توسعه یافتگی، اقتصاد و امکانات آموزشی

A۳-۱۱۷۲

بررسی میزان رضایتمندی دانشجویان از امور آموزشی پردیس بین الملل دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

یزد

حسین نهنگی^{*}، عباسعلی جعفری، محمدرضا حیدری، مهلا آبدار، فریماه شمسی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد*

hnahangi@yahoo.com

مقدمه: زمینه و هدف: نظام آموزشی دانشگاه های علوم پزشکی یکی از مهمترین موارد سرمایه گذاری نیروی انسانی جهت تربیت نیروی انسانی کارآمد در امر سلامت جامعه را عهده دار است. از این رو اطمینان از کیفیت مطلوب عملکرد آموزشی دانشگاه های علوم پزشکی بین الملل به منظور جلوگیری از هدر رفتن سرمایه های انسانی و مادی و کسب حداکثر رضایت دانشجویان جهت فراهم نمودن امکان رقابت جهت جذب دانشجویان برای ادامه حیات این دانشگاه ها ضروری است. هدف اصلی این مطالعه، بررسی میزان رضایت دانشجویان از کیفیت ارائه خدمات آموزشی پردیس بین الملل یزد بوده است.

روش کار: ابزار بررسی در این مطالعه، پرسشنامه ای ساختارمند حاوی سوالات بسته پاسخ بود که توسط ۱۰۵ نفر از دانشجویان رشته های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی شاغل به تحصیل در پردیس بین الملل یزد در مقطع علوم پایه به صورت سرشماری تکمیل گردید. میزان رضایت دانشجویان در این مطالعه با یک مجموعه سوالات پنج گزینه ای از خیلی زیاد تا خیلی کم با اختصاص امتیاز به ترتیب ۵ تا ۱ و با مقیاس لیکرت ارزیابی شده و داده ها با مقیاس لیکرت برای امتیاز رضایت با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل شده است.

یافته ها: در مجموع با مقیاس لیکرت میانگین رضایت در بین دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی به ترتیب معادل ۴۴/۶، ۴۶/۰۸ و ۳۹/۲۱ بود که در مورد دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی، میزان رضایت زیاد ولی در مورد دانشجویان دارو سازی با این مقیاس در حد متوسط می باشد. آزمون آماری Mann-Whitney هیچگونه تفاوت معنی داری بین

می کند بایستی خداترس، نصیحت کننده (خیرخواه) و تلاشگر (فراگیر علوم جدید) باشد. امام علی (ع) در کتب معتبر از جمله نهج البلاغه، بحار الانوار، غرر الحکم به ۱۵ اصل مهم: تقوای پزشکی، رازداری، تخصص، به روز بودن اطلاعات و اجرت پزشک پرداخته است.

بحث و نتیجه گیری: اسلام دینی کامل و قرآن کتاب هدایت است، که در آن به تمام جنبه های انسانی، از جمله اخلاق پزشکی توجه شده است. **کلمات کلیدی:** اخلاق پزشکی، بزرگان اسلام

۸۳-۱۲۱۷

بررسی به کار گیری پروتکل یکسان معارفه بخش های بالینی جهت دانشجویان در بدو ورود به بخش های بالینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی سال

۱۳۹۱-۱۳۹۲

شهلا دشتی*، منصور مسجدی، مهسا سمیعی، راضیه نشاط آور، علی رضا باقری لنکرانی، فرزانه سلوک حقیقی، الهام علی پور
دانشگاه علوم پزشکی شیراز shahla_dashti@yahoo.com

مقدمه: دانشجویان پزشکی در مواجهه با محیط جدید بالینی و احساس مسئولیت در قبال بیمار و ترس از مدیریت اشتباه، دچار ترس و اضطراب می شوند. لذا با برگزاری جلسه معارفه در بدو ورود به بخش بالینی، آنان به عنوان عضو جدید گروه پذیرفته شده و اعتماد به نفسشان بالا می رود. بنابراین وجود پروتکل مشترک می تواند نقش موثری در اجرای این برنامه به صورت یکسان داشته باشد. هدف، بررسی چگونگی معارفه بخش های بالینی قبل و بعد از یکسان سازی بود.

روش کار: این مطالعه توصیفی مداخله ای با نظر سنجی از دانشجویان انجام گرفت. ابتدا از کلیه گروه های آموزش بالینی، در مورد نحوه توجیه دانشجویان در بدو ورود به بخش بالینی به صورت مکتوب سوال شد، سپس پرسشنامه ای ۲۰ سوالی جهت ارزیابی نحوه ارائه و برگزاری جلسات معارفه تهیه و روایی محتوایی آن با تایید کارشناسان آموزشی و پایایی بالای ۸۰ در صد محاسبه شد. سپس یک پروتکل یکسان بر اساس برنامه اجرا شده در بخش ها تهیه و برای اجرا ابلاغ شد. سه دوره بعد از اجرا مجدداً جلسات ارزیابی گردید.

یافته ها: بیشترین تمایل دانشجویان به حضور دستیار ارشد در جلسات معارفه، ۸۸ درصد نسبت به حضور مدیر گروه و یا معاون آموزشی بخش، قبل و بعد از یکسان سازی پروتکل بود.

نحوه معرفی بخش بالینی و سرپایی، اهمیت و آموزش تکمیل logbook، یادگیری مهارت های الزامی، وظایف دانشجویان در مورد مشاوره بین بخشی، پوشش مناسب و وسایلی که در بخش باید همراه داشته باشند بعد از ابلاغ پروتکل بهتر از قبل بود. بیان نحوه حضور و غیاب در بخش، صحبت در مورد مقررات بخش و ارائه زمان بندی کلاس ها و امتحان قبل از ابلاغ پروتکل کاملتر بود، ولی در مورد بیان نحوه ارزشیابی دانشجویان و مسؤلیت

قانونی دانشجویان در بخش و نحوه تعامل با اساتید و همکاران و بیماران و همراهان او هیچ تغییری قبل و بعد از یکسان سازی پروتکل مشاهده نشد. **بحث و نتیجه گیری:** تمایل و تاکید بر حضور دستیار ارشد می تواند به دلیل فاصله سنی کم و تعامل بیشتر و بهتر با دانشجویان باشد. کاملتر و بهتر بیان شدن بعضی از موارد نشان می دهد که در بعضی بخشها توجهی به بیان نکات ضروری وجود نداشته و به کارگیری پروتکل یکسان و کامل در این زمینه ها الزامی است. عدم بیان بعضی موارد پس از ابلاغ می تواند به دلیل عدم نظارت و یا دقت کافی در اجرای کامل پروتکل طراحی شده باشد. پیشنهاد می شود ارزیابی حسن اجرای پروتکل در مطالعات بعدی انجام شود.

کلمات کلیدی: معارفه، دانشجویان، بخش های بالینی، پروتکل

۸۳-۱۲۲۷

بررسی مبانی حقوقی مشاوره های پزشکی در دانشگاه های علوم پزشکی کشور

علی رضا باقری لنکرانی*، منصور مسجدی، راضیه نشاط آور، شهلا

دشتی، مهسا سمیعی، الهام علی پور

دانشگاه علوم پزشکی شیراز*

bagherilankarani@yahoo.com

مقدمه: مشاوره های پزشکی از جمله مسائلی هستند که در حوزه پزشکی از ابعاد حقوقی پیچیده و مبهمی برخوردار هستند. در حوزه مسئولیت های مختلف دانشجویان پزشکی، دستیاران و اساتید جدا از مسئولیت اخلاقی که شامل هر نوع اقدام در این حوزه می شود، سایر مسئولیت های مدنی، کیفری و انتظامی پزشکان همچنان در حاله ای از ابهام قرار دارند. رابطه بین پزشک مشاور و بیمار برعکس پزشک مسئول رابطه ای نیست که بر اساس یک قرارداد یا رضایت نامه یا برائت نامه تنظیم شده باشد لذا ورود به دادگاه مدنی مشکل می گردد. از طرفی از لحاظ حقوق کیفری قوانین مشخص و معینی در این باره وجود ندارد و از آنجا که عمل به دستورات مشاور توسط پزشک مسئول صورت می پذیرد، اثبات جنبه کیفری جرم دشوار به نظر می آید.

روش کار: این مقاله به روش تبیینی و بر اساس مرور مقالات تهیه شده است. در این تحقیق کلید واژه های مشاوره های پزشکی، حقوق و مسئولیت پزشکان و استفاده از نرم افزار گوگل، ۱۸ مقاله مورد بررسی قرار گرفت. در این میان تعداد ۸ مقاله به بررسی پرونده های پزشکی مطروحه در دادگستری پرداخته و کلید واژه مشاوره به معنای حقوقی آن یعنی وکیل مورد توجه قرار گرفته بود. ۶ مقاله به پیگیری پرونده های پزشکی مربوط می شد اما مشاوره نقش محوری در آن مقالات نداشت. ۴ مقاله به موضوع مشاوره پزشکی و ابعاد حقوقی آن عنایت داشتند. مقالات مربوط بر حسب موضوع دسته بندی و کدبندی و در بدنه اصلی مقاله مورد استفاده قرار گرفتند.

در کنار شیوع ۳۲ درصدی مصرف در دانشجویان سال های بالاتر و در مقطع دروس تخصصی تاثیرگذاری شیوه های آموزشی و اخذ آزمون در دانشگاه را محتمل می کند. بازنگری در شیوه های آموزشی و اخذ آزمون در کنار فرهنگ سازی و ارزیابی نتیجه آن بر روند افزایشی و خطرناک مصرف ریتالین و داروهای مشابه توصیه می شود.

کلمات کلیدی: متیل فنیدیت، تمرکز، خواب، آزمون

۸۳-۱۳۱۲

نقش اعضای هیئت علمی در آموزش مبتنی بر شواهد

در پزشکی: یک مطالعه کیفی

یوسف ادیب^{*}، غلامعلی دهقانی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

yousef_adib@yahoo.com

مقدمه: دانش و مهارت حرفه ای اساتید در زمینه پزشکی به آنان اعتماد به نفس کاذبی می دهد که مانع جستجو و به کارگیری شواهد و مطالعات معتبر در حوزه آموزش پزشکی می شود. ایفای نقش آموزشی نیز مانند نقش درمانی و پژوهشی نیاز به شواهد علمی دارد و تصمیم گیری بر مبنای نظرات و اعتقادات شخصی می تواند منجر به انحراف آموزش شود. برای ارتقای نظام آموزشی و بهبود یادگیری فراگیران، آموزش پزشکی مبتنی بر نظرات و اعتقادات شخصی باید به آموزش بر مبنای بهترین شواهد تغییر یابد. این پژوهش با هدف جستجو، توصیف و تفسیر درک مدرسان و دانشجویان پزشکی درباره نقش اعضای هیئت علمی در آموزش مبتنی بر شواهد انجام شد.

روش کار: در این مطالعه کیفی که به روش پدیدارشناسی و در سال ۱۳۹۲ انجام شد، تعداد ۱۳ نفر مدرس و ۵ نفر دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده ها مصاحبه های نیمه ساختارمند، عمیق و متعامل بود. داده های به دست آمده از این مصاحبه ها با استفاده از روش پدیدارشناسی پیشنهادی اسمیت (۱۹۹۵) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. **یافته ها:** از یافته های تحقیق، ۴ مضمون اصلی و ۱۴ مضمون فرعی درباره نقش اعضای هیئت علمی در آموزش مبتنی بر شواهد ظهور یافت. مضامین اصلی شامل پژوهش در آموزش، روابط بین فردی، تبحر در تدریس و آموزش، و الگوی رفتاری برای دانشجویان بودند.

بحث و نتیجه گیری: مطالعه حاضر درخصوص نقش اعضای هیئت علمی در آموزش مبتنی بر شواهد، عناصر و اجزاء متنوعی را آشکار نمود اما از نظر شرکت کنندگان در تحقیق، پژوهش در آموزش به عنوان محوری ترین نقش، سایر وظایف اعضای هیئت علمی را می تواند تحت تاثیر قرار دهد. توانمندسازی مدرسین پزشکی در نقش پژوهش در آموزش، می تواند ارائه آموزش مبتنی بر شواهد در حیطه پزشکی را تسهیل نماید.

کلمات کلیدی: اعضای هیئت علمی، آموزش مبتنی بر شواهد، پزشکی، پدیدارشناسی

یافته ها: عمده این ابهامات به عدم مسئولیت مستقیم پزشک مشاور در قبال بیمار برمی گردد. لذا بر اساس قوانین مدنی و جزایی تعریف جرم درباره مشاوره به راحتی امکان پذیر نمی باشد. مواردی مانند سوگند نامه پزشکی، منشور حقوق بیمار و اصل احسان نیز در مورد مشاوره های پزشکی نارسا به نظر می آیند.

بحث و نتیجه گیری: به استناد آیین نامه انتظامی پزشکان و بر اساس نظر هیات های انتظامی سازمان نظام پزشکی و نیز آیین نامه های داخلی معاونین آموزشی دانشگاه های علوم پزشکی کشور، رسیدگی به تخلفات در این حوزه امکان پذیر خواهد بود. نحوه مجازات از تذکر شفاهی تا لغو پروانه پزشکی یا اخراج از محیط آموزشی می تواند متغیر باشد.

کلمات کلیدی: مشاوره پزشکی، حقوق، مسئولیت پزشکان

۸۳-۱۲۸۸

شیوع مصرف داروی متیل فنیدیت (ریتالین) در بین

دانشجویان داروسازی: یک هشدار

جبرائیل موفق^{*}، شیوا گل محمدزاده، اسما محمودی، سعید اسلامی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

MovaffaghJ@mums.ac.ir

مقدمه: متیل فنیدیت (ریتالین) از دسته داروهای محرک مغزی است که در درمان بیماری ناکولپسی و در کودکان دچار بیش فعالی بکار می رود. برای این دارو عوارض متعددی در کنار احتمال وابستگی به مصرف در مقالات گزارش شده است. بعضی از دانشجویان و عمدتاً با هدف افزایش تمرکز و یا بیدار ماندن در ایام امتحانات از این دارو استفاده می کنند. این مطالعه با هدف بررسی شیوع مصرف این دارو در بین دانشجویان داروسازی دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد. همچنین ارتباط مصرف ریتالین با مدت تحصیل در دانشگاه، جنسیت و اقامت در محیط های خوابگاهی ارزیابی شده است.

روش کار: در این مطالعه مقطعی اطلاعات مورد نظر از طریق پرسشنامه بی نام و به صورت خوداظهاری جمع آوری گردید. دانشجویان ورودی ۸۷ تا ۹۲ داروسازی در بهار ۱۳۹۲ مخاطب این مطالعه بودند. نتایج با استفاده از روش های آماری تحلیل گردید.

یافته ها: در مجموع ۲۶۰ دانشجو پرسشنامه را تکمیل و عودت دادند. ۱۶ درصد دانشجویان سابقه مصرف ریتالین داشته اند و ۱۵ درصد ایشان شاهد مصرف این دارو توسط دوستان خود بوده اند. بین جنسیت مرد و اقامت در خوابگاه و میزان مصرف ریتالین رابطه مستقیم وجود داشت. در ورودی ۹۲ و بلافاصله پس از ثبت نام در دانشگاه شیوع سابقه مصرف ۶٪ و در ورودی های ۹۱، ۹۰ و ۸۷ به عنوان ورودی در شرف فارغ التحصیلی به ترتیب ۱۰، ۱۷ و ۳۲ درصد بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج فوق نشان می دهد درصد قابل ملاحظه ای از دانشجویان از این دارو برای ایجاد بی خوابی و تمرکز در ایام امتحانات استفاده می کنند. رابطه مستقیم مصرف این دارو و مدت حضور در دانشگاه

۸۳-۱۳۶۳

ارزیابی دوره دکتری پرستاری ایران: کاربرد الگوی سیپ (CIPP)

زهرا تذکری^{*}، فزه وش پروین درآبادی، رافت کاظم زاده، مینا نهمین، رویا نیکجو، مهری سیدجوادی، حبیبه صالحی، نصیری، سعید مهری

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

z.tazakori@arums.ac.ir

مقدمه: برنامه های آموزش عالی جهت ارتقا کیفیت و داشتن پویایی نیاز به ارزشیابی و بررسی های کمی و کیفی دارند. در این مطالعه از الگوی ارزشیابی، که توسط دانیل ال استافل بیم (۱۹۷۱، ۲۰۰۰) تحت عنوان سیپ (CIPP) مطرح گردیده بود جهت ارزشیابی نظام آموزشی دکتری پرستاری ایران استفاده شد.

روش کار: ارزشیابی برنامه دکتری پرستاری ایران با توجه به الگوی سیپ در چهار حیطه زمینه، درون داد، فرایند و برونداد انجام شد. جهت انجام ارزشیابی، جمع آوری اطلاعات به طریق زیر صورت گرفت: جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه، مصاحبه رو در رو و مصاحبه تلفنی با ۱۲ نفر در مقاطع مختلف، صاحب نظران و دانش آموختگان سال های گذشته و دانشجویان ترم های مختلف در حال تحصیل دوره دکتری پرستاری انجام شد. محیط پژوهش را دانشکده های پرستاری تهران، اصفهان، شیراز و تبریز تشکیل می دادند.

یافته ها: ارزشیابی برنامه دکتری پرستاری ایران طبق الگوی سیپ نشان داد در قسمت تاریخچه، فلسفه، رسالت، چشم انداز و اهداف کلی، دروس فوق عاری از عیب و نقص اساسی می باشند و مشخصات دوره و محتوی دروس نیز با توجه به فلسفه و اهداف همخوانی دارد ولی نتایج ارزشیابی نشان می دهد که مشکلات عمده در قسمت فرایند و اجرا مطرح است و قسمت برون داد به علت خوب اجرا نشدن، قسمت فرایند تحت الشعاع قرار می گیرد.

بحث و نتیجه گیری: قسمت فرایند و اجرا در ایران باید تقویت شود.

کلمات کلیدی: کلمات کلیدی: دوره دکتری، ایران، الگوی سیپ (CIPP)

۸۳-۱۳۶۵

مقایسه رضایتمندی مدیران و کارکنان از برنامه های الکترونیکی آموزش ضمن خدمت دانشگاه علوم پزشکی مازندران

مریم نعمتی^{*}، محمد رفیعی

دانشگاه علوم پزشکی مازندران

maryam_nematy@yahoo.com

مقدمه: آموزش ضمن خدمت، بهبود نظامدار و مداوم مستخدمین از نظر دانش، مهارت و رفتارهایی است که به رفاه آنان و سازمان محل خدمتشان کمک می کند. لزوم کسب مهارت شغلی و تغییر در نیازهای جامعه و

هماهنگ سازی نیروی انسانی با این تغییرات نشان از اهمیت اجرای آموزش های ضمن خدمت در دستگاه های اداری و اجرایی کشور است. هدف این مطالعه بررسی و مقایسه میزان رضایتمندی کارکنان و مدیران از برنامه های الکترونیکی آموزش ضمن خدمت در دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۹۲ است.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی مقطعی است. جامعه آماری ۱۴۴۱۱ نفر از کارکنان و رده های مختلف مدیران دانشگاه علوم پزشکی مازندران هستند که در سال ۱۳۹۲ در سامانه آموزش الکترونیکی ضمن خدمت ثبت نام کرده و آزمون الکترونیکی داده اند. ۳۷۲ نفر از آنان با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و به روش تصادفی طبقه ای از بین رده های مدیریتی و کارکنان عادی به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ۱۸ سوالی محقق ساخته با طیف لیکرت است. روایی پرسشنامه توسط اساتید دانشگاه تایید و پایایی آن پس از اجرای مقدماتی به روش آلفای کرابناخ ۰.۹۷ محاسبه شد. داده ها با استفاده از نرم افزار spss آزمون تی تک گروهی، تی مستقل و آنوا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: 50.3% از افراد مورد بررسی مرد و ۴۹.۷% زن بودند. ۴۶% از آنها دارای مدرک تحصیلی کارشناسی، ۱۶% کارشناسی ارشد و ۱۸% دکترا و بالاتر بودند. ۲۹.۶% از آنها زیر ۱۰ سال، ۳۸.۹% ۱۰-۲۰ سال و ۳۲.۵% بالاتر از ۲۰ سال سابقه خدمت داشتند. ۲۶% از افراد دارای پستهای مدیریتی (شامل معاون، مدیر، معاون مدیر، رییس، رییس گروه، رییس اداره، مسئول واحد، مترون، سرپرستار، سوپروایزر) و ۷۶% کارکنان عادی بودند. نتایج آزمون One sample t test نشان داد میزان رضایتمندی افراد از برگزاری دوره های آموزشی و به تفکیک در مولفه های برنامه ریزی، ایجاد علاقه و انگیزه، بهبود خدمات و به روزرسانی اطلاعات بالاتر از متوسط بود. رضایت آنها در ادامه روند موجود ۲۳% خیلی زیاد، ۳۳% زیاد، ۳۲% متوسط، ۹% کم و ۳% خیلی کم بود. آزمون Anova بین افراد با تحصیلات مختلف، تفاوت معناداری نشان نداد ولی بین سنوات مختلف تفاوت معنادار وجود داشت و افراد زیر ۱۰ سال سابقه خدمت، نسبت به بقیه رضایت کمتری داشتند. کارکنان معاونت درمان در مقایسه با سایر معاونت های دانشگاه رضایت کمتری داشتند. آزمون Independent t test نشان داد بین نظرات زنان و مردان تفاوت معناداری وجود ندارد. به علاوه بین نظرات کارکنان عادی و مدیران رده های مختلف تفاوت معناداری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: آموزش ضمن خدمت به روش الکترونیکی موجب رضایتمندی و ارتقا دانش کارکنان و مدیران شده است. لذا با به کارگیری این شیوه آموزشی می توان در جهت کارایی و دستیابی به عدالت آموزشی گام برداشت.

کلمات کلیدی: آموزش ضمن خدمت - برنامه های الکترونیکی - مدیران - کارکنان

۸۳-۱۳۸۲

رشد و ارتقا مهارت تدریس: نیاز اساسی دانشجویان دکترای تخصصی در نقش اعضای هیئت علمی

فاطمه کشمیری

دانشگاه علوم پزشکی تهران

Fkeshmiri1385@gmail.com

مقدمه: تربیت دانشجویان دکترای تخصصی به عنوان مدرسین و اعضای هیئت علمی آینده ی دانشگاه های کشور نیازمند برنامه ریزی مدون مبتنی بر نیازسنجی های سیستماتیک است. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی نیازهای آموزشی دانشجویان دکترای تخصصی دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی و کاربردی است که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۰ انجام شد. جمعیت مورد مطالعه دانشجویان دکترای تخصصی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران بود. نمونه گیری به صورت سرشماری انجام شد. گردآوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه ی استاندارد (الفای کرونباخ مهارت ۰/۸۶٪ و نیاز آموزشی ۰/۹۵٪) که شامل دو بخش مشخصات فردی و ۱۶ گویه مهارت ها و نیازهای آموزشی مرتبط با فنون تدریس با مورد بررسی قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آزمون های توصیفی-تحلیلی نرم افزار SPSS16 انجام شد.

یافته ها: نتایج نشان داد دانشجویان دکترای تخصصی رشته ای مختلف دانشکده پزشکی با کسب میانگین ۳۰۹۸ از ۵ در کلیه حیطه های مورد بررسی، به آموزش و کسب تجربه نیاز دارند. "چگونگی ارائه مطالب درسی بر اساس ساختار منطقی" (۴/۴)، "روش های ایجاد انگیزه در فراگیران" (۴/۳) و ۴ گویه ی "آشنایی با منابع اطلاع رسانی دانشگاهی، کلیات تفکر انتقادی، نحوه تهیه و نگارش طرح درس و کلیات مفاهیم تدریس" با کسب میانگین مشابه در (۴/۲) در رتبه سوم نیاز آموزشی قرار گرفت. همچنین دانشجویان با کسب میانگین ۲/۶۵ در کلیه ۱۶ موضوع مورد بررسی، مهارت خود را در سطح آشنایی بدون تسلط اجرایی ارزیابی کردند. کمترین مهارت های دانشجویان دکترای تخصصی در موضوعات مرتبط با ارزشیابی فراگیران بوده است.

بحث و نتیجه گیری: باتوجه به نیازهای دانشجویان دکترای تخصصی، لزوم برگزاری دوره های آموزشی مجموعه فنون تدریس و ارزشیابی مبتنی بر نیاز آنان با تاکید بر رویکرد مبتنی بر توانمندی یکی از الزامات تربیت مدرس در سیستم آموزشی است.

کلمات کلیدی: نیازسنجی، مهارت تدریس، آموزش، توانمندی

۸۳-۱۳۸۹

بررسی رضایت شغلی اعضای هیئت علمی موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی

لادن مخبرالصفاء، سعیده فرقانی

موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی

lady.katbi@yahoo.com

مقدمه: مهمترین عامل تولید و سازندگی و رشد و تعالی هر سازمان آموزشی و پژوهشی، نخبان و نیروی انسانی کارآمد و اعضای هیئت علمی آن سازمان می باشد. رضایت شغلی مجموعه ای از احساسات سازگار و ناسازگار فرد در ارتباط با شغل است که هم در پیشبرد و بهبود سازمان و هم در بهداشت و سلامت افراد اثرگذار است. رضایت شغلی باعث افزایش در بهره‌وری، بازدهی، ارتقا و تعهد سازمانی و همچنین کاهش غیبت و جابجایی می گردد. هدف از انجام این مطالعه تعیین سطح رضایت شغلی اعضای هیئت علمی در حیطه های مختلف به منظور کشف مشکلات و زمینه های نارضایتی شغلی اعضای هیئت علمی بوده است.

روش کار: این مطالعه مقطعی (توصیفی تحلیلی) در سال های ۹۱-۹۰ در موسسه رازی انجام پذیرفت. روش گردآوری اطلاعات پرسشنامه های خود ساخته که از دو بخش اطلاعات دموگرافیک و ۸۰ سوال نگرشی در ۱۱ حیطه براساس تئوری هرزبرگ و در مقیاس لیکرت ۵ قسمتی تدوین شده بود. روش انتخاب نمونه ها سرشماری و از مجموع ۱۰۹ نفر عضو هیئت علمی ۱۰ نفر در مطالعه آزمایشی و ۷۵ نفر (با نرخ پاسخ دهی ۰/۷۵) وارد مطالعه شدند. روایی پرسشنامه توسط متخصصین امر تایید و پایایی درونی طی یک مطالعه آزمایشی و با اندازه گیری ضریب آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۵ بررسی شد. داده ها توسط نرم افزار spss-13 آنالیز شد. از آزمون های ناپارامتری فریدمن، من ویتنی، ضریب همبستگی اسپیرمن و آزمون کروس کالوالیس جهت مقایسه استفاده شد.

یافته ها: رضایت به شکل کلی و در حیطه های ۱۱ گانه به طور جداگانه بررسی شد. رضایت به دو شکل کمی و کیفی-رتبه ای بررسی شد. اعضای هیئت علمی از ماهیت کار خود، مسئولیت های حرفه ای و ارتباطات کاری خود رضایت بالایی داشتند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این تحقیق با سایر مطالعات مشابه در دانشگاههای مختلف علوم پزشکی هم خوانی داشت. با توجه به نتایج این مطالعه برای افزایش رضایتمندی و به دنبال آن افزایش بهره وری و ارتقا شغلی و حرفه ای این قشر فرهیخته جا دارد بر جنبه های حقوقی و مادی و نیز حوزه ارزش و احترام شان و مرتبه آنها توجه بیشتر مبذول داشت.

کلمات کلیدی: رضایت شغلی، هیئت علمی، تئوری هرزبرگ، عوامل موثر بر رضایت شغلی

۸۳-۱۳۹۷

خواسته های جامعه از سیستم های بهداشتی، تشخیصی و درمانی

علی تاج آبادی

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

tajabadia@medsab.ac.ir

مقدمه: مشارکت فعالانه، هم زمان و مستمر در هر لحظه، باید سرلوحه اعضای نظام سلامت قرار گیرد، تا این افراد مسئولیت پذیری لازم را داشته

باشند. پیامد حاصل از ارائه خدمات زمانی قابل قبول است که در کنار حفظ استاندارد و کیفیت لازم خدمات، بیمار با آسودگی خاطر از بیمارستان خارج گردد.

روش کار: این مطالعه مروری می باشد. پژوهشگران با مراجعه به منابع کتابخانه ای و بررسی منابع معتبر مدیریتی، آموزشی و جامعه شناسی و مرور چندین مقاله علمی مرتبط با موضوع، سال ها تجارب بالینی و ارتباطی با بیماران را نیز با این مقاله تلفیق و جهت استفاده دیگران در این همایش ارائه نمودند.

یافته ها: توقعات جامعه از سیستم درمان:

- ۱- افزایش نیروهای متخصص پزشکی در جامعه و بیمارستان ها
- ۲- پیشگیری از شیوع و بروز بیماری های مسری و خطرناک
- ۳- ایمن سازی افراد جامعه علیه بیماری های عفونی
- ۴- تشخیص و درمان سریع و بموقع بیماران
- ۵- کاهش هزینه های تشخیصی- درمانی
- ۶- افزایش تسهیلات و فضاهای درمانی
- ۷- پوشش گسترده خدمات بیمه ای
- ۸- توزیع عادلانه امکانات درمانی

بحث و نتیجه گیری: سلامت شامل بهداشت، درمان و توانبخشی است. جامعه پزشکی سیاستگذار این عرصه ها می باشد ولی به تنهایی قادر به رفع مشکلات نخواهد بود. در هر جامعه، نیازهای مردم با توجه به شرایط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی متفاوت می باشد و لذا توصیه می گردد جهت ارتقاء سلامت، نیاز مردم و اولویت بندی آن ها با مشارکت خود مردم تدوین گردد.

کلمات کلیدی: جامعه - سیستم درمانی - بهداشتی

الکترونیک جهت ارتقاء سلامت و پیشگیری از بیماری ها صورت پذیرفت. جامعه پژوهش را ۲۰۰ نفر از زنان مراجعه کننده به درمانگاه های بهداشتی شیراز تشکیل می دادند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه شامل اطلاعات جمعیت شناسی، سولاتی در مورد نحوه استفاده از کلاس های آموزشی درمانگاه و سولاتی در مورد آشنایی و تمایل برای استفاده از آموزش الکترونیک در رابطه با نیازهای بهداشتی بود. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین سنی نمونه ها ۴۲/۳ سال، ۶۴/۶٪ تحصیلات زیر دیپلم، ۶۶/۷٪ خانه دار و ۶۴/۶٪ در کلاس های آموزشی درمانگاه شرکت نمی کردند. مهمترین دلیل آنها ترکیبی از کمبود وقت، نبود امکانات کافی در درمانگاه و توانایی ناکافی آموزش دهندگان بود. ۵۲٪ نمونه ها در مورد آموزش الکترونیک اطلاعاتی داشتند. ۵۴/۲٪ در حد خوب، ۳۵/۴٪ در حد متوسط و ۱۰/۴٪ در حد ضعیف با آموزش الکترونیک آشنایی داشتند. بین نمره میزان آگاهی از آموزش الکترونیک و شغل ($P=0.000$)، تحصیلات ($P=0.000$)، اطلاع از انواع آموزش الکترونیک ($P=0.000$)، منبع کسب اطلاعات در مورد آموزش الکترونیک ($P=0.000$) و روش مناسب آموزش الکترونیک برای رفع نیازهای آموزش بهداشت ($P=0.000$) رابطه آماری معنی دار بود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به مشکلات موجود برای آموزش های حضوری در درمانگاه های بهداشت و آگاهی و تمایل زنان می توان برای رفع نیازهای بهداشتی کل خانواده بخصوص زنان و کودکان از آموزش های الکترونیک استفاده نمود.

کلمات کلیدی: آموزش الکترونیک، توانمند سازی، ارتقاء سلامت

۱۴۲۸-۱۴۳-۸۳

بررسی نقش میزان سواد اطلاعاتی و دسترسی به

امکانات دانشجویان در نگرش آنان به یادگیری

الکترونیکی در دانشگاه علوم پزشکی تبریز

حمده الله حبیبی^{*}، سعید خدایاری شوطی، علی رحیمی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

h.habibi@tabrizu.ac.ir

مقدمه: یادگیری الکترونیکی یکی از عناصر مهم عصر اطلاعات در نظام های آموزش عالی محسوب می شود. در این نوع آموزش تاکید بر کاربرد فناوری اطلاعاتی و ارتباطاتی در محیط های یادگیری در جهت دسترسی آسان به آموزش و تسهیل عملکرد یادگیری است و نوعی امکان یادگیری مادام العمر بدون هیچ گونه محدودیت زمانی و مکانی را برای همه به وجود می آورد. پژوهش حاضر هم در جهت بررسی نقش میزان سواد اطلاعاتی و دسترسی به امکانات دانشجویان در نگرش آنان به یادگیری الکترونیکی در دانشگاه علوم پزشکی تبریز عمل آمده است.

روش کار: روش تحقیق همبستگی است و جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانشجویان پسر سال اول دانشگاه علوم پزشکی تبریز می باشد. افراد

۱۴۰۹-۸۳

آموزش الکترونیک راهی برای توانمند سازی زنان

فاطمه ویزش فر^{*}، مرجان سامانی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

vizeshfarf@sums.ac.ir

مقدمه: نقش مدیریتی زنان در خانواده برهیچکس پوشیده نیست و یکی از گروه های هدف عمده در درمانگاه های بهداشتی را تشکیل می دهند. توانمند سازی زنان برای پیشگیری از بیماری ها و ارتقاء سلامت خانواده با مشکلاتی از قبیل وقت ناکافی یا نامناسب درمانگاهها برای ارائه خدمات آموزشی، عدم کفایت فضای فیزیکی و امکانات آموزشی و مشکلات آموزش دهندگان مانند تعدد وظائف و نقصان در ارائه مناسب آموزش ها روبرو است. آموزش الکترونیک با توجه به انعطاف پذیری، جذابیت و سایر خصوصیات می تواند راه حل مناسبی برای برآورده ساختن نیازهای آموزشی زنان و توانمند سازی آنان باشد.

روش کار: این تحقیق مقطعی با هدف تعیین آگاهی و آمادگی زنان مراجعه کننده به درمانگاه های بهداشتی در مورد استفاده از آموزش های

علوم پایه) و ۱۵۱ نفر از اساتید بالینی از تمامی گروه های بالینی، در سال ۹۱ به طور تصادفی ساده انتخاب شدند. این مطالعه با استفاده از پرسشنامه تایید شده توسط مرکز مطالعات آموزش پزشکی شیراز انجام شده است و نتایج خود ارزیابی اساتید را در رابطه کیفیت آموزش جمع آوری شد. تجزیه و تحلیل داده ها با به کارگیری روش های آمار توصیفی بود.

یافته ها: در گروه های پایه (۷۹.۴٪) و در گروه های بالینی (۵۶.۱٪) اظهار داشته اند حضور در زمان مشخص در محیط آموزشی را مد نظر قرار داده اند و اساتید در زمینه توانایی انتقال مفاهیم درسی در گروه های پایه (۵۳.۵٪) و در گروه های بالینی (۶۹.۱٪) و مهارت علمی و عملی در گروه های بالینی (۵۰٪) و گروه های پایه (۶۷.۱٪) موارد را در نظر گرفته اند. همچنین در رابطه با جلب مشارکت عملی دانشجویان در گروه های بالینی (۵۵.۱٪) و پایه (۶۷.۱٪) را رعایت نموده اند و در رابطه با ارتباط مناسب اساتید با دانشجو و اخلاق حرفه ای در گروه های بالینی (۴۸٪) و پایه (۶۴.۳٪) و همچنین بازخورد و ارزیابی مناسب از دانشجویان گروه های بالینی (۵۲.۳٪) و پایه (۵۱.۸٪) گزارش شده است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به مشغله زیاد اساتید و مسئولیت های متعدد آنان و اهمیت امر آموزش دانشجویان پزشکی لازم است اساتید بالینی در رابطه با مهارت علمی و عملی و وقت شناسی تلاش بیشتری بنمایند و هر دو گروه پایه و بالینی در زمینه جلب مشارکت دانشجویان و بازخورد مناسب به فراگیران ارتقاء یابند. همچنین در خصوص برقراری ارتباط مناسب با فراگیران جهت ارتقاء سطح یادگیری، اخلاق حرفه ای جهت ارتقاء سطح یادگیری و آموزش و الگو سازی برای آنان خصوصاً در گروه های بالینی و انتقال بهتر مفاهیم به فراگیران در گروه های پایه ارتقاء بیشتری صورت پذیرد.

کلمات کلیدی: خودارزیابی، اساتید، ارزیابی، اخلاق حرفه ای

۱۶۰۳-۸۳

بازاندیشی در مفاهیم و سیاست های مربوط به دانشجویان استعداد درخشان در دانشگاه های کشور با رویکرد عدالت آموزشی

مرتضی حیدری

دانشگاه علوم پزشکی قم

mheidari@muq.ac.ir

مقدمه: تقریباً در همه نظام های آموزش عالی، دانشجویان برخوردار از استعداد های ذاتی یا اکتسابی خاص، از سایر دانشجویان، متمایز گردیده و مورد توجه ویژه ای قرار می گیرند. این تمایز با هدف فراهم آوردن فرصت مناسب برای پرورش این استعدادها و به فعلیت درآوردن و شکوفایی آنها صورت می گیرد. در کشور ما نیز، اقداماتی در این زمینه صورت گرفته است که یکی از آن اقدامات، تسهیل ادامه تحصیل این دانشجویان در مقاطع تحصیلات تکمیلی است. این روش اگرچه از دیدگاه حمایت از استعدادهای برتر، پسندیده است، اما اینکه آیا افراد بهره مند از این تسهیلات واقعا در

نمونه شامل ۵۰ نفر می باشد. ابزار گردآوری داده ها شامل دو پرسشنامه محقق ساخته است که یکی از آنها میزان سواد اطلاعاتی دانشجویان را اندازه گیری می کند که آلفای کرونباخ آن (۰.۷۰) می باشد و دیگری پرسشنامه بررسی نگرش به یادگیری الکترونیکی می باشد که آلفای کرونباخ محاسبه شده برای آن (۰.۷۵) می باشد. داده ها با روش های آماری ضریب همبستگی پیرسون و تی مستقل در نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: یافته های تحقیق نشان می دهد که بین سواد اطلاعاتی و نگرش به یادگیری الکترونیکی و همچنین بین آشنایی با کامپیوتر و نگرش به یادگیری الکترونیکی رابطه معنی داری وجود دارد. در بخش دیگری از یافته ها مشخص شد که دسترسی به کامپیوتر و اینترنت می تواند موجب نگرش مثبت در دانشجویان به یادگیری الکترونیکی شود.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته ها می توان نتیجه گرفت که با وجود گسترش روز افزون فناوری اطلاعات در آموزش به ویژه در آموزش عالی توجه به جنبه های انسانی و روانی علیرغم جنبه های فنی اهمیت فراوانی دارد و در این زمینه وجود امکانات و به وجود آوردن امکاناتی در جهت افزایش سواد اطلاعاتی دانشجویان به ویژه دانشجویان تازه وارد به سیستم آموزش عالی می تواند در نگرش مثبت دانشجویان یادگیری الکترونیکی و استفاده از روش های جدید در آموزش مفید باشد

کلمات کلیدی: یادگیری الکترونیکی، نگرش، سواد اطلاعاتی، فناوری های اطلاعاتی و ارتباطاتی

۱۵۰۲-۸۳

بررسی خود ارزیابی و اخلاق حرفه ای اساتید هیات علمی دانشکده پزشکی شیراز در سال ۱۳۹۱-۱۳۹۰

صنم حائری^{*}، نسرین مهدی پور، سرور اینالو

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

sh_ad_22@yahoo.com

مقدمه: ارزیابی اساتید یکی از موضوعاتی است که امروزه به دلیل نیاز به وجود سیستم مشخص برای بازخورد، در شناخت نقاط قوت و ضعف اساتید و تعیین سیاست های آموزشی جدید بر اهمیت آن افزوده شده است. با توجه به اینکه نتایج ارزشیابی عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی و خود ارزیابی می تواند موجب شناخت دقیق تر نقاط قوت و ضعف آموزش آنها شود. همچنین اخلاق حرفه ای در کار خصوصاً در رابطه با بیمار فراگیران نیز اهمیت خاصی برخوردار است چراکه فراگیران امروز می بایست بتوانند الگوهای مناسبی برای آینده کاری خود داشته و در خصوص بیماران به خوبی نیز عمل نمایند لذا این بررسی با هدف بهبود و ارتقا کیفیت آموزشی اساتید و شناخت بهتر اساتید از نقاط قوت و ضعف خود صورت گرفته است.

روش کار: در یک مطالعه توصیفی، تعداد ۶۰ نفر از اساتید پایه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز از تمامی گروه های پایه (۱۳ گروه

ردیف دانشجویان برخوردار از استعداد های برتر هستند یا خیر، نیاز به مطالعات بیشتری دارد تا ضمن تحقق اهداف مربوطه، عدالت آموزشی به نحو مطلوب در کشور مستقر گردد. در همین راستا، نقد و آسیب شناسی موضوع، از اهمیت و فوریت برخوردار است که در این مقاله، مورد بررسی قرار می گیرد.

روش کار: پژوهش به صورت بررسی تطبیقی معیارهای مربوط به استعدادهای درخشان در دانشگاه های جهان، از طریق منابع علمی (کتاب و مقاله) و اطلاعات مندرج در سایت های دانشگاه ها و نیز اطلاعات مربوط به مقررات و رویه های جاری در نظام آموزش عالی کشور به ویژه دانشگاه های علوم پزشکی صورت گرفته است.

یافته ها: برای تشخیص استعدادهای برتر، الگوهای مختلفی مطرح شده است. از معیار قرار دادن هوش عمومی (IQ) تا مدل های متفاوتی که به عوامل تشکیل دهنده استعداد، اشاره شده است. به طور مثال، در مطالعات فرانسیس گالتون، نقش وراثت در توانایی های بشر، مورد مطالعه قرار گرفت، پس از او، مدل ساختار هوش توسط گیل فورد پیشنهاد گردید، همچنین، نظریه هوش چندگانه گاردنر، مدل شش قسمتی دهان و هاویگورست، مدل سه حلقه ای رنزولی، مدل ستاره دریای آبراهام تاننهام و بسیاری دیگر از نظریات و مدل ها برای شناسایی هوش و استعداد در افراد، مطرح شده اند. یکی از جدیدترین نظریه ها در این زمینه، مدل تمایز استعداد بالقوه و بالفعل است که توسط گانگنه مطرح شده است. او دو واژه Talent و Gift را توضیح می دهد که شامل استعداد فکری، استعداد خلاق، استعداد مؤثر در اجتماع و استعداد حسی حرکتی است. او به عنوان اجزای استعداد بالفعل شده نیز فرایند توسعه، تسهیل گرهای بین شخصی و تسهیل گرهای محیطی را در نظر می گیرد.

بحث و نتیجه گیری: با عنایت به اینکه در زمینه شناسایی استعدادهای درخشان، روش ها و متدهای علمی معتبری وجود دارد و برخی مطالعات صورت گرفته، اشکالات اساسی را در زمینه رویکردها و رویه های جاری در خصوص دانشجویان استعداد درخشان در نظام آموزش عالی کشور، نمایان می کند، به نظر می رسد شایسته است در این زمینه، بازاندیشی گردیده و تدابیر بهتر و کاراتری اتخاذ شود. این امر در رسیدن به عدالت آموزشی، نقش مؤثری خواهد داشت.

کلمات کلیدی: استعدادهای درخشان، تحصیلات تکمیلی، عدالت آموزشی

۱۶۱۶-۳۳

پاسخگویی اجتماعی: چالش بزرگ آموزش پزشکی در

قرن ۲۱

آفاق زارعی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

zareia902@mums.ac.ir

مقدمه: آموزش پزشکی در قرن ۲۱ شاهد موفقیت گسترده ای بوده است و تربیت هزاران نیروی متخصص در سطوح مختلف علوم پزشکی، نقش اساسی در کاهش مرگ و میر انسان ها بازی نموده است. با این حال آموزش پزشکی در دو دهه ی اخیر، با انتقادات جدی روبرو بوده است که مستلزم پاسخگویی اجتماعی آن است. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مسئولیت تامین نیروی انسانی لازم در بخش سلامت را به عهده دارد و پاسخگویی اجتماعی در آن به معنای خواستن و توانایی تطابق با نیازهای بیماران و سیستم مراقبت از بیمار به صورت ملی و جهانی است. علیرغم موفقیت های چشمگیر در این زمینه، باید اذعان داشت که هنوز تا اجرای کامل آموزش پزشکی جامعه نگر در جامعه راهی طولانی در پیش است. به همین جهت، مطالعه حاضر در راستای پاسخ به اهمیت این مقوله مهم و جایگاه آن در آموزش پزشکی صورت گرفته است.

روش کار: جستجوی مقالات با استفاده از کلیدواژه های آن به تنهایی و به صورت ترکیبی با یکدیگر و به زبان فارسی و انگلیسی و با استفاده از موتورهای جستجوی HotBot، Mamma، google scholar و در مجلات الکترونیک انگلیسی Wiley online library، Sciencedirect و مجله ایرانی آموزش پزشکی و سایت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایت سازمان بهداشت جهانی انجام گرفت.

یافته ها: با پایان قرن بیستم و آغاز قرن بیست و یک، توقع عمومی از پزشکی از نظر دامنه و عمق معلومات و خدمات، افزایش یافته و در اکثر کشورها تقاضا برای خدمات پزشکی به حد انفجار رسیده است. محبت جامعه نگر در آموزش پزشکی در جهت پاسخ به نیازهای واقعی جامعه مطرح شده است و بر اساس پاسخگویی اجتماعی، این نیازهای بیماران است که تعیین می کند، در کوریکولوم آموزش دانشجویان چه چیزی گنجانده شود و نیازهای دانشجویان است که تعیین می کند که اساتید حول چه محوری تدریس کنند و این مساله در آموزش پزشکی بیش از هر آموزش دیگر از اهمیت برخوردار است.

بحث و نتیجه گیری: برای ایجاد پاسخگویی اجتماعی در آموزش پزشکی، بایستی ابتدا نیازهای سلامتی مردم نیازسنجی شود و سپس برنامه های آموزشی مورد نیاز بر مبنای آن طرح ریزی شود و این کار باید در تمام دانشکده های وابسته به علوم سلامت در نظر گرفته شود و در هر سه حیطه آموزش، پژوهش و ارائه ی خدمت انعکاس داشته باشد.

کلمات کلیدی: social responsibility، social accountability، medical، community oriented education، community based education

۱۶۲۹-۳۳

مطالعه کیفی تجربیات مربوط به بیمارمحوری و

تصمیم گیری مشارکتی در اعضای هیئت علمی بالینی

دانشگاه

و جمع آوری ویژگی یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان دانشکده پزشکی طراحی و اجرا شد

روش کار: این مطالعه از نوع مقطعی با جنبه های توصیفی تحلیلی بود که در در نیم سال اول سال ۱۳۹۲-۱۳۹۳ در مقاطع مختلف دانشجویان پزشکی صورت پذیرفت. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود که طی یک مطالعه مقدماتی روایی و پایایی آن به اثبات رسید. اطلاعات به کمک نرم افزار اماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

یافته ها: تعداد ۱۷۳ نفر پرسشنامه را تکمیل و بازگرداندند. از این تعداد ۵۶ نفر (۳۲/۴ درصد) مرد و ۱۱۷ نفر (۶۷/۶ درصد) زن بودند. ۱۴۱ نفر (۸۱/۶ درصد) مجرد و ۳۲ نفر (۱۸/۴ درصد) متاهل بودند. تسلط بر موضوع درس، شیوایی بیان، آمادگی به کمک در رفع اشکالات دانشجویان از مهمترین خصوصیات استاد خوب بیان شد. بین خصوصیات استاد خوب و جنسیت دانشجویان ارتباط معنی داری وجود داشت.

بحث و نتیجه گیری: استاد خوب مدرسی است که علاوه برداشتن دانش و مهارت کافی در تدریس، بتواند ارتباط موثری با دانشجویان برقرار کند. به نظر می رسد با افزایش سنوات تحصیلی تغییر اساسی در نظر دانشجویان ایجاد نمی گردد. برگزاری گارگاه های توانمندی و بازخورد نظر دانشجویان به اساتید نقش موثری در ارتقاء کیفیت آموزش دارد.

کلمات کلیدی: استاد، دانشجوی پزشکی، ارزیابی

۱۶۴۹-۸۳

آنالیز سؤالات چهار گزینه ای آزمون ارتقاء دستیاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سالهای ۹۰ الی ۹۲

عباس علامی*، معصومه ضیائیه، معصومه اصلانی مهر، امیر ضیایی، زهره دانا اصفهانی، فریبا درخشان، فاطمه صفدری

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

ziaee537@yahoo.com

مقدمه: آزمون ارتقاء یکی از مهم ترین آزمون های چند گزینه ای (MCQ) بوده و حساسیت بالای این آزمون ایجاب می کند که سوالات آن با دقت و مطابق استاندارد طراحی گردد و چنانچه به درستی طراحی نشود، هدف آزمون که تشخیص صحیح قابلیت های دانشجویان است، میسر نخواهد شد. شاخص دشواری سوال در یک آزمون نشانگر درجه سختی سوال و درصد افرادی است که به یک سوال جواب درست داده اند. شاخص ضریب تمایز بیانگر آن است که سوال مزبور تا چه اندازه توانسته است دانشجویان قوی را از دانشجویان ضعیف متمایز نماید. لذا براساس اهمیت آموزش و ارزشیابی مقاطع دستیاری در تربیت پزشکان متخصص آینده، هدف این تحقیق آنالیز سؤالات چهار گزینه ای آزمون ارتقاء دستیاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سالهای ۹۰ الی ۹۲ و مقایسه آن با استاندارد می باشد.

روش کار: نوع مطالعه توصیفی - مقطعی است که بر روی سوالات آزمون ارتقاء سالهای ۹۰ الی ۹۲ طراحی شده توسط اساتید ۸ گروه رزیدنتی اطفال، بیهوشی، داخلی، زنان، روان، قلب، عفونی و جراحی عمومی و

مهستی علیزاده*، جعفرصادق تبریزی، نعیم السادات کیا، ژیلا خامنیان،

الهام خانلرزاده

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

alizadm@yahoo.com

مقدمه: ارزش های بیماران و بیمار محوری یکی از ارکان پزشکی مبتنی بر شواهد به موازات تجارب پزشک و شواهد علمی می باشد. علاوه بر اینکه از نظر اخلاقی جایگاه ویژه ای دارد. باتوجه به اهمیت این موضوع در کیفیت درمان و بهبود پیش آگهی بیماران، مطالعه حاضر با هدف بررسی تجارب اعضای هیئت علمی بالینی دانشگاه علوم پزشکی تبریز در مورد بیمارمحوری انجام شد.

روش کار: مطالعه به صورت کیفی و با رویکرد پدیدارشناسی انجام شد. جهت جمع آوری داده ها از نمونه گیری هدفمند و به روش بحث گروهی متمرکز تارسیده به اشباع داده ها استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها به روش تحلیل محتوی انجام شد.

یافته ها: تعدادشش نفر از پزشکان متخصص از رشته های مختلف با حداقل سه سال سابقه عضویت هیئت علمی در یک جلسه بحث گروهی متمرکز مشارکت کردند. از مجموع داده ها ۲۱۸ کد مفهومی اولیه استخراج شد که نهایتاً در قالب چهار طبقه اصلی و ۱۸ زیرطبقه دسته بندی گردید. طبقات اصلی شامل: ارکان بیمار محوری، بازخوردها و پیامدهای بیمارمحوری، بستریهای لازم یا عوامل زمینه ای بیمار محوری و عوامل بازدارنده بیمار محوری می باشند.

بحث و نتیجه گیری: براساس نتایج این مطالعه اعضای هیئت علمی بالینی از تجارب خوبی در زمینه ارزش های بیماران برخوردار هستند که ریشه در فرهنگ ملی و مذهبی ما دارد. اماگاهی اوقات پزشکان با مشکلاتی به علت یکسری محدودیت ها در این زمینه مواجه می شوند. پیشنهاد می شود جهت رفع این مشکلات تصمیماتی در سطح سیاستگذاری کلان انجام شود و تجارب مثبت به پزشکان دیگر منتقل شود.

کلمات کلیدی: ارزش های بیماران، مطالعه کیفی، پدیدارشناسی، عضو هیأت علمی بالینی

۱۶۴۱-۸۳

خصوصیات یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان

علی دواتی*، زهره رسولی، الهام ارشد

دانشگاه شاهد

a_davati@yahoo.com

مقدمه: رفتار و عملکرد اساتید در محیط آموزشی مورد قضاوت گروه های مختلفی قرار می گیرد. در این میان دانشجویان به دلیل حضور مستقیم در موقعیت آموزشی ارتباط نزدیکی نسبت به سایر عوامل قضاوت کننده دارند و نوع نگرش آن ها به ویژگی های یک استاد مطلوب می تواند تاثیر بسزایی در فرآیند یادگیری داشته باشد لذا این مطالعه به منظور شناسایی

مقایسه آن با استاندارد انجام گرفت. پاسخنامه های آزمون ارتقاء با دستگاه Mark Reader خوانده و از نظر ضریب دشواری، ضریب تمایز مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته ها: ۷۵۰ سؤال طراحی شده توسط اساتید ۵ گروه رزیدنتی اطفال، بیهوشی، داخلی، زنان و جراحی عمومی در سال ۹۰، ۱۰۵۰ سؤال طراحی شده توسط اساتید گروه های فوق و گروه رزیدنتی روان و قلب در سال ۹۱ و ۱۲۰۰ سؤال طراحی شده توسط اساتید گروه های فوق و گروه رزیدنتی عفونی در سال ۹۲ از نظر شاخص افتراق و شاخص دشواری بررسی شد. شاخص ضریب افتراق بین ۰/۱-۱ قابل قبول و زیر ۰/۱ غیر قابل قبول در نظر گرفته شده و شاخص ضریب دشواری بین ۰/۷-۰/۳ قابل قبول در نظر گرفته شده است. در سال ۹۰: ۴۷/۳۳ درصد سوالات و در سال ۹۱: ۷۹/۲۴ درصد سوالات و در سال ۹۲: ۷۳/۹۱ درصد سوالات دستیاری از نظر شاخص افتراق بین ۰/۱-۱ بوده و در سال ۹۰: ۴۱/۶ درصد سوالات و در سال ۹۱: ۶۱/۴۳ درصد سوالات و در سال ۹۲: ۶۵/۰۸ درصد سوالات دستیاری از نظر شاخص دشواری بین ۰/۷-۳ بوده و قابل قبول بوده است.

بحث و نتیجه گیری: میزان درصد سوالات قابل قبول از نظر شاخص افتراق در سال ۹۱ نسبت به سال ۹۰ به طور قابل توجه بالاتر می باشد ولی در سال ۹۲ افت مختصری نسبت به سال قبل مشاهده می گردد. میزان درصد سوالات قابل قبول از نظر شاخص دشواری در سال ۹۱ نسبت به سال ۹۰ به طور قابل توجه بالاتر می باشد و در سال ۹۲ افزایش مختصری نسبت به سال قبل داشته است. به نظر می رسد برگزاری دوره ها و کارگاه های آموزشی، می تواند در بهبود کیفیت سوالات چندگزینه ای آزمون ارتقاء مؤثر باشد.

کلمات کلیدی: آنالیز سوالات چهار گزینه ای، آزمون ارتقاء دستیاری، ضریب دشواری، ضریب تمایز

۸۳-۱۶۶۸

تأثیر بازخورد نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجو بر

نمرات ارزشیابی اساتید

معصومه ضیائیه^{*}، امیر پاکپور حاجی آقا، رفعت محبی فر، احمد نیک پی،

علی صفری واریانی، فریبا زاهدی فر، ریحانه جباری

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

ziaee537@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی فرایندی ضروری برای تمامی مؤسسات آموزشی است و یکی از متداول ترین روش های ارزشیابی استاد جهت تعیین وضعیت تدریس وی، ارزشیابی توسط دانشجویان است. دانشجویان به عنوان مشتریان واقعی در فرایند آموزشی محسوب می شوند و قضاوت آنها از فرایند آموزش از متغیرهای مهم و تعیین کننده وضعیت تدریس استاد شناخته می شود. لذا بر اساس اصل مشتری محور، رضایت مصرف کننده محصول یا خدمت از اهمیت بالایی برخوردار است. مطالعه حاضر با هدف

بررسی تأثیر بازخورد نتایج ارزشیابی استاد توسط دانشجو بر نمرات ارزشیابی اساتید انجام شد.

روش کار: این مطالعه توصیفی-مقطعی بوده و بر روی نتایج ارزشیابی استاد در درس تئوری که توسط دانشجویان با استفاده از نرم افزار سما از نیم سال اول سال تحصیلی ۹۱-۹۰ الی نیم سال دوم سال تحصیلی ۹۲-۹۱ در ۵ گروه آموزشی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، بهداشت حرفه ای، بهداشت محیط، علوم تغذیه و بهداشت عمومی در دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین صورت گرفته است و سپس داده ها به کمک نرم افزار SPSS16 تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: پرسشنامه ارزشیابی استاد توسط دانشجو در درس تئوری حاوی ۲۳ سؤال بوده که به ۷ حیطه شامل ۱- ارزشیابی دانشجویان و ارائه باز خورد ۲- ایجاد انگیزه در دانشجو ۳- توانایی مدیریت و رهبری در کلاس و انتقال مفاهیم ۴- به روز بودن اطلاعات استاد ۵- به کارگیری شیوه های مناسب تدریس ۶- رعایت اصول و قوانین ۷- نحوه ارتباط متقابل تقسیم بندی می گردد. هر ترم فیدبک نتایج ارزشیابی استاد به اساتید و مدیر گروه آموزشی داده می شود.

میانگین نمرات در ۷ حیطه در نیم سال اول سال تحصیلی ۹۱-۹۰ به ترتیب ۴۳/۷۳، ۸۴/۷۳، ۵۴/۷۷، ۸۵/۷۳، ۲۶/۷۴، ۲۲/۷۵، ۲۰/۷۵ بود. درحالیکه، میانگین نمرات در ۷ حیطه در نیم سال دوم سال تحصیلی ۹۱-۹۰ به ترتیب ۶۰/۷۵، ۲۳/۷۵، ۲۲/۷۸، ۲۹/۷۶، ۹۸/۷۵، ۳۱/۷۷ و ۸۵/۷۶ بود. میانگین نمرات در ۷ حیطه در نیم سال اول سال تحصیلی ۹۲-۹۱ به ترتیب ۴۷/۷۵، ۶۶/۷۵، ۴۹/۷۸، ۰۲/۷۶، ۶۵/۷۵ و ۰۹/۷۷ بود. میانگین نمرات در ۷ حیطه در نیم سال دوم سال تحصیلی ۹۲-۹۱ به ترتیب ۵۷/۷۷، ۷۷/۷۷، ۷۴/۸۰، ۶۳/۷۸، ۹۹/۷۷ و ۱۵/۷۹ و ۰۷/۷۹ بود.

بحث و نتیجه گیری: از نتایج چنین استنباط می گردد میانگین نمرات در نیم سال دوم سال تحصیلی ۹۱-۹۰ نسبت به نیم سال قبل افزایش یافته ولی میانگین نمرات در ۷ حیطه در نیم سال اول سال تحصیلی ۹۲-۹۱ نسبت به نیم سال قبل افزایشی نشان نمی دهد که می تواند به علت پیوستن گروه علوم تغذیه به دانشکده بهداشت باشد. میانگین نمرات در ۷ حیطه در نیم سال دوم سال تحصیلی ۹۲-۹۱ نسبت به نیم سال قبل افزایش یافته است.

کلمات کلیدی: کلید واژه ها: دانشجو، بازخورد، ارزشیابی استاد، نمرات

۸۳-۱۶۷۶

بررسی دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در

خصوص کیفیت اجرای طرح ارزشیابی آموزشی دانشگاه

غلامرضا فعال^{*}، یحیی محمدی، سینا موحد

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

grfal@yahoo.com

مقدمه: ارزشیابی یکی از فرایندهای اساسی و فعالیت اجتناب ناپذیر در مدیریت بخصوص در جریان یاددهی-یادگیری بوده و اجرای دقیق آن

دانشجو در بسیاری از دانشکده های گروه پزشکی در سراسر دنیا تلاش برای ابداع و استفاده از روش های جدید به جهت افزایش کیفیت آموزشی دانشجویان گروه پزشکی و دستیابی به شرایطی که از لحاظ اقتصادی و زمانی مقرون به صرفه باشد همچنان ادامه دارد. با در دست داشتن یک نسخه صحیح از مراحل کار عملی دانشجو می تواند بهتر تمرین کرده و به حد تبحر برسد. مطالعه حاضر با هدف ارزشیابی فیلم آموزشی بانداژ و آتل بندی انجام شد.

روش کار: این بررسی یک مطالعه توصیفی - مقطعی در سال ۹۱ در دانشکده بهداشت بوده است. ابتدا بخش های مختلف بانداژ و آتل بندی طبق سر فصل دروس کمک های اولیه و اصول و فنون پرستاری برای دانشجویان هوشبری، بهداشت خانواده و بهداشت حرفه ای معین شده و سپس بخش های فوق به نحو صحیح اجراء و فیلم برداری شد. پس از ویرایش در فرمت DVD آماده شده و به دانشجویان جهت استفاده تحویل داده شد. نظرات دانشجویانی را که فیلم آموزشی در اختیار آنان قرار داده شده بود، با استفاده از یک پرسشنامه محقق ساخته محتوی ۴ سوال مورد بررسی قرار گرفت. پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفا کرونباخ تعیین شد. گزینه ها بر اساس مقیاس چهار قسمتی لیکرت ضعیف، متوسط، خوب و عالی از یک تا چهار مدرج شده بودند. داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS.16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: این فیلم آموزشی در اختیار دانشجویان هوشبری برای درس اصول و فنون پرستاری و دانشجویان بهداشت خانواده و بهداشت حرفه ای برای درس کمک های اولیه قرار داده شد. در نظر سنجی دانشجویان از ۵۷ نفر دانشجوی، ۴۵ نفر به پرسشنامه پاسخ دادند. میانگین نمرات ۱۳/۴۱ از ۱۶ نمره بود.

بحث و نتیجه گیری: از نتایج چنین استنباط می گردد که رضایت دانشجویان از استفاده از فیلم آموزشی بانداژ و آتل بندی در حد عالی بوده و این فیلم برای دانشجویانی که درسی کمک های اولیه و اصول و فنون پرستاری دارند قابل استفاده بوده است ولی برای استفاده از آن حتماً باید از DVD player استفاده شود.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، فیلم آموزشی، بانداژ، آتل بندی

۸۳-۱۶۸۶

بررسی تأثیر روش آموزشی سیستم پاسخ مخاطب بر یادگیری داروهای قلبی - عروقی در دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه

فرزاد زارعی^{۱*}، داود رسولی، رحیم نقیایی

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

zareiefarza@gmail.com

مقدمه: سخنرانی روشی کارآمد و مقرون به صرفه جهت آموزش گروه های بزرگ دانشجویی است اما اجرای آن به شیوه مرسوم نواقصی را به همراه

همواره پرهزینه و دارای مشکلات اجرایی خاص خود می باشد. همه ساله نیروی انسانی و منابع مالی و زمان قابل توجهی بخصوص در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی به این امر اختصاص می یابد. صرف نظر از کاربرد نتایج ارزشیابی که البته از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است، آگاهی از دیدگاه اساتید به عنوان ذی نفعان و ایفا کنندگان نقش اصلی در فرآیند یاددهی - یادگیری از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده و اساس تصمیم گیری طراحان و مجریان می باشد. لذا این پژوهش توصیفی - تحلیلی به منظور تعیین دیدگاه اساتید در مورد کیفیت طرح ارزشیابی آموزشی و کارایی آن بر بهبود فرآیند آموزش انجام شد.

روش کار: نوع مطالعه مورد بررسی توصیفی از نوع تحلیلی بود. جامعه مورد بررسی تمام اساتید دانشگاه علوم پزشکی بیرجند بودند. نمونه مورد بررسی ۵۰ نفر برآورد که به شیوه تصادفی ساده انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته ای که دارای ۱۴ سوال و متناسب با مقیاس لیکرت می باشد و دیدگاه اساتید را نسبت به طرح ارزشیابی آموزشی می سنجد، استفاده شد. روایی پرسشنامه به تایید افراد متخصص رسید و همچنین برای تعیین پایایی از آلفای کرونباخ استفاده شد که ۸۵ صدم بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار SPSS و آمار توصیفی (فراوانی، میانگین) و آمار استنباطی (از آزمون t مستقل و تحلیل واریانس) استفاده شد.

یافته ها: 30% اساتید مورد بررسی خانم و 70% آقا بودند. میانگین دیدگاه اساتید خانم ۴۵/۶۱ و میانگین اساتید آقا در خصوص کیفیت طرح ارزشیابی آموزشی ۴۵/۵۳ بدست آمد که این میانگین با توجه به نمره کل بالا می باشد. همچنین نتایج نشان داد که بین دیدگاه اساتید بر اساس جنس و دانشکده، تفاوت معنی دار نبود. ($p>0/05$). همچنین بین دیدگاه اساتید بر اساس مدرک تحصیلی معنی دار بود. ($p<0/05$).

بحث و نتیجه گیری: یافته ها حاکی از این است که اکثریت اساتید با اصل ارزشیابی موافق بوده اند و با در نظر گرفتن این که ارزشیابی استاد تحت تاثیر عوامل مختلف قرار می گیرد. بهتر است از سایر روش ها نظیر ارزشیابی از همکار و خودسنجی استفاده شود. همچنین با توجه به تفاوت یافته ها در این خصوص در مطالعات دانشگاه های مختلف طراحی یک روش مشترک و دقیق در سراسر کشور ضروری به نظر می رسد.

کلمات کلیدی: اساتید، ارزشیابی

۸۳-۱۶۷۸

ارزشیابی فیلم آموزشی بانداژ و آتل بندی

معصومه ضیائیها^{۱*}، امیر پاکپور حاجی آقا، امیل هونانیان، سید علی اکبر

هاشمی نسب

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

ziaee537@yahoo.com

مقدمه: یکی از مهمترین جنبه های آموزش دانشجویان گروه پزشکی آموزش مهارت های عملی می باشد. با توجه به روند کاهش نسبت استاد به

شوند. هدف از انجام این مطالعه بررسی تغییرات ایجاد شده در سخنرانی به وسیله اجراء یک سیستم پاسخ مخاطب در راستای اصلاح سخنرانی است. **روش کار:** طی یک دوره برای ۵۴ نفر از دانشجویان پرستاری از سیستم پاسخ مخاطب در جلسات آموزشی استفاده شد. بعد از اتمام دوره پرسشنامه ای مشتمل بر ۱۳ آیتم در مورد توانایی سیستم پاسخ مخاطب جهت اصلاح و بهبود مواردی که جزء نواقص سخنرانی محسوب می شوند و در راستای ارزیابی دیدگاه دانشجویان، در اختیار آنان قرار گرفت. یک جمله ناتمام هم جهت تکمیل برای فهم کاربرد اصلی سیستم در پرسشنامه گنجانده شده بود. در نهایت داده ها توسط نرم افزار آماری SPSS (ver. 16) تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: بررسی دیدگاه های فراگیران نشان داد که در همه آیتیم های مورد بررسی، سیستم پاسخ مخاطب توانسته بود به میزان زیادی به اصلاح نواقص سخنرانی بینجامد. توانایی سیستم در بهبود سخنرانی طیفی از ۶۸٪ تا ۹۵ درصد موافقت را در آیتیم های مختلف مورد بررسی در بر می گرفت. در تکمیل جمله ناتمام هم، اکثریت نظرات این سیستم را ابزاری جهت بهبود یادگیری دانسته بودند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به غالب بودن سخنرانی بعنوان شیوه اصلی آموزش، به کارگیری روش هایی که بتوانند جهت اصلاح و کاستن از نواقص آن مؤثر واقع شوند بدون شک تحولی بزرگ در بهبود کیفیت آموزش و بهبود یادگیری فراگیران ایجاد خواهند نمود.

کلمات کلیدی: آموزش، سخنرانی، یادگیری فعال، سیستم پاسخ مخاطب

۱۶۹۵-۸۳

میزان آگاهی و استفاده از پزشکی مبتنی بر شواهد در دانشجویان دوره بالینی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

ثریا زحمت کش*، کامران میرزایی

دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

zahmatkeshs2004@yahoo.com

مقدمه: پزشکی مبتنی بر شواهد، مجموعه ای از روش ها و منابع برای یافتن و به کارگیری بهترین شواهد موجود از مطالعات، برای مراقبت از هر یک از بیماران است. استفاده از این روش نیازمند شناسایی مدیا های خاص اطلاعاتی، آگاهی از شیوه های صحیح جستجو و ارزیابی منتقدانه اطلاعات است. این مطالعه با هدف تعیین میزان آگاهی و استفاده دانشجویان دوره بالینی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر از پزشکی مبتنی بر شواهد صورت گرفت.

روش کار: در یک مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۲، کلیه دانشجویان سال آخر پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر مورد بررسی قرار گرفتند. جمع آوری داده ها با استفاده از پرسشنامه ای که روایی محتوای و پایایی ثابت درونی آن در یک مطالعه اولیه مورد تأیید قرار گرفته بود، انجام شد. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS مورد ارزیابی قرار گرفت.

دارد که جهت رفع آنها می توان از سیستم پاسخ مخاطب به عنوان یک رویکرد یادگیری فعال استفاده نمود. پژوهش حاضر با هدف تعیین تأثیر روش آموزشی سیستم پاسخ مخاطب بر یادگیری داروهای قلبی-عروقی در دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه در سال ۱۳۹۱ صورت گرفت.

روش کار: این پژوهش به صورت تجربی و با شرکت ۵۴ دانشجوی سال آخر پرستاری در سال ۱۳۹۱ انجام پذیرفت که در آن طی یک دوره آموزشی داروشناسی در مبحث داروهای قلبی-عروقی، دانشجویان به صورت تصادفی در دو گروه مداخله و کنترل قرار گرفتند. جهت ارائه محتوای آموزشی دوره، در گروه مداخله از سیستم پاسخ مخاطب و در گروه کنترل از شیوه سخنرانی مرسوم استفاده گردید. داده ها در قالب طرحی پیش آزمون-پس آزمون و از طریق آزمون های چهارگزینه ای مشتمل بر ۴۰ سؤال داروشناسی که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود، جمع آوری گردید و در نهایت به وسیله نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ و با استفاده از آزمون های توصیفی و تحلیلی آنالیز گردید.

یافته ها: میانگین و انحراف معیار نمرات داروشناسی قبل و بعد دانشجویان در گروه سیستم پاسخ مخاطب به ترتیب $2/41 \pm 11/52$ و $7/00 \pm 28/67$ و در گروه سخنرانی مرسوم $4/75 \pm 10/63$ و $5/68 \pm 19/33$ بود. بررسی آزمون آماری تی مستقل برای گروه ها وجود اختلاف معنادار آماری را در پس آزمون دو گروه نشان داد. در حالی که تفاوت معناداری در پیش آزمون مشاهده نگردید. همچنین در مقایسه میانگین نمرات به صورت درون گروهی با آزمون تی زوجی اختلاف معناداری در نمرات قبل و بعد هر دو گروه مشاهده شد. تفاوت در گروه سیستم پاسخ مخاطب بیشتر بود.

بحث و نتیجه گیری: استفاده از رویکردهای نوین آموزشی در آموزش پرستاری می تواند به بهبود بیشتری در یادگیری دانشجویان پرستاری بینجامد و متعاقباً این بهبود خود را در قالب توسعه و پیشرفت دانش و مراقبت های پرستاری نشان دهد. با توجه به یافته های امید بخش این مطالعه تداوم در استفاده از این سیستم توصیه می گردد.

کلمات کلیدی: آموزش پرستاری، داروشناسی، یادگیری فعال، سیستم پاسخ مخاطب، داروهای قلبی-عروقی

۱۶۸۹-۸۳

آیا سیستم پاسخ مخاطب می تواند به اصلاح سخنرانی بینجامد؟

فرزاد زارعی*، داود رسولی، رحیم رسولی

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

zareiefarzad@gmail.com

مقدمه: سخنرانی به عنوان شیوه مرسوم آموزش با نواقص فراوانی همراه است. به نظر می رسد امروزه تکنیک های یادگیری فعال همچون استفاده از سیستم پاسخ مخاطب در راستای رفع این نواقص بتوانند مثر ثمر واقع

یافته ها: نتایج نشان داد که تنها ۳۷/۷ درصد از دانشجویان رشته تحصیلی خود را با آگاهی قبلی انتخاب کرده اند و ۶۴/۳ درصد از دانشجویان عنوان نمودند که سطح علمی و نحوه تدریس اساتید و مشاوره با استاد مشاور در افزایش علاقمندی موثر بوده است همچنین میزان علاقمندی آنها به ادامه تحصیل به ۸۵/۷ درصد بوده است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به اینکه درصد دانشجویانی که با آگاهی این رشته را انتخاب نموده اند پایین می باشد و میزان علاقمندی پس از مشاوره با استاد و حضور در کلاس افزایش یافته است لذا مشاوره تحصیلی و شغلی می تواند به عنوان یک برنامه جاری آموزشی در دانشگاه ها برای دانشجویان جدید ورود اجرائی شده تا دانشجو از همان ترم اول با رشته و آینده شغلی خود آشنا و با میل و رغبت بالایی تحصیل خود را ادامه دهد.

کلمات کلیدی: مشاوره تحصیلی، علاقمندی، دانشجویان بهداشت حرفه‌ای

۱۷۵۴-۸۳

بررسی سبک های یادگیری دانشجویان دانشکده داروسازی پردیس بین الملل دانشگاه علوم پزشکی تهران با استفاده از پرسشنامه VARK در سال ۱۳۹۲-

۱۳۹۱

مرضیه جغتایی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

mjoghataee262@yahoo.com

مقدمه: شناسایی سبک های یادگیری دانشجویان و انطباق روشهای تدریس اساتید با آنها می تواند منجر به توسعه رویکردها و استراتژیهای آموزشی مناسب گردد. مطالعه حاضر با هدف تعیین سبک های یادگیری دانشجویان دانشکده داروسازی پردیس بین الملل دانشگاه علوم پزشکی تهران با استفاده از پرسشنامه VARK صورت گرفته است.

روش کار: دریک مطالعه توصیفی- تحلیلی ۸۸ نفر از دانشجویان رشته داروسازی، دانشکده داروسازی پردیس بین الملل به روش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. جمع آوری داده ها با استفاده از پرسشنامه استاندارد VARK صورت گرفت. روایی پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصین تایید شد و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ معادل ۰/۹۷۲ محاسبه گردید. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ انجام شد.

یافته ها: در مجموع ۸۸ نفر دانشجو، حدود ۷۷ درصد آنها (۶۸ نفر) سبک یادگیری تک وجهی و مابقی حدود ۲۳ درصد سبک یادگیری چند وجهی داشتند. رابطه معنی داری بین جنسیت دانشجویان و ترجیح سبک های یادگیری تک وجهی و چندوجهی آنها مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: تعیین سبک های یادگیری دانشجویان در بدو ورود آنان به دانشگاه کمک شایانی به گروههای آموزشی دانشکدهها می نماید تا

یافته ها: درصد پاسخ ۹۲/۲ بود. ۱۰۰٪ دانشجویان دسترسی لازم به اینترنت داشتند. تنها ۱۶/۴٪ از شرکت کنندگان آموزش قبلی در زمینه EBM دیده بودند که از این میان ۴/۸٪ به میزان متوسط و ۹۵/۲٪ به میزان اندک یا هرگز استفاده نمی کردند. بیشترین سایت مورد استفاده Elsevier و Up to Date به ترتیب با ۶۸/۶٪ و ۴۴/۴٪ بود. میزان مراجعه دانشجویان به سایت Cochrane کمتر از ۲٪ بود. هیچیک از دانشجویان با سایتهای رایج پزشکی مبتنی بر شواهد مانند Dare و Bandolier آشنایی نداشتند. لیکن میزان آشنایی دانشجویان با اصطلاحات لازم جهت استنتاج نتایج بسیار اندک و کمتر از ۵٪ در مورد کلیه اصطلاحات مورد بررسی بود.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این بررسی نشان داد علیرغم ضرورت آشنایی گروه دانشجویان دوره بالینی پزشکی با پزشکی مبتنی بر شواهد و استفاده از آن، لیکن روش های ارزیابی مقالات و استنتاج از آنها را به صورت علمی انجام نمی دهند. همچنین از سایتهای تخصصی پزشکی مبتنی بر شواهد بی اطلاع هستند. اجرای برنامه های آموزشی و بازآموزی در این زمینه مفید به نظر می رسد

کلمات کلیدی: پزشکی مبتنی بر شواهد- دانشجو- آگاهی- ارزیابی نقادانه

۱۷۴۸-۸۳

نقش مشاوره و راهنمایی تحصیلی و شغلی در ایجاد علاقمندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی

حسین فلاح^۱، ابوالفضل برخوردار^۲، غلامحسین حلوانی^۳، ولی سرسنگی^۴، رجبعلی حکم آبادی^۵، فاطمه کارگر^۶، بی بی زهرا متقی^۷، الهه فرقیچیان^۸، نجمه حاجی زینلی^۹، سعیده زارعین^{۱۰}

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

Fallah_hossein@Yahoo.com

مقدمه: در عصر حاضر، تعلیم و تربیت کلید ورود به بسیاری از مشاغل است و راهنمایی تحصیلی می تواند نقش مؤثری در برنامه ریزی زندگی شغلی داشته باشد همچنین داشتن علاقه به رشته تحصیلی از مهمترین عوامل موفقیت دانشجویان در تحصیل و آینده شغلی می باشد. مطالعه حاضر با هدف بررسی میزان علاقمندی دانشجویان بهداشت حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد به رشته تحصیلی خود انجام گردید.

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی- مقطعی بوده و جامعه مورد بررسی را دانشجویان بهداشت حرفه ای دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی تشکیل می دادند که تعداد ۸۰ نفر به صورت تصادفی انتخاب گردیدند. ابزار پژوهش پرسشنامه "بررسی میزان علاقمندی به رشته تحصیلی" می باشد که روایی و پایایی آن مورد تایید قرار گرفته است. داده های جمع آوری شده توسط نرم افزار SPSS-18 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

با انتخاب روش‌های مناسب تدریس به پیشبرد اهداف آموزشی کمک کنند.

کلمات کلیدی: سبک‌ها یادگیری، یادگیری، پرسشنامه وارک

۸۳-۱۷۸۰

هوش هیجانی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و ارتباط آن با هوش معنوی

اطهر امید*، فریبا حقانی، عارفه عرفان

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

athar_omid@yahoo.com

مقدمه: هوش معنوی با تقویت معنویت و اعتقادات دینی موجب ثبات صفات پسندیده می‌شود و بدین ترتیب فرد به سوی پیشرفت و کمال حرکت می‌کند. هوش هیجانی نیز، عامل مهم موفقیت در زندگی، تحصیل و شغل می‌باشد. به نظر می‌آید این دو مقوله هوش معنوی و هوش هیجانی، هر دو در امر تربیت پزشکان متعهد موثر باشند. هدف از انجام این مطالعه رابطه بین هوش هیجانی و هوش معنوی دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان است.

روش کار: این مطالعه از نوع توصیفی همبستگی می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان ورودی سال ۸۷ تا ۹۱ دانشگاه، علوم پزشکی اصفهان در رشته پزشکی می‌باشند که ۱۱۰ نفر آنها به روش طبقه‌ای (انتخاب ۳۰ درصد از ورودی هر سال) انتخاب شدند و پرسشنامه هوش هیجانی بار- آن و هوش معنوی کینگ در اختیار آنان قرار گرفت. پس از تکمیل پرسشنامه، پرسشنامه‌هایی که با دقت تکمیل نشده بودند، حذف و تعداد ۸۶ پرسشنامه جهت تجزیه و تحلیل وارد برنامه SPSS 16 شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش همبستگی پیرسون، رگرسیون، آنوا و تی مستقل استفاده شد.

یافته‌ها: از ۸۶ نمونه مورد مطالعه ۷۴/۴ درصد (۶۴ نفر) دختر و ۲۵/۶ درصد (۲۲ نفر) پسر مشغول به تحصیل بودند. میانگین نمره هوش هیجانی دانشجویان ۳۰/۵۲±۳۱۸/۸۰ و هوش معنوی ۱۲/۵۷±۸۰/۳۲ بود. نتایج نشان داد که همبستگی بین هوش معنوی و هوش هیجانی دانشجویان ۰/۳۳ است. هوش معنوی و هوش هیجانی دانشجویان به تفکیک سال ورود و رشته و جنسیت تفاوت معنادار آماری نداشت.

بحث و نتیجه گیری: یافته‌های پژوهش یک رابطه تعاملی نسبتاً کمی را بین این دو هوش نشان داد. و از آنجایی که این دو هوش اثر مستقیم بر یکدیگر دارند، با افزایش و رشد یکی از آنها رشد دیگری نیز حاصل می‌شود. با توجه به حساسیت رشته‌های علوم پزشکی، آموزشی که بتواند به بالا بردن هوش معنوی و هیجانی کمک کند می‌تواند در این زمینه پیشنهاد گردد.

کلمات کلیدی: هوش هیجانی، هوش معنوی، دانشجویان پزشکی

۸۳-۱۷۸۸

اتخاذ سوابق پزشکی الکترونیکی در سیستم‌های اطلاعات سلامت در بخش مراقبت‌های اولیه: مقایسه وضعیت فعلی ایران با سایر کشورها

مهدی میرفخرائی*، فاطمه سعادت جو، مژگان میرفخرائی، حسین کریمی

علم و هنر، علوم پزشکی یزد، آزاد اسلامی یاسوج

f.saadatjoo@ysrbiau.ac.ir

مقدمه: هدف مراقبت‌های اولیه حفظ و ارتقاء سطح سلامت افراد جامعه است. تقاضای مراقبت‌های بهداشتی اولیه روز به روز در حال افزایش است و سیستم‌های اطلاعات سلامت راهکاری مناسب برای کاهش این تقاضا به حساب می‌آیند. سیستم مراقبت‌های اولیه جهت ارائه خدمات بهداشتی بهتر نیازمند تامین اطلاعات است. اتخاذ سوابق پزشکی می‌تواند بخشی از اطلاعات مورد نیاز سیستم‌های اطلاعات سلامت را تامین نماید.

روش کار: سایت‌ها و پایگاه‌های معتبر جهانی جهت یافتن مقالات انگلیسی همچنین مجلات داخلی و سایت گوگل جهت مقالات فارسی مورد جستجو قرار گرفتند. این جستجو روی طیف وسیعی از کلمات مشابه در رابطه با سوابق پزشکی و وضعیت سیستم‌های اطلاعات سلامت ایران و جهان انجام گرفت.

یافته‌ها: داده‌ها برای آن که بتوانند در مراقبت از بیمار به کار گرفته شوند نیاز به دستکاری هوشمندانه دارند که این امر با استفاده از سیستم‌های اطلاعات مراقبت بهداشتی اولیه الکترونیکی امکان پذیر است. سوابق پزشکی کاغذی دست‌نویس با خوانایی کم می‌تواند منجر به خطاهای پزشکی شوند. دسترسی سریع به اطلاعات دقیق، کلیدی الزامی در خدمات بهداشتی امروز است، که با سیستم‌های سنتی و کاغذی امکان پذیر نیست. عواقب عدم این دسترسی از ایجاد ناراحتی تا مرگ گسترده است. بازیابی اطلاعات از سوابق پزشکی الکترونیکی، به خصوص در مواقع اضطراری، سریعتر و ساده‌تر می‌باشد. سیستم‌های الکترونیکی ثبت سوابق پزشکی نیز با چالش‌هایی چون اشتراک‌گذاری و حریم خصوصی روبرو هستند.

بحث و نتیجه گیری: باید دقت شود همه داده‌های مورد نیاز (از جمله زیج حیاتی) برای سیستم‌های اطلاعات مراقبت بهداشتی اولیه کاملاً ثبت شوند. رعایت راهکارهای امنیتی مربوط به اشتراک‌گذاری (همچون رمزنگاری) و حفظ حریم خصوصی این اجازه را می‌دهد تا از ویژگی‌های فراوان سیستم‌های تحت وب سود برد. با توجه به این واقعیت که هیچ‌گاه امنیت بطور مطلق تامین نمی‌شود، اما می‌توان با استفاده از استانداردهای جهانی و رعایت الزامات امنیتی پرونده الکترونیک سلامت را در شرایط مطلوبی قرار داد. تقریباً در اکثر کشورهای مطرح‌ترین سرمایه‌گذاری را برای پرونده الکترونیکی سلامت که مهمترین و اساسی‌ترین بخش سلامت الکترونیکی بوده اختصاص داده‌اند.

کلمات کلیدی: سوابق پزشکی الکترونیکی، مراقبت‌های اولیه، سیستم‌های

اطلاعات سلامت، پرونده الکترونیک سلامت

۸۳-۱۸۱۴

ارتقای کیفی آزمون های پایانی پیشرفت تحصیلی با مشاوره های انفرادی

مریم قنبری*، اکرم نوده شریفی، اکرم ثناگو، لیلا جویباری

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

edc@goums.ac.ir

مقدمه: یکی از شیوه های ارزیابی دانشجویان استفاده از آزمون های کتبی با سوالات چند گزینه ای است. ارزیابی های پایانی از اهمیت زیادی در قضاوت برای وضعیت تحصیلی دانشجویان برخوردارند و لذا صحت این آزمون ها از جایگاه مهمی برخوردار میباشد. هدف از این مطالعه بررسی تاثیر ارائه مشاوره چهره به چهره در ارتقای کیفی آزمونهای چهارگزینه ای پیشرفت تحصیلی بوده است.

روش کار: در این مطالعه طولی که از سال ۱۳۸۸ آغاز و تا سال ۱۳۹۲ ادامه یافت، ۲۰ نفر اعضای هیات علمی و مدرسین دانشکده پرستاری و مامایی شامل با استفاده از سرشماری وارد پژوهش شدند. در مرحله اول با استفاده از چک لیست آنالیز کیفی میلمن، کیفیت ۳۰۰ آزمونهای چهارگزینه ای مورد ارزیابی قرار گرفت. مرحله دوم با استفاده از نظر سنجی از دو برگزاری کارگاه آموزشی متمرکز و مشاوره چهره به چهره استفاده شد. در پایان هر نیمسال کیفیت سوالات براساس چک لیست میلمن بررسی می شد.

یافته ها: آنالیز چک لیست میلمن نشان داد در اولین سال مداخله در ترم های نخست، سوالات طراحی شده اساتید از نظر کیفیت ساختاری و محتوایی دارای وضعیت مطلوب و استاندارد نبودند. اشکالات عمده چون غنی نبودن ساقه سوالات، هم سنگ نبودن آنها، داشتن بیش از یک هدف اختصاصی واحد برای هر سوال، شفاف نبودن سوالات، وجود گزینه های تکراری و منفی سوالات وجود داشت. با عنایت به نظرسنجی های به عمل آمده اعضای هیات علمی پس از آنالیز نتایج انجام این روش باعث افزایش انگیزه، مشارکت، ارتقای سطح دانش و آگاهی اساتید در خصوص استاندارد سازی سوالات قبل از برگزاری آزمون، ارتقاء بانک سوال و استفاده از نتایج آنالیز سوالاتشان به عنوان مستندی درکسب امتیازات دانش پژوهی آنها شده است. عدم استفاده از گزینه های منفی از ۵۵/۵۶٪ به ۸۳٪، عدم استفاده از گزینه های ترکیبی از ۶۷/۳۵٪ به ۸۳٪، مثبت بودن گزینه ها از ۶۸/۲۳٪ به ۹۱٪، غنی بودن سوالات از ۷۰/۳۴٪ به ۱۰۰٪، درصد سوالات بدون خطا نیز از ۴۰٪ به ۹۵٪، میزان مشارکت و تعداد سوالات بررسی شده اساتید از ۴۰٪ به ۱۰۰٪ ارتقاء یافت.

بحث و نتیجه گیری: استمرار در امر مشاوره موجب ارتقای کیفی سوالات آزمون های پیشرفت تحصیلی چندگزینه ای در ابعاد ساختاری و رفع اشکالات گردید.

کلمات کلیدی: تحلیل کیفی آزمون. مشاوره های آموزشی. آزمون پیشرفت تحصیلی

۸۳-۱۸۱۷

پرتو اسلام در گستره "معلمی، کلاس و کلاس داری" در ایران

سیامک رجایی*، اکرم ثناگو، لیلا جویباری

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

edc@goums.ac.ir

مقدمه: از دیدگاه اسلام علم متاعی نیست که بتوان آن را با سایر متاع های دنیا معامله کرد و برای خود مال و مقام به دست آورد. دانش هدیه الهی و تحفه ای از جنس نور است که به خواست الهی، دل های بندگان خاص خدا را روشن می سازد. به علت اهمیت و تقدس علم از نظر اسلام آداب و ضوابط خاصی برای تحصیل علم معین شده است. به طور کلی در اسلام رسیدن به اهداف به هر اندازه هم که مهم باشند، از هر راهی و با هر وسیله ای مجاز نیست. آداب آموزش در اسلام هم به جنبه اخلاقی و ارزشی تعلم و هم به شیوه های تسهیل آموختن و انتفاع بیشتر از عمر و کار علمی نظر دارد. مطالعه حاضر نگاهی به میراث فرهنگی و ارزش های اسلامی در زمینه مقررات کلاس و کلاس داری در ایران می باشد.

روش کار: منابع مورد استفاده در این مطالعه با استناد به مرور منابع کتابخانه ای و جستجو در پایگاه های اطلاعاتی با مضامینی از قبیل: مقررات کلاس و کلاس داری در سلسله های حکومتی ایران پیش از اسلام و بعد از اسلام صورت پذیرفت.

یافته ها: در مدارس دوران پیش از مغول معلمان به سه طبقه "مدرس، نایب مدرس و معید" تقسیم می شدند. رابطه مدرس و طالب پسندیده و بر پایه محبت و تشویق بود. در مدارس امتحانی نبود بلکه طلاب برای فراگیری نکات دشوار، به مباحثه می پرداختند. مدارس در عهد صفویه تشیع مذهب رسمی در ایران اعلام شد. توجه زیاد به شیعه و موقعیت ویژه علمای دینی گردید یاد دادن و یاد گرفتن برای قرب به پروردگار بود و هدف تربیت کودکان معتقد به تشیع و علاقه مند به ائمه معصومین بود. علم آموزی در مکتب خانه ها، در حوزه های علمیه و مراکز علمی برای عامه مردم و کاخ ها برای امیر زادگان صورت می گرفت. آنچه در مکتب خانه ها آموزش داده می شد، خواندن، نوشتن، اصول دین، احترام به معلم و قدر علم را دانستن، علم جویی و دانش اندوزی بود. در حوزه های علمیه نیز طلاب مدارس معمولاً به سن بلوغ رسیده و باسواد بودند. در کاخ ها علاوه بر آموختن خواندن و نوشتن به پرورش امیرزادگان توجه زیادتری می شد معلم کاخ را مودب می گفتند مودب خرد و روان و جسم شاگردان را پرورش می داد. کتابفروشیها با حکومت عباسیان ظاهر شدند. کتابفروشان از ادیبان و دانشمندان با فرهنگ بودند که به کار دست نویس کردن کتاب ها و واگذاری آنها می پرداختند. در مدارس، مسجد، محراب، کتابخانه نیز وجود داشت. از دیگر مراکز علم آموزی بیمارستان بوده است که تعلیم نظری طب در مدارس و مساجد تدریس می شد قسمت های عملی آن در بیمارستان ها تعلیم می دادند.

بحث و نتیجه گیری: اگر چه وجود قوم ایرانی را با دانش و علم اندوزی سرشته اند اما با گسترش اسلام و تمدن اسلامی در ایران، نهال وارستگی و خرد ورزی ایرانیان، در پرتو انوار معنوی اسلام درختی تنومند گردید و در ادعای این مطلب همین بس که پیامبر اسلام فرمودند: اگر دانش در ثریا باشد، مردمانی در پارس آنرا به زیر خواهند کشید.

کلمات کلیدی: تعلیم و تربیت اسلامی، تاریخ ایران، کلاس و کلاس داری، معلمی

۸۳-۱۸۳۲

ارزیابی کیفیت آزمون های پایان ترم دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان - نیم سال دوم سال تحصیلی ۹۱-۹۲

فرید خرمی^{*}، فاطمه قوتی کیسمی

دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

khorrami.farid@gmail.com

مقدمه: ارزشیابی و کیفیت آموزش از مسائل مهم نظریه پردازان و دست اندرکاران نظامهای آموزشی است. آزمونها بخش عمده ای از فرآیند آموزش هستند که غالباً از شکل نظام مند و ساختاری استاندارد برخوردار نبوده و در حاشیه قرار دارند لذا کسب اطلاعات با ارزش در این زمینه، تصمیم گیری ها و برنامه ریزی های بعدی را ممکن می سازد. این پژوهش به بررسی کیفیت آزمونهای تستی و تشریحی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان پرداخته است.

روش کار: این مطالعه کاربردی توصیفی در ترم دوم سال تحصیلی ۹۱-۹۲ در شش دانشکده دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان انجام شده است. در ابتدا به روش نمونه گیری طبقه بندی تعداد ۲۸ آزمون از کل آزمون های برگزار شده انتخاب شد. برای هر یک از آزمون ها با توجه به نمره کل کسب شده توسط دانشجویان، دو گروه بالا و پایین تعیین و سپس برای سوالات عینی (چهار گزینه ای) و غیر عینی (تشریحی) به صورت جداگانه ضرایب سختی و افتراق به روش نیتکو محاسبه گردید و با توجه به دسته بندی ضرایب، هر آزمون به صورت کلی تفسیر گردید.

یافته ها: از ۲۸ آزمون بررسی شده ۲۸٪ کاملاً تستی، ۱۸٪ کاملاً تشریحی و ۵۰٪ به صورت هم تستی - تشریحی بود، که ۷۱۲ سوال تستی و ۱۵۹ سوال تشریحی را شامل می شد. با توجه به ضریب دشواری به دست آمده در سوالات تستی: ۴۳٪ سوالات آسان، ۴۶٪ متوسط و ۱۱٪ مشکل و در سوالات تشریحی: ۲۶٪ سوالات آسان، ۶۱٪ متوسط و ۱۳٪ مشکل بودند. نتایج به دست آمده از ضریب افتراق نشان دهنده این بود که در آزمون های تستی: ۷٪ سوالات دارای ضریب تمیز منفی، ۱۶٪ صفر، ۳۳٪ ضعیف، ۱۷٪ نسبتاً خوب، ۱۲٪ خوب و ۱۵٪ خیلی خوب و در سوالات تشریحی: ۵٪ سوالات دارای ضریب تمیز منفی، ۶٪ صفر، ۴۷٪ ضعیف، ۱۵٪ نسبتاً خوب، ۱۳٪ خوب و ۱۵٪ خیلی خوب بودند. میانگین ضریب دشواری و ضریب افتراق در سوالات تستی به ترتیب ۰.۲۴ و ۰.۲۱ و در سوالات تشریحی ۰.۶۸ و ۰.۲۱ به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به میانگین ضرایب آزمونهای برگزار شده در دانشگاه از لحاظ کیفیت سوالات در گروه نسبتاً خوب طبقه بندی می شود، ولی ضعیف بودن ضریب افتراق ۵۶٪ سوالات تستی و ۵۸٪ تشریحی گویای این مطلب است که بیش از نیمی از سوالات نتوانسته اند دو گروه قوی و ضعیف دانشجویان را از هم جدا کنند، لذا جهت بازنگری در آزمونهای بعدی، بازخورد تحلیل سوالات در جلسات گروهی پیشنهاد می گردد.

کلمات کلیدی: ارزشیابی، آزمون تشریحی، تحلیل آزمون، آزمون عینی

۸۳-۱۸۴۲

ضرورت تحقق عدالت آموزشی در آموزش بالینی پرستاری

فاطمه محمود زاده زرنندی^{*}، عباس عبادی، فرزانه محمود زاده زرنندی

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، دانشگاه

خوارزمی

fmahmudzadeh@yahoo.com

مقدمه: عدالت آموزشی یعنی بهره مندی همه استعدادها کشور از امکانات متناسب با نیازهایشان است و از بارزترین مصادیق عدالت در آموزش، عدالت در آموزش بالینی پرستاری است چون همه انسانها به خدمات پرستاری احتیاج دارند، خدماتی که از بدو تولد تا پایان عمر افراد به آنان ارائه می شود. آموزش بالینی یکی از اساسی ترین برنامه های آموزش پرستاری می باشد زیرا در این مرحله از آموزش، دانشجویان آگاهی های نظری را برای مراقبت از بیمار بکار می گیرند. بنابراین، عدالت آموزشی می تواند آموزش بالینی پرستاری را در همه حیطه ها دچار تحول کند و زمینه بروز استعدادها و توانمندی ها را در سطح کلان فراهم آورد.

روش کار: مطالعه حاضر یک مقاله مروری است که داده های موردنظر با جستجوی کلمات کلیدی آموزش بالینی، عدالت آموزشی، چالش های آموزش بالینی، برابری آموزشی، عدالت در ارزشیابی فارسی و انگلیسی در پایگاه های اطلاعاتی SID, IRANMEDEX, PUBMED, MAGIRAN, MEDLIN, ELSEVIER گردآوری گردید. مقالات دارای دسترسی تمام متن و منتشر شده به زبان فارسی و انگلیسی وارد مطالعه شدند و در مجموع ۵۵ مقاله مرتبط بین سالهای ۲۰۱۳-۲۰۰۵ مورد بررسی عمیق قرار گرفته و داده های موردنظر استخراج گردید.

یافته ها: براساس نتایج حاصل از مطالعات متعدد آکتر دانشجویان پرستاری عواملی چون دسترسی به مربیان بالینی متخصص با تجربه، عادلانه بودن شیوه ارزشیابی بالینی استاد، ترجیح ندادن دانشجویی بردانشجوی دیگر، برخورداری از جایگاه مناسب در بخش، تأمین امکانات رفاهی یکسان و عدم تبعیض بین دانشجویان پرستاری با دانشجویان سایر رشته ها در بخش، ایجاد فضای آموزشی مناسب جهت کارآموزی، رعایت انصاف در استفاده از وسایل کمک آموزشی در محیط بالینی، همکاری کافی و عادلانه کارکنان بخش با دانشجویان پرستاری، نبود شکاف طبقاتی بین پزشکان و پرستاران

شهروندی می شود بلکه تقریباً در تمامی زندگی نتیجه ای مثبت خواهد داشت. عدالت آموزشی رویکردی است که منافع حاصله از آموزش را دوچندان می نماید.

کلمات کلیدی: عدالت، آموزش، بزرگسالان

۱۸۵۱-۸۳

درک تجارب پرستاران از نتایج اجرای آموزش مداوم

پرستاری: یک مطالعه کیفی

علی اکبر واعظی^{*}، حسین توانگر

دانشگاه علوم پزشکی یزد

vaeziali@ssu.ac.ir

مقدمه: اغلب کشورهای توسعه یافته برای بقاء، رشد و تداوم توسعه، بخش قابل توجهی از درآمد ناخالص ملی خود را به طرق مختلف صرف آموزش و تربیت نیروی انسانی می نمایند و با تعلیم مهارت های ضروری به کارکنان، میزان بهره‌وری کار را افزایش می دهند. پیامد شرکت پرستاران در برنامه های آموزش مداوم نیز ارتقای کیفیت مراقبت های پرستاری می باشد. لذا هدف این تحقیق تبیین پیامد های اجرای آموزش مداوم پرستاری بر اساس تجارب پرستاران طی یک مطالعه کیفی بود.

روش کار: این مطالعه کیفی در سال ۱۳۹۱ با مشارکت ۲۸ نفر از سوپروایزران آموزشی، مدیران پرستاری و پرستاران به روش نمونه گیری مبتنی بر هدف انجام شد. جمع آوری داده ها با مصاحبه بدون ساختار و یادداشت در عرصه و تجزیه و تحلیل داده ها از طریق تحلیل محتوی قراردادی بود.

یافته ها: با تجزیه و تحلیل داده ها در طی فرایند آنالیز محتوا در نهایت چهار طبقه شامل: کارآیی کم آموزش، نارضایتی از آموزش، رضایت مندی آموزشی و کارآیی آموزشی استخراج و درونمایه اصلی مطالعه یعنی بهره وری - بهره وری ناکافی آموزشی بدست آمد.

بحث و نتیجه گیری: به منظور دستیابی به اهداف آموزش مداوم و کسب بهره وری بیشتر آموزشی که موجب بهبود خدمات پرستاری و عملکرد پرستار، بیمارستان و همچنین رضایتمندی مددجویان، خانواده آنان، جامعه و پرستاران و مدیران از آموزش مداوم اثربخش می شود بایستی با ایجاد انگیزه و صلاحیت آموزشی در مدیران و پرستاران عوامل محدود کننده آموزش را کنترل و با پشتیبانی کافی و نظارت موثر آموزشی شرایط زمینه ای را بهبود بخشید.

کلمات کلیدی: تحقیق کیفی، پیامد، آموزش مداوم پرستاری، آنالیز محتوی

۱۸۵۲-۸۳

بررسی میزان اضطراب امتحان در دانشجویان پرستاری

و مامائی دانشکده پرستاری و مامائی یزد

علی اکبر واعظی^{*}، طاهره سلیمی

و حاکم نبودن جو پزشک سالاری بر مراکز آموزشی را از مضامین مهم عدالت در آموزش بالینی بر شمردند.

بحث و نتیجه گیری: از آنجاکه آموزش بالینی با کارآمدی و توانمندی حرفه ای دانش آموختگان پرستاری در آینده ارتباط مستقیم دارد. لذا تحقق عدالت در آموزش بالینی آن از اهمیت کلیدی برخوردار است. چراکه دانشجویان با دیدن بی عدالتی در محیط آموزش بالینی انگیزه خود را از دست داده و تعهد خود را در کسب علم و حرفه ای شدن از دست خواهند داد. بنابراین ضروری است مربیان بالینی نحوه آموزش و ارزشیابی خود را به گونه ای تنظیم نمایند که دانشجویان رعایت عدالت را فرابگیرند و مسئولان آموزش دانشگاه ها و مراکز آموزشی - درمانی نیز با توزیع عادلانه امکانات رفاهی و تسهیلات آموزشی در محیط های بالینی و اجرای یکسان قوانین و مقررات آموزشی برای همه افراد زمینه رشد و شکوفایی همه استعدادها را فراهم نموده تا افراد انگیزه کافی برای تلاش و تکاپو در راستای دستیابی به اهداف را داشته باشند.

کلمات کلیدی: عدالت آموزشی، آموزش بالینی، آموزش پرستاری

۱۸۵۰-۸۳

ضرورت عدالت در حوزه آموزش

طاهره رحیمی، زویا خواجه دهی، فاطمه جوزی

دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

مقدمه: جهت توسعه اقتصادی اجتماعی یک کشور، حضور افرادی با تحصیلات مناسب در جامعه ضروری می نماید چرا که سطح بالاتری از آموزش به معنی درآمد بیشتر، سلامت بهتر و طول عمر بیشتر است. این به نفع جامعه خواهد بود که اطمینان حاصل شود تمامی کودکان و بزرگسالان به طیف گسترده ای از فرصت های آموزشی دسترسی دارند. این مطالعه به بررسی ضرورت عدالت در حوزه آموزش پرداخته است.

روش کار: این بررسی یک مطالعه مروری و حاصل بررسی مقالات مرتبط با موضوع از متون منتشر شده علمی و پایگاه های اطلاع رسانی معتبر می باشد. با استفاده از کلید واژه های مناسب با جستجو در پایگاه های داده ای Science Direct, Web of Science, PubMed و Google Scholar عدالت در حوزه آموزش مورد بررسی قرار گرفته است.

یافته ها: عدالت آموزشی دارای دو بعد مرتبط به هم است. یکی از این ابعاد انصاف است که در آن موفقیت فرد به توانایی و عملکرد او و نه به عواملی مانند جنسیت، وضعیت اجتماعی اقتصادی و یا قومیت وابسته است. بعد دوم شامل این است که همه افراد حق سواد آموزی داشته باشند. سه خط مشی کلیدی می تواند عدالت در آموزش را تحت تاثیر قرار دهد که شامل: طراحی سیستم های آموزشی بزرگسالان، اقدامات داخل و خارج از محیط آموزشی و چگونه تخصیص منابع می باشد.

بحث و نتیجه گیری: سطوح بالاتری از آموزش نه تنها منجر به بهبود اشتغال و درآمد بلکه با سلامتی، طول عمر، فرزند پروری موفق و مشارکت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی یزد
vaeziali@ssu.ac.ir

مقدمه: اضطراب امتحان یک پدیده جهانی است. این پدیده یک مشکل آموزشی مهمی است که سالانه میلیونها دانشجو را در سراسر جهان تحت تاثیر قرار میدهد. اضطراب امتحان یک واکنش هیجانی ناخوشایند به موقعیت ارزیابی است، این هیجان با احساس ذهنی از تنش، تشویش و برانگیختگی سیستم عصبی خودکار مشخص میشود. هدف این پژوهش بررسی اضطراب امتحان در دانشجویان پرستاری و مامائی دانشکده پرستاری و مامائی یزد بود.

روش کار: این مطالعه توصیفی و تحلیلی بود که اضطراب امتحان در دانشجویان پرستاری و مامائی دانشکده پرستاری و مامائی یزد با روش نمونه گیری آسان در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ مورد بررسی قرار گرفت جمع آوری داده ها با استفاده از مقیاس ۳۷ ماده ای اضطراب امتحان ساراسون بود که در این مقیاس پرسشنامه آزمودنی به هر ماده به صورت درست یا نادرست پاسخ میگوید. پس از جمع داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل داده ها انجام و نتایج استخراج شد.

یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد ۵۰ درصد از نمونه های پژوهش میانگین نمره اضطراب امتحان بیشتر از ۲۰ از کل ۳۷ نمره داشتند و میانگین نمره اضطراب امتحان در دانشجویان دختر (۲۰/۳۰) بیشتر از پسرها (۱۸/۲۱) که آزمون آماری کای دو اختلاف معنی داری را نشان داد. و میانگین نمرات حالات روانی آنان ناشی از اضطراب امتحان در دخترها ۱۵/۲۷ و در پسرها ۱۴/۲۳ بود که آزمون تی مستقل اختلاف معنی داری را نشان داد. و میانگین نمرات تجربیات فیزیولوژیک دانشجویان ناشی از اضطراب امتحان در دخترها ۵/۰۳ و میانگین فوق در پسرها ۴/۴۸ بود که آزمون تی مستقل اختلاف معنی داری را نشان نداد.

بحث و نتیجه گیری: طبق یافته های پژوهش ۵۰ درصد از نمونه های پژوهش اضطراب امتحان به صورت بیمارگونه داشتند که لزوم توجه جدی برای کنترل اضطراب امتحان به منظور پیشگیری از بروز عوارض روانی و کاهش عملکرد آموزشی دانشجویان که تلاش کنیم. و با توجه به اینکه میزان اضطراب و میانگین نمرات حالات روانی دانش آموزان در دخترها بیش از پسرها بوده بود. نقش پذیری جنسیتی دختران به پذیرش اضطراب و قبول آن به عنوان یک ویژگی زنانه میتواند می تواند دلیل آن باشد که نیاز به برنامه ریزی برای مدیریت این موضوع با آموزشهای لازم به اساتید و دانشجویان و خانواده ها و بهبود شرایط فیزیکی محل امتحان می باشد.

کلمات کلیدی: اضطراب امتحان، دانشجویان پرستاری و مامائی

محمد ابراهیم رضوانی*، مهدی آقاباقری، محسن شریفی، شیرین باجوووند،
جمیله علی حسینی، مهین ایزدی، طاهره طیبی
دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
mahdi.aghahaghi@gmail.com

مقدمه: پژوهش حاضر که در حوزه آموزش پزشکی انجام شده است بر اساس معیارهای نگرش دانشجویان نسبت به درس فیزیولوژی سامان دهی و اجرا شد. از آنجا که نگرش یکی از مهم ترین و کلیدی ترین مسائل آموزش است و در بسیاری از موارد با تغییر نگرش می توان مسیر زندگی فردی را تغییر داد اساس کار بر این مهم گذاشته شد.

روش کار: در این مطالعه ۴۲ نفر از دانشجویان پزشکی دوره فیزیو پات به صورت داوطلب در فرایند جمع آوری اطلاعات شرکت کردند. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه ای محقق ساخت بود که بر اساس طرح درس مدون نگاشته شد و بعد از انجام آزمایشی و محاسبه پایایی و روایی صحت آن تأیید گردید. آزمون آلفای کرونباخ ضریب ۰.۹۰ موبد این مهم بود. پرسشنامه فوق با در نظر گرفتن سه بعد که عبارتند از یادگیری؛ تشخیص و انگیزه طراحی شد و در این سه مورد نظر دانشجویان در طیف لیکرت ۵ ایتمی جمع آوری گردید.

یافته ها: از آنجا که داده های به دست آمده توسط نرم افزار به مقیاس فاصله ای تبدیل شدند دو آزمون پارامتریک بر روی آن ها به انجام رسید که عبارتند از ضریب همبستگی پیرسون و تی تک نمونه ای. نتایج آزمون پیرسون نشان گر روابط بین ابعاد "تشخیص و یادگیری"؛ "انگیزه و یادگیری" و "انگیزه و تشخیص" بود که به ترتیب عبارتند از آماره های

$$(p>0.05, p=0.05) \text{ و } (p>0.01, r=0.74, p>0.05), r=-0.05$$

ذکر شده فقط نشان دهنده ارتباط مثبت معنی دار در حالت اول بودند و در دو مورد بعدی ارتباط معنا داری یافت نشد. میانگین های ابعاد با میانگین مفروض مقایسه شد و نتایج نشان دهنده ضریب های آلفای معنی دار در ابعاد یادگیری و انگیزه بودند اما در بعد تشخیص ضریب معنادار نشد.

بحث و نتیجه گیری: یافته های به دست آمده نشان گر این مهم اند که نگرش دانشجویان پزشکی نسبت به درس فیزیولوژی تا حدودی مثبت است البته ذکر این امر حائز اهمیت است که با افزایش نمونه اعداد مذکور به احتمال زیاد معنادار خواهد شد. نتایج این پژوهش می تواند تبیین گر مناسبی برای ارزیابی اساتید این امر قرار گیرند و در ضمن ابزار جمع آوری اطلاعات این پژوهش می تواند در دانشگاه های دیگر مورد استفاده قرار گیرد تا عوامل مرتبط دیگر نیز آزمون شوند.

کلمات کلیدی: نگرش؛ فیزیولوژی؛ یادگیری؛ تشخیص؛ انگیزه

۸۳-۱۸۶۴

آگاهی دانشجویان غیر دندانپزشکی در حال تحصیل در شهر کرمانشاه از رشته های تخصصی دندانپزشکی

روح الله شریفی*، صابر خزاعی

۸۳-۱۸۶۱

ارزیابی نگرش، یادگیری، انگیزه و تشخیص دانشجویان پزشکی درباره درس فیزیولوژی

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

r.sharifi@kums.ac.ir

مقدمه: آگاهی از رشته های تخصصی دندانپزشکی منجر به مراجعه و درمان صحیح می شود. بسیاری از مردم شناخت نسبی از رشته های پزشکی حتی در سطوح فوق تخصصی دارند، اما در زمینه آگاهی و شناخت از گرایش های تخصصی دندانپزشکی و وظایف آنها، مشاهدات نشان می دهد که مردم در بسیاری از موارد حتی معنی و مفهوم این رشته ها را نمی دانند و این وضعیت در شهرهای محروم و بدون دانشکده دندانپزشکی آشکار تر است هدف مطالعه حاضر تعیین آگاهی دانشجویان رشته های غیردندانپزشکی از رشته های تخصصی دندانپزشکی بود.

روش کار: در این مطالعه توصیفی- مقطعی، ۷۰۳ دانشجو از میان کلیه دانشکده های شهر کرمانشاه با روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. میزان آگاهی دانشجویان از طریق پرسشنامه و با اخذ پاسخ های آنان به ۹ سؤال بررسی و نتایج در سه گروه ضعیف، متوسط و خوب تقسیم بندی شدند. داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS 18 توسط آزمون آماری کای - دو تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: از نظر آگاهی، ۳۸ نفر (۵/۴٪) در گروه ضعیف، ۲۶۱ نفر

(۳۷/۱٪) متوسط و ۴۰۴ نفر (۵۷/۵٪) در گروه خوب قرار گرفتند. میزان آگاهی دانشجویان دختر غیر دندانپزشکی به صورت معنی داری بیشتر از دانشجویان پسر بود. ($P < 0.05$) اختلاف آماری معنی داری بین میزان آگاهی دانشجویان گروه علوم پزشکی و گروه غیر علوم پزشکی مشاهده نشد. ($P = 0.21$)

بحث و نتیجه گیری: به نظر می رسد آگاهی قابل قبولی راجع به رشته های تخصص دندانپزشکی در میان دانشجویان مورد بررسی وجود دارد. تلاش بیشتر برای شناساندن هر چه بهتر تخصص های گوناگون دندانپزشکی در سطح جامعه و مردم عوام مورد نیاز است.

کلمات کلیدی: آگاهی، دندانپزشکی، خدمات تخصصی

۸۳-۱۸۶۵

رابطه عادت هفتگانه مؤثر و کارآمد با خلاقیت در دبیران ریاضی و فیزیک دبیرستان های ناحیه دو شهرستان شیراز

معصومه سعیدیان*

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

msaedian1@gmail.com

مقدمه: تحقیق حاضر به جهت درک و دریافت نگرش دبیران ریاضی و فیزیک ناحیه دو آموزش و پرورش شیراز در باب «هفت عادت مردمان

مؤثر» و «بررسی رابطه عادات مردمان مؤثر با خلاقیت» انجام شده است. در این تحقیق رابطه عادت هفتگانه مؤثر و کارآمد با خلاقیت در دبیران ریاضی و فیزیک دبیرستان های ناحیه دو شهرستان شیراز مورد بررسی قرار گرفت. شاید با کنکاش بیشتر در اجرای این طرح تحقیق بتوان گامی مثبت در راه ارائه ارزش های پایدار و اصولی برداشت.

روش کار: نمونه تحقیق شامل ۱۰۵ نفر از دبیران ریاضی و فیزیک (مرد و زن) بود که به صورت تصادفی انتخاب گردیدند. ابزار مورد استفاده، دو پرسشنامه «عادات مؤثر استغافن کاوی» و «خلاقیت رندسیپ» بود. پرسشهای تحقیق عبارت بودند از:

۱- آیا بین عادات مؤثر با خلاقیت دبیران ریاضی و فیزیک رابطه معنی دار وجود دارد؟

۲- آیا بین عادت «کنشی باشید نه واکنشی» با خلاقیت دبیران ریاضی و فیزیک رابطه معنی دار وجود دارد؟

۳- آیا بین عادت «ذهناً از پایان آغاز کنید» با خلاقیت دبیران ریاضی و فیزیک رابطه معنی دار وجود دارد؟

۴- آیا بین عادت «نخست امور نخست» با خلاقیت دبیران ریاضی و فیزیک رابطه معنی دار وجود دارد؟

۵- آیا بین عادت «تفکر برنده / برنده» با خلاقیت دبیران ریاضی و فیزیک رابطه معنی دار وجود دارد؟

۶- آیا بین عادت «هم افزایی یا سینرژی» با خلاقیت دبیران ریاضی و فیزیک رابطه معنی دار وجود دارد؟

یافته ها: نتایج تحقیق با استفاده از ضرایب همبستگی نشان داد که رابطه معنی داری بین خلاقیت و هیچیک از متغیرهای نامبرده در پرسش های ششگانه این تحقیق وجود ندارد. بین خلاقیت و توازن، ضریب همبستگی (-۰/۲۳) به دست آمد که از لحاظ آماری معنی دار بود.

بحث و نتیجه گیری: برگزاری کارگاه های آموزشی بهبود مهارت های عادات مؤثر در سازمان ها و به ویژه در مؤسسات آموزشی، برگزاری کارگاه های آموزشی بهبود مهارت های خلاقانه در آموزش و پرورش و در محیط های آموزشی برای برنامه ریزان و کارمندان و مدیران و معلمان آموزشگاه ها، تشویق و ترغیب معلمان به اجرای روشهای خلاقانه تدریس، فراهم کردن زمینه مناسب و مساعد جهت نوآوری و خلاقیت دبیران در کلاس های درس و هم زمان ایجاد جو همدلانه بین همکاران و بین معلمان و دانش آموزان آنها

کلمات کلیدی: هفت عادت مردمان مؤثر- خلاقیت در دبیران ریاضی

نمایه ها

- اسکندری، مهدی : ۶۰
- ابراهیم زاده، آزاده : ۵۵، ۲۵
- اسلامی، آنیتا : ۲۴۴
- ابراهیمی، امراله : ۲۳۴
- اسلامی، سعید : ۳۴۵، ۲۵۰، ۱۵۵، ۳۲
- ابراهیمی، صدیقه : ۱۷۹، ۶۳، ۵۴، ۲۷
- اسلامی، هادی : ۲۰۴، ۱۲
- ابراهیمی، مهدی : ۷۸
- اسلامی اکبر، رسول : ۳۳۱، ۲۴۷، ۲۱۹، ۱۳۱
- ابوالقاسمی، محمود : ۸۴، ۷۱، ۲۴
- اسماعیل اکبری، محمد : ۱۶۰
- ابوحمزہ، بهشته : ۲۰۸
- اسماعیل پور زنجانی، سیمین : ۳۱۷
- انتقایی، منور : ۶۸
- اسماعیل زاده، مرتضی : ۲۹۵
- اجاقی، سمیه : ۴۰
- اسماعیلی، حسینعلی : ۲۲۴، ۹۳
- احرامپوش، محمدحسن : ۱۳۰، ۱۲
- اسماعیلی، علی اکبر : ۲۲۳
- احسان پور، سهیلا : ۹۰
- اسماعیل زاده، زهره : ۹۸، ۱۸
- احمدوند، افشین : ۲۵۸، ۲۵۷
- اسمعیلی، پور، رسول : ۳۳۷، ۲۶۰
- احمدی، سلیمان : ۲۵۸، ۱۸۵، ۱۷۴، ۱۰۰، ۸۷، ۲۲
- اسمعیل زاده، بنفشه : ۳۴۲
- احمدی، طاهر : ۲۹۴
- اشبینه، اکرم : ۱۰۹
- احمدی، فهیمه : ۸۳
- اشبینه، اکرم : ۱۱۴
- احمدی، کبری : ۲۵۴
- اشعری اشعری، علی : ۳۰۹
- احمدی، مریم : ۶۵
- اشعریان مقدم، فهیمه : ۲۲۵
- احمدی پور، حبیبه : ۲۶۹، ۲۶۸
- اشقلی فراهانی، منصوره : ۱۰۸
- احمدی نیا، فاطمه : ۲۵۶، ۲۵۵، ۱۷۲، ۶۴
- اشک تراب، طاهره : ۲۶۳، ۱۰۷
- احمدی وسمه جانی، عباس : ۲۱۷، ۱۲۴، ۵۰، ۳۵
- اصغری، فریبا : ۱۸۳
- اصلائی، اعظم : ۳۲
- اصلائی مهر، معصومه : ۳۵۱، ۲۱۵، ۲۱۲، ۱۹۹، ۹
- احمدیان، علی : ۱۴۳
- اعتراف اسکوئی، میرعلی : ۲۴۶، ۱۵۸
- احمری طهران، بشری : ۲۶
- اعتمادالعلماء، ناصر : ۲۵۲
- احمری طهران، هدی : ۳۰۴، ۲۵۳، ۲۲۵، ۱۶۳، ۲۶
- افتخار شاه آباد، فتانه : ۳۲۱
- ۳۰۶
- افتخاری، تارا : ۳۴۳
- اخلاقی، سعید : ۷۸
- افخمی زاده، مزگان : ۱۰۵
- اخوان کرباسی، صدیقه : ۲۰۳
- افخمی عقدا، محمد : ۲۸۹، ۲۸۸
- ادیب، یوسف : ۳۴۵، ۲۴۵
- افسر، سهیلا : ۳۳۱
- اربابی، محسن : ۲۲۸
- افسری، مهتا : ۳۱۷
- اردویی، مهتاب : ۲۲۴، ۹۳
- افشار، لیلا : ۷۴
- ارست، یلدا : ۲۵۳
- افشاری، رضا : ۲۳۰
- ارشد، الهام : ۳۵۱
- افشاریان، فریبا : ۲۸۹
- ارفعی، ویدا : ۱۲۶
- افشانی، سیدعلیرضا : ۳۴۲، ۸۷
- اسبکیان، بهاره : ۲۹۰، ۲
- اقبال، عبدالعظیم : ۳۲۲، ۲۸۹، ۲۶۱
- اسحاق، منوچهر : ۶۵
- اقبالی، بتول : ۴۱
- اسدی، یاسمن : ۳۳۹
- اقتدار، سامره : ۲۶۷، ۲۶۶
- اسدی لویه، عطاالله : ۱۵
- اکابریان، شرافت : ۲۷۱، ۱۱۳
- اسعدی، سیده نگار : ۲۵۱
- اکبرزاده، طیبه : ۹۹
- اسفندیاری، عاطفه : ۳۳۸
- اسکندرزاده، ایوب : ۲۴۶

ایازی, زهرا : ۳۲۹, ۲۸۷, ۲۴۰	اکبری, زهرا : ۲۲۷
ایرانشاهی, لیلا : ۲۷۰	اکبری, نرجس : ۲۸۱
ایرانمنش, الهام : ۱۲۸	اکبری, مجید : ۱۸۰
ایرج پور, علیرضا : ۲۸۱, ۱۶	السادات حسینی, اکرم : ۲۸۸
ایزدی, طاهره : ۲۲	الماسی ترک, سحر : ۹۶, ۴۰, ۲
ایزدی, مهین : ۳۶۰	اله طاهرخانی, حشمت : ۸۷
ایزدی خواه, اکرم : ۲۸۱	اله قمی, حبیب : ۳۳۶, ۱۹۶, ۴۴
ایمانی, علی : ۴۰	اله قیاسی, قدرت : ۶
ایمن شهیدی, محسن : ۱۵۵	امام جمعه, سیدمحمد مهدی : ۲۹۳
اینالو, سرور : ۳۴۹, ۷۲	امامی, مژگان : ۴۷
ایرانمنش, پدram : ۲۷۴	امامی میبدی, مهناز : ۱۶۸
ایمانی زاده, زهرا : ۲۳۷, ۲۳۶, ۱۴۷	امامیان, آزاده سادات : ۲۰۵
آ	امامی فر, مریم : ۳۰۶
آبدار, مهلا : ۳۶۲, ۳۴۳	امانی, فیروز : ۱۵۲
آبشرینی, الهام : ۸۵	امدادی, پریا : ۲۹۴
آبشیرینی, فاطمه : ۲۷۴, ۱۳۹	امید, اطهر : ۳۵۶
آتشی, علیرضا : ۲۱۱, ۱۵۴	امیدیان, محمد : ۹۹
آخریین, کاظم : ۲۱۳	امیری, زهره : ۲۸۷
آدرم, مهدیه : ۱۴۸	امیری, سیامک : ۱۷۳
آربونی, فریبا : ۲۱۰, ۲۰۹, ۱۰۰	امیری, محمدرضا : ۲۹۶, ۲۴۷
آرمون, عسگر : ۳۳۰, ۲۳۰	امین آماره, محمد : ۲۴۹, ۲۴۸
آروندی, زینب : ۱۷	امینی, ابوالقاسم : ۲۸۰, ۱۴۷, ۵۹, ۲۲
آریایی, محمد : ۳۱۸, ۲۸, ۲۷	امینی, بتول : ۲۱۵, ۶۱
آزاده, فریدون : ۳۲۴	امینی, سیده نورا : ۲۰۵
آزادیان, مرضیه : ۲۷۱	امینی, کوروش : ۲۱۶
آصف زاده, سعید : ۲۰۰	امینی, مهناز : ۱۰۵
آفرنگان, فرح : ۶۰, ۶	امینی زاده, نیره : ۲۹
آفرید, سعیدرضا : ۲۰۵, ۱۱۲	امینیان, بهاره : ۸۰
آقا بابایی, عاطفه : ۲۹۴	امیری, بهداد : ۸۴
آقاباقری, مهدی : ۳۶۰, ۳۴۲, ۲۲۲, ۲۱۱, ۲۰۵, ۸۷	امین پور, فریبا : ۳۲۷
آقابرابری, مریم : ۱۷۳	امین خندقی, مقصود : ۴۰
آقاخانی, راضیه : ۲۵۵	امینی, میترا : ۱۶۷, ۱۱۰, ۹۸, ۹۷, ۸۴, ۴۵, ۲۵
آقاخانی, نادر : ۲۶۷, ۲۶۶, ۷۵	انتظاری, احمد : ۳۳۴, ۳۰۹
آقاملائی, تیمور : ۲۹۴, ۱۲۳, ۲۱	انجذاب, بهناز : ۱۱۲
آل هاشمی, علیرضا : ۲۱۸	انصاری, سارا : ۲۹۲
آمنه دادگران, سیده آمنه دادگران : ۲۱	انصاری, معصومه : ۳۲۹
آهنگر داودی, شبنم : ۶۸	انصاری هادی پور, محمدعلی : ۲۹
آیت اللهی, جمشید : ۱۹۰	انصاری هادی پور, هادی : ۲۹
آیت اللهی, فاطمه : ۱۹۰	اوراضی زاده, محمود : ۵۵
ب	اویسی, سونیا : ۲۹۳

- بابایی، میلاد : ۲۸۷
 باجووند، شیرین : ۳۶۰
 بادیه پیمای جهرمی، زهره : ۴، ۵۳، ۶۱، ۶۹، ۱۰۴
 ۱۳۱، ۱۵۰، ۲۱۹، ۳۳۱
 باصری، علی : ۲۹۲
 باغیانی، مریم : ۱۰۱
 باقر میران زاده، محمد : ۲۷۰
 باقری، افسون : ۱۱۷
 باقری، سکینه : ۱۶۳، ۲۲۵، ۲۵۳
 باقری لنکرانی، علیرضا : ۱۲، ۴۶، ۸۹، ۹۰، ۱۰۳
 ۱۱۹، ۱۲۱، ۱۵۴، ۲۰۷، ۲۱۱، ۳۴۴
 باقری نسب، فرح : ۶
 باقری نسب، فرحناز : ۶۰
 بایرامی کوزه کنان، امیر : ۴۳، ۲۸۲
 بحرینی، عباس : ۳۲۹
 بحرینی، مسعود : ۲۷۱
 بدو، شروین : ۱۰۰، ۲۰۹، ۲۱۰
 بدوی، محمد : ۵۵
 بدیعی، محمود : ۳۲۶
 بذرافکن، لیلا : ۱۹، ۲۳، ۳۷، ۴۵، ۵۸، ۶۹، ۱۰۳
 ۱۲۸، ۱۸۲، ۱۸۳
 برداران، حمیدرضا : ۱، ۲۷۵
 برخورداری، ابوالفضل : ۸۳، ۱۳۰، ۲۹۴، ۳۵۵
 برزگر، رویا : ۹۹
 برزگر، عبدالله : ۳۰۱
 برزگر، کاظم : ۲۵۸
 برزگر، مرضیه : ۲۹۲
 برهانی، فریبا : ۱۴، ۲۰۶، ۲۷۸، ۳۰۷
 بریم نژاد، لیلی : ۲۹۸
 بزرگ زاد، پریسا : ۲۶۷
 بسطامی، زهرا : ۳۱۲
 بقایی، رحیم : ۳۵۳
 بقایی هامانه، طاهره : ۳۰۶
 بکایی، مهشید : ۲۶۹، ۳۲۱
 بنده حق، علی : ۱۸۳
 بورقی، مهناز : ۲۲۲
 بوشهری، الهام : ۱۲۳، ۲۹۴
 به نژاد، بهروز : ۱۰۳، ۱۲۱
 بهاء‌لو، مریم : ۱۰۴
 بهادری، محمدکریم : ۲۶۷
 بهاری، علی : ۷۹
 بهرامخانی، فریده : ۱، ۲۰۰
 بهرامخانی، لیلا : ۱
 بهروزی، محمد : ۲۰۸
 بهشتی پور، نوشین : ۷۵
 بهمن بیجاری، بهاره : ۳۹، ۱۲۸
 بهنام مقدم، محمد : ۲۹۰، ۳۳۰، ۳۳۲
 بیات، ریحانه : ۲۹۴
 بیجاری، بیتا : ۱۵۹، ۲۲۷، ۲۷۵
 بیژن زاده، مهدی : ۵۵، ۱۱۷
 بیگ زاده، امین : ۷۶
 بیگدلی، شعله : ۶۱، ۱۳۴، ۱۸۳، ۲۸۹
 بیگدلی، علی : ۲۹۴
 بیات، اصغر : ۱۴۲
 بیات، نرگس : ۱۴۲
 بیگلرخانی، مهدی : ۴۳، ۱۶۱
 پ
 پاداش، لیلا : ۸، ۵۷، ۱۳۸، ۱۸۸، ۱۹۳، ۳۱۹، ۳۳۷
 پارچه بافیه، سمانه : ۳۱۷
 پارسا، صحرا : ۱۵۲
 پارسا نسری، رضا : ۱۵۱
 پارسایی، حکیمه : ۱۰۳
 بازارگادی، مهرنوش : ۱۹۳
 پاشازاده، پریا : ۳۳۶
 پاک سرشت، سیروس : ۵۵
 پاکپور حاجی آقا، امیر : ۱۹، ۳۸، ۷۷، ۱۶۴، ۲۳۵، ۳۵۲
 ۳۵۳
 پرچمی، فاطمه : ۱۱۱
 پرخاشجوی، منیژه : ۲۶۶، ۲۶۷
 پرداختچی، محمدحسن : ۷۱
 پرنده‌آور، نحله : ۱۰۴، ۱۳۱، ۱۵۰، ۲۱۹، ۳۳۱
 پروا، سحر : ۳۳۸
 پروانه، رضا : ۲۲۸
 پرویس درآبادی، فره وش : ۳۴۶
 پروین، سمیه : ۱۳، ۱۸۶
 پروین، ندا : ۱۳۰
 پژمان خواه، شیدا : ۲۳۴
 پژمان خواه، شیوا : ۲۳۴
 پودینه مقدم، محدثه : ۳۲۳
 پودینه مقدم، مهدیه : ۳۲۳
 پوراصغر، فرامرز : ۶۸

پورآقا, بهروز : ۲۵۲, ۴۳	ثاقب, محمدمهدی : ۱۱۰, ۸۴, ۸۳
پورتقی, سریه : ۲۶۷, ۹۴	ثقفی, زهرا : ۳۰۳, ۸۱
پورحاجی, فاطمه : ۳۱۱	ثقه الاسلام, عاطفه : ۲۱۱, ۲۰۷, ۸۰
پورحاجی, فهیمه : ۳۱۱	ثناگو, اکرم : ۱۸۱, ۱۶۹, ۱۲۹, ۱۱۰, ۹۳, ۶۷, ۶۶
پوررجب, فاطمه : ۵۵	۳۵۷, ۳۳۳, ۳۲۰, ۲۵۹,
پورعلی, حوا : ۹۱	ثوابی, علی : ۱۷۵, ۱۴۵, ۱۴۴
پورفاخری, حسن : ۱۵۸	ج
پورمحمدی, طوبی : ۹۹	جامی الاحمدی, خدیجه : ۷۸
پورموحد, زهرا : ۱۰۲	جاویدان, فاطمه : ۱۸۵, ۱۰۰
پورمیرزا کلهری, رضا : ۲۵۳	جباری, ریحانه : ۳۵۲
پورمیرزا کلهر, رضا : ۳۴۳	جبینان, فاطمه : ۲۹۲, ۱۴۲
پورهاشمی اردکانی, سیدمحمد : ۲۹۹	جدیدی, رحمت اله : ۳۱۴, ۲۸۵
پهلوان, فرشته : ۱۵۲	جعفریگلو, عصمت : ۳۰۴
پیروی, حمید : ۲۳۸	جعفرپور, ملوک : ۸۸
ت	جعفرزاده, حمید : ۳۱۳
تابعی, سیدضیاء الدین : ۱۸۲	جعفری, احمد : ۹۳
تاج آبادی, علی : ۳۴۷	جعفری, زهرا : ۲۱۵
تارا, فاطمه : ۳۲	جعفری, شهربانو : ۱۲۱
تازیکی, محمدحسین : ۷۰, ۱۳	جعفری, عباسعلی : ۳۶۲, ۳۴۳, ۲۰۴, ۸۹
تبریزی, جعفرصادق : ۴۰	جعفری, محمدمراد : ۹۷
تبریزی, جعفرصادق : ۳۵۱, ۶۸	جعفری اصل, معصومه : ۹۵
تبریزیان, فریبا : ۳۳	جعفریان, جمیله : ۳۳۶, ۱۹۶
تذکری, زهرا : ۳۴۶, ۲۱۳, ۲۰۱, ۱۰	جعفریان اصل, جمیله : ۴۴
ترابی زاده, کاملیا : ۲۶۵, ۱۵۳	جعفری, محمدمراد : ۸۳
ترزبان, محدثه : ۲۰۴	جغتایی, مرضیه : ۳۵۵
ترک زاده, عاتکه : ۳۴۲, ۱۶۶, ۸۵	جلالپور, شهرام : ۱۶۲
تصدیقی, احسان : ۱۶۴	جلالوندی, فرشته : ۲۸۴
تقدیسی, محمدحسین : ۲۶۳, ۱۰۷	جلوه گری, میترا : ۳۳۷
توانگر, حسین : ۳۶۲, ۳۵۹	جلیلی, حمیدرضا : ۱۷۳
توحیدنیا, محمدرسول : ۲۲	جلیلیان, فرزاد : ۱۰۹, ۴۸
توفیقیان, طاهره : ۲۷۹, ۱۵۷, ۱۱	جلیلیان, مرجان : ۳۱۶, ۱۳۳, ۶۰, ۶
توکل, زهره : ۲۱۸, ۲۰۸	جلیلیان, ناهید : ۳۱۶, ۳۱۰, ۱۳۶, ۱۳۳, ۷۴, ۶۰, ۶
توکل افشاری, جلیل : ۳۱۳	جلیلیان, نسرین : ۳۱۰, ۱۳۳, ۶۰, ۶
توکل قوجانی, حمید : ۲۹۵, ۳۱	جلیلیان حامد, حسن : ۱۴۷, ۱۱۴, ۱۰۱, ۵۹
تولایی, طیبه : ۳۱۰, ۱۳۳	۲۶۸, ۱۵۶
تولیت, مریم : ۳۱۹, ۳۱۱	جمال پور, محمدرضا : ۴۳
تیرانداز, ابوالفضل : ۲۷۳, ۱۱۸	جمالی مقدم, ندا : ۷۵
تیموری, ثریا : ۲۰۹	جمالی, مکيه : ۲۷۶, ۱۲۱
تیموری, فرزانه : ۲۳۹, ۱۰	جمشیدی, کامران : ۲۲۷
ث	جمشیدی, محمدرضا : ۳۱۲
	جمشیدیان, سپیده : ۳۰۷, ۱۲۴, ۸۰

حسن زاده، سوسن : ۳۳۹	جنتی، علی : ۲۸۵، ۲۸۴، ۲۱۴، ۲۱۳، ۴۹
حسن زاده، مجید : ۲۸۳	جوادی پور، شهره : ۵۳، ۴
حسن زاده مفرد، ملیحه : ۱۳۸	جوادی، امیر : ۲۹۳
حسن شیری، فاطمه : ۳۳۸، ۱۳۴	جوادی، سمانه السادات : ۳۴۰، ۲۸۵
حسن نیا، سمیه : ۲۳۶	جوادی، مری : ۲۹۳
حسنزاده سلماسی، سوسن : ۲۸۰	جوادی، مریم : ۳۱۵، ۲۹۳، ۱۹۹
حسینی، داود : ۲۳	جوادی، مصطفی : ۱۸۹، ۱۴۸
حسینی ساطحی، سجاد : ۲۹۱	جوادی نیا، علیرضا : ۲۱۹، ۴۱
حسین دوست، غلامرضا : ۲۷۰	جوان، بیبا : ۱۷۱، ۱۲۹
حسین شاهی، داود : ۳۶۲	جورابیچی، زینت : ۱۲۰
حسین نژاد نی ریزی، اعظم : ۲۷۸	جوزی، فاطمه : ۳۵۹
حسینی، آغافاطمه : ۲۸۹	جویباری، لیلا : ۱۷۱، ۱۶۹، ۱۲۹، ۱۱۰، ۹۳، ۸
حسینی، سیدعلی : ۱۰۹، ۴۸	۳۵۷، ۳۳۳، ۲۵۹
حسینی، سیدنصراله : ۱۰۹، ۴۸	جهان بین، ایران : ۶۱
حسینی، فاطمه : ۱۲۱	جهان پور، فائزه : ۲۷۸
حسینی، محمدعلی : ۲۵۸، ۸۷	جهان تیغ، مژگان : ۷۵
حسینی، مرضیه : ۴۱	چ
حسینی، مریم : ۴۹	چاوشیان، مهدیه : ۲۹۱
حسینی، میمنت : ۲۶۳، ۱۹۳، ۱۷۷، ۱۰۷	چراغی، مرجان : ۲۲۴، ۹۳
حسینی ابرده، مریم : ۲۵۸، ۶۲	چناری، بهراد : ۲۰۴
حسینی ایرانی، سیدجلیل : ۳۲۹	چنگیز، طاهره : ۸۰، ۴۵
حسینی ایرانی، سیدجلیل : ۲۴۰	ح
حسینی زاده، فاطمه : ۲۵۰	حاتم، گلاره : ۳۱۰، ۱۳۶، ۱۰۵، ۸۲، ۷۴
حسینی شریف آباد، محمد : ۳۰۹	حاج ابراهیمی، سکینه : ۲۳۳، ۲۱۶، ۸
حسینی قوام آباد، لیلا : ۱۸۳	حاج حسنی، دیلی : ۲۴۲
حسینی نژاد، سیدمحسن : ۳۳۳	حاج فیروز آبادی، مرجان : ۱۷۳
حسینی نسب، علی : ۱۲۸، ۳۹	حاجی آبادی، محمدرضا : ۲۶۴، ۲۶۰، ۱۸۰، ۱۳۷، ۳۶
حسینی نوده، زهرا : ۱۷۷، ۱۷۲	حاجی زینلی، نجمه : ۳۵۵
حشمتی، هاشم : ۱۲۹	حاجی مقصودی، مجید : ۳۳۲، ۱۴۱، ۷
حقانی، حمید : ۲۹۸	حافظی مقدم، پیمان : ۲۳۷، ۲۳۶، ۱۴۷
حقانی، فریبا : ۳۵۶، ۱۳۸، ۱۲۴، ۸۰	حائری، صنم : ۳۴۹، ۷۲
حقانی، معصومه : ۲۱۱	حبیب زاده، حسین : ۳۰۳، ۲۶۷، ۲۶۶
حقدوست، علی اکبر : ۳۹، ۴۲، ۴۷، ۱۱۳، ۱۹۴	حبیب زاده، شهرام : ۱۰
۳۳۶، ۲۸۶	حبیبی، افسانه : ۱۴۹، ۱۲۸
حقدوست اسکوئی، سیده فاطمه : ۹۴	حبیبی، حمدالله : ۳۴۸
حقیقی، شایسته : ۱۱۵	حبیبی، عقیل : ۲۰۱
حکم آبادی، رجبعلی : ۳۵۵، ۳۱۰، ۲۹۵، ۱۷۷	حبیبیان، نرگس : ۴۶
حکمت افشار، میترا : ۷۵	حجازی، علی : ۳۰۱، ۱۵۶
حلوانی، غلامحسین : ۳۵۵، ۸۳	حدادیان، فاطمه : ۲۸۴
حمدزاده، حمید : ۲۹۳	حسن بیگی، افسانه : ۲۵۸

خزاعی, مظفر : ۱۹۸	حمزه میوه رود, مریم : ۴۵
خزاعی, طیبه : ۳۱, ۱۷۱, ۳۱۱	حیات بینی, مریم : ۲۰۷
خزاعی, محمودرضا : ۶۷	حیدرزاده, اعظم : ۲۷۹
خسروان, شهلا : ۵۲, ۴۱	حیدری, اکرم : ۱۱۲
خسروی, جواد : ۲۹۴	حیدری, جمال : ۲۶۳
خسرویانی, خرمن : ۲۹۸	حیدری, سعیده : ۳۰۴, ۲۶۳
خشای, احمد : ۲۵۳, ۱۰۵	حیدری, سکیته : ۱۷, ۲۳۵, ۲۹۹
خطیب, مجید : ۱۸۹	حیدری, شهین : ۳۲
خلدی, ناهید : ۱۸۸	حیدری, عباس : ۷۵
خلقی فرد, حمیده : ۴	حیدری, علی احسان : ۲۵۲
خلیلی, زهرا : ۱۵۴, ۱۰۳	حیدری, محمدرضا : ۸۷, ۸۹, ۱۱۲, ۱۱۷, ۱۵۷
خلیلی, مجید : ۱۵۸	۲۰۵, ۲۱۱, ۲۶۱, ۲۶۵, ۲۶۶, ۲۹۱, ۳۲۲, ۳۴۳, ۳۶۲
خلیلی, رویا : ۱۶۷, ۲۵	حیدری, مرتضی : ۳۴۹
خمبه بینی, زهرا : ۲۷, ۲۸, ۶۲, ۱۳۵, ۳۱۸	حیدری, هایده : ۱۷۹, ۲۶۳
خنجری, صدیقه : ۹۴	حیدری فیروزآبادی, ۱, محمدرضا : ۲۰۹
خواجوی, عبدالجواد : ۱۷۲, ۱۹۲	حیدری گرجی, محمدعلی : ۲۳۹
خواجه دلویی, محمد : ۱۰۵	حیدری گرجی, محمدعلی : ۱۰
خواجه دهی, زویا : ۳۵۹	حیدری هفشجانی, مجتبی : ۳۲۹
خورشا, حسن : ۶۲	خ
خوری, الهام : ۳۳۳	خاتون طاهری, نرجس : ۵۶, ۶۵, ۱۷۰
خوش باطن, منوچهر : ۱۵۶, ۱۹۵, ۱۹۶, ۲۸۰, ۳۳۹	خادملو, محمد : ۲۳۹
خوش کشت, سحر : ۱۷۳	خالدیان, مهرداد : ۳۲۹
خوشترنگ, حسین : ۱۵, ۵۹, ۹۱, ۱۹۵, ۲۸۶	خامنیان, ژیلا : ۳۵۱
خوشمود, لعیا : ۳۱۷	خاموردی, زهرا : ۱۹۷, ۲۲۶
خوشنوازی فومنی, فاطمه : ۹۴	خانجانخانی, خاطره : ۱۴۲, ۲۹۲
د	خانجانی, حمید : ۲۱۵
داداش خواه, زینب : ۱۳۴	خانلرزاده, الهام : ۳۵۱
داداشی, توحید : ۲۳۰	خانی, علی : ۸۸
داداشی, لیلا : ۲۳۰	خبیری, میژگان : ۲۲۲
داداشی, مریم : ۲۳۰	خدابنده لو, مظاهر : ۴۲
دادخواه تهرانی, تهمنه : ۲۶	خدایاری شوطی, سعید : ۳۴۸
دادگران, ایده : ۵۹, ۹۱	خدایاری یارمحمدیانی, محمدتقی : ۲۶۳
دادگری, آتنا : ۱۱۷	خدایاریان, مهسا : ۲۵۲, ۲۸۵, ۲۹۱
دادگسترانیا, محمد : ۷۰, ۲۲۹, ۳۰۶	خرمی, فرید : ۳۵۸
دادی, ابراهیم : ۱۲۳	خزاعی, حسینعلی : ۱۴۸
دارایی نیا, فاطمه : ۱۳۹, ۱۸۵	خزاعی, زهره : ۱۲۹, ۱۷۸, ۳۰۱, ۳۰۲
دافعی, مریم : ۱۶۵, ۲۶۹, ۳۰۰	خزاعی, صابر : ۲۲۲, ۲۷۴, ۳۶۰
دالبنده, محسن : ۱۹۷, ۲۲۶	خزاعی, طاهره : ۱۷۱, ۱۷۱, ۳۰۱, ۳۱۱, ۳۱۹
دانا اصفهانی, زهره : ۹, ۱۹۹, ۲۰۰, ۲۱۲, ۲۱۵	خزاعی, محمدرسول : ۱۹۸, ۲۲۲
۳۵۱, ۳۱۵	

دهقانی , حکیمه : ۳۰۴	دانش , حسین : ۲۳۷, ۲۳۶, ۱۴۷
دهقانی , حمیده : ۲۸۵	دانش , نیر : ۲۴۰
دهقانی , روح الله : ۲۷۰	دانیال , مریم : ۲۲۸
دهقانی , علی : ۱۶۵	داودی , نیره : ۹۴
دهقانی , محمدعلی : ۲۹۸, ۲۷۲	داودی , هما : ۱۶۸
دهقانی , محمدعلی : ۲۴۰	داوری , محمدحسین : ۱۰۴
دهقانی , محمودرضا : ۹۲, ۸۶	داوودی , پوراندخت : ۱۱۵
دهقانی , نسرين : ۳۰۴, ۲۹۸, ۱۴۳, ۱۲۷, ۴	دخش , سارا : ۱۸۶, ۳۸
دهقانی زاده , مهدی : ۱۷۵	درانی , اعظم : ۲۲۲
دهقانی زاده بغداد آباد , مهدی : ۱۴۵, ۱۴۴	دریا , مرجان : ۲۹۴
دهقانی فیروز آبادی , زهرا : ۸۳	دربهانی نژاد , زهرا : ۲۰۰
دهقانی محمودآبادی , آرزو : ۳۲۵	درخشان , اکبر : ۲۰
دهقانی محمودآبادی , محمدعلی : ۱۱۴	درخشان , فریبا : ۳۵۱, ۲۱۲
دهقانی , عباسعلی : ۲۶۲	درگاهی , حسین : ۳۲۴
دهقانی , غلامعلی : ۳۴۵, ۲۶۲, ۲۴۵	درویشی , مطهره : ۲۴۴
دهقانی , محمدرضا : ۹۷, ۸۴, ۵۸, ۴۵, ۲۵, ۲۳	دریانورد , زهرا : ۱۱۶, ۷۷
۱۶۷, ۱۳۸, ۱۱۰, ۹۸	دریازاده , سعیده : ۲۳۷, ۲۳۶, ۱۴۷, ۹۳
دهکی طرقي , جواد : ۱۲۳	دزفولی منش , ژاله : ۳۴۳, ۶۰, ۲۲
دهناد , افسانه : ۲۸۹, ۹۴	دشنگرد , علی : ۱۷۰, ۶۵, ۵۶
دهنویه , رضا : ۳۱۷, ۴۷	دشتی , شهلا : ۱۲, ۴۶, ۸۹, ۹۰, ۱۱۹, ۱۲۱, ۱۵۴
دین محمدی , محمدرضا : ۳۳۸, ۲۱۶	۳۴۴, ۲۴۶, ۲۱۱, ۲۰۷
ذ	دشتی , نسرين : ۲۰۵
ذکریایی , ذکریا : ۲۸۷	دشتی رحمت آبادی , مرضیه : ۳۰۸, ۲۰
ذوالفقاری , میترا : ۳۲۶, ۳۲۴, ۱۶۷, ۱۴۰	دل آرام , معصومه : ۳۲۰, ۱۸۱
ذوالقدر , سمانه : ۲۹۴	دل رحمی , سمیه : ۱۷۷, ۳۱, ۵
ذوالقدر , فاطمه : ۳۱۵, ۱۹۹, ۹	دلآوری , محمدحسین : ۱۰۱
ر	دنبرومن , الهام : ۲۲۲
راستی , حسین : ۲۹۴, ۱۲۳	دواتی , علی : ۳۵۱
راستیان , محمدلطیف : ۳۰۴, ۲۳۶	دوبختی , فرامرز : ۳۱۲, ۳۰
راموز , زینب : ۲۵۳, ۲۲۵, ۱۶۳	دوبرادران , سینا : ۱۶۵
ربانی , داوودخواه : ۲۷۰	دوستکام , آیدا : ۹۸
ربعی , زینب : ۲۷۱, ۱۱۳	ده بزرگیان , فروغ : ۱۳۲
رجایی , سیامک : ۳۵۷, ۹۳, ۷۰, ۱۳	ده بزرگیان , مرضیه : ۱۳۸, ۱۳۲, ۸۴, ۶۹, ۳۷
رجایی قناد , فاطمه : ۴۱	ده حقی , علی اکبر : ۱۳۳, ۱۲۷, ۶۰, ۶
رجب پور صنعتی , علی : ۱۵۹	دهقان , آرزو : ۲۲۲
رجبی واسوکلایی , قاسم : ۲۶۷	دهقان , محمدصادق : ۱۸۵, ۱۰۰
رحمانی بیدخت , ناهید : ۱۵۹	دهقان , مرتضی : ۱۲۸
رحمانی ثانی , ابوالفضل : ۲۳۳	دهقان , مریم : ۵۵
رحمانیان , سعیده : ۱۶۳, ۱۰۴	دهقان , هاجر : ۸۰, ۵۴
رحمانیان کوشکی , سعیده : ۶۹	دهقان زاده , آیدین : ۲۶۸, ۲۲, ۸

رضائیان, محسن : ۳۳۶, ۱۹۴	رحمانی, نازنین : ۲۰۲, ۹۱
رضوانی, محمد ابراهیم : ۳۶۰	رحمت وند, ندا : ۲۴۲
رضوان دزفولی, پروین : ۲۰۲, ۹۱	رحمتی, داوود : ۵۶
رضوی, زهره السادات : ۱۸۹, ۱۴۸	رحمدل, محمدرضا : ۲۷۳, ۱۱۸
رضوی, سیدمهدی : ۱۲۳	رحمدل, مهدی : ۲۷۳, ۱۱۸
رضویان, حمید : ۲۷۴	رحیقی یزدی, فاطمه : ۳۴۰
رعدآبادی, مهدی : ۲۶۷	رحیم دل, مهین : ۳۲۱, ۳۰۰
رعدی, شهریانو : ۱۱۵	رحیم زاده کلاله, اعظم : ۹۴
رفعتی, علی : ۲۱۱, ۲۰۷	رحیمدل, طاهره : ۳۱۲
رفیع زاده, افسانه : ۱۳۴	رحیمی, بهلول : ۳۲۴, ۲۲۷
رفیعی, رضا : ۳۶۲	رحیمی, طاهره : ۳۵۹
رفیعی, رضاعلی : ۱۵۷	رحیمی, علی : ۳۴۸
رفیعیان, نسرین : ۱۱۵	رحیمی, فاطمه : ۸۰, ۵۴
رفیقی, محمد : ۳۴۶	رحیمی مقدم, زهرا : ۳۳۸, ۱۳۴
رمضان زاده, خیرالنساء : ۱۷۸, ۱۶۹, ۸۲, ۶۲, ۵۵, ۲۵	رخ افروز, داریوش : ۸۷
۳۱۶, ۲۹۶, ۲۲۳, ۲۱۹	رزاقی, رضا : ۲۵۷, ۲۴۳, ۱۰۷, ۱۰۶, ۶۵, ۶۴
رمضان زاده, معصومه : ۲۲۳, ۱۷۸, ۱۶۹	رزم آرا, محمدرضا : ۱۷۲
رمضانزاده, رشید : ۴۲	رزم آرا, محمدرضا : ۱۹۲
رضانلی, سمیه : ۳۳۱, ۱۵۰, ۱۳۱, ۱۰۴	رستمزاده, زکیه : ۳۱۷
رضائی بدر, فرهاد : ۲۱۶	رستمی, اشرف : ۱۸۷
رضائی کاکرودی, عاطفه : ۲۴۰, ۱۰۱	رستمی, طاهره : ۹۹
رنجبر, ملیحه : ۸	رستمی, علی : ۶۰
رنجبر وکیل آبادی, داریوش : ۱۶۵	رستمی, مازیار : ۳۱۸, ۱۳۵, ۶۲, ۲۸, ۲۷
رنگرز جدی, فاطمه : ۲۳۵, ۲۳۲, ۲۳۱, ۱۵۱, ۹۵, ۷	رستمی مسکوپایی, سمیه : ۳۱۳
روا, زهرا : ۳۰	رستمی مسکوپایی, فریده : ۳۱۳
روانبخش, فرنگیس : ۸۷	رسولی, داود : ۳۵۴, ۳۵۳, ۳۰۳
روانبد, محمدرضا : ۲۲۷	رسولی, رحیم : ۳۵۴
روانی پور, مریم : ۱۹۹, ۱۶۵, ۵۸	رسولی, زهره : ۳۵۱
روانی پور, معصومه : ۱۹۹, ۱۶۵	رضا برادران, حمید : ۶۳
روح الامینی, آزاده : ۲۳	رضا بهنام, حمید : ۳۱۳
روحانی, ژاله : ۲۶۸, ۱۰۹, ۱۰۱	رضا جمشیدی, حمید : ۲۷۷, ۱۶۰
روچی, میترا : ۲۰۹	رضا مهتدی, احمد : ۱۱۷
روزبهی, امرالله : ۲۹۸, ۲۱۸, ۱۲۷, ۱۲۲, ۹۶, ۴۰, ۴, ۲, ۱	رضا میرلطفی, پرویز : ۱۴۸
روشن پور, فرح : ۳۴۳, ۶۰	رضایی, حسن : ۱۷۷
رهایبی, زهره : ۲۸۶	رضایی, فریبا : ۲۹۲
ریاحی, سیمین : ۲۰۷	رضایی مفر, محمدرضا : ۲۷۰, ۱۵۱
ریواز, سارا : ۲۰۶, ۱۵۳, ۹۸, ۹۷	رضائی, نفیسه : ۲۹۶, ۲۴۷
ریواز, مزگان : ۲۱۰, ۱۵۳	رضائی دهقانی, عبدالله : ۲۵۴
رئوف, زینب : ۱۵۲	رضائیان جهرمی, فاطمه : ۱۸۲
رئیس السادات, سیدمحمدعلی : ۳۳	رضائی, ریتا : ۹۷, ۱۸

رئیس السادات، محمدعلی : ۶۷	زیار، سمیه : ۵۱
رئیسون، محمدرضا : ۱۷۳	زیارتی، شایان : ۲۷۱
رئیس، مرضیه : ۳۰۴	ژ
رئیس، وجیه الله : ۲۸۱	ژیانی فرد، اکرم : ۳۲۵، ۳۱۳
رئیس دهکردی، زیبا : ۳۰۵، ۲۵۹، ۱۷۹، ۱۴۴	س
رئیس فر، افسانه : ۲۶۷، ۹۴	سابقی، حکیمه : ۲۹۶، ۲۹۱، ۱۲۳
ز	سادات، زهره : ۳۲۳
زادگان، علیرضا : ۳۳۶	سادات حسینی، مریم : ۳۱۵، ۱۸۸، ۱۳۳، ۹۲
زارع، حسین : ۲۵۵	ساداتی، لیلا : ۱۴۶، ۳۰
زارع، محمدعلی : ۲۲۲	سارانی، محمد : ۱۷۰
زارع بوانی، میترا : ۲۰۵	ساعی، رضوان : ۲۵۸، ۲۵۷
زارع بیدکی، مجید : ۱۵۹	ساکي، آزاده : ۳۳۴
زارع خورمیزی، محمدرضا : ۵۵	سالاری، سعید : ۳۰۵
زارع زاده، یدالله : ۷۹	سالک رنجبرزاده، فریبا : ۳۳۹، ۲۸۰
زارع سخویدی، محمدجواد : ۸۳	سالمی، کتابیون : ۱۳۴
زارع فضل الهی، زهرا : ۳۲۴، ۲۲۷	سامانی، مرجان : ۳۴۸
زارعی، آفاق : ۳۵۰	سب چراغی، مزگان : ۲۹۸
زارعی، سکینه : ۱۷۷	سیحانی، محمود : ۲۶۱
زارعی، فرزاد : ۳۵۴، ۳۵۳	سبزمکان، لیلا : ۳۰۰
زارعی، وحیدرضا : ۶۳	سبزواری، سکینه : ۳۰۷، ۲۷۸، ۲۰۶، ۱۴
زارعیان، مهدی : ۲۸۶	سبطالشیخ، امیربهاءالدین : ۲۹
زارعین، سعیده : ۳۵۵	سپاسه، فاطمه : ۲۹۲، ۱۴۲
زارعی، فاطمه : ۱۷۸	سپاهی، ویدا : ۲۵۳، ۱۰۵، ۸۲
زاهد مقدم، حسنعلی : ۲۳۰	سپهرمنش، زهرا : ۲۵۸، ۲۵۷
زاهدی، راضیه : ۲۹۵، ۲۱۷، ۱۲۴، ۵۰، ۳۵	ستاره، سوگند : ۳۱۶
زاهدی فر، فریبا : ۳۵۲، ۳۱۵، ۲۹۴، ۲۹۳، ۲۱۵	سختایی، الهه : ۲۴۴
زحل، محمدعلی : ۵۷، ۱۱	سرافراز، محمدعلی : ۲۹۴
زحمت کش، ثریا : ۱۳۹، ۱۱۶، ۷۸، ۷۷، ۳۴	سرافراز مهر، سعیده : ۱۶۰
۳۵۴، ۳۰۰، ۲۷۴، ۲۷۳، ۲۷۲، ۱۸۵، ۱۶۲	سرافرازیان، شهرام : ۸۸
زربنی، فاطمه : ۴۰	سراوانی، سلیمان : ۱۷۰
زمانیان، نازنین : ۳۲۷، ۳۱۴، ۱۸۷	سراوانی، رامین : ۳۴۰
زمانیان، هادی : ۱	سراوانی، شهزاد : ۳۴۰
زند، فرید : ۲۴۶	سرسنگی، ولی : ۳۵۵
زندگانی، نجمه : ۲۰۵، ۱۱۲	سروقد مقدم، سمانه : ۲۱۸
زنده بودی، محبوبه : ۲۰۸، ۲۰۵	سرویه، ملیحه : ۲۷۵
زنده دل، ابوالفضل : ۳۱۲، ۱۳۲	سعادت، فاطمه : ۳۰۰
زندى، هنگامه : ۲۸۵، ۲۶۶، ۲۶۵	سعادت جو، فاطمه : ۳۵۶
زنگنه، فروغ : ۳۱۰، ۱۳۶، ۱۳۳، ۷۴، ۶۶، ۶۰، ۶	سعادت مند، وحید : ۳۳۱، ۱۵۰، ۱۳۱
زوبین، فاطمه : ۱۳۸	سعید تهرانی، انسیه : ۸۷
زورمند قاسمی، فاطمه : ۱۸۰	سعید فیروزآبادی، ملیحه : ۳۳۴

شرف نیا, حمید : ۷۵	سعیدی, مرتضی : ۱۴۱
شریفی, روح الله : ۳۶۰	سعیدی, میلاد : ۲۰۴
شریفی, محسن : ۳۶۰	سعیدیان, معصومه : ۳۶۱, ۸۴, ۸۳
شرفی کیا, ایمان : ۲۷۸	سفیدی, فاطمه : ۲۹۳, ۲۱۵, ۱۹۷, ۹
شعوری بیدگلی, علیرضا : ۱۶۳	سلامی رنجبران, حسن : ۳۳۹, ۳۳۶, ۱۹۶, ۱۹۵, ۴۴
شعیبی, علی : ۳۱۱	سلامی رنجبران, یاسین : ۳۳۶, ۱۹۶
شفایی, یوسف : ۲۱۳	سلطانی, اشرف : ۳۰۳
شفقی, افشین : ۱۵	سلطانی عربشاهی, سیدکامران : ۱۳۴, ۶۱
شفیع پور, سیده زهرا : ۹۵	سلطانی عربشاهی, کامران : ۱۶۸, ۱۴۷, ۴۴, ۲۱
شفیع پور, ویدا : ۱۱۹	سلمانی ندوشن, ابراهیم : ۳۱۷
شفیع زاده, معصومه : ۲۷۸	سلوتی, سونیا سادات : ۷۸
شفیعان, هاجر : ۱۱۳	سلوک حقیقی, فرزانه : ۳۴۴, ۱۱۹, ۹۰
شفیعی, صدقه : ۳۰۳, ۳۰۲	سلیمانی, رسا : ۱۸۸
شفیعی زاده بافقی, مهدیه : ۲۹۴, ۸۳	سلیمانی, شیلا : ۶
شکارچی, بابک : ۲۱۸, ۲۰۸, ۲۰۷	سلیمی, طاهره : ۳۵۹, ۲۹۱, ۲۸۵, ۲۶۹, ۲۵۲, ۱۶۶
شکری, طیبه : ۲۴۳, ۸۱, ۳	سلیمی طباطبایی, فاطمه : ۳۳۲
شکور, مهسا : ۲۷۴, ۲۴۳, ۸۱, ۱۹, ۳	سمیعی, مهسا : ۱۲, ۴۶, ۸۹, ۹۰, ۱۱۹, ۱۲۱
شکورنیا, عبدالحسین : ۲۲۳, ۱۷۴	سمیعی راد, فاطمه : ۳۴۴, ۲۴۶, ۲۱۱, ۲۰۷, ۱۵۴
شکوهی, مصطفی : ۷۶	سمیعی راد, فاطمه : ۲۳۸, ۱۰۸
شکیبازاده, الهام : ۱۱۸	سنجر موسوی, ناصر : ۷۴
شکری زاده, لیلا : ۲۳۱	سنجری, مهناز : ۹۴
شمسی, فریماه : ۳۶۲, ۳۴۳, ۱۵۷, ۸۹	سوادی اسکویی, داریوش : ۲۳۳, ۲۱۶
شمسی زاد, ماشالله : ۲۲۱	سهرابی, زهره : ۱۹۰, ۱۳۴
شمشیری, مهری : ۱۶۱	سهرابی, هانیه : ۲۹۴
شوقی شفق آریا, فرنگیس : ۴۷	سید باقر مداح, سادات : ۱۵۵, ۱۶
شهبابی, سمیرا : ۱۴۲, ۳۵	سیدجوادی, مهری : ۳۴۶
شهبازی, عباس : ۱۵۶	سیدفاطمی, نعمیه : ۲۹۸
شهیدی, علیرضا : ۱۲۸	سیروس, علی : ۲۶۱
شهدادی, حسین : ۳۲۳	سیف الدینی, رستم : ۴۲
شهرآبادی, عفت : ۳۳۶, ۱۹۴	سیم فروش, ناصر : ۵۱
شهنازدوست, معصومه : ۲۳۹	ش
شیخ علیپور, زهرا : ۱۷۱, ۳	شادی افین, علی : ۶۵
شیخها, محمدحسن : ۱۵۷	شاکری, محمدتقی : ۱۰۵
شیخی, محمدعلی : ۲۲۲	شامخی امیری, محدثه : ۲۹۰
شیخی, ناصر : ۳۰۳	شاهچراغی, سیدحسین : ۱۹۰
شیرازی, ماندانا : ۱۱۴, ۲۱, ۱۷, ۱	شپهری مطلق, محمدهادی : ۱۶۶
شیرانی, مجید : ۱۴۹	شجاعی, فاطمه : ۱۱۸
شیرخدا, شیما : ۲۵۸	شجاعی فر, پریسا : ۲۹۲
شیرعلی, محمدحسین : ۲۰۰	شرقی, سیده فریبا : ۱۱۸
شیرغلامی, علی : ۳۳۳	شریف, فرخنده : ۷۵, ۶۱

شیری، مریم : ۱۷۳	صفدری، فاطمه : ۲۱۲، ۲۰۰، ۱۹۹، ۹
شیخ سعادت‌آبادی، عصمت : ۱۵۲	صفدری ده چشمه، فرانک : ۳۰۵، ۱۳۰
شیر محمدی، حمید : ۳۱۷	صفدری، فاطمه : ۳۵۱
شیرمحمدی، جواد : ۳۱۷	صفری، زهرا : ۳۱۰، ۶
شیرمحمدی، زهرا : ۳۱۷	صفری، فاطمه : ۲۳۰
شیعه، هاجر : ۲۰۶، ۱۸	صفری، مؤگان : ۲۱۵
ص	صفری واریانی، علی : ۳۵۲، ۲۹۳
صابر، محبوبه : ۲۰۶، ۱۱۰، ۸۴، ۱۸	صفوی، سیده آزاده : ۲۲۶، ۱۹۷، ۱۳۱، ۵۹
صادقی، تابنده : ۳۳۵، ۳۲	صفوی، محبوبه : ۳۱۷
صادقی، حمیده : ۳۰۹	صناعی، معصومه : ۱۶۳
صادقی، فاطمه : ۳۰۴، ۲۳۶	صوفیان، معصومه : ۲۸۵
صادقی، ملیحه : ۲۲۷، ۱۵۳	صیامیان، حسن : ۱۰۶
صادقی خراشاد، محمود : ۱۵۹	صیاد، زهرا : ۲۱۸
صادقی سده، بهمن : ۲۶۱	ض
صادقی غیائی، فاطمه : ۵۰، ۴۵	ضیایی، امیر : ۳۵۱، ۳۱۵، ۲۹۳، ۲۱۲، ۵۷، ۹
صادقی غیائی، معصومه : ۵۰، ۴۵	ضیایی، سیدامیرمحسن : ۵۱
صادقیان، محمدحسن : ۲۸۸	ضیائی، سهیلا : ۱۵۰
صادقیه اهری، سعید : ۱۰	ضیائیهها، معصومه : ۲۱۲، ۱۶۴، ۷۷، ۳۸
صادقی، امیر : ۱۳۱، ۵۹	۳۵۳، ۳۵۲، ۳۵۱، ۲۴۴
صادقی قطب آبادی، فرزانه : ۱۱۸	ط
صافی زاده، حسین : ۴۲	طالب پور، امین : ۲۳۳، ۲۱۶
صالحی، حبیبه : ۳۴۶	طالبی، قدمعلی : ۲۴۶
صالحی، ساسان : ۲۹۴	طاهرپور، معصومه : ۱۵۶، ۳۱
صالحی، مریم : ۱۵۸	طاهرزاده، حسین : ۸۸
صالحی، هدی : ۱۷۰	طاهرزاده، ژیللا : ۱۵۵
صالحی پور مهر، هانیه : ۷۶	طاهرگورابی، زویا : ۲۰۳
صباغی، مریم : ۲۹۵، ۲۱۷، ۳۵	طاهری، انیس : ۲۹۴
صباغیان، زهرا : ۸۴، ۷۱، ۲۴	طاهری، ماهدخت : ۲۸۶، ۱۵
صبوری، سارا : ۳۱۴، ۱۸۷	طاهری، ندا : ۲۹۸، ۱۲۷، ۴
صبوری کاشانی، مریم : ۲۲۸	طباطبایی، افسرالسادات : ۲۷۲
صحت، مجتبی : ۱۲۶	طباطبایی، ثریا : ۳۳۶
صداقت کار، فرزانه : ۱۸۹	طباطبایی، شیما : ۵۱
صدوقی، فرحناز : ۱۵۳	طیب زاده تهرانی، ساره : ۲۹۳
صدیق پور، لیلا : ۲۱۵	طیبی، مریم : ۲۵۳، ۱۶۳، ۲۶
صدیقی، ایرج : ۲۸۳	طیبی، شهناز : ۲۹۶
صدیقی، علیرضا : ۲۰۷	طریک، ادریس : ۶۷
صدیقیان، طاهره : ۳۰۶	طهماسبی، رحیم : ۲۷۶، ۱۲۱
صدیقی، آسیه : ۱۱۱	طهماسبی، محمد : ۱۲۷، ۱۲۲، ۴
صفابخش، لیلا : ۷۸، ۱۰	طیبی، طاهره : ۳۶۰
صفاری، زهرا : ۲۰۲، ۹۱، ۶۹	ظ

عضدی , پرویز : ۲۲۷, ۲۴۸, ۲۴۹	ظریف نسب , مهنوش : ۱۴۸, ۱۸۹
عظیمیان , جلیل : ۱۲۰	ظهیری , آزاده : ۶۵, ۱۲۲, ۲۵۶, ۲۸۳
علاقیند , مریم : ۱۰۲	ع
علامی , عباس : ۲۱۲, ۳۵۱	عابدی باجوانلو , مرضیه : ۱۵۶
علوی , زهرا : ۳۲۱	عابدینی , زهرا : ۲۶, ۳۰۴
علوی , موسی : ۱۶, ۲۸۱	عابدینی , کبری : ۲۳۳
علی اصغرزاده , اکبر : ۷	عابدینی , مریم : ۲۸۸
علی پور , الهام : ۴۶, ۱۰۳, ۱۲۱, ۳۴۴	عازمیان , آزاده : ۲۰, ۳۸, ۸۵, ۱۱۶, ۱۲۱, ۱۶۵
علی پور , عباس : ۴۶	۱۶۶, ۱۸۵, ۱۹۹, ۳۴۲
علی پور یگانه , فاطمه : ۱۲۵	عالمی , علی : ۴۱, ۵۲, ۱۷۲, ۱۹۲
علی حسینی , جمیله : ۳۶۰	عبادی , عباس : ۳۵۸
علی دلاکی , صغری : ۳۰۳	عبادی , حسین : ۲۶۲
علی ماندگاری , زهرا : ۲۹۱	عباس زاده , عباس : ۱۴, ۱۶, ۱۵۵, ۲۰۶, ۲۷۸, ۳۰۷
علیجان زاده , مهران : ۸۶	عباسوند , علی اکبر : ۲۱۳
علیجانپور , ابراهیم : ۲۹۰	عباسی , رسول : ۳۴
علیزاده , سمیه : ۱۸۹	عباسی , سکینه : ۲۰۵
علیزاده , مهستی : ۵۹, ۱۴۳, ۱۴۷, ۳۵۱	عباسی , علی : ۱۵۹, ۲۷۰, ۲۷۵
علیزاده بی پناه , گیسو : ۶۸	عباسی , فاطمه : ۱۹۸
علیزاده سیوکی , هادی : ۹۷	عباسی , محمود : ۳۷, ۳۲۱
علیزاده نایینی , مهوش : ۴۹	عباسی , مهناز : ۲۴۴
علیگلیندی , کبری : ۱۰۶	عباسیان , محسن : ۱۶۶
علی اصغرزاده , اکبر : ۲۳۵	عباسی , کریم : ۱۹, ۲۳, ۲۷, ۴۵, ۵۸, ۶۹, ۱۳۸
علیرضایی طهرانی , سیما : ۶۳	۱۸۲, ۱۸۳
علیزاده , مریم : ۲۷۷	عبدلی , روح الله : ۱۴۸, ۱۸۹
عمادزاده , علی : ۷۹	عبدی شهبهانی , مهشید : ۹۰
عنبری , خاطره : ۵۶, ۱۳۲, ۱۶۴, ۲۵۴, ۳۱۲	عرب بیک , طاهره : ۳۱۱
عنبری , زهره : ۲۶۱, ۲۶۳, ۲۸۵, ۳۱۴	عرب زاده , رحمت اله : ۹۱
عوض بخش , محمدحسین : ۳۳۴	عرب زاده , رحمت اله : ۲۰۲
عین الهی , ناهید : ۲۰۵	عرب فرد , مسعود : ۷, ۹۵, ۲۳۱, ۳۳۲
غ	عربزاده , سیدعلیمحمد : ۴۲
غریبی , طیبی : ۱۱۳, ۲۷۱	عرفان , عارفه : ۳۵۶
غریب نواز , راهله : ۳۲۵	عرفانیان , سعیده : ۵۰
غضنفری , زینب : ۷۱	عزت زادگان , شاهرخ : ۲۰۷
غفاری , آزاده : ۳۰	عزیززاده , فتانه : ۲۲
غفاری , رضا : ۲۲, ۲۸۰	عزیززاده فروزی , منصوره : ۱۱۳, ۲۷۹
غفاری , عهدیه : ۱۶۱	عسکری , جعفر : ۲۵۸
غلامی , حسن : ۲۰, ۷۹	عسکری , عفت : ۹۹
غلامی , محمدرضا : ۱۳۲, ۳۱۲	عسکریان , مهرداد : ۲۴۶
غلامی پریزاد , اسکندر : ۷۱	عسگری , فهیمه : ۲۵۹
غلامی پریزاد , الهه : ۷۱	عشرتی , بابک : ۱۷۴
	عشقی زاده , مریم : ۱۷۲, ۱۹۲

فلاح، راضیه : ۲۳۷	غنا، سامیه : ۳۳۳، ۷۵
فلاح، صدیقه : ۲۸۲	غنایی چمن آباد، علی : ۲۴۸
فلاح زاده، حسین : ۲۵۸، ۲۴۲، ۱۴۲، ۵۳، ۳۴	غیاثوند، شهبلا : ۵۷، ۱۱
فلاحتی عقدا، مریم : ۲۸۹، ۲۸۸	غیاثوندیان، شهرزاد : ۱۰۸
فولادی، منصور : ۳۳۲، ۲۹۰	ف
فیروزی، علی : ۲۹۴، ۲۲۴، ۹۳	فاتح پناه، آزاده : ۲۴۱
فیروزی چاهک، علی : ۲۹۴	فاطمی، ساغر : ۲۸۶، ۱۵
فیضی پیرسلطان، محمود : ۲۶۲	فائزی، طاهره : ۲۱۵
ق	فتاحی، الهه : ۳۳۴
قادری، فریبا : ۲۴۶، ۱۵۸	فتاحی، مزده : ۱۳۴
قاسمی، امید : ۱۹۶	فتاحی بافقی، علی : ۳۴۲، ۸۷
قاسمی، راضیه : ۳۳۴	فتحی آذر، اسکندر : ۱۷۱
قاسمی، زهرا : ۲۳۸، ۱۹۷، ۱۸۴، ۱۲۰، ۱۰۸، ۵۷، ۱۱	فتی، لادن : ۱۳۴
قاسمی، سعید : ۱۹۳	فخارزاده، لیلا : ۱۹۷
قاسمی، مرضیه : ۱۳۰	فخاریان، اسماعیل : ۲۸۳، ۱۲۲
قاسمی، مریم : ۱۰۳	فداکار سوقه، ریحانه : ۹۵
قاسمی، نسرین : ۳۶۱	فرج پور، آرزو : ۲۱۸، ۷۴، ۶۷، ۳۳
قاسمی نژاد، ریحانه : ۳۰۵	فرج خدا، تهمنه : ۳۲۱، ۱۶۸، ۳۷
قاسمی، مهدیه : ۱۷۱	فرج زاده، زهرا : ۲۹۶، ۲۹۱، ۱۲۳
قاضی زاهدی، مهدیه : ۱۰۶	فرح نژاد، زهره : ۲۰۸
قاضی میرسعید، سیدجواد : ۳۲۴	فردوسیان، فرزاد : ۳۰۹
قاضی وکیلی، زهره : ۴۳	فرزاد، فریبا : ۷۹
قالیچی، لیلا : ۳۲	فرزانه، اسماعیل : ۲۱۳
قانی دهکردی، فاطمه : ۲۱۰	فرزندی پور، مهرداد : ۲۳۲، ۲۳۱، ۹۵
قایدی، حسین : ۱۶۵	فرزین یزدی، محبوبه : ۳۶، ۲۹
قائد امینی، علیرضا : ۸۱	فرشباف خلیلی، عزیزه : ۷۶
قائم امیری، مریم : ۲۹۰، ۲	فرشیدی، شاپور : ۲۴۲
قبادی، مجتبی : ۲۴۹، ۲۴۸	فرقانی، سعیده : ۳۴۷
قبادی داشدبی، کامل : ۱۲۱	فرنیا، فرحناز : ۳۲۱
قدرتی، اکرم : ۲۳۳	فرهمند، ناهید : ۱۸۲
قدس بین، فریبا : ۷۵، ۶۱	فرهمندجو، فاطمه : ۲۹۵، ۲۱۷، ۱۲۴
قرایی زاده، فرانگیز : ۲۱۱، ۱۵۴	فرهنگ فر، مجید : ۱۷۵، ۱۴۵، ۱۴۴
قربانپور، رضا : ۳۱	فرونی، حسن : ۲۷
قربانیان، یاسمین : ۸۰، ۵۴	فشارکی نیا، آرزیتا : ۳۰۱
قرقچیان، الهه : ۳۵۵	فعال، غلامرضا : ۳۵۲، ۳۱۶، ۲۲۳، ۱۹۱، ۴۱
قره داغی، زهرا : ۲۵۸، ۲۵۷	فعال، یحیی : ۳۱۶
قره طغانی، عادل : ۳۲۰، ۱۸۱، ۱۶۹، ۶۶	فقیهی، ماریا : ۳۶۲، ۳۶۱
قریب، آتوسا : ۱۶۷	فقیهی مرقی، عطیه : ۲۹۹، ۲۳۵، ۱۷
قریب، میترا : ۳۲۶، ۳۲۴، ۲۰۵، ۱۶۷، ۱۴۰	فکور، سکینه : ۲۱۳
قلی پور، چنگیز : ۲۳۳، ۲۱۶	فلاح، حسین : ۳۵۵، ۳۱۰، ۲۹۴، ۸۳

۳۱۰, ۱۳۶	قلی زاده, معصومه : ۲۱۴, ۲۱۳, ۴۹
کریمخانلویی, گیتی : ۱۴۰	قنبر نژاد, امین : ۲۱
کریمی, حسین : ۳۵۶	قنبرزاده, ناهید : ۳۳۱, ۲۱۹, ۸۲
کریمی, زهره : ۱۴۳	قنبری, زهره : ۱۵۸
کریمی, زینب : ۱۳۴	قنبری, عاطفه : ۳۲۸, ۱۶۱, ۹۵
کریمی, مژگان : ۲۶۹	قنبری, محمدرضا : ۱۳
کریمی, مهدی : ۲۱۱	قنبری, مریم : ۳۵۷
کریمی زارچی, مژگان : ۲۰۹	قندیلی, سیدجواد : ۲۴۸
کریمی موفقی, حسین : ۱۳۸, ۱۰۵, ۷۸, ۶۵	قوتی کیسمی, فاطمه : ۳۵۸
۳۲۵, ۳۱۳	قویدل, فرشته : ۹۹
کریمیان, زهرا : ۹۰	قهرمانی, علیرضا : ۱۰۸
کشاورز, حسین : ۴۴, ۲۱	قهرمانی, لیلا : ۲۴۵
کشاورزی, امید : ۲۸۴	ک
کشاورزی, ساره : ۶۱	کاربرد, اصغر : ۲۹۳
کشاورزی, فرحناز : ۲۵۳, ۱۰۵	کارگر, حمیده : ۱۰۱
کفیری, علی : ۳۲۲	کارگر, زهرا : ۵۴
کلانی, زهره : ۱۹۰, ۱۰۲	کارگر, فاطمه : ۳۵۵, ۲۹۴, ۸۳
کلی فرهود, گودرز : ۶۰	کارگر, مریم : ۳۱۰, ۶
کوهپایه زاده, جلیل : ۲۷۵, ۲۳۷, ۲۳۶, ۱۴۷	کارگر شورکی, فاطمه : ۲۹۴, ۸۳
کهریزی, فرحناز : ۶۰	کاظم زاده, رافت : ۳۴۶
کهن, نوشین : ۳۳۲, ۱۴۱, ۷	کاظمی, سیما : ۵
کیا, نعیم السادات : ۲۵۱	کاظمی, محمود : ۳۱۰, ۶۶
کیا منش, زهرا : ۱۹۱	کاکاوند, مژگان : ۳۱۵, ۱۱
کیانی, زهرا : ۳۱۶, ۱۶۹, ۶۲	کاوه, محمدحسین : ۲۴۵
کیانیان گل افشانی, مریم : ۲	کاهنی, سیما : ۲۰۲, ۷۹
کجوری, جواد : ۵۸, ۴۵, ۳۷, ۲۵, ۲۳, ۱۸	کبیری, ندا : ۲۳۳, ۲۱۶
۱۶۷, ۱۳۸, ۱۱۰, ۹۸, ۹۷, ۸۴, ۸۳	کچویی, احمد : ۲۶
کریمیان, زهرا : ۱۱۰, ۸۴, ۸۳, ۷۱, ۲۴	کرباسی, مریم : ۱
کشمیری, فاطمه : ۳۴۷, ۲۲۹	کربلایی, آتنا : ۳۲۱
کوشکی, اکرم : ۱۱	کردستانی, آزاده : ۷
کهن, شهناز : ۹۰	کردستانی مقدم, آزاده : ۳۳۲
گ	کرم زاده جهرمی, عاطفه : ۲۹۵, ۲۱۷, ۱۲۴, ۵۰
گازرانی, اکرم : ۳۳۵	کرم دوست, نوروزعلی : ۱۳۲
گروسی, بهشید : ۱۱۳	کرم زاده جهرمی, عاطفه : ۳۵
گل عنبر, پریسا : ۲۸۰, ۱۹۵	کرمی, اکرم : ۲۵۹, ۱۷۹
گل محمدزاده, شیوا : ۳۴۵	کرمی, معصومه : ۲۱۸, ۲۰۸, ۲۰۷
گل محمدی, عاطفه : ۳۶, ۲۹	کرمی, مهرداد : ۱۳۶
گلستانی, مینا : ۴۰	کرمی دهکردی, اکرم : ۱۴۴
گلشا, رقیه : ۳۱۹, ۱۳۸	کرمی دهکردی, معصومه : ۱۴۴
گنجلو, جواد : ۲۴۰	کرمی متین, بهزاد : ۱۳۳, ۱۰۹, ۸۲, ۷۴, ۴۸
گنجو, مهستی : ۲۴۹, ۲۴۸, ۱۷۷	

- گندمکار، رقیه : ۲۱۵
 گودرزی، رویا : ۳۲۴
 گوزلی، الهه : ۳۲۴، ۲۲۷، ۱۵۳
 گوهری نژاد، سلیمه : ۶۱
- ل
 لباف قاسمی، رضا : ۲۰، ۲۳۰
 لطفی، مژگان : ۳، ۳۳، ۱۷۱
 لطفی کاشانی، فرح : ۱۶۰
 لطیف نژاد رودسری، رباب : ۳۷، ۷۵
 لعلی، ابوالقاسم : ۲۸۷
 لنکرانی، علیرضا : ۲۴۶
 لنگری، سیده مرضیه : ۱۵۶
 لنگری، مرضیه : ۲۹۵
 لنگری زاده، مصطفی : ۱۵۳
 لوک زاده، زیبا : ۲۴۴
 لونی، سودابه : ۳۴۰
- م
 ماکویی، رقیه : ۸، ۲۲، ۱۱۴، ۲۶۸
 مالچی، فاطمه : ۱۱۳
 مالکی، نسرين : ۳۳۷
 ماهینی، سیمین : ۱۷۷، ۱۹۱
 مآکولاتی، ناهید : ۳۲۸
 مبارک، زهره : ۷، ۹۵، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۵
 مبشری، الهام : ۱۹۳
 متشقیع، صغری : ۱، ۲۹۸
 متقی، بی بی زهرا : ۳۵۵
 متقی، بی بی زهرا : ۸۳
 متقی، زهرا : ۱۳۰
 متین پور، محمد : ۲۸۳
 مجاهد، شهناز : ۱۶۵، ۱۶۶، ۲۶۹، ۲۷۸، ۳۰۰
 مجتبائی، سهیلا : ۱۰۱، ۱۰۹
 مجتهدزاده، ریتا : ۲۱، ۴۴، ۱۴۰، ۱۶۷، ۳۲۴، ۳۲۶
 مجدی، اعظم : ۲۷۷
 مجیدی، فیروزه : ۳۰۵
 محبی، سیامک : ۲۲۵
 محبی فر، رفعت : ۱۰۸، ۲۹۳، ۳۵۲
 محجوبی فر، مازیار : ۱۴۸
 محرابی نیا، سیدصمد : ۱۴۹
 محسنی زاده، سیدمصطفی : ۵۶، ۶۵، ۱۷۰
 محسنی بندپی، انوشیروان : ۴۸، ۱۰۹
- محفوظی، لیدا : ۲۸۶
 محقق، ابوالفضل : ۳۱۶
 محمد آدابی، علی : ۲۰۴
 محمد زاده، فاطمه : ۵۷
 محمد علیپور، اعظم : ۳۰۶
 محمدپور، نرجس : ۱۰۸
 محمدحسینی، سیما : ۱۴۹، ۳۳۲
 محمدی، آیین : ۲۱، ۴۴، ۱۴۰
 محمدی، اعظم : ۶۶، ۱۱۰، ۱۶۹، ۱۸۱، ۲۵۹، ۳۲۰
 محمدی، بهادر : ۱۳۶، ۷۴
 محمدی، حمیرا : ۲۴۰، ۳۲۹
 محمدی، فریبا : ۵۲
 محمدی، مژگان : ۴۲
 محمدی، نورالدین : ۹۴
 محمدی، یحیی : ۵، ۴۱، ۳۵۲
 محمدی باغملایی، بی بی ماه : ۲۷۸
 محمدی باغملایی، مسعود : ۱۶۵
 محمدیان، مجید : ۱۶۳، ۲۵۳
 محمدی، حبیب : ۱۷۴
 محمود زاده زرنندی، فاطمه : ۳۵۸
 محمود زاده زرنندی، فرزانه : ۳۵۸
 محمودی، اسما : ۳۴۵
 محمودی، محمدرضا : ۹۲
 محمودی، مظاهر : ۲۴۴
 محمودیان، فرزاد : ۱۸۲
 محیط قیری، زهرا : ۲۴۸، ۲۴۹
 مخبرالرضا، لادن : ۳۴۷
 مختارپور، صدیقه : ۹۱
 مختارزادگان، مریم : ۱۴۶
 مداحی نژاد، مهدیه : ۲۹۸
 مدبر، محمدرضا : ۱۱۴، ۱۹۹
 مدرس صدق، منیره : ۲۶۵، ۲۶۶
 مدیحی، صدیقه : ۸۷
 مراد حیدری گرجی، علی : ۱۰، ۲۳۹
 مرادی، الهام : ۲۰
 مرادی، شهلا : ۲۳
 مرادی، فاطمه : ۱۳، ۱۸۵، ۲۷۴
 مرادی، میثم : ۳۰۲
 مرادی، یاسر : ۳۰۳
 مرادی، مسعود : ۴۳

۳۱۰, ۱۳۶	مرآتی, آسماء : ۱۱۵
معمارافتخاری, محمد : ۶۶	مرتضوی, مینا : ۱۱
معین, اطهر : ۱۸۷	مرتضوی زاده, سیدمحمدرضا : ۲۲۴
معیاری, اعظم : ۱۶۱	مرسلی, پریسا : ۲۰۸
مقدس, طاهره : ۳۲۸, ۲۳۹, ۱۶۱	مروتی شریف آباد, محمدعلی : ۳۰۰
مقدم, خدیجه : ۳۲۳	مروجی, سیدعلیرضا : ۲۵۷, ۱۰۷, ۱۰۶
مقرب, مرضیه : ۲۹۱, ۱۲۳	مروجی, علیرضا : ۲۳۲
مقصودی, فهیمه : ۱۶۱	مروذشتی پور, نسربین : ۱۷۷
مقیمي, محمدعلی : ۳۳۲	مرید, احسان : ۱۶۴
مقیمي, مسعود : ۳۳۲, ۳۳۰, ۲۹۰, ۱۴۳	مزارعی, الهام : ۲۲۱, ۲۲۰
مقیمي, منصور : ۵۵	مزین, محمدرضا : ۳۴۲, ۲۵۸
ملاباشی, رویا : ۲۹۷	مژدهی پناه, حسین : ۱۰۳
ملاکی مقدم, زینب : ۳۱۶	مستغاثی, مهرداد : ۲۳۵
ملکیپور افشار, رضا : ۴۲	مسجدی, منصور : ۱۱۹, ۹۰, ۸۹, ۴۶, ۱۲
ممتازمنش, نادر : ۴۷	۳۴۴, ۲۴۶, ۲۱۱, ۲۰۷, ۱۵۴, ۱۲۱
ممیزی, محمد : ۳۱۲, ۲۴۲, ۱۴۲, ۵۳, ۳۴	مسعودنیا, محمدحسین : ۱۹۰
ممیزی, مهدیه : ۳۱۲, ۲۴۲, ۱۴۲, ۵۳, ۳۴	مسعودی, شکوفه : ۱۵۲, ۹
منادی زیارت, حدیثه : ۳۳۹	مسیبی, مژده : ۹۸, ۹۷
مناقب, سیداسماعیل : ۲۲۵, ۱۸۲, ۱۱۱	مشعوف, سهیلا : ۳۱۷
منتظری, رزا : ۱۰۵	مشکات, مجتبی : ۲۱۸
منجمی, علیرضا : ۲۸۳	مشیرآبادی, زینب : ۲۹۸
منصوریان, محمدرضا : ۱۹۲, ۱۷۲, ۵۲, ۴۱	مصباح زاده, بهزاد : ۲۰۳
موتاب, محبوبه : ۲۶۱, ۲۱۱	مصدق, محمدحسین : ۳۶۱, ۱۶۰
موتاب بفروئی, محبوبه : ۳۲۲, ۲۶۱, ۱۱۷	مصطفایی, علی : ۲۳۳, ۲۱۶
موحد, سینا : ۳۵۲	مصطفایی, غلامرضا : ۲۷۰
مودی, آسیه : ۱۷۰, ۶۵	مصلی نژاد, فاطمه : ۲۲۵
مودی, میترا : ۳۰۲, ۲۷۷, ۲۰۳	مصلی نژاد, لیلی : ۱۶۳, ۱۵۲, ۱۰۳, ۶۹, ۵۳, ۴
موسایی فرد, مهدی : ۲۱۶	۳۰۵,
موسایی, ایمان : ۲۷۷	مظفری, شهباز : ۳۰۴, ۲۳۶
موسوی, اسداله : ۲۹۸, ۲۱۸, ۱۲۷, ۱۲۲	مظفری, صدیقه : ۳۱۸
موسوی, زهرا بیگم : ۹۹	مظفری, فاطمه : ۲۲۳
موسوی, سیدحسن : ۱۹۶	مظفری, مصیب : ۸۸
موسوی, سیده دلارام : ۳۳۳	مظلوم, ناهید : ۳۲۲, ۲۶۱
موسوی, عارفه : ۲۹۷	مظلوم زاده, سعیده : ۲۱۰, ۲۰۹, ۱۰۰
موسوی زاده, علی : ۲۹۸, ۲۱۸, ۱۲۲, ۴	مظلومی محمودآباد, سیدسعید : ۱۹۰, ۱۲
موسوی مقدم, فاطمه : ۳۰۵, ۱۳۰	معتمد, نیلوفر : ۱۸۵, ۸۸, ۳۸
موسوی, ساقی : ۲۸۰, ۱۹۵, ۵۹, ۱۵	معتمد رضایی, ام البنین : ۲۰۳
موسوی بزاز, مجتبی : ۲۰, ۱۴	معرف, علیرضا : ۱۵۸
موعودی, سیمین : ۲	معزی, معصومه : ۲۸۷, ۱۴۹, ۱۲۸
موفق, جبرائیل : ۳۴۵	معصومی, نسربین : ۱۱۸
	معمارافتخاری, لیدا : ۱۳۳, ۸۲, ۷۴, ۶۶

مولویان، مهری : ۳۲۷	میرهاشمی، سیدمهدی : ۱۲۲
مومن هروی، منصوره : ۶۴، ۶۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۲۲، ۲۸۳، ۲۵۸، ۲۵۷، ۲۵۶، ۲۴۳، ۲۲۸	میری بنجار، مریم : ۱۴۸
مومنی، مرجان : ۱۹۲	میش مست نپی، قاسمعلی : ۲۰۴، ۲۴
مویوی، ساقی : ۱۱۱	میرحقی، امیرحسین : ۱۵۱
مهبودی، علی : ۱۱۰	ن
مهدی پور، نسرين : ۳۴۹، ۷۲	نادرغام، شاپور : ۳۳۶، ۲۴۲، ۱۹۶، ۱۹۴، ۴۴
مهدی نیا، محسن : ۲۲۵	نادریان، همایون : ۲۴۳
مهرابی، طیبیه : ۲۵۴	نارکی، کریم : ۶۹
مهرابیان، فردین : ۱۳۴	ناصر، لادن : ۳۲۶، ۱۸۶
مهرالحسنی، محمدحسین : ۴۷	ناصری، محمدحسن : ۲۵۲
مهرالحسنی، محمدحسین : ۳۱۷	ناظر، محمدرضا : ۳۴۱، ۱۶۲، ۱۸
مهرام، بهروز : ۴۰	نباتچیان، فریبا : ۲۰۵
مهرآور، فاطمه : ۱۲۹	نیوتی، احسان : ۷
مهربان، جعفر : ۱۲۳	نیئی، پریسا : ۱۸۲، ۳۷
مهرپرور، امیرهوشنگ : ۱۰۴	نجفی، سعیده : ۳۲۱
مهرداد، ندا : ۹۴	نجفی، فروزنده : ۳۱۶، ۱۳۳
مهري، سعید : ۳۴۶	نجفی، محمدحسن : ۲۴۱
مهبقانی، فائزه : ۱۲۹	نجفی، مصطفی : ۲۹۷
مؤمینی، مریم : ۳۲۸، ۱۶۱	نجفی، مهدیه : ۶۸
مؤمینی، مهدی : ۱۴۱	نجفی پاریزی، غلامعلی : ۱۱۵
مؤمینی دانایی، شهلا : ۲۲۱، ۲۲۰	نجفی پور، صدیقه : ۱۸۳
میترا چهرزاد، مینو : ۹۵	نجفی زاده، شهناز : ۲۲۷
میریگی، صنم : ۱۱۵	نجفی زاده، مهناز : ۲۲۷
میرحاجیان مقدم، محمد : ۵	نجفی سمنانی، علی : ۳۳۱، ۲۱۹
میرحجتی، سیده انسیه : ۲۸۲، ۲۸۰، ۱۹۵	نجفی سمنانی، فاطمه : ۳۳۱، ۲۱۹، ۸۲
میرحسینی، فخرالسادات : ۳۳۸، ۲۷۵، ۱۳۴، ۹۴	نجفی سمنانی، محمد : ۳۳۱، ۲۱۹، ۸۲
میرزازاده، عظیم : ۲۱۵	نجمی، فرشاد : ۲۰۸
میرزایی، زهرا : ۲۲۱، ۳۳	نخجوانی، مینا : ۲۵۸
میرزایی، علیرضا : ۲۲۱	نریمانی، محمدرضا : ۲۸۵، ۲۸۴، ۲۱۴، ۴۹
میرزایی، کامران : ۸۵، ۷۸، ۷۷، ۳۴، ۲۰	نسیمی، کرم : ۳۳
۱۱۶، ۱۳۹، ۱۶۲، ۱۸۵، ۲۰۵، ۲۰۸، ۲۲۷	نشاط آور، راضیه : ۱۲، ۴۶، ۸۹، ۹۰، ۱۲۱، ۳۴۴، ۲۰۷، ۱۵۴
۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۳۰۰، ۳۵۴	نصراللهی، عباس : ۲۲۱
میرزایی، مسعود : ۳۰۰	نصیریانی، خدیجه : ۳۴۰، ۳۰۰، ۲۹۱، ۲۴۵، ۱۶۶
میرزایی علویجه، مهدی : ۱۰۹، ۴۸	نظام الحسینی، سیدحسین : ۲۲۴، ۹۳
میرزائی، کمال : ۳۳۳	نظام الدینی، مژگان : ۲۶۱
میرعلی یاری، سامان : ۲۹	نظری، مهین : ۲۴۵
میرفخرائی، مژگان : ۳۵۶، ۳۳۳	نظری شادکام، فاطمه : ۹، ۵۷، ۱۰۸، ۱۲۰
میرفخرائی، مهدی : ۳۵۶، ۳۳۳	۲۳۸، ۲۲۴، ۱۹۷، ۱۸۴
میرمحمدی، سیدجلیل : ۲۵۲، ۱۰۴	نعمت خواه، اکبر : ۲۶۶، ۲۶۵
میرموسوی، سیدجمال : ۲۳۳	نعمتی، محبوب : ۴۵

واعظی, علی اکبر : ۳۵۹	نعمتی, مریم : ۳۴۶
واقفی, شهلا : ۳۴۰	نعیمی, نیره : ۲۹۵, ۱۷۷, ۱۵۶
والی, لیلا : ۷۶	نعیمی قصابیان, نیره : ۱۷۷, ۳۱
وئوق, نازیلا : ۲۰۱	نفتچی, پروانه : ۱۵۲
وحیدی, علی اصغر : ۱۲۸	نقشوربان, مجتبی : ۲۹۲
وزیری, اکبر : ۲۹۲	نقشین, نازیلا : ۲۷۸, ۲۷۲
وزیری, شهرام : ۱۶۰	نقیبی محمودآبادی, ترانه : ۳۱۲
وطن خواه, رؤیا : ۳۰۸, ۲۲۸	نمادی, مریم : ۲۰۱
وفامهر, وجیهه : ۲۲۹, ۷۰	نواده, سودابه : ۱۱۳
وکیلی, محمود : ۲۶۶, ۲۶۵	نوحی, عصمت : ۲۸۶, ۱۵۵, ۸۶, ۱۶
وکیلی مفرد, حسین : ۲۹۶, ۲۴۷	نوده شریفی, اکرم : ۳۵۷, ۳۳۷, ۹۳, ۸
ولی زاده, سعید : ۱۹۲	نورپور, حامد : ۱۶۴
ولیزاده, سوسن : ۷۶, ۳	نوروزیگی, امین : ۲۱۸
ولیزاده, لیلا : ۳	نوروزی, آریتا : ۲۷۶, ۱۲۱
ویزش فر, فاطمه : ۳۴۸, ۲۶۵, ۲۱۰	نوروزی, محمدرضا : ۲۷۳
و	نوروزی نیا, روح انگیز : ۲۵۲, ۴۳
هادی زاده, فرزین : ۱۴۱	نوری, عابد : ۱۱۸, ۶۷
هاشم پور, محمدرضا : ۳۳۳	نوری حکمت, سمیه : ۳۱۷
هاشمی, سیدمحسن : ۱۹۹	نوری سپهر, محمد : ۲۵۲, ۴۳
هاشمی, سیدمحمد : ۲۲۳, ۱۷۸, ۱۶۹	نوری شادکام, محمود : ۲۲۴, ۱۳۶, ۹۳
هاشمی, فاطمه : ۲۲۲	نوری فرد, ناهید : ۳۱۸
هاشمی, محسن : ۲۴۴, ۱۲۱	نوری سیستانی, ملیحه : ۳۱۵, ۱۸۸, ۱۳۳, ۹۲
هاشمی, مرضیه : ۲۹۴, ۱۲۳	نوریان, عباسعلی : ۲۱۰, ۲۰۹, ۱۰۰
هاشمی پور, سیما : ۲۳۸, ۵۷	نوعی, حمید : ۲۶۱
هاشمی نسب, سیدعلی اکبر : ۳۵۳	نوملی, مهین : ۹۳
هدایتی, مهتاب : ۳۰۱	نهامین, مینا : ۳۴۶
هلاکویی, محبوبه : ۳۰۳	نهنگی, حسین : ۳۴۳
همتی, افسانه : ۲۷۵, ۱۲۶	نیازی, صدیقه : ۶۷
هونانیان, امیل : ۳۵۳	نیک پی, احمد : ۳۵۲, ۲۹۳
ی	نیک نظر, حمیده : ۸۳
یارمحمدی, ابراهیم : ۱۱۵	نیکجو, رویا : ۳۴۶
یاری فرد, خدیجه : ۶۸	نیکونژاد, مرضیه : ۸۹
یاسینی اردکانی, سیدمجتبی : ۱۰۲	نیلی احمدآبادی, مهسا : ۲۲۱, ۲۲۰
یاوری, مهری : ۲۴۸, ۱۰۵, ۴۰	نیکخواه, محبوبه : ۲۳۵
یاوری کیا, پریسا : ۷۶	و
یحوی, اکتای : ۱۰	واتقی, عذرا : ۱۰۱
یخچالیها, پروین : ۱۰۳	واتقی, نرگس : ۴۹
یزدان شناس, سیدایوب : ۱۴۹	واجدی روشن, سیده ام کلثوم : ۲
یزدانخواه فرد, محمدرضا : ۱۶۲, ۵۸	واحدی, امیر : ۲۶۸, ۱۵۶, ۱۱۴, ۱۰۹, ۱۰۱, ۲۲
یزدانی, شهرام : ۳۰۸	واحدی, لیلا : ۱۹۵

یزدانی پور ، محمدعلی : ۱۱۱	یگانه ، فاطمه : ۲۴۲،۲۳۳،۲۱۶
یزدانیان پوده ، زهرا : ۲۸۹	یوسفی ، محمدرضا : ۷۰، ۱۳
یزدی ، زهره : ۳۱۵،۲۴۴،۱۹۹،۱۰۳،۹	یونسی ، زهرا : ۱۱
یزدی زاده ، آزاده : ۲۷	بیخ فروش ها ، افسانه : ۱۹۹، ۱۱۴
یعقوبی فر ، محمدعلی : ۲۳۳	یمانی ، نیکو : ۹۰، ۷۸، ۱۹
یعقوبی نیا ، فریبا : ۷۵	یوسفی ، جمشید : ۶۷، ۳۳
یعقوبیان ، محبوبه : ۷۹	یوسفی ، علیرضا : ۳۰۷، ۱۹
یکه فلاح ، لیلی : ۳۲۲، ۲۴۹	